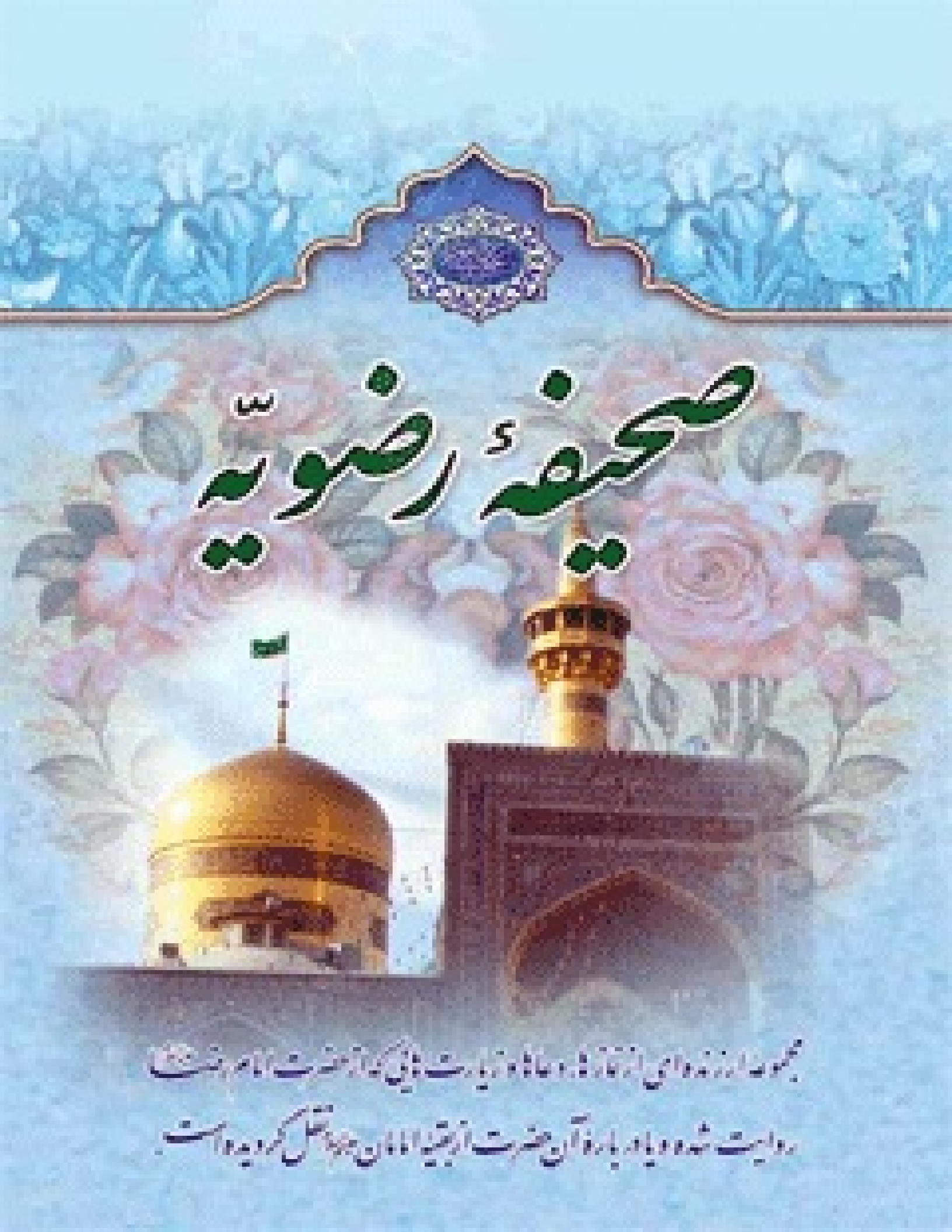
صحیفهٔ رضویه

مجموعه ارزشمندی از ادعیه و زیارت هایی که از حضرت امام رضا علیه السلام
روایت شده و یا درباره آن حضرت از پیشینیان به ما نقل کرده اند.

www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.ir

صحیفه رضویه

مشخصات کتاب

صحیفه رضویه
مجموعه ارزنده‌ای از نمازها، دعاها و زیارتهایی که از حضرت امام رضا علیه السلام روایت شده و یا درباره آن حضرت از بقیه امامان علیهم السلام نقل گردیده است
تألیف
سیّد مرتضی مجتهدی سیستانی
مترجم
محمّد ظریف
-مؤلّف : سیّد مرتضی مجتهدی سیستانی
مترجم : محمّد ظریف
ناشر : نشر الماس
چاپ : انصار المهدیعلیه السلام
نوبت چاپ : اوّل
تاریخ انتشار: زمستان 1387
قطع و صفحه : وزیری / 744
تیراژ : 3000 جلد
قیمت : 6000 تومان
-شابک : 5 - 93 - 3577 - 469 - 879ISBN :
-نشر الماس: 0251) 2613821)
0912 251 0358 - 0912 153 9979
سایت مؤلّف: WWW.ALMONJI.COM
Email:infoalmonji.com
قسمتی از زیارت حضرت امیرالمؤمنین صلوات اللَّه علیه :
یا أنوار اللَّه فی أرضه الّتی لاتطفی
یا عیون اللَّه فی خلقه
أنا منتظر لأمرکم مترقّب لدولتکم
معکم لا مع غیرکم إلیکم لا إلی عدوّکم
آمنت بکم وبما أُنزل إلیکم وأبرء إلی اللَّه من عدوّکم.
ای نورهای جاویدان الهی
ای دیدگان خداوند در میان آفریدگان
من در انتظار امر شما و فرا رسیدن حکومت شما هستم
من با شما هستم نه با غیر شما

من به شما ایمان دارم و از دشمنانتان بیزارم
-بحار الأنوار: 345/100، الصحیفة المبارکة المهدیّة: 584

فهرست مطالب

هشت سوره از قرآن
سوره »یس« ... 25
سوره »الرّحمن« ... 32
سوره »إنسان« ... 35
سوره »قدر« ... 38
سوره »زُلزلت« ... 38
سوره »عادیات« ... 39
سوره »نصر« ... 40
سوره »کافرُون« ... 40
مقدّمه
سخنانی پیرامون حرم حضرت امام رضاعلیه السلام با پیگیری اعداد و ارقام ... 41
از »صفر« تا »یک‌دلی« ... 41
»دو زیارت« و »دو حرم«! ... 42
موالید »سه‌گانه« ... 43
»چهار گوشه ضریح« ... 44
»پنج گنجِ انسان« ... 45
برتر از »شش طاق پادشاهی« ... 46
»قبله هفتم« ... 47
»امام هشتم« ... 48
»نُه فلک« ... 49
»معصوم دهم« ... 49
»یازده اختر فروزان« ... 49
»امام دوازدهم« ... 49
»سیزده بار« هدایت و رحمت ... 50
»چهارده معصوم‌علیهم السلام« ... 50
الفبایی درباره حرم و آداب زیارت ... 51
چند نکته دیگر ... 56
گفتار حضرت امام رضاعلیه السلام درباره کارشکنی‌های دشمنان اهل بیت‌علیهم السلام ... 58
بمب‌گذاری در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام ... 59
آیا بمب‌گذار حرم را می‌شناسید؟! ... 61
راهنمایی حضرت امام رضاعلیه السلام درباره شناخت افراد ... 66

دوستان منافق ... 68
عظمت حرم حضرت امام رضاعلیه السلام در کلام آن بزرگوار ... 69
توسّل به اهل بیت‌علیهم السلام ... 71
فضیلت نماز در حرم ائمّه‌علیهم السلام ... 72
فضیلت زمین نجف، کربلا و طوس ... 72
دعا در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام ... 74
»هشت« روایت از معصومین‌علیهم السلام درباره ثواب زیارت امام هشتم‌علیه السلام ... 75
»هشت« روایت از امام هشتم‌علیه السلام درباره ثواب زیارت آن حضرت ... 79
چه کسانی زیارتشان پذیرفته می‌شود؟ ... 85
گوشه‌ای از اخلاق و رفتار حضرت امام رضاعلیه السلام ... 89
هدیه حضرت امام رضاعلیه السلام ... 90
درس حضرت امام رضاعلیه السلام به نیازمندان و هشدار آن حضرت به ثروتمندان ... 91
سلام و پیام حضرت امام رضاعلیه السلام به دوستان خویش ... 92
خدّام حضرت امام رضاعلیه السلام ... 93
کودک باایمان در خدمت حضرت امام رضاعلیه السلام ... 94
درسی از این روایت ... 96
یک بحث مهمّ اخلاقی ... 97
مرگ شخصی بهتر است یا حیات همگانی؟! ... 98
اشعار دعبل در خدمت امام رضاعلیه السلام ... 100
گریستن حضرت امام رضاعلیه السلام برای امام زمان ارواحنا فداه ... 101
حضرت امام رضاعلیه السلام و گریه اهل آسمان و زمین برای امام زمان ارواحنا فداه ... 104
دعای حضرت امام رضاعلیه السلام برای امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه ... 105
فرمان حضرت امام رضاعلیه السلام به دعا نمودن برای امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه ... 106
دو نقطه مشترک در امام رضاعلیه السلام و امام زمان ارواحنا فداه ... 110
1 - بحث، اقامه برهان و دلیل ... 110
1 - حضرت امام رضاعلیه السلام و اقامه برهان و دلیل ... 110
نمونه دیگری از بحث‌های حضرت امام رضاعلیه السلام با دانشمندان بزرگ آن زمان ... 116

2 - امام زمان ارواحنا فداه و اقامه برهان و دلیل ... 126
2 - رأفت و مهربانی ... 127
1 - رأفت و مهربانی حضرت امام رضاعلیه السلام ... 127
جنازه یک شیعه و حضرت امام رضاعلیه السلام ... 128
جوان گنهکار ولی از دوستان حضرت امام رضاعلیه السلام ... 129
2 - مهربانی و رأفت امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه ... 131
یک جریان بسیار مهمّ، یا مهربانی امام رضاعلیه السلام و امام زمان‌عجّل اللّه تعالی فرجه
به دو جوان مسیحی ... 132
بخش اوّل
هشت نمازِ زیارت
1 - نماز اوّل ... 141
2 - نماز دوّم ... 142
3 - نماز سوّم ... 142
4 - نماز چهارم ... 142
5 - نماز پنجم ... 143
6 - نماز زیارت به نیابت از عدّه‌ای از افراد ... 144
7 - نماز زیارت به نیابت از شخص خاصّ ... 145
8 - نماز زیارت در سفر نیابتی ... 145
بخش دوّم
هشت نمازِ حاجت
1 - نماز حاجت در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام ... 147
2 - نماز حاجت یا نماز رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم که از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است ... 148
3 - نماز حاجت، از حضرت امام رضاعلیه السلام ... 149
4 - نماز دیگر برای حاجت از حضرت امام رضاعلیه السلام ... 150
5 - نیز نماز دیگر برای حاجت از حضرت امام رضاعلیه السلام ... 151
6 - نماز حاجت در روز جمعه از حضرت امام رضاعلیه السلام ... 152
7 - نماز حاجت در روز جمعه به گونه دیگر ... 154
8 - نماز حاجت)مخصوص ازدواج(که از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است ... 155
بخش سوّم
هشت نماز از حضرت امام رضاعلیه السلام
1 - نماز حضرت امام رضا علیه السلام ... 157
2 - نماز حضرت امام رضاعلیه السلام به روایت دیگر ... 157
3 - نیز نماز حضرت امام رضاعلیه السلام به روایت دیگر ... 158

4 - نماز استخاره ... 159
5 - نماز استخاره به گونه دیگر ... 159
6 - نماز استسقاء یا طلب باران ... 160
7 - نماز هنگام سفر ... 161
8 - نماز جناب جعفر طیّار ... 162
ثواب نماز جناب جعفر طیّار در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام ... 164
بخش چهارم
هشت روایت از حضرت امام رضاعلیه السلام
درباره نماز در روزهای معیّن
1 - نماز شب و صبح و روز جمعه ... 167
2 - نافله‌های روز جمعه ... 167
3 - نماز نافله و فریضه ظهر جمعه ... 168
4 - نماز جمعه، عید فطر و قربان ... 168
5 - نماز شب نیمه شعبان ... 169
6 - نماز در روز ششم ماه مبارک رمضان ... 170
7 - نمازهای رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در ماه مبارک رمضان ... 170
8 - نماز و دعای روز اوّل محرمّ ... 172
علّت تشریع نمازهای واجب ... 175
علّت تشریع تعداد رکعت‌های نمازهای واجب ... 176
علّت تشریع تعداد تکبیر در اوّل نمازهای واجب ... 177
علّت تشریع حمد و سوره و تسبیحات اربعه در نمازهای واجب ... 178
علّت تشریع ذکر رکوع و سجود ... 178
علّت تشریع تعداد رکوع و سجود ... 178
علّت تشریع تعداد تکبیر در نماز میّت ... 179
علّت تشریع نمازهای واجب و نافله ... 180
بخش پنجم
هشت دعا در قنوت نمازها
1 - دعا در قنوت نمازها ... 181
2 - دعای دیگر در قنوت نمازها ... 182
3 - دعای قنوت حضرت امام رضاعلیه السلام در نماز جمعه ... 182
4 - دعای قنوت در نماز عید فطر و قربان ... 183
5 - استغفار در قنوت نماز وتر ... 184
6 - دعا در قنوت نماز وتر ... 185
7 - دعای قنوت حضرت امام رضا علیه السلام برای رفع گرفتاری و نجات از شرّ ستمگران ... 186

8 - دعای قنوت در نماز کسوف ... 188
بخش ششم
هشت دعا و ذکر از ادعیه و اذکار
بعد از نمازهای واجب
1 - دعای بعد از نماز صبح ... 189
2 - دعا بعد از هر نماز واجب برای درخواست روزی ... 191
3 - ذکر »یا رَحمن یا رَحیم« بعد از هر نماز ... 192
4 - ذکر بعد از نماز صبح ... 192
5 - ذکر دیگر بعد از نماز صبح ... 193
6 - ذکر بعد از نماز صبح و نماز مغرب ... 193
7 - ذکر بعد از نماز عصر ... 194
8 - ذکر دیگر بعد از نماز عصر ... 194
بخش هفتم
هشت دعا از ادعیه بعد از نمازهای مستحبّ
1 - دعا بعد از نماز جناب جعفر طیّار ... 195
2 - دعای فرَج، بعد از نماز حاجت ... 196
3 - دعای حضرت امام رضاعلیه السلام پس از هشت رکعت نماز شب ... 210
4 - دعا پس از نماز در مقام جبرئیل‌علیه السلام ... 211
5 - دعا پس از نماز زیارت به نیابت از دیگران ... 212
6 - دعا پس از نماز زیارت به نیابت از شخص خاصّ ... 212
7 - دعا پس از نماز زیارت در سفر نیابتی ... 213
8 - دعا پس از نماز زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام از راه دور در بیست و پنجم ذیقعده ... 214
بخش هشتم
هشت دعا در سجده
1 - دعای طلب خیر در سجده ... 215
2 - دعا در سجده پس از نماز ظهر ... 216
3 - ذکر سجده شکر ... 217
4 - ذکر دیگر سجده شکر ... 217
5 - دعای حضرت امام رضاعلیه السلام در سجده ... 218
6 - دعا در سجده نماز ... 219
7 - دعا در سجده سهو ... 220
8 - دعای سجده هنگام مشکلات ... 220
بخش نهم
هشت دعا از دعاهای هر روز

1 - دعای مهمّی برای اداء حقوق خداوند ... 221
2 - دعای ایّام غیبت که حضرت امام رضا علیه السلام به خواندن آن دستور داده‌اند ... 222
دعای ایّام غیبت، به روایتی دیگر ... 228
3 - دعا برای محشورشدن با حضرت امام رضاعلیه السلام ... 236
4 - دعای محشور شدن با اهل بیت‌علیهم السلام ... 236
5 - دعای توبه، هنگام شنیدن اذان صبح و مغرب ... 237
6 - دعای هر روز بعد از اقامه و قبل از نماز ... 237
7 - دعای ساعت هشتم هر روز ... 238
8 - دعای دیگر در ساعت هشتم هر روز ... 239
بخش دهم
هشت عمل عبادی در رابطه با ایّام هفته
1 - نماز هدیه به حضرت امام رضاعلیه السلام در روز یکشنبه ... 241
2 - زیارت حضرت امام رضا علیه السلام و ... در روز چهارشنبه ... 243
3 - زیارت دیگر حضرت امام رضا علیه السلام در روز چهارشنبه ... 244
4 - طلب حاجت در روز پنجشنبه ... 246
5 - دعا پس از غسل روز جمعه ... 246
6 - دعای حضرت امام رضاعلیه السلام در روز جمعه ... 247
7 - صد مرتبه صلوات در روز جمعه ... 248
8 - صلوات در عصر جمعه ... 249
جواز شعر خواندن در شب جمعه و ماه مبارک رمضان ... 249
بخش یازدهم
هشت ماه و اعمال عبادی آن‌ها
1 - ماه مبارک رمضان
حضرت امام رضاعلیه السلام و نقل خطبه رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم درباره ماه مبارک رمضان ... 251
فضیلت ماه مبارک رمضان در گفتار حضرت امام رضاعلیه السلام ... 254
دعای مهمّ در سحرهای ماه مبارک رمضان ... 255
نکته‌ای درباره جریان ولایتعهدی حضرت امام رضاعلیه السلام ... 259
دعای حضرت امام رضاعلیه السلام هنگام ولایتعهدی ... 262
پانزدهم ماه مبارک رمضان ... 264
فضیلت شب‌های قدر ... 266
2 - ماه شوّال
اعمال روز عید فطر ... 267
رفتن حضرت امام رضاعلیه السلام برای خواندن نماز عید فطر ... 268
3 - ماه ذی القعده

ولادت حضرت امام رضاعلیه السلام ... 272
روز ششم و بیست و سوّم ذی القعده ... 274
زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام در روز بیست و سوّم ذی القعده ... 275
فضیلت روز بیست و پنجم ذی القعده ... 275
زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام در روز بیست و پنجم ذی القعده)دحو الأرض(... 276
4 - ماه ذی الحجّه
دعای روز عرفه ... 278
نماز عید قربان ... 279
فضیلت روز عید غدیر ... 280
کلام حضرت امام رضاعلیه السلام درباره خطبه حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام در روز غدیر ... 282
5 - ماه محرّم الحرام
گفتار حضرت امام رضاعلیه السلام درباره ایّام عاشورا ... 296
روز عاشورا ... 298
لعن بر یزید و پیروان او لعنة اللَّه علیهم ... 298
دعای حضرت فاطمه‌علیها السلام در روز قیامت ... 299
6 - ماه صفر
زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام در روز شهادت آن حضرت ... 301
کیفیّت شهادت و دفن حضرت امام رضاعلیه السلام ... 301
روایت دیگر درباره شهادت حضرت امام رضاعلیه السلام ... 307
7 - ماه رجب
ثواب روزه در ماه رجب ... 316
ثواب زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام در ماه رجب ... 318
زیارت رجبیّه ... 319
8 - ماه شعبان
ثواب روزه و استغفار در ماه شعبان ... 321
ثواب روزه و صدقه در ماه شعبان ... 322
دعا در هر روز ماه شعبان ... 322
نماز و... در شب نیمه شعبان ... 323
زیارت امام حسین‌علیه السلام در روز نیمه ماه رجب و نیمه ماه شعبان ... 323
دعا در روزهای آخر ماه شعبان ... 324
بخش دوازدهم
هشت دعا برای حفظشدن از گرفتاری‌ها

1 - دعای توجّه به خداوند در بازار برای حفظ نفْس ... 325
2 - دعا برای حفظ شدن از انواع بلا ... 326
3 - دعا برای حفظشدن از گرفتاری در سفر ... 326
4 - دعا برای حفظشدن در سفر در ساعت مخصوص به حضرت امام رضاعلیه السلام ... 327
5 - دعا برای حفظشدن از گرفتاری هنگام خروج از منزل ... 329
6 - دعای دیگر هنگام خارج‌شدن از منزل ... 329
7 - دعا برای حفظشدن در شب ... 330
8 - تسبیح حضرت زهراعلیها السلام و »آیة الکرسی« برای حفظشدن از گرفتاری‌ها ... 331
بخش سیزدهم
هشت دعا برای نجات از گرفتاری‌ها
1 - دعا برای برطرف‌شدن گرفتاری‌های مهمّ ... 333
2 - دعای دیگر هنگام گرفتاری‌های سخت ... 338
3 - دعا برای برطرف‌شدن هر درد و مرض ... 339
4 - دعای دیگر برای برطرف‌شدن هر درد و مرض ... 339
5 - دعا برای رهایی از چشم‌خوردگی ... 340
6 - دعا برای برطرف‌شدن سحر ... 340
7 - دعا برای برطرف‌شدن تب ... 341
8 - دعا برای پیدا شدن گمشده ... 342
بخش چهاردهم
هشت دعا برای نجات از شرّ ظالم
1 - نفرینِ دشمنان ... 343
2 - دعا برای غلبه بر دشمن و ناراحتی‌های دیگر ... 343
3 - دعای حجاب و حفظشدن از شرّ دشمنان ... 344
4 - دعا برای وارد شدن بر کسی که انسان از شرّ او می‌ترسد ... 345
5 - دعا برای برطرف‌شدن شرّ ظالم ... 346
6 - دعای دیگر برای نجات از شرّ ظالم ... 348
7 - دعا برای سرکوب شدن دشمن و برطرف‌شدن ناراحتی‌های دیگر ... 349
8 - دعا برای غلبه بر ظالم ... 350
بخش پانزدهم
هشت حرز از حضرت امام رضاعلیه السلام
1 - حرز حضرت امام رضاعلیه السلام یا رقعة الجیب ... 351
2 - حرز دیگری نیز به نام رقعة الجیب ... 354
3 - حِرز دیگری از حضرت امام رضاعلیه السلام ... 356

4 - حرز دیگر از حضرت امام رضاعلیه السلام برای برطرف‌شدن بیماری ... 357
5 - حرز دیگری از حضرت امام رضاعلیه السلام ... 358
6 - حرز حضرت امام رضاعلیه السلام و... ... 369
7 - حرز دیگر از حضرت امام رضاعلیه السلام ... 371
8 - حرز برای حفظ از شرّ دشمنان اهل بیت‌علیهم السلام ... 374
بخش شانزدهم
هشت دستور برای برطرف‌شدن هشت بیماری
1 - دعا برای درد چشم ... 377
2 - دعا برای برطرف‌شدن صرع ... 377
3 - دعا برای برطرف‌شدن سردرد ... 378
4 - دعا برای برطرف‌شدن سلّ ... 378
5 - دستور برای فرزنددار شدن و برطرف‌شدن مریضی ... 379
6 - دعا برای رفع زگیل ... 379
7 - دستور برای بواسیر ... 380
8 - دعا برای رفع غدّه خنازیر ... 380
بخش هفدهم
هشت دستور برای وسعت رزق و رفع فقر
1 - دعا برای طلب رزق ... 381
2 - دعا هنگام رسیدن نعمت و کم‌شدن رزق و وارد شدن حزن و اندوه ... 382
3 - دعا برای طلب روزی ... 382
4 - گفتن اذان برای رفع فقر ... 383
5 - دستور برای برکت مال ... 383
6 - دعای دیگر در هر روز برای برطرف‌شدن فقر ... 384
7 - دعا برای حفظ چیزی که خریداری‌شده ... 385
8 - دعا برای حفظشدن مال از تلف‌شدن و... ... 385
بخش هیجدهم
هشت دعای مهمّ که حضرت امام رضاعلیه السلام خوانده‌اند
1 - دعای توحید ... 387
2 - دعای مهمّی در عظمت خداوند ... 389
3 - دعای مهمّ دیگری از حضرت امام رضاعلیه السلام ... 390
4 - دعای حمد و شکرگزاری ... 392
5 - دعای مهمّی برای عافیت و عاقبت بخیر شدن ... 393
6 - دعای تنزیه خداوند ... 394
7 - صلوات مهمّ حضرت امام رضا علیه السلام ... 394

8 - دعای مهمّ حضرت امام رضاعلیه السلام در لعن ... 395
بخش نوزدهم
هشت دعای بسیار مهمّ
که حضرت امام رضاعلیه السلام نقل کرده‌اند
1 - دعای مهمّی که حضرت امام رضاعلیه السلام و سایر اهل بیت‌علیهم السلام آن را می‌خواندند ... 399
2 - دعای مهمّی در ستایش خداوند ... 411
3 - دعای صباح ... 412
4 - دعای دیگر بعد از دعای صباح ... 418
5 - استغفار بسیار مهمّ ... 419
6 - نود و نُه اسم خداوند ... 427
7 - دعای مهمّ برای طلب خیر ... 429
8 - دعای مهمّ برای رفع ترس و غم 430
بخش بیستم
هشت دعای متفرّقه
1 - دعا هنگام رؤیت هلال ... 433
2 - دعا در روز دهم و یازدهم هر ماه ... 434
3 - دعای عافیت ... 435
4 - دعا هنگام خوردن غذا یا شیر ... 435
5 - دعا هنگام شادمانی ... 436
6 - دعا هنگام ناراحتی ... 436
7 - دعای حضرت امام رضاعلیه السلام پس از ولایتعهدی ... 437
8 - زیارت قبر مؤمن ... 437
بخش بیست و یکم
آثار و خواصّ هشت سوره از سوره‌های قرآن
1 - اثر سوره »حمد« برای رفع سردرد ... 439
تفسیر آیه شریفه »الحمد للّه ربّ العالمین« ... 440
2 - فضیلت سوره »انعام« ... 444
3 - ثواب خواندن سوره »یس« ... 445
4 - ثواب خواندن سوره »زُمَر« ... 445
5 - ثواب سوره »قدر« ... 446
اثر سوره »قدر« برای رفع وحشت در روز قیامت ... 446
6 - ثواب خواندن سوره »اِذا زُلْزِلَت« ... 447
ثوابِ دیگر برای سوره »إذا زُلْزِلَت« ... 447
7 - ثواب خواندن سوره »نصر« ... 447
8 - فضیلت سوره »قُلْ هُوَ اللّهُ أَحَد« ... 448

ثواب خواندن سوره »توحید« در قبرستان ... 448
بخش بیست و دوّم
هشت دستور درباره بعضی از آیات و سوره‌ها
1 - ثواب »آیة الکرسی« ... 449
2 - خواندن آیه شریفه »إِنَّ اللَّهَ یُمْسِکُ...« برای حفظ خانه از خرابی ... 450
3 - سه آیه برای پنهان شدن از چشم افراد بی‌ایمان ... 450
4 - ثواب خواندن پنجاه آیه بعد از نماز صبح ... 452
5 - خواندن صد آیه برای رفع ترس ... 453
6 - اثر سه سوره، هنگام پوشیدن لباس نو ... 453
7 - خواندن چهار سوره برای رفع چشم‌خوردگی ... 454
8 - پنج سوره برای رفع سردرد و دردهای دیگر ... 454
بخش بیست و سوّم
هشت ثواب برای بعضی از اذکار
1 - ثواب »صلوات« ... 455
2 - ثواب دیگر برای »صلوات« ... 456
3 - ثواب »لا إله إلاّ اللّه« ... 456
4 - ثواب دیگر برای »لا إله إلاّ اللّه« ... 458
5 - ثواب گفتن »تسبیحات اربعه« با تسبیح تربت امام حسین‌علیه السلام ... 458
6 - ثواب پنج ذکر و... ... 459
7 - اثر گفتن »یا عَلِیُّ یا عَظیمُ« ... 460
8 - اثر »یا مُمیت« برای نجات از نفس امّاره ... 460
بخش بیست و چهارم
هشت ذکر مهمّ دیگر از حضرت امام رضاعلیه السلام
1 - »یا حیُّ یا قیُّوم« ... 461
2 - »یا مَلِک« ... 462
3 - »یا حَفیظ« ... 462
4 - »یا باسط« ... 462
5 - »یا فَتّاح« ... 463
6 - »یا وَدُود« ... 463
7 - »یا قُدُّوس« ... 464
8 - »یا سَلام« ... 464
بخش بیست و پنجم
هشت روایت از حضرت امام رضاعلیه السلام
درباره نقش نگین انگشتر و دعای آن

1 - نقش نگین انگشتر پیامبران و ائمّه‌علیهم السلام ... 465
2 - نقش نگین انگشتر حضرت امام رضاعلیه السلام ... 468
3 - نقش نگین انگشتر حضرت امام رضاعلیه السلام به روایت دیگر ... 469
4 - نقش نگین انگشتر حضرت امام رضاعلیه السلام نیز به روایت دیگر ... 469
5 - همراه داشتن انگشتر عقیق زرد و فیروزه در راه زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام ... 470
6 - نقش نگین انگشتر فیروزه برای فرزنددار شدن ... 471
7 - انگشتر عقیق و دعا برای حفظشدن از شرّهای آسمانی و زمینی ... 471
8 - دعا هنگام دست‌نمودن انگشتر ... 472
بخش بیست و ششم
هشت زیارت از زیارت‌های حضرت امام رضاعلیه السلام
آداب زیارت ... 474
آغاز آداب زیارت ... 482
دعای اذن ورود به حرم مطهّر حضرت امام رضا علیه السلام ... 483
1 - زیارتِ اوّل حضرت امام رضا علیه السلام ... 485
2 - زیارت دوّم حضرت امام رضا علیه السلام ... 496
3 - زیارت سوّم حضرت امام رضا علیه السلام ... 499
4 - زیارت جوادیّه یا زیارت چهارم امام رضاعلیه السلام ... 501
5 - زیارت پنجم حضرت امام رضا علیه السلام ... 514
6 - زیارت ششم حضرت امام رضا علیه السلام ... 515
7 - زیارت هفتم حضرت امام رضاعلیه السلام)زیارت هفت حدیث(... 523
8 - زیارت هشتم حضرت امام رضا علیه السلام ... 529
زیارت امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه در حرم شریف حضرت امام رضا علیه السلام ... 541
بخش بیست و هفتم
هشت دعا از دعاهای بعد از زیارت
1 - دعای اوّل)عالیة المضامین(... 543
2 - دعای دوّم ... 551
3 - دعای سوّم ... 553
4 - دعای چهارم ... 554
5 - دعای پنجم ... 557
6 - دعای ششم ... 559

7 - دعای هفتم ... 560
8 - دعای هشتم، دعا بعد از زیارت به نیابت از دیگری ... 598
بخش بیست و هشتم
هشت زیارت از زیارت‌های جامعه
1 - زیارت »امین اللّه« ... 603
2 - زیارت جامعه کبیره ... 607
3 - زیارت جامعه سوّم ... 620
4 - زیارت جامعه چهارم ... 645
5 - زیارت جامعه پنجم ... 665
6 - زیارت جامعه ششم ... 680
7 - زیارت جامعه هفتم ... 682
8 - زیارت جامعه هشتم ... 685
بخش بیست و نهم
هشت زیارت از زیارت‌های وداع
1 - زیارت وداع پس از زیارت »امین اللَّه« ... 690
2 - زیارت دوّم وداع ... 691
3 - زیارت سوّم وداع ... 693
4 - زیارت چهارم وداع ... 699
5 - زیارت پنجم وداع ... 705
6 - زیارت ششم وداع ... 706
7 - زیارت هفتم وداع ... 708
8 - زیارت هشتم وداع ... 709
بخش سی‌ام
هشت زیارت از زیارت‌های اهل بیت‌علیهم السلام
که از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است
1 - زیارت رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در حرم آن حضرت ... 711
2 - زیارتِ دیگر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در حرم آن حضرت ... 713
3 - زیارت سوّم رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در حرم آن حضرت ... 714
4 - زیارت رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم پس از نماز واجب ... 715
5 - زیارت ائمّه علیهم السلام ... 716
6 - زیارت هنگام وداع با هر کدام از ائمّه‌علیهم السلام ... 722
7 - زیارت حضرت موسی بن جعفرعلیهما السلام و سایر ائمّه‌علیهم السلام ... 725

8 - زیارت حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام ... 728
نگاهی کوتاه به عظمت مقام حضرت فاطمه معصومه علیها السلام ... 731
یک نکته مهمّ درباره شفاعت نمودن حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام ... 733
منابع و مصادر کتاب ... 737

هشت سوره از قرآن (1)

1.سوره «یس»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
یس ا وَالْقُرْانِ الْحَکیمِ ا إِنَّکَ لَمِنَ الْمُرْسَلینَ ا عَلییکی از نامهای قرآنی رسول خدا است سوگند به قرآنی که آیاتش همه محکم و حکمت‌آمیز است که تو بدون تردید از رسولان‌صِراطٍ مُسْتَقیمٍ ا تَنْزیلَ الْعَزیزِ الرَّحیمِ ا لِتُنْذِرَ قَوْماً ماالهی و فرستاده شدگان هستی بر راهی راست و استوار این قرآن از سوی خداوند قدرتمند مهربان نازل گشته و فرو فرستاده‌اُنْذِرَ ابآؤُهُمْ فَهُمْ غافِلُونَ ا لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلی أَکْثَرِهِمْ فَهُمْ‌شده پدرانشان بیم داده نشدند و در غفلت بسر می‌برند بی‌گمان آن گفته درباره بیشتر آنان ثابت گشته و آنان‌لایُؤْمِنُونَ ا إِنَّا جَعَلْنا فی أَعْناقِهِمْ أَغْلالاً فَهِیَ إِلَی الْأَذْقانِ‌ایمان نمی‌آورند همانا ما بر گردن‌های ایشان تا چانه‌هایشان غل قرار داده و سر آنهافَهُمْ مُقْمَحُونَ ا وَجَعَلْنا مِنْ بَیْنِ أَیْدیهِمْ سَدّاً وَمِنْ خَلْفِهِمْ‌بالا کشیده شده است پیش روی آنان سدّی و پشت سرشان سدّی نهاده‌ایم‌سَدّاً فَأَغْشَیْناهُمْ فَهُمْ لایُبْصِرُونَ ا وَسَواءٌ عَلَیْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ‌و آنان را پوشانیده‌ایم پس نمی‌بینند و بر ایشان یکسان است بیم‌دهی آنان راأَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لایُؤْمِنُونَ ا إِنَّما تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّکْرَ وَخَشِیَ‌یا ندهی، ایمان نمی‌آورند تو کسی را اندرز می‌دهی که پندپذیر باشد و یادآوری را پیروی کندالرَّحْمنَ بِالْغَیْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ کَریمٍ ا إِنَّا نَحْنُ نُحْیِ‌و در نهان از خداوند رحمان بترسد، پس او را به آمرزش الهی و پاداش ارزشمند بشارت بده ما مردگان را زنده‌الْمَوْتی وَنَکْتُبُ ما قَدَّمُوا وَاثارَهُمْ وَکُلَّ شَیْءٍ أَحْصَیْناهُ فیمی‌کنیم و آنچه پیش فرستاده و از خود بجا نهاده‌اند می‌نویسیم و هر چیزی را درإِمامٍ مُبینٍ ا وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحابَ الْقَرْیَةِ إِذْ جآءَهَاامام مبین یعنی پیشوای بیان کننده گردآورده‌ایم برای آنان اهل آن قریه را مثال بزن که فرستادگانی‌الْمُرْسَلُونَ ا إِذْ أَرْسَلْنآ إِلَیْهِمُ اثْنَیْنِ فَکَذَّبُوهُما فَعَزَّزْنا بِثالِثٍ‌بسوی ایشان آمدند آنگاه که دو نفر بسوی آنها فرستادیم و آنان آن دو را تکذیب کردند و ما آنها را با نفر سوّمی‌فَقالُوآ إِنَّآ إِلَیْکُمْ مُرْسَلُونَ ا قالُوا مآ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنا وَمآتقویت کردیم و گفتند: ما بسوی شما فرستاده شده‌ایم گفتند: شما جز انسان‌هایی همانند ما نیستید، وأَنْزَلَ الرَّحْمنُ مِنْ شَیْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلّا تَکْذِبُونَ ا قالُوا رَبُّنا یَعْلَمُ‌خداوند رحمان چیزی فرو نفرستاده، و شما دروغ می‌گوئید گفتند: پروردگارمان می‌داندإِنَّآ إِلَیْکُمْ لَمُرْسَلُونَ ا وَما عَلَیْنآ إِلَّا الْبَلاغُ الْمُبینُ ا قالُوآ إِنَّاکه ما به سوی شما فرستاده شده‌ایم و بر ما چیزی جز ابلاغ آشکار و رساندن پیام نیست گفتند: ما شما راتَطَیَّرْنا بِکُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّکُمْ وَلَیَمَسَّنَّکُمْ مِنَّا عَذابٌ‌به فال بد

گرفته‌ایم، و اگر از گفته خود دست برندارید شما را سنگسار می‌کنیم و از ما عذاب‌أَلِيمٌ ا قالُوا طآئِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌدردناکی به شما خواهد رسید گفتند: فال بد و شومی شما با خودتان است اگر توجّه داشته باشید بلکه شما مردمی‌مُسْرِفُونَ ا وَجآءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعى قالَ يا قَوْمِ‌اسراف‌کار و تجاوزگرید و مردی از دورترین نقطه شهر شتابان آمد و گفت: ای مردم‌اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ‌اِتَّبِعُوا مَنْ لايَسْئَلُكُمْ أَجْراً وَهُمْ مُهْتَدُونَ‌از رسولان و فرستادگان الهی پیروی کنیداز کسانی که اجر و پاداشی از شما درخواست نمی‌کنند و خود هدایت یافته‌اند پیروی کنید وَما لِيَ لآ أَعْبُدُ الَّذى فَطَرَنى وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ا ءَأَتَّخِذُ مِنْ‌و چه شده است مرا که پرستش نکنم کسی که مرا آفریده و بسوی او بازگشت داده می‌شوید آیا غیر ازدُونِهِ اِلهَةً إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمنُ بِضُرٍّ لاتُغْنِ عَنّى شَفاعَتُهُمْ شَيْئاًمعبودهائی را اختیار کنم که اگر خدای رحمان اراده ضرر و زیانی نماید مرا شفاعت آنان هیچگونه سودی نمی‌بخشدوَلايُنْقِذُونِ ا إِنّى إِذاً لَفى ضَلالٍ مُبينٍ ا إِنّى امَنْتُ بِرَبِّكُمْ‌و نجاتم نمی‌دهد و در آن صورت در گمراهی آشکاری گرفتار گشته‌ام من به پروردگار شما ایمان آورده‌امفَاسْمَعُونِ ا قيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قالَ يا لَيْتَ قَوْمى يَعْلَمُونَ اپس سخن مرا گوش کنید به او گفته شد: وارد بهشت شو، گفت: ای کاش طایفه من و این مردم می‌دانستند بِما غَفَرَ لى رَبّى وَجَعَلَنى مِنَ الْمُكْرَمينَ ا وَمآ أَنْزَلْنا عَليكه به چه چیزی پروردگارم مرا آمرزید و مرا از اهل کرامت قرار داد و گرامی داشت و پس از او برقَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمآءِ وَما كُنَّا مُنْزِلينَ ا إِنْ كانَتْ‌قومش سپاه و لشکری از آسمان فرو نفرستادیم و ما فروفرستنده نبودیم و تنهاإِلّا صَيْحَةً واحِدَةً فَإِذا هُمْ خامِدُونَ ا يا حَسْرَةً عَلَى الْعِبادِ مایک صیحه و صدای آسمانی بود که ناگهان همگی به خاموشی گرائیدند دریغ و افسوس بر این بندگان هیچ‌يَأْتيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلّا كانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ا أَلَمْ يَرَوْا كَمْ‌پیامبری برای ایشان نیامد مگر آنکه او را مسخره کردند آیا ندیدند و نیندیشیدند که پیش از آنان‌أَهْلَكْنا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لايَرْجِعُونَ ا وَإِنْ كُلٌّ لَمَّاچه مقدار از مردمان را هلاک و نابود کردیم و آنها دیگر بسوی ایشان بازنمی‌گردند و همگی آنان‌جَميعٌ لَدَيْنا مُحْضَرُونَ ا وَايَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْناهانزد ما حاضر می‌شوند و زمین مرده برای آنان آیت و نشانه‌ای است که آن را زنده کردیم و دانه‌هاوَأَخْرَجْنا مِنْها حَبّاً فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ا وَجَعَلْنا فيها جَنّاتٍ مِنْ‌را از آن بیرون آوردیم که از آن می‌خورند و در آن باغ‌هایی ازنَخيلٍ وَأَعْنابٍ وَفَجَّرْنا فيها مِنَ الْعُيُونِ ا لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمانخل‌ها و انگورها قرار دادیم و چشمه‌هائی در آن جاری ساختیم تا از میوه آن وعَمِلَتْهُ أَيْديهِمْ أَفَلا يَشْكُرُونَ ا سُبْحانَ الَّذى خَلَقَ الْأَزْواجَ‌دسترنج خویش بخورند آیا سپاسگزاری نمی‌کنید پاک و منزه است خدائی که جفت‌ها را آفریدکُلَّها مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لايَعْلَمُونَ ا وَايَةٌ‌از آنچه زمین می‌رویاند و از خودشان و از

آنچه َنمی‌دانند و نشانه‌ایلَهُمُ اللَّیْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهارَ فَإِذا هُمْ مُظْلِمُونَ ا وَالشَّمْسُبرای ایشان شب است که ما روز را از آن برگرفته و ناگهان همه جا در تاریکی فرو می‌رود و خورشیدتَجْری لِمُسْتَقَرٍّ لَها ذلِکَ تَقْدیرُ الْعَزیزِ الْعَلیمِ ا وَالْقَمَرَ قَدَّرْناهُنیز در قرارگاه خود در حرکت است، این تقدیر و اندازه‌گیری دقیق و منظّم خداوند مقتدر دانا است و برای ماه منزلگاههائی‌مَنازِلَ حَتَّی عادَ کَالْعُرْجُونِ الْقَدیمِ ا لَا الشَّمْسُ یَنْبَغی لَهآ أَنْنهاده‌ایم)که بعد از طی کردن آنها(سرانجام مانند شاخه خشکیده خمیده خرما باز می‌گردد نه خورشید را می‌سزد که‌تُدْرِکَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّیْلُ سابِقُ النَّهارِ وَکُلٌّ فی فَلَکٍ یَسْبَحُونَ اماه را درک کند و به آن برسد، و نه شب پیشی گیرنده است بر روز و هر یک در مداری معین در حرکت و شناورند وَایَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنا ذُرِّیَّتَهُمْ فِی الْفُلْکِ الْمَشْحُونِ ا وَخَلَقْنا لَهُمْنشانه‌ای دیگر برای ایشان آن است که ما فرزندانشان را در کشتی‌هائی پر از بار حمل کردیم و مرکبهای دیگری‌مِنْ مِثْلِهِ ما یَرْکَبُونَ ا وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلا صَریخَ لَهُمْ وَلا هُمْهمانند آن برای ایشان آفریده‌ایم که بر آن سوار می‌شوند و اگر بخواهیم ایشان را غرق می‌سازیم که فریادرسی بر ایشان نباشد ویُنْقَذُونَ ا إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتاعاً إِلی حینٍ ا وَإِذا قیلَ لَهُمُرهائی نیابند مگر رحمت ما از آنان دستگیری کند وتا مدتی بهره‌مند گردند و هنگامی که به ایشان گفته شود:اتَّقُوا ما بَیْنَ أَیْدیکُمْ وَما خَلْفَکُمْ لَعَلَّکُمْ تُرْحَمُونَ ا وَما تَأْتیهِمْاز آنچه پیش‌رو دارید وپشت سر شما است بهراسید وتقوا پیشه کنید شاید مورد رحمت الهی قرار گیرید)نشنوند(و هیچ آیت ومِنْ ایَةٍ مِنْ ایاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا کانُوا عَنْها مُعْرِضینَ ا وَإِذا قیلَ‌نشانه از نشانه‌های پروردگار برای ایشان ظاهر نگردد جز اینکه از آن روی گردانند و چون به آنان گفته‌لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَکُمُ اللَّهُ قالَ الَّذینَ کَفَرُوا لِلَّذینَ امَنُوآ أَنُطْعِمُشود: از آنچه خدا به شما روزی کرده ببخشید، کافران به مؤمنان گویند: آیا کسی را خوراک دهیممَنْ لَوْ یَشآءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فی ضَلالٍ مُبینٍ اکه اگر خدا می‌خواست خودش به او خوراک می‌داد؟ شما جز در گمراهی آشکار نمی‌باشید وَیَقُولُونَ مَتی هذَا الْوَعْدُ إِنْ کُنْتُمْ صادِقینَ ا ما یَنْظُرُونَ إِلَّاو می‌گویند: آن وعده کی محقّق می‌شود اگر راست می‌گویند؟ آنها جز یک‌صَیْحَةً واحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ یَخِصِّمُونَ ا فَلایَسْتَطیعُونَصیحه آسمانی را مهلت ندارند که در حال جدال و کشمکش غافلگیرشان سازد فرصت پیدا نکنندتَوْصِیَةً وَلآ إِلی أَهْلِهِمْ یَرْجِعُونَ ا وَنُفِخَ فِی الصُّورِ فَإِذا هُمْحتی وصیتی کنند و نتوانند بسوی اهل خود و کسانشان بازگردند در صور دمیده شود و همه ناگهانمِنَ الْأَجْداثِ إِلی رَبِّهِمْ یَنْسِلُونَ ا قالُوا یا وَیْلَنا مَنْ بَعَثَنا مِنْاز گورها بسوی پروردگارشان رهسپار گردند گویند: وای بر ما چه کسی ما را ازمَرْقَدِنا هذا ما وَعَدَ الرَّحْمنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ا إِنْ کانَتْ إِلَّاآرامگاهمان برانگیخت؟ این همان وعده خداوند رحمان است و

فَرستادگان الهی درست گفتند چیزی جز یک‌صَیْحَةً واحِدَةً فَإِذا هُمْ جَمیعٌ لَدَیْنا مُحْضَرُونَ ا فَالْیَوْمَ لاتُظْلَمُ‌صیحه و فریاد نمی‌باشد که ناگاه همگی در پیشگاه ما گردآیند امروز به هیچ کس ستم نشودنَفْسٌ شَیْئاً وَلاتُجْزَوْنَ إِلّا ما کُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ا إِنَّ أَصْحابَ الْجَنَّةِو جز به آنچه انجام دادید پاداش داده نشوید بدون تردید اهل بهشت‌الْیَوْمَ فی شُغُلٍ فاکِهُونَ ا هُمْ وَأَزْواجُهُمْ فی ظِلالٍ عَلَی‌امروز سرگرم و شادمانند آنها با همسرانشان در سایه رحمت الهی برالْأَرآئِکِ مُتَّکِئُونَ ا لَهُمْ فیها فاکِهَةٌ وَلَهُمْ ما یَدَّعُونَ ا سَلامٌ‌تختها تکیه زده‌اند در آنجا برای ایشان میوه‌ها است و آنچه بخواهند سلام و سلامت‌قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحیمٍ ا وَامْتازُوا الْیَوْمَ أَیُّهَا الْمُجْرِمُونَ ا أَلَمْ‌باد گفتاری است از پروردگار مهربان ای تبه‌کاران امروز)از پاکان(جدا شوید ای‌أَعْهَدْ إِلَیْکُمْ یا بَنی ادَمَ أَنْ لاتَعْبُدُوا الشَّیْطانَ إِنَّهُ لَکُمْ عَدُوٌّفرزندان آدم آیا با شما عهد نکردم که شیطان را نپرستید که او دشمنی آشکار است‌مُبینٌ ا وَأَنِ اعْبُدُونی هذا صِراطٌ مُسْتَقیمٌ ا وَلَقَدْ أَضَلَّ‌برای شما و اینکه مرا بپرستید که این راهی است راست و استوار او گروه بسیاری‌مِنْکُمْ جِبِلًّا کَثیراً أَفَلَمْ تَکُونُوا تَعْقِلُونَ ا هذِهِ جَهَنَّمُ الَّتی کُنْتُمْ‌از شما را به گمراهی کشانیده است آیا اندیشه نمی‌کنید این همان دوزخی است که بدان‌تُوعَدُونَ ا اِصْلَوْهَا الْیَوْمَ بِما کُنْتُمْ تَکْفُرُونَ ا الْیَوْمَ نَخْتِمُ‌وعده داده شده‌اید امروز به آن وارد شوید بخاطر کفری که داشتید و انکاری که می‌کردید امروزعَلی أَفْواهِهِمْ وَتُکَلِّمُنا أَیْدیهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِما کانُوابر دهان‌های ایشان مهر می‌زنیم و دستهایشان با ما سخن می‌گویند، و پاهایشان گواهی می‌دهند به آنچه‌یَکْسِبُونَ ا وَلَوْ نَشآءُ لَطَمَسْنا عَلی أَعْیُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّراطَ‌کرده‌اند و اگر بخواهیم دیدگانشان را کور می‌سازیم پس بخواهند پیشی بگیرند در راه،فَأَنَّی یُبْصِرُونَ ا وَلَوْ نَشآءُ لَمَسَخْناهُمْ عَلی مَکانَتِهِمْ فَمَاولی چگونه می‌بینند؟ و اگر بخواهیم آنها را در جایگاه و موقعیتی که دارند مسخ می‌کنیم‌اسْتَطاعُوا مُضِیّاً وَلایَرْجِعُونَ ا وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَکِّسْهُ فِی الْخَلْقِتا نتوانند گذر کنند و نه بازگردند و به کسی که عمر دراز می‌دهیم در خلق و خوی او را سست و ناتوان می‌گردانیم‌أَفَلا یَعْقِلُونَ ا وَما عَلَّمْناهُ الشِّعْرَ وَما یَنْبَغی لَهُ إِنْ هُوَ إِلّا ذِکْرٌآیا اندیشه نمی‌کنید ما به او هرگز شعر نیاموخته‌ایم و شایسته او نیست این کتاب جز یادآوری کننده‌وَقُرْآنٌ مُبینٌ ا لِیُنْذِرَ مَنْ کانَ حَیّاً وَیَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَی الْکافِرینَو قرآنی آشکار نمی‌باشد تا آنان را که زنده‌اند بیم دهد و حجّت بر کافران تمام گردد‌ا أَوَلَمْ یَرَوْا أَنَّا خَلَقْنا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَیْدینآ أَنْعاماً فَهُمْ لَها آیا نمی‌نگرند و نمی‌اندیشند که با دستان توانای خود برای ایشان چهارپایانی آفریده‌ایم که‌مالِکُونَ ا وَذَلَّلْناها لَهُمْ فَمِنْها رَکُوبُهُمْ وَمِنْها یَأْکُلُونَ ا وَلَهُمْ‌مالک آن گشته‌اند؟ و آنها را رام ایشان کرده‌ایم پس بعضی از آنها را سوار می‌شوند و برخی دیگر را می‌خورند و برای ایشان‌فیها مَنافِعُ وَمَشارِبُ أَفَلا یَشْکُرُونَ ا وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِدر آن‌ها بهره‌ها و رغبت‌های دیگر است آیا

سپاسگزاری نمی‌کنَند؟ و به جای خداوند برای خودالِهَةً لَعَلّهُمْ یُنْصَرُونَ ا لایَسْتَطیعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌمعبودهای دیگر گرفته‌اند شاید یاری شوند ولی آنها نمی‌توانند یاری دهند ایشان را و برای آنان لشکری‌مُحْضَرُونَ ا فَلایَحْزُنْکَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ ما یُسِرُّونَ وَماحاضر هستند و در خدمت آنان پس گفتار ایشان تو را اندوهگین نسازد، ما آنچه را پنهان می‌کنند ویُعْلِنُونَ ا أَوَلَمْ یَرَ الْإِنْسانُ أَنَّا خَلَقْناهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذا هُوَ خَصیمٌآشکار می‌سازند می‌دانیم آیا انسان نمی‌اندیشد که ما او را از نطفه‌ای آفریده‌ایم و او اکنون ستیزه‌گری‌مُبینٌ ا وَضَرَبَ لَنا مَثَلًا وَنَسِیَ خَلْقَهُ قالَ مَنْ یُحْیِ الْعِظامَآشکار گشته است و برای ما مثلی زد و آفرینش خود را فراموش کرد و گفت: این استخوان‌های‌وَهِیَ رَمیمٌ ا قُلْ یُحْییهَا الَّذی أَنْشَأَهآ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِکُلّ‌فرسوده را چه کسی زنده می‌سازد بگو: کسی که ابتدا آن را پدید آورده دیگر بار آن را زنده می‌کند، و او به هر گونه‌خَلْقٍ عَلیمٌ ا اَلَّذی جَعَلَ لَکُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ ناراً فَإِذاآآفرینشی دانا است همان کسی که برای شما از درخت سبز آتش بوجود آوردأَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ا أَوَلَیْسَ الَّذی خَلَقَ السَّمواتِ وَالْأَرْضَو شما از آن آتش بر می‌افروزید آیا آن کسی که آسمانها و زمین را آفریده است‌بِقادِرٍ عَلی أَنْ یَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلی وَهُوَ الْخَلّاقُ الْعَلیمُ ا إِنَّماآنمی‌تواند همانند آن را بیافریند؟ چرا او می‌تواند و او آفریننده‌ای دانا است شأن او چنین است که‌أَمْرُهُ إِذآ أَرادَ شَیْئاً أَنْ یَقُولَ لَهُ کُنْ فَیَکُونُ ا فَسُبْحانَ الَّذیچون چیزی بخواهد بگوید: »باش« پس فوراً می‌باشد و موجود می‌گردد پس پاک و منزّه است کسی که بِیَدِهِ مَلَکُوتُ کُلِّ شَیْءٍ وَإِلَیْهِ تُرْجَعُونَ ا

ملکوت هر چیزی به دست او است و شما به سوی او بازگردانده می‌شوید

2 سوره «الرّحمن»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
اَلرَّحْمنُ ا عَلَّمَ الْقُرْانَ ا خَلَقَ الْإِنْسانَ ا عَلَّمَهُ الْبَيانَ اخداوند مهرگستر قرآن را یاد داد انسان را آفرید به او بیان تعلیم نمود اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبانٍ ا وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدانِ اخورشید و ماه به حسابند ستاره و درخت سجده می‌کنند وَالسَّماءَ رَفَعَها وَوَضَعَ الْميزانَ ا أَلّا تَطْغَوْا فِى الْميزانِ اآسمان را برافراشت و میزان را نهاد تا در میزان از اندازه تجاوز نکنید وَأَقيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلاتُخْسِرُوا الْميزانَ ا وَالْأَرْضَو وزن را به انصاف و داد بپادارید و از میزان نکاهید و زمین راوَضَعَها لِلْأَنامِ ا فيها فاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذاتُ الْأَكْمامِ ا وَالْحَبّبرای مردم گسترانید در زمین میوه‌ها و نخل‌های خوشه‌دار است و دانه‌هایذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحانُ ا فَبِأَىِّ آلاَءِ رَبِّكُما تُكَذِّبانِ ا خَلَقَکه از خوشه‌هایش کاه بجا می‌ماند و گیاهانی که خوش‌بویند پس کدامیک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید الْإِنْسانَ مِنْ صَلْصالٍ كَالْفَخّارِاوَخَلَقَ الْجانَّ مِنْ مارِجٍ مِنْ نارٍانسان را از گِل خشکیده‌ای چون سفال آفرید و جن را از زبانه‌های آتش پدید آوردا فَبِأَىِّ آلاَءِ رَبِّكُما تُكَذِّبانِارَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ پس کدامیک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید پروردگار دو خاور و دو باخترا فَبِأَىِّ آلاَءِ رَبِّكُما تُكَذِّبانِ ا مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيانِ ا بَيْنَهُما پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را دروغ می‌انگارید دو دریا را جاری ساخت تا به هم بپیوندند میان آن دوبَرْزَخٌ لايَبْغِيانِ ا فَبِأَىِّ آلاَءِ رَبِّكُما تُكَذِّبانِ ا يَخْرُجُ مِنْهُمَابرزخی و حائلی است که تجاوز نکنند پس کدامیک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید از آن دو دریااللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجانُ ا فَبِأَىِّ آلاَءِ رَبِّكُما تُكَذِّبانِ ا وَلَهُ الْجَوارِمروارید و مرجان بیرون آید پس کدامیک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید و برای آن استالْمُنْشَئاتُ فِى الْبَحْرِ كَالْأَعْلامِ ا فَبِأَىِّ آلاَءِ رَبِّكُما تُكَذِّبانِ اکشتی‌های بزرگی که در دریا لنگر انداخته و همچون کوهی در حرکتند پس کدامیک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید كُلُّ مَنْ عَلَيْها فانٍ ا وَيَبْقى وَجْهُ رَبِّكَ ذُوالْجَلالِ وَالْإِكْرامِ اتمامی آنانکه روی زمین هستند از بین می‌روند و تنها ذات باشکوه و ارجمند پروردگارت باقی می‌ماند فَبِأَىِّ آلاَءِ رَبِّكُما تُكَذِّبانِا يَسْأَلُهُ مَنْ فِى السَّماواتِ وَالْأَرْضِپس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید هر که در آسمانها و زمین است از او درخواست می‌کندكُلَّ يَوْمٍ هُوَ فى شَأْنٍافَبِأَىِّ آلاَءِ رَبِّكُما تُكَذِّبانِاسَنَفْرُغُ لَكُمْاو هر روزی در شأنی و کاری است پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید ای گروه جنّأَيُّهَ الثَّقَلانِ ا فَبِأَىِّ آلاَءِ رَبِّكُما تُكَذِّبانِ ا يا مَعْشَرَ

الْجِنّو انس به زودی به حسابتان رسیدگی خواهیم کرد پس به کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را دروغ می‌پندارید ای گروه جنّوَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطارِ السَّماواتِ وَالْأَرْضِو انس اگر می‌توانید از کرانه‌های آسمان و زمین گذر کنید،فَانْفُذُوا لاتَنْفُذُونَ إِلّا بِسُلْطانٍ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ اپس بگذرید، امّا جز با قدرت و نیروئی هرگز نمی‌توانید درگذرید پس کدامیک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید یُرْسَلُ عَلَیْکُما شُواظٌ مِنْ نارٍ وَنُحاسٌ فَلاتَنْتَصِرانِ افَبِأَیِّ الآءِبر شما شراره‌هائی از آتش و مس‌های گداخته فرستاده می‌شود و یاوری نجوئید پس کدامیک از نعمتهایرَبِّکُما تُکَذِّبانِا فَإِذَا انْشَقَّتِ السَّمآءُ فَکانَتْ وَرْدَةً کَالدِّهانِاپروردگارتان را دروغ می‌پندارید در آن هنگام آسمان شکافته گردد و چون روغن گداخته گلگون شود فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا فَیَوْمَئِذٍ لایُسْئَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلاپس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید پس در آن روز از گناه هیچ یک از انسانجآنٌّ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ایُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسیماهُمْو جنّ پرسیده نشود پس کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را دروغ می‌پندارید تبه‌کاران از چهره‌های‌شان شناخته شوندفَیُؤْخَذُ بِالنَّواصی وَالْأَقْدامِ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ اهذِهِو آن‌ها را از موهای بالای پیشانی‌شان و پاهای‌شان بگیرند پس کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را دروغ می‌پندارید اینجَهَنَّمُ الَّتی یُکَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ا یَطُوفُونَ بَیْنَها وَبَیْنَ حَمیمٍدوزخی است که تبه‌کاران آن را دروغ می‌پنداشتند اکنون میان آن و میان آبی سوزنده و جوشان در گردشانِ افَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا وَلِمَنْ خافَ مَقامَ رَبِّهِ جَنَّتانِباشند پس کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را دروغ می‌پندارید و برای کسی که از مقام پروردگارش بترسد دو باغ بهشتی استا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا ذَواتآ أَفْنانٍ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُماپس کدام‌یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پنداریدآندو باغ دارای درختانی است که شاخه‌هایش درهم پیچیده استپس کدام‌یک ازتُکَذِّبانِ ا فیهِما عَیْنانِ تَجْرِیانِ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ انعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پنداریددر آنها دو چشمه است که جاری و روانندپس کدام‌یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پنداریدفیهِما مِنْ کُلِّ فاکِهَةٍ زَوْجانِ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ادر آنها از هر میوه‌ای یک جفت وجود دارد پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید مُتَّکِئِینَ عَلی فُرُشٍ بَطآئِنُها مِنْ اِسْتَبْرَقٍ وَجَنَی الْجَنَّتَیْنِ دانِ االهل آن بر فرشهایی تکیه داده‌اند که آستر آن از حریر و ابریشم است و میوه‌های دو بوستان نزدیک و در دسترس ایشان است فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا فیهِنَّ قاصِراتُ الطَّرْفِ لَمْ یَطْمِثْهُنَّپس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید در آنجا زنانی هستند با چشمانِ درشت که نگاه خود را فروهشته‌اندإِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلا جآنٌّ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبان ا کَأَنَّهُنَّو پیش از

آنان هیچ انسَ و جنّی با آنان تماسَ نداشته‌اند پس کدَام یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید گویاالْیاقُوتُ وَالْمَرْجانُ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا هَلْ جَزآءُکه آنان یاقوت و مرجانند پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید آیا پاداشالْإِحْسانِ إِلَّا الْإِحْسانُ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا وَمِنْ‌نیکی جز نیکی است پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید ودُونِهِما جَنَّتانِ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا مُدْ هآمَّتانِ اپایین‌تر از آنها دو بوستان دیگر است پس کدام‌یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید آندو بوستان سبز و خرّمند فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا فیهِما عَیْنانِ نَضَّاخَتانِ ا فَبِأَیّپس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید در آنها دو چشمه است که آب از آنها فوران دارد پس کدام یک ازالآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا فیهِما فاکِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ا فَبِأَیِّ الآءِنعمتهای پروردگارتان را دروغ می‌پندارید در آندو بوستان میوه‌ها و درختان خرما و انار است پس کدام‌یک از نعمتهای پروردگارتانرَبِّکُما تُکَذِّبانِ ا فیهِنَّ خَیْراتٌ حِسانٌ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُمارا دروغ می‌پندارید در آنجا زنانی نیکوخو و زیباروی هستند پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان راتُکَذِّبانِ ا حُورٌ مَقْصُوراتٌ فِی الْخِیامِ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُمادروغ می‌پندارید آنها حوریانی پرده‌نشین در خیمه‌هایند پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان راتُکَذِّبانِ ا لَمْیَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلاجآنٌّ ا فَبِأَیِّ الآءِ رَبِّکُمادروغ می‌پندارید که پیش از آنها در دسترس هیچ انسان و جنّی نبوده‌اند پس کدام یک از نعمتهای پروردگارتان راتُکَذِّبانِ ا مُتَّکِئِینَ عَلی رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِیٍّ حِسانٍ ا فَبِأَیّدروغ می‌پندارید بر بالشهای سبزرنگ و بسترهای تزیین‌شده و زیبا تکیه داده‌اند پس کدام یک ازالآءِ رَبِّکُما تُکَذِّبانِا تَبارَکَ اسْمُ رَبِّکَ ذِی الْجَلالِ وَالْإِکْرامِ انعمت‌های پروردگارتان را دروغ می‌پندارید پاک و پربرکت است نام پروردگارت که دارای شکوه و عظمت و بزرگواری است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ
به نامِ خداوند بخشنده مهربان
هَلْ أَتى عَلَى الْإِنْسانِ حينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئاًمَذْكُوراًآیا برهه‌ای از زمان بر انسان گذشت که چیزی در خور ذکر نبود إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشاجٍ نَبْتَليهِ فَجَعَلْناهُ سَميعاًما انسان را از نطفه‌ای آمیخته آفریدیم و او را می‌آزماییم و لذا او را شنوا و بینا قراربَصيراًا إِنَّا هَدَيْناهُ السَّبيلَ إِمَّا شاكِراً وَإِمَّا كَفُوراً ا إِنَّآ أَعْتَدْنادادیم ما راه را به او نشان دادیم یا سپاسگزار خواهد بود و یا بسیار ناسپاس ما برایلِلْكافِرينَ سَلاسِلَ وَأَغْلالاً وَسَعيراً ا إِنَّ الْأَبْرارَ يَشْرَبُونَ مِنْكافران زنجیرها و غل‌ها و شعله‌های سوزان آماده کردیم به راستی نیکوکاران از ساغری می‌آشامندكَأْسٍ كانَ مِزاجُها كافُوراً ا عَيْناً يَشْرَبُ بِها عِبادُ اللَّهِکه با عطر خوش کافور آمیخته است چشمه‌ای که بندگان خدا از آن می‌نوشندیُفَجِّرُونَها تَفْجيراً ا يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخافُونَ يَوْماً كانَ شَرُّهُو در هر کجا جاریش می‌کنند به نذر خویش وفا می‌کنند و از روزی که شرّ آن فرا گیر و گسترده استمُسْتَطيراً ا وَيُطْعِمُونَ الطَّعامَ عَلى حُبِّهِ مِسْكيناً وَيَتيماًبیم دارند و خوراک خود را در حالی که به آن علاقه دارند به بینوا و یتیموَاَسيراً ا إِنَّما نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لانُريدُ مِنْكُمْ جَزآءً وَلاو اسیر می‌دهند می‌گویند ما فقط به خاطر خشنودی خدا به شما خوراک می‌دهیم و از شما هیچ‌گونه پاداش وشُكُوراً ا إِنَّا نَخافُ مِنْ رَبِّنا يَوْماً عَبُوساً قَمْطَريراً ا فَوَقاهُمُسپاسی را نمی‌خواهیم ما از پروردگار خود از روزی که عبوس و سخت است می‌ترسیم و خداوند ازاللَّهُ شَرَّ ذلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُوراً ا وَجَزاهُمْ بِماشرّ آن روز آنان را حفظ کرد و شادابی و شادمانی به آنان ارزانی داشت و به پاس شکیبائیصَبَرُوا جَنَّةً وَحَريراً ا مُتَّكِئينَ فيها عَلَى الْأَرائِكِ لايَرَوْنَ فيهابه ایشان بهشت و پرنیان پاداش داد در آنجا بر تخت‌ها تکیه کرده‌اند و نه آفتابی می‌بینندشَمْساً وَلا زَمْهَريراً ا وَدانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلالُها وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهاو نه سرمائی را در آنجا احساس می‌کنند شاخسارها بر سر آنان سایه افکنده و میوه‌هایش سر فرود آورده‌تَذْليلاً ا وَيُطافُ عَلَيْهِمْ بِانِيَةٍ مِنْ فِضَّةٍ وَأَكْوابٍ كانَتْو در دسترس است و ظرف‌های نقره‌ای و جام‌های بلورین در میان آنانقَواريرَاْ ا قَواريرَاْ مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوها تَقْديراً ا وَيُسْقَوْنَ فيهاگردانده می‌شود جام‌های بلورینی که از نقره است و آن را اندازه‌گیری مناسب کرده‌اند و در آنجا از جامی که باكَأْساً كانَ مِزاجُها زَنْجَبيلاً ا عَيْناً فيها تُسَمّى سَلْسَبيلاً ازنجبیل درآمیخته سیراب می‌شوند از چشمه‌ای در آنجا که سلسبیل نامیده می‌شود وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدانٌ مُخَلَّدُونَ إِذا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ

لَؤْلَؤاَو بر گرد آنان نوجوانانی جاوید می‌گردند، هنگامی که ببینی آنان را می‌پنداری که مرواریدهایی‌مَنْثُوراً ا وَإِذا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعيماً وَمُلْكاً كَبِيراً ا عالِيَهُمْ‌پراکنده‌اند و چون به دقّت در آنجا نگاه کنی نعمت‌های فراوان و ملک عظیم را خواهی دید روپوش آنان‌ثِيابُ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَساوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقاهُمْ‌لباس‌هایی از پرنیان سبزرنگ و زربفت است که با دستبندهایی از نقره آراسته گردیده‌رَبُّهُمْ شَراباً طَهُوراً ا إِنَّ هذا كانَ لَكُمْ جَزاءً وَكانَ سَعْيُكُمْ‌و پروردگارشان به آنان شراب طهور می‌نوشاند همانا این پاداش شما است و تلاش شما موردمَشْكُوراً ا إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنا عَلَيْكَ الْقُرْانَ تَنْزيلاً ا فَاصْبِرْ‌قدردانی است ما قرآن را بر تو آن‌گونه که شایسته است فرو فرستادیم برای فرمان‌لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلاتُطِعْ مِنْهُمْ اثِماً أَوْ كَفُوراً ا وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ‌پروردگارت شکیبائی داشته و از هیچ گنه‌کار یا ناسپاسی اطاعت نکن و نام پروردگارت رابُكْرَةً وَأَصيلاً ا وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلاً طَويلاً ابامدادان و شامگاهان یاد کن و پاره‌ای از شب را برای او سجده کن و شب طولانی را به تسبیح او بپرداز إِنَّ هؤُلاَءِ يُحِبُّونَ الْعاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَراءَهُمْ يَوْماً ثَقيلاً ا نَحْنُ‌اینان زورگذر را دوست دارند و روز سخت و گرانبار که پشت سر دارند رها می‌کنند ماخَلَقْناهُمْ وَشَدَدْنا أَسْرَهُمْ وَإِذا شِئْنا بَدَّلْنا أَمْثالَهُمْ تَبْديلاً ا إِنّ‌آنان را آفریده و پیوندهای ایشان را محکم کردیم و زمانی که بخواهیم به نظایرشان تبدیل‌شان می‌نماییم این‌هذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شاءَ اتَّخَذَ إِلى رَبِّهِ سَبيلاً ا وَما تَشاؤُونَ إِلّايادآوری‌کننده است، پس هر که خواهد راهی را به سوی پروردگارش در پیش گیرد و نمی‌خواهید مگر آنکه‌أَنْ يَشاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كانَ عَليماً حَكيماً ا يُدْخِلُ مَنْ يَشاءُ فیخداوند بخواهد، و بدون تردید خدا دانائی است حکیم هر که را خواهد در رَحْمَتِهِ وَالظّالِمينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذاباً أَليماً ا
رحمت خویش وارد کند و برای ستمگران عذابی دردناک آماده کرده است
ً

4سوره »قدر«

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
إِنَّآ أَنْزَلْناهُ فى لَيْلَةِ الْقَدْرِ ا وَمآ أَدْراکَ ما لَيْلَةُ الْقَدْرِ الَيْلَةُما آن را در شب قدر فرو فرستاديم و تو چه می‌دانی که شب قدر چه شبی است؟
شبالْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ا تَنَزَّلُ الْمَلآئِكَةُ وَالرُّوحُ فيها بِإِذْنِقدر از هزار ماه بهتر است در آن شب، فرشتگان و روح با اجازه و فرمان رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ا سَلامٌ هِىَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ا
پروردگارشان برای رساندن همه امور نزد امام عصرعلیه السلام فرود می‌آیند این شب همه‌اش سلامت و رحمت است تا دمیدن‌فجر

۵ سوره «زُلزلت»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
إِذا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزالَها ا وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقالَها اهنگامی که زمین با زلزله سختی به لرزه درآید و زمین دفینه‌های خود را بیرون ریزد وَقالَ الْإِنْسانُ ما لَها ا يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبارَها ا بِأَنَّ رَبَّکَو انسان گوید: آن را چه شده است در آن روز زمین خبرهای خود را بازگوید که پروردگارت به آن‌أَوْحى لَها ا يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتاتاً لِيُرَوْا أَعْمالَهُمْ ا فَمَنْ‌الهام نموده است در آن روز مردم به صورت پراکنده بیرون آیند تا کارهای‌شان به آن‌ها نشان داده شود پس هر که‌يَعْمَلْ مِثْقالَ ذَرَّةٍ خَيْراً يَرَهُ‌اوَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقالَ ذَرَّةٍ شَرّاً يَرَهُ‌ابه اندازه ذرّه‌ای کار خوب کرده آن را ببیند و هر که به مقدار ذرّه‌ای کار بد انجام داده آن را ببیند

6سوره »عادیات«

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
وَالْعادِیاتِ ضَبْحاً ا فَالْمُورِیاتِ قَدْحاً ا فَالْمُغیراتِ صُبْحاًسوگند به اسبان تیزتک که در دویدن به نفس نفس افتند و سم‌های آنها در برخورد با سنگها اخگر افروزد و صبحگاهان به‌ا فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعاً ا فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعاً ا إِنَّ الْإِنْسانَ لِرَبِّهِدشمن یورش برند پس گرد و غبار بر هوا رود و خود را در جمع سپاه افکنند بدون تردید انسانلَکَنُودٌ ا وَإِنَّهُ عَلی ذلِکَ لَشَهیدٌ ا وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَیْرِ لَشَدیدٌنسبت به پروردگارش ناسپاس است و بی‌گمان او خودش بر این گواهی دهد و سخت شیفته و دلباخته مال‌ا أَفَلا یَعْلَمُ إِذا بُعْثِرَ ما فِی الْقُبُورِ ا وَحُصِّلَ ما فِی‌دنیا است آیا نمی‌داند هنگامی که آنچه در میان گورها است بیرون ریخته شود و آنچه در الصُّدُورِ ا إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ یَوْمَئِذٍ لَخَبیرٌ ا
سینه‌ها است برآید همانا پروردگارشان به حال آنان در آن روز آگاه است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
إِذا جآءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ا وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فى دينِچون هنگام یاری خدا و پیروزی فرا رسد و مردم را ببینی که گروه‌گروه در دین‌اللَّهِ أَفْواجاً ا فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّکَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كانَ تَوَّاباً اخدا وارد شوند پس به ستایش پروردگارت تسبیح بگو و از او آمرزش طلب که او بسیار توبه‌پذیر است

8سوره »کافرُون«

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
قُلْ يآ أَيُّهَا الْكافِرُونَ ا لآ أَعْبُدُ ما تَعْبُدُونَ ا وَلآ أَنْتُمْ)به کافران(بگو: ای کافران نمی‌پرستم آنچه شما می‌پرستید و شماعابِدُونَ مآ أَعْبُدُ ا وَلآ أَنَا عابِدٌ ما عَبَدْتُمْ ا وَلآ أَنْتُمْنمی‌پرستید آنچه را من می‌پرستم و نه من پرستش‌کننده‌ام آنچه را شما می‌پرستید و نه شما عابِدُونَ مآ أَعْبُدُ ا لَكُمْ دينُكُمْ وَلِىَ دينِ ا
بندگی و پرستش می‌کنید آنچه را که من بندگی و پرستش می‌کنم دینتان برای خودتان و دین من برای خودم

مقدّمه

سخنانی پیرامون حرم حضرت امام رضاعلیه السلام پیگیری اعداد و ارقام (2)

از »صفر« تا »یک‌دلی«

هر روز مردم، گروه‌گروه به زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام شرفیاب می‌شوند واز درگاه باعظمت آن بزرگوار، بهره‌های فراوان می‌گیرند.
برخی از آنان خود را از قبل آماده زیارت نموده و با قلبی آماده قدم به بارگاه‌نورانی آن حضرت می‌گذارند و برخی دیگر که به این مرحله نرسیده‌اند، تحت تأثیرعظمت و جاذبه آن مکان مقدّس قرار گرفته و با عنایت و توجّه حضرت امام رضاعلیه السلام‌از همانجا راه را آغاز کرده و از »صفر« شروع کرده و راه را ادامه می‌دهند تا به »یک‌دلی«برسند.
انسان می‌تواند با »یک‌دله« کردن دل، به مراحل بزرگ معنوی برسد و با خارج‌نمودن اغیار از حریم دل، دل را حرم خداوند قرار داده و محبّت غیر او را در آن‌ریشه‌کن سازد؛ تا به مقام »رضا« که بهترین مقام اهل دل است راه یابد.
در این صورت، از درد و درمان و وصل و هجران، آنچه را که خدا به آن راضی‌است می‌پسندد، نه این‌که فقط تسلیم باشد؛ بلکه علاوه بر مقام تسلیم در برابرخواسته خداوند، آنچه را که او بخواهد به آن راضی است.

»یکی« درد و »یکی« درمان پسندد
»یکی« وصل و »یکی« هجران پسندد
من از درمان و درد و وصل و هجران
پسندم آنچه را جانان پسندد

»دو زیارت« و »دو حرم«!

کسانی که به این مقام رسیده‌اند تولّدی »دوباره« یافته‌اند؛ زیرا »دو دیده« قلب و»دو گوش« باطنی خود را گشوده‌اند و از حیاتی تازه برخوردارند و به این‌گونه،سعادت خود را در »دو جهان« تأمین نموده‌اند.
هاله آنان شفّاف و نورانی و سراسر وجودشان را نور فرا می‌گیرد. اینان نور وروشنایی خود را از این خاندان کسب کرده‌اند، نه تنها اینان بلکه هر چه نورافشانی‌می‌کند، فروغی از پرتو انوار درخشان آل اللّه گرفته است، حتّی نورافشانی »دوچشمه«(3) از نور وجود ایشان سرچشمه می‌گیرد و »دو برادران«(4) که بر فراز آسمان‌می‌درخشند، درخشندگی خود را از نور این دودمان گرفته‌اند.
این خاندان، اصل نور و روشنایی می‌باشند، و آن‌گاه که دوران حکومت اهل‌بیت‌علیهم السلام فرا رسد، ظلمت و تاریکی از جهان رخت بسته و شب و روز با انواردرخشان حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه روشن می‌شود.
این خاندان، نه تنها اصل نور و روشنایی می‌باشند؛ بلکه اصل هر خیر و خوبی‌هستند و همگان هر چه در باب فضایل و معارف این خاندان بگویند یا بنویسند،»دوبیتی«(5) از بحر معارف این بزرگواران را نسروده‌اند.
از بیان اصل نور و روشنایی »دو دنیا« و از بحر معارف این خاندان بگذریم و به‌شرح »دو زیارت« و »دو حرم« بپردازیم:
انسان ممکن است بر اثر پاکدلی، وجود عرشی حضرت امام رضاعلیه السلام را درحرم مطهّر آن بزرگوار زیارت نموده و ببیند. و نیز ممکن است بر اثر پاکسازی قلب‌از آلودگی و خارج نمودن اغیار از حریم قلب که حرم خداوند است، به خاطر تجلّی‌حضرت امام رضاعلیه السلام بر قلب انسان، حتّی در غیر حرم آن حضرت را زیارت نماید.این‌گونه حالات، معمولاً مکاشفه(6) است و گاهی ممکن است مشاهده باشد.
باید توجّه داشته باشیم که گفتگوی این مطالب آسان است ولی آنان که دارای‌این‌گونه حالات هستند وجودشان همچون کبریت احمر و اکسیر اعظم است.
البتّه همان‌گونه که گفتیم همه کسانی که به زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام‌شرفیاب می‌شوند، هر کدام از لطف و عنایت آن حضرت توشه می‌گیرند.

نه تنها انسان و دیگر موجودات هوشمندِ جهان آفرینش - که بر فراز آسمان‌هایا در اعماق زمین جای دارند - با ولایت و سرپرستی خاندان وحی علیهم السلام آشنایند؛ بلکه‌جمادات و »موالید سه‌گانه« بر این حقیقت اعتراف دارند.
خاندانِ وحی‌علیهم السلام با بیان این نکته که ولایت آنان بر همه مخلوقاتِ جهان آفرینش‌عرضه شده، شعور جمادی، گیاهی و حیوانیِ جمادات، گیاهان و حیوانات را نیز بیان‌نموده‌اند؛ هرچند دانشمندان دورانِ غیبت، تازه به شعورِ آب و سایر اشیاء پی برده و درتلاش و جستجو برای تکمیل آن هستند.
اکنون مردم از زیارت برخی از »موالید سه‌گانه« در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام‌خبر دارند، هر چند ممکن است به آن توجّه نداشته باشند - و ما به خاطر این‌که تذکّرآن‌ها سبب طولانی‌شدن مطلب می‌شود از بیان آن خودداری می‌کنیم - امّا برای این‌که‌هنگام زیارت از توجّه بیشتری برخوردار باشیم این نکته را بیان می‌کنیم:
چه‌بسا انسان با لباسی که از حلال تهیّه شده به زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام‌شرفیاب می‌شود، و توجّه لباس او به حضرت امام رضاعلیه السلام - به وسیله شعور جمادی‌که از آن برخوردار است - بیشتر از خود انسان که فکرش پراکنده است، می‌باشد.
آیا پسندیده است که توجّه لباس ما با شعور جمادی خود بیشتر از توجّه ما باروح و شعور انسانیِ ما باشد؟!
درست است که حالت کامل حضور، کار مردان خدا و اولیاء الهی است و ازکسانی برمی‌آید که دنیا را »سه‌طلاقه« کرده‌اند؛ امّا ما نیز اگر قبل از شرفیابی به حرم‌حضرت امام رضاعلیه السلام مقداری درباره عظمت و بزرگواری آن حضرت بیندیشیم و توجّه‌کنیم که می‌خواهیم به چه بارگاهی قدم بگذاریم، بی‌شک در چگونگی زیارت ما اثرمی‌گذارد.

»چهار گوشه ضریح«

در نظر گرفتن عظمت و بزرگواری حضرت امام رضاعلیه السلام و توجّه به مقام‌ولایت و معرفت آن بزرگوار به نورانیّت، در کیفیّت و چگونگی زیارت زائر، اثربسزایی دارد و در نتیجه لطف و عنایت حضرت امام رضاعلیه السلام به چنین زائری‌بی‌حساب خواهد بود. در این‌گونه مواقع، »چهار عمل اصلی(8)» به کار نمی‌آید و لطف‌و کرم آن بزرگوار بی‌حدّ و بی‌حساب است.
در این موارد سوز و توجّهِ زائر، زمینه‌ساز عنایت حضرت امام رضاعلیه السلام‌می‌شود و علم و آگاهی از »نِسبِ اربعه(9)» در آن تأثیری ندارد؛ همان‌گونه که شناخت»علل چهارگانه(10)» و سایر گفته‌های ارسطو و دیگران در آن نقشی ندارد و زر و زیورخسروپرویز، و زور و بازوی رستمِ زال نیز، زاد و توشه این راه نبوده و زمینه‌سازعنایت بی‌زوال حضرت امام رضاعلیه السلام به زائران نمی‌باشد.
در برخی از موارد، پناهندگان به امام رضاعلیه السلام نه قلب نورانی دارند نه علم وآگاهی، نه دارای زر و زیورند و نه ....؛ ولی امام رئوف حضرت علیّ بن موسی‌الرضاعلیه السلام بر اساس ولایت مطلقه خود که مقیّد به قیدی نیست، به خاطر حکمتی که‌خود می‌دانند، از آنان دستگیری می‌نمایند و آنچنان زائران خود را تحت تأثیر قرارمی‌دهند که گویی »چهار گوشه ضریح« را همچون »چهار گوشه بیت المعمور« در عرش‌می‌بینند و آنچنان با حضرت امام رضاعلیه السلام به گفتگو می‌نشینند که گویی کاملاً آن‌حضرت را می‌بینند.
همه زائران باید کاری کنند که این‌گونه مورد توجّه و عنایت کامل حضرت امام‌رضاعلیه السلام قرار گیرند.

»پنج گنجِ انسان«

وجود انسان، سرشار از گنج‌های گران‌بها است. رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرموده‌اند:
الناس معادن، کمعادن الذهب والفضّة.(11)
مردم، معدن‌هایی هستند همچون معدن‌های طلا و نقره.
ما باید وقت و فرصت را تلف نکنیم و با استمداد از خداوند و توسّل به »پنج‌تن« وسایر معصومین‌علیهم السلام از نعمت‌های بزرگی که خداوند در وجود ما نهفته آگاه شویم.
ما باید »پنج‌روزه دنیا« را غنیمت شمرده و مواظب »حواسّ پنجگانه ظاهری« خود -که آن را »پنج‌گنج« نامیده‌اند - باشیم و آن‌ها را در راه رضایت خداوند به کار ببریم تا ازوجود گنج‌هایی که در باطن ما هست، آگاه شده و بتوانیم آن‌ها را استخراج کنیم.
درست است که باطن همه انسان‌ها همانند هم نیست و همان‌گونه که در ظاهر باهم‌تفاوت دارند از نظر حواسّ باطنی نیز باهم فرق می‌کنند و بنا بر مثَل، »پنج انگشت«برادر هستند امّا برابر نیستند؛ ولی به هر حال هر انسانی از گنج‌های نهانی، حواسّ‌باطنی و نیروهای نهفته برخوردار است که باید آن‌ها را شناسایی کرده و بکار گیرد.
انسان باید با استخراج این گنج‌ها و بیدار ساختن این نیروها از دکّان‌داری‌سخت پرهیز نموده و هدف خود را از به دست آوردن آن‌ها، کمک به دین خدا وخدمت به حضرت بقیّة اللّه الأعظم عجّل اللّه تعالی فرجه قرار دهد.
زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام بهترین فرصت و موقعیّت برای زائرین محترم است که‌از آن حضرت بخواهند قدرت‌های باطنی آنان را بیدار نموده و آن‌ها را با تمام وجود و باهمه توانایی‌های ظاهری و باطنی در راه انتظار و خدمت به امام عصر ارواحنا فداه موفّق‌نمایند.

برتر از »شش طاق پادشاهی«(12)

زائرینی که فوج‌فوج به زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام شرفیاب می‌شوند تنهاکسانی که بر عالم خاک راه می‌روند نیستند، بلکه آفریده‌های گوناگون خداوند از»شش جهت« با آداب گوناگون راهی بارگاه حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام‌می‌شوند. خوشا به حال آن افرادی که با ایمان کامل و کنترل فکر، »شش دانگ« حواسّ‌خود را جمع کرده و به زیارت می‌پردازند.
گروهی از زائرین از نزدیک شدن به ضریح مطهّر حضرت امام رضاعلیه السلام شرم دارندو خود را لایق آن مکان باعظمت نمی‌دانند، به کنجی نشسته و به زیارت و نماز و رازو نیاز می‌پردازند، آنان هر نقطه و هر گوشه حرم را بسی برتر از »شش طاق پادشاهی«می‌دانند.
و گروهی دیگر از زائران، اگر دستشان به ضریح نورانی آن حضرت نرسد، خودرا شرمنده و شرمسار دانسته گویی که زیارت‌شان پذیرفته و قبول نشده است.
چه بسیارند زائرینی که با شفا گرفتن مریضان خود و یا روا شدن حاجات خویش،شاهد مهربانی و رأفت حضرت امام رضاعلیه السلام می‌شوند و به شکرانه آن به صلوات ودرود می‌پردازند و به این وسیله، چهره‌های گرفته و دل‌های شکسته خود را شکفته وشاد می‌نمایند و به هر شهر و دیاری که می‌روند با بیان معجزه امام غریب‌علیه السلام شمیم‌خوشِ شفایابی را پخش می‌کنند و به این شیوه همه را شیفته و شیدای زیارتِ آن‌حضرت می‌نمایند.
پرتو نگاه مهرآمیز حضرت امام رضاعلیه السلام شامل هر دو گروه می‌شود و قلب آنانی راکه با صفا و اخلاص به زیارت آمده‌اند فروغ و روشنایی می‌بخشد.

آری؛ از آنجا که همه روزه هزاران نفر از »هفت اقلیم« جهان به زیارت »قبله هفتم«شرفیاب می‌شوند، از آداب و رسوم و فرهنگ‌های گوناگونی برخوردارند، وحضرت امام رضاعلیه السلام به همه کسانی که به زیارت حضرتش شرفیاب می‌شوند به دیده‌رأفت، مهربانی و بزرگواری می‌نگرند؛ چه آنان‌که همسایه و در جوار آن بزرگوارهستند و چه آنان‌که از سرزمین‌های دور با مشکلات فراوان راه را طی نموده و از»هفت‌خوان« رستم گذر نموده و به زیارت آن بزرگوار می‌شتابند.
بدیهی است همه کسان، یکسان نیستند و آنان‌که برای شرفیاب شدن به حرم‌حضرت امام رضاعلیه السلام، رنج‌ها و زحمت‌های فراوان را تحمّل نموده‌اند با کسانی که به‌راحتی به بارگاه حضرت امام رضاعلیه السلام رسیده‌اند تفاوت دارند. هرچند همه کسانی که‌آن حضرت زیارت‌شان را بپذیرند، »هفت درب جهنّم« به رویشان بسته شده و إن شاءاللّه از »هفت چشمه بهشت(13)» سیراب می‌شوند.
ولی با اینهمه، همه همانند هم نیستند و آنان‌که از همگان دل بریده و همچون»هفت‌تنان«(14) از ناپاکان برائت جسته و از دشمنان دوری گزیده‌اند و تنها به سوی خدا واهل بیت‌علیهم السلام روی آورده و واله او گشته‌اند، به مراتب برتر از دیگرانند و کسی همتا وهمانند آنان نیست.
در نزد این‌گونه کسان - که دلی خالی از اغیار دارند - »عجایب هفتگانه جهان«(15) بسی‌کوچکتر از آنست که آنان را به شگفت آورده و به سوی خود جذب نمایند.
این‌گونه کسان، مجذوب رایحه‌های عطرآگین معنویِ بارگاه حضرت امام رضاعلیه السلام‌می‌شوند و تلألؤ انوار پرفروغ، تابناک و شادی‌بخشی که در فضای حرم می‌درخشد،آن‌ها را به خود جذب می‌کند.
اینان نه به »عجایب هفتگانه جهان« در زمین، بلکه به »خاتون هفت قلعه«(16) آسمان نیزنمی‌نگرند.
اینان گنج‌های طالقان و دیگر یاوران امام عصر عجّل اللّه تعالی فرجه می‌باشند که باقلب‌های محکم و استوار و آهنین خود، دمار از دشمنان نگون‌بخت امام عصر ارواحنافداه درمی‌آورند.
اینان بزرگترین قدرت‌های جهان را بازیچه‌ای بیش نمی‌دانند.
یاد قلب‌های آهنین و استوار گنج‌های طالقان و دیگر یاوران امام زمان عجّل اللّه تعالی‌فرجه، یاد محکم بودن طالیقون یا »هفت‌جوش«(17) را از خاطر ما می‌زداید.

فکرِ سالم، قوی و متمرکز در چگونگی زیارت، اثر فراوانی دارد؛ همان‌گونه که‌جمع نبودن حواسّ و تشتّت فکری مانع توجّه کامل می‌شود.
نه‌تنها گناه بلکه بعضی از کسالت‌های جسمی - مانند کم‌کاری کلیه و... - و نیز غلبه‌یکی از »هشت طبع«(18) اثر زیادی در تشتّت فکر دارد.
در صورتی که انسان بتواند به زیارت کامل بپردازد و زائر واقعی »امام هشتم«علیه السلام‌باشد، »هشت باب بهشت« به روی او گشوده خواهد شد و می‌تواند در »هشت بستانِ‌بهشت«(19) بیارامد.
برای این‌گونه افراد حتّی »هشت گنج«(20)، کوچکترین اهمیّت و ارزشی ندارد.

»نُه فلک«

همان‌گونه که گفتیم افلاکیان نیز از ماورای »نُه فلک« پر می‌گشایند و »نُه سپهر نیلی«و »نُه طارم کبود«(21) را پشت سر می‌گذارند و به سوی سرزمین طوس روی می‌آورند.

»معصوم دهم«

آنان »معصوم دهم« حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام را زیارت نموده و همچون‌خلایقِ دیگر بوسه بر خاک عنبرین بارگاه »دهمین مقام عصمت« می‌زنند.

»یازده اختر فروزان«

کسی که با اعتقاد به مقام امامت حضرت امام رضاعلیه السلام، آن بزرگوار را زیارت نماید،به یازده اخترِ دیگر امامت نیز اعتقاد دارد؛ زیرا برخی از فرقه‌هایی که در روزگاران‌قدیم در شیعه پیدا شده و امامان بعد از حضرت امام رضاعلیه السلام را قبول نداشتند همه‌نابود شده و از میان رفته‌اند.

»امام دوازدهم«

الآن همه کسانی که حضرت امام رضاعلیه السلام را به عنوان امام زیارت می‌کنند، شیعیان»دوازده‌امامی« هستند و حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام و امامان دیگر تا حضرت بقیّة اللّه‌الأعظم ارواحنا فداه را به عنوان »دوازده امام« معتقدند و در هر زمان که توفیق شامل‌حالشان شود به زیارت این بزرگواران می‌روند.
اگرچه در برخی از ماه‌ها مانند ماه رجب، ذی القعده و ماه صفر سیلِ جمعیّت برای‌زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام بسیار بیشتر از ماه‌های دیگر روانه مشهد مقدّس‌می‌شود، ولی با اینهمه در تمامی دوران سال و در همه »دوازده ماه« هجوم جمعیّت‌برای زیارت امام رضاعلیه السلام که قبله دل‌ها و کعبه آمال و آرزوها است همچنان ادامه دارد.

»سیزده بار« هدایت و رحمت

زائرین محترم باید به این نکته توجّه داشته باشند که در زیارت حضرت امام‌رضاعلیه السلام اخلاص داشته باشند و قصد زیارت آن بزرگوار را با سیاحت و »سیزده‌بدَر«توأم نکنند. اگرچه گاهی سیاحت بر اساس شرع لازم است ولی مسافرت به قصد»سیزده‌بدر« از خرافاتی است که هوسرانی‌ها و دست‌های بیگانه آن را پشتیبانی وتقویت می‌کند.
از نظر دین اسلام، عدد »سیزده« نحس نیست تا انسان بخواهد به وسیله مسافرت‌آن را از خانه و کاشانه خود خارج سازد.
خداوند در قرآن، کلمه نحس را یک بار آورده است؛ ولی هدایت و رحمت)هدی و رحمة(را »سیزده بار« تکرار فرموده است.
نحس‌بودن در صورتی است که زائر، زیارت را با تفریحات غیر سالم همراه‌نماید. این‌گونه زیارت از نظر شرع، نحس و پلید است. ولی آنان‌که سفر به کنار دریارا کنار نهاده و با کوله‌بار امید به سوی بارگاه حضرت امام رضاعلیه السلام روانه می‌شوند،شاهد امواج خروشان دریای بیکران مهر و عنایت حضرت امام رضاعلیه السلام خواهند بود.

بنابراین باید توجّه داشته باشیم سیاحت‌هایی را که خلاف شرع است رها ساخته‌و با زیارت‌های غیر خالصانه، خدا و »چهارده معصوم«علیهم السلام را از خود ناراضی نسازیم.
باید این نکته مهمّ را از یاد نبریم که برخی از زمان‌ها و مکان‌ها از خصوصیّت‌ها وویژگی‌های مهمّی برخوردارند که با در نظر داشتن آن‌ها انسان می‌تواند مشکلات‌بزرگی را برطرف نماید. اهمیّتی که شب قدر و برخی از شب‌های دیگر و نیز برخی‌روزها و ماه‌ها دارا هستند، روشن و آشکار است.
می‌گویند در »شب چهاردهم« هر ماه، ساعتی وجود دارد که دعا در آن هنگام‌مستجاب است. با از دست‌دادن این زمان‌ها، فرصت‌های بزرگی را از دست می‌دهیم.
همچنین مکان‌هایی چون بارگاه نورانی حضرت امام رضاعلیه السلام دارای آثار وعظمت‌های مهمّی است که ما با توجّه نداشتن به آن و یا با نیّت‌های غیر خالص درزیارت، این فرصت‌های مهمّ را از دست می‌دهیم و به آنچه خدا و »چهارده‌معصوم«علیهم السلام می‌خواهند عمل نمی‌کنیم.

آستان قدس رضوی، آرامش‌بخش آفریدگانِ آفریدگار، و پناهگاه آشنا و بیگانه‌است. مردم در همه آفاق، شوق زیارت این بارگاه را دارند؛ و آرزو دارند از آبِ حیات‌سقّاخانه حرم، جرعه‌ای بنوشند.
اذن ورود به حرم مطهّر امام رضاعلیه السلام، اشک شادی را در دیدگان شیفتگان ارض‌اقدس جاری می‌سازد و اُنس با آن حضرت را در انسان افزایش می‌دهد.
در این بارگاه، باران رحمت بر همه کسانی که از برّ و بحر آمده‌اند می‌بارد و بزرگ وکوچک را در بوستان ولایت و باغ ملکوتی خویش پذیرایی می‌کند.
این سرزمین، پناهگاه همگان است؛ پارسایانِ پاکدل و نیز پر و بال سوختگان‌پریشان‌حال را پذیرا می‌شوند و راه پیشرفت و پرواز را به همه می‌آموزند.
گنبد زیبا و تابناک حرم، انسان را به تماشا وامی‌دارد و توجّه او را به خود جلب‌می‌کند؛ گویی به او می‌آموزد که قبل از تشرّف به حرم، قدری تأمّل نموده و درس‌توبه بیاموزد تا بتواند در حضور حضرت امام رضا علیه السلام از تبلیس ابلیس در امان‌مانده و راه تقوا را برای همیشه پیشه سازد.
باید به رأفت و مهربانی حضرت ثامن الحجج‌علیهم السلام اطمینان داشته باشیم و با ثبات‌قدم در این عقیده به ثناگویی آن حضرت پرداخته تا بر ثواب و ثمره زیارت خودبیفزاییم و با زیارتی که همراه با معرفت و شناخت است نام ما در زمره بهترین زائران‌امام هشتم‌علیه السلام از ثری تا ثریّا، ثبت شود.
در جوار حضرت امام رضاعلیه السلام باید از جاذبه ولایت آن بزرگوار بهره‌مند شویم وروح و جان خود را با جلوه‌های رحمانی جلا داده و جرعه‌نوش جام ولایت و جان‌نثارآن حضرت باشیم.
باید از چشمه‌سار شفابخش حرم که برتر از چشمه خورشید است بهره‌مند گشته وچنان در چمن‌زار ولایت جای گیریم که چشم از جهان پوشیده و با چابکی برای‌چاره‌جویی و فرار از ظلمت به نور ولایت چهارده معصوم‌علیهم السلام پناهنده شویم.
در حرم امام هشتم‌علیه السلام به حمد و ستایش خداوند پرداخته و ظهور حجّت الهی امام‌عصر ارواحنا فداه را خواستار شویم و برای فرارسیدن »دولت کریمه امام زمان عجّل اللّه‌تعالی فرجه الشریف«(23) و حکومت آن بزرگوار، دست به نیایش بلنده نموده تا با ظهور وحضور آن حضرت، حجاب غیبت از میان برداشته شود و مردم از حیرت نجات یابند.
مشهد مقدّس نقطه آمال خلایق است، خادمان حرم دست به سینه

ایستاده‌اند وخوشحالی در سیمای زائران امام هشتم‌علیه السلام موج می‌زند، سیل خروشان خلق باحاجت‌ها و خواسته‌های گوناگون به سوی حرم سلطانِ خراسان روی می‌آورند. ای‌کاش؛ همه خواستار ظهور امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه می‌بودند.
پنجره فولاد، درمانگاه درماندگان بی‌پناه است. مردم با دخیل‌شدن به آن، به دعا وتوسّل می‌پردازند و هر لحظه منتظر خروش دریای رحمت حضرت امام رضاعلیه السلام‌هستند تا با نگاه و دلجویی آن حضرت، دلِ شکسته آنان شاد شده و با حاجت رواشده‌از دولت‌سرای آن بزرگوار بازگردند.
زائرانِ بااخلاص با ذوق تمام به زیارت می‌پردازند و سعی می‌کنند ذهاب و رفت وآمد مردم، فکر و ذهن آنان را مشوّش نکند و با توسّل به حضرت امام رضاعلیه السلام دل ازذهب و فضّه شسته، به ذکر ذات پاک الهی مشغول شده و یاد خداوند ذوالجلال راذخیره آخرت خویش قرار می‌دهند.
رأفت و مهربانی حضرت امام رضاعلیه السلام با زائرین، روان انسان را شاد می‌سازد وجلوه‌های رحمانی در آن روضه رضوان، آموزنده طریق خلوص و روزنه‌ای برای‌خودسازی - نه خودستایی - است.
در زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام زر و زیور زائران نفعی ندارد؛ همان‌گونه که زهدِزاهدان ریاکار بی‌ارزش است. در حرم امام هشتم‌علیه السلام زنده‌دلانی که در زورق ولایت‌نشسته و با قطرات اشکی که با اخلاص می‌ریزند، امواج عظیم رأفت آن حضرت را به‌خروش می‌آورند و کاملاً مورد توجّه قرار می‌گیرند.
در حرم امام هشتم‌علیه السلام ژنرال‌های لشکر و ژنده‌پوشان کشور با یک دید نگاه‌می‌شوند. حضرت امام رضاعلیه السلام از ژرفای افکار همه آگاهند و به آنان‌که ژست و قیافه‌خود را آراسته و نیز به ژولیدگان زبان‌بسته با ژرف‌بینی نگریسته و از اعماق قلب همه‌خبر دارند، و در این میان آنان که قلبی بس روشن‌تر از ژنراتورهای قوی دارند موردعنایت و توجّه خاصّ واقع می‌شوند هرچند ژنده‌پوش باشند.
برخی از زوّار بهترین سوغات سفر خود را آبی که از سقّاخانه برداشته‌اند می‌دانند،گویا که کوثر و سلسبیل، سرچشمه آنند و یا... آنان با نوشیدن جرعه‌ای از جام آن، برحضرت سیّدالشهداءعلیه السلام سلام و درود می‌فرستند و خدا را بر این نعمت سپاس‌می‌گویند.
درب این بارگاه همیشه به روی همه گشوده است و مردم با گرفتن شفا و سایرحاجت‌های خود، شاهد رأفت و مهربانی امام رئوف می‌شوند و به شکرانه آن، به‌درود و صلوات می‌پردازند. و در هر شهر و دیار با هیجان و شادی، جریان شفایابی راحکایت می‌کنند و به این شیوه همه را شیفته این بارگاه می‌نمایند.
صاحبدلانی که از صحن‌ها گذشته و صادقانه به حرم مطهّر حضرت امام

رضاعلیه السلام‌مشرّف می‌شوند، می‌دانند که در طول صدها سال هر جایگاه این بارگاه، قدمگاه‌حضرت صاحب الزمان عجّل اللّه تعالی فرجه است و با صدق و صفا، صورت بر این خاکِ‌پاک نهاده و بوسه بر آن می‌زنند.
هر روز در کنار ضریح ضامن آهو و در هر ضلع و گوشه حرم، هزاران نفر مهمان وضیفِ امام رضاعلیه السلام هستند. نور و ضیاء معنوی آن بارگاه، ضمیر و باطن آنان را پاک وبهشت را برای‌شان ضمانت می‌کند و نام‌شان در طومار بهشتیان ثبت و ضبط می‌گردد.
طایران قدسی که بر ایوان طلا می‌نشینند، می‌دانند که طاق کسری در برابر آن،مخروبه‌ای بیش نیست. کوه طور با آنهمه جلالت، شکوه و طمطراق شهر طوس راندارد. کبک و تیهو بلکه هر پرنده و طیفور، آرزوی طوف سقّاخانه‌اش را می‌کند.
برخی از ظاهرپرستان نیز می‌دانند: ظفرمندی ظفرمندانِ معنویّت و صاحبان‌ظرفیّت، در ظلّ عنایت صاحب این بقعه و بارگاه به مرحله ظهور رسیده است و با نگاه‌آن حضرت، ظرف دل را از ظلمت و تاریکی رها ساخته‌اند.
صحن عتیق با سقّاخانه زیبایی که دارد یاد علمدار کربلا حضرت ابوالفضل‌علیه‌السلام و شدّت عاطفه آن حضرت را در خاطره‌ها زنده می‌سازد، چگونه سقّای‌دشت کربلا با شدّت عطش از خوردن آب در روز عاشورا امتناع ورزیده و تا جان دربدن داشتند علَم را در دست داشته و با عمّال ابن زیاد لعنه اللّه جنگیدند.
همه از غریب‌نوازی امام غریب‌علیه السلام آگاهند و می‌دانند که آن حضرت غمگسار غریبان‌هستند، غبار غم را از قلب آنان می‌زدایند؛ به گونه‌ای که فریاد و غریو شادی از قلب‌غمزدگان برمی‌خیزد.
فرَج و ظهور حضرت مهدی ارواحنا فداه و فتح و ظفر را در این بارگاه از خداوندبخواهید، و فرجام نیک را در این مکان بدست آورید تا به دریای فضایل و فیوضات‌راه بیابید و با توسّل به امام رئوف‌علیه السلام برای نجات از فریب فتنه‌های فراوان آخرالزمان‌و دوران تیره غیبت دعا کنید.
شهر مقدّس مشهد به قداست معروف است، زائرین و مجاورین آن دیار مقدّس‌باید قدر و احترام آن را نگه دارند و تلاش کنند که ریشه فساد و گناه در آن شهر قطع‌گردد. مبادا زنان و مردان از قانون شرع تجاوز کرده و با قیافه‌های غیرمشروع قد وقامت خود را در منظر دید دیگران قرار دهند.
کفشداران پاک‌دل این بارگاه - که اظهار ملال نمی‌کنند - کلیدداران گنجینه‌های قرب‌هستند. آنان به کاروان جویندگان کمال خوشآمد می‌گویند و کامیابان کوکب صبح راارج نهاده و در راه خدمتگزاری به زوّار از هر کوششی دریغ نمی‌ورزند.

گلدسته‌های حرم، گمشدگان راه را هدایت می‌کنند و با قد کشیده و استوار خود،گرفتاران گوشه‌نشین و کهنسالان قدخمیده را درس امید و ثبات قدم آموخته و به همه‌می‌آموزند که گشوده‌شدن گره‌های کور در این آستان، در گرو ایمان و یقین است، ازیأس و سرافکندگی گریزان و همچون ما سربلند باشید.
لطف و کرم حضرت امام رضاعلیه السلام زبانزد خاصّ و عامّ است، همه می‌توانند از این‌بارگاه، لاله لاهوتی، لؤلؤ لالا یا لعل گهربار بگیرند. کلید دنیا و آخرت در دستان‌حضرت امام رضاعلیه السلام است، هر لحظه امیدوار باشید و یأس و ناامیدی را - که لشکرنفس و شیطان است - شکست دهید.
زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام مشکل‌گشای همه و مایه امید مردم هر مرز و بوم‌است. آنان که با ایمان و یقین به این بارگاه مشرّف می‌شوند، به امید و آرزوی خودرسیده و مدال افتخارِ لطف و عنایت حضرت امام رضاعلیه السلام را بر سینه می‌زنند.
در این زمان نقّاره‌خانه حضرت امام رضاعلیه السلام، هنگام طلوع و غروب خورشید را به‌اطّلاع مردم می‌رساند؛ ولی روزی فرا می‌رسد که ناگهان ناکامی‌ها، ناگواری‌ها و... به‌پایان می‌رسد و از آن مکانِ مرتفع ندای »نَصْرٌ مِنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَریب«، بلند می‌شود. آن‌روز، نوبت نیک‌فرجامانِ جهان است.
با توجّه، وارد حرم مطهّر شوید؛ تا می‌توانید از هنگام ورود تا وقت خروج، حالت‌حضور در خدمت حضرت امام رضاعلیه السلام را رعایت کنید، از وهم، خیال و وسوسه‌بپرهیزید. از آن بزرگوار بخواهید شما را برای خدمتگزاری به مقام والای ولایت اهل‌بیت‌علیهم السلام موفّق نمایند.
همای رحمت حضرت امام رضاعلیه السلام بر سر همگان سایه می‌افکند و همه زوّار ازالطاف بیکران و همایونی آن امام هُمام بهره‌مند می‌گردند؛ به این جهت در هنگام‌زیارت، حواسّ خود را جمع نموده و هشیار باشید و همواره متوجّه آن حضرت بوده‌و مواظب باشید فکر شما به این سو و آن سو جلب نشود.
همیشه به یاد داشته باشید: پیامبران الهی و اولیاء خدا با پذیرش ولایت اهل‌بیت‌علیهم السلام، به کمک دین خدای یکتا و یگانه پرداخته‌اند. از امام هشتم‌علیه السلام طلب یاری‌کنید و با یقین از آن حضرت بخواهید شما را از یاران و یاوران امام عصر ارواحنا فداه قراردهند تا در صف یاری‌کنندگان دین خدا باشید.

چند نکته دیگر

از حکمتِ زیارت بگذریم که این، از آنِ مردان خدا است. »عنقا را بلند است‌آشیانه« و »سیمرغ دیگر است و سی مرغ دیگر«، و سخن گفتن از آن برای برخی‌ملال‌آور است.
گاهی انسان بر اثر بی‌توجّهی و یا کم‌توجّهی و مخلوط شدن نیّت‌ها و انجام برخی‌از کارهای ناپسند، ثواب اعمالی را که خداوند کریم در قرآن مجید بارها آن را بالفظهای گوناگون آورده است از دست می‌دهد و از حکمت مهمّ آن - که به دست‌آوردن ارتباط با خدا و اهل بیت‌علیهم السلام است - بی‌بهره می‌ماند.
آنان‌که حیا و حجاب را رعایت نمی‌کنند، آنان‌که مواظب دیدگان خود نیستند،آنان‌که از موسیقی‌های... دست برنمی‌دارند و... باید بدانند: آنان‌که »سی لحن باربد«(24)را گوش می‌کردند سرانجام سر به تیره خاک بردند، اینان هم که موسیقی را با »همراهِ«خود تا کنار ضریح حضرت امام رضاعلیه السلام همراهِ خود می‌برند و...، نیز سرانجام‌خواهند مرد و نه از خسرو اثری خواهد ماند و نه از پرویز! و در زیر لحد باید از سی‌لحن باربد و یا ... پاسخ دهند.
آیا سزاوار است انسان از گوشه و کنار ایران یا جهان، راه‌های طولانی را برای‌زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام بپیماید ولی به خاطر انجام این‌گونه کارها، جلالت وعظمت و زیبایی بارگاه نورانی آن حضرت را درک نکند و دلش در بند دیگران و اموردیگر باشد؟!
متأسّفانه وهّابیّت برای از بین‌بردن ارزش و اهمیّت زیارتِ اهل بیت‌علیهم السلام تلاش‌می‌کند و می‌خواهد عظمت و ارزش زیارت را از نظر زائرین نابود کرده و یا حداقل‌کم‌رنگ نماید. یکی از مؤثّرترین راه‌های آن‌ها برای رسیدن به این هدف، ترویج اززیارت‌هایی است که همراه با انجام کارهای ناپسند می‌باشد.
آن‌ها از یک سو مردم را به مسافرت‌های غیر سالم تشویق می‌کنند و از سوی دیگرمی‌خواهند عظمت مقام اهل بیت‌علیهم السلام را در نظر مردم کم‌رنگ نمایند. آن‌ها درپنهان‌سازی مقام اهل بیت‌علیهم السلام وارث و بازمانده بنی‌امیّه و بنی‌العبّاس و نشخوار کننده‌خوراک شیطانی معاویه و عمروعاص هستند.
هرچه آنان بکوشند که نام و یاد خاندان وحی‌علیهم السلام را از قلب و زبان مردم بزدایندولی خداوند خود فضیلت و جلال این خاندان را برای مردم آشکار می‌سازد. بهتراست در ارتباط با این گفتار، کلامی از حضرت امام رضاعلیه السلام بیاوریم:

درباره کارشکنی‌های دشمنان اهل بیت‌علیهم السلام
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
الحمد للّه الّذی حفظ منّا ما ضیّع الناس، ورفع منّا ما وضعوه حتّی لقدلُعِنّا علی منابر الکفر ثمانین عاماً، وکتمت فضائلنا، وبذلت الأموال فی‌الکذب علینا، واللّه تعالی یأبی لنا إلاّ أن یعلی ذکرنا، ویبیّن فضلنا، واللّه‌ما هذا بنا، وإنّما هو برسول اللّه‌صلی الله علیه وآله وسلم وقرابتنا منه حتّی صار أمرنا ومانروی عنه أنّه سیکون بعدنا من أعظم آیاته ودلالات نبوّته.
سپاس خداوندی را که نسبت به ما حفظ کرد آنچه را که مردم ضایع و تباه ساختند ونسبت به ما بالا برد آنچه را آن‌ها پست نمودند تا آنجا که بر منابر کفر هشتاد سال مارا لعن نمودند و فضائل ما را کتمان کردند و مال‌ها برای دروغ بستن بر ما مبذول‌داشتند، خداوند تبارک و تعالی نپسندید برای ما و نخواست جز اینکه شأن ما والا وفضل ما ظاهر گردد، و به خدا قسم این نه بخاطر ما بلکه بخاطر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم وقرابت و خویشاوندی ما با وی بود، تا آنکه امر ما و آنچه از او روایت می‌کنیم پس ازما از بزرگترین آیات و نشانه‌های نبوّت او خواهد شد.(25)
کارگزاران وهّابیّت باید بدانند کارشکنی‌های معاویه و... و نقشه‌های شوم آن‌هابرای پنهان ساختن فضایل اهل بیت‌علیهم السلام از جهاتی ده‌ها برابر کارشکنی‌های وهّابیّت‌در این زمان بوده است؛ ولی سرانجام آن‌ها سر به تیره خاک برده و آرزوهای خود رابه گور بردند و هر روز نام خاندان وحی‌علیهم السلام درخشان‌تر شد.
سرانجامِ کارگزاران وهّابیّت نیز این‌گونه است.

بمب‌گذاری در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام

اکنون که از دستان آلوده وهّابیّت - که پدیده پلید یهود عنودند - سخن به میان آمد،سزاوار است به مناسبت بمب‌گذاری در حرم مطهّر حضرت امام رضاعلیه السلام در ظهر روزعاشورای سال 1415 ه ق برابر با 30 خرداد 1373 ه ش مطالبی را بیان کنیم؛ تا همه‌بدانیم این‌گونه اعمال ناشایسته، با نقشه‌های پیش‌ساخته دشمنان اسلام انجام‌می‌گیرد.
دستانِ به خون آلوده وهّابیّت با فعّالیّت فراوان در جهان، به مقابله با تشیّع پرداخته‌و با خیال خام خود برای شکست و نابودی شیعیان، دستور اربابان یهودی خود رااجرا می‌کنند، غافل از آن‌که نقشه‌های آنان نقش برآب خواهد شد و سرانجام نتیجه‌رفتارشان را سراب خواهند دید.
آنان به خوبی می‌دانند از صدر اسلام، یهودیانی که به شدّت به مقابله با اسلام‌پرداختند و افرادی چون ابوسفیان و ابوجهل و... را برای نابودی اسلام با خود همگام‌ساختند، با شکست روبرو شدند؛ نه‌تنها آنان بلکه کسانی که لباس اسلام پوشیدند ودر پوشش نفاق ضربه به ریشه اسلام زدند اگرچه در میان امّت اختلاف افکندند وبسیاری را گمراه ساختند، ولی سرانجام شمار شیعیان همواره روزافزون شد و - باهمه نقشه‌های شوم دشمنان - همچنان رو به افزایش است تا روزگاری که شیعیان برسراسر جهان حکومت کنند و دمار از روزگار دشمنانِ گمراه برآورند و آنان را به دیارعدم رهسپار سازند.
توجّه داشته باشیم که تعداد مسلمانان جهان را در هنگام شهادت رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم‌هفت میلیون نفر برآورد کرده‌اند که در جریان سقیفه افرادی که بر پیروی و ولایت‌حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام باقی ماندند از تعداد انگشتان دست هم کمتر بود، ولی باهمه تلاش‌ها و کوشش‌ها و نقشه‌های فراوان برای نابودی شیعیان، اکنون نزدیک به‌یک سوّم مسلمانان را شیعیان جهان تشکیل می‌دهند و سرانجام دین تشیّع سراسرجهان را فرامی‌گیرد.
گروهی مأموریّت‌یافته، چگونه می‌توانند دینی را که خداوند خود پشتیبان آنست‌از میان بردارند؟ مگر نه این است که خدا وعده داده است دین خود را بر تمامی ادیان‌جهان پیروز گرداند؟
چرا افراد ناآگاه را - که شستشوی مغزی شده و از اندیشه‌های سالم دور گشته‌اند -برای ویران ساختن مکان‌های مقدّس و یا به شهادت رساندن شیعیان اجیر می‌کنند؟!
آیا مزدوران خودفروخته نمی‌دانند که هرچند با انفجار بمب، درِ و دیوار حرم‌مطهّر حضرت امام رضاعلیه السلام آسیب دید، ولی علاقه و محبّت

دوستان خاندان وحی‌علیهم السلام‌همچنان بیشتر شد و کانون شور و شوقِ آتشین آنان شعله‌ورتر گشت؟! به گونه‌ای که‌حاضرند هرچند با چنگ و دندان، این فریب‌خوردگان بدفرجام را پاره‌پاره نموده تااثری از آنان در صحنه گیتی باقی نماند. و نه‌تنها این مزدورانِ گمراه بلکه آنان را که به‌گمراه ساختن این ابلهان کوته‌فکر می‌پردازند، نابود سازند.
این حقیقتی است که حتّی بسیاری از دستان ناشناخته بلکه اربابان آنان نیز قبول‌دارند.
آنان به خوبی می‌دانند همان‌گونه که ابوسفیان‌ها و ابوجهل‌ها و معاویه‌ها وعمروعاص‌ها نتوانستند دین خدا را سرنگون سازند، این عنکبوتان جدید نیزنمی‌توانند با تنیدن تارِ سست و بی‌بنیاد خود، بنیانِ محکم و استوار تشیّع را ویران‌کنند.
آری؛ این نکته‌ای است که آنان آن را به خوبی می‌دانند.

نکته‌ای دیگر نیز هست که باید همه شیعیان، پیروان و دوستداران اهل بیت‌علیهم السلام به‌آن توجّه داشته باشیم:
هرچند ما با شور و شوق، درِ و دیوار و زمین حرم را می‌بوسیم؛ هرچند ما با تمام‌وجود از کسانی که به در و دیوار حرم آسیب رساندند متنفّر و بیزاریم، اگر پاسداری‌از حرم حضرت امام رضاعلیه السلام به عهده ما نیست و ما توان آن را نداریم، ولی حراست وپاسداری از حرم خدا - که حرم اهل بیت‌علیهم السلام نیز هست - وظیفه ما است.
هر انسانی که به خداوند ایمان آورده و به مقام ولایت معصومین‌علیهم السلام ارج می‌نهدباید در حفظ این حرم بکوشد و با پاسداری و حراست از حرم، آن را از هر گونه‌آسیب و گزند حفظ نماید.
خداوند بزرگ پاسداری از این حرم را به عهده همه گذارده است و از تمامی آن‌هاخواسته است که تا حدّ قدرت و توانِ خود در حفظ این حرم بکوشند.
در سخنان خاندان وحی‌علیهم السلام در این باره بسیار تأکید شده و همواره درباره‌عظمت، اهمیّت و بزرگداشت این حرم هشدار داده‌اند و بر آنان‌که اهمیّتی به آن‌نمی‌دهند سخت برآشفته‌اند و شیفتگان خدمت‌گذاری به آن حرم را بسیار نواخته‌اند.
آیا می‌دانید آن حرم، کدام حرم است که هر فرد باایمان باید در آن، راه داشته باشد؟
آیا می‌دانید آن حرم، کدام حرم است که همه باید در پاسداری آن بکوشند و آن رااز آسیب و بمب‌گذاری حفظ و حراست نمایند؟
آیا می‌دانید آن حرم، کدام حرم است که هر انسانی باید با پاسداری از آن، بیگانگان‌را در آن راه ندهد؟ اگر نشانی از آن حرم به خاطر نمی‌آورید از مکتب اهل بیت‌علیهم السلام‌جویا شوید تا شما را با آن حرم آشنا کنند.
علاّمه مجلسی در »بحار الأنوار« از حضرت امام صادق‌علیه السلام نقل کرده که فرمودند:
القلب حرم اللّه فلاتُسْكِنْ فی حرم اللّه غیر اللّه.(26)
قلب، حرم خداوند است؛ پس در حرم خدا، غیر خدا را جای نده.
و نیز در روایت بسیار مهمّ دیگری از رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم نقل کرده است که آن‌حضرت فرمودند:
ناجی داود ربّه فقال: إلهی لکلّ ملک خزانة، فأین خزانتک؟
قال جلّ جلاله: لی خزانة أعظم من العرش، وأوسع من الکرسیّ،وأطیب من الجنّة، وأزین من الملکوت:

أرضها المعرفة، وسماؤها الإيمان، وشمسها الشوق، وقمرها المحبّة،ونجومها الخواطر، وسحابها العقل، ومطرها الرحمة، وأثمارها الطاعة،وثمرها الحكمة.
ولها أربعة ابواب: العلم والحلم والصبر والرضا؛ ألا وهى »القلب«.(27)
داود با خدای خود مناجات کرد و گفت: خدای من؛ هر پادشاهی خزانه‌ای داردخزانه تو کجاست؟
خداوند جلّ جلاله فرمود: برای من خزانه‌ای است که از عرش، باعظمت‌تر و ازکرسی، وسیع‌تر و از بهشت، پاکیزه‌تر و از ملکوت، بازینت‌تر است:
زمینِ آن، معرفت و آسمان آن، ایمان و خورشید آن، شوق و ماه آن، محبّت وستارگان آن، خطورها و ابر آن، عقل و باران آن، رحمت و میوه‌های آن، طاعت ونتیجه آن، حکمت است.
و برای آن، چهار درب است: علم، حلم، صبر و رضا؛ آگاه باش که آن، قلب است.
همان‌طور که دیدیم از قلب، به حرم خداوند و باعظمت‌تر از عرش الهی و... تعبیرشده است. اگر از این حرم به خوبی پاسداری نموده و در احترام و اهمیّت آن کوشش‌نماییم، در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام پذیرفته شده و در آن بارگاه باعظمت، پذیرایی‌معنوی می‌شویم.
پس توجّه داشته باشیم که چگونه قلب ما باید با حضرت امام رضاعلیه السلام در ارتباطباشد.
ما باید قلب خود را پاک کنیم، بیگانگان را در آن جای ندهیم، از هر مالی استفاده‌نکنیم، به هر صدایی گوش ندهیم، به هر منظره‌ای ننگریم و حرمت حرم یا قلب خودرا حفظ کنیم تا چشم باطنی ما بینا و گوش باطنی ما شنوا گردد. کسی که این‌گونه باشدمی‌تواند از پذیرایی‌های معنوی در حرم مطهّر حضرت امام رضاعلیه السلام برخوردار گردد.
بنابراین ما باید از این حرم پاسداری نموده و به آن ارج نهیم. اگر ما از نفس وهواهای نفسانی خود پیروی کنیم، در راه انهدام و نابودی این حرم گام برداشته‌ایم.اگر کردار، گفتار و افکار ما بر اساس فرموده‌های اهل بیت‌علیهم السلام نباشد و به گناه وخطاکاری بپردازیم؛ اگر دست از آنچه مورد تحریم شرع قرار گرفته برنداریم، اعمال‌ناپسند ما همچون بمبی است که در حرم خدا یا قلب خود منفجر می‌کنیم.
همچنان‌که انفجار بمب در حرم مطهّر حضرت امام رضاعلیه السلام ما را سخت افسرده‌ساخت، باید توجّه داشته باشیم که گناهان ما نیز همانند بمب‌هایی است که با آن به‌تخریب قلب خود - که باید حرم الهی باشد - می‌پردازیم.
ما همان‌گونه که از عامل بمب‌گذاری در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام متنفّر و او رایک فرد خودفروخته و خائن می‌دانیم، باید بدانیم که نفس ما -

که ما را وادار به‌تخریب قلبمان می‌سازد - بزرگترین دشمن ما می‌باشد؛ همان‌طور که حضرت رسول‌اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم فرموده‌اند:
أعدی عَدوّک نفْسِک الّتی بیْن جَنْبَیْک.(28)
دشمن‌ترین دشمنِ تو، نفس تو است که همراه توست.
به این نکته مهمّ باید توجّه کنیم که ممکن است چنان انسان را غفلت فرابگیرد که‌خدا را فراموش نموده و در اثر آن، خود را نیز فراموش نماید.
خداوند می‌فرماید:
»وَلاتَکُونُوا کَالَّذینَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْساهُمْ أَنْفُسَهُمْ«.(29)
نباشید مانند کسانی که خدا را فراموش کردند، پس خداوند هم خود آنان را ازیادشان برد.
اگر انسان این‌گونه باشد ممکن است جرم و جنایات دیگران را به خوبی درک کندو با آب و تاب آن را برای دیگران آشکار سازد، امّا از جرم و جنایت خود نه‌تنها دم‌نمی‌زند بلکه اصلاً متوجّه آن نشده و خود را مجرم نمی‌داند تا درصدد علاج آن‌برآید. این‌گونه افراد در جهل مرکّب گرفتارند و نمی‌دانند که نمی‌دانند.
اگر انسان این‌گونه باشد ممکن است از بمب‌گذاری در حرم مطهّر حضرت امام‌رضاعلیه السلام و جاهای دیگر آزرده شود، ولی چون خود را فراموش کرده است ازبمب‌گذاری و تخریبی که همواره بر قلب خود وارد می‌سازد کاملاً بی‌توجّه و از آن‌اطّلاعی نداشته باشد. قلبی که باید حرم خدا و جایگاه جانشینان او باشد، منزل دیوان‌و شیاطین گشته است. به این جهت هر چه بیشتر بر قلب خود آسیب وارد کند از آن‌بی‌خبرتر و دورتر می‌شود.
چون مکتب اهل بیت‌علیهم السلام به شیعیان دستور می‌دهد که شیعه باید دشمن‌شناس‌باشد، ما نه‌تنها باید دشمنان خارجی را بشناسیم بلکه نفس امّاره خود را نیز که‌دشمن‌ترین دشمنان ما هست، بشناسیم و بدانیم آنچه بیش از همه بر ما ضربه می‌زنددشمن خارجی نیست، بلکه آن، نفسِ انسان است که گاهی دشمن خارجی را نیز درقلب او جای می‌دهد.
در این صورت، انسان مهمّترین تخریب و بمب‌گذاری را در قلب خود و در وجودخویش انجام می‌دهد ولی - همان‌طور که خداوند فرموده است - آن را فراموش کرده وتوجّهی به آن ندارد.
پس ما نه‌تنها باید از دشمن خارجی و وسوسه‌ها و تبلیس ابلیس و نقشه‌ها و تدلیس‌انگلیس و حیله‌ها و مکّاری‌های آمریکا باخبر باشیم، بلکه از دشمن داخلی و نفس امّاره‌خویش نیز برحذر باشیم.
حال که دانستیم ما با گناه و کارهای خلاف، بمب‌گذار حرم و قلب خود هستیم،این را نیز بدانیم که اگر مردم از اوّل تا به حال، اهل بیت‌علیهم السلام را تنها نمی‌گذاردند و به‌گرد آنان جمع می‌شدند، نوبت به بمب‌گذاری مکان‌های مقدّس نمی‌رسید که‌بیگانگان دست به این

جنایت‌های بزرگ بزنند.
همان‌طور که حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام درباره امام عصر عجّل اللَّه تعالی فرجه فرمودند:
صاحب هذا الأمر الشرید الطرید الفرید الوحید.(30)
صاحب این امر)اظهار ولایت و قدرت در سراسر عالم هستی(رانده‌شده، دورشده،تنها و تک می‌باشد.
اگر جامعه ما در این گناه بزرگ - که طرد امام زمان عجّل اللَّه تعالی فرجه است - شرکت‌نداشت، چگونه خیانتکاران می‌توانستند دست به این جنایت زده و به حرم مطهّرحضرت امام رضاعلیه السلام آسیب وارد نمایند؟ پس ما هر چند از کردار و اعمال آن‌هابی‌زاریم ولی به جای این‌که ما فدایی امام زمان عجّل اللَّه تعالی فرجه و سایر اهل بیت‌علیهم السلام‌باشیم، با کناره‌گیری و غفلت از آنان سدّ راه دشمنانشان نشدیم، و راه را برای واردشدن آنان بازگذاردیم!
در نتیجه دشمنان دین، به ایجاد و تقویت فرقه‌های وهّابی، بهائی و... پرداختند وبا کمک دستان ناشناخته، برای رسیدن به اهداف پلید خود گام برداشتند.
حاخام‌های یهود با خیال خام خود برای نابودی دین الهی کوشش می‌کنند ولی غافل‌از اینکه خدایی که میلیاردها میلیارد ستارگان فروزان را آفریده، خود وعده داده است که‌سرانجام، خورشید عالم آفرینش حضرت مهدی عجّل اللَّه تعالی فرجه را به یاری دین‌می‌فرستد و با نابودی تاروپود دشمنان، تارهای تنیده‌شان از هم گسسته و نابود می‌شوند.
آنان اگر به پندار خود به برخی از هدف‌های شوم خود دست یابند ولی سرانجام‌کوس رسوایی آن‌ها در سراسر گیتی نواخته خواهد شد.
دستان ناشناخته و خودفروخته فقط سیاهی زاغ و زغن را دیده‌اند و به همان بسنده‌کرده‌اند و چون گوش شنوا ندارند از هزاران آوای هَزاران(31) یکی را هم نشنیده‌اند.
ای کاش؛ آنان می‌دانستند که مدّت‌شان کوتاه و مهلت‌شان رو به پایان است. ای‌کاش؛ آنان می‌توانستند بفهمند: پایان شب سیه، سفید است و سرانجام سیاهی شب به‌پایان می‌رسد و انوار پرفروغ حضرت مهدی عجّل اللَّه تعالی فرجه سراسر جهان را روشن‌می‌سازد...

متأسّفانه این‌گونه افراد ممکن است در ظاهر به صورت دوست و... در میان مردم‌جا باز کنند و در باطن نقشه‌های دشمن را پیاده کنند. به این جهت، حضرت امام‌رضاعلیه السلام به همگان سخت هشدار داده‌اند که همه باید افراد را درست بشناسند و گول‌ظاهر فریبنده افراد را نخورند. به این دو روایت توجّه کنید:
1 - حضرت امام رضاعلیه السلام از امام سجّادعلیه السلام روایت کرده‌اند که فرمود:
اگر شخصی را دیدید که باوقار و خوشرفتار است، در گفتارش به عبادت وپارسائی تظاهر می‌کند و در حرکاتش فروتنی می‌نماید تأنّی کنید، مبادا شما رابفریبد، چه بسا کسی که در برابر دنیا و ارتکاب محرّمات ناتوان است به خاطرضعف نیّت و پستی و ترسش، پس دین را دامی برای دنیا قرار می‌دهد و همواره‌مردم را با ظاهر آراسته می‌فریبد، اگر قدرت بر حرامی پیدا کند به آن هجوم‌می‌آورد.
و اگر دیدید که او از حرام خودداری می‌کند باز هم تأنّی کنید، مبادا شما رابفریبد؛ چرا که خواسته‌ها و تمایلات خلق متفاوت است؛ چه بسا کسی که ازمال حرام هر چند زیاد باشد دوری می‌کند ولی خود را به کارهای زشت دیگروامی‌دارد، اگر زشت را هم بیاید به حرام سراغ او می‌رود.
و اگر دریافتید که از آن هم دوری می‌کند باز تأنّی کنید، مبادا شما را بفریبد تامیزان عقلش را بنگرید، چه بسیار کسانی هستند که می‌توانند همه آن بدی‌هارا ترک کنند امّا به عقل متین و استوار رجوع نمی‌کنند، لذا آنچه را به خاطرجهل و نادانی‌اش تباه می‌سازد بیشتر است از آنچه با عقلش آن را اصلاح‌می‌کند.
حال اگر عقلش را متین یافتید باز تأنّی کنید مبادا شما را بفریبد تا بنگرید: آیابه همراهی هواهایش برخلاف عقلش عمل می‌کند، یا به همراهی عقلش برخلاف هواهایش عمل می‌کند و اینکه علاقه‌اش به ریاست‌های باطل چگونه‌است؟ و آیا نسبت به آن بی‌اعتنا هست یا نه؟ چرا که در میان مردم کسانی‌هستد که خسر الدنیا والآخرتند؛ یعنی دنیا و آخرت هر دو را بر باد می‌دهند،دنیا را بخاطر دنیا رها می‌کنند و می‌پندارند که لذّت ریاست باطل بیش از لذّت‌اموال و نعمت‌های مباح و حلال است، لذا همه آن‌ها را رها می‌کنند به خاطررسیدن به ریاست باطل.
»وَإِذا قیلَ لَهُ اتَّقِ اللّهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهاد«.(32)
»و زمانی که به آن‌ها گفته شود: از خدا بترسید غرور و لجاجت آن‌ها را به گناه‌کشاند، برای آن‌ها آتش دوزخ کافی است و بد جایگاهی است«.

پس او همچون شتری که جلو خود را نبیند - یعنی بدون بصیرت - گام برمی‌داردو او را اوّلین باطل به سوی دورترین هدف‌های زیانکاری می‌کشاند و بعد از آنکه‌طلب کرد آنچه را که قدرت بر آن ندارد پروردگارش او را در طغیانش کشاند، پس‌او آنچه را خدا حرام ساخته حلال دارد و آنچه را خداوند حلال ساخته حرام داردو باکی ندارد به آنچه از دینش از دست رود در صورتی که ریاستش که به خاطرآن، شقی و بدبخت گردیده سالم بماند.
آن‌ها همان کسانی هستند که خدا بر ایشان غضب کرده و مورد لعن خویش قرارداده و بر ایشان عذاب خوارکننده‌ای آماده ساخته است.
ولی مرد، مرد کامل و مرد خوب کسی است که هوا و خواسته‌هایش را تابع امرخدا گردانیده و توانش را در راه خدا بذل نماید، خواری به همراه حق را نزدیکتربه عزّت جاوید و همیشگی ببیند از عزّت در باطل، و بداند ضرر و زیان کم دنیا وسختی اندکی را که تحمّل می‌کند او را به نعمت پایدار در سرای جاودان وفناناپذیر می‌رساند، ولی سرور و شادمانی فراوان دنیا که بر اثر پیروی هواهای‌نفسانی بدست آورده او را به عذاب پیوسته‌ای که هرگز زایل نمی‌گردد می‌کشاند.
این است مرد واقعی و مرد خوب، به او بپیوندید و به روش او اقتدا کنید و به‌وسیله او به سوی پروردگارتان توسّل جویید؛ زیرا که دعای او رد نمی‌گردد ونسبت به خواسته‌اش ناکام و ناامید نمی‌شود.(33)

2 - حسن بن علیّ خزّاز گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام شنیدم که فرمود:
در میان کسانی که مودّت و دوستی ما اهل بیت را به خود می‌بندند کسانی‌هستند که فتنه‌انگیزی آنان برای شیعیان ما از دجّال بیشتر است.
عرض کردم: با چه وسیله و از چه راهی؟
فرمود: با ارادت نشان دادن و دوستی کردن با دشمنان ما و دشمنی کردن بادوستان ما؛ زیرا هرگاه چنین شود حقّ و باطل آمیخته می‌گردد و امر مشتبه‌می‌شود، در نتیجه مؤمن از منافق شناخته نمی‌شود.(34)

عظمت حرم حضرت امام رضاعلیه السلام در کلام آن بزرگوار

قبل از آنکه به بیان ثواب زیارت امام هشتم‌علیه السلام بپردازیم، اندکی درباره عظمت‌حرم حضرت امام رضاعلیه السلام و بارگاه نورانی آن حضرت، توضیح می‌دهیم؛ تا هنگام‌زیارت توجّه داشته باشیم که به چه جایگاهی گام نهاده‌ایم، تا در آستان مقدّس حضرت‌امام رضاعلیه السلام هر چه بهتر و بیشتر خود را در برابر و در حضور آن بزرگوار ببینیم:
در این بارگاه، همیشه اولیاء خدا از ملائکه و... حضور دارند. حضرت امام رضاعلیه السلام‌در ضمن حدیثی فرموده‌اند:
هذه البقعة روضة من ریاض الجنّة، ومختلف الملائکة، لایزال فوج ینزل‌من السماء وفوج یصعد إلی أن ینفخ فی الصور.(35)
این بقعه و بارگاه، باغی از باغ‌های بهشت و محلّ رفت و آمد فرشتگان است؛همواره گروهی فرود می‌آیند و گروهی بالا می‌روند تا هنگامی که صور دمیده شود.
همه فرشتگان در برابر آن حضرت می‌ایستند و تا آن بزرگوار اجازه نشستن به‌آن‌ها ندهند به زمین نخواهند نشست.
در این‌باره، روایت جالبی از حضرت امام جوادعلیه السلام وارد شده که با این کلام ارتباط‌دارد: از آن حضرت روایت شده است که فرمود:
یکی از اصحاب حضرت امام رضاعلیه السلام مریض شد، آن حضرت به عیادت او رفت‌و فرمود: چگونه تو را می‌یابیم)در چه حالی هستی(؟
عرض کرد: بعد از شما مرگ را ملاقات کردم)مقصودش شدّت بیماری و سختی‌و درد و ناراحتی بوده است(.
امام‌علیه السلام فرمود: مرگ را چگونه دیدار کردی؟
عرض کرد: بسیار سخت و دردناک.
فرمود: مرگ را دیدار نکرده‌ای بلکه چیزی که تو را آگاه کند و بعضی از احوال‌مرگ را به تو نشان دهد دیدار کرده‌ای، مردم نسبت به مرگ دو نوعند: گروهی بامردن راحت می‌شوند، و گروهی با مردن آن‌ها دیگران راحت می‌شوند؛ پس‌ایمان به پروردگار و ولایت ما اهل‌بیت را تازه کن تا از نوع اوّل باشی و راحت شوی.
آن شخص به دستور امام‌علیه السلام عمل کرد، سپس عرض کرد: ای فرزند رسول‌خدا؛ این‌ها فرشتگان پروردگارند که با درود و احترام و هدایا آمده‌اند، بر شماسلام می‌کنند و در پیش‌روی شما ایستاده‌اند، به آن‌ها اجازه دهید که‌بنشینند.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود: ای فرشتگان پروردگار من؛ بنشینید.
سپس به آن مریض فرمود: از این فرشتگان بپرس: آیا به آن‌ها دستور

داده‌شده که در حضور من بایستند؟
مریض گفت: از آن‌ها پرسش نمودم، جواب دادند که اگر همه فرشتگانی که خداآفریده است در پیشگاه شما حاضر شوند همگی خواهند ایستاد و هرگزنمی‌نشینند تا به آن‌ها اجازه دهی، و خداوند به آن‌ها این‌گونه دستور داده‌است.(36)
حرم حضرت امام رضاعلیه السلام - همان‌گونه که آن حضرت فرموده‌اند - همواره، جایگاه‌رفت و آمد ملائکه است.
بدیهی است که دربار همه ائمّه اطهارعلیهم السلام از این عظمت برخوردار می‌باشند وفرشتگانْ همه مأمور به خضوع و تواضع نسبت به تمامی معصومین‌علیهم السلام می‌باشند.نه‌تنها فرشتگان، بلکه پیامبران اولوا العزم الهی نیز از مقام و منزلت آن بزرگواران آگاه‌بوده و در گرفتاری‌های بسیار سخت خداوند را به حقّ این بزرگواران خوانده ونجات یافته‌اند.

شیخ صدوق به سند خود از حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام روایت کرده است که‌فرمود:
چون حضرت نوح در معرض غرق‌شدن قرار گرفت، خدا را به حقّ ما خواند وخدا او را از غرق شدن رهانید، و چون حضرت ابراهیم در آتش رها شد خدا را به‌حقّ ما خواند و خدا برای او آتش را سرد و سلامت - یعنی بدون ضرر و آسیب -قرار داد، و چون حضرت موسی عصا را به دریا زد خدا را به حقّ ما خواند و خداآن را خشک قرار داد، و چون حضرت عیسی در خطر کشته‌شدن به دست‌یهودیان قرار گرفت خدا را به حقّ ما خواند و از کشته‌شدن نجات یافت و خدا اورا بسوی خود بالا برد.(37)
همان‌گونه که پیامبران الهی در سختی‌ها خدا را به نام اهل بیت‌علیهم السلام می‌خواندند، مانیز وظیفه داریم در مشکلات و گرفتاری‌های خود که مهمّترین و سخت‌ترین آن‌هاغیبت امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه می‌باشد، به آن بزرگواران متوسّل شویم و خداوند رابه نام آنان بخوانیم.
در روایت دیگر حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده‌اند:
هرگاه دچار گرفتاری و مشکل سختی شدید، در پیشگاه الهی به واسطه ما یاری‌بجوئید، خداوند تبارک و تعالی فرموده است:
»وَلِلّهِ الْأَسْماءُ الْحُسْنی فَادْعُوهُ بِها«(38).
برای خدا نام‌هائی نیکو است، او را با آن‌ها بخوانید.
و امام صادق‌علیه السلام فرموده‌اند:
به خدا قسم؛ ما آن نام‌های نیکوی پروردگار هستیم که خداوند جز با معرفت ماازکسی چیزی نمی‌پذیرد.(39)
توسّل به این بزرگواران در همه جا پسندیده است و بدیهی است که اگر در حرم آن‌بزرگواران به آنان متوسّل شویم، اثر بسیار زیادتری خواهد داشت؛ همان‌گونه که نمازخواندن در حرم‌های معصومین‌علیهم السلام از آثار و ثواب‌های بسیار بیشتری برخورداراست.

فضیلت نماز در حرم ائمّه‌علیهم السلام

مرحوم محدّث قمی نوشته است: عالم جلیل و فقیه بی‌بدیل، شیخ خضر شلال‌رحمه الله‌در مزار خود فرموده:
از دلیل‌های عقلی و نقلی استفاده می‌شود که نماز در حرم حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم وحرم حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام و همچنین حرم‌های سایر ائمّه‌علیهم السلام افضل است از نمازدر مسجد الحرام که فضیلت نماز در آن برابر هزار نماز در جای دیگر است، با آنکه‌نماز در مسجد پیغمبرصلی الله علیه وآله وسلم برابر ده‌هزار نماز است که در جای دیگر خوانده شود.(40)
بدیهی است که مجاورین محترم و زائرین گرامی وظیفه دارند حقّ دیگران را نیزرعایت نمایند.
آنچه تاکنون گفتیم راجع به حرم حضرت امام رضاعلیه السلام و سایر معصومین‌علیهم السلام بود.باید به این نکته توجّه داشته باشیم که برخی از شهرها دارای ویژگی‌هایی می‌باشند.
به این دو روایت توجّه کنید:

فضیلت زمین نجف، کربلا و طوس

1 - امام صادق‌علیه السلام فرموده است:
أربعة بقاع ضجّت إلی اللَّه أیّام الطوفان: البیت المعمور فرفعه اللَّه والغری‌وکربلاء وطوس.(41)
در ایّام طوفان - که در دوران حضرت نوح‌علیه السلام واقع شد - چهار بقعه و سرزمین به‌درگاه خداوند ضجّه زدند و فریاد برآوردند: بیت المعمور که خدا آن را بالا برد،نجف، کربلا و طوس.
این روایت، صراحت دارد که سرزمین طوس مانند نجف و کربلا دارای ویژگی‌می‌باشد.
صاحب کتاب »وافی« فرموده است: ضجّه این سرزمین‌ها به سوی خداوند این‌بوده که بر اثر طوفان کسی وجود نخواهد داشت تا روی این زمین‌ها خداوند راعبادت کند. به خاطر این جهت، خداوند آن‌ها را محلّ دفن اولیاء خود قرار داد.
اوّلین محلّی که در این زمین مقدّس بنا شد »سناباد« بود که اسکندر ذوالقرنین-صاحب سدّ - آن را ساخت و تا زمان بناء شهر طوس دائر بود.(42)
2 - در روایت دیگری درباره فضیلت سرزمین طوس چنین وارد شده است:
داودبن قاسم جعفری گوید: از حضرت محمّد بن علی الجوادعلیهما السلام شنیدم که فرمود:
إنّ بین جبلی طوس قبضة قبضت من الجنّة، من دخلها کان آمناً یوم‌القیامة من النّار.(43)
میان دو کوه طوس، قطعه‌ای است که از بهشت گرفته شده است؛ کسی که به آنجاوارد شود در روز قیامت از آتش دوزخ ایمن است.
از این دو روایت استفاده می‌شود: علاوه بر عظمت و اهمیّت حرم حضرت امام‌رضاعلیه السلام، شهر طوس نیز دارای عظمت و احترام است و زائرین و مجاورین محترم‌باید به این نکته توجّه داشته باشند و احترام این سرزمین را رعایت کنند.
پس از بیان مطالب گذشته، جریان جالبی درباره دعا و توسّل در حرم حضرت امام‌رضاعلیه السلام نقل می‌کنیم و سپس به نتیجه‌گیری از آن می‌پردازیم:

ابوالعباس احمد بن محمّد حاکم گوید: از عامر بن عبداللَّه - که حاکم »مروروذ« واز راویان حدیث بود - شنیدم که می‌گفت:
به مشهد حضرت امام رضاعلیه السلام در طوس رفتم، مردی ترک‌زبان را دیدم که واردبارگاه حضرت امام رضاعلیه السلام شد و در قسمت بالای سر امام ایستاد و شروع کرد به‌گریستن و به ترکی دعا می‌کرد و می‌گفت: پروردگارا؛ اگر پسرم زنده است بین من واو جمع نما و اگر مرده است مرا از خبر او آگاه فرما.
من با لغت ترکی آشنا بودم و فهمیدم چه می‌گوید و چه حاجتی دارد، به او گفتم:ای مرد؛ تو را چه شده است؟
گفت: پسری داشتم که در جنگ اسحاق‌آباد همراه من بود، او را گم کرده‌ام وخبری از او ندارم و مادری دارد که همواره بر او گریه می‌کند، من اینجا برای این‌مطلب دعا می‌کنم؛ زیرا شنیده‌ام دعا در این حرم مستجاب است.
گفت: دلم به حالش سوخت، دستش را گرفتم و او را بیرون آوردم تا در آن روز ازاو پذیرایی کنم، چون از مسجد گوهرشاد خارج شدیم جوان بلندقامتی که تازه مو برگونه‌اش روئیده بود و لباس وصله‌داری بر تن داشت به ما برخورد کرد، تا چشم آن‌مرد به او افتاد به سویش دوید، با او معانقه کرد و گریست و هر کدام دیگری راشناخت، و او پسرش بود که کنار مرقد پاک حضرت امام رضا علیه السلام از خداوندمی‌خواست که او را و یا خبرش را به وی برساند.
گفت: از او پرسیدم: چگونه به اینجا آمدی؟
گفت: بعد از جنگ اسحاق‌آباد به طبرستان رفتم، مردی از اهل دیلم مرا به‌خانه‌اش برد و پرورش داد و اکنون که به این سن رسیده‌ام به دنبال پدر و مادرم که‌خبرشان بر من پوشیده بود به راه افتادم و همراه گروهی که به این سو می‌آمدندرهسپار شدم تا به اینجا رسیدم.
آن مرد ترک‌زبان گفت: از آنچه در این حرم برای من آشکار شد یقین من به این‌مکان کامل شد و محکم گردید و سوگند یاد نمودم که از این صحن و سرا و از این‌بارگاه تا وقتی که زنده‌ام جدا نشوم. و حمد و ستایش مخصوص خداوند است درآغاز و انتها و آشکار و نهان، و درود و سلام بر محمّد مصطفی، آن پیامبر برگزیده وخاندان پاک او باد.(44)
ای کاش؛ می‌دانستیم که نه‌تنها آن جوان و افرادی چون او، بلکه ما همه گم‌شده‌ایم؛ زیرا از امام خود دور شده و آن حضرت را نمی‌یابیم و در حرم حضرت امام‌رضاعلیه السلام و سایر ائمّه اطهارعلیهم السلام برای یافتن

منجی عالم بشریّت امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه‌دست به دعا و توسّل بلند می‌کردیم.

»هشت« روایت از معصومین‌علیهم السلام درباره ثواب زیارت امام هشتم‌علیه السلام

تاکنون نکته‌هایی را درباره حرم و بارگاه حضرت امام رضاعلیه السلام بیان نمودیم و اینک‌هشت روایت از روایاتی را که درباره ثواب زیارت امام هشتم حضرت علیّ بن موسی‌الرضاعلیه السلام می‌باشد، نقل می‌کنیم:

روایت اوّل:

شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روایت کرده است که فرمود:

سیدفن بضعة منّی بأرض خراسان لایزورها مؤمن إلّا أوجب اللَّه عزّوجلّ‌له الجنّة، وحرّم جسده علی النّار.(45)

به زودی پاره‌ای از تن من در سرزمین خراسان دفن خواهد شد، هیچ مؤمنی او رازیارت نمی‌کند مگر اینکه خداوند بهشت را برایش واجب گرداند و جسد او را برآتش حرام فرماید.

روایت دوّم:

نعمان بن سعد گوید: امیر مؤمنان حضرت علیّ بن ابی طالب‌علیه السلام فرمود:

سیقتل رجل من ولدی بأرض خراسان بالسمّ ظلماً، إسمه إسمی وإسم‌أبیه إسم ابن عمران موسی.

ألا فمن زاره فی غربته غفر اللَّه تعالی ذنوبه ما تقدّم منها وما تأخّر، ولوکانت مثل عدد النجوم، وقطر الأمطار، وورق الأشجار.(46)

به زودی یکی از فرزندانم را در سرزمین خراسان از روی ظلم و ستم با سمّ به‌شهادت می‌رسانند، نام او نام من و نام پدرش نام پسر عمران)موسی(است.

آگاه باشید؛ هر کس او را در شهر غربت زیارت کند خداوند گناهان گذشته و آینده‌او را بیامرزد؛ گرچه به تعداد ستارگان و قطره باران‌ها و برگ درختان باشد.

روایت سوّم:

قبیصة بن جابر گوید: از بازمانده اوصیاء و وارث علم پیامبران، ابوجعفر محمّدبن علی، امام باقرعلیه السلام شنیدم که فرمود:

سرور عبادت‌کنندگان، از پدرش سرور شهیدان، و او از پدرش سرور اوصیاء امیرمؤمنان‌علیهم السلام، و آن حضرت از رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روایت کرده است که فرمود:

ستدفن بضعة منّی بأرض خراسان، ما زارها مکروب إلّا نفّس اللَّه کربته،ولا مذنب إلّا غفر اللَّه ذنوبه.(47)

به زودی پاره‌ای از تن من در سرزمین خراسان دفن شود، هیچ اندوهناکی

او رازیارت نکند مگر آنکه اندوهش برطرف شود، و هیچ گناه‌کاری او را زیارت نکندمگر آن‌که گناهش آمرزیده شود.
روایت چهارم:
حمزة بن حمران گوید: امام صادق‌علیه السلام فرموده است:
یقتل حفدتی بأرض خراسان فی مدینة یقال لها »طوس«، من زاره إلیها عارفاًبحقّه أخذته بیدی یوم القیامة فأدخلته الجنّة وإن کان من أهل الکبائر.
نوه‌ام را در خراسان در شهری بنام »طوس« به شهادت می‌رسانند، هر کس او رازیارت کند در حالی‌که معرفت به حقّ آن حضرت داشته باشد روز قیامت دست اورا گرفته وارد بهشت می‌کنم؛ گرچه از اهل گناهان کبیره باشد.
عرض کردم: شناخت حقّ آن حضرت، چگونه تحقّق پیدا می‌کند؟ فرمود:
یعلم أنّه إمام مفترض الطاعة شهید، من زاره عارفاً بحقّه أعطاه اللَّه تعالی‌له أجر سبعین ألف شهید ممّن استشهد بین یدی رسول اللَّه‌صلی الله علیه وآله وسلم علی‌حقیقة.(48)
بداند که او امامی است واجب الإطاعة)یعنی اطاعت او بر همگان واجب است(، و)او(شهید و شاهد)اعمال مردم(است، هر کس او را با این معرفت زیارت کندخداوند به او پاداش هفتاد هزار شهید از شهیدانی که در رکاب رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم به‌شهادت رسیده‌اند مرحمت فرماید.
روایت پنجم:
سلیمان بن حفص مروزی گوید: از حضرت موسی بن جعفرعلیه السلام شنیدم که فرمود:
إنّ إبنی علیّ مقتول بالسم ظلماً ومدفون إلی جنب هارون بطوس، من‌زاره کمن زار رسول اللَّه‌صلی الله علیه وآله وسلم.(49)
فرزندم علی به وسیله سمّ از روی ظلم و ستم کشته شود و در طوس کنار هارون دفن‌گردد، هر کس او را زیارت کند مانند کسی است که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم را زیارت کرده‌باشد.
روایت ششم:
سلیمان بن حفص مروزی گفت: از حضرت موسی بن جعفرعلیهما السلام شنیدم که فرمود:
من زار قبر ولدی علیّ کان له عند اللَّه تعالی سبعون حجّة مبرورة.
هر کس قبر فرزندم علی را زیارت کند، برای او نزد خداوند تبارک و تعالی ثواب‌هفتاد حجِّ نیکو باشد.
عرض کردم: هفتاد حجّ؟
فرمود: آری؛ و هفتاد هزار حجّ، سپس فرمود:
ربّ حجّة لاتقبل، ومن زاره أو بات عنده لیلة کان کمن زار اللَّه تعالی

فی‌عرشه.
چه بسیار حجّی که پذیرفته نگردد، و هر کس او را زیارت کند یا شبی نزد او بماندمانند کسی است که خداوند تعالی را در عرشش زیارت کند.
عرض کردم: مانند کسی که خدا را در عرش زیارت کند؟!
فرمود: آری؛ وقتی روز قیامت شود چهار نفر از پیشینیان و چهار نفر ازپسینیان بر عرش خداوند باشند؛ از پیشینیان نوح، ابراهیم، موسی وعیسی‌علیهم السلام و از پسینیان محمّد، علی، حسن و حسین‌علیهم السلام باشند، سپس‌ریسمان سنجش اعمال کشیده شود، پس زوّار قبور امامان با ما بنشینند.
آگاه باشید که بالاترین آنان از جهت رتبه و درجه، و بهترین آنان از جهت عطا وبخشش، زائرین قبر فرزندم علی می‌باشند.(50)
روایت هفتم:
حضرت عبدالعظیم حسنی گوید: امام جوادعلیه السلام فرمود:
ضمنت لمن زار أبی بطوس عارفاً بحقّه الجنّة علی اللّه تعالی.(51)
من بهشت را برای کسی که پدرم را در طوس زیارت کند و به حقّ آن حضرت‌معرفت داشته باشد ضمانت می‌کنم.
روایت هشتم:
حضرت عبدالعظیم حسنی روایت کرده و گفته است که از امام هادی‌علیه السلام شنیدم‌فرمود:
أهل قم وأهل آبة مغفور لهم، لزیارتهم لجدّی علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام‌بطوس. ألا ومن زاره فأصابه فی طریقه قطرة من السماء حرّم اللّه جسده‌علی النّار.(52)
اهل قم و اهل آبه گناهان‌شان آمرزیده شده است؛ چون جدّم علیّ بن موسی‌الرضاعلیه السلام را در طوس زیارت می‌کنند.
بدانید که هر کس او را زیارت کند و در مسیر راه قطره‌ای باران به او برسد، خداوندجسدش را بر آتش حرام گرداند.

»هشت« روایت از امام هشتمعلیه السلام درباره ثواب زیارت آن حضرت

روایت اوّل:
شیخ صدوقرحمه الله به سند خود از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
من زارنی علی بُعد داری، أتیته یوم القیامة فی ثلاث مواطن حتّیاُخلّصه من أهوالها: إذا تطایرت الکتب یمیناً وشمالاً، وعند الصراط،وعند المیزان. (53)
هر کس مرا با دور بودن مزارم زیارت کند، روز قیامت در سه جایگاه به دیدار اومیروم و از سختیها و وحشتها او را میرهانم:)یکی(هنگامی که پروندهها را بهدست راست یا چپ آنان میدهند،)دوّم(هنگامی که میخواهند از صراط عبورکنند،)سوّم(در کنار میزان و هنگام سنجش اعمال.
روایت دوّم:
شخصی از اهل خراسان به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کرد: ای فرزند رسولخدا؛ در خواب، رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم را زیارت کردم؛ گویا به من فرمود:
چه حالی خواهید داشت هنگامی که پاره تن من در سرزمین شما دفن شود،امانت من به شما سپرده شود، و ستاره من در زمین شما پنهان گردد؟
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
أنا المدفون فی أرضکم، وأنا بضعة نبیّکم، فأنا الودیعة والنجم.
ألا ومن زارنی وهو یعرف ما أوجب اللّه تبارک وتعالی من حقّی وطاعتیفأنا وآبائی شفعاؤه یوم القیامة، ومن کنّا شفعآئه نجی ولو کان علیه مثلوزر الثقلین الجنّ والإنس.
منم آن دفنشونده در سرزمین شما، و پاره تن پیامبرتان، و منم آن امانت و آنستاره.
آگاه باشید که هر کس مرا زیارت کند در حالیکه حقّی را که خدا برای من واجبنموده بشناسد و به طاعت من ملتزم باشد، من و پدرانم شفیعان او در روز قیامتخواهیم بود، و هر کس ما شفیع او باشیم اهل نجات و رستگاری خواهد بود؛ گرچهگناهانی مانند گناهان جنّ و انس بر عهده او باشد.
سپس فرمود: پدرم از جدّم و او از پدرانش روایت کرده است که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلمفرمود: کسی که مرا در خواب زیارت کند در واقع مرا زیارت کرده است؛ زیراهرگز شیطان به صورت من یا یکی از

اوصیاء و جانشینان من و یا به صورت یکی‌از شیعیان ایشان هرگز ظاهر نمی‌گردد، و بدون تردید رؤیای صادقه جزئی ازهفتاد جزء از نبوّت است. (54)

روایت سوّم:

علیّ بن حسن بن فضّال از پدرش روایت کرده است که گفت: از حضرت علیّ بن‌موسی الرضاعلیه السلام شنیدم که فرمود:

أنا مقتول ومسموم ومدفون بأرض غربة، أعلم ذلک بعهد عهده إلیّ أبی،عن أبیه، عن آبائه، عن علیّ بن أبی طالب‌علیهم السلام، عن رسول اللّه‌صلی الله علیه وآله وسلم.

ألا فمن زارنی فی غربتی کنت أنا وآبائی شفعاءه یوم القیامة، ومن کنّاشفعآئه نجی ولو کان علیه مثل وزر الثقلین.(55)

من کشته و مسموم می‌شوم و در سرزمین غربت دفن می‌گردم و آن را می‌دانم به‌عهدی که پدرم از پدرش، از پدرانش، از علیّ بن ابی‌طالب‌علیهم السلام، از رسول‌خداصلی الله علیه وآله وسلم به من سپرده است.

آگاه باشید و بدانید که هر کس مرا در غربتم زیارت کند من و پدرانم شفیع او در روزقیامت خواهیم بود، و هر کس ما شفیع او باشیم نجات یابد؛ گرچه مانند گناه جنّ وانس بر او باشد.

روایت چهارم:

اباصلت هروی گفت: نزد حضرت امام رضاعلیه السلام بودم گروهی از اهل قم شرفیاب‌شدند و سلام کردند و امام‌علیه السلام به آن‌ها پاسخ داد و نزدیک خود نشانید و به آن‌ها فرمود:

مرحباً بکم وأهلاً فأنتم شیعتنا حقّاً، وسیأتی علیکم یوم تزورونی فیه‌تربتی بطوس.

ألا فمن زارنی وهو علی غسل خرج من ذنوبه کیوم ولدته اُمّه.(56)

مرحبا، خوش آمدید، شما به راستی از شیعیان ما هستید و روزی می‌رسد که شمادر آن روز قبر مرا در طوس زیارت می‌کنید.

بدانید هر کس در حالی‌که غسل کرده باشد مرا زیارت کند، از گناهانش خارج شودمانند روزی که مادرش او را به دنیا آورده است.

روایت پنجم:

بزنطی روایت کرده است: حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام در نامه مبارکش که آن‌را قرائت کردم مرقوم فرموده بودند:

أبلغ شیعتی أنّ زیارتی تعدل عند اللّه ألف حجّة.

به شیعیانم ابلاغ کن که زیارت من نزد خدا پاداشی معادل هزار حجّ دارد.

بزنطی گوید: به حضرت جواد الأئمّه‌علیه السلام عرض کردم: ثواب هزار حجّ دارد؟فرمود:

بلکه بخدا قسم ثواب هزار هزار)یعنی یک میلیون(حجّ دارد برای کسی که

بامعرفت به حقّ آن حضرت، او را زیارت کند.(57)
روایت ششم:
عبدالسّلام بن صالح گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام شنیدم که فرمود:
إنّی سأُقتل بالسمّ مظلوماً وأُقبر إلی جنب هارون الرشید ویجعل اللّه‌عزّوجلّ تربتی مختلف شیعتی وأهل محبّتی، فمن زارنی فی غربتی‌وجبت له زیارتی یوم القیامة.
والّذی أکرم محمّداً بالنّبوة واصطفاه علی جمیع الخلیقة لایصلّی أحدمنکم عند قبری إلاّ استحقّ المغفرة من اللّه عزّ وجلّ یوم یلقاه.
والّذی أکرمنا بعد محمّدصلی الله علیه وآله وسلم بالإمامة، وخصّنا بالوصیّة، إنّ زوّار قبری‌أکرم الوفود علی اللّه عزّوجلّ یوم القیامة، وما من مؤمن یزورنی فتصیب‌وجهه قطرة من الماء إلاّ حرّم اللّه جسده علی النّار.(58)
همانا من به زودی با زهر جفا مظلومانه کشته می‌شوم و در کنار قبر هارون دفن‌می‌شوم و خداوند مرقد مرا محلّ رفت و آمد شیعیان و دوستانم قرار می‌دهد، هرکس مرا در غربت زیارت کند بر من واجب می‌شود که او را در قیامت زیارت کنم.
سوگند به آنکه محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را به نبوّت گرامی داشته و او را بر همه آفریدگان‌برگزیده هیچ یک از شما کنار قبر من نماز نمی‌گزارد مگر آنکه سزاوار آمرزش‌پروردگار می‌شود روزی که او را ملاقات کند.
و سوگند به آنکه بعد از حضرت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم ما را به امامت گرامی داشته و به‌وصایت مخصوص گردانیده که زائرین قبر من گرامی‌ترین کسانی هستند که روزقیامت بر خداوند تبارک و تعالی وارد می‌شوند، و هیچ مؤمنی نیست که مرا زیارت‌کند در حالی که قطره آبی بر چهره او اصابت کرده باشد مگر آنکه خداوند جسم او رابر آتش دوزخ حرام گرداند.
روایت هفتم:
عبدالسّلام بن صالح هروی از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که آن‌حضرت داخل جایگاهی شد در سرای حمید بن قحطبه که قبر هارون بود، سپس‌فرمود:
هذه تربتی وفیها أُدفن، وسیجعل اللّه هذا المکان مختلف شیعتی وأهل‌محبّتی، واللّه لایزورنی منهم زائر، ولایسلّم علیّ منهم مسلم إلّا وجب له‌غفران اللّه ورحمته بشفاعتنا أهل البیت.
اینجا محلّ قبر من است و در اینجا دفن می‌شوم، و خداوند به زودی این مکان رامحلّ رفت و آمد شیعیان و دوستانم قرار می‌دهد، و به خدا سوگند؛ زائری از آنان‌مرا زیارت نکند و سلام‌کننده‌ای از آنان بر من سلام نکند مگر آن‌که برای او آمرزش‌خداوند و رحمت او به شفاعت ما اهل بیت واجب

گردد.
سپس رو به قبله ایستاد و چند رکعت نماز بجای آورد و دعاهائی خواند و چون‌فارغ گشت، سجده‌ای طولانی نمود که شمردم پانصد تسبیح در آن گفت و سپس‌بازگشت.(59)
روایت هشتم:
یاسرِ خادم گوید: حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام فرمودند:
لاتشدّ الرحال إلی شیء من القبور إلّا إلی قبورنا. ألا وإنّی مقتول بالسمّ‌ظلماً ومدفون فی موضع غربة، فمن شدّ رحله إلی زیارتی استجیب‌دعاؤه وغفر له ذنوبه.(60)
بار سفر مبندید به سوی قبری از قبرها مگر قبور ما. بدانید که من مظلومانه با زهرجفا کشته می‌شوم و در محلّ غربت مدفون می‌گردم، هر کس برای زیارت من بارسفر بندد دعایش مستجاب و گناهانش آمرزیده شود.
در روایاتی که درباره ثواب زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام - و یا سایر اهل بیت‌علیهم السلام -نقل شده، از نظر مقدار و کیفیّت ثواب تفاوت‌هایی دیده می‌شود. برای حل شدن‌اختلافی که از این نظر در روایات وجود دارد به این نکته توجّه نمایید:
همان‌گونه که گفتیم مردم از سراسر عالم به زیارت حضرت علیّ بن موسی الرّضاعلیه السلام‌می‌شتابند که از نظر فرهنگ و آداب ظاهری و نیز جهات روحی و معنوی تفاوت‌های‌فراوانی با یکدیگر دارند و این در چگونگی زیارت افراد تأثیر بسیاری دارد.
بدیهی است همان‌گونه که در کیفیّت زیارت زوّار تفاوت‌های زیادی وجود دارد،در ثواب آن‌ها نیز باید تفاوت‌های فراوان وجود داشته باشد. بدیهی است هر کس ازنظر اخلاق، رفتار و عقیده، به حضرت امام رضاعلیه السلام نزدیکتر باشد، از ثواب بیشتری‌برخوردار است.
بنابراین، اختلاف در روایاتی که بیان‌کننده مقدار ثواب زائرین وجود دارد، به‌خاطر تفاوتی است که زائرین گرامی در مراحل روحی و چگونگی زیارتی که انجام‌می‌دهند، دارند.

چه کسانی زیارتشان پذیرفته می‌شود؟

آیا فقط اولیاء خدا زیارتشان پذیرفته می‌شود یا برای گناهکاران نیز راه‌هایی برای‌پذیرفته‌شدن و قبولی زیارت آنان وجود دارد؟ اگر راه یا راه‌هایی وجود دارد آن‌هاکدامند؟
برای یافتن پاسخ این سئوال، به این نکته توجّه کنید:
آنان‌که دارای قلبی پاک هستند و از حرم باطنی خود)یعنی قلب(پاسداری نموده‌و با انجام گناهان به بمب‌گذاری در آن نپرداخته‌اند، در حرم مطهّر حضرت امام‌رضاعلیه السلام به ضیافت معنوی راه یافته و از توجّهات امام هشتم‌علیه السلام برخوردار می‌شوند وبا زیارت قبول‌شده بازمی‌گردند.
ما از آنان التماس دعا داریم و از این افراد می‌خواهیم در بهترین حالات روحی ومعنوی به این نکته توجّه داشته باشند که در عصر غیبت هیچ مسأله‌ای به عظمت و اهمیّت‌فرارسیدن و تعجیل ظهور حضرت بقیّة اللّه الأعظم عجّل اللّه تعالی فرجه نیست، بنابراین آن رامهمّترین حاجت خود و در سرلوحه همه آن‌ها قرار دهند.
نکته مهمّ این است: افرادی که احترام و حرمت قلب را نگاه نداشته و با انجام گناه‌به آن آسیب وارد ساخته‌اند، چگونه به حرم حضرت امام رضاعلیه السلام وارد شوند و با همه‌کم و کاستی‌ها از عنایات و مهربانی‌های آن امام رئوف برخوردار شوند؟
چگونه ما می‌توانیم با قلبی که به آن آسیب زده‌ایم و چشم و گوش آن را کور و کرساخته‌ایم، از زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام بهره‌مند شده و مورد توجّه و عنایت آن‌حضرت قرار گیریم؟
چگونه می‌توانیم آثار گناهان را برطرف ساخته و از آن بزرگوار شفای روحی‌بگیریم؟!
با چه حال و هوایی به زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام برویم که با تمام گناهان وآلودگی‌هایمان، نه‌تنها آن حضرت از ما روی نگردانند؛ بلکه زیارت ما را قبول کرده وبه ما توجّه نمایند و ما را مورد لطف و عنایت خود قرار دهند؟
این پرسش بسیار مهمّی است که آگاه‌بودن از جواب آن، نتیجه فراوانی دربردارد.ما قبل از این‌که پاسخ این سئوال را بیان کنیم توجّه شما را به این جریان جلب می‌کنیم:
»نقل است که روزی فقیری با جامه شوخگین(61) به نزد پادشاهی درآمد، پادشاه ازآمدن او روی درهم کشید.
یکی از نزدیکان پادشاه گفت: ای بی‌ادب؛ این مقدار ندانسته‌ای که با جامه‌شوخگین پیش پادشاهان آمدن عیب است؟!

او در پاسخ گفت: با جامه شوخگین پیش پادشاهان آمدن عیب نیست، امّا با جامه‌شوخگین از پیش پادشاهان بیرون رفتن عیب است.
پادشاه را این سخن خوش آمد و او را به خلعت فراوان و گرانبها مخصوص‌گردانید.«(62)
در این داستان، آلودگی آن شخص نه‌تنها مانع لطف و کرم پادشاه نشد بلکه به‌خاطر اعتقادی که به جود و بخشش سلطان داشت سبب شد که از خلعت‌های گرانبهاو ویژه پادشاه بهره‌مند شود و با همه آلودگی، پادشاه را از خود شاد و مسرور کند.
نتیجه‌ای که از این داستان می‌گیریم این است: همان‌گونه که گاهی آلودگی‌های‌ظاهری نه‌تنها مانع لطف و کرم پادشاهان مجازی نمی‌شود، آلودگی‌های ظاهری وباطنی نیز گاهی نه‌تنها مانع جود و بخشش سلاطین واقعی - که اهل بیت‌علیهم السلام می‌باشند-نمی‌شود؛ بلکه گاهی سبب افزایش و زیادتر شدن لطف آنان نیز می‌شود و این درصورتی است که انسان از راهی وارد شود که بیشتر سبب جلب محبّت و عنایت اهل‌بیت‌علیهم السلام بشود.
برای رسیدن به این هدف، راه بلکه راه‌هایی مانند واسطه قرار دادن بعضی‌از اهل بیت علیهم السلام - مانند حضرت امام جواد علیه السلام - وجود دارد که وسیله عنایت بیشترحضرت امام رضاعلیه السلام می‌گردد.
در اینجا ما راهی را نشان می‌دهیم که از جهتی مناسب‌تر با وضع عموم مردم است.قبل از بیان آن، برای روشن‌شدن مطلب، مثالی می‌آوریم:
بعضی از افراد، کارشان باربری و حمل و نقل است، آنان بار مردم را بر دوش‌کشیده و به مقصد می‌رسانند. این‌گونه افراد گاهی آنچنان بارهای سنگین را بر دوش‌می‌کشند که از گذاردن آن به زمین عاجز می‌مانند و باید به کمک دیگران آن را از دوش‌خود به زمین بگذارند در حالی‌که بارهای سبک را به راحتی از دوش خود برمی‌دارند.بار گناهان نیز همین‌گونه است؛ انسان گاهی به راحتی می‌تواند توبه کند و خود را ازبار گناه نجات دهد، ولی گاهی آنچنان بار گناهان سنگین و کمرشکن است که انسان‌نمی‌تواند بدون کمک، خود را نجات دهد.
متأسّفانه شاید معمولاً بار گناهان انسان از نوع دوّم باشد که برای نجات و رهایی‌یافتن از آن باید از راه آن وارد شود.
انسانی که سال‌ها نفس خود را آزاد گذارده و مهار نکرده است و دمادم بر گناهان‌خود افزوده است؛ انسانی که به عصر غیبت معتاد شده و همیشه در ظلمت بسر برده‌است؛ انسانی که معتاد به غفلت و دور بودن از امام زمانش شده و خدمتی برای آن‌حضرت انجام نداده است؛ چگونه می‌تواند بدون کمک و یاری، یک‌باره بار اعتیاد به‌گناه و غفلت از امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه را کنار بگذارد؟!

چگونه می‌تواند با تضمین، پس از یک عمر معتاد بودن به گناه و غفلت، خود را ازآن نجات دهد؟!
برای پاسخ به این سئوال، توجّه شما را به جریان مردی که نقل کردیم با جامه آلوده‌به دربار پادشاه رفت و با همه آلودگی، خلعت گرانبهایی گرفت، جلب می‌کنیم.
اگر ما با پشت خمیده از بار گناه به حرم حضرت امام رضاعلیه السلام شرفیاب شویم،اگرچه ناپسند است ولی از این جهت که کار حضرت امام رضاعلیه السلام بخشندگی وپاکسازی است مهمّ نیست، مهمّ این است که با بار گناه به حرم وارد شویم وبا بار گناه برگردیم.
باید به امام رئوف حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام عرض کنیم:
بار گناه ما آنچنان سنگین و دشوار است که به تنهایی نمی‌توانیم آن را از دوش خودبرداریم، نیاز به کمک شما داریم، باید با یاری شما از زیر بار سنگین گناهان خارج‌شویم.
یقین داشته باشید اگر انسان با تمامی وجود و از اعماق قلب خود - نه با لقلقه زبان‌بلکه با صداقت - از حضرت امام رضاعلیه السلام کمک بخواهد و خود را عاجز از ترک گناه‌بداند، آن حضرت به یاری او می‌شتابند، بار گناه را از دوش او دور می‌کنند، دست اورا می‌گیرند و با دیدگانی پر از مهر و محبّت به او می‌نگرند و با نگاه معجزه‌گر خود اورا پاک می‌سازند و در او تحوّل ایجاد می‌کنند.
هرچند حضرت امام رضاعلیه السلام نیازی به زمینه‌سازی ما ندارند، ولی ما باید برای‌نجات خود زمینه‌سازی کنیم.
زمینه‌سازی آن، این است که مانند کسانی که خدا را فراموش کرده و خود را از یادبرده و در نتیجه توجّهی به گناهان خویش ندارند وارد حرم نشویم، بلکه درک کنیم که‌ما به گناه و نافرمانی و به عصر غیبت و غفلت از امام عصر عجّل اللّه تعالی فرجه خو گرفته ومعتاد شده‌ایم و برای نجات از این اعتیاد، نیاز به کمک حضرت امام رضاعلیه السلام داریم.
در حرم مطهّر به این جرم معتقد باشیم و با صداقت تمام از آن حضرت بخواهیم مارا از هیولای غفلت نجات دهند.
در این صورت نگاه محبّت‌آمیز حضرت امام رضاعلیه السلام قلب تیره ما را شفا می‌بخشدو در نتیجه به گروه دلیرمردان و شیرزنانی که در میدان جهاد با نفس دلیرانه جنگیده وپیروز گشته‌اند، می‌پیوندیم.

گوشه‌ای از اخلاق و رفتار حضرت امام رضاعلیه السلام

در کتاب »عیون اخبار الرضاعلیه السلام« آمده است: ابراهیم بن عبّاس - در توصیف‌ویژگی‌های والای اخلاقی حضرت امام رضاعلیه السلام - گوید:
هرگز ندیدم که حضرت امام‌رضاعلیه السلام با سخنش کسی را ناراحت نموده و برنجاند.
هرگز ندیدم که سخن کسی را قطع نماید، بلکه صبر می‌کرد تا صحبت خود را تمام‌می‌کرد.
هرگز ندیدم نیازمندی را رد کند؛ بلکه به اندازه‌ای که توان داشت او را یاری‌می‌کرد.
هرگز پاهای خود را در برابر همنشین خود دراز نمی‌کرد و هرگز در برابر همنشین‌خود، تکیه نمی‌داد.
هرگز ندیدم کسی از غلامان و کنیزان خود را دشنام دهد.
هرگز ندیدم آب دهان بیندازد.
هرگز ندیدم در موقع خنده، قهقهه نماید؛ بلکه خنده آن حضرت، تبسّم و لبخندبود.
وقتی محفل خلوت می‌شد و سفره غذا را می‌گستردند، همه غلامان خود - حتّی‌دربانان و چارواداران خود - را بر سر سفره خویش می‌خواند.
حضرت امام رضاعلیه السلام شب‌ها کم می‌خوابید و بسیار بیداری می‌کشید، بیشترشب‌ها از اوّل شب تا بامداد، شب‌زنده‌داری می‌کرد.
آن حضرت، زیاد روزه می‌گرفت و هیچ وقت روزه سه روز از هر ماه را ترک‌نمی‌کرد و می‌فرمود:
ذلک صوم الدهر.
روزه این سه روز، مانند روزه تمام عمر است.
آن حضرت، زیاد کارهای خیر انجام می‌داد، پنهانی صدقه می‌داد، و بیشتر این‌کارهای خیر را در شب‌های تاریک انجام می‌داد. بنابراین، اگر کسی گمان می‌کند که‌در مقام و فضیلت و شخصیّت همانند او را دیده، از او باور نکنید.(63)

هدیه حضرت امام رضاعلیه السلام

یسع بن حمزة گوید: در مجلس حضرت امام رضاعلیه السلام شرفیاب بودم و با آن‌حضرت گفتگو می‌کردم، مردم فراوانی گرد ایشان جمع شده بودند و از حلال و حرام‌می‌پرسیدند، در این هنگام مردی بلند قد و گندمگون وارد شد و عرض کرد:
سلام بر شما ای فرزند رسول خدا؛ مردی از دوستان شما و دوستان پدر و اجدادپاک شما هستم، از حجّ بازگشته و زاد و توشه و خرجی خود را گم کرده‌ام و چیزی که‌مرا یک مرحله پیش ببرد به همراه ندارم، اگر عنایتی کنید و من به شهر خودم برسم،خدا به من نعمت داده است و من هنگامی که به آنجا رسیدم آن مبلغ را از طرف شماصدقه خواهم داد و من سزاوار صدقه نیستم و محتاج و فقیر نمی‌باشم.
امام‌علیه السلام به او فرمود: بنشین خداوند تو را رحمت کند، و رو کرد به مردم و به گفتگوی‌با آن‌ها پرداخت تا آن‌که کم‌کم متفرّق شدند و تنها او، سلیمان جعفری، خیثمه و من‌ماندم، در این هنگام امام‌علیه السلام فرمود: به من اجازه می‌دهید که به اندرون وارد شوم؟ و آن‌گاه‌برخاست و وارد حجره شد و پس از مدّتی خارج شد و پشت در قرار گرفت و دست‌خود را از بالای در بیرون آورده و فرمود:
آن مرد خراسانی کجاست؟
عرض کرد: بلی، من اینجا هستم.
فرمود: این دویست دینار را بگیر و در راه خوراک و پوشاک و خرجی خود بکار ببرو به آن تبرّک جو و از طرف من لازم نیست صدقه بدهی، و پس از آنکه گرفتی ازاینجا بیرون برو تا مرا نبینی و من تو را نبینم.
سپس امام‌علیه السلام خارج شد، سلیمان عرض کرد: فدای شما شوم؛ عنایت فراوانی‌کردی و محبّت بسیاری نمودی، چرا چهره‌ات را از او پوشاندی؟ فرمود:
ترس آن داشتم که ذلّت سئوال و درخواست را به خاطر برآوردن حاجتش درچهره او ببینم، آیا این حدیث گرانقدر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم را نشنیده‌ای که فرمود:
المستتر بالحسنة تعدل سبعین حجّة، والمذیع السیّئة مخذول والمستتربها مغفور له.
آنکه کار نیکوی خود را پنهان می‌کند ارزشی معادل هفتاد حجّ پیدا می‌کند و آنکه کارزشت خود را آشکار می‌کند خوار و مخذول و آنکه آن را بپوشاند آمرزیده شود.
آیا قول پیشینیان را نشنیده‌ای:

متى آته يوماً لأطلب حاجة
رجعت إلى أهلى ووجهى بمائة(64)
هرگاه روزی برای درخواست حاجتی نزد او رفتم، بسوی اهل و عیالم باز گشتم درحالی که آبرویم محفوظ ماند.

بزنطی گوید: روزی خواسته‌ای را برای حضرت امام رضاعلیه السلام مطرح کردم، امام‌علیه السلام‌فرمود:
صبر کن، امیدوارم ان شاء اللّه خدا برایت انجام دهد، سپس فرمود: به خداسوگند؛ آنچه خدا برای مؤمن از این دنیا ذخیره کرده، برای او بهتر است از آنچه‌برایش شتاب کرده و در این دنیا به او رسانیده.
سپس دنیا را حقیر و کوچک جلوه داد و فرمود: دنیا چه چیزی است و چه‌ارزشی دارد؟
سپس فرمود: همانا دارنده نعمت در موقعیّت سختی قرار دارد، بر او واجب‌است حقوق الهی را که در اموال او است بپردازد. به خدا سوگند؛ بر من نعمت‌هائی‌از طرف پروردگار می‌باشد و من همواره به خاطر آن‌ها بیمناکم - و دست خود راحرکت داد - تا آنکه حقوقی که برای خدا در آن‌ها بر من واجب شده خارج کنم.
عرض کردم: فدای شما شوم؛ شما با این موقعیّت و جایگاه ویژه، از این مطلب‌نگران هستید؟!
فرمود: بلی؛ پروردگارم را ستایش و سپاس می‌گویم بر نعمت‌هائی که بر من‌منّت گذاشته است. (65)

سلام و پیام حضرت امام رضاعلیه السلام به دوستان خویش

شیخ مفیدرحمه الله در کتاب »الإختصاص« از جناب عبدالعظیم حسنی، و او از حضرت‌امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
ای عبدالعظیم؛ دوستانم را از طرف من سلام برسان و به آنان بگو:
راهی برای تسلّط شیطان بر خودشان نگشایند، و به آنان دستور ده به‌راستگویی در سخن گفتن و اداء امانت، و دستور ده به ساکت بودن و رها کردن‌جدال در آنچه سودی ندارد، و روی آوردن آنان به سوی همدیگر، و دیدار کردن‌یکدیگر؛ زیرا که این باعث نزدیک‌شدن به من می‌گردد، و خود را مشغول نسازندبه کناره‌گیری از یکدیگر و پراکنده شدن، که من سوگند یاد کرده‌ام هر کس‌چنین کند و ارادتمندی از ارادتمندان مرا به خشم آورد او را نفرین کنم تا خداوندوی را در دنیا به سخت‌ترین عذاب گرفتار کند و در آخرت از زیانکاران باشد.
و آنان را آگاه کن که خدا نیکوکاران ایشان را می‌آمرزد و از گنهکاران می‌گذرد)مگر کسی که به من شرک ورزد یا دوستی از دوستان مرا اذیّت و آزار نماید(یادر خاطر خود نسبت به او فکر بدی داشته باشد، خداوند چنین کسی رانمی‌آمرزد تا از آن فکر بازگردد، پس اگر بازگشت و توبه کرد راه را یافته است وگرنه روح ایمان را از قلب او می‌گیرد و از تحت سرپرستی من خارج می‌شود وبرایش بهره‌ای از ولایت ما نیست و از چنین چیزی به خدا پناه می‌بریم.(66)

خدّام حضرت امام رضاعلیه السلام

امام رئوف حضرت امام رضاعلیه السلام در آخرین لحظات عمر - که در آتش زهرمی‌سوختند - تمام خدمتگزاران خود را فراخواندند و در کنار سفره با آنان نشستند تاهمگی طعام بخورند.
آن حضرت در حیات خود با خدمتگزارانشان مهربانی ویژه‌ای داشتند و الآن نیزبه کسانی که به عنوان خدمتگزاری پذیرفته‌اند، توجّه بیشتری دارند.
خدّام حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام از نظر آشنایی با اخلاق و رفتار آن‌حضرت، وظیفه حسّاس‌تری دارند.
این وظیفه خدّام امام رئوف، حضرت امام رضاعلیه السلام است که با آگاهی از این نکته،رأفت و مهربانی آن حضرت را با پذیرایی شایسته و خدمتگزاری به زوّار آن حضرت‌ادامه دهند.
گرفتار تندی و خشونت - که از اخلاق حضرت امام رضاعلیه السلام نبوده است - نشوند وبا مهربانی و آرامش، زوّار را پذیرایی و راهنمایی نمایند.
آنان باید نسبت به مقام حضرت امام رضاعلیه السلام معرفت و آشنایی پیدا کنند و بدانندر چه بارگاه باعظمتی گام نهاده‌اند.
آنان باید توجّه داشته باشند که هر مکانی از حرم در طول صدها سال، قدمگاه‌حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه است.
خدّام حضرت امام رضاعلیه السلام باید بدانند در میان زوّار آن حضرت، امام زمان ارواحنافداه، و اولیاء الهی که مورد توجّه خاصّ خداوند می‌باشند حضور دارند. مبادا باتندی‌نمودن به زوّار به یکی از اولیاء خدا توهین کنند.
علاوه بر این، حضرت امام رضاعلیه السلام به همه زوّار خود با رأفت و مهربانی‌می‌نگرند، حتّی گناهکاران را می‌پذیرند و شرمساری و توبه آنان را قبول می‌نمایند؛پس خدّام حرم باید به همه زوّار با دیده احترام بنگرند.
خدّام حضرت امام رضاعلیه السلام باید توجّه داشته باشند که مردم از تمام نقاط جهان باآداب و فرهنگ‌های گوناگون به زیارت آن حضرت می‌شتابند، بدیهی است در میان‌آنان کسانی هستند که نیاز به راهنمایی دارند و تندی و خشونت با آنان اثر منفی دارد.
نباید با زوّار آن حضرت به گونه‌ای رفتار کنند که از آمدن به زیارت با خاطره‌ای‌دلگیرکننده به وطن بازگردند؛ زیرا آنان به خدّام حضرت امام رضاعلیه السلام با دیده احترام‌می‌نگرند و در نتیجه توقّع بیشتری از آنان دارند.
بنابراین خدّام حضرت امام رضاعلیه السلام باید از صبر و بردباری، حوصله وخویشتن‌داری برخوردار باشند و بدانند زوّار آن حضرت، میهمانان آن بزرگوارند و باآنان آنگونه که حضرت امام رضاعلیه السلام می‌پسندند

رفتار نمایند.
خدّام و زوّار حضرت امام رضاعلیه السلام نه تنها در حرم باید مواظب افکار و رفتار خودباشند، بلکه باید قبل از تشرّف به خدمت آن حضرت، اگر اشتباهی انجام داده‌اند آن رابا اعمال پسندیده جبران کنند.
خدّام حضرت امام رضاعلیه السلام نیز توجّه داشته باشند که آن حضرت کسانی را که به‌مقام خدمتگزاری قبول کرده‌اند یاوران خود می‌دانند، و همان‌گونه که از آنان انتظاربیشتری دارند، با نگاهی پرفروغ‌تر به آنان می‌نگرند؛ زائران گرامی نیز باید به این نکته‌توجّه داشته باشند و به آنان احترام بگذارند.

چون حضرت امام رضاعلیه السلام مظهر مهربانی و خُلق حسن می‌باشند یک بحث مهمّ‌اخلاقی را عنوان می‌کنیم. قبل از آنکه به این بحث بپردازیم، روایت بسیار جالبی را ازحضرت امام رضاعلیه السلام عنوان می‌کنیم و سپس به نتیجه‌گیری از آن می‌پردازیم:
در تفسیر امام حسن عسکری‌علیه السلام روایت شده است:
در مقابل حضرت امام رضاعلیه السلام اسب چموشی بود و گروهی در آنجا بودند که‌اسب‌های چموش را رام می‌کردند، ولی هیچ‌یک از آن‌ها جرأت نمی‌کرد بر آن‌اسب سوار شود، و اگر سوار می‌شد جرأت نمی‌کرد آن را راه ببرد، از ترس اینکه‌مبادا اسب دست‌هایش را بلند کرده و او را به زمین پرتاب کند و با سم خود او رالگدمال نماید.
در این میان، کودک هفت ساله‌ای پیدا شد و عرض کرد: ای فرزند رسول خدا؛آیا اجازه می‌دهی بر آن اسب سوار شوم و او را راه ببرم و رام کنم؟
فرمود: تو این کار را می‌کنی؟ عرض کرد: بلی.
فرمود: چگونه این کار را انجام می‌دهی؟ عرض کرد:
لأنّی قد استوثقت منه قبل أن أرکبه بأن صلّیت علی محمّد وآله الطیّبین‌الطاهرین مائة مرّة، وجدّدت علی نفسی الولایة لکم أهل البیت.
قبل از این‌که سوار او شوم از او خاطر جمع شده و اطمینان حاصل می‌کنم، به این‌وسیله که بر محمّد و آل طاهرین او صد مرتبه صلوات می‌فرستم و بر خودم ولایت‌شما اهل بیت را تجدید می‌کنم و تازه می‌گردانم.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود: سوار شو.
او سوار شد، سپس فرمود: او را راه بینداز.
پس اسب را راه انداخت و پیوسته او را راه برد و دوانید تا اینکه او را خسته و ناتوان‌کرد به طوری که ناله اسب بلند شد و عرض کرد: ای فرزند رسول خدا؛ امروز این‌اسب‌سوار مرا خسته و دردمند نمود، یا مرا معاف بدار و یا تحمّل و طاقت مراافزون کن.
پسربچّه گفت: آنچه برای تو بهتر است - که سواری دادن به مؤمن باشد - آن رادرخواست کن.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود: راست گفت، بعد برای اسب دعا نمود که: خدایا؛به او تحمّل بیشتر و توان افزونتر مرحمت فرما.
اسب آرام گرفت و به راه خود ادامه داد. سپس وقتی که پسربچّه از اسب پیاده‌شد، حضرت امام رضاعلیه السلام به او فرمود: از این چهارپایان که در خانه‌اند، یا ازغلامان و کنیزان و یا اموالی که در خزانه است هر چه را

می‌خواهی درخواست‌کن، همانا تو مؤمن هستی و خداوند تو را در دنیا به ایمانت مشهور ساخت.
پسربچّه گفت: ای فرزند رسول خدا؛ آیا اجازه می‌دهی درخواست خود رامطرح کنم؟
فرمود: ای مؤمن؛ پیشنهاد کن و آنچه می‌خواهی مطرح نما؛ همانا خداوندتبارک و تعالی تو را به اندیشه درست توفیق دهد.
عرض کرد: سل لی ربّک التقیّة الحسنة، والمعرفة بحقوق الإخوان،والعمل بما أعرف من ذلک.
برای من از خداوند تقیّه‌ای نیکو و شناخت حقوق برادران و عمل کردن به آنچه‌شناخته‌ام تقاضا نما.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
قد أعطاک اللّه ذلک، لقد سألت أفضل شعار الصالحین ودثارهم.
خداوند آن را به تو عطا فرمود، و هر آینه بهترین نشانه و زیور بندگان صالح و آنچه‌آبروی آن‌ها را حفظ می‌کند درخواست کردی.(67)

درسی از این روایت

یک کودک چگونه توانست بر اثر استوار ساختن ولایت در قلب و جان خود براسب چموشی که همه از رام‌ساختن او عاجز بودند، غالب شود؟! همان‌گونه که او این‌قدرت را با معرفت به مقام ولایت پیدا کرد، ما نیز می‌توانیم با درک مقام عظیم ولایت وپذیرش و جای‌دادن آن در اعماق وجودمان، اسبِ سرکش نفس را مهار سازیم.
از نشانه‌های شناخت مقام والای ولایت خاندان وحی‌علیهم السلام و معرفت به آن،دگرگونی و تحوّلی است که در انسان پدید می‌آید و به این جهت می‌تواند کارهایی راانجام دهد که دیگران قدرت و توانایی انجام آن را ندارند.
معرفت به مقام اهل بیت‌علیهم السلام، در مرحله اوّل افکار و اندیشه‌های انسان را تغییرمی‌دهد، به گونه‌ای که افکار انسان نسبت به امور مادّی و معنوی با دیگران تفاوت‌محسوسی پیدا می‌کند.
با استمرار این حالت و عمل کردن بر طبق افکار و اندیشه‌های رحمانی که بر اووارد می‌شود در مسیر تکامل قرار می‌گیرد، به گونه‌ای که نه تنها در فکر و اندیشه؛بلکه در اراده و خواست او نیز تحوّل ایجاد می‌گردد و او می‌تواند در صورت رضایت‌خداوند و اهل بیت‌علیهم السلام کاری را که دیگران نمی‌توانند انجام دهند، عملی سازد.
این تحوّل در برخی از افراد نیاز به مدّت زیاد و طولانی دارد و گاهی در بعضی ازافراد، در زمانی کوتاه صورت می‌گیرد.
روایتی که نقل کردیم، بشارتی است برای جامعه شیعه که حتّی کودکان در صورت‌درک مقام ولایت و جای‌دادن آن در اعماق وجودشان، می‌توانند از آن استفاده‌خارق‌العاده داشته باشند.
از این روایت چنین نتیجه می‌گیریم: ایمانِ انسان و اعتقاد و یقین او به عظمت مقام‌ولایت می‌تواند حتّی در زمان کودکی او را ممتاز و برتر از دیگران قرار دهد؛ همان‌گونه‌که آن کودک توانست کاری را انجام دهد که دیگران قدرت آن را نداشتند و حضرت امام‌رضاعلیه السلام او را به خاطر معرفت و ایمانش به عنوان »مؤمن« و کسی که مراحلِ ایمان راپیموده است، ستودند.

یک بحث مهمّ اخلاقی

اکنون یک بحث بسیار مهمّ اخلاقی را بیان می‌کنیم:
بسیاری از دانشمندان و علمای »علم اخلاق« برای تهذیب و پاکسازی نفس،راهکارهایی را ارائه داده‌اند که راه صد ساله است؛ به گونه‌ای که هنوز انسان راه را به‌پایان نرسانده که: »بانکی برآمد خواجه مرد«، یا چند صفت رذیله را از خود دورساخته ولی بر اثر طولانی‌شدن مدّت به چند صفت مذموم دیگر مبتلا می‌گردد.
به این جهت، گاهی راه‌هایی که علمای بزرگی همچون مرحوم نراقی در »معراج‌السعادة« نشان داده‌اند مورد انتقاد علمای دیگر قرار گرفته است.
راه‌هایی که برای ریشه‌کن ساختن رذایل اخلاقی در برخی از کتاب‌ها ذکر شده‌همانند تعمیر خانه مخروبه‌ای است که هر روز باید گوشه‌ای از آن را تعمیر نمایند.بدیهی است که این کار، چاره اساسی نیست.
انسان نیز همین‌گونه است تا وقتی که گرفتار نفس امّاره باشد بر فرض که یکی ازصفات رذیله آن برطرف شود، انسان را به صفت دیگری مبتلا می‌سازد. پس بایدراهی را بیابیم که اساسی و کارساز باشد و در نفس تحوّل ایجاد نماید.

مرگ شخصی بهتر است یا حیات همگانی؟!

به این جهت، علمای بزرگ دیگری مانند مرحوم آیةاللّه میرزا مهدی اصفهانی‌پیمودن این‌گونه راه‌ها را نمی‌پسندیده‌اند و معتقد بوده‌اند باید راهی را برگزید که‌اساسی باشد و انسان را به هدف برساند...
ایشان برای یافتن راهی که در نفس انسان تحوّل کلّی ایجاد شود - تا هر روز به‌گونه‌ای دچار لغزش‌های روحی و اخلاقی نشود - فکر مرگ را برگزیده‌اند و چنین‌گفته‌اند که: اگر انسان هر روز درباره مرگ بیندیشد به گونه‌ای که نفس او باور کند که‌دیر یا زود از دنیا خواهد رفت، هواها و هوس‌های نفسانی او از بین رفته و نفس امّاره‌او به نفس لوّامه و کم‌کم به مراحل بالا تبدیل می‌گردد.
بنابراین انسان به وسیله ادامه فکر مرگ، نفس خود را کشته و از هواها وهوس‌های آن نجات می‌یابد.
بدیهی است این راه بهتر از راه‌های دیگری می‌باشد که در برخی از کتاب‌های»علم اخلاق« نوشته شده است؛ ولی آیا می‌توان راهی برتر از آن یافت که نتیجه ودست‌آورد آن، هم برای فرد و هم برای اجتماع بهتر و کاملتر باشد؟!
نویسنده این سطور بر این باور است که ما برای ریشه‌کن ساختن هوس‌ها و یافتن‌راه نجات، به جای این‌که در فکر مردن و مرگ شخصی باشیم بهتر است درباره زنده‌شدن‌و حیات اجتماعی بیندیشیم.
اگر انسان بداند در عصر غیبت، قدرت‌ها و توانایی‌های فکری و روحی او مرده استو با فرارسیدن روزگار پرشکوه ظهور به زندگی ارزنده دست می‌یابد، به حیات کنونی‌بسنده نمی‌کند و زندگی عصر غیبت را مردگی می‌داند و به این جهت در اندیشه حیات‌و زندگی نه تنها برای خود بلکه برای همه انسان‌ها در سراسر گیتی خواهد بود.
او درک می‌کند که اندیشه حیات نیز، حیاتبخش و زندگی‌ساز است.
صحیح است که انسان می‌تواند با فکر مرگ، رذایل اخلاقی خود را نابود سازد، ولی‌با درک حیات واقعی و آگاهیِ کامل از معنای زنده بودن، می‌تواند قدرت‌های روحی وتوانایی‌های روانی خود را زنده سازد؛ به گونه‌ای که پایگاه‌های رذایل اخلاقی در اوویران و ریشه‌کن شده و جایگاهی برای آن‌ها باقی نماند.
آری؛ انسان می‌تواند به جای این‌که در فکر خوابیدن در قبر و فاسد شدن اعضاء وجوارح و پوسیده شدن کفنِ خویش باشد، در فکر زنده‌شدن انسان‌ها با کفن‌های سالم‌و شمشیرهایَ آویخته باشد.
انسان می‌تواند به جای اندیشیدن درباره مرگ خود، به حیات همگان و زنده

شدن‌اجتماع بیندیشد.
انسان می‌تواند به جای این‌که قبری کوچک و تاریک را در نظر مجسّم سازد، درباره‌جهانی بزرگ و نورانی از تابش انوار تابناک و پرفروغ عصر ظهور امام عصر عجّل اللّه تعالی‌فرجه بیندیشد.
انسان می‌تواند به جای این‌که لحظه‌شمار فرارسیدن مرگ باشد، صبح و شام در انتظارفرارسیدن روزگار پرشکوه دولت کریمه امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه باشد.
انسان می‌تواند به جای این‌که خود را آماده مرگ نماید، خود را آماده شهادت دررکاب حضرت بقیّة اللّه الأعظم ارواحنا فداه نماید.
آری؛ انسان می‌تواند با آماده ساختن خود برای ظهور و به دست آوردن انتظارراستین، همه خوبی‌ها و ارزش‌ها را داشته باشد؛ زیرا »چون که صد آید، نود هم پیش‌ما است«.
با به دست آوردن انتظارِ راستین - که به بیان رسول گرامی خداصلی الله علیه وآله وسلم برترین جهاد وکوشش امّت است - انسان می‌تواند از رذایل اخلاقی دور شده و با به دست آوردن‌قدرت‌ها و نیروهای فوق‌العاده، به حیات و زنده بودن راه یابد. بدیهی است که »نابرده‌رنج، گنج میسّر نمی‌شود«.
ما باید در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام برای بدست آوردن انتظار راستین و برای‌زنده‌شدن دل‌های مرده، دعا کنیم و با توسّل به آن حضرت و سوگند دادن خداوند به‌حقّ آن بزرگوار، ظهور حیاتبخش جهان و منجی عالم بشریّت را بخواهیم.
ما باید به شور و شوق و علاقه خود به امام زمان عجّل اللَّه تعالی فرجه و ظهور آن بزرگوارهر چه بیشتر بیفزاییم. در این صورت از حضرت امام رضاعلیه السلام پیروی نموده‌ایم.
برای روشن شدن این مطلب، شعر دعبل را آورده، سپس به نکاتی در این باره‌می‌پردازیم:

اشعار دعبل در خدمت امام رضاعلیه السلام

دعبل در »تائیّه« بیشتر از غصب حقّ خاندان پیغمبرصلی الله علیه وآله وسلم سخن گفته است. ازجمله در این دو بیت که حضرت امام رضاعلیه السلام را سخت اندوهگین و محزون گردانید واشک ایشان را جاری کرد:
بیت اوّل:
أری فَیْئَهُم فی غَیْرِهِم مُتَقَسِّماً
وَأیدِیَهُم مِن فَیْئِهِمْ صَفَراتِ
من، حقّ خاندان عصمت‌علیهم السلام را تقسیم‌شده نزد دیگران می‌بینم و دست‌هایشان ازحقّ و اموالشان خالی است.
هنگامی که حضرت امام رضاعلیه السلام این بیت را شنیدند، گریه کردند و فرمودند:
صَدَقْتَ یا خُزاعی.
ای دعبل؛ راست گفتی.
بیت دوّم:
إذا وُتِرُوا مَدُّوا اِلی واتِریهِمُ
أَکُفًّا عَنِ الْاَوْتارِ مُنْقَبِضاتِ
هنگامی که از سوی کینه‌توزان به عترت ستم می‌شود، آنان دست‌های بسته را برای‌دریافت حقّ خود، دراز می‌کنند)دست‌هایشان به حقّشان نمی‌رسد(.
بعد از این‌که حضرت امام رضاعلیه السلام این بیت را شنیدند، دو دست شریف خود رابرگرداندند، و با اندوه فرمودند:
به خدا قسم؛ که دست‌های ما بسته است.(68)

دعبل اشعار خود را درباره غصب خلافت ادامه داده و سپس به بیان ظهور امام‌عصر عجّل اللّه تعالی فرجه می‌پردازد.
هروی گوید: از دعبل خزاعی شنیدم که فرمود: برای حضرت امام رضاعلیه السلام‌قصیده‌ام را خواندم ... و چون به این شعر رسیدم:
خروج إمام لا محالة خارج
یقوم علی اسم اللّه والبرکات
یمیّز فینا کلّ حقّ وباطل
ویجزی علی النّعماء والنقمات
خروج امامی که حتماً و بدون تردید خروج خواهد کرد، و با نام مبارک خدا وبرکات الهی قیام می‌کند.
هر حقّ و باطلی را در میان ما جدا می‌کند، و مردمان را به پاداش عملشان)یا(نعمت‌می‌دهد و)یا(کیفر می‌کند.
حضرت امام رضاعلیه السلام به شدّت گریست(69)، سپس سر مبارک را بلند کرد و فرمود:
ای خزاعی؛ این دو بیت را روح القدس بر زبان تو جاری ساخت، آیا می‌دانی آن‌امام قیام کننده کیست؟ و چه زمانی قیام خواهد کرد؟
عرض کردم: نه مولای من؛ تنها شنیده‌ام که امامی از شما خروج می‌کند و او زمین‌را از هر گونه فساد و آلودگی پاک می‌کند و پر از عدل و داد می‌گرداند همان‌گونه که پراز ستم شده باشد. فرمود:
ای دعبل؛ پیشوای بعد از من فرزندم محمّد است، بعد از او فرزندش علی، وپس از علی فرزندش حسن، و پس از حسن فرزندش حجّت خدا آن قیام کننده‌است؛ او که در دوران غیبتش باید انتظارش را کشید و در دوران ظهورش‌باید اطاعتش کرد، اگر از عمر دنیا جز یک روز باقی نماند، خداوند آن را طولانی‌گرداند تا آن حضرت خروج کند و جهان را پر از عدل و داد نماید؛ همان‌طور که پراز ستم شده باشد.
و امّا چه زمانی خواهد بود؟ خبر دادن از وقت است، و پدرم از پدرش، ازپدرانش، از حضرت علی‌علیه السلام خبر داده‌اند که فرمود:
شخصی از رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم سؤال کرد که آن امام قیام‌کننده از فرزندان شما،چه زمانی خروج خواهد کرد؟
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: مَثل خروج او مَثَل قیامت است، کسی جز او از وقت‌آن خبر ندارد و برایش روشن و آشکار نیست، او جز ناگهانی نمی‌آید و خروج‌نمی‌کند(71) .(70)

حضرت امام رضاعلیه السلام و گریه اهل آسمان و زمین برای امام زمان ارواحنا فداه

حسن بن محبوب گوید: حضرت امام رضاعلیه السلام به من فرمود:
ناگزیر فتنه کور و کر و بهم‌پیچیده سختی روی خواهد داد که در آن هر زیرک‌رازدار و هر بزرگ اصیل - یعنی حتّی آن‌ها که از خواصّ هستند - سقوطخواهند کرد، و آن، هنگامی است که شیعیان، سوّمین پسرم را از دست‌بدهند.
بر آن حضرت(72) همه اهل آسمان و زمین، و همه تشنگان دیدارش و شیفتگان‌جمالش و همه ستمدیدگان و دلسوختگان گریه کنند.
سپس فرمود: پدر و مادرم فدای آنکه همنام جدّم و شبیه من و شبیه موسی بن‌عمران است.
بر او لباس‌های قدسی و جامه‌های ربّانی است که از گریبان آنها انوار فضل وهدایت خداوند تبارک و تعالی فروزان است، چه بسیار زنان و مردان که تشنه‌دیدار اویند، و چه بسیار مؤمنی که افسوس می‌خورد و حیران و سرگردان وغمگین است برای از دست دادن آب گوارا، گویا آنان را می‌بینم که مأیوس‌گشته‌اند، ندایی برخیزد که آن‌هایی که دورند آن را مانند کسانی که نزدیکندبشنوند، بر مؤمنان رحمت و بر کافران عذاب می‌باشد.(73)

دعای حضرت امام رضاعلیه السلام برای امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه

مرحوم محدّث قمی می‌نویسد: آقا سیّد حسن موسوی کاظمی ادام اللّه بقائه در تکمله»أمل الآمل« مطلبی را نقل نموده که خلاصه آن این است:
یکی از علماء امامیّه کتابی درباره شهادت حضرت امام رضاعلیه السلام نوشته است به نام»تأجیج نیران الأحزان فی وفاة سلطان خراسان« و از متفرّدات آن کتاب این است که‌فرموده:
روایت شده که دعبل خزاعی وقتی که قصیده تائیّه خود را برای حضرت امام‌رضاعلیه السلام خواند، چون به این شعر رسید:
خروج امام لا محالة خارج
یقوم علی اسم اللّه بالبرکات
حضرت امام رضاعلیه السلام برخاست و روی پاهای مبارک خود ایستاد و سر نازنین خودرا به سوی زمین خم کرد، پس از آن که کف دست راست خود را بر سر گذاشته بودگفت:
أللّهمّ عجّل فرجه ومخرجه، وانصرنا به نصراً عزیزاً.(74)
خداوندا؛ در ظهور و زمان خروج او تعجیل فرما و به وسیله او به ما کمک فرماکمکی کم‌نظیر.
جالب توجّه است که در این جریان با اینکه دعبل شاعر بزرگ شیعه، نه از نام‌مخصوص امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه یاد کرده و نه هیچ یک از اسامی دیگر آن حضرت‌را به زبان جاری ساخته و تنها قیام آن بزرگوار و روزهای شکوهمند و پربرکت‌ظهور را یادآور شده، ولی حضرت امام رضا علیه السلام به خاطر یاد آن بزرگوار و یاد دولت‌کریمه ایشان - نه به خاطر شنیدن نام مخصوص آن حضرت - به پا خواسته و سرنازنین را به سوی زمین خم کرده و در حالی که دست راست خود را بر روی سرگذارده بودند برای تعجیل فرج و ظهور آن حضرت دعا نمودند.
و این، دلیل بر شدّت علاقه، توجّه و عنایت حضرت امام رضاعلیه السلام به امام عصر عجّل‌اللّه تعالی فرجه و همچنین فرا رسیدن دولت کریمه آن حضرت می‌باشد.
از آنجا که رفتار ائمّه‌علیهم السلام باید برای همه سرمشق باشد به طوری که در کردار خودپیرو آن بزرگواران باشند، همان‌گونه که حضرت امام رضاعلیه السلام با یاد امام عصر ارواحنا فداه‌شور و اشتیاق خود را ظاهر ساختند، ما نیز باید با شنیدن نام آن حضرت و یاد دولت‌کریمه آن بزرگوار با اظهار شوق و علاقه خود نسبت به آن بزرگوار، ارادت خود را به‌آن وجود مقدّس محکم و استوار نماییم.

فرمان حضرت امام رضاعلیه السلام به دعا نمودن برای امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه

حضرت امام رضاعلیه السلام تجلیل‌های ویژه‌ای را نسبت به امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه‌انجام می‌دادند و همان‌گونه که از شعر دعبل و احترام خاصّ آن حضرت استفاده‌می‌شود، امام رضاعلیه السلام می‌خواسته‌اند با رفتار ویژه خود همه دوستان و شیعیان را به‌انجام این‌گونه احترام، به خاطر یاد امام عصر ارواحنا فداه راهنمایی کنند.
و نیز حضرت امام رضاعلیه السلام به کسانی که به حضورشان شرفیاب می‌شدند پیوسته‌دستور می‌دادند دعای غیبت(75) را بخوانند.
از جمله »وکان یأمر بالدعاء...« تأکید و اصرار حضرت امام رضاعلیه السلام به خواندن این‌دعا استفاده می‌شود.
اگر چشم و گوش باطنی ما باز می‌بود، شاید به ما نیز خواندن این دعا را سفارش‌می‌فرمودند.
به زائرین محترم حضرت امام رضاعلیه السلام توصیه می‌شود در بارگاه ملکوتی آن‌حضرت، از خواندن زیارت‌های حضرت مهدی عجّل اللّه تعالی فرجه و دعانمودن برای‌تعجیل ظهور آن بزرگوار غفلت و کوتاهی نکنند؛ زیرا یکی از مکان‌هایی که در آن‌ها دعابرای ظهور امام زمان ارواحنا فداه سفارش و تأکید شده، حرم نورانی حضرت امام‌رضاعلیه السلام است.
ما باید مواظب باشیم وقتی که وارد حرم و بارگاه آن حضرت می‌شویم درباره‌خواسته‌ها و حاجت‌های خود دقّت کنیم و با در نظر داشتن عظمتِ ولایت و قدرت‌آن بزرگوار، از درخواست حاجت‌های بزرگ دریغ نورزیم و توجّه داشته باشیم که‌حاجتی مهمتر و بزرگتر از فرارسیدن فرج و ظهور منتقم آل محمّدعلیهم السلام و دوران پرشکوه‌حکومت آن بزرگوار نیست.
ولی متأسّفانه هدف برخی از زائرین، فقط درخواست حاجت‌های مادّی ازحضرت امام رضاعلیه السلام است و این کار یقیناً اشتباه است.
مخصوصاً اگر انسان حاجت‌خود را رسیدن به ثروت‌های کلان و مال بی‌شمار قرار دهد که در بسیاری از مواردسبب طغیان صاحبان آن شده به گونه‌ای که هیچ‌گونه توجّهی به مسئولیّت خود دربرابر ثروت‌های انباشته خویش ندارند.
واضح است کسانی که دارای چنین ثروت‌هایی نیستند در برابر آن، مسئولیّتی نیزندارند.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هر کس از خداوند به روزی کم راضی شود، خدا از او به عمل کم راضی می‌شود.
و روایت شده از ابن ابی شعبه حلبی و نوفلی که بر حضرت امام رضاعلیه

السلام واردشدیم و به آن حضرت گفتیم که ما در وسعت رزق و فراوانی در زندگی بودیم ولی‌حال ما تغییر کرد و فقیر شدیم، دعا کنید که خدا آن را به ما برگرداند.
حضرت فرمود:
می‌خواهید چگونه بشوید؟ آیا می‌خواهید شاه باشید؟! آیا خوشحال می‌شویدکه مانند طاهر و هرثمه)که از سرکردگان مأمون بودند(باشید ولی برخلاف این‌عقیده و آئینی که اکنون بر آن هستید می‌بودید؟!
گفتم: نه واللّه؛ مرا شاد نمی‌کند که دنیا و آنچه در آن است از طلا و نقره از من باشدو من برخلاف این عقیده باشم که معتقد هستم.
حضرت فرمود:
حق تعالی می‌فرماید:
»إِعْمَلُوا آلَ داوُدَ شُکْراً وَقَلیلٌ مِنْ عِبادِیَ الشَّکُور«(76).
ای آل داود؛ شکر)نعمت‌ها(را بجای آورید و عدّه کمی از بندگان من شکرگزارند.
آن‌گاه فرمود: گمان خود را به خدا نیکو کن؛ همانا هر کس گمان او به خدا نیکوشد، خدا نزد گمان او است و کسی که به روزی کم راضی شد، خداوند از او عمل‌کم را می‌پذیرد، و کسی که به مال حلالِ اندک راضی شد، مؤونه او سبک‌می‌شود، و خانواده او بانشاط می‌باشند، و خداوند او را به درد دنیا و دواء آن بینامی‌کند، و او را از دنیا به سوی بهشت به سلامت بیرون می‌برد.(77)
بنابراین به شکر و سپاس خداوند بزرگ بپردازید و همّ و غمّ خود را فقط نیازهای‌مادّی قرار ندهید؛ بلکه به حاجت‌های معنوی بپردازید و توجّه داشته باشید که‌بزرگترین حاجت معنوی - که نیازهای مادّی را نیز برطرف می‌سازد - فرارسیدن ظهورپرشکوه امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه می‌باشد.
یکی از نکته‌های بسیار ارزشمند و اساسی این است که ما باید فرج و گشایش را -نه برای خودمان - بلکه برای اهل بیت‌علیهم السلام بخواهیم که نتیجه آن، گشایش و راحتی‌خودمان نیز می‌باشد. به این دلیل که هر کسی باید محمّد و آل محمّد صلوات اللّه علیهم‌اجمعین نزد او مقدّم بر خود و نزدیکانش باشند.
به این مقدّمه توجّه کنید: ما می‌دانیم ظلم‌ها و ستم‌های فراوانی که بر اهل بیت‌علیهم السلام‌وارد شده تا ظهور حضرت بقیّة اللّه الأعظم ارواحنا فداه ادامه دارد و شدّت‌ها وسختی‌های وارده بر خاندان وحی‌علیهم السلام هنوز وجود دارد. به این جهت در دعاهامی‌گوییم: »أللّهمّ عجّل فرجهم« و تعبیرات بسیار دیگری از این نمونه که فرج وگشایش آن‌ها را از خداوند می‌خواهیم و تحقّق فرج در صورتی است که ظلم وسختی وجود داشته باشد. پس

چون ظلم و ستم و سختی و شدّت هنوز بر اهل‌بیت‌علیهم السلام ادامه دارد، فرج و ظهور آن بزرگواران را از خداوند می‌خواهیم.
بنابراین اگر جامعه ما در سختی و شدّت به سر می‌برد و گرفتاری‌ها ما را احاطه‌کرده است، از آنجا که ستم‌ها و سختی‌ها بر پیامبر و آل پیامبر صلوات اللّه علیهم هنوز ادامه‌دارد، ما باید برطرف شدن گرفتاری و ظلم و ستم از آنان را مقدّم بر رفع گرفتاری وظلم و ستم از خود بدانیم و برای برطرف شدن آن دعا کنیم که اگر چنین کاری انجام‌دهیم، در نتیجه برای خودمان نیز دعا کرده‌ایم.
شخصی در صحن حرم حضرت امام رضاعلیه السلام زنی را می‌بیند که به شدّت‌می‌گریسته است. آن زن به او می‌گوید: شوهر من فرار کرده و مرا با چهار دختر تنهاگذارده و چون پول اجاره‌خانه ندارم، صاحبخانه اساس ما را بیرون ریخته، با این‌وضع چکنم؟
آن شخص مقداری به آن زن کمک کرده و از اینکه نتوانسته مشکل آن زن را حلّ‌کند و خانه‌ای برای او اجاره کند غمگین به حرم مطهّر حضرت امام رضاعلیه السلام مشرّف‌می‌شود و به حضرت امام رضاعلیه السلام می‌گوید: آقاجان؛ به خاطر این افراد ستمدیده ومظلوم، فرج را از خداوند بخواهید و مشکل غیبت را پایان دهید.
ناگهان متوجّه می‌شود که حضرت امام رضاعلیه السلام به صورت الهام به او می‌فرمایند:
ظلم و ستمی که بر ما اهل بیت وارد شده، از همه بیشتر است.(78)
امیدواریم خداوند به زودی به صاحب امر ولایت الهی، فرمان قیام و انتقام راصادر فرماید تا با ظهور مقام ولایت خاندان وحی‌علیهم السلام ریشه ظلم و ستم در سراسرجهان ریشه‌کن شود.

دو نقطه مشترک در امام رضاعلیه السلام و امام زمان ارواحنا فداه

اشاره

چون از توجّه و علاقه شدید حضرت امام رضاعلیه السلام به حضرت مهدی عجّل اللّه تعالی‌فرجه سخن گفتیم، مناسب است برخی از نقطه‌های اشتراک حضرت امام رضاعلیه السلام و امام‌زمان عجّل اللّه فرجه را بیان کنیم:
حضرت امام رضاعلیه السلام و امام عصر عجّل اللّه تعالی فرجه در چندین خصلت مشترک‌هستند، ما در اینجا دو نمونه از عمده‌ترینِ آن‌ها را نام می‌بریم:

1 - بحث، اقامه برهان و دلیل

اشاره

یکی از نقطه‌های مهمّ اشتراک حضرت امام رضاعلیه السلام و امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه،بحث و اقامه برهان و دلیل برای مخالفان است.
حضرت امام رضاعلیه السلام با دانشمندان مخالف بحث نموده و آنان را محکوم‌می‌ساختند؛ امام عصر ارواحنا فداه نیز به مخالفان مهلت بحث می‌دهند و برای همگان درسراسر عالم به بیان برهان و دلیل می‌پردازند.
برای توضیح این مطلب به تشریح آن می‌پردازیم:
1 - حضرت امام رضاعلیه السلام و اقامه برهان و دلیل
یکی از برنامه‌های عملی حضرت امام رضاعلیه السلام در دوران امامت‌شان مناظره‌ها،بحث‌ها و اقامه دلیل و برهان برای اثبات وجود خداوند و حقّانیّت آئین مقدّس اسلام‌و مکتب حیاتبخش شیعه بوده است.
آن حضرت با هر دانشمندی از دانشمندان بزرگ آن روزگار از هر نژاد و ملّتی که‌بودند با زبان خود آن‌ها به بحث می‌پرداختند و بدون این‌که نیاز به مترجم باشد بابحث و استدلال به زبان خود آن‌ها، بنیان عقاید آنان را بر مبنای فکری و اعتقادی خودآن‌ها متزلزل نموده و ویران می‌ساختند.
این بحث‌ها که با شرکت افراد دیگر در مجلس بحث و مناظره انجام می‌گرفت،تأثیر بسیار مهمّی در اثبات حق بودن مکتبِ حیاتبخش شیعه داشت.
بحث‌های حضرت امام رضاعلیه السلام با دانشمندان بزرگ ادیان دیگر و محکوم ساختن‌آنان و اعتراف خود آن‌ها به مغلوب شدنشان فراوان است، ما نمونه‌ای از آن را دراینجا می‌آوریم:
روایت مفصّل و بسیار جالبی را محمّد بن فضل هاشمی نقل کرده است که مختصرآن چنین است:
یک روز قبل از وفات حضرت موسی بن جعفرعلیهما السلام خدمت آن بزرگوار شرفیاب‌شدم. حضرت فرمودند:
چون من از دنیا رفتم، این امانت‌ها را به مدینه برسان و به فرزندم علیّ بن‌موسی الرضاعلیهما السلام بده. و او حجّت خدا و صاحب امر امامت بعد از من است.
محمّد هاشمی گوید: چنانکه آن حضرت فرموده بود انجام دادم. در مدینه خدمت‌حضرت امام رضاعلیه السلام رسیدم و امانت‌ها را به آن حضرت رساندم و عرض کردم: من به‌بصره می‌روم و خبر وفات پدر بزرگوارت منتشر می‌شود و از امامت شما از من سؤال‌می‌نمایند. ای کاش؛ از راه لطف و احسان از دلیل‌هایی که بر مقام امامت شما هست‌چیزی به من

نشان می‌دادید.
حضرت، آثار و اشیاء مخصوص حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم را - که نزد ائمّه هدی‌علیهم السلام‌بوده - به من نشان داد و فرمود: من به بصره خواهم آمد.
عرض کردم: آمدن شما به بصره در چه زمانی است؟
فرمود: سه روز بعد از ورود شما.
من از خدمت حضرت امام رضاعلیه السلام مرخّص شدم و به بصره آمدم. دوستان به دیدن‌من آمدند و از من سؤال کردند. جریان را برای آن‌ها نقل کردم.
از میان جمعیّت مردی ناصبی به نام عمرو بن هذّاب ایستاد و به من اعتراض نمودو گفت: مقام امامت برای حسن بن محمّد که بزرگ اهل بیت است و زاهد و عابد است‌اولی می‌باشد، و علیّ بن موسی جوان است شاید در مسائل عاجز بماند.
حسن بن محمّد در مجلس حاضر بود و از گفتار او جلوگیری کرد و گفت: محمّدهاشمی می‌گوید: سه روز دیگر علیّ بن موسی به بصره تشریف می‌آورد، و این خوددلیل قطعی است،)تا سه روز دیگر(صبر کنید.
پس مردم متفرّق شدند. روز سوّم حضرت امام رضاعلیه السلام در منزل حسن بن محمّدتشریف آوردند و او خودش شخصاً انجام وظیفه خدمت به حضرت امام رضاعلیه السلام رامتعهّد شد.
حضرت دستور فرمودند آن جمعیّت و سایر دوستان و بزرگ یهود و نصارا را درمجلس خود حاضر نماید. او چنین کرد و برای حضرت امام رضاعلیه السلام مسندمخصوصی قرار داد.
حضرت در مجلس تشریف آوردند و ابتدا به سلام نمودند و فرمودند:
منم علیّ بن موسی بن جعفر بن محمّد بن علیّ بن حسین بن علیّ بن ابی‌طالب)صلوات اللّه وسلامه علیهم(.
امروز در مدینه در مسجد پیغمبر نماز صبح را که خواندم، حاکم مدینه پیش‌من آمد و درباره چند چیز با من مشورت نمود.
من صلاح او را بیان کردم و به او وعده کردم که وقت عصر به سوی او برگردم. هرکس هر چه می‌خواهد از آثار و علامات امامت از من سؤال نماید.
عمرو بن هذّاب حرکت کرد و گفت: محمد بن فضل هاشمی از جانب شماچیزهایی نقل کرده که دل‌های ما آن را قبول نمی‌کند.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود: مگر او چه گفته؟
عرض کرد: می‌گوید شما تمام کتاب‌های آسمانی و تمام لغات اهل دنیا را می‌دانید.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود: راست گفته است. هر چه می‌خواهید

سؤال کنید.
عرض کرد: اشخاص متفرّقه‌ای را از روم و هند و فارس و ترک و غیره احضارکردیم تا شما را امتحان کنیم. اگر شما راست می‌گویید با یک‌یک اینها سخن گویید.
امام با تمام آن‌ها به زبان و لهجه خودشان تکلّم نمودند و به سؤال‌های هر یک‌پاسخ دادند به گونه‌ای که همه متحیّر شدند و اقرار کردند که آن حضرت از همه آن‌هافصیحتر صحبت می‌کند.
در اینجا امام متوجّه عمرو بن هذّاب شده، فرمودند:
اگر به تو خبر دهم که تا چند روز دیگر خون یکی از خویشان خود را خواهی‌ریخت تصدیق می‌کنی؟
عرض کرد: خیر، تصدیق نمی‌کنم؛ زیرا غیب را غیر از خداوند دیگری نمی‌داند.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
مگر نمی‌دانی که خداوند فرموده است:
»عالِمُ الْغَیْبِ فَلایُظْهِرُ عَلی غَیْبِهِ أَحَداً إِلّا مَنِ ارْتَضی مِنْ رَسُولٍ«(79).
»همانا خداوند دانای غیب است و بر غیب خود کسی را آگاه نفرموده مگر آن کس راکه پسندیده است و آن پیامبر است«.
و ما هم وارث پیامبر هستیم. و لذا می‌دانیم آنچه را که واقع شده است و آنچه راکه تا روز قیامت انجام می‌گیرد. تو مبتلا به ریختن خون یکی از ارحام تا پنج روزدیگر خواهی شد. و اگر نشدی بدان من امام نیستم.
و فرمود: تا چند روز دیگر نابینا می‌شوی و سوگند به دروغ یاد می‌کنی و پیس‌خواهی شد.
راوی گوید: به خدا قسم آنچه حضرت فرمودند پس از چند روز دیده شد و همه‌واقع گردید.
و بعد با بزرگ یهود و نصارا و دیگران به لغت خود آن‌ها احتجاج نمودند و رسالت‌حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم را از کتاب‌های خودشان ثابت فرمودند.
همه به راستی گفتار حضرت اقرار نموده، عرض کردند: اگر ریاست ما بر یهود ونصارا نبود، به شما ایمان می‌آوردیم.
حضرت امام رضاعلیه السلام به سؤالات همه مردم پاسخ داده و حوائج‌شان را مرحمت‌نمودند و نماز ظهر را با جماعت خواندند و فرمودند: من به مدینه برمی‌گردم و فردانیز خواهم آمد ان شاء اللّه تعالی.
روز بعد باز بوی بهشت همانند روز پیش فضا را تسخیر کرد، نسیم عطرآمیز همه‌جا را فرا گرفت، شبِ انتظار به پایان رسید و بار دیگر سعادت به روی مردم بصره‌روی آورد و در حالی‌که مردم بصره اجتماع کرده بودند، دوباره ماه مجلس طلوع کردو دیدگان را روشن نمود.

کنیزی از اهل روم را به حضورش آوردند. امام‌علیه السلام با زبان رومی با او تکلّم نموده،فرمودند:
ای کنیز؛ محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را بیشتر دوست داری یا عیسی را؟
- تا موقعی که محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را نمی‌شناختم عیسی را بیشتر دوست داشتم ولی اکنون‌که محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را شناختم او را بیشتر دوست دارم.
فرمود: حال که محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را شناختی عیسی را دوست نداری.
- چرا، لیکن محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را بیشتر دوست دارم.
جاثلیق به امر آن حضرت، گفتگوی آنان را برای مردم ترجمه کرد و به حضرت‌امام رضاعلیه السلام گفت: مردی نصرانی از اهل سِند اهل بحث و کلام است، اگر اجازه‌می‌فرمایید او را به خدمت شما بیاوریم.
فرمود: مانعی ندارد. او را آوردند و حضرت با لغت سندی با او سخن گفتند و درامر توحید و رسالت با او احتجاج نمودند تا اینکه مرد سندی شهادت به وحدانیّت‌خدا و رسالت پیغمبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم داده، زُنّار خود را پاره کرد.
حضرت امام رضاعلیه السلام به مردم فرمود: اکنون به آنچه محمّد بن فضل می‌گفت ایمان‌آوردید؟
مردم گفتند: بلکه مقام شما بیش از آنچه محمّد گفته بود بر ما ثابت شد و همچنین‌محمّد به ما گفت که شما را به سرزمین خراسان می‌برند، آیا اینهم درست است؟!
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود: بلی درست است.
همه اقرار به امامت ایشان نمودند و متفرّق شدند. ابر رحمت بر مزرعه دل‌های‌مردم بصره باریده و حجّت بر همگان تمام شده بود. خورشید هم انوار خویش را به‌آرامی جمع می‌کرد و می‌رفت.
مردم بصره شب را با تشرّف به خدمت حضرت ثامن‌الحجج‌علیه السلام به پایان رسانیدند.

شد روشن از فروغ سحر، طارم کبود
نقّاش صبح، رنگ شب از آسمان زدود
بگریخت از شراره مشرق، غبار شب
چون از لهیب شعله آتش غبار دود

و بالأخره شب وصال گذشت و روز فراق رسید و امام از همه خداحافظی نمودندو رفتند.
محمّد بن فضل می‌گوید: من به مشایعت آن حضرت رفتم. در بین راه به جایی‌رسیدیم که حضرت امام رضاعلیه السلام از راه خارج شدند و چهار

رکعت نماز خواندند وفرمودند: ای محمّد؛ چشمان خود را ببند. اطاعت کردم.
فرمودند: چشمانت را باز کن. باز کردم، خود را درب منزلم در بصره دیدم و حضرت‌امام رضاعلیه السلام از نظرم ناپدید شدند.
آن حضرت به من دستور داده بودند که به کوفه بروم و به شیعیان خبر دهم که امام‌هشتم به کوفه تشریف می‌آورند و به منزل حَفْص بن عُمَیر تشریف می‌برند.
من به وظیفه خود عمل کردم و آن حضرت تشریف آوردند و امر فرمودندمسلمانان و دانشمندان یهود و نصارا جمع شدند و حضرت با تمام آن‌ها به لغت‌خودشان سخن گفتند و حقّانیّت خود و اجدادشان را ثابت نمودند و به جاثلیق نصارافرمودند:
آیا علم داری به آن ورقه‌ای که پنج اسم در آن نوشته شده بود و به همراه حضرت‌عیسی بود که اگر می‌خواست از مشرق به مغرب و یا از مغرب به مشرق برود،خدا را به یکی از آن اسماء می‌خواند و به یک لحظه این مسافت را طی می‌کرد؟
جاثلیق گفت: چنین بود، ولی من آن اسماء را نمی‌دانم.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
حجّت خدا و امام بعد از پیغمبر نیست مگر اینکه باید به جمیع علوم و کمالات‌پیغمبران واقف باشد و همه کتاب‌های آسمانی را بداند و به تمام لغات دنیا بتواندسخن گوید و هیچ لغتی از او پوشیده نباشد و از گناه و معصیت و اخلاق فاسده به‌دور باشد ... .(80)

نمونه دیگری از بحث‌های حضرت امام رضاعلیه السلام با دانشمندان بزرگ آن زمان

محمّد بن عمر بن عبدالعزیز انصاری گفت: کسی که خودش از حسن بن محمّدنوفلی شنیده بود برایم نقل کرد:
هنگامی که حضرت امام رضاعلیه السلام بر مأمون وارد شدند، مأمون به فضل بن سهل‌دستور داد تا صاحبان رأی و نظر و آن‌هائی که حرفی برای گفتن دارند - مانند: جاثلیق)مسیحی(، رأس الجالوت)یهودی(، رؤسای صابئین)منکرین دین و خدا و پیامبر(،هربذ اکبر؛ بزرگ زردشتی‌ها، نسطاس رومی و دانشمندان آگاه به علم کلام - را گردآورد تا گفتار حضرت امام رضاعلیه السلام و کلام آنان را بشنود.
فضل بن سهل به دستور مأمون عمل کرد و آنان را جمع‌آوری نمود، سپس او را ازاجتماع آنان باخبر نمود، مأمون دستور داد تا همه آنان را به حضور او ببرند و چنین‌کردند.
مأمون در ضمن خوش‌آمدگوئی به آن‌ها گفت: من شما را برای کار خیری جمع‌کرده و دوست دارم که با پسرعمویم، این شخصی که از مدینه بر من وارد گشته‌مناظره و گفتگو کنید، فردا بامدادان همه نزد من آئید و هیچ‌کدام از شما از این دستورسرپیچی نکند.
همگی گفتند: فرمانت را شنیده و اطاعت می‌کنیم، فردا صبح زود خواهیم آمد.
حسن بن محمّد نوفلی گوید: در حینی که ما نزد حضرت امام رضاعلیه السلام مشغول‌گفتگو بودیم یاسر بر ما وارد شد. او عهده‌دار کارهای حضرت امام رضاعلیه السلام بود.
عرض کرد: ای سرور من؛ مأمون به شما سلام می‌رساند و می‌گوید: فدای شمابرادرتان؛ دانشمندان صاحب‌نظر و علمای علم کلام از تمام ملّت‌ها نزد من گردآمده‌اند، اگر دوست دارید گفتار آنان را بشنوید نزد ما بیائید و اگر کراهت دارید وخوش ندارید خود را به زحمت نیندازید، و اگر دوست داشته باشید ما نزد شما بیائیم‌این کار بر ما آسان است.
حضرت امام رضاعلیه السلام پیغام دادند:
به او سلام برسان و بگو: آنچه اراده کرده‌ای دانستم و من فردا صبح انشاء اللّه به‌سوی تو خواهم آمد.
حسن بن محمّد نوفلی گوید: هنگامی که یاسر رفت، امام‌علیه السلام رو به ما کرد و فرمود:
ای نوفلی؛ تو عراقی هستی و عراقی‌ها دقّت‌نظر دارند، چه فکر می‌کنی درباره‌این کار مأمون پسر عمویت که اهل شرک و علمای ادیان را گرد

آورده است؟
عرض کردم: فدای شما شوم؛ می‌خواهد شما را بیازماید و دوست دارد از آنچه‌نزد شما است از علم و دانش آگاهی پیدا کند، کار خود را بر اساس نامطمئنّی بنا کرده‌و بد بنائی نهاده است.
امام‌علیه السلام فرمود: بنای او در این باب چیست؟
عرض کردم: دانشمندان علم کلام و اهل بدعت برخلاف علماء هستند؛ زیرا عالم‌مطلب درست را انکار نمی‌کند ولی علمای ادیان و متکلّمین و اهل شرک همه اهل‌انکار و دروغ‌بافی هستند، اگر بر آنان احتجاج کنی که خداوند تبارک و تعالی یکتا ویگانه است، خواهند گفت: یکتائی او را اثبات کن، و اگر بگوئی که محمّد رسول‌خداصلی الله علیه وآله وسلم است خواهند گفت: رسالتش را ثابت کن، سپس شخص را کلافه می‌کنند واو دلیل خود را باطل می‌کند، و با او مغالطه می‌کنند تا دست از حرف خود بردارد، ازآنان پرهیز کن و مواظب باش فدایت شوم.
امام‌علیه السلام تبسّمی کرد، سپس فرمود:
ای نوفلی؛ آیا می‌ترسی که آنان دلیل مرا رد کنند؟!
عرض کردم: نه به خدا قسم؛ هرگز در مورد شما ترسی ندارم و امیدوارم که‌خداوند انشاء اللّه شما را بر آنان پیروز سازد.
امام‌علیه السلام فرمود:
ای نوفلی؛ آیا دوست داری بدانی که مأمون چه زمانی از کار خود پشیمان‌می‌گردد؟ عرض کردم: آری.
فرمود: زمانی که احتجاج مرا با اهل تورات به تورات‌شان و با اهل انجیل به‌انجیل‌شان و با اهل زبور به زبورشان و با صابئین به کلام عبری و با زردشتی‌ها به‌فارسی و با رومیان به رومی و با صاحبان نظر و علمای ادیان هر یک به زبان ولغت خودشان بشنود و چون دلیل هر یک را باطل کردم و او را محکوم نمودم و اودست از گفتار خود برداشت و سخنان مرا پذیرفت مأمون خواهد فهمیدموضعی که اتّخاذ کرده شایسته او نیست و در این هنگام است که دچار پشیمانی‌می‌شود و هیچ حرکت و نیروئی جز به وسیله خداوند نیست.
چون صبح کردیم فضل بن سهل نزد ما آمد و به امام‌علیه السلام عرض کرد: فدای شماشوم؛ پسرعمویت منتظر شما است و همه دعوت‌شدگان اجتماع کرده‌اند، نظر شمادر آمدن چیست؟
امام‌علیه السلام فرمود: تو پیش برو و من إنشاء اللّه خواهم آمد، سپس وضو گرفت وضوی‌نماز و شربت سویق)شوربا که با آرد گندم و جو درست کنند(آشامید و مقداری به مامرحمت کرد، سپس از منزل بیرون آمد و ما به همراه آن حضرت بیرون آمدیم تا برمأمون وارد گشتیم، مجلس سرشار از جمعیّت بود، محمّد بن جعفر)عموی آن‌حضرت(به همراه گروهی از

طالبیین و هاشمیین و فرماندهان لشکر حضور داشتند.
همینکه حضرت امام رضاعلیه السلام وارد شدند مأمون بپا خاست، محمّد بن جعفر و تمام‌بنی‌هاشم به احترام آن حضرت برخاستند. امام‌علیه السلام و مأمون نشستند و آنان ایستاده‌بودند تا دستور داد بنشینند.
مأمون رو به حضرت امام رضاعلیه السلام کرد و مدّتی با آن حضرت گفتگو کرد سپس به‌جاثلیق رو کرد و گفت: ای جاثلیق؛ این پسر عموی من علیّ بن موسی است و او ازفرزندان فاطمه‌علیها السلام دختر پیامبر ما و پسر علیّ بن ابی طالب‌علیه السلام است، دوست دارم با اوبه گفتگو بپردازی، بحث کنی، دلیل آوری و انصاف را از دست ندهی.
جاثلیق گفت: ای امیر مؤمنان! چگونه با کسی بحث کنم که بر من با کتابی احتجاج‌می‌کند که من منکر آن هستم و با گفتار پیامبری استدلال می‌کند که من به آن ایمان‌ندارم.
امام‌علیه السلام فرمود:
ای مسیحی؛ اگر با انجیل خودت بر تو احتجاج کنم و دلیل آورم می‌پذیری واعتراف می‌کنی؟
جاثلیق گفت: مگر می‌توانم آنچه را که انجیل به آن گویا است رد کنم، آری بخداقسم؛ گرچه برخلاف میل من باشد به آن اقرار خواهم کرد.
آن‌گاه امام‌علیه السلام بر او از انجیل خواند و ثابت کرد برای او که پیامبر ما در انجیل ذکرشده، سپس به او از عدد حواریّون حضرت عیسی و احوال ایشان خبر داد و با دلایل‌فراوانی احتجاج کرد و او به آن‌ها اقرار کرد، سپس کتاب شعیا و غیر آن را بر او قرائت‌کرد تا آن‌که جاثلیق گفت: اکنون کسی غیر از من از تو سئوال کند، به حقّ مسیح‌سوگند؛ هرگز گمان نمی‌کردم در میان علمای مسلمان مانند شما شخصیّتی باشد.
پس از آن، حضرت امام رضاعلیه السلام رو به »رأس الجالوت« کرد و با تورات و زبور وکتاب شعیا و حیقوق بر او استدلال نمود تا آنکه ساکت ماند و پاسخی برای گفتن‌نداشت.
سپس امام‌علیه السلام »هربذ اکبر« یعنی بزرگ زردشتیان را فراخواند و بر او استدلال‌فرمود به گونه‌ای که موقعیّت خود را از دست داد و جوابی برای گفتن نداشت، آن‌گاه‌حضرت امام رضاعلیه السلام رو به حاضرین کرد و فرمود:
اگر در میان شما کسی مخالف اسلام است و می‌خواهد سئوالی بپرسد بدون‌هیچ‌گونه شرمندگی و خجالت بپرسد.
عمران صابی - که یکی از متکلّمین بود - از جا برخاست و عرض کرد: ای‌دانشمند؛ اگر تو دعوت به پرسش ننموده بودی اقدام به سئوال کردن نمی‌نمودم، من‌به شهر کوفه، بصره، شام و الجزیره سفر کرده‌ام، متکلّمین فراوانی دیده‌ام، کسی راتاکنون نیافته‌ام که برای من اثبات کند وجود

واحدی را که غیر از او کسی قائم به‌وحدانیّت نباشد، آیا اجازه می‌دهی که از شما سئوال کنم؟
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
اگر در میان این جمعیّت کسی به نام عمران صابی باشد تو همان هستی.
عرض کرد: من عمران صابی هستم.
امام‌علیه السلام فرمود:
سئوال کن ولی انصاف را رعایت کن و از گفتار زشت و فاسد و اندیشه‌های‌نادرست و بیراهه رفتن بپرهیز.
عمران عرض کرد: به خدا قسم؛ ای سرور من؛ تنها می‌خواهم چیزی را برایم‌ثابت کنی که بتوانم به آن تمسّک جویم و چنگ بزنم و از آن تجاوز نخواهم کرد.
امام‌علیه السلام فرمود: از آنچه در خاطر داری سئوال کن.
مردم ازدحام کردند و نزدیک هم آمدند، حضرت امام رضاعلیه السلام بر او استدلال فرمودو به سئوالات او پاسخ گفت و گفتگو میان آن دو به طول انجامید تا آنکه وقت نمازفرارسید، امام‌علیه السلام رو به مأمون کرد و فرمود: هنگام نماز است.
عمران عرض کرد: سرور من؛ اکنون که دلم نرم گردیده پاسخ مرا ناتمام نگذار،امام‌علیه السلام فرمود: نماز می‌خوانیم و بازمی‌گردیم، و از جا برخاست، مأمون نیز برخاست.حضرت در اندرونی نماز خواند، و مردم به امامت جعفر بن محمّد نماز را بپا داشتند.پس از انجام فریضه، امام‌علیه السلام به جایگاه خود بازگشت و عمران را فراخواند و فرمود:ای عمران؛ سئوال کن.
او سئوالات خود را پیرامون آفریدگار متعال و صفات او مطرح کرد، و امام‌علیه السلام به‌همه آن‌ها پاسخ داد تا آن‌که فرمود: آیا درست فهمیدی ای عمران؟
عرض کرد: آری؛ فهمیدم ای سرور من و گواهی می‌دهم که خداوند آنگونه است که‌توصیف نمودی و او را یکتا دانستی، و این‌که محمّد بنده او است که به هدایت و دین‌حق مبعوث گشته، سپس رو به قبله به سجده افتاد و اسلام آورد.
حسن بن محمّد نوفلی گوید: متکلّمین دیگر که در مجلس حضور داشتند وقتی‌عمران صابی را مشاهده کردند که با آن همه سرسختی و جدال که کسی قادر نبود او رامحکوم نماید در برابر امام‌علیه السلام چنین کلامی گفت، آن‌ها نزدیک آن حضرت نیامدند وسئوالی را مطرح نکردند تا هنگام غروب فرا رسید، مأمون و حضرت امام رضاعلیه السلام‌برخاستند و به داخل حجره رفتند و مردم پراکنده شدند، من در میان جمعی از یاران وهمراهانم بودم که محمّد بن جعفر کسی را به دنبال من فرستاد و من نزد

او رفتم.
محمّد بن جعفر گفت: ای نوفلی؛ دیدی دوستت امروز چه کرد؟ به خدا سوگند؛هرگز گمان نمی‌کردم که علیّ بن موسی بتواند این‌گونه در این موضوعات فرو رود واو را این‌گونه نمی‌شناختیم، آیا او در مدینه کلام تدریس می‌کرد یا دانشمندان علم‌کلام گرد او می‌آمدند؟
گفتم: آن‌ها که به حجّ می‌رفتند نزد او شرفیاب می‌شدند و از حلال و حرام و احکام‌الهی می‌پرسیدند و امام‌علیه السلام به آن‌ها جواب می‌داد و گاهی کسی می‌آمد که مناظره کند وامام‌علیه السلام برایش استدلال می‌فرمود.
محمّد بن جعفر گفت: ای ابا محمّد؛ من بر او نگرانم و می‌ترسم که این شخص براو حسد ورزد و او را مسموم سازد یا دچار بلائی نماید، تو به آن حضرت اشاره کن که‌از این‌گونه امور خودداری کند.
گفتم: از من نمی‌پذیرد، این شخص جز آزمودن آن حضرت چیزی در نظرنداشت و می‌خواست بفهمد که آیا از علوم پدرانش چیزی نزد او هست یا نه؟
محمّد بن جعفر گفت: به آن حضرت بگو: عمویت این‌گونه اظهار فضل‌ها رانمی‌پسندد و به خاطر عللی دوست دارد که از این کارها خودداری کنی.
هنگامی که من به منزل حضرت امام رضاعلیه السلام بازگشتم گفتار عمویش محمّد بن‌جعفر را به ایشان رساندم.
آن حضرت تبسّمی کرد و فرمود:
خدا عمویم را حفظ کند، نمی‌دانم چرا از این کار خوشش نمی‌آید.
سپس فرمود: نزد عمران صابی برو و او رانزد من آور.
عرض کردم: فدای شما شوم؛ من جای او را می‌دانم، او نزد بعضی از برادران‌شیعه است.
فرمود: اشکال ندارد، چهارپائی برایش حاضر کنید تا بیاید.
من نزد عمران آمده و او را آوردم. امام‌علیه السلام به او خوش‌آمد گفت، جامه‌ای به اوخلعت داد و به او پوشانید و ده هزار درهم طلبید و به او هدیه نمود.
عرض کردم: فدایت شوم؛ کار جدّت امیرالمؤمنین‌علیه السلام را در خاطر ما زنده کردی.
فرمود: باید اینگونه رفتار کرد. سپس دستور فرمود شام بیاورند. مرا طرف راست‌خود و عمران را در طرف چپ نشانید، پس از صرف شام به عمران فرمود:
اکنون به منزل بازگرد و فردا صبح زود نزد ما بیا تا از خوراکی‌های اهل مدینه به‌تو بدهم.
پس از آن، عمران با دانشمندان علم کلام از ادیان گوناگون اجتماع می‌کرد و حجّت‌و دلیل آنان را باطل می‌نمود تا آنکه از او کناره گرفتند. (81)

بحث و مناظره‌های جالب حضرت امام رضاعلیه السلام - که همیشه همراه با غلبه وپیروزی بر خصم بود - بر محبوبیّت حضرت امام رضاعلیه السلام در سراسر کشور پهناور آن‌زمان افزود و علاقه و توجّه مردم در سراسر کشور به آن حضرت، آنچنان گسترش‌پیدا کرد که ترس و هراس از دست رفتن حکومت، مأمون و سایر بنی‌العبّاس رافراگرفت.
به این جهت او برای حفظ موقعیّت خود و شکست شخصیّت حضرت امام‌رضاعلیه السلام، برنامه‌هایی را طرح کرد تا شاید بتواند به هدف شوم خود دست یابد؛ ولی‌نقشه‌های او همیشه با شکست روبرو می‌شد و سیل علاقه و ارادت مردم در سراسرکشور پهناورِ آن زمان به حضرت امام رضاعلیه السلام رو به افزایش بود؛ تا سرانجام، آن‌جرثومه ننگینِ تاریخ، حضرت امام رضاعلیه السلام را شهید نمود.
بحث‌ها و مناظره‌های حضرت امام رضاعلیه السلام و غلبه و پیروزی کامل آن بزرگوار برآنان، روشنگر احاطه علمی و دانش بی‌شمار آن حضرت بود.
آری؛ بر اثر معجزات شگفت‌آور و بحث‌های بسیار مهمّ حضرت امام رضاعلیه السلام بابزرگترین دانشمندان زمان، محبوبیّت آن حضرت در میان مردم گسترش یافت وسرانجام مأمون تصمیم به شهادت آن حضرت گرفت.
هرثمة بن اعین گفت: بر سرور و مولایم حضرت امام رضاعلیه السلام در خانه مأمون واردشدم و در آنجا شایع شده بود که حضرت امام رضاعلیه السلام وفات یافته است و این درست‌نبود، من وارد شدم و اجازه ملاقات می‌خواستم.
هرثمه گوید: در میان خدمتگزاران مورد اعتماد مأمون، جوانی بود که او را »صبیح‌دیلمی« می‌گفتند، او به حق ولایت سرورم را داشت و او را واقعاً دوست می‌داشت،در آن هنگام خارج شد و چون مرا دید گفت:
ای هرثمه؛ حتماً می‌دانی که من مورد اطمینان مأمون بر امور پنهان و آشکار اوهستم، اکنون بدان که مأمون من و سی تن از غلامان مورد اطمینان دیگرش را که اهل‌سرّ او بودند در ثلث اول شب خواست، بر او داخل شدیم در حالی‌که شبش از زیادی‌شمع‌ها همچون روز شده بود و در مقابلش شمشیرهائی بیرون‌آمده از نیام بود، تیز وزهرآگین شده، ما را یکی‌یکی خواست و از هر کدام عهد و پیمان گرفت، و در آن‌جایگاه از خلق خدا غیر از ما کسی نبود، به ما گفت:
این کار به عهده شما است و لازم است آنچه را بدان فرمان می‌دهم اجرا کنید وهرگز در مورد آن مخالفت نکنید، ما سوگند یاد کردیم که فرمانش را انجام دهیم.
آن‌گاه گفت: هر یک شمشیری بردارید و بروید تا بر علیّ بن موسی الرضا دراتاقش وارد شوید، او را در هر حالی که دیدید نشسته یا ایستاده و یا

خوابیده، با اوسخن نگوئید و شمشیرهایتان را بر او فرود آورید، و گوشت، خون، مو، مغز واستخوان او را بهم بیامیزید، سپس فرشش را بر او بیفکنید و شمشیرهای‌تان را با آن‌پاک کنید و به سوی من بازگردید و برای هر یک از شما بر این کار و کتمان آن، ده کیسه‌درهم و ده قطعه زمین انتخابی بدهم و نزد من تا آن زمان که زنده باشم بهره‌مندخواهید بود.
»صبیح« ادامه داد: ما شمشیرها را به دست گرفتیم و بر آن حضرت در اتاقش واردشدیم، به پهلو خوابیده بود و انگشتان خود را حرکت می‌داد و کلامی می‌گفت که مانفهمیدیم.
غلام‌ها با شمشیرها به سوی او حمله‌ور شدند و من در حالی‌که ایستاده بودم و به‌او نگاه می‌کردم شمشیرم را پائین آوردم، گویا آمدن ما را خبر داشت، او لباس به تن‌نکرده بود که شمشیرها بر آن اثر نکند و کارگر نباشد. فرش را بر او پیچیدند و از آنجاخارج شدند تا بر مأمون وارد گشتند، از آن‌ها پرسید چه کردید؟
گفتند: آنچه ما را به آن دستور دادی انجام دادیم ای امیرالمؤمنین!!
گفت: هیچ کدام این مطلب را اعاده نکنید.
چون فجر طلوع کرد و هوا روشن شد مأمون خارج شد، سر برهنه در حالی‌که‌دکمه‌هایش را باز کرده بود به هیئت عزادار در مجلسش نشست و وفات آن حضرت‌را اظهار می‌کرد، سپس با سر و پای برهنه برخاست به طرف حجره حضرت امام‌رضاعلیه السلام به راه افتاد و من به همراه او بودم، وقتی در اتاق وارد شد صدای همهمه‌ای ازاو شنید، لزره بر اندامش افتاد، به من گفت: نزد او کیست؟
گفتم: نمی‌دانم ای امیرالمؤمنین!!
گفت: بشتابید و نگاه کنید.
صبیح گفت: به سوی اتاق شتافتیم، سرورم بود که در محرابش نشسته نمازمی‌خواند و تسبیح می‌گفت، به سوی مأمون بازگشته و گفتیم: در محراب کسی رامی‌بینم که نماز می‌خواند و تسبیح می‌گوید.
از این خبر بهت‌زده شد و دوباره به خود لرزید و گفت: شما مرا فریب دادید، خدالعنتتان کند، آن‌گاه از میان آن گروه رو به من کرد و گفت: ای صبیح؛ تو او رامی‌شناسی، نگاه کن کیست که نزد او نماز می‌خواند.
صبیح گفت: من داخل شدم و مأمون بازگشت، چون به درگاه در رسیدم به من‌فرمود: ای صبیح.
گفتم: لبّیک مولای من، و به رو افتادم.
حضرت فرمود:
برخیز خداوند تو را رحمت کند، »یُریدُونَ لِیُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْواهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ کَرِهَ الْکافِرُونَ«(82).
می‌خواهند که با دهان‌های خود نور خداوند را خاموش کنند و خداوند نور

خود راکامل می‌گرداند؛ گرچه کافران را خوش‌آیند نباشد.
صبیح گفت: به سوی مأمون بازگشتم، چهره او را مانند پاره‌ای از پاره‌های شب‌تاریک یافتم، به من گفت: ای صبیح؛ چه خبر.
به او گفتم: ای امیرالمؤمنین!! به خدا قسم او در حجره‌اش نشسته بود، مرا صدا زدو به من چنین گفت.
صبیح گفت: مأمون که از گفته من مطمئن شد، دکمه‌هایش را بست و دستور دادلباس‌هایش را آوردند، پوشید و گفت: بگوئید علیّ بن موسی از هوش رفته بود واکنون به هوش آمده است.
هرثمه گفت: من خدا را شکر کرده و بسیار سپاس گفتم، سپس بر آقایم حضرت‌امام رضاعلیه السلام وارد شدم، چون مرا دید فرمود:
ای هرثمه؛ آنچه »صبیح« برایت گفت به کسی بازگو مکن، مگر آن‌که خداوندقلبش را با محبّت و ایمان به ولایت ما آزموده است.
گفتم: اطاعت می‌کنم ای آقای من. فرمود:
ای هرثمه؛ به خدا قسم مکر آن‌ها هیچ ضرری به ما نمی‌زند تا آنچه نوشته شده‌به زمان معیّن خود برسد.(83)

2 - امام زمان ارواحنا فداه و اقامه برهان و دلیل

اشاره

آری؛ همان‌گونه که بحث‌ها و مناظره‌های حضرت امام رضاعلیه السلام در شهرهای‌مختلف با بزرگترین دانشمندان جهان به زبان‌های گوناگون، بر محبوبیّت و توجّه‌مردم نسبت به آن حضرت افزود و باعث گرایش مردم به آن بزرگوار شد، در عصرظهور نیز امام عصر عجّل اللّه تعالی فرجه بساط بحث و استدلال را با دانشمندان بزرگ جهان‌می‌گسترانند و سراسر گیتی را برهان و دلیل و فرهنگ عظیم و مستدلّ فراخواهدگرفت. و به این جهت در بسیاری از نقاط جهان بدون نیاز به جنگ و شمشیر، مردمِ‌جهان فوج فوج و گروه گروه به صف مؤمنان می‌پیوندند.(84)
حضرت امام حسن مجتبی‌علیه السلام، از حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام نقل کرده‌اند که آن‌بزرگوار فرمودند:
... یملأ الأرض عدلاً وقسطاً وبرهاناً.(85)
)آن حضرت(سراسر گیتی را سرشار از عدالت، قسط و برهان می‌سازد.
به همین جهت، یکی از القاب حضرت مهدی عجّل اللّه تعالی فرجه »حجّت« می‌باشد؛زیرا آن حضرت، حجّت و دلیل را بر همه مردم تمام می‌کنند و هر گونه مشکلی را بابیان و دلیل و حجّت آسان می‌سازند.
این، یکی از وجوه مشترک میان حضرت ثامن الحجج امام هشتم‌علیه السلام و حضرت‌حجّت امام زمان ارواحنا فداه می‌باشد.

2 - رأفت و مهربانی

یکی دیگر از نقطه‌های اشتراک میان حضرت امام رضاعلیه السلام و امام عصر عجّل اللّه تعالی‌فرجه رأفت و مهربانی شدید آن دو امام رئوف به مردم است. در این باره مطالب ودلایل فراوانی وجود دارد که ما اکنون به اختصار آن را پی‌گیری می‌کنیم:

1 - رأفت و مهربانی حضرت امام رضاعلیه السلام

اشاره

رأفت و مهربانی حضرت امام رضاعلیه السلام به مردم آنچنان زیاد بوده و هست که همگان‌کم و بیش از آن آگاهیم. علاوه بر روایاتی که در این باره وجود دارد، معجزات بسیارشگفت‌انگیزی که از آن حضرت واقع شده خود دلیل بر مهربانی و رأفت بسیار شدیدآن حضرت به مردم است. مهربانی و پذیرش دو جوان مسیحی - که در آخر مقدمّه این‌کتاب نقل می‌کنیم - دلیل بسیار روشنی بر لطف و مهربانی آن بزرگوار حتّی نسبت به‌غیر شیعیانی که خواهان لطف و عنایت هستند می‌باشد.
اکنون جریانی را می‌آوریم که حضرت امام رضاعلیه السلام چگونه جسد بی‌جان یکی ازشیعیان را در آغوشِ محبّت گرفته و اظهار لطف و مهربانی نمودند.

جنازه یک شیعه و حضرت امام رضاعلیه السلام

ابن شهرآشوب از موسی بن سیّار روایت کرده که گفت: من با حضرت امام‌رضاعلیه السلام بودم و با آن حضرت به شهر طوس نزدیک شده بودیم که صدای شیون وفغانی شنیدیم، در پی آن صدا رفتیم، ناگاه به جنازه‌ای برخوردیم.
چون نگاهم به جنازه افتاد، دیدم آقایم پا از رکاب خالی کرد و از اسب پیاده شد ونزدیک جنازه رفت و او را بلند کرد، پس خود را به آن جنازه چسبانید؛ آنگونه که برّه‌نوزاد، خود را به مادر می‌چسباند.
آنگاه رو به من نمود و فرمود:
ای موسی بن سیّار؛ هر کس مشایعت کند جنازه دوستی از دوستان ما را، ازگناهان خود بیرون می‌شود مانند روزی که از مادر متولّد شده که هیچ گناهی براو نیست.
چون جنازه را نزدیک قبر بر زمین نهادند، آقای خود امام رضاعلیه السلام را دیدم که به‌طرف میّت رفت و مردم را کنار کرد تا خود را به جنازه رسانید، پس دست خود را به‌سینه او نهاد و فرمود:
ای فلان بن فلان؛ بشارت باد تو را به بهشت، بعد از این ساعت دیگر وحشت وترسی برای تو نیست.
من عرض کردم: فدای تو شوم؛ آیا این میّت را می‌شناسی و حال آن‌که به خداسوگند این سرزمین را تا به حال ندیده و نیامده بودید؟!
فرمود:
ای موسی؛ آیا می‌دانی که اعمال شیعیان ما در هر صبح و شام بر ما امامان عرضه‌می‌شود؟ پس اگر تقصیری در اعمال ایشان دیدیم از خدا می‌خواهیم که او را عفوکند و اگر کار خوب از او دیدیم از خدا برای او پاداش نیکو درخواست می‌کنیم.(86)

جوان گنهکارولی از دوستان حضرت امام رضاعلیه السلام

محدّث عالی مقام، عمادالدین طبری می‌نویسد: ابراهیم بن ابی البلاد گوید: همسایه‌ای داشتم که شراب‌خوار بود، و خدا می‌داند که چه هتک حرمتی انجام‌می‌داد، در عین حال حضرت امام رضاعلیه السلام را نیز دوست داشت.
روزی جریان او را برای حضرت امام رضاعلیه السلام نقل کردم. حضرت فرمود:
یا أبا إسحاق؛ أما علمت أنّ ولیّ علیّ‌علیه السلام لم تزلّ له قدم إلّا ویثبت لهاُخری؟
ای ابا اسحاق؛ آیا نمی‌دانی که دوست علی‌علیه السلام اگر گامی از او بلغزد، گام دیگرش‌ثابت و استوار می‌ماند؟!
ابراهیم گفت: من از خدمت حضرتش مرخص شدم، ناگاه نامه‌ای از جانب‌حضرت امام رضاعلیه السلام دریافت نمودم که در آن نامه حضرتش برخی اشیا را خواسته ودستور فرموده بود که آن‌ها را به مبلغ شصت دینار خریداری نمایم.
من با خود گفتم: سوگند به خدا؛ چنین چیزی سابقه نداشته که برای من چیزی‌بنویسد؛ زیرا من چیزی ندارم و فکر نمی‌کنم که او چیزی)از خمس و غیره(نزد من‌داشته باشد.
شب شد، ناگاه درب خانه‌ام را زدند، متوجّه شدم که شخص مستی مرا صدامی‌زند، پشت درب آمدم.
گفت: بیرون بیا.
گفتم: در این موقع از شب چه کار با من داری و برای چه آمده‌ای؟
او که از مستی نمی‌توانست خوب حرف بزند، گفت: دست خودت را بیرون آورو این کیسه را بگیر و برای مولایم بفرست تا در موارد نیاز مصرف نماید.
من کیسه را گرفتم و او رفت، نگاه کردم دیدم به اندازه شصت دینار است.
گفتم: سوگند به خدا؛ این مصداق همان فرمایش مولایم امام رضاعلیه السلام است که درمورد دوست علی‌علیه السلام فرمود و در نامه‌اش خواسته خویش را نوشت.
من همه آنچه را که حضرت خواسته بود خریدم، و طیّ نامه‌ای رفتار آن همسایه رانیز نوشته و برای حضرتش فرستادم.
حضرت نوشت:

این از همان موارد است.(87)
از این جریان استفاده می‌شود که اساس کار، ولایت و دوستی اهل بیت‌علیهم السلام است وسرانجام باعث نجاتِ کسانی که دارای آن هستند، می‌شود و پذیرش هدایای یک فردگنهکار، دلیل بر لطف و مهربانی نسبت به او می‌باشد.
این‌گونه جریانات، دلیل بر شدّت رأفت و مهربانی حضرت امام رضاعلیه السلام نسبت به‌دوستان و شیعیان‌شان می‌باشد. به این جهت یکی از القاب آن حضرت، »امام رئوف«است.
تاکنون مطالبی را بیان کردیم تا آنان‌که به آستان حضرت امام رضاعلیه السلام شرفیاب شده‌و به بارگاه ملکوتی آن بزرگوار وارد می‌شوند، بدانند انسان در همه زمان‌ها، از کودکی‌تا جوانی و بزرگسالی، تا پس از مرگ و جدایی از این جهان، می‌تواند در پناه مقام‌عظیم ولایت و مورد توجّه و عنایات اهل بیت‌علیهم السلام باشد.
ما باید لحظاتی را که در حرم امام رئوف حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام هستیم‌قدر بدانیم و آگاه باشیم که ممکن است در هنگام زیارت، بزرگترین تحوّل روحی‌برای ما ایجاد شود و با نگاه آن حضرت، از خاک به افلاک رسیم.

2 - مهربانی و رأفت امام زمان عجّل اللَّه تعالی فرجه

اشاره

مهربانی امام عصر ارواحنا فداه نیز آنچنان وسیع و گسترده است که در عصر ظهور،آن حضرت نه تنها در میان دوستان و شیعیان خاصّ بلکه در سراسر عالم، بساط رأفت‌و مهربانی را میان تمامی مردمان عصر ظهور می‌گسترانند.
مرحوم علاّمه مجلسی نقل کرده است که خداوند انوار آل محمّد صلوات اللّه علیهم‌اجمعین را به حضرت آدم نشان داد و به او فرمود:
اینان وسیله تو و وسیله هر فرد سعادتمند از آفریدگان من هستند.
آنگاه حضرت آدم نگاه کرد:
فإذاً بشبح فی آخرهم، یزهر فی ذلک الصفیح؛ کما یزهر کوکب الصبح‌لأهل الدنیا.
فقال اللَّه تبارک وتعالی: وبعبدی هذا السعید أفکّ عن عبادی الأغلال،وأضع عنهم الاصار، وأملأ أرضی به حنّاناً ورأفة وعدلاً؛ کما ملئت من‌قبله قسوة وشقوة وجوراً.(88)
حضرت)امام زمان ارواحنا فداه(را در آخرین نفر از چهارده معصوم‌علیهم السلام شبحی ازنور دید که در آن پهنه می‌درخشید؛ همانگونه که ستاره صبح بر اهل دنیا می‌درخشد.
آنگاه خداوند تبارک و تعالی)به حضرت آدم(فرمود:
به وسیله این شخص سعادتمند، غل و زنجیر از بندگانم می‌گشایم و سختی‌ها را ازآنان برمی‌دارم، و سراسر زمینم را به وسیله او پر از شفقت و مهربانی و عدالت‌می‌نمایم؛ همان‌گونه که قبل از او از قساوت و شقاوت و ستم پر شده باشد.
بنابراین همان‌گونه که خداوند فرموده است در عصر ظهور مهربانی و رأفت‌خداوند به وسیله حضرت بقیّة اللّه الأعظم ارواحنا فداه در سراسر جهان حکمفرما وستم‌ها و شقاوت‌هایی که در عصر غیبت، جهان را فراگرفته است ریشه‌کن خواهد شد.
ما باید با دعا برای تعجیل ظهور امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه که مظهر رأفت و مهربانی‌خداوند در سراسر عالم هستند، به این وظیفه مهمّ و حیاتیِ خود عمل نماییم تا انشاء اللّه‌با حضور در دولت کریمه آن حضرت، نظاره‌گر رأفت و مهربانی آن بزرگوار در سراسرجهان باشیم.

یک جریان بسیار مهمّ یا مهربانی حضرت امام رضاعلیه السلام و امام زمان‌عجّل اللّه تعالی فرجه به دو جوان مسیحی

جریان بسیار جالبی نقل شده که نشان‌دهنده مهربانی عظیم حضرت امام رضاعلیه السلام‌است و نیز هاله‌ای از رأفت و مهربانی امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه را دربردارد:
شخصی که مورد اطمینان می‌باشد گفته است: در مشهد مقدّس، منزل یکی ازدوستان، با دو دانشجوی آمریکایی که زن و شوهر بودند، ملاقات کردم. برای آن دو،داستان شگفت‌آوری رخ داده بود که به تقاضای میزبان، آن داستان را برای ما نقل‌کردند:
آن دو جوان آمریکایی گفتند: وقتی که ما در یکی از دانشگاه‌های آمریکا مشغول‌تحصیل بودیم، پیوسته در خود احساس کمبود می‌کردیم.
با اشاره به سینه‌اش گفت: احساس می‌کردم که این جا خالی است، سپس گمان‌کردم که این کمبود، ناشی از غریزه جنسی است و با ازدواج و انتخاب همسر، آن خلأپر می‌شود؛ از این رو، هر دو تصمیم گرفتیم باهم ازدواج کنیم؛ امّا پس از ازدواج نیزآن خلأ پر نشد و همچنان آن کمبود را در خود احساس می‌کردیم.
از این امر سخت ناراحت شدم و با این که به همسرم علاقه داشتم، در ظاهر تمایلی‌به او نشان نمی‌دادم و گاهی حتّی حوصله صحبت کردن با او را هم نداشتم، روزی‌برای عذرخواهی به او گفتم: اگر گاهی می‌بینی که من حال خاصّی دارم و از تو دوری‌می‌گزینم، گمان نکنی علاقه‌ای به تو ندارم؛ بلکه این ناراحتی و افسردگی و احساس‌خلأ از دوران دانشجویی در من بوده و تاکنون رفع نشده است و گاهی بدان مبتلامی‌شوم.
همسرم گفت: اتّفاقاً من نیز چنین حالتی دارم. پی بردم که این احساس خلأدرونی، درک مشترک هر دوی ما است؛ در نتیجه تصمیم گرفتیم برای رفع آن،چاره‌ای بیندیشیم. در آغاز بنا گذاشتیم که بیشتر به کلیسا رفت و آمد داشته باشیم و به‌مسایل معنوی بپردازیم تا شاید آن خلأ برطرف شود.
ارتباطمان را با کلیسا و مسایل معنوی گسترش دادیم و در آن زمینه، کتاب‌هایی رانیز مطالعه کردیم؛ امّا آن خلأ و عطش معنوی رفع نشد.
چون شنیده بودیم که در کشورهای شرقی، به ویژه چین و هندوستان مذاهبی‌وجود دارند که مردم را به ریاضت و انجام تمرین‌های ویژه‌ای برای رسیدن به‌حقیقت دعوت می‌کنند، تصمیم گرفتیم به آن کشورها سفر کنیم، و چون چین، ازدیگر کشورهای شرقی، به آمریکا نزدیک‌تر است، ابتدا به چین سفر کردیم. در چین‌از مسئولان سفارت آمریکا خواستیم کسانی را که

در آن کشور در زمینه مسایل‌معنوی و ریاضت سرآمدند، به ما معرّفی کنند. آن‌ها شخصی را به ما معرّفی کردند که‌می‌گفتند رهبر روحانیان مذهبی چین و بزرگ‌ترین شخصیّت معنوی آن کشور است.
با کمک سفارت، موفّق شدیم نزد او برویم و با راهنمایی و کمک او مدّتی به‌ریاضت مشغول شدیم، امّا کمبود معنوی و خلأ درونی ما برطرف نشد.
از چین به تبّت رفتیم. در آن‌جا و در دامنه‌های کوه هیمالیا معبدهایی بود که عدّه‌ای‌در آن‌ها به عبادت و ریاضت می‌پرداختند. به ما اجازه دادند که به یکی از معبدها راه‌یابیم و مدّتی به ریاضت بپردازیم.
ریاضت‌هایی که در آنجا متحمّل می‌شدیم، بسیار سخت بود؛ از جمله چهل شب‌روی تختی که روی آن، میخ‌های تیزی کوبیده بودند می‌خوابیدیم. پس از گذراندن مدّتی‌در آن‌جا و انجام ریاضت‌ها و عبادت‌ها، باز احساس کردیم خلأ درونی ما همچنان باقی‌است.
از آن‌جا به هندوستان رفتیم و با مرتاضان فراوانی تماس گرفتیم و مدّتی در آن‌جا به‌ریاضت پرداختیم، امّا نتیجه نگرفتیم و مأیوس شدیم.
سرانجام این تصوّر در ما پدید آمد که اصلاً در عالم، واقعیّتی وجود ندارد که‌بتواند خلأ درونی انسان را برطرف کند.
ناامیدانه تصمیم گرفتیم از طریق خاورمیانه به اروپا و سپس آمریکا رهسپار شویم.از هندوستان به پاکستان و از طریق افغانستان به ایران آمدیم و ابتدا وارد شهر بزرگ‌مشهد شدیم و آن را شهر عجیبی یافتیم که نمونه آن را تاکنون مشاهده نکرده بودیم:
در وسط شهر، ساختمانی جالب و باشکوه با گنبد و گلدسته‌های طلا که پیوسته‌انبوهی از مردم به آن رفت و آمد داشتند ما را به خود جلب کرد.
پرسیدم: اینجا چه خبر است و این مردم چه دینی دارند؟ گفتند: این مردم‌مسلمانند و کتاب مذهبی آنان قرآن است و در این شهر و در این ساختمان یکی ازرهبران مذهبی آن‌ها که به او امام می‌گویند، دفن شده است.
پرسیدم: امام کیست و چه می‌کند؟
گفتند: امام‌علیه السلام، انسان کاملی است که دارای عالی‌ترین مراحل کمال انسانی است واو با داشتن آن مقام، دیگر مرگی ندارد و پس از رخت بربستن از دنیا نیز زنده است.
مسلمانان چون چنین اعتقادی دارند؛ به زیارت امام‌شان می‌روند و با عرض ادب‌و احترام از او حاجت می‌خواهند و امام‌علیه السلام نیاز آن‌ها را برآورده می‌سازد.
گفتم: قسمت‌های مهمّی از قرآن را برای ما نقل کنید.
گفتند: در یکی از آیات قرآن آمده است که هر چیزی خدا را تسبیح می‌گوید.

آن سخنان برای ما معمّایی شد که چطور با این که امام آن‌ها مرده است، باز او رازنده می‌دانند و افزون بر این معتقدند که همه چیز، حتّی کوه‌ها و درختان، خدا راتسبیح می‌گویند! باور نکردیم و تصمیم گرفتیم برای تماشا وارد حرم رضوی شویم.
در صحن، یکی از خادمان که وسیله‌ای شبیه چماق با روکش نقره در دست‌داشت، وقتی متوجّه شد ما خارجی هستیم، از ورودمان به صحن جلوگیری‌کرد و گفت: ورود خارجی‌ها ممنوع است.
گفتم: ما چندین هزار کیلومتر در دنیا سفر کرده‌ایم و به اماکن گوناگون واردشده‌ایم و هیچ کجا به ما نگفتند که ورود خارجی ممنوع است، چرا شما از ورود ماجلوگیری می‌کنید؟ قصد ما فقط تماشای این محلّ است و نیّت بدی نداریم. هر چه‌اصرار کردیم، فایده‌ای نداشت و از ورود ما جلوگیری کردند.
ما با ناراحتی از آن‌جا دور شدیم و در آن حوالی روبروی مسافرخانه‌ای لب جوی‌آب نشستیم(89)، من مدّتی به فکر فرو رفتم که نکند در عالم حقیقتی باشد که در این جانهان است و ما نمی‌شناسیم؟ اگر در اینجا خبری باشد و آنان ما را راه ندهند تا از آن‌آگاه شویم، برایمان سخت حسرت‌آور و رنج‌آور است که با آن همه زحمت، تلاش وتحمّل رنج سفر از رسیدن به آن حقیقت محروم بمانیم. بی‌اختیار گریه‌ام گرفت ومدّتی گریستم.
ناگهان این فکر به ذهنم خطور کرد که آن شخص مدفون یا امام و انسان کامل است‌و آن‌ها راست می‌گویند، یا دروغ می‌گویند و او انسان کامل نیست؛ اگر آن‌ها راست‌بگویند و به واقع او زنده است و بر همه جا احاطه دارد، خودش می‌داند که ما به دنبال‌چه هدفی این همه راه آمده‌ایم و باید ما را دریابد و اگر آنان دروغ می‌گویند، ضرورتی‌ندارد به تماشای آن جا برویم.
همین طور که اشک می‌ریختم و خود را تسلّی می‌دادم، دست‌فروشی که تعدادی‌آیینه، مهر و تسبیح در دست داشت، نزدم آمد و به زبان انگلیسی و با لهجه شهر خودمان‌گفت: چرا ناراحتی؟
سر بلند کردم و جریان را برای او گفتم که ما برای کشف حقیقت به چندین کشورسفر کرده‌ایم و سال‌ها ریاضت کشیده‌ایم و اکنون که به این جا آمده‌ایم، به حرم‌راهمان نمی‌دهند.
گفت: ناراحت نباش برو. راهتان می‌دهند!
گفتم: الآن ما به آن جا رفتیم و راهمان ندادند.
گفت: آن وقت اجازه نداشتند. من در آن لحظه فکر نکردم که چطور آن دست‌فروش‌به انگلیسی آنهم با لهجه محلّی با من حرف می‌زند و از کجا خبر دارد که پیش‌تر خادمان‌حرم اجازه نداشتند ما را راه بدهند و اکنون اجازه دارند، و چرا من راز دلم را برای اوگفتم؟!

سرانجام به سوی حرم راه افتادیم و وقتی به درِ صحن رسیدیم، خادم مانع ورود مانشد. پیش خود گفتم: شاید ما را ندیده است. برگشتیم و به او نگاه کردیم؛ امّا اوعکس‌العملی نشان نداد.
وارد صحن شدیم و به راهروی رسیدیم که جمعیّت انبوهی از آن‌جا وارد حرم‌می‌شدند ما نیز همراه جمعیّت وارد راهرو شدیم.
فشار جمعیّت ما را از این سو به آن سو می‌کشاند تا این که به درِ حرم رسیدیم؛ امّاناگهان من احساس کردم که اطرافم خالی است و هر چه جلو رفتم، پیرامونم خلوت‌ترمی‌شد و بدون مزاحمت و فشارِ جمعیّت به پنجره‌های ضریح مقدّس رسیدم و مشاهده‌کردم که درون ضریح، شخصی ایستاده است.
بی‌اختیار تعظیم و سلام کردم. آن حضرت با لبخند جواب سلام مرا داد و فرمود: چه‌می‌خواهی؟
من هر چه پیش‌تر در ذهنم بود، یکباره از ذهنم رفت و هر چه خواستم بگویم که‌چه می‌خواهم چیزی به ذهنم نیامد. فقط یک مطلب به ذهنم آمد و در محضرحضرت گفتم و آن این بود که من شنیده‌ام در قرآن آمده است: همه موجودات خدا راتسبیح می‌گویند! وقتی آن مطلب را عرض کردم، فرمود: به تو نشان می‌دهم.
بعد بی‌اختیار از حرم بیرون آمدم، باز احساس کردم که پیرامونم خلوت است وکسی مزاحم من نمی‌شود، خداحافظی کردم و از حرم خارج شدم امّا مبهوت مانده‌بودم.
وقتی از حرم خارج و به صحن وارد شدم، حالتی به من دست داد که می‌شنیدم هرچه پیرامون من وجود دارد از در و دیوار و درخت و زمین و آسمان همه تسبیح‌می‌گویند.
با مشاهده این صحنه، دیگر چیزی نفهمیدم و بی‌هوش به روی زمین افتادم، پس‌از به هوش آمدن خود را در اتاقی بر روی تختی دیدم که عدّه‌ای آب به صورتم‌می‌ریختند تا به هوش آیم.
پس از آن واقعه، متوجّه شدم که در عالم، حقیقتی وجود دارد و آن حقیقت در این‌جااست و انسان می‌تواند به مقامی برسد که مرگ و زندگی برای او یکسان باشد و مرگ‌نداشته باشد و همچنین پی بردم که قرآن راست می‌گوید که همه چیز تسبیح‌گوی خدااست.
از این جریان چنین نتیجه می‌گیریم که مردم هر چند در دنیا و مادیّات غرق شده‌باشند، اگر از آن دل ببرند و به راستی جویای راهِ هدایت شوند، راهنمایان الهی از آنان‌دستگیری می‌کنند؛ همان‌گونه که در این جریان، حضرت امام رضاعلیه السلام دو جوان‌مسیحی را به راه راست راهنمایی نمودند.
آری؛ اگر انسان برای پیدا کردن راه، صداقت داشته باشد؛ گرچه مدّتی به

بی‌راهه‌رود، سرانجام راهنمایی شده و راه اصلی را پیدا می‌کند.
با اطمینان و یقین می‌توان گفت: اگر در آنچه تاکنون خوانده‌اید، دقّت و توجّه‌کرده باشید، در فکر و اندیشه شما تأثیر نیکویی داشته است.
بنابراین تا می‌توانید هنگام زیارت، توجّه بیشتری داشته باشید و عظمت حضرت‌امام رضاعلیه السلام را - که ولایت بر ما سوی اللَّه دارند و حجّت خداوند در زمین تاکهکشان‌ها و... می‌باشند - به خاطر داشته باشید.
لحظه‌هایی را که در بارگاه آن حضرت و در حضورشان هستید غنیمت بشمارید وبدانید حضرت امام رضاعلیه السلام از شما چه انتظاری دارند! و با دعا نمودن برای هرچه‌زودتر فرارسیدن دولت کریمه امام زمان عجّل اللَّه تعالی فرجه، وظیفه خود را انجام داده و به‌این وسیله، لطف و عنایت حضرت امام رضاعلیه السلام را به خود بیشتر کنید.
از خداوند بزرگ و مهربان می‌خواهم که این اثر را قبول نموده و مؤثّر فرماید و ازامام رئوف حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام و حضرت بقیّة اللَّه الأعظم امام زمان ارواحنافداه طلب عفو و رأفت نموده و اگر تألیف این کتاب از ثواب برخوردار باشد، آن را به‌شفیعه روز جزا اخت الرّضا حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام که ریزه‌خواری از ریزه‌خواران‌خوان آن خاتون دو عالم هستم، هدیه می‌نمایم.
ملتمس دعا
مرتضی مجتهدی سیستانی
1) هشت سوره‌ای که انتخاب نمودیم، به این مناسبت است که دستور خواندن آن‌ها در روایاتی که در این کتاب نقل گردیده،وارد شده است.
2) در اینجا مطالبی را تحت عنوان ارقام از یک تا چهارده به تعداد چهارده معصوم‌علیهم السلام می‌آوریم.
3) دو چشمه: خورشید و ماه.
4) دو برادران: دو ستاره درخشان در قطب شمال که آن‌ها را به عربی »فرقدان« گویند.
5) دوبیتی: شعری مرکّب از چهار مصرع، که مطلب کاملی را بیان کند.
6) برای توضیح بیشتر رجوع کنید به: »اسرار موفّقیّت ج 2 ص 255» از مؤلّف این کتاب.
7) موالید سه‌گانه: گیاه، حیوان و انسان.
8) چهار عمل اصلی: جمع و تفریق و ضرب و تقسیم.
9) نسب اربعه: 1 - تساوی، 2 - عموم و خصوص مطلق، 3 - عموم و خصوص من وجه، 4 - تباین.
10) علل چهارگانه: ارسطو تقسیم‌بندی علل را به این صورت بیان کرد: 1 - علّت فاعلی، 2 - علّت غایی، 3 - علّت مادّی، 4 -علّت صوری.
11) بحار الأنوار: 65/61 و 106.

12) شش طاق پادشاهی: نوعی از خیمه پادشاهان که دارای شش‌گوشه بوده است.
13) هفت چشمه بهشت طبق نقلی عبارتند از: کوثر، کافور، میم، سلسبیل، تسنیم، معین و زنجبیل.
14) اصحاب کهف را »هفت‌تنان« گویند که به نقلی عبارتند از: یملیخا، مگشلینیا، مشلیتیا، مرنوش، دبرنوش، شادنوش ومرطونش.
15) عجایب هفتگانه جهان عبارتند از: دو مقبره)اهرام مصر و آرامگاه موزله(، دو مجسّمه، یک معبد، یک فانوس دریایی وباغ‌های معلّق بابل.
16) خاتون هفت قلعه: ستاره زهره.
17) طالیقون یا هفت‌جوش: فلز محکمی است که از ترکیب هفت فلز ساخته می‌شود، آن‌ها عبارتند از: طلا، نقره، مس،قلع، سرب، آهن و روی.
18) هشت طبع عبارتند از: حار، بارد، یابس، رطب، حار رطب، حار یابس، بارد رطب و بارد یابس.
19) هشت بستانِ بهشت، کنایه از هشت رتبه بهشت است که عبارتند از: خُلد، دار السلام، دار القرار، جنّت عدن، جنّةالمأوی، جنّة النعیم، علّیّین و فردوس.
20) هشت گنج، نام گنج‌های هشتگانه خسروپرویز است که عبارت بودند از: گنج فردوس، گنج بادآورد، دیبه خسروی،گنج افراسیاب، گنج سوخته، گنج خضراء، گنج شاه‌آور و گنج بارد.
21) در قدیم هفت ستاره معروف: زهره، مشتری، مرّیخ و... را دارای هفت فلک می‌دانستند و قائل به دو فلک دیگر)فلک‌اطلس و فلک الأفلاک(نیز بودند، مجموع آن‌ها را نُه فلک، نُه سپهر نیلی و نُه طارم کبود می‌نامیدند.
22) در این قسمت هر یک از حروف الفباء به ترتیب، به وسیله کلمه‌ای که در اوّل آن قرار گرفته‌اند، هشت بار - به نام امام‌هشتم‌علیه السلام - تکرار شده‌اند.
23) نام کتابی است از مؤلّف، پیرامون شکوفایی عقل و اندیشه، پیشرفت دانش و بینش، توسعه اقتصادی و... در حکومت‌آینده جهان با نکته‌های تازه، مهمّ و حیاتی.
24) سی لحن باربد: چند سرود است که باربد - موسیقی‌دان معروف دوره ساسانی - برای خسروپرویز می‌نواخت و آن‌ها را می‌خواند.
25) عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 162/2، بحار الأنوار: 142/49.
26) بحار الأنوار: 25/70.
27) بحار الأنوار: 59/70.
28) بحار الأنوار: 64/70.
29) سوره حشر، آیه 19.

30) بحار الأنوار: 120/51.
31) هَزاران جمع هَزار: بلبل و عندليب.
32) سوره بقره، آيه 206.
33) جامع أحاديث الشيعة: 311/7.
34) وسائل الشيعة: 441/11.
35) مستدرک الوسائل: 357/10.
36) الدعوات: 248.
37) جامع أحاديث الشيعة: 302/19، وسائل الشيعة: 1143/4.)احاديث در اين مورد بسيار فراوان است و دعاهائى كه ازآن بزرگواران صادر گشته بر آن دلالت دارد، زيرا در آن‌ها توسّل به ايشان زياد وارد شده است(.
38) سوره اعراف، آيه 180.
39) جامع أحاديث الشيعة: 297/19.
40) هديّة الزائرين وبهجة الناظرين: 190.
41) بحار الأنوار: 39/102 ح 38.
42) عجائب زيارة الإمام الرضاعليه السلام: 25.
43) وسائل الشيعة: 436/10.
44) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 292/2.
45) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 258/2، وسائل الشيعة: 436/10.
46) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 262/2، وسائل الشيعة: 435/10.
47) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 261/2، وسائل الشيعة: 435/10 و 437.
48) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 263/2، وسائل الشيعة: 435/10، بحار الأنوار: 35/102 ح 17 و 19.
49) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 264/2، وسائل الشيعة: 438/10.
50) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 263/2، بحار الأنوار: 35/102.
51) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 259/2، وسائل الشيعة: 435/10 و 437، بحار الأنوار: 37/102.
52) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 264/2، وسائل الشيعة: 438/10، بحار الأنوار: 38/102.
53) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 258/2، وسائل الشيعة: 433/10.
54) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 260/2، بحار الأنوار: 32/102، وسائل الشيعة: 436/10.
55) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 266/2، بحار الأنوار: 34/102.
56) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 264/2، وسائل الشيعة: 446/10.
57) وسائل الشيعة: 444/10، بحار الأنوار: 33/102.

58) وسائل الشیعة: 439/10، بحار الأنوار: 36/102.
59) وسائل الشیعة: 439/10 و 1073/4، بحار الأنوار: 198/86.
60) وسائل الشیعة: 441/10، بحار الأنوار: 36/102.
61) شوخگین: چرکین.
62) رک: کشکول امامت: 356/3.
63) عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 182/2، بحار الأنوار: 90/49.
64) بحار الأنوار: 101/49.
65) بحار الأنوار: 105/49.
66) مستدرک الوسائل: 102/9 و 140.
67) قطره‌ای از دریای فضائل اهل بیت‌علیهم السلام: 615/1 به نقل از تفسیر امام عسکری‌علیه السلام: 323 ح 170، بحار الأنوار:416/75 ضمن ح 68 و مدینة المعاجز: 100/7 ح 102.
68) دعبل شاعر امام رضاعلیه السلام: 245.
69) دعبل گوید: زمانی که از خلیفه فرار کرده بودم، شبی در نیشابور تنها بیتوته کردم و تصمیم گرفتم در آن شب قصیده‌ای‌برای عبداللّه بن طاهر بگویم. همین‌که در فکر آن بودم - در حالی‌که در را بر روی خود بسته بودم - شنیدم صدائی بلند شد:»السّلام علیک، یرحمک اللّه«، بدنم به لرزه درآمد و حالت عظیمی بر من دست داد، صاحب آن صدا به من گفت: نترس‌خداوند تو را عافیت دهد، من مردی از برادران تو از جنّ از ساکنین یمن هستم، بر ما شخصی از اهل عراق وارد شد وقصیده تو را - »مدارس آیات« - برای ما خواند، من دوست داشتم که قصیده تو را از خودت بشنوم.
دعبل گوید: من قصیده را برای او خواندم و او چنان گریست که بر زمین افتاد. سپس گفت: خدا تو را رحمت کند، آیاحدیثی برایت بگویم که بر نیّت تو بیفزاید و در تمسّک به مذهبت تو را کمک نماید؟ گفتم: بلی، حدیث کن.
گفت: مدّتی نام جعفر بن محمّدعلیهما السلام را می‌شنیدم، در مدینه به خدمتش رفتم شنیدم که فرمود: حدیث کرد مرا پدرم ازپدرش از جدّش این‌که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: »علیّ وشیعته هم الفائزون«؛ »علی و شیعه او فیروز و رستگارند«.
پس با من وداع کرد و خواست برود. گفتم: خدا تو را رحمت کند نام خود را به من بگو. گفت: منم ظبیان عامر.
نظیر این داستان از دعبل در »دار السلام عراقی« نقل شده است.)کشکول امامت: 95/1)
جریان بسیار جالب دیگری برای دعبل درباره قصیده تائیّه واقع شده است که آن را نیز نقل می‌کنیم:
شیخ طریحی در کتاب »منتخب« از ثقات، از ابی محمّد کوفی نقل کرده

که دعبل خزاعی گفت: چون از شهر مرو ازخدمت حضرت امام رضاعلیه السلام برگشتم، وارد شهر ری شدم. در شبی از شب‌ها در منزل خود تنها نشسته بودم و قصیده‌تائیّه خود را اصلاح می‌کردم تا آنکه بعض شب گذشت، ناگاه آواز دقّ الباب بلند شد. پرسیدم: کوبنده در کیست؟ گفت:شخصی از برادران تو. پس به نزدیک در دویدم و گشودم، شخصی داخل گردید که از مشاهده او بدنم لرزید و نفسم مقطوع‌گردید. پس در گوشه‌ای نشست و به سوی من نگریست و گفت: نترس، من برادر تو از طائفه جنّ هستم و در روز ولادت‌تو متولّد شده‌ام و با تو بزرگ گردیده‌ام و آمده‌ام برای تو حدیثی نقل کنم که باعث خوشحالی تو گردد و اعتقاد تو را قوی‌گرداند و بصیرت تو را زیاد نماید.
چون این را شنیدم دلم ساکن گردید و نفسم برگشت. پس گفت: ای دعبل؛ بدان‌که بغض و عداوت من به علیّ بن ابی‌طالب‌علیه السلام از سایر آفریدگان خدا شدیدتر بود تا آنکه با جماعتی از طایفه جنّ - که سرکش و بدکار بودند - بیرون رفتیم،پس عبور ما بر جمعی افتاد که به زیارت قبر امام حسین‌علیه السلام می‌رفتند، تاریکی شب ایشان را فرو گرفته بود و ما اراده‌نمودیم که ایشان را اذیّت کنیم.
چون نگاه کردیم ملائکه را دیدیم که در طرف آسمان ایستاده و ما را از اذیّت کردن آنها منع می‌نمایند و دیدیم ملائکه دیگررا که بر زمین ایستاده‌اند و ایشان را از هوام زمین منع می‌نمایند. چون این کرامت را مشاهده کردم گویا خواب بودم وبیدار شدم، و غافل بودم هشیار گردیدم، و دانستم که این کرامات نیست مگر از برکات آن کسی که به زیارت قبر اومی‌روند و قصد او را کرده‌اند، پس از اعمال بد خود و آن اراده قبیحه پشیمان شدم و توبه نمودم و با ایشان به زیارت قبرامام حسین‌علیه السلام مشرّف شدم و با آن‌ها در همان سال به حجّ رفتم و قبر پیغمبرصلی الله علیه وآله وسلم را زیارت نمودم.
در مسجد پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم مردی را دیدم که جماعتی بر اطراف او بودند و چون از نام او پرسیدم، گفتند: این پسر رسول‌خداصلی الله علیه وآله وسلم جعفر بن محمّد الصادق‌علیه السلام است. چون این سخن شنیدم به نزد آن حضرت و خدمت آن سرور رسیدم و بر اوسلام کردم و جواب شنیدم.
حضرت فرمود: »مرحباً بک یا أخا أهل العراق«؛ آیا بخاطر داری آن شب خود را در بطن کربلا و آن کرامت را که از خدادر خصوص اولیاء او مشاهده کردی؟ به درستی که خدا توبه تو را قبول نمود و گناه و خطای تو را آمرزید.
عرض کردم: حمد خداوند را که به معرفت شما بر من منّت گذاشت و دل مرا به نور هدایت شما نوراني گردانید و مرا ازمتمسّکین به ریسمان ولایت

شما قرار داد، یابن رسول اللّه؛ از برای من حدیثی ذکر کن که آن را هنگام بازگشت، هدیه وتحفه قوم خود نمایم.
آن حضرت فرمود: روایت فرمود پدرم از پدر خود علیّ بن الحسین‌علیهما السلام، از پدرش علیّ بن ابی طالب‌علیه السلام، از رسول‌خداصلی الله علیه وآله وسلم که فرمود: »یا علی؛ الجنّة محرّمة علی الأنبیاء حتّی أدخلها، وعلی الأوصیاء حتّی تدخلها، وعلی‌الأُمم حتّی تدخل اُمّتی، وعلی اُمّتی حتّی تقرّوا بولایتک وتدینوا بإمامتک، یا علیّ؛ والّذی بعثنی بالحقّ‌نبیّاً؛ لایدخل الجنّة إلاّ من أخذ منک بنسب أو سبب.
یا علی؛ بهشت بر پیغمبران حرام است تا آنکه من داخل شوم، و بر اوصیاء پیغمبران حرام است تا آنکه تو داخل‌شوی، و بر امّت‌ها حرام است تا آنکه امّت تو داخل شوند، و بر امّت تو حرام است تا آنکه اقرار به ولایت تو نمایند واعتقاد به امامت تو داشته باشند. یا علی؛ قسم به آن کسی که مرا به حقیقت به پیامبری برگزیده؛ داخل بهشت‌نمی‌شود مگر کسی که نسب یا سبب از تو اخذ نماید.
دعبل گوید: بعد از آن گفت: ای دعبل؛ این را بگیر که دیگر مثل آن را از مثل من نخواهی شنید.
این بگفت و در زمین فرو رفت و دیگر او را ندیدم.)کشکول امامت: 96/1)
70) بحار الأنوار: 154/51 و 237/49، عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 269/2، بهجة النظر: 121.
71) برادر دعبل از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که در ضمن حدیثی فرمود: آن حضرت پیراهنی از خز)پشم نرم‌و نازک(به عنوان خلعت به دعبل بخشید و به او فرمود: »احتفظ بهذا القمیص فقد صلّیت فیه ألف لیلة کلّ لیلة ألف‌رکعة، وختمت فیه القرآن ألف ختمة«؛ »این پیراهن را نگهداری کن که من هزار شب، هر شب هزار رکعت در آن‌نماز خوانده‌ام و در آن هزار ختم قرآن نموده‌ام«.
نجاشی به سند خود این حدیث را از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است با این تفاوت که گفت: حضرت امام‌رضاعلیه السلام پیراهنی سبزرنگ از جنس خزّ خلعت داد و انگشتری با نگین عقیق بخشید.)وسائل الشیعة: 73/3)
لباسی را که حضرت امام رضاعلیه السلام به دعبل هدیه کرده بودند، مردم قم به زور گرفتند و به او سی هزار درهم با یک آستین‌از آن لباس دادند.)دعبل شاعر امام رضاعلیه السلام: 58)
علاّمه مجلسی‌رحمه الله در کتاب »شرح تائیّه دعبل خزاعی« چنین می‌گوید: دعبل کنیزی داشت که او را بسیار دوست‌می‌داشت، و رمد عظیمی در هر دو چشم او به هم رسید، چون أطبّا وکحّالان، چشم‌های او را

ملاحظه کردند گفتند که‌چشم راستش از بین رفته است، آن را نمی‌توانیم علاج کنیم، ولی چشم چپش را معالجه می‌کنیم و امید هست که خوب‌شود. دعبل از این واقعه بسیار غمگین شد و جزع بسیار کرد تا به خاطرش رسید که بقیّه لباس مبارک حضرت امام رضاعلیه السلام بااو هست، پناه به آن قطعه لباس برد، و آن را بر دیده‌های جاریه مالید، و قدری از آن جامه شریف را در اوّل شب به عنوان‌عصابه بر دیده‌های او بست. چون صبح شد به برکت جامه آن حضرت، دیده‌های جاریه خوب شد و بیناتر از اوّل گردید.)دعبل شاعر امام رضاعلیه السلام: 53)
72) شاید مقصود، امام عسکری‌علیه السلام باشد ولی به قرینه جمله‌های بعد اشاره به امام زمان‌علیه السلام است.
73) بحار الأنوار: 152/51.
74) منتهی الآمال: 1176.
75) این دعا را در »بخش نهم: ص 223» نقل می‌کنیم.
76) سوره سبأ، آیه 13.
77) منتهی الآمال: 928.
78) یکی از موارد ظلم و ستمی که بر اهل بیت‌علیهم السلام روا شده است، کم‌توجّهی و یا بی‌توجّهی بسیاری از افراد به متن دعاها وزیاراتی می‌باشد که از خاندان وحی‌علیهم السلام وارد شده است. با توجّه و دقّت در متن دعاها و زیارات، به معارف و عقایدمهمّی دست می‌یابیم که چه‌بسا مانند آن‌ها در روایات اندک است. با اینهمه، متأسّفانه برخی از افراد به دعاها و زیارت‌هافقط از جنبه ثوابِ آن‌ها می‌نگرند و به آثار مهمّ دیگر آن توجّهی نمی‌کنند.
79) سوره جنّ، آیه 26.
80) علم غیب: 22 به نقل از بحار الأنوار: 73/49.
81) بحار الأنوار: 173/49.
82) سوره صفّ، آیه 8 .
83) عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 215/2.
84) پیروزی امام عصر عجّل اللّه تعالی فرجه بر سراسر جهان، عوامل گوناگونی دارد که یکی از آن‌ها جنگ است. جنگ و ستیز نیزمخصوص کسانی است که به پیکار با آن حضرت برمی‌خیزند و دیگران مانند پیران، زنان، کودکان و... از آن معاف‌هستند. متأسّفانه دست‌های ناشناخته برای ترساندن مردم از فرارسیدن حکومت امام زمان ارواحنا فداه عامل پیروزی آن‌حضرت را فقط جنگ و کشتار میان مردم قلمداد کرده و از سایر عوامل تسخیر جهان حرفی نمی‌گویند. در این باره رجوع‌کنید به کتابِ دیگر مؤلّف: »امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه و تسخیر جهان«
85) بحار الأنوار: 21/44 و 280/52.

86) منتهی الآمال: 910.
87) قطره‌ای از دریای فضائل اهل بیت‌علیهم السلام: 683/2 به نقل از الثاقب فی المناقب: 493.
88) بحار الأنوار: 312/21 و 312/26.
89) در زمان گذشته در خیابان شیرازی، جوی آب وجود داشت.

بخش اوّل

هشت نمازِ زیارت

در این بخش، هشت نماز از نمازهای زیارت را که بعضی از آن‌ها مخصوص حرم‌حضرت امام رضاعلیه السلام و برخی دیگر در حرم‌های سایر معصومین‌علیهم السلام نیز خوانده‌می‌شود نقل می‌کنیم:

نماز اوّل

پس از زیارت، دو رکعت نماز زیارت در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام بخوانید؛ دررکعت اوّل پس از »حمد« سوره »یس«، و در رکعت دوّم پس از »حمد« سوره»الرحمن« را بخوانید.
آداب قبل از نماز و پس از آن را در زیارت اوّل در »بخش زیارت‌های حضرت امام‌رضاعلیه السلام« می‌آوریم.

نماز دوّم

پس از زیارت، دو رکعت نماز بخوانید با هر سوره‌ای که می‌خواهید سپس سایرآداب زیارت را انجام دهید. آداب آن را در زیارت دوّم، سوّم و هفتم در «بخش‌زیارت‌های حضرت امام رضاعلیه السلام» می‌آوریم.
این نماز را در زیارت سایر ائمّه‌علیهم السلام نیز می‌توانید بخوانید.

نماز سوّم

پس از زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام، دو رکعت نماز بخوانید و در رکعت اوّل، پس‌از «حمد» سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ» را پنجاه مرتبه یا کمتر، و در رکعت دیگر هر سوره که‌خواستید بخوانید.
آداب قبل و بعد از این نماز را در زیارت ششم در «بخش زیارت‌های حضرت امام‌رضاعلیه السلام» می‌آوریم.

نماز چهارم

مرحوم شیخ مفید در کتاب »الإشراف« می‌نویسد: نماز زیارت، دو رکعت است؛در رکعت اوّل پس از »حمد« سوره »الرحمن«، و در رکعت دوّم پس از »حمد«سوره »یس« خوانده می‌شود.(1)
خواندن این نماز که در رکعت اوّل سوره »الرحمن« و در رکعت دوّم سوره »یس«خوانده شود، اختصاص به زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام ندارد و آن را در حرم‌های‌مطهّر سایر ائمّه‌علیهم السلام نیز می‌توان خواند.

نماز پنجم

مرحوم شیخ کفعمی فرموده است: دو رکعت نماز در حرم مطهّر حضرت امام‌رضاعلیه السلام)و نیز سایر ائمّه‌علیهم السلام(با هر سوره‌ای که می‌خواهید بخوانید، و پس از آن‌بگویید:
أَللَّهُمَّ إِنّی لَکَ صَلَّیْتُ، وَلَکَ رَکَعْتُ، وَلَکَ سَجَدْتُ، وَحْدَکَ لا خداوندا؛ من برای تو نماز گزاردم، و برای تو رکوع نمودم، و برای تو سجده کردم، یگانه‌ای تو، شَریکَ لَکَ، لِأَنَّهُ لاتَجُوزُ الصَّلاةُ وَالرُّکُوعُ وَالسُّجُودُ إِلّا لَکَ،شریکی برایت نیست، زیرا که نماز و رکوع و سجود جایز نیست مگر برای تو،لِأَنَّکَ أَنْتَ اللَّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ‌زیرا که تو خدایی هستی که خدایی جز تو نیست. خداوندا؛ بر محمّد و آل‌مُحَمَّدٍ، وَأَبْلِغْهُمْ عَنّی أَفْضَلَ السَّلامِ وَالتَّحِیَّةِ، وَارْدُدْ عَلَیَّ مِنْهُمُ‌محمّد درود فرست، و از من برترین سلام و تحیّت بر آنان برسان، و برگردان به من از آنان‌السَّلامَ وَالتَّحِیَّةَ. أَللَّهُمَّ وَهاتانِ الرَّکْعَتانِ هَدِیَّةٌ مِنّی إِلی سَیِّدی‌سلام و تحیّت را. خداوندا؛ این دو رکعت هدیه‌ای از من برای سیّدوَمَوْلایَ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا عَلَیْهِمَا السَّلامُ.(2) أَللَّهُمَّ صَلِّ‌و مولایم علیّ بن موسی الرضا است‌که بر آن دو سلام و درود باد. خداوندا؛ برعَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَتَقَبَّلْهُما مِنّی، وَأْجُرْنی عَلَیْهِما أَفْضَلَ أَمَلی‌محمّد و آل او درود فرست، و این دو)رکعت(را از من قبول فرما، و بر این دو)رکعت(پاداش ده به من برترین آرزو وَرَجآئی فیکَ وَفی وَلِیِّکَ، یا وَلِیَّ الْمُؤْمِنینَ.(3)
و امیدم را که به تو و به ولیّت دارم، ای ولیّ مؤمنان.
انماز زیارت
به نیابت از عدّه‌ای از افراد

نماز زیارت در سفر نیابتی

در کتاب »فی الزیارات والأدعیة« می‌نویسد: سیّد بن طاووس‌رحمه الله در »مصباح‌الزائر« فرموده است:
اگر بخواهید یکی از امامان‌علیهم السلام را از طرف همه برادران مؤمن یا گروه مخصوصی‌از آنان زیارت کنید، به نیابت از طرف آنان نیّت زیارت نموده و آن امام را با یکی‌از زیارات، زیارت کنید و پس از آن، دو رکعت نماز زیارت بخوانید و سپس‌بگویید:
أَللّهُمَّ إِنّی زُرْتُ هذِهِ الزِّیارَةَ، وَصَلَّیْتُ هاتَیْنِ الرَّکْعَتَیْنِ...(5) .(4)خداوندا؛ من این زیارت را انجام دادم، و این دو رکعت)نماز(را خواندم.

نماز زیارت به نیابت از شخص خاصّ

در آن کتاب نقل کرده است: اگر بخواهید به نیابت از شخص خاصّی زیارت کنید،پس از نیّت زیارت، به نیابت از طرف او بگویید:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اللّهِ، مِنْ فُلانِ بْنِ فُلانٍ أَتَیْتُکَ زآئِراً عَنْهُ،سلام بر تو ای ولی خدا، از طرف فلانی فرزند فلانی، به محضرت شرفیاب شده‌ام، تا از طرف او زیارت کنم، فَاشْفَعْ لَهُ عِنْدَ رَبِّکَ، وَأْجُرْنی عَلی ذلِکَ.
پس برای او نزد پروردگارت شفاعت کن، و مرا بر این کار پاداش ده.
پس دو رکعت نماز زیارت به نیابت از او بخوانید و سپس بگویید:
أَللّهُمَّ لَکَ صَلَّیْتُ وَلَکَ رَکَعْتُ وَلَکَ سَجَدْتُ...(7) . (6)
خداوندا؛ برای تو نماز خواندم و برای تو رکوع نمودم و برای تو سجده کردم.

و نیز در آن کتاب نقل کرده است: اگر از اوّل سفر زیارت، نائب کسی باشید وبخواهید زیارت مختصری انجام دهید، کافی است که پس از نیّت زیارت از طرف آن‌شخص، امام را با یکی از زیارت‌های مخصوصه زیارت کنید، و بعد از آن، دو رکعت‌نماز زیارت بخوانید و سپس بگویید:
أَللّٰهُمَّ ما أَصابَنی مِنْ تَعَبٍ أَوْ نَصَبٍ أَوْ سَغَبٍ أَوْ لُغُوبٍ، فَأَجُرْخداوندا؛ در مقابل رنج و ناراحتی و گرسنگی و خستگی که در این سفر به من رسیده،
فُلانَ بْنَ فُلانٍ عَلَيْهِ...(9) .(8)
فلانی فرزند فلانی را پاداش بده.
نماز حاجت در حرم‌امام‌رضاعلیه السلام

بخش دوّم

هشت نمازِ حاجت

در این بخش، هشت نماز از نمازهایی را که در ارتباط با حضرت علیّ بن موسی‌الرّضاعلیهما السلام و درخواست حاجت است، نقل می‌کنیم:

نماز حاجت در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام

صقر بن دلف گوید: از امام هادی‌علیه السلام شنیدم که فرمود:
هر کسی حاجتی به درگاه الهی داشته باشد باید مرقد منوّر جدّم حضرت‌امام رضاعلیه السلام را در طوس در حالی‌که غسل کرده باشد زیارت کند، در طرف‌بالاسر آن حضرت دو رکعت نماز بخواند و حاجت خود را در قنوت نمازش ازخداوند بخواهد که اگر در مورد قطع رحم و گناه نباشد آن دعا به اجابت خواهدرسید.
و بدون تردید محلّ قبر آن حضرت، بقعه‌ای است از بقعه‌های بهشت، هیچ‌مؤمنی آنجا را زیارت نمی‌کند مگر این‌که خداوند او را از آتش دوزخ رهایی‌می‌بخشد و در بهشت که جایگاه ابدی است ساکن می‌گرداند.(10)
نماز حاجت از امام رضاعلیه السلام

نماز حاجت یا نماز رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم

که از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است
سیّد بن طاووس‌رحمه الله به سند معتبر از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که از آن‌حضرت، از نماز جناب جعفر طیّار سؤال کردند. حضرت فرمودند:
چرا از نماز حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم غافلید؟ شاید حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم نماز جعفررا انجام نداده باشد و شاید جعفر نماز آن حضرت را انجام نداده باشد.
راوی گفت: پس آن نماز را به من بیاموزید.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
دو رکعت نماز بجا می‌آوری، در هر رکعت یک مرتبه سوره »حمد« و پانزده‌مرتبه سوره »إنّا أَنْزَلْناهُ فی لَیْلَةِ الْقَدْرِ« می‌خوانی، و در رکوع و بعد از سربرداشتن و در سجده اوّل و بعد از سر برداشتن، و در سجده دوّم و بعد از سربرداشتن؛ هر یک پانزده مرتبه سوره »قدر« را می‌خوانی، سپس تشهّد خوانده وبعد از آن سلام می‌گویی.
و چون فارغ شوی میان تو و خدا گناهی نمی‌ماند مگر آنکه آمرزیده می‌شود وهر حاجت که بطلبی رواست و بعد از آن، این دعا را می‌خوانی:
لا إِلهَ إِلّا اللّهُ رَبُّنا وَرَبُّ اٰبآئِنَا الْأَوَّلینَ...(12) .(11)
مرحوم علّامه مجلسی فرموده: این نماز از نمازهای مشهور است و عامّه و خاصّه‌در کتب خود روایت کرده‌اند و بعضی آن را از نمازهای روز جمعه شمرده‌اند و ازروایت، اختصاصی معلوم نمی‌شود و ظاهراً در سایر روزها نیز می‌توان انجام داد.(13)

نماز حاجت، از حضرت امام رضاعلیه السلام

حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده‌اند:
هرگاه دچار امر دشواری شدی، دو رکعت نماز بخوان؛ در یک رکعت »حمد« و»آیة الکرسی« و در رکعت دیگر »حمد« و »إنّا أَنْزَلْناهُ فی لَیْلَةِ الْقَدْرِ«، سپس قرآن را بردار و بالای سر خود قرار بده و بگو:
أَللّهُمَّ بِحَقِّ مَنْ أَرْسَلْتَهُ إلی خَلْقِکَ، وَبِحَقِّ کُلِّ ایَةٍ فیهِ، وَبِحَقّ‌خداوندا؛ به حقّ کسی که او را بسوی آفریدگانت فرستادی، و به حقّ هر آیه‌ای که در آن است، و به حقّ‌کُلِّ مَنْ مَدَحْتَهُ فیهِ عَلَیْکَ، وَبِحَقِّکَ عَلَیْهِ، وَلانَعْرِفُ أَحَداً أَعْرَفَ‌هر کسی که او را در آن مدح و ثناء گفتی و به حقّ تو بر او، و کسی را نمی‌شناسیم که آشناتربِحَقِّکِ مِنْکَ، ده مرتبه: »یا سَیِّدی یا اَللّهُ«، ده مرتبه: بِحَقِّ مُحَمَّدٍ، ده‌به حقّ تو از خودت باشد. ای سرور من؛ ای خدا؛ به حقّ حضرت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم،مرتبه: بِحَقِّ عَلِیٍّ، ده مرتبه: بِحَقِّ فاطِمَةَ، ده مرتبه: بِحَقِّ الْحَسَنِ، ده به حقّ حضرت علی‌علیه السلام، به حقّ حضرت فاطمه‌علیها السلام، به حقّ امام حسن‌علیه السلام، مرتبه: بِحَقِّ الْحُسَیْنِ، ده مرتبه: بِحَقِّ عَلِیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ، ده مرتبه: بِحَقِّ به حقّ امام حسین‌علیه السلام، به حقّ امام سجّادعلیه السلام، به حقّ‌مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ، ده مرتبه: بِحَقِّ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، ده مرتبه: بِحَقّ‌امام محمّد باقرعلیه السلام، به حقّ امام جعفر صادق‌علیه السلام، به حقّ1. زاد المعاد: 516.
مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ، ده مرتبه: بِحَقِّ عَلِیِّ بْنِ مُوسی، ده مرتبه: بِحَقّ‌امام کاظم علیه السلام، به حقّ امام رضاعلیه السلام، به حقّ‌مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ، ده مرتبه: بِحَقِّ عَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، ده مرتبه: بِحَقّ‌امام جوادعلیه السلام، به حقّ امام هادی‌علیه السلام، به حقّ حَسَنِ بْنِ عَلِیٍّ، ده مرتبه: بِحَقِّ الْحُجَّةِ.
امام حسن عسکری‌علیه السلام، به حقّ حضرت حجّت‌علیه السلام.
)و اگر چنین کردی(پیش از آنکه از جایت برخیزی، خداوند حاجتت رابرآورده می‌سازد.(14)

نماز دیگر برای حاجت از حضرت امام رضاعلیه السلام

نیز نماز دیگر برای حاجت
نماز برای کسی که دچار غم و اندوه گشته یا حاجتی به درگاه الهی دارد.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده است:
دو رکعت نماز بجای آور، در هر رکعت یک مرتبه سوره »حمد« و سیزده مرتبه‌سوره »إِنَّا أَنْزَلْناهُ« را بخوان، وقتی که نماز را تمام نمودی در سجده بگو:
أَللّٰهُمَّ یا فارِجَ الْهَمِّ، وَیا کاشِفَ الْغَمِّ، وَمُجیبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرّینَ،خداوندا؛ ای زداینده اندوه، و ای برطرف‌کننده غم، و اجابت‌کننده دعای بیچارگان،یا رَحْمنَ الدُّنْیا وَرَحیمَ الْاٰخِرَةِ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ،ای کسی‌که رحمتت در دنیا عام است و مؤمن و کافر را فرامی‌گیرد و در آخرت خاصّ است و تنها شامل مؤمن می‌شود، بر محمّد و آل محمّد درودوَارْحَمْنی رَحْمَةً تُطْفِئُ بِها غَیْظَکَ وَسَخَطَکَ، وَتُغْنینی بِهافرست، و به من رحمتی فرست که با آن، آتش خشم و غضبت را نسبت به من خاموش سازی، و مرا1. مستدرک الوسائل: 315/6، مکارم الأخلاق: 112/2، بحار الأنوار: 353/91.
عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِواکَ.
از رحمت دیگران بی‌نیاز نمایی.
سپس طرف راست صورت را به زمین بگذار و بگو:
یا مُذِلَّ کُلِّ جَبَّارٍ عَنیدٍ، وَمُعِزَّ کُلِّ ذَلیلٍ، وَحَقُّکَ قَدْ بَلَغَ الْمَجْهُودُای ذلیل‌کننده هر زورگوی عنادپیشه؛ و عزیزکننده هر خوارشده؛ سوگند به حقّ تو که در این امر تاب و توان و طاقتم مِنّی فی أَمْرٍ کَذا، فَفَرِّجْ عَنّی.
به پایان رسیده، پس فرجی و گشایشی برای من برسان.
سپس طرف چپ صورت را بر زمین بگذار و همین دعا را بخوان، سپس به‌سجده بازگرد و همین دعا را بخوان، که خداوند غم و غصّه‌ات را برطرف کندو حاجتت را برآورده فرماید.(15)

نیز نماز دیگر برای حاجت از حضرت امام رضاعلیه السلام

مقاتل بن مقاتل گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: فدای شما شوم؛دعایی برای برآورده شدن حاجت‌ها به من بیاموزید.
حضرت فرمود:
هنگامی که حاجتی مهمّ از خداوند داشتی غسل کن و پاکیزه‌ترین لباس‌هایت‌را بپوش و خود را خوشبو کن، سپس زیر آسمان برو، دو رکعت نماز بجای آور.
وقتی نماز را شروع نمودی، سوره »حمد« را بخوان و سوره »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَد« راپانزده مرتبه تکرار کن، سپس به رکوع برو و در آن پانزده مرتبه، مانند نمازتسبیح)نماز جناب جعفر طیّار(و با همان کیفیّت جز اینکه قرائت در اینجاپانزده مرتبه است(16)، پس از نماز سجده کن و در سجده‌ات بگو:
أَللَّهُمَّ إِنَّ کُلَّ مَعْبُودٍ مِنْ لَدُنْ عَرْشِکَ إِلی قَرارِ أَرْضِکَ فَهُوَخداوندا؛ هر معبودی از کنار عرش تا قعر و انتهای زمین هر کجا که باشدباطِلٌ سِواکَ، فَإِنَّکَ أَنْتَ اللَّهُ الْحَقُّ الْمُبینُ، إِقْضِ لی حاجَةً کَذاباطل و ناروا است؛ جز ذات مقدّست که سزاوار پرستش است و تنها تو هستی که خداوند حق آشکاری، حاجت مرا - که فلان وَکَذا، اَلسَّاعَةَ السَّاعَةَ.
و فلان است - در همین ساعت، در همین ساعت برآورده ساز.
و نسبت به آنچه می‌خواهی اصرار و التماس نما(17)،]در »مکارم الأخلاق« افزوده‌است: وقتی حاجتت برآورده شد، نماز شکر بجای آور(18)].

نماز حاجت در روز جمعه از حضرت امام رضاعلیه السلام

نماز حاجت در روز جمعه ...
از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است که فرمود:
اگر کسی حاجتی داشته باشد که سینه‌اش را تنگ نموده، باید به درگاه خداروی آورد.
راوی گوید: عرض کردم: چه کند؟
حضرت فرمود:
روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بگیرد و روز جمعه سر خود را با گِل‌خطمی بشوید، پاکیزه‌ترین لباسش را بپوشد و خود را با بهترین عطر خوشبوسازد، سپس از مال خود به اندازه‌ای که ممکن است به مسلمانی صدقه دهد،سپس زیر آسمان رود - که پوششی بین او و آسمان نباشد - و دو رکعت نمازبخواند:
در رکعت اوّل یک مرتبه سوره »حمد« و سپس »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ« را پانزده‌مرتبه بخواند، سپس به رکوع رود و پانزده مرتبه آن را بخواند، سر از رکوع برداردپانزده مرتبه، به سجده رود پانزده مرتبه، سر از سجده بردارد پانزده مرتبه، به‌سجده رود پانزده مرتبه، و سر از سجده بردارد پانزده مرتبه آن را بخواند.
سپس برخیزد و رکعت دوّم را مانند رکعت اوّل بجا آورد، سپس تشهّد رابخواند و سلام دهد و پانزده مرتبه آن را بخواند، سپس به سجده رود و پانزده‌مرتبه بخواند، بعد از آن طرف راست صورت را بر زمین گذارد و پانزده مرتبه‌بخواند، پس از آن طرف چپ صورت را بر زمین نهد و پانزده مرتبه بخواند، آنگاه‌به سجده رود و در حال گریه این دعا را بخواند:
یا جَوادُ یا ماجِدُ، یا واحِدُ یا أَحَدُ یا صَمَدُ، یا مَنْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ‌ای بخشنده؛ ای شکوهمند؛ ای یگانه؛ ای یکتا؛ ای بی‌نیاز؛ ای کسی که فرزند ندارد)چیزی از او تولّد نیافته و جدا نگشته(ویُولَدْ وَلَمْ یَکُنْ لَهُ کُفُواً أَحَدٌ، یا مَنْ هُوَ هکذا وَلا هکَذا غَیْرُهُ،فرزند کسی نیست)از چیزی به وجود نیامده و جدا نگشته(و احدی هم‌شأن او نیست، ای کسی که اینگونه‌ای و با این اوصافی و غیرأَشْهَدُ أَنَّ کُلَّ مَعْبُودٍ مِنْ لَدُنْ عَرْشِکَ إِلی قَرارِ أَرْضِکَ باطِلٌ‌از تو هیچکس اینگونه نیست)و این اوصاف را ندارد(، گواهی می‌دهم که هر معبودی از عرش تا فرش جز ذات مقدّس و باعظمت وإِلّا وَجْهَکَ جَلَّ جَلالُکَ، یا مُعِزَّ کُلِّ ذَلیلٍ، وَیا مُذِلَّ کُلِّ عَزیزٍ،بلندمرتبه‌ات باطل است، ای عزیز کننده هر ذلیل و خوار، و ای ذلیل کننده هر عزیز و قدرتمند، تَعْلَمُ کُرْبَتی، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَفَرِّجْ عَنّی.
تو اندوه مرا می‌دانی، پس بر حضرت)محمّد(و آل او درود فرست و مرا

گشایش عنایت فرما.
سپس طرف راست صورت را بر خاک نهد و سه مرتبه این دعا را بخواند، پس ازآن طرف چپ را بر زمین نهد و سه مرتبه دعا را بخواند.
نماز حاجت در روز جمعه ...
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
وقتی که بنده‌ای چنین عملی را انجام داد، خداوند حاجت او را برآورده‌می‌سازد، و باید در مورد حاجتش به خدا، به محمّد و آل محمّد علیه وعلیهم‌السّلام متوسّل شود و آن‌ها را یکی بعد از دیگری نام ببرد.(19)
انماز حاجت در روز جمعه به گونه دیگر

نمازحاجت)مخصوص‌ازدواج(

این نماز منسوب به حضرت امام رضاعلیه السلام است:
هنگامی که حاجتی به درگاه الهی داشتی چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه راروزه بگیر، روز جمعه پیش از ظهر رو به سوی خدا آورده و در حالی‌که غسل‌کرده‌ای دو رکعت نماز بجای آور، در هر رکعت یک مرتبه سوره »حمد« و پانزده‌مرتبه سوره »توحید« بخوان، در رکوع و بعد از سر برداشتن از رکوع و در سجده وپس از سر برداشتن از آن، و در سجده دوّم هر کدام ده مرتبه »سوره توحید« را؛ظبخوان، پس از آن برخیز و رکعت دوّم را مانند رکعت اوّل انجام بده و در آن‌قنوت بخوان.
پس از تمام شدن نماز، خدا را زیاد حمد و ستایش نما و بر محمّد و آل‌محمّدعلیهم السلام درود فرست و حاجت دنیا و آخرت خود را از پروردگارت‌درخواست کن.
و هنگامی که خداوند به لطف خویش حاجتت را برآورده نمود، دو رکعت نماز به‌عنوان شکر آن بجای آور؛ در رکعت اوّل سوره »حمد« و »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ«، دررکعت دوّم سوره »حمد« و »قُلْ یا أَیُّهَا الْکافِرُونَ« را بخوان، در رکوع رکعت‌اوّل بگو: »اَلْحَمْدُ للَّهِ شُکْراً، شُکْراً للَّهِ وَحَمْداً«؛)و در سجده آن بگو:»شُکْراً للَّهِ وَحَمْداً«،(و در رکوع و سجده رکعت دوّم بگو:
اَلْحَمْدُ للَّهِ الَّذی قَضی حاجَتی، وَأَعْطانی سُؤْلی وَمَسْأَلَتی.(20)سپاس خداوندی را که حاجتم را برآورده نمود، خواسته و درخواست مرا عطا کرد.
انماز حاجت)مخصوص ازدواج(
که از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است
این نماز نیز منسوب به حضرت امام رضاعلیه السلام است:
هر گاه خواستی ازدواج کنی از خداوند طلب خیر کن و در پی آن برو، سپس دورکعت نماز بخوان و دست‌هایت را)برای دعا(بالا ببر و بگو:
أَللَّهُمَّ إِنّی اُریدُ التَّزْویجَ فَسَهِّلْ لی مِنَ النِّسآءِ أَحْسَنَهُنَّ خَلْقاًخداوندا؛ می‌خواهم ازدواج کنم، پس فراهم کن برای من از زنان؛ نیکوترین آن‌ها را از جهت نقش و نگاروَخُلْقاً، وَأَعَفَّهُنَّ فَرْجاً، وَأَحْفَظَهُنَّ نَفْساً فِیَّ وَفی مالی،و خُلق و خوی، و پاکدامن‌ترین آن‌ها، و حفظ کننده‌ترین آن‌ها خود را در مورد من و مال من، وَأَکْمَلَهُنَّ جَمالاً، وَأَکْثَرَهُنَّ أَوْلاداً.(21)
و کاملترین آن‌ها از جهت زیبائی و جمال، و فراوانترین آن‌ها از جهت آوردن فرزند.
نماز حضرت امام رضاعلیه السلام

بخش سوّم

هشت نمازاز حضرت امام رضاعلیه السلام

در این بخش، هشت نماز دیگر از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل می‌کنیم:

نماز حضرت امام رضا علیه السلام

نماز آن حضرت، شش رکعت است)سه تا دو رکعت(؛ در هر رکعت یک مرتبه‌سوره »حمد« و ده مرتبه سوره »هَلْ أَتی عَلَی الْإِنْسانِ« و پس از تمام شدن نماز، صدمرتبه صلوات می‌فرستید و دعا نموده و حاجت خود را درخواست می‌نمایید.(22)

نماز حضرت امام رضاعلیه السلام به روایت دیگر

نماز حضرت امام رضاعلیه السلام شش رکعت است)سه تا دو رکعت(؛ در هر رکعت، یک‌مرتبه سوره »حمد« و ده مرتبه سوره »هَلْ أَتی عَلَی الْإِنْسانِ« خوانده می‌شود.(23)

نیز نماز حضرت امام رضاعلیه السلام به روایت دیگر

نماز آن حضرت، شش رکعت است؛ در هر رکعت بعد از سوره »حمد«، ده مرتبه‌سوره »هَلْ أَتی عَلَی الْإِنْسانِ« را قرائت کند و پس از نماز، دعای حضرت علیّ بن‌موسی الرضاعلیهما السلام را بخواند:
یا صاحِبی فی شِدَّتی، وَیا وَلِیّی فی نِعْمَتی، وَیا إِلهی وَإِلهَ‌ای یار و همدم من در سختی‌ها و گرفتاری‌هایم، و ای ولی نعمت من، و ای معبود من و معبودإِبْراهیمَ وَإِسْماعیلَ وَإِسْحاقَ وَیَعْقُوبَ، یا رَبَّ کهیعص وَیس‌ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب، ای پروردگار کهیعص و یس‌وَالْقُرْانِ الْحَکیمِ، أَسْأَلُکَ یا أَحْسَنَ مَنْ سُئِلَ، وَیا خَیْرَ مَنْو قرآن حکیم؛ درخواست می‌کنم از تو ای نیکوترین کسی که مورد طلب و درخواست قرار گرفته‌ای، و ای بهترین کسی که‌دُعِیَ، وَیا أَجْوَدَ مَنْ أَعْطی، وَیا خَیْرَ مُرْتَجی، أَسْأَلُکَ أَنْخوانده شده‌ای، و ای بخشنده‌ترین کسی که عطاکننده‌ای، و ای بهترین مایه امید، درخواست می‌کنم از تو که تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ. (24)
بر)حضرت(محمّد و آل محمّد درود فرستی.

نماز استخاره به گونه دیگر

انماز استخاره
این نماز به حضرت امام رضاعلیه السلام منسوب است:
هنگامی که کاری اراده کردی، دو رکعت نماز بخوان و صد و یک مرتبه از خداطلب خیر کن و هر تصمیمی به نظرت آمد آن را زود انجام بده، و در دعایت بگو:
لا إِلهَ إِلاَّ اللَّهُ الْعَلِیُّ الْعَظیمُ، لا إِلهَ إِلاَّ اللَّهُ الْحَلیمُ الْکَریمُ، رَبّ‌خدائی جز خداوند بلندمرتبه بزرگ نیست، خدائی جز خداوند بردبار بزرگوار نیست،)ای(پروردگارمُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ خِرْ لی فی أَمْری - کَذا وَکَذا - لِلدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، خِیَرَةًمحمّد و علی؛ برای من در مورد فلان کارم آنچه برای دنیا و آخرت خیر است پیش‌آور، که اختیار آن‌مِنْ عِنْدِکَ، ما لَکَ فیهِ رِضیً وَ لی فیهِ صَلاحٌ فی خَیْرٍ وَعافِیَةٍ،از جانب تو باشد، و آنچه خشنودی تو و صلاح من در آن است و مقرون با خیر و عافیت باشد، یا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ.(25)
ای دارنده لطف و احسان.

نماز استخاره به گونه دیگر

علیّ بن اسباط گوید: محضر حضرت امام رضاعلیه السلام شرفیاب شدم و از آن حضرتدرباره سفرم به مصر سؤال کردم که از طریق دریا روم یا خشکی؟
به من فرمود:
إیتِ مسجد النّبیّصلی الله علیه وآله وسلم فی غیر وقت صلاة، فصلّ رکعتین واستخر اللّهتعالی مائة مرّة، وانظر أیّ شیء یقع فی قلبک فاعمل به.(26)
به مسجد رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در غیر وقت نماز برو، پس دو رکعت نماز بخوان و صدمرتبه از خدا طلب خیر کن، آنگاه ببین انجام چه کاری به قلبت الهام می‌شود، به آن‌عمل کن.
انماز استسقاء یا طلب باران

نماز هنگام سفر

نماز استسقاء که منسوب به حضرت امام رضاعلیه السلام است: این نماز دو رکعت است واذان و اقامه ندارد، امام جماعت با مردم بیرون می‌رود و در زیر آسمان دو رکعت نمازمی‌خواند، سپس بر بالای منبر می‌رود و در حالی‌که ردای خود را وارونه می‌پوشد روبه قبله نموده با صدای بلند صد مرتبه تکبیر می‌گوید.
سپس به طرف راست خود رو کرده و با صدای بلند صد مرتبه تسبیح - یعنی»سُبْحانَ اللَّه« - می‌گوید و سپس به طرف چپ رو کرده و صد مرتبه با صدای بلندتهلیل - یعنی »لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ« - می‌گوید، آنگاه رو به مردم نموده و صد مرتبه با صدای‌بلند »اَلْحَمْدُ للَّهِ« می‌گوید و پس از آن دست‌ها را به سوی آسمان بالا می‌برد و این دعارا می‌خواند:
أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَعَلی آلِ مُحَمَّدٍ. أَللَّهُمَّ اسْقِنا غَیْثاً مُغیثاًخداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست. خداوندا؛ ما را از بارانی سیراب کن که فریادرسنده‌مُجَلِّلاً، طَبَقاً مُطْبَقاً جَلَلاً مُونِقاً راجِیاً غَدَقاً مُغْدِقاً، طیِّباً مُبارَکاً،فراگیر، پوشاننده، دربرگیرنده، زیبا و پرطراوت، امیدوارکننده، با قطرات فراوان، پُرآب، پاک، بابرکت،1. فتح الأبواب: 141، المصباح: 515، البلد الأمین: 230.
هاطِلاً مُنْهَطِلاً مُتَهاطِلاً، رَغَداً هَنیئاً مَریئاً، دائِماً رَوِیّاً سَریعاً،پیوسته، پیاپی، با قطره‌های درشت، فراخ، گوارا، خوش عاقبت، بادوام، سیراب‌کننده، شتابان روان،عامّاً مُسْبِلاً نافِعاً غَیْرَ ضارٍّ، تُحْیی بِهِ الْعِبادَ وَالْبِلادَ، وَتَنْبُتُ بِهِفراگیر، گسترده بر روی زمین، سودمند، بدون آسیب. به وسیله آن بندگان و شهرها را زنده گردانی، والزَّرْعَ وَالنَّباتَ، وَتَجْعَلُ فیهِ بَلاغاً لِلْحاضِرِ مِنَّا وَالْبادِ. أَللَّهُمّزراعت و گیاه را برویانی، و در آن قرار دهی رساننده برای شهرنشینان و بادیه نشینان. خداوندا؛أَنْزِلْ عَلَیْنا مِنْ بَرَکاتِ سَمآئِکَ مآءً طَهُوراً، وَأَنْبِتْ لَنا مِنْ بَرَکاتِ‌از برکات آسمانت بر ما آبی پاک نازل کن، و از برکاتأَرْضِکَ نَباتاً مُسْقِیاً، وَتُسْقیهِ مِمَّا خَلَقْتَ أَنْعاماً وَأُناسِیَّ کَثیراً.زمینت گیاهی سیراب‌کننده برای ما برویان، و چهارپایان و مردمان را که آفریده‌ای زیاد سیراب کنی.أَللَّهُمَّ ارْحَمْنا بِمَشایِخِ رُکَّعٍ، وَصِبْیانٍ رُضَّعٍ، وَبَهآئِمٍ رُتَّعٍ،خداوندا؛ به ما رحم کن به خاطر پیران رکوع‌کننده و کودکان شیرخوار و حیوانات علفخوار وَشُبَّانٍ خُضَّعٍ.(27)
و جوانان فروتن.

نماز هنگام سفراین نماز از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:

هر گاه اراده سفر کردی اهل و عیالت را جمع کن و پس از خواندن دو رکعت نمازبگو:
أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْتَوْدِعُکَ دینی وَنَفْسی وَأَهْلی وَوُلْدی وَعِیالی.(28)خدایا؛ من دینم، خودم، اهل و عیالم و فرزندانم را به تو می‌سپارم.1. فقه الرّضاعلیه السلام: 153، بحار الأنوار: 333/91 ح 18.
2. فقه الرّضاعلیه السلام: 399، مستدرک الوسائل: 129/8.

نماز جناب جعفر طیّار

نماز جناب جعفر طیّار

حضرت امام رضاعلیه السلام از پدر بزرگوارش حضرت موسی بن جعفرعلیه السلام روایت‌کرده‌اند که شخصی از امام صادق‌علیه السلام از نماز تسبیح - نماز جعفر طیّار - سؤال کرد، آن‌حضرت فرمود:
این نماز، عطا و بخششی بزرگ است.
پدرم از جدّم حضرت علیّ بن الحسین‌علیه السلام روایت کرده است که فرمود:
چون جعفر بن ابی طالب از سرزمین حبشه بازگشتند، رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم نزدیک‌استراحتگاه خود در خیبر با او ملاقات کرد، و هنگامی که جعفر آن حضرت رادید با سرعت و شتابان آمد، رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم با او معانقه کرد و از دیدارش‌خوشحال شد و با او گفتگو کرد، سپس بر ناقه خود سوار شد و او را سوار کرد وچون مرکب براه افتاد به طرف جعفر رو کرد و فرمود:
ای جعفر؛ ای برادر؛ آیا هدیه‌ای به تو ندهم؟ عطائی تو را نبخشم؟ تو رابرنگزینم؟
مردم که این گفتار را شنیدند گمان کردند که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم هم‌اکنون به او مال‌فراوانی خواهد داد، چون خداوند پیروزی را در جنگ خیبر نصیب پیامبر کرده‌و غنیمت فراوانی بدست آمده بود.
جعفر عرض کرد: پدر و مادرم به فدایت؛ عنایت کنید.
آنگاه رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم نماز تسبیح را - که به نماز جعفر طیّار معروف است - به‌ایشان تعلیم نمود.(29)
به حضرت امام رضاعلیه السلام منسوب است که فرمودند:
بر تو باد به نماز جعفر بن ابی طالب؛ زیرا در آن، فضل و فضیلت فراوانی است.
... و هر وقت از شب یا روز که خواستی در صورتی‌که وقت نماز واجب نباشدمی‌توانی نماز جعفر را بخوانی و اگر خواستی آن را از نوافل حساب کن و اگر عجله‌داشتی آن را بدون تسبیح بخوان سپس تسبیحات آن را انجام بده.
هرگاه خواستی آن را بجا آوری نماز را با یک تکبیر شروع کن، سپس در رکعت‌اوّل بعد از »حمد«، سوره »عادیات« در رکعت دوّم »إِذا زُلْزِلَتِ الْأَرْضِ«(30)،در رکعت سوّم »إِذا جاءَ نَصْرُ اللَّه«، و در رکعت چهارم »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَد« رابخوان و اگر خواستی در تمام رکعات بعد از سوره »حمد« می‌توانی »قُلْ هُوَ اللَّهُ‌أَحَد« را بخوانی.
و هر گاه تسبیح را در رکوع یا سجده و یا در حال قیام فراموش کردی، هر

وقت به‌یادت آمد آن را انجام بده.
و کیفیّت آن چنین است:
بعد از قرائت »حمد« و سوره، پانزده مرتبه بگویی: »سُبْحانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ للَّهِ وَلاإِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ«، و در رکوع ده مرتبه و پس از سر برداشتن از رکوع ده‌مرتبه، و در سجده اوّل ده مرتبه و بین دو سجده ده مرتبه و در سجده دوّم ده‌مرتبه و بعد از سر برداشتن از سجده دوّم ده مرتبه تسبیحات را بگو که مجموع‌آن هفتاد و پنج مرتبه می‌شود.
سپس برخیز و رکعت دوّم را مانند رکعت اوّل انجام بده و بعد از آن، تشهّد وسلام نماز را بخوان و پس از آن، دو رکعت دیگر را مانند دو رکعت اوّل بجای‌آور.(31)
بنابراین، تعداد تسبیحات اربعه در چهار رکعت، سیصد مرتبه می‌شود.

ثواب نماز جناب جعفر طیّاردر حرم حضرت امام رضاعلیه السلام

خواندن نماز جناب جعفر طیّار از جهاتی دارای اهمیّت فراوان است:
الف(خواندن آن، در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام تأکید شده است.
ب(در یکی از تشرّفات مشاهده شده است که حضرت امام عصر عجّل اللّه تعالی فرجه‌در بالاسر حرم حضرت امام رضاعلیه السلام مشغول خواندن نماز جعفر طیّار بودند.
ج(حضرت امام رضاعلیه السلام نماز جعفر طیّار می‌خواندند: »احمد بن علی انصاری ازرجاء بن ابی ضحّاک نقل کرده است که حضرت امام رضاعلیه السلام در سفر خراسان هر شب‌بعد از هشت رکعت نماز، چهار رکعت نماز جعفر طیّار می‌خواندند... .«(32)
د(حضرت امام رضاعلیه السلام خواندن نماز جعفر طیّار را در روز دحو الأرض)بیست وپنجم ذیقعده(سفارش فرمودند.
مرحوم علّامه مجلسی می‌گوید: به خطّ شیخ حسین بن عبدالصمد یافتم آنچه راکه عبارتش چنین است:
شیخ ابوطیّب حسین بن احمد فقیه ذکر نموده که هر کس حضرت امام رضاعلیه السلام یایکی دیگر از ائمّه طاهرین‌علیهم السلام را زیارت کند و در حرم آن بزرگوار نماز جعفر طیّاربخواند، برای او در برابر هر رکعت نوشته شود ثواب کسی که هزار حجّ و هزار عمره‌انجام داده و هزار بنده آزاد نموده، و هزار وقوف با پیامبر مرسل در راه خدا بجای‌آورده باشد، و به هر گامی که برداشته ثواب صد حجّ و صد عمره و آزادکردن صد بنده‌در راه خدا به او دهند، و صد حسنه برایش بنویسند و صد گناه از نامه عملش پاک‌نمایند.(33)
علّامه مجلسی‌رحمه الله در »زاد المعاد« می‌نویسد: روایات درباره این نماز متواتر است‌و مخالفان نیز این نماز را مستحب می‌دانند مگر اندکی از ایشان، ولی اکثر آنان به‌اعتبار عداوت باطنی که با امیرالمؤمنین‌علیه السلام و نزدیکان آن حضرت دارند، این نماز رابه عبّاس عموی پیغمبرصلی الله علیه وآله وسلم نسبت داده‌اند.
بعد از نوافل شبانه‌روزی، نمازی به حسب صحّت سند و کثرت ثواب به این نمازنمی‌رسد.(34)
مرحوم علّامه مجلسی احکام این نماز را در چند مقصد بیان نموده که خلاصه آن‌را می‌آوریم:
اوّل: بدان که مشهور میان علما آن است که نماز جعفر را به جای نوافل شبانه‌روزی‌می‌توان انجام داد که به جای هر دو حساب شود و همچنین به نیّت قضای نافله‌می‌توان انجام داد و احادیث بر این مضامین وارد شده

است.
دوّم: در روایات وارد شده است و اکثر علما گفته‌اند: کسی که ضرورتی و تعجیلی‌داشته باشد، می‌تواند نماز جعفر را بدون تسبیحات بجا آورد و تسبیحات را در راه‌بخواند.
سوّم: در حدیث صحیح وارد شده است: کسی که دو رکعت از نماز جعفر رابخواند و برای او کار ضروری پیش آید، می‌تواند دنبال آن کار برود و دو رکعت دیگررا در وقت دیگر بخواند و اگر بدون عذر چنین نکند و همه را باهم بخواند بهتراست.
چهارم: روایت معتبری از حضرت قائم‌علیه السلام وارد شده است که اگر کسی تسبیحات‌نماز جعفر را فراموش کند، هر وقت به خاطرش آمد بخواند.
پنجم: در تعیین سوره‌هایی که مستحبّ است در این نماز خوانده شود اختلاف‌است و مشهور آن است که در رکعت اوّل)بعد از سوره حمد(»إِذا زُلْزِلَت« و در دوّم»وَالْعادِیات« و در سوّم »إِذا جآءَ نَصْرُ اللَّهِ« و در چهارم »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ« باید خواند.
و ابن بابویه و پدرش در رکعت اوّل »وَالْعادِیات« و در رکعت دوّم »إِذا زُلْزِلَت«گفته‌اند.
و در روایتی در رکعت اوّل »إِذا زُلْزِلَت« و در دوّم »إِذا جآءَ نَصْرُ اللَّهِ« و در سوّم »إِنَّاأَنْزَلْناهُ« و در چهارم »توحید« وارد شده است.
و در روایت صحیحی فرموده‌اند که در هر رکعت »قُلْ یا أَیُّهَا الْکافِرُونَ« و »قُلْ هُوَاللَّهُ أَحَدٌ« هر دو را بخواند.
و در روایتی وارد شده است: هر سوره را که می‌خواهد بخواند، و ابن بابویه گفته‌است: همه را با سوره »توحید« می‌تواند بجا آورد و ظاهراً همه خوبست؛ اگرچه اوّل‌و سوّم افضل است.
ششم: مشهور آن است که تسبیحات را بعد از سجده دوّم رکعت اوّل و سوّم نشسته‌می‌خواند و بعضی گفته‌اند بعد از برخاستن به رکعت دیگر پیش از قرائت می‌خواند وعمل به مشهور اولی است.
هفتم: بعضی گفته‌اند که چهار رکعت را به یک سلام بخواند و مشهور و اقوی دوسلام است چنانچه گذشت.
هشتم: مشهور میان علماء آنست که تسبیحات این نماز را پیش از رکوع و بعد ازقرائت باید خواند و ابن بابویه موافق بعضی از روایات قائل شده است که مخیّر است‌میان آنکه پیش از قرائت بخواند یا بعد از قرائت و عمل به مشهور اقوی و اولی‌است.(35)
نافله‌های روز جمعه

بخش چهارم

هشت روایت از حضرت امام رضاعلیه السلام

درباره نماز در روزهای معیّن

در این بخش، هشت روایت از حضرت امام رضاعلیه السلام درباره نماز در روزهای معیّن‌نقل می‌کنیم:

ا

نماز شب و صبح و روز جمعه

احمد بن محمّد بن ابی نصر گوید: حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده است:
شب جمعه در نماز سوره »جمعه« و سوره »اعلی«، صبح جمعه سوره »جمعه« وسوره »توحید«، و در نماز جمعه سوره »جمعه« و سوره »منافقین« را بخوان، وقنوت در رکعت اوّل پیش از رکوع است.(36)

نافله‌های روز جمعه

سعد بن سعد اشعری گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام در مورد نوافل روز جمعه‌سئوال کردم که پیش از زوال چند رکعت باید خواند؟ فرمود:
در آغاز صبح و بامدادان شش رکعت، بعد از آن شش رکعت دیگر، و پس از آن‌شش رکعت که مجموعاً هجده رکعت می‌شود و دو رکعت بعد از زوال و دو رکعت‌بعد از عصر که بیست و دو رکعت می‌گردد.(37)
انماز نافله و فریضه ظهر جمعه

نماز شب نیمه شعبان

بزنطی - که از اصحاب حضرت امام رضاعلیه السلام است - گوید: از آن حضرت در مورددو رکعت نافله زوال در روز جمعه سئوال کردم، امام‌علیه السلام فرمود:
هنگامی که خورشید بالا آمد و در روی سر قرار گرفت دو رکعت نماز بخوان، وهنگام زوال که خورشید از وسط آسمان به سوی مغرب مایل گردید نماز واجب‌را بخوان، و اگر پیش از آنکه آن دو رکعت را بخوانی زوال خورشید صورت گرفت‌آن را رها کن و به نماز واجب بپرداز و بعد از انجام فریضه، آن دو رکعت را بجای‌آور.(38)

فضل بن شاذان از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
همانا خطبه در نماز جمعه ابتدای نماز، و در نماز عید فطر و قربان بعد از نمازقرار داده شده است؛ زیرا جمعه امری است پیوسته و همیشگی و در هر ماه چندبار و در هر سال تعداش زیاد است، و چون زیاد است اگر بعد از نماز خوانده‌می‌شد مردم خسته می‌شدند و آن را رها می‌کردند و بعد از نماز برای خطبه‌نمی‌نشستند و متفرّق می‌گشتند؛ لذا پیش از نماز قرار داده شده تا مردم به‌خاطر نماز بمانند و پراکنده نشوند و امّا نماز عید فطر و قربان در هر سال بیش ازدو بار نیست و آن عظمتش بیشتر از نماز و ازدحام در آن زیادتر و مردم به آن‌راغب‌ترند و اشتیاقشان افزونتر است و اگر عدّه‌ای متفرّق شوند بیشتر مردم‌باقی می‌مانند، و آن تعدادش در سال زیاد نیست که خسته‌کننده باشد و آن راسبک شمارند.(39)

نماز شب نیمه شعبان

علیّ بن حسن فضّال از پدرش روایت کرده است که گفت: از حضرت امام رضاعلیه السلام‌در مورد فضیلت شب نیمه شعبان پرسیدم، فرمود:
شبی است که خداوند در آن، دوزخیان را از آتش رهائی می‌بخشد و گناهان‌بزرگ را می‌آمرزد.
عرض کردم: آیا در آن شب، نمازی زیادتر از سایر شب‌ها معیّن گشته است؟فرمود:
چیزی به خصوص آن واجب نگردیده است ولی اگر خواستی کار مستحبّی‌انجام دهی تو را سفارش می‌کنم به خواندن نماز جعفر طیّار، ذکر خداوند تبارک‌و تعالی، در آن شب زیاد استغفار کن و بسیار دعا نما؛ زیرا پدرم می‌فرمود دعا درآن شب به اجابت می‌رسد.
عرض کردم: مردم می‌گویند که آن شب، شبی است که برای هر کس آنچه مقدّرش‌باشد حواله می‌کنند. فرمود:
آنچه گفتی مربوط به شب قدر در ماه رمضان است.(40)

نماز در روز ششم ماه مبارک رمضان

مرحوم علّامه مجلسی از سیّد بن طاووس‌رحمه الله نقل کرده است: روایت شده که درروز ششم ماه رمضان دو رکعت نماز بجا می‌آورید، در هر رکعت »حمد« یک مرتبه وسوره »اخلاص« را بیست و پنج مرتبه می‌خوانید، و این نماز را برای آنچه ظاهر گشته‌از حقوق مولای‌مان حضرت امام رضاعلیه السلام در آن روز انجام می‌دهید.
مرحوم علّامه مجلسی فرموده است: شیخ مفیدرحمه الله در کتاب »تواریخ الشرعیّة«مرقوم فرموده که در روز ششم ماه رمضان مبایعت مأمون با حضرت امام رضاعلیه السلام‌صورت گرفته است.(41)
علّامه مجلسی‌رحمه الله می‌فرماید: مناسب است این نماز را در حرم مقدّس آن حضرت‌پس از زیارت بجای آورد.(42)
مؤلّف گوید: بیعت با حضرت امام رضاعلیه السلام در روز اوّل ماه مبارک رمضان نیز نقل‌شده است.
انمازهای رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در ماه مبارک رمضان

محمّد بن سلیمان گوید: عدّه‌ای از اصحاب ما بر این حدیث اتّفاق نموده‌اند - و نیزاز حضرت امام رضاعلیه السلام سئوال کردم مرا به آن خبر داد - و همگی گفته‌اند: ما از کیفیّت‌نمازهای مستحبّی در ماه رمضان پرسیدیم و این‌که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم آن‌ها را چگونه‌انجام می‌داد؟
در پاسخ ما فرمودند:
هنگامی که شب اوّل ماه رمضان فرارسید، رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم نماز مغرب راخواند، سپس چهار رکعت نافله‌ای که هر شب بعد از نماز مغرب خوانده می‌شودبجای آورد، پس از آن هشت رکعت نماز خواند، و چون نماز عشاء و آن دو رکعت‌نافله نشسته بعد از آن را بجای آورد برخاست و دوازده رکعت دیگر خواند،سپس وارد منزل گردید.
مردم که مشاهده کردند رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم با فرارسیدن ماه رمضان به نمازهای‌خود افزود، در مورد آن از پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم سئوال کردند و علّت را جویا شدند.
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: این نمازها را به خاطر برتری ماه رمضان بر سایرماههای دیگر بجا آوردم.
شب دیگر که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم اراده فرمودند نافله‌ها را بجای آورند، مردم‌پشت‌سر حضرت صف کشیدند و جماعت تشکیل دادند، پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم رو به‌آن‌ها کرده و فرمود:
أیّها النّاس؛ إنّ هذه الصّلاة نافلة ولن تجتمع للنّافلة، فلیصلّ کلّ رجل‌منکم وحده، ولیقل ما علّمه اللّه من کتابه، واعلموا أنّه لاجماعة فی نافلة.
این نمازها نافله است و نافله را نباید با جماعت خواند، هر یک از شما باید خودش‌به تنهائی نمازش را بخواند و آنچه خداوند از کتابش به او آموخته بگوید، بدانید که‌در نافله جماعت نیست.
مردم پراکنده شدند و هر کس نماز خود را خواند.
در شب نوزدهم ماه رمضان، هنگام غروب، رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم غسل کرد و نمازمغرب را با غسل بجای آورد، و بعد از نماز مغرب چهار رکعت نافله همیشگی راخواند، و وارد منزل گردید.
هنگامی که بلال برای نماز عشاء اذان گفت، رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم از منزل بیرون آمدو با مردم نماز عشاء را بپا داشت، و چون از آن فارغ شد دو رکعت نافله نشسته آن‌را بجای آورد، سپس برخاست و صد رکعت نماز در هر رکعت بعد از »حمد« ده‌مرتبه سوره »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَد« را خواند، و بعد از تمام کردن آن، نافله شب - که‌هر شب بجا می‌آورد - و نماز »شفع« و »وتر« را خواند.

در شب بیستم ماه رمضان، نمازها را مانند شب‌های دیگر آن ماه یعنی هشت‌رکعت بعد از مغرب و دوازده رکعت بعد از عشاء انجام داد.
در شب بیست و یکم هنگام غروب غسل کرد و نماز را با همان کیفیّت شب‌نوزدهم بجای آورد.
در شب بیست و دوّم، بیست رکعت نافله، هشت رکعت بعد از مغرب و دوازده‌رکعت بعد از عشاء مانند شب‌های دیگر ماه رمضان بجای آورد.
در شب بیست و سوّم، مانند شب بیست و یکم غسل کرد و نمازها را همانند آن‌شب انجام داد.
از حضرت امام رضاعلیه السلام در مورد پنجاه و یک رکعت نماز همیشگی)یعنی مجموع‌نمازهای یومیّه و نوافل آن را(سئوال کردند که در ماه رمضان چگونه است؟
فرمود:
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در ماه رمضان این نمازهای مخصوص را انجام می‌داد و آن‌پنجاه و یک رکعت را همان‌گونه که در غیر ماه رمضان بجا می‌آورد، می‌خواند وچیزی از آن‌ها نمی‌کاست.(43)

نماز و دعای روز اوّل محرّم

نماز و دعای روز اوّل محرّم

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است که حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم در روز اوّل ماه‌محرّم دو رکعت نماز بجا می‌آوردند و چون از نماز فارغ می‌شدند دست به دعابرمی‌داشتند و سه مرتبه این دعا را می‌خواندند:
أَللّهُمَّ أَنْتَ الْإِلهُ الْقَديمُ وَهذِهِ سَنَةٌ جَديدَةٌ، فَأَسْأَلُکَ فيهَاخداوندا؛ تو معبود ازلی هستی، و این سال جدید است، پس از تو درخواست می‌کنم که در این سال جدید مراالْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطانِ وَالْقُوَّةَ عَلى هذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ،از شرّ شیطان مصون بداری و بر این نفسی که به بدی دستور می‌دهد قدرت و توانایی بخشی،وَالْإِشْتِغالَ بِما يُقَرِّبُنى إِلَيْکَ، يا کَريمُ، يا ذَا الْجَلالِ وَالْإِکْرام،و به آنچه مرا به ساحت مقدّس تو نزدیک می‌کند مشغول سازی، ای بزرگوار؛ ای صاحب شکوه و عظمت و بزرگواری؛یا عِمادَ مَنْ لا عِمادَ لَهُ، يا ذَخيرَةَ مَنْ لا ذَخيرَةَ لَهُ، يا حِرْزَ مَنْ‌ای تکیه‌گاه کسی که تکیه‌گاهی ندارد؛ ای اندوخته کسی که اندوخته‌ای ندارد؛ ای جایگاه محکم و استوارلا حِرْزَ لَهُ، يا غِياثَ مَنْ لا غِياثَ لَهُ، يا سَنَدَ مَنْ لا سَنَدَ لَهُ،برای کسی که جایگاه استواری ندارد؛ ای فریادرس کسی که فریادرسی برایش نیست؛ ای پشتیبان کسی که پشتیبانی ندارد؛یا کَنْزَ مَنْ لا کَنْزَ لَهُ، يا حَسَنَ الْبَلآءِ، يا عَظيمَ الرَّجآءِ، يا عِزَّای گنج کسی که برایش گنجی نیست؛ ای دارای نعمت و آزمون نیکو؛ ای مایه امید بسیار؛ ای نیرو دهنده‌الضُّعَفآءِ، يا مُنْقِذَ الْغَرْقى، يا مُنْجِيَ الْهَلْکى، يا مُنْعِمُ يا مُجْمِلُ‌ناتوانان؛ ای نجات‌بخش غرق‌شدگان؛ ای رهاننده به هلاکت‌افتادگان؛ ای نعمت‌دهنده؛ ای نیکوکننده؛ يا مُفْضِلُ يا مُحْسِنُ، أَنْتَ الَّذى سَجَدَ لَکَ سَوادُ اللَّيْلِ، وَنُورُای فزونی‌بخش؛ ای نیکوکار؛ توئی آنکه برایت سجده‌کرده سیاهی شب، و روشنی‌النَّهارِ، وَضَوْءُ الْقَمَرِ، وَشُعاعُ الشَّمْسِ، وَدَوِيُّ الْمآءِ، وَحَفيفُ‌روز، و نور ماه، و پرتو خورشید، و زمزمه آب، و صدای‌الشَّجَرِ، يا اَللّهُ لا شَريکَ لَکَ. أَللّهُمَّ اجْعَلْنا خَيْراً مِمَّا يَظُنُّونَ،درخت، ای خدا؛ تو هرگز شریکی نداری. خداوندا؛ ما را بهتر از آنچه گمان می‌کنند قرار بده،وَاغْفِرْ لَنا ما لايَعْلَمُونَ، وَلاتُؤاخِذْنا بِما يَقُولُونَ، حَسْبِيَ اللّهُ لاو آنچه را که نسبت به ما نمی‌دانند بیامرز، و به آنچه درباره ما می‌گویند ما را مؤاخذه مفرما، تنها خداوند مرا بس است،إِلهَ إِلّا هُوَ، عَلَيْهِ تَوَکَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ، امَنَّا بِهِ، کُلّ‌خدائی جز او نیست، بر او توکّل کردم و او پروردگار عرش باعظمت است، به او ایمان آوردیم، همه‌مِنْ عِنْدِ رَبِّنا، وَما يَذَّکَّرُ إِلّا أُولُوا الْأَلْبابِ، رَبَّنا لاتُزِغْ قُلُوبَنااز طرف پروردگار ما است، و جز صاحبان خرد و اندیشه متذکّر نمی‌شوند و درک نمی‌کنند. پروردگارا؛ دل‌های ما را پس از آنکه‌بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنا، وَهَبْ لَنا مِنْ

لَدُنْکَ رَحْمَةً، إِنَّکَ أَنْتَ الْوَهَّابُ.(44)ما را رهنمون گردیدی منحرف مکن، و از ناحیه خودت رحمتی بر ما ببخش که تو بسیار بخشنده‌ای.
و چون حضرت سیّدالشهداءعلیه السلام در دهم این ماه به سعادت شهادت رسیدند و دراکثر این دهه، محزون و غمگین بوده‌اند و اخبار غم‌انگیز و وحشت‌آور به ایشان‌می‌رسیده، باید که شیعیان ایشان در تمام این دهه به لوازم عزاداری آن حضرت قیام‌نمایند و محزون باشند، و اخبار و احادیثی را که مشتمل بر ذکر مصائب ایشان است‌بخوانند. و بعضی از علما گفته‌اند که ترک بعضی از لذایذ بکنند.
و از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده که فرمودند:
ماه محرّم ماهی بود که کافران در این ماه جنگ کردن را حرام می‌دانستند ومنافقانِ این امّت در این ماه، خون ما را حلال دانستند و هتک حرمت ما کردندو زنان و فرزندان ما را اسیر نمودند و آتش در خیمه‌های ما زدند و اموال و اسباب‌ما را به غارت بردند و حرمت حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم را در باب ما رعایت نکردند.
به درستی که مصیبت امام حسین‌علیه السلام پلک چشم‌های ما را مجروح گردانید وآب دیده‌های ما را جاری ساخت و عزیز ما را ذلیل کرد و واقعه کربلا اندوه و بلا ازبرای ما تا روز قیامت مهیّا کرد.
پس باید که بر مصیبت آن حضرت، گریه‌کنندگان بگریند؛ به درستی که گریه برآن حضرت، گناهان بزرگ را از بین می‌برد.

پس فرمود: پدرم امام موسی بن جعفرعلیهما السلام چون ماه محرّم داخل می‌شد کسی‌آن حضرت را خندان نمی‌دید و اثر حزن و اندوه در تمام دهه محرّم بر آن‌حضرت ظاهر می‌شد، و چون روز دهم می‌شد، روز مصیبت و گریه و اندوه او بودو می‌گفت: امروز، روز شهادت امام حسین‌علیه السلام است.2

در پایان بخش‌های مربوط به نمازها، هشت روایت درباره علّت تشریع نمازها ومسائل مربوط به آن را - که حضرت امام رضاعلیه السلام بیان فرموده‌اند - نقل می‌کنیم:

علّت تشریع نمازهای واجب

درباره این مطلب که: چرا خواندن نماز بر مردم واجب شده است؟ محمّد بن‌سنان گوید: در آنچه حضرت امام رضاعلیه السلام برای او در جواب مسائلش مرقوم داشته‌انداین است که:
علّت تشریع نماز و وجوب آن، اقرار به ربوبیّت خداوند تبارک و تعالی و رهاکردن همتایان و حضور در پیشگاه خداوند مقتدر با اظهار ذلّت و بیچارگی ودرخواست گذشت از گناهان گذشته و نهادن چهره بر خاک هر روز به عنوان‌بزرگداشت خداوند عزیز والا مقام است، و اینکه همواره به یاد او باشد، نسبت به‌او فراموشی و سرکشی نداشته، فروتن و مشتاق و خواهان زیادتی در دین و دنیاباشد، با آنچه در آن از مقرّر نمودن و مداومت بر یاد خدا در شب و روز است تاآنکه بنده، سَرور و مدبّر و آفریننده خویش را فراموش نکند که در نتیجه دچارسرکشی و طغیان گردد و یاد پروردگار و حضور در پیشگاه او بازدارنده او ازنافرمانی‌ها و مانع او از انواع فسادها و تباهی‌ها است.(45)
و نیز درباره تشریع نماز به »فضل بن شاذان« فرمودند:
همانا بندگان خدا به نماز مأمور شده‌اند؛ زیرا در آن، اقرار به ربوبیّت پروردگاراست و آن درستی حال عموم)مردم(است، چون در آن رها کردن همتایان وحضور در پیشگاه خداوند مقتدر است.(46)

علّت تشریع تعداد تکبیر...
فضل بن شاذان از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
اصل نماز دو رکعت قرار داده شده، بر بعضی از نمازها یک رکعت و بر برخی دورکعت و بر برخی دیگر چیزی افزوده نشده است، زیرا اصل نماز یک رکعت‌است، چون اصل عدد یک است. از یک اگر چیزی کاسته گردد دیگر نمازنخواهد بود و خداوند تبارک و تعالی می‌دانست که بندگان، آن یک رکعت را - که‌کمتر از آن نماز نیست - نمی‌توانند کامل و تمام و با توجّه و حضور قلب انجام‌دهند، لذا رکعت دیگری را با آن همراه کرد تا کاستی‌های رکعت اوّل با دوّمی‌برطرف گردد، از این رو اصل نماز را خداوند دو رکعت مقرّر نمود.
پس از آن، رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم دانست که بندگان، آن دو رکعت را هم به تمام آنچه‌به آن دستور داده شده‌اند و بطور کامل بجای نمی‌آورند، لذا به نماز ظهر و عصر وعشاء دو رکعت افزود تا با این دو رکعت اضافی، آن دو رکعت اصلی کامل گردد.سپس دانست که نماز مغرب هنگامی است که مردم بیشتر مشغولند؛ زیرا زمان‌بازگشتن به شهر و دیار و منزل و هنگام خوردن و وضو ساختن و امثال آن است؛به نماز مغرب یک رکعت افزود تا برای آنان سبک‌تر و راحت‌تر باشد، و مجموع‌رکعت‌های نمازها در شبانه‌روز فرد باشد و نماز صبح را به حال خود رها کردچون هنگام صبح اشتغال مردم بیشتر و شتافتن و پرداختن به نیازها وخواسته‌ها در آن وقت فراگیرتر است و به خاطر اینکه دل‌ها در آن زمان فارغ ازمکر و اندیشه است؛ زیرا داد و ستد مردم در شب و گرفتن و پرداختن آنان اندک‌است در نتیجه انسان در نماز صبح توجّه بیشتری دارد و نسبت به نمازهای‌دیگر حضور قلبش افزونتر است؛ چون در شب به استراحت پرداخته و کارنکرده‌تا در مورد آن فکر و اندیشه نماید.
و همانا نمازهای مستحبّی سی و چهار رکعت قرار داده شد؛ زیرا نمازهای‌واجب هفده رکعت است، نمازهای مستحبّی یعنی نافله دو برابر آن گردید تانمازهای واجب را کامل گرداند.
و همانا نمازهای نافله در زمان‌های مختلف قرار داده شده نه در یک زمان؛ زیرابهترین اوقات سه وقت است: هنگام زوال خورشید یعنی ظهر، و بعد از مغرب وسحرگاهان، لذا خداوند دوست دارد که در این زمان‌های سه‌گانه برای او نمازبخوانند، و برای اینکه اگر نمازهای نافله در اوقات پراکنده

تقسیم شود انجام آن‌راحت‌تر و آسانتر است از اینکه بخواهند همه آن‌ها را در یک زمان انجام دهند.(47)

علّت تشریع تعداد تکبیر در اوّل نمازهای واجب

فضل بن شاذان از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
تکبیرها در ابتدای نماز، هفت تا گردیده است؛ زیرا اصل نماز دو رکعت است وهفت تکبیر دارد: تکبیرة الإحرام که نماز با آن شروع می‌شود، تکبیر برای‌رکوع، دو تکبیر برای دو سجده، تکبیر برای رکوع رکعت دوّم و دو تکبیر برای دوسجده رکعت دوّم که مجموعاً هفت تکبیر می‌شود، و چون انسان در ابتدای‌نماز هفت تکبیر بگوید، سپس از روی سهو و یا فراموشی آن تکبیرها را نگفت‌نقص و کمبودی در نماز ایجاد نمی‌شود.(48)

علّت تشریع حمد و سوره و تسبیحات اربعه در نمازهای واجب

حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده است:
در دو رکعت اوّل نماز، قرائت)حمد و سوره(و در دو رکعت دوّم، تسبیحات‌واجب گشته است تا فرق باشد بین آنچه خداوند واجب کرده و آنچه رسول‌خداصلی الله علیه وآله وسلم واجب نموده است.(49)

علّت تشریع ذکر رکوع و سجود

فضل بن شاذان از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
همانا در رکوع و سجده ذکر تسبیح قرار داده شده به خاطر عللی که عبارتند از:بنده با خضوع و خشوع و تعبّد و پارسائی و اظهار بینوائی و ذلّت و فروتنی وتقرّبی که به سوی پروردگارش دارد تقدیس‌کننده و تمجیدکننده و تسبیح‌کننده و بزرگ‌دارنده و شکرگزار آفریننده و روزی‌دهنده خویش باشد، و تسبیح‌و تحمید را بکار برَد همان‌طور که تکبیر و تهلیل بکار برده می‌شود و قلب و ذهن‌خود را به ذکر و یاد خدا مشغول بدارد و فکر و اندیشه و آرزوها او را به غیر خدامتوجّه نسازد و منحرف نکند.(50)
علّت تشریع تعداد رکوع و سجود
شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از فضل بن شاذان روایت کرده است که گفت: حضرت‌امام رضاعلیه السلام درباره نماز خورشیدگرفتگی فرمود:
همانا در آن سجده قرار داده شده؛ زیرا نمازی نیست که در آن رکوع باشد مگراینکه در آن سجده نیز هست و همانا چهار سجده در آن معیّن گشته است؛زیرا هر نمازی که سجده‌های آن از چهار سجده کمتر باشد نماز نیست، چون‌کمترین مقدارِ واجب از سجود در هر نماز، چهار سجده است.
و همانا در هر رکعت نماز، یک رکوع و دو سجده قرار داده شده؛ زیرا رکوع ازکارهای در حال قیام است و سجده از کارهای در حال قعود، و نماز نشسته نیم‌نماز ایستاده است)یعنی دو رکعت آن، یک رکعت حساب می‌شود(، لَذا سجده‌دوچندان شده تا با رکوع برابر گردد و میان آندو تفاوتی نباشد، چون نماز بدون‌تردید رکوع و سجده است.(51)

علّت تشریع تعداد تکبیر در نماز میّت

حسن بن نضر گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: علّت اینکه در نمازمیّت پنج تکبیر می‌گویند چیست؟
حضرت فرمود:
روایت کرده‌اند که آن را از پنج نماز یومیّه برگرفته‌اند، ولی این ظاهر قضیّه‌است باطنش این است که خداوند تبارک و تعالی پنج چیز بر بندگانش واجب‌فرموده که نماز، زکات، روزه، حجّ و ولایت می‌باشد، از هر کدام از این واجبات‌برای میّت یک تکبیر قرار دارد.
لذا هر کس ولایت را پذیرفته باشد بر جنازه او پنج تکبیر و آنکه نپذیرفته باشد براو چهار تکبیر گفته می‌شود، و به همین خاطر شما شیعیان پنج تکبیر ومخالفین شما چهار تکبیر می‌گویند.(52)

علّت تشریع نمازهای واجب و نافله

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
برای نمازگزار سه ویژگی است:
1 - خیر و خوبی بر او از آسمان تا فرق سرش پاشیده گردد.
2 - فرشتگان از جایگاه قدمش تا کرانه آسمان او را احاطه کنند.
3 - منادی فریاد برآورد: اگر نمازگزار بداند چه فضیلت و کرامتی برای او است‌هرگز از نماز دست برندارد.
دعا در قنوت نمازها
هنگامی که بنده در نمازش تکبیرة الإحرام گفت، خداوند به لطف خویش بر اوروی می‌آورد و فرشته‌ای را بر او گمارد تا قرآن را از دهان او بازگیرد، پس اگر این‌شخص روی گردانید خداوند از او روی می‌گرداند و او را به فرشته واگذار می‌کند؛اگر با تمام وجود به نمازش توجّه داشته و حضور قلب او کامل باشد، نمازش به‌طور کامل بالا برده می‌شود، ولی اگر به خود مشغول شود و در آن غفلت ورزد ازنماز او به همان اندازه که بی‌توجّهی کرده و غفلت ورزیده کاسته می‌گردد و آن‌مقداری که حضور قلب داشته بالا برده می‌شود و خدا به قلب غافل چیزی عطانمی‌کند، و همانا نافله قرار داده شده تا به وسیله آن، فریضه کامل گردد. (53)

بخش پنجم

هشت دعا در قنوت نمازها

در این بخش، هشت دعا از دعاهای قنوت را که از حضرت علیّ بن موسی‌الرّضاعلیهما السلام روایت شده است، نقل می‌کنیم:

ا ً

دعا در قنوت نمازها

از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
اگر در نمازی باشی که در آن قنوت باید انجام داد، پس قنوت را پس از تمام‌شدن‌قرائت و پیش از رکوع بجا آور و در آن بگو:
أَللَّهُمَّ أَنْتَ اللَّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ الْحَليمُ الْكَريمُ، لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ‌خداوندا؛ تو خداوندی، معبودی جز تو که بردبار و بزرگواری نیست، خدائی جز تو که‌الْعَلِيُّ الْعَظيمُ، سُبْحانَکَ رَبُّ السَّماواتِ السَّبْعِ، وَرَبُّ الْأَرَضينَ‌بلندمرتبه عظیم‌الشأنی نیست، پاک و منزّهی، پروردگار آسمان‌های هفتگانه، و زمین‌های‌السَّبْعِ، وَما فيهِنَّ وَما بَيْنَهُنَّ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ، بِاللَّهِ لَيْسَ‌هفتگانه، و آنچه در آن میان و میان آن است می‌باشی، و پروردگار عرش عظیمی، سوگند به ذات پاکت که‌كَمِثْلِهِ شَیْءٌ، صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لی وَلِوالِدَیّ‌چیزی مانند او نیست، بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و مرا و پدر و مادرم را وَلِجَميعِ الْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ، إِنَّکَ عَلى ذلِکَ قادِرٌ.(54)
و تمام مردان و زنان مؤمن را بیامرز، که تو بر آن توانا هستی.

دعای دیگر در قنوت نمازها

احمد بن علی انصاری گوید: از رجاء بن ابی ضحّاک - که در سفر حضرت امام‌رضاعلیه السلام به خراسان همراه آن حضرت بود - شنیدم که گفت: ... حضرت امام رضاعلیه السلام درهمه نمازها، قنوتش چنین بود:
رَبِّ‌اغْفِرْ وَارْحَمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، إِنَّکَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَجَلّ‌الأَکْرَمُ.
(55)پروردگارا؛ بیامرز و رحم کن و از آنچه می‌دانی بگذر که تو عزیزتر و باشکوهتر و بزرگوارتری.

دعای قنوت حضرت امام رضاعلیه السلام در نماز جمعه

ابن مقاتل گوید: حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
دعای قنوت در نماز عید فطر...
در قنوت نماز جمعه، چه دعایی می‌خوانی؟
عرض کردم: آنچه مردم می‌گویند.
فرمود: تو آنچه را آن‌ها می‌گویند نگو، بلکه این دعا را بخوان:
أَللّهُمَّ أَصْلِحْ عَبْدَکَ وَخَلیفَتَکَ بِما أَصْلَحْتَ بِهِ أَنْبِیآءَکَ وَرُسُلَکَ،خداوندا؛ برای بنده و جانشین خودت کارسازی کن؛ آنگونه که برای پیامبران و رسولانت به شایستگی کارسازی فرمودی،وَحُفَّهُ بِمَلآئِکَتِکَ، وَأَیِّدْهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ مِنْ عِنْدِکَ، وَاسْلُکْهُ مِنْو گرداگرد او فرشتگانت را قرار بده، و او را از ناحیه خود به روح القدس تأیید فرما، و ازبَیْنِ یَدَیْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَداً یَحْفَظُونَهُ مِنْ کُلِّ سُوءٍ، وَأَبْدِلْهُ مِنْپیش رویش و پشت سرش مراقبانی را همراه او گردان تا از هر بدی او را حفظ کنند، و آرامش و آسودگی رابَعْدِ خَوْفِهِ أَمْناً، یَعْبُدُکَ لایُشْرِکُ بِکَ شَیْئاً، وَلاتَجْعَلْ لِأَحَدٍ مِنْجایگزین ترس و بیم او گردان، تا)هر کس(تنها تو را عبادت و بندگی کند، و چیزی را با تو شریک نگرداند، و برای هیچ یک ازخَلْقِکَ عَلی وَلِیِّکَ سُلْطاناً، وَأْذَنْ لَهُ فی جِهادِ عَدُوِّکَ وَعَدُوِّهِ،آفریدگانت بر ولیّت سلطنت قرار مده، و به او اجازه جهاد با کسی که دشمن تو و او است مرحمت فرما، وَاجْعَلْنی مِنْ أَنْصارِهِ، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.(56)
و مرا از یاوران او قرار ده، که تو بی‌گمان بر هر چیز توانایی.

دعای قنوت در نماز عید فطر و قربان

از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
... و قنوت)نماز عید فطر و قربان(این است که بگوئی:
أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُگواهی می‌دهم که خدائی جز خداوند نیست، او یکتا است و شریک ندارد، و اینکه محمّد بندهوَرَسُولُهُ. أَللَّهُمَّ أَنْتَ أَهْلَ الْکِبْرِیآءِ وَالْعَظَمَةِ، وَأَهْلَ الْجُودِو فرستاده او است. خداوندا؛ کبریائی و عظمت شایسته تو است، و جود و بخشش
1. مصباح المتهجّد: 366، جمال الأُسبوع: 256، بحار الأنوار: 251/89، أبواب الجنّات: 183.
وَالْجَبَرُوتِ،]وَأَهْلَ الْعَفْوِ وَالْمَغْفِرَةِ[، وَأَهْلَ التَّقْوی وَالرَّحْمَةِ،و بزرگی و جبروت سزاوار تو است و)تو(اهل عفو و آمرزش و اهل تقوا و رحمتی،أَسْأَلُکَ فی هذَا الْیَوْمِ الَّذی جَعَلْتَهُ لِلْمُسْلِمینَ عیداً، وَلِمُحَمَّدٍاز تو امروز که آن را برای مسلمانان عید و برای)حضرت(محمّدصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ ذُخْراً وَمَزیداً، أَنْ تُصَلِّیَ عَلَیْهِ وَعَلی اٰلِهِ،- که درود خدا بر او و آل او باد - اندوخته و باعث فزونی قرار دادی می‌خواهم که بر او و آل او درود فرستی،وَأَسْأَلُکَ بِهذَا الْیَوْمِ الَّذی شَرَّفْتَهُ وَکَرَّمْتَهُ وَعَظَّمْتَهُ وَفَضَّلْتَهُو از تو می‌خواهم به)حرمت(امروز که آن را شرافت و کرامت و عظمت و برتری بخشیدیبِمُحَمَّدٍ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ، أَنْ تَغْفِرَ لی وَلِجَمیعِ الْمُؤْمِنینَبه)حضرت(محمّد - که درود خدا بر او و آل او باد - که مرا و همه مردانوَالْمُؤْمِناتِ، وَالْمُسْلِمینَ وَالْمُسْلِماتِ، اَلْأَحْیآءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْواتِ،و زنان باایمان و مردان و زنان مسلمان، مردگان و زندگان آن‌ها را بیامرزی، إِنَّکَ مُجیبُ الدَّعَواتُ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(57)
که تو اجابت‌کننده دعاها هستی، ای مهربانترین مهربانان.
االستغفار در قنوت نماز وتر

دعا در قنوت نماز وتر

احمد بن علی انصاری گوید: از رجاء بن ابی ضحّاک شنیدم که گفت: ... حضرت‌امام رضاعلیه السلام در قنوت نماز وتر هفتاد مرتبه می‌گفت:
أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ. (58)
از خدا آمرزش می‌طلبم و از او درخواست توبه می‌نمایم.
1. فقه الرّضاعلیه السلام: 132، بحار الأنوار: 367/90.
2. بحار الأنوار: 93/49.
و نیز از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است که فرمود:
شما را سفارش می‌کنم به نماز شب، هر کس در آخر شب بپاخیزد و هشت‌رکعت نافله شب بخواند، پس از آن، دو رکعت به نیّت نماز شفع و یک رکعت به‌عنوان نماز وتر بجا آورد و در قنوت آن هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند او را ازعذاب قبر و عذاب دوزخ امان بخشد، و عمرش را طولانی گرداند، و روزی او راوسیع و فراوان فرماید.(59)

دعا در قنوت نماز وتر

احمد بن علی انصاری گوید: از رجاء بن ابی ضحّاک شنیدم که گفت: ... حضرت‌امام رضاعلیه السلام در قنوت نماز وتر می‌گفت:
أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ. أَللّهُمَّ اهْدِنا فیمَنْ هَدَیْتَ،خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست. خدایا؛ ما را هدایت کن در زمره کسانی که هدایتشان کرده‌ای،وَعافِنا فیمَنْ عافَیْتَ، وَتَوَلَّنا فیمَنْ تَوَلَّیْتَ، وَبارِکْ لَنا فیماو به ما عافیت ده در زمره آن‌ها که عافیت بخشیده‌ای، و عهده‌دار ما شو در میان آنهائی که عهده‌دارشان هستی، و در آنچه به ماأَعْطَیْتَ، وَقِنا شَرَّ ما قَضَیْتَ، فَإِنَّکَ تَقْضی وَلایُقْضی عَلَیْکَ، إِنَّهُ‌داده‌ای برکت عنایت کن، و ما را از شرّ آنچه حکم کرده‌ای حفظ کن، که تنها تو حکم می‌کنی و هیچ کس بر تو حکم نمی‌کند، همانالایَذِلُّ مَنْ والَیْتَ، وَلایَعِزُّ مَنْ عادَیْتَ، تَبارَکْتَ رَبُّنا وَتَعالَیْتَ.(60)کسی که تو او را دوست بداری خوار نمی‌گردد، و آنکه با او دشمن باشی عزّت نمی‌یابد، تو برکت‌آفرین و بلندمرتبه‌ای ای پروردگار.
ادعای قنوت حضرت امام رضا علیه السلام
برای رفع گرفتاری و نجات از شرّ ستمگران

اَلْفَزَعُ الْفَزَعُ إِلَیْکَ یا ذَا الْمُحاضَرَةِ، وَالرَّغْبَةُ الرَّغْبَةُ إِلَیْکَ یا مَنْ‌پناه بر تو، پناه بر تو ای همه جا حضوردارنده، و میل و اشتیاق به سوی تو است ای آنکه‌بِهِ الْمُفاخَرَةُ، وَأَنْتَ اللَّهُمَّ مُشاهِدُ هَواجِسِ النُّفُوسِ، وَمُراصِدُافتخار و برتری به سبب او است، و تو خداوندا؛ شاهد خطورات و وسوسه‌های نَفْس‌ها، و مراقب‌حَرَکاتِ الْقُلُوبِ، وَمُطالِعُ مَسَرَّاتِ السَّرآئِرِ مِنْ غَیْرِ تَکَلُّفٍ وَلاحرکات دل‌ها، و آگاه از اسرار و پنهان‌کاری‌های باطن‌ها بدون هیچ‌گونه دشواری‌تَعَسُّفٍ، وَقَدْ تَرَی اللَّهُمَّ ما لَیْسَ عَنْکَ بِمُنْطَوٍی، وَلکِنَّ حِلْمَکَو زحمتی هستی، و خداوندا؛ می‌بینی آنچه را که از تو پیچیده نشده و پنهان نمانده است، ولی حلم و بردباری توامَنَ أَهْلَهُ عَلَیْهِ جُرْأَةً وَتَمَرُّداً وَعُتُوّاً وَعِناداً، وَما یُعانیهِ أَوْلِیآؤُکَایمنی بخشیده به اهل خلاف تا جرأت کنند و سرپیچی و گردنکشی و دشمنی با تو داشته باشند، و)تو می‌بینی(آنچه دوستانتمِنْ تَعْفِیَةِ اثارِ الْحَقِّ، وَدُرُوسِ مَعالِمِهِ، وَتَزَیُّدِ الْفَواحِشِ،می‌بینند از نابودی آثار حق و مندرس‌گشتن نشانه‌های آن، و افزایش کارهای زشت،وَاسْتِمْرارِ أَهْلِها عَلَیْها، وَظُهُورِ الْباطِلِ، وَعُمُومِ التَّغاشُمِ،و ادامه‌دادن اهل آن بر آن کارها، و آشکار شدن باطل، و عمومی گشتن ظلم و ستم،وَالتَّراضی بِذلِکَ فِی الْمُعامِلاتِ، وَالْمُتَصَرَّفاتِ مُذْ جَرَتْ بِهِو راضی شدن به آن در داد و ستدها، و آنچه تصرّف می‌شود که این کارالْعاداتُ، وَصارَ کَالْمَفْرُوضاتِ وَالْمَسْنُوناتِ. أَللَّهُمَّ فَبادِرْنا مِنْکَعادّی گشته و مانند واجبات و مستحبّات گردیده است. خداوندا؛ شتاب کن نسبت به ما از جانب خودتبِالْعَوْنِ الَّذی مَنْ أَعَنْتَهُ بِهِ فازَ، وَمَنْ أَیَّدْتَهُ لَمْ یَخَفْ لَمْزَ لَمَّازٍ،با کمکی که هر کس را آنگونه کمک کنی رستگار شود، و هر کسی را که تأییدِ نمائی از عیب‌جوئی دیگران و طعنه آنان نترسد،وَخُذِ الظَّالِمَ أَخْذاً عَنیفاً، وَلاتَکُنْ لَهُ راحِماً وَلا بِهِ رَؤُوفاً. أَللَّهُمّو ستمگر را به شدّت در چنگ خود گرفتار کن، و نسبت به او رحم‌کننده و مهربان نباش. خدایا؛اللَّهُمَّ اللَّهُمَّ بادِرْهُمْ. أَللَّهُمَّ عاجِلْهُمْ. أَللَّهُمَّ لاتُمْهِلْهُمْ. أَللَّهُمّخدایا؛ خدایا؛ در مورد آنان شتاب کن. خداوندا؛ عجله کن. خداوندا؛ مهلت به ایشان مده. خدایا؛غادِرْهُمْ بُکْرَةً وَهَجیرَةً وَسُحْرَةً وَبَیاتاً وَهُمْ نآئِمُونَ، وَضُحیً‌آنان را بامدادان، و در وسط روز، و در سحرها، و شب‌هنگام که در خوابند، و در میان روز که سرگرمندوَهُمْ یَلْعَبُونَ، وَمَکْراً وَهُمْ یَمْکُرُونَ، وَفُجْأَةً وَهُمْ امِنُونَ. أَللَّهُمّو مشغولند گرفتارشان کن، و در مقابل مکر و حیله آنان بر آنان مکر کن، و در حالیکه در ایمنی و آرامش‌اند ناگهان بر آنان هجوم آور. خداوندا؛بَدِّدْهُمْ، وَبَدِّدْ أَعْوانَهُمْ، وَافْلُلْ أَعْضادَهُمْ، وَاهْزِمْ جُنُودَهُمْ،آنان را و یارانشان را پراکنده ساز، و هم‌دستان و یاورانشان را شکست بده، و لشکریان ایشان

را فراری بده،وَافْلُلْ حَدَّهُمْ، وَاجْتَثَّ سَنامَهُمْ، وَأَضْعِفْ عَزآئِمَهُمْ. أللّهُمّو لبه تیز شمشیرشان را بشکن، و سران و مهتران آنان را ریشه‌کن ساز، و پایداری و سرسختی ایشان را دچار ضعف گردان. خداوندا؛امْنَحْنا أَكْتافَهُمْ، وَمَلِّكْنا أَكْنافَهُمْ، وَبَدِّلْهُمْ بِالنِّعَمِ النِّقَمَ، وَبَدِّلْناشانه‌های ایشان را برای ما ببند، و ما را مالک سرزمین‌هایشان گردان، و نعمت‌های آنان را به گرفتاری و بلا تبدیل کن، و ترس مامِنْ مُحاذَرَتِهِمْ وَبَغْيِهِمُ السَّلامَةَ، وَاغْنِمْناهُمْ أَكْمَلَ الْمَغْنَمِ. أَللّهُمّرا از ایشان و ستم ایشان به سلامتی و امنیّت مبدّل گردان، و کامل‌ترین غنیمت‌ها را از آنان به ما برسان. خداوندا؛لاتَرُدَّ عَنْهُمْ بَأسَکَ الَّذی إِذا حَلَّ بِقَوْمٍ فَسآءَ صَباحُ الْمُنْذَرينَ.(61)از آنان بازمدار خشم و عذاب خود را؛ همان عذابی که به هر گروهی برسد، روزگار آنان را سیاه می‌گرداند.

دعای قنوت در نماز کسوف

از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
در قنوت)نماز کسوف(می‌خوانی:
إِنَّ اللَّهَ یَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِی السَّماواتِ وَمَنْ فِی الْأَرْضِ، وَالشَّمْسُ‌همانا هر کس که در آسمان‌ها و هر کس که در زمین است و خورشیدوَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوابُّ وَکَثیرٌ مِنَ النَّاسِ، وَکَثیرٌو ماه و ستارگان و درختان و جانوران و بسیاری از مردم برای خدا سجده می‌کنند، و بسیاریحَقَّ عَلَیْهِمُ الْعَذابُ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. أَللَّهُمّعذاب بر آنان سزاوار گشته است. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست. خداوندا؛لاتُعَذِّبْنا بِعَذابِکَ، وَلاتَسْخُطْ عَلَیْنا بِسَخَطِکَ، وَلاتُهْلِکْناما را به عذاب خود عذاب مکن، و به خشم خود گرفتار مساز، و به غضب خویش هلاکبِغَضَبِکَ، وَلاتَأْخُذْنا بِما فَعَلَ السُّفَهآءُ مِنَّا، وَاعْفُ عَنَّا، وَاغْفِرْمگردان، و به آنچه سفیهان و نابخردان ما انجام می‌دهند ما را مؤاخذه مفرما، و ما را ببخش، و)گناهان(لَنا، وَاصْرِفْ عَنَّا الْبَلآءَ، یا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ.(62)
ما را بیامرز، و بلا را از ما دور گردان، ای دارنده لطف و احسان.
دعای بعد از نماز صبح

بخش ششم

هشت دعا و ذکر از ادعیه و اذکار بعد از نمازهای واجب

در این بخش، هشت دعا و ذکر از دعاها و اذکاری را که پس از نمازهای واجب‌خوانده می‌شوند، نقل می‌کنیم:

ً

دعای بعد از نماز صبح

حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده‌اند:
کسی که پس از نماز صبح این دعا را بخواند، حاجتی را درخواست نمی‌کند مگرآنکه برایش میسّر گردد و خداوند او را کفایت فرماید:
بِسْمِ اللَّهِ وَصَلَّى اللَّهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ، »وَاُفَوِّضُ أَمْرى إِلَى اللَّهِ‌بنام خدا، و درود و رحمت خداوند بر محمّد و آل او باد، »و کار خویش را به خدا واگذار می‌کنم،إِنَّ اللَّهَ بَصيرٌ بِالْعِبادِ فَوَقيهُ اللَّهُ سَيِّئاتِ ما مَكَرُوا«(63)، »لا إِلهَ‌که خداوند نسبت به بندگان بینا است پس خدا او را از بدی‌های آنچه درباره‌اش نیرنگ زدند نگهداشت«، »خدایی جز
1. سوره غافر، آیه 44 و 45.
إِلّا أَنْتَ سُبْحانَکَ إِنّی کُنْتُ مِنَ الظّالِمینَ فَاسْتَجَبْنا لَهُ وَنَجَّيْناهُ‌تو نیست، تو پاک و منزّهی، همانا من از ستمکاران می‌باشم پس ندای او را پاسخ گفتیم و او رامِنَ الْغَمِّ وَکَذلِکَ نُنْجِی الْمُؤْمِنینَ«(64)، »حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَکیلُ از غمّ و غصّه رهانیدیم و همان‌گونه مؤمنان را نجات می‌بخشیم«، »خدا ما را بس است و او خوب دفاع‌کننده و پشتیبانی است فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ«(65)، ما شآءَ اللَّهُ،پس به نعمت خداوند و فضل و احسان او که هیچ بدی به او نرسید دگرگون گشتند«، آنچه خدا بخواهد)همان شود(،لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ، ما شآءَ اللَّهُ لا ما شآءَ النَّاسُ، ما شآءَهیچ جنبش و نیرویی جز به سبب خداوند نیست، آنچه خدا خواهد)همان شود(نه آنچه مردم بخواهند، آنچه‌اللَّهُ وَإِنْ کَرِهَ النَّاسُ. حَسبِیَ الرَّبُّ مِنَ الْمَرْبُوبینَ، حَسْبِیَ الْخالِقُ‌خدا بخواهد)همان شود(گرچه مردم را خوش‌آیند نباشد. پرورش‌دهنده مرا از پرورش‌یافتگان کفایت می‌کند، آفریننده مرامِنَ الْمَخْلُوقینَ، حَسْبِیَ الرَّازِقُ مِنَ الْمَرْزُوقینَ، حَسْبِیَ اللَّهُ رَبّ‌از آفریده‌شدگان کفایت می‌کند، روزی‌دهنده مرا از روزی‌خواران کفایت می‌کند، خداوندی که پروردگاردعا ... برای درخواست روزی
الْعالَمینَ، حَسْبی مَنْ هُوَ حَسْبی،]حَسْبی[مَنْ لَمْ يَزَلْ حَسْبی،جهانیان است مرا بس است، او که کفایت‌کننده است مرا، برایم کافی است، آنکه پیوسته مرا کفایت می‌کند برایم کافی است،حَسْبی مَنْ کانَ مُذْ کُنْتُ لَمْ يَزَلْ حَسْبی، حَسْبِیَ اللَّهُ لا إِلهَ إِلّاآنکه از ابتدایی که بوده‌ام مرا کفایت کرده برایم کافی است، خدا مرا بس است، جز او خدایی و معبودی نیست، هُوَ، عَلَيْهِ تَوَکَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ. (66)
بر او توکّل نمودم، و او پروردگار عرش بزرگ است.

برای درخواست روزی
حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده است:
برای درخواست روزی بعد از هر نماز واجب بگو:
یا مَنْ یَمْلِکُ حَوآئِجَ السَّآئِلینَ، وَیَعْلَمُ ضَمیرَ الصَّامِتینَ، لِکُلّ‌ای آنکه حاجت درخواست کنندگان را مالکی و در اختیار تو است، و از درون و باطن خاموششان و خاطر آنها آگاهی، برای هرمَسْأَلَةٍ مِنْکَ سَمْعٌ حاضِرٌ وَجَوابٌ عَتیدٌ، وَلِکُلِّ صامِتٍ مِنْکَدرخواستی از تو شنیدنی حاضر و جوابی آماده است، و برای هر ساکتیعِلْمٌ باطِنٌ مُحیطٌ. أَسْأَلُکَ بِمَواعیدِکَ الصَّادِقَةِ، وَأَیادیکَعلم و دانش به باطن و فراگیر است. از تو می‌خواهم به وعده‌های راست و درستت، و نعمت‌هایالْفاضِلَةِ، وَرَحْمَتِکَ الْواسِعَةِ، وَسُلْطانِکَ الْقاهِرِ، وَمُلْکِکَ الدَّآئِمِ،افزونت، و رحمت وسیع و فراگیرت، و قدرت چیره‌شونده‌ات، و فرمانروایی همیشگی‌ات،وَکَلِماتِکَ التَّامَّاتِ. یا مَنْ لاتَنْفَعُهُ طاعَةُ الْمُطیعینَ، وَلایَضُرُّهُو کلمات کاملت. ای کسی که فرمانبرداری اهل طاعت به تو سودی نمی‌بخشد،مَعْصِیَةُ الْعاصینَ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ، وَارْزُقْنی مِنْ فَضْلِکَ،و نافرمانی اهل معصیت به تو ضرری نمی‌زند، بر محمّد و آل او درود فرست، و از فضل و احسانت به من روزی بده،وَأَعْطِنی فیما تَرْزُقُنِی الْعافِیَةَ ، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(67)و در آنچه روزی می‌دهی عافیت عطا کن، به رحمتت ای مهربانترین مهربانان.

ذکر »یا رَحمن یا رَحیم«بعد از هر نماز

از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
هر فرد باایمان بعد از هر نماز، دویست و نود و هشت مرتبه با نیّت خالص وتوجّه به خدا و معنی آن بگوید: »یا رَحْمنُ یا رَحیمُ«، جمله مردمان‌او را دوست دارند و اهل تحقیق گردد.(68)

ذکر بعد از نماز صبح

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
کسی که بعد از نماز صبح، صد مرتبه بگوید:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ، لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ.بنام خداوند بخشنده مهربان، هیچ جنبش و نیرویی جز به سبب خداوند بلندمرتبه بزرگ نیست.
این نزدیک‌تر است به اسم اعظم از سیاهی چشم به سفیدی آن، و اسم اعظم‌در آن داخل گشته است.(69)

اذکر دیگر بعد از نماز صبح
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هر کس هر روز پس از نماز صبح، اسم »یا عَزیزُ« را چهل و یک مرتبه باایمان و نیّت خالص و توجّه به خدا و معنی آن بخواند، محتاج خلق نگردد و درمیان مردمان عزیز و مکرّم باشد.(70)
اذکر بعد از نماز صبح و نماز مغرب
اسماعیل بن همام از حضرت امام رضاعلیه السلام و آن حضرت از امیرالمؤمنین‌علیه السلام‌روایت کرده‌اند که فرمود:
هر کس بعد از نماز مغرب و نماز صبح - پیش از آنکه صحبت کند - هفت مرتبه‌بگوید:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ.بنام خداوند بخشنده مهربان، و هیچ جنبش و نیرویی جز به سبب خداوند بلندمرتبه بزرگ نیست.
خداوند هفتاد نوع از انواع بلا را که کمترین آن‌ها جذام و برص و شرّ سلطان وشیطان است، از او برطرف کند.(71)

ذکر بعد از نماز عصر

رجاء بن ابی ضحّاک گوید: حضرت امام رضاعلیه السلام در راه خراسان که بودند، بعد ازسلام نماز عصر در مصلاّی خود می‌نشست و تسبیح و تمجید و تکبیر و تهلیل‌فراوان می‌گفتند و آنگاه سجده شکر می‌نمود و در آن، صد مرتبه می‌گفت:
»حَمْداً للّهِ«؛ »حمد و سپاس مخصوص خداوند است«.(72)

ذکر دیگر بعد از نماز عصر

محمّد بن فضیل صیرفی از حضرت امام رضاعلیه السلام، و آن حضرت از پدرانش‌علیهم السلام، ازرسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روایت کرده‌اند که پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم به شخصی فرمود:
دعابعدازنمازجناب‌جعفرطیّار
هنگامی که نماز عصر را بجا آوردی، هفتاد و هفت مرتبه استغفار بگو و از خداطلب آمرزش کن، خداوند گناه هفتاد و هفت سال تو را فرو ریزد.
عرض کرد: اگر من هفتاد و هفت سال عمر نکنم.
فرمود: تو و پدرت را.
عرض کرد: اگر من و پدرم باهم هفتاد و هفت سال عمر نکنیم.
فرمود: تو و پدر و مادرت را.
عرض کرد: اگر باز هم هفتاد و هفت سال نشود.
فرمود: تو و پدر و مادر و خویشاوندات را شامل شود.(73)

بخش هفتم

هشت دعا

از ادعیه بعد از نمازهای مستحبّ

در این بخش، هشت دعا از دعاهایی را که پس از نمازهای مستحبّ خوانده‌می‌شوند، نقل می‌کنیم:

ً

دعا بعد از نماز جناب جعفر طیّار

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
بر تو باد به نماز جعفر بن ابی طالب؛ زیرا در آن، فضل و فضیلت فراوانی است.
... هر زمانی که اراده کردی این نماز را بخوانی تکبیر بگو، و قرائت نماز را شروع کن،)وبا همان کیفیّتی که قبلاً بیان شد آن را انجام بده(و هنگامی که نماز را به پایان‌رساندی، این دعا را بخوان:
أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ کُلِّ ما سَأَلَکَ بِهِ مُحَمَّدٌ وَالُهُ، وَأَسْتَعیذُخداوندا؛ از تو می‌خواهم از هر چه که محمّد و آل او از تو درخواست نمودند، و به تو پناه می‌برم‌ِکَ مِنْ کُلِّ مَا اسْتَعاذَ مِنْهُ مُحَمَّدٌ وَالُهُ. أَللّهُمَّ أَعْطِنی مِنْ کُلّ‌از همه آنچه محمّد و آل او از آن)به تو(پناه می‌بردند. خداوندا؛ از میان همه‌خَیْرٍ خَیْراً، وَاصْرِفْ عَنّی کُلَّ ما قَضَیْتَ مِنْ شَرٍّ أَوْ فِتْنَةٍ، وَاغْفِرْخیرها و خوبی‌ها بهترین را به من عطا کن، و هر آنچه بدی یا فتنه مقدّر کرده‌ای از من دور گردان، و بیامرزلی ما تَعْلَمُ مِنّی وَما قَدْ أَحْصَیْتَ عَلَیَّ مِنْ ذُنُوبی، وَاقْضِ‌مرا از آنچه از من می‌دانی و آنچه از گناهان من شماره نموده‌ای، و برآورده سازحَوآئِجی ما لَکَ فیهِ رِضاً وَلی فیهِ صَلاحٌ، یا ذَا الْمَنِّ وَالْفَضْلِ،از حاجت‌های من آنچه خشنودی تو در آن است و مصلحت من می‌باشد، ای دارنده لطف و احسان،وَسِّعْ عَلَیَّ فِی الرِّزْقِ وَالْأَجَلِ، وَاکْفِنی ما أَهَمَّنی مِنْ أَمْرِ دُنْیایَ‌در روزی و عُمر من وسعت بده، و آنچه مرا نگران ساخته از امور دنیا وَاخِرَتی، إِنَّکَ أَنْتَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.(74)
و آخرتم کفایتم کن، که تنها تو بر هر چیزی توانا هستی.
ادعای فرَج، بعد از نماز حاجت

دعای فرَج بعد از نماز حاجت

این دعا بعد از دو رکعت نماز حاجت خوانده می‌شود که از حضرت امام رضاعلیه السلام‌روایت شده است. چون سلام نماز را گفتی، این دعا را بخوان در حالی‌که ایستاده‌باشی:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لا شَريکَ لَهُ، خالِقُ الْخَلْقِ،گواهی می‌دهم که خدائی و معبودی جز خداوند نیست، او یگانه است و شریکی برایش نیست، آفریننده هستی‌وَقاسِمُ الرِّزْقِ، وَفالِقُ الْإِصْباحِ، وَجاعِلُ اللَّيْلِ سَکَناً، وَالشَّمْسِ‌و تقسیم‌کننده رزق و روزی است، و شکافنده صبح)و آشکارکننده(آن است، و شب را مایه آرامش، و خورشید
1. فقه الرّضاعلیه السلام: 155، مستدرک الوسائل: 224/6 و 231)با اختصار(، بحار الأنوار: 209/91.
وَالْقَمَرِ حُسْباناً، ذلِکَ تَقْديرُ الْعَزيزِ الْعَليمِ، لا إِلهَ إِلّا هُوَ الْعَزيزُو ماه را وسیله شمردن)و حساب روزها(قرار داده. آن، اندازه‌گیری شخص نیرومند آگاه است، خدایی جز او نیست که قوی‌الْحَکيمُ. وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَوَلِيُّهُ وَنَبِيُّهُ،و صاحب حکمت است. و گواهی می‌دهم که)حضرت(محمّد بنده و فرستاده او است، و کارگزار و پیامبر او است،وَخَليلُهُ وَصَفِيُّهُ، وَحَبيبُهُ وَخالِصَتُهُ، وَخاصَّتُهُ مِنْ خَلْقِهِ، وَأَمينُهُو یار و برگزیده، و دوست و مخلص او است، و از میان آفریدگانش مقام مخصوص و ویژه‌ای دارد، و امانتدار اوعَلى وَحْيِهِ، أَرْسَلَهُ بِالْهُدى وَدينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدّينِ کُلِّهِبر وحیش است، او را به هدایت و دین و آئین حقّ فرستاده است، تا او را بر تمام ادیان پیروز گرداندوَلَوْ کَرِهَ الْمُشْرِکُونَ، بَشيراً وَنَذيراً، وَداعِياً إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ،گرچه مشرکان نپسندند و خوش‌آیند آن‌ها نباشد، او بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده، و به فرمان خدا دعوت‌کننده بسوی او است،وَسِراجاً مُنيراً، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلى أَهْلِ بَيْتِهِ الَّذينَ أَذْهَبَ اللَّهُو چراغ نوردهنده و روشنی‌بخش است، درود و رحمت خدا بر او و اهل بیتش باد که خدا هر گونه‌عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرَهُمْ تَطْهيراً. يا مُقَوِّيَ کُلِّ ذَليلٍ، وَمُعِزَّآلودگی و پلیدی را از وجودشان دور نموده و آنان را پاک و پاکیزه گردانیده است. ای نیرودهنده به هر خوارشده؛ و عزّت‌دهنده‌الْمُؤْمِنينَ، وَمُذِلَّ الْجَبَّارينَ، قَدْ وَحَقِّکَ بَلَغَ مِنِّى الْمَجْهُودُ،به اهل ایمان، و ذلیل‌کننده زورگویان؛ به حقّ تو سوگند که تلاش و کوشش من به نهایت رسیده،فَفَرِّجْ عَنّى يا أَرْحَمَ الرَّاحِمينَ. يا مُفَرِّجُ، اَلْفَرَجَ؛ يا کَريمُ،پس گشایشی در کارم ایجاد کن، ای از همه مهربانان مهربانتر. ای گشایش‌دهنده، گشایش؛ ای بزرگوار،اَلْفَرَجَ؛ يا عَزيزُ، اَلْفَرَجَ؛ يا جَبَّارُ، اَلْفَرَجَ؛

یا رَحْمانُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای نیرومند، گشایش؛ ای قدرتمند، گشایش؛ ای رحم کننده، گشایش؛ ای‌رَحیمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا جَلیلُ، اَلْفَرَجَ؛ یا جَمیلُ، اَلْفَرَجَ؛ یا کَفیلُ،مهربان، گشایش؛ ای بزرگ‌مرتبه، گشایش؛ ای نیکوسیرت، گشایش؛ ای عهده‌دار امور،اَلْفَرَجَ؛ یا مُنیلُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُقیلُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُجیرُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای برخوردارکننده، گشایش؛ ای نادیده‌گیرنده، گشایش؛ ای پناه‌دهنده، گشایش؛ ای‌خَبیرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُنیرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُبَلِّغُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُدیلُ، اَلْفَرَجَ؛آگاه، گشایش؛ ای روشن‌بخش، گشایش؛ ای رساننده، گشایش؛ ای توجّه‌دهنده، گشایش؛یا مُحیلُ، اَلْفَرَجَ؛ یا کَبیرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا قَدیرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا بَصیرُ،ای تغییردهنده، گشایش؛ ای بزرگ، گشایش؛ ای توانا گشایش؛ ای بینا،اَلْفَرَجَ؛ یا بَرُّ، اَلْفَرَجَ؛ یا طَهُرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا طاهِرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا قاهِرُ،گشایش؛ ای نیکوکار، گشایش؛ ای پاک، گشایش؛ ای پاک‌کننده، گشایش؛ ای چیره‌شونده،اَلْفَرَجَ؛ یا ظاهِرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا باطِنُ، اَلْفَرَجَ؛ یا ساتِرُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای آشکار، گشایش؛ ای پنهان، گشایش؛ ای پوشاننده، گشایش؛ ای‌مُحیطُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُقْتَدِرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا حَفیظُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُتَجَبِّرُ،دربرگیرنده، گشایش؛ ای توانمند، گشایش؛ ای حفظکننده، گشایش؛ ای قدرتمند،اَلْفَرَجَ؛ یا قَریبُ، اَلْفَرَجَ؛ یا وَدُودُ، اَلْفَرَجَ؛ یا حَمیدُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای نزدیک، گشایش؛ ای دوستدار، گشایش؛ ای ستوده، گشایش؛ ای‌مَجیدُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُبْدِئُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُعیدُ، اَلْفَرَجَ؛ یا شَهیدُ،شکوهمند، گشایش؛ ای آغازکننده، گشایش؛ ای بازگرداننده، گشایش؛ ای گواه،اَلْفَرَجَ؛ یا مُحْسِنُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُجْمِلُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُنْعِمُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای احسان‌کننده، گشایش؛ ای نیکوکار، گشایش؛ ای نعمت‌دهنده، گشایش؛ ای‌مُفْضِلُ، اَلْفَرَجَ؛ یا قابِضُ، اَلْفَرَجَ؛ یا باسِطُ، اَلْفَرَجَ؛ یا هادی،افزونی‌بخش، گشایش؛ ای گیرنده، گشایش؛ ای گسترانده، گشایش؛ ای هدایت‌کننده،اَلْفَرَجَ؛ یا مُرْسِلُ، اَلْفَرَجَ؛ یا دافِعُ، اَلْفَرَجَ؛ یا رافِعُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای فرستنده، گشایش؛ ای دورکننده، گشایش؛ ای برطرف‌کننده، گشایش؛ ای‌باقی، اَلْفَرَجَ؛ یا واقی، اَلْفَرَجَ؛ یا خَلّاقُ، اَلْفَرَجَ؛ یا وَهّابُ،ماندگار، گشایش؛ ای نگهدارنده، گشایش؛ ای بسیارآفریننده، گشایش؛ ای بخشنده،اَلْفَرَجَ؛ یا تَوّابُ، اَلْفَرَجَ؛ یا فَتّاحُ، اَلْفَرَجَ؛ یا نَفّاحُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای بسیار توبه‌پذیر، گشایش؛ ای گشاینده، گشایش؛ ای وزنده رحمت، گشایش؛ ای‌مُرْتاحُ، اَلْفَرَجَ؛ یا نَفّاعُ، اَلْفَرَجَ؛ یا رَؤُوفُ، اَلْفَرَجَ؛ یا عَطُوفُ،راحتی‌بخش، گشایش؛ ای بسیار سودرساننده، گشایش؛ ای بسیار مهربان، گشایش؛ ای بامحبّت،اَلْفَرَجَ؛ یا کافی، اَلْفَرَجَ؛ یا شافی، اَلْفَرَجَ؛ یا مُعافی، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای کفایت‌کننده، گشایش؛ ای شفادهنده، گشایش؛ ای عافیت‌دهنده، گشایش؛ ای‌مُکافی، اَلْفَرَجَ؛ یا وَفِیُّ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُهَیْمِنُ، اَلْفَرَجَ؛ یا سَلامُ،پاداش‌دهنده، گشایش؛ ای وفاکننده، گشایش؛ ای نگهبان، گشایش؛ ای سلامتی‌بخش،اَلْفَرَجَ؛ یا مُتَکَبِّرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُؤْمِنُ، اَلْفَرَجَ؛ یا أَحَدُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای صاحب رفعت و عظمت،

گشایش؛ ای ایمنی‌دهنده، گشایش؛ ای یکتا، گشایش؛ ای‌صَمَدُ، اَلْفَرَجَ؛ یا نُورُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُدَبِّرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا فَرْدُ، اَلْفَرَجَ؛ یابی‌نیاز، گشایش؛ ای روشنی‌دهنده، گشایش؛ ای تدبیرکننده، گشایش؛ ای فرد، گشایش؛ ای‌وَتْرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا ناصِرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُونِسُ، اَلْفَرَجَ؛ یا باعِثُ، اَلْفَرَجَ؛تنها، گشایش؛ ای یاری‌کننده، گشایش؛ ای مونس، گشایش؛ ای برانگیزنده، گشایش؛یا وارِثُ، اَلْفَرَجَ؛ یا عالِمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا حاکِمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا بارِئُ،ای ارث‌برنده، گشایش؛ ای دانا، گشایش؛ ای حکم‌کننده، گشایش؛ ای به وجودآورنده،اَلْفَرَجَ؛ یا مُتَعالی، اَلْفَرَجَ؛ یا مُصَوِّرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُجیبُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای بلندمرتبه، گشایش؛ ای صورت‌آفرین، گشایش؛ ای اجابت‌کننده، گشایش؛ ای‌قآئِمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا دآئِمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا عَلیمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا حَکیمُ، اَلْفَرَجَ؛ یابرپادارنده، گشایش؛ ای جاودان، گشایش؛ ای بسیار دانا، گشایش؛ ای صاحب حکمت، گشایش؛ ای‌جَوادُ، اَلْفَرَجَ؛ یا بارُّ، اَلْفَرَجَ؛ یا سارُّ، اَلْفَرَجَ؛ یا عَدْلُ، اَلْفَرَجَ؛ یادارنده جود و بخشش، گشایش؛ ای نیکوکار، گشایش؛ ای خشنودکننده، گشایش؛ ای عدالت‌پیشه، گشایش؛ ای‌فاضِلُ، اَلْفَرَجَ؛ یا دَیَّانُ، اَلْفَرَجَ؛ یا حَنَّانُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مَنَّانُ، اَلْفَرَجَ؛صاحب فضل و برتری، گشایش؛ ای جزادهنده گشایش؛ ای بسیار دلسوز و رحم‌کننده، گشایش؛ ای زیاد لطف‌کننده، گشایش؛ یا سَمیعُ، اَلْفَرَجَ؛ یا خَفِیُّ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُعینُ، اَلْفَرَجَ؛ یا ناشِرُ،ای شنوا، گشایش؛ ای پنهان، گشایش؛ ای مددکار، گشایش؛ ای پراکنده‌کننده،اَلْفَرَجَ، یا غافِرُ، اَلْفَرَجَ، یا قَدیمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُسَهِّلُ اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای آمرزنده، گشایش؛ ای بی‌آغاز، گشایش؛ ای آسان‌کننده، گشایش؛ ای‌مُیَسِّرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُمیتُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُحْیی، اَلْفَرَجَ؛ یا نافِعُ،مهیّاکننده، گشایش؛ ای میراننده، گشایش؛ ای زنده‌کننده، گشایش؛ ای فایده‌دهنده،اَلْفَرَجَ؛ یا رازِقُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُسَبِّبُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُغیثُ، اَلْفَرَجَ؛گشایش؛ ای روزی‌دهنده، گشایش؛ ای سبب‌ساز، گشایش؛ ای فریادرس، گشایش؛یا مُغْنی، اَلْفَرَجَ؛ یا مُقْنی، اَلْفَرَجَ؛ یا خالِقُ، اَلْفَرَجَ؛ یا راصِدُ،ای بی‌نیازکننده، گشایش؛ ای مال‌دارکننده، گشایش؛ ای آفریننده، گشایش؛ ای کمین‌کننده،اَلْفَرَجَ؛ یا حاضِرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا جابِرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا حافِظُ، اَلْفَرَجَ؛ یاگشایش؛ ای حضوردارنده، گشایش؛ ای جبران‌کننده، گشایش؛ ای نگهدارنده، گشایش؛ ای‌شَدیدُ، اَلْفَرَجَ، یا غِیاثُ، اَلْفَرَجَ؛ یا عآئِذُ، اَلْفَرَجَ؛ یا اَللّٰهُ، اَلْفَرَجَ؛شدید، گشایش؛ ای دادرس، گشایش؛ ای پناه‌دهنده، گشایش؛ ای خداوند، گشایش؛یا عَظیمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا حَیُّ، اَلْفَرَجَ؛ یا قَیُّومُ، اَلْفَرَجَ؛ یا عالی،ای باعظمت، گشایش؛ ای زنده، گشایش؛ ای پاینده، گشایش؛ ای برتر،اَلْفَرَجَ؛ یا رَبُّ، اَلْفَرَجَ؛ یا أَعْظَمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا أَعَزُّ اَلْفَرَجَ؛ یا أَجَلُّ،گشایش؛ ای پروردگار، گشایش؛ ای عظیمتر، گشایش؛ ای عزیزتر، گشایش؛ ای بزرگ‌مرتبه‌تر،اَلْفَرَجَ؛ یا غَنِیُّ، اَلْفَرَجَ؛ یا أَکْبَرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا أَزَلِیُّ، اَلْفَرَجَ؛ یا أَوَّلُ،گشایش؛ ای بی‌نیاز، گشایش؛ ای بزرگتر، گشایش؛ ای همیشگی، گشایش؛ ای نخست بدون ابتدا،اَلْفَرَجَ؛ یا اخِرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا حَقُّ،

اَلْفَرَجَ؛ یا مُبینُ، اَلْفَرَجَ؛ یا یَقینُ،گشایش؛ ای آخر بدون نهایت، گشایش؛ ای حقّ مطلق و ثابت، گشایش؛ ای آشکار، گشایش؛ ای یقین بدون شبهه،اَلْفَرَجَ؛ یا مالِکُ، اَلْفَرَجَ؛ یا قُدُّوسُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُتَقَدِّسُ، اَلْفَرَجَ؛گشایش؛ ای صاحب‌اختیار، گشایش؛ ای منزّه از هر گونه عیب، گشایش؛ ای پاک از هر گونه نقص، گشایش؛یا واحِدُ، اَلْفَرَجَ؛ یا أَحَدُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُتَوَحِّدُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُمِدُّ،ای یکتا، گشایش؛ ای بی‌همتا، گشایش؛ ای یگانه، گشایش؛ ای ادامه‌دهنده،اَلْفَرَجَ؛ یا قَهَّارُ، اَلْفَرَجَ؛ یا راحِمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُفَصِّلُ، اَلْفَرَجَ؛ گشایش؛ ای صاحب قهر و غلبه، گشایش؛ ای رحم‌کننده، گشایش؛ ای برتری‌دهنده، گشایش؛یا مُتَرَحِّمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا قاصِمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُکْرِمُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُعَلِّمُ،ای ترحّم‌کننده، گشایش؛ ای درهم‌شکننده، گشایش؛ ای گرامی‌دارنده، گشایش؛ ای آموزنده،اَلْفَرَجَ؛ یا مُصْطَفی، اَلْفَرَجَ؛ یا مُزَکّی، اَلْفَرَجَ؛ یا وافی، اَلْفَرَجَ؛گشایش؛ ای برگزیننده، گشایش؛ ای پاک‌کننده، گشایش؛ ای وفاکننده، گشایش؛یا کاشِفُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُصَرِّفُ، اَلْفَرَجَ؛ یا داعی، اَلْفَرَجَ؛ یا مَرْجُوُّ،ای برطرف‌کننده)اندوه(، گشایش؛ ای دگرگون‌کننده، گشایش؛ ای دعوت‌کننده، گشایش؛ ای مایه امید،اَلْفَرَجَ؛ یا مُتَجاوِزُ، اَلْفَرَجَ؛ یا فاتِحُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مَلیکُ، اَلْفَرَجَ؛گشایش؛ ای گذشت‌کننده، گشایش؛ ای فتح‌کننده، گشایش؛ ای دارنده هستی، گشایش؛یا مُقَدِّرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُؤَلِّفُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُمَهِّدُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُؤَیِّدُ،ای اندازه‌گیری‌کننده، گشایش؛ ای گردآورنده، گشایش؛ ای آماده‌کننده، گشایش؛ ای تأییدکننده،اَلْفَرَجَ؛ یا شاهِدُ، اَلْفَرَجَ؛ یا صادِقُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُصَدِّقُ، اَلْفَرَجَ؛ گشایش؛ ای گواه، گشایش؛ ای راستگو، گشایش؛ ای تصدیق‌کننده، گشایش؛یا مُدْرِکُ، اَلْفَرَجَ؛ یا سابِقُ، اَلْفَرَجَ؛ یا عَوْنُ، اَلْفَرَجَ؛ یا لَطیفُ،ای دریابنده، گشایش؛ ای سبقت‌گیرنده، گشایش؛ ای یاری‌دهنده، گشایش؛ ای لطف‌کننده،اَلْفَرَجَ؛ یا رَقیبُ، اَلْفَرَجَ؛ یا فاطِرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُفْنی، اَلْفَرَجَ؛ گشایش؛ ای مراقب و دیدبان، گشایش؛ ای پدیدآورنده)و بروزدهنده استعدادها(، گشایش، ای از بین‌برنده، گشایش؛یا مُسَخِّرُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُمَجِّدُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مَعْبُودُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مَدْعُوُّ،ای تسخیرکننده، گشایش؛ ای شکوهمندکننده، گشایش؛ ای پرستش‌شده، گشایش؛ ای خوانده‌شده،اَلْفَرَجَ؛ یا مَرْهُوبُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُسْتَعانُ، اَلْفَرَجَ؛ یا مُلْتَجِئُ، اَلْفَرَجَ؛ گشایش؛ ای ترسناک، گشایش؛ ای یاری‌رسان، گشایش؛ ای پناه‌دهنده، گشایش؛یا کَهْفُ، اَلْفَرَجَ؛ یا عُدَّةُ، اَلْفَرَجَ؛ یا ذَا الْجَلالِ وَالْإِکْرامِ. أَللّهُمّ‌ای پناهگاه، گشایش؛ ای سرمایه و ساز و برگ، گشایش؛ ای صاحب بزرگی و بزرگواری. خداوندا؛بِحَقِّ هذِهِ الْأَسْمآءِ الْحُسْنی، وَالْکَلِماتِ الْعُلْیا، وَبِحَقِّ »بِسْمِ اللّهِ‌به حقّ این نام‌های نیکو، و کلمات بلندمرتبه، و به حقّ)سوره توحید(»بنام خداوندالرَّحْمنِ الرَّحیمِ قُلْ هُوَ اللّهُ أَحَدٌ اَللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ‌بخشنده مهربان بگو او خداوندِ است یکتا خداوند بی‌نیاز است تولّد

نیافته و از اویُولَدْ وَلَمْ یَکُنْ لَهُ کُفُواً أَحَدٌ«(75)، أَهْلِکْ عَدُوَّ مُحَمَّدٍ وَالِ‌چیزی متولّد نشده و هیچ کس شبیه او نمی‌باشد«، دشمن محمّد و آل محمّد را به هلاکت برسان‌مُحَمَّدٍ. أَللَّهُمَّ إِنْ کانَ فُلانٌ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ‌و نابود کن. خداوندا؛ اگر فلانی دشمن خدا و دشمن رسول خدا - که درود خداعَلَیْهِ وَالِهِ وَأَهْلِ بَیْتِهِ وَذُرِّیَّتِهِ وَشیعَتِهِ، جَحَدَ حَقّاً، وَادَّعی باطِلاً،بر او و آل او باد - و)دشمن(اهل بیت آن حضرت و فرزندان و شیعیانش باشد، حقّی را انکار کرده، و باطلی را ادّعا نموده است،فَأَنْزِلْ عَلَیْهِ حُسْباناً مِنَ السَّمآءِ وَعَذاباً عاجِلاً، امینَ امینَ‌بر او صاعقه‌ای از آسمان و عذابی فوری نازل گردان، اجابت کن، اجابت کن،امینَ رَبَّ الْعالَمینَ، وَأَمانَ الْخآئِفینَ، أَدْرِکْنا فی هذِهِ الْحاجَةِ،اجابت کن پروردگار جهانیان، و ایمنی‌بخش بیمناکان، ما را در مورد این حاجت درباب،وَأَغِثْنا یا إِلهی بِحَقِّ مَلآئِکَتِکَ الْمُقَرَّبینَ، وَأَنْبِیآئِکَ الْمُرْسَلینَ‌و به فریاد ما برس ای خدای من؛ به حقّ فرشتگان مقرّبت و پیامبران فرستاده شده‌الْمُطَهَّرینَ، وَبِشَفاعَةِ نَبِیِّکَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَالِهِ. أَللَّهُمّ‌پاکت، و به شفاعت پیامبرت)حضرت(محمّد که درود خدا بر او و آل او باد. خداوندا؛إِنّی أَتَوَجَّهُ إِلَیْکَ بِنَبِیِّکَ مُحَمَّدٍ صَلَّی‌اللَّهُ عَلَیْهِ وَالِهِ، یا أَبَا الْقاسِمِ‌من به واسطه پیامبرت)حضرت(محمّد - که درود خدا بر او و آل او باد - به سوی تو توجّه پیدا می‌کنم، ای ابوالقاسم؛یا رَسُولَ اللَّهِ، یا إِمامَ الرَّحْمَةِ، إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ،ای رسول خدا؛ ای پیشوای رحمت؛ ما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده،وَتَوَسَّلْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ‌و به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته، و تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش حاجت‌های‌مان1. سوره إخلاص، آیه 1 - 4. یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ. یا أَبامقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. ای اباالْحَسَنِ، یا عَلِیَّ بْنَ أَبی طالِبٍ، یا أَمیرَالْمُؤْمِنینَ، یا حُجَّةَ اللَّهِالحسن؛ ای علیّ بن ابی طالب؛ ای امیر مؤمنان؛ ای حجّت خداوندعَلی خَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنابر آفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛ ما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده، و به وسیله توبِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ‌به درگاه خدا توسّل جسته، و تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش حاجت‌های‌مان‌حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ. یا فاطِمَةُ‌مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. ای فاطمه‌الزَّهْراءُ، یا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، یا سَیِّدَتَنا وَمَوْلاتَنا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکِ‌زهرا؛ ای دختر رسول خدا؛ ای سرور و مولای ما؛ ما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده،إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنا بِکِ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکِ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکِ‌و به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته، و تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش‌بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهَةً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعی لَنا عِنْدَ اللَّهِ.حاجت‌های‌مان مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد

خداوند شفاعت کن.یا أبا مُحَمَّدٍ، یا حَسَنَ بْنَ عَلِیٍّ، یَابْنَ رَسُولِ اللّهِ، یا حُجَّةَ اللَّهِای ابا محمّد؛ ای حسن بن علی؛ ای زاده رسول خدا، ای حجّت خداعَلی خَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنابر آفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛ ما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده، و به وسیله توبِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْبه درگاه خدا توسّل جسته، و تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش حاجت‌های‌مان‌حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ. یا أبا عَبْدِاللَّهِ،مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. ای ابا عبداللّه؛یا حُسَیْنَ بْنَ عَلِیٍّ، یَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ،ای حسین بن علی؛ ای فرزند رسول خدا؛ ای حجّت خدا بر آفریدگانش؛یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ،ای سرور و سالار ما؛ ما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده، و به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته،وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاًو تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش حاجت‌های‌مان مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومندعِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ. یا أَبَا الْحَسَنِ، یا عَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ،نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. ای ابا الحسن؛ ای علیّ بن حسین؛یَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّاای فرزند رسول خدا؛ ای حجّت خدا بر آفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛ ماتَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَیبه واسطه تو به سوی خدا روی آورده، و به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته، و تو را شفیع خود گردانیده،اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَناو پیشاپیش حاجت‌های‌مان مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوندعِنْدَ اللَّهِ. یا أَبا جَعْفَرٍ، یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ، یَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ،شفاعت کن. ای ابا جعفر؛ ای محمّد بن علی؛ ای فرزند رسول خدا؛یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَیای حجّت خدا بر آفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛ ما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده‌اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَو به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته و تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش‌بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ. یاحاجت‌های‌مان مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. ای‌أبا عَبْدِاللَّهِ، یا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ، یَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، یا حُجَّةَ اللَّهِاباعبداللّه؛ ای جعفر بن محمّد؛ ای فرزند رسول خدا؛ ای حجّت خداعَلی خَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنابر آفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛ ما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده، و به وسیله تو به درگاه خدابِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْتوسّل جسته، و تو را شفیع خود گردانیده و پیشاپیش حاجت‌های‌مان‌حاجاتِنا، یا

وَجیهاً عِنْدَ اللّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّهِ. یا أبا إِبْراهیمَ،مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. ای ابا ابراهیم؛یا مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ، یَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ،ای موسی بن جعفر؛ ای فرزند رسول خدا؛ ای حجّت خدا بر آفریدگانش؛یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ،ای سرور و سالار ما؛ ما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده و به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته‌وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاًو تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش حاجت‌های‌مان مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومندعِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ. یا أَبا الْحَسَنِ، یا عَلِیَّ بْنَ مُوسی،نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. ای اباالحسن؛ ای علیّ بن موسی؛یَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّاای فرزند رسول خدا؛ ای حجّت خدا بر آفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛ ماتَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَیبه واسطه تو به سوی خدا روی آورده و به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته و تو را شفیع خوداللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَناگردانیده، و پیشاپیش حاجت‌های‌مان مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوندعِنْدَ اللَّهِ. یا أَبا جَعْفَرٍ، یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ، یَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، یاشفاعت کن. ای ابا جعفر؛ ای محمّد بن علی؛ ای فرزند رسول خدا؛ ایحُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ،حجّت خدا بر آفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛ ما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده‌وَتَوَسَّلْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَو به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته و تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش حاجت‌های‌مانیَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ. یا أَبَامقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. ای اباالْحَسَنِ، یا عَلِیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ، یَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلیالحسن؛ ای علیّ بن محمّد؛ ای فرزند رسول خدا؛ ای حجّت خدا برخَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنا بِکَآفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛ ما به واسطه تو بسوی خدا روی آورده و به وسیله تو به درگاه خدا توسّلإِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا،جسته و تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش حاجت‌های‌مان مقدّم داشته‌ایم،یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ. یا أَبا مُحَمَّدٍ، یا حَسَنَ بْنَای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. ای ابا محمّد؛ ای حسن بن‌عَلِیٍّ، یَابْنَ رَسُولِاللَّهِ، یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلاناعلی؛ ای فرزند رسول خدا؛ ای حجت خدا بر آفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَما به واسطه تو به سوی خدا روی آورده و به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته و تو را شفیعإِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ

اللّهِ، إِشْفَعْخود گردانیده، وَ پیشاپیش حاجت‌های‌مان مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزدِنا عِنْدَ اللَّهِ. یا وَصِیَّ الْحَسَنِ وَالْخَلَفَ الصَّالِحَ، یَابْنَ رَسُولِ‌خداوند شفاعت کن. ای وصیّ امام حسن، و جانشین شایسته او؛ ای فرزند رسول‌اللَّهِ، یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ، یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا إِنَّا تَوَجَّهْنا بِکَ‌خدا؛ ای حجّت خدا بر آفریدگانش؛ ای سرور و سالار ما؛ ما به واسطه توإِلَی اللَّهِ، وَتَوَسَّلْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَاسْتَشْفَعْنا بِکَ إِلَی اللَّهِ، وَقَدَّمْناکَ‌بسوی خدا روی آورده و به وسیله تو به درگاه خدا توسّل جسته و تو را شفیع خود گردانیده، و پیشاپیش‌بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ. أَللَّهُمّ‌حاجت‌های‌مان مقدّم داشته‌ایم، ای آبرومند نزد خدا؛ برای ما نزد خداوند شفاعت کن. خداوندا؛صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاکْشِفْ عَنَّا کُلَّ هَمٍّ، وَفَرِّجْ عَنَّابر محمّد و آل محمّد درود فرست، و از ما هر اندوهی را برطرف کن، و هر غمی راکُلَّ غَمٍّ، وَاقْضِ لَنا کُلَّ حاجَةٍ مِنْ حَوآئِجِ الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ. أَللَّهُمّ‌دور کن، و برای ما هر حاجتی از حاجت‌های دنیا و آخرت را برآورده ساز. خداوندا؛صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَعِذْنا مِنْ شَرِّ جَمیعِ ما خَلَقْتَ.بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و ما را از شرّ و بدی آنچه آفریده‌ای پناه بده.أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَلْبِسْنا دِرْعَکَ الْحَصینَةَ،خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و زره محکمت را بر ما بپوشان،وَقِنا شَرَّ جَمیعِ خَلْقِکَ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ،و ما را از شرّ و بدی تمام آفریدگانت محفوظ بدار. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست،وَاحْفَظْ غُرْبَتَنا، وَاسْتُرْ عَوْرَتَنا، وَامِنْ رَوْعَتَنا، وَاکْفِنا مَنْ بَغیو دوری و بیگانگی ما را)از غیر خودت(حفظ کن، و زشتی‌های ما را بپوشان، و ترس و وحشت ما را ایمنی بخش، و از ستم آنانکه‌عَلَیْنا، وَانْصُرْنا عَلی مَنْ ظَلَمَنا، وَأَعِذْنا مِنَ الشَّیْطانِ الرَّجیم،بر ما گردنکشی می‌کنند و دست دراز می‌نمایند کفایت کن، و ما را بر کسانی که به ما ظلم می‌کنند یاری فرما، و از شیطان رانده‌شده،وَمِنْ جَوْرِ السُّلْطانِ، وَمِنْ شَرِّ کُلِّ ذی شَرٍّ. أَللَّهُمَّ اجْعَلْنا فی‌و ستم سلطان و شرّ و آزار هر بدی‌کننده‌ای پناه بده. خداوندا؛ ما را درسِتْرِکَ وَفی حِفْظِکَ، وَفی کَنَفِکَ وَفی حِرْزِکَ، وَفی عِیاذِکَ‌پوشش خودت و در حفظ و حمایت و حراست و پناه‌وَفی عِزِّکَ وَفی مَنْعِکَ، عَزَّ جارُکَ وَجَلَّ ثَناؤُکَ، وَامْتَنَعَ عآئِذُکَ،و عزّت و بازدارندگیت قرار بده، آنکه در جوار تو باشد عزیز است و مدح و ثنای تو بلندمرتبه است، و پناهنده‌ات در دسترس دشمن‌وَلا إِلهَ غَیْرُکَ، تَوَکَّلْتُ عَلَی الْحَیِّ الَّذی لایَمُوتُ، وَالْحَمْدُ للَّهِنیست، و معبودی غیر تو نباشد، بر خداوند زنده‌ای که نمی‌میرد توکّل کردم، و حمد و ستایش مخصوص خداوندی‌الَّذی لَمْ یَتَّخِذْ وَلَداً، وَلَمْ یَکُنْ لَهُ شَریکٌ فِی الْمُلْکِ وَلَمْ یَکُنْ‌است که فرزندی نگرفته و برای او شریکی در فرمانروائی نیست، و سرپرستی از رویَلَهُ وَلِیٌّ مِنَ الذُّلِّ، وَکَبِّرْهُ تَکْبیراً، وَسُبْحانَ اللَّهِ بُکْرَةً وَأَصیلاً،خواری و ناتوانی ندارد، و او را به

بزرگی یاد می‌کنم، و هر صبحگاه و شامگاه خدا را تسبیح می‌گویم،وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍو هیچ قدرت و نیرویی جز به سبب خداوند بلندمرتبه بزرگ نیست، و درود خدا بر محمّدوَاٰلِهِ أَجْمَعینَ. أَللّٰهُمَّ کُفَّ عَنْ عَبْدِکَ الضَّعیفِ فُلانِ بْنِ فُلانٍو همه آل او باد. خداوندا؛ از فلانی پسر فلانی بنده ضعیفت،شَرَّ فُلانِ بْنِ فُلانٍ، وَذُبَّ عَنْهُ کَیْدَهُ وَمَکْرَهُ، وَغآئِلَتَهُ وَبَطْشَهُ،شرّ و آزار فلانی پسر فلانی را باز بدار، و از او فکر و نیرنگ و بدی و چیرگی‌وَحیلَتَهُ وَغَمْزَهُ، وَطَمَّهُ بِالْعَذابِ طَمّاً، وَقُمَّهُ بِالْبَلآءِ قَمّاً، وَأَبِحْو حیله و فریب و بدگوئی او را دور کن، و او را به شدّت غرق عذاب و سختی گردان و بلای فراگیرت را بر او مسلّط ساز، و حریم‌حَریمَهُ، وَارْمِهِ بِیَوْمٍ لا مَعادَ لَهُ، وَبِساعَةٍ لا مَرَدَّ لَها، إِنَّکَ عَلَیاو را که جز بر اهلش روا نیست بر همگان مباح کن، و به روزی بینداز که بازگشتی برایش نباشد، و به ساعتی که راه رهایی برایش نباشد، که توکُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ. أَللّٰهُمَّ بِحَقِّ الْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومینَ، وَبِحَقِّ حُرْمَتِهِمْبر هر چیز توانایی. خداوندا؛ به حقّ امامان پاک و معصوم، و به حرمتی که‌لَدَیْکَ، وَمَنْزِلَتِهِمْ عِنْدَکَ، أَهْلِکْهُ هَلاکاً عاجِلاً غَیْرَ اجِلٍ، وَخُذْهُدر پیشگاه تو، و جایگاه و مرتبه‌ای که نزد تو دارند، او را فوری و بدون تأخیر به هلاکت برسان، و مجازات کن‌أَخْذَ عَزیزٍ مُقْتَدِرٍ، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ. أَللّٰهُمَّ بِحَقِّکَمجازات کردن شخص نیرومند بااقتدار، به مهربانیت ای مهربانتر از همه مهربان‌ها. خداوندا؛ به حقّ بزرگ‌الْعَظیمِ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَبِحَقِّ أَنْبِیآءِکَ وَرُسُلِکَو والایت، و به حقّ محمّد و آل محمّد، و به حقّ پیامبران و رسولانت،وَبِحَقِّ هؤُلآءِ الْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومینَ، وَبِحَقِّ عِبادِکَ الصَّالِحینَ،و به حقّ امامان پاک و معصوم، و به حقّ بندگان شایسته‌ات،وَبِحَقِّ مَنْ ناداکَ وَناجاکَ، وَدَعاکَ فِی الْبَرِّ وَالْبَحْرِ، صَلِّ عَلیو به حقّ آنانکه تو را صدا بزنند و با تو نجوا کنند، و در خشکی و دریا تو را بخوانند، برمُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ، وَتَفَضَّلْ عَلی فُقَرآءِ الْمُؤْمِنینَمحمّد و آل محمّد درود فرست، و در فرج ایشان شتاب کن، و بر مردان و زنان‌وَالْمُؤْمِناتِ بِالْغِنی وَالْبَرَکَةِ، وَعَلی مَرْضَی الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِمؤمن فقیر به توانگری و برکت لطف کن، و بر مردان و زنان مؤمن مریض‌بِالشِّفآءِ وَالْعافِیَةِ، وَعَلی مَوْتَی الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ بِالْمَغْفِرَةِشفا مرحمت کن و عافیت بده، و بر مردان و زنان مؤمن که از دنیا رفته‌اند آمرزش‌وَالرَّحْمَةِ، وَعَلی غُرَبآءِ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ بِالرَّدِّ إِلی أَوْطانِهِمْو رحمت ارزانی بدار و بر مردان و زنان مؤمن غریب به بازگشت ایشان‌سالِمینَ غانِمینَ، وَعَلی والِدَیْنا وَأَزْواجِنا وَذُرِّیّاتِنا وَأَهْلِبا سلامتی و بهره‌مندی به وطن‌هایشان عنایت فرما، و بر پدران و مادران و همسران و فرزندان‌حُزانَتِنا بِالْعِتْقِ مِنَ النّارِ وَالْفَوْزِ بِالْجَنَّةِ، وَاجْعَلْ لَنا مِنْ أَمْرِناو آنانکه به ما مربوطند با رهایی ایشان از آتش و کامیابی به بهشت کرم کن، و احسان فرما در کار مافَرَجاً وَمَخْرَجاً، وَارْزُقْنا رِزْقاً حَلالاً طَیِّباً مِنْ

حَيْثُ نَحْتَسِبُ‌فرج و گشایشی عنایت کن، و به ما روزی حَلال پاک از جایی که گمان داریم‌وَمِنْ حَيْثُ لانَحْتَسِبُ، وَاخْتِمْ لَنا بِخَيْرٍ، وأَصْلِحْ لَنا شَأنَنا، وَأَعِنَّاو از آنجا که گمان نداریم روزی گردان، و عاقبت و سرانجام کار ما را به خیر گردان، و شئُون ما را اصلاح کن، ولِديننِا وَدُنْيانا، وَاقْضِ حَوآئِجَنا كُلَّها مِنْ اُمُورِ الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ،برای دین و دنیا ما را کمک کن، و همه حاجت‌های دنیوی و اخروی ما رامِمَّا لَکَ فيهِ رِضًى وَلَنا فيهِ صَلاحٌ، وَأَغِثْنا وَأَدْرِكْنا، وَارْزُقْناکه خشنودی تو و مصلحت ما در آن است برآورده ساز، و به فریاد ما برس و ما را دریاب، وحَجَّ بَيْتِکَ الْحَرامِ وَزِيارَةَ النَّبِيِّ وَالْأَئِمَّةِ عَلَيْهِمُ السَّلامُ، فی‌حجّ خانه محترم خودت و زیارت پیامبر و ائمّه طاهرین را - که سلام و درود بر آنان باد - درعامِنا هذا وَفی كُلِّ عامٍ، وَاجْعَلْنا فی طاعَتِکَ مُجِدّينَ، وَفی‌همین امسال و در هر سالی روزی ما گردان، و ما را در اطاعت خود کوشا، و درخِدْمَتِکَ راغِبينَ، وَقِنا بِفَضْلِ رَحْمَتِکَ عَذابَ الْفَقْرِ وَالْقَبْرِ وَالنَّارِخدمت خود مشتاق قرار بده، و به فضل رحمتت از سختی فقر و عذاب قبر و آتش‌وَسَكَراتِ الْمَوْتِ، وَأَهْوالِ يَوْمِ الْقِيامَةِ، يا أَرْحَمَ الرَّاحِمينَ.و سختی جان‌کندن و وحشت‌های روز قیامت ما را حفظ کن، ای مهربانترین مهربانان.
سپس سجده شکر نموده و در آن، حاجت خود را بخواهد که ان شاء اللَّه برآورده‌می‌شود.(76)

دعای حضرت امام رضاعلیه السلام پس از هشت رکعت نماز شب

این دعا از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است و بعد از هشت رکعت نافلهِ نمازشب خوانده می‌شود:
أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِحُرْمَةِ مَنْ عاذَ بِکَ مِنْکَ، وَلَجَأَ إِلی عِزِّکَ،خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به احترام آنکه به)رحمت(تو از)عقاب(تو پناهنده گشت، و به عزّتت پناه برد،وَاسْتَظَلَّ بِفَیْئِکَ، وَاعْتَصَمَ بِحَبْلِکَ، وَلَمْ یَثِقْ إِلّا بِکَ، یا جَزیلَو در سایه لطفت قرار گرفت، و به ریسمان تو چنگ زد، و تنها به تو اطمینان کرد، ای صاحب‌الْعَطایا، یا مُطْلِقَ الْأُساری، یا مَنْ سَمَّی نَفْسَهُ مِنْ جُودِهِعطا و بخشش بسیار؛ ای آزادکننده اسیران؛ ای آنکه خود را به خاطر جود و بخشش فراوانوَهَّاباً، أَدْعُوکَ رَغَباً وَرَهَباً، وَخَوْفاً وَطَمَعاً، وَإِلْحاحاً وَإِلْحافاً،»وهّاب« یعنی زیاد بخشنده نامیده است، تو را از روی اشتیاق و هراس، و ترس و طمع، و الحاح و اصرار و خواری،دعا پس از نماز در مقام جبرئیل
1. البلد الأمین: 449، جامع الأثر: 605)با اختصار(.
وَتَضَرُّعاً وَتَمَلُّقاً، وَقآئِماً وَقاعِداً، وَراکِعاً وَساجِداً، وَراکِباًو زاری و فروتنی، و در حال ایستاده و نشسته، و رکوع و سجده، و سواره‌وَماشِیاً، وَذاهِباً وَجآئِیاً، وَفی کُلِّ حالاتی، وَأَسْأَلُکَ أَنْ تُصَلِّیَو پیاده، و رفتن و آمدن، و در همه حالاتم می‌خوانم، و از تو می‌خواهم که عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَفْعَلَ بی کَذا وَکَذا.(77)
بر محمّد و آل محمّد درود فرستی، و با من »چنین و چنان« کنی.

دعا پس از نماز در مقام جبرئیل‌علیه السلام

این دعا منسوب به حضرت امام رضاعلیه السلام است:
در مقام جبرئیل‌علیه السلام، دو رکعت نماز بخوان و بگو:
یا جَوادُ یا کَریمُ، یا قَریباً غَیْرَ بَعیدٍ، أَسْأَلُکَ بِأَنَّکَ أَنْتَ اللّهُ لَیْسَ‌ای بخشنده؛ ای بزرگوار؛ ای نزدیکی که دور نیستی؛ از تو درخواست می‌کنم - به اینکه تو خداوندی‌کَمِثْلِکَ شَیْءٌ أَنْ تَعْصِمَنی مِنَ الْمَهالِکِ، وَأَنْ تُسَلِّمَنی مِنْ افاتِو هیچ چیز مانند تو نیست - که مرا از موارد هلاکت نگهداری، و از آفت‌های‌الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، وَوَعْثآءِ السَّفَرِ وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ، وَأَنْ تَرُدَّنی سالِمادنیا و آخرت، و دشواری‌های سفر و بدی بازگشت سلامت بداری، و اینکه مراإِلی وَطَنی بَعْدَ حَجّ‌مَقْبُولٍ وَسَعْیٍ مَشْکُورٍ، وَعَمَلٍ‌مُتَقَبَّلٍ، وَلاتَجْعَلْهُ‌بعد از حجّ پذیرفته‌شده، و تلاش پاداش داده‌شده، و عمل مورد قبول سالم به وطنم بازگردانی، و آن رااخِرَ الْعَهْدِ مِنّی مِنْ حَرَمِکَ وحَرَمِ نَبِیِّکَ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَالِهِ.(78)آخرین دیدار من از حرمت و حرم پیامبرت - که درود خدا بر او و آل او باد - قرار ندهی.
1. مصباح المتهجّد: 150، بحار الأنوار: 257/87.
2. هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 313، مستدرک الوسائل: 196/10.
همان‌گونه که می‌توانیم برای خود زیارت بخوانیم، می‌توانیم به نیابت از افراددیگر یا فرد معیّن نیز زیارت کنیم یا اصل زیارت را به نیابت از دیگری انجام دهیم.
دستور نماز این‌گونه زیارت‌ها را در »بخش نمازها« بیان کردیم و اکنون دعاهایی‌که پس از نماز آن‌ها خوانده می‌شود بیان می‌کنیم:

دعا پس از نماز زیارت به نیابت از دیگران

أَللَّهُمَّ إِنّی زُرْتُ هذِهِ الزِّیارَةَ، وَصَلَّیْتُ هاتَیْنِ الرَّکْعَتَیْنِ، وَجَعَلْتُخداوندا؛ من این زیارت را انجام دادم، و این دو رکعت نماز را خواندم، وثَوابَهُما لِجَمیعِ إِخْوانِیَ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ، وَلِجَمیعِ مَنْثواب آن دو را برای همه مردان و زنان مؤمن و همه آنهائی کهأَوْصانی بِالزِّیارَةِ وَالدُّعآءِ لَهُ. أَللَّهُمَّ تَقَبَّلْ ذلِکَ مِنّی وَمِنْهُمْ،مرا به زیارت و دعا سفارش کردند قرار دادم. خداوندا؛ آن را از من و از ایشان قبول کن، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(79)
به رحمتت ای مهربانترین مهربانان.

دعا پس از نماز زیارت به نیابت از شخص خاصّ

دعا پس از نماز زیارت ...
أَللَّهُمَّ لَکَ صَلَّیْتُ وَلَکَ رَکَعْتُ وَلَکَ سَجَدْتُ، لِأَنَّهُ لایَنْبَغِی‌خداوندا؛ برای تو نماز خواندم و برای تو رکوع نمودم و برای تو سجده کردم، زیراالصَّلاةُ وَالرُّکُوعُ وَالسُّجُودُ إِلّا لَکَ. أَللَّهُمَّ وَقَدْ جَعَلْتُ ثَوابَ‌نماز و رکوع و سجود جز برای تو سزاوار نیست. خداوندا؛ ثواب‌سَلامی وَزِیارَتی وَصَلاتی هاتَیْنِ الرَّکْعَتَیْنِ هَدِیَّةً مِنّی إِلی‌سلام و زیارت و این دو رکعت نمازم را هدیه کردم به‌فُلَانِ بْنِ فُلانٍ، فَتَقَبَّلْ ذلِکَ مِنّی وَمِنْهُ، وَأْجُرْنی عَلَیْهِ، إِنَّکَ‌فلانی فرزند فلانی، آن را از من و از او بپذیر، و مرا بر آن پاداش ده، که تو عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.(80) بر هر چیز توانا هستی.

دعا پس از نماز زیارت در سفر نیابتی

أَللَّهُمَّ ما أَصابَنی مِنْ تَعَبٍ أَوْ نَصَبٍ أَوْ سَغَبٍ أَوْ لُغُوبٍ، فَأْجُرْ فُلانَخداوندا؛ در مقابل رنج و ناراحتی و گرسنگی و خستگی که در این سفر به من رسیده، فلانی‌بْنَ فُلانٍ عَلَيْهِ، وَأْجُرْنی فی نِيابَتی عَنْهُ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا مَوْلایَفرزند فلانی را پاداش بده، و مرا در نیابتم از او اجری مرحمت کن. سلام بر تو ای مولای من؛عَنْ فُلانِ بْنِ فُلانٍ أَتَيْتُکَ زآئِراً عَنْهُ، فَاشْفَعْ لَهُ وَ لی عِنْدَ رَبِّکَ.از طرف فلانی فرزند فلانی به پیشگاه تو به عنوان زیارت از طرف او آمده‌ام، پس شفاعت کن برای او و برای من نزد پروردگارت.
آنگاه برای آن شخص و مؤمنان دیگر دعا کنید، و هنگام وداع نیز همین عمل راانجام دهید.(81)
ادعا پس از نماز زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام
از راه دور در بیست و پنجم ذیقعده
أَللَّهُمَّ اِنَّ هاتَيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ، هَدِيَّةٌ مِنّی إِلی رُوحِ سَيِّدی وَإِمامیخداوندا؛ این دو رکعت نماز هدیه‌ای است از طرف من به روح پاک سرورم و امامم و پیشوایم،عَبْدِکَ وَوَلِيِّکَ، أَبِی الْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا، صَلَواتُکَبنده تو و ولیّ تو ابا الحسن علیّ بن موسی الرضا، که درودوَتَسْليماتُکَ عَلی رُوحِهِ وَجَسَدِهِ. أَللَّهُمَّ فَبَلِّغْهُما مِنّی إِليو سلام فراوانت بر روح پاک و جسد طاهر او باد. خداوندا؛ این هدیه مرا به‌رُوحِهِ، وَارْدُدْ عَلَیَّ مِنْ رُوحِهِ التَّحِيَّةَ وَالسَّلامَ.
أَللَّهُمَّ وَاجْزِنیروح او برسان، و از طرف روح پاک او درود و سلامش را به من بازگردان. خداوندا؛ به من به خاطر این کارعَلی ذلِکَ أَفْضَلَ الْجَزآءِ مِنْکَ، وَفی رَسُولِکَ، وَفی وُلْدِ رَسُولِکَ،از طرف خود بهترین جزا و پاداش را مرحمت فرما، و در مورد رسولت و فرزندان رسولت، وَفی وَلِيِّکَ، وَفی وُلْدِ وَلِيِّکَ، يا وَلِیَّ الْمُؤْمِنينَ (83) .(82)
و درباره ولیّت، و فرزندان ولیّت چنین کن، ای سرپرست مؤمنان.
دعای طلب خیر در سجده

بخش هشتم

هشت دعا در سجده

در این بخش، هشت دعا که در سجده خوانده می‌شوند، نقل می‌کنیم:

دعای طلب خیر در سجده

شیخ صدوق‌رحمه الله در کتاب »عیون اخبار الرضاعلیه السلام« با سند خود از حضرت امام‌رضاعلیه السلام روایت کرده است که امام صادق‌علیه السلام فرمود:
پس از نماز واجب سجده می‌کنی و صد مرتبه می‌گویی:
أَللّٰهُمَّ خِرْ لی.
خداوندا؛ آنچه خیر است برای من قرار بده.
سپس به پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم و ائمّه طاهرین‌علیهم السلام توسّل بجو، و بر آنان درودفرست و درخواست شفاعت کن، آنگاه ببین خداوند چه چیزی به تو الهام‌می‌نماید؟ آن را انجام بده که آن، از عنایات خداوند تبارک و تعالی است.(84)

دعا در سجده پس از نماز ظهر

از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
... سپس سجده‌کنان خود را بر خاک می‌افکنی و در سجده‌ات می‌گوئی:
یا أَهْلَ التَّقْوی وَالْمَغْفِرَةِ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ، أَنْتَ مَوْلایَ ای اهل تقوا و آمرزش، ای مهربانترین مهربانان، تو مولاوَسَیِّدی فَارْزُقْنی، أَنْتَ خَیْرٌ لی مِنْ أَبی وَاُمّی وَمِنَ النَّاسِو سرور من هستی پس مرا روزی بده، تو برای من بهتر از پدر و مادر و همه مردمانأَجْمَعینَ، بی إِلَیْکَ فَقْرٌ وَفاقَةٌ، وَأَنْتَ غَنِیٌّ عَنّی، أَسْأَلُکَهستی، بسوی تو نیاز و احتیاج من است، و تو از من بی‌نیازی، از تو می‌خواهمبِوَجْهِکَ الْکَریمِ، وَأَسْأَلُکَ أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ،به حرمت ذات بزرگوارت، و درخواست می‌کنم که بر محمّد و آل محمّدوَعَلی إِخْوانِهِ النَّبِیّینَ، وَالْأَئِمَّةِ الطّاهِرینَ، وَتَسْتَجیبَ دُعآئی،و بر برادرانش پیامبران، و امامان پاک درود فرستی، و دعایم را به اجابت برسانیوَتَرْحَمَ تَضَرُّعی، وَاصْرِفْ عَنّی أَنْواعَ الْبَلآءِ یا رَحْمنُ.(85)و به ناله و زاری من رحم کنی، و انواع بلا را از من بازگردانی، ای)خداوند(بخشنده.ذکر دیگر سجده شکر

ذکر سجده شکر

به سند معتبر از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است که فرمود:
در سجده شکر اگر خواستی صد مرتبه »شُکْراً شُکْراً« بگو و اگر خواستیصد مرتبه »عَفْواً عَفْواً« بگو.(86)

ذکر دیگر سجده شکر

شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
سجده شکر پس از نماز واجب، به خاطر توفیقی است که خدا به بنده‌اش‌مرحمت فرموده تا توانسته فریضه را بجا آورد، و کمترین مقداری که کفایت‌می‌کند این است که سه مرتبه بگوید: »شُکْراً للَّهِ«.
حسن بن علیّ بن فضّال - که راوی حدیث است - گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام‌عرض کردم: معنی »شُکْراً للَّهِ« چیست؟ فرمود:
یعنی می‌گوید: این سجده، سپاسِ توفیقی است که خداوند به من داده تا او راخدمت کنم، و واجباتش را بجا آورم. و همواره شکر کردن باعث فزونی نعمت‌می‌گردد؛ پس اگر در نماز تقصیری و کمبودی داشته که با نوافل کامل نگردیده بااین سجده کامل می‌گردد.(87)

دعا در سجده نماز
ابوالحسن صائغ از عمویش روایت کرده است که گفت: با حضرت امام رضاعلیه السلام‌بسوی خراسان بیرون آمدیم، با او در مورد قتل رجاء بن ابی ضحاک - که مأمور بردن‌آن حضرت به خراسان بود - مشورت کردم، مرا از آن بازداشت و فرمود:
آیا می‌خواهی شخص مؤمنی را در مقابل شخص کافری به قتل رسانی؟
چون به اهواز رسیدیم، به اهل اهواز فرمود:
برای من مقداری نیشکر تهیه کنید.
یکی از اهل اهواز - از آن‌ها که بی‌خردند - گفت: این مرد، اعرابی است نمی‌داند که‌نی در تابستان یافت نمی‌شود.
عرض کردند: ای سرور ما؛ نی در این فصل یافت نمی‌شود و فقط در زمستان پیدامی‌شود. فرمود: شما آن را بجوئید پیدا خواهید کرد.
اسحاق بن ابراهیم گفت: به خدا قسم؛ سرور من چیزی را که وجود نداشته باشدطلب نمی‌کند، در هر طرف عدّه‌ای را فرستادند و بالأخره کارگران اسحاق آمدند وگفتند: نزد ما مقداری نی هست که آن را برای بذری که می‌خواهیم زراعت کنیم‌ذخیره کرده‌ایم، و این یکی از براهین و دلائل امامت آن حضرت بود.
و وقتی در قریه‌ای رسید، از او شنیدم که در سجده‌اش می‌گفت:
لَکَ الْحَمْدُ إِنْ أَطَعْتُکَ، وَلا حُجَّةَ لی إِنْ عَصَیْتُکَ، وَلا صُنْعَ لی‌ستایش سزاوار تو است اگر تو را اطاعت نمایم، و هیچ حجّتی ندارم اگر نافرمانیت کنم، و کاری برای من‌وَلا لِغَیْری فی إِحْسانِکَ، وَلا عُذْرَ لی إِنْ أَسَأْتُ، ما أَصابَنی مِنْ‌و غیر من نیست در احسان تو، و اگر بدی کنم هیچ عذری ندارم، آنچه به من ازحَسَنَةٍ فَمِنْکَ یا کَریمُ، إِغْفِرْ لِمَنْ فی مَشارِقِ الْأَرْضِ وَمَغارِبِهاخیر و خوبی برسد از ناحیه تو است ای بزرگوار، بیامرز هر کسی که در مشرق و مغرب عالم مِنَ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ.(88)
از مرد و زن باایمان هست.

دعا در سجده نماز

از حضرت امام رضاعلیه السلام چنین نقل شده است:
سپس تکبیر بگو و سجده کن، و سجده بر هفت عضو انجام می‌شود که عبارتنداز: پیشانی، کف دو دست، سر دو زانو، و سر دو انگشت بزرگ پا، و بر بینی‌سجده تحقّق پیدا نمی‌کند بلکه بر خاک مالیدن آن، کنایه از ذلّت و خواری درپیشگاه پروردگار است. در وقت سجده‌کردن به طرف بینی‌ات نظر کن، و در بین‌دو سجده و نیز در تشهّد نگاهت به دامنت باشد و در سجده‌ات بگو:
أَللَّهُمَّ لَکَ سَجَدْتُ، وَبِکَ امَنْتُ، وَلَکَ أَسْلَمْتُ، وَعَلَیْکَ تَوَکَّلْتُ،خداوندا؛ برای تو سجده کردم، و به تو ایمان آوردم، و تسلیم تو گردیدم، و بر تو توکّل نمودم،أَنْتَ رَبّی، سَجَدَ لَکَ وَجْهی وَشَعْری وَبَشَری وَمُخّی وَلَحْمی‌تو پروردگار من هستی، برای تو چهره‌ام و مویم و پوستم و مغزم و گوشتم‌وَدَمی وَعَصَبی وَعِظامی، سَجَدَ وَجْهِیَ الْبالِی الْفانِی الذَّلیلُ‌و خونم و رگم و استخوانم سجده کرد، چهره فرسوده شونده از بین رونده پست خوار من سجده کردالْمَهینُ، لِلَّذی خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبارَکَ اللَّهُ‌برای آنکه او را آفریده و صورت بخشیده و گوش و چشم او را گشوده است، پاک است خداوندی کهأَحْسَنُ الْخالِقینَ، »سُبْحانَ رَبِّیَ الْأَعْلی وَبِحَمْدِهِ« سه یا پنج یا هفت‌نیکوترین آفریننده است، »منزّه است پروردگار بلندمرتبه من و به ستایش او مشغولم«.
1. عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 206/2، و در بحار الأنوار: 34/85 و ج: 228/86 با اختصار و مقباس المصابیح: 217.
مرتبه، و اگر نُه مرتبه بگویی افضل است.(89)

دعا در سجده سهو

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده که ذکر سجده سهو این است: بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.(90)به نام خدا و به یاری خدا، سلام بر تو ای پیامبر، و رحمت و برکات خدا بر تو باد.

دعای سجده هنگام مشکلات

این دعا از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
هنگامی که خسته و بی‌تاب و توان شده باشی سجده کن، سپس گونه راست وپس از آن گونه چپ خود را بر زمین بگذار و در هر یک بگو:
یا مُذِلَّ کُلِّ جَبَّارٍ عَنیدٍ، یا مُعِزَّ کُلِّ ذَلیلٍ، قَدْ وَحَقَّکَ بَلَغَای خوار کننده هر زورگوی عنادپیشه، ای عزیز کننده هر ذلیل، به حقّ تو سوگند که مَجْهُودی، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ، وَفَرِّجْ عَنّی.(91)
ناتوان شده و بی‌تاب گشته‌ام، پس بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و گشایشی در کارم بده.
دعای مهمّی برای اداء حقوق...

بخش نهم

هشت دعااز دعاهای هر روز

در این بخش، هشت دعا از دعاهایی که هر روز خوانده می‌شوند نقل می‌کنیم:

ً

دعای مهمّی برای اداء حقوق خداوند

مرحوم سیّد بن طاووس دعایی را نقل کرده است که خلاصه کلام ایشان چنین‌است: حضرت امام رضاعلیه السلام از رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم نقل کردند:
هر کس دوست دارد اعمال او با میزانی که سنگین‌وزن‌تر است وزن شود، وحقوق نعمت‌هایی را که خداوند به او داده ادا نماید، باید هر روز بگوید:
سُبْحانَ اللَّهِ کَما یَنْبَغی للَّهِ، وَلا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ کَما یَنْبَغی للَّهِ،منزّه است خداوند آنگونه تنزیهی که سزاوار خداست، و خدایی نیست جز خداوند آنگونه یگانگی که سزاوار خداست،وَالْحَمْدُ للَّهِ کَما یَنْبَغی للَّهِ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ، وَصَلَّی اللَّهُو ستایش مخصوص خداوند است آنگونه ستایش که سزاوار خداست، و قدرت و قوّتی نیست مگر به وسیله خداوند، و درود خداوندعَلی مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَیْتِهِ، اَلنَّبِیِّ الْعَرَبِیِّ الْهاشِمیِّ، وَصَلَّی اللَّهُبر محمّد و اهل بیت او باد، پیامبر عرب هاشمی‌نسب، و درود خداوند عَلی جَمیعِ الْمُرْسَلینَ وَالنَّبِیّینَ حَتَّی یَرْضَی اللَّهُ. (92)
بر همه رسولان و پیامبران تا خداوند راضی شود.

دعای ایّام غیبت که حضرت امام رضا علیه السلام

به خواندن آن دستور داده‌اند

سیّد بزرگوار رضی الدین علیّ بن طاووس در کتاب »جمال الأُسبوع« گوید: سابقاً در ضمن کارهای عبادی روز و شب، اهتمام بزرگان دین و پیشوایان راستین‌را در زمان‌های گذشته درباره دعا کردن برای حضرت مهدی ارواحنا فداه بیان داشتیم وآن به گونه‌ای بود که ما را آگاه می‌کرد مسأله دعا نمودن برای حضرت مهدی ارواحنا فداه‌از امور مهمّ و مورد توجّه مسلمانان و مؤمنان بوده است.
در تعقیب نماز ظهر دعای امام صادق حضرت جعفر بن محمّدعلیهما السلام را برای‌حضرت مهدی ارواحنا فداه روایت کردیم که از آن استفاده می‌شد، آن حضرت در موردِدعا کردن برای حضرت مهدی ارواحنا فداه بیش از دعا کردن برای خودش اهمیّت‌می‌داد.
و در تعقیب نماز عصر فصل نیکویی را از دعای امام کاظم‌علیه السلام برای حضرت‌مهدی ارواحنا فداه ذکر کردیم و اهمیّت دادن آن حضرت را در مورد دعا برای حضرت‌مهدی ارواحنا فداه - که پیش از دعا برای خودش بود - بیان داشتیم، و کسی که موقعیّت‌این دو امام و جایگاه والای ایشان را در اسلام شناخته باشد، برایش روشن است که‌باید به ایشان اقتدا کند، و به زودی یادآور می‌شویم دستور حضرت امام رضاعلیه السلام و غیرایشان را به دعا کردن برای حضرت مهدی ارواحنا فداه و دعایی را که ایشان در موردفرزندش حضرت مهدی ارواحنا فداه سفارش می‌کرد.
جدّم ابوجعفر شیخ طوسی‌رحمه الله با طرق مختلف از یونس بن عبدالرحمان روایت‌کرده است که گفت: حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام همیشه و مدام دستور می‌داد که‌مردم برای حضرت مهدی ارواحنا فداه این‌گونه دعا کنند:
أَللّٰهُمَّ ادْفَعْ عَنْ وَلِیِّکَ وَخَلیفَتِکَ، وَحُجَّتِکَ عَلی خَلْقِکَ، وَلِسانِکَخداوندا؛ از ولیّ خود و جانشین خویش، و حجّتت بر آفریدگانت، و زبان گویایتالْمُعَبِّرِ عَنْکَ بِإِذْنِکَ، اَلنَّاطِقِ بِحِکْمَتِکَ، وَعَیْنِکَ النَّاظِرَةِ عَلیکه از تو حکایت می‌کند، و به حکمت تو گویا است، و چشم بینایت که نظاره‌گربَرِیَّتِکَ، وَشاهِدِکَ عَلی خَلْقِکَ، اَلْجَحْجاحِ الْمُجاهِدِ، اَلْعآئِذِ بِکَبندگان تو است، و گواه تو بر مخلوقاتت، آن بزرگمردِ مجاهد که پناه‌آورنده به تو استعِنْدَکَ. وَأَعِذْهُ مِنْ شَرِّ جَمیعِ ما خَلَقْتَ وَبَرَأْتَ، وَأَنْشَأْتَدفاع کن، و او را از شرّ آنچه آفریده‌ای و پدید آورده‌ای، و ایجاد کرده‌ایوَصَوَّرْتَ، وَاحْفَظْهُ مِنْ بَیْنِ یَدَیْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ، وَعَنْ یَمینِهِ وَعَنْو صورت بخشیده‌ای پناه بده، و او را از پیش روی و پشت سر، و از طرف راست و از طرف‌شِمالِهِ، وَمِنْ فَوْقِهِ وَمِنْ تَحْتِهِ بِحِفْظِکَ الَّذی لایَضیعُ مَنْ حَفِظْتَهُچپ، و از بالا و پائین محافظت فرما؛ به حفظ و

حراستی که هر کس را به آن حفظ کنی ضایع و تباه‌ِبِهِ، وَاحْفَظْ فیهِ رَسُولَکَ وَاٰبآءَهُ، أَئِمَّتَکَ وَدَعآئِمَ دینِکَ. وَاجْعَلْهُ‌نگردد، و در سایه آن پیامبرت و پدران او را که پیشوایان مردم از طرف تو هستند و ارکان دینت می‌باشند حفظ کن و نگهدار. و اوفی وَدیعَتِکَ الَّتی لاتَضیعُ، وَفی جِوارِکَ الَّذی لایُخْفَرُ، وَفی‌را در امانت و سپرده خودت که ضایع نمی‌شود، و در سایه و جوارت که مورد تعرّض قرار نگیرد، و درمَنْعِکَ وَعِزِّکَ الَّذی لایُقْهَرُ، وَامِنْهُ بِأَمانِکَ الْوَثیقِ، اَلَّذی‌حمایت و عزّت خویش که هرگز مقهور و مغلوب نشود قرار ده، و او را به امان مورد اطمینان خود ایمن بدار که هر کس‌لایُخْذَلُ مَنْ امَنْتَهُ بِهِ، وَاجْعَلْهُ فی کَنَفِکَ الَّذی لایُرامُ مَنْ کانَ‌را به آن ایمن داری هرگز سرکوب نشود، و او را در کنف عنایت خود قرار بده که هر کس در آن قرار گرفت مورد تجاوز واقع‌فیهِ، وَأَیِّدْهُ بِنَصْرِکَ الْعَزیزِ، وَأَیِّدْهُ بِجُنْدِکَ الْغالِبِ، وَقَوِّهِ‌نشود، و او را به نصرت قوی و نیرومندت یاری کن، و به لشکر پیروزمندت تأیید نما، و به نیروی خویش‌بِقُوَّتِکَ، وَأَرْدِفْهُ بِمَلآئِکَتِکَ، وَوالِ مَنْ والاهُ، وَعادِ مَنْ عاداهُ،نیرومند فرما، و فرشتگانت را با او همراه ساز، و دوست بدار هر کسی که او را دوست دارد، و دشمن بدار هر کسی که با او دشمنی کند،وَأَلْبِسْهُ دِرْعَکَ الْحَصینَةَ، وَحُفَّهُ بِالْمَلآئِکَةِ حَفّاً. اَللّٰهُمَّ وَبَلِّغْهُ‌و به او زره محکم خود را بپوشان، و گرداگرد او را با فرشتگان احاطه کن. خداوندا؛ و او را برسانأَفْضَلَ ما بَلَّغْتَ الْقآئِمینَ بِقِسْطِکَ مِنْ أَتْباعِ النَّبِیّینَ. اَللّٰهُمّ‌به مقامی برتر از آنچه برپادارندگان عدالت از پیروان پیامبران را رسانده‌ای. خداوندا؛اشْعَبْ بِهِ الصَّدْعَ، وَارْتُقْ بِهِ الْفَتْقَ، وَأَمِتْ بِهِ الْجَوْرَ، وَأَظْهِرْپراکندگی امور ما را به وسیله او اصلاح کن، و گسستگی ما را به وسیله او به پیوستگی تبدیل کن، و ظلم و ستم را به وسیله او بمیران، و عدل‌بِهِ الْعَدْلَ، وَزَیِّنْ بِطُولِ بَقآئِهِ الْأَرْضَ، وَأَیِّدْهُ بِالنَّصْرِ، وَانْصُرْهُ‌و داد را به وسیله او آشکار ساز، و زمین را با طولانی ماندن او زینت بده، و او را با یاریت تأیید کن، و به وسیله رعب‌بِالرُّعْبِ، وَقَوِّ ناصِریهِ، وَاخْذُلْ خاذِلیهِ، وَدَمْدِمْ عَلی مَنْ نَصَبَ)بر دل‌ها(او را پیروز نما، و یارانش را نیرومند فرما، و آن‌ها را که دست از یاری او برداشتند خوار گردان، و هر کس آشکارا با اولَهُ، وَدَمِّرْ مَنْ غَشَّهُ. وَاقْتُلْ بِهِ جَبابِرَةَ الْکُفْرِ، وَعُمُدَهُ وَدَعآئِمَهُ،دشمنی می‌کند یا به جنگ برخاسته هلاک کن، و هر کس خدعه و خیانت می‌کند نابود گردان، و به وسیله او زورگویان کافر و استوانه‌ها و ارکان‌وَاقْصِمْ بِهِ رُؤُوسَ الضَّلالَةِ وَشارِعَةَ الْبِدَعِ، وَمُمیتَةَ السُّنَّةِ،آنها را به هلاکت برسان، و به وسیله او سران و رؤسای گمراهی، و بدعت‌گزاران، و از بین‌برندگان سنّت،وَمُقَوِّیَةَ الْباطِلِ، وَذَلِّلْ بِهِ الْجَبَّارینَ، وَأَبِرْ بِهِ الْکافِرینَ وَجَمیعَ‌و تقویت‌کنندگان باطل را درهم بشکن، و زورگویان را به وسیله او ذلیل کن، و ریشه‌کن ساز به وسیله او کافران و تمام‌الْمُلْحِدینَ، فی مَشارِقِ الْأَرْضِ وَمَغارِبِها، وَبَرِّها وَبَحْرِها،ملحدان را در شرق و غرب عالم، و در خشکی و

دریایَ آن،وَسَهْلِها وَجَبَلِها، حَتَّی لاتَدَعَ مِنْهُمْ دَیَّاراً، وَلاتُبْقِیَ لَهُمْ اثاراً.و در کوه و بیابان آن، تا آنکه کسی از آنان را باقی نگذاری، و برای آنان اثری بجای نماند.أَللَّهُمَّ طَهِّرْ مِنْهُمْ بِلادَکَ، وَاشْفِ مِنْهُمْ عِبادَکَ، وَأَعِزَّ بِهِخداوندا؛ شهرهایت را از وجود آنان پاک گردان، و)سینه(بندگانت را از آنان شفا بخش، و مؤمنان را به واسطهالْمُؤْمِنینَ، وَأَحْیِ بِهِ سُنَنَ الْمُرْسَلینَ، وَدارِسَ حِکْمَةِ النَّبِیّینَ،آن حضرت عزیز فرما، و سنّت‌های رسولان، و حکمت‌های مندرس‌گشته پیامبران را به وسیله او زنده نما،وَجَدِّدْ بِهِ مَا امْتَحی مِنْ دینِکَ، وَبُدِّلَ مِنْ حُکْمِکَ، حَتَّی تُعیدَو آنچه از دین تو محو و نابود گشته، و از حکم و فرمانت دگرگون شده بازسازی فرما؛ تا آنکه دین تودینَکَ بِهِ، وَعَلی یَدَیْهِ غَضّاً مَحْضاً صَحیحاً، لا عِوَجَ فیهِ، وَلابه وسیله او و با دست مبارکش دوباره تازه و خرّم و صحیح و بی‌آلایش اعاده شود؛ به گونه‌ای که در آن هیچ کجی نباشد، و بدعتیبِدْعَةَ مَعَهُ، وَحَتَّی تُنیرَ بِعَدْلِهِ ظُلَمَ الْجَوْرِ، وَتُطْفِئَ بِهِ نیرانَدر آن راه پیدا نکند، و تا آنکه تاریکی‌های ظلم و ستم به نور عدالت او روشن شود، و آتش کفر به وسیله اوالْکُفْرِ، وَتُوضِحَ بِهِ مَعاقِدَ الْحَقِّ وَمَجْهُولَ الْعَدْلِ. فَإِنَّهُ عَبْدُکَخاموش گردد، و پیچیدگی‌های حقّ و ناشناخته مانده‌های عدل به وسیله او واضح و آشکار شود؛ زیرا آن حضرت، بنده‌ایالَّذِی اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِکَ، وَاصْطَفَیْتَهُ مِنْ خَلْقِکَ، وَاصْطَفَیْتَهُاست که تو او را برای خود خالص گردانیدی، و از میان آفریدگانت برگزیدی، و برعَلی عِبادِکَ، وَائْتَمَنْتَهُ عَلی غَیْبِکَ، وَعَصَمْتَهُ مِنَ الذُّنُوبِ،بندگانت برگزیدی، و بر غیب خویش امین دانستی، و از گناهان او را عصمت دادی و حفظ کردی،وَبَرَّأْتَهُ مِنَ الْعُیُوبِ، وَطَهَّرْتَهُ مِنَ الرِّجْسِ، وَسَلَّمْتَهُ مِنَ الدَّنَسِ.و ساحتش را از هر گونه عیبی مبرّا ساختی، و از هر نوع پلیدی او را پاک نمودی، و از آلودگی سالم داشتی.أَللَّهُمَّ فَإِنَّا نَشْهَدُ لَهُ یَوْمَ الْقِیامَةِ، وَیَوْمَ حُلُولِ الطَّامَّةِ، أَنَّهُ لَمْخداوندا؛ ما روز قیامت و روزی که آن حادثه وحشت‌زای بزرگ فرا رسد، برای اویُذْنِبْ ذَنْباً وَلا أَتی حَوْباً، وَلَمْ یَرْتَکِبْ مَعْصِیَةً، وَلَمْ یُضَیِّعْ لَکَگواهی می‌دهیم که هرگز گناهی نکرده و خطا و جرمی انجام نداده، و معصیت و نافرمانی مرتکب نشده، و هرگز طاعتی را برای توطاعَةً، وَلَمْ یَهْتِکْ لَکَ حُرْمَةً، وَلَمْ یُبَدِّلْ لَکَ فَریضَةً، وَلَمْ یُغَیِّرْاز دست نداده، و)با نافرمانی(حرمت تو را هتک نکرده، و فریضه‌ای از فرایض تو را دگرگون نساخته، و قانونی ازلَکَ شَریعَةً، وَأَنَّهُ الْهادِی الْمَهْدِیُّ الطَّاهِرُ التَّقِیُّ النَّقِیُّ الرَّضِیّقوانینت را تغییر نداده است، و بدون تردید او هدایت‌گری هدایت‌یافته، پاکیزه، باتقوا، پاک‌سرشت، پسندیده‌الزَّکِیُّ. أَللَّهُمَّ أَعْطِهِ فی نَفْسِهِ وَأَهْلِهِ، وَوُلْدِهِ وَذُرِّیَّتِهِ، وَأُمَّتِهِو آراسته است. خداوندا؛ عطا کن او را در مورد خودش و خاندانش، و فرزندانش، و ذرّیه‌اش، و امّتشوَجَمیعِ رَعِیَّتِهِ، ما تُقِرُّ بِهِ عَیْنَهُ، وَتَسُرُّ بِهِ نَفْسَهُ، وَتَجْمَعُ لَهُو همه کسانی که تحت سرپرستی او هستند؛ آنچه را که چشم او را به آن روشن نمایی، و جانش را به آن

خشنود کنی، و برای اومُلْکَ الْمُمْلَکاتِ کُلَها، قَریبِها وَبَعیدِها، وَعَزیزِها وَذَلیلِها، حَتَّی‌فرمانروائی همه ممالک؛ نزدیک و دور آن را، و عزیز و خوارش را فراهم فرما، تا آنکه‌یَجْرِیَ حُکْمُهُ عَلی کُلِّ حُکْمٍ، وَیَغْلِبَ بِحَقِّهِ کُلَّ باطِلٍ. أَللّهُمَّ اسْلُکْحکم و فرمان او بر هر حکم و فرمانی جاری گردد، و حقّ او هر باطلی را مغلوب گرداند. خداوندا؛بِنا عَلی یَدَیْهِ مِنْهاجَ الْهُدی، وَالْمَحَجَّةَ الْعُظْمی، وَالطَّریقَةَما را با دست مبارک او بر راه روشن هدایت، و شاهراه شریعت، و جادّه‌الْوُسْطی، اَلَّتی یَرْجِعُ إِلَیْهَا الْغالی، وَیَلْحَقُ بِهَا التَّالی، وَقَوِّناوسط که دور از افراط و تفریط است، و تندروها باید به سوی آن بازگردند، و عقب‌مانده‌ها خود را به آن برسانند روان ساز، و ما راعَلی طاعَتِهِ، وَثَبِّتْنا عَلی مُشایَعَتِهِ، وَامْنُنْ عَلَیْنا بِمُتابَعَتِهِ،بر اطاعت او نیرومند، و بر همراهی او ثابت و استوار گردان، و به پیروی او بر ما منّت گذار،وَاجْعَلْنا فی حِزْبِهِ الْقَوَّامینَ بِأَمْرِهِ، اَلصَّابِرینَ مَعَهُ، اَلطَّالِبینَو ما را از حزب او که به امر و فرمانش قیام کننده‌اند،)و(در راه او شکیبایند، و بارِضاکَ بِمُناصَحَتِهِ، حَتَّی تَحْشُرَنا یَوْمَ الْقِیامَةِ فی أَنْصارِهِخیرخواهی و دلسوزی نسبت به او رضا و خشنودی تو را طالبند قرار بده، تا آنکه روز قیامت ما را در زمره یاران‌وَأَعْوانِهِ وَمُقَوِّیَةِ سُلْطانِهِ. أَللّهُمَّ وَاجْعَلْ ذلِکَ لَنا خالِصاً مِنْ کُلِّو مددکاران و تقویت‌کنندگان سلطنت و حکومت او محشور گردانی. خداوندا؛ همه اینها را که از تو خواستیم برای ما خالص و پاک‌شَکٍّ وَشُبْهَةٍ وَرِیآءٍ وَسُمْعَةٍ، حَتَّی لانَعْتَمِدَ بِهِ غَیْرَکَ، وَلانَطْلُبَ بِهِاز هر شکّ و شبهه قرار بده که نخواهیم با آن خودنمایی کنیم، و نخواهیم به گوش دیگران برسد، تا آنجا که به خاطر آن به غیر تو تکیه وإِلّا وَجْهَکَ، وَحَتَّی تُحِلَّنا مَحَلَّهُ، وَتَجْعَلَنا فِی الْجَنَّةِ مَعَهُ، وَأَعِذْنااعتماد نداشته و به وسیله آن جز خشنودی تو را طلب نکنیم، و تا آنکه در جایگاه او ما را وارد نمائی، و در بهشت با او قرار دهی،مِنَ السَّامَةِ وَالْکَسَلِ وَالْفَتْرَةِ، وَاجْعَلْنا مِمَّنْ تَنْتَصِرُ بِهِ لِدینِکَ،و ما را از خستگی و بی‌حوصلگی و سستی پناه بده، و از کسانی که دینت را به وسیله او یاری می‌کنی،وَتُعِزُّ بِهِ نَصْرَ وَلِیِّکَ، وَلاتَسْتَبْدِلْ بِنا غَیْرَنا، فَإِنَّ اسْتِبْدالَکَ بِناو نصرت و پیروزی ولیّت را تقویت می‌نمائی قرار بده، و غیر ما را جایگزین ما مگردان، که این جایگزینیغَیْرَنا عَلَیْکَ یَسیرٌ، وَهُوَ عَلَیْنا عَسیرٌ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی وُلاةِبرای تو ساده و آسان، و بر ما بسی دشوار است. خداوندا؛ درود فرست بر والیان وعَهْدِهِ، وَالْأَئِمَّةِ مِنْ وُلْدِهِ، وَبَلِّغْهُمْ امالَهُمْ، وَزِدْ فی اجالِهِمْ،فرمانداران او، و پیشوایان از فرزندان او، و ایشان را به آرزوهایشان برسان، و بر مدّت عمرشان بیفزا،وَأَعِزَّ نَصْرَهُمْ، وَتَمِّمْ لَهُمْ ما أَسْنَدْتَ إِلَیْهِمْ فی أَمْرِکَ لَهُمْ، وَثَبِّتْو پیروزی ایشان را تقویت فرما، و آنچه را به ایشان مربوط ساخته‌ای در امر و فرمانت برای ایشان کامل گردان، ودَعآئِمَهُمْ، وَاجْعَلْنا لَهُمْ أَعْواناً، وَعَلی دینِکَ أَنْصاراً، فَإِنَّهُمْ مَعادِنُپایه‌ها و اساس کار ایشان را ثابت و استوار نما، و ما را مددِکار آنان، و یاور دینت

قرار بده، که بدون تردید ایشان معدن‌های کَلِماتِکَ، وَأرْکانُ تَوْحیدِکَ، وَدَعآئِمُ دینِکَ، وَوُلاةُ أَمْرِکَ، وَخالِصَتُکَ کلمات تو، و ارکان توحید تو، و ستون‌های دین تو، و کارگزاران و والیان امر تو، ومِنْ عِبادِکَ، وَصَفْوَتُکَ مِنْ خَلْقِکَ، وَأَوْلِیآئُکَ وَسَلآئِلُ أَوْلِیآئِکَ،بندگان خالص تو، و برگزیده از میان آفریدگان تو، و اولیای تو و فرزندان اولیای تو،وَصَفْوَةُ أَوْلادِ رُسُلِکَ، وَالسَّلامُ عَلَیْهِمْ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ.(93)و برگزیده از میان فرزندان رسولان توأند، و درود و رحمت و برکات بی‌پایان الهی بر همه آنان باد.

1. جمال الأُسبوع: 307، و در مصباح المتهجّد: 409، المصباح: 726، و البلد الأمین: 122 با تفاوتی اندک، و نیز سیّدرحمه الله آن‌را در »مصباح الزائر: 457» با اندکی اختلاف روایت کرده است، صحیفه مهدیّه)مترجم، چاپ نهم(: 340

دعای ایّام غیبت، به روایتی دیگر

سیّد بزرگوار علیّ بن طاووس رحمه الله چنین می‌گوید: یونس بن عبدالرحمان ازحضرت امام رضاعلیه السلام روایت می‌کند که آن حضرت پیوسته دستور به دعا برای صاحب‌الزمان ارواحنا فداه می‌داد و از جمله دعاهای ایشان برای حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه‌این دعاست:
أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَادْفَعْ عَنْ وَلِیِّکَ وَخَلیفَتِکَ‌خدایا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست و از ولیّ و خلیفه‌اتوَحُجَّتِکَ عَلی خَلْقِکَ، وَلِسانِکَ الْمُعَبِّرِ عَنْکَ بِإِذْنِکَ، اَلنَّاطِقِو حجّتت بر بندگانت،)هر بلایی را(دفع فرما. همان کسی که با اجازه تو زبان گویا و بیان‌کننده حقایق از طرف تو است، وبِحِکْمَتِکَ، وَعَیْنِکَ النَّاظِرَةِ فی بَرِیَّتِکَ، اَلشَّاهِدِ عَلی عِبادِکَ،با حکمت تو سخن می‌گوید؛ و چشم بینای تو در میان بندگانت است؛ گواه بر آن‌ها است؛اَلْجَحْجاحِ الْمُجاهِدِ الْمُجْتَهِدِ، عَبْدِکَ الْعآئِذِ بِکَ. أَللَّهُمَّ وَأَعِذْهُآن بزرگمرد مجاهد کوشا و بنده‌ای که به تو پناه آورده است. بار خدایا؛ او را پناه بده‌مِنْ شَرِّ ما خَلَقْتَ وَذَرَأْتَ، وَبَرَأْتَ وَأَنْشَأْتَ وَصَوَّرْتَ، وَاحْفَظْهُاز شرّ هر آنچه خلق کردی و آفریدی و پدید آوردی و ایجاد نمودی و صورت و شکل بخشیدی. و او را حفظ فرمامِنْ بَیْنِ یَدَیْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ، وَعَنْ یَمینِهِ وَعَنْ شِمالِهِ، وَمِنْ فَوْقِهِاز مقابلش و پشت سرش و راست و چپش و از بالای سرشوَمِنْ تَحْتِهِ، بِحِفْظِکَ الَّذی لایَضیعُ مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ، وَاحْفَظْو زیر پایش؛ به حفظی که هر که را به آن حفظ کنی ضایع نگردد. و با این محافظت،فیهِ رَسُولَکَ وَوَصِیَّ رَسُولِکَ وَابآئَهُ، أَئِمَّتَکَ وَدَعآئِمَ دینِکَ،پیامبر و وصیّ پیامبر و پدرانش را - آنان که ائمّه تو و استوانه‌های دین تو هستند - حفظ فرما،صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ، وَاجْعَلْهُ فی وَدیعَتِکَ الَّتی لاتَضیعُ،درود تو بر همه آنان باد؛ و قرار بده او را در ودیعه خویش که از بین نمی‌رود؛وَفی جِوارِکَ الَّذی لایُحْتَقَرُ، وَفی مَنْعِکَ وَعِزِّکَ الَّذی لایُقْهَرُ.و در جوار رحمتت که حقیر و پست نمی‌شود؛ و در حمایت و پناه عزّتت که هرگز مقهور نمی‌شود.أَللَّهُمَّ وَامِنْهُ بِأَمانِکَ الْوَثیقِ الَّذی لایُخْذَلُ مَنْ امَنْتَهُ بِهِ، وَاجْعَلْهُخدایا؛ او را در نگاهبانی محکم خود ایمن دار؛ که هر کس در آن نگاهبانی درآید مخذول و مغلوب نشود. او رافی کَنَفِکَ الَّذی لایُضامُ مَنْ کانَ فیهِ، وَانْصُرْهُ بِنَصْرِکَ الْعَزیزِ،در احاطه و سایه لطف خود که هر کس در آن قرار گیرد مورد ستم واقع نشود قرار بده، او را با یاری قدرت‌مندت یاری کن،وَأَیِّدْهُ بِجُنْدِکَ الْغالِبِ، وَقَوِّهِ بِقُوَّتِکَ، وَأَرْدِفْهُ بِمَلآئِکَتِکَ. أَللَّهُمّو با سپاه غالبت تأییدش فرما، و با قوّت لایتناهی خود نیرومندش گردان، و فرشتگانت را با او همراه ساز. خدایا؛والِ مَنْ والاهُ، وَعادِ مَنْ عاداهُ، وَأَلْبِسْهُ دِرْعَکَ الْحَصینَةَ، وَحُفَّهُدوستش را دوست بدار، و دشمنش را دشمن بدار، و زره محکم خود

را بر او بپوشان؛ و گرداگرد وجودش رابِمَلآئِکَتِکَ حَفّاَ. أللّهُمَّ وَبَلَغْهُ أفْضَلَ ما بَلَّغْتَ الْقآئِمینَ بِقِسْطِکَبا فرشتگان، احاطه کن. خداوندا؛ او را به برترین مرتبه‌ای که هر برپاکننده عدلی رامِنْ أَتْباعِ النَّبِیّینَ. أَللّهُمَّ اشْعَبْ بِهِ الصَّدْعَ، وَارْتُقْ بِهِ الْفَتْقَ،- از پیروان پیامبران - رسانیده‌ای برسان. بارخدایا؛ اختلاف‌ها را به واسطه وجود مقدّسش برطرف گردان، و تفرقه‌ها و پراکندگی‌ها را به واسطه اووَأَمِتْ بِهِ الْجَوْرَ، وَأَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ، وَزَیِّنْ بِطُولِ بَقآئِهِ الْأَرْضَ،از میان بردار. ستم را به وسیله او بمیران و عدل را ظاهر فرما، و با ماندن طولانی‌اش زمین را زینت بخش،وَأَیِّدْهُ بِالنَّصْرِ، وَانْصُرْهُ بِالرُّعْبِ، وَافْتَحْ لَهُ فَتْحاً یَسیراً، وَاجْعَلْو با یاری خود تأییدش کن، و با رعب انداختن بر دل دشمنانش نصرتش بده؛ و فتح و گشایشی آسان بدو نصیب فرما، ولَهُ مِنْ لَدُنْکَ عَلی عَدُوِّکَ وَعَدُوِّهِ سُلْطاناً نَصیراً. أَللّهُمَّ اجْعَلْهُاز جانب خودت سلطنت و قدرتی ظفرمندانه بر دشمنان خود و دشمنان او، به او مرحمت فرما. خدایا؛ او را همان‌الْقآئِمَ الْمُنْتَظَرَ، وَالْإِمامَ الَّذی بِهِ تَنْتَصِرُ، وَأَیَّدْهُ بِنَصْرِ عَزیزِبرپاکننده عدل و داد قرار ده، که مورد انتظار همگان است؛ و او را امامی قرار ده که به وسیله او ما را یاری می‌نمایی؛ و با نصرتیوَفَتْحٍ قَریبٍ، وَوَرِّثْهُ مَشارِقَ الْأَرْضِ وَمَغارِبَهَا اللّاتی بارَکْتَباعزّت و گشایشی زودهنگام تأییدش بفرما. مشرق و مغرب زمینت را به او ارث بده؛ البتّه قلمروی که برایش مبارک‌فیها، وَأَحْیِ بِهِ سُنَّةَ نَبِیِّکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ، حَتّی لایَسْتَخْفِیَقرار داده باشی؛ به واسطه او سنّت پیامبرت را - که درود خدا بر او و آل او باد - حیاتی دیگر بخش، تا این که‌بِشَیْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ، وَقَوِّ ناصِرَهُ، وَاخْذُلْچیزی از حق را به خاطر ترس از آفریدگان پنهان ندارد. یاورش را قوی گردان، و کسی را که خذلان و خواریش را خواهد، مخذول‌خاذِلَهُ، وَدَمْدِمْ عَلی مَنْ نَصَبَ لَهُ، وَدَمِّرْ عَلی مَنْ غَشَّهُ. أَللّهُمّو مغلوب فرما؛ کسی که با او دشمنی آشکار نماید مورد خشم خویش قرار بده؛ آن که را با او نیرنگ کند نابود کن. خداوندا؛وَاقْتُلْ بِهِ جَبابِرَةَ الْکُفْرِ وَعُمُدَهُ، وَدَعآئِمَهُ وَالْقُوَّامَ بِهِ، وَاقْصِمْ بِهِبه واسطه او کافران زورگو و ارکان و سردسته‌های آن‌ها و هر آن که باعث دوام و قوام آن‌ها باشد را نابود کن.رُؤُوسَ الضَّلالَةِ، وَشارِعَةَ الْبِدْعَةِ، وَمُمیتَةَ السُّنَّةِ، وَمُقَوِّیَةَسران گمراهی، و سرچشمه‌های بدعت و هر که سنّت را بمیراند و باطل را تقویت کند، با نیروی الهی‌اش‌الْباطِلِ، وَأَذْلِلْ بِهِ الْجَبَّارینَ، وَأَبِرْ بِهِ الْکافِرینَ وَالْمُنافِقینَ،درهم شکن. سرکشان ستمگر را به وسیله او ذلیل کن و کافران و دورویان‌وَجَمیعَ الْمُلْحِدینَ، حَیْثُ کانُوا وَأَیْنَ کانُوا مِنْ مَشارِقِ الْأَرْضِو همه ملحدان را به واسطه او هلاک نما؛ در هر زمان و هر مکانی که باشند؛ مشرق‌وَمَغارِبِها، وَبَرِّها وَبَحْرِها، وَسَهْلِها وَجَبَلِها، حَتّی لاتَدَعَ مِنْهُمْو مغرب، دریا و خشکی، کوه و دشت؛ تا این که از آنان،دَیّاراً، وَلاتُبْقِیَ لَهُمْ اثاراً. أَللّهُمَّ وَطَهِّرْ مِنْهُمْ بِلادَکَ، وَاشْفِکسی باقی نگذاری و اثری بجا نماند.

خدایا؛ سرزمین خود را از وجود آن‌ها پاک کن‌مِنْهُمْ عِبادَکَ، وَأَعِزَّ بِهِ الْمُؤْمِنینَ، وَأَحْیِ بِهِ سُنَنَ الْمُرْسَلینَ،و قلب مؤمنان را با نابودی آنان شفا بخش؛ و به واسطه آن حضرت، مؤمنان را عزیز فرما، و سنّت‌های رسولان‌وَدارِسَ حِکَمِ النَّبِیّینَ، وَجَدِّدْ بِهِ ما مُحِیَ مِنْ دینِکَ، وَبُدِّلَ مِنْو فرستادگانت را، و احکام پیامبران را - که رو به نابودی رفته است - بار دیگر زنده نما، و هر آن چه از دینت محو شده و ازحُکْمِکَ، حَتَّی تُعیدَ دینَکَ بِهِ وَعَلی یَدَیْهِ غَضّاً جَدیداً صَحیحاًاحکامت دگرگون گشته است، تازه و نو گردان؛ تا این که دین حقیقی تو به دست او؛ شاداب، تازه، جدید، خالص ومَحْضاً، لاعِوَجَ فیهِ، وَلابِدْعَةَ مَعَهُ، حَتَّی‌تُنیرَ بِعَدْلِهِ ظُلَمَ‌الْجَوْرِ،صحیح بدون هیچ کژی و بدعتی گردانی. تا آن که تاریکی‌های ستم را با نور عدلش روشن گردانی،وَتُطْفِئَ بِهِ نیرانَ الْکُفْرِ، وَتُظْهِرَ بِهِ مَعاقِدَ الْحَقِّ، وَمَجْهُولَو آتش فتنه‌های کافران را به وسیله او خاموش گردانی، و گره‌خوردگی‌ها و پیچیدگی‌های حقّ را به وسیله او آشکار گردانی و عدل و داد گم‌شده والْعَدْلِ، وَتُوضِحَ بِهِ مُشْکِلاتِ الْحُکْمِ. أَللَّهُمَّ وَإِنَّهُ عَبْدُکَ الَّذِی‌ناشناخته را به وسیله او ظاهر گردانی؛ مشکلات و دشواری‌های احکام را - با پرتوهای نورافشان او - واضح گردانی. بار خدایا؛ هماناسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِکَ، وَاصْطَفَیْتَهُ مِنْ خَلْقِکَ، وَاصْطَفَیْتَهُ عَلیاو بنده‌ای از بندگان توست که برای خود خالصش گردانیدی، و از میان آفریدگانت اورا برگزیدی، و او راعِبادِکَ، وَائْتَمَنْتَهُ عَلی غَیْبِکَ، وَعَصَمْتَهُ مِنَ الذُّنُوبِ، وَبَرَّأْتَهُبر بندگانت برگزیدی، و او را برای سپردن غیب خود امین یافتی، و او را از گناهان معصومش داشتی، و از عیب‌ها مبرّایش کردی،مِنَ الْعُیُوبِ، وَطَهَّرْتَهُ جمِنَ الرِّجْسِ‌ج، وَصَرَّفْتَهُ عَنِ الدَّنَسِ،و از هر گونه آلودگی پاکیزه‌اش کردی، و از ناپاکی و پلیدی به دورش گردانیدی،وَسَلَّمْتَهُ مِنَ الرَّیْبِ. أَللَّهُمَّ فَإِنَّا نَشْهَدُ لَهُ یَوْمَ الْقِیامَةِ، وَیَوْمَو از هر شکّ و شبهه‌ای سلامتش فرمودی. خدایا؛ ما در روز قیامت - و روزحُلُولِ الطَّامَّةِ، أَنَّهُ لَمْ یُذْنِبْ وَلَمْ یَأْتِ حَوْباً، وَلَمْ یَرْتَکِبْ لَکَ‌برپا شدن حادثه عظیم محشر - گواهی می‌دهیم که او گناهی نکرده است؛ جرمی انجام نداده‌مَعْصِیَةً، وَلَمْ یُضَیِّعْ لَکَ طاعَةً، وَلَمْ یَهْتِکْ لَکَ حُرْمَةً، وَلَمْ یُبَدِّلْو معصیتی مرتکب نشده است؛ طاعتی را تباه نکرده است؛ حرمتی را هتک نکرده است؛ ولَکَ فَریضَةً، وَلَمْ یُغَیِّرْ لَکَ شَریعَةً، وَأَنَّهُ الْإِمامُ التَّقِیُّ الْهادِی‌واجبی را عوض ننموده است؛ و قانونی را تغییر نداده است؛ او امامی پرهیزکار، هدایت‌گر،الْمَهْدِیُّ الطَّاهِرُ التَّقِیُّ الْوَفِیُّ الرَّضِیُّ الزَّکِیُّ. أَللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَیْهِ‌رهبری هدایت‌شده، پاک‌سرشت، باتقوا، باوفا، پسندیده و نیک سیرت است. خداوندا؛ بر اووَعَلی ابآئِهِ، وَأَعْطِهِ فی نَفْسِهِ وَوُلْدِهِ، وَأَهْلِهِ وَذُرِّیَّتِهِ وَاُمَّتِهِو پدرانش درود فرست، و در مورد خودش، فرزندان و خانواده‌اش، امّت‌وَجَمیعِ رَعِیَّتِهِ، ما تُقِرُّ بِهِ عَیْنَهُ، وَتَسُرُّ بِهِ نَفْسَهُ، وَتَجْمَعُ لَهُ مُلْکَو رعیّتش، چیزی عطا کن که چشمش را به آن روشن نمایی و روانش را به آن شاد

گردانی؛ و حکومت همه‌الْمُمْلَکاتِ کُلَها، قَریبِها وَبَعیدِها، وَعَزیزِها وَذَلیلِها، حَتَّی‌ممالک - اعمّ از دور و نزدیک، قوی و ضعیف - تحت سیطره او درآید،یَجْرِیَ حُکْمُهُ عَلی کُلِّ حُکْمٍ، وَیَغْلِبَ بِحَقِّهِ عَلی کُلِّ باطِلٍ.و فرمانش بر هر حکمی نافذ باشد، و کلمه حقّش، بر هر باطلی غالب گردد.أَللَّهُمَّ وَاسْلُکْ بِنا عَلی یَدَیْهِ مِنْهاجَ الْهُدی، وَالْمَحَجَّةَ الْعُظْمی،خدایا؛ به دست مبارکش ما را بر طریق هدایت روان کن، و بر شاهراه روشن‌وَالطَّریقَةَ الْوُسْطی، اَلَّتی یَرْجِعُ إِلَیْهَا الْغالی، وَیَلْحَقُ بِهَا التَّالی.و راه میانه و اعتدال - که هر افراطگر پیشرو و هر تفریطپیشه عقب‌مانده باید بدان باز گردد - استوار فرما.أَللَّهُمَّ وَقَوِّنا عَلی طاعَتِهِ، وَثَبِّتْنا عَلی مُشایَعَتِهِ، وَامْنُنْ عَلَیْناخدایا؛ ما را بر طاعتش نیرومند گردان، و بر پیرویش ثابت قدم بدار، و با نعمت پیروی از او بر ما منّت‌بِمُتابَعَتِهِ، وَاجْعَلْنا فی حِزْبِهِ الْقَوَّامینَ بِأَمْرِهِ، اَلصَّابِرینَ مَعَهُ،بگذار، و ما را جزو گروه او که عهده‌دار امر او هستند قرار ده که به فرمانش، سر فرود می‌آورند، و در راهش صبر پیشه می‌کنند،اَلطَّالِبینَ رِضاکَ بِمُناصَحَتِهِ، حَتَّی تَحْشُرَنا یَوْمَ الْقِیامَةِ فی‌و از خیرخواهی او رضای تو را می‌طلبند. تا در نهایت، در روز قیامت، ما را درأَنْصارِهِ وَأَعْوانِهِ، وَمُقَوِّیَةِ سُلْطانِهِ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ‌گروه یاران و مددکاران و تقویت‌کنندگان حکومت بابرکتش، محشور نمایی. خداوندا؛ بر محمّد و آل‌مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ ذلِکَ کُلَّهُ مِنَّا لَکَ خالِصاً مِنْ کُلِّ شَکٍّ وَشُبْهَةٍمحمّد درود فرست، و همه این‌ها را از ما خالص و به دور از هر شکّ و شبهه‌وَرِیآءٍ وَسُمْعَةٍ، حَتَّی لانَعْتَمِدَ بِهِ غَیْرَکَ، وَلانَطْلُبَ بِهِ إِلّا وَجْهَکَ،و ریا و سمعه قرار بده؛ آن گونه که با این کار، به غیر تو اعتماد نکنیم و از این کار، جز تو را نطلبیم؛وَحَتَّی تُحِلَّنا مَحَلَّهُ، وَتَجْعَلَنا فِی الْجَنَّةِ مَعَهُ، وَلاتَبْتَلِنا فی‌باشد که ما را در محلّ و جایگاه آن حضرت وارد نمایی، و ما را در بهشت همراه او گردانی، و درأَمْرِهِ بِالسَّامَةِ وَالْکَسَلِ وَالْفَتْرَةِ وَالْفَشَلِ، وَاجْعَلْنا مِمَّنْ تَنْتَصِرُانجام فرمان او ما را به تنبلی، سستی، ضعف و گسستگی مبتلا نسازی؛ و ما را از کسانی قرار ده که‌بِهِ لِدینِکَ، وَتُعِزُّ بِهِ نَصْرَ وَلِیِّکَ، وَلاتَسْتَبْدِلْ بِنا غَیْرَنا، فَإِنّ‌دینت را به وسیله آنان یاری می‌کنی، و یاری ولیّت را به او تقویت می‌کنی، کسی را جایگزین ما مکن؛ زیرا،اسْتِبْدالَکَ بِنا غَیْرَنا عَلَیْکَ یَسیرٌ، وَهُوَ عَلَیْنا کَبیرٌ، إِنَّکَ عَلی کُلِّ‌این جایگزینی بر تو آسان است، ولی بر ما بسی سنگین و دشوار. باور دارم که تو بر هرشَیْ‌ءٍ قَدیرٌ. أَللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلی وُلاةِ عُهُودِهِ، وَبَلِّغْهُمْ امالَهُمْ،چیزی توانایی. خدایا؛ بر فرماندارانش درود فرست، و به آرزوهای)مقدّس‌شان(برسان،وَزِدْ فی اجالِهِمْ وَانْصُرْهُمْ وَتَمِّمْ لَهُمْ ما أَسْنَدْتَ إِلَیْهِمْ مِنْ أَمْرِو بر عمرشان بیفزا، و یاریشان فرما، و آن چه از امر دینت به آن‌ها مربوط ساخته‌ای، کامل ودینِکَ، وَاجْعَلْنا لَهُمْ أَعْواناً وَعَلی دینِکَ أَنْصاراً، وَصَلِّ عَلیتمام گردان، و ما را از مددکاران آنان قرار ده، و از یاری‌کنندگان دینت مقرّر فرما. برآبآئِهِ الطّاهِرینَ الْأَئِمَّةِ الرَّاشِدینَ. أَللَّهُمَّ فَإِنَّهُمْ مَعادِنُ

كَلِماتِکَ،پدران پاکش، امامان رشید و راهنمای بشر، درود فرستَ. بارخدایا؛ آنان، معدن‌های کلمات تو،وَخُزَّانُ عِلْمِکَ، وَوُلاةُ أَمْرِکَ، وَخالِصَتُکَ مِنْ عِبادِکَ، وَخِیَرَتُکَو گنجینه‌های دانش، و علوم تو، و سرپرستان امر تو، و بندگان مخلص تو، و نیکوکاران‌مِنْ خَلْقِکَ، وَأَوْلِیآئُکَ وَسَلآئِلُ أَوْلِیآئِکَ، وَصَفْوَتُکَ وَأَوْلادُاز میان بندگان تو، و دوستان تو و فرزندان اولیای تو، و برگزیدگان و فرزندان‌أَصْفِیآئِکَ، صَلَواتُکَ وَرَحْمَتُکَ وَبَرَکاتُکَ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ. أَللَّهُمّ‌برگزیدگان تو هستند. درود و رحمت و برکت‌های تو بر آنان نثار باد. خدایا؛وَشُرَکاؤُهُ فی أَمْرِهِ، وَمُعاوِنُوهُ عَلی طاعَتِکَ، اَلَّذینَ جَعَلْتَهُمْآنان که در امر او شریک‌اند، و بر طاعت تو مددکاران اویند؛ کسانی که توحِصْنَهُ وَسِلاحَهُ وَمَفْزَعَهُ وَاُنْسَهُ ، اَلَّذینَ سَلَوْا عَنِ الْأَهْلِدژ، اسلحه، پناهگاه و مایه انس او قرارشان دادی؛ آن‌هایی که از اهلَوَالْأَوْلادِ، وَتَجافُوا الْوَطَنَ، وَعَطَّلُوا الْوَثیرَ مِنَ الْمِهادِ، قَدْو اولاد خود بریدند، و ترک وطن گفتند، و تخت‌های استراحت را رها کردند؛رَفَضُوا تِجاراتِهِمْ، وَأَضَرُّوا بِمَعایِشِهِمْ، وَفُقِدُوا فی أَنْدِیَتِهِمْتجارت‌ها را کنار گذاشتند؛ و به معیشت‌های خودشان ضرر زدند؛ و بدون این که ازبِغَیْرِ غَیْبَةٍ عَنْ مِصْرِهِمْ، وَحالَفُوا الْبَعیدَ مِمَّنْ عاضَدَهُمْ عَلیشهرهای‌شان خارج شوند، به عزلت و گوشه‌نشینی افتادند؛ و با هر کس که در کارها یاری‌شان نماید پیمان بستند؛أَمْرِهِمْ، وَخالَفُوا الْقَریبَ مِمَّنْ صَدَّ عَنْ وِجْهَتِهِمْ، وَائْتَلَفُوا بَعْدَگرچه نسبتی دور با آن‌ها داشتند، و با نزدیکانی که آن‌ها را از مقصودشان باز بدارد مخالفت ورزیدند؛ بعدالتَّدابُرِ وَالتَّقاطُعِ فی دَهْرِهِمْ، وَقَطَعُوا الْأَسْبابَ الْمُتَّصِلَةَ بِعاجِلِاز جدایی‌ها گردهم آمدند و اسباب به هم‌پیوسته دنیوی را که وسیله بهره‌بردنحُطامٍ مِنَ الدُّنْیا. فَاجْعَلْهُمُ اللَّهُمَّ فی حِرْزِکَ وَفی ظِلِّ کَنَفِکَ، وَرُدَّاندک از دنیا بود، قطع نمودند. بدین سان، خدایا؛ آن‌ها را در حفظ و حراست خود، و در سایه لطف و حمایت خویش قرار ده،عَنْهُمْ بَأْسَ مَنْ قَصَدَ إِلَیْهِمْ بِالْعَداوَةِ مِنْ خَلْقِکَ، وَأَجْزِلْ لَهُمْ مِنْو شرّ هر آن که قصد بدی به آن‌ها را دارد، از آنان باز گردان؛ ودَعْوَتِکَ مِنْ کِفایَتِکَ وَمَعُونَتِکَ لَهُمْ، وَتَأییدِکَ وَنَصْرِکَ إِیَّاهُمْ،کفایت و کمک و تأیید و یاریت را نسبت به آن‌ها زیاد کن،ما تُعینُهُمْ بِهِ عَلی طاعَتِکَ، وَأَرْهِقْ بِحَقِّهِمْ باطِلَ مَنْ أَرادَ إِطْفآءَآنچه ایشان را بر طاعت تو یاری‌شان کند، و به واسطه حقّانیّت ایشان باطل هر کسی را که می‌خواهدنُورِکَ، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ. وَامْلَأْ بِهِمْ کُلَّ اُفُقٍ مِنَ الْآفاقِ،نور تو را خاموش کند نابود گردان، و بر محمّد و آل او درود فرست. خدایا؛ به وسیله آن‌ها تمام اُفق‌های عالموَقُطْرٍ مِنَ الْأَقْطارِ قِسْطاً وَعَدْلاً وَرَحْمَةً وَفَضْلاً، وَاشْکُرْ لَهُمْو اقطار دنیا را از عدل و قسط و رحمت و فضل خودت، پُر کن، و از آنان به‌عَلیحَسَبِ کَرَمِکَ وَجُودِکَ، وَما مَنَنْتَ بِهِ عَلَی‌الْقآئِمینَ بِالْقِسْطِاندازه کرم و بخشش خودت و آن گونه که بر برپاکنندگان عدل و دادمِنْ عِبادِکَ، وَاذْخَرْ لَهُمْ مِنْ ثَوابِکَ ما تَرْفَعُ لَهُمْ بِهِ الدَّرَجاتِ،از میان بندگانت منّت گذاردی سپاسگزاری کن، و

برای آن‌ها ثوابی ذخیره ساز که به وسیله آن به درجات و مرتبه‌ای رفیع برسند؛إِنَّکَ تَفْعَلُ ما تَشآءُ وَتَحْکُمُ ما تُریدُ، امینَ رَبَّ الْعالَمینَ.(94)همانا تو هر آنچه را بخواهی انجام می‌دهی، و بدان‌چه اراده نمایی حکم می‌کنی؛ ای پروردگار عالمیان؛ این دعاها را اجابت فرما. سیّد بزرگوار رضی الدین علیّ بن طاووس‌رحمه الله می‌فرماید: این روایت، شامل‌بخشی از دعاست که روایت اوّلی آن را نداشت. پس، اگر می‌خواهی از اهل سعادت‌گردی این دعا را بخوان، و در این دعاها جانب پروردگار را حفظ کن، و در پیشگاه اوکمال ادب را به جای آور.(95)

کفعمی‌رحمه الله در »المصباح« چنین می‌گوید: یونس بن عبدالرحمان از حضرت امام رضاعلیه السلام‌روایت می‌کند که آن حضرت، پیوسته بر دعا کردن برای صاحب الأمر صلوات اللّه علیه باخواندن این دعا دستور می‌داد: »أَللّهمّ ادفع عن ولیّک وخلیفتک ...« وی، دعا را مانندآنچه گذشت تا عبارت »وهو علینا کبیر« ادامه داده، سپس این قسمت را نقل کرده است:

أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی وُلاةِ عَهْدِهِ وَالْأَئِمَّةِ مِنْ بَعْدِهِ، وَبَلِّغْهُمْ امالَهُمْ،خدایا؛ بر والیان عهدش و پیشوایان پس از او رحمت فرست، و به آرزوهای‌شان برسان،وَزِدْ فی اجالِهِمْ، وَأَعِزَّ نَصْرَهُمْ، وَتَمِّمْ لَهُمْ ما أَسْنَدْتَ إِلَیْهِمْو بر عمرشان بیفزا، و یاری ایشان را تقویت فرما، و آن چه از دینت را به آن‌هامِنْ أَمْرِکَ لَهُمْ، وَثَبِّتْ دَعآئِمَهُمْ، وَاجْعَلْنا لَهُمْ أَعْواناً، وَعَلیمربوط ساخته‌ای کامل نما، و پایه‌های آن‌ها را استوار کن، و ما را یاران آن‌ها و یاوران‌دینِکَ أَنْصاراً، فَإِنَّهُمْ مَعادِنُ کَلِماتِکَ، وَخُزَّانُ عِلْمِکَ، وَأَرْکانُ‌دینت قرار ده. همانا آن‌ها معدن‌های کلمات تو، گنجینه‌های علم و دانش تو، استوانه‌هایتَوْحیدِکَ، وَدَعآئِمُ دینِکَ، وَوُلاةُ أَمْرِکَ، وَخالِصَتُکَ مِنْ عِبادِکَ،توحید تو، پایه‌های دین تو، سرپرستان امر تو، بندگان خالص تو،وَصَفْوَتُکَ مِنْ خَلْقِکَ، وَأَوْلِیآؤُکَ وَسَلآئِلُ أَوْلِیآئِکَ، وَصَفْوَةُبرگزیده از میان بندگان تو، دوستان و فرزندان دوستان تو، و برگزیدگان1و2. جمال الاُسبوع: 310 و 314.

أَوْلادِ نَبِیِّکَ، وَالسَّلامُ عَلَیْهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. (96)

فرزندان پیامبر تو هستند؛ درود و سلام و رحمت خداوند و برکت‌های او بر همه آنان نثار باد.

دعا برای محشورشدن با حضرت امام رضاعلیه السلام

أَللَّهُمَّ أَعْطِنِی الْهُدی، وَثَبِّتْنی عَلَیْهِ امِناً، أَمْنَ مَنْ لا خَوْفَ‌خداوندا؛ مرا هدایت کن، و بر آن ثابت بدار در حالیکه ایمن باشم، ایمنی کسی که هیچ‌گونه ترسیعَلَیْهِ، وَلا حُزْنَ وَلا جَزَعَ، إِنَّکَ أَهْلُ التَّقْوی وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ.بر او نیست، و هرگز غم و غصّه و بی‌تابی ندارد که تو شایسته تقوا و اهل آمرزش هستی.

هر کس این دعا را بخواند و آن را دعای خود قرار دهد)یعنی زیاد بخواند(، باحضرت امام رضاعلیه السلام محشور می‌شود.(97)

دعای محشور شدن با اهل بیت‌علیهم السلام

اسماعیل بن سهل گفت: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: دعایی به من بیاموزکه وقتی آن را خواندم، در دنیا و آخرت با شما خاندان باشم.
آن حضرت برایم نوشت:
دعای هر روز بعد از اقامه و...
سوره »إِنَّا أَنْزَلْناهُ« را زیاد بخوان، و دو لبت را به ذکر استغفار تر و تازه بدار،)یعنی زیاد استغفار کن(.(98)

دعای توبه، هنگام شنیدن اذان صبح و مغرب

عبّاس - خادم حضرت امام رضاعلیه السلام - گوید: از مولایم شنیدم که فرمود:
هر کس هنگامی که اذان صبح را می‌شنود، و نیز هنگام شنیدن اذان مغرب این‌دعا را بخواند، سپس در آن روز یا در آن شب مرگ به سراغ او آید، توبه‌کننده ازدنیا رود و وارد بهشت گردد:
أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِإِقْبالِ نَهارِکَ وَإِدْبارِ لَیْلِکَ وَحُضُورِ صَلَواتِکَخداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به روی‌آوردن روزت و روی‌گردان شبت و حضوریافتن نمازهایی که برای تووَأَصْواتِ دُعآئِکَ، أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ‌انجام می‌دهند و صداهای دعایی که تو را می‌خوانند، که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی، و تَتُوبَ عَلَیَّ، إِنَّکَ التَّوَّابُ الرَّحیمُ.(99)
توبه‌ام را بپذیری که تو بسیار توبه‌پذیر و مهربان هستی.

دعای هر روز بعد از اقامه و قبل از نماز

عبدالرحمان بن نجران از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
پس از اقامه و قبل از شروع نماز بگو:
أَللَّهُمَّ رَبَّ هذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ، وَالصَّلاةِ الْقآئِمَةِ، بَلِّغْ مُحَمَّداًخداوندا؛ ای پروردگار این دعوت کامل، و نماز برپا شده،)حضرت(محمّد را)صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ(الدَّرَجَةَ وَالْوَسيلَةَ وَالْفَضْلَ وَالْفَضيلَةَ،)که درود خدا بر او و آل او باد(به آن درجه والا و مرتبه وسیله و برتری و فضیلت برسان،1. عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 198/1، البلد الأمین: 50، المصباح: 56.
بِاللَّهِ اَسْتَفْتِحُ، وَبِاللَّهِ اَسْتَنْجِحُ، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ وَالِ مُحَمَّدٍبه نام خدا و کمک او آغاز می‌کنم، و از او موفقیّت و رستگاری می‌طلبم، و به واسطه)حضرت(محمّد رسول خدا و آل محمّدأَتَوَجَّهُ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْنى بِهِمْبه خدا روی آورده و توجّه می‌کنم. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و مرا به واسطه ایشان عِنْدَکَ وَجيهاً فِى الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبينَ.(100)
در دنیا و آخرت نزد خودت آبرومند و از مقرّبان درگاهت قرار بده.

دعای دیگر در ساعت هشتم...
ساعت هشتم - از هنگامی که چهار رکعت نماز بعد از فرا رسیدن ظهر خوانده‌شود تا وقت نماز عصر - اختصاص به حضرت امام رضا علیه السلام دارد، در آن ساعت این‌دعا را بخوانید:
یا خَیْرَ مَدْعُوٍّ، یا خَیْرَ مَنْ أَعْطی، یا خَیْرَ مَنْ سُئِلَ، یا مَنْ‌ای بهترین خوانده‌شده؛ ای بهترین عطاکننده؛ ای بهترین کسی که از او درخواست شده؛ ای آنکه‌أَضآءَ بِاسْمِهِ ضَوْءَ النَّهارِ، وَأَظْلَمَ بِهِ ظُلْمَةَ اللَّیْلِ، وَسالَ بِاسْمِهِروشنائی داده به نام خود روشنی روز را؛ و تاریکی داده به نام خود تاریکی شب را، و باران شدید را به نام خودوابِلَ السَّیْلِ، وَرَزَقَ أَوْلِیآءَهُ کُلَّ خَیْرٍ، یا مَنْ عَلَا السَّماواتِروان گردانده، و هر خیر و خوبی را به اولیاء و دوستانش روزی کرده، ای کسی که نورش آسمان‌ها رانُورُهُ، وَالْأَرْضَ ضَوْئُهُ، وَالشَّرْقَ وَالْغَرْبَ رَحْمَتُهُ، یا واسِعَپر کرده، و روشنائی‌اش زمین را فرا گرفته، و رحمتش بر شرق و غرب گسترده گشته، ای دارای جودالْجُودِ. أَسْأَلُکَ بِحَقِّ وَلِیِّکَ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا عَلَیْهِ السَّلامُ،و بخشش فراگیر. از تو می‌خواهم به حقّ ولیّت)حضرت(علیّ بن موسی الرضا - که بر او سلام باد -1. فلاح السائل: 155، مستدرک الوسائل: 123/4، بحار الأنوار: 375/84.
وَأُقَدِّمُهُ بَیْنَ یَدَیْ حَوآئِجی، وَرَغْبَتِی إِلَیْکَ، أَنْ تُصَلِّیَ عَلیو او را پیشاپیش حاجت‌ها و درخواست‌هایم در پیشگاه تو مقدّم می‌دارم که برمُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَکْفِیَنی بِهِ، وَتُنْجِیَنی مِمَّا أَخافُهُمحمّد و آل محمّد درود فرستی، و مرا به واسطه او کفایت کنی، و از آنچه می‌ترسموَأَحْذَرُهُ فی جَمیعِ أَسْفاری، وَفِی الْبَراری وَالْقِفارِ، وَالْأَوْدِیَةِو اجتناب می‌کنم در همه سفرهایم، و در دشت و صحرا، و درّه‌هاوَالْآکامِ، وَالْغِیاضِ وَالْجِبالِ، وَالشِّعابِ وَالْبِحارِ، یا واحِدُ یاو تپّه‌ها، و جنگل‌ها و کوه‌ها، گردنه‌ها و دریاها مرا رهایی بخش، ای یگانه؛ ایقَهَّارُ، یا عَزیزُ یا جَبَّارُ یا سَتَّارُ، وَأَنْ تَفْعَلَ بی کَذا وَکذا. (101)بسیار چیره‌شونده؛ ای نیرومند؛ ای قدرتمند؛ ای بسیار پوشنده؛ و)از تو می‌خواهم که(با من »چنین و چنان« کنی.

دعای دیگر در ساعت هشتم هر روز

أَللَّهُمَّ أَنْتَ الْکاشِفُ لِلْمُلِمَّاتِ، وَالْکافی لِلْمُهِمَّاتِ، وَالْمُفَرِّجُ‌خداوندا؛ تو برطرف‌کننده بلاها و مصیبت‌هائی، و کفایت‌کننده سختی‌ها، و گشاینده‌لِلْکُرُباتِ، وَالسَّامِعُ لِلْأَصْواتِ، وَالْمُخْرِجُ مِنَ الظُّلُماتِ، وَالْمُجیبُ‌اندوه‌ها، و شنونده صداها، و خارج‌کننده از تاریکی‌ها، و اجابت‌کننده‌لِلدَّعَواتِ، اَلرَّاحِمُ لِلْعَبَراتِ، جَبَّارُ الْأَرْضِ وَالسَّماواتِ. یا وَلِیّ‌دعاها، رحم‌کننده به اشک چشم‌ها، آفریننده زمین و آسمان هستی. ای سرپرست؛یا مَوْلی، یا عَلِیُّ یا أَعْلی، یا کَریمُ یا أَکْرَمُ، یا مَنْ لَهُ الْإِسْمُ‌ای عهده‌دار)امور(؛ ای بلندمرتبه؛ ای برتر؛ ای بزرگوار؛ ای ارجمند؛ ای کسی که اسم‌الْأَعْظَمُ، یا مَنْ عَلَّمَ الْإِنْسانَ ما لَمْ یَعْلَمْ، فاطِرُ السَّماواتِ‌اعظم از برای اوست، ای کسی که انسان را آموختی آنچه را که نمی‌دانست، آفریننده آسمان‌ها1. البلد الأمین: 210، المصباح: 187، و در مصباح المتهجّد: 515 با تفاوت.
وَالْأَرْضِ، وَهُوَ یُطْعِمُ وَلایُطْعَمُ. أَسْأَلُکَ بِمُحَمَّدِنِ الْمُصْطَفی مِنَو زمین است، و او است که روزی می‌دهد، و کسی به او روزی نمی‌دهد. از تو درخواست می‌کنم به حقّ)حضرت(محمّد که برگزیده‌شده‌الْخَلْقِ، اَلْمَبْعُوثِ بِالْحَقِّ، وَبِأَمیرِالْمُؤْمِنینَ الَّذی أَوْلَیْتَهُ فَأَلْفَیْتَهُ‌از میان آفریدگان است، و به حق، برانگیخته شده است، و به حقّ امیر مؤمنان که به او لطف و احسان کردی و او راشاکِراً، وَابْتَلَیْتَهُ فَوَجَدْتَهُ صابِراً، وَبِالْإِمامِ الرِّضا عَلِیِّ بْنِ مُوسَی‌شکرگزار دیدی، و مبتلایش ساختی پس او را شکیبا یافتی، و به حقّ امام رضا حضرت علیّ بن موسی‌الَّذی أَوْفی بِعَهْدِکَ، وَوَثَقَ بِوَعْدِکَ، وَأَعْرَضَ عَنِ الدُّنْیا وَقَدْکه به عهد و پیمان تو وفا کرد، و به وعده‌ات اطمینان نمود، و از دنیا روی گردانید، در حالی‌که‌أَقْبَلَتْ إِلَیْهِ، وَرَغِبَ عَنْ زینَتِها وَقَدْ رَغِبَتْ فیهِ، أَنْ تُصَلِّیَ عَلیبه او روی آورده بود، و زینت آن را نخواست در حالیکه زینت دنیا به او تمایل نشان داد، که برمُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، فَقَدْ تَوَسَّلْتُ بِهِمْ إِلَیْکَ، وَقَدَّمْتُهُمْ أَمامی‌محمّد و آل محمّد درود فرستی، به راستی که من به واسطه ایشان به تو توسّل جسته‌ام، و آنان را پیشاپیش خودوَبَیْنَ یَدَیْ حَوآئِجی، أَنْ تَهْدِیَنی إِلی سَبیلِ مَرْضاتِکَ، وَتُیَسِّرَو حاجت‌هایم مقدّم ساخته‌ام تا مرا به راهی که رضا و خشنودی تو در آن است رهنمون گردی، ولی أَسْبابَ طاعَتِکَ، وَتُوَفِّقَنی لِابْتِغآءِ الزُّلْفَةِ بِمُوالاةِ أَوْلِیآئِکَ،اسباب اطاعت خود را برایم فراهم سازی، و مرا توفیق دهی برای یافتن منزلت به وسیله دوستی اولیائت،وَإِدْراکِ الْحَظْوَةِ مِنْ مُعاداةِ أَعْدآئِکَ، وَتُعینَنی عَلی أَدآءِو درک کردن حظّ و بهره از دشمنی دشمنانت، و یاری رسانی مرا در انجام‌دعای مهمّی در هر روز

فَرآئِضِکَ، وَاسْتِعْمالِ سُنَّتِکَ، وَتُوَفِّقَنی عَلَی الْمَحَجَّةِ الْمُؤَدِّیَةِواجباتت، و به کار گرفتن سنّتت، و هموار سازی برایم راهی را که‌نماز هدیه به امام رضاعلیه السلام ...
إِلَی الْعِتْقِ مِنْ عَذابِکَ وَالْفَوْزِ، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(102)به رهایی از عذابت و رستگاری من کشیده شود، به رحمتت ای مهربان‌ترین مهربانان.
بخش دهم

بخش دهم

هشت عمل عبادی در رابطه با ایّام هفته

در این بخش، هشت عمل عبادی را که در ارتباط با حضرت علیّ بن موسی‌الرّضاعلیهما السلام در روزهای هفته است، نقل می‌کنیم:

نماز هدیه به حضرت امام رضاعلیه السلام در روز یکشنبه

راوندی‌رحمه الله در کتاب »سلوة الحزین« می‌نویسد: فرموده‌اند:
بنده روز جمعه هشت رکعت نماز می‌گذارد؛ چهار رکعت را هدیه به رسول‌خداصلی الله علیه وآله و چهار رکعت دیگر را هدیه به حضرت فاطمه‌علیها السلام می‌نماید، روز شنبه چهاررکعت هدیه به امیرالمؤمنین‌علیه السلام، روز یکشنبه چهار رکعت هدیه به امام حسن‌مجتبی‌علیه السلام، روز دوشنبه چهار رکعت هدیه به حضرت اباعبداللّه حسین بن علی‌علیهما السلام،روز سه شنبه چهار رکعت هدیه به حضرت علیّ بن الحسین‌علیهما السلام، روز چهارشنبه‌چهار رکعت هدیه به حضرت محمّد بن علی‌علیهما السلام، روز پنجشنبه چهار رکعت هدیه به‌حضرت جعفر بن محمّدعلیهما السلام می‌نماید.
سپس در روز جمعه دوباره هشت رکعت نماز می‌خواند، چهار رکعت را به‌رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم و چهار رکعت دیگر را به حضرت فاطمه‌علیها السلام هدیه می‌کند، روز شنبه‌چهار رکعت هدیه به حضرت موسی بن جعفرعلیهما السلام، روز یکشنبه چهار رکعت هدیه به‌حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام، روز دوشنبه چهار رکعت هدیه به حضرت محمّدبن علی‌علیهما السلام، روز سه‌شنبه چهار رکعت هدیه به حضرت علیّ بن محمّدعلیهما السلام، روزچهارشنبه چهار رکعت به حضرت حسن بن علی‌علیهما السلام و روز پنجشنبه چهار رکعت‌هدیه به حضرت صاحب الزمان)ارواحنا فداه(می‌نماید.(103)
و بعد از هر رکعت، این دعا را می‌خواند:
أَللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلامُ، وَمِنْکَ السَّلامُ، وَإِلَیْکَ یَعُودُ السَّلامُ، حَیِّناخداوندا؛)تو از هر گونه عیب و نقصی پاکی و(تو سلامت دهنده‌ای، و سلامت از تو است و بازگشت آن بسوی تو است،رَبَّنا مِنْکَ بِالسَّلامِ. أَللَّهُمَّ إِنَّ هذِهِ الرَّکَعاتِ هَدِیَّةٌ مِنّی إِلیپروردگارا؛ به ما از ناحیه خودت سلام و سلامت هدیه کن. خداوندا؛ این چند رکعت نماز، هدیه‌ای است از من به‌وَلِیِّکَ »فُلانِ بْنِ فُلانٍ«(104)، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَبَلِّغْهُولیّ تو »فلان پسر فلان«، پس بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و این)هدیه(را به‌إِیَّاها، وَأَعْطِنی أَفْضَلَ أَمَلی وَرَجآئی فیکَ وَفی رَسُولِکَ وَفیهِ ...آن حضرت برسان، و برتر از آنچه آرزو و امید به تو و رسولت و این امام بزرگوار دارم به من عطا کن....
و آنچه دوست داری دعا کن و از خدا بخواه.(105)
زیارت امام رضاعلیه السلام و ...

در روز چهارشنبه
روز چهارشنبه به نام حضرت موسی بن جعفر، حضرت امام رضا، امام جواد وامام هادی صلوات اللّه علیهم اجمعین است. زیارت آن بزرگواران در این روز، چنین است:
اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا أَوْلِیآءَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا حُجَجَ اللَّهِ، اَلسَّلامُسلام بر شما ای اولیای خداوند، سلام بر شما ای حجّت‌های الهی، سلامعَلَیْکُمْ یا نُورَ اللَّهِ فی ظُلُماتِ الْأَرْضِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ صَلَواتُبر شما ای نور خدا در تاریکی‌های زمین، سلام بر شما، درود و صلواتاللَّهِ عَلَیْکُمْ وَعَلی الِ بَیْتِکُمُ الطَّیِّبینَ الطَّاهِرینَ. بِأَبی أَنْتُمْ وَاُمّیخداوند بر شما و بر اهل بیت پاک و پاکیزه شما، پدر و مادرم فدای شما؛لَقَدْ عَبَدْتُمُ اللَّهَ مُخْلِصینَ، وَجاهَدْتُمْ فِی اللَّهِ حَقَّ جِهادِهِ حَتَّیخدا را خالصانه پرستش کردید، و آنگونه که شایسته است در راه خدا جهاد کردید تاأَتاکُمُ الْیَقینُ، فَلَعَنَ اللَّهُ أَعْدآئَکُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَجْمَعینَ،آنکه دنیا را وداع کردید، خداوند همه دشمنان شما را از آدمیان و پریان لعنت کند،وَأَنَا أَبْرَءُ إِلَی اللَّهِ وَإِلَیْکُمْ مِنْهُمْ. یا مَوْلایَ یا أَبا إِبْراهیمَ مُوسَیو من به سوی خدا و شما از آنان بیزاری می‌جویم. ای مولای من؛ ای ابا ابراهیم موسیبْنَ جَعْفَرٍ، یا مَوْلایَ یا أَبَا الْحَسَنِ عَلِیَّ بْنَ مُوسی، یا مَوْلایَ یاابن جعفر؛ ای مولای من؛ ای ابا الحسن علیّ بن موسی؛ ای مولای من؛ ایأَبا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ، یا مَوْلایَ یا أَبَا الْحَسَنِ عَلِیَّ بْنَاباجعفر محمّد بن علی؛ ای مولای من؛ ای ابا الحسن علیّ بن‌مُحَمَّدٍ، أَنَا مَوْلًی لَکُمْ، مُؤْمِنٌ بِسِرِّکُمْ وَجَهْرِکُمْ، مُتَضَیِّفٌ بِکُمْمحمّد؛ من بنده شما هستم، به پنهان شما و آشکار شما ایمان دارم،فی یَوْمِکُمْ هذا وَهُوَ یَوْمُ الْأَرْبَعآءِ، وَمُسْتَجیرٌ بِکُمْ، فَأَضیفُونیدر این روزی که بنام شما است یعنی روز چهارشنبه میهمان شما، و پناهنده به درگاه شما هستم، پس میهمان‌نوازی کنید وَأَجیرُونی بِالِ بَیْتِکُمُ الطَّیِّبینَ الطَّاهِرینَ.(106)
و مرا پناه دهید به حرمت اهل بیت پاک و پاکیزه‌تان.

زیارت دیگر حضرت امام رضا علیه السلام در روز چهارشنبه

زیارت دیگر امام رضاعلیه السلام ...
مرحوم علّامه مجلسی این سلام و صلوات را در باب »زیارات معصومین‌علیهم السلام درایّام هفته« آورده است. چون درباره حضرت امام رضاعلیه السلام می‌باشد، ممکن است‌خواندن این زیارت، مخصوص روز چهارشنبه باشد:
اَلسَّلامُ عَلَی الرِّضَا الْمُرْتَضی، سَمِیِّ سَیِّدِ الْوَصِیّینَ، وَإِمامِ‌سلام بر حضرت رضا امام برگزیده، همنام سرور اوصیاء، و پیشوای‌الْمُتَّقینَ، خَلیفَةِ الرَّحْمنِ، وَإِمامِ أَهْلِ الْفُرْقانِ، وَصاحِبِ التَّأْویلِ،پرهیزکاران، جانشین خداوند بخشنده، و رهبر اهل قرآن، و عالم به علم تأویل،وَمَعْدِنِ الْفُرْقانِ، وَحامِلِ التَّوْراةِ وَالْإِنْجیلِ، وَإِفْناءِ الْخَبیثاتِو معدن تشخیص حقّ از باطل و جدا کننده آن، و دربردارنده تورات و انجیل، و از بین‌برنده آنچه پلیدی‌وَالْأَباطیلِ، وَالْقائِلِ الْفاعِلِ، وَالْحاکِمِ الْعادِلِ، وَالصَّادِقِ الْبَرِّ،و باطل و ناروا است، و گوینده‌ای که خود به گفته‌اش عمل می‌کند، و حاکم عدالت‌پیشه، و راستگوی نیکوکار،
1. جمال الأُسبوع: 40، بحار الأنوار: 215/102.
وَالْحائِزِ الْفَخْرِ. جَدُّهُ سَیِّدُ النَّبِیّینَ، وَأَبُوهُ سَیِّدُ الْوَصِیّینَ، وَإِلَیْهِو صاحب فخر و بزرگواری. جدّ او سرور پیامبران، و پدرش سرور اوصیاء است، ومَابُ الْأَوَّلینَ وَالْاخِرینَ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَبَا الْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِبازگشت همه پیشینیان و آیندگان به سوی او است. سلام بر تو ای ابا الحسن علیّ بن‌مُوسَی الرِّضا وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍموسی الرضا و رحمت خدا و برکات)بی‌پایان(او بر تو باد. خداوندا؛ بر محمّدوَعَلی الِ مُحَمَّدٍ، وَکَما أَکْرَمْتَهُ بِمُحَمَّدٍ رَسُولِکَ، وَجَعَلْتَهُ فِیو بر آل محمّد درود فرست، و همان‌گونه که او را به)حضرت(محمّد رسولت گرامی داشتی، و در موردالْحَقِّ دَلیلَکَ، فَدَعا إِلی سَبیلِکَ بِالْحِکْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ،حقّ دلیل و راهنمای خودت قرار دادی، پس با حکمت و با پند و اندرز نیکو مردم را به راه تو دعوت کرد،فَأَکْمِلْ لَهُ الْعَهْدَ، وَتَمِّمْ لَهُ الْوَعْدَ، وَأَیِّدْهُ وَذُرِّیَّتَهُ وَأَوْلِیآءَهُپس پیمان را برای او کامل و وعده را برای او تمام گردان، و او و فرزندان و دوستانش رابِالنَّصْرِ وَالْجُنْدِ، لِیَخْلُصَ الدّینَ بِالْجِدِّ، فَیَعْمَلَ فی ذلِکَ بِالْجَهْدِ،با یاری و لشکر خود نیرومند و قوی گردان، تا دین را به طور جدّی و قطعی خالص گرداند، و در این راه تلاش و کوشش خود را به کار برد،وَیُصَیِّرَ لَکَ الدّینَ خالِصاً، وَالْحَمْدَ تامّاً. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلَیْهِ حَیّاًو دین را برای تو خالص گرداند، و سپاسگزاری را کامل نماید. خداوندا؛ بر او در حال حیات و زندگی ووَمَیِّتاً، وَعَجِّلْ فَرَجَنا بِهِ، وَبِالْوَصِیِّ مِنْ بَعْدِهِ، وَانْصُرْهُ عَلییپس از وفات درود فرست، و در فرج ما به سبب او و جانشین بعد از او شتاب

فرما، و او را بر آنها که ازأَهْلِ طاعَةِ الشَّيْطانِ، وَأَعْزِزْ بِهِ الْإيمانَ، وَأَذْلِلْ بِهِ الشَّيْطانَ.(107)شیطان پیروی و فرمانبرداری می‌کنند یاری نما، و به واسطه او ایمان را عزّت و سرافرازی بخش، و شیطان را خوار و ذلیل گردان.

طلب حاجت در روز پنجشنبه

حضرت امام رضاعلیه السلام از پدرانش‌علیهم السلام، از حضرت امیرالمؤمنین علی‌علیه السلام روایت‌کرده است که فرمودند:
هر گاه یکی از شما حاجت و خواسته‌ای دارد، روز پنجشنبه بامدادان در طلب‌آن رود، و چون از منزل بیرون آمد آخر سوره »آل عمران«، »آیة الکرسی«،»إنّا أنزلناه« و سوره »حمد« را بخواند که در آن، برآورده‌شدن حاجت‌های دنیاو آخرت است. (108)

ادعا پس از غسل روز جمعه

دعای‌امام‌رضاعلیه السلام‌درروزجمعه

به حضرت امام رضاعلیه السلام منسوب است که فرمودند:
غسل جمعه سنّتی است واجب، آن را در سفر و هنگامی که در شهر خودت‌هستی ترک مکن.
از بعد از طلوع فجر هرگاه غسل کردی کفایت می‌کند و هر چه به ظهر نزدیکترباشد بهتر است، و چون از غسل فارغ شدی بگو:
أَللّٰهُمَّ طَهِّرْنی وَطَهِّرْ قَلْبی، وَانْقِ غُسْلی، وَأَجْرِ عَلی لِسانی‌خداوندا؛ مرا پاک گردان و قلب و روحم را پاک فرما، و غسلم را پاکیزه گردان، وذِكْرَكَ وَذِكْرَ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ، وَاجْعَلْنی مِنَ‌ذکر و یاد خودت و پیامبرت حضرت محمّد را - که درود خدا بر او و آلش باد - بر زبانم جاری کن، و مرا از التَّوَّابينَ وَمِنَ الْمُتَطَهِّرينَ.
توبه‌کنندگان و پاک‌شدگان قرار بده.
و اگر غسل جمعه را فراموش کردی هنگام صبح انجام دهی و عصر آن روز یافردایش به یاد آوردی، آن را انجام بده.(109)

دعای حضرت امام رضاعلیه السلام در روز جمعه

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است:
در ظهر روز جمعه این دعا را بخوان:
لا إِلهَ إِلّا اللّهُ وَاللّهُ أَکْبَرُ، سُبْحانَ اللّهِ، وَالْحَمْدُ للّهِ الَّذی لَمْ یَتَّخِذْمعبودی جز خدا نیست و خدا بزرگتر از توصیف است، پاک و منزّه است خداوند، و ستایش خداوندی را سزاست که‌وَلَداً وَلَمْ یَکُنْ لَهُ شَریکٌ فِی الْمُلْکِ، وَلَمْ یَکُنْ لَهُ وَلِیٌّ مِنَ‌فرزندی نگرفته و شریکی در پادشاهی و سلطنت ندارد، و هیچ یار و سرپرستی از روی ذلّت و ناتوانی اختیار نکرده استالذُّلِّ وَکَبِّرْهُ تَکْبیراً، یا سابِغَ النِّعَمِ، یا دافِعَ النِّقَمِ، یا بارِئَو او را به عظمت و بزرگی یاد کن، ای آنکه نعمت‌هایش سرازیر است، ای دور کننده سختی‌ها، ای آفریدگارالنَّسَمِ، یا عَلِیَّ الْهِمَمِ، یا مُغْشِیَ الظُّلَمِ، یا ذَا الْجُودِ وَالْکَرَمِ،موجودات، ای دارای همّت‌های والا، ای پوشاننده تاریکی‌ها، ای صاحب جود و بخشش و بزرگواری،یا کاشِفَ الضُّرِّ وَالْأَلَمِ، یا مُونِسَ الْمُسْتَوْحِشینَ فِی الظُّلَمِ، یاای برطرف کننده زیان و ضرر و دشواری و درد، ای همدم وحشت‌زدگان در تاریکی‌ها، ای
1. فقه الرّضاعلیه السلام: 175.
عالِماً لایُعَلَّمُ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَافْعَلْ بی ما أَنْتَ‌دانائی که دانش نیاموخته و تعلیم داده‌نشده، بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و با من چنان کن که توأَهْلُهُ، یا مَنِ اسْمُهُ دَواءٌ، وَذِکْرُهُ شِفاءٌ، وَطاعَتُهُ غِناءٌ، إِرْحَمْشایسته آن هستی، ای کسی که نامش دوا و ذکر و یادش شفا، و اطاعت او سرمایه بی‌نیازی است، رحم کن‌مَنْ رَأسُ مالِهِ الرَّجاءُ، وَسِلاحُهُ الْبُکاءُ، سُبْحانَکَ لا إِلهَ إِلّابه کسی که تمام سرمایه‌اش امید، و اسلحه‌اش گریه است، پاک و منزّهی، هیچ معبودی جزأَنْتَ، یا حَنَّانُ یا مَنَّانُ، یا بَدیعَ السَّماواتِ وَالْأَرْضِ، یاتو نیست، ای روی‌آورنده به کسی که از او روی گردانیده، ای ابتداکننده به نعمت و لطف پیش از درخواست، ای پدیدآورنده آسمان‌ها و زمین، ای ذَا الْجَلالِ وَالْإِکْرامِ.(110)
صاحب عظمت و بزرگی و بزرگواری.

صد مرتبه صلوات در روز جمعه

محمّد بن فضیل از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرموده است:
من صلّی علیّ یوم الجمعة مائة صلاة، قضی اللَّه له ستّین حاجة؛ ثلاثونحاجة للدّنیا، وثلاثون حاجة للاخرة.(111)
هر کس در روز جمعه بر من صد مرتبه صلوات فرستد، خداوند شصت حاجت اورا برآورده سازد؛ سی حاجت در مورد دنیا و سی حاجت در مورد آخرت.
جواز شعر خواندن ...

صلوات در عصر جمعه

اشاره

این صلوات از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
در روز جمعه بعد از نماز عصر، هفت مرتبه بگو:
أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدِنِ الْمُصْطَفَیْنَ، بِأَفْضَلِ‌خداوندا؛ درود فرست بر محمّد و آل محمّد که برگزیده شده‌اند، به برترین‌صَلَواتِکَ، وَبارِکْ عَلَیْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَکاتِکَ، وَالسَّلامُ عَلَی درودهایت، و برکت بده به ایشان به برترین برکت‌هایت، و سلام بر أَرْواحِهِمْ وَأَجْسادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ.
جسم و جان پاک ایشان و رحمت خدا و برکات او بر آنان باد.
و اگر سوره »قدر« را بعد از نماز عصر ده مرتبه بخوانی، پاداش فراوانی خواهی‌داشت.(112)

جواز شعر خواندن در شب جمعه و ماه مبارک رمضان

در پایان این بخش، مطلبی را که از حضرت امام رضاعلیه السلام درباره جواز شعر خواندن‌در شب جمعه و ماه مبارک رمضان روایت شده نقل می‌کنیم:
خلف بن حمّاد گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: اصحاب ما از پدران‌شما روایت می‌کنند که شعر خواندن در شب جمعه و در ماه رمضان و در شب مکروه‌است و من گاهی می‌خواهم و دوست دارم برای حضرت موسی بن جعفرعلیهما السلام‌مرثیه‌سرائی می‌کنم و اکنون در ماه رمضان هستیم.
امام‌علیه السلام فرمود:
ارث أبا الحسن فی لیلة الجمعة وفی شهر رمضان وفی اللّیل، وفی سائرالأیّام؛ فإنّ اللّه یکافیک علی ذلک.
برای حضرت موسی بن جعفرعلیهما السلام مرثیه‌سرائی کن در شب جمعه و در ماه رمضان‌و در شب و در هر زمانی که خواستی، که خداوند تو را بر آن پاداش می‌دهد.(113)
ماه مبارک رمضان

بخش یازدهم

هشت ماه و اعمال عبادی آن‌ها

اشاره

برخی از ماه‌های قمری مانند ماه رجب، ذی القعده و ماه صفر با حضرت امام‌رضاعلیه السلام بیشتر ارتباط دارد؛ ما در این بخش، اعمال عبادی هشت ماه را که ارتباطبیشتری با امام هشتم‌علیه السلام دارد - با برخی از جریانات مربوطه - نقل می‌کنیم:

ماه مبارک رمضان

حضرت امام رضاعلیه السلام و نقل خطبه رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم

درباره ماه مبارک رمضان
شیخ صدوق‌رحمه الله در کتاب »عیون اخبار الرضاعلیه السلام« از حضرت امام رضاعلیه السلام، و ایشان‌از پدران بزرگوارش‌علیهم السلام، از حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام روایت کرده است که فرمود:
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روزی برای ما خطبه خواند و فرمود:
ای مردم؛ به راستی ماه خدا با برکت، رحمت و آمرزش به شما روی آورده است.ماهی که نزد خداوند بهترین ماه‌ها و روزهایش بهترین روزها و شب‌هایش‌بهترین شب‌ها و ساعت‌هایش بهترین ساعت‌ها است.
ماهی که در آن به میهمانی خداوند دعوت شده و از اهل کرامت او قرار داده‌شده‌اید. نفَس‌های شما در آن، ثواب تسبیح دارد و خواب شما در آن، عبادت وعمل شما در آن، پذیرفته‌شده و دعایتان در آن، مستجاب است.
پس با نیّت‌های درست و دل‌های پاک از خدا درخواست کنید که توفیق‌روزه‌داری و تلاوت قرآن به شما مرحمت کند، که بدون تردید شقی و بدبخت‌کسی است که از آمرزش الهی در این ماه بزرگ محروم گردد. و با گرسنگی وتشنگی خود در این ماه گرسنگی و تشنگی روز قیامت را به یاد آورید. و برفقیران و بینوایان کمک کنید و صدقه دهید. بزرگسالان را احترام کنید و برخردسالان رحم نمائید، و صله‌رحم)یعنی پیوند با خویشاوندان(داشته باشید.زبان خود را از آنچه نباید گفت و چشم خود را از آنچه نباید دید و گوش خود را ازآنچه نباید شنید ببندید.
با یتیمان مردم مهربانی کنید تا با یتیمان شما مهربانی نمایند، از گناهان خودتوبه کنید و به سوی خدا بازگشت نمائید و دست‌های خود را در اوقات نمازها به‌دعا بلند کنید که هنگام نمازها بهترین ساعت‌ها است، خداوند به سوی‌بندگانش نظر رحمت دارد؛ اگر با او راز و نیاز کنند به آن‌ها جواب می‌دهد، اگر اورا ندا دهند جواب گوید و اگر او را بخوانند دعایشان را مستجاب فرماید.
ای مردم؛ به راستی جان شما در گرو اعمال شما است، با استغفار خویش آن رارها کنید. و پشت شما از بار گناه سنگین است، با طولانی کردن سجده آن راسبک نمائید. و بدانید که خداوند تبارک و تعالی به عزّت خود سوگند یاد کرده‌است که نمازگزاران و سجده‌کنندگان را عذاب نکند و آنان را به آتش دوزخ‌نترساند روزی که همگان در پیشگاه پروردگار جهانیان بپاخیزند.
ای مردم؛ هر یک از شما روزه‌دار مؤمنی را در این ماه افطاری دهد، نزد خداثواب آزاد کردن یک بنده دارد و گناهان گذشته‌اش آمرزیده شود.

عرض کردند: همه ما چنین قدرتی نداریم.
فرمود: خود را از آتش برهانید گرچه با دادن نصف خرما باشد و از آتش دوربدارید گرچه با دادن لیوانی آب باشد.
ای مردم؛ هر یک از شما در این ماه اخلاقش را نیکو گرداند، بر صراط به راحتی‌بگذرد روزی که قدم‌ها بر آن بلغزد. و هر کس در این ماه نسبت به غلامان وکنیزان و خدمتگزارانش آسان بگیرد، خداوند حساب او را در قیامت آسان‌بگیرد. و هر کس از شرّ و بدی و آزار دیگران در این ماه خودداری کند، خداوندروز دیدارش با او از غضب خویش خودداری می‌کند. و هر کس یتیمی را در این‌ماه گرامی بدارد، خدا او را در روز ملاقات گرامی بدارد.
و کسی که با خویشاوندان خود در این ماه خوش‌رفتاری و مهربانی کند، خداونددر روز ملاقات با او به رحمت خویش خوشرفتاری نماید. و کسی که در این ماه‌رابطه خویشاوندی خود را با آنان قطع کند، خداوند در روز ملاقات رحمتش را ازاو قطع خواهد کرد. و کسی که در این ماه نماز مستحبّی بجای آورد، خداوندبرای او برات آزادی از آتش نویسد. و کسی که در این ماه فریضه‌ای را بجا آورد،ثواب هفتاد فریضه در غیر این ماه به او دهند.
و کسی که در این ماه بر من زیاد صلوات فرستد، خداوند میزان او را سنگین‌گرداند روزی که میزان‌ها سبک باشند. و کسی که در این ماه آیه‌ای از قرآن‌بخواند پاداش یک ختم قرآن در غیر این ماه دارد.
ای مردم؛ درهای بهشت در این ماه گشوده شده است، از خدا بخواهید که آن رابه روی شما نبندد. و درهای دوزخ بسته شده است، از پروردگار خویش‌درخواست کنید که آن را به روی شما باز نگرداند. و شیاطین در بند هستند، ازخدا بخواهید که آن‌ها را بر شما مسلّط نسازد.
امیرالمؤمنین‌علیه السلام فرمود: من از جا برخاستم و عرض کردم: ای رسول خدا؛بهترین اعمال در این ماه چیست؟
فرمود: ای اباالحسن؛ برترین اعمال در این ماه، پارسائی و پرهیزکردن از آنچه‌خدا حرام کرده می‌باشد.
سپس رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم گریست، علّت گریه‌اش را سؤال کردم، فرمود: علی‌جان؛ گریه‌ام برای مصیبتی است که در این ماه بر تو وارد می‌شود؛ گویا می‌بینم‌که تو در حال نمازی در پیشگاه پروردگارت و آن شقی‌ترین اوّلین و آخرین وهمتای پی‌کننده ناقه ثمود، ضربتی را بر فرق تو زده که محاسنت را با خون‌سرت خضاب نموده است.
عرض کردم: این جریان با سلامت دینم صورت می‌گیرد؟
فرمود: آری؛ تو در سلامت دینت هستی.
سپس فرمود: علی جان؛ هر کس تو را بکشد مرا کشته است، و هر کس با

تودشمنی کند با من دشمنی کرده، و هر کس تو را دشنام دهد مرا دشنام داده‌است؛ زیرا که تو نسبت به من مانند جان من هستی، روح تو از روح من و طینت‌تو از طینت و سرشت من است، خداوند تبارک و تعالی من و تو را آفریده وبرگزیده است؛ مرا برای نبوّت و تو را برای امامت اختیار فرموده است. پس هرکس امامت تو را انکار کند، در حقیقت نبوّت مرا انکار کرده است.
ای علی؛ تو وصیّ من و پدر فرزندانم و همسر دخترم و جانشینم بر امّتم درزندگی و پس از مرگ من هستی. امر و فرمان تو، امر و فرمان من و نهی تو، نهی‌من است، به آن کسی که مرا به پیامبری مبعوث نمود و مرا بهترین آفریده‌اش‌قرار داد سوگند یاد می‌کنم که تو حجّت خدا بر مخلوقات او و امین اسرار او وجانشین بر بندگانش می‌باشی.(114)

فضیلت ماه مبارک رمضان در گفتار حضرت امام رضاعلیه السلام

احمد بن محمّد بن ابی نصر گوید: از حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام شنیدم که‌فرمود:
دعای مهمّ در سحرهای ماه...
عمره در ماه رمضان معادل حجّ است، یک شب اعتکاف در مسجد الرسول وکنار قبر آن حضرت، معادل حجّ و عمره است. کسی که امام حسین‌علیه السلام رإ؛س‌س‌ظخزیارت کند و ده روز باقی‌مانده از ماه رمضان را اعتکاف کند گویا کنار قبرپیامبرصلی الله علیه وآله وسلم اعتکاف کرده و کسی که کنار قبر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم اعتکاف کند برای‌او از حجّ و عمره بعد از حجّ واجب بهتر است.(115)
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
کسی که امام حسین‌علیه السلام را در ماه رمضان زیارت کند باید سعی و تلاش کندکه شب بیست و سوّم آن را - که به لیلة الجهنی معروف است - از دست‌ندهد؛ زیرا آن شبی است که امید می‌رود شب قدر باشد و کمترین مقداراعتکاف، یک ساعت بین نماز مغرب و عشاء است، کسی که آن یک ساعت‌را اعتکاف کند بهره خود را برده است، یا فرمود: به سهم و نصیب خود ازشب قدر رسیده است.(116)

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
این دعایی است که حضرت امام محمّد باقرعلیه السلام در سحرهای ماه مبارک رمضان‌می‌خواندند و می‌فرمودند:
اگر مردم از عظمت این دعا نزد خدا و سرعت اجابت آن باخبر بودند، در راه‌بدست آوردن آن - گرچه با شمشیر بود - به جنگ می‌پرداختند و خدا هر کس رابخواهد به رحمت خویش مخصوص می‌گرداند.
اگر سوگند یاد کنم که اسم اعظم خدا در این دعا است، هر آینه راست گفته‌ام.پس این دعا را با اهتمام و تضرّع بخوانید که آن از علم مکنون است و آن را جز ازاهلش و آنان که شایستگی آن را دارند پنهان بدارید، منافقان و تکذیب‌کنندگان‌و منکرین حق، اهل این دعا نیستند، و آن، دعای مباهله است:
أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ بَهآئِکَ بِأَبْهاهُ وَکُلُّ بَهآئِکَ بَهِیٌّ. أَللَّهُمّخداوندا؛ همانا از تو درخواست می‌کنم از شکوه و درخشندگی‌ات به درخشنده‌ترین آن، و همه درخشندگی‌ات درخشان است. خداوندا؛
1و2. بحار الأنوار: 151/98.
إِنّی أَسْأَلُکَ بِبَهآئِکَ کُلِّهِ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ جَمالِکَ بِأَجْمَلِهِاز تو درخواست می‌کنم به تمام شکوه و درخشندگی‌ات. خداوندا؛ همانا از تو درخواست می‌کنم از جمالِ و زیبائی‌ات به زیباترینوَکُلُّ جَمالِکَ جَمیلٌ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِجَمالِکَ کُلِّهِ. أَللَّهُمَّ إِنّیآن و همه زیبائی‌هایت زیبا است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به تمام جمال و زیبائی‌هایت. خداوندا؛ هماناأَسْأَلُکَ مِنْ جَلالِکَ بِأَجَلِّهِ وَکُلُّ جَلالِکَ جَلیلٌ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَاز تو درخواست می‌کنم از جلال و بزرگی‌ات به بزرگترین آن و همه جلال و بزرگی‌ات بزرگ است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنمبِجَلالِکَ کُلِّهِ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ عَظَمَتِکَ بِأَعْظَمِها وَکُلّبه تمام جلال و بزرگی‌ات. خداوندا؛ همانا از تو درخواست می‌کنم از عظمت تو به عظیم‌ترین آن، و همه‌عَظَمَتِکَ عَظیمَةٌ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِعَظَمَتِکَ کُلِّها. أَللَّهُمَّ إِنّیعظمت تو عظیم است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به تمام عظمتت. خداوندا؛ هماناأَسْأَلُکَ مِنْ نُورِکَ بِأَنْوَرِهِ وَکُلُّ نُورِکَ نَیِّرٌ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَاز تو درخواست می‌کنم از نور تو به نورانی‌ترین آن، و همه نور تو نورانی است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنمبِنُورِکَ کُلِّهِ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ رَحْمَتِکَ بِأَوْسَعِها وَکُلّبه تمام نورت. خداوندا؛ همانا از تو درخواست می‌کنم از رحمت تو به گسترده‌ترین آن، و همه رحمتترَحْمَتِکَ واسِعَةٌ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِرَحْمَتِکَ کُلِّها. أَللَّهُمَّ إِنّیگسترده است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به تمام رحمتت.

خداوندا؛ همانااَسْأَلُکَ مِنْ کَلِماتِکَ بِأتَمِّها وَکُلّ کَلِماتِکَ تآمَّةٌ. أَللّهُمَّ إِنّی‌از تو درخواست می‌کنم از کلمات تو به کاملترین آن، و همه کلمات تو کامل است. خداوندا؛ ازأَسْأَلُکَ بِکَلِماتِکَ کُلِّها. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ کَمالِکَ بِأَکْمَلِهِتو درخواست می‌کنم به تمام کلماتت. خداوندا؛ همانا از تو درخواست می‌کنم از کمالت به کاملترین آنوَکُلُّ کَمالِکَ کامِلٌ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِکَمالِکَ کُلِّهِ. أَللّهُمَّ إِنّیو همه کمالات تو کامل است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به تمام کمالاتت. خداوندا؛ همانااَسْأَلُکَ مِنْ أَسْمآئِکَ بِأَکْبَرِها وَکُلُّ أَسْمآئِکَ کَبیرَةٌ. أَللّهُمَّ إِنّی‌از تو درخواست می‌کنم از نام‌هایت به بزرگترین آن، و همه نام‌هایت بزرگ است. خداوندا؛أَسْأَلُکَ بِأَسْمآئِکَ کُلِّها. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ عِزَّتِکَ بِأَعَزِّهااز تو درخواست می‌کنم به تمام نام‌هایت. خداوندا؛ همانا از تو درخواست می‌کنم از عزّتت به عزیزترین آنوَکُلُّ عِزَّتِکَ عَزیزَةٌ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِعِزَّتِکَ کُلِّها. أَللّهُمَّ إِنّیو همه عزّت تو عزیز است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به تمام عزّت و توانمندیت. خدایا؛أَسْأَلُکَ مِنْ مَشِیَّتِکَ بِأَمْضاها، وَکُلُّ مَشِیَّتِکَ ماضِیَةٌ. أَللّهُمَّ إِنّی‌از تو درخواست می‌کنم از مشیّت و خواسته‌ات به اجرا شونده‌ترین آن، و همه خواسته‌ات اجراشونده است. خداوندا؛ از توأَسْأَلُکَ بِمَشِیَّتِکَ کُلِّها. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ قُدْرَتِکَ بِالْقُدْرَةِدرخواست می‌کنم به تمام مشیّت و خواسته‌ات. خدایا؛ از تو درخواست می‌کنم از قدرت و توانائی‌اتالَّتِی اسْتَطَلْتَ بِها عَلی کُلِّ شَیْءٍ، وکُلُّ قُدْرَتِکَ مُسْتَطیلَةٌ. أَللّهُمّکه بر هر چیز غلبه و برتری دارد، و همه قدرت و توانائی‌ات غلبه‌دارنده است. خداوندا؛إِنّی أَسْأَلُکَ بِقُدْرَتِکَ کُلِّها. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ عِلْمِکَ بِأَنْفَذِهِاز تو درخواست می‌کنم به تمام توانائی‌ات. خدایا؛ از تو درخواست می‌کنم از علم و دانشت به نافذترین آنوَکُلُّ عِلْمِکَ نافِذٌ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِعِلْمِکَ کُلِّهِ. أَللّهُمَّ إِنّیو همه علم و دانش تو نافذ است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به همه علم و دانشت. خدایا؛أَسْأَلُکَ مِنْ قَوْلِکَ بِأَرْضاهُ وَکُلُّ قَوْلِکَ رَضِیٌّ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَاز تو درخواست می‌کنم از گفتارت به پسندیده‌ترین آن و همه گفتار تو پسندیده است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنمبِقَوْلِکَ کُلِّهِ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ مَسآئِلِکَ بِأَحَبِّها إِلَیْکَ، وَکُلّبه تمام گفتارت. خدایا؛ از تو درخواست می‌کنم از خواسته‌شده‌هایت به محبوبترین آن‌ها، و همه‌مَسآئِلِکَ إِلَیْکَ حَبیبَةٌ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِمَسآئِلِکَ کُلِّها. أَللّهُمّخواسته‌شده‌هایت محبوب و دوست‌داشتنی است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به تمام خواسته‌شده‌هایت. خدایا؛إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ شَرَفِکَ بِأَشْرَفِهِ وَکُلُّ شَرَفِکَ شَریفٌ. أَللّهُمَّ إِنّی‌از تو درخواست می‌کنم از شرافت و بزرگواریت به شریفترین آن و همه شرف تو شریف و بزرگوار است. خداوندا؛أَسْأَلُکَ بِشَرَفِکَ کُلِّهِ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ سُلْطانِکَ بِأَدْوَمِهِ،از تو درخواست می‌کنم به تمام شرافتت. خدایا؛ از تو درخواست می‌کنم از سلطنت تو به

پایدارترین آن،وَکُلّ سُلْطانِکَ دآئِمٌ. أللّهُمَّ إِنّی أسْألَکَ بِسُلْطانِکَ کُلِهِ. أللّهُمَّ إِنّیو همه سلطنت تو پایدار است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به تمام سلطنتت. خدایا؛ از توأَسْأَلُکَ مِنْ مُلْکِکَ بِأَفْخَرِهِ وَکُلُّ مُلْکِکَ فاخِرٌ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَدرخواست می‌کنم از فرمانروایی تو به ارزشمندترین آن و همه فرمانروائی تو افتخارآمیز و ارزشمند است. خداوندا؛ از تو درخواستبِمُلْکِکَ کُلِّهِ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ عُلُوِّکَ بِأَعْلاهُ وَکُلُّ عُلُوِّکَمی‌کنم به تمام فرمانروائیت. خدایا؛ از تو درخواست می‌کنم از برتری تو به برترین آن و همه برتری تو برتر وعالی. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِعُلُوِّکَ کُلِّهِ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ مَنِّکَبلندمرتبه است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به تمام برتری‌هایت. خدایا؛ از تو درخواست می‌کنم از لطف و احسان توبِأَقْدَمِهِ وَکُلُّ مَنِّکَ قَدیمٌ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِمَنِّکَ کُلِّهِ. أَللّهُمّبه دیرینه‌ترین آن و همه لطف تو دیرینه است. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به تمام لطف و احسانت. خدایا؛إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ ایاتِکَ بِأَکْرَمِها وَکُلُّ ایاتِکَ کَریمَةٌ. أَللّهُمَّ إِنّی‌از تو درخواست می‌کنم از آیات و نشانه‌هایت به گرامی‌ترین آن و همه آیات و نشانه‌هایت گرامی است. خداوندا؛أَسْأَلُکَ بِایاتِکَ کُلِّها. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِما أَنْتَ فیهِ مِنَ الشَّأنِاز تو درخواست می‌کنم به همه آیات و نشانه‌هایت. خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به مرتبه‌ای که تو در آن هستی از شأنوَالْجَبَرُوتِ، وَأَسْأَلُکَ بِکُلِّ شَأنٍ وَحْدَهُ، وَجَبَرُوتٍ وَحْدَها.و منزلت و قدرت. و از تو درخواست می‌نمایم به حرمت هر شأن و منزلت یگانه، و هر بزرگی و قدرت بی‌همتا.أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِما تُجیبُنی بِهِ حینَ أَسْأَلُکَ، فَأَجِبْنی یا اَللّهُ،خداوندا؛ همانا من از تو درخواست می‌کنم به آنچه به آن پاسخ می‌دهی مرا هنگامی که درخواست کنم، پس به من جواب بده، وَافْعَلْ بی کَذا وَکَذا.

و نسبت به من چنین و چنان کن.

... ولایتعهدی امام رضاعلیه السلام

و حاجت خود را ذکر می‌کنی که ان شاء اللّه برآورده می‌شود و آن را به تو عطامی‌کنند.(117)

حضرت امام رضاعلیه السلام در روز ششم ماه مبارک رمضان
مرحوم محدّث قمی فرموده است: اگرچه به حسب ظاهر مأمون در تعظیم وتوقیر حضرت امام رضاعلیه السلام می‌کوشید و احترام آن جناب را فروگذار نمی‌کرد، امّا درباطن به طور شیطنت و نفاق با آن حضرت دشمنی می‌کرد و به حکم آیه شریفه »هُمُ‌الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ« دشمن واقعی بلکه سخت‌ترین دشمنان او بود که به حسب ظاهر به‌طریق محبّت و دوستی و خوش‌زبانی با آن حضرت رفتار می‌نمود امّا در باطن مثل‌مار و افعی آنجناب را می‌گزید و پیوسته کاسه‌های زهر به کام آن بزرگوار می‌رسانید،مثَل معروف است »شیطان الفقهاء فقیه الشیاطین«.
لاجرم از زمانی که آن حضرت ولیعهد شد، اوّل مصیبت و اذیّت و صدمات آن‌حضرت شد، و در همان روزی که با آن حضرت بیعت کردند یکی از خواصّ آن‌حضرت گفت: من در خدمت آنجناب بودم و به جهت ظاهر شدن فضل آن حضرت‌مستبشر و خوشحال بودم، آن حضرت مرا به نزد خود طلبید و آهسته به من فرمود:
به این امر خوشحال مباش چه این کار به اتمام نخواهد رسید و به این حال‌نخواهم ماند.
و در حدیث حسن بن جهم است: چون مأمون علمای امصار و فقهای اقطار راجمع کرد که با حضرت امام رضاعلیه السلام مباحثه و مناظره نمایند و آن حضرت بر همه‌غالب شد و همگی اقرار به فضیلت آن جناب نمودند و از مجلس مأمون برخاست وبه منزل خود معاودت فرمود، من در خدمت آن حضرت رفتم و گفتم: خدا را حمدمی‌کنم که مأمون را مطیع شما گردانیده و در اکرام شما مبالغه می‌نماید و غایت سعی‌مبذول می‌دارد. حضرت فرمود:
یابن جهم؛ محبّت‌های مأمون نسبت به من، ترا فریب ندهد؛ زیرا به این زودی‌از روی ستم و ظلم، مرا با زهر شهید خواهد کرد، این خبری است که از پدران‌من به من رسیده است، این سخن را پنهان دار و تا من زنده‌ام با کس نگوی.
و بالجمله پیوسته آنجناب از سوء معاشرت مأمون، درد در دل نازنینش بود و به‌کسی نمی‌توانست اظهار کند و آخر کار چندان به تنگ آمده بود که از خدا مرگ خود رامی‌خواست، چنانچه یاسر خادم گفته: در هر روز جمعه که آن حضرت از مسجدجامع مراجعت می‌کرد به همان حالتی که عرق‌دار و غبارآلود بود، دست‌ها به درگاه‌الهی برمی‌داشت و عرضه می‌کرد:
أللّهمّ إن کان فرَجی ممّا أنَا فیه الْمَوْت، فعَجِّلْ لِیَ السَّاعَةَ.

خداوندا؛ اگر فرج من و رهائیم از این گرفتاری به مرگ من حاصل می‌شود آن راتعجیل فرما.
و آن حضرت، پیوسته در غم و حزن بود تا از دنیا رحلت فرمود.
و اگر شخص متفطّن در وضع معاشرت و سلوک مأمون با آن حضرت تأمّل کندتصدیق این مطلب را خواهد نمود.
آیا عاقلی تصوّر می‌کند که مأمونِ دنیاپرست - که به جهت طلب خلافت و ریاست‌دستور داد برادرش محمّد امین را در کمال سختی بکشند و سرش را برای او آورند، ودر صحن خانه خود او را بر چوبی نصب کنند و سپاهیان خود را دستور داد که هرکسی برخیزد و بر این سر لعنت کند و جایزه خود را بگیرد، آیا چنین کسی که این‌قدرطالب خلافت و ملک است، - حضرت امام رضاعلیه السلام را از مدینه به مرو می‌طلبد و تا دوماه اصرار می‌کند که من می‌خواهم خود را از خلافت خلع کنم و لباس خلافت را بر توبپوشانم، جز شیطنت و نفاق نکته دیگر در نظر اوست؟ در حالی‌که خلافت، قرّةالعینِ مأمون بود و در حقّ سلطنت گفته‌اند: »الملک عقیم« و برادرش امین خوب او راشناخته بود؛ چنانچه به احمد بن سلام هنگامی که او را دستگیر کرده بودند گفت: آیامأمون مرا می‌کشد؟ احمد گفت: ترا نخواهد کشت چه آنکه علاقه رحِم، دل او را برتو مهربان خواهد کرد. امین گفت: »هیهات؛ الملک عقیم لا رحِم له«.
در هر صورت، مأمون ابداً میل نداشت که از حضرت امام رضاعلیه السلام فضیلت ومنقبتی ظاهر شود، چنانچه از ملاحظه روایات رفتن آن حضرت به نماز عید و غیره‌این مطلب واضح و آشکار است.
و در ذیل حدیث رجاء بن ابی ضحّاک است که وقتی او فضائل و عبادات حضرت‌امام رضاعلیه السلام را برای مأمون نقل کرد، مأمون گفت: مردم را به اینها که گفتی خبر نده، وبرای مصلحت از روی شیطنت گفت: به جهت آنکه می‌خواهم فضایل آن جناب جزاز زبان من ظاهر نشود.
و در آخر کار، وقتی دید هر روز انوار علم و کمال و آثار رفعت و جلال آن‌حضرت بر مردم ظاهر می‌شود و محبّت آن حضرت در دل‌های ایشان جا می‌کند،آتش حسد در کانون سینه‌اش مشتعل شد و در مقام تدبیر آن حضرت برآمد و آن‌حضرت را مسموم نمود.
چنانچه شیخ صدوق‌رحمه الله از احمد بن علی روایت کرده است که گفت: از ابوالصلت‌هروی پرسیدم: چگونه مأمون به قتل حضرت امام رضاعلیه السلام راضی شد؛ با آن اکرام ومحبّتی که نسبت به او اظهار می‌کرد و او را ولیعهد گردانیده بود؟
ابوالصلت گفت: مأمون برای این، آن حضرت را گرامی می‌داشت که فضیلت وبزرگواری او را می‌دانست، و ولایتعهد را به او تفویض کرد برای آنکه مردم آن‌حضرت را چنان بشناسند که در دنیا راغب است، و محبّت او

از دل‌های مردم کم‌شود؛ چون دید که این، باعث زیادتی محبّت و اخلاص مردم شد، علمای جمیع فرق‌را از یهود، نصاری، مجوس، صائبان، براهمه، ملحدان، دهریان و علمای جمیع ملل‌و ادیان را جمع کرد که با آن حضرت مباحثه و مناظره نماید شاید که بر او غالب شوندو در آن‌جناب عجز و نقصی ظاهر شود و به این سبب اعتقاد مردم نسبت به آن‌حضرت ضعیف گردد و این تدبیر نیز برخلاف مقصود او نتیجه داد و همگی آن‌هامغلوب آن حضرت گردیدند و اقرار به فضیلت و جلالت آن جناب نمودند.(118)
در کتاب »ایجاج الأحزان: 66» نامه مأمون را به حضرت امام رضاعلیه السلام درباره‌ولایتعهدی نقل کرده و دعایی از آن حضرت در این باره آورده است.

دعایحضرتهنگامولایتعهدی
یاسر گوید: هنگامی که حضرت امام رضاعلیه السلام)در روز ششم ماه مبارک رمضان(به‌اکراه ولیعهد گردید، دست‌های مبارک خود را به طرف آسمان بالا برد و شنیدم که‌فرمودند:
أَللّهُمَّ إِنَّکَ تَعْلَمُ أَنّی مُکْرَهٌ مُضْطَرٌّ، فَلاتُؤاخِذْنی کَما لَمْ تُؤاخِذْخداوندا؛ تو می‌دانی که من مجبور و ناچارم، پس مرا مؤاخذه مکن، همان‌گونه که عَبْدَکَ وَنَبِیَّکَ یُوسُفَ حینَ وَقَعَ إِلی وِلایَةِ مِصْرَ.(119)
بنده و پیامبرت حضرت یوسف را مؤاخذه نفرمودی؛ هنگامی که او به فرمانروائی و حکومت مصر رسید.
شواهد بسیاری وجود دارد که تحمیل ولایتعهدی حضرت امام رضاعلیه السلام نه براساس محبّت و علاقه مأمون، بلکه به خاطر شیطنت و سیاستِ شوم او بوده است.
دشمنی او با خاندان وحی‌علیهم السلام به گونه‌ای بود که گاه از بنی‌امیّه - که با بنی‌العبّاس‌دشمن خونخوار بودند - برای سرکوب اهل بیت‌علیهم السلام و علویان کمک می‌گرفت.جریانی که نقل می‌کنیم دلیل بر این مطلب است:
»وقتی عبدالرحمن علوی در یمن بر ضدّ مأمون قیام کرد، »در این هنگام مأمون،طالبیّین را از ورود به نزد خویش منع کرد و دستور داد آنان را به پوشیدن جامه سیاه‌مجبور سازند(120)«.
پس از آن، مأمون سیاست ثابت و تازه‌ای را برای حکومت سرزمین یمن آغاز کردو از هر گونه جنبش شیعی که امکان داشت در آن‌جا سر بردارد، جلوگیری نمود.مأمون چاره را در آن دید که بر یمن حکمرانی بگمارد که به نیرومندی و قاطعیّت‌شناخته شده باشد.
وزیرش حسن بن سهل به او توصیه کرد یکی از نوادگان زیاد بن ابیه، والی اموی‌معروف را انتخاب کند. این فرد پیشنهادشده محمّد بن ابراهیم زیادی بود. مأمون اورا حاکم یمن نمود و سلیمان بن هشام بن عبدالملک اموی را به وزارت او گماشت(121).بدین سان، چنین شد که حکمران و وزیرش هر دو به امویان وابستگی داشتند و این درحالی است که ما از دشمنی شدید آنان با دودمان علوی به خوبی آگاهیم.
حکمران تازه - محمّد بن ابراهیم زیادی - توانست تهامه را فتح کند. او بنای شهرزبید را طرح‌ریزی کرد و آن را پایتخت خود برگزید(122) و بر روح تمرّدی که قبایل یمنی‌داشتند غلبه کرد. وی که بنا به توصیف ابن خلدون نسبت به دودمان علیّ بن ابی‌طالب‌علیه السلام سخت کینه

می‌ورزید(123)، یاران و هواداران علویان را تعقیب کرد.
قدرت »محمّد زیادی« رو به فزونی نهاد و موفّق شد پایه‌های حکومت بنی‌زیاد رادر یمن محکم کند. این حکومت با آنکه پیوسته از خلیفگان عبّاسی در خطبه‌ها نام‌می‌برد و خراج و هدایا را به سوی آنان روانه می‌کرد، نوعی حکومت خودمختار وبرخوردار از استقلال داخلی شناخته شده است(124).
»محمّد زیادی« در طول حیاتش بر یمن حکم راند و فرزندانش حکمرانی را پیاپی‌از او ارث بردند. سپس برخی از وابستگان و غلامان ایشان زمام حکومت را به دست‌گرفتند و تا سال 553 ه ق با این عنوان حکم راندند. این دولت را که نخستین دولت‌مستقلّی است که سرزمین یمن را تجربه کرد(125)، دولت زیادیان می‌خواندند. پایه‌های‌این استقلال با ضعف دولت عبّاسیان استحکام یافت.
»محمّد زیادی« با قدرتی که مأمون به او تفویض کرده بود و با علاقه‌ای که مأمون به‌تقویت حکمرانی او داشت فرمانروایی کرد. چه مأمون با هزار سواره‌نظام که در میان‌آنان هفتصد تن از خراسانی‌ها بودند، او را یاری داد. بعدها قلمرو دولت زیادیان‌توسعه یافت و حضرموت، دیار کِنده، شحر، برباط، لحج، عدن و فلات‌های واقع‌میان این آبادی‌ها را شامل گردید(127). (126)
پانزدهم ماه مبارک رمضان

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
پدرم موسی بن جعفر، از پدرش جعفر بن محمّد، و آن حضرت از پدرش‌محمّد بن علی، و آن حضرت از پدرش علیّ بن الحسین‌علیهم السلام و آن حضرت ازاسماء بنت عمیس، و او از حضرت فاطمه‌علیها السلام روایت کرده است که فرمود:هنگامی که فرزندم حسن‌علیه السلام را به دنیا آوردم، پدرم رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم نزد ما آمدو فرمود: ای اسماء؛ پسرم را بیاور.
اسماء گوید: او را در حالی‌که در میان پارچه زردرنگی بود به رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم‌دادم، آن حضرت در گوش راست او اذان و در گوش چپش اقامه گفت، سپس به‌علی‌علیه السلام فرمود: پسرم را چه نام نهاده‌ای؟
علی‌علیه السلام عرض کرد: ای رسول خدا؛ هرگز در نامگذاری او بر شما سبقت‌نمی‌گیرم، دوست داشتم او را »حرب« بنامم.
پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم فرمود: من نیز در نامگذاری او بر پروردگارم پیشی نمی‌گیرم.در این هنگام جبرئیل فرود آمد و عرض کرد: ای محمّد؛ پروردگار بلندمرتبه به‌شما سلام می‌رساند و می‌فرماید: جایگاه علی نسبت به تو، مانند جایگاه هارون‌نسبت به موسی است؛ جز اینکه پیامبری بعد از تو نیست، این پسرت را بنام‌پسر هارون نامگذاری کن.
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: نام پسر هارون چه بوده است؟
عرض کرد: »شبّر«.
پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم فرمود: زبان من عربی است.
جبرئیل عرض کرد: نام او را »حسن« بگذار.
اسماء گوید: رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم او را »حسن« نامید و هنگامی که روز هفتم ولادت اورسید، از طرف او دو قوچ فربه عقیقه کرد و یک ران و یک دینار به قابله مرحمت‌فرمود، سپس سر حسن‌علیه السلام را تراشید و به وزن موی او نقره صدقه داد و مادّه‌خوش‌بوئی به سر او مالید، سپس فرمود: ای اسماء؛ خون به پیشانی و سر طفل‌مالیدن از کارهای جاهلیّت است.
اسماء گوید: پس از گذشت یکسال حسین‌علیه السلام به دنیا آمد و پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم نزدما آمد و فرمود: ای اسماء؛ پسرم را بیاور. من او را در حالی‌که در پارچه سفیدی‌بود به آن حضرت دادم، رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در گوش راست او اذان و در گوش‌چپش

اقامه گفت و آن‌گاه در دامان خود نهاد و گریه کرد.
عرض کردم: پدر و مادرم فدای شما؛ چرا گریه می‌کنید؟
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: بر این پسرم.
عرض کردم: او که تازه به دنیا آمده است.
فرمود: او را پس از من گروه ستمگری می‌کشند، خداوند شفاعت مرا شامل‌حال آنان نگرداند.
سپس فرمود: ای اسماء؛ این خبر را به فاطمه‌ام نگو؛ زیرا که نوزادش تازه تولّدیافته است.
سپس به علی‌علیه السلام فرمود: این پسرم را چه نام نهاده‌ای؟
عرض کرد: ای رسول خدا؛ هرگز در نامگذاری او بر شما پیشی نگرفته‌ام، ولی‌دوست داشتم او را »حرب« بنامم.
پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم فرمود: من نیز پروردگارم را در نامگذاری او پیشی نخواهم‌گرفت، در این هنگام جبرئیل فرود آمد و عرض کرد: خداوند والای بلند مرتبه‌به شما سلام می‌رساند و می‌فرماید: جایگاه علی‌علیه السلام نسبت به تو مانند جایگاه‌هارون نسبت به موسی است، این پسر را بنام پسر هارون نامگذاری کن.
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: نام فرزند هارون چیست؟
عرض کرد: »شبیر«.
پیامبر فرمود: زبان من عربی است.
جبرئیل عرض کرد: نام او را »حسین« بگذار.
روز هفتم ولادت که فرارسید، رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم از طرف او دو قوچ فربه را عقیقه‌کرد و به زن قابله یک ران آن و یک دینار مرحمت فرمود، سپس سر حسین‌علیه السلام‌را تراشید و به وزن موی او نقره داد و مادّه خوش‌بوئی بنام »خلوق« بر سر او مالیدو فرمود: ای اسماء؛ مالیدن خون بر سر و پیشانی طفل از کارهای دوران‌جاهلیّت است.
(128)

فضیلت شب‌های قدر

حضرت امام رضاعلیه السلام، از پدرانش‌علیهم السلام، از حضرت امیرالمؤمنین علی‌علیه السلام روایت‌کرده است که فرمود:
پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم فرمودند: من أحیی لیلة القدر غفرت له ذنوبه ولو کانت‌عدد نجوم السمآء ومثاقیل الجبال ومکائیل البحار.
کسی که شب قدر را به شب‌زنده‌داری بپردازد، گناهانش آمرزیده شود؛ گرچه به‌عدد ستارگان آسمان و وزن کوه‌ها و پیمانه دریاها باشد.(129)

اعمال روز عید فطر

شهادت حضرت امام رضاعلیه السلام در روز چهاردهم ماه مبارک رمضان نیز نقل شده، ومرحوم شیخ صدوق در کتاب »عیون اخبار الرّضاعلیه السلام« شهادت آن حضرت را در روزبیست و یکم ماه مبارک رمضان نقل کرده است. بنابراین، زیارت آن حضرت در این‌دو روز دارای فضیلت بیشتری است.

ماه شوّال

فضل بن شاذان از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
همانا روز فطر، عید قرار داده شده؛ تا زمان اجتماعی برای مسلمانان فراهم آیدو در آن گرد هم جمع گردند و برای خداوند عزیز والامقام بیرون آیند و او راتمجید کنند بر الطاف و نعمت‌هایش که مرحمت فرموده است، پس روز عیدمی‌باشد و روز اجتماع و روز فطر و روز رغبت و روز تضرّع.
و برای این‌که اوّلین روز سال است که خوردن و آشامیدن در آن حلال می‌شود؛زیرا اوّلین ماه سال نزد اهل حق ماه رمضان است، و خداوند عزیز باجلالت‌دوست دارد که در آن روز برای ایشان مجتمعی باشد که او را سپاس گویند وتقدیس نمایند.
و همانا در این نماز، تکبیر بیش از تکبیر در غیر آن قرار داده شده؛ چون تکبیر،بزرگداشت خداوند و تمجید او است بر هدایتی که کرده و عافیتی که بخشیده‌است؛ همان‌طور که خداوند تبارک و تعالی فرموده است:
»وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلى ما هَديكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُون«(130).
تا خدا را بر این‌که شما را هدایت کرده بزرگ شمارید، و باشد که شکرگزاری کنید.
و همانا در آن، دوازده تکبیر قرار داده شده، در دو رکعت دوازده تکبیر، هفت تادر رکعت اوّل و پنج تا در رکعت دوّم می‌باشد و هر دو را مساوی نگردانیده؛ زیراسنّت در نماز فریضه این است که با هفت تکبیر شروع شود، لذا در اینجا هم‌هفت تکبیر را مقدّم داشته و به آن شروع کرده، و در رکعت دوّم پنج تکبیر قرارداده شده؛ چون تکبیرة الإحرام در روز و شب پنج تکبیر است، برای اینکه عددتکبیرها در هر یک از دو رکعت، فرد باشد. (131)

... خواندن نماز عید فطر
علیّ بن ابراهیم گفت: یاسر خادم هنگامی که بعد از وفات حضرت امام رضاعلیه السلام ازخراسان بازگشت، همه اخبارش را بازگو کرد.
و نیز علیّ بن ابراهیم گفت: ریّان بن صلت - که از اطرافیان حسن بن سهل بود -برایم حدیث کرد و گفت: پدرم از محمّد بن عرفه و صالح بن سعید حدیث کرد که‌تمامی اینها اخبار حضرت امام رضاعلیه السلام را بازگو نموده‌اند و گفته‌اند:
هنگامی که آن خلع‌شده)یعنی امین(برکنار شد و مأمون زمام قدرت و ریاست رادر دست گرفت، به حضرت امام رضاعلیه السلام نامه نوشت و آن حضرت را به خراسان‌دعوت کرد.
امام برای او عذر می‌آورد و از رفتن خودداری می‌نمود، ولی مأمون به درخواست‌خویش ادامه می‌داد و پیوسته مکاتبه می‌کرد تا آن‌که حضرت امام رضاعلیه السلام دانست که اودست‌بردار نیست، به ناچار از مدینه خارج شد در حالی که فرزندش ابوجعفرعلیه السلام سنّ‌مبارکش هفت سال بود.
مأمون نوشت که از راه کوفه و قم حرکت نکن، لذا آن حضرت را از راه بصره واهواز و فارس عبور دادند تا به مرو رسید، پس چون امام‌علیه السلام به مرو رسید مأمون امرخلافت و امارت را به امام‌علیه السلام پیشنهاد کرد، و امام‌علیه السلام نپذیرفت، و گفتگوهای فراوانی‌در مورد آن شد و تا دو ماه این گفتگوها جریان داشت و مأمون اصرار می‌ورزید وامام‌علیه السلام از پذیرفتن خودداری می‌نمود، لذا یک مرحله پائین آمد و ولایتعهدی راپیشنهاد کرد و امام‌علیه السلام فرمود:
با شروطی که از تو می‌خواهم آن را می‌پذیرم.
مأمون عرض کرد: هر شرطی که می‌خواهی بخواه، امام‌علیه السلام نوشت:
من در امر ولایتعهدی وارد می‌شوم به شرط آنکه هیچگونه امر و نهی نداشته‌باشم، قضاوت نکنم، و چیزی را تغییر ندهم و از همه این امور اجرائی معاف‌باشم.
مأمون شروط امام‌علیه السلام را پذیرفت، آنگاه کارگزاران و قضات و فرماندهان و سران‌لشکر و همه فرزندان عبّاس را دعوت کرد که با آن حضرت به ولایتعهدی بیعت کنند،آن‌ها بر او خروشیدند و اختلاف کلمه در میان آنان پیدا شد.
مأمون اموال فراوانی به سران و فرماندهان بخشید و همه آنان را راضی

نمود جزسه نفر به نام‌های عیسی جلودی، علیّ بن عمران، و ابو یونس که از بیعت با حضرت‌امام رضاعلیه السلام سرباز زدند، لذا آن‌ها را در زندان انداخت و بیعت صورت گرفت و این‌خبر را به همه شهرها اعلام کردند و بر درهم و دینار به نام آن حضرت سکّه زدند و درمنبرها خطبه بنام او خواندند، و مأمون در این راه - برای انجام هدف شوم و پشت‌پرده‌ای‌که قصد انجام آن را در آینده داشت - خرج فراوان و مال بسیاری مصرف کرد.
چون هنگام عید فرا رسید، مأمون کسی را نزد حضرت امام رضاعلیه السلام فرستاد و از اوخواست که برای نماز عید حضور پیدا کند و خطبه بخواند تا دل‌های مردم مطمئن‌گردد و فضل و دانش او را همگان بشناسند و دل‌های آنان بر این دولت مبارک قرارگیرد. امام‌علیه السلام پیغام داد:
از قراردادی که میان من و تو در هنگام پذیرش ولایتعهدی صورت گرفته‌باخبری و هنوز آن شروط را از یاد نبرده‌ای.
مأمون پاسخ داد: با این کار می‌خواهم این مطلب در دل‌های عموم مردم و همه‌مأموران لشکری و کشوری رسوخ پیدا کند و دل‌های آنها مطمئن گردد و به آنچه‌خداوند از فضیلت و برتری به شما داده اقرار کنند.
و چون مدّتی بین آن‌ها کلمات رد و بدل شد و مأمون بر آن اصرار ورزید، امام‌علیه السلام‌فرمود:
... اگر مرا از این کار معاف داری بیشتر مایلم، ولی اگر نمی‌پذیری من با همان‌هیئتی که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم و علیّ بن ابی طالب‌علیه السلام برای نماز بیرون می‌رفتندخارج می‌شوم.
مأمون عرض کرد: آنگونه که دوست داری انجام بده.
از آن طرف، مأمون به همه سران لشکر و مردم دستور داد که بامداد عید، درب‌خانه حضرت امام رضاعلیه السلام اجتماع کنند، زن و مرد و کودک همگی بر سر راه‌ها نشستندو کوچه‌ها پر از جمعیّت گردید و سران و فرماندهان لشکر اطراف خانه حضرت امام‌رضاعلیه السلام گرد آمدند.
همینکه خورشید طلوع کرد، حضرت امام رضاعلیه السلام غسل کرد و عمّامه سفیدرنگی‌که از پنبه بود بر سر مبارک نهاد و یک‌طرف آن را روی سینه و طرف دیگر آن را برشانه‌اش رها کرد و آماده گردید، سپس به همه موالیانش دستور داد: آنچه من انجام‌دادم شما هم انجام دهید.
آنگاه عصائی بدست گرفت و خارج شد و ما پیشاپیش آن حضرت بودیم درحالی‌که با پای برهنه راه می‌رفت، پاچه‌های شلوار را تا نیمی از زانو بالا زده، و جامه‌را از روی پاها نیز بالا زده بود، پس چون حرکت کرد و ما پیشاپیش او براه افتادیم سرمبارک خود را به سوی آسمان بالا برد و چهار تکبیر گفت، بگونه‌ای که ما خیال کردیم‌همه هوا و فضا و دیوارها با او همصدا شدند.
سران لشکر و مأموران همگی خود را آراسته و سلاح پوشیده با زیباترین

هیئت درکنار در ایستاده بودند، ما با این هیئت پای برهنه، دامن به کمر بسته بر آنان ظاهر شدیمو حضرت امام رضاعلیه السلام بیرون آمد کنار درب خانه توقّف کوتاهی کرد و فرمود:
اَللّهُ أَکْبَرُ، اَللّهُ أَکْبَرُ، اَللّهُ أَکْبَرُ عَلی ما هَدانا، اَللّهُ أَکْبَرُ عَلی ما رَزَقَنا مِنْ بَهیمَةِالْأَنْعامِ، وَالْحَمْدُ للّهِ عَلی ما أَبْلانا.
خدا بزرگتر است، خدا بزرگتر است، خدا را به بزرگی می‌ستایم که ما را هدایت‌کرد، خدا را به بزرگی می‌ستایم که ما را از گوشت چهارپایان روزی داد، ستایش‌سزاوار خداوند است بر نعمتهائی که به ما بخشید.
و صدای مبارک خود را به آن جملات بلند کرد و ما صدای خود را بلند کردیم،ناگهان مرو از صدای ناله و گریه به لرزه درآمد، امام رضاعلیه السلام سه مرتبه این جملات راتکرار کرد، فرماندهان و سران لشکر با دیدن حضرت امام رضاعلیه السلام همگی خود را ازمرکبها بر زمین انداختند و کفش‌ها را از پاهای خود بیرون آوردند، و مرو یکپارچه‌ضجّه و ناله گردید بگونه‌ای که مردم نمی‌توانستند از گریه و ناله خودداری کنند.
حضرت امام رضاعلیه السلام راه می‌رفت و در هر ده قدمی که برمی‌داشت توقّف کوتاهی‌می‌نمود و چهار مرتبه تکبیر می‌گفت، ما می‌پنداشتیم که آسمان و زمین و همه در ودیوارها با او همصدا می‌شوند.
این خبر به مأمون رسید، فضل بن سهل به او گفت: ای امیرالمؤمنین! اگر امام رضابه مصلّی و جایگاه آماده‌شده برای نماز با این کیفیّت برسد مردم همه شیفته اومی‌گردند و از تو برمی‌گردند، نظر من این است که از او بخواهی بازگردد.
مأمون فوراً کسی را نزد امام‌علیه السلام فرستاد و از او درخواست رجوع کرد، حضرت‌امام رضاعلیه السلام کفش‌های خود را خواست و پوشید و از آنجا بازگشت.(132)
محمّد بن فضیل گوید: حضرت امام رضاعلیه السلام به بعضی از غلامان خود در روز فطر -در حالی که برایش دعا می‌کرد - فرمود:
یا فُلان؛ تَقَبَّلَ اللّهُ مِنْکَ وَمِنّا.
فلانی؛ خداوند از تو و از ما قبول فرماید.
سپس ماند تا روز عید قربان شد، به او فرمود:
یا فُلان؛ تَقَبَّلَ اللّهُ مِنّا وَمِنْکَ.
فلانی؛ خداوند از ما و از تو قبول فرماید.
محمّد بن فضیل گوید: به آن حضرت، عرض کردم: ای پسر رسول خدا؛ در فطرچیزی فرمودی و در قربان چیزی غیر از آن می‌فرمائی. فرمود:
آری؛ در فطر به او گفتم: خداوند از تو و از ما قبول فرماید؛ زیرا او همانند کار من‌انجام داد و من و او در انجام کار مساوی بودیم، و در عید قربان گفتم: خداوند ازما و از تو قبول فرماید؛ چون برای ما ممکن است قربانی

کنیم و برای او امکان‌ندارد که قربانی کند، پس ما کاری غیر از کار او کردیم.(133)

ماه ذی القعده

ولادت حضرت امام رضاعلیه السلام

همان‌گونه که گفتیم، روزهایی که مناسبت بیشتری با حضرت امام رضاعلیه السلام نسبت‌به ایّام دیگر دارد، زیارت آن حضرت از فضیلت و برتری زیادتری برخوردار است.
بنابر مشهور، ولادت آن حضرت در روز یازدهم ماه ذیقعده است(134).
ولادت حضرت امام رضاعلیه السلام
عمادالدین طبری در »بشارة المصطفی« می‌نویسد: هشام بن احمد گوید: امام‌کاظم‌علیه السلام فرمود:
هل علمت أحداً من أهل المغرب قدم؟
آیا خبر داری که کسی از اهل مغرب آمده؟
عرض کردم: نه.
فرمود: چرا، یک نفر آمده، برخیز و به سوی او برویم.
هر دو بر مرکب سوار شدیم و به نزد او رفتیم، دیدم مردی از اهل مغرب است که‌چند برده با خود دارد، امام کاظم‌علیه السلام به او فرمود:
کنیزهای خود را نشان بده.
وی نُه کنیز برای ما نشان داد که هر کدام از آن‌ها را نشان می‌داد امام کاظم‌علیه السلام‌می‌فرمود: این را نمی‌خواهم.
در این موقع امام کاظم‌علیه السلام به او فرمود: کنیز دیگری نشان بده.
وی گفت: دیگر کنیزی ندارم.
حضرت فرمود: چرا؛ کنیز دیگری نشان بده.
گفت: سوگند به خدا؛ فقط یک کنیز دارم که آن هم بیمار است.
حضرت فرمود: اگر اشکالی ندارد او را نشان بده.
او از نشان‌دادن آن کنیز امتناع ورزید و امام‌علیه السلام بازگشت. فردا صبح امام‌علیه السلام مرا نزداو فرستاد و فرمود:
به او بگو: نهایت قیمت آن کنیز چقدر است؟ وقتی گفت: فلان مبلغ، تو بگو:خریدم.
فردا صبح نزد او رفتم و گفتم: آن کنیز را چند می‌فروشی؟
گفت: کمتر از فلان مبلغ نمی‌فروشم.
گفتم: به همان مبلغ خریدم.
گفت:)من هم پذیرفتم(کنیز مال تو، ولی به من بگو: آن شخصی که دیروز با توبود، کیست؟
گفتم: شخصی از بنی‌هاشم بود.
گفت: از کدام بنی‌هاشم؟
گفتم: بیش از این در مورد او نمی‌دانم.

او گفت: من همینک داستان این کنیز را برایت تعریف می‌کنم: من او را ازدورترین منطقه مغرب خریدم، زنی از اهل کتاب مرا دید و گفت: این چه کنیزی‌است که نزد توست؟
گفتم: او را برای خودم خریده‌ام.
گفت: سزاوار نیست که چنین کنیزی نزد چون تو باشد، این کنیز شایسته است نزدبهترین فرد روی زمین باشد، اندکی پیش او نمی‌ماند جز این‌که از او فرزندی متولّدخواهد شد که شرق و غرب عالم تابع او می‌شوند.
هشام بن احمد گوید: من آن کنیز را خدمت مولایم امام کاظم‌علیه السلام آوردم و چیزی‌نگذشت که حضرت امام رضاعلیه السلام از او متولّد شد. (135)

... بیست و پنجم ذی‌القعده
مرحوم شیخ مفید فرموده است: در روز ششم ماه ذیقعده، خداوند تورات را برحضرت موسی بن عمران نازل فرمود، و در آن روز در سال 201 هجری بیعت گرفتن‌برای سرور ما حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام تحقّق یافت، و آن، روز شریف وارزشمندی است که سُرور و شادمانی برای اهل ایمان تجدید می‌گردد، صدقه‌دادن به‌مساکین و تهیدستان و نیکی کردن به آنان و شکرگزاری فراوان برای خداوند عزیز - به‌خاطر آنچه از حقّ آل محمّدعلیهم السلام آشکار ساخته و بینی منافقان را به خاک مالیده - درچنین روزی مستحبّ است.
و در بیست و سوّم ماه ذیقعده وفات سَرور ما حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام درشهر طوس از سرزمین خراسان به سال 203 هجری اتّفاق افتاده است.(136)
بزرگان روزهای دیگری را نیز برای شهادت حضرت امام رضاعلیه السلام تعیین کرده‌اند ودر »ارشاد« فرموده است: در ماه صفر سال 203 آن حضرت به شهادت رسیده است.در کتاب »کافی«، کتاب »دُرّ« و کتاب »عتیق« نیز چنین گفته‌اند. در کتاب »مواليدالأئمّةعليهم السلام« شهادت را در سال 202 هجری و در کتاب »مناقب« روز جمعه هفت روزمانده از ماه مبارک رمضان سال 202 هجری نقل کرده‌اند.
در کتاب »درّ« گفته است: مأمون در روز جمعه اوّل ماه رمضان سال 202، آن‌حضرت را با زهری که در انگور پنهان کرده بود در شهر طوس در سناباد مسموم‌کرد.(137)
شهادت آن حضرت، در روز چهاردهم و بیست و یکم ماه مبارک رمضان نیز نقل‌شده است.

زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام در روز بیست و سوّم ذی القعده

علاّمه مجلسی‌رحمه الله از سیّد بن طاووس‌رحمه الله نقل کرده است: در بعضی از تألیفات ونوشته‌های علمای فارسی‌زبان شیعه دیده‌ام که فرموده‌اند:
زیارت مولای ما حضرت امام رضاعلیه السلام در روز بیست و سوم ذیقعده از دور یانزدیک به بعضی از زیارت‌های معروف آن حضرت یا به آنچه مانند زیارت باشدمستحب است.(138)
فضیلت روز بیست و پنجم ذی القعده
حسن بن علی وشّاء گفت: به همراه پدرم - در حالی‌که نوجوان بودم - در شب‌بیست و پنجم ذیقعده خدمت حضرت امام رضاعلیه السلام رسیدیم، و نزد آن حضرت شام‌خوردیم، امام‌علیه السلام به پدرم فرمود:
در شب بیست و پنجم ذیقعده حضرت ابراهیم‌علیه السلام تولّد یافته و حضرت عیسی‌بن مریم به دنیا آمده و در آن شب، زمین زیر کعبه گسترده شده است، هر کس‌آن را روزه بگیرد مانند کسی است که شصت ماه روزه گرفته باشد.
و روایت شده است که در بیست و نهم ذیقعده، خدا کعبه را فرو فرستاده و آن اوّل‌رحمتی است که نازل شده است، هر کس آن روز را روزه بگیرد کفّاره هفتاد سال گناه‌او است.
علاّمه حلّی‌رحمه الله در کتاب »منتهی المطلب« نیز چنین آورده، امّا رئیس المحدّثین ابوجعفر کلینی رضوان اللّه تعالی علیه در »کافی«، و شیخ طوسی روّح اللّه تعالی ضریحه در »تهذیب«روایت کرده‌اند که: حضرت علیّ بن موسی الرضا صلوات اللّه علیه فرموده است:
در بیست و پنجم ذیقعده، خدا کعبه را بنا نهاده و آن اوّل رحمتی است که برروی زمین نهاده شده است، خداوند آن را پناهگاه و محلّ امن برای مردم قرارداده، پس هر کس آن روز را روزه بگیرد برای او روزه شصت ماه بنویسد.(139)

زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام در روز بیست و پنجم ذی القعده)دحو الأرض(

زیارت ... در روز دحوالأرض
مرحوم میرداماد در رساله »اربعة ایّام« می‌نویسد: زیارت سیّدنا ومولانا إمام الوری‌ومنار الهدی ابی الحسن علیّ بن موسی الرضا علیه من الصلوات أنماها ومن التسلیمات أزکاها، دراین روز افضل اعمال مستحبّه و آکد آداب مسنونه است.
و همچنین زیارت آن حضرت در روز اوّل ماه رجب نیز بسیار زیاد تأکید شده‌است.
ابو جعفر بن بابویه رضوان اللَّه تعالی علیه در کتاب »من لایحضره الفقیه« روایت کرده‌است که استقرار سفینه نوح نبی علی نبیّنا وآله وعلیه السلام بر جودیّ در روز اوّل ماه رجب‌بوده است، و آن روزی است عظیم القدر و جلیل المنزله، امّا از ایّام أربعه نیست.
و در روایت جمعی از اصحاب رضوان اللَّه تعالی علیهم روز استقرار سفینه بر جودیّ‌بیست و پنجم ذی‌القعدة الحرام است که از ایّام أربعه است و روز »دَحو الأرض« است.
وظیفه زیارت در این روز از دور - هرگاه زائر در مشهد مقدّس نباشد - آن است که‌بعد از غسلِ »دحو الأرض«، غسل زیارت کند، و به فارسی چنین نیّت کند: غسل‌زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام از دور در روز دحو الأرض می‌کنم برای آن‌که سنّت‌است قربة إلی اللّه.
و به عربی: »أغتسل غُسل زیارة أبی الحسن الرضاعلیه السلام عن البُعد فی یوم دَحوالأرض لنَدْبه قُربة إلی اللّه«.
پس اگر در یکی از مشاهد ائمّه معصومین‌علیهم السلام واقع باشد، و خواهد که در تحت قبّه‌آن معصوم، حضرت امام رضاعلیه السلام را زیارت نماید، زیارت را بر نماز زیارت مقدّم‌دارد، و اگر در حرم هیچ معصومی نباشد، باید که به صحرا بیرون رود، یا پشت بام‌خانه خود، یا بر موضعی مرتفع زیر آسمان که هیچ سقفی نباشد برآید، و نماز زیارت‌را بر زیارت مقدّم داشته، اوّل دو رکعت نماز زیارت بخواند، و افضل آن است که‌شش رکعت نماز زیارت بجا آورد، یا چهار رکعت هر دو رکعت به یک سلام.
نیّت آن به فارسی: نماز زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام از دور در روز دَحو الأرض‌می‌گذارم از برای آن‌که سنّت است قربة إلی اللّه.
و به عربی: »أصلّی صلاة زیارة مولای الرضاعلیه السلام عن البُعد فی یوم دحو الأرض‌لندبها قربة إلی اللّه«.
و چون از نماز فارغ شود، تسبیح حضرت فاطمه زهراءعلیها السلام بگوید، پس سر به‌سجده نهاده، پیشانی و بینی را بر تربت مبارکه امام حسین‌علیه

السلام گذاشته، بگوید:
أَللّٰهُمَّ اِنَّ هاتَیْنِ الرَّکْعَتیْنِ، هَدِیَّةٌ مِنّی إِلی رُوحِ سَیِّدی وَإِمامی‌خداوندا؛ این دو رکعت نماز هدیه‌ای است از طرف من به روح پاک سرورم و امامم و پیشوایم، عَبْدِکَ وَوَلِیِّکَ، أَبِی الْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا...(140).
بنده تو و ولیّ تو ابا الحسن علیّ بن موسی الرضا... .
پس سر از سجده برداشته، به زیارت برخیزد، و متوجّه جانب مشهد مقدّس‌رضوی ایستاده، نیّت زیارت کند به فارسی:
زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام می‌کنم از دور در روز »دَحو الأرض« از جانب خود وپدر و مادرم، و از جانب جمیع مؤمنین و مؤمنات، از برای آن‌که سنّت است قربة إلی‌اللّه.
و به عربی: »أزور سیّدی ومولای وإمامی أبا الحسن علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام عن‌البُعد فی مقامی هذا عنّی وعن والدیّ، وعن جمیع المؤمنین والمؤمنات، لنَدبها قربةإلی اللّه«.
سپس مرحوم میرداماد »زیارت جواديّه« را - که در »بخش زیارت‌های حضرت امام‌رضاعلیه السلام« می‌آوریم - نقل کرده است.(141)

ماه ذی الحجّه

دعای روز عرفه

از حضرت علیّ بن موسی الرضا صلوات اللَّه علیهما خواندن این دعا در روز عرفه‌روایت شده است:
أَللَّهُمَّ کَما سَتَرْتَ عَلَیَّ ما لَمْ أَعْلَمْ فَاغْفِرْلی ما تَعْلَمُ، وَکَماخداوندا؛ آنگونه که بر من پوشیدی آنچه را که نمی‌دانستم، بیامرز و ببخش آنچه را که از خطاهای من می‌دانی؛ و همانطور که‌وَسِعَنی عِلْمُکَ فَلْیَسَعْنی عَفْوُکَ، وَکَما بَدَأْتَنی بِالْإِحْسانِ فَأَتِمّعلم و آگاهی تو مرا در برگرفته، عفو و گذشت خود را فراگیرم نما؛ و همانگونه که نسبت به من به لطف و احسان ابتدا نمودی،نِعْمَتَکَ بِالْغُفْرانِ، وَکَما أَکْرَمْتَنی بِمَعْرِفَتِکَ فَاشْفَعْها بِمَغْفِرَتِکَ،پس نعمت خویش را با آمرزش، کامل گردان؛ و همچنانکه مرا به معرفت خود گرامی داشتی، پس با مغفرت خود آن را زیاده گردان؛وَکَما عَرَّفْتَنی وَحْدانِیَّتَکَ فَأَکْرِمْنی طَماعِیَّتَکَ، وَکَما عَصَمْتَنیو همان‌طور که یکتائی خود را به من شناسانیدی پس مرا به امیدواربودن به خودت گرامی بدار، و همان‌گونه که مرا حفظ کردی درمِمَّا لَمْ أَکُنْ أَعْتَصِمُ مِنْهُ إِلّا بِعِصْمَتِکَ، فَاغْفِرْلی ما لَوْ شِئْتَمواردی که اگر حفظ و نگهداری تو نبود هرگز نمی‌توانستم خود را حفظ کنم و نگه دارم، پس بیامرز و ببخشای بر من آنچه را که
1. أربعة أیّام: 52.
عَصَمْتَنی مِنْهُ، یا جَوادُ یا کَریمُ، یا ذَا الْجَلالِ وَالْإِکْرامِ. (142)اگر خواسته بودی مرا از آن حفظ می‌کردی، ای بخشنده؛ ای بزرگوار؛ ای صاحب بزرگی و بزرگواری.
نماز عید قربان
مأمون روز عیدی برایش مشکل مزاجی پیش‌آمد کرد که او را از رفتن به نمازبازداشت، به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کرد: ای اباالحسن؛ شما برخیزید و نماز رابا مردم بپا دارید.
حضرت امام رضاعلیه السلام خارج شد در حالی‌که پیراهن کوتاه سفیدرنگ پوشیده وعمّامه سفید پاکیزه‌ای بر سر نهاده که هر دو از پنبه بود و چوبی در دست گرفته، به‌طرف جایگاه نماز پیاده به راه افتاد و می‌فرمود:
اَلسَّلامُ عَلی أَبَوَیَّ ادَمَ وَنُوحٍ، اَلسَّلامُ عَلی أَبَوَیَّ إِبْراهیمَ وَإِسْماعیلَ،اَلسَّلامُ عَلی أَبَوَیَّ مُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلی عِبادِ اللَّهِ الصَّالِحینَ.
سلام بر پدرانم آدم و نوح، سلام بر پدرانم ابراهیم و اسماعیل، سلام بر پدرانم‌محمّد و علی، سلام بر بندگان شایسته خداوند.
همینکه مردم او را مشاهده کردند با شتاب به سویش آمده و برای بوسیدن دست‌مبارکش هِجوم آوردند. بعضی از کسان و بستگان مأمون که

وضع را چنین دیدند فورآنزد خلیفه آمدند و گفتند: مردم را دریاب و نماز را خودت با آن‌ها بپادار وگرنه الآن‌است که خلافت را از دست بدهی، و او را وادار کردند که با شتاب بیرون رود.
حضرت امام رضاعلیه السلام به خاطر جمعیّت و شلوغی به محلّ برگزاری نماز نرسیده‌بوده، در این هنگام مأمون پیشی گرفت و به نماز ایستاد تا مردم با او نماز را بپا دارند.(143)
در کتاب »ایجاج الأحزان« این موضوع را نقل کرده و تصریح نموده است که این‌جریان در روز عید قربان واقع شده است.3
فضیلت روز عید غدیر

فضیلت روز عید غدیر

احمد بن محمّد بن ابی نصر گوید: خدمت حضرت امام رضاعلیه السلام شرفیاب بودم ومجلس پر از جمعیّت بود، درباره روز غدیر صحبت به میان آمد، بعضی از حاضرین‌فضیلت آن را انکار کردند، حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
پدرم از پدرش روایت کرده است که فرمود:
إنّ یوم الغدیر فی السماء أشهر منه فی الأرض، إنّ للّه عزّ وجلّ فی‌الفردوس الأعلی قصراً لبنة من ذهب ولبنة من فضّة، فیه مائة ألف قبة‌من یاقوتة حمراء ومائة ألف خیمة من یاقوت أخضر ترابه المسک‌والعنبر، فیه أربعة أنهار: نهر من خمر، ونهر من ماء، ونهر من لبن،ونهر من عسل. حوالیه أشجار جمیع الفواکه. علیه طیور أبدانها من لؤلؤوأجنحتها من یاقوت تصوّت بألوان الأصوات.
فإذا کان یوم الغدیر ورد إلی ذلک القصر أهل السموات یسبّحون اللّه‌ویقدّسونه ویهلّلونه، فتطایر تلک الطّیور فتقع فی ذلک الماء وتتمرّغ علی‌ذلک المسک والعنبر، فإذا اجتمعت الملائکة طارت تلک الطیور فتنفض‌ذلک.
وإنّهم فی ذلک الیوم لیتهادون نثار فاطمة‌علیها السلام، فإذا کان آخر الیوم نودوا:إنصرفوا إلی مراتبکم فقد أمنتم من الخطأ والزّلل إلی قابل فی مثل الیوم‌تکرمة لمحمّد وعلیّ‌علیهما السلام.
روز غدیر در آسمان بیش از زمین شهرت دارد، برای خداوند عزیز بلندمرتبه درفردوس برین قصری است که یک خشت آن از طلا و خشت دیگر آن از نقره است،در آن، صد هزار قبّه از یاقوت سرخ و صد هزار خیمه از یاقوت سبز است و خاک آن‌مشک و عنبر است. در آن، چهار نهر جاری است: نهری از شراب پاک، نهری ازآب، نهری از شیر و نهری از عسل. اطراف آن، درختان میوه است و بر آن، پرندگانی‌نشسته‌اند که بدن آن‌ها از مروارید و بال‌های آن‌ها از یاقوت است و با صداهای‌گوناگون آواز می‌خوانند.
روز غدیر که فرارسد اهل آسمان‌ها به آن قصر وارد شوند، تسبیح و تقدیس و تهلیل‌خدا گویند، پرندگان به پرواز درآیند و بر روی آن آب نشینند و در آن خاکی که‌مشک و عنبر است بغلطند، چون فرشتگان اجتماع کنند، آن‌ها پرواز کنند و آنچه باخود دارند فرو ریزند، و آنچه بر سر حضرت زهراعلیها السلام ریخته‌اند به یکدیگر هدیه‌کنند، و روز که پایان پذیرد ندائی بلند شود:
به جایگاههای خود بازگردید که تا سال آینده مثل امروز به خاطر

گرامی‌داشت)حضرت(محمّد و علی‌علیهما السلام از خطا و لغزش ایمن گشتید.
سپس حضرت امام رضاعلیه السلام رو به من کرد و فرمود:
یابن أبی نصر؛ أین‌ما کنت فاحضر یوم الغدیر عند أمیرالمؤمنین‌علیه السلام؛ فإنّ‌اللّه تبارک وتعالی یغفر لکلّ مؤمن ومؤمنة ومسلم ومسلمة ذنوب ستّین‌سنة، ویعتق من النار ضِعف ما أعتق من شهر رمضان ولیلة القدر ولیلةالفطر، وَلَدرهم فیه بألف درهم لإخوانک العارفین، وأفضل علی إخوانک‌فی هذا الیوم وسُرّ فیه کلّ مؤمن و مؤمنة.
ای پسر ابی نصر؛ در روز غدیر هر کجا باشی خود را نزد امیرالمؤمنین‌علیه السلام برسان وآنجا حضور پیدا کن که خداوندتبارک و تعالی گناهان شصت ساله هر زن و مردمؤمن و هر زن و مرد اهل تسلیم را بیامرزد، و دو برابر مقداری که در ماه رمضان وشب قدر و شب عید فطر از آتش آزاد کرده است در آن روز آزاد گرداند، و برای هردرهم که به برادران بامعرفت دهی هزار درهم پاداش دهد، در این روز نسبت به‌برادرانت احسان کن و هر مرد و زن مؤمنی را شادمان گردان.
سپس فرمود:
ای اهل کوفه؛ به شما خیر فراوانی عنایت شده است و همانا برخی از شما ازکسانی هستید که خدا دل‌های آنان را برای ایمان آزموده است، آن‌ها خوارشمرده شده و مورد قهر و غلبه قرار گرفته و امتحان شده‌اند، بلا بر ایشان سرازیرمی‌گردد و سپس خداوندی که برطرف‌کننده گرفتاری‌های بزرگ است آن رابرطرف می‌کند.
واللّه لو عرف النّاس فضل هذا الیوم بحقیقته لصافحتهم الملائکة فی کلّ‌یوم عشر مرّات.
به خدا قسم؛ اگر مردم فضیلت این روز را آنگونه که هست می‌شناختند فرشتگان باآنان هر روز ده مرتبه مصافحه می‌کردند.(144)

کلام امام رضاعلیه السلام درباره...
فیّاض بن محمّد طوسی در سال 259 هجری در سنّ نود سالگی در شهر طوس‌روایت کرده است که در روز غدیر شرفیاب محضر حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام‌شدم، عدّه‌ای از یاران خاصّ ایشان در خدمتش بودند، امام‌علیه السلام آن‌ها را برای افطار نگه‌داشته بود و خوراک و گندم و لباس و هدایا حتّی انگشتر و کفش برای خانواده‌های‌آنان فرستاده بود، و احوال ایشان و اطرافیان دیگر را تغییر داده بود و وسیله‌های‌جدیدی برای اینکه به عنوان عیدی بدهند بود و وسیله‌هایی که از قبل برای عیدی‌دادن رسم بود نیز وجود داشت، و آن حضرت پیوسته فضیلت آن روز و پیشینه آن رابیان می‌کرد که بخشی از سخنان ایشان چنین بود:
پدرم حضرت موسی بن جعفر، از پدرش امام صادق، و او از پدرش امام باقر، و اواز پدرش امام سجّاد، و او از پدرش امام حسین‌علیهم السلام روایت کرد:
در سال‌های حکومت امیرالمؤمنین‌علیه السلام، یک سال روز جمعه با عید غدیر مقارن‌گشته بود، آن حضرت پنج ساعت که از آن روز گذشت بر فراز منبر رفت و خدا راحمد و ثنا و ستایش نمود؛ ستایشی که مانند آن را کسی نشنیده بود، وتمجیدی کرد که کسی غیر از او چنین تمجیدی نکرده بود، و پس از آن،سخنانی فرمود که آنچه از آن سخنان محفوظ مانده، چنین است:
ستایش سزاوار خداوندی است که ستایش را بدون آنکه نیازی به ستایشگرانش‌داشته باشد راهی از راههای اعتراف به الوهیّت و ربوبیّت و یکتائی خویش، ووسیله‌ای برای افزودن رحمتش، و راهی برای جویندگان فضل و احسانش قرارداد، و حقیقت اعتراف را به اینکه او منعِم است بر آفریدگانش در باطن لفظپنهان داشت گرچه بزرگ باشد.
و گواهی می‌دهم که خدائی جز خداوند یکتا نیست و شریکی ندارد، آنگونه‌گواهی که از اخلاص باطنی سرچشمه گرفته و زبان به آن گویا گشته، عبارتی راکه از صداقت نهانی برآمده است که او آفریننده، به وجود آورنده، صورت‌آفرین‌است، برایش نام‌هائی نیکو است، همانند او چیزی نیست؛ زیرا هر چیزی ازاراده و خواست او پدید آمده‌اند و لذا هیچگونه شباهتی با پدیدآورنده ندارد.
و گواهی می‌دهم که محمّد بنده و فرستاده او است، او را در عالم ذر و قبل ازآفرینش جهان از روی علم و آگاهی بر دیگر امّت‌ها برگزید و ویژگی داد و او باهمنوعانش همانند نیست، او را به عنوان فرمان‌دهنده و

بازدارنده از طرف‌خودش انتخاب کرد و در هر کجای عالم جانشین خود ساخت؛ زیرا خداوند قابل‌مشاهده نیست، دیدگان او را نمی‌بینند و خطورات فکر و اندیشه او رادربرنمی‌گیرند و گمان‌های پنهان و پوشیده در اسرار نمی‌توانند برایش مثالی‌بیابند.
خدائی جز او که پادشاهی قدرتمند است وجود ندارد، اعتراف به نبوّت‌پیامبرش را با اعتراف به الوهیّت خویش مقرون ساخته، و او را به خاطرگرامی‌داشت خود امتیازاتی بخشید که هیچ‌یک از آفریدگانش را در آن شرکت‌نداد، و تنها او شایستگی آن را دارد که از خواصّ و اهل خلّت و دوستی ویژه‌باشد؛ زیرا آنکه دگرگونی)تغییر در عقیده(با او آمیخته گردد از خواصّ نباشد،و کسی که دچار شک گردد شایسته خلّت و دوستی ویژه نباشد.
و مردمان را دستور داد که بر او درود فرستند و با این فرمان، کرامت وی را افزون‌نمود و راهی به سوی اجابت برای دعا کننده گشود، پس خداوند بر او درودفرستد، گرامی‌اش دارد، شرافت بخشد و بزرگ بدارد، و آنقدر افزون گرداند که‌پایانی برایش نباشد و برای همیشه پیوسته باشد و قطع نگردد و همانا خداوندتبارک و تعالی پس از پیامبرش - که درود خداوند بر او و آل او باد - گروهی ازخاصّان را از میان آفریدگانش برای خویش برگزید، آنان را به برتری خود برتری‌بخشید، و تا مرتبه او بالا برد، و آنان را دعوت‌کننده حقیقی به سوی خود وراهنمایانی که در هر دوران و زمانی به او ارشاد کنند قرار داد.
آنان را در عالم پیشین پیش از هر آفریده و پدید آمده به صورت نورهایی آفرید وآنان را به ستایش خود گویا ساخت و سپاس و تمجید خود را به آنها الهام نمود وحجّت قرار داد بر هر که به مالک ربوبیّت و سلطان عبودیّت اعتراف دارد، و به‌وسیله آنان زبان کسانی را که گنگ بود و توانائی گفتن نداشت به انواع لغت‌هاگویا ساخت تا به خداوندی او اعتراف کنند و اینکه او پدیدآورنده آسمانها و زمین‌است.
و ایشان را بر آفرینش خود گواه گرفت و آنچه از امر و فرمان خود خواست به‌عهده ایشان نهاد، آنان را مترجم خواسته خود وزبان بیان کننده اراده‌اش قرارداد، بندگانی که »در گفتار بر او پیشی نمی‌گیرند، به دستور او عمل می‌کنند، اوآنچه پیش روی آنان و آنچه پشت سر ایشان است می‌داند، و جز برای کسانی که‌او بپسندد شفاعت نمی‌کنند و خود از ترس او هراسانند«(145).
به احکام او حکم می‌کنند و سنّت او را اجرا می‌نمایند و حدود او را برپا می‌دارندو آنچه واجب فرموده انجام می‌دهند. او آفریدگان را در مبهمات ناشنوا و درتاریکی‌ها همچون گنگ‌ها رها نکرده است، بلکه برای آنان خردهائی قرار داده‌که با ظاهر ایشان آمیخته و در کالبدهایشان پخش

گردیده و در جان آنان استوارساخته و حواسّشان را برده آن گردانیده، پس به وسیله آن بر گوش‌ها، دیدگان،افکار و خاطره‌ها اقرار گرفت و آنان را به وسیله آن پای‌بند حجّتش نمود وراهش را به آنان نشان داد. وآنان را از آنچه با زبان‌های رسا گواهی داده به آنچه‌پایدار ساخته در آن از قدرت و حکمتش گویا ساخته، و به وسیله آن نزد ایشان‌بیان کرد »تا کسی که باید هلاک شود با دلیل روشن هلاک گردد و کسی که زنده‌گردیده با دلیلی واضح زنده باشد و خداوند بدون تردید شنوا و دانا است«(146).
ای گروه مؤمنان؛ امروز خداوند تبارک و تعالی دو عید بزرگ ارزشمند را برای‌شما فراهم آورده است؛ دو عیدی که هر کدامش جز به دیگری استوار نمی‌ماندتا آنکه کار نیکو و لطف خود را نزد شما کامل گرداند و شما را به راه رشدش آگاه‌نماید و پیرو آثار روشن جویندگان به نور هدایتش فرماید، و شما را در راه‌اعتدالش راه برد، و بخشش گوارایش را بر شما فراوان کند، پس جمعه را هنگام‌تجمّع و گردآمدن قرار داد و بسوی آن فراخواند تا آنچه پیش از آن بوده پاک‌گرداند و آنچه کاسبی‌های بد از آن جمعه تا این جمعه ایجاد کرده از آلودگی،شستشو دهد، و یادآور مؤمنان و بیانگر بیم و هراس پرواپیشگان باشد، و ثواب وپاداش اعمال را در آن دوچندان مقداری که برای اهل طاعت خود در پیش از آن‌می‌بخشد قرار داده است، و آن را ناتمام قرار داده مگر با انجام دادن آنچه به آن‌امر فرموده و خودداری کردن از آنچه نهی کرده و بازداشته، و گردن نهادن به‌اطاعتش در آنچه به سوی آن فراخوانده و تشویق نموده است. و او توحیدش راجز با اعتراف به نبوّت پیامبرش نمی‌پذیرد، و هیچ دینی را جز با پذیرش ولایت‌آنکس که به ولایت او فرمان داده قبول نمی‌کند. و اسباب طاعتش جز با چنگ‌زدن به دست‌آویزهای او و دست‌آویزهای اهل ولایتش فراهم نمی‌گردد.
پس خداوند در روز غدیر)روزی که به خاطر گرمای زیاد آن، زیر درختان بزرگ‌یا چادر بزرگی گرد آمده بودند(بر پیامبرش - که درود خدا بر او و آل او باد - نازل‌فرمود آنچه بیانگر خواست و اراده او در مورد خالصان و برگزیدگانش بود، ودستور داد آن را ابلاغ نماید و از اهل انحراف و نفاق بیمی به خود راه ندهد وبرایش ضمانت کرد که او را از آزار آنان حفظ فرماید، و از باطن پنهان اهل شک ودرون اهل ارتداد و از دین‌برگشته با رمز و اشاره پرده برداشت به گونه‌ای که مؤمن‌و منافق آن را فهمید. پس روی‌گردان رو گردانید و آن‌که ثابت بود بر حقّ ثابت واستوار ماند، نادانی منافقان و تعصّب خارج‌شدگان از دین زیادتر شد، چنگ ودندان خود را تیز کردند، بر بازوها فشار آوردند، گوینده‌ای گفت، فریادزننده‌ای‌فریاد زد، و در دام افتاد آن کس که در دام افتاد، و خارج‌شونده از دین به خروج‌خود ادامه داد.

گروهی با زبان بدون حقیقتی که از ایمان سرچشمه گرفته باشد اعتراف کردند،و گروهی با زبان و ایمان راستین اقرار نمودند، و خداوند دین خود را کامل‌گردانید و چشمان پیامبرش - که درود خدا بر او و آل او باد - و چشمان مؤمنان وپیروان او را روشن گردانید، و شد آنچه بعضی از شما گواه آن بودید و به برخی ازشما خبرش رسید و نشانه و حجّت نیکوی خداوند بر شکیبایان کامل گردید.
و خداوند آنچه فرعون و هامان و قارون و لشکریان ایشان بنا نهاده و اصل واساس قرار داده بودند ویران ساخت، و عدّه‌ای پست و فرومایه از گمراهان باقی‌ماندند که در تباهی مردم هیچ کوتاهی نمی‌کنند، خدا آنان را در سرزمینشان‌هدف قرار می‌دهد و آثارشان را از بین می‌برد، و نشانه‌های ایشان را از میان‌برمی‌دارد، و به زودی حسرت‌ها و تأسّف‌ها را به دنبال آنان روانه می‌کند و آنان‌را به کسانی که دست خود را به ستمکاری گشودند و گردنکشی کردند و بر دین‌خدا توانائی یافتند تا آن را دگرگون سازند و حکم خدا را تغییر دهند ملحق‌می‌سازد، و به زودی نصرت و یاری خداوند به سود محبوبش و به زیان دشمنش‌فرامی‌رسد و »خداوند باریک‌بین و آگاه است«، و کمتر از آنچه شنیدید شما راکفایت می‌کند و رساننده است.
پس بیندیشید - خدا شما را رحمت کند - در آنچه خداوند شما را به سوی آن فراخوانده و بر آن برانگیخته و تشویق نموده است. آهنگ راه او را بنمائید و مسیرروشن او را بپیمائید »و از راه‌های گوناگون پیروی نکنید که شما را از راه اصلی که‌راه خدا است دور کند«(147).
إنّ هذا یوم عظیم الشّأن، فیه وقع الفرج، ورُفعت الدّرج، ووضحت‌الحجج.
وهو یوم الإیضاح والإفصاح عن المقام الصُّراح، ویوم کمال الدّین، ویوم‌العهد المعهود، ویوم الشّاهد والمشهود، ویوم تبیان العقود عن النّفاق‌والجُحود، ویوم البیان عن حقایق الإیمان، ویوم دَحْر الشّیطان، ویوم‌البُرهان.
هذا یوم الفَصل الّذی کنتم تُوعدون، هذا یوم الملإ الأعلی الّذی أنتم عنه‌معرضون، هذا یوم الإرشاد، ویوم مِحْنة العباد، ویوم الدّلیل علی الرّوّاد.
هذا یوم أبدی خفایا الصّدور ومضمرات الاُمور، هذا یوم النّصوص علی‌أهل الخصوص.
هذا یوم شیث، هذا یوم إدریس، هذا یوم یوشع، هذا یوم شمعون، هذایوم الأمن المأمون.
هذا یوم إظهار المصون من المکنون، هذا یوم إبلاء السّرائر.
بدون تردید امروز روزی است که شأن آن عظیم است و موقعیّت‌های خطیری دارد،در آن گشایش اتّفاق افتاد، درجه‌ها و مراتب بالا برده شد، و حجّت‌ها واضح وآشکار گردید.
امروز روز واضح ساختن و پرده برداشتن از مقام پاک امامت است، روز

کامل شدن‌دین است، روز آن عهدی است که از دیرزمان بسته شده، روز گواه و گواه گرفته‌شده‌است، روز آشکارشدن پیمان‌ها و قراردادهایی است که از روی نفاق و انکار حقایق‌بسته شده، روز بیان حقیقت ایمان است، روز راندن و دور کردن شیطان و روز دلیل‌روشن و آشکار است.
امروز روز جداسازی است که شما وعده داده می‌شدید، امروز روز خبر بزرگ‌است که شما از آن روی برمی‌گردانید، روز ارشاد و راهنمایی است، روز آزمایش‌بندگان است، روز دلیل بر جستجوگران و ره‌پویان است.
امروز روز ظاهرشدن پنهانی‌های سینه‌ها و کارهای پوشیده است، روز نصّ وتصریح صریح بر اهل شایستگی و خاصّان است.
امروز روز »شیث« است، روز »ادریس« است، روز »هود« است، روز »یوشع«است، روز »شمعون« است،)کنایه از این‌که روز تعیین وصیّ و جانشین است(.
امروز روز امنی است که ایمن شده، روز ظاهر کردن چیزی است که مصون ومحفوظ مانده از پنهانی‌ها، روز پرده برداشتن از رازها و اسرار است.
پس امام‌علیه السلام پیوسته می‌فرمود: امروز روزِ، امروز روزِ... تا آن‌که فرمود:
پس خدا را مراقب خود بدانید و از او پروا کنید و کلام او را بشنوید و فرمانش رااطاعت کنید و از مکر و حیله پرهیز کنید و با او نیرنگ نزنید، و درون خود راتفتیش کنید و فساد نکنید، و با توحید و یکتا دانستن او و اطاعت از آنکه دستوربه اطاعت او داده به خدا تقرّب جوئید »و به دست‌آویزهای کافران چنگ نزنید«و به گمراهی متمایل نشوید تا با پیروی از آنانکه خود گمراهند و مردمان را به‌گمراهی می‌کشانند از راه رشد و هدایت دور و به بیراهه دچار شوید.
خداوند فرموده است - که گوینده‌ای ارجمند است - در مورد گروهی که آنان را درکتابش با مذمّت و سرزنش یاد کرده است که گفتند:
»إِنَّا أَطَعْنا سادَتَنا وَكُبَرآءَنا فَأَضَلُّونَا السَّبيلاَ رَبَّنا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَالْعَذابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْناً كَبيراً«.(148)
ما اطاعت کردیم سروران و بزرگان خود را و آن‌ها ما را گمراه ساختند پروردگارا؛آنان را دوچندان عذاب کن و مورد لعن فراوان خویش قرار بده.
و خداوند تبارک و تعالی فرمود: هنگامی که در میان آتش احتجاج می‌کنند،اشخاص ضعیفِ ناتوان به مستکبرین و زورگویان می‌گویند: ما پیرو شما بودیم،آیا اکنون می‌توانید چیزی از عذاب خدا را از ما دور کنید؟ گویند: اگر خدا ما راهدایت می‌کرد ما هم به شما راه را نشان می‌دادیم.
آیا می‌دانید استکبار چیست؟ استکبار؛ رها کردن طاعت کسی است که به‌اطاعت او فرمان داده شده‌اید، و بزرگی کردن بر کسی است که به

پیروی اوفراخوانده شده‌اید، و قرآن زیاد در این مورد سخن می‌گوید، اگر شخص‌اندیشمند در آن بیندیشد او را از بدی بازمی دارد و پند می‌دهد.
ای مؤمنان؛ بدانید خداوند عزیز و بلندمرتبه فرموده است:
»إِنَّ اللَّهَ یُحِبُّ الَّذینَ یُقاتِلُونَ فی سَبیلِهِ صَفّاً کَأَنَّهُمْ بُنْیانٌ مَرْصُوصٌ«.(149)
بدون تردید خداوند دوست دارد کسانی را که در راه او به پیکار صف می‌کشند که‌گویا بنائی آهنین هستند.
آیا می‌دانید »راه خدا« چیست و چه کسی »راه او« است؟ و چه کسی صراط او وطریق او است؟
أنا صراط اللّه الّذی من لم یَسلکْه بطاعة اللَّه فیه هُوی به إلی النّار، وأناسبیله الّذی نصبنی للإتّباع بعد نبیّه صلّی اللَّه علیه وآله. أنا قسیم الجنّةوالنّار، وأنا حجّة اللّه علی الفجّار ونور الأنوار.
من صراط خدا هستم که اگر کسی به خاطر اطاعت خدا آن را نپیماید در آتش‌سرنگون گردد. و من راه او هستم که برای پیروی کردن مردم پس از پیامبرش - که‌درود خدا بر او و آل او باد - مرا منصوب کرد. من تقسیم‌کننده بهشت و دوزخم، ومن حجّت خدا بر بدکاران و نیکوکارانم، و روشنی‌بخش نورها هستم.
پس از خواب غفلت بیدار شوید و پیش از فرارسیدن مرگ به کارکردن شتاب‌کنید و به سوی آمرزش پروردگارتان پیشی بگیرید، پیش از آنکه دیواری زده‌شود که باطن آن و داخلش رحمت و ظاهر آن و خارجش عذاب باشد)میان‌مؤمنان و منافقان این دیوار زده می‌شود؛ یک‌طرف آن که داخل آن است‌مؤمنان و طرف دیگرش منافقان هستند(. پس هر چه ندا کنید کسی ندای شمارا نشنود و هر چه ضجّه زنید و ناله و فریاد برآورید کسی به ناله‌های شما اعتنانکند، و پیش از آن‌که استغاثه کنید و کسی به داد شما نرسد به اطاعت‌ها و انجام‌دستورات الهی شتاب کنید، پیش از آن‌که وقت از دست برود و از بین برنده‌لذّت‌ها - یعنی مرگ - به سراغتان آید که دیگر هیچ راه گریزی و هیچ چاره‌ای‌برای رهائی نباشد.
خدای شما را رحمت کند پس از پایان یافتن این تجمّع و گردهم‌آئی باتوسعه‌دادن بر اهل و عیال خود و نیکی کردن به برادرانتان آن‌ها را دیدار کنید وشکر پروردگار را به خاطر نعمت‌هائی که به شما بخشیده بجای آورید، گردهم‌آئید خداوند پراکندگی شما را برطرف کند، و به یکدیگر نیکی کنید خداوندأنس و الفت شما را زیاد گرداند، و نعمت‌های الهی را به یکدیگر هدیه کنیدهمانطور که خداوند پاداش گوارائی که چندین برابر عیدهای پیش از آن و بعد ازآن است به شما عطا کند، و این عطا و بخشش الهی تنها مخصوص امروز و مثل‌امروز است، نیکی کردن در آن، مال را بارور می‌سازد و به عمر شما می‌افزاید، ومهر و محبّت و دلسوزی داشتن به یکدیگر باعث جلب رحمت خدا و لطف اومی‌گردد، پس خودتان

شادمان باشید و برادران خود را با لباس نیکو و بوی‌خوش و طعام دادن شاد گردانید.
و از آنچه در توان دارید و جود و بخشش کردن از آنچه برایتان موجود است‌امکاناتی برای برادرانتان و اهل و عیالتان فراهم آورید. گشاده‌روئی را در میان‌خود آشکار سازید و یکدیگر را با چهره خندان و شادمان ملاقات کنید وسپاسگزار خداوند باشید بر آنچه به شما مرحمت فرموده است و کسانی را که‌امید و آرزوی خیر نسبت به شما دارند با خیر بیشتر دیدار کنید، و با ناتوانان درخوردنی‌های‌تان و آنچه در توان دارید به مقدار امکان خویش همیاری نمائید،یک درهم که امروز در راه خدا انفاق کنید معادل صد هزار درهم پاداش دارد و اگرخدا بخواهد بر آن پاداش می‌افزاید، و روزه امروز از اموری است که خداوندتبارک و تعالی مردم را به آن فراخوانده، و پاداش بزرگی برای آن به عهده گرفته‌است تا آنجا که اگر بنده‌ای از بندگان به عنوان مثال از آغاز دنیا تا انتهای آن‌روزها را روزه بدارد و شب‌ها را به شب‌زنده‌داری سپری کند به مرتبه آن کسی که‌امروز را مخلصانه روزه بگیرد نمی‌رسد.
کسی که ابتداءً)یعنی بدون تقاضا(برادر مؤمنش را مساعدت نماید و از روی‌میل به او نیکی کند و به او وام دهد پاداش کسی را دارد که امروز را روزه گرفته وشب آن را به عبادت پرداخته است و کسی که مؤمنی را در شام روز غدیر افطاری‌دهد گویا فئامی را و فئامی را و...)ده مرتبه آن را تکرار فرمود(افطاری داده‌است.
شخصی برخاست و عرض کرد: ای امیر مؤمنان؛ »فئام« چیست؟
امام‌علیه السلام فرمود: صد هزار پیامبر و صدّیق و شهید است، پس چگونه خواهد بودپاداش کسی که گروهی از مردان و زمان مؤمن را افطاری دهد؟ و من ضامنم نزدخداوند که او را از کفر و فقر امان دهد، و اگر در همان شب یا همان روز یا روز بعداز آن تا عید غدیر آینده بمیرد و کبیره‌ای مرتکب نشده باشد، پس پاداش او برخداوند تبارک و تعالی است.
و کسی که وام بگیرد برای برادرانش و آنان را کمک کند، من ضامنم که اگرخداوند او را باقی بدارد آن را بپردازد، و اگر خدا جان او را گرفت من عهده‌دار آن‌باشم.
زمانی که یکدیگر را ملاقات می‌کنید همراه سلام کردن مصافحه کنید)دست دردست یکدیگر بگذارید(و انعام دادن را امروز آسان بگیرید.
و این مطالب را باید افراد جامعه به آنان‌که غایبند و آنان که گواهند به کسانی که‌جدا و دور هستند برسانند، و باید توانگر بر فقیر، و نیرومند بر ناتوان لطف وعنایت داشته باشد، رسول خدا - که درود بر او و آل او باد - مرا به آن فرمان داده‌است.
سپس آن حضرت، خطبه جمعه را شروع کرد و نماز جمعه‌اش را نماز عید

قرارداد، و پس از نماز با فرزندان و شیعیانش به منزل حضرت ابومحمّد امام حسن‌مجتبی‌علیه السلام رفتند و غذائی را که آماده کرده بودند تناول نمودند و پس از آن،ثروتمند و فقیر آنان با هدایا و جوائز به سوی اهل و عیال خویش بازگشتند.(150)
نویسنده کتاب »النشر والطیّ« نقل کرده است: حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
آن‌گاه که روز قیامت فرا می‌رسد، چهار روز همانند عروس به سوی حجله، به‌درگاه الهی برده می‌شوند.
عرض شد: این روزها کدامند؟
فرمود: روز عید قربان، روز عید فطر، روز جمعه و روز عید غدیر و به راستی که‌عید غدیر در مقایسه با عید قربان، فطر و جمعه همانند ماه در میان ستارگان‌می‌درخشد.
روز غدیر، همان روزی است که خداوند، ابراهیم خلیل را از آتش نجات داد و آن‌حضرت آن روز را برای سپاسگزاری از خدا، روزه گرفت و همان روزی است که‌خداوند دین خود را - به واسطه تعیین پیامبر، امیر مؤمنان علی‌علیهما السلام را به عنوان‌جانشین خود - کامل گردانید و فضیلت و جانشینی او را تبیین کرد و آن حضرت‌این روز را روزه گرفت.
روز غدیر، روز کمال و روز به خاک مالیده شدن شیطان و روزی است که اعمال‌شیعیان و دوستداران خاندان حضرت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم مورد پذیرش قرارمی‌گیرند و همان روزی است که خداوند به اعمال مخالفان روی آورده و آن راهمانند گرد پراکنده، نابود می‌کند.
و همان روزی است که خداوند به حضرت جبرئیل‌علیه السلام دستور داد که تخت‌کرامت الهی را در مقابل بیت المعمور بگذارد و در این روز جبرئیل‌علیه السلام آن را بلندمی‌کند و همه فرشتگان از همه آسمان‌ها به سوی آن گرد می‌آیند و حضرت‌محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را ستوده و برای شیعیان امیر مؤمنان و دیگر ائمّه‌علیهم السلام ودوستداران آنان از فرزندان آدم‌علیه السلام طلب آمرزش می‌کنند.
و همان روزی است که خداوند به فرشتگان گرامی که اعمال بندگان رامی‌نویسند، دستور می‌دهند که تا سه روز بعد از عید غدیر دست از نوشتن‌گناهان دوستداران و شیعیان اهل بیت بردارند و به خاطر کرامت محمّد و علی وامامان دیگرعلیهم السلام هیچ یک از خطاهای آنان را ننویسند.
و همان روزی است که خداوند آن را ویژه محمّد و آل محمّد و نزدیکان آنان‌قرار داده است و همان روزی است که خداوند منزلت هر کس را که در آن به‌عبادت بپردازد و بر اهل خانواده و خویشتن و برادرانش توسعه دهد، بالا برده واو را از آتش جهنّم نجات می‌بخشد و همان روزی است که

خداوند از تلاش‌شیعیان در آن روز سپاسگزاری نموده و گناهانشان را بخشیده و اعمالشان رامی‌پذیرد.
روز غدیر، روز زدودن اندوه و ریختن بار گناه، روز پاداش و عطا، روز گسترش‌دانش، روز بشارت و بزرگ‌ترین عید و روزی است که دعا در آن مستجاب‌می‌گردد.
روز غدیر، روز جایگاه عظیم، روز پوشیدن جامه‌های]های زیبا[و برکندن‌جامه‌های سیاه و روزی است که]ولایت[در آن شرط شد. روز غدیر، روزبرطرف شدن اندوه‌ها و چشم‌پوشی از شیعیان گناهکار امیر مؤمنان‌علیه السلام، روزپیشتازی و روزی است که در آن باید بر محمّد و آل محمّد بسیار صلوات‌فرستاد.
روز غدیر؛ روز خشنودی، روز عید اهل بیت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم، روز قبولی اعمال،روز زیاده‌خواهی]از خداوند[، روز استراحت مؤمنان، روز معامله و دوستی ونیل به رحمت الهی، روز تزکیه و خودسازی، روز ترک گناهان به ویژه گناهان‌کبیره و روز عبادت و افطاری دادن به روزه‌داران است؛ زیرا هر کس در این روز به‌روزدار مؤمنی افطاری دهد، همانند آن است که »فِئام فئام« نفر را افطاری داده‌باشد، تا این‌که ده »فئام« را برشمرد.
سپس فرمود: آیا می‌دانید »فئام« یعنی چه؟
عرض شد: خیر.
فرمود: یعنی صد هزار نفر. همچنین روز غدیر، روز تهنیت و تبریک گفتن شمابه یکدیگر است. بنابراین، هرگاه مؤمنی در این روز با برادر مؤمن خود برخوردکرد، بگوید:
اَلْحَمْدُ للَّهِ الَّذی جَعَلَنا مِنَ الْمُتَمَسِّکینَ بِوِلایَةِ أَمیرِستایش خدا را که ما را از چنگ‌زنندگان به ولایت امیر الْمُؤْمِنینَ وَالْأَئِمَّةِعلیهم السلام.
مؤمنان و دیگر امامان علیهم السلام قرار داد.
نیز امروز، روز تبسّم در برخورد با مؤمنان است. بنابراین، هر کس در روز غدیرهنگام برخورد با برادر مؤمن خود به روی او تبسّم کند، خداوند در روز قیامت بانظر رحمت به او می‌نگرد و هزار حاجت او را برآورده می‌کند و قصری از مرواریدسپید در بهشت برای او بنا می‌نهد و روی او را برافروخته و زیبا می‌گرداند.
و روز غدیر، روز آرایش است. بنابراین، هر کس برای روز غدیر خود را بیاراید،خداوند همه خطاهای او - اعمّ از کوچک و بزرگ - را می‌آمرزد و فرشتگانی را به‌سوی او گسیل می‌دارد که تا روز عید غدیر سال آینده اعمال نیک فراوان برای اوبنویسند و درجات او را بالا می‌برند، به طوری که اگر بمیرد، شهید و اگر زنده‌بماند، نیکبخت به شمار می‌آید.
و هر کس در این روز مؤمنی را اطعام کند، مانند آن است که همه

پیامبران وصدّیقان را روزی داده باشد و هر کس به دیدار مؤمنی برود، خداوند در قبر اوهفتاد نور وارد می‌کند و نیز قبر او را توسعه می‌دهد و در هر روز هفتاد هزارفرشته در قبر به دیدار او آمده و به او بشارت بهشت را می‌دهند.
در روز غدیر بود که خداوند، ولایت خود را بر همه اهل آسمان‌های هفتگانه‌عرضه کرد و اهل آسمان هفتم به پذیرش آن از همه پیشی گرفتند و در اثر آن،عرش بدان آراسته شد، آن‌گاه اهل آسمان زیرین به پذیرش آن شتافتند و دراثر آن به ستارگان آراسته شد.
سپس ولایت بر زمین‌ها عرضه گردید و »مکّه« به پذیرش آن شتافت و در اثر آن‌به »کعبه« آراسته شد، سپس »مدینه« به پذیرش آن شتافت و در اثر آن به وجودمحمّد مصطفی‌صلی الله علیه وآله وسلم آراسته شد، سپس »کوفه« به پذیرش آن شتافت و در اثرآن به وجود امیر مؤمنان‌علیه السلام آراسته شد.
بعد ولایت بر کوه‌ها عرضه شد و اوّلین کوه‌هایی که بدان اقرار کردند، سه کوه‌بودند: کوه عقیق، کوه فیروزه و کوه یاقوت که در اثر اعتراف به آن، کوه‌های این‌جواهرات و این جواهرات، بهترین جواهرات گردیدند، سپس کوه‌های دیگر به‌پذیرش آن شتافتند و در اثر آن معدن طلا و نقره گردیدند و هر کوهی که بدان‌اعتراف نکرد و آن را نپذیرفت، بی‌حاصل گردید.
نیز در این روز بود که ولایت بر آب‌ها عرضه شد و هر آبی که آن را پذیرفت،شیرین گردید و هر آبی که انکار کرد، شور و تلخ گردید.
و نیز بر گیاهان عرضه شد و هر گیاهی که آن را پذیرفت، شیرین و گوارا گردید وهر گیاه نپذیرفت، تلخ گردید.
سپس بر پرندگان عرضه گردید و هر پرنده‌ای که آن را پذیرفت، صدایش بلند ورسا گردید و هر پرنده‌ای که آن را انکار کرد، لال و ناگویا گردید.
مثَل مؤمنان در پذیرش ولایت امیر مؤمنان در روز غدیر خم، همانند ماجرای‌سجده فرشتگان در برابر حضرت آدم‌علیه السلام بود، چنان‌که مثَل انکار ولایت امیرمؤمنان در روز غدیر همانند انکار ابلیس بود و در این روز بود که آیه »الْیَوْمَأَکْمَلْتُ لَکُمْ دینَکُمْ«(151) نازل شد.
خداوند هیچ پیامبری را مبعوث نکرده مگر آن‌که روز بعثت او در نزد او همانندروز غدیر بوده است و حرمت آن را شناسانده است؛ زیرا که وصیّ و جانشین‌بعد از آن پیامبر را در آن روز برای امّت او تعیین کرده است.(152)
اماه محرّم الحرام

گفتار حضرت امام رضاعلیه السلام ...
شیخ صدوق‌رحمه الله از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده که فرمودند:
هر کس در روز عاشورا سعی در حاجت‌های خود را ترک کند، حق تعالی‌حاجت‌های دنیا و آخرت او را برآورد. و هر کس روز عاشورا روز مصیبت و حزن وگریه او باشد، حق تعالی روز قیامت را روز فرح و خوشحالی او گرداند و دیده‌اش‌در بهشت، به ما روشن گردد.
و هر کس روز عاشورا را روز برکت نام نهد و در خانه خود چیزی ذخیره کند،برکت نیابد در آنچه ذخیره کرده است و روز قیامت با یزید و عبیداللّه بن زیاد وعمر بن سعد علیهم اللعنة در پائین‌ترین طبقه آتش جهنّم محشور شود.
و نیز ایشان از ریّان بن شبیب روایت کرده که گفت: در روز اوّل ماه محرّم، خدمت‌حضرت امام رضاعلیه السلام شرفیاب شدم. آن حضرت فرمود:
ای پسر شبیب؛ امروز روزه هستی؟
عرض کردم: نه.
فرمود: این روز، روزی است که حق تعالی دعای حضرت زکریّا را در آن‌مستجاب فرمود - و فرمایش خود را ادامه داد تا آنکه فرمود - :
ای پسر شبیب؛ اگر برای چیزی خواستی گریه کنی، برای حسین بن علی‌علیهما السلام‌گریه کن که او را مانند گوسفند سر بریدند و با آن حضرت از اهل بیت او هجده تن- که در زمین شبیه و نظیر نداشتند - کشته شدند.
و به تحقیق که آسمان‌های هفتگانه و زمین‌ها برای شهادت آن حضرت‌گریستند و به درستی که چهار هزار فرشته، به سوی زمین آمدند برای یاری آن‌حضرت، ولی زمانی رسیدند که آن حضرت شهید شده بود. پس ایشان نزد قبرآن حضرت ژولیده‌مو و گردآلوده‌اند تا آنکه قائم آل محمّد صلوات اللَّه علیه ظاهرشود، پس ایشان یاوران آن حضرت باشند و شعار ایشان در جنگ این کلمه‌است: »یا لثارات الحسین‌علیه السلام«.
ای پسر شبیب؛ خبر داد مرا پدرم از پدرش از جدّش که چون جدّم حسین‌علیه السلام‌شهید شد، آسمان، خون و خاک سرخ بارید.
ای پسر شبیب؛ اگر بر حسین‌علیه السلام گریه کنی تا آب از دیدگانت بر رویت جاری‌شود، حق تعالی هر گناه صغیره و کبیره تو را بیامرزد.
ای پسر شبیب؛ اگر خواهی که در قیامت هیچ گناهی بر تو نباشد، آن

حضرت رازیارت کن.
ای پسر شبیب؛ اگر خواهی که در غرفه‌های بهشت با رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم وخاندانش ساکن شوی، بر قاتلان آن حضرت لعنت کن.
ای پسر شبیب؛ اگر خواهی که مثل ثواب کسی داشته باشی که با آن حضرت‌شهید شده باشد، هرگاه که او را یاد کنی بگو:
یا لَیْتَنی کُنْتُ مَعَهُمْ، فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظیماً.(153)
ای کاش؛ با ایشان بودم، تا به رستگاری بزرگی نائل می‌گردیدم.
ای پسر شبیب؛ اگر خواهی که در درجات بالای بهشت با ما باشی، از برای حزن‌ما محزون باش و از برای شادی ما شاد باش، و بر تو باد به محبّت و ولایت ما؛ اگرمردی سنگی را دوست بدارد، خدا او را در روز قیامت با آن محشور گرداند.(154)
روز اوّل ماه محرّم، روزی است که حق تعالی دعای حضرت زکریّا را درباره‌داشتن فرزند مستجاب فرمود و حضرت یحیی را به او عطا کرد، چنانچه از حضرت‌امام رضاعلیه السلام روایت شده است.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هر کس این روز را روزه بگیرد و دعا کند، حق تعالی دعای او را نیز مستجاب‌کند.(155)

دعای حضرت فاطمه‌علیها السلام ...
جعفر بن عیسی گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام درباره روزه عاشورا سئوال کردم وآنچه مردم در مورد آن می‌گویند به عرض رساندم، امام‌علیه السلام فرمود:
از روزه پسر مرجانه از من می‌پرسی؟ آن روز را زنازادگان از خاندان زیاد بخاطرکشتن امام حسین‌علیه السلام روزه گرفتند، و آن روزی است که آل محمّدعلیهم السلام آن راشوم و نامبارک می‌دانند و اهل اسلام آن را شوم می‌دانند، و روزی که اهل اسلام‌آن را شوم بدانند روزه گرفته نمی‌شود و به آن تبرّک نمی‌جویند، و روز دوشنبه‌روز نحسی است که خداوند در آن پیامبرش را قبض روح نمود و آل محمّدعلیهم السلام‌دچار مصیبت نشدند مگر در روز دوشنبه، لذا آن را شوم و نامبارک می‌دانیم ودشمن ما به آن تبرّک می‌جوید.(156)

راوندی‌رحمه الله در کتاب »سلوة الحزین« از فضل بن شاذان روایت کرده است که گفت:از حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام شنیدم که فرمود:
هنگامی که سر مقدّس امام حسین‌علیه السلام را به شام بردند یزید لعنه اللَّه دستور دادآن را نزد او حاضر کردند، آنگاه در میان طشتی قرار داده و زیر تخت خودگذاشت و بساط شطرنج را گسترانید، آن خبیث شطرنج بازی می‌کرد و درضمن از حسین و پدر و جدّ بزرگوارش یاد می‌کرد و استهزاء می‌نمود، و هر زمان‌که بر رفیقش غلبه می‌کرد سه جام شراب می‌نوشید و اضافه و باقیمانده ظرفش‌را در کنار طشت می‌ریخت، پس هر کس از شیعیان ما است باید آشامیدن‌شراب و بازی‌کردن با شطرنج را رها کند، و هر کس نگاهش به شراب وشطرنج افتاد باید یاد مظلومیّت امام حسین‌علیه السلام کند و یزید و خاندان یزید وپیروان او را لعنت کند، خداوند هم به پاداش این عمل، گناهان او را گرچه به‌عدد ستارگان باشد می‌آمرزد و از بین می‌برد.(157)
عبدالسلام بن صالح هروی گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام شنیدم که فرمود:
اوّل کسی که در اسلام برایش فقّاع)یعنی آبجو(ساختند، یزید ملعون در شام‌بود. آن را حاضر کردند در حالی‌که سر سفره نشسته و کنار آن، سر بریده امام‌حسین‌علیه السلام را قرار داده بود، آن خبیث از آن شراب می‌آشامید و به یارانش‌می‌داد و می‌گفت: »بنوشید که این شراب مبارکی است، و از برکت آن همین بس‌که ما اوّلین کسانی هستیم که می‌نوشیم در حالی‌که سر دشمن ما پیش روی ماست و کنار آن، سفره گسترانیده‌ایم، می‌خوریم در حالی‌که نفوس ما آرام گرفته‌و دل‌هایمان آرامش یافته است«.
پس هر کس از شیعیان ما است، باید از آشامیدن این شراب بپرهیزد؛ زیراآشامیدنیِ دشمنان ما است و اگر پرهیز نکند او از ما نیست، به راستی پدرم ازپدرش از پدرانش، از امیرالمؤمنین‌علیهم السلام روایت کرد که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود:
لباس دشمنان مرا نپوشید، طعام دشمنان مرا نخورید، و راه دشمنان مرانپوئید که از دشمنان من شوید؛ همان‌گونه که آن‌ها دشمن من هستند.(158)

دعای حضرت فاطمه‌علیها السلام در روز قیامت

ابو احمد داود بن سلیمان طائی گوید: در سال صد و نود و چهار هجری در مدینه‌محضر مقدّس حضرت امام رضاعلیه السلام بودم، آن حضرت از پدرانش، از حضرت امیرالمؤمنین‌علیهم السلام، از رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روایت کرد که فرمود:
دخترم فاطمه‌علیها السلام در قیامت وارد محشر شود در حالی‌که پیراهنی خون‌آلود به‌همراه دارد. او به رکنی از ارکان عرش بیاویزد و بگوید:
یا أحکم الحاکمین؛ احکم بینی وبین قاتل ولدی.
ای حکیم‌ترین حاکمان؛ بین من و قاتل فرزندم حکم کن.
امیر المؤمنین‌علیه السلام فرمود: رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود:
ویَحْکُم لابنتی فاطمة وربّ الکعبة.(159)
به پروردگار کعبه سوگند که خداوند برای دخترم فاطمه حکم خواهد کرد.
ابوالقاسم طائی از پدرش روایت کرده است که گفت: حضرت علیّ بن موسی‌الرضاعلیه السلام از پدرش، از پدرانش‌علیهم السلام، از حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام، و آن حضرت ازرسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روایت کرده که فرمود:
موسی بن عمران دست‌ها را بلند کرد و از پروردگارش درخواست کرد و عرضه‌داشت: پروردگارا؛ برادرم هارون از دنیا رفت، او را بیامرز.
خداوند تبارک و تعالی به او وحی فرمود:
یا مُوسی؛ لو سألتنی فی الأوّلین والآخرین لأجبتک؛ ماخلا قاتل الحسین‌بن علیّ، فإنّی أنتقم له من قاتله.(160)
ای موسی؛ اگر در مورد اوّلین و آخرین درخواست کنی به تو پاسخ می‌دهم جز درمورد قاتل حسین بن علی‌علیهما السلام؛ زیرا که من از قاتل حسین‌علیه السلام برای او انتقام خواهم‌گرفت.
کیفیّت شهادت و دفن امام رضا

اماه صفر

زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام در روز شهادت آن حضرت

علّامه مجلسی‌رحمه الله فرموده است: بدان که زیارت آن حضرت در ایّامی که فضیلتی‌برایش ذکر کرده‌اند و زمان‌هایی که شرافت و امتیازی دارند، مخصوصاً ایّامی که‌اختصاصی به آن وجود مقدّس دارند - مانند روز ولادتش که یازدهم ذیقعده است، وروز شهادتش که آخر ماه صفر یا هفدهم آن و یا روز چهاردهم ماه رمضان است، وروزی که بیعت شده با او برای خلافت که اوّل ماه رمضان یا ششم آن است - از نظرفضیلت و ثواب، برتری دارند.(161)
بنابراین در روز آخر ماه صفر و نیز هفدهم آن - که روز شهادت جانگداز حضرت‌علیّ بن موسی الرّضاعلیهما السلام نقل شده است - زیارت آن بزرگوار فضیلت بیشتری دارد.

اباصلت هروی گفت: در حضور حضرت امام رضاعلیه السلام ایستاده بودم، به من فرمود:
ای اباصلت؛ در این قبّه که قبر هارون در آن است وارد شو و از چهار جانب آن‌مقداری خاک بردار و بیاور.
من رفتم و آن را آوردم، و چون در پیشگاه او ایستادم فرمود:
این خاک را به من بده.
و آن خاکی بود که از نزدیک در برداشته بودم، آن را به ایشان دادم، از من گرفت وبوئید و سپس بر زمین ریخت و فرمود:
برای من در اینجا قبری حفر می‌شود، پس سنگ بزرگی ظاهر می‌گردد که اگرهمه کلنگ‌هائی که در خراسان است برای کندن آن گردآید کندنش میسّرنشود.
سپس در مورد خاکی از نزد پا و خاکی که از نزد سر آورده بودم مانند آن را گفت،آنگاه فرمود:
آن خاک دیگر را به من بده که آن از تربت من است.
سپس فرمود: برای من در اینجا گودالی حفر کنند، تو به آن‌ها امر کنی که تاهفت پلّه به پائین بکَنند و قبری برای من شکافته شود، اگر نپذیرفتند جزاینکه لحد بچینند، آن‌ها را امر می‌کنی که لحد را دو زراع و یک وجب قرار دهندهمانا خداوند آن را به اندازه‌ای که بخواهد وسیع گرداند.
و چون چنین کردند نزد سرم رطوبتی می‌بینی و کلامی را که به تو می‌آموزم‌می‌گوئی: آبی می‌جوشد تا آنکه قبر پر از آب شود و در آن ماهی‌های کوچکی‌می‌بینی، برای آن‌ها نانی که به تو می‌دهم ریز کن، آن‌ها نان‌ها را می‌خورند، وچون چیزی از آن باقی نماند ماهی بزرگی خارج می‌شود و ماهی‌های کوچک رامی‌بلعد تا هیچ‌کدام از آن‌ها نمانند و سپس پنهان می‌گردد و چون پنهان گشت‌دست خود را بر آب بگذار و به کلماتی که یادت می‌دهم تکلّم کن، آب فرومی‌رود و چیزی از آن نمی‌ماند، و این کار را جز در حضور مأمون انجام مده.
آنگاه فرمود: ای اباصلت؛ فردا بر این فاجر وارد می‌شوم، اگر از نزد او با سربرهنه خارج شدم با من سخن بگو و من به تو پاسخ می‌دهم، و اگر هنگام‌بازگشتن سر را پوشیده بودم با من صحبت مکن.
اباصلت گفت: فردا چون صبح کردیم، امام‌علیه السلام لباس‌های خود را پوشید و درمحراب به انتظار نشست، در همین حال ناگهان غلام مأمون وارد شد و به آن حضرت‌گفت: امیرالمؤمنین! را اجابت کن.
حضرت امام رضاعلیه السلام نعلین بپا کردِ و ردایش را پوشید و به راه

افتاد و من به دنبال‌آن حضرت رفتم تا بر مأمون وارد شد. در پیش‌روی او طبقی از انگور و طبق‌های‌دیگری از میوه بود و به دست او شاخه انگوری بود که مقداری از آن را خورده بود،چون حضرت امام رضاعلیه السلام را دید از جا برخاست با او معانقه کرد و پیشانیش را بوسیدو آن حضرت را کنار خود نشانید، سپس شاخه انگور را به او داد و گفت: ای پسررسول خدا؛ انگوری بهتر از این ندیده‌ام.
امام‌علیه السلام فرمود:
چه بسا انگور خوبی که از بهشت می‌باشد.
گفت: از آن بخور. حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
مرا از آن معاف بدار.
گفت: گریزی از آن نیست، چه چیزی تو را از خوردن بازمی‌دارد، شاید ما را متّهم‌می‌کنی؟ خوشه انگور را گرفت و خودش مقداری از آن را خورد، سپس به حضرت‌امام رضاعلیه السلام داد، و آن حضرت سه دانه تناول فرمود و آن را رها کرد و از جا برخاست،مأمون گفت: کجا می‌روید؟ فرمود:
به آنجائی که مرا روانه ساختی.
آن‌گاه ردای خود را به سر کشیده و خارج شد. لذا طبق دستور امام‌علیه السلام با او صبحت‌نکردم تا داخل خانه شد، فرمود: درب خانه را ببندید.
در را بستند و او وارد بستر شد، من در صحن حیاط اندوهناک و محزون ایستاده‌بودم، در این هنگام ناگهان جوان خوش‌سیمائی که شبیه‌ترین مردم به حضرت امام‌رضاعلیه السلام بود بر من وارد شد، به سوی او شتافتم و عرض کردم: از کجا وارد شدی درحالی‌که درها بسته بود. فرمود:
کسی که مرا به آنی از مدینه به اینجا آورد، از در بسته نیز وارد خانه کرد.
گفتم: شما کیستید؟ به من فرمود:
ای اباصلت؛ من حجّت خدایم بر تو، من محمّد بن علی هستم.
سپس به سوی پدرش رفت و دستور داد که من نیز به همراه او بر آن حضرت واردشوم، چون نظر حضرت امام رضاعلیه السلام به فرزندش افتاد، فوراً از جا برخاست با اومعانقه کرد، به سینه‌اش چسبانید و پیشانی او را بوسید، سپس او را به کنار بستر خودبرد، محمّد بن علی‌علیهما السلام او را دربرگرفت و او را می‌بوسید و پدرش با وی مطالبی راآهسته می‌گفت که من نفهمیدم، کفی سفیدتر از برف بر دو لب حضرت امام رضاعلیه السلام‌دیدم و محمّد بن علی‌علیهما السلام را مشاهده کردم که با زبانش آن را می‌لیسید سپس دست‌خود را میان دو لباس و سینه‌اش داخل کرد و چیزی شبیه گنجشک از آن بیرون آورد وابوجعفرعلیه السلام آن را بلعید، و در این هنگام حضرت امام رضاعلیه السلام وفات یافت.
ابوجعفرعلیه السلام به من فرمود:

ای اباصلت؛ برخیزمحلّی را برای غسل‌دادن پدرم آماده کن و برایم آب ازصندوق‌خانه بیاور.
عرض کردم: نه جائی برای شستشو است و نه آبی در صندوق‌خانه هست.
فرمود:
آنچه به تو دستور می‌دهم انجام بده.
داخل صندوق‌خانه شدم، در آن آب و جای شستن دیدم، برداشته و بیرون آوردم‌و لباس‌هایم را بالا زدم تا او را غسل دهم، به من فرمود:
تو کنار برو ای اباصلت؛ زیرا غیر از تو کسی هست که مرا کمک کند.
پس آن بدن مطهّر را غسل داد و سپس فرمود:
بار دیگر وارد صندوقخانه شو و زنبیلی که در آن کفن و حنوط است برایم بیاور.
وارد صندوق‌خانه شدم و در آنجا زنبیلی دیدم که هرگز ندیده بودم، برداشته و نزدآن حضرت آوردم، بدن پاک پدر را کفن کرد و بر آن نماز خواند، پس از آن فرمود:
تابوت برایم بیاور.
عرض کردم: نزد نجّار روم و سفارش کنم تابوتی درست کند؟
فرمود: در میان صندوقخانه برو، آنجا تابوتی هست بیاور.
داخل شدم تابوتی در آنجا یافتم که تا آن زمان ندیده بودم، آن را برایش آوردم،بدن پدر را برداشته در تابوت گذاشت و پاهایش را صاف کرد آنگاه دو رکعت نمازخواند و هنوز نماز را به پایان نرسانده بود که تابوت بالا رفت و سقف شکافت و از آن‌تابوت خارج شد و رفت.
عرض کردم: ای فرزند رسول خدا؛ اگر مأمون هم‌اکنون پیش ما آید و حضرت‌امام رضاعلیه السلام را مطالبه کند چه کنیم؟ فرمود:
ساکت باش، او بازمی‌گردد، ای اباصلت؛ هیچ پیامبری نیست که در مشرق‌بمیرد و وصیّ او در مغرب بمیرد مگر آن‌که خداوند بین ارواح و اجساد ایشان‌جمع کند.
و هنوز حدیث را تمام نکرده بود که سقف شکافته شد و تابوت پائین آمد و برزمین نهاده شد، ابوجعفرعلیه السلام بدن مطهّر پدر را از تابوت بیرون آورد و در میان بسترش‌قرار داد؛ گویا هنوز غسل داده نشده و کفن بر او پوشیده نگشته است، سپس فرمود:
ای اباصلت؛ بلند شو و در را برای مأمون باز کن.
در را باز کردم مأمون و غلامان او پشت در بودند، پس وارد شدند در حالی‌که‌گریان و محزون بودند، گریبان چاک زده و بر سرش می‌زد و می‌گفت: واسیّداه؛ ای‌آقای من؛ مصیبت تو مرا دردمند نمود، سپس وارد خانه شد و نزدیک سر آن حضرت‌نشست و گفت: شروع کنید به تجهیز او، و دستور داد به کندن قبر، من آن محلّ را گودکردم، همه چیز آنطور که

حضرت امام رضاعلیه السلام توصیف کرده بود ظاهر شد.
بعضی از هم‌نشینانش به او گفتند: آیا عقیده نداشت که او امام است؟
گفت: بلی، امام نمی‌باشد مگر پیشاپیش مردم و جلوتر از آنان، آنگاه دستور داد که‌در قبله برایش جایی را حفر کنند.
گفتم: به من دستور داده که هفت پلّه پائین روم و برایش قبرش را بشکافم.
گفت: به آنچه اباصلت به آن دستور می‌دهد انجام بده، جز قبر - که آن را اباصلت‌می‌شکافد - ولی برایش گود بکَن و لحد درست کن.
و هنگامی که برای مأمون رطوبت و ماهی‌ها و غیر آن ظاهر شد گفت: علیّ بن‌موسی‌علیهما السلام همواره در دوران زندگی‌اش عجائبی را به ما نشان می‌داد و اکنون پس ازمرگ از آن عجائب به ما می‌نمایاند.
وزیری که همراه او بود گفت: آیا می‌دانی حضرت امام رضاعلیه السلام با این کار، چه‌خبری به تو داد؟
گفت: نه.
گفت: خبر می‌دهد که ای بنی عباس، حکومت شما با زیادی تعدادتان و بلندی‌مدّتتان مانند این ماهی‌ها است، مهلت شما پایان یابد و آثارتان منقطع گردد و دولتتان ازبین رود و خدا شخصی از ما را بر شما مسلّط نماید و او همه شما را نابود گرداند.
به او گفت: راست گفتی همینطور است، سپس به من گفت: ای اباصلت؛ آن‌کلامی را که به آن تکلّم کردی به من یاد بده.
گفتم: به خدا قسم آن را در همین لحظه فراموش کردم و راست می‌گفتم.
مأمون دستور به حبس من داد، حضرت امام رضاعلیه السلام دفن گردید و من یکسال درزندان ماندم تا آنکه سینه‌ام تنگ شد، شبی را تا سحر بیدار ماندم و خداوند تبارک وتعالی را خواندم به دعائی و در آن از محمّد و آل محمّدعلیهم السلام یاد کردم و از خداوند به‌حقّ آن‌ها درخواست کردم که بر من گشایشی مرحمت فرماید، دعایم تمام نشده بودکه ابوجعفر محمّد بن علی‌علیهما السلام بر من وارد شد و فرمود:

ای اباصلت؛ سینه‌ات تنگ شده؟
عرض کردم: آری بخدا قسم.
فرمود: برخیز و بیرون برو.
سپس با دست مبارکش بر آن بندها و زنجیرها زد و آن‌ها را باز نمود و دست مراگرفت و از آنجا بیرون آورد، نگهبانان و غلامان مرا می‌دیدند ولی قدرت حرف زدن‌نداشتند واز در خانه خارج شدم، سپس فرمود:
برو در امان خدا و بدانکه هرگز به او نمی‌رسی و او هرگز به تو نمی‌رسد.
اباصلت گفت: پس از آن جریان، تاکنون مأمون را ندیدم.(162)
روایت دیگر درباره شهادت حضرت امام رضاعلیه السلام
هرثمة بن اعین گفت: شبی در حضور مأمون بودم تا چهار ساعت از شب گذشت،آنگاه اجازه بازگشت به من داد، بازگشتم، و چون نیمی از شب گذشت کسی درب‌خانه را کوبید، یکی از غلام‌هایم پشت در رفت، به او گفت: به هرثمه بگو: آقایت رااجابت کن.
هرثمه گفت: با شتاب برخاستم و لباس‌هایم را پوشیده و به سوی آقایم حضرت‌امام رضاعلیه السلام شتافتم، غلام پیشاپیش من داخل شد و من پشت سر او وارد شدم، در این‌هنگام سرورم حضرت امام رضاعلیه السلام را دیدم که در صحن خانه‌اش نشسته است، به من‌فرمود:
ای هرثمه. گفتم: لبّیک ای مولای من.
فرمود: بنشین، و من نشستم.
فرمود: گوش بده و خوب بخاطر بسپار. ای هرثمه؛ هنگام کوچ کردن من بسوی‌خداوند تبارک و تعالی فرا رسیده و نزدیک است به جدّم و پدرانم‌علیهم السلام ملحق‌شوم و کتاب عمر من به پایان رسیده است و این شخص طغیانگرِ سرکش‌تصمیم گرفته مرا با انگور و انار سمّی مسموم کند.
او نخی را در سم فرو می‌برد و با نخ آن سم را جذب انگور می‌کند، و امّا انار، همانااو سم را در کف دست یکی از غلامانش می‌ریزد و انار را با دستش می‌مالد تادانه‌هایش به آن سم آغشته گردد.
او در روز آینده مرا فرا می‌خواند، آن انار و انگور را نزد من می‌آورد و از من‌می‌خواهد که از آن دو بخورم و من می‌خورم تا حکم الهی و قضاء پروردگار درمورد من اجرا گردد.
وقتی من از دنیا رفتم خواهد گفت: من او را با دست خویش غسل می‌دهم،وقتی چنین گفت، از طرف من به او بگو - و بین تو و او کسی نباشد - : حضرت‌امام رضاعلیه السلام به من فرموده است: به غسل‌دادن

و کفن‌کردن و دفن من نپرداز که‌اگر چنین کنی آنچه از عذاب که از تو تأخیر افتاده به سرعت به سراغت آید و آن‌بلای دردناکی که از آن حذر می‌کنی بر تو وارد شود، او با این گفته تو خودداری‌می‌کند و بازمی‌ایستد.
هرثمه گوید: عرض کردم ای سرور من؛ چنین خواهد کرد؟! فرمود:
هنگامی که تو را برای غسل دادن من رها کرد و آزاد گذاشت، در مکان بلندی ازساختمانش می‌نشیند که مشرف بر محل غسل من است تا نگاه کند.
ای هرثمه؛ تو متعرّض هیچ یک از کارهای غسل من مشو تا خیمه‌ای سفید رامشاهده کنی که در جانبی از خانه زده شده، وقتی آن را دیدی مرا در لباس‌هایم‌که در آن هستم بردار و در آن خیمه بگذار و خودت پشت خیمه بایست وهمراهانت نزد تو باشند، پرده خیمه را بالا نزن که مرا ببینی؛ زیرا هلاک‌می‌شوی.
مأمون از بلندی بر تو می‌نگرد و می‌گوید: ای هرثمه؛ آیا شما عقیده ندارید‌امام را جز امامی مانند او غسل می‌دهد؟ پس چه کسی ابا الحسن علیّ‌بن موسی را غسل می‌دهد در حالیکه پسرش محمّد در مدینه از شهرهای‌حجاز است و ما در طوسیم؟
وقتی چنین گفت، به او جواب بده و بگو: ما می‌گوئیم: امام را جز امام پس از اونباید کسی غسل دهد، و اگر زورگوئی چنین کاری کرد امامت امام به خاطرستمگری و زورگوئی غسل‌دهنده باطل نخواهد شد و نیز امامت امام بعد از او به‌اینکه کسی بر غسل پدرش چیره گشته است باطل نمی‌گردد، اگر حضرت امام‌رضاعلیه السلام را اجازه می‌دادند در مدینه باشد، پسرش محمّد آشکار و بی‌پرده او راغسل می‌داد، اکنون هم کسی جز او بدن امام را غسل نمی‌دهد، ولی به صورت‌مخفی و پنهان است.
هنگامی که خیمه را بالا زدند مرا می‌بینی که در کفن پیچیده شده‌ام، بدن‌کفن‌پوشیده مرا بر تابوتم بگذار و آن را بردار، چون اراده کند قبر مرا حفر کندمی‌خواهد قبر پدرش هارون را قبله قبر من قرار دهد و آن هرگز نخواهد شد، ووقتی کلنگ‌ها را بر زمین زنند هیچگونه تأثیری بر زمین نگذارد و چیزی ولو به‌اندازه ناخن چیده‌شده‌ای حفر نگردد، چون تلاش خود را کردند و کار بر آنان‌دشوار گردید از طرف من به مأمون بگو:
او به من دستور داده است که یک کلنگ در قبله قبر پدرت هارون بر زمین زنم، ووقتی زدی در زمین فرو می‌رود و قبری کنده شده و ساخته و آماده آشکار شود ووقتی قبر ظاهر شد مرا در آن قرار مده تا آنکه از میان آن، آب سفیدرنگی‌بجوشد و قبر را پر کند به طوری که هم‌سطح زمین گردد، آنگاه یک ماهی به‌طول قبر در آن نمایان گردد و حرکت کند، تا مادامی که ماهی تحرّک دارد مرادر قبر وارد نکنید و زمانی که ماهی پنهان گردید و آب فرو نشست مرا در قبرپائین ببر و در لحد بگذار و اجازه نده که آن‌ها خاک

بر من بریزند؛ زیرا قبرخودش پوشیده می‌شود و پر می‌گردد.
هرثمه گفت: عرض کردم، اطاعت می‌کنم ای سَرورم، سپس به من فرمود:
آنچه با تو عهد کردم حفظ کن و به آن عمل کن و مخالفت منما.
عرض کردم: پناه می‌برم بخدا از اینکه با فرمان شما مخالفت کنم.
هرثمه گفت: آن‌گاه گریان و محزون بیرون آمدم و پس از آن همواره مانند دانه‌ای‌که در تابه بریان شود بودم و جز خدا کسی از حال من آگاه نبود، سپس مأمون مراخواند نزد او رفتم و پیوسته ایستاده بودم تا روز بالا آمد، آنگاه مأمون به من گفت: ای‌هرثمه؛ برو نزد ابوالحسن و از طرف من به او سلام برسان و به او بگو: شما پیش مامی‌آئی یا ما پیش تو آئیم، اگر گفت: پیش او می‌آیم، از او بخواه که زودتر بیاید.
هرثمه گفت: نزد امام رفتم و چون مرا دید به من فرمود:
ای هرثمه؛ آیا آنچه به تو سفارش کردم به خاطر داری؟
عرض کردم: بلی، فرمود: کفش‌های مرا بیاور که من می‌دانم برای چه تو رافرستاده است.
هرثمه گفت: نعلین حضرت را حاضر کردم، آن را پوشید و به راه افتاد، وقتی‌داخل مجلس شد مأمون از جا برخاست و با آن حضرت معانقه کرد و پیشانیش رابوسید و کنار خود بر روی تخت نشانید، و آن‌گاه شروع کرد به صحبت کردن و از هرطرف سخن گفتن تا مدّتی گذشت، سپس به یکی از غلامانش گفت انگور و اناربیاورد.
هرثمه گفت: چون آن را شنیدم نتوانستم صبر کنم و لرزه بر اندامم افتاد، خوش‌نداشتم که حالت من بر مأمون ظاهر شود، آرام آرام به عقب برگشتم تا از مجلس‌بیرون رفتم و در گوشه‌ای از حیاط خود را افکندم، نزدیک زوال خورشید احساس‌کردم سرورم از نزد مأمون خارج گشته و به منزل برگشته است، سپس دیدم از طرف‌مأمون دستوری صادر گشته که پزشکان و پرستاران را حاضر کنند و به بالین آن‌حضرت ببرند، سؤال کردم چه شده است؟
به من گفتند: بیماری بر علیّ بن موسی‌علیهما السلام عارض شده است مردم در شکّ و تردیدبودند و من یقین داشتم که از کجا عارض شده است به خاطر آنچه از او می‌دانستم.
هرثمه گفت: هنگامی که ثلث دوّم شب فرا رسید، صدای صیحه و ناله از خانه بالارفت، من شتافتم در میان آنان‌که می‌شتافتند و خود را به آنجا رسانیدم، مأمون را دیدم‌با سر برهنه، دکمه‌ها را باز کرده، به حالت عزا ایستاده و گریه می‌کرد.
هرثمه گفت: من هم در میان آنان‌که ایستاده بودند ایستادم و آه سرد و اندوهباری‌کشیدم، آن شب را صبح کردیم، مأمون برای تعزیه نشست، پس

از مدّتی برخاست وخود را کنار جنازه سرورم رسانید و گفت: جائی را آماده کنید می‌خواهم خودم بدن اورا غسل دهم، من نزد او رفتم و آنچه مولایم در خصوص غسل و کفن و دفن فرموده‌بود به او گفتم، گفت: من متعرّض آن کار نمی‌شوم، خودت هر چه می‌دانی ای هرثمه‌انجام بده.
هرثمه گفت: من ایستاده بودم تا آن‌که دیدم خیمه‌ای زده شد، من و کسانی‌که درخانه بودند در پشت خیمه بودیم، من صدای تکبیر و تهلیل و تسبیح و بالا و پائین‌رفتن ظرفها و ریختن آب را می‌شنیدم و بوی خوش عطری به مشامم می‌رسید که ازآن خوش‌بوتر عطری را استشمام نکرده بودم.
هرثمه گفت: ناگهان مأمون از جائی که مشرف بود فریاد زد: ای هرثمه؛ آیا شماعقیده ندارید که امام را جز امامی مانند خودش غسل نمی‌دهد؟ محمّد بن علی فرزنداو کجا است که بیاید و او را غسل دهد. او در مدینه و این در طوس.
به او گفتم: ما می‌گوئیم که امام را نباید جز امامی مثل او غسل دهد، پس اگر کسی‌ستم کرد و امام را غسل داد، امامت امام به خاطر ستم و تعدّی غسل‌دهنده باطل‌نمی‌شود و امامت امامی که بعد از او است با چیره‌شدن ظالمی بر غسل پدرش باطل‌نمی‌شود اگر حضرت امام رضاعلیه السلام در مدینه آزاد و رها بود، پسرش محمّد او را آشکارغسل می‌داد و اکنون او را جز او کسی غسل نمی‌دهد ولی به صورت پنهان.
مأمون ساکت شد و چیزی نگفت: سپس خیمه بالا رفت و آقایم را دیدم که بدن‌مبارکش در کفن پیچیده شده است، او را در تابوت نهاده و مأمون با تمام حاضران برآن جنازه نماز خواندند، آن‌گاه جنازه را برداشته تا به کنار قبر آمدیم، عدّه‌ای را دیدم‌که پائین قبر هارون کلنگ بر زمین می‌زنند تا قبر هارون را قبله برای قبر امام قرار دهنداما کلنگ‌ها بر زمین اثر نمی‌کرد و ذرّه‌ای از خاک زمین کنده نمی‌شد.
مأمون رو به من کرد و گفت: وای بر تو ای هرثمه؛ زمین را نمی‌بینی که چگونه ازکندن قبری برای او خودداری می‌کند و مانع می‌گردد؟
گفتم: ای امیرالمؤمنین!! او به من امر کرده که یک کلنگ در قبله قبر پدرت بر زمین‌زنم و جز یک کلنگ نزنم.
گفت: با یک کلنگ زدن چه می‌شود؟
گفتم: او خبر داده است که روا نیست قبر پدر تو قبله قبر او باشد. و چون من یک‌کلنگ بزنم قبری آماده ظاهر گردد بدون آنکه دستی آن را بکند و ضریحی در وسط آن‌آشکار گردد.
مأمون گفت: سبحان اللّه؛ چقدر این سخن عجیب است و من از امر ابوالحسن‌علیه السلام‌تعجّب نمی‌کنم اکنون تو کلنگ را بزن تا ببینم چه می‌شود؟

هرثمه گفت: کلنگ را در دست گرفتم و در سمت قبله قبر هارون بر زمین زدم،قبری کنده‌شده و آماده ظاهر شد و ضریحی در وسط آن آشکار گشت ومردم به آن‌نگاه می‌کردند.
مأمون گفت: بدن را در میان قبر بگذار ای هرثمه.
گفتم: ای امیرالمؤمنین!! آقایم دستور داده است که او را در میان قبر وارد نکنم تاآبی سفیدرنگ از آن جاری گردد و قبر از آن آب پر شود تا آن‌که آب به سطح زمین‌رسد، سپس یک ماهی به طول قبر در آن حرکت می‌کند، وقتی ماهی پنهان شد و آب‌فرو رفت او را در کنار قبر برم و در میان لحد قرارش دهم.
مأمون گفت: هر چه به تو دستور داده عمل کن.
هرثمه گفت: منتظر ظاهر شدن آب و ماهی شدم که ناگهان پدیدار گشت، سپس‌پنهان شد و آب فرو نشست و مردم نگاه می‌کردند، آن‌گاه جنازه را کنار قبر قرار دادم‌پس قبر با پارچه سفید رنگی که من آن را پهن نکردم پوشیده شد، سپس به وسیله غیردست من و دست حاضران به طرف قبرش پائین برده شد، مأمون به مردم اشاره کردکه با دستهای‌تان خاک بیاورید و در قبر بریزید.
گفتم: چنین دستور نده ای امیرالمؤمنین!!
گفت: وای بر تو؛ پس چه کسی آن را پر می‌کند؟
گفتم: به من فرموده که خاک بر او ریخته نشود و خبر داده است که قبر از جانب‌خودش پر می‌شود، سپس با سطح زمین منطبق و چهارگوش می‌گردد، مأمون به مردم‌اشاره کرد که خودداری کنید، و آن‌ها آنچه در دست‌شان از خاک بود رها کردند،سپس قبر پر شد و با سطح زمین منطبق و چهارگوش گردید، مأمون بازگشت و من نیزبازگشتم.
پس از چندی مأمون مرا خواند، با من خلوت کرد و گفت: ای هرثمه؛ تو را بخداسوگند می‌دهم و از تو می‌خواهم آنچه از ابوالحسن)قدس اللّٰه روحه(شنیدی به من راست‌بگوئی.
هرثمه گفت: به او گفتم: ای امیرالمؤمنین!! آنچه به من گفته بود به تو خبر دادم.
گفت: به خدا سوگندت می‌دهم که راست بگوئی نسبت به آنچه به تو خبر داده غیراز آنچه گفتی.
هرثمه گفت: گفتم ای امیرالمؤمنین!! از چه چیزی از من سؤال می‌کنی؟
گفت: ای هرثمه؛ آیا چیزی غیر از آنچه گفتی با تو مخفیانه در میان گذاشت؟
گفتم: آری.
گفت: آن چیست؟
گفتم: خبر انگور و انار.

هرثمه گفت: تا آن را گفتم، مأمون رنگ چهره‌اش تغییر کرد، گاهی زرد و گاهی‌سرخ و گاهی سیاه می‌شد، سپس غش کرد و بر زمین افتاد، از او شنیدم در حال‌بیهوشی‌اش که فریاد می‌زد و می‌گفت:(163)
وای بر مأمون از سوی خدا؛ وای بر مأمون از رسول خدا؛ وای بر او از علیّ بن ابی‌طالب؛ وای بر مأمون از فاطمه زهرا؛ وای بر مأمون از حسن و حسین؛ وای بر مأمون‌از علیّ بن الحسین؛ وای بر مأمون از محمّد بن علی؛ وای بر مأمون از جعفر بن‌محمّد؛ وای بر مأمون از موسی بن جعفر؛ وای بر مأمون از علیّ بن موسی الرضا، به‌خدا این خسران و زیانی است آشکار.
این را می‌گفت و تکرار می‌کرد، چون دیدم این حالت او به طول انجامید از اوروی گرداندم و در یک طرف خانه نشستم.
هرثمه گفت: پس از مدّتی مأمون نشست و مرا خواند، بر او داخل شدم درحالی‌که مثل انسان مست نشسته بود، گفت: به خدا قسم؛ تو بر من عزیزتر از اونیستی بلکه همه اهل زمین و آسمان از او عزیزتر نیستند، بخدا قسم اگر به من برسدکه تو از آنچه دیدی و شنیده‌ای چیزی را دوباره گفته‌ای، تو را هلاک خواهم کرد.
گفتم: ای امیرالمؤمنین!! اگر بر چیزی از آن از سوی من مطّلع شدی، خون من برتو مباح باشد.
گفت: نه بخدا قسم؛ مگر آن‌که عهد و پیمانی بر کتمان این امر و ترک اعاده آن به‌من بدهی، پس عهد و پیمان گرفت از من و نسبت به آن تأکید کرد.
هرثمه گفت: وقتی از او رو گرداندم، دو دستش را بر هم می‌زد و می‌گفت:
»یَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلایَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ یُبَیِّتُونَ مالایَرْضی مِنَ الْقَوْلِ وَکانَ اللَّهُ بِما یَعْمَلُون مُحیطاً«(164).
می‌خواهند از مردم پنهان کنند و حال آنکه نمی‌توانند از خداوند پنهان کنند، و او باآنها است آن هنگام که گفتاری را که نمی‌پسندد شبانه تدبیر می‌کنند و خداوند به‌آنچه آنجام می‌دهند کاملاً احاطه دارد و آگاه است.(165)
مرحوم محدّث قمی می‌نویسد: آخر کلامی که از آن حضرت شنیده شد، این آیه‌مبارکه بود:
»قُلْ لَوْ کُنْتُمْ فی بُیُوتِکُمْ لَبَرَزَ الَّذینَ کَتَبَ عَلَیْهِمُ الْقَتْل إِلی مَضاجِعِهِمْ...«.(166)
بگو: ای پیغمبر؛ اگر در خانه‌های خود هم بودید باز آنان‌که سرنوشت آنان درقضای الهی کشته‌شدن است از خانه به قتلگاه به پای خود البتّه بیرون می‌آمدند.
و به روایت ِشیخ مفید، حضرت بعد از خوردن زهر، دو روز زنده بود و

وفات‌کرد. مأمون یک روز و یک شب، وفات آن جناب را پنهان داشت. محمّد بن جعفرصادق را با جماعت آل ابوطالب که حاضر بودند، طلبید و خبر وفات آن جناب را به‌ایشان اظهار کرد و گریست و حزن شدید اظهار کرد. پس ایشان را به نزد آن جناب‌آورد و بدن آن حضرت را به ایشان نمود و گفت: گواه باشید که آسیبی از ما به اونرسیده است.
پس با جنازه آن حضرت خطاب کرد: ای برادر! بر من گران است که تو را بدین‌حالت ببینم و می‌خواستم که پیش از تو بمیرم و تو خلیفه و جانشین من باشی ولکن باتقدیر خدا چه می‌توان کرد!
پس جنازه آن حضرت را بعد از غسل و تکفین حرکت دادند و در همین موضعی‌که فعلاً مدفون است، دفن نمودند. قبر شریفش در خانه حمید بن قحطبه در قبله قبررشید است و در وقت غسل و تکفین و نماز و دفن، پسرش حضرت جوادعلیه السلام حاضربود و این امورات بر دست آن جناب واقع می‌شد و مردم نمی‌دانستند.
در بعضی روایات است که مأمون از ترس آن‌که مبادل مردم فتنه کنند، جنازه‌حضرت را در شب حرکت داد و دفن نمود صلوات اللّه علیه.
من سرّه أن یری قبراً برؤیته
یفرّج اللّه عمّن زارم کربه
فلیأت ذا القبر إنّ اللّه أسکنه
سلالة من رسول اللّه منتجبه(167)
کسی که دوست دارد قبری را با دیدگان خود ببیند، که خداوند گشایش می‌دهدگرفتاری کسی که او را زیارت کند؛
پس به زیارت صاحب این قبر بیاید که خداوند در آن، از سلاله پاک و منتخب‌پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم جای داده است.

ماه رجب

حسن بن علیّ بن فضال از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
هر کس روز اوّل ماه رجب را به اشتیاق ثواب و پاداش الهی روزه بگیرد، بهشت‌بر او واجب گردد. و هر کس یک روز در وسط ماه رجب روزه بگیرد در مثل ربیعه‌و مضر)که دو طایفه پرجمعیّت بودند(شفاعت کند. و هر کس یک روز در آخرآن روزه بگیرد، خداوند او را از اهل بهشت قرار داده و شفاعت او را در مورد پدر،مادر، پسر، دختر، خواهر، برادر، عمّه، عمو، خاله، دائی، آشنایان وهمسایگانش بپذیرد گرچه در میان آنان کسی باشد که سزاوار دوزخ است.(168)
عبداللّه بن صالح هروی از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
هر کس روز اوّل ماه رجب را روزه بگیرد، خداوند از او خشنود گردد؛ روزی که اورا دیدار کند. هر کس دو روز از ماه رجب را روزه بگیرد، خداوند از او راضی باشدروزی که او را دیدار کند. و هر کس سه روز از ماه رجب را روزه بگیرد، خداوند از اوخشنود گردد و او را خشنود سازد و کسانی که با او مرافعه دارند راضی سازد؛روزی که او را دیدار کند یعنی روز قیامت.
و هر کس هفت روز از ماه رجب را روزه بگیرد، درهای هفت آسمان برای روح اوگشوده گردد چون بمیرد تا آنکه به ملکوت اعلی رسد. و هر کس هشت روز از ماه‌رجب را روزه بگیرد، درهای هشتگانه بهشت برای او گشوده گردد. و هر کس‌پانزده روز از ماه رجب را روزه بگیرد، هر حاجتی که دارد برآورده شود مگر آنکه‌درخواست او در گناه یا قطع رحم باشد.
و هر کس تمام ماه رجب را روزه بگیرد از گناهانش بیرون آید مانند روزی که ازمادر متولّد گشته باشد و از آتش دوزخ آزاد و همراه برگزیدگان نیکوکار واردبهشت شود.(169)
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
من صام یوم الثامن والعشرین من رجب، کان صومه لذلک الیوم کفّارةتسعین سنة.(170)
کسی که روز بیست و هشتم ماه رجب را روزه بگیرد روزه او در آن روز، کفّاره نودسال است.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
من صام یوم التاسع والعشرین من رجب، کان صومه ذلک الیوم کفّارةمائة سنة.(171)

کسی که روز بیست و نهم ماه رجب را روزه بگیرد روزه او در آن روز، کفّاره صدسال است.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
من صام یوم الثلاثین من رجب غفر اللّه له ما تقدّم من ذنبه وما تأخّر. (172)
کسی که روز سی‌ام ماه رجب را روزه بگیرد، خداوند گناهان گذشته و آینده او رامی‌آمرزد.(173)

ثواب زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام در ماه رجب

مرحوم شهید فرموده است: قصد زیارت هر یک از امامان‌علیهم السلام در موسم‌ها ومناسبت‌های مشهور، و قصد زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام در ماه رجب مستحبّ‌است و بدون تردید از بهترین و باارزش‌ترین کارها است.(174)
در »عیون اخبار الرضاعلیه السلام« و »کامل الزیارات« به سند معتبر نقل شده که محمّد بن‌سلیمان از امام محمّد تقی‌علیه السلام پرسید:
شخصی حجّ واجب خود را انجام داد و به مدینه رفت و حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم رازیارت نمود، بعد به نجف رفت و پدرتان حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام را زیارت نمود وحقّ آن حضرت را می‌شناخت و می‌دانست که او حجّت خدا است بر خلق او، و اوباب خداست که از آن در به خدا باید رسید.
آنگاه به کربلا رفت و حضرت امام حسین‌علیه السلام را زیارت نمود. سپس به بغداد رفت‌و حضرت امام موسی کاظم‌علیه السلام را زیارت کرد و به شهر خود برگشت.
در این وقت، خدا آن قدر مال به او روزی کرده است که می‌تواند به حجّ برود. آیابرای این مرد که حجِّ واجب خود را انجام داده بهتر است که برگردد و باز حجّ کند یابه خراسان برود و پدرت حضرت امام رضاعلیه السلام را زیارت کند؟
فرمود:

بلکه برود بر پدرم سلام کند افضل است و باید که در ماه رجب باشد و در این‌زمان که بر ما و شما از طرف سلطان خوف و وحشت است، انجام ندهید.(175)

زیارت رجبیّه

که در حرم‌های مطهّر ائمّه‌علیهم السلام در ماه رجب خوانده می‌شود

جناب ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی‌قدس سره)سوّمین نایب خاصّ امام عصر ارواحنافداه(می‌فرماید: اگر کسی این زیارت را در یکی از حرم‌ها و زیارتگاه‌های اهل بیت‌پیامبرعلیهم السلام بخواند، حتماً با برآورده شدن حاجتش از آنجا بازخواهد گشت و دعای اودر مورد دین و دنیا به اجابت خواهد رسید. اگر قصد این زیارت را داشتی، بر درگاه‌حرم مطهّر امام‌علیه السلام بایست و بگو:

اَلْحَمْدُ للَّهِ الَّذی أَشْهَدَنا مَشْهَدَ أَوْلِیآئِهِ فی رَجَبٍ، وَأَوْجَبَ عَلَیْناستایش ویژه خداوندی است که ما را در این ماه رجب به زیارتگاه و محلّ حضور اولیای خود حاضر گردانید، و حقوقی چند که‌مِنْ حَقِّهِمْ ما قَدْ وَجَبَ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدِنِ الْمُنْتَجَبِ، وَعَلیاز حقّ ایشان بر ما لازم بود، واجب نمود؛ و درود پیوسته خداوند بر محمّد برگزیده، و برأَوْصِیآئِهِ الْحُجُبِ. أَللَّهُمَّ فَکَما أَشْهَدْتَنا مَشْهَدَهُمْ، فَأَنْجِزْ لَنااوصیای او که پرده‌دار حریم الهی هستند، نثار باد. بارالها؛ همان گونه که ما را به حضور ایشان حاضر گردانیدی، پس وعده ایشان‌مَوْعِدَهُمْ، وَأَوْرِدْنا مَوْرِدَهُمْ غَیْرَ مُحَلَّئینَ عَنْ وِرْدٍ فی دارِ الْمُقامَةِرا نیز برای ما وفا کن، و ما را به محلّ ورودشان برسان که پس از آن، از ورود به جایگاه بهشت ابدیوَالْخُلْدِ، وَالسَّلامُ عَلَیْکُمْ إِنّی قَصَدْتُکُمْ، وَاعْتَمَدْتُکُمْ بِمَسْأَلَتیو جاودانی نیز محروم نشویم. سلام بر شما؛ من به قصد دیدار شما آمده‌ام؛ و در موردوَحاجَتی، وَهِیَ فَکاکُ رَقَبَتی مِنَ النَّارِ، وَالْمَقَرُّ مَعَکُمْ فی دارِدرخواست و نیازم که رهایی من از جهنّم، و ماندگاری من در بهشت در نزد شما،الْقَرارِ، مَعَ شیعَتِکُمُ الْأَبْرارِ، وَالسَّلامُ عَلَیْکُمْ بِما صَبَرْتُمْ فَنِعْمَهمراه با شیعیان نیکوکار شماست، به شما اعتماد نموده‌ام. سلام بر شما به خاطر آن که شکیبایی ورزیدید و صبر نمودید؛ پس چه خوب استعُقْبَی الدَّارِ. أَنَا سآئِلُکُمْ وَامِلُکُمْ فیما إِلَیْکُمُ التَّفْویضُ، وَعَلَیْکُمُعاقبت این خانه)در آخرت(. من خواستار و آرزومند شما در مورد آنچه به شما واگذار شده هستم؛ و آنچه‌التَّعْویضُ، فَبِکُمْ یُجْبَرُ الْمَهیضُ، وَیُشْفَی الْمَریضُ، وَما تَزْدادُعوض‌کردن آن به عهده شماست، زیرا تنها به وسیله شما شکسته جبران می‌شود، و بیمار بهبود می‌یابد، و به وسیله شماالْأَرْحامُ وَما تَغیضُ، إِنّی بِسِرِّکُمْ مُؤْمِنٌ، وَلِقَوْلِکُمْ مُسَلِّمٌ، وَعَلَی‌کمی و

فزونی در ارحام انجام می‌پذیرد. من به طور واقعی به سرّ شما ایمان دارم، و تسلیم گفتارتان هستم، واللّٰهِ بِکُمْ مُقْسِمٌ فی رَجْعی بِحَوآئِجی، وَقَضآئِها وَإِمْضآئِها،خدا را به شما سوگند می‌دهم که تنها با پاسخ مثبت به خواسته‌هایم مرا برگرداند و آن‌ها را برآورده و امضاشده‌وَإِنْجاحِها وَإِبْراحِها، وَبِشُؤُونی لَدَیْکُمْ وَصَلاحِها. وَالسَّلامُ‌و حتمی و انجام‌شده نماید و همه کارهایم نزد شما را اصلاح فرماید. و سلام‌عَلَیْکُمْ سَلامَ مُوَدِّعٍ، وَلَکُمْ حَوآئِجَهُ مُودِعٌ، یَسْأَلُ اللّٰهَ إِلَیْکُمُ‌بر شما، سلام کسی که دارد خداحافظی می‌کند و خواسته‌هایش را نزد شما سپرده، تا برآورده شود. از خدا می‌خواهد که دوباره نزدالْمَرْجِعَ، وَسَعْیُهُ إِلَیْکُمْ غَیْرُ مُنْقَطِعٍ، وَأَنْ یَرْجِعَنی مِنْ حَضْرَتِکُمْ‌شما بیاید، و رفت و آمد او به این مکان مبارک و نزد شما پیوسته باشد، و مرا برگرداند از حضورتان‌خَیْرَ مَرْجِعٍ، إِلی جَنابٍ مُمْرِعٍ، وَخَفْضِ جعَیْشٍ مُوَسَّعٍ، وَدَعَةٍ‌به بهترین بازگشت به سوی آستانه‌ای خرّم‌و سرسبز و باآسایش و پروسعت، با راحتی‌وَمَهَلٍ إِلی حینِ الْأَجَلِ، وَخَیْرِ مَصیرٍ وَمَحَلٍّ فِی النَّعیمِ الْأَزَلِ،و آسانی تا هنگام مرگ، و بهترین سرانجام و جایگاه در بهشت همیشگی،وَالْعَیْشِ الْمُفْتَبَلِ، وَدَوامِ الْأُکُلِ، وَشُرْبِ الرَّحیقِ وَالسَّلْسَلِ،و زندگی خوشی نو و پسندیده، و خوراک همیشگی و آشامیدنی ناب و خالص و گوارای دایم و باوَعَلٍّ وَنَهَلٍ، لاسَأَمَ مِنْهُ وَلا مَلَلَ، وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ وَتَحِیَّاتُهُ‌خوردنی دوباره و سیراب گشتن بدون این که هیچ خستگی و ملال و دلتنگی در آن‌ها باشد. و رحمت و برکات و تحیّت‌ها و احترامات خداوندی‌عَلَیْکُمْ، حَتَّی الْعَوْدِ إِلی حَضْرَتِکُمْ، وَالْفَوْزِ فی کَرَّتِکُمْ،تا بازگشت به حضور شما و کامیابی در رجعت شماثواب روزه و استغفار در...
وَالْحَشْرِ فی زُمْرَتِکُمْ، وَالسَّلامُ عَلَیْکُمْ وَرحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ‌و محشور شدن در زمره شما، بر شما نثار باد. و سلام و رحمت و برکات الهی‌عَلَیْکُمْ، وَصَلَواتُهُ وَتَحِیَّاتُهُ، وَهُوَ حَسْبُنا وَنِعْمَ الْوَکیلُ.(176)بر شما باد؛ و درودها و احترامات ویژه خداوندی نثارتان باد، و او برای ما بس است و چه پشتیبانی شایسته و نیکوست.
در اعمال ماه شعبان از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل می‌کنیم که زیارت امام حسین‌علیه السلام‌در نیمه ماه رجب و نیمه ماه شعبان بهتر از زمان‌های دیگر است.

ماه شعبان

ثواب روزه و استغفار در ماه شعبان

شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام روایت کرده است‌که فرمود:
روزه ماه شعبان کفّاره گناهان بزرگ است، حتّی اگر کسی به ریختن خون‌حرامی آلوده شده، پس چند روزی از این ماه را روزه گرفته و از دنیا رفته باشدبرای او امید آمرزش دارم.
راوی حدیث - ابراهیم بن میمون - گوید: عرض کردم: بهترین دعا در این ماه‌چیست؟ فرمود:
استغفار، بی‌گمان کسی که در این ماه هفتاد مرتبه استغفار کند مانند کسی‌است که در غیر این ماه هفتاد هزار مرتبه استغفار نموده باشد.
عرض کردم: چگونه استغفار کنم و چه بگویم؟ فرمود: بگو:
أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ.(177)
از خداوند طلب بخشش می‌کنم و از او درخواست پذیرش توبه می‌نمایم.

ثواب روزه و صدقه در ماه شعبان

شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از عبّاس بن هلال روایت کرده است که گفت: ازحضرت امام رضاعلیه السلام شنیدم که فرمود:
هر کس یک روز از ماه شعبان را بخاطر پاداش الهی روزه بگیرد، داخل بهشت‌گردد.
و هر کس در هر روز از ماه شعبان هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند او را روزقیامت در زمره رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم محشور فرماید و سزاوار کرامت پروردگار گردد.
و هر کس در ماه شعبان صدقه‌ای دهد و لو به نیمی از خرما، خداوند جسد او را برآتش حرام نماید.
و هر کس سه روز از آخر ماه شعبان را روزه بگیرد و آن را به روزه ماه رمضان‌متّصل کند، خداوند برایش روزه دو ماه پیوسته نویسد.(178)

دعا در هر روز ماه شعبان

ریّان بن صلت گوید: از حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام شنیدم که فرمود:
کسی که در هر روز از ماه شعبان هفتاد مرتبه بگوید:
أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ.
از خداوند طلب بخشش می‌کنم و از او درخواست پذیرش توبه می‌نمایم.
خداوند برایش رهائی از آتش و گذرنامه عبور از پل)صراط(را بنویسد و او را دربهشت - که جایگاه ثابت است - وارد کند.(179)
زیارت امام حسین‌علیه السلام ...

علیّ بن حسن فضّال از پدرش روایت کرده است که گفت: از حضرت امام رضاعلیه السلام‌در مورد فضیلت شب نیمه شعبان پرسیدم، فرمود:
شبی است که خداوند در آن، دوزخیان را از آتش رهائی می‌بخشد و گناهان‌بزرگ را می‌آمرزد.
عرض کردم: آیا در آن شب، نمازی زیادتر از سایر شب‌ها معیّن گشته است؟فرمود:
چیزی به خصوص آن، واجب نگردیده است؛ ولی اگر خواستی کار مستحبّی‌انجام دهی، تو را سفارش می‌کنم به خواندن نماز جعفر طیّار، ذکر خداوندتبارک و تعالی. و در آن شب، زیاد استغفار کن و بسیار دعا نما؛ زیرا پدرم‌می‌فرمود: دعا در آن شب به اجابت می‌رسد.
عرض کردم: مردم می‌گویند که آن شب است که برای هر کس آنچه مقدّرش باشدحواله می‌کنند. فرمود:
آنچه گفتی مربوط به شب قدر در ماه رمضان است.(180)

زیارت امام حسین‌علیه السلام در روز نیمه ماه رجب و نیمه ماه شعبان

احمد بن محمّد بن ابی نصر بزنطی گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام سئوال کردم درچه ماهی امام حسین‌علیه السلام را زیارت کنیم؟ فرمود: در نیمه ماه رجب و نیمه ماه شعبان.
و در روایتی سئوال بدین‌گونه است: چه زمانی بهتر است امام حسین‌علیه السلام را در آن‌زمان زیارت کنیم؟(181)

عبدالسلام هروی گوید: در آخرین جمعه ماه شعبان خدمت حضرت امام رضاعلیه السلام‌شرفیاب شدم، به من فرمود:
ای اباصلت؛ ماه شعبان بیشتر روزهایش سپری شده و این آخرین جمعه آن‌است، در مقدار کمی که از آن باقی مانده کوتاهی‌های گذشته را جبران کن، به‌کارهای ضروری و لازم روی بیاور و کارهای غیر لازم و بی فایده را رها کن.
زیاد دعا و استغفار و تلاوت قرآن کن، از گناهانت توبه کن، تا آنکه ماه خدا که آمدخود را برای خدا خالص نموده باشی، هر گونه امانتی که به عهده‌ات بوده آن را به‌صاحبش پرداخته، و از دلت کینه هر مؤمنی را بیرون کرده، و از هر گونه گناهی‌که مرتکب می‌شده‌ای دست کشیده باشی، تقوا پیشه کن و از خدا بترس، و بر اودر امور پنهانی و آشکارت توکّل کن.
»وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْراً«.(182)
کسی که بر خدا توکّل کند، خدا او را بس است؛ همانا خدا امر خود را به انجام‌می‌رساند، خدا برای هر چیز اندازه‌ای قرار داده.
و در آنچه از این ماه باقی مانده است، زیاد بگو:
أَللَّهُمَّ إِنْ لَمْ تَكُنْ قَدْ غَفَرْتَ لَنا فيما مَضى مِنْ شَعْبانَ، فَاغْفِرْخداوندا؛ اگر ما را در آنچه از شعبان گذشته نیامرزیده‌ای، لَنا فيما بَقِيَ مِنْهُ.
در باقی‌مانده آن ما را بیامرز.
دعای توجّه به خداوند...
زیرا خداوند در این ماه افرادی از گرفتاران به آتش را به احترام ماه شعبان آزادمی‌کند.(183)

بخش دوازدهم

هشت دعا برای حفظشدن از گرفتاری‌ها

در این بخش، هشت دعا برای حفظشدن از بلاها و گرفتاری‌ها نقل می‌کنیم:

ً

دعای توجّه به خداوند در بازاربرای حفظ نفْس

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: هر کس هنگام وارد شدن به بازار این دعا را بخواند، به‌شماره آنچه خداوند تا روز قیامت خلق می‌کند، پاداش داده می‌شود:
سُبْحانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ للَّهِ وَلا إِلهَ إِلاَّ اللَّهُ، وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، لَهُ‌پاک و منزّه است خداوند، و ستایش از آن خداوند است، و معبودی جز خداوند نیست، او یکتا است و شریک ندارد، پادشاهی‌الْمُلْکُ وَلَهُ الْحَمْدُ، یُحْیی وَیُمیتُ وَهُوَ حَیٌّ لایَمُوتُ، بِیَدِهِ الْخَیْرُو فرمانروائی شایسته او است و او سزاوار ستایش است، زنده می‌کند و می‌میراند و او زنده‌ای است که هرگز نمی‌میرد، خیر و خوبی بدست او است وَهُوَ عَلی کُلِّ شَیْ‌ءٍ قَدیرٌ.(184)
و او بر هر چیز توانا است.
دعا برای حفظشدن در سفر...

دعا برای حفظ شدن از انواع بلا

هشام بن سالم گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام شنیدم که می‌فرمود:
هر کس بگوید: لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ؛
هیچ توانایی و نیروی جز به سبب خداوند بزرگِ باعظَمت نیست.
خداوند او را از مبتلا شدن به هفتاد نوع بلا - که آسانترین آن تنگی نفس است -حفظ می‌کند.(185)

دعا برای حفظشدن از گرفتاری در سفر

برای حفظشدن از بلاها و گرفتاری‌ها در مسافرت، خداوند را به حقّ حضرت امام‌رضاعلیه السلام قسم دهید به این‌گونه:
أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِحَقِّ وَلِیِّکَ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا، إِلّا ماخداوندا؛ از تو می‌خواهم به حقّ ولیّت علیّ بن موسی الرضا که‌سَلَّمْتَنی بِهِ فی جَمیعِ أَسْفاری، فِی الْبَراری وَالْبِحارِ، وَالْجِبالِ‌مرا سالم بداری به وسیله آن حضرت در تمام سفرهایم، در خشکی، و دریا، و کوه،
1. عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 30/2، صحیفة الإمام الرضاعلیه السلام: 150، مسند الرضاعلیه السلام: 63.
2. ثواب الأعمال: 162.
وَالْقِفارِ وَالْأَوْدِیَةِ وَالْغِیاضِ، مِنْ جَمیعِ ما أَخافُهُ وَأَحْذَرُهُ،و بیابان، و دشت و جنگل، از همه آنچه می‌ترسم و از آن پرهیز می‌کنم، إِنَّکَ رَؤُوفٌ رَحیمٌ. (186)
که تو رئوف و مهربانی.

دعا برای حفظشدن در سفر

در ساعت مخصوص به حضرت امام رضاعلیه السلام
سیّد بن طاووس‌رحمه الله می‌فرماید: در کتاب »الأسرار المودعة فی ساعات اللیل‌والنهار« ذکر کردیم که: هر ساعتی از روز به یکی از ائمّه طاهرین‌علیهم السلام اختصاص دارد وبرای آن ساعت دو تا دعا است؛ یکی از آن دو را از خطّ جدّم شیخ طوسی و دیگری رااز خطّ ابن مقلة که به او نسبت داده شده نقل کردیم، و هر یک از این بزرگواران - که‌برترین درود بر آنان باد - به مقتضای روایات مانند نگهبان و پناه‌دهنده و مهماندار برای‌ساعت خود می‌باشد:
ساعت اوّل به مولای ما حضرت علیّ بن ابی طالب صلوات اللّه علیه اختصاص دارد.
ساعت دوّم به مولای ما امام حسن مجتبی‌علیه السلام اختصاص دارد، ساعت سوّم به‌مولای ما امام حسین‌علیه السلام، ساعت چهارم به مولای ما امام سجّادعلیه السلام، ساعت پنجم به‌مولای ما امام باقرعلیه السلام، ساعت ششم به مولای ما امام صادق‌علیه السلام، ساعت هفتم به مولای‌ما حضرت موسی بن جعفرعلیهما السلام، ساعت هشتم به مولای ما حضرت علیّ بن موسی‌الرضاعلیه السلام، ساعت نهم به مولای ما امام جوادعلیه السلام، ساعت دهم به مولای ما امام‌هادی‌علیه السلام، ساعت یازدهم به مولای ما امام عسکری‌علیه السلام، و ساعت دوازدهم به‌مولایمان حضرت مهدی عجّل اللّه تعالی فرجه اختصاص دارد.
سیّدرحمه الله می‌گوید: انسان باید در هر ساعتی از آن دوازده ساعت، دعای مخصوص‌همان ساعت را بخواند؛ خواه روزهای تابستانی باشد که روزها بلند است یا روزهای‌زمستانی که روزها کوتاه است، فرقی نمی‌کند؛ زیرا روز به هر اندازه باشد باید به‌دوازده بخش تقسیم شود و دعاهای مخصوص دوازده بخش هستند.
پس هر گاه خارج‌شدن شما برای سفر در ساعتی که به یکی از امامان هدایتگر - که‌آنان را خداوند وسیله نجات بشر قرار داده - اتّفاق افتد، این دعا را بخوان:
دعا دیگر هنگام خارج‌شدن...
أَللَّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلانا فُلاناً صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنَّنی اُسَلِّمُ عَلَيْهِ، وَإِنَّنی‌بارالها؛ به مولای ما فلانی - که درود خدا بر او باد - برسان که من بر او سلام می‌فرستم، وأَتَوَجَّهُ إِلَيْهِ بِإِقْبالِکَ عَلَيْهِ، فی أَنْ يَکُونَ خَفارَتی وَحِمايَتی‌به او روی آورده‌ام با روی آوردن تو بر او، در اینکه بوده باشد پناه من و حامی منوَسَلامَتی وَکَمالُ سَعادَتی ضِمانَها بِکَ عَلَيْهِ، حَيْثُ قَدْ تَوَجَّهْتُو وسیله

سلامتی و کمال سعادت من، به خاطر ضمانت و کفالت آن به وسیله تو بر او، چونفِی السَّاعَةِ الَّتی جَعَلْتَهُ کَالْخَفیرِ فیها وَحَدیثَها فی ذلِکَ إِلَیْهِ.در ساعتی که او را در آن ساعت مانند نگهبان و امان‌دهنده قرار داده‌ای روانه گشته‌ام.
و هنگامی که در منزلی فرود آمدی در ساعتی که به یکی از امامان‌علیهم السلام اختصاص‌دارد یا می‌خواستی از آنجا کوچ کنی، بر آن امام درود فرست؛ به گونه‌ای که تو را به آن‌حضرت نزدیک گرداند و با او گفتگو کن که تو را در ساعت خود ضامن گردد، و اگرخداوند عظیم الشأن چنین کاری را از تو نخواسته بود تو را به آن راهنمائی نکرده بودو هنگامی که به این برنامه - که خدا تو را به آن هدایت کرده - عمل کردی)دعای‌مخصوص را خواندی(هر حرکت و سکون تو در سفرت عبادت به حساب می‌آید وباعث سعادت و خوشبختی تو در آخرت می‌گردد.(187)

دعا برای حفظشدن از گرفتاری هنگام خروج از منزل

علیّ بن اسباط از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمودند:
هر گاه از منزل برای سفر، یا برای کاری در بیرون منزل خارج شدی، بگو:
بِسْمِ اللَّهِ، امَنْتُ بِاللَّهِ، تَوَکَّلْتُ عَلَی اللَّهِ، ما شآءَ اللَّهُ، لا حَوْلَ به نام خدا (ابتدا کردم، به خدا ایمان آوردم، بر خدا توکّل کردم، آنچه خدا خواهد همان شود، هیچ توانایی وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ.
و نیرویی جز به سبب خداوند نیست.
پس شیاطین با او ملاقات می‌کنند، فرشتگان بر صورت آنان می‌زنند ومی‌گویند: راه نفوذی بر شما نگذاشته است؛ او که »بسم اللّه« گفته، ایمان به خدارا اظهار کرده، توکّل بر او نموده و گفته است: »ما شآءَ اللَّهُ، لا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ«.(188)

دعای دیگر هنگام خارج‌شدن از منزل

حلبی‌رحمه الله از امام صادق‌علیه السلام روایت کرده است که فرمود:
پدرم امام باقرعلیه السلام هر گاه از منزلش خارج می‌شد، این دعا را می‌خواند:
بِسْمِ اللَّهِ خَرَجْتُ، وَبِسْمِ اللَّهِ وَلَجْتُ، وَعَلَى اللَّهُ تَوَكَّلْتُ، وَلابنام خدا خارج شدم، و به نام خدا وارد شدم، و بر خدا توکّل کردم، و هیچ حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظيمِ.
توانایی و نیرویی جز به واسطه خداوند بلندمرتبه بزرگ وجود ندارد.
محمّد بن سنان گوید: حضرت امام رضاعلیه السلام همواره هنگام خارج شدن از منزل،دعای مذکور را می‌خواند.(189)
تسبیح حضرت زهراعلیها السلام و...

دعا برای حفظ شدن در شب

برادر دعبل خزاعی گوید: سرورم حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام از حضرت‌موسی بن جعفرعلیهما السلام روایت کرده‌اند که فرمود: از پدرم جعفر بن محمّدعلیهما السلام شنیدم که در شبانگاه می‌فرمود: إِذا أَمْسی أَمْسَیْنا، وَأَمْسَی الْمُلْکُ لِلَّهِ الْواحِدِ الْقَهَّارِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ‌رگاه شبانگاه فرارسد شام می‌کنیم ما و شام می‌کند هستی که از آنِ خداوند است که یگانه و بسیار چیره‌شونده است، و ستایش سزاوار خداوندیرَبِّ الْعالَمینَ، اَلَّذی أَذْهَبَ بِالنَّهارِ، وَجآءَ بِاللَّیْلِ وَنَحْنُ فی‌است که پروردگار جهانیان است، آنکه روز را برده و شب را آورده و ما به لطف او درعافِیَةٍ مِنْهُ. أَللَّهُمَّ هذا خَلْقٌ جَدیدٌ قَدْ غَشَّانا، فَما عَمِلْتُ فیهِ مِنْعافیت هستیم. خداوندا؛ این آفریده جدید است که ما را فرا گرفته و پوشانیده، آنچه بخواهم ازخَیْرٍ فَسَهِّلْهُ وَقَیِّضْهُ، وَکُبَّهُ أَصْعافاً مُضاعَفَةً، وَما عَمِلْتُ فیهِ مِنْخیر و خوبی در آن بجای آورم برای من ساده و آسان و میسّر گردان، و آن را چند برابر سنگین فرما، و آنچه ازشَرٍّ فَتَجاوَزْ عَنْهُ بِرَحْمَتِکَ، أَمْسَیْتُ لا أَمْلِکُ ما أَرْجُو، وَلا أَدْفَعُبدی در آن مرتکب شوم به رحمت خویش از آن بگذر. شام کردم در حالی‌که آنچه را امیدوارم مالک نیستم، و بدیشَرَّ ما أَخْشی، أَمْسَی الْأَمْرُ لِغَیْری، وَأَمْسَیْتُ مُرْتَهِناً بِکَسْبی،آنچه را می‌ترسم نمی‌توانم دور کنم، امور در دست غیر من است، و شام کردم در حالی‌که من در گرو آنچه کسب کرده‌ام می‌باشم.وَأَمْسَیْتُ لا فَقیرَ أَفْقَرُ مِنّی، فَاتَّسِعْ لِفَقْری مِنْ سِعَتِکَ مِمَّا کَتَبْتَو شام کردم در حالی‌که فقیری از من فقیرتر نیست، فقر و تهیدستی مرا از توانگری خویش از نگه‌داشتنعَلی نَفْسِکَ التَّقْوی ما أَبْقَیْتَنی، وَالْکَرامَةَ إِذا تَوَفَّیْتَنی، وَالصَّبْرَبر خود لازم دانسته‌ای برطرف کن تا مادامی که مرا در دنیا باقی داشته‌ای، و چون از دنیا بردی و جانم را گرفتی با من کرم و بزرگواری کن، وعَلی مَا ابْتَلَیْتَنی، وَالْبَرَکَةَ فیما رَزَقْتَنی، وَالْعَزْمَعَلی طاعَتِکَبر آنچه مبتلا ساختی صبر و پایداری، و در آنچه بر من روزی کردی برکت، و بر طاعت خویش عزم و اراده مرحمت کن،فیما بَقِیَ مِنْ عُمْری، وَالشُّکْرَ لَکَ فیما أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَیَّ.(190)در مدّتی که از عمر من باقی مانده است، و برای نعمت‌هایت که بر من بخشیده‌ای توفیق شکرگزاری عنایت فرما.

تسبیح حضرت زهراعلیها السلام و »آیة الکرسی«برای حفظ شدن از گرفتاری‌ها

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
دو برادر نزد حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم آمدند و گفتند: یا رسول اللّه؛ ما در نظر داریم‌برای تجارت به شام برویم، دعائی به ما تعلیم فرما.
نبیّ اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم فرمود: هرگاه در منزلی فرود آمدید و نماز عشاء را قرائت کردیدو خواستید بخوابید، تسبیح زهراءعلیها السلام و »آیة الکرسی« را بخوانید و از هرگزندی محفوظ خواهید بود.
هنگامی آن‌ها از مدینه بیرون شدند چند نفر دزد دنبال آنان روان شدند، پس‌از اینکه در منزلی فرود آمدند، دزدان کودکی را فرستادند تا بنگرند آن دو جوان‌بازرگان در چه حال هستند.
کودک رفت و جریان آن دو نفر را که در کجا خوابیده‌اند مشخص کرد و بازگشت وبرای دزدان تعریف کرد.
آن دو بازرگان پس از اینکه نماز خواندند تسبیح حضرت زهراءعلیها السلام و آیة الکرسی‌را قرائت کردند و خوابیدند، غلام بار دیگر برگشت که بازرگانان را به دزدان نشان‌دهد ولیکن مشاهده کرد یک دیواری دور آن‌ها کشیده شده است.
غلام بار دیگر نزد دزدان آمد و گفت: دیواری بر آن‌ها کشیده شده است ودسترسی به آنان نیست.
دزدان گفتند: خداوند تو را رسوا کند، از ترس دروغ می‌گوئی.
دزدان از جای خود برخواستند و آمدند و لیکن با دیواری بلند روبرو شدند وکسی را در آنجا مشاهده نکردند.
روز بعد در هنگام صبح دزدان نزد آن‌ها آمدند و گفتند: شما دیشب کجا بودید؟
گفتند: ما در همین جا بودیم و از جای خود حرکت نکرده‌ایم.
دزدان گفتند: ما آمدیم و در اینجا یک دیوار بلند مشاهده کردیم، اینک داستان‌خود را برای ما بازگو کنید.
آن دو بازرگان گفتند: ما نزد حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم رفتیم، آن جناب تسبیح‌حضرت زهراعلیها السلام و آیة الکرسی را به ما تعلیم فرمود و ما هم طبق فرمان آن‌حضرت عمل کردیم.
دزدان گفتند: شما آسوده باشید به خداوند سوگند دیگر شما را تعقیب‌نمی‌کنیم و هیچ دزدی قدرت ندارد به شما دستبرد بزند.(191)
دعا برای برطرف‌شدن ...

بخش سیزدهم

هشت دعابرای نجات از گرفتاری‌ها

در این بخش، هشت دعا برای رهایی یافتن از گرفتاری‌ها نقل می‌کنیم:

دعا برای برطرف‌شدن گرفتاری‌های مهمّ

سیّد بن طاووس‌رحمه الله گوید: از دعاهای حضرت امام رضاعلیه السلام دعایی است که آن را درکتاب اصل یونس بن بکیر یافتیم.
یونس گوید: از سرورم حضرت امام رضاعلیه السلام درخواست نمودم که دعایی به من‌بیاموزد تا آن را هنگام گرفتاری‌ها و سختی‌ها بخوانم.
حضرت فرمود:
ای یونس؛ آنچه برایت می‌نویسم حفظ کن و آن را در هر گرفتاریِ سخت بخوان‌که به اجابت می‌رسد و آنچه آرزو داری و تمنّا می‌نمایی به تو عطا می‌شود.
سپس برایم نوشت:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
أَللَّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبی وَکَثْرَتَها قَدْ أَخْلَقَتْ وَجْهی عِنْدَکَ، وَحَجَبَتْنی‌خداوندا؛ گناهانم و زیادی آن مرا نزد تو شرمسار و بی‌آبرو نموده است، و مراعَنِ اسْتیهالِ رَحْمَتِکَ، وَباعَدَتْنی عَنِ اسْتیجابِ مَغْفِرَتِکَ، وَلَوْلااز شایستگی رحمتِ تو محروم کرده، و از سزاواربودن آمرزش تو دور ساخته، و اگر نبودتَعَلُّقی بِالآئِکَ، وَتَمَسُّکی بِالدُّعاءِ، وَما وَعَدْتَ أَمْثالی مِنَ‌آویختن من به لطف و نعمت‌های تو، و چنگ‌زدنم به دعا، و آنچه به امثال من ازالْمُسْرِفینَ، وَأَشْباهی مِنَ الْخاطِئینَ، وَأَوْعَدْتَ الْقانِطینَ مِنْ‌گناهکاران، و نظائرِ من از خطاکاران وعده کرده‌ای، و بیم و تهدیدی که به ناامیدان ازرَحْمَتِکَ بِقَوْلِکَ »یا عِبادِیَ الَّذینَ أَسْرَفُوا عَلی أَنْفُسِهِمْ لاتَقْنَطُوارحمتت داده‌ای به این فرمایشت: »ای بندگانم که بر خویش زیاده‌روی و ستم روا داشته‌ایدمِنْ رَحْمَةِاللَّهِ إِنَّ اللَّهَ یَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمیعاً إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحیمُ«(192).از رحمت خدا ناامید نشوید، خداوند تمام گناهان را می‌آمرزد، که همانا او آمرزنده و مهربان است«،وَحَذَّرْتَ الْقانِطینَ مِنْ رَحْمَتِکَ، فَقُلْتَ »وَمَنْ یَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِو ناامیدان از رحمتت را برحذر داشته‌ای و فرموده‌ای: »و چه کسی از رحمت پروردگارش‌إِلَّا الضَّآلُّونَ«(193)، ثُمَّ نَدَبْتَنا بِرَأفَتِکَ إِلی دُعآءِکَ، فَقُلْتَ »اُدْعُونی‌جز گمراهان ناامید می‌شود؟«، سپس از روی مهر و محبّتِ ما را به دعاکردن و راز و نیاز با خودت خواندی و فرمودی: »مرا بخوانیدأَسْتَجِبْ لَکُمْ إِنَّ الَّذینَ یَسْتَکْبِرُونَ عَنْ عِبادَتی سَیَدْخُلُونَ جَهَنَّمَتا شما را اجابت کنم، بدون تردید کسانی که از عبادت من تکبّر ورزند به زودی با خواری و سرافکندگی به دوزخ‌داخِرینَ«(194). إِلهی لَقَدْ کانَ ذلِکَ الْإِیاسُ عَلَیَّ مُشْتَمِلاً، وَالْقُنُوطُسرنگون شوند«. خدای من؛ به راستی این یأس مرا شامل گشته، و ناامیدی‌مِنْ رَحْمَتِکَ مُلْتَحِفاً. إِلهی لَقَدْ وَعَدْتَ الْمُحْسِنَ ظَنَّهُ

بِکَ ثَواباً،از رحمتت مرا دربرگرفته است. خدای من؛ به آنکه نسبت به تو خوش‌گمان است وعده ثواب و پاداش داده‌ای،1. سوره زمر، آیه 2 .53. سوره حجر، آیه 3 .56. سوره غافر، آیه 60.
وَأَوْعَدْتَ الْمُسیءَ ظَنَّهُ بِکَ عِقاباً. أَللّهُمَّ وَقَدْ أَمْسَکَ رَمَقی‌و به آنکه به تو بدگمان است بیم کیفر و عقاب داده‌ای. خداوندا؛ مرا از هلاکت نگهداشته و رمقی در من باقی گذاشته‌حُسْنُ الظَّنِّ بِکَ فی عِتْقِ رَقَبَتی مِنَ النَّارِ، وَتَغَمُّدِ زَلَّتی وَإِقالَةِخوش‌گمانی‌ام به تو در آزادی‌ام از آتش، و چشم‌پوشی از گناه من و بخششت ازعَثْرَتی. أَللّهُمَّ قُلْتَ فی کِتابِکَ وَقَوْلُکَ الْحَقُّ الَّذی لا خُلْفَ لَهُلغزش من. خداوندا؛ تو در کتاب خود فرموده‌ای و گفتار تو حقّ است تخلّف ندارد و ثابت استوَلاتَبْدیلَ، »یَوْمَ نَدْعُوا کُلَّ اُناسٍ بِإِمامِهِمْ«(195) وَذلِکَ یَوْمُ النُّشُورِو دگرگون نمی‌گردد: »روزی که هر گروهی از مردم را با پیشوای‌شان فراخوانیم« و آن روز رستاخیز است،إِذا نُفِخَ فِی الصُّورِ وَ»بُعْثِرَ ما فِی الْقُبُورِ«(196). أَللّهُمَّ فَإِنّی أَوْفی‌هنگامی که در صور دمیده شود، و »آنچه در میان گورها است بیرون افکنده شود«. خداوندا؛ من وفاکننده‌ام،وَأَشْهَدُ وَأُقِرُّ وَلا اُنْکِرُ وَلا أَجْحَدُ وَاُسِرُّ وَاُعْلِنُ وَاُظْهِرُ وَاُبْطِنُو گواهی می‌دهم و اقرار می‌کنم و نفی می‌نمایم و هرگز انکار نمی‌کنم و در نهان و آشکار و ظاهر و باطن بر این عقیده‌امبِأَنَّکَ أَنْتَ اللّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، وَحْدَکَ لا شَریکَ لَکَ، وَأَنَّ مُحَمَّداًکه بدون تردید تو خدایی هستی که جز تو خدایی نیست، یگانه‌ای و شریکی برای تو نیست، و بدون تردید)حضرت(محمّدعَبْدُکَ وَرَسُولُکَ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ، وَأَنَّ عَلِیّاً أَمیرَ الْمُؤْمِنینَ- که درود خدا بر او و آل او باد - بنده و فرستاده تو است، و این که حضرت علی امیر مؤمنانسَیِّدُ الْأَوْصِیآءِ، وَوارِثُ عِلْمِ الْأَنْبِیآءِ، عَلَمُ الدّینِ، وَمُبیرُسرور اوصیاء، و وارث علم پیامبران، نشانه دین، و نابودکننده‌الْمُشْرِکینَ، وَمُمَیِّزُ الْمُنافِقینَ، وَمُجاهِدُ الْمارِقینَ، وَإِمامی‌مشرکان، و جداکننده منافقان، و نبردکننده با خارج‌شدگان از دین، و پیشوای من،وَحُجَّتی وَعُرْوَتی وَصِراطی وَدَلیلی وَحُجَّتی، وَمَنْ لا أَثِقُو حجّت بر من، و دست‌آویز من، و راه من و راهنما و دلیل من است، و او کسی است که منبِأَعْمالی وَلَوْ زَکَتْ، وَلا أَراها مُنْجِیَةً لی وَلَوْ صَلُحَتْ إِلّابه اعمالم - هر چند پاک باشد - اطمینان ندارم، و آن‌ها را - گرچه صالح و شایسته باشد - نجات‌دهنده خود نمی‌دانم مگر1. سوره إسراء، آیه 2 .71. سوره عادیات، آیه 9.
بِوِلایَتِهِ، وَالْإِئْتِمامِ بِهِ، وَالْإِقْرارِ بِفَضآئِلِهِ، وَالْقَبُولِ مِنْ حَمَلَتِها،با ولایت او، و اقتداکردن به او، و اقرارنمودن به فضائل او، و پذیرفتن از حافظان او،وَالتَّسْلیمِ لِرُواتِها. وَاُقِرُّ بِأَوْصِیآئِهِ مِنْ أَبْنآئِهِ أَئِمَّةً وَحُجَجاً،و تسلیم‌بودن در برابر ناقلان و راویان فضائل آن حضرت. و اقرار می‌کنم به جانشینان او از فرزندانش که امامانند و حجّت‌های الهی هستند،وَأَدِلَّةً وَسُرُجاً، وَأَعْلاماً وَمَناراً، وَسادَةً وَأَبْراراً، وَأُؤْمِنُو راهنمایان و چراغ‌های هدایتند، و نشانه‌های

دین و محلّ تابش نورند، و سروران و نیکوکارانند، وبِسِرِّهِمْ وَجَهْرِهِمْ، وَظاهِرِهِمْ وَباطِنِهِمْ، وَشاهِدِهِمْ وَغآئِبِهِمْ،به پنهان و آشکار ایشان، و ظاهر و باطن‌شان، و حاضر و غائب‌شان،وَحَیِّهِمْ وَمَیِّتِهِمْ، لا شَکَّ فی ذلِکَ، وَلا ارْتِیابَ عِنْدَ تَحَوُّلِکَ وَلَاو زنده و مرده ایشان ایمان دارم، هیچ‌گونه شکّی در آن ندارم، و نزد دگرگون‌کردنت وانْقِلابَ. أَللّهُمَّ فَادْعُنی یَوْمَ حَشْری وَنَشْری بِإِمامَتِهِمْ، وَانْقِذْنی‌بازگرداندن تردیدی به خود راه نمی‌دهم. خداوندا؛ روز محشر و رستاخیزم مرا به امامت ایشان بخوان، وبِهِمْ یا مَوْلایَ مِنْ حَرِّ النّیرانِ، وَإِنْ لَمْ تَرْزُقْنی رَوْحَ الْجِنانِ،از حرارت آتش - ای مولای من - به واسطه ایشان مرا رهایی بخش، و اگرچه آسایش و راحتی بهشت را روزی من نگردانی؛فَإِنَّکَ إِنْ أَعْتَقْتَنی مِنَ النّارِ کُنْتُ مِنَ الْفآئِزینَ. أَللّهُمَّ وَقَدْ أَصْبَحْتُزیرا اگر مرا از آتش آزاد کردی از رستگاران هستم. خداوندا؛ امروز که صبح کرده‌امیَوْمی هذا لا ثِقَةَ لی وَلا رَجآءَ وَلا لَجَأَ وَلا مَفْزَعَ وَلا مَنْجا غَیْرَهیچ‌گونه اطمینانی و امیدی و پناهی و پناهگاهی و نجات‌بخشی غیر از همان‌مَنْ تَوَسَّلْتُ بِهِمْ إِلَیْکَ، مُتَقَرِّباً إِلی رَسُولِکَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِبزرگوارانی که بواسطه آنان به سوی تو توسّل جسته‌ام برای من نیست در حالی که تقرّب می‌جویم به رسول تو حضرت محمّد - که درود خدا بر اووَالِهِ، ثُمَّ عَلِیٍّ أَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وَالزَّهْرآءِ سَیِّدَةِ نِسآءِ الْعالَمینَ،و آل او باد - سپس به)حضرت(علی امیر و فرمانروای مؤمنان و)حضرت(زهرا که سرور زنان عالم وجود است،وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسی وَعَلِیّو امام حسن و امام حسین و علی و محمّد و جعفر و موسی و علی‌وَمُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَالْحَسَنِ وَمَنْ بَعْدَهُمْ یُقیمُ الْمَحَجَّةَ إِلَی الْحُجَّةِ،و محمّد و علی و حسن و آن‌که بعد از ایشان به پا می‌دارد راه راست به سوی حجّت و دلیل راالْمَسْتُورَةِ مِنْ وُلْدِهِ، اَلْمَرْجُوِّ لِلْأُمَّةِ مِنْ بَعْدِهِ. أَللّهُمَّ فَاجْعَلْهُمْ فی‌که از فرزندان خود پنهان است و امید امّت بعد از اوست. خداوندا؛هذَا الْیَوْمِ وَما بَعْدَهُ حِصْنی مِنَ الْمَکارِهِ، وَمَعْقِلی مِنَ الْمَخاوِفِ،امروز و بعد از آن ایشان را جایگاه امن و نفوذناپذیر من در مقابل ناخوش‌آیندها، و پناهگاه من در برابر آنچه ترسناک است قرار بده،وَنَجِّنی بِهِمْ مِنْ کُلِّ عَدُوٍّ وَطاغٍ وَباغٍ وَفاسِقٍ، وَمِنْ شَرِّ ماو نجات بده مرا به واسطه ایشان از شرّ هر دشمن و ستمکار سرکش، و تجاوزگر و تبه‌کار، و از شرّ آنچه‌أَعْرِفُ وَما أَنْکِرُ، وَمَا اسْتَتَرَ عَنّی وَما اَبْصِرُ، وَمِنْ شَرِّ کُلِّ دآبَّةٍمی‌شناسم و نمی‌شناسم، و آنچه پوشیده است از من و آنچه می‌بینم، و از شرّ هر جنبنده‌ای که‌رَبّی اخِذٌ بِناصِیَتِها، إِنَّکَ عَلی صِراطٍ مُسْتَقیمٍ. أَللّهُمَّ بِتَوَسُّلی بِهِمْزمام او را پروردگارم بدست دارد، که همانا تو بر راه استواری. خداوندا؛ به خاطر توسّلی که به سبب ایشان‌إِلَیْکَ، وَتَقَرُّبی بِمَحَبَّتِهِمْ، وَتَحَصُّنی بِإِمامَتِهِمْ، إِفْتَحْ عَلَیَّ فی هذَابه تو دارم، و تقرّبی که به واسطه محبّت و دوستی ایشان دارم، و پناهندگی‌ام بهِ امامت ایشان،الْیَوْم أَبْوابَ رِزْقِکَ، وَانْشُرْ عَلَیَّ

رَحْمَتَکَ، وَحَبِّبْنی إِلی خَلْقِکَ،امروز به روی مَن درهای َروزیت را بگشا، و رحمتت را بر من بگستران، و مرا محبوب آفریدگانت فرما،وَجَنِّبْنی بُغْضَهُمْ وَعَداوَتَهُمْ، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ. أَللّهُمّو مرا از کینه و دشمنی ایشان دور فرما، که تو بر هر چیزی توانا هستی. خداوندا؛وَلِکُلِّ مُتَوَسِّلٍ ثَوابٌ، وَلِکُلِّ ذی شَفاعَةٍ حَقٌّ، فَأَسْأَلُکَ بِمَنْ جَعَلْتُهُبرای هر توسّل‌جوینده‌ای پاداشی، و برای هر شفاعت‌دارنده‌ای حقّی است، از تو می‌خواهم به حقّ آن کسی که او راوَسیلَتی إِلَیْکَ، وَقَدَّمْتُهُ أَمامَ طَلِبَتی، أَنْ تُعَرِّفَنی بَرَکَةَ یَوْمی هذاوسیله و واسطه خودم به سوی تو قرار دادم، و پیشاپیش خواسته‌ام مقدّم کردم، برکت این روزوَشَهْری هذا وَعامی هذا. أَللّهُمَّ وَهُمْ مَفْزَعی وَمَعُونَتی فی شِدَّتیو این ماه و این سال را به من بشناسان. خداوندا؛ این بزرگواران پناهگاه من و مددکار من در هنگام سختیموَرَخآئی، وَعافِیَتی وَبَلآئی، وَنَوْمی وَیَقْظَتی، وَظَعْنی وَإِقامَتی،و رفاهم، و عافیتم و بلایم، و خوابم و بیداریم، و کوچ‌کردنم و اقامتم،وَعُسْری وَیُسْری، وَعَلانِیَتی وَسِرّی، وَإِصْباحی وَإِمساآئی،و سختیم و آسانیم، و آشکارم و پنهانیم، و بامدادم و شامگاهم،وَتَقَلُّبی وَمَثْواىَ، وَسِرّی وَجَهْری. أَللّهُمَّ فَلاتُخَیِّبْنی بِهِمْ مِنْو حرکتم و سکونم، و نهانم و آشکارم هستند. خداوندا؛ به حقّ ایشان مرا محروم‌نآئِلِکَ، وَلاتَقْطَعْ رَجآئی مِنْ رَحْمَتِکَ، وَلاتُؤْیِسْنی مِنْ رَوْحِکَ،از عطایت مفرما، و ناامید از رحمتت مکن، و مأیوس از لطف و یاریت مدار،وَلاتَبْتَلْنی بِانْغِلاقِ أَبْوابِ الْأَرْزاقِ، وَانْسِدادِ مَسالِکِها، وَارْتِیاحِو مرا مبتلا مکن به بسته‌بودن درهای روزی‌ها، و بسته‌بودن روش‌های)به دست آوردن(آن‌ها، و راحت‌بودن‌مَذاهِبِها، وَافْتَحْ لی مِنْ لَدُنْکَ فَتْحاً یَسیراً، وَاجْعَلْ لی مِنْ کُلّ‌رفتن به سوی روزی‌ها، و از ناحیه خودت گشایش آسانی برایم باز کن، و از هرضَنْکٍ مَخْرَجاً، وَإِلی کُلِّ سِعَةٍ مَنْهَجاً، إِنَّکَ أَرْحَمُ الرَّاحِمینَ، وَصَلَّی‌تنگنایی محلّ خروجی، و به سوی هر توانگری و آسایشی راه آشکاری قرار بده، که تو مهربانترین مهربانانی، و درودالله عَلی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ، امینَ رَبَّ الْعالَمینَ.(197)خداوند بر)حضرت(محمّد و آل پاک و پاکیزه او باد، اجابت کن،)ای(پروردگار جهانیان.

دعای دیگر هنگام گرفتاری‌های سخت

... برای برطرف‌شدن هر درد...
سیّد بن طاووس‌رحمه الله از کتاب »تعبیر الرؤیا« - تألیف محمّد بن یعقوب کلینی - چنین‌نقل کرده است: احمد از وشّاء، و او از حضرت امام رضا علیه السلام روایت کرده است که‌فرمود:
پدرم را در خواب دیدم، به من فرمود: پسرم؛ هرگاه در گرفتاری سختی قرارگرفتی، زیاد بگو: »یا رَؤُوفُ یا رَحیمُ«؛ »ای بسیار مهربان؛ ای‌رحم‌کننده«، و آنچه را در خواب می‌بینی مانند آن است که در بیداری ببینی.(198)

دعا برای برطرف‌شدن هر درد و مرض

خالد عبسی می‌گوید: حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام این عوذه و دعا را به من‌تعلیم نمود و فرمود:
آن را به برادران مؤمن خود یاد بده که آن، برای هر دردی است:
اُعیذُ نَفْسی بِرَبِّ الْأَرْضِ وَرَبِّ السَّمآءِ، اُعیذُ نَفْسی بِالَّذی‌پناه می‌دهم نفس خود را به پروردگار زمین و پروردگار آسمان، پناه می‌دهم نفس خود را به کسی که‌لایَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ دآءٌ، اُعیذُ نَفْسی بِالَّذِی اسْمُهُ بَرَکَةٌ وَشِفآءٌ.(199)با اسم او، مرض زیانی نمی‌رساند، پناه می‌دهم نفس خود را به کسی که اسم او برکت و شفا است.

دعای دیگر برای برطرف‌شدن هر درد و مرض

زکریّا بن آدم - که در خراسان حضرت امام رضاعلیه السلام را خدمت می‌کرد - گوید:روزی حضرت امام رضاعلیه السلام مرا صدا زد و فرمود:
ای زکریّا؛ عرض کردم: گوش به فرمان شما هستم ای فرزند رسول خدا.
فرمود: برای تمام دردها و بیماری‌ها این دعا را بخوان:
یا مُنْزِلَ الشِّفآءِ، وَمُذْهِبَ الدَّآءِ، أَنْزِلْ عَلی وَجَعِیَ الشِّفآءَ.ای نازل‌کننده شفا؛ و از بین‌برنده درد؛ بر درد من شفا را نازل فرما.
به اذن خداوند تبارک و تعالی عافیت خواهی یافت.(200)

دعا برای رهایی از چشم‌خوردگی

معمّر بن خلّاد گوید: در خراسان با حضرت امام رضاعلیه السلام بودم و بازار رفتن وخریدن اجناس به عهده من بود، روزی به من دستور داد تا برایش غالیه)مادّه‌ای است‌خوش‌بو(تهیّه کنم. هنگامی که خریدم و نزد آن حضرت آوردم مورد پسندش قرارگرفت و از آن خوشش آمد، نگاهی به آن کرد و به من فرمود:
ای معمّر؛ بدون تردید چشم‌زدن حقّ است)یعنی چیزی است که تحقّق پیدامی‌کند(، در کاغذی سوره »حمد« و »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ« و »قُلْ أَعُوذُ بِرَبّ‌النَّاسِ« و »قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ« و »آیة الکرسی« را بنویس، و آن را در جلد این‌ظرف قرار بده.(201)

دعا برای برطرف‌شدن سحر

دعا برای برطرف‌شدن تب

محمّد بن عیسی گوید: از حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام در مورد سحر سؤال‌کردم، فرمود:
چنین چیزی هست، و آن‌ها ضرر و زیان می‌رسانند به اذن خداوند تبارک وتعالی، هنگامی که دچار شدی دستت را در برابر صورتت بالا ببر و این دعا رابخوان:
بِسْمِ اللَّهِ الْعَظیمِ، بِسْمِ اللَّهِ الْعَظیمِ، رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظیمِ، إِلّابنام خداوند بزرگ‌مرتبه، بنام خداوند بزرگ‌مرتبه، پروردگار و صاحب عرش عظیم، که ذَهَبْتَ وَانْقَرَضْتَ.(202)
از بین روی و نابود شوی.

دعا برای برطرف‌شدن تب

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است: برای برطرف شدن تب، این دعا به این‌صورت نوشته شود و مریض آن را همراه خود نماید: (203)
بنام خداوند بخشنده مهربان، »گفتیم: ای آتش؛ بر ابراهیم و آل ابراهیم سرد و سلامت باش«(204) و درود فرست بر محمّد و آل‌محمّد، و بر فلان پسر فلان به اذن و فرمان پروردگار.

ادعا برای پیدا شدن گمشده

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است که فرمود:
هر گاه چیزی از تو مفقود شد یا کالایی را گم کردی، بگو:
»وَعِنْدَهُ مَفاتِحُ الْغَیْبِ لایَعْلَمُها إِلّا هُوَ وَیَعْلَمُ ما فِی الْبَرِّ وَالْبَحْرِ»و نزد او کلیدهای غیب است و جز او کسی به آن‌ها علم ندارد، و)خداوند(به آنچه در خشکی و دریا وجود دارد علم دارد،وَما تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلّا یَعْلَمُها وَلا حَبَّةٍ فی ظُلُماتِ الْأَرْضِو برگی از درخت نمی‌افتد مگر آنکه)خداوند(از آن آگاه است، و بذری در نهان زمین قرار ندارد، وَلا رَطْبٍ وَلا یابِسٍ إِلّا فی کِتابٍ مُبینٍ«(205).
و هیچ تر و خشکی نیست مگر آن‌که نام آن در کتابی روشنگر است«.
سپس بگو: أَللّهُمَّ إِنَّکَ تَهْدی مِنَ الضَّلالَةِ، وَتُنْجی مِنَ الْعَمی، خداوندا؛ به راستی که تو از گمراهی به هدایت می‌کشانی، و از کوری رهایی می‌بخشی،وَتَرُدُّ الضَّالَّةَ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لی، وَرُدَّو گمشده را بازمی‌گردانی، بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و مرا بیامرز، و ضالّتی، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ وَسَلَّمَ.(206)
گمشده‌ام را بازگردان، و بر محمّد و آل او درود و سلام بفرست.

دعا برای غلبه بر دشمن و...

بخش چهاردهم

هشت دعابرای نجات از شرّ ظالم

در این بخش، هشت دعا برای نجات از شرّ ظالم نقل می‌کنیم:
ا ّ

نفرینِ دشمنان

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هنگامی که یکی از شما دشمن خود را نفرین می‌کند، باید بگوید:
أَللّٰهُمَّ اطْرُقْهُ بِلَيْلَةٍ لا اُخْتَ لَها، وَأَبِحْ حَريمَهُ.(207)
خداوندا؛ او را به حادثه‌ای)خطرناک(در شب گرفتار کن که برایش نظیری نباشد و حریم او را مباح گردان.

دعا برای غلبه بر دشمن و ناراحتی‌های دیگر

مولای ما حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام هنگامی که مأمون بر آن حضرت غضب‌کرده و خشمگین بود، این دعا را خواندند، پس آرام گرفت و خشم او فرو نشست:
بِاللَّهِ أَسْتَفْتِحُ، وَبِاللَّهِ أَسْتَنْجِحُ، وَبِمُحَمَّدٍ أَتَوَجَّهُ. أَللَّهُمَّ سَهِّلْ لی‌به نام خدا آغاز می‌کنم، و از خداوند توفیق وکامیابی می‌طلبم، و به)حضرت(محمّدصلی الله علیه وآله وسلم روی می‌آورم. خداوندا؛حُزُونَةَ أَمْری کُلَّهُ، وَیَسِّرْ لی صُعُوبَتَهُ، إِنَّکَ تَمْحُو ما تَشآءُسختی‌ها و ناهمواری‌های تمامی کارم را هموار کن، و دشواری‌های آن را آسان گردان، که تو نابود می‌کنی آنچه را بخواهی وَتُثْبِتُ، وَعِنْدَکَ أُمُّ الْکِتابِ.
و ثابت می‌گردانی، و نزد تو اصل کتاب آفرینش و لوح محفوظ است.
و مسنداً از امیرالمؤمنین‌علیه السلام روایت کرده است که فرمود:
هرگز امری مرا اندوهناک نساخت و دچار تنگی معاش نشدم و با مبارزی روبرونگشتم، و این دعا را خوانده باشم؛ مگر اینکه خداوند اندوه و غصّه‌ام را برطرف‌کرد و گشایش در کارم داد و پیروزی بر دشمن را نصیب من ساخت.(208)

دعای حجاب و حفظشدن از شرّ دشمنان

دعای امام رضاعلیه السلام برای حفظشدن از شرّ دشمنان و پنهان ماندن از دسترس آنان:
إِسْتَسْلَمْتُ مَوْلایَ لَکَ، وَأَسْلَمْتُ نَفْسی إِلَیْکَ، وَتَوَکَّلْتُ فی کُلّ‌مولای من؛ خود را تسلیم تو نمودم، و خویشتن را به تو واگذار کردم، و در همه‌اُمُوری عَلَیْکَ، وَأَنَا عَبْدُکَ وَابْنُ عَبْدَیْکَ، إِخْبَأْنِیَ اللَّهُمَّ فی سِتْرِکَ‌کارهایم بر تو توکّل کردم، و من بنده تو و پسر دو بنده توأم. خداوندا؛ مرا در پوششت‌دعا برای واردشدن بر کسی...
عَنْ شِرارِ خَلْقِکَ، وَاعْصِمْنی مِنْ کُلِّ أَذًی وَسُوءٍ بِمَنِّکَ، وَاکْفِنی‌از آفریدگان شرورت پنهان بدار، و به لطف خود از هر اذیّت و آزاری حفظ کن، وشَرَّ کُلِّ ذی شَرٍّ بِقُدْرَتِکَ. أَللَّهُمَّ مَنْ کادَنی أَوْ أَرادَنی فَإِنّی أَدْرَأُبه قدرتت بدی هر تبهکاری را نسبت به من کفایت کن. خداوندا؛ هر کس به من حیله کند یا قصد فریب مرا داشته باشد، به1. بحار الأنوار: 315/94.
بِکَ فی نَحْرِهِ، وَأَسْتَعینُ بِکَ مِنْهُ، وَأَسْتَعیذُ مِنْهُ بِحَوْلِکَ وَقُوَّتِکَ،وسیله تو آن را دفع کرده و به خودش برمی‌گردانم، و در برابر او از تو یاری می‌جویم، و از شرّ او به توانایی و نیروی تو پناه می‌برم،وَشُدَّ عَنّی أَیْدِی الظّالِمینَ، إِذْ کُنْتَ ناصِری، لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، یاو ببند از من دستان ستمگران را؛ زیرا تو یاور من بوده‌ای، جز تو خداوندی نیست، ایأَرْحَمَ الرّاحِمینَ وَإِلهَ الْعالَمینَ. أَسْأَلُکَ کِفایَةَ الْأَذی، وَالْعافِیَةَمهربانترین مهربانان، و ای خداوند جهانیان. از تو می‌خواهم کفایت نمودن از اذیّت و آزار، و عافیتوَالشِّفآءَ، وَالنَّصْرَ عَلَی الْأَعْدآءِ، وَالتَّوْفیقَ لِما تُحِبُّ رَبَّناو شفا، و نصرت و یاری بر علیه دشمنان، و توفیق آنچه را که دوست می‌داری ای پروردگار ماوَتَرْضی، یا إِلهَ الْعالَمینَ، یا جَبَّارَ السَّماواتِ وَالْأَرَضینَ، یاو می‌پسندی، ای خدای عالمیان؛ ای مسلّط بر آسمان‌ها و زمین‌ها، ایرَبَّ مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ، صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ.(209)پروردگار محمّد و آل پاک و پاکیزه او، درود تو بر همه آنان باد.

دعا برای وارد شدن بر کسی که انسان از شرّ او می‌ترسد

حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیهما السلام هر گاه می‌خواستند بر کسی وارد شوند که از اوبیم)گرفتاری(داشتند، این دعا را می‌خواندند:
أَللّهُمَّ یَدُکَ فَوْقَ یَدِهِ، وَسُلْطانُکَ أَعْظَمُ مِنْ سُلْطانِهِ. أَللّهُمَّ إِنّی‌خداوندا؛ دست تو بالای دست او، و نیروی تو نیرومندتر از نیروی او است. خداوندا؛ أَدْرَأُ بِکَ فی نَحْرِهِ، وَأَعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّهِ، وَأَسْتَعینُ بِکَ عَلَیْهِ،به وسیله تو، او را دور کرده و به خودش برمی‌گردانم، و از شرّ او به تو پناه می‌برم، و به واسطه تو بر او یاری می‌جویم،1. مهج الدعوات: 358، المصباح: 293، البلدالأمین: 644، المجموع الرائق: 381/1، بحار الأنوار: 379/94.
وَأَلْجَأُ إِلَیْکَ مِمَّا أَشْفَقْتَ عَلی نَفْسی مِنْهُ. أَللّهُمَّ فَکُنْ عِنْدَ ظَنّیو از آنچه بر خودم می‌ترسم از ناحیه او به تو پناهنده می‌شوم. خداوندا؛ پس بوده باش نزد گمانمبِکَ فیما لَمْ أَجِدْ فیهِ مَفْزَعاً غَیْرُکَ، وَلا مَلْجَأً سِواکَ، فَقَدْ عَلِمْتُبه تو در آنچه پناهی غیر از تو در آن نمی‌یابم، و به تحقیق می‌دانمأَنَّ عَدْلَکَ أَوْسَعُ مِنْ جَوْرِ الْجآئِرینَ، وَإِنْصافَکَ مِنْ وَرآءِکه عدل تو گسترده‌تر از ستم ستمکاران است، و حق‌طلبی تو در پی‌الظّالِمینَ، فَأَجِرْنی مِنْهُ یا إِلهَ الْعالَمینَ بِحَقِّکَ عَلَیْکَ، فَإِنَّ أَحَداستمگران است، پس مرا از او امان بده به حقّ خودت بر تو ای خداوند جهانیان، به راستی که هیچ‌کس‌لایَعْرِفُ حَقَّکَ حَسَبِ مَعْرِفَتِکَ بِحَقِّکَ. حَسْبی أَنْتَ یا اَللّهُ، حَسْبی‌حقّ تو را نمی‌شناسد آن‌گونه که تو حقّ خود را می‌شناسی. تو مرا بس هستی ای خدا،أَنْتَ یا اَللّهُ، حَسْبی أَنْتَ یا اَللّهُ، وَمَنْ یَتَوَکَّلْ عَلَیْکَ فَأَنْتَ حَسْبُهُ،تو مرا بس هستی ای خدا، تو مرا بس هستی ای خدا، و هر کس بر تو توکّل کند او را بس هستی،بِذلِکَ جَری وَعْدُکَ، وَنَطَقَ کِتابُکَ، وَأَنْتَ أَوْفَی الضّامِنینَ،وعده‌ات به این قاعده جاری گشته و کتابت به همین مطلب گویا است، و تو وفاکننده‌ترین ضامنان هستی، سُبْحانَکَ رَبِّ الْعالَمینَ، وَصَلَّی اللّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ.(210)
پاک و منزّهی)ای(پروردگار جهانیان، و درود خداوند بر محمّد و آل او باد.
ادعا برای برطرف‌شدن شرّ ظالم

حضرت امام رضاعلیه السلام از پدر بزرگوارش روایت کرده است که فرمود:
منصور دوانیقی کسی را به سوی جعفر بن محمّدعلیهما السلام فرستاد تا او را به قتل‌رساند و شمشیر و آن بساطی را که زیر پای محکومِ به قتل می‌گسترانند آماده‌کرد و به ربیع گفت: هنگامی که من سخن گفتم و دستم را به دست دیگر زدم‌گردن او را بزن.
همین که جعفر بن محمّدعلیهما السلام وارد شد و منصور از دور آن حضرت را دید، درروی بستر به خود حرکتی داد و گفت: خوش آمدی ای اباعبداللّه؛ بسوی شمانفرستادم مگر به این امید که وام شما را بپردازم و حقّ و حرمت شما را رعایت‌کنم.
سپس با مهربانی و لطف از اهل بیتش سؤال کرد و گفت: حتماً خدا بدهی شما راادا و جایزه شما را پرداخت کرد. ای ربیع؛ کار سومّی را انجام نده تا جعفر بن‌محمّد را بسوی خانه و خانواده‌اش بازگردانی.
وقتی امام‌علیه السلام بیرون رفت، ربیع به آن حضرت عرض کرد: آیا آن شمشیر و آن‌بساط چرمی را دیدید؟ منصور آن‌ها را برای شما آماده کرده بود، هنگام واردشدن دیدم لب‌های مبارک شما بهم می‌خورد، چه دعائی می‌خواندید؟
امام‌علیه السلام فرمود: آری؛ چون شرّ و بدی در چهره منصور مشاهده کردم، گفتم:
حَسْبِیَ الرَّبُّ مِنَ الْمَرْبُوبینَ، وَحَسْبِیَ الْخالِقُ مِنَ الْمَخْلُوقینَ،پروردگار بی‌نیازکننده من از هر پرورش‌یافته است، و آفریدگار بی‌نیازکننده من از هر آفریده‌شده است،وَحَسْبِیَ الرَّازِقُ مِنَ الْمَرْزُوقینَ، وَحَسْبِیَ اللَّهُ رَبُّ الْعالَمینَ،و روزی‌دهنده بی‌نیازکننده من از هر روزی داده‌شده است، و خدا مرا بس است که پروردگار جهانیان است،حَسْبِی مَنْ هُوَ حَسْبی، حَسْبی مَنْ لَمْ یَزَلْ حَسْبی، اَللَّهُ لا إِلهَ إِلّاکفایت می‌کند مرا آنکه مرا کافی است، کفایت می‌کند مرا آنکه همواره کفایت‌کننده من است، خدا است آنکه جز هُوَ، عَلَیْهِ تَوَکَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظیمِ.(211)
او معبودی نیست، بر او توکّل کردم و او پروردگار عرش عظیم است.

دعای دیگر برای نجات از شرّ ظالم

سیّد بن طاووس‌رحمه الله در کتاب »مهج الدعوات« از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده‌است که فرمود:
شخصی خدمت امام صادق‌علیه السلام شرفیاب شد و نسبت به کسی که به او ستم‌می‌نمود شکایت کرد، امام‌علیه السلام به او فرمودند:
چرا »دعای مظلوم« را که پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم به امیرالمؤمنین‌علیه السلام تعلیم فرمودندنمی‌خوانی؟ هیچ مظلومی آن را علیه ظالم نمی‌خوانَد مگر آنکه خدا او را یاری‌می‌دهد و از شرّ آن ظالم او را کفایت می‌نماید، و دعا این است:
أَللَّهُمَّ طُمَّهُ بِالْبَلآءِ طَمّاً، وَغُمَّهُ بِالْبَلآءِ غَمّاً، وَقُمَّهُ بِالْأَذی قَمّاً،خداوندا؛ او را در بلا فرو ببر، و او را به بلا بپوشان، و پی در پی بر او ناراحتی و آزار وارد کن،وَارْمِهِ بِيَوْمٍ لا مَعادَ لَهُ، وَساعَةٍ لا مَرَدَّ لَها، وَأَبِحْ حَريمَهُ،و گرفتار کن به روزی که بازگشت ندارد)دائمی است(، و ساعتی که برایش گردانندنی نیست)جدا نشود(، و حرمتش را از بین ببر،وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلامُ، وَقِنیو درود فرست بر محمّد و اهل بیت او که سلام بر او و آنان باد، و مرا ازشَرَّهُ، وَاكْفِنی أَمْرَهُ، وَاصْرِفْ عَنّی كَيْدَهُ، وَأَحْرِجْ قَلْبَهُ، وَسُدَّشرّ او نگهدار، و در امر او مرا کفایت کن، و مکر و حیله او را از من بازگردان، و قلب او را در مشقّت افکن، وفاهُ عَنّی، »وَخَشَعَتِ الْأَصْواتُ لِلرَّحْمنِ فَلاتَسْمَعُ إِلّا هَمْساً«(212)،دهانش را از بدگوئی من ببند. »و صداها در برابر آن خدای مهربان خاموش شد پس نمی‌شنوی مگر آوازی آهسته«،»وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَیِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْماً«(213)،»و چهره‌ها در برابر آن زنده پاینده به خاک افتد و ناکام و زیانکار است کسی که بار ستمی بر دوش دارد«،دعا برای سرکوب‌شدن دشمن...
1. سوره طه، آیه 2 .108. سوره طه، آیه 111.
»اِخْسَئُوا فيها وَلاتُكَلِّمُونِ«(214)، صَهٍ صَهٍ صَهٍ صَهٍ صَهٍ صَهٍ.(215)
»به دوزخ درآیید و با من لب از سخن فرو بندید«، ساکت باش، ساکت باش، ساکت باش، ساکت باش، ساکت باش، ساکت باش، ساکت باش.

دعا برای سرکوب شدن دشمن و برطرف‌شدن ناراحتی‌های دیگر

حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده است:
یکی از اصحاب ورقی را یافت، آن را نزد رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم آورد، سپس برای نمازجماعت ندا دادند، هیچ زن و مردی تخلّف نکرده و همه حضور پیدا کردند، آنگاه‌رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم بر روی منبر رفتند و آن را قرائت کردند، در حالی‌که نوشته‌ای ازیوشع بن نون - وصیّ حضرت موسی‌علیه السلام - بود، و در آن چنین آمده بود:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ، إِنَّ رَبَّکُمْ لَرَؤُفٌ رَحیمٌ، أَلا إِنَّ خَیْرَ عِبادِ اللَّهِ التَّقِیّ‌الْخَفِیُّ، وَإِنَّ شَرَّ عِبادِ اللَّهِ الْمُشارُ إِلَیْهِ بِالْأَصابِعِ.
بنام خداوند بخشنده مهربان، براستی که پروردگار شما هر آینه رئوف و مهربان‌است، آگاه باشید؛ بهترین بندگان خدا کسی است که تقوا پیشه کند و گمنام باشد، وبدترین بندگان خدا کسی است که با انگشتان به او اشاره شود یعنی مشهور وسرشناس باشد.
هر کس دوست دارد پیمانه‌اش را پر کنند و حقوقی که خدا بخاطر نعمت‌هایش‌بر او دارد ادا کند، پس باید هر روز بگوید:
سُبْحانَ اللَّهِ کَما یَنْبَغی للَّهِ، وَلا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ کَما یَنْبَغی للَّهِ، وَالْحَمْدُخدا پاک و منزّه است آنگونه که سزاوار خداوندی باشد، و معبودی جز خداوند نیست آنگونه که سزاوار خداوندی باشد، و سپاس وللَّهِ کَما یَنْبَغی للَّهِ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلیستایش از آن خدا است آنگونه که سزاوار خداوندی باشد، و هیچ بازدارنده و هیچ نیروئی جز به سبب خداوند نیست، و درود خدا برمُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَیْتِهِ، اَلنَّبِیِّ الْعَرَبِیِّ الْهاشِمِیِّ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی)حضرت(محمّد و اهل بیت او، آن پیامبری که از طایفه عرب و هاشمی‌نسب است و درود خدا بر جَمیعِ الْمُرْسَلینَ وَالنَّبِیّینَ حَتَّی یَرْضَی اللَّهُ.
تمام رسولان و پیامبران تا آنکه خدا خشنود گردد.
و رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم از منبر فرود آمد در حالی‌که مردم اصرار می‌ورزیدند در آن‌دعا، مقداری رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم صبر کرد و سپس بر روی منبر رفت و فرمود:
هر کس دوست دارد او را برتر از مجاهدین ثنا گویند و تعریف نمایند این گفتار راهر روز بگوید، پس اگر حاجتی داشته باشد برآورده می‌شود، دشمنی داشته‌باشد سرکوب می‌گردد قرض و بدهی داشته باشد پرداخت شود، غصّه وگرفتاری داشته باشد برطرف گردد و کلام او آسمان‌ها را درنوردد تا در لوح‌محفوظ نوشته شود.(216)

در کتاب »خواصّ آیات قرآن کریم« از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل کرده است که اگرکسی دشمن داشته باشد، اسم »حَسیب« را هر روز هشتاد مرتبه با نیّت خالص و توجّهبه خدا و معنی آن بگوید: »یا حَسیبُ« و این کار را از روز پنجشنبه شروع نماید،دشمن او مقهور و مغلوب گردد.
در آن کتاب نقل شده: در دفع دشمن و ردّ ظالم، وردی و ذکری از این قویترنیست.(217)
1) الإشراف: 30.
2) این نماز اگر برای ائمّه دیگر خوانده شود، به جای اسم حضرت امام رضاعلیه السلام نام آن امام را ببرید.
3) المصباح: 542، البلد الأمین: 236.
4) این دعا را در »بخش هفتم: ادعیه بعد از نمازهای مستحبّ ص 212« می‌آوریم.
5) کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 60.
6) این دعا را در »بخش هفتم: ادعیه بعد از نمازهای مستحبّ ص 212« می‌آوریم.
7) کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 60.
8) این دعا را در »بخش هفتم: ادعیه بعد از نمازهای مستحبّ ص 213« می‌آوریم.
9) کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 61.
10) بحار الأنوار: 49/102، عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 266/2 ح 32، وسائل الشیعة: 446/10.
11) این دعا را در »بخش نوزدهم: ص 411« می‌آوریم.
12) زاد المعاد: 515، جمال الأُسبوع: 162، هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 636، بحار الأنوار: 170/91، مستدرکالوسائل: 272/6.
13)
14)
15) مکارم الأخلاق: 116/2، مستدرک الوسائل: 319/6، بحار الأنوار: 355/91.
16) یعنی در هر رکعت، قبل از رکوع و در رکوع و پس از رکوع و نیز در سجده اوّل و پس از سجده اوّل و در سجده دوّم وپس از آن در هر کدام پانزده مرتبه سوره »قُلْ هُوَ اللّٰهُ أحَد« را بخواند که در دو رکعت این سوره 210 مرتبه تکرار می‌شود.
17) مصباح المتهجّد: 532، وسائل الشیعة: 258/5، البلد الأمین: 224،

بحار الأنوار: 353/91.
18) مكارم الأخلاق: 113/2.
19) مصباح المتهجّد: 341، وسائل الشيعة: 61/5، و در جمال الأُسبوع: 214 و بحار الأنوار: 47/90 با اندکی تفاوت.
20) فقه الرّضاعليه السلام: 151، و در بحار الأنوار: 54/90 با کمی اختلاف.
21) بحار الأنوار: 387/91.
22) المجموع الرائق: 425/1، و در البلد الأمين: 235 و ذخيرة الآخرة: 66 با اندکی اختلاف.
23) الدعوات: 88، وسائل الشيعة: 298/5، مستدرک الوسائل: 381/6.
24) جمال الأُسبوع: 179، بحار الأنوار: 189/91.
25) فقه الرّضاعليه السلام: 152، مستدرک الوسائل: 246/6، بحار الأنوار: 261/91.
26)
27)
28)
29) جمال الأُسبوع: 181، مستدرک الوسائل: 225/6.
30) مرحوم شيخ مفيدرحمه الله در کتاب »الإشراف: 31« فرموده است: در رکعت اوّل بعد از »حمد« سوره »إذا زلزلت«، و درركعت دوّم بعد از »حمد« سوره »عاديات« خوانده شود.
31) فقه الرّضاعليه السلام: 155، مستدرک الوسائل: 224/6 و 231)با اختصار(، بحار الأنوار: 209/91.
32) رک: عيون اخبار الرضاعليه السلام: 178/2.
33) بحار الأنوار: 137/100، مستدرک الوسائل: 233/6 و 402/10.
34) زاد المعاد: 520.
35) زاد المعاد: 520.
36) جامع أحاديث الشيعة: 493/6، وسائل الشيعة: 816/4، بحار الأنوار: 27/85.
37) جامع أحاديث الشيعة: 524/6، وسائل الشيعة: 23/5، بحار الأنوار: 25/90)با اختلاف(.
38) وسائل الشيعة: 25/5.
39) وسائل الشيعة: 31/5، بحار الأنوار: 363/90.
40) مصباح المتهجّد: 838، عيون اخبار الرضاعليه السلام: 228، روضة الواعظين: 402، وسائل الشيعة: 202/5.
41) بحار الأنوار: 25/98.
42) بحار الأنوار: 43/102.

43) وسائل الشیعة: 181/5.
44) هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 581، إقبال الأعمال: 27، الصحیفة الصادقیة: 600، مستدرک الوسائل: 379/6، بحارالأنوار: 2 .334/98. هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 581.
45) وسائل الشیعة: 4/3.
46) وسائل الشیعة: 5/3.
47) وسائل الشیعة: 38/3.
48) وسائل الشیعة: 722/4.
49) وسائل الشیعة: 733/4.
50) وسائل الشیعة: 924/4.
51) وسائل الشیعة: 946/4.
52) عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 81/2.
53) بحار الأنوار: 243/84.
54) فقه الرّضاعلیه السلام: 107، بحار الأنوار: 208/84، مستدرک الوسائل: 403/4)با تفاوت(.
55) مستدرک الوسائل: 408/4)با اختصار(، بحار الأنوار: 91/49.
56)
57)
58)
59) الدعوات: 272، روضة الواعظین: 320، مستدرک الوسائل: 331/6، بحار الأنوار: 161/87.
60) بحار الأنوار: 91/49.
61) مهج الدعوات: 79، البلد الأمین: 654.
62) فقه الرّضاعلیه السلام: 134، بحار الأنوار: 155/91.
63)
64) سوره انبیاء، آیه 87 و 88 .
65) سوره آل عمران، آیه 173 و 174.
66) عدّة الداعی: 307.
67) المصباح: 223، البلد الأمین: 53)پاورقی(، بحار الأنوار: 58/86، مقباس المصابیح: 54.
68) خواصّ آیات قرآن کریم: 68.
69) المصباح: 411.
70) خواصّ آیات قرآن کریم: 70.
71) جامع أحادیث الشیعة: 112/6، مقباس المصابیح: 103.
72) بحار الأنوار: 85/87.
73) جامع أحادیث الشیعة: 104/6، وسائل الشیعة: 1053/4.

74)
75)
76)
77)
78)
79) کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 60.
80) کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 60.
81) کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 61.
82) أربعة أیّام: 53.
83) درباره چهار مورد آخر، زیارت مخصوصی وارد نشده و باید همان زیارات وارده خوانده شود، و چون این دعاها پس ازنماز زیارت خوانده می‌شوند نه پس از زیارت، آن‌ها را در این بخش آوردیم نه در بخش »هشت دعا بعد از زیارت«.
84) بحار الأنوار: 278/91.
85) فقه الرّضاعلیه السلام: 109، بحار الأنوار: 210/84 و 74/86، مستدرک الوسائل: 96/5)با تفاوت(.
86) مقباس المصابیح: 202.
87) عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 219/1، وسائل الشیعة: 1071/4، بحار الأنوار: 198/86.
88)
89) فقه الرّضاعلیه السلام: 106، بحار الأنوار: 207/84.
90) فقه الرّضاعلیه السلام: 120، مستدرک الوسائل: 415/6.
91) فقه الرّضاعلیه السلام: 393.
92) مهج الدعوات: 306، الدعوات: 46.
93)
94)
95)
96) بحار الأنوار: 115/102، صحیفه مهدیّه)مترجم، چاپ نهم(: 346.
97) المصباح: 406، البلد الأمین: 630، الجُنّة الواقیة والجَنّة الباقیة)مخطوط(: 59.
98) الدعوات: 49.
99)
100)
101)
102) المصباح: 187، مفتاح الفلاح: 469، بحار الأنوار: 349/86، مقباس المصابیح: 343.

103) و3. الدعوات: 108.
104) در نماز هدیه به حضرت امام رضاعلیه السلام به جای »فلان بن فلان« بگوید: »عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا«.
105)
106)
107) بحار الأنوار: 225/102.
108) عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 39/2، مکارم الأخلاق: 146/2، صحیفة الإمامالرضاعلیه السلام: 239، بحار الأنوار: 135/95و 159.
109)
110) نزهة الزاهد: 241.
111) وسائل الشیعة: 71/5، بحار الأنوار: 351/89.
112) فقه الرّضاعلیه السلام: 128، بحار الأنوار: 95/90.
113) وسائل الشیعة: 469/10.
114) عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 230/1، إقبال الأعمال: 246.
115)
116)
117) إقبال الأعمال: 345، زاد المعاد: 117، بحار الأنوار: 93/98.
118) تتمّة المنتهی: 279.
119) بحار الأنوار: 130/49.
120) طبری: 169/7.
121) تاریخ الیمن: 185.
122) در آن‌جا وادیی بود که آن را »وادی زبید« می‌خواندند. محمّد زیادی در آن شهری جدید ساخت و آن را به تناسب این‌وادی، »زبید« نامید. این شهر در تهامه یمن واقع است و بیشتر ساکنانش از قبیله اشاعر هستند.)تاریخ الیمن: 37 - 36،المخلاف السلیمانی: 107/1)
123) ابن خلدون، العبر: 243/2.
124) بغیة المستفید: خطّی، برگ 45.
125) تاریخ الیمن: 202.
126) دراسات فی العصور العبّاسیّة المتأخّرة: 16 - 12.
127) مبارزات شیعیان در دوره نخست خلافت عبّاسیان: 399.
128) عیون اخبار الرّضاعلیه السلام: 24/2، و در صحیفة الإمام الرضاعلیه السلام: 240 با تفاوت زیاد.
129) وسائل الشیعة: 173/5.
130) سوره بقره، آیه 185.
131) جامع أحادیث الشیعة: 181/7، وسائل الشیعة: 105/5، بحار الأنوار: 362/90.

132) عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 147/2، وسائل الشیعة: 120/5، بحار الأنوار: 133/49 و 360/90.
133) جامع أحادیث الشیعة: 191/7، وسائل الشیعة: 138/5، بحار الأنوار: 105/49.
134) مرحوم شیخ صدوق، ولادت آن حضرت را در یازدهم ماه ربیع الأوّل ذکر نموده، بنابراین نقل، زیارت آن بزرگوار درروز یازدهم ربیع الأوّل نیز دارای فضیلت بیشتری از سایر ایّام است.
135) قطره‌ای از دریای فضائل اهل بیت‌علیهم السلام: 671/2 به نقل از بشارة المصطفی: 215، الخرائج: 653/2 ح 6)با اندکی‌اختلاف(، بحار الأنوار: 7/49 ح 11.
136) مسارّ الشیعة: 34.
137) بحار الأنوار: 198/98.
138) بحار الأنوار: 43/102.
139) أربعة أیام: 76.
140) این دعا را در »بخش هفتم: ادعیه بعد از نمازهای مستحبّ ص 214» آوردیم.
141)
142) هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 561، مستدرک الوسائل: 25/10، بحار الأنوار: 216/98.
143) بحار الأنوار: 3 .171/49. ایجاج الأحزان: 129.
144) إقبال الأعمال: 783، وسائل الشیعة: 302/10، مصباح المتهجّد: 737.
145) لایَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ یَعْمَلُونَ یَعْلَمُ ما بَیْنَ أَیْدیهِمْ وَما خَلْفَهُمْ وَلایَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضی وَهُمْ مِنْ خَشْیَتِهِمُشْفِقُونَ«. »سوره انبیاء، آیه 27 و 28»
146) لِیَهْلِکَ مَنْ هَلَکَ عَنْ بَیِّنَةٍ وَیَحْیی مَنْ حَیَّ عَنْ بَیِّنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمیعٌ عَلیمٌ«. »سوره انفال، آیه 42»
147) وَلاتَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِکُمْ عَنْ سَبیلِهِ«. »سوره انعام، آیه 153»
148) سوره احزاب، آیه 67 و 68.
149) سوره صفّ، آیه 4.
150) مصباح المتهجّد: 752، اقبال الأعمال: 773، المصباح: 919.
151) سوره مائده، آیه 3: »امروز دین شما را کامل کردم«.
152) ترجمه کامل اقبال الأعمال: 356/2.
153) وسائل الشیعة: 324/10.
154) هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 165، بحار الأنوار: 285/44.
155) هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 581.

156) بحار الأنوار: 94/45.
157) الدعوات: 162، عيون اخبار الرضاعليه السلام: 21/2.
158) عيون أخبار الرضاعليه السلام: 22/2.
159) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 8/2، صحيفة الإمام الرضاعليه السلام: 89)با تفاوت(.
160) صحيفة الإمام الرضاعليه السلام: 263.
161) بحار الأنوار: 43/102.
162) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 244/2، و نظير آن در الثاقب فى المناقب: 489.
163) بازی‌گران سیاست گاهی از غم و اندوهِ دروغین، آگاهانه بیهوش می‌شوند و لحظه‌ای بعد، از شدّت شادی همچون مستان‌می‌گردند.
164) سوره نساء، آیه 108.
165) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 248/2.
166) سوره آل عمران، آیه 154.
167) وقايع الأيّام: 98.
168) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 226/1، روضة الواعظين: 396.
169) وسائل الشيعة: 355/7.
170) إقبال الأعمال: 188.
171) إقبال الأعمال: 189.
172) إقبال الأعمال: 190.
173) إقبال الأعمال: 188 - 190.
174) بحار الأنوار: 136/100.
175) كامل الزيارات: 508، هديّة الزائرين وبهجة الناظرين: 360.
176) صحيفه مهديّه)چاپ نهم(: 604.
177) جامع أحاديث الشيعة: 577/19.
178) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 199/1، وسائل الشيعة: 378/7.
179) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 57/2، جامع الأحاديث الشيعة: 576/19، روضة الواعظين: 403، وسائل الشيعة: 379/7.
180) مصباح المتهجّد: 838، عيون اخبار الرضاعليه السلام: 228، روضة الواعظين: 402، وسائل الشيعة: 202/5.
181) وسائل الشيعة: 364/10.
182) سوره طلاق، آیه 3.
183) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 51/2، إقبال الأعمال: 257، وسائل الشيعة: 218/7.
184)
185)

186) المحاسن: 289، مستدرک الوسائل: 134/8، بحار الأنوار: 34/94.
187) الأمان من أخطار الأسفار والأزمان: 101.
188) الأمان من أخطار الأسفار والأزمان: 105، وسائل الشيعة: 279/8.
189) المحاسن: 290، وسائل الشيعة: 280/8.
190) جامع أحاديث الشيعة: 525/19، مستدرک الوسائل: 382/5.
191) اخبار و آثار حضرت امام رضاعليه السلام: 582.
192)
193)
194)
195)
196)
197) مهج الدعوات: 303، المصباح: 370)با اختلاف(، بحار الأنوار: 346/94.
198) مهج الدعوات: 397، بحار الأنوار: 283/95.
199) بحار الأنوار: 8/95 .
200) بحار الأنوار: 55/95.
201) مكارم الأخلاق: 231/2، بحار الأنوار: 128/95.
202) مكارم الأخلاق: 286/2، بحار الأنوار: 129/95.
203) بحار الأنوار: 33/95.
204) سوره انبياء، آيه 69.
205) سوره انعام، آيه 59.
206) مكارم الأخلاق: 232/2، الأنوار النعمانيّة: 167/4، بحار الأنوار: 123/95، و در »مستدرک الوسائل: 215/8» بااختلافى اندک.
207) مكارم الأخلاق: 149/2، بحار الأنوار: 222/95.
208)
209)
210) المجموع الرائق: 319/1.
211) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 237/1، بحار الأنوار: 214/95.
212)
213)
214) سوره مؤمنون، آيه 108.
215) مهج الدعوات: 306، المصباح: 273، بحار الأنوار: 215/95، الجُنّة الواقية والجَنّة الباقية)مخطوط(: 49.
216) مهج الدعوات: 306، بحار الأنوار: 4/87، الدعوات: 46، مستدرک الوسائل: 377/5، الجُنّة الواقية والجَنّة الباقية)مخطوط(: 32)با كمى

تفاوت(.
217) خواصّ آیات قرآن کریم: 81 .

بخش پانزدهم

هشت حرزاز حضرت امام رضاعلیه السلام

در این بخش، هشت حرز از حضرت امام رضاعلیه السلام می‌آوریم که افراد می‌توانندآن‌ها را به صورت مکتوب و نوشته، همراه خود نمایند: (1)
حرز حضرت امام رضاعلیه السلام یا رقعة الجیب
یاسرِ خادم گوید: هنگامی که حضرت امام رضاعلیه السلام وارد قصر حمید بن قَحطبه‌شدند، لباس خود را بیرون آوردند و به حمید دادند، حمید آن را گرفت و به کنیزی دادتا بشوید، چیزی نگذشت که کنیز بازگشت در حالی‌که رقعه‌ای در دست داشت،رقعه را به حمید داد و گفت: آن را در جیب حضرت امام رضاعلیه السلام یافتم.
حمید به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کرد: فدای شما بشوم؛ کنیز، رقعه‌ای را درجیب پیراهن شما یافته است، ممکن است بفرمائید چیست؟
حضرت فرمود:
ای حمید؛ این عوذه و حرزی است که هیچگاه از خود جدا نمی‌کنیم.
عرض کرد: ممکن است مرا از آن آگاه کنی و بر من منّت گذاری؟
امام‌علیه السلام فرمود:
این حرزی است که هر کس در جیب خود نگهداری کند، بلا از او دور می‌گردد واو را از شرّ شیطانِ رانده‌شده حفظ می‌کند.
سپس آن را بر حمید املاء نمود و او نوشت، و آن حرز چنین است:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
بِسْمِ اللَّهِ »إِنّی أَعُوذُ بِالرَّحْمنِ مِنْکَ إِنْ کُنْتَ تَقِیّاً«(2) أَوْ غَیْرَ تَقِیٍّ.بنام خدا، همانا من به خداوند رحمان پناه می‌برم از تو، اگر پرهیزکننده باشی، یا نباشی.أَخَذْتُ بِاللَّهِ السَّمیعِ الْبَصیرِ عَلی سَمْعِکَ وَبَصَرِکَ، لا سُلْطانَ لَکَ‌به سبب خداوند شنوا و بینا قدرت شنوایی و بینایی را از تو گرفتم، هیچ‌گونه تسلّطی برای توعَلَیَّ، وَلا عَلی سَمْعی، وَلا عَلی بَصَری، وَلا عَلی شَعْری، وَلابر من نیست، و نه بر گوشم، و نه بر چشمم، و نه بر مویم،عَلی بَشَری، وَلا عَلی لَحْمی، وَلا عَلی دَمی، وَلا عَلی مُخّی،و نه بر پوستم، و نه بر گوشتم، و نه بر خونم، و نه بر مغزم،وَلا عَلی عَصَبی، وَلا عَلی عِظامی، وَلا عَلی مالی، وَلا عَلیو نه بر اعصابم، و نه بر استخوان‌هایم، و نه بر مال و ثروتم، و نه برما رَزَقَنی رَبّی. سَتَرْتُ بَیْنی وَبَیْنَکَ بِسِتْرِ النُّبُوَّةِ، اَلَّذِی اسْتَتَرَآنچه پروردگارم به من روزی فرموده. بین خودم و تو را پوشیدم به پوشش نبوّت کهأَنْبِیآءُ اللَّهِ بِهِ مِنْ سَطَواتِ الْجَبابِرَةِ وَالْفَراعِنَةِ. جَبْرَئیلُ عَنْپیامبران الهی خود را به سبب آن از خطر قدرتمندان و فرعون‌های زمان می‌پوشیدند. جبرئیل ازیَمینی، وَمیکآئیلُ عَنْ یَساری، وَإِسْرافیلُ عَنْ

وَرآئی، وَمُحَمَّدٌطرف راست من، و میکائیل از طرف چپ من، و اسرافیل از پشت سرم، و)حضرت(محمّدصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَالِهِ أَمامی، وَاللَّهُ مُطَّلِعٌ عَلَیَّ یَمْنَعُکَ مِنّی،- که درود خدا بر او و آل او باد - از پیشاپیش من، و خداوند آگاه بر حال من می‌باشد تو را از من بازمی‌دارد،1. سوره مریم، آیه 18.
وَیَمْنَعُ الشَّیْطانَ مِنّی. أَللَّهُمَّ لایَغْلِبُ جَهْلُهُ أَناتَکَ أَنْ یَسْتَفِزَّنی‌و شیطان را از من دور می‌کند. خداوندا؛ نادانی او بر بردباری تو چیره نمی‌گردد که مرا بترساندوَیَسْتَخِفَّنی. أَللَّهُمَّ إِلَیْکَ الْتَجَأْتُ. أَللَّهُمَّ إِلَیْکَ الْتَجَأْتُ. أَللَّهُمّو کوچک شمارد. خداوندا؛ به تو پناه آورده‌ام. خداوندا؛ به تو پناهنده گشته‌ام. خداوندا؛إِلَیْکَ الْتَجَأْتُ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی أَشْرَفِ الْخَلْقِ کآفَّةً مُحَمَّدٍ وَالِهِدر پناه تو آمده‌ام، و درود خداوند بر بزرگوارترین انسان‌ها از میان همه آفریدگان یعنی)حضرت(محمّد و آل الطَّاهِرینَ، صَلَوات اللَّهُ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ.(3)
پاک او باد، صلوات و درود خدا بر همه آنان باد.
سیّد بن طاووس‌رحمه الله فرموده است: برای این حرز قصّه‌ای نیکو و حکایتی عجیب‌است که آن را اباصلت هروی روایت کرده است.
اباصلت گوید: روزی مولای من علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام در منزل خود نشسته‌بودند که فرستاده مأمون وارد شد و گفت: مأمون شما را خواسته است.
حضرت امام رضاعلیه السلام برخاست و به من فرمود:
او در چنین وقتی معمولاً نمی‌طلبد، حتماً نقشه‌ای و مکر و حیله‌ای در سرپرورانده است، ولی به خدا قسم نمی‌تواند بر ضرر من کاری انجام دهد؛ به خاطردعایی که از جدّم رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم به من رسیده است.
اباصلت گوید: با حضرت امام رضاعلیه السلام از منزل بیرون آمدیم تا بر آن ملعون واردشدیم. حضرت امام رضاعلیه السلام چون چشم مبارکش به مأمون افتاد، آن حرز را از ابتدا تابه آخر خواند و چون در پیش‌روی مأمون ایستاد، او نگاهی به حضرت کرد و گفت:ای اباالحسن؛ ما دستور دادیم که صد هزار درهم به شما دهند، خواسته‌های‌خویشاوندان و بستگان خود را بنویس و یادداشت کن.
هنگامی که حضرت امام رضاعلیه السلام از او روی گردانید، مأمون به آن حضرت از پشت‌سر نگاه می‌کرد و می‌گفت: من اراده‌ای کردم و خداوند اراده دیگری فرمود و آنچه‌خدا اراده فرمود بهتر است.(4)

حرز دیگری نیز به نام رقعة الجیب

سیّد بن طاووس‌رحمه الله در کتاب »مهج الدعوات« به سند مفصّل خود از احمد بن‌محمّد بن ابی نصر روایت کرده است که حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
رقعةالجیب پناه است برای هر چیز، و باعث حفظ و حراست می‌گردد.
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
بِسْمِ اللَّهِ »اخْسَئُوا فیها وَلاتُکَلِّمُونِ«(5)، »إِنّی أَعُوذُ بِالرَّحْمنِ‌بنام خدا »دور شوید با خواری در آن)در آتش(و سخن نگویید«، »همانا من پناه می‌برم‌مِنْکَ إِنْ کُنْتَ تَقِیّاً«(6). أَخَذْتُ بِسَمْعِ اللَّهِ وَبَصَرِهِ عَلی أَسْماعِکُمْ‌به خداوند رحمان از تو اگر پرهیزکننده باشی«. به شنوائی و بینائی خدا، شنوائی‌وَأَبْصارِکُمْ، وَبِقُوَّةِ اللَّهِ عَلی قُوَّتِکُمْ، لا سُلْطانَ لَکُمْ عَلی فُلانِ‌و بینائی شما را گرفتم، و به نیروی الهی نیروی شما را گرفتم، برای شما بر فلانی‌بْنِ فُلانَةَ، وَلا عَلی ذُرِّیَّتِهِ، وَلا عَلی أَهْلِهِ، وَلا عَلی أَهْلِ بَیْتِهِ.پسر فلانی و بر فرزندانش، و اهل و عیالش تسلّطی و قدرتی نیست.سَتَرْتُ بَیْنی وَبَیْنَکُمْ بِسِتْرِ النُّبُوَّةِ، اَلَّذِی اسْتَتَرُوا بِهِ مِنْ سَطَواتِ‌بین خودم و شما را به پوشش نبوّت که خود را از شرّ
1. مهج الدعوات: 49، عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 136/2، البلد الأمین: 640، بحار الأنوار: 343/94.
2. سوره مؤمنون، آیه 108.
3. سوره مریم، آیه 18.
الْجَبابِرَةِ وَالْفَراعِنَةِ. جَبْرَئیلُ عَنْ أَیْمانِکُمْ، وَمیکآئیلُ عَنْ یَسارِکُمْ،قدرتمندان و فرعون‌های زمانشان می‌پوشیدند پوشیدم. جبرئیل از طرف راست شما، و میکائیل از طرف چپ شما،وَمُحَمَّدٌ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ أَمامُکُمْ، وَاللَّهُ یَطَّلِعُ عَلَیْکُمْ، بِمَنْعِهِو محمّد - که درود خدا بر او و آل او باد - پیشاپیش شما، و خداوند بر شما اشراف دارد و آگاه است، به نگه‌داشتن اونَبِیَّ اللَّهِ وَبِمَنْعِ ذُرِّیَّتِهِ وَأَهْلِ‌بَیْتِهِ مِنْکُمْ وَمِنَ الشَّیاطینِ، ما شآءَپیامبر را و به نگه‌داشتن فرزندانش و اهل بیتش را از شرّ شما و شیاطین، آنچه خدا بخواهداللَّهُ، لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ. أَللَّهُمَّ إِنَّهُ لایَبْلُغُ جَهْلُهُ‌همان می‌شود، هیچ قدرت و نیرویی جز به سبب خداوند بزرگ بلندمرتبه نیست. خداوندا؛ جهل و نادانی او برأناتَکَ، وَلایَبْتَلیهِ وَلایَبْلُغُ مَجْهُودُ نَفْسِهِ، عَلَیْکَ تَوَکَّلْتُ وَأَنْتَ نِعْمَ‌بردباری تو نمی‌رسد و متوجّه آن نمی‌شود، و به تلاش و کوشش نهایی خود نمی‌رسد، بر تو توکّل نمودم، و تو خوب‌الْمَوْلی وَنِعْمَ النَّصیرُ، حَرَسَکَ اللَّهُ یا فُلانَ بْنَ فُلانَةٍ وَذُرِّیَّتَکَ‌مولا و سروری هستی و خوب یاوری می‌باشی،

ای فلانی پسر فلانی خداوند تو و فرزندانت رامِمَّا تَخافُ عَلی أَحَدٍ مِنْ خَلْقِهِ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ.از آنچه بر یکی از آفریدگانش می‌ترسی حفظ فرماید، و درود خدا بر محمّد و آل او باد.و آیة الکرسی را آن‌گونه که نازل شده است بنویس: »اَللَّهُ لا إِلهَ إِلّا هُوَ الْحَیُّ »خداوند است که معبودی جز او نیست، زنده‌الْقَیُّومُ لاتَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلا نَوْمٌ لَهُ ما فِی السَّماواتِ وَما فِی‌و پاینده است، او را چرت و خواب نگیرد، آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن او است،الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذی یَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلّا بِإِذْنِهِ یَعْلَمُ ما بَیْنَ أَیْدیهِمْ‌کیست که بتواند در پیشگاه او جز به اذن و فرمان او شفاعت کند، آنچه پیشاپیش آنها است‌وَما خَلْفَهُمْ وَلایُحیطُونَ بِشَیْ‌ءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلّا بِما شآءَ وَسِعَ کُرْسِیُّهُ‌و آنچه پشت سر دارند همه را می‌داند، و به علم و دانش او جز به مقداری که او بخواهد کسی احاطه پیدا نمی‌کند، کرسی اوالسَّماواتِ وَالْأَرْضَ وَلایَؤُدُهُ حِفْظُهُما وَهُوَ الْعَلِیُّ الْعَظیمُ«(7).آسمان‌ها و زمین را دربرمی‌گیرد، و نگهداری زمین و آسمان او را به زحمت نمی‌اندازد، و او بلندمرتبه و بزرگ است«.1. سوره بقره، آیه 255.

و بنویس: لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ ، هیچ جنبشی و نیرویی جز به سبب خداوند بلندمرتبه باعظمت نیست،لا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلّا إِلَیْهِ ، وَحَسْبِیَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَکیلُ ،پناهگاهی از خدا جز به سوی او نیست، و خداوند مرا بس است و او خوب دفاع‌کننده و پشتیبانی است.وأسلم فی رأس الشهبا فیها لما لسلسبیلا)لیها طلسلسبیلا(، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ.(8)

و درود خداوند بر)حضرت(محمّد و آل پاک و پاکیزه او باد.

حِرز دیگری از حضرت امام رضاعلیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
یا مَنْ لا شَبیهَ لَهُ وَلا مِثالَ لَهُ، أَنْتَ اللَّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، وَلا خالِقَ‌ای آنکه مشابهی برای او نیست و مثل و مانندی ندارد، تو خداوندی هستی که معبودی جز تو نیست، و هیچ آفریننده‌ایإِلّا أَنْتَ، تُفْنِی الْمَخْلُوقینَ وَتَبْقی أَنْتَ، حَلَمْتَ عَمَّنْ عَصاکَ،جز تو وجود ندارد، آفریدگان را از بین می‌بری و تو باقی می‌مانی، نسبت به کسانی که معصیت و نافرمانی تو کرده‌اند بردباری می‌نمایی، وَفِی الْمَغْفِرَةِ رِضاکَ.(9)
و در آمرزش رضایت و خشنودی تو است.

حرز دیگر از حضرت امام رضاعلیه السلام برای برطرف‌شدن بیماری

وشّاء گوید: شخصی بر حضرت امام رضاعلیه السلام وارد شد، امام‌علیه السلام به او فرمود:
چه شده، می‌بینم رنگ چهره‌ات زرد گشته است؟
عرض کرد: این تبی که هر چهار روز یک بار به سراغم می‌آید، مرا از پای درآورده‌است. امام‌علیه السلام قلم و دوات خواست و بر کاغذی نوشت:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ، بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، أَبْجَدْ هَوَّزْ حُطِّي عَنْ‌بنام خداوند بخشنده مهربان، به نام خدا و به یاری خدا، ابجد، هوّز، حطّی)بیرون برو از وجود(فُلانِ بْنِ فُلانَةٍ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعالی.
فلانی پسر فلان زن به اذن و فرمان خداوند تعالی.
سپس در زیر نوشته هفت مرتبه مهر زد »خاتم سلیمان«، و آن را پیچید.
سپس فرمود:
ای معتب؛ نخی به من بده که نه آب و نه آب دهان به آن نرسیده باشد.
آن را حاضر کرد، امام‌علیه السلام بر آن گرهی زد، سپس به دهان مبارک خود نزدیک کرد ازطرفی چهار گره بر آن زد و بر هر گرهی سوره »حمد«، »قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ«، »قُلْأَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ«، »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَد« و »آیة الکرسی« خواند، و بر طرف دیگر آن، سه‌گره زد و بر هر گرهی همان سوره‌ها و »آیة الکرسی« را خواند، آنگاه آن را به مریض‌داد و فرمود:
بر بازوی راست خود ببند و »آیة الکرسی« را تا آخر بخوان، و تا مادامی که بر بازوبسته‌ای مجامعت نکن.(10)

حرز دیگری از حضرت امام رضاعلیه السلام

فضل بن ربیع روایت کرده است که روزی هارون صبحانه شراب خورده بود،دربان خود را طلبید و به او دستور داد که حضرت امام رضاعلیه السلام را از حبس خارج کرده‌و در قفس شیران و جایگاه درندگان رها کند؛ من هر چه کردم که او را آرام کنم سودی‌نبخشید بلکه به خشم او افزوده و گفت: به خدا قسم؛ اگر او را در محل شیران نیفکنی‌تو را بجای او می‌اندازم.
می‌گوید: نزد امام‌علیه السلام رفتم و قصّه را گفتم که هارون مرا چنین دستوری داده است.
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
تو آنچه مأمور شده‌ای انجام بده، من برای دفع شرّ او از خدا یاری می‌جویم.
آنگاه شروع کرد به خواندن دعا در حالی‌که با من راه می‌رفت تا به جایگاه شیران‌رسیدیم، من دربِ آن را گشودم و امام‌علیه السلام را در آنجا وارد کردم که در آن، چهل شیردرّنده بود، در را که بستم دچار غم و اندوه و اضطراب شدم و نگران گردیدم که کشتن‌امام به دست من صورت گیرد، با این حال به منزل بازگشتم.
چون پاسی از شب گذشت خادم آمد و به من پیغام داد که هارون تو را می‌طلبد، نزداو رفتم، به من گفت: گویا امشب خطائی مرتکب شده یا کار زشت و بدی انجام‌داده‌ام که خوابی وحشناک دیده‌ام و مرا دچار ترس و دلهره ساخته است.
در خواب دیدم عدّه‌ای مردان مسلّح بر من وارد شدند، در میان آنان شخصی بودکه چهره‌اش همچون ماه می‌درخشید و هیبتی از او در دلم وارد شد، یکی از آنان‌گفت:
این شخص، امیرالمؤمنین علیّ بن ابی طالب‌علیه السلام است، نزدیک او آمدم تا پای‌مبارکش را ببوسم، مرا از خود دور کرد و این آیه را خواند:
»فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِی الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا أَرْحامَكُمْ«(11).
آیا می‌خواهید که چون سَروری و حکومت در روی زمین یافتید فساد بپا کنید وپیوندهای خویشاوندی را از هم بگسلید؟
سپس از من روی گردانید و بر دری دیگر وارد شد، من هراسان از خواب‌بیدار شدم.
به او گفتم: ای هارون؛ تو مرا فرمان دادی که علیّ بن موسی‌علیهما السلام را در پیش‌شیران بیفکنم.
گفت: وای بر تو؛ آیا تو هم این کار را کردی؟
گفتم: آری؛ به خدا قسم.

گفت: فوراً نزد او برو و ببین در چه حالی است؟
می‌گوید: شمعی را روشن کرده و در دست گرفته و به راه افتادم، وقتی بدانجارسیدم، امام‌علیه السلام را دیدم که ایستاده و نماز می‌خواند و شیران اطراف او زانو زده‌اند،بازگشتم و آنچه را دیده بودم به هارون خبر دادم، او باور نکرد و خودش به راه افتاد تااز نزدیک صحنه را مشاهده کند، چون امام را دید، عرض کرد: »السلام علیک یابن‌عمّ«؛ »سلام بر تو ای پسر عمو«.
امام‌علیه السلام پاسخ او را نداد تا از نماز فارغ شد، آنگاه جواب سلامش را مرحمت‌نمود و فرمود:
امید نداشتم که در مثل چنین جائی بر من سلام کنی.
هارون گفت: از گناه من چشم‌پوشی کن، من از تو عذر می‌خواهم.
امام‌علیه السلام فرمود:
خدا ما را به لطف خویش نجات داد، پس او را سپاسگزارم.
سپس دستور داد تا آن حضرت را از آن جایگاه بیرون آوردند، و چون درپیش‌روی هارون حضور یافت، با امام‌علیه السلام معانقه کرد و آن حضرت را در بالای تخت‌خود نشانید و عرض کرد: ای پسر عمو؛ اگر مایل باشید اینجا بمانید، از شما پذیرائی‌می‌کنم و در رفاه و آسودگی خواهید بود و اگر بخواهی می‌توانی بازگردی، دستوردادیم که برای شما و خویشان شما مال زیاد و لباس و جامه فراوان آماده کنند و بدهند.
امام‌علیه السلام فرمود:
من نیازی به پول‌ها و لباس‌های تو ندارم، ولی در میان قریش افرادی هستند که‌نیاز دارند میان آنان تقسیم شود، و گروهی را نام برد.
هارون دستور داد هدیه‌ای به امام دهند و او را بر مرکب خوبی سوار کنند و به منزل‌برسانند و امر کرد که آن حضرت را مشایعت کنم، من برای مشایعت به همراه آن‌حضرت به راه افتادم و در بین راه عرض کردم: چقدر خوب است که به من لطف کنی‌و آن عوذه را که خواندی برایم بگویی.
امام‌علیه السلام فرمود:
ما اجازه نداریم که این عوذه را به هر کسی یاد دهیم، امّا چون تو حقّ صحبت وخدمت داری برایت می‌گویم، آن را نگهداری کن.
سپس آن را در ورقی نوشت و من آن را در پارچه‌ای در آستینم محکم بستم، پس ازآن هیچگاه بر هارون وارد نشدم مگر آنکه به رویم تبسّم کرد و خواسته‌هایم را برآورده‌ساخت، و هر سفری که رفتم حرز و نگهدارنده من بود و باعث ایمنی من از هر ترس ونگرانی بود، و هرگز در شدّت و بلا و سختی گرفتار نشدم مگر اینکه آن را خواندم وگشایش و فرج در کارم ایجاد گردید، سپس دعا را یادآوری کرد و قرائت فرمود.
سیّد بن طاووس‌رحمه الله می‌گوید: احتمال دارد که این قضیّه در مورد

حضرت موسی‌بن جعفرعلیهما السلام اتّفاق افتاده باشد؛ زیرا او در حبس هارون محبوس بود، ولی برای‌رعایت امانت همان‌گونه که یافتیم آن را بازگو نمودیم، و آن دعا این است:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ،جز خدا معبودی نیست، او یکتایی است که شریک ندارد، وعده‌اش را وفا کرد، و بنده‌اش را یاری نمود،وَأَعَزَّ جُنْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزابَ وَحْدَهُ، فَلَهُ الْمُلْکُ وَلَهُ الْحَمْدُ.و لشکرش را تقویت کرد و چیره ساخت، و احزاب را درهم شکست، پس پادشاهی از آن او است و او سزاوار ستایش است.اَلْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ، أَمْسَیْتُ وَأَصْبَحْتُ فی حِمَی اللَّهِ الَّذی‌ستایش مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است، صبح و شام کردم در پناه خداوند که)کسی(لایُسْتَباحُ، وَذِمَّتِهِ الَّتی لاتُرامُ وَلاتُخْفَرُ، وَفی عِزِّ اللَّهِ الَّذی‌راه داده نشود، و در عهد و پیمان او که شکسته نشود و خیانت نگردد، و در عزّت و اقتدار او که‌لایُذَلُّ وَلایُقْهَرُ، وَفی حِزْبِهِ الَّذی لایُغْلَبُ، وَفی جُنْدِهِ الَّذی‌خوار و سرکوب نشود، و در حزب او که مغلوب نگردد، و در لشکر او که‌لایُهْزَمُ، وَحَریمِهِ الَّذی لایُسْتَباحُ. بِاللَّهِ اسْتَجَرْتُ وَبِاللَّهِ أَصْبَحْتُ،شکست داده نشود، و در حریم او که حرمتش بر باد نرود. به خدا پناه جستم، و به کمک خدا صبح کردم،وَبِاللَّهِ اسْتَنْجَحْتُ وَتَعَزَّزْتُ وَتَعَوَّذْتُ وَانْتَصَرْتُ وَتَقَوَّیْتُ، وَبِعِزَّتِهِو به واسطه خداوند توفیق و کامیابی طلب نمودم، و عزّت یافتم، و پناهنده شدم، و یاری گشتم و تقویت شدم، و به عزّت و اقتداراللَّهِ قَوَّیْتُ عَلی أَعْدآئی، وَبِجَلالِ اللَّهِ وَکِبْرِیآئِهِ ظَهَرْتُ عَلَیْهِمْ،خداوند بر دشمنانم نیرومند گشتم، و به جلال و کبریائی او بر آنان چیره شدم،وَقَهَرْتُهُمْ بِحَوْلِ اللَّهِ وَقُوَّتِهِ، وَاسْتَعَنْتُ عَلَیْهِمْ بِاللَّهِ، وَفَوَّضْتُو به توانایی و نیروی او آنان را سرکوب نمودم، و همواره به سبب خداوند بر آنان یاری جُستم، وأَمْری إِلَی اللَّهِ، وَحَسْبِیَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَکیلُ، وَتَراهُمْ یَنْظُرُونَ إِلَیْکَکارم را به خدا واگذار کردم، و خداوند مرا بس است و او خوب دفاع‌کننده و پشتیبانی است، و می‌بینی ایشان را که به سوی تو نگاه‌وَهُمْ لایُبْصِرُونَ. أَتی أَمْرُ اللَّهِ، فَلَجَتْ حُجَّةُ اللَّهِ، غَلَبَتْ کَلِمَتُهُمی‌کنند در حالی‌که نمی‌بینند. فرمان خدا آمد، پس حجّت خدا پیروز گشت، حکم اوعَلی أَعْدآءِ اللَّهِ الْفاسِقینَ، وَجُنُودِ إِبْلیسَ أَجْمَعینَ، »لَنْ یَضُرُّوکُمْبر همه دشمنان تبه‌کار، و لشکریان ابلیس چیره شد، »هرگز زیانی به شما نرسانندإِلَّا أَذًی وَإِنْ یُقاتِلُوکُمْ یُوَلُّوکُمُ الْأَدْبارَ ثُمَّ لایُنْصَرُونَ ضُرِبَتْجز اینکه آزار دهند، و اگر به مبارزه و نبرد با شما آیند میدان را ترک کرده و بگریزند و پس از آن هرگز یاری نشوند آن‌هاعَلَیْهِمُ الذِّلَّةُ أَیْنَما ثُقِفُوا«(12) أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتیلاً، »لایُقاتِلُونَکُمْمحکوم به ذلّت و خواری شدند، هر کجا آنان پیدا شوند« ِ یابید گرفته و به شدّت به قتل

برسند »با شما به طور دسته‌جمعی‌جَمیعاً إِلّا فی قُرًی مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرآءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَیْنَهُمْ شَدیدٌنمی‌جنگند مگر در قریه‌های حصار کشیده شده یا پشت دیوارها، ناراحتی و گرفتاری آن‌ها بین خودشان سخت و دشوار است،تَحْسَبُهُمْ جَمیعاً وَقُلُوبُهُمْ شَتَّی ذلِکَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لایَعْقِلُونَ«(13)،آن‌ها را مجتمع و باهم می‌پنداری در حالیکه دل‌های‌شان پراکنده است، و این بخاطر آن است که آنها اندیشه نمی‌کنند«،تَحَصَّنْتُ مِنْهُمْ بِالْحِصْنِ الْمَحْفُوظِ، »فَمَا اسْطاعُوا أَنْ یَظْهَرُوهُخود را حفظ می‌کنم از آنان به حصار و دژی که محفوظ است، »پس نتوانستند که بر آن چیره شوندوَمَا اسْتَطاعُوا لَهُ نَقْباً«(14). اوَیْتُ إِلی رُکْنٍ شَدیدٍ، وَالْتَجَأْتُ إِلیهِ نتوانستند که به آن راه پیدا کنند«. در جایگاه محکمی مأوا گرفتم، و درکَهْفٍ رَفیعٍ، وَتَمَسَّکْتُ بِالْحَبْلِ الْمَتینِ، وَتَدَرَّعْتُ بِدِرْعِ اللَّهِپناهگاه بلندی پناهنده گشتم، و به ریسمان محکم چنگ زدم، و به زره‌الحَصینَةِ، وَتَدَرَّقْتُ بِدَرَقَةِ أَمیرِ الْمُؤْمِنینَ، وَتَعَوَّذْتُ بِعَوْذَةِمحکم الهی زره‌پوش شدم، و به سپر امیر مؤمنان سپر گرفتم، و به تعویذسُلَیْمانَ بْنِ داوُدَ، وَتَخَتَّمْتُ بِخاتَمِهِ، فَأَتَا حَیْثُما سَلَکْتُ امِنٌسلیمان بن داود تعویذ آویختم، و به انگشتر او تختّم نمودم و آن را در انگشت کردم، لذا هر راهی بپیمایم ایمن هستم‌مُطْمَئِنٌّ، وَعَدُوّی فِی الْأَهْوالِ حَیْرانٌ، قَدْ حُفَّ بِالْمَهانَةِ، وَأَلْبِسَو آرامش دارم، و دشمن من در میان وحشت‌ها سرگردان است، خواری و سستی گرد او را گرفته، و لباس1. سوره آل عمران، آیه 111 و 112.
2. سوره حشر، آیه 3 .14. سوره کهف، آیه 97.
الذُّلَّ، وَقُمِّعَ بِالصَّغارِ. ضَرَبْتُ عَلی نَفْسی سُرادِقَ الْحِیاطَةِ،ذلّت به تن نموده، و با کوچکی و حقارت سرکوب گشته است. خیمه احاطه‌کننده بر خودم زدم،وَلَبِسْتُ دِرْعَ الْحِفْظِ، وَعَلَّقْتُ عَلَیَّ هَیْکَلَ الْهَیْبَةِ، وَتَتَوَّجْتُ بِتاجِو زره نگهدارنده پوشیدم، و هیکل هیبت بر خویشتن آویختم، و تاج‌الْکَرامَةِ، وَتَقَلَّدْتُ بِسَیْفِ الْعِزِّ الَّذی لایُفَلُّ، وَخَفَیْتُ عَنْ أَعْیُنِکرامت بر سر نهادم، و شمشیر عزّت و توانمندی که شکسته نمی‌شود بندش را بر گردن نهادم، و از چشم‌الْباغینَ النَّاظِرینَ، وَتَوارَیْتُ عَنِ الظُّنُونِ، وَأَمِنْتُ عَلی نَفْسی،ستمگران و تجاوزکارانی که مرا می‌بینند مخفی گشتم، و از گمان‌های بد پنهان شدم، و بر خود امنیّت یافتم،وَسَلِمْتُ مِنْ أَعْدآئی بِجَلالِ اللَّهِ، فَهُمْ لی خاضِعُونَ، وَعَنّیو به جلال و بزرگی پروردگار از دشمنانم رهایی پیدا کردم، پس آن‌ها برای من فروتنی کردند، و از من‌نافِرُونَ، »کَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ«(15)، قَصُرَتْپراکنده شدند؛ »گویا گورخران گریزنده‌اند که از شیر شجاع فرار کرده‌اند«،أَیْدیهِمْ عَنْ بُلُوغی، وَعَمِیَتْ أَبْصارُهُمْ عَنْ رُؤْیَتی، وَخَرِسَتْدستشان از رسیدن به من کوتاه است و دیدگان‌شان از دیدار من نابینا است، وأَلْسِنَتُهُمْ عَنْ ذِکْری، وَذَهَلَتْ عُقُولُهُمْ عَنْ مَعْرفَتی، وَتَخَوَّفَتْزبانشان از ذکر و یاد من لال است، و عقل و

خرد ایشان ازَ شناسائی من غفلت زده، وقُلُوبُهُمْ، وَارْتَعَدَتْ فَرآئِصُهُمْ وَنُفُوسُهُمْ مِنْ مَخافَتی. یا اَللّهُ‌دل‌های‌شان ترسناک، و بندهای بدن‌شان لرزان، و جان‌شان از ترس من بیمناک است. ای خدایی‌الَّذی لا إِلهَ إِلّا هُوَ، یا هُوَ، یا مَنْ لا إِلهَ إِلّا هُوَ، اُفْلُلْ جُنُودَهُمْ،که جز او خدایی نیست، ای خدا؛ ای آنکه جز او معبودی نیست، لشکریان دشمن را شکست بده،وَاکْسِرْ شَوْکَتَهُمْ، وَنَکِّسْ رُؤُسَهُمْ، وَأَعْمِ أَبْصارَهُمْ، »فَظَلَّتْو قدرت و عظمت آن‌ها را درهم شکن، و بزرگان آن‌ها را سرنگون ساز، و دیدگان‌شان را نابینا کن، »تا در نتیجه
1. سوره مدّثّر، آیه 50 و 51.
أَعْناقُهُمْ لی خاضِعینَ«(16)، وَانْهَزَمَ جَیْشُهُمْ، وَوَلَّوْا مُدْبِرینَ،گردن‌های‌شان فرود آمده و نسبت به من سرافکنده«، و لشکرشان شکست‌خورده و روی‌گردانیده باشند.»سَیُهْزَمُ الْجَمْعُ وَیُوَلُّونَ الدُّبُرَ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ»به زودی جمع‌شان شکست‌خورده شود و همه می‌گریزند میعادگاهشان رستاخیز است و رستاخیزأَدْهی وَأَمَرُّ«(17)، »وَما أَمْرُ السَّاعَةِ إِلّا کَلَمْحِ الْبَصَرِ«(18). عَلَوْتُتلخ‌تر و سخت‌تر است«، »و کار رستاخیز جز یک چشم بر هم زدن نمی‌باشد«. بر آنان برتری‌عَلَیْهِمْ بِعُلُوِّ اللّهِ الَّذی کانَ یَعْلُو بِهِ صاحِبُ الْحُرُوبِ، مُنَکِّسُ‌یافتم به برتری خداوند که صاحب نبردها، و سرنگون‌کننده‌الرَّایاتِ، وَمُبیدُ الْأَقْرانِ، وَتَعَوَّذْتُ بِأَسْمآءِ اللّهِ الْحُسْنی وَکَلِماتِهِ‌پرچم‌ها، و هلاک‌کننده نزدیکان است، و به نام‌های نیکوی خداوند و کلمات ارزشمند او پناهنده‌الْعُلْیا، وَظَهَرْتُ عَلی أَعْدآئی بِبَأْسٍ شَدیدٍ وَأَمْرٍ رَشیدٍ، وَأَذْلَلْتُهُمْشدم، و بر دشمنانم با نیرو و قوّتی سخت و فرمانی استوار ظفر یافتم، و آن‌ها را خوار و ذلیل نموده‌وَقَمَعْتُ رُؤُسَهُمْ، وَظَلَّتْ أَعْناقُهُمْ لی خاضِعینَ، فَخابَ مَنْو بزرگان آن‌ها را سرکوب کردم، و گردن‌های ایشان برای من خاضع گردید، پس کسی که‌ناوانی، وَهَلَکَ مَنْ عادانی، وَأَنَا الْمُؤَیَّدُ الْمَنْصُورُ، وَالْمُظَفَّرُبه من قصد بدی نمود ناکام ماند، و کسی که با من دشمنی کرد هلاک و نابود گردید، و من تأییدشده و یاری‌شده، و ظفرمندالْمُتَوَّجُ الْمَحْبُورُ، وَقَدْ لَزِمْتُ کَلِمَةَ التَّقْوی، وَاسْتَمْسَکْتُ بِالْعُرْوَةِسرافراز و شادمانم، و به حکم تقوا ملتزم و پایبندم، و به دست‌آویزالْوُثْقی، وَاعْتَصَمْتُ بِحَبْلِ اللّهِ الْمَتینِ، فَلَنْ یَضُرَّنی کَیْدُ الْکآئِدینَ‌مطمئن درآویخته‌ام، و به ریسمان محکم الهی چنگ زده‌ام، پس مکر حیله‌گران‌وَحَسَدُ الْحاسِدینَ، أَبَدَ الْابِدینَ وَدَهْرَ الدَّاهِرینَ، فَلَنْ یَرانی‌و حسد حسودان در همه روزگاران و برای همیشه به من زیان نمی‌زند، پس هرگز
1. سوره شعراء، آیه 2 .4. سوره قمر، آیه 45 و 46.
3. سوره نحل، آیه 77.
أَحَدٌ وَلَنْ یَقْدِرَ عَلَیَّ أَحَدٌ، »قُلْ إِنَّما أَدْعُو رَبّی وَلا أُشْرِکُ بِهِکسی مرا نمی‌بیند

و هرگز بر من قدرت پیدا نمی‌کند، »بگو من تنها پَروردگارم را می‌خوانم و با او هیچ‌أَحَداً«(19). أَسْأَلُکَ یا مُتَفَضِّلُ، أَنْ تَتَفَضَّلَ عَلَیَّ بِالْأَمْنِ وَالْإیمانِ‌کسی را شریک نمی‌سازم«. از تو می‌خواهم ای احسان‌کننده؛ که بر من لطف کنی و امن و ایمان‌عَلی نَفْسی وَرُوحی، بِالسَّلامَةِ مِنْ أَعْدآئی، وَأَنْ تَحُولَ بَیْنی‌بر جان و روح من با سالم‌ماندن از دشمنانم به من عطا کنی، و فاصله اندازی بین من‌وَبَیْنَ شَرِّهِمْ بِالْمَلآئِکَةِ الْغِلاظِ الشِّدادِ، »لایَعْصُونَ اللَّهَ ما أَمَرَهُمْ‌و شرّ آنان به واسطه فرشتگان ستبر و سخت‌گیر »که آنچه خدا فرمان دهد سرپیچی نمی‌کنند،وَیَفْعَلُونَ ما یُؤْمَرُونَ«(20). وَأَیِّدْنی بِالْجُنْدِ الْکَثیفَةِ، وَالْأَرْواحِ‌و آنچه را بدان مأمورند انجام می‌دهند«. و مرا با لشکر انبوه و ارواح‌الْعَظیمَةِ الْمُطیعَةِ، فَیُجیبُونَهُمْ بِالْحُجَّةِ الْبالِغَةِ، وَیَقْذِفُونَهُمْ بِالْحَجَرِبزرگ فرمانبردار یاری کن، پس با حجّت رسا به آن‌ها جواب دهند، و سنگ‌های نابودکننده به طرف آنان پرتاب‌الدَّامِغِ، وَیَضْرِبُونَهُمْ بِالسَّیْفِ الْقاطِعِ، وَیَرْمُونَهُمْ بِالشَّهابِ الثَّاقِبِ،کنند، و با شمشیر برّان به آن‌ها بزنند، و تیرهای سوراخ‌کننده‌وَالْحَریقِ الْمُلْتَهِبِ، وَالشُّواظِ الْمُحْرِقِ، »وَیُقْذَفُونَ مِنْ کُلّ‌و آتش شعله‌ور، و زبانه‌های سوزنده به طرف آن‌ها رها کنند. »و از هرجانِبٍ دُحُوراً وَلَهُمْ عَذابٌ واصِبٌ«(21)، قَذَفْتُهُمْ وَزَجَرْتُهُمْ بِفَضْلِ‌سو به طرف آن‌ها بارش شود بارش شدید و عذاب دردناک همیشگی دارند«. به آن‌ها پرتاب کردم و آنان را راندم به فضل‌بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ، بِطه وَیس وَالذَّارِیاتِ وَالطَّواسینَ»بسم اللَّه الرّحمن الرّحیم«، به طه و یس و الذاریات و طواسین)سوره‌هایی که با طس شروع شده(وَتَنْزیلِ الْقُرْانِ الْعَظیمِ وَالْحَوامیمِ(22) وَبِکهیعص، وَبِکافٍ کُفیتُ،و قرآن عظیم فرو فرستاده‌شده و به حوامیم و به کهیعص، و به واسطه »کاف« کفایت شدم،

1. سوره جنّ، آیه 2 .20. سوره تحریم، آیه 3 .6. سوره صافّات، آیه 8 و 9.
4. حوامیم؛ به سوره‌هایی گفته می‌شود که با »حم« شروع شوند.

وَبِهآءٍ هُدیتُ، وَبِیآءٍ یُسِّرَ لی، وَبِعَیْنٍ عَلَوْتُ، وَبِصادٍ صَدَقْتُ‌و به واسطه »ها« هدایت شدم، و به واسطه »یاء« آسان شد برای من، و به واسطه »عین« برتری یافتم، و به »صاد« راست گفتم‌أَنَّهُ لا إِلهَ إِلّا هُوَ، وَبِنُونِ وَالْقَلَمِ وَما یَسْطُرُونَ، وَبِمَواقِعِ النُّجُوم،که خدایی و معبودی جز او نیست، و به »ن« و قسم به قلم و آنچه می‌نگارد، و به جایگاه‌های ستارگان،وَبِالطُّورِ »وَکِتابٍ مَسْطُورٍ فی رَقٍّ مَنْشُورٍ وَالْبَیْتِ‌و سوگند به کوه طور، »و به کتابی که نگاشته‌شده در صفحه‌ای که انتشار یافته و سوگند به بیت‌الْمَعْمُورِ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ إِنَّ عَذابَ‌المعمور)کعبه آسمانیان(و آسمان برافراشته و دریای شعله‌ور شده که عذاب‌رَبِّکَ لَواقِعٌ ما لَهُ مِنْ دافِعٍ«(23)، فَوَلَّوْا مُدْبِرینَ عَلی أَعْقابِهِمْ‌پروردگارت فرارسیدنی است بدون تردید و هیچ چیز مانع آن نخواهد گردید«، پس پشت کردندناکِصینَ، وَفی

دِیارِهِمْ خآئِفینَ، »فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ ما کانُواو به واپس گرائیدند، و در شهر و دیارشان دچار ترس و بیم گشتند. »پس حقیقت آشکار شد و آنچه‌یَعْمَلونَ فَغُلِبُوا هُنالِکَ وَانْقَلَبُوا صاغِرینَ وَأُلْقِیَ السَّحَرَةُانجام می‌دادند تباه گردید و در آنجا بود که خوار و حقیر گردیدند و جادوگران‌ساجِدینَ«(24)، »فَوَقاهُ اللَّهُ سَیِّئاتِ ما مَکَرُوا، وَحاقَ بِالِ فِرْعَوْنَ‌به سجده افتادند«، »پس خدا او را از بدی‌های مکر و نیرنگ آن‌ها حفظ کرد و فرعونیان راسُوءُ الْعَذابِ، وَمَکَرُوا وَمَکَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَیْرُ الْماکِرینَ«(25). »اَلَّذینَ‌عذاب دردناکی دربرگرفت، و آنان نیرنگ زدند و خدا نیرنگ زد و خدا بهترین نیرنگ‌زننده است«. »آنان که‌قالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَکُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزادَهُمْ‌مردم به آنان گفتند: همانا مردم علیه شما گرد آمده‌اند، از آنان بترسید، ولی‌إیماناً وَقالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَکیلُ فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ‌ایمانشان افزوده گشت و گفتند: خدا ما را بس است و او خوب دفاع‌کننده و پشتیبانی است پس با نعمتی از سوی خداوند

1. سوره طور، آیه 2 . 8 - 2. سوره اعراف، آیه 120 - 118.

3. سوره آل عمران، آیه 54.

وَفَضْلٍ لَمْ یَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍو فضل و احسانی که به آن بدی و آسیبی نرسد بازگشتند، و خشنودی پروردگار را پیروی کردند، و خداوند صاحب فضل‌عَظیم«(26)، »رَبِّ أَعُوذُ بِکَ مِنْ هَمَزاتِ الشَّیاطینِ وأَعُوذُ بِکَو احسان عظیم و ارزشمند است«. »پروردگارا؛ از آنچه شیاطین در دل وسوسه می‌کنند به تو پناه می‌برم، و ازرَبِّ أَنْ یَحْضُرُونِ«(27). أَللّهُمَّ إِنّی أَعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّ ما أَخافُاینکه حضور پیدا کنند به تو پناه می‌برم«. خداوندا؛ همانا من به تو پناه می‌برم از شرّ آنچه می‌ترسموَأَحْذَرُ، وَأَسْأَلُکَ مِنْ خَیْرِ ما عِنْدَکَ »فَسَیَکْفیکَهُمُ اللَّهُ وَهُوَو اجتناب می‌کنم، و از تو درخواست می‌کنم از بهترین آنچه نزد تو است، »پس خداوند به زودی شرّ آنان را کفایت می‌کند، و اوالسَّمیعُ الْعَلیمُ«(28)، لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ،شنوایی دانا است«، هیچ قدرت و قوّتی نیست جز به وسیله خداوند بلندمرتبه بزرگ،جَبْرآئیلُ عَنْ یَمینی، وَمیکآئیلُ عَنْ شِمالی، وَمُحَمَّدٌ صَلَّی اللَّهُجبرئیل از طرف راست من، و میکائیل از طرف چپ من، و)حضرت(محمّد - که درود خداوندعَلَیْهِ وَاِلِهِ أَمامی، وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ یُظِلُّ عَلَیَّ، یَمْنَعُکُمْ مِنّی‌بر او و آل او باد -)از(پیشاپیش من، و خداوند عزیز بلندمرتبه بر من سایه افکنده، شما راوَیَمْنَعُ الشَّیْطانَ الرَّجیمَ. یا مَنْ جَعَلَ بَیْنَ الْبَحْرَیْنِ حاجِزاً،و شیطان رانده‌شده را از من بازمی‌دارد. ای آنکه بین دو دریا فاصله و حائل قرار دادی؛أُحْجُزْ بَیْنی وَبَیْنَ أَعْدآئی حَتَّی لایَصِلُوا إِلَیَّ بِسُوءٍ، سَتَرْتُ بَیْنی‌بین من و دشمنانم فاصله انداز و مانع ایجاد کن تا نتوانند به من بدی رسانند، پرده افکندم بین خودموَبَیْنَهُمْ بِسِتْرِ اللَّهِ الَّذی یُسْتَتَرُ بِهِ مِنْ سَطَواتِ الْفَراعِنَةِ، وَمَنْو ایشان

به پرده و پوشش خداوندی، که از حمله و غلبه فرعون‌ها به آن می‌توان پوشیده شد، و کسی که‌کانَ فی سِتْرِ اللَّهِ کانَ مَحْفُوظاً، حَسْبِیَ الَّذی یَکْفی وَلایَکْفی‌در پوشش الهی باشد محفوظ است، خداوندی که کفایت می‌کند مرا بس است و جز او
1. سوره آل عمران، آیه 173 و 2 .174. سوره مؤمنون، آیه 97 و 98.
3. سوره بقره، آیه 137.
أَحَدٌ سِواهُ، »وَجَعَلْنا مِنْ بَیْنِ أَیْدیهِمْ سَدّاً وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدّاًهیچ‌کس کفایت نمی‌کند، «و ما پیش‌روی آن‌ها سدّی و پشت‌سرشان سدّی و مانعی قرار داده‌ایمفَأَغْشَیْناهُمْ فَهُمْ لایُبْصِرُونَ«(29). أَللَّهُمَّ اضْرِبْ عَلَیَّ سُرادِقاتِو آن‌ها را پوشانده‌ایم که نمی‌بینند«. خداوندا؛ بر من خیمه‌های حفظ وحِفْظِکَ، اَلَّذی لایَهْتِکُهُ الرِّیاحُ، وَلاتَخْرِقُهُ الرِّماحُ، وَاکْفِنی شَرَّنگهداریت را که بادها آن را نمی‌درد، و نیزه‌ها آن را پاره نمی‌کند قرار بده، و مرا کفایت کن از شرّما أَخافُهُ بِرُوحِ قُدْسِکَ الَّذی مَنْ أَلْقَیْتَهُ عَلَیْهِ کانَ مَسْتُوراً عَنْآنچه می‌ترسم به حقّ آن روح مقدّست که بر هر کس آن را القا کنی و بیفکنیعُیُونِ النَّاظِرینَ، وَکَبیراً فی صُدُورِ الخَلآئِقِ أَجْمَعینَ. وَوَفِّقْاز دیدگان تماشاگران پنهان می‌ماند، و در سینه مردمان، بزرگ جلوه می‌کند. ولی بِأَسْمآئِکَ الْحُسْنی وَبِکَلِماتِکَ الْعُلْیا صَلاحی فی جَمیعِ ماسوگند به نام‌های نیکویت و کلمات بلندمرتبه‌ات مرا توفیق ده به آنچه مصلحت من است در تمام آنچه‌أُؤَمِّلُهُ مِنْ خَیْرِ الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، وَاصْرِفْ عَنّی أَبْصارَ النَّاظِرینَ،آرزو دارم از خوبی‌های دنیا و آخرت، و دیدگان بینندگان را از من بازگردان،وَاصْرِفْ عَنّی شَرَّ قُلُوبِهِمْ وَشَرَّ ما یُضْمِرُونَ إِلی خَیْرِ ما لایَمْلِکُهُو برگردان بدی افکارشان را و آنچه در سینه پنهان کرده‌اند به خوبی آنچه‌غَیْرُکَ. أَللَّهُمَّ إِنَّکَ أَنْتَ مَوْلایَ وَمَلاذی، فَبِکَ أَلُوذُ وَأَنْتَغیر تو آن را دارا نیست. خداوندا؛ تو مولای من و پناهگاه من هستی، پس به تو پناهنده می‌شوم، و تومَعاذی، فَبِکَ أَعُوذُ یا مَنْ دانَ لَهُ رِقابُ الْجَبابِرَةِ، وَخَضَعَتْ لَهُپناه من هستی، پس به تو پناه می‌برم ای کسی که گردن‌های زورگویان برای او فرو افتاده و ضعیف است، وعَمالیقُ الْفَراعِنَةِ، أَجِرْنِیَ اللَّهُمَّ مِنْ خِزْیِکَ، وَکَشْفِ سِتْرِکَ،فرعون‌های زورگو در برابر او فروتنی نموده‌اند. خداوندا؛ مرا از رسوایی و خوارکردنت، و پرده‌دری‌ات،
1. سوره یس، آیه 9.
وَنِسْیانِ ذِکْرِکَ، وَالْإِضْرابِ عَنْ شُکْرِکَ، أَنَا فی کَنَفِکَ لَیْلیو فراموشی یادت، و روی‌گرانیدن از شکرت پناه بده، من در شب‌وَنَهاری وَنَوْمی وَقَراری وَانْتِباهی وَانْتِشاری، ذِکْرُکَ شِعاری،و روزم و در خواب و در وقت قرارم و وقتی در رفت و آمدم در نگهداری و حمایت توأم. یاد تو شعار من است،وَثَنآؤُکَ دِثاری. أَللَّهُمَّ إِنَّ خَوْفی أَمْسی وَأَصْبَحَ مُسْتَجیراً بِکَو ثناگوئیت ذکر پنهان من ِ است. خداوندا؛ همانا ترس من شب را روز نموده و روز را

شب نموده‌وَبِأمانِکَ مِنْ خَوْفِکَ وَسُوءِ عَذابِکَ، وَاضْرِبْ عَلَیَّ سُرادِقاتِ‌در حالی که به دامن امان تو پناهنده گشته، و از ترس تو و شدّت عذابت به امان تو روی آورده‌ام، و مرا در سراپرده حفظ وحِفْظِکَ، وَارْزُقْنی حِفْظَ عِنایَتِکَ بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ،نگهداری خود قرار بده، و توجّه و رعایت حفظکننده‌ات را روزی من گردان، به مهربانی و رحمتت ای مهربان‌ترین مهربانان، امینَ امینَ رَبَّ الْعالَمینَ.(30)
اجابت کن، اجابت کن،)ای(پروردگار جهانیان.

صاحب کتاب »جنّات الخلود« نوشته است: حرز حضرت امام رضاعلیه السلام، حرزحضرت امام حسین‌علیه السلام می‌باشد و آن حرز این است: یا مَنْ شَأْنُهُ الْکِفایَةُ وَسُرادِقُهُ الرِّعایَةُ، یا مَنْ هُوَ الْغایَةُای آنکه شأن او کفایت کردن بندگان و سراپرده‌اش حفظ و نگهداری است، ای آنکه او هدف و مقصودوَالنِّهایَةُ، یا صارِفَ السُّوءِ وَالسَّوایَةِ، إِصْرِفْ عَنّی أَذِیَّةَو سرانجام و خاتمه است، ای بازدارنده بدی‌ها و زشتی‌ها؛ باز بدار از من اذیّت و آزارالْعالَمینَ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَجْمَعینَ، بِالْأَشْباحِ النُّورانِیَّةِ،همه جهانیان را از جنّ و انس، به وسیله اشباح نورانی،وَبِالْأَسْماءِ السِّرْیانِیَّةِ، وَبِالْأَقْلامِ الْیُونانِیَّةِ، وَبِالْکَلِماتِ الْعِبْرانِیَّةِ،و نام‌های سریانی، و قلم‌های یونانی، و کلمات عبرانی،وَبِما نَزَلَ فِی الْأَلْواحِ مِنْ تَعْیینِ الْإیضاحِ. إِجْعَلْنِیَ اللّهُمَّ فی‌و به آنچه در الواح از مشخّص کردن برهان‌های آشکار نازل گشته است. قرار بده مرا خداوندا؛ درحِرْزِکَ وَحِرْزِکَ، وَفی عِبادِکَ وَفی سِتْرِکَ، وَفی حِفْظِکَ وَفی‌حزب خود و در پناه محکم خویش، و در زمره بندگانت، و در پوشش و نگهداری وکَنَفِکَ، مِنْ شَرِّ کُلِّ شَیْطانٍ مارِدٍ، وَعَدُوٍّ مُراصِدٍ، وَلَئیمٍ مُعانِدٍ،حمایتت، از شرّ هر شیطان سرکش، و دشمن کمین کرده، و هر پست عنادپیشه،وَضِدٍّ کَیُودٍ، وَمِنْ)شَرِّ(کُلِّ حاسِدٍ. بِسْمِ اللّهِ اسْتَغَثْتُ، وَبِسْمِو مخالف حیله‌گر، و از)شرّ(هر حسودی. به نام خدا یاری می‌جویم، و به نام‌اللّهِ اکْتَفَیْتُ، وَعَلَی اللّهِ تَوَکَّلْتُ، فَإِلَیْهِ اسْتَعَذْتُ عَلی کُلِّ ظالِمٍخدا بسنده می‌کنم، و بر خدا توکّل می‌نمایم، و به او پناه می‌برم از هر ظالمی‌ظَلَمَ، وَغاشِمٍ غَشَمَ، وَطارِقٍ طَرَقَ، وَزاجِرٍ زَجَرَ، فَاللّهُ خَیْرٌکه ظلم کند، و هر ستمگری که ستم کند، و هر کاهنی که کهانت کند، و هر بازدارنده‌ای که بازدارد، پس خدا بهترین حافِظاً، وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمینَ.(31) حافظ و نگهدار است، و او از هر مهربانی مهربانتر است.

حرز دیگر از حضرت امام رضاعلیه السلام

محمّد بن مسلم از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
این عوذه و دعا در کاغذ یا پوست نازک برای انسان یا حیوانی که دچار حمل است‌نوشته می‌شود:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
بِسْمِ اللَّهِ، بِسْمِ اللَّهِ، »إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ یُسْراً«، »إِنَّ مَعَ الْعُسْرِبنام خدا، بنام خدا، »همانا با دشواری آسانی است«، »بی‌گمان با دشواریُسْراً«(32)، »یُریدُ اللَّهُ بِکُمُ الْیُسْرَ وَلا یُریدُ بِکُمُ الْعُسْرَ وَلِتُکْمِلُواآسانی است«، »خدا برای شما آسانی می‌خواهد و دشواری نمی‌خواهد، و بایدالْعِدَّةَ وَلِتُکَبِّرُوا اللَّهَ عَلی ما هَداکُمْ وَلَعَلَّکُمْ تَشْکُرُونَ وَإِذاعدد)ایّام روزه(را کامل کنید، و خدا را به پاس اینکه شما را هدایت کرده بزرگ شمارید، و باشد که شکرگزاری کنید و هرگاه‌سَأَلَکَ عِبادی عَنّی فَإِنّی قَریبٌ أُجیبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذا دَعانِبندگانم از تو درباره من سؤال کنند)بگو(من نزدیکم و دعای دعاکننده را چون مرا خواند اجابت کنم،فَلْیَسْتَجیبُوا لی وَلْیُؤْمِنُوا بی لَعَلَّهُمْ یَرْشُدُونَ«(33)، »وَیُهَیِّئْ لَکُمْ مِنْپس باید مرا پاسخ دهند و به من ایمان آورند، باشد که راه یابند«، »و)خداوند(در کارتانأَمْرِکُمْ مِرْفَقاً«(34)، وَیُهَیِّئْ لَکُمْ مِنْ أَمْرِکُمْ رَشَداً، »وَعَلَی اللَّهِ قَصْدُگشایش و آرامشی برای شما فراهم سازد«، و در کارتان رشد و کمال برای شما فراهم سازد، »و راه راست را نشان‌دادن بر عهده
1. سوره انشراح، آیه 2 .5. سوره بقره، آیه 185 و 186.
3. سوره کهف، آیه 16.
السَّبیلِ وَمِنْها جائِرٌ وَلَوْ شاءَ لَهَداکُمْ أَجْمَعینَ«(35)، »ثُمَّ السَّبیلَخداوند است، برخی از راه‌ها بی‌راهه است، و اگر خدا بخواهد همه شما را هدایت کند«، »سپس)خداوند(راهش رایَسَّرَهُ«(36). »أَوَلَمْ یَرَ الَّذینَ کَفَرُوا أَنَّ السَّمواتِ وَالْأَرْضَ کانَتابرای او هموار فرمود«. »آیا آنهایی که کفر ورزیدند نمی‌دانند که آسمان‌ها و زمینرَتْقاً فَفَتَقْناهُما وَجَعَلْنا مِنَ الْماءِ کُلَّ شَیْءٍ حَیٍّ أَفَلا یُؤْمِنُونَ«(37)،به هم‌پیوسته بودند و ما آن‌ها را بازگشودیم، و هر چیز را از آب، زنده قرار دادیم، آیا ایمان نمی‌آورند؟«،»فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَکاناً قَصِیّاً فَأَجاءَهَا الْمَخاضُ إِلی جِذْعِ النَّخْلَةِ»او را با خود به مکان دورافتاده‌ای برد)و از دیگران کناره‌گیری کرد(، پس درد زایمان او را به کنار درخت خرمائی برد،قالَتْ یا لَیْتَنی مِتُّ قَبْلَ هذا وَکُنْتُ نَسْیاً مَنْسِیّاً فَنادیها مِنْ‌گفت: ای کاش؛ پیش از این مرده بودم و از فراموش‌شده‌ها بودم پس از طرف پائین

پایش)فرشته‌ای(ندا دادتَحْتِها أَلّا تَحْزَنی قَدْ جَعَلَ رَبُّکِ تَحْتَکِ سَرِیّاً وَهُزّی إِلَیْکِ‌که اندوهگین مباش، پروردگارت از زیر پایت چشمه آبی را روان می‌سازد و این‌بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُساقِطْ عَلَیْکِ رُطَباً جَنِیّاً فَکُلی وَاشْرَبی وَقَرّیتنه درخت خرما را به طرف خود تکان بده، رطب تازه بر تو فرو می‌ریزد پس بخور و بنوش وعَیْناً فَإِمَّا تَرَیِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَداً فَقُولی إِنّی نَذَرْتُ لِلرَّحْمنِ‌دیده روشن بدار، و اگر از مردم کسی را دیدی پس بگو: من برای خداوند مهربان روزه‌ای نذر کرده‌امصَوْماً فَلَنْ اُکَلِّمَ الْیَوْمَ إِنْسِیّاً فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَها تَحْمِلُهُ قالُوا یاو امروز با هیچ انسانی سخن نخواهم گفت آنگاه مریم آن)نوزاد(را دربرگرفته بود نزد قوم و خویشان خود آورد، گفتند: ای‌مَرْیَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَیْئاً فَرِیّاً یا اُخْتَ هارُونَ ما کانَ أَبُوکِ امْرَأَمریم؛ به راستی کار بد و ناپسندی را مرتکب شده‌ای ای خواهر هارون؛ نه پدرت مردسَوْءٍ وَما کانَتْ اُمُّکِ بَغِیّاً فَأَشارَتْ إِلَیْهِ قالُوا کَیْفَ نُکَلِّمُ مَنْ‌بدی بود و نه مادرت بدکاره بود پس اشاره به کودک کرد، گفتند: چگونه با
1. سوره نحل، آیه 2 .9. سوره عبس، آیه 20.
3. سوره انبیاء، آیه 30.
کانَ فِی الْمَهْدِ صَبِیّاً قالَ إِنّی عَبْدُ اللَّهِ اتانِیَ الْکِتابَ وَجَعَلَنیکودک گاهواره‌ای صحبت کنیم؟)کودک(گفت: من بنده خدایم، به من کتاب داده و به من‌نَبِیّاً وَجَعَلَنی مُبارَکاً أَیْنَ ما کُنْتُ وَأَوْصانی بِالصَّلاةِ وَالزَّکاةِپیامبری عطا کرده است هر جا که باشم مرا وجودی پربرکت قرار داده و تا زنده‌ام مرا به نماز و زکات سفارش‌ما دُمْتُ حَیّاً وَبَرّاً بِوالِدَتی وَلَمْ یَجْعَلْنی جَبَّاراً شَقِیّاً نموده است و به نیکی به پدر و مادرم توصیه فرمود، و مرا از زورگویان و سنگدل‌ها قرار نداد وَالسَّلامُ عَلَیَّ یَوْمَ وُلِدْتُ وَیَوْمَ أَمُوتُ وَیَوْمَ اُبْعَثُ حَیّاً ذلِکَو درود بر من روزی که زاده شدم، و روزی که می‌میرم و روزی که برانگیخته می‌شوم این‌عیسَی بْنُ مَرْیَمَ«(38). »وَاللَّهُ أَخْرَجَکُمْ مِنْ بُطُونِ اُمَّهاتِکُمْ لاتَعْلَمُونَعیسی پسر مریم است«. »و خدا شما را از شکم‌های مادران‌تان بیرون کرد در حالی که‌شَیْئاً وَجَعَلَ لَکُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّکُمْ تَشْکُرُونَ چیزی نمی‌دانستید، و برای شما گوش و چشم و دل قرار داد، شاید شکرگزاری کنید أَوَلَمْ یَرَوْا إِلَی الطَّیْرِ مُسَخَّراتٍ فی جَوِّ السَّمآءِ ما یُمْسِکُهُنَّ إِلَّاآیا بر فراز آسمان به پرندگانی که رام گشته‌اند نمی‌نگرند؟ آن‌ها را جز خدا کسی)در آسمان(نگه نمی‌دارد،اللَّهُ إِنَّ فی ذلِکَ لَآیاتٍ لِقَوْمٍ یُؤْمِنُونَ«(39)، کَذلِکَ أَیُّهَا الْمَوْلُودُبی‌گمان در آن نشانه‌هایی است برای مردمی که ایمان می‌آورند«، همان‌گونه - ای مولود - اُخْرُجْ سَوِیّاً بِإِذْنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.
راست و درست و کامل به اذن و فرمان پروردگار عزیز و بلندمرتبه خارج شو.
سپس بر او آویزان می‌کنند، هنگامی که امر ولادت صورت گرفت آن را از

او جدامی‌کنند.
و باید کاملاً مراقب باشی که بعضی از آیه (75 سوره نحل که در آخر حرز است(رارها نکنی، یا به موضعی از آن توقّف نکنی تا آن را کامل گردانی.
و آیه این است: »وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ اُمَّهاتِكُمْ لاتَعْلَمُونَ شَيْئاً«.
پس اگر به اینجا که رسیدی توقّف کنی نوزاد لال بیرون می‌آید، و اگر نخواندی:»وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ«، نوزاد صحیح وسالم به دنیا نمی‌آید.(40)

این حرزی است که در لباس آن حضرت یافت شد، گفته‌اند: هنگامی که حضرت‌امام رضاعلیه السلام دار فانی را وداع کرد تعویذی از آن حضرت پیدا شد، و در آن، حرزی بودکه گفته شده: پدرانش‌علیهم السلام فرموده‌اند که جدّ بزرگوارشان حضرت امیر المؤمنین‌علیه السلام به آن‌خود را از دشمنان حفظ می‌کرد و آن را در غلاف شمشیر نصب کرده و آویخته بود و درآخر آن نام‌های خداوند عزیز و بلندمرتبه بود، و آن حضرت بر فرزندان و بستگانش‌شرط کرده بود که آن را علیه کسی نخوانند؛ زیرا که این دعا هرگز از ناحیه پروردگارمحجوب نمی‌ماند و رد نمی‌شود:
أَللّهُمَّ بِکَ أَسْتَفْتِحُ وَبِکَ أَسْتَنْجِحُ، وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِخداوندا؛ به کمک تو آغاز می‌کنم، و به کمک تو کامیابی و توفیق می‌طلبم، و به محمّد - که درود خداوند بر او و آل او باد -أَتَوَجَّهُ. أَللّهُمَّ سَهِّلْ لی حُزُونَتَهُ وَکُلَّ حُزُونَةٍ، وَذَلِّلْ لی صُعُوبَتَهُروی می‌آورم. خداوندا؛ برای من سختی آن و هر سختی را آسان گردان، و ناهمواری آنوَکُلَّ صُعُوبَةٍ، وَاکْفِنی مَؤُنَتَهُ وَکُلَّ مَؤُنَةٍ، وَارْزُقْنی مَعْرُوفَهُو هر ناهمواری را هموار کن، و رنج و زحمت آن و هر رنج و زحمتی را کفایت کن، و خیر و خوبی آنوَوُدَّهُ، وَاصْرِفْ عَنّی ضُرَّهُ وَمَعَرَّتَهُ، إِنَّکَ تَمْحُو ما تَشآءُ وَتُثْبِتُ،و دوستی‌اش را روزی من فرما، و بدرفتاری و اذیّت و آزارش را از من دور نما، که تو هر چه خواهی بزدایی یا ثبت فرمایی1. بحار الأنوار: 40/95.
وَعِنْدَکَ اُمُّ الْکِتابِ، »أَلا إِنَّ أَوْلِیآءَ اللَّهِ لا خَوْفٌ عَلَیْهِمْ وَلا هُمْو نزد تو اصل کتاب است، »به راستی که دوستان خدا نه ترسی بر آن‌ها است و نه‌یَحْزَنُونَ«(41) ، »إِنَّا رُسُلُ رَبِّکَ لَنْ یَصِلُوا إِلَیْکَ«(42) ، طه حم‌غصّه‌ای می‌خورند«،)فرشتگان گفتند:(»ما فرستادگان پروردگار تو هستیم و آنان هرگز به تو دست نمی‌یابند«، به احترام اسماء مقدّس طه، حم‌لایُبْصِرُونَ، وَ»جَعَلْنا فی أَعْناقِهِمْ أَغْلالاً فَهِیَ إِلَی الْأَذْقانِ فَهُمْآن‌ها نمی‌بینند، و »ما بر گردن‌ها تا چانه‌های ایشان حلقه‌های آهنی قرار دادیم در نتیجه سر بلند کرده و چشمها رامُقْمَحُونَ وَجَعَلْنا مِنْ بَیْنِ أَیْدیهِمْ سَدّاً وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدّاًفرو بسته‌اند و از پیش روی ایشان سدّی و از پشت سرشان سدّی قرار داده‌فَأَغْشَیْناهُمْ فَهُمْ لایُبْصِرُونَ«(43)، »اُولئِکَ الَّذینَ طَبَعَ اللَّهُ عَلیو ایشان را پوشانیده‌ایم پس آن‌ها نمی‌بینند«، »آن‌ها کسانی هستند که خداوند برقُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصارِهِمْ وَاُولئِکَ هُمُ الْغافِلُونَ«(44). »لاجَرَمَدل‌ها و گوش‌ها و دیدگان‌شان مهر نهاده و آنان غافل و بی‌خبرند«. »ناگزیرأَنَّ اللَّهَ یَعْلَمُ ما یُسِرُّونَ وَما یُعْلِنُونَ«(45)، »فَسَیَکْفیکَهُمُ اللَّهُ وَهُوَآنچه آنان پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌کنند خدا می‌داند«، »پس به زودی خدا شرّ

ایشان را از تو کفایت کند و اوالسَّمیعُ الْعَلیمُ«(46)، »وَتَریهُمْ یَنْظَرُونَ إِلَیْکَ وَهُمْ لایُبْصِرُونَ«(47)،شنوا و دانا است«، »و می‌بینی که به سویت نگاه می‌کنند ولی آن‌ها نمی‌بینند«،»صُمٌّ بُکْمٌ عُمْیٌ فَهُمْ لایَرْجِعُونَ«(48)، »طسم تِلْکَ ایاتُ»آن‌ها کرند، لال‌اند، کورند و بازنمی‌گردند«، طا سین میم)از رموز قرآنی است(این آیه‌های‌الْکِتابِ الْمُبینِ لَعَلَّکَ باخِعٌ نَفْسَکَ أَلّا یَکُونُوا مُؤْمِنینَ إِنْ‌کتاب روشن و آشکار است گویا خودت را از غصّه اینکه آن‌ها ایمان نمی‌آورند می‌خواهی به کشتن دهی اگر

1. سوره یونس، آیه 2 .62. سوره هود، آیه 81.
3. سوره یس، آیه 8 و 4 .9. سوره نحل، آیه 108.
5. سوره نحل، آیه 6 .23. سوره بقره، آیه 137.
7. سوره اعراف، آیه 8 .198. سوره بقره، آیه 18.

نَشَأْ نُنَزِّلْ عَلَیْهِمْ مِنَ السَّمآءِ ایَةً فَظَلَّتْ أَعْناقُهُمْ لَها خاضِعینَ«(49).بخواهیم آیه و نشانه‌ای از آسمان بر آن‌ها فرو می‌فرستیم تا در برابر آن گردن فرود آورند.نام‌ها: أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِالْعَیْنِ الَّتی لاتَنامُ، وَبِالْعِزِّ الَّذی لایُرامُ، خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم به دیدگانی که به خواب نمی‌رود، و به عزّت و اقتداری که هیچ‌کس به آن نمی‌رسد،وَبِالْمُلْکِ الَّذی لایُضامُ، وَبِالنُّورِ الَّذی لایُطْفی، وَبِالْوَجْهِ الَّذی‌و به فرمانروایی و سلطنتی که مورد ستم و تجاوز قرار نمی‌گیرد، و به نوری که خاموش نمی‌شود، و به چهره‌ای که‌لایَبْلی، وَبِالْحَیاةِ الَّتی لاتَمُوتُ، وَبِالصَّمَدِیَّةِ الَّتی لاتُقْهَرُ،فرسوده نمی‌شود، و به حیات و زندگی‌ای که دچار مرگ نمی‌شود، و به سرور و تفوّقی که مقهور و مغلوب نمی‌شود،وَبِالدَّیْمُومَةِ الَّتی لاتَفْنی، وَبِالْإِسْمِ الَّذی لایُرَدُّ، وَبِالرُّبُوبِیَّةِو به آن جاودانگی که از بین نمی‌رود، و به اسمی که بازگردانده نمی‌شود، و به پروردگاری و ربوبیّتی‌الَّتی لاتُسْتَذَلُّ أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَفْعَلَ بی‌که ذلیل و خوار نمی‌شود، که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی، و با من‌کَذا وَکَذا، و حاجت خود را ذکر کن که برآورده شود ان شاء اللّه تعالی.(50)

چنین و چنان کنی.

بخش شانزدهم

هشت دستوربرای برطرف‌شدن هشت بیماری

در این بخش، هشت دستور برای برطرف‌شدن هشت بیماری نقل می‌کنیم:

ً

دعا برای درد چشم

محمّد بن علیّ بن جعفر، از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
بدون تردید شفای چشم در خواندن سوره »حمد«، »قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ«،»قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ« و »آیة الکرسی« و بُخور دادن با قسط)نوعی گیاه‌است(و مرّ)صمغ درخت مُرّ مَکّی(و کُندر است.(51)

دعا برای برطرف‌شدن صرع

حضرت امام رضاعلیه السلام شخصی را که به بیماری صرع مبتلا بود مشاهده کرد، دستورداد ظرف آبی بیاورند، بر آن سوره »حمد«، »قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاس« و »قُلْ أَعُوذُ بِرَبّ‌الْفَلَقِ« را خواند و در آن دمید، سپس دستور داد از آن آب بر سر و روی او بریزند، بااین کار بیمار بهبودی یافت و امام‌علیه السلام فرمود: هرگز به سوی تو بازنمی‌گردد.(52)

دعا برای برطرف‌شدن سردرد

اباصلت هروی از حضرت امام رضاعلیه السلام، و آن حضرت از پدر بزرگوارش روایت‌کرده است که فرمود:
امام باقرعلیه السلام فرمود: به شیعیان ما یاد بده که برای سردرد بگویند:
»یا طاهی، یا ذَرْ، یا طمنه، یا طنات«
زیرا این‌ها اسماء اعظم هستند که نزد خداوند از ارزش والائی برخوردارند، وخداوند به برکت آن، سر درد را از ایشان برطرف می‌کند.(53)

دعا برای برطرف‌شدن سلّ

حسن بن علیّ بن یقطین گوید: حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام فرموده است:
این دعائی است برای شیعیان ما، برای برطرف کردن سلّ:
یا اَللَّهُ، یا رَبّ‌الْأَرْبابِ، وَیا سَیِّدَ السَّاداتِ، وَیا إِلهَ الْآلِهَةِ، وَیا مَلِکَ‌ای خداوند؛ ای پرورش دهنده پرورش دهندگان؛ و ای سرور سروران؛ و ای معبود معبودان؛ و ای پادشاه‌الْمُلُوکِ، وَیا جَبَّارَ السَّمواتِ وَالْأَرْضِ، إِشْفِنی وَعافِنی مِنْ دآئی‌پادشاهان؛ و ای آفریننده آسمان‌ها و زمین؛ مرا شفا بده و عافیت بخش از این1. بحار الأنوار: 150/95، المصباح: 207)با اندکی تفاوت(. 2. بحار الأنوار: 54/95.
هذا، فَإِنّی عَبْدُکَ وَابْنُ عَبْدِکَ، أَتَقَلَّبُ فی قَبْضَتِکَ، وَناصِیَتی بِیَدِکَ.درد، که من بنده تو و فرزند بنده‌ات هستم، در قبضه قدرت تو حرکت می‌کنم و پهلو به پهلو می‌شوم، و زمام امورم به دست تو است.
این دعا را سه مرتبه می‌خوانی، و خداوند به نیرو و قدرت خویش تو را کفایت‌می‌کند انشاء اللّه تعالی.(54)

دستور برای فرزنددار شدن و برطرف‌شدن مریضی

هشام بن ابراهیم به حضرت امام رضاعلیه السلام از بیماری و اینکه فرزندی برایش متولّدنمی‌شود شکوه کرد، امام‌علیه السلام دستور داد که: در منزل با صدای بلند اذان بگوید.
هشام گوید: به دستور حضرت عمل کردم، خداوند بیماریم را از بین برد وفرزندم زیاد گشت.(55)

دعا برای رفع زگیل

علیّ بن نعمان گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: پسری دارم مبتلا به‌ژولول گشته، در بدنش لکّه‌های قرمز و دانه‌های زگیل ظاهر شده است و مرا ناراحت‌نموده است. امام‌علیه السلام فرمود:
برای هر زگیل هفت دانه جو بگیر، و بر هر دانه جو، هفت مرتبه ابتدای سوره‌واقعه را تا »هَباءاً مُنْبَثّاً« بخوان، سپس آیه 105 سوره »طه« »وَیَسْأَلُونَکَ عَنِ‌الْجِبالِ فَقُلْ یَنْسِفُها رَبّی نَسْفاً...« تا »وَلا أَمَتاً«(56) را بخوان، سپس جوها را یکی‌یکی بگیر و بر زگیل‌ها بمال، سپس آن‌ها را در پارچه جدیدی قرار بده و بر آن‌پارچه سنگی ببند و در جایی که آن را پنهان کند - مانند چاه یا گودال - بینداز.
علیّ بن نعمان گوید: این دستور امام‌علیه السلام را انجام دادم، بخدا قسم روز هفتم یاهشتم که نگاه کردم مثل کف دست من صاف بود و اثری از آن‌ها نبود و فرموده‌اند:
شایسته است که این کار در شب‌های آخر ماه - که ماه دیده نمی‌شود - انجام‌گیرد، و ان شاء اللّه از بین خواهد رفت.(57)

دستور برای بواسیر

شخصی از بواسیر به آن حضرت شکایت کرد، حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
سوره »یس« را با عسل بنویس و سپس آن را در آب ریخته و از آن آب بنوش. (58)

ادعا برای رفع غدّه خنازیر (59)

حسین بن سعید در کتاب دعاء به سند خود از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده‌است که فرمود:
کنیزی از کنیزان ما، در گردنش غدّه خنازیر ظاهر گشت، کسی آمد و به اوگفت: باید بگویی: یا رَؤُوفُ یا رَحیمُ، یا رَبِّ یا سَیِّدی.
ای بسیار مهربان؛ ای رحم‌کننده؛ ای پروردگار من؛ ای سرور من.
و آن را تکرار نمایی، آن کنیز به این دستور عمل کرد و آن غدّه از بین رفت.(60)

بخش هفدهم

هشت دستوربرای وسعت رزق و رفع فقر

در این بخش، هشت دستور برای وسعت رزق و برطرف‌شدن فقر نقل می‌کنیم:

-

دعا برای طلب رزق

احمد بن محمّد بن ابی نصر گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: فدای شماشوم؛ از خداوند بخواه که مال حلال را روزی من گرداند، فرمود:
آیا می‌دانی حلال چیست؟
عرض کردم: به نظر ما مقصود، کسب پاکیزه است. فرمود:
علیّ بن الحسین‌علیهما السلام می‌فرمود: حلال، قوت برگزیدگان الهی است.
سپس فرمود: بگو: أَسْأَلُکَ مِنْ رِزْقِکَ الْواسِعِ.(61)
خداوندا؛ از تو روزی واسع و فراوان می‌خواهم.

دعا هنگام رسیدن نعمت و کم‌شدن رزق و وارد شدن حزن و اندوه

حضرت امام رضاعلیه السلام از رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روایت کرده‌اند که فرمود:
هر کس خدا به او نعمتی مرحمت می‌کند باید خداوند تبارک و تعالی را سپاس‌گوید، و هر کس روزی بر او به کُندی برسد باید استغفار کند و از خدا آمرزش‌گناهانش را بخواهد، و هر کس امری او را غمناک نموده باشد باید بگوید:
لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ.(62)
هیچ توانائی و نیروئی جز به سبب خداوند نیست.

دعا برای طلب روزی

برادر دعبل خزاعی گوید: سرورم حضرت علیّ بن موسی الرّضاعلیه السلام فرمود:
پدرم حضرت موسی بن جعفرعلیهما السلام فرمود: پدرم حضرت جعفر بن محمّدعلیهما السلام،از پدرش حضرت محمّد بن علیعلیهما السلام روایت کرده است که فرمود: هنگامی کهصبح کردی بگو:
أَللّهُمَّ اجْعَلْ لی سَهْماً وافِراً فی کُلِّ حَسَنَةٍ أَنْزَلْتَها مِنَ السَّمآءِخداوندا؛ برای من سهم فراوانی قرار بده در هر خیری که امروز از آسمانإِلَی الْأَرْضِ فی هذَا الْیَوْمِ، وَاصْرِفْ عَنّی کُلَّ مُصیبَةٍ أَنْزَلْتَهابه سوی زمین فرستادی، و از من دور گرداَن هر مصیبت و بلائی را که امروزمِنَ السَّمآءِ إِلَی الْأَرْضِ فی هذَا الْیَوْمِ، وَعافِنی مِنْ طَلَبِ ما لَمْاز آسمان به سوی زمین نازل کنی، و مرا معاف بدار از جستجوی آنچهتُقَدِّرْ لی مِنْ رِزْقٍ، وَما قَدَّرْتَ لی مِنْ رِزْقٍ فَسُقْهُ إِلَیَّ فیرزق و روزی که برایم مقدّر نفرمودهای، و آنچه از روزی برایم مقدّر فرمودهای یُسْرٍ مِنْکَ وَعافِیَةٍ، »امینَ« سه مرتبه.(63)
با آسانی و عافیت به سوی من بفرست، اجابت فرما.

گفتن اذان برای رفع فقر

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است که فرمود:
شخصی به امام صادق‌علیه السلام از فقر و ناداری خود شکایت کرد، امام‌علیه السلام فرمود:هرگاه صدای اذان را شنیدی، به همراه مؤذّن اذان بگو همانطور که او می‌گوید.(64)

دستور برای برکت مال

محمّد بن مسلم از امام باقر یا امام صادق‌علیهما السلام روایت کرده است که فرمود:
هنگامی که کالائی خریداری نمودی سه بار تکبیر بگو و سپس این دعا را بخوان:
أَللَّهُمَّ إِنِّی اشْتَرَیْتُهُ أَلْتَمِسُ فیهِ مِنْ خَیْرِکَ، فَاجْعَلْ لی فیهِ خَیْراً.خداوندا؛ من این کالا را خریده‌ام در آن خیر تو را می‌جویم، پس برای من در آن، خیر و خوبی قرار بده. أَللَّهُمَّ إِنِّی اشْتَرَیْتُهُ أَلْتَمِسُ فیهِ مِنْ فَضْلِکَ.
خداوندا؛ من این جنس را خریداری نموده‌ام و در آن، فضل و احسان تو را می‌طلبم.
تا آخر حدیث، سپس گفت:
و سیره حضرت امام رضاعلیه السلام چنین بود که بر روی کالائی که تهیّه می‌کرد می‌نوشت:
»بَرَکَةٌ لَنا«؛ »برکت برای ما باشد«.(65)

دعای دیگر در هر روز برای برطرف‌شدن فقر

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمودند: هر کس روزی صد مرتبه بگوید:
»لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِکُ الْحَقُّ الْمُبینُ«
»نیست خدایی جز خداوندی که مالک و حقّ آشکار است«.
به سبب آن، بی‌نیازی به سوی او جلب می‌شود، و تنگدستی از او دور می‌گردد،و درب جهنّم به او بسته می‌شود، و درب بهشت به سوی او گشوده می‌شود.(66)

دعا برای حفظ چیزی که خریداری‌شده

این روایت به حضرت امام رضاعلیه السلام منسوب است:
هرگاه متاع، کالا، کنیز و یا چهارپائی خریدی بگو:
أَللّٰهُمَّ إِنِّی اشْتَرَیْتُهُ أَلْتَمِسُ فیهِ مِنْ رِزْقِکَ، فَاجْعَلْ لی فیهِخداوندا؛ من این را خریده‌ام و در آن، روزی تو را می‌طلبم، پس برای من در آن‌رِزْقاً. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَلْتَمِسُ فیهِ فَضْلَکَ، فَاجْعَلْ لی فیهِ فَضْلاً.رزق و روزی قرار بده.
خداوندا؛ من در آن فزونی و لطف تو را می‌طلبم، پس برای من در آن فزونی قرار بده،أَللّٰهُمَّ إِنّی أَلْتَمِسُ فیهِ مِنْ خَیْرِکَ وَبَرَکَتِکَ وَسِعَةِ رِزْقِکَ، فَاجْعَلْخداوندا؛ در آن از خیر و برکت و روزی گسترده‌ات التماس می‌کنم، پس برای من لی فیهِ رِزْقاً واسِعاً، وَرِبْحاً طَیِّباً، هَنیئاً مَرِیّاً.
در آن، روزی گسترده و راحتی و آسایش خوش‌آیند، گوارا و دلپذیر قرار بده.
و این کلمات را سه مرتبه تکرار کن.(67)

این روایت نیز به حضرت امام رضاعلیه السلام منسوب است:
هر گاه خواستی کالای خود را در حفظ و حراست بداری، آیة الکرسی بخوان وبنویس و آن را در وسط کالا قرار بده و نیز بنویس:
»وَجَعَلْنا مِنْ بَيْنِ أَيْديهِمْ سَدّاً وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدّاً فَأَغْشَيْناهُمْ فَهُمْ»ما پیش روی آنان سدّی و پشت سرشان سدّی نهاده‌ایم و دیدگانشان را پوشانیده‌ایم که‌لایُبْصِرُونَ«(68)، لاضَيْعَةَ عَلى ما حَفِظَهُاللَّهُ »فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ‌نمی‌بینند« آنچه را خدا حفظ کند تباه نمی‌گردد »پس اگر روی گرداندند بگو:اللَّهُ لا إِلهَ إِلّا هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ، وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ«(69).خدا مرا بس است، هیچ معبودی جز او نیست، بر او توکّل کردم، و او پروردگار عرش باعظمت است«.
)پس اگر چنین کنی(آن را در حفظ و حراست قرار داده‌ای اگر خدا بخواهد و به‌آن به اذن و فرمان پروردگار بدی نرسد.(70)

بخش هیجدهم

هشت دعای مهمّ

که حضرت امام رضاعلیه السلام خوانده‌اند
در این بخش، هشت دعای مهمّ که حضرت امام رضاعلیه السلام آن‌ها را خوانده‌اند نقل‌می‌کنیم:
ا ّ

أَللَّهُمَّ إِنَّکَ کُنْتَ قَبْلَ الْأَزْمانِ ، وَقَبْلَ الْکَوْنِ وَالْکَیْنُونِیَّةِخداوندا؛ تو پیش از زمان‌ها، و پیش از وجود و ایجادوَالْکآئِنِ، وَعَلِمْتَ بِما تُریدُ أَنْ تُکَوِّنَ قَبْلَ تَکوینِ الْأَشْیآءِ،و موجود، بوده‌ای، و پیش از به وجودآوردن موجودات به آنچه می‌خواستی هستی بخشی علم و آگاهی داشتی،وَکانَ عِلْمُکَ السَّابِقُ فیما تُریدُ أَنْ تُکَوِّنَ قَبْلَ التَّکْوینِ وَالْعِلْمِ،و علم تو پیشی داشته در مورد آنچه می‌خواهی به وجود آوری پیش از آفرینش و علم،فَعِلْمُکَ دآئِبَةٌ غَیْرُ مُکْتَسَبٍ. لَمْ تَزَلْ کُنْتَ عالِماً مَوْجُوداً،پس علم و دانش تو پیوسته با تو بوده و اکتسابی نیست که بدست آورده باشی. تو همواره وجود داشته‌ای در حالی‌که عالم بوده‌ای،وَالْجَهْلُ عَنْکَ نافِیاً، فَأَنْتَ بادِی الْأَبَدِ، وَقادِمُ الْأَزَلِ، وَدآئِمُو جهل و نادانی از ساحت مقدّس تو منتفی و دور است، تو آغازگر ابدی، و آینده ازلی، و همیشگی‌الْقِدَمِ ، لاتُوصَفُ بِصِفاتٍ ، وَلاتُنْعَتُ بِوَصْفٍ ، وَلاتُلْحَقُ‌دیرینه هستی، به صفات توصیف نمی‌شوی، و به وصفی صفت‌آورده نمی‌گردی، و باِلْحَواسِّ، وَلاتُضْرَبُ فیکَ الْأَمْثالُ، وَلاتُقاسُ بِقِیاسٍ، وَلاتُحَدُّحواسّ به تو نمی‌توان رسید، و در مورد تو نمی‌توان مثال زد، و به مقیاسی قیاس، وبِحُدُودٍ، لَیْسَ لَکَ مَکانٌ یُعْرَفُ، وَلا لَکَ مَوْضِعٌ یُنالُ، لابه حدّی محدود نمی‌شوی، مکان شناخته‌شده‌ای برایت نیست، و جایگاهی که بتوان به آن دست یافت نداری، نه‌فَوْقَکَ مُنْتَهی ، وَلا عَنْکَ انْتِهآءٌ ، وَلا خَلْفَکَ إِدْراکٌ ، وَلابالای تو را منتهایی است، و نه تو را نهایتی است، و نه از پشت سر قابل ادراک هستی، و نه‌أَمامَکَ مُصادِفٌ، بَلْ أَیْنَ تَوَجَّهَ الْواجِهُونَ فَأَنْتَ هُناکَ لَمْبرابر با چیزی برخورد می‌کنی؛ بلکه هر کجا روی‌آورنده‌ای به تو روی آورد تو آنجا همیشه هستی،تَزَلْ، لایُحیطُ بِکَ الْأَشْیآءُ، بَلْ تُحیطُ بِالْأَشْیآءِ مُحْتَوٍ بِها،هیچ چیز تو را احاطه نمی‌کند، بلکه تو هر چیزی را احاطه کرده و در بر گرفته‌ای،مُحْتَجَبٌ عَنْ رُؤْیَةِ الْمَخْلُوقینَ، وَهُمْ عَنْکَ غَیْرُ مُحْتَجَبینَ،از دیدن آفریدگان پوشیده و پنهانی، و آنان از تو پنهان و پوشیده نیستند،تَری وَلاتُری، وَأَنْتَ فِی الْمَلَإِ الْأَعْلی، تَسْمَعُ وَتَری،می‌بینی و دیده نمی‌شوی، و تو در جایگاه برتری، می‌شنوی و می‌بینی،وَتَعْلَمُ ما یُخْفی وَأَخْفی، فَتَبارَکْتَ وَتَعالَیْتَ عَمَّا یَقُولُونَو آنچه پنهان می‌شود و پنهان است می‌دانی، تو پاک و منزّه و بزرگ و برتری از آنچه)مردم(می‌گویند عُلُوّاً کَبیراً. (71)
برتریِ بزرگ.

دعای مهمّی در عظمت خداوند

شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از بعضی از اصحاب روایت کرده است که گفت:
حضرت امام رضاعلیه السلام به قبری از قبرهای اهل بیتش مرورش افتاد، دست مبارک برروی آن قبر نهاد، سپس این دعا را خواند:
إِلهی بَدَتْ قُدْرَتُکَ وَلَمْ تَبْدُ هَیْئَةٌ، فَجَهَلُوکَ وَقَدَّرُوکَ،خدای من؛ قدرت و توانائی تو ظاهر گشت و برایت کیفیّت و شکل و صورتی آشکار نشد، پس نشناختند تو را و برایت اندازه معیّن کردند،وَالتَّقْدیرُ عَلی غَیْرِ ما بِهِ وَصَفُوکَ، وَإِنّی بَرِیءٌ یا إِلهی مِنَو فرض و اندازه بر غیر آن چیزی است که به آن تو را وصف کردند، و براستی من بیزارم - ای پروردگارم - ازالَّذینَ بِالتَّشبیهِ طَلَبُوکَ، لَیْسَ کَمِثْلِکَ شَیْءٌ. إِلهی وَلَنْ یُدْرَکُوکَکسانی که تو را با تشبیه می‌جویند، هیچ چیزی همانند تو نیست. خدایا؛ هرگز تو را درنمی‌یابند،وَظاهِرُ ما بِهِمْ مِنْ نِعَمِکَ دَلیلُهُمْ عَلَیْکَ، لَوْ عَرَفُوکَ وَفی خَلْقِکَو آنچه از نعمت‌هایت برای ایشان ظاهر است آن‌ها را بر تو دلالت می‌کنند اگر تو را بشناسند، و در آفریدگانتیا إِلهی مَنْدُوحَةً إِنْ یَتَناوَلُوکَ بَلْ سَوَّوْکَ بِخَلْقِکَ فَمِنْ ثَمَّ لَمْ- ای خدای من؛ - راه فراخ و گسترده هست اگر به تو برسند، ولی آن‌ها تو را با مخلوقاتت مساوی دانستند و از آنجا استیَعْرِفُوکَ، وَاتَّخَذُوا بَعْضَ ایاتِکَ رَبّاً، فَبِذلِکَ وَصَفُوکَ، فَتَعالَیْتَکه تو را نشناختند، و بعضی از آیات و نشانه‌هایت را پروردگار گرفتند، و به آن جهت تو را توصیف کردند، تو بلندمرتبه و برتری رَبّی عَمَّا بِهِ الْمُشَبِّهَةُ نَعَتُوکَ. (72)
پروردگارم؛ از آنچه تشبیه‌کنندگان تو را به آن وصف نمودند.

دعای مهمّ دیگری از حضرت امام رضاعلیه السلام

این دعا را حضرت امام رضاعلیه السلام در قنوت نماز برای نفرین نمودن به مأمون‌خواندند:
أَللَّهُمَّ یا ذَا الْقُدْرَةِ الْجامِعَةِ، وَالرَّحْمَةِ الْواسِعَةِ، وَالْمِنَنِ الْمُتَتابِعَةِ،خداوندا؛ ای کسی که دارای قدرتی فراگیر، و رحمتی گسترده، و احسان‌های پیاپی،وَالْآلاءِ الْمُتَوالِیَةِ، وَالْأَیادِی الْجَمیلَةِ، وَالْمَواهِبِ الْجَزیلَةِ، یاو نعمت‌های مستمرّ و الطاف زیبا، و بخشش‌های فراوان است، ای‌مَنْ لایُوصَفُ بِتَمْثیلٍ، وَلایُمَثَّلُ بِنَظیرٍ، وَلایُغْلَبُ بِظَهیرٍ، یا مَنْ‌کسی که نمی‌توان او را با مثال‌زدن توصیف نمود، و با نظیرآوردن برایش مثال زد، و با مددکار و پشتیبان او را شکست داد، ای کسی که‌خَلَقَ فَرَزَقَ، وَأَلْهَمَ فَأَنْطَقَ، وَابْتَدَعَ فَشَرَعَ، وَعَلا فَارْتَفَعَ، وَقَدَّرَآفرید و روزی داد، و الهام نمود پس به سخن درآورد، و نوآوری کرد پس شروع نمود، و برتری یافت و رفیع گردید، و اندازه‌گیری نمودفَأَحْسَنَ، وَصَوَّرَ فَأَتْقَنَ، وَاحْتَجَّ فَأَبْلَغَ، وَأَنْعَمَ فَأَسْبَغَ، وَأَعْطیو نیکو اندازه‌گیری کرد، و صورت‌آفرینی کرد و آن را استوار و متقن گردانید، و دلیل و حجّت آورد و آن را رسا گردانید، و نعمت بخشید و آن را کامل‌فَأَجْزَلَ، وَمَنَحَ فَأَفْضَلَ. یا مَنْ سَما فِی الْعِزِّ فَفاقَ خَواطِفَ‌گردانید، و عطا نمود و آن را فراوان ساخت، و بخشش نمود و آن را افزون گردانید.
ای کسی که در عزّت اوج گرفته و برتر از پرتوالْأَبْصارِ، وَدَنا فِی اللُّطْفِ فَجازَ هَواجِسَ الْأَفْکارِ، یا مَنْ تَفَرَّدَدیدگان است، و در لطف و لطافت نزدیک گشته و والاتر از خطور، افکار و اندیشه‌ها است، ای کسی که‌بِالْمُلْکَ فَلا نِدَّ لَهُ فی مَلَکُوتِ سُلْطانِهِ، وَتَوَحَّدَ فی کِبْرِیآئِهِ فَلادر پادشاهی یگانه است، و برایش در فرمانروائی و سلطنت شریکی نیست، و در کبریائی بی‌همتا است وضِدَّ لَهُ فی جَبَرُوتِ شَأْنِهِ، یا مَنْ حارَتْ فی کِبْرِیآءِ هَیْبَتِهِبرای او در عظمت شأنش مخالفی نیست، ای کسی که در بزرگی هیبت اودَقآئِقُ لَطآئِفِ الْأَوْهامِ، وَانْحَسَرَتْ دُونَ إِدْراکِ عَظَمَتِهِ خَطآئِفُاوهام و اندیشه‌ها سرگردان است، و برای درک عظمتش‌أَبْصارِ الْأَنام. یا عالِمَ خَطَراتِ قُلُوبِ الْعالَمینَ، وَشاهِدَ لَحَظاتِدیدگان مردم درمانده است. ای کسی که از خطورات دل‌های آدمیان آگاه و نسبت به‌أَبْصارِ النَّاظِرینَ، یا مَنْ عَنَتِ الْوُجُوهُ لِهَیْبَتِهِ، وَخَضَعَتِ الرِّقابُزیرچشمی‌های بینندگان گواه است، ای کسی که چهره‌ها در برابر هیبت او به خاک افتاده و گردن‌هالِعَظَمَتِهِ وَجَلالَتِهِ، وَوَجِلَتِ الْقُلُوبُ مِنْ خیفَتِهِ، وَارْتَعَدَتِدر برابر عظمت و جلالت و بزرگی او فرود آمده، و دل‌ها از ترس او به لرزه درآمده، و از بیم اوالْفَرآئِصُ مِنْ فَرَقِهِ. یا بادِئُ یا بَدیعُ، یا قَوِیُّ یا مَنیعُ، یا عَلِیّ‌بندهای بدن دچار رعشه گردیده. ای آغازگر؛ ای پدیدآورنده؛ ای توانا؛ ای بازدارنده؛ ای

...

بلندمرتبه؛یا رَفیعُ، صَلِّ عَلی مَنْ شُرِّفَتِ الصَّلاةُ بِالصَّلاةِ عَلَیْهِ، وَانْتَقِمْای بلندپایه؛ درود فرست بر کسی که نماز با صلوات بر او شرافت یافت، و انتقام بگیرلی مِمَّنْ ظَلَمَنی، وَاسْتَخَفَّ بی، وَطَرَدَ الشّیعَةَ عَنْ بابی،از کسی که به من ستم روا داشته، و مرا کوچک شمرده و شیعیان را از درگاه من رانده،وَأَذِقْهُ مَرارَةَ الذُّلِّ وَالْهَوانِ کَما أَذاقَنیها، وَاجْعَلْهُ طَریدَ الْأَرْجاسِو به او تلخی ذلّت و پستی را بچشان همان‌گونه که به من چشانید، و او را آواره‌شده ناپاکان،وَشَریدَ الْأَنْجاسِ، وَالْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلیو آواره‌شده تبه‌کاران قرار بده. و سپاس و ستایش سزاوار خداوندی است که پروردگار جهانیان است و درود و رحمت خداوند بر مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ.(73)
)حضرت(محمّد و آل پاک و پاکیزه‌اش باد.

دعای حمد و شکرگزاری

ریّان می‌گوید: شنیدم حضرت امام رضاعلیه السلام کلماتی را می‌خواند، من آن‌ها را حفظکردم و در هیچ دشواری آن‌ها را نخواندم مگر این‌که خداوند برایم گشایش فراهم‌نمود، و آن دعا این است:
أَللَّهُمَّ أَنْتَ ثِقَتی فی کُلِّ کَرْبٍ، وَأَنْتَ رَجآئی فی کُلِّ شِدَّةٍ،خداوندا؛ تو در هر گرفتاری مایه اطمینان و آرامش من هستی، و تو در هر سختی اُمید من می‌باشی،وَأَنْتَ لی فی کُلِّ أَمْرٍ نَزَلَ بی ثِقَةٌ وَعُدَّةٌ، کَمْ مِنْ کَرْبٍ یَضْعَفُ‌و تو در هر کاری که بر من وارد شود وسیله اطمینان و کمک من هستی، چه بسیار است گرفتاری که‌عَنْهُ الْفُؤادُ، وَتَقِلُّ فیهِ الْحیلَةُ، وَتَعْیی فیهِ الْاُمُورُ، وَیَخْذُلُ‌قلب در آن سست و ضعیف می‌گردد، و راه چاره در آن کم می‌گردد، و کارها در آن به دشواری می‌رسد، وفیهِ الْبَعیدُ وَالْقَریبُ وَالصَّدیقُ، وَیَشْمُتُ فیهِ الْعَدُوُّ، أَنْزَلْتُهُ‌دور و نزدیک و دوست در آن خوار می‌گردند، و دشمن در آن شماتت می‌کند، من آن رابِکَ، وَشَکَوْتُهُ إِلَیْکَ، راغِباً إِلَیْکَ فیهِ عَمَّنْ سِواکَ، فَفَرَّجْتَهُ‌به دربارت آورده، و از آن به تو شکایت نمودم، از دیگران در آن گرفتاری به سوی تو میل کردم، پس آن سختی را گشایش داده‌وَکَشَفْتَهُ وَکَفَیْتَنیهِ، فَأَنْتَ وَلِیُّ کُلِّ نِعْمَةٍ، وَصاحِبُ کُلِّ حاجَةٍ،و آن را برطرف نموده و مرا از آن کفایت نمودی، پس تو سرپرست هر نعمتی هستی، و صاحب هر حاجتی می‌باشی،وَمُنْتَهی کُلِّ رَغْبَةٍ، فَلَکَ الْحَمْدُ کَثیراً، وَلَکَ الْمَنُّ فاضِلاً،و نهایت هر میلی می‌باشی، پس حمد بسیار برای تو باد، و منّت زیاد از برای توست،بِنِعْمَتِکَ تَتِمُّ الصَّالِحاتِ، یا مَعْرُوفاً بِالْمَعْرُوفِ مَعْرُوفٌ، وَیا مَنْ‌به نعمت تو کارهای شایسته کامل می‌شود. ای شناخته‌شده‌ای که به بخشش مال شناخته‌شده‌ای؛ و ای کسی که‌هُوَ بِالْمَعْرُوفِ مَوْصُوفٌ، أَنِلْنی مِنْ مَعْرُوفِکَ مَعْرُوفاً تُغْنینی‌او به این وصف توصیف شده است؛ از مال خود آن‌گونه به من بده که‌بِهِ عَنْ مَعْرُوفِ مِنْ سِواکَ، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(74)از مال غیر تو بی‌نیاز گردم، به رحمت خودت ای رحم‌کننده‌ترین رحم‌کنندگان.

دعای مهمّی برای عافیت و عاقبت بخیر شدن

احمد بن موسی بن سعد گوید: با حضرت امام رضاعلیه السلام در طواف بودم، چون برابرررکن یمانی قرار گرفتیم، امام‌علیه السلام دست‌های مبارک خود را بالا برد و عرض کرد:
یا اَللّٰهُ یا وَلِیَّ الْعافِیَةِ، وَیا خالِقَ الْعافِیَةِ، وَیا رازِقَ الْعافِیَةِ،ای خدا؛ ای عهده‌دار عافیت؛ و ای آفریننده عافیت؛ و ای روزی‌دهنده عافیت؛وَالْمُنْعِمُ بِالْعافِیَةِ، وَالْمُتَفَضِّلُ بِالْعافِیَةِ عَلَیَّ وَعَلی جَمیعِ خَلْقِکَ،و نعمت‌دهنده با عافیت، و لطف‌کننده با عافیت بر من و بر تمام آفریدگانت،یا رَحْمنَ الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ وَرَحیمَهُما، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ‌ای مهربان و رحم‌کننده در دنیا و آخرت؛)به رحمت عامّ و خاصّ خود(، بر محمّد و آل‌مُحَمَّدٍ، وَارْزُقْنَا الْعافِیَةَ، وَدَوامَ الْعافِیَةِ، وَتَمامَ الْعافِیَةِ، وَشُکْرَمحمّد درود فرست، و روزی ما گردان عافیت را، و دوام عافیت را، و همه عافیت را، و شکر الْعافِیَةِ فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(75)
عافیت را در دنیا و آخرت، ای مهربانترین مهربانان.
1. بحار الأنوار: 187/95.
2. عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 15/2، الإقبال: 465، وسائل الشیعة: 417/9، بحار الأنوار: 137/98. در »الإقبال« فرموده‌است: این دعا بعد از دو رکعت نماز در شب نوزدهم ماه مبارک رمضان خوانده شود، بنابراین مربوط به طواف نیست.

ادعای تنزیه خداوند

شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از فضل بن شاذان روایت کرده است که گفت: ازحضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام شنیدم که در دعایش می‌خواند:
سُبْحانَ مَنْ خَلَقَ الْخَلْقَ بِقُدْرَتِهِ، وَأَتْقَنَ ما خَلَقَ بِحِكْمَتِهِ، وَوَضَعَپاک و منزّه است کسی که آفرینش را به قدرت خویش آفرید، و آنچه آفرید به حکمت خویش متقن و استوار گردانید، وكُلَّ شَیْءٍ مِنْهُ مَوْضِعَهُ بِعِلْمِهِ، سُبْحانَ مَنْ يَعْلَمُ خآئِنَةَ الْأَعْيُنِهر چیزی را به علم و دانش خویش در جای خودش قرار داد، پاک و منزّه است کسی که خیانت چشم‌هاوَما تُخْفِی الصُّدُورُ، وَلَيْسَ كَمِثْلِهِ شَیْءٌ، وَهُوَ السَّمیعُ الْبَصیرُ.(76)و آنچه را که سینه‌ها پنهان می‌کنند می‌داند، و هیچ چیز مثل و مانند او نیست، و او شنوا و بینا است.

صلوات مهمّ حضرت امام رضا علیه السلام

مرحوم سیّد بن طاووس این صلوات را از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل کرده است:
أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ فِی الْأَوَّلینَ، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍخداوندا؛ بر محمّدِ و آل او درود فرست در میان پیشینیان، و بر محمّدوَالِهِ فِی الْاخِرینَ، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ فِی الْمَلَإِ الْأَعْلی،و آل او درود فرست در میان آیندگان، و بر محمّد و آل او درود فرست در میان آسمانیان و فرشتگان،وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ فِی النَّبِیّینَ وَالْمُرْسَلینَ. أَللّهُمَّ أَعْطِو بر محمّد و آل او درود فرست در میان پیامبران و رسولان. خداوندا؛ به1. عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 97/1، بحار الأنوار: 179/94.
مُحَمَّداً صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَالِهِ الْوَسیلَةَ وَالشَّرَفَ وَالْفَضیلَةَ)حضرت(محمّد - که درود تو بر او و آل او باد - وسیله)مرتبه بلند آن حضرت در بهشت(، بزرگی و سربلندی و برتریوَالدَّرَجَةَ الْکَبیرَةَ. أَللّهُمَّ إِنّی امَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِو مرتبه والا عطا کن. خداوندا؛ من به)حضرت(محمّد - که درود و سلام تو بر اووَالِهِ وَسَلَّمَ، وَلَمْ أَرَهُ فَلاتَحْرِمْنی یَوْمَ الْقِیامَةِ رُؤْیَتَهُ، وَارْزُقْنیو آل او باد - ایمان آوردم در حالی که او را ندیده‌ام، پس مرا از دیدار او در روز قیامت محروم مفرما، وصُحْبَتَهُ، وَتَوَفَّنی عَلی مِلَّتِهِ، وَاسْقِنی مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَباً رَوِیّاً،همدمی و همنشینی با او را به من روزی کن، و مرا بر دین و آیین او بمیران، و از حوض و آبشخور پربرکت او سیراب گردان؛لا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَداً، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ. أَللّهُمَّ کَما امَنْتُبه گونه‌ای که پس از آن هرگز تشنه نشوم که تو بر هر چیز توانائی. خداوندا؛ همان‌گونه که‌بِمُحَمَّدٍ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَالِهِ، وَلَمْ أَرَهُ فَعَرِّفْنی فِی الْجِنانِبه)حضرت(محمّد - که درود و صلوات تو بر او و آل او باد - ایمان آوردم و در حالی که او را ندیده‌ام پس در بهشتوَجْهَهُ. أَللّهُمَّ بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ عَنّی تَحِیَّةً کَثیرَةً وَسَلاماً.(77)چهره مبارکش را به من بشناسان. خداوندا؛ به روح پاک)حضرت(محمّد از طرف من سلام و درود فراوان برسان.

دعای مهمّ حضرت امام رضاعلیه السلام در لعن

سیّد بن طاووس‌رحمه الله گوید: ما این دعا را به سند خود از سعد بن عبداللّه در کتاب»فضل الدعاء« روایت کرده‌ایم.
محمّد بن اسماعیل بن بزیع و سلیمان بن جعفر گویند: ما بر حضرت امام رضاعلیه السلام‌وارد شدیم در حالی‌که آن حضرت در سجده شکر بود، و آن را طولانی کرد، هنگامی‌که سر از سجده برداشت، به ایشان عرض کردیم: سجده را طولانی نمودید، فرمود:
هر کس این دعا را در سجده شکر بخواند، مانند کسی است که در روز بدر به‌همراه رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم به طرف دشمنان تیر رها کرده است.
عرض کردیم: اجازه می‌دهید آن را یادداشت کنیم.
حضرت فرمود:
بلی؛ هر گاه سجده شکر نمودید، بگویید:
أَللّهُمَّ الْعَنِ اللَّذَیْنِ بَدَّلا دینَکَ، وَغَیَّرا نِعْمَتَکَ، وَاتَّهَما رَسُولَکَخداوندا؛ لعنت کن آن دو نفری را که دین تو را دگرگون کردند و نعمتت را تغییر دادند، و رسول تو راصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ، وَخالَفا مِلَّتَکَ، وَصَدَّا عَنْ سَبیلِکَ، وَکَفَرا- که درود خدا بر او و آل او باد - متّهم ساختند، و با آیین تو مخالفت نمودند، و راهت را بستند، و کفرانالآءَکَ، وَرَدَّا عَلَیْکَ کَلامَکَ، وَاسْتَهْزَءا بِرَسُولِکَ، وَقَتَلَا ابْنَ‌نعمت‌هایت کردند، و کلام تو را رد کرده و نپذیرفتند، و پیامبرت را به مسخره گرفتند، و پسرنَبِیِّکَ، وَحَرَّفا کِتابَکَ، وَجَحَدا ایاتِکَ، وَسَخِرا بِایاتِکَ، وَاسْتَکْبَراپیغمبرت را کشتند، و کتابت را تحریف کردند، و آیات تو را انکار کردند، و نشانه‌های تو را مسخره نمودند، وعَنْ عِبادَتِکَ، وَقَتَلا أَوْلِیآءَکَ، وَجَلَسا فی مَجْلِسٍ لَمْ یَکُنْ لَهُمااز عبادت تو سرپیچی کردند، و اولیاء و دوستانت را کشتند، و در جایگاهی نشستند که هرگزبِحَقٍّ، وَحَمَلَا النَّاسَ عَلی أَکْتافِ الِ مُحَمَّدٍ. أَللّهُمَّ الْعَنْهُما لَعْناًسزاوار نبودند، و مردم را بر دوش آل محمّد سوار کردند. خداوندا؛ آن دو را لعنت کن؛ لعنتیَتْلُو بَعْضُهُ بَعْضاً، وَاحْشُرْهُما وَأَتْباعَهُما إِلی جَهَنَّمَ زُرْقاً. أَللّهُمّمتّصل و پی‌درپی، و آن‌ها را با پیروان‌شان به جهنّم واصل گردان در حالی‌که از وحشت چشمان‌شان به کبودی مایل باشد. خداوندا؛إِنَّا نَتَقَرَّبُ إِلَیْکَ بِاللَّعْنَةِ لَهُما وَالْبَرآئَةِ مِنْهُما فِی الدُّنْیا وَالْاٰخِرَةِ.ما با لعنت آن‌ها و بیزاری از آن دو در دنیا و آخرت به تو تقرّب می‌جوییم.أَللّهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ أَمیرِ الْمُؤْمِنینَ، وَقَتَلَةَ الْحُسَیْنِ بْنِ عَلِیٍّ وَابْنِخداوندا؛ لعنت کن کشندگان امیر مؤمنان، و کشندگان حسین فرزند علی و فرزندفاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اللّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ وَسَلَّمَ. أَللّهُمَّ زِدْهُمافاطمه دختر پیامبر خدا را که درود و سلام خدا بر او و آل او باد.

خداوندا؛ بیفزا به آن دو نفرعَذاباً فَوْقَ عَذابٍ، وَهَواناً فَوْقَ هَوانٍ، وَذُلّاً فَوْقَ ذُلٍّ، وَخِزْیاًعذاب را روی عذاب، و خواری روی خواری، و ذلّت روی ذلّت، و رسوایی‌فَوْقَ خِزْیٍ. أَللّهُمَّ دُعَّهُما فِی النَّارِ دَعّاً، وَأَرْکِسْهُما فی أَلیمِروی رسوایی. خداوندا؛ آن دو را با خشم و تندی و با سرافکندگی به طرف آتش بکشان، و در کیفرعِقابِکَ رَکْساً. أَللّهُمَّ احْشُرْهُما وَأَتْباعَهُما إِلی جَهَنَّمَ زُمَراً.و عذاب دردناکت سرنگون کن. خداوندا؛ آن دو و پیروان‌شان را گروه گروه در جهنّم محشور فرما.أَللّهُمَّ فَرِّقْ جَمْعَهُمْ، وَشَتِّتْ أَمْرَهُمْ، وَخالِفْ بَیْنَ کَلِمَتِهِمْ، وَبَدِّدْخداوندا؛ جمع آنان را پراکنده، و کارشان را دچار پریشانی فرما، و اختلاف بین آنان بینداز، وجَماعَتَهُمْ، وَالْعَنْ أَئِمَّتَهُمْ، وَاقْتُلْ قادَتَهُمْ وَسادَتَهُمْ وَکُبَرآئَهُمْ،جماعت آنان را درهم بریز، و پیشوایان آنان را لعنت کن، و فرماندهان، و سروران و بزرگان آنان را به قتل برسان،وَالْعَنْ رُؤَسآئَهُمْ، وَأَکْسِرْ رایَتَهُمْ، وَأَلْقِ الْبَأْسَ بَیْنَهُمْ، وَلاتُبْقِو سران ایشان را لعنت کن، و پرچم‌شان را سرنگون ساز، و ناراحتی و عذاب را بین آنان بیفکن، ومِنْهُمْ دَیَّاراً. أَللّهُمَّ الْعَنْ أَباجَهْلٍ وَالْوَلیدَ لَعْناً یَنْلُو بَعْضُهُ بَعْضاً،از ایشان کسی را باقی مگذار. خداوندا؛ ابوجهل و ولید را لعنت کن، لعنتی پیوسته که یکی پس از دیگری‌وَیَتْبَعُ بَعْضُهُ بَعْضاً. أَللّهُمَّ الْعَنْهُما لَعْناً یَلْعَنُهُما بِهِ کُلُّ مَلَکٍو یکی در پی دیگری باشد. خداوندا؛ آن دو را لعنت کن لعنتی که به آن هر فرشته‌مُقَرَّبٍ، وَکُلُّ نَبِیٍّ مُرْسَلٍ، وَکُلُّ مُؤْمِنٍ امْتَحَنْتَ قَلْبَهُ لِلْإیمانِ.مقرّبی، و هر پیامبر مرسلی، و هر مؤمنی که قلبش را برای ایمان آزموده‌ای آن دو را لعنت کنند.أَللّهُمَّ الْعَنْهُما لَعْناً یَتَعَوَّذُ مِنْهُ أَهْلُ النَّارِ. أَللّهُمَّ الْعَنْهُما لَعْناًخداوندا؛ آن دو را لعنت کن لعنتی که اهل آتش از آن به خدا پناه برند. خداوندا؛ آن دو را لعنت کن به لعنتی که‌لَمْ یَخْطُرْ لِأَحَدٍ بِبالٍ. أَللّهُمَّ الْعَنْهُما فی مُسْتَسِرِّ سِرِّکَ، وَظاهِرِبه فکر و اندیشه کسی خطور نکند. خداوندا؛ آن دو را لعنت کن در پنهانی سرّت، و ظاهرعَلانِیَتِکَ، وَعَذِّبْهُما عَذاباً فِی التَّقْدیرِ، وَشارِکْ مَعَهُمَا ابْنَتَیْهِما،آشکارت، و آن دو را عذاب کن عذابی در تقدیر، و با آن دو دختران آن‌دووَأَشْیاعَهُما وَمُحِبّیهِما وَمَنْ شایَعَهُما، إِنَّکَ سَمیعُ الدُّعآءِ،و پیروان و دوستان آن‌ها و هر کس از آن دو پیروی کند شریک گردان، به راستی که تو شنونده دعایی، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعینَ. (78)

و درود خدا بر محمّد و آل او همگان باد.

بخش نوزدهم

هشت دعای بسیار مهمّ که حضرت امام رضاعلیه السلام نقل کرده‌اند

در این بخش، هشت دعای بسیار مهمّی را که حضرت امام رضاعلیه السلام از سایرمعصومین‌علیهم السلام نقل کرده‌اند، نقل می‌کنیم:

ً

و سایر اهل بیت‌علیهم السلام آن را می‌خواندند
به حضرت امام رضاعلیه السلام منسوب است که فرمودند:
این از دعاهائی است که ما اهل بیت‌علیهم السلام بر آن مداومت داریم:
لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَليمُ الْكَريمُ، لا إِلهَ إِلاَّ اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظيمُ.معبودی جز خداوند بردبار بخشنده نیست، معبودی جز خداوندِ بلندمرتبه باعظمت نیست،سُبْحانَ اللَّهِ رَبِّ السَّماواتِ السَّبْعِ، وَرَبِّ الْأَرَضينَ السَّبْعِ، وَماپاک و منزّه است خداوندی که پروردگار آسمان‌های هفتگانه و زمین‌های هفتگانه و آنچه‌فيهِنَّ وَما بَيْنَهُنَّ، وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظيمِ، يا اَللَّهُ الَّذی لَيْسَ كَمِثْلِهِدر آن‌ها و میان آن‌ها است و پروردگار عرش عظیم است. ای خدائی که چیزیشَیْءٌ، صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ. أَللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ الْحَقّمانند او نیست، بر محمّد و آل محمّد درود فرست. خداوندا؛ تو پادشاه حقّ‌الْمُبينُ، لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ سُبْحانَكَ وَبِحَمْدِكَ، عَمِلْتُ سُوءاً،آشکاری، خدائی جز تو نیست، تو پاک و منزّهی و من به ستایش تو مشغولم، بدی کردموَظَلَمْتُ نَفْسی، فَاغْفِرْلی ذُنُوبی، إِنَّهُ لايَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلّا أَنْتَ.و به خود ستم نمودم، گناهان مرا بیامرز که جز تو گناهان را نمی‌آمرزد.أَللَّهُمَّ إِيَّاكَ أَعْبُدُ، وَلَكَ أُصَلّی، وَبِكَ اَمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ،خداوندا؛ تنها تو را پرستش می‌کنم، و برای تو نماز می‌گزارم، و به تو ایمان دارم، و تسلیم توأم،وَبِكَ اعْتَصَمْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَ اسْتَعَنْتُ، وَلَكَ أَسْجُدُ به تو پناه آورده، و بر تو توکّل نموده، و از تو یاری جسته، و برای تو سجده کرده‌وَأَرْكَعُ وَأَخْضَعُ وَأَخْشَعُ، وَمِنْكَ أَخافُ وَأَرْجُو، وَإِلَيْكَ أَرْغَبُ،و رکوع نموده‌ام، و فروتنی و خشوع دارم، و از تو بیمناکم و به تو امیدوارم، و به سوی تو میل و رغبت دارم،وَمِنْكَ أَخافُ وَأَحْذَرُ، وَمِنْكَ أَلْتَمِسُ وَأَطْلُبُ، وَبِكَ اهْتَدَيْتُ،و از تو می‌ترسم و پرهیز می‌کنم، و از تو تقاضا نموده و خواهش می‌کنم، و به سبب تو هدایت یافته‌ام،وَأَنْتَ الرَّجآءُ وَأَنْتَ الْمُرْجی وَأَنْتَ الْمُرْتَجی. أَللَّهُمَّ اهْدِنیو تو امید و مایه امید و مورد امید من هستی. خداوندا؛ مرا هدایت کن‌فيمَنْ هَدَيْتَ، وَعافِنی فيمَنْ عافَيْتَ، وَتَوَلَّنی فيمَنْ تَوَلَّيْتَ،در میان آنان‌که هدایت کردی، و عافیت بخش در میان آنان‌که عافیت بخشیدی، و عهده‌دار امورم باش در میان آنان‌که سرپرستی نمودی،وَبارِكْ لی فيما أَعْطَيْتَ، وَقِنی شَرَّ ما قَضَيْتَ، إِنَّكَ تَقْضیو برکت بده به من در آنچه عطا کردی، و مرا از شرّ آنچه به فرمان تو پیش آید حفظ کن که تو فرمان می‌دهیوَلايُقْضى عَلَيْكَ، لا مَنْجا وَلا مَلْجَأَ وَلا مَفَرَّ وَلا مَهْرَبَ مِنْكَو کسی بر تو حکم نمی‌کند و فرمان نمی‌دهد، رستنگاه و پناهگاه و فرارگاه و گریزگاهی از توإِلّا إِلَيْكَ، سُبْحانَكَ وَحَنانَيْكَ، تَبارَكْتَ وَتَعالَيْتَ عَمَّا يَقُولُجز به سوی تو نیست، پاک و منزّه و

بسیار مهربانی، و تو والاتری و برتری بسیار از آنچه‌الظّالِمُونَ عُلُوّاً کَبیراً. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ مِنْ کُلِّ ما سَأَلَکَ بِهِستمگران می‌گویند. خداوندا؛ من از تو درخواست می‌کنم همه آنچه را که‌مُحَمَّدٌ وَالُهُ، وَأَعُوذُ بِکَ مِنْ کُلِّ مَا اسْتَعاذَ بِهِ مُحَمَّدٌ وَالُهُ.محمّد و آل اوعلیهم السلام از تو درخواست نمودند، و به تو پناه می‌برم از همه آنچه محمّد و آل اوعلیهم السلام به تو پناه بردند،أَللّهُمَّ إِنّی أَعُوذُ بِکَ مِنْ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزی، وَأَعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّخداوندا؛ به تو پناه می‌برم از اینکه خوار و ذلیل گردیم و کار ما به رسوائی کشد، و به تو پناه می‌برم از شرّفَسَقَةِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ، وَشَرِّ فَسَقَةِ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، وَمِنْ شَرِّ کُلّتبه‌کاران عرب و عجم. و)از(شرّ پریان فاجر و انسان‌های فاسق. و از شرّ هرذی شَرٍّ، وَشَرِّ کُلِّ دابَّةٍ أَنْتَ اخِذٌ بِناصِیَتِها، إِنَّکَ عَلی صِراطٍشرور و تبه‌کاری، و)از(شرّ هر جنبنده‌ای که زمامش در اختیار تو است، همانا تو بر راه‌مُسْتَقیمٍ، وَأَعُوذُ بِکَ مِنْ هَمَزاتِ الشَّیاطینِ، وَأَعُوذُ بِکَ رَبِّ أَنْراست و استواری، و به تو پناه می‌برم از وسوسه‌های شیطان‌ها، و به تو پناه می‌برم از اینکه‌یَحْضُرُونَ. أَللّهُمَّ إِنّی أَعُوذُ بِکَ مِنَ السَّآمَّةِ وَالْهآمَّةِ، وَالْعَیْنِنزد من حضور داشته باشند. خداوندا؛ من به تو پناه می‌برم از حشرات و خزندگان سمّی و بدون سمّ، و چشم‌اللّآمَّةِ، وَمِنْ شَرِّ طَوارِقِ اللَّیْلِ وَالنَّهارِ، إِلّا طارِقاً یَطْرُقُ بِخَیْرٍتأثیرگذار ، و از شرّ حوادث و پیش‌آمدهای شب و روز مگر پیش‌آمدی که به خیر پیش آید،یا اَللّهُ. أَللّهُمَّ اصْرِفْ عَنّی الْبَلآءَ وَالافاتِ وَالْعاهاتِ، وَالْأَسْقامَاِی خدا. خداوندا؛ از من بلا و آفات و آسیب‌ها و بیماری‌ها و دردهاوَالْأَوْجاعَ، وَالْالامَ وَالْأَمْراضَ، وَأَعُوذُ بِکَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْفاقَةِ،و ناراحتی‌ها و مرض‌ها را دور گردان، و به تو پناه می‌برم از فقر و تهیدستیوَالضَّنْکِ وَالضَّیْقِ وَالْحِرْمانِ، وَسُوءِ الْقَضآءِ وَشَماتَةِ الْأَعْدآءِو تنگی و تنگدستی و محرومیّت و پیش‌آمد بد و سرزنش دشمنانوَالْحاسِدِ، وَأَعُوذُ بِکَ مِنْ کُلِّ شَیْطانٍ رَجیمٍ، وَجَبَّارٍ عَنیدٍو حسودان، و به تو پناه می‌برم از هر شیطان رانده‌شدهٍ و زورگوی عنادپیشه‌وَسُلْطانٍ جآئِرٍ. أَللّهُمَّ مَنْ کانَ أَمْسی وَأَصْبَحَ، وَلَهُ ثِقَةٌ أَوْ رَجآءٌو سلطان ستمگر. خداوندا؛ هر کسی شام کند و صبح کند و برایش محلّ اطمینان یا امیدی‌غَیْرُکَ، فَأَنْتَ ثِقَتی وَسُؤْلی وَرَجآئی، یا خَیْرَ مَنْ سُئِلَ، وَیاغیر تو باشد، ولی تو مایه اطمینان من و خواسته و امید من هستی، ای بهترین کسی که از او درخواست شد؛ و ایأَکْرَمَ مَنِ اسْتُکْرِمَ، وَیا أَرْحَمَ مَنِ اسْتُرْحِمَ، إِرْحَمْ ضَعْفی وَذُلّی‌بزرگوارترین کسی که از او بزرگواری طلب شد؛ و ای رحم کننده‌ترین کسی که از او ترحّم خواسته شد؛ به ناتوانی و خواری‌بَیْنَ یَدَیْکَ، وَتَضَرُّعی إِلَیْکَ، وَوَحْشَتی مِنَ النَّاسِ، وَذُلَّ مَقامی‌من در پیشگاهت و ناله و زاری من بسوی تو، و وحشتم از مردم و پستی جایگاهم‌بِبابِکَ. أَللّهُمَّ انْظُرْ إِلَیَّ بِعَیْنِ الرَّحْمَةِ نَظْرَةً تَکُونُ خِیَرَةً،به در خانه‌ات رحم کن. خداوندا؛ به من با چشم مهربانی نگاه کن، نگاهی که در آن خیر باشد،اِسْتَأْهَلْنا وَإِلّا تَفَضَّلْ عَلَیْنا، یا أَکْرَمَ الْأَکْرَمینَ،

وَیا أَجْوَدَشایستگی آن را داشته باشیم وگرنَه تفضل کن بر ما، ای کریم‌ترین بزرگواران، و ای بخشنده‌ترین‌الْأَجْوَدینَ، وَیا خَیْرَ الْغافِرینَ، وَیا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ، وَیا أَحْکَمَ‌بخشندگان و ای بهترین آمرزندگان و ای مهربانترین مهربانان و ای حکیم‌ترین‌الْحاکِمینَ، وَیا أَسْرَعَ الْحاسِبینَ، یا أَهْلَ التَّقْوی وَالْمَغْفِرَةِ، یاحاکمان و ای سریع‌ترین حسابگران، ای شایسته تقوا و آمرزش، ای‌مَعْدِنَ الْجُودِ وَالْکَرَم. یا اَللّهُ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَرَسُولِکَ‌کانِ جود و بخشش و بزرگواری. ای خدا؛ درود فرست بر محمّد بنده‌ات و فرستاده‌ات‌وَنَبِیِّکَ، وَصَفِیِّکَ وَسَفیرِکَ، وَخِیَرَتِکَ مِنْ بَرِیَّتِکَ، وَصَفْوَتِکَ مِنْ‌و پیامبرت، و برگزیده‌ات و نماینده‌ات، و اختیارشده‌ات از میان موجوداتت، و برگزیده‌ات ازخَلْقِکَ، وَزَکِیِّکَ وَتَقِیِّکَ وَنَقِیِّکَ، وَنَجِیِّکَ وَنَجیبِکَ، وَوَلِیّ‌میان آفریدگانت، و پاک‌سرشت و تقواپیشه و پاک و خالص و همراز و نیک‌نژاد و عهده‌دارعَهْدِکَ، وَمَعْدِنِ سِرِّکَ، وَکَهْفِ غَیْبِکَ، اَلطّاهِرِ الطَّیِّبِ، اَلْمُبارَکِ‌امورت و معدن رازت، و جایگاه غیب و پنهانی‌ات، آن پاک پاکیزه مبارک‌الزَّکِیِّ، اَلصّادِقِ الْوَفِیِّ، اَلْعادِلِ الْبارِّ، اَلْمُطَهَّرِ الْمُقَدَّسِ، اَلنَّیِّرِپارسای راستگوی وفادار، عادل نیکوکار، پاک‌شده مقدّس نورانی‌الْمُضیءِ، اَلسِّراجِ اللّامِعِ، وَالنُّورِ السَّاطِعِ، وَالْحُجَّةِ الْبالِغَةِ،روشنی‌بخش، چراغ درخشنده، و نور تابان، و حجّت رسا،نُورِکَ الْأَنْوَرِ، وَحَبْلِکَ الْأَطْوَلِ، وَعُرْوَتِکَ الْأَوْثَقِ، وَبابِکَ‌نورانی‌ترین نورت، و طولانی‌ترین ریسمانت، و مطمئن‌ترین دست‌آویزت، و نزدیکترین‌الْأَدْنی، وَوَجْهِکَ الْأَکْرَمِ، وَسَفیرِکَ الْأَوْقَفِ، وَجَنْبِکَ الْأَوْجَبِ،درگاهت، و گرامی‌ترین چهره‌ات، و آگاهترین نماینده‌ات، و واجب‌ترین امرت،وَطاعَتِکَ الْأَلْزَمِ، وَحِجابِکَ الْأَقْرَبِ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلَیْهِ وَعَلی اٰلِهِ‌و لازمترین طاعتت، و نزدیکترین حجابت. خداوندا؛ درود فرست بر او و بر خاندانش‌مِنْ الِ طه وَیس، وَاخْصُصْ وَلِیَّکَ، وَوَصِیَّ نَبِیِّکَ، وَأَخاازِ آل طه و یاسین، و اختصاص بده ولیّت و وصیّ پیامبرت، و برادررَسُولِکَ، وَوَزیرَهُ وَوَلِیَّ عَهْدِهِ، إِمامَ الْمُتَّقینِ، وَخاتَمَ الْوَصِیّینَ‌رسولت، و وزیر و یاورش و عهده‌دار امورش، پیشوای پرهیزکاران، و خاتم اوصیاءِلِخاتَمِ النَّبِیّینَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ، وَابْنَتَهُ الْبَتُولَ،برای خاتمه‌دهنده پیامبران)حضرت(محمّد - که درود خدا بر او و آل او باد - و دخترش فاطمه بتول‌وَعَلی سَیِّدَیْ شَبابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْأَوَّلینَ وَالْاٰخِرینَ، وَعَلَی‌و بر دو سرور جوانان اهل بهشت از اوّلین و آخرین و برالْأَئِمَّةِ الرَّاشِدینَ الْمَهْدِیّینَ السَّالِفینَ الْماضینَ، وَعَلَی النُّقَبآءِامامان هدایتگر هدایت‌شده گذشته، و بر مهتران، بزرگان‌الْأَتْقِیآءِ الْبَرَرَةِ الْأَئِمَّةِ الْفاضِلینَ الْباقینَ، وعَلی بَقِیَّتِکَ فی‌تقواپیشگان، نیکوکاران، پیشوایان دانشمند باقیمانده، و بر بقیّه حجّت‌هایت درأَرْضِکَ، اَلْقآئِمِ بِالْحَقِّ فِی الْیَوْمِ الْمَوْعُودِ، وَعَلَی الْفاضِلینَ‌روی زمینت، آن قیام‌کننده به حقّ در روز وعده داده‌شده، و بر صاحبان فضیلت‌الْمَهْدِیّینَ الْاُمَنآءِ الْخَزَنَةِ، وَعَلی خَواصِّ مَلآئِکَتِکَ، جَبْرَئیلَ‌هدایت‌شده امینان خزانه‌دار، و بر فرشتگان

خاصّت جبرئیلوَمیکآئیلَ وَإِسْرافیلَ وَعِزْرآئیلَ، وَالصَّافّینَ وَالْحافّینَو میکائیل و اسرافیل و عزرائیل، و آن فرشتگان صف‌زننده و احاطه‌کننده‌وَالْکَرُّوبِیّینَ وَالْمُسَبِّحینَ، وَجَمیعِ مَلآئِکَتِکَ فی سَماواتِکَو کرّوبیّون و تسبیح‌گویان، و همه فرشتگانت در آسمان‌هایت‌وَأَرْضِکَ أَکْتَعینَ. وَصَلِّ عَلی أَبینا ادَمَ وَاُمِّنا حَوَّآءَ، وَماو زمینت همه آن‌ها. و درود فرست بر پدر ما)حضرت(آدم و مادرمان حوّاء، وبَیْنَهُما مِنَ النَّبِیّینَ وَالْمُرْسَلینَ، وَاخْصُصْ مُحَمَّداً بِأَفْضَلِپیامبران و رسولان از اولاد آن‌ها، و اختصاص بده)حضرت(محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را به برترین‌الصَّلاةِ وَالتَّسْلیم. أَللَّهُمَّ إِنّی أَبْرَأُ إِلَیْکَ مِنْ أَعْدآئِهِمْ وَمُعانِدیهِمْدرود و سلام. خداوندا؛ من از دشمنان ایشان و آنان‌که گفتار حقّ ایشان را با آگاهی نمی‌پذیرند و به آنان وَظالِمیهِمْ. أَللَّهُمَّ والِ مَنْ والاهُمْ، وَعادِ مَنْ عاداهُمْ، وَانْصُرْستم روا می‌دارند بیزارم. خداوندا؛ هر کس آنان را دوست دارد دوست بدار، و هر کس با آنان دشمنی کند دشمن بدار، و هرمَنْ نَصَرَهُمْ، وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَ عِبادَکَ الْمُصْطَفَیْنَ الْأَخْیارَکس آنان را یاری کند یاری کن، و هر کس بندگان برگزیده پرخیرالْأَتْقِیآءَ الْبَرَرَةَ. أَللَّهُمَّ احْشُرْنی مَعَ مَنْ أَتَوَلَّی، وَأَبْعِدْنی مِمَّنْپرهیزکار نیکوکار تو را خوار گرداند خوار فرما. خدایا؛ مرا با سرورانم محشور نما، و از کسانی که از آن‌ها بیزاری می‌جویمأَتَبَرَّأُ، وَأَنْتَ تَعْلَمُ ما فی ضَمیرِ قَلْبی مِنْ حُبِّ أَوْلِیآئِکَ، وَبُغْضِدور گردان، و تو می‌دانی چه مقدار در درون قلبم دوستی اولیای تو، و کینهأَعْدآئِکَ، وَکَفی بِکَ عَلیماً. أَللَّهُمَّ اغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ، وَارْحَمْهُمادشمنانت می‌باشد، و تو از جهت آگاهی و دانستن کافی هستی. خداوندا؛ مرا و پدر و مادرم را بیامرز، و به آن‌دو رحم کن‌کَما رَبَّیانی صَغیراً. أَللَّهُمَّ اجْزِهِما عَنّی بِأَفْضَلِ الْجَزآءِ،همان‌گونه که مرا در کودکی پرورش دادند. خداوندا؛ به آن‌دو از طرف من بهترین پاداش را مرحمت کن‌وَکافِهِما عَنّی بِأَفْضَلِ الْمُکافاةِ. أَللَّهُمَّ بَدِّلْ سَیِّئاتِهِمْ حَسَناتٍ،و به برترین تلافی زحمات آنان را تلافی کن. خداوندا؛ گناهان‌شان را به حسنات و نیکی‌ها تبدیل کن،وَارْفَعْ لَهُمْ بِالْحَسَناتِ الدَّرَجاتِ. أَللَّهُمَّ إِذا صِرْنا إِلی ماو با حسنات، درجات ایشان را بالا ببر. خداوندا؛ هنگامی‌که منتهی شدیم به سوی آنچه آن‌هاصارُوا إِلَیْهِ، فَأَمُرْ مَلِکَ الْمَوْتِ أَنْ یَکُونَ بِنا رَؤُوفاً رَحیماً.بسوی آن منتهی شدند، به ملک الموت دستور بده که به ما رئوف و مهربان باشد.أَللَّهُمَّ اغْفِرْلی وَلِجَمیعِ إِخْوانِنَا الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ، وَالْمُسْلِمینَخداوندا؛ مرا و همه برادران و خواهران ایمانی ما و مردان و زنانی که‌وَالْمُسْلِماتِ، اَلْأَحْیآءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْواتِ، وَتابِعْ بَیْنَنا وَبَیْنَهُمْتسلیم اوامر خدایند، زندگان و مردگانشان را بیامرز، و میان ما و ایشان‌بِالْخَیْراتِ، إِنَّکَ مُجیبُ الدَّعَواتِ وَوَلِیُّ الْحَسَناتِ، یا أَرْحَمَبه خیرات و خوبی‌ها پیوند برقرار کن که تو اجابت‌کننده دعاها و صاحب حسنات هستی، ای مهربانترین‌الرَّاحِمینَ. أَللَّهُمَّ لاتُخْرِجْنی مِنْ هذِهِ الدُّنْیا إِلّا بِذَنْبٍ مَغْفُور،مهربانان. خداوندا؛ مرا خارج مکن از این دنیا جز با گناه

آمرزیده‌شده،وَسَعْیٍ مَشْکُورٍ، وَعَمَلٍ مُتَقَبَّلٍ، وَتِجارَةٍ لَنْ تَبُورَ. أَللّٰهُمَّ اعْتِقْنی‌و تلاش پاداش داده‌شده، و عمل پذیرفته‌شده، و تجارتی که کساد نمی‌شود. خداوندا؛ مرامِنَ النَّارِ، وَاجْعَلْنی مِنْ طُلَقآئِکَ وَعُتَقآئِکَ مِنَ النَّارِ. أَللّٰهُمَّ اغْفِرْاز آتش رهائی بخش، و مرا از آزادشدگان و رهائی‌یافتگان از آتش قرار بده. خداوندا؛ گناهان‌لی ما مَضی مِنْ ذُنُوبی، وَاعْصِمْنی فیما بَقِیَ مِنْ عُمْری. أَللّٰهُمّ‌گذشته‌ام را بیامرز، و در آنچه باقی مانده از عمرم به من مصونیّت بده، و مرا از گناه حفظ کن. خداوندا؛کُنْ لی وَلِیّاً وَحافِظاً وَناصِراً وَمُعیناً، وَاجْعَلْنی فی حِرْزِکَ‌سرپرست و نگهدار و یار و مددکار من باش، و مرا در حفظ و حراست‌وَحِفْظِکَ، وَحِمایَتِکَ وَکَنَفِکَ، وَدِرْعِکَ الْحَصینِ وَفی کَلآءَتِکَ،و حمایت و سایه‌ات و در زره محکم نگهداریت قرار بده،عَزَّ جارُکَ، وَجَلَّ ثَناؤُکَ، وَلا إِلهَ غَیْرُکَ، وَلا مَعْبُودَ سِواکَ.عزیز و نیرومند است آنکه در جوار تو است، و مدح و ثنایت والا است، و خدایی غیر تو نیست، و معبودی جز تو نمی‌باشد.أَللّٰهُمَّ مَنْ أَرادَنی بِسُوءٍ فَأَرِدْهُ. أَللّٰهُمَّ رُدَّ کَیْدَهُ فی نَحْرِهِ. أَللّٰهُمّ‌خداوندا؛ هر کس اراده بدی نسبت به من دارد به او اراده کن. خداوندا؛ مکر و نیرنگ او را در گلوگاهش بازگردان. خداوندا؛بَتِّرْ عُمْرَهُ، وَبَدِّدْ شَمْلَهُ، وَفَرِّقْ جَمْعَهُ، وَاسْتَأْصِلْ شَأْفَتَهُ، وَاقْطَعْ‌عمر او را قطع کن، و جمع او را پریشان، و جمعیّت او را پراکنده ساز، و او را ریشه‌کن، و دنباله‌اش رادابِرَهُ، وَقَتِّرْ رِزْقَهُ، وَابْلِهِ بِجُهْدِ الْبَلآءِ، وَاشْغَلْهُ بِنَفْسِهِ، وَابْتَلیهِ‌قطع کن، و روزیش را تنگ بگیر، و او را به بلای طاقت‌فرسا مبتلا، و به خودش مشغول ساز، و به‌بِعِیالِهِ وَوُلْدِهِ، وَاصْرِفْ عَنّی شَرَّهُ، وَاطْبِقْ عَنّی فَمَهُ، وَخُذْ مِنْهُ‌عیالش و اولادش گرفتار کن، و شرّ او را از من بازگردان، و دهانش را از گفتار نسبت به من ببند، و امن و امان را از اوأَمْنَهُ مِثْلَ مَنْ أَخَذَ مِنْ أَهْلِ الْقُری وَهِیَ ظالِمَةٌ، وَاجْعَلْنی مِنْهُ‌بگیر مانند آنچه از اهل آن قریه که ستمکار بودند گرفتی، و مرا به حفاظت‌عَلی حَذَرٍ بِحِفْظِکَ وَحِیاطَتِکَ، وَادْفَعْ عَنّی شَرَّهُ وَکَیْدَهُ وَمَکْرَهُ،و احاطه‌ات از او برحذر دار، و از من شرّ او و حیله و نیرنگ او را دور کن،وَاکْفِنیهِ وَاکْفِنی ما أَهَمَّنی مِنْ أَمْرِ دُنْیایَ وَاخِرَتی. أَللّٰهُمّ‌و مرا از شرّ او کفایت کن، و آنچه از امر دنیا و آخرتم مرا اندوهناک ساخته کفایت نما. خداوندا؛لاتُسَلِّطْ عَلَیَّ مَنْ لایَرْحَمُنی. أَللّٰهُمَّ أَصْلِحْنی وَأَصْلِحْ شَأْنی،کسی را که به من رحم نمی‌کند بر من مسلّط مفرما. خداوندا؛ مرا و شؤون مرا اصلاح کن،وَأَصْلِحْ فَسادَ قَلْبی. أَللّٰهُمَّ اشْرَحْ لی صَدْری، وَنَوِّرْ قَلْبی،و تباهی قلبم را اصلاح نما. خداوندا؛ سینه‌ام را گشایش بده، و قلبم را نورانی فرما،وَیَسِّرْ لی أَمْری، وَلاتُشْمِتْ بِیَ الْأَعْدآءَ وَلَا الْحاسِدَ. أَللّٰهُمّ‌و امر مرا آسان گردان، و مرا مورد شماتت و سرزنش دشمنانم و حسودان قرار مده. خداوندا؛أَغْنِنی بِغِناکَ، وَلاتُحْوِجْنی إِلی أَحَدٍ سِواکَ، تَفَضَّلْ عَلَیَّ عَنْ‌مرا به بی‌نیازی خود بی‌نیاز گردان، و مرا محتاج کسی جز خودت مفرما، با تفضّل خودفَضْلِ مَنْ سِواکَ، یا قَریبُ یا مُجیبُ، یا

اَللّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ‌نیازمند فضل غیر خودت َ مکن، ای نزدیک؛ ای اجابت‌کننده؛ ای خدا؛ معبودی جز تو نیست،سُبْحانَکَ وَبِحَمْدِکَ، عَمِلْتُ سُوءاً، وَظَلَمْتُ نَفْسی، فَاغْفِرْ لی‌پاک و منزّهی و به ستایش تو مشغولم، بدی کرده‌ام و بر خود ستم نموده‌ام، پس گناهان مرادُنُوبی إِنَّهُ لایَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلّا أَنْتَ. أَللّهُمَّ أَظْهِرِ الْحَقَّ وَأَهْلَهُ،بیامرز که جز تو کسی گناهان را نمی‌آمرزد. خداوندا؛ حقّ و اهل آن را پیروز گردان،وَاجْعَلْنی مِمَّنْ أَقُولُ بِهِ وَأَنْتَظِرُهُ. أَللّهُمَّ قَوِّمْ قآئِمَ الِ مُحَمَّدٍ،و مرا از کسانی قرار بده که قائل به آن و در انتظار آن هستم. خداوندا؛ قیام‌کننده آل محمّدعلیهم السلام را استواری بخش،وَأَظْهِرْ دَعْوَتَهُ بِرِضا مِنْ الِ مُحَمَّدٍ. أَللّهُمَّ أَظْهِرْ رایَتَهُ، وَقَوِّو دعوتش را با خشنودی آل محمّد ظاهر گردان. خداوندا؛ پرچمش را برافراشته، وعَزْمَهُ، وَعَجِّلْ خُرُوجَهُ، وَانْصُرْ جُیُوشَهُ، وَاعْضُدْ أَنْصارَهُ،عزم او را تقویت، و خروجش را شتاب فرما، و لشکرش را یاری، و یارانش را پشتیبانی نما،وَأَبْلِغْ طَلِبَتَهُ، وَأَنْجِحْ أَمَلَهُ، وَأَصْلِحْ شَأْنَهُ، وَقَرِّبْ أَوانَهُ، فَإِنَّکَ‌و او را به خواسته‌اش برسان، و به آرزویش کامیاب کن، و شأن او را اصلاح، و دورانش را نزدیک گردان که توتُبْدِئُ وَتُعیدُ، وَأَنْتَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ. أَللّهُمَّ امْلَإِ الدُّنیا قِسْطاًآغازکننده و بازگرداننده‌ای، و تو آمرزنده و بسیار مهربانی. خداوندا؛ دنیا را پر از عدل‌وَعَدْلاً کَما مُلِئَتْ جَوْراً وَظُلْماً. أَللّهُمَّ انْصُرْ جُیُوشَ الْمُؤْمِنینَ،و داد کن همانطور که پر از ظلم و ستم شده. خداوندا؛ یاری کن لشکر مؤمنان‌وَسَراياهُمْ وَمُرابِطیهِمْ حَیْثُ کانُوا وَأَیْنَ کانُوا مِنْ مَشارِقِو جنگجویان و مرزداران آنان را در هر حالی هستند و هر کجایند در مشرق‌الْأَرْضِ وَمَغارِبِها، وَانْصُرْهُمْ نَصْراً عَزیزاً، وَافْتَحْ لَهُمْ فَتْحاًو مغرب زمین. و عزّتمندانه آن‌ها را یاری نما، و برای ایشان فتح و گشایشی‌یَسیراً، وَاجْعَلْ لَنا وَلَهُمْ مِنْ لَدُنْکَ سُلْطاناً نَصیراً. أَللّهُمَّ اجْعَلْناآسان بفرما، و از ناحیه خودت برای ما و ایشان سلطانی یاری شده قرار بده. خداوندا؛ ما رامِنْ أَتْباعِهِ وَالْمُسْتَشْهَدینَ بَیْنَ یَدَیْهِ. أَللّهُمَّ الْعَنِ الظَّلَمَةَاز پیروان او و شهادت‌طلبان پیشاپیش او قرار بده. خداوندا؛ سران ستم‌پیشه‌وَالظّالِمینَ، اَلَّذینَ بَدَّلُوا دینَکَ، وَحَرَّفُوا کِتابَکَ، وَغَیَّرُوا سُنَّةَو ستمگران را که دین تو را دگرگون، و کتابت را تحریف، و سنّت پیامبرت را تغییرنَبِیِّکَ، وَدَرَسُوا الْاثارَ، وَظَلَمُوا عَلی أَهْلِ بَیْتِ نَبِیِّکَ، وَقاتَلُوادادند، و آثار را ناپدید، و بر اهل بیت پیامبرت ستم نمودند، و آن‌ها را کشتندوَتَعَدُّوا عَلَیْهِمْ، وَغَصَبُوا حَقَّهُمْ، وَنَفَوْهُمْ)وَنَفَرُوهُمْ(عَنْ بُلْدانِهِمْ،و به آنان تعدّی کردند، و حقّ ایشان را غصب نموده و آنها را از شهرهایشان تبعیدوَأَزْعَجُوهُمْ عَنْ أَوْطانِهِمْ، مِنَ الطّاغینَ وَالنّابِعینَ وَالْقاسِطینَو از سرزمین‌های‌شان راندند، آن طغیانگران عصر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم و آنان‌که پیامبر را ندیدند و کجروان‌وَالْمارِقینَ وَالنّاکِثینَ، وَأَهْلِ الزُّورِ وَالْکِذْبِ، اَلْکَفَرَةِ الْفَجَرَةِ.و خارج‌شدگان از ِدین و پیمان‌ِشکنان، و اهل زور ِو دروغ، کافِران و فاجران

را لعنت کن.أَللّهُمَّ الْعَنْ أتْباعَهُمْ، وَجُيُوشَهُمْ وَأصْحابَهُمْ وَأعْوانَهُمْخداوندا؛ پیروان آنان و لشکریان و همراهان و یارانوَمُحِبّيهِمْ وَشيعَتِهِمْ، وَاحْشُرْهُمْ إِلى جَهَنَّمَ زُرْقاً. أَللّهُمَّ عَذِّبْو دوستان و شیعیان ایشان را لعنت کن، و با چشمان کبود به جهنّم محشورشان فرما. خداوندا؛كَفَرَةَ أَهْلِ الْكِتابِ وَجَميعَ الْمُشْرِكينَ، وَمَنْ ضارَعَهُمْ مِنَكافران اهل کتاب و همه مشرکان، و آن‌ها که برای ایشان فروتنی می‌کنند ازالْمُنافِقينَ، فَإِنَّهُمْ يَتَقَلَّبُونَ فى نِعَمِكَ، وَيَجْحَدُونَ اياتِكَ،منافقان را عذاب کن، که آن‌ها در نعمت تو غوطه‌ورند، و آیات تو را انکاروَيُكَذِّبُونَ رُسُلَكَ، وَيَتَعَدَّونَ حُدُودَكَ، وَيَدْعُونَ مَعَكَ إِلهاً،و فرستادگانت را تکذیب، و از حدود و مقرّرات تو تجاوز می‌کنند، و با تو خدای دیگری را می‌خوانند،لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، سُبْحانَكَ وَتَعالَيْتَ عَمَّا يَقُولُ الظّالِمُونَ عُلُوّاًدر حالی‌که هیچ خدائی جز تو نیست، تو پاک و منزّهی و تو برتر و والاتری از آنچه ستمگران‌کَبيراً. أَللّهُمَّ إِنّى أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّكِّ وَالشِّرْكِ، وَالشِّقاقِمی‌گویند. خداوندا؛ من به تو پناه می‌برم از شکّ و شرک و مخالفتوَالنِّفاقِ وَالرِّياءِ، وَدَرَكِ الشِّقاءِ، وَسُوءِ الْقَضاءِ، وَشَماتَةِو نفاق و ریاء و بدبختی و بدی سرنوشت، و سرزنش‌الْأَعْداءِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ. أَللّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنّى كَما تَقَبَّلْتَ مِنَدشمنان، و بازگشت بد. خداوندا؛ از من بپذیر همان‌گونه که ازالصّالِحينَ، وَأَلْحِقْنى بِهِمْ يا أَرْحَمَ الرّاحِمينَ. أَللّهُمَّ افْسَحْ فى‌شایستگان پذیرفتی، و مرا به آنان ملحق کن ای مهربانترین مهربانان. خداوندا؛ درأَجَلى، وَأَوْسِعْ فى رِزْقى، وَمَتِّعْنى بِطُولِ الْبَقاءِ وَدَوامِ الْعِزِّ،اجل و مهلت من فراخی، و در رزق و روزیم گستردگی قرار بده، و مرا به ماندن طولانی و عزّت پایدار،وَتَمامِ النِّعْمَةِ، وَرِزْقٍ واسِعٍ، وَأَغْنِنى بِحَلالِكَ عَنْ حَرامِكَ،و نعمت کامل و روزی گسترده بهره‌مند ساز، و به حلال خود از حرامت بی‌نیاز گردان،وَاصْرِفْ عَنِّى السُّوءَ وَالْفَحْشآءَ وَالْمُنْكَرَ. أَللّهُمَّ افْعَلْ بى ماو از من بدی و زشتی و ناپسند و نامشروع را بازگردان. خداوندا؛ آنچه تو شایسته آن هستی‌أَنْتَ أَهْلُهُ، وَلاتَفْعَلْ بى ما أَنَا أَهْلُهُ، لاتَأْخُذْنى بِعَدْلِكَ، جُدْبا من انجام بده، و آنچه را من شایسته آن هستم با من انجام مده، مرا به عدل خویش مؤاخذه مکن؛ بلکه‌عَلَىَّ بِعَفْوِكَ وَرَحْمَتِكَ، وَرَأْفَتِكَ وَرِضْوانِكَ. أَللّهُمَّ عَفْوَكَ،به عفو و رحمت و رأفت و خشنودیت بر من جود و بخشش کن. خداوندا؛ عفو تو را تمنّا دارم،لاتَرُدَّنا خآئِبينَ، وَلاتَقْطَعْ رَجآئى، وَلاتَجْعَلْنى مِنَ الْقانِطينَ،ما را محروم بازمگردان، و امیدم را قطع مکن، و مرا از ناامیدانوَلا مَحْرُومينَ وَلا مُجْرِمينَ وَلا ايِسينَ وَلا ضالّينَ وَلا مُضِلّينَو محرومان و مجرمان و مأیوسان و گمراهان و گمراه‌کنندگانوَلا مَطْرُودينَ وَلا مَغْضُوبينَ. امِنَّا الْعِقابَ، وَاطْمَئِنَّ بِنا دارَكَو رانده‌شدگان و مورد غضب قرارگرفتگان قرار مده. ما را از کیفر ایمن بدار، و ما را به سرایت‌دارَ السَّلامِ. أَللّهُمَّ إِنّى أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ وَاهِلِهِ الطَّيِّبينَ،سرای سلامتی - یعنی بهشت - مطمئن ساز. خداوندا؛ به راستی من به وسیله محمّد و آل پاکش

به سوی تو توسّل می‌جویم،وَأَتَشَفَّعُ إِلَیْکَ بِهِمْ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَیْکَ بِهِمْ، وَأَتَوَجَّهُ إِلَیْکَ بِهِمْ.و به واسطه ایشان شفاعت می‌طلبم، و به سوی تو تقرّب می‌یابم، و به درگاهت روی می‌آورم.أَللَّهُمَّ اجْعَلْنی بِهِمْ وَجیهاً. أَللَّهُمَّ اغْفِرْ لی بِهِمْ، وَتَجاوَزْ عَنْ‌خداوندا؛ مرا به واسطه ایشان آبرومند قرار بده. خداوندا؛ به واسطه ایشان مرا بیامرز، و به خاطر ایشان‌سَیِّئاتی بِهِمْ، وَارْحَمْنی بِهِمْ، وَاشْفَعْنی بِهِمْ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَاز گناهانم بگذر، و به خاطر ایشان به من رحم کن، و به واسطه ایشان مرا شفاعت فرما. خداوندا؛ به راستی من از توحُسْنَ الْعاقِبَةِ، وَتَمامَ النِّعْمَةِ فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، إِنَّکَ عَلی کُلّسرانجام نیکو، و نعمت کامل در دنیا و آخرت درخواست می‌کنم، که تو بر هرشَیْءٍ قَدیرٌ. أَللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنا وَارْحَمْنا، وَتُبْ عَلَیْنا، وَعافِناچیز توانائی. خداوندا؛ ما را بیامرز و رحمت کن، و بازگشت کن بر ما، و عفو فرماوغَنِّمْنا وَرَفِّعْنا، وَسَدِّدْنا وَاهْدِنا، وَأَرْشِدْنا وَعافِنا، وَکُنْ لَناو بهره‌مند ساز و بالا ببر، و استوار نما و هدایت کن، و راهنمائی فرما و عفو نما، و به نفع ما باشوَلاتَکُنْ عَلَیْنا، وَاکْفِنا ما أَهَمَّنا مِنْ أَمْرِ دُنْیانا وَاخِرَتِنا،و بر ضرر ما مباش، و آنچه از امر دنیا و آخرت ما مهمّ است و ما را اندوهگین ساخته کفایت کن،وَلاتُضِلَّنا وَلاتُهْلِکْنا وَلاتَضَعْنا، وَاهْدِنا إِلی سَواءِ الصِّراطِ،و ما را گمراه مکن و هلاک مگردان و پست و فرومایه مساز، و به راه راست هدایت کن،وَاتِنا ما سَأَلْنا وَما لَمْ نَسْأَلْکَ، وَزِدْنا مِنْ فَضْلِکَ، إِنَّکَ أَنْتَو آنچه از تو خواستیم و نخواستیم به ما عطا فرما، و از فضل خود بر آن بیفزا که تو بسیارالْمَنَّانُ یا اَللّهُ. »رَبَّنا اتِنا فِی الدُّنْیا حَسَنَةً وَفِی الْاخِرَةِ حَسَنَةًنعمت‌دهنده‌ای ای خداوندا. پروردگارا؛ به ما در دنیا نیکی و در آخرت نیکی عنایت کن،وَقِنا عَذابَ النّارِ«(79)، أَسْتَغْفِرُ اللّهَ رَبّی وَأَتُوبُ إِلَیْهِ، إِغْفِرْ وَارْحَمْو از عذاب آتش نگهدار، از خداوند پروردگارم آمرزش می‌طلبم و به سوی او بازمی‌گردم، بیامرز و رحمت کن وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، فَإِنَّکَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ.(80)
و از آنچه می‌دانی بگذر که براستی تو عزیزتر و گرامی‌تری.
در »بحار الأنوار« روایت شده که این، دعای قنوت نماز وتر است.

دعای مهمّی در ستایش خداوند

این دعا پس از نماز رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم خوانده می‌شود:
لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّنا وَرَبُّ ابآئِنَا الْأَوَّلينَ ، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ إِلهاً واحِداًخدایی جز خداوند یکتا نیست که او پروردگار ما و پروردگار پدران پیشین ما است، هیچ معبودی جز خدا نیست که معبودی یگانه استوَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ لانَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، مُخْلِصينَ لَهُو ما سر تسلیم به درگاهش فرود آورده‌ایم، خدایی جز خداوند بی‌همتا نیست و ما جز او را پرستش نمی‌کنیم، و دین را برای او خالص‌الدّینَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ،کرده‌ایم گرچه اهل شرک نپسندند، معبودی جز خدا نیست، او یکتا و یگانه و بی‌همتا است،أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَأَعَزَّ جُنْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزابَ وَحْدَهُ،وعده‌اش را وفا کرد و بنده‌اش را یاری نمود و لشکرش را تقویت نمود، و گروه‌های بهم‌پیوسته دشمن را شکست داد،فَلَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلى كُلِّ شَىْءٍ قَديرٌ. أَللَّهُمَّ أَنْتَپس فرمانروایی از آنِ او است و او سزاوار سپاس و ستایش است و او بر همه چیز توانا است. خداوندا؛ تونُورُ السَّمواتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فيهِنَّ، فَلَكَ الْحَمْدُ، وَأَنْتَ قَيَّامُروشنی‌بخش آسمان‌ها و زمین و هر کس در آن‌ها است هستی، پس تو سزاوار ستایشی، و تو برپادارنده1. سوره بقره، آیه 2 .201. فقه الرّضاعلیه السلام: 402، بحار الأنوار: 211/87.
السَّمواتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فيهِنَّ، فَلَكَ الْحَمْدُ، وَأَنْتَ الْحَقُّ،آسمان‌ها و زمین و هر کس در آن‌ها است هستی، پس تو سزاوار ستایشی، و تو حقّی،وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ حَقٌّ، وَإِنْجازُكَ حَقٌّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُو وعده‌ات حقّ، و گفتارت حقّ، و وفاکردنت به آن حقّ است و تخلّفی ندارد، و بهشت و دوزخحَقٌّ. أَللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَبِكَ امَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَحق است. خداوندا؛ خود را تسلیم تو نمودم، و به تو ایمان آوردم، و بر تو توکّل کردم، و به تو)با دشمنان دین(خاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حاكَمْتُ، يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ، إِغْفِرْ لى ماخصومت کردم، و حکومت و داوری را به پیشگاه تو آوردم، ای پروردگار من؛ ای پروردگار من؛ ای پروردگار من؛قَدَّمْتُ وَما أَخَّرْتُ، وَما أَسْرَرْتُ وَما أَعْلَنْتُ، أَنْتَ إِلهى لا إِلهَآنچه از گناه در گذشته و حال انجام داده‌ام، پنهان کرده و آشکار نموده‌ام بیامرز، تو خدای من هستی و هیچ خداوندیإِلَّا أَنْتَ، صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لى وَارْحَمْنىجز تو نیست، بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و مرا ببخش و مورد رحمت خویش قرار بده وَتُبْ عَلَىَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحيمُ.(81)
و توبه‌ام را بپذیر، که تو بی‌گمان بسیار توبه‌پذیر و مهربان هستی.

دعای صباح

دعای صباح از دعاهای بسیار مهمّی است که حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده‌اندحضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام آن را می‌خواندند و پس از خواندن آن، دعای دیگری را-که ما بعد از دعای صباح نقل می‌کنیم - می‌خواندند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ

بنام خداوند بخشنده مهربان

أَللَّهُمَّ یا مَنْ دَلَعَ لِسانَ الصَّباحِ بِنُطْقِ تَبَلُّجِهِ، وَسَرَّجَ قِطَعَ اللَّیْلِخداوندا؛ ای کسی که بیرون کشیده زبان صبحدم را با گفتار روشن و گویایش، و پراکنده نموده پاره‌های شب‌الْمُظْلِمِ بِغَیاهِبِ تَلَجْلُجِهِ، وَأَتْقَنَ صُنْعَ الْفَلَکِ الدَّوَّارِ فی مَقادیرِتار را با تاریکی شدید سرگردانش، و استوار داشته چرخ گردون را در اندازه‌های برج‌هاتَبَرُّجِهِ، وَشَعْشَعَ ضِیآءَ الشَّمْسِ بِنُورِ تَأَجُّجِهِ، یا مَنْ دَلَّ عَلیو گردش‌های آن، و پرتوافکن ساخته تابش خورشید را با روشنائی فروزان آن. ای کسی که راهنمائی کرده برذاتِهِ بِذاتِهِ، وَتَنَزَّهَ عَنْ مُجانَسَةِ مَخْلُوقاتِهِ، وَجَلَّ عَنْ مُلاَئَمَةِوجود خود با ذات خود، و پاک و منزّه است از هم‌جنس بودن و شباهت داشتن با آفریدگانش، و برتر است از برخورداریکَیْفِیَّاتِهِ، یا مَنْ قَرُبَ مِنْ خَطَراتِ الظُّنُونِ، وَبَعُدَ عَنْ لَحَظاتِکیفیّات و چگونگی‌هایش، ای کسی که نزدیک است به آنچه گمان‌ها به آن خطور کند، و از دیدارالْعُیُونِ، وَعَلِمَ بِما کانَ قَبْلَ أَنْ یَکُونَ، یا مَنْ أَرْقَدَنی فی مِهادِدیدگان دور، و دانا است به آنچه وجود دارد پیش از آنکه به وجود آمده باشد، ای کسی که خوابانید در گهواره‌أَمْنِهِ وَأَمانِهِ، وَأَیْقَظَنی إِلی ما مَنَحَنی بِهِ مِنْ مِنَنِهِ وَإِحْسانِهِ،امن و امانش، و بیدار کرد مرا برای بهره‌مند شدن از آنچه عطا کرده به من از الطاف و احسانش،وَکَفَّ أَکُفَّ السُّوءِ عَنّی بِیَدِهِ وَسُلْطانِهِ)وَقُدْرَتِهِ(. صَلِّ اللَّهُمَّ عَلَیو بازداشت پنجه‌های بدی را از من با قدرت و سلطنتش. خداوندا؛ درود فرست برالدَّلیلِ إِلَیْکَ فِی اللَّیْلِ الْأَلْیَلِ، وَالْمُتَمَسِّکِ)وَالْماسِکِ(مِنْ أَسْبابِکَآن دلیل و راهنمای به سوی تو در شب تار، و آنکه تمسّک جسته از میان وسائلتبِحَبْلِ الشَّرَفِ الْأَطْوَلِ، وَالنَّاصِعِ الْحَسَبِ فی ذَرْوَةِ الْکاهِلِبه بلندترین ریسمان شرافت، و آنکه دودمان و نژاد خالص و پاکیزه‌اش در بالاترین قلّه‌الْأَعْبَلِ، وَالثَّابِتِ الْقَدَمِ عَلی زَحالیفِها فِی الزَّمَنِ الْأَوَّلِ، وَعَلیدرخشندگی است، و آنکه در لغزشگاهها ثابت‌قدم و استوار بود در زمان‌های پیشین)جاهلیّت(با همه پرتگاههای آن، والِهِ الْأَبْرارِ الطَّیِّبِینَ الْمُصْطَفَیْنَ الْأَخْیارِ. وَافْتَحِ اللَّهُمَّ لَنا مَصارِیعَتحیّت و درود بر آل پاک او که برگزیدگان و نیکوکارانند. خداوندا؛ درهای‌الصَّباحِ بِمَفاتیحِ الرَّحْمَةِ وَالْفَلاحِ، وَأَلْبِسْنَا اللَّهُمَّ مِنْ أَفْضَلِ خِلَعِصبح را

با کلیدهای رحمت و رستگاری به روی ما بگشا، و ما را از بهترین جامه‌ها و خلعت‌های‌الْهِدایَةِ وَالصَّلاحِ. وَأَغْرِسِ اللّٰهُمَّ بِعَظَمَتِکَ فی شِرْبِ جَنانی‌هدایت و درستکاری بپوشان. و بنشان - خداوندا؛ - به عظمتت در جویبار دلم‌یَنابیعَ الْخُشُوعِ، وَأَجْرِ اللّٰهُمَّ لِهَیْبَتِکَ اماقی زَفَراتِ الدُّمُوعِ،چشمه‌های خشوع و فروتنی را، و در برابر هیبت خویش - خداوندا؛ - از گوشه‌های چشمم قطرات اشک را جاری کن،وَأَدِّبِ اللّٰهُمَّ نَزْقَ الْخُرْقِ مِنّی بِأَزِمَّةِ الْقُنُوعِ. إلهی إِنْ لَمْو ادب کن خداوندا؛ شتابزدگی و نرمی نکردن مرا با مهار قناعت)که به خاطر حکّام دنیا خود را به پستی نیاندازم(. بارالها؛ اگرتَبْتَدِئْنِی الرَّحْمَةُ مِنْکَ بِحُسْنِ التَّوْفیقِ، فَمَنِ السَّالِکُ بی إِلَیْکَبا توفیق نیکو پیشی نگرفته بود مرا رحمت و مهربانی‌ات، چه کسی مرا به سوی توفی واضِحِ الطَّریقِ، وَإِنْ أَسْلَمَتْنی أَناتُکَ لِقآئِدِ الْأَمَلِ وَالْمُنی،در راه روشن می‌راند؟ و اگر مهلت‌دادنت مرا به رهرو آرزوها و خواهش‌ها واگذار می‌نمود،فَمَنِ الْمُقیلُ عَثَراتی مِنْ کَبَواتِ الْهَوی، وَإِنْ خَذَلَنی نَصْرُکَچه کسی لغزش‌های مرا که از سرنگونی مرکب هوی و هوس پیدا می‌شد جبران می‌کرد؟ و اگر رها می‌کرد مرا یاری توعِنْدَ مُحارَبَةِ النَّفْسِ وَالشَّیْطانِ فَقَدْ وَکَلَنی خِذْلانُکَ إِلی حَیْثُهنگام نبرد با نفس و شیطان، به راستی یاری‌نکردنت مرا به‌النَّصَبِ وَالْحِرْمانِ. إلهی أَتَرانی ما أَتَیْتُکَ إِلّا مِنْ حَیْثُ الْامالِ أَمْرنج و ناامیدی می‌افکند. بارالها؛ می‌بینی و می‌دانی که به درگاهت نیامده‌ام مگر به خاطر آرزوهائی که دارم عَلِقْتُ بِأَطْرافِ حِبالِکَ إِلّا حینَ باعَدَتْنی ذُنُوبی عَنْ دارِ الْوِصالِ،و به رشته‌های ریسمانت چنگ نزده‌ام مگر هنگامی که گناهانم مرا از محلّ وصال و پیوند با تو دور کرد،فَبِئْسَ الْمَطِیَّةُ الَّتِی امْتَطَتْ نَفْسی مِنْ هَواها، فَواهاً لَها لِما سَوَّلَتْپس بد مرکبی است مرکبی که نفس من از روی خواهش‌های خود سوار گشته، و وای‌لَها ظُنُونُها وَمُناها، وَتَبّاً لَها لِجُرْأَتِها عَلی سَیِّدِها وَمَوْلیها. إلهی‌بر او که گمان‌ها و تمنّاهایش برایش جلوه کرده، و نابود باد که بر سرور و مولای خود جرأت پیدا کرده است. بارالها؛قَرَعْتُ بابَ رَحْمَتِکَ بِیَدِ رَجآئی، وَهَرَبْتُ إِلَیْکَ لاجِیاً مِنْ فَرْطِدرِ رحمتت را با دست امیدم کوبیدم، و به سوی تو گریختم در حالی‌که از زیاده‌روی‌أَهْوآئی، وَعَلَّقْتُ بِأَطْرافِ حِبالِکَ أَنامِلَ وَلآئی، فَاصْفَحِ اللّٰهُمّ‌هواها و هوس‌هایم به تو پناهنده گشته‌ام، و به رشته‌های ریسمانت با انگشتان ولا و دوستی چنگ زده‌ام. پس خداوندا؛ بگذرعَمَّا کُنْتُ أَجْرَمْتُهُ مِنْ زَلَلی وَخَطآئی، وَأَقِلْنِیَ اللّٰهُمَّ مِنْ صَرْعَةِاز لغزش‌ها و خطاهائی که مرتکب شده‌ام و - خداوندا؛ - از زمین خوردن‌ذاتی، فَإِنَّکَ سَیِّدی وَمَوْلایَ وَمُعْتَمَدی وَرَجآئی، وَأَنْتَ غایَةُو تباه‌شدن مرا نگهداری و دستگیری کن، که تو سرور من و مولا و تکیه‌گاه و امید من هستی و تو نهایت‌مَطْلُوبی وَمُنایَ فی مُنْقَلَبی وَمَثْوایَ. إلهی کَیْفَ تَطْرُدُ مِسْکینَانِ‌مقصود و آرزوی منی در دنیا و آخرت. بارالها؛ چگونه از درگاهت می‌رانی مِسکین بیچاره‌ای را که‌الْتَجَأَ إِلَیْکَ مِنَ الذُّنُوبِ هارباً، أَمْ کَیْفَ تُخَیِّبُ

مُسْتَرْشِداً قَصَدَاز گناهان گریخته و بهَ تو پناهنده گشَته؟َ یا چگونه محروم می‌سازی کسی را که خواستار رشد و هدایت استإلی جَنابِکَ ساعِیاً، أَمْ کَیْفَ تَرُدُّ ظَمْاناً وَرَدَ عَلی حِیاضِکَو شتابان آهنگ آستان تو نموده؟ یا چگونه دور می‌کنی تشنه‌ای را که بر چشمه‌های پرآبت وارد گشته‌شارِباً، کَلّا وَحِیاضُکَ مُتْرَعَةٌ فی ضَنْکِ الْمُحُولِ، وَبابُکَ مَفْتُوحٌتا جرعه‌ای بیاشامد؟ نه؛ هرگز چنین نیست و حوض‌های تو پرآب است در شِدّت خشکسالی وبی‌آبی، و درگاه تو گشوده و باز استلِلطَّلَبِ وَالْوُغُولِ، وَأَنْتَ غایَةُ الْمَسْئُولِ وَنِهایَةُ الْمَأْمُولِ.برای درآمدن و درخواست کردن، و تو انتهای خواسته خواستاران و نهایت آمال آرزومندان هستی.إِلهی هذِهِ أَزِمَّةُ نَفْسی قَدْ عَقَلْتُها بِعِقالِ مَشِیَّتِکَ، وَهذِهِ أَعْباءُبارالها؛ این زمان نفس من است که آن را با مهارِ مشیّت تو پای‌بند کرده‌ام، و این بار گران‌ذُنُوبی دَرَأْتُها بِعَفْوِکَ وَرَأْفَتِکَ وَرَحْمَتِکَ، وَهذِهِ أَهْوآئِیَ الْمُضِلَّةُگناهان من است که به پای عفو و مهربانی و رحمتت افکنده‌ام، و این هواها و هوس‌های گمراه‌کننده من است که‌وَکَلْتُها إِلی جَنابِ لُطْفِکَ وَرَأْفَتِکَ. أَللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِبه ساحت لطف و رأفت تو سپرده و واگذار کرده‌ام. خداوندا؛ پس درود فرست بر محمّد و آل‌مُحَمَّدٍ. فَاجْعَلِ)اللَّهُمَّ(صَباحی هذا نازِلاً عَلَیَّ بِضِیآءِ الْهُدیمحمّد. پس قرار ده)خداوندا؛(این بامدادم را فرودآینده بر من با روشنی هدایتوَبِالسَّلامَةِ وَالْعافِیَةِ فِی الدّینِ وَالدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، وَمَسآئی جُنَّةًو سلامت و عافیت در دین و دنیا و آخرت، و شبم را سپریمِنْ کَیْدِ الْأَعْداآءِ، وَوِقایَةً مِنْ مُرْدِیاتِ الْهَوی، فَإِنَّکَ قادِرٌ عَلیاز مکر و حیله دشمنان، و پناهگاهی از پرتگاههای هواها و آرزوهای نفسانی گردان، که براستی توما تَشآءُ، »تُؤْتِی الْمُلْکَ مَنْ تَشآءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْکَ مِمَّنْ تَشآءُبر آنچه بخواهی توانائی، »فرمانروائی را به هر کس خواهی می‌دهی، و از هر کس خواهی می‌گیری،وَتُعِزُّ مَنْ تَشآءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشآءُ بِیَدِکَ الْخَیْرُ إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍهر کس را بخواهی عزیز می‌گردانی و هر کس را بخواهی خوار می‌کنی، خیر و خوبی تنها در دست تو است که تو بر هرقَدیرٌ تُولِجُ اللَّیْلَ فِی النَّهارِ وَتُولِجُ النَّهارَ فِی اللَّیْلِ وَتُخْرِجُچیز توانائی شب را در روز و روز را در شب وارد می‌کنی،الْحَیَّ مِنَ الْمَیِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَیِّتَ مِنَ الْحَیِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشآءُو زنده را از مرده و مرده را از زنده خارج می‌کنی، و هر کس را خواهیبِغَیْرِ حِسابٍ«(82)، لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، سُبْحانَکَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِکَ مَنْ ذابدون حساب روزی می‌دهی«، معبودی جز تو نیست، پاک و منزّهی خداوندا؛ و من به ستایش تو مشغولم، چه کسیَعْرِفُ قُدْرَتَکَ فَلایَخافُکَ، وَمَنْ ذا یَعْلَمُ ما أَنْتَ فَلایَهابُکَ،قدرت تو را شناخت و از تو بیمناک نگردید؟ و چه کسی دانست که تو کیستی و مرعوب هیبت تو نشد؟أَلَّفْتَ بِقُدْرَتِکَ الْفِرَقَ، وَفَلَقْتَ بِرَحْمَتِکَ الْفَلَقَ، وَأَنَرْتَ بِکَرَمِکَبا قدرت خویش پراکندگی‌ها و جدائی‌ها را گرد آورده و پیوند داده‌ای، و به رحمتت سپیده‌دم صبح را شکافته‌ای، و به

بزرگواریت
1. سوره آل عمران، آیه 26 و 27.
دَیاجِیَ الْغَسَقِ، وَأَنْهَرْتَ الْمِیاهَ مِنَ الصُّمِّ الصَّیاخیدِ عَذْباً وَأُجاجاً،تاریکی‌های شب تار را روشن ساخته‌ای، و آب‌های شیرین و شور را از دل سنگ‌های سخت و محکم روان کرده‌ای،وَأَنْزَلْتَ مِنَ الْمُعْصِراتِ مآءً ثَجَّاجاً، وَجَعَلْتَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَو از ابرهای فشرده آب فراوان و پیاپی را فرو فرستاده‌ای، و خورشید و ماه رالِلْبَرِیَّةِ سِراجاً وَهَّاجاً مِنْ غَیْرِ أَنْ تُمارِسَ فیمَا ابْتَدَأْتَ بِهِ لُغُوباًبرای مردم چراغی فروزنده قرار داده‌ای، بدون اینکه در آنچه پدیدآورده‌ای خسته و درمانده شوی‌وَلا عِلاجاً، فَیا مَنْ تَوَحَّدَ بِالْعِزِّ وَالْبَقآءِ، وَقَهَرَ عِبادَهُ بِالْمَوْتِیا برای علاج و درمان کوشش کنی، پس ای کسی که یکتا و یگانه است به عزّت و جاودانگی، و بندگانش را به مرگ‌وَالْفَنآءِ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ الْأَتْقِیآءِ،)أَهْلِکْ أَعْدآئی،(و نابودی مقهور ساخته، بر محمّد و آل پرهیزکارش درود فرست،)دِشمنانم را نابود گردان،(وَاسْتَمِعْ نِدآئی، وَاسْتَجِبْ دُعآئی، وَحَقِّقْ بِفَضْلِکَ أَمَلی وَرَجآئی،و صدای مرا بشنو، و دعایم را به اجابت برسان، و به فضل و کرمت آرزو و امید مرا محقّق ساز،یا خَیْرَ مَنْ دُعِیَ لِکَشْفِ الضُّرِّ، وَالْمَأْمُولِ لِکُلِّ عُسْرٍ وَیُسْرٍ، یاای بهترین کسی که برای برطرف نمودن بیچارگی خوانده شده، و در هر دشواری و آسانی مایه امید و آرزو است، ای‌سَیِّدی بِکَ أَنْزَلْتُ حاجَتی فَلاتَرُدَّنی مِنْ سَنِیِّ مَواهِبِکَ خآئِباً، یاسرور من؛ حاجتم را به تو عرضه داشته‌ام پس مرا از بخشش‌های ارزشمندت محروم بازمگردان، ای‌کَریمُ، یا کَریمُ، یا کَریمُ، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ، وَصَلَّی‌کریم؛ ای بزرگوار؛ ای بخشنده، به رحمتت ای مهربانترین مهربانان، و درود اللّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ الطَّیِّبینَ الطَّاهِرینَ أَجْمَعینَ.(83)
خداوند بر محمّد و آل پاک و همه خاندان پاک و پاکیزه او باد.

دعای دیگر بعد از دعای صباح

و از حضرت امام الجنّ و الإنس علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام نقل شده که آن حضرتبعد از تمام شدن دعای صباح این دعا را)برای آموختن به ما(می‌خواندند:
إِلهی قَلْبی مَحْجُوبٌ، وَنَفْسی مَعْیُوبٌ، وَعَقْلی مَغْلُوبٌ، وَهَوآئی‌معبودا؛ قلب من در پرده و زنگار گرفته، و نفسم دچار عیب و زشتی، و عقلم شکست خورده، و تمایلات نفسانی‌ام‌غالِبٌ، وَطاعَتی قَلیلٌ، وَمَعْصِیَتی کَثیرٌ، وَلِسانی مُقِرٌّ بِالذُّنُوبِ،چیره و پیروز، و اطاعتم اندک، و نافرمانیم بسیار، و زبانم اقرارکننده به گناهان است،فَکَیْفَ حیلَتی یا عَلّامَ الْغُیُوبِ، یا سَتَّارَ الْعُیُوبِ، وَغَفَّارَپس چاره‌ام چیست ای دانای پنهانی‌ها؛ ای پوشاننده عیب‌ها؛ و آمرزنده‌الذُّنُوبِ، فَاغْفِرْ لی ذُنُوبی کُلَّها یا غَفَّارُ، یا غَفُورُ، یا حَلیمُ، یاگناهان؟ همه گناهانم را بیامرز ای بسیار آمرزنده؛ ای بخشنده؛ ای بردبار؛ ای‌رَحیمُ، وَاقْضِ حاجَتی بِحَقِّ الْقُرْانِ الْعَظیمِ، وَالنَّبِیِّ الْکَریمِ،مهربان؛ و حاجتم را برآورده ساز به حقّ قرآنی که مرتبه‌اش عظیم است، و پیامبری که بزرگوار می‌باشد،وَاٰلِهِ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ، ثُبْتُ یا ذَا الْجَلالِ وَالْإِکْرامِ مِنْ جَمیعِو آل پاک و پاکیزه او،)به درگاه تو(توبه و بازگشت نمودم ای صاحب عظمت و بزرگی و بزرگواری؛ از همه‌الذُّنُوبِ وَالْاثامِ، وَالْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی گناهان و کارهای حرام، و سپاس و ستایش سزاوار پروردگار جهانیان است و درود خداوند برمُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ أَجْمَعینَ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ الْمَعْصُومینَ الْأَخْیارِ.(84))حضرت(محمّد و آل پاک و پاکیزه‌اش که معصوم و نیکوکارند. در بعضی از نسخه‌های دعای صباح، دعای دوّم)با اختلاف نسخه‌ها(جزو دعای‌صباح آورده شده است.

استغفار بسیار مهمّ

محقّق سبزواری در کتاب »مفاتیح النجّاة« از حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام، ازپدران بزرگوارش‌علیهم السلام، از امام سجّادعلیه السلام، از امام حسین‌علیه السلام روایت کرده که فرمود:
روزی نزد حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام نشسته بودم که مرد عربی آمد و عرض‌کرد: ای امیر مؤمنان؛ مردی عیال‌وارم و از مال دنیا بهره‌ای ندارم.
امیرالمؤمنین‌علیه السلام فرمود: ای برادر عرب؛ چرا استغفار نمی‌کنی تا حالت نیکوشود.
عرب عرض کرد: ای امیر مؤمنان؛ من زیاد استغفار می‌کنم ولی دگرگونی وفزونی در حال خود نمی‌بینم.
امیرالمؤمنین‌علیه السلام گفت: خدای تعالی فرموده: »به درگاه پروردگارتان استغفارکنید تا آسمان را بر شما ریزان کند و به مال و فرزندان‌تان کمک دهد و نهرهابرای شما قرار دهد«(85).
من استغفاری را به تو یاد می‌دهم که در هنگام خواب بدان استغفار کنی وروزی‌ات فراخ گردد.
آن‌گاه این استغفار را برای او نوشت و به مرد عرب داد و سفارش کرد هنگامی که‌به بستر خواب رفتی و آهنگ خواب کردی، این استغفار را بخوان و گریه کن و اگرگریه‌ات نیامد تباکی کن)و خود را به صورت گریه‌کنندگان درآور(.
امام حسین‌علیه السلام فرمود:
این مرد عرب، سال دیگر نزد امیر مؤمنان آمد و عرض کرد: به راستی ای امیرمؤمنان؛ خدای تعالی نعمت خود را بر من تمام کرده به حدّی که منطقه بر من‌تنگ شده و جایی برای نگهداری شتران و گوسفندانم از بس که زیاد شده‌اند نمی‌یابم.
امیر مؤمنان‌علیه السلام فرمود: ای برادر عرب؛ سوگند به خدایی که محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را به‌رسالت برانگیخت؛ بنده‌ای نیست که این استغفار را بخواند جز آن‌که خدای‌تعالی گناهانش را بیامرزد و حاجت‌های مشروع او را برآورد و مال و فرزندانش رابه برکت این استغفار افزون کند.
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
بنام خداوند بخشنده مهربان
أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ مِنْ کُلِّ ذَنْبٍ قَوِیَ عَلَیْهِ بَدَنی بِعافِیَتِکَ، أَوْمعبودا؛ از تو آمرزش می‌خواهم از هر گناهی که بدنِ من با عافیت و تندرستیی که تو عنایت کردی به انجام‌دادن آن قوّت یافت، یاناَلَتْهُ قُدْرَتی بِفَضْلِ نِعْمَتِکَ، أَوْ

بَسَطْتُ إِلَيْهِ يَدی بِسابِغِ رِزْقِکَ،قدرت من به برکت نعمت تو به آن رسید، یا به سبب روزی ریزانِ تو دستِ خود را به سوی آن درازِ کردم،أَوِ اتَّکَلْتُ فيهِ عِنْدَ خَوْفی مِنْهُ عَلی أَناتِکَ، أَوِ احْتَجَبْتُ فيهِ مِنَیا در هنگام ترس خود از آن بر بردباری تو تکیه کردم، یاالنَّاسِ بِسِتْرِکَ، أَوْ وَثِقْتُ مِنْ سَطْوَتِکَ عَلَیَّ فيهِ بِحِلْمِکَ، أَوْبا پوشش تو خود را از مردم پنهان کردم، یا از قهر تو در آن گناه به حلم و شکیبایی‌ات تکیه کردم، یاعَوَّلْتُ فيهِ عَلی کَرَمِ عَفْوِکَ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ مِنْ کُلِّ ذَنْبٍدرباره آن به بزرگواریِ گذشت تو تکیه کردم. معبودا؛ من از تو آمرزش می‌خواهم از هر گناهی که‌خُنْتُ فيهِ أَماناتی، أَوْ بَخَّسْتُ بِفِعْلِهِ نَفْسی، أَوِ احْتَطَبْتُ بِهِ عَلیبه امانتِ خود در آن خیانت کردم، یا با انجامِ آن، جان خود را آلودم، یا بار گناهی بربَدَنی، أَوْ قَدَّمْتُ فيهِ لَذَّتی، أَوْ اثَرْتُ فيهِ شَهْوَتی، أَوْ سَعَیْتُبدن خود فراهم کردم، یا لذّتی را پیش داشتم، یا خواسته دل را بدان مقدّم داشتم، یافيهِ لِغَیْری، أَوِ اسْتَغْوَیْتُ إِلَیْهِ مَنْ تَبِعَنی، أَوْ کایَدْتُ فيهِ مَنْبرای دیگری بدگویی و سعایت کردم، یا در صدد گمراهی کسی که از من پیروی می‌کرد برآمدم، یا کسی که مرا ازمَنَعَنی، أَوْ قَهَرْتُ عَلَیْهِ مَنْ عادانی، أَوْ غَلَبْتُ عَلَیْهِ بِفَضْلِ حیلَتی،کجی بازمی‌داشت فریب دادم، یا با کسی که با من دشمنی می‌کرد به قهر عمل کردم، یا به کمک نیرنگ خود بر او چیره شدم،أَوْ أَحَلْتُ عَلَیْکَ، مَوْلایَ فَلَمْ تَغْلِبْنی عَلی فِعْلی، إِذْ کُنْتَ کارِهایا بر تو حواله کردم. مولای من؛ تو با این‌که نافرمانی مرا ناخوش‌لِمَعْصِیَتی فَحَلُمْتَ عَنّی، لکِنْ سَبَقَ عِلْمُکَ فِیَّ بِفِعْلی ذلِکَ لَمْداشتی حلم ورزیدی، ولی علم دیرینه تو در کارِ من‌تُدْخِلْنی یا رَبِّ فيهِ جَبْراً، وَلَمْ تَحْمِلْنی عَلَیْهِ قَهْراً، وَلَمْ تَظْلِمْنیمرا در انجام آن مجبور نکرد ای پروردگار من؛ و به قهر و اجبار مرا بر آن کار وادار ننمود، و تو هیچ‌گونه ستمی‌فيهِ شَیْئاً، فَأَسْتَغْفِرُکَ لَهُ وَلِجَمیعِ ذُنُوبی. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَدر این باره بر من روا نداشتی، و من از این گناهم و همه گناهانم از تو آمرزش می‌خواهم. خدایا؛ من از تو آمرزش می‌خواهمِلِکُلِّ ذَنْبٍ تُبْتُ إِلَیْکَ مِنْهُ، وَأَقْدَمْتُ عَلی فِعْلِهِ، فَاسْتَحْیَیْتُ مِنْکَبرای هر گناهی که از آن گناه به درگاهت توبه کردم ولی بدان دست زدم، و در حال انجام آن از تو شرم داشتم‌وَأَنَا عَلَیْهِ، وَرَهِبْتُکَ وَأَنَا فيهِ تَعاطَیْتُهُ، وَعُدْتُ إِلَیْهِ. أَللَّهُمَّ إِنّی‌و از تو در آن حال که بدان سرگرم بودم بیم کردم و با این حال دوباره به آن گناه بازگشتم. معبودا؛أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ کَتَبْتَهُ عَلَیَّ بِسَبَبِ خَیْرٍ أَرَدْتُ بِهِ وَجْهَکَاز تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که بر من نوشته و ثبت کرده‌ای به سبب کار خیری که انجام داده‌ام و برای تو بوده‌فَخالَطَنی فيهِ سِواکَ، وَشارَکَ فِعْلی ما لایَخْلُصُ لَکَ، أَوْ وَجَبَولی دیگری در آن شریک گشته و سبب شده تا خلوص از آن گرفته شود، یاعَلَیَّ ما أَرَدْتُ بِهِ سِواکَ، وَکَثیرٌ مِنْ فِعْلی ما یَکُونُ کَذلِکَ. أَللَّهُمّبر من مقرّر گشته به خاطر این‌که هدفم از آن کار، فرد دیگری جز تو بوده با این‌که بسیاری از کارهایم

این‌گونه نبوده. خدایا؛إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ تَوَرَّکَ عَلَیَّ بِسَبَبِ عَهْدٍ عاهَدْتُکَ عَلَیْهِاز تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که بر من چیره گشته، به خاطر عهدی که با تو بستمأَوْ عَقْدٍ عَقَدْتُهُ لَکَ، أَوْ ذِمَّةٍ واثَقْتُ بِها مِنْ اَجْلِکَ لِاَحَدٍ مِنْ خَلْقِکَ،یا پیمانی که برای تو بستم، یا ذمّه‌ای که به خاطر تو برای یکی از بندگانت توثیق نمودم،ثُمَّ نَقَضْتُ ذلِکَ مِنْ غَیْرِ ضَرُورَةٍ لَزِمَتْنی فیهِ، بَلِ اسْتَنْزَلَنی إِلَیْهِسپس بدون ضرورت و اجباری که پیدا کنم آن را شکستم، بلکه آنچه سبب پیمان‌شکنی من شد خودکامگی درعَنِ الْوَفآءِ بِهِ الْأَشَرُ، وَمَنَعَنی عَنْ رِعایَتِهِ الْبَطَرُ. أَللّٰهُمَّ إِنّی‌نعمت بود و آنچه مانع رعایت آن بود سرمستی بود. خدایا؛ همانا من‌أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ رَهِبْتُ فیهِ مِنْ عِبادِکَ، وَخِفْتُ فیهِ غَیْرَکَ،از تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که از بندگانت واهمه کردم و از دیگران جز تو ترسیدم،وَاسْتَحْیَیْتُ فیهِ مِنْ خَلْقِکَ ثُمَّ اَفْضَیْتُ بِهِ فِعْلی إِلَیْکَ. أَللّٰهُمَّ إِنّی‌و از بندگانت شرم کردم، سپس این کار خود را به حساب تو گذاردم. خدایا؛أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ أَقْدَمْتُ عَلَیْهِ وَأَنَا مُسْتَیْقِنٌ أَنَّکَ تُعاقِبُ عَلَیْهِاز تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که بدان اقدام کردم در حالی‌که یقین داشتم که تو مرا در انجام آن عقاب‌ارْتِکابِهِ فَارْتَکَبْتُهُ. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ قَدَّمْتُ فیهِخواهی کرد پس آن را انجام دادم. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که‌شَهْوَتی عَلی طاعَتِکَ، وَاثَرْتُ مَحَبَّتی عَلی أَمْرِکَ، وَأَرْضَیْتُشهوت خود را به فرمانبرداری تو مقدّم داشتم، و دلخواه خود را بر فرمان تو ترجیح دادم، وفیهِ نَفْسی بِسَخَطِکَ وَقَدْ نَهَیْتَنی عَنْهُ بِنَهْیِکَ، وَتَقَدَّمْتَ إِلَیَّ فیهِنفس خود را با خشم تو خشنود ساختم، در صورتی که تو با منع کردنت مرا از آن بازداشتی، وبِإِعْذارِکَ، وَاحْتَجَجْتَ عَلَیَّ فیهِ بِوَعیدِکَ. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَراه عذرتراشی را بر من بستی، و با تهدید خود بر من اقامه حجّت و دلیل کردی. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهمِلِکُلِّ ذَنْبٍ عَلِمْتُهُ مِنْ نَفْسی، أَوْ ذَهَلْتُهُ، أَوْ نَسیتُهُ، أَوْ تَعَمَّدْتُهُ،برای هر گناهی از خود که دانسته انجام دادم یا از یاد برده یا فراموش کردم یا به عمدأَوْ أَخْطَأْتُهُ، مِمَّا لا اَشُکُّ أَنَّکَ سآئِلی عَنْهُ، وَأَنَّ نَفْسی مُرْتَهَنَةٌیا به خطا انجام دادم، از آنچه تردید نداشتم که مرا به خاطر آن‌ها بازخواست می‌کنی، و جان من در گِروِبِهِ لَدَیْکَ، وَإِنْ کُنْتُ قَدْ نَسیتُهُ، أَوْ غَفَلَتْ نَفْسی عَنْهُ. أَللّٰهُمّآن است، اگرچه فراموشش کردم، یا نفسم از آن غافل شد. خدایا؛إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ واجَهْتُکَ بِهِ، وَقَدْ أَیْقَنْتُ أَنَّکَ تَرانی،از تو آمرزش می‌خواهم از هر گناهی که رو در روی تو انجام دادم با این‌که یقین داشتم تو به خوبی مرا می‌بینی،وَأَغْفَلْتُ أَنْ أَتُوبَ إِلَیْکَ مِنْهُ، أَوْ نَسیتُ أَنْ أَتُوبَ إِلَیْکَ مِنْهُ، أَوْولی غفلت کردم که از آن به درگاهت توبه کنم یا فراموش کردم توبه کنم یانَسیتُ أَنْ أَسْتَغْفِرَکَ لَهُ. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ دَخَلْتُفراموش کردم از تو آمرزش بخواهم. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم از هرِ گناهی که بدان دست زدمفیهِ، وَأَحْسَنْتُ ظَنّی بِکَ أَنْ

لاتُعَذِّبَنی عَلَیْهِ، وَأَنْکَ تَکْفینی مِنْهُ.و به تو خوش‌گمان بودم که مرا بدان عذاب نخواهی کرد و مرا از آن کفایت خواهی نمود.أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ اسْتَوْجَبْتُ بِهِ مِنْکَ رَدَّ الدُّعآءِ،خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم از هر گناهی که برای انجام آن سزاوار بود که دعایم را بازگردانی،وَحِرْمانَ الْإِجابَةِ، وَخَیْبَةَ الطَّمَعِ، وَانْفِساخَ الرَّجآءِ. أَللّٰهُمَّ إِنّیو از اجابت محروم کنی، و طمعم را قطع کرده نومیدم گردانی. خدایا؛أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ یُعَقِّبُ الْحَسْرَةَ، وَیُورِثُ النَّدامَةَ، وَیَحْبِسُاز تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که افسوس در پی دارد و پشیمانی به بار آورد،الرِّزْقَ، وَیَرُدُّ الدُّعآءَ. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ یُورِثُو رزق و روزی را حبس کند و دعا را بازگرداند. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم از هر گناهی که‌الْأَسْقامَ، وَیُعَقِّبُ الصَّنآءَ، وَیُوجِبُ النِّقَمَ، وَیَکُونُ اخِرُهُ حَسْرَةًبیماری‌ها به بار آورد، و ناخوشی‌های سخت در پی دارد، و عذاب و شکنجه را سبب گردد، و پایان آن نیز افسوس‌وَنَدامَةً. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ مَدَحْتُهُ بِلِسانی، أَوْو پشیمانی باشد. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که با زبانم آن را ستودم، یاهَشَّتْ إِلَیْهِ نَفْسی أَوِ اکْتَسَبْتُهُ بِیَدی وَهُوَ عِنْدَکَ قَبیحٌ تُعاقِبُنفس من بدان آرامش گرفت یا به دست خود آن را کسب کردم، در صورتی که آن کار نزدِ تو زشت بود که‌عَلی مِثْلِهِ، وَتَمْقُتُ مَنْ عَمِلَهُ. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍبه امثالِ آن عقوبت می‌کردی و از انجام آن خشم می‌کردی. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که‌خَلَوْتُ بِهِ فی لَیْلٍ أَوْ نَهارٍ، حَیْثُ لایَرانی أَحَدٌ مِنْ خَلْقِکَ، فَمِلْتُدر شب یا روز برای انجام آن به جای خلوتی رفتم که کسی از خلق تو مرا نبیند و به جای آن‌که‌فیهِ مِنْ تَرْکِهِ بِخَوْفِکَ إِلَی ارْتِکابِهِ بِحُسْنِ الظَّنِّ بِکَ، فَسَوَّلَتْاز ترس تو آن را ترک کنم به علّت خوش‌گمانی به تو بدان میل کردم ولی نَفْسِیَ الْإِقْدامَ عَلَیْهِ فَواقَعْتُهُ، وَأَنَا عارِفٌ بِمَعْصِیَتی لَکَ فیهِ.نفس من نیز آن را برایم آراست تا اینکه بدان دست زدم و انجام دادم با این‌که به خوبی می‌دانستم که نافرمانی تو را انجام می‌دهم.أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ اسْتَقْلَلْتُهُ، أَوِ اسْتَصْغَرْتُهُ، أَوخدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که اندک به حساب آوردم یا کوچک شمردم، یااسْتَعْظَمْتُهُ وَتَوَرَّطْتُ فیهِ. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ مالَأْتُبزرگش دانستم و با این حال گرفتار آن شدم. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم از هر گناهی که همراه یکی از آفریدگانت به آن‌فیهِ عَلی أَحَدٍ مِنْ بَرِیَّتِکَ، أَوْ زَیَّنْتُهُ لِنَفْسی، أَوْ أَوْمَأْتُ بِهِ إِلَیمیل کردم یا آن را برای خود آراستم یا به دیگری اشاره‌غَیْری، وَدَلَلْتُ عَلَیْهِ سِوایَ، أَوْ أَضْرَرْتُ عَلَیْهِ بِعَمْدی، أَوْکردم و دیگری را بدان راهنمایی کردم یا از روی عمد بدان اصرار ورزیدم، یاأَقَمْتُ عَلَیْهِ بِحیلَتی. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ اسْتَعَنْتُبا نیرنگِ خود بدان اقدام کردم. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که‌عَلَیْهِ بِحیلَتی بِشَیْءٍ مِمَّا یُرادُ بِهِ وَجْهَکَ، أَوْ

يُسْتَظْهَرُ بِمِثْلِهِبا نیرنگ خود برای انجام آن از چیزی کمک گرفتم که برای نزدیکی و تقرّب تو به کار رود، یا از امثال آن‌عَلی طاعَتِکَ، أَوْ يَتَقَرَّبُ بِمِثْلِهِ إِلَيْکَ، وَوارَيْتُ عَنِ النَّاسِ‌در راه فرمانبرداری تو کمک گیرند، یا به مانند آن به درگاه تو تقرّب جویند، ولی من آن را برای مردم وارونه جلوه دادم‌وَلَبَّسْتُ فيهِ، کَأَنّی اُریدُکَ بِحیلَتی، وَالْمُرادُ بِهِ مَعْصِيَتُکَ، وَأَطْويو برخلاف آنچه بود نشان دادم، چنانچه گویا با این نیرنگم تو را می‌خواهم در صورتی که هدف من نافرمانی تو بود، وفيهِ مُتَصَرِّفٌ عَلی غَيْرِ طاعَتِکَ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ‌من در آن، خودخواهی نموده و آن را به غیر طاعت تو انجام دادم. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که در پرونده‌ام‌کَتَبْتَهُ عَلَیَّ بِسَبَبِ عُجْبٍ کان بِنَفْسی، أَوْ رِيآءٍ أَوْ سُمْعَةٍ أَوْ خُيَلاءَ‌یادداشت کرده‌ای به خاطر خودبینی من یا ریاکاری یا شهرت‌طلبی یا خودپسندی‌أَوْ فَرَحٍ أَوْ مَرَحٍ أَوْ أَشَرٍ أَوْ بَطَرٍ أَوْ حِفْدٍ أَوْ حَمِيَّةٍ أَوْ غَضَبٍ أَوْیا خوشحالی یا شادمانی یا خودکامگی یا سرمستی یا کینه‌جویی یا تعصّب یا خشم یارِضًی أَوْ شُحٍّ أَوْ بُخْلٍ أَوْ ظُلْمٍ أَوْ خِيانَةٍ أَوْ سِرْقَةٍ أَوْ كِذْبٍ أَوْخشنودی یا بُخل یا خسّت یا ستم یا خیانت یا دزدی یا دروغ یالَهْوٍ أَوْ لَعِبٍ، أَوْ نَوْعٍ مِنْ أَنْواعِ ما يُكْتَسَبُ بِمِثْلِهِ الذُّنُوبُ‌سرگرمی یا بازیگری یا نوع دیگری از انواع کارها یا امثال آن‌ها که گناه‌زاست‌وَيَكُونُ بِاجْتِراحِهِ الْعَطَبُ. أَللَّهُمَّ اِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ سَبَقَ‌و انجام آن‌ها نابودی به بار آرد. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که‌فی عِلْمِکَ أَنّی فاعِلُهُ فَدَخَلْتُ فيهِ بِشَهْوَتی، وَاجْتَرَحْتُهُ بِإِرادَتی،در علم تو گذشته است که من آن را انجام می‌دهم پس آن را با خواسته دل و اراده خود انجام دادم،وَقارَفْتُهُ بِمَحَبَّتی وَلَذَّتی وَمَشِيَّتی، وَشِئْتُهُ إِذْ شِئْتَ أَنْ أَشآءَهُ،و با علاقه و لذّت و خواسته خود بدان دست زدم و خواستم هنگامی که تو خواستی که بخواهم‌وَأَرَدْتُهُ إِذْ أَرَدْتَ أَنْ اُريدَهُ، فَعَمِلْتُهُ إِذْ كانَ فی قَديمِ تَقْديرِکَ‌و اراده کردم هنگامی که تو اراده فرمودی که آن را اراده نمایم پس آن را انجام دام، چون در تقدیر دیرینه‌ات‌وَنافِذِ عِلْمِکَ أَنّی فاعِلُهُ، لَمْ تُدْخِلْنی فيهِ جَبْراً، وَلَمْ تَحْمِلْنیو علم نافذت آمده بود که من آن را انجام می‌دهم و به اجبار مرا بدان وارد نکردی، و به صورت قهر وعَلَيْهِ قَهْراً، وَلَمْ تَظْلِمْنی فيهِ شَيْئاً، فَأَسْتَغْفِرُکَ لَهُ وَلِکُلِّ ذَنْبٍبدون اختیار بر من تحمیل ننمودی، و هیچ‌گونه ستمی در این باره بر من روا نداشتی، و اینک من به خاطر آن گناه از تو آمرزش می‌خواهم و همچنین‌جَری بِهِ عِلْمُکَ عَلَیَّ وَفِیَّ إِلی اخِرِ عُمْری. أَللَّهُمَّ اِنّی أَسْتَغْفِرُکَ‌برای هر گناهی که علم تو در مورد من بر آن جاری شده تا پایان عمر من. خدایا؛ از تو آمرزش می‌خواهم‌لِکُلِّ ذَنْبٍ مالَ بِسَخَطی فيهِ عَنْ رِضاکَ، وَمالَتْ نَفْسی إِلیبرای هر گناهی که خشم من سبب شد تا از خشنودی تو روی بگردانم در صورتی که نفس من متمایل‌رِضاکَ فَسَخِطْتُهُ، أَوْ رَهِبْتُ فيهِ سِواکَ، أَوْ عادَيْتُ فيهِ أَوْلِيآءَکَ‌به خشنودی تو بود ولی من خشم کردم، یا از

دیگری جز تو هراس کردم، یا با اولیای تو دشمنی کردم،أوْ والَیْتُ فیهِ أَعْدآءَکَ، أَوِ اخْتَرْتُهُمْ عَلی أَصْفِیآئِکَ، أَوْ خَذَلْتُیا با دشمنانت دوستی نمودم یا آنان را بر انسان‌های برگزیده‌ات پیش انداختم، یافیهِ أَحِبَّآءَکَ، أَوْ قَصَّرْتُ فیهِ عَنْ رِضاکَ یا خَیْرَ الْغافِرینَ. أَللّهُمّدوستانت را درباره آن گناه خوار کردم، یا از جلب خشنودی تو کوتاهی نمودم ای بهترین آمرزندگان. خدایا؛ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ ذَنْبٍ ثُبْتُ اِلَیْکَ مِنْهُ ثُمَّ عُدْتُ فیهِ. وَأَسْتَغْفِرُکَاز تو آمرزش می‌خواهم برای هر گناهی که از آن گناه به درگاهت توبه کردم، امّا دوباره توبه شکستم، و از تو آمرزش می‌خواهملِما أَعْطَیْتُکَ مِنْ نَفْسی ثُمَّ لَمْ أَفِ بِهِ. وَأَسْتَغْفِرُکَ لِلنِّعْمَةِ الَّتیبرای هر کاری که در انجام آن با تو عهد بستم و بدان وفا نکردم. و از تو آمرزش می‌خواهم برای نعمتی کهأَنْعَمْتَ بِها عَلَیَّ فَقَویتُ بِها عَلی مَعْصِیَتِکَ. وَأَسْتَغْفِرُکَ لِکُلِّ خَیْرٍبه من دادی ولی من با آن نعمت به نافرمانی نیرو گرفتم. و از تو آمرزش می‌خواهم برای هر کار نیکی کهأَرَدْتُ بِهِ وَجْهَکَ فَخالَطَنی ما لَیْسَ لَکَ. وَأَسْتَغْفِرُکَ لِما دَعانیدر آغاز رضای تو را در انجام آن در نظر داشتم، ولی آنچه برای تو نبود با آن آمیخته شد. و از تو آمرزش می‌خواهم برای آنچهإِلَیْهِ الرُّخَصُ فیمَا اشْتَبَهَ عَلَیَّ مِمَّا هُوَ عِنْدَکَ حَرامٌ. وَأَسْتَغْفِرُکَانجام آن به صورت اشتباه در نظرِ من آزاد بود در صورتی که در نزد تو حرام و غدقن بوده. و از تو آمرزش می‌خواهملِلذُّنُوبِ الَّتی لایَعْلَمُها غَیْرُکَ، وَلایَطَّلِعُ عَلَیْها سِواکَ، وَلاتَحْتَمِلُهابرای گناهانی که جز تو کسی از آن آگاهی و اطّلاعی ندارد، وإِلّا حِلْمُکَ، وَلایَسَعُها إِلّا عَفْوُکَ. وَأَسْتَغْفِرُکَ وَأَتُوبُ إِلَیْکَ مِنْجز حلم و بردباری‌ات چیزی دیگری تحمّل آن نتواند، و جز عفو و گذشتت چیزی آن را فرانگیرد. و از تو آمرزش می‌خواهم و توبه می‌کنممَظالِمَ کَثیرَةٍ لِعِبادِکَ قِبَلی یا رَبِّ، فَلَمْ أَسْتَطِعْ رَدَّها عَلَیْهِمْاز حقوق بسیاری که از بندگانت بر عهده من مقرّر گشته پروردگارا؛ و من توان بازگرداندن آن‌هاوَتَحْلیلَها مِنْهُمْ، أَوْ شَهِدُوا فَاسْتَحْیَیْتُ مِنِ اسْتِحْلالِهِمْ وَالطَّلَبِو قدرت درخواستِ گذشت آنان را از این حقوق ندارم، یا اینکه حضور داشته‌اند ولی من از درخواستِ گذشت آنانإِلَیْهِمْ وَإِعْلامِهِمْ ذلِکَ، وَأَنْتَ الْقادِرُ عَلی أَنْ تَسْتَوْهِبَنی مِنْهُمْ،و آگاه کردنشان از این حقوقی که به گردن من دارند شرم کرده‌ام، و تو این قدرت را داری که گذشت آنان را از من فراهم کنی،وَتُرْضِیَهُمْ عَنّی کَیْفَ شِئْتَ وَبِما شِئْتَ، یا أَرْحَمَ الرَّحِمینَ، وَاَحْکَمَو از من خشنودشان سازی به هر گونه و به هر چه که بخواهی، ای مهربان‌ترین مهربانان، و حاکم‌ترینالْحاکِمینَ، وَخَیْرَ الْغافِرینَ. أَللّهُمَّ إِنَّ اسْتِغْفاری إِیَّاکَ مَعَ الْإِصْرارِحاکمان، و بهترین آمرزندگان. خدایا؛ آمرزشْخواهیِ من از درگاهت با اصرار و پافشاری‌امِلُؤْمٌ، وَتَرْکِیَ الْإِسْتِغْفارَ مَعَ مَعْرِفَتی بِسَعَةِ جُودِکَ وَرَحْمَتِکَبر گناه از پستی و فرومایگی است، و آمرزش نخواستنم و ترک آن نیز با شناختی که از وسعت بخشندگی و مهر تو دارمعَجْزٌ، فَکَمْ تَتَحَبَّبُ إِلَیَّ یا رَبِّ وَأَنْتَ الْغَنِیُّ عَنّی، وَکَمْ اَتَبَغَّضُعجز و

درماندگی است. ای پرورَدگارِ من؛ چه بسیار به منِ محبّت ورزیدی با این‌که تو از من بی‌نیاز بودی، و چه بسیار تو را به‌إِلَیْکَ وَأَنَا الْفَقیرُ إِلَیْکَ وَإِلی رَحْمَتِکَ، فَیا مَنْ وَعَدَ فَوَفا، وَأَوْعَدَخشم آوردم با این‌که به تو و به رحمت و مهرت نیازمند بودم. پس ای خدایی که وعده کردی و به وعده‌ات وفا نمودی، و تهدیدفَعَفا، إِغْفِرْ لی خَطایایَ، وَاعْفُ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَیْرُ الرَّاحِمینَ. (86)کردی، ولی از انجام آن درگذشتی، خطاهای مرا بیامرز و از من بگذر و به من رحم کن که تو بهترین رحم‌کنندگانی.

نود و نُه اسم خداوند

احمد بن فهد حلّی‌رحمه الله در کتاب »عدّة الدّاعی« از حضرت امام رضاعلیه السلام و آن حضرت‌از پدرش، از پدرانش‌علیهم السلام، از حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام روایت کرده است که فرمود:
إنّ للّه تسعة وتسعين اسماً، من دعا بها استجيب له، ومن أحصاها دخل‌الجنّة.
برای خداوند، نود و نُه اسم است؛ هر کس خدا را با آن‌ها بخواند دعایش مستجاب‌گردد، و هر کس آن‌ها را گرد آورد داخل بهشت شود:
اَللّهُ الْواحِدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الْأَوَّلُ الْاٰخِرُ السَّمیعُ الْبَصیرُ الْقَدیرُ الْقادِرُ الْعَلِیّ‌الْأَعْلَی الْباقی الْبَدیعُ الْبارِئُ الْأَکْرَمُ الظّاهِرُ الْباطِنُ الْحَیُّ الْحَکیمُ الْعَلیمُ‌الْحَلیمُ الْحَفیظُ الْحَقُّ الْحَسیبُ الْحَمیدُ الْحَفِیُّ الرَّبُّ الرَّحْمنُ الرَّحیمُ‌الذَّارِئُ الرَّازِقُ الرَّقیبُ الرَّؤُوفُ الرَّائی السَّلامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَیْمِنُ الْعَزیزُ‌الْجَبَّارُ الْمُتَکَبِّرُ السَّیِّدُ السُّبُّوحُ الشَّهیدُ الصّادِقُ الصّانِعُ الطّاهِرُ الْعَدْلُ الْعَفُوُّ‌الْغَفُورُ الْغَنِیُّ الْغِیاثُ الْباسِطُ الْقاضِی الْمَجیدُ الْوَلِیُّ الْمَنّانُ الْمُحیطُ الْمُبینُ‌الْمُقیتُ الْمُصَوِّرُ الْکَریمُ الْکَبیرُ الْکافی کاشِفُ‌الضُّرِّ الْوِتْرُ النُّورُ الْوَهّابُ‌النّاصِرُ الْواسِعُ الْوَدُودُ الْهادِی الْوَفِیُّ الْوَکیلُ الْوارِثُ الْبَرُّ الْباعِثُ الْتَّوّابُ‌الْجَلیلُ الْجَوادُ الْخَبیرُ الْخالِقُ خَیْرُ النّاصِرینَ الدَّیّانُ الشَّکُورُ الْعَظیمُ‌اللَّطیفُ الشّافی.(87)
خداوند یگانه، یکتا، بی‌نیاز، اوّل بدون ابتدا، آخر بدون انتها، شنوا، بینا، قدرتمند،توانا، بلندمرتبه، برتر، جاوید، پدیدآورنده، آفریننده، گرامی، پیدا، پنهان، زنده،حکیم، دانا، بردبار، نگهدارنده، حق، حسابگر، ستوده، نوازشگر، پروردگار،بخشنده، مهربان، آفریدگار، روزی‌دهنده، مراقب، مهرورز، بیننده،سلامت‌بخش، ایمنی‌دهنده، نگهبان، شکست‌ناپذیر، باجبروت و قدرت، دارنده‌کبریائی و بزرگی، سرور، منزّه، گواه، راستگو، سازنده، پاک، دادگر، بسیار عفوکننده، آمرزنده، توانگر، فریادرس، گستراننده، داور، باشکوه، سرپرست،نعمت‌دهنده، احاطه‌دارنده، آشکار، توانا به روزی‌دادن، صورت‌آفرین، بزرگوار،بزرگ، کفایت‌کننده، برطرف‌کننده سختی، یگانه، روشنی‌بخش، بسیار بخشنده،یاری‌دهنده، گسترش‌دهنده، دوست‌دارنده، هدایتگر، وفاکننده، پشتیبان،ارث‌برنده، نیکی‌کننده، برانگیزنده، توبه‌پذیر، باجلالت و شوکت، صاحب جود وبخشش، آگاه، به وجودآورنده، بهترین یاور، پاداش‌دهنده، قدردان، باعظمت،بسیار لطف‌کننده، شفادهنده.

دعای مهمّ برای طلب خیر

سیّد بن طاووس‌رحمه الله از محمّد بن هارون تلعکبری نقل کرده است و او به سند خوداز حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام روایت نموده است که فرمود:
از پدرم موسی بن جعفرعلیهما السلام شنیدم و آن حضرت از پدرش امام صادق‌علیه السلام‌شنیده‌اند که فرمود: هر کس این دعا را بخواند، جز آنچه دوست می‌دارد درسرانجام کارش نمی‌بیند، و دعا این است:
أَللّهُمَّ إِنَّ خِيَرَتَکَ تُنيلُ الرَّغآئِبَ، وَتُجْزِلُ الْمَواهِبَ، وَتُطَيِّبُخداوندا؛ بدون تردید اختیار تو خواسته‌ها را عطا می‌کند، و بخشش‌ها را فراوان، و کسب و کار راالْمَکاسِبَ، وَتُغْنِمُ الْمَطالِبَ، وَتُهْدی إِلی أَحْمَدِ الْعَواقِبِ، وَتَقی‌پاک و گوارا می‌نماید، مقصدها و مقصودها را بهره می‌دهد، و بسوی عاقبت و سرانجامی ستوده راهنمائی می‌کند، ومِنْ مَحْذُورِ النَّوآئِبِ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْتَخيرُکَ فيما عَقَدَ عَلَيْهِ رَأيی،از حوادث و بلاهای ناگوار حفظ می‌کند. خداوندا؛ همانا من خیر و خوبی می‌جویم از تو در آنچه رأی و نظر من بر آن منعقد گشته،وَقادَنی إِلَيْهِ هَوایَ، فَأَسْأَلُکَ يا رَبِّ أَنْ تُسَهِّلَ لی مِنْ ذلِکَ ماو خواهشم مرا بسوی آن می‌کشاند، پروردگارا؛ از تو می‌خواهم دشواری‌های آن راتَعَسَّرَ، وَأَنْ تُعَجِّلَ مِنْ ذلِکَ ما تَيَسَّرَ، وَأَنْ تُعْطِيَنی يا رَبِّ الظَّفَرَآسان گردانی، و نسبت به آنچه آسان و راحت است شتاب نمائی، و پیروزی و کامیابی به من عطا کنی - ای پروردگار من -فيما أَسْتَخيرُکَ فيهِ، وَعَوْناً بِالْإِنْعامِ فيما دَعَوْتُکَ، وَأَنْ تَجْعَلَدر آنچه در مورد آن با تو استخاره کرده‌ام، و کمک کنی مرا به وسیله نعمت‌دادن در آنچه تو را خوانده‌ام، ویا رَبِّ بُعْدَهُ قُرْباً، وَخَوْفَهُ أَمْناً، وَمَحْذُورَهُ سِلْماً، فَإِنَّکَ تَعْلَمُدور آن را ای پروردگار من نزدیک، و بیم و هراس آن را ایمن گردانی، و آنچه درباره آن ترسیده می‌شود بی‌دغدغه قرار دهی، زیرا که تو می‌دانیوَلا أَعْلَمُ، وَتَقْدِرُ وَلا أَقْدِرُ، وَأَنْتَ عَلّامُ الْغُيُوبِ. أَللّهُمَّ إِنْو من نمی‌دانم، و تو می‌توانی و من نمی‌توانم، و تو به پنهانی‌ها آگاهی. خداوندا؛ اگريَكُنْ هذَا الْأَمْرَ خَيْراً لی في عاجِلِ الدُّنْيا وَ]اجِلِ[الْاخِرَةِ،این کار برای من در این دنیای زودگذر و در آخرتی که در پیش دارم خیر استفَسَهِّلْهُ لی وَيَسِّرْهُ عَلَیَّ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَاصْرِفْهُ عَنّی، وَأَقْدِرْآن را برای من ممکن و آسان قرار بده، و اگر خیر من در آن نیست از من بازگردان، ولی فيهِ الْخِيَرَةَ، إِنَّکَ عَلی كُلِّ شَیْءٍ قَديرٌ، يا أَرْحَمَ الرَّاحِمينَ.(88)در آن خیر مرا مقدّر فرما که تو بر هر چیز توانائی، ای مهربانترین مهربانان.

سیّد بن طاووس‌رحمه الله در کتاب »جمال الأُسبوع« گوید: هر کس از ناحیه سلطان یادشمن حسودی دچار اندوه و غم باشد، روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه‌بگیرد، شام روز جمعه - یعنی شب شنبه - دعا کند و در دعایش بگوید:
أَیْ رَبَّاهُ أَیْ سَیِّداهُ، أَیْ سَنَداهُ أَیْ أَمَلاهُ، أَیْ رَجایاهُ أَیْای پروردگار من؛ ای سرور من؛ ای پشتوانه من؛ ای آرزوی من؛ ای امید من؛ ایعِماداهُ، أَیْ کَهْفاهُ أَیْ حِصْناهُ، أَیْ حِرْزاهُ أَیْ فَخْراهُ، بِکَ امَنْتُ،تکیه‌گاه من؛ ای پناه من؛ ای پناهگاه من؛ ای امان من؛ ای مایه افتخار من؛ به تو ایمان آوردم،وَلَکَ أَسْلَمْتُ، وَعَلَیْکَ تَوَکَّلْتُ، وَلِبابِکَ قَرَعْتُ، وَبِفِنائِکَ نَزَلْتُ،و خود را تسلیم تو نمودم، و بر تو توکّل کردم، و درب خانه‌ات را کوبیدم، و به آستانه‌ات فرود آمدم،وَبِحَبْلِکَ اعْتَصَمْتُ، وَبِکَ اسْتَغَثْتُ، وَبِکَ أَعُوذُ، وَبِکَ أَلُوذُ،و به ریسمان تو چنگ زدم، و به تو استغاثه نمودم، و به تو پناه می‌برم، و به تو پناهنده می‌شوم،وَعَلَیْکَ أَتَوَکَّلُ، وَإِلَیْکَ أَلْجَأُ وَأَعْتَصِمُ، وَبِکَ أَسْتَجیرُ فی جَمیعِو بر تو توکّل می‌کنم، و خود را به تو می‌سپارم، و به دامن تو چنگ می‌زنم، و به تو امان می‌طلبم در تمام‌اُمُوری، وَأَنْتَ غِیاثی وَعِمادی، وَأَنْتَ عِصْمَتی وَرَجآئی،کارهایم، و تو فریادرس من و تکیه‌گاه منی، و تو نگهدار من و امید منی،وَأَنْتَ اللَّهُ رَبّی لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ. سُبْحانَکَ وَبِحَمْدِکَ، عَمِلْتُ سُوءً،و تو خداوند پروردگار من هستی، خدائی جز تو نیست. پاک و منزّهی و به ستایش تو مشغولم، بد کرده‌اموَظَلَمْتُ نَفْسی، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ، وَاغْفِرْ لی وَارْحَمْنی،و به خود ستم نموده‌ام، پس بر محمّد و آل محمّد درود فرست، مرا بیامرز و بر من رحم کنوَخُذْ بِیَدی، وَأَنْقِذْنی وَوَفِّقْنی، وَاکْفِنی وَاکْلَأنی، وارْعَنی فیو دستم را بگیر، و مرا نجات بده و توفیقم مرحمت کن، و مرا کفایت کن، و حفظم کن، و نگاهبان من باش درلَیْلی وَنَهاری، وَإِمسآئی وَإِصْباحی، وَمُقامی وَسَفَری. یاشب و روزم و شامگاهم و بامدادام و هنگام اقامتم و)وقتی(در سفرم. ایأَجْوَدَ الْأَجْوَدینَ، وَیا أَکْرَمَ الْأَکْرَمینَ، وَیا أَعْدَلَ الْفاضِلینَ،بخشنده‌ترین بخشندگان؛ و ای بزرگوارترین بزرگواران؛ و ای عادل‌ترین نیکی‌کنندگان؛وَیا إِلهَ الْأَوَّلینَ وَالْاخِرینَ، وَیا مالِکَ یَوْمِ الدّینِ، وَیا أَرْحَمَو ای معبود پیشینیان و آیندگان؛ و ای اختیاردار روز جزا؛ و ای مهربانترین‌الرَّاحِمینَ، یا حَیُّ یا قَیُّومُ، یا حَیّاً لایَمُوتُ، یا حَیُّ لا إِلهَ إِلّامهربانان؛ ای زنده؛ ای پایدار؛ ای زنده‌ای که نمی‌میرد؛ ای زنده که خدائی جز توأَنْتَ، بِمُحَمَّدٍ یا اَللَّهُ، بِعَلِیٍّ یا اَللَّهُ، بِفاطِمَةَ یا اَللَّهُ، بِالْحَسَنِنیست؛ قسم به)حضرت(محمّد ای خدا؛ قسم به)حضرت(علی ای خدا؛ قسم به)حضرت(فاطمه ای خدا؛ قسم به امام حسن یا اَللَّهُ،

بِالْحُسَيْنِ یا اَللّٰهُ، بِعَلِیٍّ یا اَللّٰهُ، بِمُحَمَّدٍ یا اَللّٰهُ.
ای خدا؛ قسم به امام حسین ای خدا؛ قسم به امام سجّاد ای خدا؛ قسم به امام باقر ای خدا.
حسن بن محبوب گوید: این دعا را به حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام عرضه‌داشتم، و ایشان مقداری به آن افزود که چنین است:
بِجَعْفَرٍ یا اَللّٰهُ، بِمُوسی یا اَللّٰهُ، بِعَلِیٍّ یا اَللّٰهُ، بِمُحَمَّدٍ یا اَللّٰهُ، بِعَلِیّقسم به امام صادق ای خدا؛ قسم به امام کاظم ای خدا؛ قسم به امام رضا ای خدا؛ قسم به امام جواد ای خدا؛ قسم به امام هادیای اَللّٰهُ، بِالْحَسَنِ یا اَللّٰهُ، بِحُجَّتِکَ وَخَلیفَتِکَ فی بِلادِکَ یا اَللّٰهُ،ای خدا؛ قسم به امام عسکری ای خدا؛ قسم به حجّتت و جانشینت در شهرهایت ای خدا؛صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَخُذْ بِناصِیَةِ مَنْ أَخافُهُ - و او را به‌بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و زمام کسی را که از او می‌ترسم بگیر
اسم نام ببر - وَذَلِّلْ لی صَعْبَهُ، وَسَهِّلْ لی قِیادَهُ، وَرُدَّ عَنّی نافِرَةَ و تند و سرکش بودنش را برایم رام گردان، و مهارکردنش را برایم آسان کن، و تنفّر قلبی او را از منقَلْبِهِ، وَارْزُقْنی خَیْرَهُ، وَاصْرِفْ عَنّی شَرَّهُ. فَإِنّی بِکَ اللّٰهُمّبرطرف کن، و خیر او را روزی من فرما، و شرّ و بدی او را از من بازگردان، که من خداونداَعُوذُ وَأَلُوذُ، وَبِکَ أَثِقُ، وَعَلَیْکَ أَعْتَمِدُ وَأَتَوَکَّلُ، فَصَلِّ عَلیبه تو پناه آورده و پناهنده گشته‌ام، و به تو اطمینان دارم، و بر تو تکیه نموده و توکّل کرده‌ام، پس برمُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاصْرِفْهُ عَنّی، فَإِنَّکَ غِیاثُ الْمُسْتَغیثینَ،محمّد و آل محمّد درود فرست، و او را از من بازگردان، که تو فریادرس دادخواهان، وَجارُ الْمُسْتَجیرینَ، وَلَجَأُ اللّاجینَ، وَأَرْحَمُ الرَّاحِمینَ. (90)
و امان امان‌خواهان، و پناه پناهنده‌شدگان، و مهربانترین مهربانان هستی.

بخش بیستم

هشت دعای متفرّقه

در این بخش، هشت دعای متفرّقه نقل می‌کنیم:
ً ا

دعا هنگام رؤیت هلال

شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از دارم بن قبیصه روایت کرده است که گفت: حضرت‌امام رضاعلیه السلام از پدرش، از پدرانش‌علیهم السلام، از حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام نقل فرمود که:
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم هنگام دیدن ماه نو آن را مخاطب قرار می‌داد و می‌فرمود:
أَیُّهَا الْخَلْقُ الْمُطیعُ الدَّآئِبُ السَّریعُ، اَلْمُتَصَرِّفُ فی مَلَکُوتِ‌ای آفریده فرمانبرِ پیوسته در حرکت سریع،)و ای(گردش‌کننده در ملکوت‌الْجَبَرُوتِ بِالتَّقْدیرِ، رَبّی وَرَبُّکَ اللّهُ. أَللّهُمَّ أَهِّلَهُ عَلَیْنا بِالْأَمْنِ‌جبروت با اندازه‌گیری‌های معیّن، پروردگار من و پروردگار تو خدا است. خداوندا؛ آن را با امن‌وَالْإیمانِ وَالسَّلامَةِ وَالْإِسْلامِ وَالْإِحْسانِ، وَکَما بَلَّغْتَنا أَوَّلَهُ‌و ایمان و سلامت و اسلام و احسان بر ما نو گردان، و همانگونه که ما را به ابتدای آن رساندی‌فَبَلِّغْنا اخِرَهُ، وَاجْعَلْهُ شَهْراً مُبارَکاً، تَمْحُو فیهِ السَّیِّئاتِ، وَتَثْبُتُ‌به آخر آن برسان، و آن را ماه مبارکی برای ما قرار بده که گناهانمان را در آن ناپدید ولَنا فیهِ الْحَسَناتِ، وَتَرْفَعُ لَنا فیهِ الدَّرَجاتِ، یا عَظیمَ الْخَیْراتِ.(91)حسنات و کارهای نیکو را برای ما در آن ثبت فرمائی، و درجات ما را در آن بالا ببری، ای)صاحب(خوبی‌های فراوان.

دعا در روز دهم و یازدهم هر ماه

سُبْحانَ خالِقِ النُّورِ، سُبْحانَ خالِقِ الظُّلْمَةِ، سُبْحانَ خالِقِ الْمِیاهِ،پاک و منزّه است آفریننده روشنائی، پاک و منزّه است آفریننده تاریکی، پاک و منزّه است آفریننده آب‌ها،سُبْحانَ خالِقِ السَّماواتِ، سُبْحانَ خالِقِ الْأَرَضینَ، سُبْحانَپاک و منزّه است آفریننده آسمان‌ها، پاک و منزّه است آفریننده زمین‌ها، پاک و منزّه استجخالِقِج الرِّیاحِ وَالنَّباتِ، سُبْحانَ خالِقِ الْحَیاةِ وَالْمَوْتِ، سُبْحانَآفریننده بادها و گیاهان، پاک و منزّه است آفریننده زندگی و مرگ، پاک و منزّه است خالِقِ الثَّری وَالْفَلَواتِ، سُبْحانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.(92)
آفریننده خاک نمناک و بیابان‌های بی‌آب و علف، پاک و منزّه است خداوند و به ستایش او مشغولم.
محدّث قمی‌رحمه الله در »سفینة البحار« از »دعوات« مرحوم قطب راوندی، تسبیح‌های‌رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم و ائمّه‌علیهم السلام را این‌گونه نقل کرده است:
تسبیح رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روز اوّل ماه، تسبیح امیرالمؤمنین‌علیه السلام روز دوّم ماه، تسبیححضرت زهراعلیها السلام روز سوّم ماه، و همچنین بقیّه ائمّه‌علیهم السلام تا حضرت امام رضاعلیه السلام.
تسبیح حضرت امام رضاعلیه السلام روز دهم و یازدهم هر ماه، تسبیح امام جوادعلیه السلام روزدوازدهم و سیزدهم هر ماه، و همچنین تا مولای ما صاحب الزمان صلوات اللّه وسلامه علیه‌که تسبیح آن حضرت، از هیجدهم هر ماه است تا آخر آن ماه.(93)

دعای عافیت

حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده است:
امام سجّادعلیه السلام مردی را دید که اطراف کعبه طواف می‌کرد و می‌گفت:
»أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ الصَّبْرَ«.
خداوندا؛ من از تو درخواست صبر دارم.
حضرت بر شانه‌اش زد و فرمود: درخواست بلا می‌کنی؟ بگو:
أَللّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ الْعافِیَةَ وَالشُّکْرَ عَلَی الْعافِیَةِ.(94)
خداوندا؛ به من عافیت بده و شُکر بر عافیت عنایت فرما.

دعا هنگام خوردن غذا یا شیر

حضرت امام رضاعلیه السلام از حضرت علیّ بن الحسین‌علیه السلام روایت کرده‌اند که فرمود:
پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم هرگاه غذائی می‌خورد، می‌فرمود:
أَللّهُمَّ بارِکْ لَنا فیهِ، وَارْزُقْنا خَیْراً مِنْهُ.
خداوندا؛ به ما برکت بده در این غذا، و بهتر از آن را روزی ما گردان.
و هرگاه شیر می‌خورد و یا می‌آشامید، می‌فرمود:
أَللّهُمَّ بارِکْ لَنا فیهِ، وَارْزُقْنا فیهِ.(95)
خداوندا؛ به ما برکت بده در شیر، و)باز(روزی ما گردان.

دعا هنگام شادمانی

شیخ طوسی‌رحمه الله به سند خود از حضرت امام رضاعلیه السلام و آن حضرت از پدرش، ازپدرانش‌علیهم السلام، از حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام روایت کرده است که فرمود:
هرگاه امری برای رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم پیش می‌آمد که آن حضرت را شادمان‌می‌ساخت، این دعا را می‌خواند:
اَلْحَمْدُ للَّهِ الَّذی بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحاتِ.(96)
سپاس و ستایش سزاوار خداوندی است که با نعمت او، کارهای شایسته کامل می‌گردد.

دعا هنگام ناراحتی

و)نیز(هرگاه امری پیش می‌آمد که خوش‌آیند نبود، می‌گفت:
اَلْحَمْدُ للّهِ عَلی کُلِّ حالٍ.(97)
در هر حالی سپاس و ستایش سزاوار خداوند است.

دعای حضرت امام رضاعلیه السلام پس از ولایتعهدی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
اَلْحَمْدُ للَّهِ الْفَعَّالِ لِما یَشآءُ لا مُعَقِّبَ لِحُکْمِهِ، وَلا رآدَّ لِقَضآئِهِ،ستایش مخصوص خداوندی است که آنچه را بخواهد انجام می‌دهد، کسی پیگیر حکم او نیست، و کسی دستور او را نمی‌تواند رد کند،یَعْلَمُ خآئِنَةَ الْأَعْیُنِ وَما تُخْفِی الصُدُورُ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلینگاه‌های خائنانه چشم‌ها را می‌داند و آنچه را که قلب‌ها پنهان می‌کنند آگاهی دارد، و درود خداوند برمُحَمَّدٍ فِی الْأَوَّلینَ وَالْاخِرینَ، وَعَلی الِهِ الطَّیِّبینَ الطّاهِرینَ.(98))حضرت(محمّد در دوران مردم اوّل و آخر، و بر آل پاک و طاهر او باد.

زیارت قبر مؤمن

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هر کس مؤمنی را که از دنیا رفته زیارت کند، مقابل قبله نشسته به گونه‌ای که‌قبر در پیش روی او باشد، دست راست خود را بر قبر نهاده و این دعا را بخواند:
أَللّٰهُمَّ صِلْ وَحْدَتَهُ، وَاٰنِسْ وَحْشَتَهُ، وَارْحَمْ غُرْبَتَهُ، وَاسْكُنْخداوندا؛ تنهایی او را با ارتباط)با دیگران(برطرف فرما، و وحشت او را به اُنس تبدیل کن، و بر غربت او رحم نما، و
1. عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 144/2، بحار الأنوار: 141/49 و 152.
إِلَيْهِ مِنْ رَحْمَتِکَ رَحْمَةً يَسْتَغْنی بِها عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِواکَ،به سوی او رحمتی از رحمت خود برقرار فرما که با آن، از غیر تو بی‌نیاز گردد، وَاحْشُرْهُ مَعَ مَنْ كانَ يَتَوَلّاهُ مِنَ الْأَئِمَّةِ الطّاهِرينَ.(99)
و او را محشور کن با کسانی که دوست داشت که ائمّه طاهرین‌علیهم السلام هستند.

بخش بیست و یکم

آثار و خواصّ هشت سوره از سوره‌های قرآن

در این بخش، آثار و خواصّ هشت سوره از سوره‌های قرآن را که در کلماتحضرت امام رضاعلیه السلام آمده است، نقل می‌کنیم:
ً

اثر سوره »حمد« برای رفع سردرد

اشاره

حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده است:
پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم هر گاه مبتلا به سر درد یا غیر آن می‌شدند، دست‌های مبارک رامی‌گشود و سوره »حمد« را قرائت می‌کرد و آنگاه به صورت می‌مالید، آنچه ازدرد در وجود نازنین او بود بیرون می‌رفت.(100)
از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
هر کس دچار بیماری شود باید در کنار او هفت مرتبه سوره »حمد« خوانده شود،و اگر بهبود نیافت باید هفتاد مرتبه خوانده شود که در این صورت تسکین‌می‌یابد.(101)

حضرت امام رضاعلیه السلام از پدرانش‌علیهم السلام روایت کرده که حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام‌فرمود:
بسم اللَّه یکی از آیات »فاتحة الکتاب« است، از حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم شنیدم‌می‌فرمود: خداوند متعال به من فرمود: ای محمّد؛ ما به تو »فاتحة الکتاب« وقرآن را بخشیدیم و بر من منّت گذاشت و او را در مقابل قرآن قرار داد و فرمود:»وَلَقَدْ اتَیْناکَ سَبْعاً مِنَ الْمَثانی وَالْقُرْانَ الْعَظیمِ«(102)، و در میان سوره قرآن تنهااز آن نام برد.
خداوند متعال محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را به بسم اللَّه مخصوص گردانید و از پیغمبران خودکسی را در این باره با وی شریک قرار نداد، فقط به حضرت سلیمان‌علیه السلام عطافرمود، و در داستان بلقیس در قرآن مجید فرمود: »اُلْقِیَ اِلَیَّ کِتابٌ کَریمٌ إِنَّهُ مِنْ سُلَیْمانَ وَاِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ«(103).
اگر کسی آن را بخواند و معتقد به ولایت آل محمّد باشد و از اوامر آن‌ها اطاعت‌کند و به ظاهر و باطن آن آیه شریفه عمل کند، خداوند به هر حرفی از آن یک‌حسنه به او می‌دهد که هر یک از آن‌ها از همه خیرات دنیا و اموال آن بهتر است.
هر کس گوش فرا دهد به کسی که بسم اللَّه قرائت می‌کند، خداوند به همان اندازه‌که به قاری ثواب می‌دهد به گوش‌دهنده نیز عطا می‌کند.
اینک از این ثواب و خیر کثیر بهره گیرید و خود را از این نعمتی که به شما روی‌آورده محروم نکنید، و از این غنیمت هرچه می‌خواهید استفاده نمائید که بعداز این حسرت آن در دل شما خواهد ماند.(104)
شخصی نزد حضرت امام رضاعلیه السلام آمد و عرض کرد: ای پسر رسول خدا؛ به من ازتفسیر کلام خداوند عزّ وجل: »اَلْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ« خبر بده.
حضرت فرمود:
پدرم از جدّم، و او از امام سجّاد، و آن حضرت از پدرش‌علیهم السلام روایت کرده است‌که شخصی محضر حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام شرفیاب شد و عرض کرد: به من ازگفتار پروردگار متعال: »اَلْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ« خبر بده که تفسیر آن‌چیست؟
آن حضرت فرمود: مقصود از گفتن »الحمد للَّه« این است که به بندگانش بعضی ازنعمت‌هایش را اجمالاً بشناساند؛ زیرا آن‌ها توانائی ندارند که همه آن‌ها را به‌تفصیل بشناسند، چون نعمت‌های الهی بیشتر از آن است که شماره شود یاشناخته گردد. به آن‌ها فرمود: بگوئید: »الحمد للَّه عَلی ما

أنعم به علینا«؛»سپاس خداوند را بر نعمت‌هائی که به ما مرحمت فرموده است«.
»ربّ العالمین«؛ و معنای آن، جمعیّت‌ها از هر نوع آفریده و مخلوق ازجمادات و حیوانات است. امّا حیوانات؛ پس او آنان را با قدرت خویش دگرگون‌می‌کند با رزق و روزی خود به آن‌ها غذا می‌دهد و در حمایت خویش آن‌ها رانگهداری می‌کند و هر یک از آن‌ها را به مصلحتش تدبیر می‌کند.
امّا جمادات؛ پس او آن‌ها را با قدرت خویش نگه می‌دارد، پیوسته آن‌ها راحفظ می‌کند از اینکه گسسته گردد و گسسته آن‌ها را نگه می‌دارد از اینکه‌پیوسته گردد، و آسمان را حفظ می‌کند از اینکه جز به اذن و فرمان او بر زمین‌افتد، و زمین را از اینکه جز به فرمان او فرو رود نگه می‌دارد، که او نسبت به‌بندگانش رئوف و مهربان است.
فرمود: »ربّ العالمین«؛ یعنی خدا مالک آن‌ها و آفریننده و روزی‌رسان ایشان‌است از آنجا که می‌دانند و از آنجا که نمی‌دانند، روزی تقسیم شده است و آن به‌فرزند آدم می‌رسد در هر مسیری که در دنیا سیر کند، تقوای شخص متّقی برآن نمی‌افزاید و تبه‌کاری شخص تبه‌کار از آن نمی‌کاهد و بین ما و او پوششی‌است و آن، جوینده شخص است؛ اگر یکی از شما از روزی خود بگریزد روزی‌اش‌او را طلب می‌کند؛ همان‌گونه که مرگ در طلب او است و او را می‌جوید.
پس خداوند بزرگ مرتبه فرمود: بگوئید: خدا را سپاس بر آنچه از نعمت به مامرحمت فرمود و ما را به خیر و خوبی در کتاب‌های پیشینیان یاد کرد پیش ازآنکه ما بوده باشیم.
و این ایجاب می‌کند که محمّد و آل محمّدعلیهم السلام و شیعیان ایشان او را شکر کنندزیرا که آنان را برتری داده است، و قصّه‌اش این است که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود:
هنگامی‌که خداوند عزّ وجل حضرت موسی بن عمران‌علیه السلام را به پیامبری‌برانگیخت و او را به عنوان همراز خویش برگزید و دریا را برایش شکافت و بنی‌اسرائیل را رهائی بخشید و به او تورات و الواح را مرحمت فرمود، خود را دید که‌موقعیّت و منزلتی نزد خداوند تبارک و تعالی دارد، عرض کرد: پروردگارا؛ مرابه کرامتی گرامی داشته‌ای که به کسی پیش از من چنین کرامتی نفرموده‌ای.
از طرف پروردگار به او خطاب شد: ای موسی؛ آیا نمی‌دانی که محمّدصلی الله علیه وآله وسلم نزدمن برتر از تمام فرشتگان و همه آفریدگانم می‌باشد؟
موسی عرض کرد: پروردگارا؛ اگر محمّدصلی الله علیه وآله وسلم نزد تو گرامی‌تر از همه آفریدگانت‌می‌باشد، آیا در خاندان پیامبران از خاندان من

کسی گرامی‌تر هست؟
خداوند بزرگ‌مرتبه فرمود: آیا نمی‌دانی برتری آل محمّدعلیهم السلام بر تمام اهل بیت‌پیامبران، مانند برتری محمّدصلی الله علیه وآله وسلم بر تمام رسولان است؟
موسی عرض کرد: پروردگارا؛ اگر آل محمّدعلیهم السلام چنین مرتبه‌ای دارند آیا درمیان امّت پیامبران از امّت من امّتی نزد تو برتر هست؟ ابرها بر امّت من‌سایه افکندند، بر آنان منّ و سلوی)یعنی گزانگبین و بلورچین(فرو فرستادی‌و دریا را برای ایشان شکافتی!
خداوند بزرگ‌مرتبه فرمود: ای موسی؛ آیا نمی‌دانی فضیلت و برتری امّت‌محمّد بر همه امّت‌ها مانند فضیلت و برتری او بر همه آفریدگانم می‌باشد؟
در این هنگام موسی عرض کرد: پروردگارا؛ کاش من آن‌ها را می‌دیدم.
خداوند به او وحی فرمود: ای موسی؛ تو هرگز آنان را نمی‌بینی و اکنون دوران‌ظهور ایشان نیست، ولی به زودی در بهشت آنان را خواهی دید. در بهشت عدن‌و فردوس در حضور محمّدصلی الله علیه وآله وسلم در نعمت‌های بهشتی غوطه‌ورند و در خیر وخوبی‌های آن شادمانند، آیا دوست داری کلام آنان را به گوش تو برسانم؟
عرض کرد: بلی؛ ای خدای من.
خداوند بزرگ‌مرتبه فرمود: در پیشگاه من بایست و دامن به کمر ببند مانندایستادن بنده‌ای ذلیل در پیشگاه پادشاهی باجلالت و شکوه.
حضرت موسی به دستور پروردگار عمل کرد و آنگاه خداوند امّت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم‌را ندا داد و آن‌ها همگی در حالی که در صلب پدران و رحم مادران بودند درجواب گفتند:
لبّیک اللّهمّ لبّیک، لبّیک لاشریک لک لبّیک، إنّ الحمد والنّعمة والملک لک‌لا شریک لک.
خداوندا؛ لبّیک، شریکی برای تو نیست لبّیک، بی‌گمان سپاس و ستایش و نعمت وپادشاهی از آن تو است و شریکی نداری.
و خداوند این اجابت را شعار حجّ و حاجی‌ها قرار داد. سپس پروردگار عزیز ماندا داد: ای امّت محمّد؛ خواست من نسبت به شما چنین است که رحمتم برغضبم پیشی گرفته، و عفو و گذشتم پیش از عقوبتم و کیفرم است، شما را پیش‌از آنکه مرا بخوانید اجابت کردم، و پیش از آنکه از من درخواست کنید عطانمودم، هر کدام از شما مرا دیدار کند و گواهی دهد به اینکه معبودی جز خداوندیکتا نیست و او شریک ندارد، و این‌که محمّدصلی الله علیه وآله وسلم بنده و فرستاده او است، ودر گفتارش صادق و در کردارش موافق با حق است، و این‌که علیّ بن ابی‌طالب‌علیه السلام برادر او و جانشین بعد از او و عهده‌دار امور او است، و اطاعت او را برخود لازم

بداند؛ همانطور که ملتزم به اطاعت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم می‌باشد و این‌که‌اولیای پاک و پاکیزه - که به شگفتی‌های آیات خداوند و دلائل حجّت‌های او بعداز آن دو بزرگوار خبر می‌دهند - اولیای او هستند، چنین کسی را داخل بهشت‌می‌نمایم گرچه گناهانش مانند کف دریا باشد.
امام‌علیه السلام فرمود:
هنگامی که خداوند پیامبر ما حضرت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را به پیامبری برانگیخت به‌او فرمود: ای محمّد؛ »وَما کُنْتَ بِجانِبِ الطُّورِ إِذْ نادَیْنا«(105)؛ »و تو در کنار طورنبودی آنگاه ندا دادیم« امّت تو را به این کرامت.
سپس خداوند عزّ وجلّ به محمّدصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: بگو: سپاس خداوندی را که‌پروردگار جهانیان است بر این فضیلتی که مرا به آن اختصاص داد.
و به امّت او فرمود: شما نیز بگوئید: سپاس خداوندی را که پروردگار جهانیان‌است بر این فضیلت‌ها که ما را به آن‌ها اختصاص داد«.(106)

فضیلت سوره »انعام«

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است که فرمود:
سوره »اَنعام« به یک مرتبه نازل شده و هفتاد هزار فرشته آن را مشایعت کرده‌اندر حالی‌که صدایشان به تسبیح و تهلیل و تکبیر بلند بود، هر کس این سوره رابخواند، برای او تا روز قیامت تسبیح می‌گویند.(107)

ثواب خواندن سوره »یس«

از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
کسی که سوره »یس« را پیش از آنکه بخوابد یا در میان روز بخواند، ازمحافظت‌شدگان و روزی داده‌شدگان باشد تا شب کند یا صبح نماید.
و کسی که آن را در هر شب بخواند خداوند دو هزار فرشته را بر او موکّل نماید تا اورا از شرّ هر شیطان رانده‌شده و از هر آسیبی حفظ کنند.
و اگر در آن روز یا در آن شب بمیرد، خداوند او را وارد بهشت فرماید، و سی هزارفرشته در هنگام غسل او حضور پیدا کنند و همه آنان برای او طلب آمرزش‌کنند و در تشییع جنازه‌اش تا کنار قبرش شرکت نمایند.(108)

ثواب خواندن سوره »زُمَر«

از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
کسی که سوره »زُمَر« را بخواند، خداوند به او شرف و سربلندی دنیا و آخرت‌عطا کند و او را بدون مال و قبیله عزیز گرداند.(109)

ثواب سوره »قدر«

اشاره

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
هر کس آن را)سوره قدر(هنگامی که می‌خوابد و بیدار می‌شود بخواند، ثواب وپاداش آن، لوح محفوظ را پر می‌کند.
و از آن حضرت روایت شده است که فرمود:
هر کس در یک شب آن را)سوره قدر(صد مرتبه بخواند، پیش از آنکه صبح‌گردد بهشت را ببیند.
مرحوم کفعمی نقل کرده است که ثواب قرائت سوره »قدر« قابل شمارش نیست.(110)

برای رفع وحشت در روز قیامت
راوندی‌رحمه الله از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
هر کس کنار قبر برادرش رود و دست خود را بر آن نهد و هفت مرتبه سوره »إِنَّاأَنْزَلْناهُ« را بخواند، از وحشت و پریشانی بزرگ قیامت ایمن گردد.(111)

ثواب خواندن سوره »اِذا زُلْزِلَت«

اشاره

از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
کسی که سوره »إِذا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ« را در نمازهای مستحبّ خود بخواند،هرگز دچار زلزله نشود و با زلزله، صاعقه، آفت و آسیبی از آفت‌های دنیانمیرد.(112)
ثوابِ دیگر برای سوره »إِذا زُلْزِلَت«
حضرت امام رضاعلیه السلام از پدرانش روایت کرده است که رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرموده‌اند:
هر کس سوره »إِذا زُلْزِلَت« را چهار مرتبه بخواند، مانند کسی است که تمام‌قرآن را خوانده است.(113)

ثواب خواندن سوره »نصر«

از حضرت امام رضاعليه السلام نقل شده است:
کسی که سوره »إِذا جآءَ نَصْرُ اللّه« را در نماز مستحبّ یا واجب خود بخواند،خداوند او را بر تمام دشمنانش یاری دهد و مهمّ او را کفایت فرماید.(114)

فضیلت سوره »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَد«

اشاره

شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از عبدالعزیز روایت کرده است که گفت: از حضرت‌امام رضاعلیه السلام در مورد توحید سؤال کردم، فرمود: هر کس »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَد« را بخواند و به آن ایمان آورد، توحید را شناخته‌است.
عرض کردم: چگونه آن را بخواند؟ فرمود:
همان‌گونه که مردم می‌خوانند.
و در آخر آن افزود: »کَذلِکَ اللَّهُ رَبّی«؛ »این چنین است پروردگار من«، و آن را سه مرتبه‌تکرار فرمود.(115)

ثواب خواندن سوره »توحید« در قبرستان

و نیز حضرت امام رضاعلیه السلام از رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روایت کرده‌اند که فرمود:
کسی که از گورستانی عبور کند و یازده مرتبه سوره »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ« را بخواند،و ثواب آن را به مردگان هدیه کند، به عدد اموات)آن قبرستان(به او اجر وپاداش داده می‌شود.(116)

بخش بیست و دوّم

هشت دستور درباره بعضی از آیات و سوره‌ها

در این بخش، هشت دستور را که حضرت امام رضاعلیه السلام درباره بعضی از آیه‌ها وسوره‌ها بیان کرده‌اند، نقل می‌کنیم:

ثواب »آیة الکرسی«

حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام از حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام و آن حضرت ازرسول خداصلی الله علیه وآله وسلم روایت کرده است که فرمود:
من قرأ آیة الکرسی مائة مرّة، کان کمن عبد اللَّه طول حیاته.(117)
هر کس »آیة الکرسی« را صد مرتبه بخواند، مانند کسی است که تمام عمرش را به‌بندگی خدا و پرستش او سپری کرده است.

خواندن آیه شریفه »إِنَّ اللَّهَ یُمْسِکُ...«برای حفظ خانه از خرابی

سیّد بن طاووس‌رحمه الله به سند خود از حضرت امام رضاعلیه السلام و ایشان از پدر بزرگوارش‌روایت کرده‌اند که فرمود:
هرگز کسی این آیه شریفه را هنگام خواب نخوانده است که سقف خانه بر سر اوخراب شده باشد.
یعنی هر کس آیه مذکور را هنگام خوابیدن بخواند، حتماً دچار خراب‌شدن خانه‌نخواهد شد:
»إِنَّ اللَّهَ یُمْسِکُ السَّمواتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزَوُلا وَلَئِنْ زالَتا إِنْ‌به راستی خداوند آسمان‌ها و زمین را نگه می‌دارد تا از جایشان منحرف نشوند و اگر از مدارشان خارج شوند هیچ‌کس جز أَمْسَکَهُما مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ کانَ حَلیماً غَفُوراً«(119).(118)
خداوند نمی‌تواند آن‌ها را بعد از خروج از مدارشان نگه دارد، به راستی که خداوند دارای حلم و بخشنده است.

سه آیه برای پنهان شدن از چشم افراد بی‌ایمان

سلیمان جعفری از حضرت امام رضا علیه السلام و آن حضرت از پدرش علیه السلام روایت‌کرده‌اند که فرمود:
هشام بن سائب خدمت امام صادق‌علیه السلام رسید، امام‌علیه السلام به او فرمود: تو مفسّرقرآنی و قرآن را تفسیر می‌کنی؟
هشام گوید: عرض کردم: آری.
امام‌علیه السلام فرمود: به من از این فرمایش خداوند عزّ وجلّ خبر بده که به پیامبرش‌فرمود:
»وَإِذا قَرَأْتَ الْقُرْانَ جَعَلْنا بَيْنَکَ وَبَيْنَ الَّذينَ لايُؤْمِنُونَ بِالْاخِرَةِ حِجاباًمَسْتُوراً«(120).
هنگامی که قرآن می‌خوانی میان تو و آنانکه به آخرت ایمان ندارند پرده‌ای پوشیده‌قرار می‌دهیم.
مقصود از این قرآنی که هر گاه رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم آن را بخواند از بی‌ایمانان‌محجوب و پنهان می‌ماند چیست؟
عرض کردم: نمی‌دانم.
امام‌علیه السلام فرمود: پس چگونه گفتی که قرآن تفسیر می‌کنی؟
عرض کردم: ای فرزند رسول خدا؛ اگر ممکن است لطف کن و آن را به من‌بیاموز.
امام‌علیه السلام فرمود: آیه‌ای در سوره »کهف« و آیه‌ای در سوره »نحل« و آیه‌ای در سوره»جاثیه« است که)در سوره جاثیه این است(:
»أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلهَهُ هَواهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِوَجَعَلَ عَلى بَصَرِهِ غِشاوَةً فَمَنْ يَهْديهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلا تَذَكَّرُونَ«(121).
آیا دیدی کسی را که هوای نفسش را معبود خود گرفت و خدا او را با علم و آگاهی‌گمراه گردانید و بر گوش و دلش مهر نهاد و بر دیده‌اش پرده‌ای افکند، چه کسی پس‌از خدا او را هدایت می‌کند، آیا به خود نمی‌آئید و پند نمی‌گیرید؟
و در سوره »نحل« این آیه است:
»أُولئِکَ الَّذينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلى قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصارِهِمْ وَأُولئِکَ هُمُالْغافِلُونَ«(122).
آنان کسانی هستند که خداوند بر دل‌ها و گوش‌ها و دیدگان‌شان مهر نهاده، و آنان‌بی‌خبرانند.
و در سوره »کهف« این آیه است:
»وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاياتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْها وَنَسِىَ ما قَدَّمَتْ يَداهُ إِنَّاجَعَلْنا

عَلی قُلُوبِهِمْ أکِنَّةً أنْ یَفْقَهُوهُ وَفی اذانِهِمْ وَقْراً وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَی‌الْهُدی فَلَنْ یَهْتَدُوا إِذاً أَبَداً«(123).
کیست ستمکارتر از کسی که به آیات پروردگارش یادآوری شده و از آن روی‌گردانده، و آنچه پیش فرستاده از یاد برده؟ ما بر دل‌های آنان پوشش‌هائی نهاده‌ایم‌که آن را درنمی‌یابند و در گوش‌های ایشان ثقل و سنگینی است، و اگر آنان را به‌سوی هدایت بخوانی هرگز راه هدایت را نمی‌پویند.(124)

ثواب خواندن پنجاه آیه بعد از نماز صبح

معمّر بن خلّاد گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام شنیدم که فرمود: سزاوار است انسان بعد از تعقیب نماز صبح، پنجاه آیه از قرآن قرائت کند.(125)

خواندن صد آیه برای رفع ترس

طبرسی به سند خود از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده که فرمود:
هر گاه از چیزی ترسیدی، صد آیه از قرآن مجید را از هر جا که خواستی قرائت‌کن، و سپس سه مرتبه بگو:
أَللّٰهُمَّ اکْشِفْ عَنِّی الْبَلآءَ.(126)
خداوندا؛)این(بلا را از من برطرف کن.

اثر سه سوره، هنگام پوشیدن لباس نو

یاسر خادم گوید: امام هادی، از پدرش، از جدّش حضرت امام رضاعلیهم السلَام روایت‌کرده است که آن حضرت لباس را از طرف راست خود می‌پوشید، روزی لباس‌جدیدی را می‌خواست بپوشد ظرف آبی طلب کرد و بر آن، ده مرتبه »إِنَّا أَنْزَلْناهُ فی‌لَیْلَةِ الْقَدْر«، ده مرتبه »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَد« و ده مرتبه »قُلْ یا أَیُّهَا الْکافِرُون« قرائت نمود،سپس از آن آب بر لباس پاشید و پس از آن فرمود:
هر کس پیش از آنکه لباس خود را بپوشد با آن چنین کند، تا مادامی که از آن‌رشته‌ای باقی مانده در زندگی مرفّه و راحتی بسر خواهد برد.(127)

خواندن چهار سورهبرای رفع چشمخوردگی

محمّد بن عیسی گوید: شخصی از آن حضرت در مورد تأثیر چشم سؤال کرد،امام‌علیه السلام فرمود:
واقعیّت دارد؛ اگر گرفتار چشم کسی شدی، دو کف دست را بالا ببر تا در برابرصورت قرار گیرد، آنگاه سوره »حمد«، »قُلْ هُوَ اللَّهُ أحدٌ«، »قُلْ أَعُوذُ بِرَبّ‌النَّاسِ« و »قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ« را بخوان، و بعد از آن، دو کف دست را به‌پیشانی‌ات بمال که به اذن پروردگار نافع و سودمند است.(128)

پنج سوره برای رفع سردرد و دردهای دیگر

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرموده است: هر گاه یکی از شما دچار سردرد یا درد دیگری‌شد، دو دست خود را بگشاید، سوره »حمد«، »قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ«، »قُلْ أَعُوذُبِرَبِّ النَّاسِ« و »قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ« را بخواند، و پس از آن، دو دست خود رابه صورت بمالد، آن درد از او برطرف خواهد شد.(129)

بخش بیست و سوّم

هشت ثواب برای بعضی از اذکار

در این بخش، هشت ثواب برای بعضی از اذکار را از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل‌می‌کنیم:

ا ّ

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
من لم یقدر علی ما یکفّر به من ذنوبه، فلیکثر من الصلاة علی محمّدوآله؛ فإنّها تهدم الذنوب هدماً.
هر کس توانایی ندارد بر انجام کاری که باعث آمرزش گناهانش گردد، باید زیاد برمحمّد و آل محمّد صلوات فرستد؛ زیرا صلوات، گناهان را به کلّی از بین می‌برد.
نقل این روایت در اینجا مناسب است: حسن بن عبداللَّه تمیمی گوید: سرورمحضرت امام رضاعلیه السلام برایم روایت کرد از پدرش موسی بن جعفرعلیهما السلام، و آن حضرت ازپدرش جعفر بن محمّد علیهما السلام ، و آن حضرت از پدرش محمّد بن علی علیهما السلام ، و آن‌حضرت از پدرش علیّ بن الحسین‌علیهما السلام و آن حضرت از پدرش حسین بن علی‌علیهما السلام، وآن حضرت از پدرش علیّ بن ابی طالب‌علیه السلام که فرمود:
رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرموده است:
من کان آخر کلامه الصلوة علیّ وعلی علیّ دخل الجنّة.(130)
هر کس پایان گفتارش)در دنیا(صلوات بر من و علی)علیهما السلام(باشد، داخل بهشت‌گردد.

ثواب دیگر برای »صلوات«

و نیز حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
الصلاة علی محمّد وآله، تعدل عند اللّه عزّ وجلّ التسبیح والتهلیل والتکبیر.
صلوات فرستادن بر محمّد و آل محمّد نزد خداوند، برابری می‌کند با تسبیح وتهلیل و تکبیر،)یعنی کسی که صلوات می‌فرستد، ثواب او مانند کسی است که»سُبْحانَ اللّه«، »لا إِله إِلّا اللّه« و »اَللّهُ اَکْبَر« می‌گوید.((131)

ثواب »لا إله إلاّ اللّه«

ابونصر گوید: پدرم حسین بن احمد گفت: از جدّم شنیدم و او از پدرش که گفت:هنگامی که حضرت امام رضاعلیه السلام در ایّام مأمون به نیشابور قدم نهادند، افتخارخدمتگزاری ایشان را داشتم و تا زمانی که در آن شهر اقامت داشتند کارهای ایشان را؛ررصآانجام می‌دادم و چون به طرف مرو روانه شدند تا سرخس ایشان را بدرقه نمودم وخواستم تا مرو آن حضرت را همراهی کنم، مقداری که از سرخس گذشتیم سر مبارک‌خود را از کجاوه بیرون آورد و فرمود:
بازگرد، إن شاء اللّه موفّق باشی، به آنچه واجب بود عمل کردی و تا حدّمشایعت انجام وظیفه نمودی، بس است.
عرض کردم: تو را به حقّ محمّد مصطفی و علیّ مرتضی و حضرت زهراعلیهم السلام‌حدیثی برایم بگو و مرا بهره‌مند گردان تا بازگردم.
فرمود:
از من حدیث می‌خواهی در حالی که خود از جوار جدّم رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم بیرون‌شده‌ام و معلوم نیست سرانجام کارم به کجا می‌کشد.
دوباره عرض کردم: به حقّ محمّد مصطفی و علیّ مرتضی و حضرت زهراعلیهم السلام‌حدیثی برایم بگو تا به آن، قلب مرا شفا بخشی، و آنگاه بازگردم.
فرمود:
پدرم از جدّم، از پدرش امام باقر، و آن حضرت از پدرش امام سجّاد، و او ازپدرش امام حسین‌علیهم السلام شنید که فرمود: از پدرم امیرالمؤمنین‌علیه السلام شنیدم که‌رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: خداوند بلندمرتبه فرموده است:
»لا إله إلاّ اللّه« حصنی، من قالها مخلصاً من قلبه دخل حصنی، ومن دخل‌حصنی أمِنَ من عذابی.
کلمه توحید یعنی »لا إله إلاّ اللّه« حصار من است، هر کس آن را با اخلاص قلبی‌بگوید در حصار من داخل گردد، و هر کس در حصار من باشد از عذاب من ایمن‌است.(132)

ثواب دیگر برای »لا إله إلاّ اللَّه«

حضرت امام رضاعلیه السلام از پدرانش‌علیهم السلام، از حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام روایت کرده‌اندکه رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود:
إنّ »لا إله إلاّ اللَّه« کلمة عظیمة کریمة علی اللَّه عزّ وجلّ، من قالها مخلصاًاستوجب الجنّة، ومن قالها کاذباً عصمت ماله ودمه وکان مصیره إلی النّار.(133)
بدون تردید »لا إله إلاّ اللَّه« کلمه باعظمتی است که نزد خداوند عزیز گرامی و ارجمندمی‌باشد، هر کس آن را از روی اخلاص بگوید بهشت بر او واجب گردد، و هر کس‌آن را به دروغ گوید جان و مالش محفوظ ماند و مسیر او به سوی دوزخ است.

ثواب گفتن »تسبیحات اربعه«با تسبیح تربت امام حسین‌علیه السلام

در کتاب »المزار« آمده است: حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده است:
کسی که تسبیحی از تربت)یعنی خاک کربلای امام حسین‌علیه السلام(داشته باشد،آن را بچرخاند و بگوید:
سُبْحانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ للَّهِ وَلا إِلهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.
پاک و منزّه است خداوند و سپاس و ستایش از آن او است، و معبودی جز خدا نیست و خداوند بزرگتر از هر گونه توصیف است.
با هر دانه‌ای که می‌چرخاند خداوند شش هزار حسنه و ثواب برایش بنویسد وشش هزار گناه او را از بین ببرد، و شش هزار درجه او را بالا ببرد، و برای اوشفاعت را مانند آن ثابت گرداند.(134)

حسین بن خالد گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: فدای شما شوم؛چگونه مهریّه زنان پانصد درهم معادل دوازده و نیم اوقیه(135) گردیده است؟
حضرت فرمود:
خداوند عزّ وجلّ بر خود واجب فرموده است که هر مؤمنی صد مرتبه »اَللَّهُ اَکْبَرُ«،صد مرتبه »سُبْحانَ اللَّهِ«، صد مرتبه »اَلْحَمْدُ للَّهِ«، صد مرتبه »لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ« وصد مرتبه »صلوات بر محمّد و آل محمّد« فرستد و بگوید:
أَللَّهُمَّ زَوِّجْنی مِنَ الْحُورِ الْعینِ.
خداوندا؛ از حوریّه‌های بهشتی به ازدواج من درآور.
خداوند حوریّه‌ای از حوریّه‌های بهشتی به همسری او درآورد، از این جهت‌مهریّه زنان پانصد درهم گردیده است.
و هر مؤمنی که از برادر دینی خود دخترش را خواستگاری کند و پانصد درهم به‌عنوان مهریّه قرار دهد ولی او به این ازدواج رضایت ندهد، به راستی به او جفانموده و از خود رنجانیده است و سزاوار آن گردیده که خداوند از حوریّه‌های‌بهشتی به همسری او درنیاورد.(136)

اثر گفتن »یا عَلِیُّ یا عَظیم«

حضرت امام رضاعلیه السلام فرموده‌اند:
خداوند تبارک و تعالی برای خود نام‌هایی را اختیار فرموده که با آن‌ها خوانده‌می‌شود، و اوّل نامی را که اختیار نموده »العلیّ العظیم«؛ »بلندمرتبه بزرگ«است؛ زیرا که او از هر چیز برتر و بزرگتر است.(137)
از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است:
هر فرد مؤمن اگر با نیّت خالص و توجّه به خدا و معنای این دو اسم مبارک:»یا عَلِیُّ یا عَظیمُ« مداومت کند، دارای قدر و منزلت گردد.(138)

اثر »یا مُمیت« برای نجات از نفس امّاره

در کتاب »خواصّ آیات قرآن کریم« از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل کرده است که‌فرمودند:
کسی که دارای نفس امّاره است باید هنگام خواب، دست خود را بر سینه نهد وبا نیّت خالص و توجّه به خدا و معنای ذکر، صد مرتبه بگوید: »یا مُمیتُ«تا به خواب رود، خداوند نفس امّاره او را مطیع او می‌کند.(139)

بخش بیست و چهارم

هشت ذکر مهمّ دیگراز حضرت امام رضاعلیه السلام

در این بخش، هشت ذکر از اذکار مهمّ که از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده، نقل‌می‌کنیم:

ا ّ

»یا حیُّ یا قیُّوم«

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هر شخص مؤمن این دو اسم را ورد خود سازد، عمرش دراز شود و در دل‌هاتصرّف کند و محبوب خلایق گردد.(140)
»یا حیُّ یا قَیّوم« دو اسم از اسماء جلاله الهی است که چون باهم گفته می‌شوند یک‌ذکر حساب می‌شود.

«یا مَلِک»

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هر شخص مؤمن این اسم را نوزده مرتبه با نیّت خالص و توجّه به خدا و معنای‌آن بخواند، از خلق بی‌نیاز گردد و در دنیا و آخرت مرفّه‌الحال شود. (141)

»یا حَفیظ«

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هر شخص مؤمن اسم »حَفیظ« را در روز جمعه بعد از نماز نهصد و نود و هشت‌مرتبه، با نیّت خالص و توجّه به خدا و معنای آن بخواند، و با خطّ ریز بنویسدو آن را تعویذ ساخته بر بازو بندد، از وسوسه شیطان، شرّ سلطان، خیالات‌فاسده و باطله و ضرر درّندگان و حیوانات موذی در امان بماند. (142)

»یا باسط«

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هر شخص مؤمن در وقت سحر با طهارت دست به سوی آسمان بردارد و ده‌مرتبه با نیّت خالص و توجّه به خدا و معنای آن بگوید: »یا باسِط« و به‌روی خود بمالد، هرگز محتاج نگردد و از غم فقر و نیازمندی رهایی یابد و ازجایی که گمان نداشته باشد نعمت به او رسد و روزی او فراوان شود. (143)

»یا فَتّاح«

حضرت امام رضاعلیه السلام فرمودند:
هر شخص مؤمن در روز جمعه بعد از نماز صبح، هفتاد مرتبه با نیّت خالص وتوجّه به خدا و معنای آن، دست بر سینه گذارد و بگوید: »یا فَتَّاح«، غفلت‌از دل او خارج شود و خداوند متعال درِ دلِ او را به سوی عالم نور و معنی‌می‌گشاید.(144)
ا»یا وَدُود«
از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده که فرمودند:
اگر کسی به جهت اُلفت و مهربانی میان زن و شوهر، هزار و یک مرتبه این اسم‌را بر مویز یا خوراکی دیگر با نیّت خالص و توجّه به خدا و معنای آن بخواند ومرد و زن هر دو از آن بخورند، میان ایشان اُنس و محبّت شدید پیدا می‌شود.(145)

»یا قُدُّوس«

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده:
هر شخص مؤمن اوّل ظهر این اسم را صد و هفتاد مرتبه با نیّت خالص و توجّه‌به خدا و معنای آن بگوید، دل او نورانی شود و از وسوسه شیطان در امان باشد.(146)

»یا سَلام«

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده:
هر شخص مؤمن صد و سی و یک مرتبه اسم »سَلام« را با نیّت خالص وتوجّه به خدا و معنای آن بر بیمار بخواند، آن مرض برطرف شود.
و نیز آن حضرت فرمودند:
اگر شخص مؤمن این اسم را بر نقره نقش کند و همیشه همراه خود نماید به‌شرطی که با طهارت باشد، از شرّ شیطان حفظ گردد و بر دشمنان غلبه یابد و باایمان سالم از دنیا برود.(147)

بخش بیست و پنجم

هشت روایت از حضرت امام رضاعلیه السلام درباره نقش نگین انگشتر و دعای آن

در این بخش، هشت روایت از حضرت امام رضاعلیه السلام درباره نقش نگین انگشتر ودعای آن نقل می‌کنیم:

ً

حسین بن خالد صیرفی گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: ... نقش نگین‌انگشتر حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام چه بوده است؟
حضرت فرمود:
چرا از کسانی که پیش از او بودند، نمی‌پرسی؟
عرض کردم: اکنون از آن‌ها می‌پرسم.
امام‌علیه السلام فرمود:
نقش نگین آدم »لا إله إلاّ اللَّه، محمّد رسول اللَّه« بود؛ »معبودی جز خداوندنیست، محمّد فرستاده خدا است«، و با همان به زمین هبوط کرد و فرود آمد.
نوح هنگامی که بر کشتی سوار شد خداوند عزّ وجلّ به او وحی فرمود: ای‌نوح؛ اگر از غرق‌شدن می‌ترسی هزار مرتبه بگو: »لا إله إلاّ اللَّه«، سپس از من‌نجات خود و همراهانت را بخواه تا شما را از غرق‌شدن نجات دهم.
چون نوح و همراهانش در کشتی قرار گرفتند و طناب کشتی را رها کردند، بادتندی بر آنان وزید، نوح خود را از غرق شدن ایمن نیافت، باد هم به او مهلت‌نمی‌داد تا هزار مرتبه »لا إله إلاّ اللَّه« بگوید، به زبان سریانی گفت: »هیلولیاًألفاً ألفاً، یا ماریا؛ یا ماریا؛ اتقن«، آنگاه موج دریا آرام شد و کشتی قرارگرفت، و نوح با خود گفت: کلامی که به سبب آن خدا مرا از غرق‌شدن نجات داد،سزاوار است که هرگز از من جدا نگردد، لذا بر نگین انگشتریش نوشت:
»لا إله إلاّ اللَّه« ألف مرّة، یا ربّ اصلحنی.
معبودی جز خداوند نیست هزار مرتبه، پروردگارا؛ مرا اصلاح کن.)و این ترجمه‌همان کلام سریانی است(.
ابراهیم هنگامی که در منجنیق قرار داده شد جبرئیل ناراحت شد، خداوند به اووحی فرمود: ای جبرئیل؛ چه چیز تو را ناراحت ساخته است؟
عرض کرد: پروردگار من؛ ابراهیم، خلیل تو است و بر روی زمین کسی جز او تورا نمی‌پرستد، دشمنت و دشمنش را بر او مسلّط ساخته‌ای.
خداوند به او وحی فرمود: ساکت باش، بنده‌ای مانند تو که می‌ترسد چیزی ازدست او برود شتاب می‌کند، ولی من بنده‌ام در اختیارم می‌باشد هر زمان که‌بخواهم او را می‌گیرم.
امام‌علیه السلام فرمود: پس از شنیدن کلام پروردگار جبرئیل قلب و روحش آرام گرفت،و متوجّه ابراهیم شد، به او گفت: آیا در این حالی‌که هستی حاجتی داری؟فرمود: امّا به تو هرگز حاجتی ندارم.
خداوند در حال فرودآمدن ابراهیم جبرئیل را نزد او روانه ساخت و

انگشتری که‌بر آن شش کلمه نقش شده بود برایش فرستاد و آن کلمات چنین بود:
لا إله إلاّ اللَّه، محمّد رسول اللَّه، لا حول ولا قوّة إلاّ باللَّه، فوّضت أمری‌إلی اللَّه، أسندت ظهری إلی اللَّه، حسبی اللَّه.
معبودی جز خداوند نیست، محمّد فرستاده خداوند است، هیچ توانائی و نیروئی‌جز به سبب خداوند نیست، کار خود را به خدا واگذار نمودم، پشت خود را به خدامحکم ساختم، خدا مرا بس است.
خداوند به او وحی فرمود: این انگشتر را در انگشت خود کن و من آتش را بر توسرد و سلامت می‌گردانم.
سپس حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
نقش نگین انگشتر موسی دو کلمه بود که آن را از تورات برگرفته بود:
اصبرْ تُوجَر، اصدق تُنْج.
شکیبا باش تا اجر و پاداش داده شوی، راست بگو تا نجات یابی.
و نقش نگین سلیمان چنین بود:
سبحان من ألجم الجنّ بکلماته.
پاک و منزّه است خداوندی که جنّ را با کلمات خود لجام نهاد و مهار کرد.
و نقش نگین عیسی دو کلمه بود که از انجیل برگرفته بود:
طوبی لعبد ذکر اللَّه من أجْله، وویل لعبد نسی اللَّه من أجْله.
خوشا بحال بنده‌ای که بخاطر او خدا یاد شود، و وای بر بنده‌ای که بخاطر او خدافراموش شود.
نقش نگین حضرت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم: »لا إله إلاّ اللَّه، محمّد رسول اللَّه« بود.
نقش نگین حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام »الملک للَّه« بود؛ یعنی جهان و فرمانروائی‌جهان از آنِ خداوند است.
نقش نگین حسن بن علی‌علیه السلام »العزّة للَّه« بود؛ یعنی عزّت و شکست‌ناپذیری‌برای خداست.
نقش نگین حسین بن علی‌علیه السلام »إنّ اللَّه بالغ أمره« بود؛ یعنی خداوند امر خودرا به انجام خواهد رسانید.
علیّ بن الحسین‌علیه السلام همان انگشتر پدر را در دست می‌کرد، امام باقرعلیه السلام نیزهمان انگشتر امام حسین‌علیه السلام را در دست می‌نمود.
نقش نگین جعفر بن محمّدعلیه السلام »اللَّه ولیّی وعصمتی من خلقه« بود؛ یعنی‌خدا سرپرست من و نگهدار من از آفریدگانش می‌باشد.
نقش نگین موسی بن جعفرعلیه السلام »حسبی اللَّه« بود؛ یعنی خدا مرا بس است.
حسین بن خالد گوید: آن‌گاه حضرت امام رضاعلیه السلام دست مبارک خود

را گشود،انگشتر پدرش در انگشت مبارک او بود و نقشی که بر آن بود به من نشان داد.(148)

به روایت دیگر نقش انگشتر آن حضرت چنین بود: »وَلِیُّ اللَّه«.(149)

نقش نگین انگشتر حضرت امام رضاعلیه السلام به روایت دیگر

یونس بن عبدالرّحمان گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام در مورد نقش نگین انگشترخودش و پدر بزرگوارش سئوال کردم، فرمود:
نقش نگین انگشتر من »ما شآءَ اللّٰهُ، لا قُوَّةَ إِلّا بِاللّٰهِ«)آنچه خدا بخواهد همان‌می‌شود، هیچ نیروئی جز به سبب خداوند نیست(، و نقش نگین انگشتر پدرم»حَسْبِیَ اللّٰهُ«)خدا مرا بس است(بود و من آن را در انگشت می‌کردم.(150)

نقش نگین انگشتر حضرت امام رضاعلیه السلام نیز به روایت دیگر

در کتاب »جنّات الخلود« می‌نویسد: نقش نگین انگشتر حضرت امام رضاعلیه السلام این‌است:
ما شآءَ اللّهُ، لا قُوَّةَ إلّا بِاللّهِ.
آنچه خدا بخواهد، قوّتی جز برای خداوند نیست.
نقش این جمله در نگین - خصوصاً اگر یمنی و زرد باشد - برای توانگری بسیارمفید است؛ مخصوصاً اگر در زیر آن، »محمّد و علی« کَنده شده باشد.(151)

همراه داشتن انگشتر عقیق زرد و فیروزه در راه زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام

قاسم بن علاء از خادم امام هادی‌علیه السلام روایت کرده است که گفت: از آن حضرت‌اجازه خواستم که برای زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام به شهر طوس بروم، فرمود:
باید همراه تو انگشتری باشد که نگین آن عقیق زرد رنگ باشد، و بر روی آن این‌جمله: »ما شآءَ اللّهُ، لا قُوَّةَ إِلّا بِاللّهِ، أَسْتَغْفِرُ اللّهَ«؛ »آنچه خدا بخواهد،هیچگونه نیروئی جز به وسیله خداوند نیست، از خدا طلب آمرزش می‌کنم«، و برطرف دیگرش نام زیبای »محمّد و علی« حک شده باشد؛ زیرا که آن، باعث‌ایمنی از دزدان گردنه و بین راه، و موجب سلامتی بیشتر و محفوظ ماندن دین‌تو است - تا آنکه فرمود: -
و باید با تو انگشتر دیگری از فیروزه باشد؛ اگر در میان راه بین شهر طوس ونیشابور شیری با شما برخورد کند و مانع از رفتن قافله گردد، تو پیش برو و آن‌انگشتر را به او نشان بده و بگو: مولای من به تو می‌فرماید: از سر راه کنار برو.
سپس فرمود: باید بر یک طرف آن این جمله: »اللَّه الملک«؛ »خداوند صاحب‌مُلک و پادشاه عالم است«، و بر طرف دیگرش: »الملک للَّه الواحد القهّار«؛»تمام هستی از آن خداوندی است که یکتا و شکست‌ناپذیر است« کنده‌کاری شده‌باشد که آن، انگشتر امیرالمؤمنین‌علیه السلام است.
- و کلامش را ادامه داد تا آنکه فرمود: - و نگین آن فیروزه بوده است و آن باعث‌ایمنی از درندگان و پیروزی در جنگ‌ها است تا آخر روایت.
در این روایت، قاسم بن علاء دو معجزه امام‌علیه السلام را مشاهده کرده است.(152)
قابل توجّه است که در آن زمان، راه طوس بسیار خطرناک بوده است.

نقش نگین انگشتر فیروزه برای فرزنددار شدن

علیّ بن محمّد نصیری گوید: با دختر جعفر بن محمود ازدواج کردم و او را بسیاردوست داشتم، ولیکن مدّتی گذشت از وی فرزندی نیامد، خدمت حضرت امام‌رضاعلیه السلام رسیدم و موضوع را عرض کردم.
حضرت تبسّم کرد و فرمود:
در انگشتری که نگین آن فیروزه باشد بنویس: »رَبِّ لاتَذَرْنی فَرْداً وَأَنْتَخَیْرُ الْوارِثینَ«(153)؛ »خداوندا؛ مرا تنها وامگذار و تو بهترین وارثانی«.(154)

انگشتر عقیق و دعا برای حفظشدن از شرّهای آسمانی و زمینی

از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است که فرمودند:
هر کس شب را به روز آورد در حالی‌که انگشتری که نگین آن عقیق است دردست راست او باشد، قبل از اینکه احدی او را ببیند نگین انگشتر را به طرف‌کف دست بگرداند و سوره »إنَّا أنْزَلْناه« را تا آخر بخواند سپس بگوید:
امَنْتُ بِاللَّهِ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَامَنْتُ بِسِرِّ الِ مُحَمَّدٍ وَعَلانِیَتِهِمْ.ایمان آوردم به خداوندی که یگانه است و شریکی برای او نیست، و ایمان آوردم به سرّ آل محمّد و آشکار آنان.
خداوند در آن روز او را حفظ می‌کند از هر چه از آسمان فرود می‌آید و از آنچه به‌آسمان بالا می‌رود و از آنچه در زمین داخل می‌شود و از آنچه از زمین خارج‌می‌شود، و تا شب کند در حرز خدا و رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم است.(155)

دعا هنگام دست‌نمودن انگشتر

این دعا از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است:
هنگامی که انگشتر به انگشت خود می‌کنی بگو:
أَللّٰهُمَّ سَمِّنی بِسیمآءِ الْإیمانِ، وَاخْتِمْ لی بِالْخَیْرِ، وَاجْعَلْ عاقِبَتی‌خداوندا؛ نشان ایمان در سیما و چهره‌ام آشکار کن، و پایان کارم را به خوبی قرار ده، و سرانجام مرا إِلی خَیْرٍ، إِنَّکَ أَنْتَ الْعَزیزُ الْکَریمُ.(156)
به خوبی قرار بده، که تو عزیز و بزرگوار هستی.
1) در بعضی از روایاتِ این بخش، تصریح شده است که نه تنها همراه نمودن این حرزها، بلکه خواندن آن‌ها نیز مؤثّر است.
2)
3) مهج الدعوات: 49، عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 136/2، البلد الأمین: 640، بحار الأنوار: 192/94 و 343، المجموع‌الرائق: 361/1.
4)
5)
6)
7)
8) مهج الدعوات: 51، و در هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 609، البلد الأمین: 434، بحار الأنوار: 344/94، و ج 6/95با تفاوتی اندک.
9) مهج الدعوات: 52، بحار الأنوار: 345/94.
10) مکارم الأخلاق: 263/2، و در بحار الأنوار: 21/95 و 28 با اختلاف.
11) سوره محمّدصلی الله علیه وآله وسلم، آیه 22.
12)
13)
14)
15)
16)
17)
18)
19)
20)
21)
22)
23)
24)

25)
26)
27)
28)
29)
30) مهج الدعوات: 298، بحار الأنوار: 349/94.
31) جنّات الخلود: 33.
32)
33)
34)
35)
36)
37)
38) سوره مریم، آیات 22 - 34.
39) سوره نحل، آیه 78 و 79.
40)
41)
42)
43)
44)
45)
46)
47)
48)
49) سوره شعراء، آیه 1 - 4.
50) مهج الدعوات: 297، بحار الأنوار: 345/94.
51) بحار الأنوار: 90/95.
52)
53)
54) بحار الأنوار: 2 .20/95. الدعوات: 189، روضة الواعظین: 313.
55)
56) سوره طه، آیه 105 - 107.
57) الدعوات: 199، و در البلد الأمین: 619، المصباح: 208 و بحار الأنوار: 97/95 با کمی تفاوت آمده است.
58) بحار الأنوار: 82/95 .
59) خنازیر؛ غدّه‌هایی است که در گردن انسان ایجاد می‌شود.

60) الدعوات: 197، مكارم الأخلاق: 246/2، بحار الأنوار: 100/95.
61) جامع أحاديث الشيعة: 376/19، بحار الأنوار: 2/103 ح 4)با تفاوت در راوى حديث(.
62) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 45/2، صحيفة الإمام الرضاعليه السلام: 258.
63) جامع أحاديث الشيعة: 527/19، مستدرک الوسائل: 382/5، و در بحار الأنوار: 249/86 با اختلاف.
64) مكارم الأخلاق: 150/2، بحار الأنوار: 295/95.
65) وسائل الشيعة: 304/12.
66) صحيفة الإمام الرّضاعليه السلام: 288.
67) بحار الأنوار: 173/76، فقه الرّضاعليه السلام: 399.
68) سوره يس، آيه 9.
69) سوره توبه، آيه 129.
70) بحار الأنوار: 174/76، فقه الرّضاعليه السلام: 400.
71) بحار الأنوار: 357/95.
72) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 95/1، و در بحار الأنوار: 181/94 ح 9 با اختلاف.
73) مهج الدعوات: 459، المصباح: 390، البلد الأمين: 655، بحار الأنوار: 257/85.
74)
75)
76)
77) إقبال الأعمال: 458، بحار الأنوار: 130/98.
78) مهج الدعوات: 307، مستدرک الوسائل: 139/5، بحار الأنوار: 223/86.
79)
80)
81) زاد المعاد: 515، جمال الأُسبوع: 162، هديّة الزائرين وبهجة الناظرين: 636، بحار الأنوار: 170/91، مستدركالوسائل: 272/6.
82)
83) مجموعة الأدعية)مخطوط(: 10.
84) مجموعة الأدعية)مخطوط(: 24.
85) سوره نوح، آيه 11 و 12.
86) صحيفه علويّه: 539.
87) البلد الأمين: 669.
88) فتح الأبواب: 204، مستدرک الوسائل: 238/6، بحار الأنوار: 275/91،

الجُنّة الواقية والجَنّة الباقية)مخطوط(: 75.
89) اصل اين دعا از حضرت امام صادقعليه السلام است و حضرت امام رضاعليه السلام تتمّه دعا را به آن افزودند.
90) جمال الأُسبوع: 112، مصباح المتهجّد: 423، الصحيفة الصادقية: 954.
91) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 70/2، بحار الأنوار: 343/95.
92) الدعوات: 93، بحار الأنوار: 207/94.
93) سفينة البحار: مادّه »سبّح«.
94) الدعوات: 114، بحار الأنوار: 285/95.
95) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 38/2، صحيفة الإمام الرضاعليه السلام: 232 با اختلاف.
96) و3. جامع احاديث الشيعة: 458/19، صحيفة الإمام الرضاعليه السلام: 288، مسند الرضاعليه السلام: 175.
97)
98)
99) ذخيرة الآخرة: 167.
100) صحيفة الإمام الرضاعليه السلام: 277، مسند الرضاعليه السلام: 67.
101) فقه الرّضاعليه السلام: 342، مستدرک الوسائل: 299/4.
102) سوره حجر، آيه 87: »همانا ما هفت آيه با ثنا)در سوره حمد(و اين قرآن باعظمت را بر تو فرستاديم«.
103) سوره نمل، آيه 29 و 30: »نامه بزرگی به سوی من افکنده شده آن نامه از جانب سليمان است و عنوانش به نام خداوندبخشنده مهربان است«.
104) اخبار و آثار حضرت امام رضاعليه السلام: 576.
105) سوره قصص، آيه 46.
106) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 220/1.
107) تفسير القمی: 180، بحار الأنوار: 274/92 و المستدرک: 296/4.
108) فقه الرّضاعليه السلام: 342.
109) فقه الرّضاعليه السلام: 343.
110) البلد الأمين: 58.
111) الدعوات: 271، بحار الأنوار: 295/102.
112) فقه الرّضاعليه السلام: 344.
113) بحار الأنوار: 333/92، عيون اخبار الرضاعليه السلام: 36/2، صحيفة الإمام الرضاعليه السلام: 228.
114) فقه الرّضاعليه السلام: 344.
115) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 109/1.

116) مسند الرضاعليه السلام: 64.
117) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 65/2.
118) سوره فاطر، آيه 41.
119) فلاح السائل: 281، وسائل الشيعة: 1028/4.
120) سوره إسراء، آيه 45.
121) سوره جاثية، آيه 23.
122) سوره نحل، آيه 108.
123) سوره كهف، آيه 57.
124) عدّة الداعى: 338.
125) جامع أحاديث الشيعة: 126/6، وسائل الشيعة: 849/4.
126) اخبار و آثار حضرت امام رضاعليه السلام: 498.
127) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 245/1.
128) مكارم الأخلاق: 286/2، بحار الأنوار: 129/95.
129) مكارم الأخلاق: 187/2، مسند الرضاعليه السلام: 67)با اختلاف(.
130) جامع أحاديث الشيعة: 568/19.
131) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 229/1، روضة الواعظين: 322، وسائل الشيعة: 1212/4، جامع أحاديث الشيعة: 538/19.
132) جامع أحاديث الشيعة: 480/19، مستدرک الوسائل: 361/5.
133) جامع أحاديث الشيعة: 482/19وسائل الشيعة: 1226/4.
134) مستدرک الوسائل: 344/10، بحار الأنوار: 133/101 ح 65.
135) اوقيه: معيارى است براى وزن؛ پيش از اين، برابر چهل درهم بود، بعداً برابر شصت درهم شد و در اصطلاح زرگران‌برابر دوازده درهم است.
136) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 83/2 ح 26.
137) المصباح: 418.
138) خواصّ آيات قرآن كريم: 69.
139) خواصّ آيات قرآن كريم: 65.
140) خواصّ آيات قرآن كريم: 68.
141) خواصّ آيات قرآن كريم: 69.
142) خواصّ آيات قرآن كريم: 71.
143) خواصّ آيات قرآن كريم: 73.
144) خواصّ آيات قرآن كريم: 77.
145) خواصّ آيات قرآن كريم: 77.
146) خواصّ آيات قرآن كريم: 82 .
147) خواصّ آيات قرآن كريم: 82 .
148) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 55/2، وسائل الشيعة: 411/3 با اختلاف.

149) بحار الأنوار: 7/49.
150) وسائل الشيعة: 410/3.
151) جنّات الخلود: 33.
152) وسائل الشيعة: 314/8.
153) سوره انبياء، آيه 89 .
154) اخبار و آثار حضرت امام رضاعليه السلام: 736.
155) اكسير الدعوات: 351.
156) فقه الرّضاعليه السلام: 395.

بخش بیست و ششم

هشت زیارت از زیارت‌های حضرت امام رضاعلیه السلام

در این بخش، هشت زیارت از زیارت‌های حضرت امام رضاعلیه السلام را نقل می‌کنیم.(1)
آنچه رعایت آن برای زائرینِ محترم مهمّ است، توجّه به معنای زیارتی است که‌می‌خوانند.
نکته مهمّ دیگری که باید به آن توجّه داشته باشیم، این است که مقصود از توجّه به‌معنای زیارت، فقط این نیست که مفهوم آنچه را که می‌خوانیم بدانیم؛ بلکه علاوه براین، باید در فکر عمل به آن نیز باشیم.
به عنوان نمونه در زیارت اوّل حضرت امام رضاعلیه السلام، درباره امام زمان عجّل اللّه تعالی‌فرجه می‌خوانیم: »وَتَجْعَلُنا مَعَهُ فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَة«؛ »خداوندا؛ ما را در دنیا و آخرت با آن‌حضرت قرار ده«.
توجّه کامل به این جمله از زیارت، در صورتی است که تصمیم به معیّت و همراه‌بودن با امام زمان ارواحنا فداه را در تمام حالات و مراحل زندگیِ خود داشته باشیم و این،فقط با لطف خدا و توجّه و عنایت اهل بیت‌علیهم السلام ممکن و میسّر است.
ان شاء اللّه زائرین گرامی پس از زیارت آن بزرگوار، اوّلین و مهمّترین حاجت خودرا تعجیل ظهور حضرت بقیّة اللّه الأعظم عجّل اللّه تعالی فرجه قرار دهند؛ زیرا همان‌گونه که‌امام حسن عسکری‌علیه السلام به احمد بن اسحاق فرمودند، در میان کسانی که در عصرغیبت به امامت امام زمان ارواحنا فداه معتقد هستند، فقط کسانی از فتنه‌های آخرالزمان‌نجات می‌یابند که خداوند آنان را به دعانمودن برای تعجیل ظهور امام زمان عجّل اللّه تعالی‌فرجه موفّق نماید(2).

اکنون به بیان آداب زیارت می‌پردازیم:
محدّث قمی‌رحمه الله نقل کرده‌است: آداب زیارت بسیار است و در اینجا به چند چیزاکتفا می‌شود:
اوّل: پیش از بیرون رفتن برای سفر زیارت غسل نماید.
دوّم: کلام بیهوده و لغو و دعوا و مجادله را در راه ترک کند.
سومّ: برای زیارت هر امامی غسل نماید و دعایی که در هنگام غسل وارد شده‌است بخواند.
چهارم: با طهارت باشد.
پنجم: جامه‌های پاک و پاکیزه و نو بپوشد، و خوب است رنگ لباسی که می‌پوشدسفید باشد.
ششم: در وقت رفتن به روضه مقدّسه گام‌ها را کوتاه برداشته و به آرامی و وقار سیرنموده و خاضع و خاشع باشد و سر به زیر اندازد و به بالا و اطراف خود التفات ننماید.
هفتم: در غیر زیارت امام حسین‌علیه السلام خود را خوش‌بو نماید.
هشتم: در وقت رفتن به حرم مطهّر زبان را به ذکر تکبیر و تحمید و تسبیح و تهلیل‌و تمجید مشغول نماید و به صلوات فرستادن بر محمّد وآل محمّدعلیهم السلام دهان خود را؛ظگ‌معطّر سازد.
نهم: بر در حرم شریف ایستاده و طلب اذن ورود به حرم نماید و سعی در تحصیل‌رقّت قلب و خضوع و شکستگی خاطر نماید، و در عظمت و جلالت قدر صاحب آن‌مرقد منوّر فکر کند، و باور داشته باشد که می‌بیند ایستادن او را، و می‌شنود کلام او را، وجواب می‌دهد سلام او را؛ چنانچه به همه این‌ها شهادت می‌دهد در وقت خواندن اذن‌دخول.
و اندیشه کند در محبّت و لطفی که به شیعیان و زائران خود دارند و تأمّل کند درخرابی حال خود و جفایی که به آن بزرگواران کرده و فرموده‌های بی‌شماری که ازایشان نشنیده و آزارها و اذیّت‌ها که از او به ایشان یا به خاصّان و دوستان ایشان رسیده‌که برگشت آن به آزردن ایشان است و اگر براستی در خود نگرد قدم‌هایش از رفتن بازایستد و قلبش خاشع گردد و چشمش گریان شود و این، روح آداب زیارت است.
دهم: بوسیدن عتبه عالیه و آستانه مبارکه است.(3)
و مرحوم شهیدرحمه الله فرموده است: اگر زیارت‌کننده سجده کند و نیّت کند که از برای‌خدا سجده می‌کنم به شکرانه این که مرا به این مکان رسانیده بهتر خواهد بود.
یازدهم: پای راست را در وقت داخل شدن مقدّم داشته و پای چپ را در

وقت‌بیرون آمدن مقدّم بدارد، مانند آنچه در واردشدن و خارج‌شدن از مسجد عمل‌می‌کند.
دوازدهم: نزد ضریح مطهّر بایستد به گونه‌ای که خود را بتواند به آن بچسباند. وتوهّم آن که دور ایستادن ادب می‌باشد وَهْم است؛ زیرا که چسبیدن به ضریح وبوسیدن آن در روایت وارد شده است.
سیزدهم: در وقت زیارت پشت به قبله و رو به قبر منوّر بایستد، و ظاهراً این ادب‌مختصّ به زیارت معصوم است.
و چون از خواندن زیارت فارغ شد گونه راست را به ضریح بگذارد و به حال‌تضرّع دعا کند، پس گونه چپ را بگذارد و بخواند خدا را به حقّ صاحب قبر که او رااز اهل شفاعت آن بزرگوار قرار دهد و در دعا مبالغه نموده و اصرار نماید. پس به‌سمت سر مطهّر برود و رو به قبله بایستد و دعا کند.
چهاردهم: در وقت خواندن زیارت - اگر عذری ندارد از ضعف و درد کمر و درد پاو غیر این‌ها - بر روی پا بایستد.
پانزدهم: در هنگام دیدن قبر مطهّر پیش از شروع در خواندن زیارت، تکبیربگوید.
و در خبر‌یست که هر کس تکبیر بگوید پیش روی امام‌علیه السلام و بگوید: »لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُوَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ« برای او خشنودی خدای بزرگ نوشته شود.
شانزدهم: زیارت‌هایی که از ائمّه‌علیهم السلام روایت شده بخواند و خواندن زیارت‌های‌ساختگی که بعضی از بی‌خردان از عوام آن‌ها را با بعضی از زیارات تلفیق کرده ونادانان را به آن مشغول ساخته‌اند، ترک نماید.
شیخ کلینی‌رحمه الله روایت کرده از عبدالرحیم قصیر که گفت:
وارد شدم بر حضرت صادق‌علیه السلام و گفتم: فدایت شوم از پیش خود دعایی اختراع‌کردم.
حضرت فرمود:
واگذار مرا از اختراع خود، هر گاه تو را حاجتی روی دهد به حضرت رسول‌صلی الله علیه وآله وسلم‌پناه بر و دو رکعت نماز بخوان و هدیه کن آن را به سوی آن حضرت الخ.
هفدهم: نماز زیارت را بخواند، و اقلّ آن دو رکعت است.
مرحوم شهید فرموده: که اگر زیارتِ پیغمبرصلی الله علیه وآله وسلم است نماز را در روضه مطهّره‌بجا آورد و اگر در حرم یکی از ائمّه‌علیهم السلام است در بالای سر بجا آورد و اگر آن دو رکعت‌را در مسجدِ آن مکان یعنی مسجد حرم انجام دهد جایز است.
و علّامه مجلسی‌رحمه الله فرموده: به نظر من اگر نماز زیارت و غیر آن را در پشت قبر یابالای سر انجام دهد بهتر است.

)و نماز خواندن جلوتر از قبر امام‌علیه السلام چون بی‌احترامی و بی‌ادبی نسبت به مقام‌مقدّس آن بزرگوار است، جایز نیست(.
هیجدهم: در رکعت اوّل سوره »یس« و در رکعت دوّم سوره »الرحمن« را بخواند؛اگر کیفیّت مخصوصی برای نماز زیارتی که می‌خواند وارد نشده باشد، و بعد از نمازبه آنچه وارد شده یا به آنچه در خاطر او می‌رسد برای دین و دنیای خود و برای عموم‌مؤمنین دعا کند؛ زیرا که آن به اجابت نزدیک‌تر است.
نوزدهم: مرحوم شهید فرموده: اگر کسی داخل حرم مطهّر شود و ببیند نمازجماعت منعقد شده است اوّل نماز بخواند پیش از آنکه زیارت نماید.)در صورتی‌که شرایط شرکت در نماز جماعت برای او وجود داشته باشد(... .
بیستم: مرحوم شهید از جمله آداب زیارت، تلاوت کردن قرآن را نزد ضریح‌های‌مطهّره و هدیه کردن آن را به روح مقدّس آن امام یا آن که زیارت می‌شود برشمرده وگفته است که این کار، فایده‌اش به زیارت‌کننده برمی‌گردد و نوعی احترام وبزرگداشت کسی است که زیارت می‌شود.
بیست و یکم: ترک نمودن سخنان ناشایسته و کلمات لغو و بیهوده و ترک اشتغال‌به صحبت‌های دنیویّه که همیشه در هر جا مذموم و قبیح و مانع رزق و باعث قساوت‌قلب است خصوص در این بقعه‌های مطهّره و زیر این گنبدهای بلندمرتبه و ارزشمندکه خدای تعالی خبر می‌دهد از بزرگی و جلالت آن‌ها در سوره نور »فی بُیُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ«(4) تا آخر آیه.
بیست و دوّم: صدای خود را در وقت زیارت بلند نکند، چنانچه در »هدیّةالزائرین« ذکر کردم.
بیست و سوّم: وقتی می‌خواهد مراجعت کند و از شهر خارج شود، با امام‌علیه السلام وداع‌کند به آنچه در روایات آمده یا به غیر آن.
بیست و چهارم: به سوی خدا بازگردد و از گناهان خویش استغفار نماید و کردار وگفتار خود را بعد از زیارت نسبت به پیش از آن بهتر نماید.
بیست و پنجم: به قدر توان بر خادمان آستانه شریفه انفاق نماید، و سزاوار است‌که خدّام آن مکان شریف از اهل خیر و صلاح و صاحب دین و مروّت باشند وتحمّل نمایند آنچه از زائرین می‌بینند و خشم خود را بر آن‌ها فرو نشانند و غلظت ودرشتی بر آن‌ها ننمایند و بر قضاء حوائج محتاجین اقدام کنند و افراد غریب و ناآشنارا راهنمائی و دلالت کنند اگر راه را گم نمایند، و خلاصه باید خدّام به حقیقت وراستی در خدمات لازمه از تنظیف و حراست و محافظت زائران و غیره، مشغول‌باشند.
بیست و ششم: انفاق و احسان نماید بر مجاورین آن بقعه مبارکه که دچار فقر وناداری هستند ولی آبرومندند؛ خصوصاً سادات و اهل علم که ترک دیار کرده‌اند و به‌تلخی غربت و تنگدستی مبتلایند و همواره پرچم تعظیم

شعائر الهی را برپا نموده، وجهاتی را دارا هستند که ملاحظه هر یک از آنها کافی در لزوم اعانت به آن‌ها و رعایت‌حالشان است.
بیست و هفتم: مرحوم شهید فرموده: از جمله آداب این است که وقتی از زیارت‌بهره‌مند گردید، زودتر از آن مکان شریف بیرون رود، برای مزید تعظیم و احترام وشدّت شوق به رجوع.
و نیز فرموده: در وقتی که زن‌ها می‌خواهند زیارت کنند باید از مردان جدا باشند وتنها زیارت کنند و اگر در شب زیارت کنند اولی است و باید که وضع خود را تغییردهند، یعنی لباس خوب و عالی را به لباس پست بدل کنند که شناخته نشوند و مخفی‌و پنهان بیرون آیند که کسی کمتر ایشان را ببیند و بشناسد و اگر با مردان زیارت کنندنیز جایز است اگرچه مکروه است.
از این گفتار معلوم شد کثرت قبح و زشتی آنچه متعارف شده که زن‌ها به اسم‌تشرّف به زیارت خود را آرایش نموده با لباس‌های نفیس از خانه‌ها بیرون می‌آیند ودر حرم‌های مطهّره با نامحرمان برخورد می‌نمایند.
زنانی که در طرف قبله مردان می‌نشینند و با رفتار خود حواسّ مردم را پریشان‌می‌کنند، و زائرین و نمازگزاران و گریه‌کنندگان را از عبادت باز می‌دارند از گروهی‌شمرده می‌شوند که راه خدا را می‌بندند.
در واقع این‌گونه زیارتِ زنان از منکرات شمرده می‌شود نه از عبادات، و وسیله‌هلاکت است نه تقرّب.
از حضرت امام صادق‌علیه السلام نقل شده که حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام به اهل عراق‌فرمود:
یا أهل العراق؛ نبّئت أنّ نساؤکم یوافین الرّجال فی الطریق أماتستحیون؟
ای اهل عراق؛ به من خبر رسیده که زن‌های شما در راه به مردان می‌رسند یعنی درکوچه و بازار به نامحرمان برمی‌خورند، آیا شماهاحیا نمی‌کنید؟
و فرمود:
لعن اللّه من لایغار.
خداوند لعنت کند کسی را که غیرت ندارد.
بیست و هشتم: سزاوار است وقتی که زوّار بسیارند کسانی که خود را زودتر به‌ضریح رسانده‌اند زیارت را کم نموده و کنار روند تا دیگران نیز مثل آن‌ها به نزدیک‌شدن به ضریح فائز گردند.(5)
بیست و نهم: هنگام تشرّف به اماکن مقدّسه و حرم‌های مطهّر اهل بیت‌علیهم السلام بهترین‌موقعیّت از لحاظ مکان و حال زائر برای دعا نمودن برای تعجیل ظهور امام زمان‌ارواحنا فداه وجود دارد؛ بنابراین زائرین محترم باید به این وظیفه اساسی خود در همه‌اماکن مقدّسه توجّه داشته باشند.
سی‌ام: چون انسان از هر کجا که بخواهد می‌تواند امام زمان ارواحنا فداه

را زیارت‌کند، سزاوار است پس از خواندن زیارت در حرم‌های مطهّر، به امام عصر ارواحنا فداه‌توجّه نموده و با خواندن زیارت آن حضرت نیز قلب خود را صفا بخشیده و وظیفه‌خود را انجام دهد.

آغاز آداب زیارت

همان‌گونه که بیان کردیم آداب زیارت از هنگام سفر به مشهد مقدّس آغازمی‌شود، به این جهت زائرین گرامی نه‌تنها هنگام تشرّف به حرم مطهّر حضرت امام‌رضاعلیه السلام بلکه از وقتی که می‌خواهند سفر زیارت را آغاز کنند، باید از نظر فکری وروحی خود را آماده نموده تا از عنایات و توجّهات کریمانه حضرت امام رضاعلیه السلام کاملاًبهره‌مند شوند.
راهنمایی‌هایی که در گفتار خاندان وحی‌علیهم السلام درباره آغاز سفر وارد شده است،دلیل واضح و روشنی بر این حقیقت می‌باشد که لازم است زائر از ابتداء سفر دارای‌طهارت باطنی و آمادگی معنوی باشد.
به این جهت در بعضی از زیارات مانند زیارت اوّل حضرت امام رضاعلیه السلام، آداب‌زیارت از هنگام شروع سفر به مشهد مقدّس وارد شده است.
مستحبّ است زائرین محترم از ابتداء شروع به سفر، آن‌ها را رعایت کنند و پس ازورود به مشهد مقدّس آداب زیارت را از هنگام تشرّف به حرم مطهّر حضرت امام‌رضاعلیه السلام انجام دهند.

دعای اذن ورود به حرم مطهّر حضرت امام رضا علیه السلام

اشاره

قبل از نقل زیارت‌های حضرت امام رضاعلیه السلام، این دعا را به عنوان اذن ورود به حرم‌مطهّر آن حضرت، ذکر می‌نماییم: (6)
أَللَّهُمَّ إِنّی وَقَفْتُ عَلی بابٍ مِنْ أَبْوابِ بُیُوتِ نَبِیِّکَ صَلَواتُکَ‌خداوندا؛ من ایستاده‌ام کنار دری از درهای خانه‌های پیامبرت که درود توعَلَیْهِ وَاٰلِهِ، وَقَدْ مَنَعْتَ النَّاسَ أَنْ یَدْخُلُوا إِلّا بِإِذْنِهِ، فَقُلْتَ »یابر او و آل او باد، و تو مردم را بازداشته‌ای از این‌که بدون اجازه او وارد شوند، و فرموده‌ای: »ای‌أَیُّهَا الَّذینَ امَنُوا لاتَدْخُلُوا بُیُوتَ النَّبِیِّ إِلّا أَنْ یُؤْذَنَ لَکُمْ«(7).کسانی که ایمان آورده‌اید به خانه‌های پیامبر وارد نشوید مگر اینکه به شما اجازه داده شود«.أَللَّهُمَّ إِنّی أَعْتَقِدُ حُرْمَةَ صاحِبِ هذَا الْمَشْهَدِ الشَّریفِ فی غَیْبَتِهِ‌خداوندا؛ من به حُرمت صاحب این مکان شریف در فقدان او معتقدم؛ کَما أَعْتَقِدُها فی حَضْرَتِهِ، وَأَعْلَمُ أَنَّ رَسُولَکَ وَخُلَفآءَکَ عَلَیْهِمُ‌همان‌گونه که آن را در حضورش باور دارم، و می‌دانم که رسول تو و جانشینان تو - کهالسَّلامُ أَحْیآءٌ، عِنْدَکَ یُرْزَقُونَ، یَرَوْنَ مَقامی، وَیَسْمَعُونَ‌درود بر آنان باد - زنده‌اند، نزد تو روزی می‌خورند، جایگاه مرا می‌بینند وکَلامی، وَیَرُدُّونَ سَلامی، وَأَنَّکَ حَجَبْتَ عَنْ سَمْعی کَلامَهُمْ،سخن مرا می‌شنوند، و سلام مرا پاسخ می‌دهند، و تو گوشم را از شنیدن کلام ایشان بازداشته‌ای،وَفَتَحْتَ بابَ فَهْمی بِلَذیذِ مُناجاتِهِمْ. وَإِنّی أَسْتَأْذِنُکَ یا رَبِّ‌و در فهمیدن لذّت راز و نیاز با ایشان را برایم گشوده‌ای. پروردگارا؛ من ابتدا از تو اجازه می‌گیرم،
1. قابل توجّه است که این دعا را هنگام ورود به سایر حرم‌های ائمّه‌علیهم السلام نیز می‌توانیم بخوانیم.
2. سوره احزاب، آیه 53.
أَوَّلاً، وَأَسْتَأْذِنُ رَسُولَکَ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ ثانِیاً، وَأَسْتَأْذِنُ‌و ثانیاً از رسول گرامی‌ات - که درود خدا بر او و آل او باد - اجازه می‌طلبم، و خَلیفَتَکَ الْإِمامَ الْمَفْرُوضَ عَلَیَّ طاعَتُهُ عَلِیَّ بْنَ مُوسَی الرِّضاازجانشین تو امام و پیشوایی که اطاعت او را بر من واجب فرموده‌ای،)یعنی حضرت(علیّ بن موسی الرضاعَلَیْهِ السَّلامُ،(8) وَالْمَلآئِکَةَ الْمُوَکَّلینَ بِهذِهِ الْبُقْعَةِ الْمُبارَکَةِ ثالِثاً.- که سلام بر او باد - و از فرشتگانی که به این بارگاه مبارک و پربرکت موکّلند در مرحله بعدی اجازه می‌خواهم.ءَأَدْخُلُ یا رَسُولَ اللَّهِ، ءَأَدْخُلُ یا حُجَّةَ اللَّهِ، ءَأَدْخُلُ یا مَلآئِکَةَ اللَّهِ‌آیا وارد شوم ای رسول خدا؟ آیا وارد شوم ای حجّت خدا؟ آیا وارد شوم ای فرشتگان‌الْمُقَرَّبینَ الْمُقیمینَ فی هذَا الْمَشْهَدِ، فَأْذَنْ لی یا مَوْلایَ فِی‌مقرّب خداوند که در این زیارتگاه اقامت دارید؟ به من - ای مولای من؛ - اجازه بده‌الدُّخُولِ أَفْضَلَ ما أَذِنْتَ لِأَحَدٍ مِنْ أَوْلِیآئِکَ، فَإِنْ لَمْ أَکُنْ أَهْلاًوارد شوم بهتر از اجازه‌ای که به یکی از دوستانت

مرحمت فرموده‌ای، اگر من شایسته آن نباشم، لِذلِکَ، فَأنْتَ أهْلٌ لَهُ.
شما شایستگی آن را دارید.
پس اگر قلبت خاشع شد و اشک از چشمانت جاری گردید؛ این، نشانه اذن ورودبه حرم مطهّر است. (9)

زیارتِ اوّل حضرت امام رضا علیه السلام

از معصومین‌علیهم السلام روایت شده است که فرمودند:
هرگاه خواستی برای زیارت مرقد پاک حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام به‌مشهد مقدّس بروی، پیش از خارج‌شدن از منزل غسل کن و در هنگام‌غسل‌کردن بگو:
أَللّٰهُمَّ طَهِّرْنی وَطَهِّرْ لی قَلْبی، وَاشْرَحْ لی صَدْری، وَأَجْرِ عَلیخداوندا؛ مرا پاک گردان، و قلب و روحم را پاکیزه فرما، و سینه‌ام را گشایش بده، ولِسانی مِدْحَتَکَ وَالثَّنآءَ عَلَیْکَ، فَإِنَّهُ لا قُوَّةَ إِلّا بِکَ. أَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُمدح و ثنای خود را بر زبانم جاری کن، که نیرویی جز به وسیله تو وجود ندارد. خداوندا؛ آن را لی طَهُوراً وَشِفآءً وَنُوراً.
باعث پاکی و بهبودی و روشنی من قرار بده.
و هنگام خارج شدن از منزل بگو:
بِسْمِ اللّٰهِ وَباللّٰهِ، وَإِلَی اللّٰهِ وَإِلَی ابْنِ رَسُولِهِ، حَسْبِیَ اللّٰهُ، تَوَکَّلْتُبنام خدا و به یاری خدا، و به سوی خدا و فرزند رسول او، خداوند مرا بس است،عَلَی اللّٰهِ. أَللّٰهُمَّ إِلَیْکَ تَوَجَّهْتُ، وَإِلَیْکَ قَصَدْتُ، وَما عِنْدَکَ أَرَدْتُ.بر خدا توکّل کردم. خداوندا؛ به سوی تو روی آوردم، و آهنگ تو نمودم، و آنچه نزد تو است اراده کرده و خواهانم.
و چون از خانه بیرون آمدی، کنار درب خانه‌ات بایست و بگو:
أَللّٰهُمَّ إِلَیْکَ وَجَّهْتُ وَجْهی، وَعَلَیْکَ خَلَّفْتُ أَهْلی وَمالی وَماخداوندا؛ به سوی تو چهره خود را گردانیدم، و با تکیه بر تو پشت‌سر گذاردم اهل و عیال و مال و دارائیم و آنچه‌خَوَّلْتَنی، وَبِکَ وَثِقْتُ فَلاتُخَیِّبْنی، یا مَنْ لایَخیبُ مَنْ أَرادَهُ،به من عطا کرده‌ای، و به تو اطمینان نمودم پس مرا بی‌بهره و نااُمید مگردان، ای آنکه محروم نمی‌کند کسی را که او را اراده کند،وَلایَضیعُ مَنْ حَفِظَهُ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاحْفَظْنیو تباه نمی‌گرداند کسی را که او نگهداری کند، بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و مرا بِحِفْظِکَ، فَإِنَّهُ لایَضیعُ مَنْ حَفِظْتَ.
با حفظ و نگهداری خود حفظ فرما، بدون تردید کسی را که تو حفظ کنی ضایع نمی‌گردد و تباه نمی‌شود.
هنگامی که به سلامتی وارد مشهد مقدّس شدی، و قصد زیارت نمودی، غسل‌زیارت کن و هنگام غسل‌کردن بگو:
أَللّٰهُمَّ طَهِّرْنی وَطَهِّرْ قَلْبی، وَاشْرَحْ لی صَدْری، وَأَجْرِ عَلیخداوندا؛ مرا پاک گردان، و قلب و روحم را پاکیزه فرما، و سینه‌ام را گشایش بده، ولِسانی مِدْحَتَکَ وَمَحَبَّتَکَ وَالثَّنآءَ عَلَیْکَ، فَإِنَّهُ لا قُوَّةَ إِلّا بِکَ،مدح و محبّت و ثنای خود را بر زبانم جاری ساز، که نیرویی جز به وسیله تو نیست،وَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّ

قُوَّةَ دینی، اَلتَّسْلیمُ لِأمْرِکَ، وَالْإِتِّباعُ لِسُنَّةِ نَبِیِّکَ،و می‌دانم که قوّت دین من، سر نهادن به فرمان تو و پیروی کردن از سنّت و راه و روش پیامبر تو،وَالشَّهادَةُ عَلی جَمیعِ خَلْقِکَ. أَللّهُمَّ اجْعَلْهُ لی شِفآءً وَنُوراً.و گواهی دادن بر تمام آفریدگان تو است. خداوندا؛ آن را برای من شفا و روشنایی قرار بده.
سپس پاکترین لباس‌هایت را بپوش، و پای برهنه با آرامش و وقار راه برو، و زبان‌را به گفتن »اَللّهُ اَکْبَرُ«، »لا إِلهَ إِلّا اللّهُ«، »سُبْحانَ اللّهِ«، »اَلْحَمْدُ للّهِ« و ستایش‌خداوند مشغول بدار، و قدم‌هایت را کوتاه بردار، و هنگامی که وارد حریم‌ملکوتی آن حضرت شدی، بگو:
بِسْمِ اللّهِ وَبِاللّهِ وَعَلی مِلَّةِ رَسُولِ اللّهِ، أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلّاَ اللّهُ،بنام خدا و به یاری خدا و بر آئین و دین رسول خدا، گواهی می‌دهم که خدایی جز خداوند نیست،وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَنّ‌او یکتا است که شریکی ندارد، و گواهی می‌دهم که)حضرت(محمّد بنده و فرستاده او است، و بی‌گمان عَلِیّاً وَلِیُّ اللّهِ.
)حضرت(علی ولیّ خداوند است.
سپس به آن قبر نورانی اشاره کن و در طرف روبروی امام، قبله را بین دوشانه‌ات)پشت سرت(قرار بده و بگو:
أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلّاَ اللّهُ، وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداًگواهی می‌دهم که معبودی جز خدا نیست، او یکتا است و شریکی برایش نیست، و گواهی می‌دهم که محمّدعَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَنَّهُ سَیِّدُ الْأَوَّلینَ وَالْاخِرینَ، وَأَنَّهُ سَیِّدُ الْأَنْبِیآءِبنده و فرستاده او است، و او سرور پیشینیان و آیندگان است، و او سرور پیامبران‌وَالْمُرْسَلینَ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَرَسُولِکَ وَنَبِیِّکَ‌و رسولان است. خداوندا؛ بر محمّد بنده‌ات و فرستاده‌ات و پیامبرت‌وَسَیِّدِ خَلْقِکَ أَجْمَعینَ، صَلاةً لایَقْوی عَلی إِحْصآئِها غَیْرُکَ.و سرور تمامی آفریدگانت درود فرست، درودی که بر شمارش آن غیر از خودت کسی توانایی ندارد.أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی أَمیرِالْمُؤْمِنینَ عَلِیِّ بْنِ أَبی طالِبٍ، عَبْدِکَ وَأَخی‌خداوندا؛ درود فرست بر امیر و فرمانروای مؤمنان، علیّ بن ابی طالب، بنده‌ات و برادررَسُولِکَ، اَلَّذِی انْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِکَ، وَجَعَلْتَهُ هادِیاً لِمَنْ شِئْتَ مِنْ‌فرستاده و رسولت، آنکه او را با علم و آگاهی خود برگزیدی، و قرار دادی او را هدایت‌کننده برای هر که خواهی ازخَلْقِکَ، وَالدَّلیلَ عَلی مَنْ بَعَثْتَهُ بِرِسالاتِکَ، وَدَیَّانَ الدّینِ بِعَدْلِکَ‌بندگانت، و راهنما بر آنان که به رسالت مبعوث فرمودی، و پاداش‌دهنده جزا به عدل و دادت‌وَفَصْلِ قَضآئِکَ بَیْنَ خَلْقِکَ، وَالْمُهَیْمِنَ عَلی ذلِکَ کُلِّهِ، وَالسَّلامُ‌و خاتمه‌دادن داوریت در میان آفریدگانت، و گواه و پیادارنده و نگهبان بر همه این امور. و سلام‌عَلَیْهِ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی فاطِمَةَ بِنْتِ نَبِیِّکَ،و رحمت و برکات خداوندي بر او باد. خداوندا؛ درود فرست بر فاطمه دختر پیامبرت،وَزَوْجَةِ

وَلِيِّکَ، وَاَمِّ السِّبْطَيْنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَیْ شَبابِو همسر وليّت، و مادر دو سبط رسولت امام حسن و امام حسين دو سيّد و سرور جوانانأَهْلِ الْجَنَّةِ، اَلطُّهْرَةِ الطّاهِرَةِ، اَلْمُطَهَّرَةِ النَّقِيَّةِ، اَلرَّضِيَّةِ الزَّكِيَّةِ،اهل بهشت، آنكه داراى پاكيزگى و طهارت، و پاك‌بودن جسم و جان، تقوا، شايستگى و پاكى است،سَيِّدَةِ نِسآءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْخَلْقِ أَجْمَعينَ، صَلاةً لايَقْوى عَليسرور زنان اهل بهشت از همه آفريدگان است، درودى كه جز تو نتواندإِحْصآئِها غَيْرُکَ. أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، سِبْطَیْكسى آن را شمارش كند. خداوندا؛ درود فرست بر امام حسن و امام حسين، دو سبطنَبِيِّکَ، وَسَيِّدَیْ شَبابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، اَلْقآئِمَيْنَ فى خَلْقِکَ، وَالدَّليلَيْنِپيامبرت، و دو سرور جوانان اهل بهشت، دو قيام‌كننده به امر تو در ميان آفريدگانت، و دو راهنماعَلى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسالاتِکَ، وَدَيَّانَيِ الدّينِ بِعَدْلِکَ وَفَصْلِبر آنان كه آن‌ها را به رسالت مبعوث فرمودى، و دو حكم‌كننده و فرمانروای دين به عدلت و خاتمه‌دادن)فَصْلَیْ(قَضآئِکَ بَيْنَ خَلْقِکَ. أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِداوريت در ميان آفريدگانت. خداوندا؛ درود فرست بر علىّ بن الحسينسَيِّدِ الْعابِدينَ، عَبْدِکَ وَالْقآئِمِ فى خَلْقِکَ، وَخَليفَتِکَ عَلى خَلْقِکَ،سرور عبادت‌كنندگان، بنده‌ات و قيام‌كننده به امرت در ميان مخلوقاتت، و جانشين تو بر آفريدگانت،وَالدَّليلِ عَلى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسالاتِکَ، وَدَيَّانِ الدّينِ بِعَدْلِکَ وَفَصْلِو راهنما بر كسانى كه آنان را به رسالت مبعوث فرمودى، و حكم‌كننده و فرمانروای دين به عدلت و خاتمه‌دادنقَضآئِکَ بَيْنَ خَلْقِکَ. أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَبْدِکَداوريت در ميان آفريدگانت. خداوندا؛ درود فرست بر محمّد بن على، بنده‌اتوَوَلِيِّ دينِکَ، وَخَليفَتِکَ فى أَرْضِکَ، باقِرِ عِلْمِ النَّبِيّينَ، اَلْقآئِمِو سرپرست دينت، و جانشينت در روى زمينت، شكافنده علم و دانش پيامبران، برپادارنده‌بِعَدْلِکَ، وَالدَّاعى إِلى دينِکَ وَدينِ ابآئِهِ الصّادِقينَ، صَلاةًعدالتت، و دعوت‌كننده به دينت و دين پدران راستگو و درست‌كردارش، درودى كه كسىلايَقْوى عَلى إِحْصآئِها غَيْرُکَ. أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِنِجز خودت توانايى شمارش آن را نداشته باشد. خداوندا؛ درود فرست بر جعفر بن محمّدالصّادِقِ، عَبْدِکَ وَوَلِيِّ دينِکَ، وَحُجَّتِکَ عَلى خَلْقِکَ أَجْمَعينَ،امام صادق، بنده‌ات و سرپرست دينت، و حجّتت بر همه آفريدگانت،اَلصّادِقِ الْبآرِّ. أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى مُوسَى بْنِ جَعْفَرِنِ الْكاظِمِ، اَلْعَبْدِآن راستگوى نيكوكار. خداوندا؛ درود فرست بر موسى بن جعفر امام كاظم، بنده‌الصّالِحِ، وَلِسانِکَ فى خَلْقِکَ، اَلنّاطِقِ بِعِلْمِکَ، وَالْحُجَّةِ عَليشايسته، و زبان گويای تو در ميان آفريدگانت، آنكه به علم و دانش تو گويا، و حجّت برىَرِيَّتِکَ، صَلاةً لايَقْوى عَلى إِحْصآئِها غَيْرُکَ. أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَليبندگان تو است، درودى كه بر شمارش آن غير از تو كسى توانايى ندارد. خداوندا؛ درود فرست برعَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا الْمُرْتَضى، عَبْدِکَ وَوَلِيِّ دينِکَ، اَلْقآئِمِعلىّ بن موسى الرضا، آن امام پسنديده، بنده‌ات و

سرپرست دینت، برَپادارنده‌بِعَدْلِکَ، وَالدَّاعی إِلی دینِکَ وَدینِ ابآئِهِ الصَّادِقینَ، صلاةًعدالت تو، و دعوت‌کننده به دینت و دین پدرانِ راست‌گفتار و درست‌کردارش، درودی که‌لایَقْوی عَلی إِحْصآئِها غَیْرُکَ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیّ‌جز تو نتواند آن را شمارش کند. خداوندا؛ درود فرست بر محمّد بن علی،عَبْدِکَ وَوَلِیِّکَ، اَلْقآئِمِ بِأَمْرِکَ، وَالدَّاعی إِلی سَبیلِکَ. أَللّهُمَّ صَلّ‌بنده‌ات و ولیّت، آن قیام‌کننده به امر و فرمان تو، و دعوت‌کننده به راه تو. خداوندا؛ درود فرست‌عَلی عَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَبْدِکَ وَوَلِیِّ دینِکَ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی‌بر علیّ بن محمّد، بنده‌ات و سرپرست دینت. خداوندا؛ درود فرست برالْحَسَنِ بْنِ عَلِیٍّ، اَلْعامِلِ بِأَمْرِکَ، وَالْقآئِمِ فی خَلْقِکَ، وَحُجَّتِکَحسن بن علی، آن عمل‌کننده به فرمانت، و قیام‌کننده در میان آفریدگانت، و حجّتت‌الْمُؤَدّی عَنْ نَبِیِّکَ، وَشاهِدِکَ عَلی خَلْقِکَ، اَلْمَخْصُوصِ بِکَرامَتِکَ،که پیام‌رساننده از طرف پیامبرت، و گواه تو بر مخلوقاتت است، اختصاص‌یافته به کرامت و بزرگداشت تو،اَلدَّاعی إِلی طاعَتِکَ وَطاعَةِ رَسُولِکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ،فراخواننده مردم به اطاعت تو و اطاعت رسولت که درود و رحمت تو بر همه ایشان باد؛صَلاةً لایَقْوی عَلی إِحْصآئِها غَیْرُکَ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی حُجَّتِکَدرودی که جز تو بر شمارش آن توانایی نداشته باشد. خداوندا؛ درود فرست بر حجّتت‌وَوَلِیِّکَ، وَالْقآئِمِ فی خَلْقِکَ، صَلاةً)تآمَّةً(نامِیَةً باقِیَةً، تُعَجِّلُو ولیّت، و قیام‌کننده در میان آفریدگانت، درودی)کامل(، فزاینده، پایدار،بِها فَرَجَهُ، وَتَنْصُرُهُ بِها، وَتَجْعَلُنا مَعَهُ فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ.که به واسطه آن فرجش را تعجیل فرمایی، و به وسیله آن او را یاری نمایی، و ما را در دنیا و آخرت با او قرار دهی.أَللّهُمَّ إِنّی أَتَقَرَّبُ إِلَیْکَ بِزِیارَتِهِمْ وَمَحَبَّتِهِمْ، وَاُوالی وَلِیَّهُمْ،خداوندا؛ به راستی من با زیارت و دوستی ایشان به تو تقرّب می‌جویم، و دوستان آنان را دوست،وَاُعادی عَدُوَّهُمْ، فَارْزُقْنی بِهِمْ خَیْرَ الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، وَاصْرِفْو دشمنان‌شان را دشمن می‌دارم، پس خیر و خوبی دنیا و آخرت را به واسطه ایشان به من روزی گردان، وعَنّی بِهِمْ شَرَّ الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ وَأَهْوالَ یَوْمِ الْقِیامَةِ.
از من به واسطه ایشان شرّ و بدی دنیا و آخرت و ترس و بیم روز قیامت را دور فرما.
سپس در طرف بالاسر آن حضرت، می‌نشینی و می‌گویی:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّةَ اللّهِ، اَلسَّلامُسلام بر تو ای ولیّ خدا، سلام بر تو ای حجّت خدا، سلام‌عَلَیْکَ یا نُورَ اللّهِ فی ظُلُماتِ الْأَرْضِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَمُودَبر تو ای نور خدا در تاریکی‌های زمین، سلام بر تو ای رکن و اساس‌الدّینِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ ادَمَ صَفْوَةِ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یادین، سلام بر تو ای ارث‌برنده از)حضرت(آدم که برگزیده خدا است، سلام بر تو ای‌وارِثَ نُوحٍ نَبِیِّ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ إِبْراهیمَ خَلیل اللّهِ،ارث‌برنده از)حضرت(نوح که پیامبر خدا است، سلام بر تو ای

ارثَبرنده از)حضرت(ابراهیم که خلیل و دوست خدا است،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُوسی کَلیمِ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَسلام بر تو ای ارثبرنده از)حضرت(موسی که هم‌سخن با خدا است، سلام بر تو ای ارثبرنده ازعیسی رُوحِ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُحَمَّدٍ حَبیبِ اللّهِ،)حضرت(عیسی که روح خدا است، سلام بر تو ای ارثبرنده از)حضرت(محمّد که حبیب خدا است،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ أَمیرِالْمُؤْمِنینَ عَلِیٍّ وَلِیِّ اللّهِ، اَلسَّلامُسلام بر تو ای ارثبرنده از امیر و فرمانروای مؤمنان)حضرت(علی که ولیّ خدا است، سلامعَلَیْکَ یا وارِثَ فاطِمَةَ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یابر تو ای ارثبرنده از)حضرت(فاطمه که سرور زنان جهانیان است، سلام بر تو ایوارِثَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِّدَیْ شَبابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَارثبرنده از امام حسن و امام حسین که دو سرور جوانان اهل بهشت هستند، سلام بر تویا وارِثَ عَلِیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ زَیْنِ الْعابِدینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یاای ارثبرنده از)حضرت(علیّ بن الحسین که زینت عبادت‌کنندگان است، سلام بر تو ایوارِثَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ باقِرِ عِلْمِ الْأَوَّلینَ وَالْآخِرینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَارثبرنده از)حضرت(محمّد بن علی که شکافنده علم و دانش پیشینیان و آیندگان است، سلام بر تویا وارِثَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِنِ الصَّادِقِ الْبآرِّ، اَلتَّقِیِّ النَّقِیِّ، اَلسَّلامُای ارثبرنده از)حضرت(جعفر بن محمّد که راستگو، نیکوکار، تقواپیشه و پاک‌سرشت است، سلامعَلَیْکَ یا وارِثَ مُوسَی بْنِ جَعْفَرِنِ الْکاظِمِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهابر تو ای ارثبرنده از)حضرت(موسی بن جعفر که فروبرنده خشم و غضب است، سلام بر تو ایالصِّدّیقُ الشَّهیدُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْوَصِیُّ الْبآرُّ التَّقِیُّ، أَشْهَدُراستگفتار گواه، سلام بر تو ای وصیّ و جانشین نیکوکار تقواپیشه، گواهی می‌دهمأَنَّکَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلاةَ، وَاتَیْتَ الزَّکاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتَکه تو نماز را بپاداشتی، و زکات را پرداختی، و به خوبی‌ها فرمان دادی، وعَنِ الْمُنْکَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصاً حَتَّی أَتاکَ الْیَقینُ، اَلسَّلامُاز زشتی‌ها بازداشتی، و خدا را خالصانه پرستش نمودی تا دنیا را وداع گفتی، سلامعَلَیْکَ یا أَبَا الْحَسَنِ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ، إِنَّهُ حَمیدٌ مَجیدٌ.بر تو ای ابا الحسن و رحمت و برکات خداوند بر تو باد، به راستی که او ستوده و باعظمت و باشکوه است.

سپس خود را بر آن قبر پاک بینداز و بگو:

أَللّهُمَّ إِلَیْکَ صَمَدْتُ مِنْ أَرْضی، وَقَطَعْتُ الْبِلادَ رَجآءَ رَحْمَتِکَ،خداوندا؛ از سرزمین خود آهنگ تو کرده، و شهرها را به امید رحمت تو پیموده‌ام،فَلاتُخَیِّبْنی وَلاتَرُدَّنی بِغَیْرِ قَضآءِ حَوآئِجی، وَارْحَمْ تَقَلُّبی عَلیپس مرا محروم مفرما، و بدون برآمدن حاجتم مرا بازمگردان، و به گردیدنم در اطراف‌قَبْرِ ابْنِ أُخی رَسُولِکَ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ. بِأَبی أَنْتَ وَاُمّیقبر پسر برادر رسولت - که درود خدا بر او و آل او باد - بر من رحم کن. پدر و مادرم به فدایت؛أَتَیْتُکَ زآئِراً وافِداً، عآئِذاً مِمَّا جَنَیْتُ عَلی نَفْسی،

وَاحْتَطَبْتُبه زیارت شما آمده و به دربار شما وارد شده‌ام، و از آنچه بر خود جنایت کردم، و بار سنگین گناهی که‌عَلی ظَهْری، فَکُنْ لی شَفیعاً إِلی رَبِّکَ یَوْمَ فَقْری وَفاقَتی، فَإِنّ‌بر دوش دارم به شما پناهنده گشته‌ام، پس برای من در پیشگاه پروردگارت روز فقر و نیازم شفیع باش، که‌لَکَ عِنْدَ اللّهِ مَقاماً مَحْمُوداً، وَأَنْتَ وَجیهٌ فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ.برای تو نزد خدا مقام ستوده و شایسته‌ای است، و تو در دنیا و آخرت محترم و آبرومند هستی.
سپس دست راست را بالا ببر، و دست چپ را بر روی قبر بگشا و بگو:
أَللّهُمَّ إِنّی أَتَقَرَّبُ إِلَیْکَ بِحُبِّهِمْ وَبِمُوالاتِهِمْ، وَأَتَوَلّی اخِرَهُمْ بِماخداوندا؛ من به دوستی و ارادتی که به ایشان دارم به درگاه تو تقرّب می‌جویم، و نسبت به آخرین آن‌ها عشق و ارادت می‌ورزم همانگونه‌تَوَلَّیْتُ بِهِ أَوَّلَهُمْ، وَأَبْرَأُ مِنْ کُلِّ وَلیجَةٍ دُونَهُمْ. أَللّهُمَّ الْعَنِ‌که نسبت به اوّلین ایشان ارادت دارم و سروری او را پذیرفته‌ام، و از هر دست‌آویزی که غیر ایشان باشد بیزارم. خداوندا؛ لعنت کن‌الَّذینَ بَدَّلُوا نِعْمَتَکَ، وَاتَّهَمُوا نَبِیَّکَ، وَجَحَدُوا بِایاتِکَ، وَسَخِرُواآنان که نعمت تو را دگرگون ساختند، و پیامبرت را متّهم ساختند، و آیات و نشانه‌هایت را انکار نمودند، و امام و پیشوائی را که تو معیّن کردی‌بِإِمامِکَ، وَحَمَلُوا النَّاسَ عَلی أَکْتافِ الِ مُحَمَّدٍ. أَللّهُمَّ إِنّی‌به باد مسخره گرفتند، و مردم را بر دوش آل محمّد سوار کردند)یعنی بر علیه آنان واداشتند(. خداوندا؛ به راستی من‌أَتَقَرَّبُ إِلَیْکَ بِاللَّعْنَةِ عَلَیْهِمْ، وَالْبَرآءَةِ مِنْهُمْ فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَةِبا لعنت بر ایشان، و بیزاری‌جستن از این ناپاکان در دنیا و آخرت به تو تقرّب می‌جویم، یا رَحْمنُ یا رَحیمُ.
ای بخشنده؛ ای مهربان.
سپس به پائین پای مبارک برو و بگو:
صَلَّی اللّهُ عَلَیْکَ یا أَبَاالْحَسَنِ، صَلَّی اللّهُ عَلی رُوحِکَ وَبَدَنِکَ، صَبَرْتَ‌درود و رحمت خدا بر تو ای ابا الحسن؛ درود خدا بر روح پاکت و بدن مقدّست، شکیبائی پیشه کردی‌وَأَنْتَ الصَّادِقُ الْمُصَدَّقُ، قَتَلَ اللّهُ مَنْ قَتَلَکَ بِالْأَیْدی وَالْأَلْسُنِ.و تو راستگو و تصدیق‌شده‌ای، خداوند بکشد کسی که تو را با دست‌ها و زبان‌ها آزار نموده و کشتند.
سپس با لعنت کردن بر قاتل امیر المؤمنین علیه السلام و با لعنت کردن بر قاتلان‌امام حسین‌علیه السلام و بر تمام قاتلان اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم، آن‌ها را نفرین‌کن.(10)
»لعنت کردن بر آن جماعت به هر زبان که گفته شود خوب است و اگر این عبارت‌را - که قسمتی از ادعیه مأثوره است - بخواند مناسب است:
أَللّهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ أَمیرِالْمُؤْمِنینَ، وَقَتَلَةَ الْحَسَنِ وَالْحُسَینِ، وَقَتَلَةَخداوندا؛ دور کن از رحمت خود کشندگان امیر و فرمانروای مؤمنان)حضرت علی‌علیه السلام(را، و کشندگان حسن و حسین را، و کشندگان‌أَهْلِ بَیْتِ نَبِیِّکَ. أَللّهُمَّ الْعَنْ أَعْدآءَ ال مُحَمَّدٍ وَقَتَلَتَهُمْ، وَزِدْهُمْ‌اهل بیت پیغمبر خود را. خداوندا؛

لعنت کن دشمَنان آلِ مَحمّد را و کَشندگان آنان را، و زیاد کن آن‌ها راعَذاباً فَوْقَ الْعَذابِ، وَهَواناً فَوْقَ هَوانٍ، وَذُلّاً فَوْقَ ذُلٍّ، وَخِزْیاًعذابی بالاتر از هر عذاب، و خواری بالاترین مرتبه خواری، و مذلّتی برترین مرتبه مذلّت، و رسوایی‌فَوْقَ خِزْیٍ. أَللّهُمَّ دُعَّهُمْ إِلَی النَّارِ دَعّاً، وَأَرْکِسْهُمْ فی أَلیمِ‌برترین مرتبه رسوایی. خداوندا؛ روانه ساز آن‌ها را به آتش روانه‌ساختنی، و سرنگون کن آن‌ها را در عَذابِکَ رَکْساً، وَاحْشُرْهُمْ وَأَتْباعَهُمْ إِلی جَهَنَّمَ زُمَراً. (11)

عذاب دردناک خودت سرنگون‌کردنی، و محشور گردان آن‌ها و پیروان‌شان را به سوی جهنّم گروه‌گروه. «

سپس به قسمت بالای سر مبارک امام‌علیه السلام برو، و آنجا دو رکعت نماز بخوان؛ دررکعت اوّل بعد از »حمد«، سوره »یس« و در رکعت دیگر سوره »الرحمن«، و آنچه‌می‌توانی دعا وتضرّع نما، و برای پدر و مادر و برادران مؤمن خویش زیاد دعاکن، و هر مقداری که می‌خواهی آنجا بمان، و سعی کن نمازت را کنار مرقدمنوّر امام‌علیه السلام بجا آوری.(12)

در کتاب »ذخیرة الآخرة« آمده است:

اگر نتوانست نماز زیارت را با سوره »یس« و »الرحمن« بخواند، با هر سوره‌ای که‌می‌تواند بخواند، سپس تسبیح حضرت زهراعلیها السلام بگوید و هر دعایی که می‌خواهدبخواند، آن‌گاه سر به سجده نهاده و بگوید:

بِسْمِ اللّهِ وَبِاللّهِ وَعَلی مِلَّةِ رَسُولِ اللّهِ، اَلْحَمْدُ للّهِ الَّذی وَفَّقَنی‌از اسم خداوند و ذات او کمک می‌جویم در حالی‌که از ملّت رسول اللّه هستم، ستایش مخصوص خداوندی است که مرا توفیق

1. مزار آقاجمال خوانساری: 48.

2. کامل الزیارات: 513، بحار الأنوار: 44/102.

بِزِیارَةِ مَوْلایَ أَبِی الْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا. أَللّهُمّزیارت مولایم حضرت اَبا الحسن علیّ بن موسی الرّضا را عنایت فرمود. خداوندا؛إِنّی صَلَّیْتُ وَرَکَعْتُ وَسَجَدْتُ لَکَ خاشِعاً خاضِعاً، فَاغْفِرْ لی‌همانا من نماز خواندم و رکوع و سجده نمودم برای تو در حال خشوع و خضوع، پس‌خَطیئاتی کُلَّها، وَتَجاوَزْ عَنْ کُلِّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ، بِحُرْمَةِ وَلِیِّکَ‌تمامی گناهان مرا ببخش، و از هر گناهی که مرتکب شده‌ام درگذر، به احترام ولیّ‌الرَّضِیِّ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا، وَتَقَبَّلْ مِنّی زِیارَتَهُ بِحُرْمَةِراضیت حضرت علیّ بن موسی الرّضا. و زیارت او را از من بپذیر به احترام مُحَمَّدٍ وَالِهِ أَجْمَعینَ.(13)

)حضرت(محمّد و تمامی آل او.

مؤلّف گوید: این زیارت، از زیارت‌های بسیار معروف حضرت امام رضاعلیه السلام‌است که بسیاری از علمای بزرگ آن را در کتاب‌های خود با اختلافی اندک نقل‌کرده‌اند.(14)

زیارت دوّم حضرت امام رضا علیه السلام

هر گاه از وطن خود به قصد زیارت خارج شدید، این دعا را بخوانید:
أَللّهُمَّ إِلَیْکَ أَخْرُجُ، وَإِلَیْکَ أَتَوَجَّهُ، وَبِکَ امَنْتُ، وَعَلَیْکَ تَوَکَّلْتُ،خداوندا؛ به سوی تو خارج می‌شوم، و به سوی تو متوجّه می‌شوم، و به تو ایمان آوردم، و بر تو توکّل نمودم،وَبِکَ اسْتَعَنْتُ، وَإِلی مَشاهِدِ أَوْلِیآئِکَ وَأَصْفِیآئِکَ قَصَدْتُ، وَإِلَیْکَو از تو طلب کمک می‌نمایم، و مشاهد اولیای تو و برگزیدگانت را قصد نمودم، و به سوی تورَغِبْتُ، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدِنِ الطّاهِرینَ، وَبَلِّغْنی أَمَلی‌مایل گشتم، پس بر محمّد و آل پاک او درود فرست، و مرا به امیدوَرَجآئی فی زِیارَتی إِیَّاهُمْ، وَقَصْدی إِلَیْهِمْ فی خَیْرٍ وَعافِیَةٍو آرزویم برسان در زیارتی که آن‌ها را می‌نمایم، و قصدی که به سوی آن‌ها دارم، در خیر و عافیتوَسِتْرٍ وَسَلامَةٍ وَأَمْنٍ وَکِفایَةٍ، وَرُدَّنی مَقْبُولاً مَبْرُوراً مَأْجُوراًو حفظ و سلامتی و امنیّت و کفایت، و مرا برگردان با زیارت قبول‌شده و نیکو با اجرمَوْفُوراً سَعیداً غانِماً، وَارْزُقْنِی الْعَوْدَ. أَللّهُمَّ ما أَبْقَیْتَنی، فَلاتَجْعَلْهُفراوان و با سعادت و غنیمت، و بازگشت به آن را روزیم فرما. خداوندا؛ مادامی که مرا نگه می‌داری آن رااخِرَ الْعَهْدِ لِزِیارَةِ مَشاهِدِهِمْ وَمَعارِجِهِمْ، إِنَّکَ أَرْحَمُ الرّاحِمینَ.آخرین مرتبه برای زیارت محلّ شهادت و عروج آنان قرار مده که تو رحم‌کننده‌ترین رحم‌کنندگان هستی. پس هر گاه به شهر رسیدید از جایی که غسل واجب است غسل نموده، و در راه‌زیاد خداوند را تسبیح، تحمید، تهلیل، تکبیر و تمجید نمایید، و بافضیلت‌تر وجامع‌تر از همه این است که بگویید:
سُبْحانَ اللّهِ وَالْحَمْدُ للّهِ، وَلا إِلهَ إِلّا اللّهُ، وَاللّهُ أَکْبَرُ، لا حَوْلَ وَلامنزّه است خداوند و ستایش مخصوص خداوند است، و خداوندی غیر از اللّه نیست، و خدا بزرگتر از آنست که توصیف شود، قدرتقُوَّةَ إِلّا بِاللّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیم، وَصَلَّی اللّهُ عَلی مُحَمَّدِنِ النَّبِیِّ،و قوّه‌ای نیست مگر به وسیله خداوند بزرگ و باعظمت، و درود خداوند بر)حضرت(محمّد پیامبر خدا، وَعَلی اِلِهِ الطَّیِّبِینَ الطّاهِرینَ، وَسَلَّمَ تَسْلیماً.(15)
و بر آل پاک و طاهر او، و سلام فراوان بر آنان باد.
هنگامی که کنار مرقد پاک حضرت امام رضاعلیه السلام رسیدید، بگویید:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْعَلَمُ الْهادی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْوَصِیّسلام بر تو ای پرچم هدایتگر، سلام بر تو ای وصیّ و جانشینالزَّکِیُّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْإِمامُ الْبَرُّ التَّقِیُّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَاپارسا، سلام بر تو ای پیشوای نیکوکار باتقوا، سلام بر تو ایالْعَلَمُ الْمُطَهَّرُ مِنَ الذُّنُوبِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وِعآءَ حُکْمِ اللّهِ،شخصیّت برجسته‌ای که از گناهان مبرّا و پاک هستی، سلام بر تو ای ظرف حکم خداوند،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَیْبَةَ سِرِّ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْحافِظُ

لِوَحْیِ‌سلام بر تو ای صندوق اسرار پروردگار، سلام بر تو ای حافظ و نگهدارنده وحی‌اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْمُسْتَوْفی فی طاعَةِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ‌الهی، سلام بر تو ای کامل در اطاعت و فرمانبرداری خداوند، سلام بر توأَیُّهَا الْمُتَرْجِمُ لِکِتابِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الدَّاعی إِلی تَوْحیدِای بیان‌کننده کتاب خدا، سلام بر تو ای دعوت‌کننده به توحید و یکتائی‌اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْمُعَبِّرُ لِمُرادِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَاخدا، سلام بر تو ای بازگوکننده مقصود پروردگار، سلام بر تو ای‌الْمُحَلِّلُ لِحَلالِ اللَّهِ، وَالْمُحَرِّمُ لِحَرامِ اللَّهِ، وَالدَّاعی إِلی دینِ اللَّهِ،حلال‌کننده حلال خداوند، و ای حرام‌کننده حرام خداوند، و فراخواننده به سوی دین خدا،وَالْمُعْلِنُ لِأَحْکامِ اللَّهِ، وَالْفاحِصُ عَنْ مَعْرِفَةِ اللَّهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَو آشکارکننده احکام الهی، و کاوش‌کننده از معرفت خداوند. سلام بر تو1. بحار الأنوار: 323/100.
یا أَبَاالْحَسَنِ، أَشْهَدُ یا مَوْلایَ أَنَّکَ حُجَّةُ اللَّهِ وَأَمینُهُ، وَصَفْوَةُ اللَّهِای ابا الحسن، گواهی می‌دهم ای مولای من که تو حجّت خداوند و امین او، و برگزیده خداوَحَبیبُهُ، وَخِیَرَةُ اللَّهِ مِنْ خَلْقِهِ، وَحُجَّتُهُ عَلی عِبادِهِ، أَشْهَدُ أَنَّهُ مَنْو حبیب او، و انتخاب‌شده از میان آفریدگان او، و حجّت او بر بندگانش می‌باشی، گواهی می‌دهم که هر کس‌والاکَ فَقَدْ والَی اللَّهَ، وَمَنْ عاداکَ فَقَدْ عادَی اللَّهَ، وَمَنِ اسْتَمْسَکَ‌تو را دوست بدارد خدا را دوست داشته، و هر کس با تو دشمنی کند با خدا دشمنی نموده، و هر کس‌بِکَ وَبِالْأَئِمَّةِ مِنْ ابآئِکَ وَوُلْدِکَ فَقَدِ اسْتَمْسَکَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقی،به تو و دیگر امامان از پدران و فرزندانت تمسّک بجوید و به دامن شما چنگ زند به دست‌آویز مورد اطمینان چنگ زده و پیوسته است،وَأَشْهَدُ أَنَّکُمْ کَلِمَةُ التَّقْوی، وَأَعْلامُ الْهُدی، وَنُورٌ لِسآئِرِ الْوَری.و گواهی می‌دهم که شما نشانه تقوا، و پرچم‌های هدایت، و روشنی‌بخش همه جهانیان هستید.
سپس خود را بر آن قبر مطهرّ انداخته، ببوسید و بگویید:
بِأَبی أَنْتَ وَأُمّی أَیُّهَا الصِّدّیقُ الشَّهیدُ، بِأَبی أَنْتَ وَأُمّی یَابْنَ‌پدر و مادرم فدایت ای راست‌گفتار و درست‌کردار شهید، پدر و مادرم فدایت ای پسرأَمیرِالْمُؤْمِنینَ وَسَیِّدِ الْوَصِیّینَ، وَإِمامِ الْمُسْلِمینَ، وَحُجَّةِ اللَّهِامیر مؤمنان و سرور اوصیاء، و پیشوای مسلمانان، و حجّت خدا عَلَی الْخَلْقِ أَجْمَعینَ.
بر همه آفریدگان.
و نزد آن، دو رکعت نماز گزارده و وقتی فارغ شدید و خواستید وداع کنید بگویید:
یا مَوْلایَ یا أَبَاالْحَسَنِ، یا مَوْلایَ أَیُّهَا الرِّضا، أَتَیْتُکَ زآئِراً،ای مولای من ای اباالحسن،؛ ای مولای من ای امام رضا؛ به زیارت تو آمده‌ام،وَأَشْهَدُ أَنَّکَ خَیْرُ مَزُورٍ بَعْدَ ابآئِکَ، وَأَفْضَلُ مَقْصُودٍ، وَأَشْهَدُو گواهی می‌دهم که تو بهترین زیارت‌شده بعد از پدرانت، و والاترین مقصود هستی، و گواهی می‌دهمأَنَّ مَنْ زارَکَ فَقَدْ وَصَلَ رَسُولَ اللَّهِ، وَأَبْهَجَ فاطِمَةَ سَیِّدَةَ نِسآءِکه هر کس تو را

زیارت کند با رسول خدا خوشرفتاری و نیکویی کرده، و)حضرت(فاطمه سرور زنان جهانیان را شادمان و مسرورالْعالَمینَ، وَنالَ مِنَ اللَّهِ الْفَوْزَ الْعَظیمَ، فَلا جَعَلَهُ اللَّهُ اخِرَ الْعَهْدِساخته، و به رستگاری بزرگی از ناحیه خداوند دست یافته است. خداوند این زیارت را آخرینمِنْ زِیارَتِکَ، وَإِتْیانِ مَشْهَدِکَ، وَرَزَقَنِی الْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَ إِلَیْکَ،زیارت از شما و دیدارتان، و آمدن به زیارتگاهتان قرار ندهد، و بازگشت دیگر و دیگر روزیم گرداند، امینَ رَبَّ الْعالَمینَ. (16)
این دعایم را به اجابت برسان)ای(پروردگار جهانیان.

برای زیارت، غسل نموده و کنار قبر مطهّر ایستاده و می‌گویی:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اللّٰهِ وَابْنَ وَلِیِّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّةَ اللّٰهِسلام بر تو ای ولیّ خدا، و فرزند ولیّ او، سلام بر تو ای حجّت خداوَابْنَ حُجَّتِهِ وَأَبا حُجَجِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا إِمامَ الْهُدی وَالْعُرْوَةَو فرزند حجّت خدا و پدر حجّت‌های او، سلام بر تو ای پیشوای هدایت و دست‌آویزالْوُثْقی وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ.
أَشْهَدُ أَنَّکَ مَضَیْتَ عَلی ما مَضیمورد اطمینان، و رحمت خدا و برکات او بر تو باد. گواهی می‌دهم که تو همان راهی را پیمودیعَلَیْهِ اباٰؤُکَ الطَّاهِرُونَ عَلَیْهِمُ السَّلامُ، لَمْ تُؤْثِرْ عَمیً عَلی هُدی،که پدران معصوم پاکت - که بر آنان درود باد - پیمودند، هیچگاه گمراهی را به جای هدایت برنگزیدی،وَلَمْ تَمِلْ مِنْ حَقٍّ إِلی باطِلٍ، وَأَنَّکَ قَدْ نَصَحْتَ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ،و از حقّ به سوی باطل تمایل پیدا نکردی، و همواره برای خدا و رسولش خیرخواهی کردی،1. بحار الأنوار: 50/102.
وَأَدَّیْتَ الْأَمانَةَ، فَجَزاکَ اللّٰهُ عَنِ الْإِسْلامِ وَأَهْلِهِ خَیْرَ الْجَزآءِ.و امانت را به خوبی ادا نمودی، پس خداوند از طرف اسلام و اهل آن بهترین جزا و پاداش را به شما مرحمت کند.أَتَیْتُکَ بِأَبی وَاُمّی زآئِراً، عارِفاً بِحَقِّکَ، مُوالِیاً لِأَوْلِیآئِکَ،پدر و مادرم به فدای شما؛ به زیارت شما آمده‌ام در حالی‌که به حقّ شما معرفت دارم، با دوستان شما دوست، مُعادِیاً لِأَعْدآئِکَ، فَاشْفَعْ لی عِنْدَ رَبِّکَ جَلَّ وَعَزَّ.(17)
و با دشمنانتان دشمنم، پس برای من شفاعت نما نزد پروردگارت که باعظمت و عزیز است.
سپس خود را بر قبر مبارک بینداز و آن را ببوس و گونه‌هایت را بر آن بگذار و آنگاه‌سر بردار و بگو:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یَابْنَ رَسُولِ اللّٰهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ،سلام بر تو ای مولای من، ای فرزند رسول خدا، و رحمت خدا و برکات او بر تو باد،أَشْهَدُ أَنَّکَ الْإِمامُ الْهادی، وَالْمُوالِی الرَّاشِدُ، وَالْوَلِیُّ الْمُجاهِدُ،گواهی می‌دهم که تو پیشوای هدایتگر، و فرمانروای روشنگر، و سرپرست جهادگری،وَأَبْرَأُ إِلَی اللّٰهِ تَعالی مِنْ أَعْدآئِکَ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَی اللّٰهِ بِمُوالاتِکَ،و به سوی خداوند بلندمرتبه از دشمنان تو بیزاری می‌جویم، و با دوستی و ولایت تو به خدا تقرّب می‌یابم، صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ.
درود خدا و رحمت و برکات او بر تو باد.
سپس دو رکعت نماز بخوان و بعد از آن، آنچه دوست داری نماز بخوان، سپس‌پائین‌پای امام‌علیه السلام برو و آنچه می‌خواهی دعا کن و هنگامی که خواستی با آن حضرت‌وداع نمایی، هنگام بازگشتن کنار آن مرقد پاک

بایست؛ همان‌گونه که ابتدا ایستادی وبگو:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا أَبَا الْحَسَنِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ رَسُولِ‌سلام بر تو ای مولای من ای ابا الحسن، سلام بر تو ای فرزند رسول
1. بحار الأنوار: 51/102، المزار الکبیر: 551.
اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، أَسْتَوْدِعُکَ اللَّهَ وَأَقْرَأُ عَلَیْکَ السَّلامَ،خدا و رحمت خدا و برکات او بر تو باد، شما را به خدا می‌سپارم و بر شما درود می‌فرستم،امَنَّا بِاللَّهِ وَبِما جِئْتَ بِهِ، وَدَلَلْتَ عَلَیْهِ. أَللَّهُمَّ اکْتُبْنا مَعَ الشَّاهِدینَ.ایمان آورده‌ایم به خدا و به آنچه از احکام و دستورات آورده‌ای و بر آن رهنمون گشته‌ای. خداوندا؛ نام ما را در زمره گواهان ثبت کن.
پس از آن، بار دیگر خود را بر روی قبر شریف بینداز و آن را ببوس و گونه‌هایت‌را بر آن بگذار و بازگرد. (18)

زیارت جواديّه (19)یا زیارت چهارم امام رضاعلیه السلام

مرحوم علّامه مجلسی فرموده است: در نسخه‌ای قدیمی - که تاریخ تألیف آن،سال 746ه ذکر شده و از تألیفات علمای پیشین بوده است - زیارتی را برای حضرت‌امام رضاعلیه السلام یافتم و آن را همان‌گونه که یافته‌ام نقل می‌کنم:
در آن، مرقوم داشته‌اند: زیارت مولا و سرور ما حضرت امام رضا - که بر او و پدران وفرزندانش درود و رحمت الهی باد - در هر زمانی شایسته و نیکو است و بهترین زمان آن، ماه‌رجب است، و این زیارت از فرزندش امام جوادعلیه السلام برای آن حضرت روایت شده است:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اللّٰهِ وَابْنَ أَوْلِیآئِهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا سَفِیرَسلام بر تو ای ولیّ خدا و فرزند اولیای او، سلام بر تو ای نماینده‌اللّٰهِ وَابْنَ سُفَرآئِهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّةَ اللّٰهِ وَابْنَ حُجَجِهِ.خدا)در میان بندگانش(و فرزند نمایندگانش، سلام بر تو ای حجّت خدا و فرزند حجّت‌های او.
1. المزار الکبیر: 551.
2. مرحوم محدّث قمی، زیارت جواديّه را در »مفاتیح الجنان« نقل نکرده است ولی در »تحفه طوسیّه ص 90» - که کتاب‌مختصری درباره حضرت امام رضاعلیه السلام و زیارت آن حضرت است - ذکر نموده است.
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا نُورَ اللّٰهِ فی ظُلُماتِ الْاَرْضِ وَابْنَ أَنْوارِهِ.سلام بر تو ای نور خدا در تاریکی‌های زمین و فرزند انوار الهی،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَمُودَ الدّینِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ الْاَنْبِیآءِسلام بر تو ای اساس دین، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از(پیامبران‌وَالْمُرْسَلینَ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ ادَمَ صَفْوَةِ اللّٰهِ. اَلسَّلامُ‌و رسولان، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(آدم برگزیده خداوند، سلام‌عَلَیْکَ یا وارِثَ نُوحٍ نَجِیِّ اللّٰهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ اِبْراهیمَبر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(نوح همراز پروردگار، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(ابراهیم‌خَلیلِ اللّٰهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ اِسْمعیلَ ذَبیحِ اللّٰهِ. اَلسَّلامُ‌دوست ویژه خداوند، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(اسماعیل فدائی راه خدا، سلام‌عَلَیْکَ یا وارِثَ مُوسی کَلیمِ اللّٰهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ عیسیبر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(موسی هم‌سخن با خداوند، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(عیسی‌رُوحِ اللّٰهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُحَمَّدٍ)حَبیبِ اللّٰهِ وَ(رَسُولِ‌روح خدا، سلام بر تو ای ارث برنده)از حضرت(محمّد)دوست خدا و(فرستاده‌اللّٰهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ أَمیرِالْمُؤْمِنینَ عَلِیِّ بْنِ أَبی طالِب‌خدا. سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(امیر مؤمنان علیّ بن ابی طالب‌عَلَیْهِ السَّلامُ وَلِیِّ اللّٰهِ، وَوَصِیِّ رَسُولِ اللّٰهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا- که بر او سلام و درود باد - ولیّ خدا و وصیّ و

جانشین رسول خدا، سلام بر تو ای‌وارِثَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ، سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ، بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ.ارث‌برنده)از حضرت(فاطمه زهرا، سرور زنان جهانیان، دختر رسول خدا،اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا وارِثَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، سَيِّدَىْ شَبابِ أَهْلِ‌سلام بر تو ای ارث‌برنده)از(امام حسن و امام حسین، دو سرور جوانان اهل‌الْجَنَّةِ،)وَسِبْطَىْ رَسُولِ اللَّهِ.(اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا وارِثَ عَلِيِّ بْنِ‌بهشت،)و دو سبط رسول خدا،(سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(علیّ بن‌الْحُسَيْنِ، سَيِّدِ السَّاجِدينَ وَزَيْنِ الْعابِدينَ. اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يَاالحسین، سرور سجده‌کنندگان و زینت اهل عبادت، سلام بر تو ای‌وارِثَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، باقِرِ عِلْمِ الْاَوَّلينَ وَالْاخِرينَ. اَلسَّلامُارث‌برنده)از حضرت(محمّد بن علی، شکافنده علم و دانش پیشینیان و آیندگان. سلام‌عَلَيْکَ يا وارِثَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، اَلصَّادِقِ الْبارِّ التَّقِيِّ الْاَمينِ.بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(جعفر بن محمّد راست‌گفتار نیکوکار پرواپیشه امانتدار،اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا وارِثَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، اَلْعالِمِ الْكاظِمِ،سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(موسی بن جعفر، دانشمند، فروبرنده خشم،اَلْحَفِيِّ الْحَليمِ. اَلسَّلامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا الصِّدّيقُ الشَّهيدُ. اَلسَّلامُ‌مهربان، بردبار. سلام بر تو ای راست‌گفتار شهید. سلام‌عَلَيْکَ أَيُّهَا الْوَصِيُّ الرَّضِيُّ، اَلْبَرُّ التَّقِيُّ الْوَفِيُّ. أَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْبر تو ای وصیّ پسندیده، نیکوکار پرواپیشه، وفادار. گواهی می‌دهم که توأَقَمْتَ الصَّلاةَ، وَاتَيْتَ الزَّكاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ‌نماز را به پا داشتی، و زکات پرداختی، و به خوبی‌ها فرمان دادی، و ازالْمُنْكَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصاً حَتَّى أَتاکَ الْيَقينُ. اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يازشتی‌ها نهی نمودی و بازداشتی، و خدا را تا فرارسیدن مرگ خالصانه پرستش کردی. سلام بر تو ایإِمامَ قَصيبٍ، وَإِمامَ نَجيبٍ، وَإِمامَ بَعيدٍ قَريبٍ، وَإِمامَ مَسْمُومٍامام بزرگوار، و امام نیک‌نژاد، و امام بعید)از آشنایان(و قریب)در میان دشمنان(، و امامی که مسموم‌غَريبٍ. اَلسَّلامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا الْعالِمُ النَّبيهُ، وَالْقَدْرُ الْوَجيهُ، اَلنَّازِحُو غریب است. سلام بر تو ای دانشمند بزرگوار؛ و ارزشمند آبرومند، دورافتاده‌عَنْ تُرْبَةِ جَدِّهِ وَأَبيهِ. اَلسَّلامُ عَلى مَنْ أَمَرَ أَوْلادَهُ وَعِيالَهُاز مرقد پاک جدّ و پدرش. سلام بر آن‌که دستور داد فرزندان و اهل و عیالش رابِالنِّياحَةِ عَلَيْهِ قَبْلَ وُصُولِ الْقَتْلِ إِلَيْهِ. اَلسَّلامُ عَلى دِيارِكُمُ‌که پیش از رسیدن شهادتش بر او نوحه‌سرایی کنند. سلام بر شهر و دیارتان که ازالْمُوحَشاتِ، كَمَا اسْتَوْحَشَتْ مِنْكُمْ مِنى وَعَرَفاتُ. اَلسَّلامُ عَليوجود شما خالی گشته؛ همان‌طور که مِنی و عرفات از وجود شما خالی مانده است. سلام برساداتِ الْعَبيدِ، وَعُدَّةِ الْوَعيدِ، وَالْبِئْرِ الْمُعَطَّلَةِ، وَالْقَصْرِ الْمَشيدِ.سروران بندگان، و سرمایه‌های روز جزا برای رفع وعده‌های عقاب، و امام حاضر و غائب)چاه پرآب و قصر باشکوهی که از آن‌ها استفاده‌اَلسَّلامُ عَلى غَوْثِ اللَّهْفانِ، وَمَنْ صارَتْ بِهِ أَرْضُ خُراسانَ‌نمی‌شود(. سلام بر فریادرس دلسوختگان، و آن کسی‌که سرزمین خراسان به برکت اوخُراسانَ. اَلسَّلامُ عَلى قَليلِ الزَّائِرينَ، وَقُرَّةِ

عَيْنِ فاطِمَةَ سَيِّدَةِخراسان گشت. سلام بر آن‌که زائرین َاو اندکند، و نور چشمان)حضرت(فاطمه سرورِنِسآءِ الْعالَمینَ. اَلسَّلامُ عَلَی الْبَهْجَةِ الرَّضَوِیَّةِ، وَالْأَخْلاقِزنان جهانیان. سلام بر آن طراوت و نشاط رضوی، و اخلاقِالرَّضِیَّةِ، وَالْغُصُونِ الْمُتَفَرَّعَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ الْأَحْمَدِیَّةِ. اَلسَّلامُپسندیده، و شاخه‌های روئیده‌شده از شجره طیّبه احمدی. سلام‌عَلی مَنِ انْتَهی إِلَیْهِ رِئاسَةُ الْمُلْکِ الْأَعْظَمِ، وَعِلْمُ کُلِّ شَیْءٍبر کسی که ریاست مُلک هستی و همه عالم وجود، و دانش هر چیز به او منتهی گشته‌لِتَمامِ الْأَمْرِ الْمُحْکَمِ. اَلسَّلامُ عَلی مَنْ أَسْمآؤُهُمْ وَسیلَةُ السَّآئِلینَ،تا حکم و فرمان قطعی خداوند کامل گردد. سلام بر آنان‌که نام‌های مبارک‌شان وسیله‌ای برای درخواست‌کنندگان،وَهَیاکِلُهُمْ أَمانُ الْمَخْلُوقینَ، وَحُجَجُهُمْ إِبْطالُ شُبَهِ الْمُلْحِدینَ.و جسم پاکشان امان‌بخش آفریدگان، و دلایل‌شان باطل‌کننده شبهه‌های کافران بی‌دین است.اَلسَّلامُ عَلی مَنْ کُسِرَتْ لَهُ وِسادَةُ والِدِهِ أَمیرِالْمُؤْمِنینَ، حَتَّی‌سلام بر کسی که گسترده شده برای او مسند پدر بزرگوارش امیر مؤمنان، تاخَصَمَ أَهْلَ الْکُتُبِ، وَثَبَّتَ قَواعِدَ الدّینِ. اَلسَّلامُ عَلی عَلَمِبا اهل کتاب به بحث و گفتگو بپردازد، و بر آن‌ها غلبه کند و ارکان و پایه‌های دین را ثابت و استوار گرداند. سلام بر مهترِالْأَعْلامِ، وَمَنْ کُسِرَتْ قُلُوبُ شیعَتِهِ بِغُرْبَتِهِ إِلی یَوْمِ الْقِیامَةِ.مهتران، و کسی که دل‌های شیعیانش به خاطر غربت او شکسته و محزون است تا روز قیامت.اَلسَّلامُ عَلَی السِّراجِ الْوَهَّاجِ، وَالْبَحْرِ الْعَجَّاجِ، اَلَّذی صارَتْسلام بر چراغ فروزنده، و دریای عمیق پرتلاطم، آن‌که‌تُرْبَتُهُ مَهْبَطَ الْأَمْلاکِ وَالْمِعْراجَ. اَلسَّلامُ عَلی اُمَرآءِ الْإِسْلامِ،تربت پاک و مرقد منوّرش محلّ فرودآمدن فرشتگان و بالا رفتن آنان است، سلام بر فرمانروایان اسلام،وَمُلُوکِ الْإیمانِ. اَلسَّلامُ عَلی باهِرِی النُّورِ، وَطاهِرِی الْوِلادَةِ،و پادشاهان ایمان، سلام بر نورهای تابان، و پاک ولادت‌یافتگان،وَمَنْ أَطْلَعَهُمُ اللّهُ بِفَضْلِهِ عَلی عِلْمِ الْغَیْبِ وَالشَّهادَةِ، وَجَعَلَهُمْو کسانی که خدا به فضل و احسان خود آنان را بر علم غیب و شهود آگاه نموده، و آنان رابِإِفْضالِهِ مَنْبَعَ الْهُدی، وَمَعْدِنَ السَّعادَةِ. اَلسَّلامُ عَلی مَنِ ابْتَهَجَتْبه لطف خود سرچشمه هدایت و معدن سعادت قرار داده، سلام بر کسی که نشاطآفرین گردید بِهِ مَعالِمُ طُوسٍ، حَیْثُ حَلَّ بِرَبْعِها.
نشانه‌های راه طوس با ورود او برای خانه‌گرفتن در آن.
یا أَرْضَ طُوسٍ سَقاکِ اللّهُ رَحْمَتَهُای سرزمین طوس؛ خداوند تو را از رحمتش سیراب گرداندماذا ضَمِنْتِ مِنَ الْخَیْراتِ یا طُوسُچه گوهری از خوبی‌ها و کمالات در برگرفته‌ای ای سرزمین طوس؟طابَتْ بُقاعُکِ فِی الدُّنْیا وَطابَ بِهابقعه‌هایت در دنیا دلپسند گشت و به آن خشنود گردیدشَخْصٌ ثَوی بِسَنابادٍ وَمَرْمُوسٌشخصی که در سناباد آرمیده و در میان مرقد پاکش اقامت گزیده استشَخْصٌ عَزیزٌ عَلَی الْإِسْلامِ مَصْرَعُهُشخصی که مدفن مبارکش بر اسلام، عزیز و گرانبها استفی رَحْمَةِ اللّهِ مَغْمُورٌ

وَمَغْمُوسٌدر رحمت خدا فرو رفته و غرق گشته و پوشیده استیا قَبْرَهُ أَنْتَ قَبْرٌ قَدْ تَضَمَّنَهُای مرقد منوّر او؛ تو قبری هستی که در برگرفته‌ایحِلْمٌ وَعِلْمٌ وَتَطْهیرٌ وَتَقْدیسٌبردباری و دانش و پاکی و همه صفات والا رافَافْخَرْ بِأَنَّکَ مَغْبُوطٌ بِجُثَّتِهِپس افتخار کن که با دربرگرفتن آن جثّه پاک، مورد رشک دیگران هستیوَبِالْمَلآئِکَةِ الْأَطْهارِ مَحْرُوسٌو با فرشتگان پاک الهی حراست و نگهبانی می‌شویفی کُلِّ عَصْرٍ لَنا مِنْکُمْ إِمامُ هُدًیدر هر عصر و زمانی از شما خاندان پیشوای هدایتگری برای ما استفَرَبْعُهُ اهِلٌ مِنْکُمْ وَمَأْنُوسٌو این سرا از وجود او شایستگی یافته و به او مأنوس گشته استأَمْسَتْ نُجُومُ سَمآءِ الدّینِ اِفِلَةًستارگان آسمان دین غروب کرده و پنهان گشتندوَظَلَّ أُسْدُ الشَّری قَدْ ضَمَّهَا الْخیسُو شیران وادی شجاعت در بیشه خود آرمیدند و مأوا گرفتندغابَتْ ثَمانِیَةٌ مِنْکُمْ وَأَرْبَعَةٌاز شما خاندان بابرکت هشت تن پنهان گشته و چهار شخص دیگرتُرْجی مَطالِعُها ما حَنَّتِ الْعیسُطلوع و درخشش آنان امید می‌رود تا مادامی که شتران به فرزندان خود مهربانی و دلسوزی دارند]حَتَّی مَتی یَزْهَرَ الْحَقُّ الْمُنیرُ بِکُمْکی و چه زمانی آن حقّ روشنی‌بخش به وجود شما می‌درخشد؟فَالْحَقُّ فی غَیْرِکُمْ داجٍ وَمَطْمُوسٌ[حقّ در غیر شما تاریک و ناپدید و نابود است.اَلسَّلامُ عَلی مُفْتَخَرِ الْأَبْرارِ، وَنآئِی الْمَزارِ، وَشَرْطِ دُخُولِسلام بر آنکه مایه فخر و مباهات نیکوکاران است، و زیارتگاهش دورافتاده است، و)او(شرط داخل‌شدن‌الْجَنَّةِ وَالنَّارِ. اَلسَّلامُ عَلی مَنْ لَمْ یَقْطَعِ اللَّهُ عَنْهُمْ صَلَواتِهِدر بهشت)و در صورت نپذیرفتن ولایتش(دوزخ است، سلام بر کسانی که خداوند درود و صلواتش رافی انآءِ السَّاعاتِ ، وَبِهِمْ سَکَنَتِ السَّواکِنُ ، وَتَحَرَّکَتِدر همه لحظه‌ها و ساعت‌ها بر آنان پیوسته می‌فرستد و هرگز قطع نمی‌کند، و به برکت وجود ایشان ساکنان، سکونت و آرامش والْمُتَحَرِّکاتُ. اَلسَّلامُ عَلی مَنْ جَعَلَ إِمامَتَهُمْ مُمَیِّزَةً بَیْنَحرکت‌کنندگان، تحرّک دارند. سلام بر کسانی‌که خداوند امامت‌شان را مایه امتیاز بین دو فرقه‌الْفَریقَیْنِ، کَما تَعَبَّدَ بِوِلایَتِهِمْ أَهْلَ الْخافِقَیْنِ. اَلسَّلامُ عَلی)شیعه و سنی(و تشخیص آنها از یکدیگر قرار داده، همانطور که اهل مشرق و مغرب را نسبت به ولایت باطنی ایشان مطیع ساخته و مغلوب‌مَنْ أَحْیَی اللَّهُ بِهِمْ دارِسَ حِکَمِ النَّبِیّینَ، وَابْتَعَثَهُمْ بِوِلایَتِهِمْگردانیده است، سلام بر کسانی‌که خداوند به وسیله آنان احکام و آثار محوشده پیامبران را زنده گردانید، و آنان را با ولایت ایشان مبعوث گردانید،لِتَمامِ کَلِمَةِ اللَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ. اَلسَّلامُ عَلی شُهُورِ الْحَوْلِ،برای کامل شدن نشانه خداوندی که پروردگار جهانیان است. سلام بر ماه‌های سال،وَعَدَدِ السَّاعاتِ ، وَعَدَدِ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ فی رُقُومِ)الرُّقُوم(و عدد ساعت‌های روز، و عدد »لا إله إلاّ اللّه« در حساب ابجد)که دوازده‌المُسَطَّراتِ. اَلسَّلامُ عَلی إِقْبالِ الدُّنْیا وَسُعُودِها، وَمَنْ سُئِلُوامی‌شود(. سلام بر روی‌آوردن دنیا با همه خیر و برکت و سعادتش، و

کسانی که وقتیعَنْ كَلِمَةِ التَّوْحيدِ، فَقالَوا نَحْنُ وَاللّهِ مِنْ شُرُوطِها. اَلسَّلامُاز کلمه توحید سؤال شدند فرمودند: به خدا قسم؛ ما از شروط آن هستیم، سلامعَلى مَنْ يُعَلَّلُ وُجُودُ كُلِّ مَخْلُوقٍ بِوِلآئِهِمْ ، وَمَنْ خَطَبَتْبر کسانی که وجود هر آفریننده‌ای به ولای ایشان وابسته است، و کسانی که لَهُمُ الْخُطَبآءُ.
خطباء برای آن‌ها خطبه خواندند.
بِسَبْعَةِ ابآءٍ هُمْ ما هُمْ؟به نام هفت تن از پدران، که آن‌ها چه کسانی هستند آنان؟!هُمْ أَفْضَلُ مَنْ يَشْرَبُ صَوْبَ الْغَمامِایشان بهترین کسانی هستند که باران بر آن‌ها فرود آمده.اَلسَّلامُ عَلى مَنْ عَلا مَجْدُهُمْ وَثَنآؤُهُمْ، وَفاقَ الْأَوَّلينَ وَالْاخِرينَسلام بر کسانی که شکوه و عظمت و ثناء آنان والاست، و پدران‌شان و فرزندانشان بر اوّلینابآؤُهُمْ وَأَبْنآؤُهُمْ. اَلسَّلامُ عَلى مَنِ افْتَخَرَ الْفَخْرُ بِفَخْرِهِمْ،و آخرین برتری دارند. سلام بر کسانی که بزرگی و شرف به بزرگواری ایشان افتخار می‌کند،وَعَلابِهِمْ بِوُجُوبِ الصَّلاةِ عَلَيْهِمْ، وَطَهارَةِ ثِيابِهِمْ. اَلسَّلامُ عَليو برتری یافته‌اند به وجوب درود فرستادن بر آنان، و به پاکی لباس‌شان. سلام بر آنقَمَرِ الْأَقْمارِ، وَفَخْرِ الْأَبْرارِ، اَلْمُتَكَلِّمِ مَعَ أَهْلِ كُلِّ لُغَةٍ بِلِسانِهِمْ،ماه میان ماه‌ها، و افتخار نیکوکاران،)آن‌که(با اهل هر لغتی با زبان آنان سخن گفته است،اَلْقآئِلِ لِشيعَتِهِ ما كانَ اللّهُ لِيُوَلِّىَ إِماماً عَلى اُمَّةٍ حَتَّى يُعَرِّفَهُبه یکی از شیعیانش فرمود: خداوند امامی را به عنوان عهده‌دار امور امّت قرار نمی‌دهد تا آنکه او رابِلُغاتِهِمْ وَأَدْيانِهِمْ. اَلسَّلامُ عَلى فُرْحَةِ الْقُلُوبِ، وَفَرَجِ الْكُرُوبِ،به لغات آنان و آئین‌های آنان آشنا گرداند. سلام بر شادمانی دل‌ها، و برطرف‌کننده غم‌ها،وَشَريفِ الْأَشْرافِ، وَمَفْخَرِ عَبْدِ مَنافٍ، يا لَيْتَنى كُنْتُ مِنَو بزرگ بزرگان، و مایه فخر و شرافت عبد مناف، ای کاش از الطَّآئِفينَ بِعَرْصَةِ حَضْرَتِهِ، مُسْتَشْهِداً لِبَهْجَةِ مُؤانِسَتِهِ.
طواف‌کنندگان درگاه مقدّس او، و گواه طراوت همدمی و انس با او بودم.
أَطُوفُ بِبابِكُمْ فى كُلِّ حينٍدر هر لحظه و ساعت به آستان شما طواف می‌کنمكَأَنَّ بِبابِكُمْ جُعِلَ الطَّوافُگویا طواف، برای آستان شما قرار داده شده است.اَلسَّلامُ عَلَى الْإِمامِ الرَّؤُوفِ، اَلَّذى هَيَّجَ أَحْزانَ يَوْمِ الطَّفُوفِ،سلام بر امام رئوف و مهربان، آن‌که غصّه‌های او یادآور خاطره غم‌انگیز صحنه کربلا بود،بِاللَّهِ اُقْسِمُ وَبِابآئِكَ الْأَطْهارِ، وَبِأَبْنآئِكَ الْمُنْتَجَبينَ الْأَبْرارِ، لَوْلابه خدا سوگند و به پدران پاکت، و به فرزندانت که برگزیدگان نیکوکارند؛ اگربُعْدُ الشُّقَّةِ حَيْثُ شَطَّتْ بِكُمُ الدَّارُ، لَقَصَيْتُ بَعْضَ واجِبِ حَقِّكُمْدوری راه به خاطر پراکندگی خانه‌های شما نبود، با تکرار زیارت، بعضی از حقوق واجب شمابِتَكْرارِ الْمَزارِ. اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا حُماةَ الدّينِ، وَأَوْلادَ النَّبِيّينَ،را که به عهده من است ادا می‌نمودم. سلام بر شما ای حامیان دین، و فرزندان پیامبران، وَسادَةَ الْمَخْلُوقينَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.
و سرور آفریدگان، و رحمت خدا و برکات او بر همه شما باد.

این زیارت از مولای ما، امام کلّ عاکف و بادٍ، ابی جعفر الثانی محمّد بن علیّ‌الجواد علیه الصلاة والتسلیم روایت شده است.(20)
محدّث قمی‌رحمه الله نوشته است: شیخ مفیدرحمه الله فرموده: مستحبّ است بعد از نمازززیارت حضرت امام رضاعلیه السلام، این دعا را بخوانند.
محدّث قمی‌رحمه الله پس از ذکر این دعا از علّامه مجلسی‌رحمه الله نقل کرده است که آن‌بزرگوار فرموده است: اگر در حرم مطهّر حضرت امام رضاعلیه السلام زیارت جوادیّه راخواندید، خواندن این دعا را ترک نکنید:
أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ یا اَللَّهُ، اَلدَّآئِمُ فی مُلْکِهِ، اَلْقآئِمُ فی عِزِّهِ،خداوندا؛ همانا من از تو درخواست می‌کنم ای خدا،)خدایی(که در پادشاهی‌اش پایدار، در عِزّت و نیرومندی‌اش پابرجا،اَلْمُطاعُ فی سُلْطانِهِ، اَلْمُتَفَرِّدُ فی کِبْرِیآئِهِ، اَلْمُتَوَحِّدُ فی دِیْمُومِیَّةِدر سلطنتش همه منقاد او، در کبریائی‌اش یگانه، در همیشگی بقاء و ماندگاریش یکتا و بی‌نظیربَقآئِهِ، اَلْعادِلُ فی بَرِیَّتِهِ، اَلْعالِمُ فی قَضِیَّتِهِ، اَلْکَریمُ فی تَأخیرِاست، در میان آفریدگانش عدالت‌پیشه و دادگر، در حکم‌کردنش عالم و دانا، در تأخیر1. بحار الأنوار: 52/102، أربعة ایّام: 55، تحفه طوسیّه: 90 با تفاوت اندک.
عُقُوبَتِهِ. إلهی حاجاتی مَصْرُوفَةٌ إِلَیْکَ، وَامالی مَوْقُوفَةٌ لَدَیْکَ،کیفرش کریم و بزرگوار است. معبودا؛ حاجت‌های من بازگشتش به سوی تو است، و آرزوهایم به آستان تو گره خورده،وَکُلَّما وَفَّقْتَنی بِخَیْرٍ فَأَنْتَ دَلیلی عَلَیْهِ، وَطَریقی إِلَیْهِ، یا قَدیراَو هر گاه به کار خیری توفیقم دهی تو راهنمای من بر آن، و راهگشای من به سوی آن هستی، ای توانایی که‌لاتَؤُودُهُ الْمَطالِبُ، یا مَلِیّاً یَلْجَأُ إِلَیْهِ کُلُّ راغِبٍ، مازِلْتُ مَصْحُوباًدرخواست‌ها او را درمانده نمی‌کند، ای مهربانی که هر مشتاقی به او پناه می‌آورد، همواره‌مِنْکَ بِالنِّعَمِ، جارِیاً عَلی عاداتِ الْإِحْسانِ وَالْکَرَمِ. أَسْأَلُکَبا نعمت‌های تو همراهم، و همیشه عادت‌های احسان و کرم به سویم جاری است. از تو می‌خواهم‌بِالْقُدْرَةِ النَّافِذَةِ فی جَمیعِ الْأَشْیآءِ، وَقَضآئِکَ الْمُبْرَمِ الَّذی تَحْجُبُهُبه آن قدرتت که در تمام اشیا نافذ و قابل اجرا است، و به آن حکم تأییدشده و رأی قطعی که‌بَأَیْسَرِ الدُّعآءِ، وَبِالنَّظْرَةِ الَّتی نَظَرْتَ بِها إِلَی الْجِبالِ فَتَشامَخَتْ،با کمترین دعا آن را می‌پوشانی و نادیده می‌گیری، و به نگاهی که به کوه‌ها نمودی پس بلند و برافراشته گردیدند،وَإِلَی الْأَرَضینَ فَتَسَطَّحَتْ، وَإِلَی السَّماواتِ فَارْتَفَعَتْ، وَإِلَیو به زمین‌ها نمودی پس گسترده و هموار شدند، و به آسمان‌ها نمودی پس بالا و رفیع گردیدند، و به‌الْبِحارِ فَتَفَجَّرَتْ. یا مَنْ جَلَّ عَنْ أَدَواتِ لَحَظاتِ الْبَشَرِ، وَلُطْفَدریاها نمودی پس بیرون آمدند و آشکار گشتند. ای کسی که بزرگتر است از اینکه با ابزار چشم و نگاه‌های تیز آن دیده شود، و لطیفتر استعَنْ دَقآئِقِ خَطَراتِ الْفِکَرِ، لاتُحْمَدُ یا سَیِّدی إِلّا بِتَوْفیقٍ مِنْکَاز آنکه با دقّت خطورهای فکر و اندیشه درک شود، سپاس نمی‌شوی - ای ِ سرور من - مگر به توفیقی که خودت عنایت کنی که

آن،یَقْتَضی حَمْداً، وَلاتُشْکَرُ عَلی أصْغَرِ مِنَّةٍ إلّا اسْتَوْجَبْتَ بِهاحمد و سپاس دیگری را اقتضا می‌کند، و بر کوچکترین نعمتت شکرگزاری نمی‌شوی مگر اینکه سزاوار شکر دیگری‌شُکْراً، فَمَتی تُحْصی نَعْمآؤُکَ یا إلهی وَتُجازی الآؤُکَ یا مَوْلایَ،می‌گردی، پس چه زمان نعمت‌هایت شمرده می‌شود ای خدای من؟ و الطاف و احسانت پاداش داده می‌شود ای مولای من؟وَتُکافَئُ صَنایِعُکَ یا سَیِّدی. وَمِنْ نِعَمِکَ یَحْمَدُ الْحامِدُونَ،و خوبی‌های تو جبران شود ای سرور من؟ و این از نعمت تو است که سپاسگزاران تو را سپاس گویند،وَمِنْ شُکْرِکَ یَشْکُرُ الشَّاکِرُونَ، وَأَنْتَ الْمُعْتَمَدُ لِلذُّنُوبِ فی‌و از موجبات شکر تو است که شکرکنندگان تو را شکر می‌کنند، و تو مورد اعتماد و تکیه‌گاه برای گناهان هستی درعَفْوِکَ، وَالنَّاشِرُ عَلَی الْخاطِئینَ جَناحَ سِتْرِکَ، وَأَنْتَ الْکاشِفُ‌عفو و بخششت، و گستراننده‌ای بر خطاکاران بال پوشش خود را، و تو برطرف‌کننده بیچارگی‌لِلضُّرِّ بِیَدِکَ. فَکَمْ مِنْ سَیِّئَةٍ أَخْفاها حِلْمُکَ حَتَّی دَخَلَتْ، وَحَسَنَةٍو زیانکاری با دست خود هستی. پس چه بسیار از گناهان که آن را حلم و بردباری تو پوشانید تا از بین رفت، و)چه بسیار(کار خوبی‌ضاعَفَها فَضْلُکَ حَتَّی عَظُمَتْ عَلَیْها مُجازاتُکَ، جَلَلْتَ أَنْ یُخافَ‌که فضل و احسان تو آن را دو چندان نمود تا کیفرت بر آن بسیار شد،)تو(برتر از آن هستی که از تو ترسیده شود)کسی(مِنْکَ إلّا الْعَدْلُ، وَأَنْ یُرْجی مِنْکَ إلّا الْإحْسانُ وَالْفَضْلُ، فَامْنُنْ‌مگر به خاطر عدالت)تو(، و از تو جز لطف و احسان امید برده شود، پس بر من‌عَلَیَّ بِما أَوْجَبَهُ فَضْلُکَ، وَلاتَخْذُلْنی بِما یَحْکُمُ بِهِ عَدْلُکَ. سَیِّدی‌به آنچه فضل و احسانت ایجاب می‌کند منّت گذار، و به آنچه عدل و انصافت حکم می‌کند خوار مگردان. ای سرور من؛لَوْ عَلِمَتِ الْأَرْضُ بِذُنُوبی لَساخَتْ بی، أَوِ الْجِبالُ لَهَدَّتْنی، أَواگر زمین گناهم را بداند مرا در خود فرو می‌برد، یا اگر کوه‌ها بدانند مرا درهم می‌شکنند، یا اگرالسَّمواتُ لَاخْتَطَفَتْنی، أَوِ الْبِحارُ لَأَغْرَقَتْنی، سَیِّدی سَیِّدی‌آسمان‌ها بدانند با سرعت می‌ربایند، یا اگر دریاها بدانند مرا غرق می‌سازند. سرور من؛ سرور من؛سَیِّدی، مَوْلایَ مَوْلایَ مَوْلایَ قَدْ تَکَرَّرَ وُقُوفی لِضِیافَتِکَ،سرور من؛ مولای من؛ مولای من؛ مولای من؛ ماندن و توقّف من برای ضیافتِ و مهمانی تو پیاپی انجام گرفته،فَلاتَحْرِمْنی ما وَعَدْتَ الْمُتَعَرِّضینَ لِمَسْأَلَتِکَ. یا مَعْرُوفَ‌پس از آنچه به درخواست‌کنندگان و گدایانت وعده فرموده‌ای مرا محروم مگردان. ای شناخته‌شده‌الْعارِفینَ، یا مَعْبُودَ الْعابِدینَ، یا مَشْکُورَ الشَّاکِرینَ، یا جَلیسَ‌صاحبان معرفت؛ ای معبود عبادت‌کنندگان؛ ای شکرگزاری‌شده شکرکنندگان؛ ای همنشین‌الذَّاکِرینَ، یا مَحْمُودَ مَنْ حَمِدَهُ، یا مَوْجُودَ مَنْ طَلَبَهُ، یاکسانی که به یاد او هستند؛ ای ستایش‌شده کسی که او را ستایش کرده؛ ای یافت‌شده هر کس او را طلب کند؛ ای‌مَوْصُوفَ مَنْ وَحَّدَهُ، یا مَحْبُوبَ مَنْ أَحَبَّهُ، یا غَوْثَ مَنْ أَرادَهُ،توصیف‌شده هر کس او را یگانه بخواند؛ ای محبوب هر کس اِو را

دوست بدارد؛ ای فریادرس هر کس او را اراده کند؛یا مَقْصُودَ مَنْ أنابَ إِلَیْهِ، یا مَنْ لایَعْلَمُ الْغَیْبَ إِلّا هُوَ، یا مَنْ‌ای مقصود هر کس به سوی او بازگشت کند؛ ای کسی که غیب و پنهانی را جز او نمی‌داند؛ ای کسی کهلایَصْرِفُ السُّوءَ إِلّا هُوَ، یا مَنْ لایُدَبِّرُ الْأَمْرَ إِلّا هُوَ، یا مَنْ‌بدی را جز او بازنمی‌گرداند؛ ای کسی که تدبیر و چاره‌اندیشی امور را جز او نکند؛ ای کسی کهلایَغْفِرُ الذَّنْبَ إِلّا هُوَ، یا مَنْ لایَخْلُقُ الْخَلْقَ إِلّا هُوَ، یا مَنْ لایُنَزِّلُ‌گناه را جز او نیامرزد؛ ای کسی که آفریدگان را جز او نیافریند؛ ای کسی کهالْغَیْثَ إِلّا هُوَ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لی یا خَیْرَباران را جز او نازل نکند؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و مرا بیامرز ای بهترین‌الْغافِرینَ. رَبِّ إِنّی أَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ حَیآءٍ، وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَآمرزنده. پروردگارا؛ همانا من استغفار می‌کنم استغفاری که از روی حیا است، و استغفار می‌کنم استغفاری کهرَجآءٍ، وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ إِنابَةٍ، وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ رَغْبَةٍ،از روی امید است، و استغفار می‌کنم استغفاری که از روی بازگشت است، و استغفار می‌کنم استغفاری که از روی اشتیاق است،وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ رَهْبَةٍ، وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ طاعَةٍ، وَأَسْتَغْفِرُکَو استغفار می‌کنم استغفاری که از روی ترس است، و استغفار می‌کنم استغفاری که از روی اطاعت و فرمانبرداری است، و استغفار می‌کنم‌اسْتِغْفارَ إیمانٍ، وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ إِقْرارٍ، وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ‌استغفاری که از روی ایمان است، و استغفار می‌کنم استغفاری که از روی اقرار و اعتراف است، و استغفار می‌کنم استغفاری که‌إِخْلاصٍ، وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ تَقْوی، وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ تَوَکُّلٍ،از روی اخلاص‌است، و استغفارمی‌کنم استغفاری‌که از روی تقوا و پرهیزکاری است، و استغفار می‌کنم استغفاری‌که از روی توکّل و اعتماد است،وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ ذِلَّةٍ، وَأَسْتَغْفِرُکَ اسْتِغْفارَ عامِلٍ لَکَ، هارِبٍو استغفار می‌کنم استغفاری که از روی ذلّت و خواری است، و استغفار می‌کنم استغفار کسی که برای تو عمل‌کننده است، ومِنْکَ إِلَیْکَ، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَتُبْ عَلَیَّ وَعَلیاز تو به سوی خودت گریزان است، پس بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و توفیق توبه بر من و بروالِدَیَّ بِما تُبْتَ وَتَتُوبُ عَلی جَمیعِ خَلْقِکَ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.پدر و مادرم بده به آنچه که بر تمام آفریدگانت توفیق توبه داده‌ای و می‌دهی، ای مهربانترین مهربان‌ها.یا مَنْ تُسَمَّی بِالْغَفُورِ الرَّحیمِ، یا مَنْ تُسَمَّی بِالْغَفُورِ الرَّحیمِ،ای کسی که آمرزنده مهربان نامیده شده‌ای؛ ای کسی که آمرزنده مهربان نامیده شده‌ای؛یا مَنْ تُسَمَّی بِالْغَفُورِ الرَّحیمِ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ،ای کسی که آمرزنده مهربان نامیده شده‌ای؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست،وَاقْبَلْ تَوْبَتی، وَزَکِّ عَمَلی، وَاشْکُرْ سَعْیی، وَارْحَمْ ضَراعَتی،و توبه‌ام را بپذیر، و عملم را پاکیزه گردان، و سعی و تلاشم را پاداش بده،ِو به خواری و حقارت و ناتوانی من رحم کن،وَلاتَحْجُبْ

صَوْتی، وَلاتُخَیِّبْ مَسْأَلَتی، یا غَوْثَ الْمُسْتَغیثینَ،و صدایم را پوشیده مدار، و مرا نسبت به درخواستم ناکام و ناامید مگردان، ای فریادرس آنانکه از او فریادرسی و کمک بخواهد؛وَأَبْلِغْ أَئِمَّتی سَلامی وَدُعآئی، وَشَفِّعْهُمْ فی جَمیعِ ما سَأَلْتُکَ،و به امامان من و سلام و دعایم را برسان، و آنان را در تمام آنچه از تو درخواست نموده‌ام شفیع و واسطه من گردان،وَأَوْصِلْ هَدِیَّتی إِلَیْهِمْ کَما یَنْبَغی لَهُمْ، وَزِدْهُمْ مِنْ ذلِکَ ماو هدیه مرا آن‌طور که شایسته آنان است به ایشان برسان، و آن‌گونه که‌یَنْبَغی لَکَ، بِأَضْعافٍ لایُحْصیها غَیْرُکَ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّاشایسته تو است بر آن بیفزا، افزودنی که غیر تو نتواند آن را شمارش کند، و هیچ توانایی و نیرویی جزباللَّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیم، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی أَطْیَبِ الْمُرْسَلینَ مُحَمَّدٍبه سبب خداوند بلندمرتبه بزرگ نیست، و درود خدا بر عزیزترین رسولان،)حضرت(محمّد وَاٰلِهِ الطّاهِرینَ.(21)
و آل پاک او باد.

زیارت پنجم حضرت امام رضا علیه السلام

مرحوم کفعمی و علّامه مجلسی‌رحمه الله و دیگران، این صلوات را به عنوان زیارت نقل‌کرده‌اند و فرموده‌اند:
در روایت معتبر از ائمّه معصومین‌علیهم السلام آمده است که چون به حرم حضرت علیّ بن‌موسی الرضاعلیهما السلام وارد شدید، بگویید:
أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضَا الْمُرْتَضی، اَلْإِمامِ التَّقِیّ‌خداوندا؛ درود فرست بر علیّ بن موسی که راضی و پسندیده‌شده است، پیشوای پرهیزکارالنَّقِیِّ، وَحُجَّتِکَ عَلی مَنْ فَوْقَ الْأَرْضِ وَمَنْ تَحْتَ الثَّری،پاکیزه‌سرشت است، و حجّت تو بر هر کس بالای زمین و بر هر کس در زیر خاک می‌باشد.اَلصِّدّیقِ الشَّهیدِ، صَلاةً کَثیرَةً تآمَّةً)نامِیَةً(زاکِیَةً مُتَواصِلَةًآن بسیار راستگوی شهید، درود فراوانِ تمام،)نشو و نماکننده یا افزون‌شونده(پاکیزه، بهم‌پیوسته،مُتَواتِرَةً مُتَرادِفَةً، کَأَفْضَلِ ما صَلَّیْتَ عَلی أَحَدٍ مِنْ أَوْلِیآئِکَ. (22)زیاد پی در پی، مانند برترین درودی که بر یکی از اولیای خود فرستادی.
مرحوم شیخ کفعمی فرموده است: بعد از اذن ورود، در حالی‌که غسلِ زیارت‌کرده باشید، این زیارت را بخوانید.(23)

زیارت ششم حضرت امام رضا علیه السلام

صاحب کتاب »روضة الأذکار«(24) گوید: از جمله زیارات حضرت امام رضاعلیه السلامزیارتی است که در هر روز و هر وقت که زائر در مشهد مقدّس آن حضرت باشد،می‌تواند به این طریق آن حضرت را زیارت نماید:
چون قصد زیارت نمود، اوّل غسل نماید با آدابی که ذکر کردیم، و وقتی چشمش‌به گنبد افتاد بگوید:
اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا أَهْلَ بَیْتِ النُّبُوَّةِ، وَمَعْدِنَ الرِّسالَةِ، وَخُزَّانَ‌سلام بر شما ای اهل بیت نبوّت، و معدن رسالت الهی، و خزانه‌داران علم‌الْعِلْمِ، وَمُنْتَهَی الْحِلْمِ، وَاُصُولَ الْکَرَمِ، وَقآئِدَ الْاُمَمِ، وَسُلْطانَ‌و دانش، و نهایت و پایان حلم و بردباری، و اساس و ریشه‌های بزرگواری، و فرماندهان امّت‌ها، و پیشوایان‌الْعِبادِ، وَدَعآئِمَ الْأَخْیارِ، وَعَناصِرَ الْأَبْرارِ، وَمَناصَّةَ الْعِبادِ،بندگان، و پایه‌های پابرجایی خوبان، و مایه‌های اصلی نیکان، و پناهگاه مردم،وَأَرْکانَ الْبِلادِ، وَأَبْوابَ الْإیمانِ، وَاُمَنآءَ الرَّحْمانِ، وَسُلالَةَو نگهدارنده و مایه استواری شهرها، و درها و محل‌های ورود به دائره ایمان، و امینان خداوند رحمان، و فرزندان و نسل بابرکت‌النَّبِیّینَ، وَصَفْوَةَ الْمُرْسَلینَ، وَعِتْرَةَ خِیَرَةِ رَسُولِ رَبِّ الْعالَمینَ،پیامبران، و خلاصه و گزیده رسولان، و عترت و خاندان بهترین فرستاده پروردگار جهانیان، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.
سلام بر شما و رحمت خدا و برکات او بر شما باد.
و چون به در روضه رسید، بایستد و دعای اذن ورود را به این طریق بخواند:
یا مَوْلایَ وَابْنَ مَوْلایَ، أَنَا عَبْدُکَ وَابْنُ عَبْدِکَ، اَلذَّلیلُ بَیْنَ‌ای مولای من و فرزند مولایم؛ من بنده تو و فرزند بنده تو هستم، که دریَدَیْکَ، اَلْمُعْتَرِفُ بِحَقِّکَ، جآءَکَ مُسْتَجیراً بِذِمَّتِکَ، قاصِداًحضور شما خوار، و به حقّ شما معترف هستم، به خدمتتان آمده است تا در کفالت شما پناهنده شود، قصدلِحَرَمِکَ، مُتَوَجِّهاً لِمَقامِکَ، مُتَوَسِّلًا إِلَی اللَّهِ بِکَ، ءَأَدْخُلُ یا اَللَّهُ،بارگاه شما را نمود، به مقام شما روی آورده، به سوی خداوند به وسیله شما توسّل جسته، آیا وارد شوم ای خداوند؟ءَأَدْخُلُ یا رَسُولَ اللَّهِ، ءَأَدْخُلُ یا أَمیرَالْمُؤْمِنینَ، ءَأَدْخُلُ یاآیا وارد شوم ای رسول خدا؟ آیا وارد شوم ای امیر مؤمنان؟ آیا وارد شوم ایفاطِمَةُ الزَّهْراءُ، ءَأَدْخُلُ یا حَسَنُ الْمُجْتَبی، ءَأَدْخُلُ یا حُسَیْنُفاطمه زهراء؟ آیا وارد شوم ای حسن مجتبی؟ آیا وارد شوم ای حسین‌الشَّهیدُ، ءَأَدْخُلُ یا زَیْنَ الْعابِدینَ، ءَأَدْخُلُ یا مُحَمَّدُنِ الْباقِرُ،شهید؟ آیا وارد شوم ای زین العابدین؟ آیا وارد شوم ای محمّدِ باقر؟ءَأَدْخُلُ یا جَعْفَرُنِ الصَّادِقُ، ءَأَدْخُلُ یا مُوسَی الْکاظِمُ، ءَأَدْخُلُ یاآیا وارد شوم ای جعفر صادق؟ آیا وارد شوم ای موسی کاظم؟ آیا وارد شوم ایحُجَّةَ اللَّهِ، ءَأَدْخُلُ أَیَّتُهَا

الْمَلآئِکَةُ الْمُحْدِقُونَ فی هذَا الْمَشْهَدِ،حجّت خداوند؟ آیا وارد شوم ای ملائکه‌ای که این حرم را احاطه کرده‌اید؟عَلَیْکَ سَلامُ اللَّهِ یا مَوْلایَ وَابْنَ مَوْلایَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.سلام خداوند بر شما باد ای مولای من و پسر مولای من، و رحمت خداوند و برکات او.
آن‌گاه در حالی‌که پای راست را مقدّم می‌دارد، وارد حرم مطهّر شود و بگوید:
بِسْمِ اللَّهِ وَباللَّهِ، عَلی مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ،بنام خدا و به یاری خدا، بر آیین و دین رسول خدا، درود خدا بر او و آل او باد،أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلاَّ اللَّهُ، وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً گواهی می‌دهم که خدایی جز خداوند نیست، او یکتا است شریکی ندارد، و گواهی می‌دهم که)حضرت(محمّد عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَنَّ عَلِیّاً وَلِیُّ اللَّهِ.
بنده او و فرستاده او است، و بی‌گمان)حضرت(علی ولیّ خداوند است.
آن‌گاه روبروی آن حضرت بایستد و این‌گونه نیّتِ زیارت نماید:
زیارت می‌نمایم حضرت امام رضاعلیه السلام را از طرف خود و به نیابت از پدر و مادر واجداد و خویشانم و همه مؤمنین و مؤمنات. بعد از آن بگوید:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اللَّهِ وَابْنَ وَلِیِّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّةَ اللَّهِسلام بر تو ای ولیّ خدا، و فرزند ولیّ او، سلام بر تو ای حجّت خداوَابْنَ حُجَّتِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا نُورَ اللَّهِ فی ظُلُماتِ الْأَرْضِ،و فرزند حجّت خدا، سلام بر تو ای نور خدا در تاریکی‌های زمین،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عِمادَ الدّینِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ ادَمَ صَفِیّسلام بر تو ای رکن و اساس دین، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(آدم که برگزیده‌اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ نُوحٍ نَجِیِّ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یاخدا است، سلام بر تو ای ارث‌برنده)ازحضرت(نوح که همراز خدا است، سلام بر تو ای‌وارِثَ إِبْراهیمَ خَلیلِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ اِسْماعیلَ ذَبیحِارث‌برنده)از حضرت(ابراهیم که خلیل و دوست خدا است، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(اسماعیل ذبیح‌اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُوسی کَلیمِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یااللّه، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(موسی که هم‌سخن با خدا است، سلام بر تو ای‌وارِثَ عیسی رُوحِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُحَمَّدٍ حَبیبِارث‌برنده)از حضرت(عیسی که روح خدا است، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(محمّد که حبیب‌اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ أَمیرِالْمُؤْمِنینَ وَلِیِّ اللَّهِ، اَلسَّلامُخدا است، سلام بر تو ای ارث‌برنده از امیر و فرمانروای مؤمنان)حضرت علی‌علیه السلام(که ولیّ خدا است، سلامعَلَیْکَ یا وارِثَ سَیِّدَةِ نِسآءِ الْعالَمینَ فاطِمَةَ الزَّهْرآءِ، اَلسَّلامُبر تو ای ارث‌برنده از سرور زنان جهانیان)حضرت(فاطمه زهرا، سلامعَلَیْکَ یا وارِثَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ عَلِیّبر تو ای ارث‌برنده از امام حسن و امام حسین، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از

حضرت(علیّ‌بْنِ الْحُسَیْنِ زَیْنِ الْعابِدینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُحَمَّدِ بْنِ‌بن الحسین که زینت عبادت‌کنندگان است، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(محمّد بن‌عَلِیٍّ باقِرِ عِلْمِ الْأَوَّلینَ وَالْآخِرینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ جَعْفَرِعلی که شکافنده علم و دانش پیشینیان و آیندگان است، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(جعفربْنِ مُحَمَّدِنِ الصَّادِقِ الْبآرِّ الْأَمینِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُوسَی‌بن محمّد که راستگو، نیکوکار، و امین است، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از حضرت(موسی‌بْنِ جَعْفَرِنِ الْکاظِمِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الصِّدّیقُ الشَّهیدُ الْغَریبُ‌بن جعفر که فروبرنده خشم و غضب است، سلام بر تو ای راست‌گفتار شهیدِ غریبِ‌الْمَسْمُومُ الْمَقْتُولُ، أُشْهِدُ بِاللَّهِ أَنَّکَ أَقَمْتَ الصَّلاةَ، وَاتَیْتَ الزَّکاةَ،مسمومِ کشته‌شده، به خدا سوگند می‌خورم که تو نماز را بپاداشتی، و زکات را پرداختی،وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصاًو به خوبی‌ها فرمان دادی، و از زشتی‌ها بازداشتی، و خدا را خالصانه پرستش نمودی‌حَتَّی أَتاکَ الْیَقینُ، قَتَلَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَکَ بِالْأَیْدی وَالْأَلْسُنِ. عَلَیْکَ‌تا دنیا را وداع گفتی، خداوند بکشد کسی که تو را با دست‌ها و زبان‌ها)آزار نموده و(کشتند. بر تو سَلامُ اللَّهِ یا مَوْلایَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.
سلام ای مولای من، و رحمت خداوند و برکات او بر تو باد.
بعد از آن، قبر را ببوسد وگونه راست را بر آن گذارد و بگوید:
أَللَّهُمَّ إِلَیْکَ صَمَدْتُ مِنْ أَرْضی، وَقَطَعْتُ الْبِلادَ رَجآءَ رَحْمَتِکَ،خداوندا؛ از سرزمین خود آهنگ تو کرده، و شهرها را به امید رحمت تو پیموده‌ام،فَلاتُخَیِّبْنی وَلاتَرُدَّنی بِغَیْرِ قَضآءِ حَوآئِجی، وَارْحَمْ تَقَلُّبی عَلیپس مرا محروم مفرما، و بدون برآمدن حاجتم مرا بازمگردان، و بر من رحم کن به گردیدنم در اطراف‌قَبْرِ ابْنِ أُخی رَسُولِکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ. بِأَبی أَنْتَ وَأُمّی‌قبر پسر برادر رسولت که درود خدا بر او و آل او باد. پدر و مادرم به فدایت؛أَتَیْتُکَ زآئِراً وافِداً، عآئِذاً مِمَّا جَنَیْتُ عَلی نَفْسی، وَاحْتَطَبْتُ‌به زیارت شما آمده و به دربار شما وارد شده‌ام،)به شما(پناهنده گشته‌ام از آنچه بر خود جنایت کردم، و بار سنگین‌عَلی ظَهْری، فَکُنْ لی شافِعاً إِلَی اللَّهِ تَعالی یَوْمَ فَقْری وَفاقَتی،گناهی که بر دوش دارم، پس برای من در پیشگاه پروردگارت روز فقر و نیازم شفیع باش،فَإِنَّ لَکَ عِنْدَ اللَّهِ مَقاماً مَحْمُوداً، وَجاهاً وَجیهاً فِی الدُّنْیاکه برای تو نزد خدا مقام ستوده و شایسته‌ای است، و در دنیا وَالْاٰخِرَةِ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ أَجْمَعینَ.
و آخرت محترم و آبرومند هستی، و درود خداوند بر محمّد و همه آل او باد.
آن‌گاه گونه چپ را بر قبر نهاده و بگوید: أَللَّهُمَّ إِنّی أَتَقَرَّبُ إِلَیْکَ بِحُبِّهِمْ، خداوندا؛ به دوستی و ارادتی که به ایشان دارم به درگاه تو تقرّب می‌جویم،وَأَتَوَسَّلُ إِلَیْکَ بِوِلایَتِهِمْ، وَأَتَوَلّی اخِرَهُمْ بِما تَوَلَّیْتُ بِهِ أَوَّلَهُمْ،و به سبب ولایت آن‌ها به تو متوسّل می‌شوم، و نسبت به آخرین آن‌ها عِشقِ و

ارادت می‌ورزم همانگونه که نسبت به اوّلین ایشان ارادت دارم ووَأَبْرَأُ مِنْ كُلِّ وَليجَةٍ دُونَهُمْ. أَللَّهُمَّ الْعَنِ الَّذينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَکَ،سروری او را پذیرفته‌ام، و از هر دست‌آویزی که غیر آیشان باشد بیزارم. خداوندا؛ لعنت کن آنان که نعمت تو را دگرگون ساختند،وَاتَّهَمُوا نَبِيَّکَ، وَجَحَدُوا بِاياتِکَ، وَحَمَلُوا النَّاسَ عَلى أَكْتافِو پیامبرت را متّهم ساختند، و آیات و نشانه‌هایت را انکار نمودند، و مردم را بر دوش‌الِ مُحَمَّدٍ. أَللَّهُمَّ إِنّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْکَ بِاللَّعْنَةِ عَلَيْهِمْ، وَالْبَرآءَةِآل محمّد سوار کردند)یعنی بر علیه آنان واداشتند(. خداوندا؛ من با لعنت بر ایشان، و بیزاری‌جستن مِنْهُمْ فِى الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ، يا أَرْحَمَ الرَّاحِمينَ.
از این ناپاکان در دنیا و آخرت به تو تقرّب می‌جویم، ای مهربانترین مهربانان.
آن‌گاه نزدیک پایین‌پا آمده و بگوید: صَلَّى اللَّهُ عَلَيْکَ يَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، درود خدا بر تو ای فرزند رسول خدا،صَلَّى اللَّهُ عَلَيْکَ يا أَبَا الْحَسَنِ، صَلَّى اللَّهُ عَلى رُوحِکَ الطَّيِّبِ،درود خدا بر تو ای ابا الحسن؛ درود خدا بر روحِ پاکیزه،وَجَسَدِکَ الطَّاهِرِ، وَبَدَنِکَ الزَّكِيِّ، صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ، وَأَنْتَو جسد پاکت، و بدن مقدّست، شکیبائی پیشه کردی، و به آن راضی بودی، و توالصَّادِقُ الْمُصَدَّقُ، قَتَلَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَکَ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ ظَلَمَکَراستگو و تصدیق‌شده‌ای، خداوند بکشد کسی که تو را کشت، و خداوند لعنت کند کسی که تو رابِالْأَيْدى وَالْأَلْسُنِ، عَلَيْکَ سَلامُ اللَّهِ يا مَوْلاىَ وَابْنَ مَوْلاىَبا دست‌ها و زبان‌ها ستم نمود. سلام خداوند بر تو ای مولای من و پسر مولای منوَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، أَشْهَدُ أَنَّکَ الْإِمامُ الْهُدى، وَالْوَلِيّو رحمت خدا و برکات او. گواهی می‌دهم که تو امام هدایتی، و سرپرستالْمُرْشِدُ، أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ مِنْ أَعْدآئِکَ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ بِمُوالاتِکَ،راهنمایی‌کننده‌ای، به سوی خداوند از دشمنان تو بیزاری می‌جویم، و به سوی خدا به وسیله دوستی شما تقرّب می‌جویم، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْکَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.
درود خداوند و رحمت و برکات او بر تو باد.
سپس به طرف پشت سر رفته و روی به کربلای امام حسین علیه السلام نموده و آن‌حضرت را به این طریق زیارت نماید:
اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا أَبا عَبْدِاللَّهِ، وَعَلَى الْأَرْواحِ الَّتى حَلَّتْ بِفِنآئِکَ،سلام بر تو ای ابا عبداللّه؛ و بر جان‌ها و روان‌هایی که در آستانت آرمیدند،وَأَناخَتْ بِرَحْلِکَ، عَلَيْکَ مِنّى سَلامُ اللَّهِ أَبَداً ما بَقيتُ وَبَقِىَو در منزل و پناهگاه تو ماندگار شدند، سلام همیشگی خداوند از من بر تو باد تا هنگامی که من هستم واللَّيْلُ وَالنَّهارُ، وَلا جَعَلَهُ اللَّهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيارَتِکُمْ، اَلسَّلامُشب و روز باقی است. و خدا این زیارت را آخرین زیارتم از شما قرار ندهد؛ سلامعَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، وَعَلى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَعَلى أَوْلادِبر حسن و حسین و بر علیّ بن الحسین و بر فرزندانالْحُسَيْنِ وَعَلى أَصْحابِ الْحُسَيْنِ، وَلَعْنَةُ اللَّهِ

عَلی قاتِلِ اَلْحُسَیْنِ.حسین، و بر یارانِ حسین، و لَعنت خداوند بر قاتل حسین باد.أَللّهُمَّ اَلْعَنْ أَوَّلَ ظالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاخِرَ تابِعٍ باراالها؛ لعنت کن اوّلین کسی را که در حقّ محمّد و آل محمّد ستم روا داشت، و دیگری رالَهُ عَلی ذلِکَ. أَللّهُمَّ الْعَنِ الْعِصابَةَ الَّتی جاهَدَتِ الْحُسَیْنَ،که در این ستم از او پیروی کرد. خدایا؛ لعنت کن جماعتی را که به نبرد با حسین پرداخت،وَشایَعَتْ وَبایَعَتْ وَتابَعَتْ عَلی قَتْلِهِ. أَللّهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمیعاً.(25)و گروهی که در کشتن آن حضرت از آنان پیروی، بیعت و دنباله‌روی کردند. خدایا؛ همه آن‌ها را لعنت کن.آن‌گاه بالای سر آمده و بگوید: اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ وَابْنَ مَوْلایَ، سلام بر تو ای مولای من و پسر مولای من،وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ، أَشْهَدُ أَنَّکَ تَشْهَدُ مَقامی، وَتَسْمَعُ کَلامی،و رحمت خدا و برکات او. گواهی می‌دهم که همانا تو شاهد حال من هستی، و کلامم را می‌شنوی،وَأَنْتَ حَیٌّ عِنْدَ رَبِّکَ مَرْزُوقٌ، وَنَسْأَلُ اللّهَ رَبّی وَرَبَّکُمْ قَضآءَو تو زنده‌ای در نزد پروردگارت روزی داده‌شده‌ای، و از خداوند که پروردگار من و پروردگار شما است می‌خواهم که حَوآئِجی فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.
حاجت‌های مرا در دنیا و آخرت برآورد، ای رحم‌کننده‌ترین رحم‌کنندگان.
بعد از آن به طرف پیش رو آمده و بگوید: اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الشَّهیدُ، سلام بر تو ای شهید،
1. در »کتابٌ فی الزیارات والأدعیة: 72» نیز - که یکی دیگر از کتاب‌های خطّی »مؤسّسه کاشف الغطاء« نجف اشرف‌می‌باشد - در ضمن یکی از زیارت‌های حضرت امام رضاعلیه السلام، زیارت دیگری برای امام حسین‌علیه السلام نقل شده است.
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْإِمامُ الْمَعْصُومُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْإِمامُسلام بر تو ای امام معصوم، سلام بر تو ای امام‌الْمَظْلُومُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْإِمامُ الْمَسْمُومُ الْمَغْمُومُ الْمَهْمُومُ،مظلوم، سلام بر تو ای امام مسموم غمزده اندوهگین.أَشْهَدُ أَنَّکَ الْإِمامُ الْهادی، وَالْوَلِیُّ الْمُرْشِدُ، أَبْرَأُ إِلَی اللّهِ مِنْگواهی می‌دهم که تو امام هدایت‌کننده‌ای و سرپرست هدایتگری، بیزاری می‌جویم به سوی خدا ازأَعْدآئِکَ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَی اللّهِ بِمُوالاتِکَ، صَلَّی اللّهُ عَلَیْکَ وَعَلی‌دشمنان تو، و تقرّب می‌جویم به سوی خدا به وسیله دوستی تو، درود خداوند بر تو و بر ابآئِکَ وَأَوْلادِکَ، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.
پدران و فرزندانت باد، به رحمت تو ای رحم‌کننده‌ترین رحم‌کنندگان.
آن‌گاه به طرف بالای سر رفته و دو رکعت نماز زیارت بخواند؛ در رکعت اوّل‌سوره »حمد« یک مرتبه و »قُلْ هُوَ اللّهُ« پنجاه مرتبه یا کمتر، و در رکعت دیگر هرسوره که خواست بخواند.
و چون از نماز فارغ شد، تسبیح حضرت فاطمه زهراعلیها السلام را بگوید و برای خود،پدران، مادران، دوستان، مؤمنین و مؤمنات استغفار نماید،

آن‌گاه سجده کند و دعایی‌را بخواند که بعد از نمازِ زیارت قدوم حضرت امام حسین‌علیه السلام خوانده می‌شود: «أَللّهُمّ‌إِنّی صَلَّیْتُ وَرَکَعْتُ...»(27) .(26)

زیارت هفتم حضرت امام رضاعلیه السلام (زیارت هفت حدیث)

زیارت دیگر حضرت امام رضاعلیه السلام از ملحقات مصباح کفعمی‌رحمه الله چنین نقل شده‌است که بعد از غسلِ زیارت و انجام‌دادن آداب زیارت، پیش‌روی آن حضرت وپشت به قبله بایستد و بعد از نیّتِ زیارت بگوید:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ

به نام خداوند بخشنده مهربان

أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداًگواهی می‌دهم که معبودی جز خداوند نیست، او یکتا است و برایش شریکی نیست، و گواهی می‌دهم که)حضرت(محمّدصلی الله علیه وآله وسلمعَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ عَلِیّاً وَلِیُّهُ وَوَصِیُّ رَسُولِهِ. أَللَّهُمّبنده او و فرستاده او است، و گواهی می‌دهم که)حضرت(علی‌علیه السلام ولیّ او و وصیّ رسول او است. خداوندا؛صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مَلائِکَتِکَ الْمُقَرَّبینَ.بر محمّد و آل محمّد درود فرست. خداوندا؛ بر فرشتگان مقرّبت درود فرست.أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی الْأَنْبِیآءِ وَالْمُرْسَلینَ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی الْأَئِمَّةِخداوندا؛ بر پیامبران و رسولان درود فرست. خداوندا؛ درود فرست بر امامانالْمَعْصُومینَ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مَوْلانا وَمُقْتَدانا إِمامِ الْهُدیمعصوم)که از هر گونه عیب و خطائی به دورند(. خداوندا؛ درود فرست بر مولا و مقتدای ما که پیشوای هدایتوَالْعُرْوَةِ الْوُثْقی، وَحُجَّتِکَ عَلی أَهْلِ الدُّنْیا، اَلَّذی قالَ فی حَقِّهِو دست‌آویز مورد اطمینان، و حجّت تو بر اهل دنیا است؛ همان کسی که در حقّ اوسَیِّدُ الْوَری وَسَنَدُ الْبَرایا: »سَتُدْفَنُ بَضْعَةٌ مِنّی بِأَرْضِ خُراسانَسرور جهانیان و تکیه‌گاه آفریدگان فرموده است: »به زودی پاره تن من در سرزمین خراسان مدفون گردد، او را هیچ‌ما زارَها مَکْرُوبٌ إِلّا نَفَّسَ اللَّهُ کَرْبَهُ، وَلا مُذْنِبٌ إِلّا غَفَرَ ذَنْبَهُ«.(28)گرفتارِ اندوهناکی زیارت نکند مگر آنکه خداوند گرفتاری و اندوهش را برطرف نماید، و هیچ گنهکاری به زیارت او نرود مگر آنکه خداوند گناه او را بیامرزد«.أَللَّهُمَّ بِشَفاعَتِهِ الْمَقْبُولَةِ، وَدَرَجَتِهِ الرَّفیعَةِ أَنْ تُنَفِّسَ بِهِ کَرْبی،خداوندا؛ به شفاعت مورد قبول او، و مرتبه رفیع و والایش تو را سوگند می‌دهم که بخاطرِ او گرفتاری و اندوه مرا برطرف کنی،وَتَغْفِرَ بِهِ ذَنْبی، وَتُسْمِعَهُ کَلامی، وَتُبَلِّغَهُ سَلامی. اَلسَّلامُو گناهم را به واسطه او بیامرزی، و سخنم را به گوش او برسانی، و سلامم را به محضرش ابلاغ فرمائی. سلامعَلَیْکَ یا حُجَّةَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا نُورَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یابر تو ای حجّت خدا، سلام بر تو ای نور الهی، سلام بر تو ایعَیْبَةَ عِلْمِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَعْدِنَ حِکْمَةِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَصندوق علم خداوند، سلام بر تو ای معدن حکمت پروردگار، سلام بر تویا حامِلَ کِتابِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حافِظَ سِرِّ اللَّهِ، أَنْتَ الَّذیای

دربردارنده کتاب خدا، سلام بر تو ای نگهدارنده اسرار آفریدگار، تو کسی هستی که‌قالَ فیکَ قاتِلُ الْکَفَرَةِ، وَقامِعُ الْفَجَرَةِ، عَلِیٌّ أَمیرُالْمُؤْمِنینَدرباره‌ات کشنده کافران و سرکوب‌کننده تبه‌کاران،)حضرت(علی امیر مؤمنانوَوَصِیُّ رَسُولِ رَبِّ الْعالَمینَ، صَلَواتُ اللَّهِ وَسَلامُهُ عَلَیْهِ:و جانشین رسول پروردگار جهانیان - که درود خدا و سلامش بر او باد - فرموده است:»سَیُقْتَلُ رَجُلٌ مِنْ وُلْدی بِأَرْضِ خُراسانَ بِالسَّمِّ ظُلْماً، إِسْمُهُ»به زودی مردی از فرزندان من در سرزمین خراسان با سمّ از روی کینه و ستم به شهادت می‌رسد، نام اوإِسْمی، وَاسْمُ أَبیهِ اسْمُ ابْنِ عِمْرانَ مُوسی عَلَیْهِ السَّلامُ، أَلانام من، و نام پدرش نام موسی بن عمران - که درود بر او باد - است، بدانید و آگاه باشیدفَمَنْ زارَهُ فی غُرْبَتِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ ما تَقَدَّمَ مِنْها وَما تَأَخَّرَ،هر کس او را در غربت و تنهائی‌اش زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد؛
1. امالی صدوق: مجلس 25 ح 2، عیون اخبار الرضاعلیه السلام: باب 66 ح 14.
وَلَوْ کانَتْ مِثْلَ عَدَدِ النُّجُومِ، وَقَطْرِ الْأَمْطارِ، وَوَرَقِ الْأَشْجارِ«.(29)گرچه به اندازه عدد ستارگان و قطرات باران و برگ درختان باشد«.مَوْلایَ مَوْلایَ ها أَنَا ذا واقِفٌ بَیْنَ یَدَیْکَ، وَذُنُوبی مِثْلُ عَدَدِمولای من؛ مولای من؛ هم‌اکنون من در پیشگاه تو ایستاده و گناهانم به قدر عددالنُّجُوم، وَقَطْرِ الْأَمْطارِ، وَوَرَقِ الْأَشْجارِ، وَلَیْسَ بی)لی(وَسیلَةٌستارگان، و قطره‌های باران، و برگ درختان است، و وسیله‌ایإِلی مَحْوِها إِلّا رِضاکَ. مَوْلایَ ما أَحْسِبُ فی صَحیفَتی عَمَلاًبرای از بین بردن آن، جز رضایت و خشنودی شما ندارم. مولای من؛ در پرونده خود عملی راأَرْجی عِنْدی مِنْ زِیارَتِکَ، کَیْفَ وَقَدْ قالَ فی حَقِّها، باقِرُ عِلْمِامیدوارکننده‌تر از زیارت تو نمی‌پندارم، و چگونه چنین نباشد در حالی‌که شکافنده علوم‌الْأَوَّلینَ وَالْآخِرینَ، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِ: »یَخْرُجُ رَجُلٌ مِنْ وُلْدی،اوّلین و آخرین،)پنجمین امام ما(- که درود خدا بر او باد - فرموده است: »مردی از فرزندان من خارج گرددإِسْمُهُ إِسْمُ أَمیرِالْمُؤْمِنینَ، فَیُدْفَنُ بِأَرْضِ خُراسانَ، مَنْ زارَهُکه نام او نام امیر مؤمنان است، در سرزمین خراسان دفن شود، هر کس‌عارِفاً بِحَقِّهِ، أَعْطاهُ اللَّهُ أَجْرَ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقاتَلَ«.(30)با معرفت به حقّ او، وی را زیارت کند، خداوند پاداش کسی را که پیش از فتح)مکّه(انفاق کرده و در راه خدا جنگیده است به او عطا فرماید«.فَأَتَیْتُکَ زائِراً لَکَ، عارِفاً بِحَقِّکَ، عالِماً بِأَنَّکَ إِمامٌ مُفْتَرَضٌبه محضر تو برای زیارتت شرفیاب گشته‌ام در حالی‌که به حقّ تو آشنایم، می‌دانم که شما امام و پیشوائی هستی که‌الطَّاعَةِ، غَریبٌ شَهیدٌ، راجِیاً بِما قالَهُ الصَّادِقُ، عَلَیْهِ الصَّلاةُاطاعتت واجب است، غریب بوده و شهید گشته‌ای، به فرمایش امام صادق - که درودوَالسَّلامُ: »یُقْتَلُ حَفَدَتی بِأَرْضِ خُراسانَ فی مَدینَةٍ یُقالُ لَهاو سلام بر او باد - امیدوارم که فرمود: »نوه من

در سرزمین خراسان در شهری
1. امالی صدوق: مجلس 25 ح 5، عیون اخبار الرضاعلیه السلام: باب 66 ح 17.
2. امالی صدوق: مجلس 25 ح 1، عیون اخبار الرضاعلیه السلام: باب 66 ح 3.
طُوسٌ، مَنْ زارَهُ عارِفاً بِحَقِّهِ، أَخَذْتُهُ بِيَدی يَوْمَ الْقِيامَةِ،بنام طوس به شهادت می‌رسد، هر کس او را زیارت کند در حالی‌که معرفت به حقّ وی دارد، روز قیامت دستش را گرفته‌وَأَدْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ، وَإِنْ كانَ مِنْ أَهْلِ الْكَبائِرِ«. قيلَ لَهُ: ما عِرْفانُو وارد بهشت گردانم گرچه از اهل کبائر)یعنی گناهان کبیره(باشد«. به آن حضرت عرض کردند: عارف بودن‌حَقِّهِ، قالَ: »الْعِلْمُ بِأَنَّهُ مُفْتَرَضُ الطَّاعَةِ، غَريبٌ شَهيدٌ، مَنْ زارَهُ‌به حقّ ایشان چگونه است؟ فرمود: »بداند که او اطاعتش بر همگان واجب است، غریب بوده و به شهادت رسیده است، هر کس اوعارِفاً بِحَقِّهِ، أَعْطاهُ اللَّهُ أَجْرَ سَبْعينَ شَهيداً مِمَّنِ اسْتَشْهَدَ بَيْنَ‌را با معرفت و شناخت حقّش زیارت کند، خداوند به او پاداش هفتاد شهید از شهیدانی که پیش‌يَدَیْ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ«.
(31) يَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَبْتَغی‌روی رسول خدا و در رکاب وی - که درود خدا بر او و آل او باد - به شهادت رسیده‌اند مرحمت فرماید«. ای فرزند رسول خدا؛بِزِيارَتِكَ مِنَ اللَّهِ تَعالی غُفْرانَ ذُنُوبی وَذُنُوبِ والِدَیَّ وَالْمُؤْمِنينَ‌با زیارت تو از خداوند بلندمرتبه آمرزش گناهان خود و گناهان پدر و مادرم و همه مردان و زنان مؤمن را درخواست می‌کنم،وَالْمُؤْمِناتِ، وَأَسْأَلُكَ الْإِثْبانَ الْمَوْعُودَ فی مَواطِنِ الثَّلاثِ:و از شما تمنّا دارم که در جایگاه‌های سه‌گانه‌ای که وعده فرموده‌ای)یعنی(»عِنْدَ تَطايُرِ الْكُتُبِ، وَعِنْدَ الصِّراطِ، وَعِنْدَ الْميزانِ«،(32) وَقُلْتَ»هنگامی‌که نامه اعمال را به دست آدمی‌می‌دهند، و هنگام عبور از پل‌صراط، و وقت حسابرسی وسنجش اعمال مرا دریابی«.
وفرموده‌ایوَقَوْلُكَ حَقٌّ: »إِنَّ شَرَّ ما خَلَقَ اللَّهُ فی زَمانی يَقْتُلُنی بِالسَّمِّ ثُمّ‌و گفتارت حقّ است که: »بدترین خلق خدا در زمان من مرا با سمّ می‌کشد، سپس‌يَدْفِنُنی فی دارٍ مُضيعَةٍ، وَبِلادِ غُرْبَةٍ، أَلا فَمَنْ زارَنی فی غُرْبَتی،مرا در خانه تنها در دیار غربت دفن می‌کند، آگاه باشید کسی که مرا در غربتم زیارت کند،
1. امالی صدوق: مجلس 25 ح 8 .
2. عن الرضاعلیه السلام: قال: »من زارنی علی بُعد داری ومزاری، أتیته یوم القیامة فی ثلاثة مواطن حتّی اخلّصه من أهوالها:إذا تطایرت الکتب یمیناً و شمالاً، وعند الصراط، و عند المیزان«.)امالی صدوق: مجلس 25 ح 9، عیون اخبارالرضاعلیه السلام: باب 66 ح 2)
كَتَبَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفِ حاجٍّ وَمُعْتَمِرٍ، وَمِائَةِ أَلْفِخداوند عزّ وجلّ برای او اجر و پاداش صد هزار کسی که به حجّ و عمره رفته و صد

هزارمُجاهِدٍ، وَحُشِرَ فی زُمْرَتِنا، وَجُعِلَ فِی الدَّرَجاتِ الْعُلی مِنَ‌جهادکننده نویسد، و او در زمره ما محشور، و در درجات عالی و والای‌الْجَنَّةِ رَفیقَنا«. (33) اَلْحَمْدُ للّٰهِ الَّذی وَفَّقَنی لِزِیارَتِکَ فِی الْبُقْعَةِ الَّتی‌بهشت قرار داده شود در حالی‌که رفیق ما باشد«. سپاس خداوندی را که به من توفیق زیارت شما را مرحمت فرمود در این بارگاهی‌قُلْتَ فی حَقِّها: وَاللّٰهِ رَوْضَةٌ مِنْ رِیاضِ الْجَنَّةِ، مَنْ زارَنی فی‌که درباره آن فرموده‌ای: »به خدا سوگند؛ باغی از باغ‌های بهشت است، هر کس مرا درتِلْکَ الْبُقْعَةِ کانَ کَمَنْ زارَ رَسُولَ اللّٰهِ، صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ،آن بارگاه زیارت کند مانند کسی است که رسول خدا را - که درود خدا بر او و آل او باد - زیارت کرده است،وَکَتَبَ اللّٰهُ لَهُ ثَوابَ أَلْفِ حِجَّةٍ مَبْرُورَةٍ، وَأَلْفِ عُمْرَةٍ مَقْبُولَةٍ،و خداوند برایش ثواب هزار حجّ نیکو، و هزار عمره پذیرفته‌شده نویسد،وَکُنْتُ أَنَا وَابائی شُفَعآؤَهُ یَوْمَ الْقِیامَةِ«.(34) فَکُنْ شَفیعی بِاٰبآئِکَو من و پدرانم شفیع‌های او در روز قیامت باشیم«. پس به حقّ پدران‌الطّاهِرینَ وَأَوْلادِکَ الْمُنْتَجَبینَ، مَوْلایَ أَنْتَ الَّذی لایَزُورُکَ إِلَّاپاک و فرزندان برگزیده‌ات شفیع من باش، مولای من؛ شما کسی هستید که جزالْخَواصُّ مِنَ الشّیعَةِ، فَبِحَقِّکَ وَبِحَقِّ شیعَتِکَ أَنْ تُشَفِّعَنی،شیعیان خاصّ به زیارتت نمی‌آیند، پس به حقّ خودت و به حقّ شیعیانت از من شفاعت کن،وَتَسْأَلَ اللّٰهَ أَنْ یَحْشُرَنی مَعَ شیعَتِکَ فی مُسْتَقَرِّ مِنَ الرَّحْمَةِو از خدا بخواه که مرا با شیعیانت در قرارگاه رحمت‌مَعَکُمْ أَهْلَ الْبَیْتِ، مَعَکُمْ مَعَکُمْ لا مَعَ غَیْرِکُمْ، بَرِئْتُ إِلَی اللّٰهِ مِنْبا شما اهل بیت محشور گرداند، با شما باشم، با شما باشم نه با غیر شما، به سوی خداوند از

1. عیون اخبار الرضاعلیه السلام: باب 66 ح 9. در روایت، صد هزار شهید و صد هزار صدّیق هم ذکر شده است.

2. عیون اخبار الرضاعلیه السلام: باب 66 ح 5.

أَعْدآئِکُمْ، وَتَقَرَّبْتُ بِاللّٰهِ إِلَیْکُمْ، إِنّی مُؤْمِنٌ بِإِیابِکُمْ، مُنْتَظِرٌدشمنان شما بیزاری می‌جویم، و با روی‌آوردن به شما به خدا تقرّب می‌یابم، براستی من به بازگشت شما ایمان دارم، در انتظارلِأَمْرِکُمْ، مُصَدِّقٌ بِرَجْعَتِکُمْ، مُتَرَقِّبٌ لِدَوْلَتِکُمْ، عارِفٌ بِعِظَمِامر شما هستم، رجعت شما را تصدیق‌کننده‌ام، چشم به راه دولت شمایم، به بزرگی‌شَأْنِکُمْ، عالِمٌ بِضَلالَةِ مَنْ خالَفَکُمْ، مُوالٍ لَکُمْ وَلِأَوْلِیآئِکُمْ،شأن و مرتبه شما آشنا، و به گمراهی مخالفان شما دانایم، نسبت به شما و دوستان شما ارادت دارم،مُبْغِضٌ لِأَعْدآئِکُمْ، عآئِذٌ لآئِذٌ بِقُبُورِکُمْ. أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍبا دشمنان شما کینه و دشمنی دارم، پناه‌آورنده و پناهنده به قبور)پاک(شما می‌باشم. خداوندا؛ درود فرست بر محمّدوَالِ مُحَمَّدِنِ النَّبِیِّ، وَالْوَصِیِّ وَالْبَتُولِ وَالسِّبْطَیْنِ وَالسَّجَّادِو آل محمّد، پیامبر و وصیّ)حضرت علی‌علیه السلام(و)فاطمه(بتول و دو سبط پیامبر، و حضرت سجّاد،وَالْباقِر وَالصَّادِق وَالْکاظِم وَالرِّضا وَالتَّقِیِّ وَالنَّقِیِّ

وَالْعَسْكَرِیّو امام باقر، و امامَ صادق، وَ امام کاظَم، و امام رِضا، و امام تِقی، و اَمام نقی، و امام عسکریوَالْمَهْدِیِّ صاحِبِ الزَّمانِ، صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ. أَللَّهُمّو مهدی)حضرت(صاحب الزمان، درود و صلواتِ تو بر همه آنان باد. خداوندا؛هؤُلآءِ سادَتُنا وَقادَتُنا وَهُداتُنا وَدُعاتُنا. أَللَّهُمَّ وَفِّقْنا لِطاعَتِهِمْ،این بزرگواران، سروران، رهبران، هدایتگران و دعوتکنندگان ما هستند، خداوندا؛ ما را به اطاعت ایشان موفّق بدار،وَارْزُقْنا شَفاعَتَهُمْ، وَاحْشُرْنا فی زُمْرَتِهِمْ، وَاجْعَلْنا مِنْ خِیارِو شفاعت آنان را روزی ما گردان، و در زمره ایشان محشور فرما، و ما را از بهترینمَوالیهِمْ، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍدوستان و ارادتمندان ایشان قرار بده، به رحمتت ای مهربانترین مهربانان، و درود خداوند بر محمّدوَاٰلِهِ الطَّیِّبینَ الطَّاهِرینَ الْمَعْصُومینَ، وَالْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ.و آل پاک و پاکیزه و معصوم او باد، و سپاس و ستایش سزاوار پروردگار جهانیان است.
سپس اگر خواست دعاهایی را)که روایت شده(با نهادن گونه راست و چپ برزمین بخواند و گرنه به بالای سرِ مبارک امام‌علیه السلام رود، و دو رکعت نماز زیارت بجاآورده و برای برآورده‌شدن حاجت‌های خود دعا کند. (35)

زیارت هشتم حضرت امام رضا علیه السلام

اشاره

علّامه مجلسی‌رحمه الله گوید: این زیارت را یکی از افاضل ظاهراً از خطّ شهیدرحمه الله نقل‌کرده و از مضمون زیارت فهمیده می‌شود که از ائمّه‌علیهم السلام روایت شده، به این جهت آن‌را نقل می‌کنیم: چون در برابر ضریح مقدّس ایستادی بگو:
أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداًگواهی می‌دهم که معبودی جز خداوند نیست، او یکتا است، شریکی ندارد، و گواهی می‌دهم که)حضرت(محمّدعَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اَلسَّلامُ عَلی رَسُولِ اللَّهِ، أَمینِ اللَّهِ عَلی وَحْیِهِ،بنده و فرستاده او است، سلام بر رسول خدا، امین و مورد اعتماد خداوند بر وحیش،وَعَزآئِمِ أَمْرِهِ، اَلْخاتِمِ لِما سَبَقَ، وَالْفاتِحِ لِمَا اسْتَقْبَلَ، وَالْمُهَیْمِنِو تصمیمات امرش، آنکه پایان‌بخش بوده است برای آنچه در پیش بوده،و آغازگر بوده نسبت به آنچه پیش آمده است، و مراقب وعَلی ذلِکَ کُلِّهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلی مَوْلانا أَمیرِنگهبان و مسلّط بر همه آن‌ها، و رحمت و برکات خداوندی بر او باد. سلام بر مولای ما امیرالْمُؤْمِنینَ، وَسَیِّدِ الْوَصِیّینَ، وَأَبِ الْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومینَ، وَرَحْمَةُمؤمنان، و سرور اوصیاء، و پدر امامان پاک و معصوم، و رحمت‌اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلی فاطِمَةَ الزَّهْراءِ، سَیِّدَةِ النِّسآءِ، وَرَحْمَةُخدا و برکاتش بر او باد. سلام بر)حضرت(فاطمه زهرا، سرور زنان، و رحمت‌اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَی الْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومینَ، سادَةِ الْمُتَّقینَ،خدا و برکاتش بر او باد. سلام بر امامان پاک و معصوم، سروران پرهیزکاران،1. روضة الأذکار)مخطوط(: 71، کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 75.
وَکُبَرآءِ الصِّدّیقینَ، وَأَعْلامِ الْمُهْتَدینَ، وَأَنْوارِ الْعارِفینَ وَرَحْمَةُو بزرگان راستگویان، و نشانه‌های راه‌یافتگان، و روشنائی‌های اهل عرفان، و رحمت‌اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلی مَوْلانا وَسَیِّدِنا، اَلْإِمامِ الْمَعْصُومِ أَبِیخدا و برکاتش بر آن‌ها باد. سلام بر مولای ما و سرور ما، پیشوای معصوم و به دور از هر گونه عیب و خطا،)حضرت(اباالْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. اَلسَّلامُ‌الحسن علیّ بن‌موسی الرضا، و رحمت خدا و برکاتش بر او باد. سلام‌عَلَیْکَ یَابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ نَبِیِّ اللَّهِ، اَلسَّلامُبر تو ای فرزند رسول خدا، سلام بر تو ای فرزند پیامبر الهی، سلام‌عَلَیْکَ یَابْنَ خاتَمِ النَّبِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ سَیِّدِ الْوَصِیّینَ،بر تو ای فرزند خاتم پیامبران، سلام بر تو ای فرزند سرور اوصیاء،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ أَمیرِالْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ إِمامِسلام بر تو ای فرزند امیر مؤمنان، سلام بر تو ای فرزند پیشوایالْمُتَّقینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ قآئِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَپرهیزکاران، سلام بر تو ای فرزند فرمانده

روسفیدان، سلام بر تویَابْنَ فاطِمَةَ الزَّهْرآءِ، سَیِّدَةِ نِسآءِ الْعالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ‌ای فرزند فاطمه زهرا، سرور زنان جهانیان، سلام بر تو ای فرزندخَدیجَةَ الْکُبْری اُمِّ الْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ أَبی عَبْدِاللَّهِخدیجه کبری مادر مؤمنان، سلام بر تو ای فرزند ابا عبداللّه‌الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ عَلِیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ زَیْنِ‌الحسین شهید)کربلا(، سلام بر تو ای فرزند علیّ بن الحسین زینت‌بخش‌العابدینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ أَبی جَعْفَرٍ مُحَمَّدٍ، اَلْباقِرِ لِعُلُومِ‌عبادت‌کنندگان، سلام بر تو ای فرزند ابا جعفر محمّد، شکافنده علوم‌الدّینِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ أَبی عَبْدِاللَّهِ جَعْفَرِنِ الصَّادِقِ الْأَمینِ،دین، سلام بر تو ای فرزند ابا عبداللّه جعفر، راستگوی امین و مورد اعتماد،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ أَبِی الْحَسَنِ مُوسَی الْکاظِمِ وَرَحْمَةُ اللَّهِسلام بر تو ای فرزند ابا الحسن موسی امام کاظم، و رحمت خداوَبَرَکاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حَبیبَو برکات او)بر شما باد(. سلام بر تو ای ولیّ خداوند، سلام بر تو ای حبیب‌اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صَفْوَةَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَمُودَ الدّینِ،خدا)و دوست ویژه او(، سلام بر تو ای برگزیده پروردگار، سلام بر تو ای رکن و پایه دین،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَصِیَّ رَسُولِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّةَ اللَّهِ،سلام بر تو ای جانشین رسول خدا، سلام بر تو ای حجّت خداوند،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خآصَّةَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خالِصَةَ اللَّهِ،سلام بر تو ای بنده خاصّ پروردگار، سلام بر تو ای بنده خالص خداوند،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْضِعَ سِرِّ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَیْبَةَ عِلْمِسلام بر تو ای جایگاه راز خداوند، سلام بر تو ای صندوق علم‌اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ الْأَنْبِیآءِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَصِیِّخداوند، سلام بر تو ای ارث‌برنده)از(پیامبران، سلام بر تو ای جانشین‌الْأَوْصِیآءِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مِشْکاةَ الضِّیآءِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یااوصیاء، سلام بر تو ای محلّ تابش نور، سلام بر تو ای‌مُنْتَهَی الْعُلْیا، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صاحِبَ الشَّرَفِ الْأَثیلِ، اَلسَّلامُنهایت بلندی و برتری، سلام بر تو ای صاحب شرف استوار، سلام‌عَلَیْکَ یا ذَا الْفِعْلِ الْجَمیلِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صاحِبَ الْأَصْلِبر تو ای دارنده رفتار نیکو و زیبا، سلام بر تو ای صاحب نژاد و نسب‌الْأَصیلِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اُسَّ الْإیمانِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا شَریکَ‌اصیل، سلام بر تو ای اساس ایمان، سلام بر تو ای شریک و همتای‌الْقُرْانِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَعْدِنَ الْإیمانِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا إِمامَ‌قرآن، سلام بر تو ای معدن ایمان، سلام بر تو ای پیشوای‌الْأَبْرارِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَصِیَّ الْمُخْتارِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُظْهِرَ‌نیکوکاران، سلام بر تو ای وصیّ اختیارشده، سلام بر تو ای آشکارکننده‌الْأَسْرارِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صاحِبَ الْمُعْجِزاتِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یارازهای نهان، سلام بر تو ای صاحب معجزات، سلام بر تو ای‌مُوضِحَ الْبَیِّناتِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الصِّراطُ الْمُسْتَقیمُ، اَلسَّلامُروشن‌کننده دلائل، سلام بر تو ای راه راست و استوار، سلام‌عَلَیْکَ أَیُّهَا الدّینُ الْقَویمُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مِصْباحَ الْهُدی،بر تو ای دین معتدل و دور از افراط و تفریط، سلام

بر تو ای چراغ هدایت،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَأوَی التَّقی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَجْدَ الْحِجی،سلام بر تو ای جایگاه تقوا، سلام بر تو ای شُکوه خردورزی،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا طَوْدَ النُّهی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الدَّاعی إِلَی‌سلام بر تو ای کوه عقل و خرد، سلام بر تو ای دعوت‌کننده به‌الْمَحَجَّةِ الْعُظْمی، وَالطَّاعِنُ إِلَی الْغایَةِ الْقُصْوی، وَالسَّامی إِلَی‌جادّه بزرگ، و سیر دهنده به سوی مقصد نهائی، و بالابرنده به‌الْمَجْدِ وَالْعُلی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْعالِمُ بِالتَّأْویلِ وَالذِّکْری،مقام والا و شکوهمند، سلام بر تو ای دانا به علم تأویل و آنچه باعث تذکّر و یادآوری است،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا دَلیلَ الرَّشادِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ السَّادَةِسلام بر تو ای راهنمای رشد و رستگاری، سلام بر تو ای فرزند سروران‌الْأَمْجادِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ الْقادَةِ الزُّهَّادِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یاسرافراز، سلام بر تو ای فرزند پیشوایان زاهد و بی‌رغبت به دنیا، سلام بر تو ای‌مِصْباحَ الظُّلَمِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا یَنْبُوعَ الْحِکَمِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِچراغ روشن در تاریکی‌ها، سلام بر تو ای چشمه جوشان حکمت‌ها، و رحمت خداوَبَرَکاتُهُ. أَشْهَدُ یا مَوْلایَ أَنَّکَ الْمُطیعُ للَّهِ، اَلْقآئِمُ بِأَمْرِ اللَّهِ،و برکات او بر تو باد. گواهی می‌دهم ای مولای من که براستی تو مطیع و فرمانبردار خداوند، قیام‌کننده به امر خداوند،اَلْعامِلُ بِإِرادَتِهِ، اَلْفآئِزُ بِکَرامَتِهِ، إِصْطَفاکَ اللَّهُ لِعِلْمِهِ، وَاخْتارَکَ‌عمل‌کننده به اراده او، رستگار به کرامت او هستید، تو را خدا برای علم خویش برگزید، و برای رازلِسِرِّهِ، وَأَعَزَّکَ بِهُداهُ، وَخَصَّکَ بِبُرْهانِهِ، وَأَیَّدَکَ بِرُوحِهِ، وَرَضِیَکَ‌پنهانی خود اختیار کرد، و به هدایتش تو را عزّت بخشید، و به برهان خویش تو را اختصاص داد، و با روح خود تأییدت نمود، و توخَلیفَةً فی أَرْضِهِ، وَداعِیاً إِلی حَقِّهِ، وَشَهیداً عَلی خَلْقِهِ، وَناصِراً را به عنوان جانشین در روی زمینش، و دعوت‌کننده به حقّش، و گواه بر آفریدگانش، و یاری‌کننده‌لِدینِهِ، وَحُجَّةً عَلی بَرِیَّتِهِ، وَتَرْجُماناً لِوَحْیِهِ، وَخازِناً لِعِلْمِهِ،دینش، و حجّت بر بندگانش، و بیان‌کننده وحیش، و گردآورنده علم و دانشش،وَمُسْتَوْدَعاً لِحِکْمَتِهِ، عَصَمَکَ اللَّهُ مِنَ الذُّنُوبِ، وَبَرَّأَکَ مِنَ‌و محلّ ودیعه‌نهادن حکمتش پسندید. خدا تو را از گناهان مصون داشته، و ازالْعُیُوبِ، زُرْتُکَ یا مَوْلایَ عارِفاً بِحَقِّکَ، مُسْتَبْصِراً بِشَأْنِکَ،زشتی‌ها پاک و مبرّا گردانیده است، زیارت کردم تو را ای مولای من در حالی‌که آشنا به حقّ تو، آگاه به شأن و موقعیّت تو،مُهْتَدِیاً بِهُداکَ، مُقْتَضِیاً لِأَثَرِکَ، مُتَّبِعاً لِسُنَّتِکَ، مُتَمَسِّکاً بِحَبْلِکَ،هدایت‌یافته به هدایت تو، پوینده اثر تو، پیرو سنّت و روش تو، چنگ‌زننده به ریسمان تو،مُطیعاً لِأَمْرِکَ، مُوالِیاً لِوَلِیِّکَ، مُعادِیاً لِعَدُوِّکَ، عالِماً بِأَنَّ الْحَقّ‌فرمانبردار فرمان تو، دوست دارنده دوست تو، دشمنی‌کننده با دشمن توأم، می‌دانم که حقّ‌لَکَ وَمَعَکَ، مُتَوَسِّلاً إِلَی اللَّهِ بِکَ، مُسْتَشْفِعاً إِلَیْهِ بِجاهِکَ، وَحَقّ‌برای تو و با تو است، به وسیله تو به سوی خدا توسّل جسته‌ام، و به آبروی تو به درگاه او شفاعت می‌طلبم، و سزاوار استعَلَیْهِ أَنْ لایُخَیِّبَ سآئِلَهُ، وَالرَّاجی ما عِنْدَهُ لِزآئِرِکَ الْمُطیع لَکَ.بر او که

سائل خود و کسی را که به آنچه نزد او است امیَد دارد بهَ خاطر این‌که زائر فرمانبردار شما است محروم نگرداند.پس دست‌ها را بلند نما و بگو: أَللَّهُمَّ فَکَما وَفَّقْتَنی لِلْإیمانِ بِنَبِیِّکَ، خداوندا؛ پس همان‌گونه که مرا برای ایمان‌آوردن به پیامبرت،وَالتَّصْدیقِ بِکِتابِکَ، وَمَنَنْتَ عَلَیَّ بِطاعَتِهِ وَاتِّباعِ مِلَّتِهِ، وَهَدَیْتَنیو تصدیق کردن کتابت توفیق مرحمت کردی، و بر من به اطاعت او و پیروی از آئین او منّت نهادی، وإِلی مَعْرِفَتِهِ وَمَعْرِفَةِ الْأَئِمَّةِ مِنْ ذُرِّیَّتِهِ، وَأَکْمَلْتَ بِمَعْرِفَتِهِمُبه شناخت او و شناخت امامان از ذرّیّه او هدایت نمودی، و با معرفت و شناخت ایشان‌الْإیمانَ، وَقَبِلْتَ بِطاعَتِهِمْ وَوِلایَتِهِمُ الْأَعْمالَ، وَاسْتَعْبَدْتَایمان مرا کامل ساختی، و با اطاعت و ولایت‌شان اعمال مرا مورد قبول و پذیرش قرار دادی، و بندگانت رابِالصَّلاةِ عَلَیْهِمْ عِبادَکَ، وَجَعَلْتَهُمْ مِفْتاحاً لِلدُّعآءِ، وَسَبَباً لِلْإِجابَةِ،به درود فرستادن بر ایشان واداشتی، و آنان را سرآغاز دعا، و وسیله اجابت آن قرار دادی،فَصَلِّ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ، وَعَلی مَوْلانا وَسَیِّدِنا أَبِی الْحَسَنِ عَلِیّپس درود فرست بر همه آنان و بر مولای ما و سرور ما)حضرت(ابا الحسن علیّ‌بْنِ مُوسی، وَاجْعَلْنی بِهِمْ عِنْدَکَ وَجیهاً فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ وَمِنَبن موسی، و مرا به واسطه ایشان نزد خودت در دنیا و آخرت آبرومند و ازالْمُقَرَّبینَ، وَاجْعَلْ ذُنُوبَنا بِهِمْ مَغْفُورَةً، وَعُیُوبَنا بِهِمْ مَسْتُورَةً،مقرّبین)درگاهت(قرار بده، و قرار بده گناهان ما را به خاطر ایشان آمرزیده‌شده، و زشتی‌های ما را به خاطر ایشان پوشیده‌شده،وَفَرآئِضَنا مَشْکُورَةً، وَنَوافِلَنا مَبْرُورَةً، وَقُلُوبَنا بِذِکْرِکَ مَعْمُورَةً،و واجبات ما را پاداش‌داده‌شده، و مستحبّات ما را پذیرفته‌شده، و دل‌های ما را به ذکر و یاد خودت آبادشده،وَأَنْفُسَنا بِطاعَتِکَ مَسْرُورَةً، وَجَوارِحَنا عَلی خِدْمَتِکَ مَقْهُورَةً،و جان و روح ما را به فرمانبرداریت شادمان، و اعضاء و جوارح ما را بر خدمت خویش رام‌شده،وَأَسْمآءَنا فی خَواصِّکَ مَشْهُورَةً، وَأَرْزاقَنا مِنْ لَدُنْکَ مَدْرُورَةً،و نام‌های ما را در میان بندگان ویژه‌ات بلندآوازه، و روزی ما را از ناحیه خودت فراوان و سرشار، وَحَوآئِجَنا لَدَیْکَ مَیْسُورَةً، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.

و حاجت‌های ما را برآورده‌شده، به رحمتت ای مهربان‌ترین مهربانان.

پس به طرف بالاسر امام‌علیه السلام برو و بایست و بگو: اَلسَّلامُ عَلَی الْقآئِمِ مَقامِ سلام بر کسی که در جایگاه‌الْأَنْبِیآءِ، اَلسَّلامُ عَلَی الْوارِثِ عُلُومِ الْأَوْصِیآءِ، اَلسَّلامُ عَلَی‌انبیاء ایستاده است، سلام بر وارث علوم برگزیدگان، سلام برخَلیفَةِ اللّهِ وَخَلیفَةِ رَسُولِهِ، اَلسَّلامُ عَلی زِمامِ الدّینِ، اَلسَّلامُ‌جانشین خداوند و جانشین رسول او، سلام بر شیرازه دین، سلام‌عَلی نِظامِ الْمُسْلِمینَ، اَلسَّلامُ عَلی صَلاحِ الدُّنْیا، وَعُمْدَةِبر نظم‌دهنده امور مسلمانان، سلام بر اصلاح‌کننده امور دنیا، و رکن‌الْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَصْلَ الْإِسْلامِ النَّامی، اَلسَّلامُ‌مؤمنان، سلام بر تو ای اصل و اساس و ریشه اسلام بالنده و رشدکننده، سلام‌عَلَیْکَ یا فَرْعَهُ السَّامی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ بِهِ

تَمامُ الصَّلاةِبر تو ای شاخه بالارفته و سر بر فلک کشیده آن، سلام بر تو ای کسی که تمامیّت نمازوَالزَّکاةِ وَالصِّیامِ وَالْحَجِّ وَالْجِهادِ، وَتَوَفُّرِ الْفَیْءِ وَالصَّدَقاتِو زکات و روزه و حجّ و جهاد و کامل‌بودن آن‌ها، و پس‌اندازکردن غنائم و دریافت وجوهاتوَإِمْضآءِ الْحُدُودِ الْمُسَمَّیاتِ، وَالْأَحْکامِ الْمُبَیَّناتِ. اَلسَّلامُو امضاء و اجرای حدود معیّن‌شده، و احکام بیان‌شده به وسیله شما است. سلامعَلَیْکَ أَیُّهَا الْمُحَلِّلُ حَلالَ اللّهِ، وَالْمُحَرِّمُ حَرامَهُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَبر تو ای کسی که حلال خدا را حلال و حرام خدا را حرام می‌کنید، سلام بر توأَیُّهَا الْمُقیمُ حُدُودَ اللّهِ وَأَحْکامَهُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الدَّآبُّ عَنْای اقامه‌کننده حدود الهی و احکام او، سلام بر تو ای دفاع‌کننده ازدینِ اللّهِ بِالْحِکْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَادین خدا با حکمت و پند و اندرز نیکو، سلام بر تو ایالدَّاعی إِلَی اللّهِ بِالْحُجَّةِ الْبالِغَةِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ فَضْلُهُدعوت‌کننده به سوی خداوند با حجّت رسا، سلام بر تو ای کسی که فضیلت اوکَالشَّمْسِ الْمُضیئَةِ الطّالِعَةِ، اَلْمُجَلِّلَةِ بِنُورِها لِلْعالَمِ، اَلسَّلامُمانند خورشید روشنی‌بخش آشکار است، که به نور خود جهان را روشن ساخته است، سلامعَلَیْکَ أَیُّهَا الْبَدْرُ الْمُنیرُ، وَالسِّراجُ الطّاهِرُ، وَالنُّورُ السَّاطِعُ،بر تو ای آنکه همچون ماه تابان شب چهارده، و چراغ فروزان، و نور درخشان،وَالنَّجْمُ الْهادی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عِزَّ الْمُسْلِمینَ، وَغَیْظَو ستاره هدایتگر هستی، سلام بر تو ای مایه عزّت مسلمانان، و خشم‌الْمُنافِقینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا بَوارَ الْکافِرینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَبَامنافقان، سلام بر تو ای کسی که سبب هلاکت و نابودی کافران هستی، سلام بر تو ای پدرالسَّادَةِ الْمَیامین، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ عَجَزَتْ عَنْ ذِکْرِ فَضْلِهِسروران خجسته، سلام بر تو ای کسی که از ذکر فضیلت شما اشخاص بلیغ)که به خوبی می‌توانندالْبُلَغآءُ، وَقَصُرَتْ عَنْ إِدْراکِهِ الْفُصَحآءُ، وَتَحَیَّرَتْ فی نَعْتِ فَضْلِهِمقصود خویش را با گفتارشان برسانند(عاجز و ناتوانند، و از ادراک آن سخن‌پردازان نارسا، و از توصیف فضل شماالْخُطَبآءُ، وَلَمْ تَنْتَهِ إِلَیْهِ الْحُکَمآءُ، »ذلِکَ فَضْلُ اللّهِ یُؤْتیهِ مَنْ یَشآءُخطیبان سخن‌سرا سرگردانند، و حکیمان به سوی آن راه نمی‌یابند، این، فضل و بخشش خدا است به هر کس بخواهد عنایتوَاللّهُ ذُوالْفَضْلِ الْعَظیمِ«(36)، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ وَعَلی ابآءِکَمی‌کند، و خداوند دارای فضل و بخشش بسیار است، سلام بر تو ای مولای من و بر پدران الْأَکْرَمینَ، وَأَبْنآءِکَ الطّاهِرینَ، وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ.

گرامی‌ات، و فرزندان پاکت، و رحمت خدا و برکات او بر شما باد.

پس ضریح را بوسیده و نماز زیارت بخوان و بگو:

یا شامِخاً فی بُعْدِهِ، یا رَئُوفاً فی رَحْمَتِهِ، یا مُحْیِیَ الْأَمْواتِ،ای بلندمرتبه در دوری‌اش؛ ای مهربان در رحمتش؛ ای زنده‌کننده مردگان؛یا مُخْرِجَ النَّباتِ، یا ظَهْرَ اللّاجینَ، یا جارَ الْمُسْتَجیرینَ، یاای بیرون‌آورنده گیاهان؛ ای پشتیبان

پناهندگان؛ ای پناه‌دهنده حمایت‌طلبان؛ ایأَسْمَعَ السَّامِعینَ، یا أَبْصَرَ النَّاظِرینَ، یا صَریخَ الْمُسْتَصْرِخینَ،شنواترین شنوندگان؛ ای بیناترین بینندگان؛ ای فریادرس دادخواهان؛یا عِمادَ مَنْ لا عِمادَ لَهُ، یا سَنَدَ مَنْ لا سَنَدَ لَهُ، یا ذُخْرَ مَنْ لاای تکیه‌گاه کسی که تکیه‌گاه ندارد؛ ای پشتوانه کسی که پشتوانه ندارد؛ ای اندوخته کسی که1. سوره جمعه، آیه 4.
ذُخْرَ لَهُ، یا حِرْزَ الضُّعَفاءِ، یا کَنْزَ الْفُقَراءِ، یا عَظیمَ الرَّجاءِ، یااندوخته‌ای برای او نیست؛ ای حافظ و نگهدار ناتوانان؛ ای گنج تهیدستان؛ ای امید بزرگ؛ ای‌مُنْقِذَ الْغَرْقی، یا مُحْیِیَ الْمَوْتی، یا أَمانَ الْخآئِفینَ، یا إِلهَ‌نجات‌دهنده غرق‌شدگان؛ ای زنده‌کننده مردگان؛ ای ایمنی‌بخش بیمناکان؛ ای معبودالْعالَمینَ، یا صانِعَ کُلِّ مَصْنُوعٍ، یا جابِرَ کُلِّ کَسیرٍ، یا صاحِبَ‌جهانیان؛ ای سازنده هر ساخته‌شده؛ ای التیام‌بخش هر شکسته؛ ای همراه‌کُلِّ غَریبٍ، یا مُونِسَ کُلِّ وَحیدٍ، یا قَریباً غَیْرَ بَعیدٍ، یا شاهِداًهر غریب؛ ای همدم هر تنها؛ ای آنکه نزدیکی و دور نیستی؛ ای گواهی‌غَیْرَ غآئِبٍ، یا غالِباً غَیْرَ مَغْلُوبٍ، یا حَیُّ حینَ لا حَیَّ، یا مُحْیِیَ‌که چیزی بر او پنهان نیست؛ ای چیره‌ای که چیزی بر او چیره نیست؛ ای زنده هنگامی که زنده‌ای نبوده؛ ای زنده‌کننده‌الْمَوْتی، یا حَیُّ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بَدیعُ السَّماواتِ وَالْأَرْضِ، أَنْتَ‌مردگان؛ ای زنده که معبودی جز تو نیست؛ پدیدآورنده آسمان‌ها و زمینی، توالْقآئِمُ عَلی کُلِّ نَفْسٍ بِما کَسَبَتْ، أَسْأَلُکَ أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍحسابگر هر شخص به آنچه انجام داده و به دست آورده است هستی، از تو می‌خواهم که بر محمّدوَالِ مُحَمَّدٍ صَلاةً تُرْضیهِمْ وَتُخْطیهِمْ)تُحْظیهِمْ(، وَتُبَلِّغُهُمْ أَقْصیو آل محمّد درود فرستی، درودی که آنان را خشنود گردانی و بالا بری، و به آخرین درجه‌رِضاکَ، وَأَنْ تَرْحَمَ ذُلّی بَیْنَ یَدَیْکَ، وَتَضَرُّعی إِلَیْکَ، وَوَحْشَتی‌رضایت خویش رسانی، و رحم کنی به ذلّت و خواری من در پیشگاهت، و ناله و زاری‌ام به درگاهت، و بیگانگی‌امِنَ النَّاسِ، وَاُنْسی بِکَ یا کَریمُ، تَصَدَّقْ عَلَیَّ فی هذِهِ السَّاعَةِاز مردم، و اُنس و همدی‌ام به تو ای بزرگوار، در این ساعت بر من صدقه بده و مرحمت فرمابِرَحْمَةٍ مِنْ عِنْدِکَ تَهْدی بِها قَلْبی، وَتَجْمَعُ بِها أَمْری، وَتَلُمُّ بِهابه رحمتی از ناحیه خودت که به وسیله آن قلبم را هدایت نمائی، و کارم را سامان دهی، و پریشانی‌ام راشَعْثی، وَتُبَیِّضُ بِها وَجْهی، وَتُکْرِمُ بِها مَقامی، وَتَحُطُّ بِهابرطرف نمائی، و صورتم را سفید گردانی، و مقامم را گرامی و ارجمند فرمائی، و بار گرانم راعَنّی وِزْری، وَتَغْفِرُ بِها ما مَضی مِنْ ذُنُوبی، وَتَعْصِمُنی بِهاسبک سازی، و از دوشم فرود آوری، و گناهان گذشته‌ام را بیامرزی، و درفیما بَقِیَ مِنْ عُمْری، وَتَسْتَعْمِلُنی فی ذلِکَ کُلِّهِ بِطاعَتِکَ، وَمابا‌قی‌مانده عمرم مرا)از گناه و آلودگی(مصون بداری، و به اطاعت خویش و آنچه باعث خشنودی تو وبُرْضیکَ عَنّی، وَتَخْتِمُ عَمَلی بِأَحْسَنِهِ، وَتَجْعَلُ لی ثَوابَهُ الْجَنَّةَ،رضایتت از من می‌گردد واداری و مشغول سازی، و کارم را به نیکوترین وجه پایان بخشی، و ثواب و پاداش

آن را بهشت قرار دهی،وَتَسْلُکُ بی سَبیلَ الصَّالِحینَ، وَتُعینُنی عَلی صالِح ما أَعْطَیْتَنی،و به راه صالحان و نیکوکاران رهنمون شوی و ببری، و بر آنچه مصلحت من است از آنچه مرا عطا کردی یاری رسانی،وَلاتُشْمِتْ بی حاسِداً وَلا عَدُوّاً، وَلاتَکِلْنی إِلی نَفْسی طَرْفَةَو مرا مورد شماتت حسودان و دشمنان قرار ندهی، و هرگز مرا به خودم واگذار نکنی و رها نسازیعَیْنٍ أَبَداً، وَلا أَقَلَّ مِنْ ذلِکَ وَلا أَکْثَرَ، یا رَبَّ الْعالَمینَ.چشم به هم زدنی و کمتر یا بیشتر از آن، ای پروردگار جهانیان. و سعی کن در دعا کردن به آنچه می‌خواهی، پس قبر را در پیش‌روی خود قرارداده و بگو:
أَللّهُمَّ إِنّی زُرْتُ هذَا الْإِمامَ مُقِرّاً بِإِمامَتِهِ، مُعْتَقِداً لِفَرْضِخداوندا؛ من این امام را زیارت کردم در حالی‌که به امامت او اقرار و اعتراف دارم، معتقدم به وجوبطاعَتِهِ، فَقَصَدْتُ مَشْهَدَهُ بِذُنُوبی وَعُیُوبی، وَمُوبِقاتِ اثامی،اطاعتش، پس آهنگ زیارت او نمودم با همه گناهانم و بدی‌هایم، و نافرمانی‌هایم که هلاکت‌بار است،وَکَثْرَةِ سَیِّئاتی وَخَطایایَ وَما تَعْرِفُهُ مِنّی، مُسْتَجیراً بِعَفْوِکَ،و گناهان و خطاهای فراوانم، و آنچه تو از من می‌دانی، در حالی‌که به عفو و بخشش تو پناهنده گشته،مُسْتَعیذاً بِحِلْمِکَ، لاجِئاً إِلی رُکْنِکَ، عآئِذاً بِرَأْفَتِکَ، مُسْتَشْفِعاًو به حلم و بردباریت پناه آورده، به نیروی تو تکیه کرده، به رأفت و مهربانیت پناه آورده‌ام، طلب شفاعت می‌کنم ازبِوَلِیِّکَ وَابْنِ أَوْلِیآئِکَ، وَصَفِیِّکَ وَابْنِ أَصْفِیآئِکَ، وَأَمینِکَ وَابْنِ‌ولیّ تو و فرزند اولیائت، و برگزیده تو و فرزند برگزیدگانت، و امانتدار تو و فرزندامَنآئِکَ، وَخَلیفَتِکَ وَابْنِ خُلَفآئِکَ، اَلَّذینَ جَعَلْتَهُمُ الْوَسیلَةَ إِلیامانت‌دارانت، و جانشین تو و فرزند جانشینانت،)او از کسانی است که(آنان را وسیله‌رَحْمَتِکَ وَرِضْوانِکَ، وَالذَّریعَةَ إِلی رَأْفَتِکَ وَغُفْرانِکَ. أَللّهُمّ‌رحمت و خشنودیت، و واسطه رأفت و آمرزش خویش قرار داده‌ای. خداوندا؛وَأَوْلی حاجاتی إِلَیْکَ أَنْ تَغْفِرَ لی ما سَلَفَ مِنْ ذُنُوبی عَلیو بالاترین حاجت‌های من به درگاه تو اینست که گناهان گذشته‌ام را باکَثْرَتِها، وَأَنْ تَعْصِمَنی فیما بَقِیَ مِنْ عُمْری، وَتُطَهِّرَ دینی مِمَّازیادی آن‌ها بیامرزی، و در باقی‌مانده عمر مرا)از ارتکاب گناه(مصون داری، و دینم را از آنچهیُدَنِّسُهُ وَیَشینُهُ وَیُزْری بِهِ، وَتَحْمِیَهُ مِنَ الرَّیْبِ وَالشَّکِّ وَالْفَسادِآن را آلوده و زشت می‌گرداند و لکّه‌دار می‌سازد پاک گردانی، و آن را از هر گونه شکّ و تردید و فسادوَالشِّرْکِ، وَتُثَبِّتَنی عَلی طاعَتِکَ وَطاعَةِ رَسُولِکَ، وَذُرِّیَّتِهِو شرک بازداری، و مرا بر اطاعت خود و اطاعت رسولت، و ذرّیه‌النَّجَبآءِ السُّعَدآءِ، صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ وَرَحْمَتُکَ وَسَلامُکَ وَبَرَکاتُکَ،بزرگوار سعادتمند او - که درود و رحمت و سلام و برکاتت بر آنان باد - ثابت بداری،وَتُحْیِیَنی ما أَحْیَیْتَنی عَلی طاعَتِهِمْ، وَتُمیتَنی إِذا أَمَتَّنی عَلیو تا مرا زنده داشته‌ای بر اطاعت ایشان زنده بداری، و هنگامی که میراندی برطاعَتِهِمْ، وَأَنْ لاتَمْحُوَ مِنْ قَلْبی مَوَدَّتَهُمْ وَمَحَبَّتَهُمْ وَبُغْضَ‌اطاعتشان بمیرانی، وِ از دلم ارادتِ و محبّت‌شان و کینه‌أَعْدآئِهِمْ، وَمُرافَقَةَ أَوْلِیآئِهِمْ

وَبِرَّهُمْ. وَأَسْأَلَکَ یا رَبِّ أَنْ تَقْبَلَ‌دشمنان‌شان، و رَفاقت و همراهی َ با دوستان‌شان، و نیکی‌کردن به آنان را محو و نابود نگردانی. و از تو می‌خواهم پروردگارا؛ذلِکَ مِنّی، وَتُحَبِّبَ إِلَیَّ عِبادَتَکَ، وَتُبَغِّضَ إِلَیَّ مَعاصِیَکَ،که آن را از من بپذیری و عبادتت را محبوب من و مورد علاقه من گردانی، و نافرمانی‌هایت را ناپسند من و مورد نفرت من گردانی،وَتَرْزُقَنی تَوْبَةً نَصُوحاً تَرْضاها، وَنِیَّةً تَحْمَدُها، وَعَمَلاً صالِحاً و به من روزی کنی توبه خالص و واقعی که به آن خشنود گردی، و نیّت پاکی که آن را بپسندی، و عمل نیکو و شایسته‌ایتَقْبَلُهُ، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.
که آن را بپذیری، به رحمتت ای مهربانترین مهربانان.
در هنگام زیارتِ وداع با حضرت امام رضاعلیه السلام، نزد ضریح رو به قبر و پشت به قبله‌بایست و بگو:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمینَ اللَّهِ فی أَرْضِهِ، وَحُجَّتَهُ عَلی خَلْقِهِ،سلام بر شما ای امین خداوند در زمین او، و حجّت او بر آفریدگانش،وَخازِنَ عِلْمِهِ، وَمَوْضِعَ سِرِّهِ، وَبابَ أَمْرِهِ وَنَهْیِهِ، وَصِراطَهُو خزینه علم او، و جایگاه سرّ او، و باب امر و نهی او، و راه او که راست‌الْمُسْتَقیمَ، سَلامَ مُوَدِّعٍ وَلا سَئِمٍ وَلا قالٍ وَلا مآلٍ، وَرَحْمَةُ اللَّهِو مستقیم است. سلام کسی که وداع می‌نماید در حالی‌که از زیارت خسته نشده و افسرده نگشته و ملالت ندارد، و رحمت خداوَبَرَکاتُهُ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ غُدُوَّناو برکات او)بر تو باد(. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و قرار بده آمدن ما رامَقْرُوناً بِالتَّوَکُّلِ عَلَیْکَ، وَرَواحَنا عَنْکَ مَوْصُولاً بِالنَّجاحِ مِنْکَ،مقرون به توکّل بر تو، و بازگشت ما را از خدمتت به رستگاری به وسیله خودت،وَدُعآءَنا لَکَ مَقْرُوناً بِحُسْنِ الْإِجابَةِ، وَخُضُوعَنا بَیْنَ یَدَیْکَ داعِیاًو دعای ما را برای تو مقرون به اجابتِ نیکو، و فروتنی باطنی ما رااِلی رَحْمَتِکَ، وَاعْتِرافَنا بِذُنُوبِنا شَفیعاً إِلی عَفْوِکَ، وَارْزُقْنَا الْعَوْدَدر حضورت دعوت‌کننده رحمتت، و اعتراف ما را به گناهان‌مان راه شفاعت به سوی عفوت. و بازگشتإِلی زِیارَتِهِ، ثُمَّ الْعَوْدَ إِلَیْهِ، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ. أَللّهُمّبه زیارتش را و پس از آن بازگشت دیگر را روزی ما گردان، به رحمتت ای مهربان‌ترین مهربانان.
خداوندا؛لاتَجْعَلْهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنَّا لِزِیارَةِ سَیِّدِنا وَإِمامِنَا الْمَفْرُوضِ طاعَتِهِاین زیارت را آخرین دیدار ما برای زیارت سرور و پیشوای‌مان که اطاعتش بر ما واجب گشته است قرار نده،عَلَیْنا، وَارْزُقْنا زِیارَتَهُ أَبَداً ما أَبْقَیْتَنا، إِنَّکَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظیمِ،و زیارت او را به طور پیوسته و همیشگی تا مادامی که ما را باقی داشته‌ای روزی ما گردان، که تو صاحب فضل و احسان فراوان،وَالْمَنِّ الْجَسیمِ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی سَیِّدِنا مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ الطّاهِرینَ.(37)و نعمت بسیار هستی، و درود خدا بر سرور ما)حضرت(محمّد و خاندان پاک او باد.

زیارت امام زمان عجّل اللّه تعالی فرجه در حرم شریف حضرت امام رضا علیه السلام

در پایان این بخش، زیارت حضرت بقیّة اللّه الأعظم ارواحنا فداه در حرم حضرت‌ثامن الحجج علیه آلاف التحیّة والثناء را نقل می‌کنیم:
اَلسّلامُ عَلَیْکَ یا صاحِبَ الزَّمانِ ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خَلیفَةَسلام بر تو ای صاحب عصر و زمان؛ سلام بر تو ای جانشین خدایالرَّحْمانِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا شَریکَ الْقُرْانِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یارحمان؛ سلام بر تو ای شریک و هم‌سنگ قرآن؛ سلام بر تو ای‌قاطِعَ الْبُرْهانِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا إِمامَ الْإِنْسِ وَالْجآنِّ، اَلسَّلامُ‌دارای دلیل و برهان قاطع؛ سلام بر تو ای امام آدمیان و جنّیان؛ سلام‌عَلَیْکَ وَعَلی ابآئِکَ الطَّیِّبینَ، وَأَجْدادِکَ الطّاهِرینَ الْمَعْصُومینَبر تو و بر اجداد پاکت و پدران پاکیزه‌ات که معصوم بودند؛ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ.(38)
و رحمت و برکت‌های الهی نثارتان باد.

بخش بیست و هفتم

هشت دعااز دعاهای بعد از زیارت

در این بخش، هشت دعا از ادعیه جامعه را که مناسب است پس از زیارت حضرت‌امام رضاعلیه السلام و سایر ائمّه‌علیهم السلام خوانده شوند،(39) نقل می‌کنیم:

ً

دعای اوّل)عالیة المضامین(

سیّد بن طاووس‌رحمه الله فرموده است: این دعایی است که بعد از زیارت هر یک ازائمّه‌علیهم السلام خوانده می‌شود:
أَللّٰهُمَّ إنّی زُرْتُ هذَا الْإمامَ مُقِرّاً بِإمامَتِهِ، مُعْتَقِداً لِفَرْضِ‌خداوندا؛ من این امام را زیارت کردم در حالی‌که به امامت او اقرار و اعتراف دارم، معتقدم به وجوب‌طاعَتِهِ، فَقَصَدْتُ مَشْهَدَهُ بِذُنُوبی وَعُيُوبی، وَمُوبِقاتِ اثامی،اطاعتش، پس آهنگ زیارت او نمودم با همه گناهانم و بدی‌هایم، و نافرمانی‌هایم که هلاکت‌بار است،1. دعاهای مخصوص حرم حضرت امام رضاعلیه السلام را پس از زیارت‌های آن حضرت نقل کردیم.
وَكَثْرَةِ سَيِّئاتی وَخَطاياىَ وَما تَعْرِفُهُ مِنّی، مُسْتَجيراً بِعَفْوِكَ،و گناهان و خطاهای فراوانم، و آنچه تو از من می‌دانی، در حالی‌که به عفو و بخشش تو پناهنده گشته،مُسْتَعيذاً بِحِلْمِكَ، راجِياً رَحْمَتَكَ، لاجِياً إلی رُكْنِكَ، عآئِذاً به حلم و بردباریت پناه آورده، به رحمتت امید بسته، به نیروی تو تکیه کرده،بِرَأفَتِكَ، مُسْتَشْفِعاً بِوَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيآئِكَ، وَصَفِيِّكَ وَابْنِ‌به رأفت و مهربانیت پناهنده‌ام، شفیع خود گردانیده‌ام ولیّ تو و فرزند اولیائت، و برگزیده تو و فرزندأَصْفِيآئِكَ، وَأَمينِكَ وَابْنِ اُمَنآئِكَ، وَخَليفَتِكَ وَابْنِ خُلَفآئِكَ،برگزیدگانت، و امانتدار تو و فرزند امانت‌دارانت، و جانشین تو و فرزند جانشینانت را،اَلَّذينَ جَعَلْتَهُمُ الْوَسيلَةَ إلی رَحْمَتِكَ وَرِضْوانِكَ، وَالذَّريعَةَ إلی)او از کسانی است که(آنان را وسیله رحمت و خشنودیت، و واسطه‌رَأفَتِكَ وَغُفْرانِكَ. أَللّٰهُمَّ وَأَوَّلُ حاجَتی إلَيْكَ أَنْ تَغْفِرَ لی مارأفت و آمرزش خویش قرار داده‌ای. خداوندا؛ و اوّلین حاجت من به درگاه تو اینست که‌سَلَفَ مِنْ ذُنُوبی عَلی كَثْرَتِها، وَأَنْ تَعْصِمَنی فيما بَقِیَ مِنْ‌گناهان گذشته‌ام را با آن‌که زیاد است بیامرزی، و در باقی‌مانده عمر مرا)از ارتکاب گناه(مصون داری،عُمْری، وَتُطَهِّرَ دينی مِمَّا يُدَنِّسُهُ وَيَشينُهُ وَيُزْری بِهِ، وَتَحْمِيَهُ‌و دینم را از آنچه آن را آلوده و زشت می‌گرداند، و لکّه‌دار می‌سازد پاک گردانی، ومِنَ الرَّيْبِ وَالشَّكِّ، وَالْفَسادِ وَالشِّرْكِ، وَتُثَبِّتَنی عَلی طاعَتِكَ‌از هر گونه شکّ و تردید، و فساد و شرک بازداری، و ثابت بداری مرا بر اطاعت خودوَطاعَةِ رَسُولِكَ، وَذُرِّيَّتِهِ النُّجَبآءِ السُّعَدآءِ، صَلَواتُكَ عَلَيْهِمْ‌و اطاعت رسولت، و ذرّیّه بزرگوار سعادتمند او که درودوَرَحْمَتُكَ وَسَلامُكَ وَبَرَكاتُكَ، وَتُحْيِيَنی ما أَحْيَيْتَنی عَليو رحمت و سلام و برکاتت بر آنان باد، و تا مرا زنده داشته‌ای برطاعَتِهِمْ، وَتُميتَنی إذا أَمَتَّنی عَلی طاعَتِهِمْ، وَأَنْ لا تَمْحُوَ مِنْ‌اطاعت ایشان زنده بداری، و هنگامی که میراندی بر اطاعت‌شان بمیرانی، و محو و نابود نگردانی ازقَلْبی مَوَدَّتَهُمْ وَمَحَبَّتَهُمْ وَبُغْضَ أَعْدآئِهِمْ، وَمُرافَقَةَ أَوْلِيآئِهِمْ،دلم ارادت و محبّت‌شان و کینه دشمنان‌شان، و رفاقت و

همراهی با دوستان‌شان،وَبِرَّهُمْ. وَأَسْأَلُکَ یا رَبِّ أَنْ تَقْبَلَ ذلِکَ مِنّی، وَتُحَبِّبَ إِلَیّ‌و نیکی‌کردن به آنان را. و از تو می‌خواهم پروردگارا؛ که آن را از من بپذیری، وعِبادَتَکَ، وَالْمُواظَبَةَ عَلَیْها، وَتُنَشِّطَنی لَها، وَتُبَغِّضَ إِلَیّ‌عبادتت و مواظبت بر آن را محبوب من و مورد علاقه من گردانی، و بر انجام آن به من نشاط بخشی، ومَعاصِیَکَ وَمَحارِمَکَ، وَتَدْفَعَنی عَنْها، وَتُجَنِّبَنِی التَّقْصیرَ فی‌نافرمانی‌ها و محرّماتت را ناپسند من و مورد نفرت من گردانی، و مرا از آن‌ها دور نمایی، و از کوتاهی کردن درصَلاتی وَالْإِسْتِهانَةَ بِها، وَالتَّراخِیَ عَنْها، وَتُوَفِّقَنی لِتَأْدِیَتِها کَمانماز و کوچک شمردن آن، و سستی کردن در آن مرا بازبداری، و توفیق دهی برای انجام آن آنگونه که‌فَرَضْتَ وَأَمَرْتَ بِهِ، عَلی سُنَّةِ رَسُولِکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَالِهِ‌واجب ساخته‌ای و به آن دستور داده‌ای به روش پیامبرت - که درود تو بر او و آل اووَرَحْمَتُکَ وَبَرَکاتُکَ، خُضُوعاً وَخُشُوعاً، وَتَشْرَحَ صَدْری لِإِیتآءِو رحمت و برکاتت باد - از نظر خضوع و خشوع. و به من شرح صدر عطا کنی برای پرداختالزَّکاةِ، وَإِعْطآءِ الصَّدَقاتِ، وَبَذْلِ الْمَعْرُوفِ وَالْإِحْسانِ، إلیزکات، و دادن صدقات، و بخشش نیکی و احسان به‌شیعَةِ الِ مُحَمَّدٍ وَمُواساتِهِمْ، وَلاتَتَوَفَّانی إِلّا بَعْدَ أَنْ تَرْزُقَنی حَجّ‌پیروان آل محمّد و یاری آنان، و مرا از دنیا مبر مگر بعد از آن‌که حجّ‌بَیْتِکَ الْحَرامِ، وَزِیارَةَ قَبْرِ نَبِیِّکَ، وَقُبُورِ الْأَئِمَّةِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ.خانه خودت، و زیارت قبر پیامبرت، و قبور ائمّه را - که بر آنان سلام باد - روزیم گردانی.وَأَسْأَلُکَ یا رَبِّ تَوْبَةً نَصُوحاً تَرْضاها، وَنِیَّةً تَحْمَدُها، وَعَمَلاًو از تو می‌خواهم - ای پروردگار من؛ - توبه خالص و واقعی که به آن خشنود گردی، و نیّت پاکی که آن را بپسندی، و عمل‌صالِحاً تَقْبَلُهُ، وَأَنْ تَغْفِرَ لی وَتَرْحَمَنی إِذا تَوَفَّیْتَنی، وَتُهَوِّنَ عَلَیّ‌نیکو و شایسته‌ای که آن را بپذیری، و هنگام وفاتم مرا مورد مغفرت و رحمت خویش قرار دهی، وسَکَراتِ الْمَوْتِ، وَتَحْشُرَنی فی زُمْرَةِ مُحَمَّدٍ وَالِهِ صَلَواتُ اللّهِسختی‌های جان‌کندن را بر من آسان کنی، و در زمره محمّد و آل او - که درود توعَلَیْهِ وَعَلَیْهِمْ، وَتُدْخِلَنِی الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِکَ، وَتَجْعَلَ دَمْعی غَزیراًبر او و بر آنان باد - محشور گردانی، و به رحمت خود مرا وارد بهشت نمایی، و گریه‌ام رافی طاعَتِکَ، وَعَبْرَتی جارِیَةً فیما یُقَرِّبُنی مِنْکَ، وَقَلْبی عَطُوفاًدر راه اطاعت خویش فراوان، و اشک چشمانم را در آنچه باعث تقرّب من به تو می‌گردد جاری سازی، و قلب مراعَلی أَوْلِیآئِکَ، وَتَصُونَنی فی هذِهِ الدُّنْیا مِنَ الْعاهاتِ وَالْافاتِ،نسبت به اولیاء و دوستانت عطوف و مایل فرمائی، و مرا در این دنیا از بیماری‌ها و آفت‌ها،وَالْأَمْراضِ الشَّدیدَةِ، وَالْأَسْقامِ الْمُزْمِنَةِ، وَجَمیعِ أَنْواعِ الْبَلآءِو مرض‌های سخت، و دردهای زمین‌گیر کننده، و هر نوع بلا و حادثه‌ای مصون بداری،وَالْحَوادِثِ، وَتَصْرِفَ قَلْبی عَنِ الْحَرامِ، وَتُبَغِّضَ إِلَیَّ مَعاصِیَکَ،و قلبم را از حرام بازگردانی، و نافرمانی‌هایت را مورد تنفّر من قرار دهی،وَتُحَبِّبَ إِلَیَّ الْحَلالَ، وَتَفْتَحَ إِلَیَّ أَبْوابَهُ، وَتُثَبِّتَ نِیَّتی وَفِعْلیو حلال

را محبوب من و موَرد پسندم نمایی، وَ درهایش را به رویم بگشائی، و نیّتم را ثابت و کارم راعَلَیْهِ، وَتَمُدَّ فی عُمْری، وتُغْلِقَ أَبْوابَ الْمِحَنِ عَنّی، وَلاتَسْلُبَنی‌بر آن استوار سازی، و عمرم را طولانی، و درهای غم و غصّه را بر من ببندی، وما مَنَنْتَ بِهِ عَلَیَّ، وَلاتَسْتَرِدَّ شَیْئاً مِمَّا أَحْسَنْتَ بِهِ إِلَیَّ، وَلاتَنْزِعَ‌آنچه بر من عطا کرده و بخشیده‌ای از من مگیری، و چیزی از آنچه احسان کرده‌ای بازنستانی، ومِنِّی النِّعَمَ الَّتی أَنْعَمْتَ بِها عَلَیَّ، وَتَزیدَ فیما خَوَّلْتَنی، وَتُضاعِفَهُ‌نعمت‌هایی را که به من مرحمت فرموده‌ای جدا نسازی، و آنچه عنایت کرده‌ای زیاد کنی، و آن را مضاعف‌أَضْعافاً مُضاعَفَةً، وَتَرْزُقَنی مالاً کَثیراً واسِعاً سآئِغاً، هَنیئاً نامِیاً‌و چندین برابر گردانی، و مال زیاد فراوان دلپذیر، گوارا بالنده‌وافِیاً، وَعِزّاً باقِیاً کافِیاً، وَجاهاً عَریضاً مَنیعاً، وَنِعْمَةً سابِغَةً‌کامل، و عزّت پایدار کفایت‌کننده، و آبروی بسیار بازدارنده، و نعمت سرشارعآمَّةً، وَتُغْنِیَنی بِذلِکَ عَنِ الْمَطالِبِ الْمُنَکَّدَةِ، وَالْمَوارِدِ الصَّعْبَةِ،فراگیر روزی‌ام نمایی، و مرا به وسیله آن از درخواست‌های ناروا، و موردهای دشوار بی‌نیاز گردانی،وَتُخَلِّصَنی مِنْها مُعافاً فی دینی وَنَفْسی وَوَلَدی، وَما أَعْطَیْتَنی‌و از آن رهایی بخشی با عافیت در دین و جان و فرزندم، و)در(آنچه عطا کرده‌ایوَمَنَحْتَنی، وَتَحْفَظَ عَلَیَّ مالی وَجَمیعَ ما خَوَّلْتَنی، وَتَقْبِضَ عَنّی‌و بخشیده‌ای، و آنچه را دارم و به من داده‌ای برایم نگه داری، وأَیْدِی الْجَبابِرَةِ، وَتَرُدَّنی إِلی وَطَنی، وَتُبَلِّغَنی نِهایَةَ أَمَلی فی‌دست جبّاران و زورگویان را از تعدّی کردن بر من ببندی و بازداری، و مرا به سرزمین خویش بازگردانی، و به نهایت آرزویم‌دُنْیایَ وَاخِرَتی، وَتَجْعَلَ عاقِبَةَ أَمْری مُحْمُودَةً حَسَنَةً سَلیمَةً،در دنیا و آخرت برسانی، و سرانجام کارم را پسندیده و نیکو و بی‌عیب قرار دهی،وَتَجْعَلَنی رَحیبَ الصَّدْرِ، واسِعَ الْحالِ، حَسَنَ الْخُلُقِ، بَعیداً‌و مرا شکیبا و باحوصله و خوش‌اخلاق، و دورمِنَ الْبُخْلِ وَالْمَنْعِ، وَالنِّفاقِ وَالْکِذْبِ وَالْبُهْتِ، وَقَوْلِ الزُّورِ،از بخل و خودداری، و نفاق و دروغ و بهتان، و زورگویی و گفتار نادرست قرار دهی،وَتَرْسَخَ فی قَلْبی مَحَبَّةَ مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ وَشیعَتِهِمْ، وَتَحْرُسَنی‌و در دلم محبّت محمّد و آل محمّد و شیعیان ایشان را رسوخ دهی و ریشه‌دار نمایی، و محفوظ بداری‌یا رَبِّ فی نَفْسی وَأَهْلی وَمالی وَوَلَدی وَأَهْلِ حُزانَتی وَإِخْوانی- ای پروردگار؛ - خودم و اهل و عیالم و مالم و فرزندم و آنان‌که سرپرستی ایشان را به عهده دارم و برادرانموَأَهْلِ مَوَدَّتی وَذُرِّیَّتی بِرَحْمَتِکَ وَجُودِکَ. أَللَّهُمَّ هذِهِ حاجاتی‌و دوستانم و ذرّیّه‌ام را به رحمتت و جودت. خداوندا؛ اینها نیازهای من به‌عِنْدَکَ، وَقَدِ اسْتَکْثَرْتُها لِلُؤْمی وَشُحّی، وَهِیَ عِنْدَکَ صَغیرَةٌدرگاه تو است، و آن‌ها را زیاد می‌شمارم به خاطر پستی و بخل بسیارم، و در حالی‌که آن نزد توحَقیرَةٌ، وَعَلَیْکَ سَهْلَةٌ یَسیرَةٌ، فَأَسْأَلُکَ بِجاهِ مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍکم و ناچیز است، و انجام آن بر تو ساده و آسان است، پس از تو می‌خواهم به مقام و منزلت محمّد و آل محمّدعَلَیْهِ وَعَلَیْهِمُ السَّلامُ عِنْدَکَ،

وَبِحَقِّهِمْ عَلَيْکَ، وَبِما أَوْجَبْتَ لَهُمْ،- که بر او و بر ایشان سلاَم و درود باد - در پیشگاهت، و به حقّ ایشان بر تو، و به آنچه برای ایشان واجب گردانیدی،وَبِسآئِرِ أَنْبِيآئِکَ وَرُسُلِکَ وَأَصْفِيآئِکَ، وَأَوْلِيآئِکَ الْمُخْلَصينَ مِنْو به دیگر پیامبرانت و رسولانت و برگزیدگانت و اولیاء بااخلاص و پاکت از میان‌عِبادِکَ، وَبِاسْمِکَ الْأَعْظَمِ الْأَعْظَمِ لَمَّا قَضَيْتَها کُلَّها، وَأَسْعَفْتَنی‌بندگانت، و به نام بزرگت، به آن نام بزرگت که همه آن‌ها را برآورده سازی و مرا حاجت‌روا گردانی،بِها، وَلَمْ تُخَيِّبْ أَمَلی وَرَجآئی، وَشَفِّعْ صاحِبَ هذَا الْقَبْرِ فِیَّ.و مرا از آنچه آرزو و امید دارم محروم نکنی، و صاحب این قبر را در مورد من شفیع من گردانی.یا سَيِّدی یا وَلِیَّ اللّٰهِ، یا أَمينَ اللّٰهِ، أَسْأَلُکَ أَنْ تَشْفَعَ لی إِلَی اللّٰهِای سرور من؛ ای ولیّ خدا؛ ای امین خدا و مورد اطمینان او؛ از تو درخواست می‌کنم که شفاعت کنی برای من به درگاه خداوندعَزَّ وَجَلَّ فی هذِهِ الْحاجاتِ کُلِّها، بِحَقِّ ابآئِکَ الطّاهِرينَ، وَبِحَقّ‌عِزّ وجلّ در مورد همه این نیازها و حاجت‌هایم، به حقّ پدران پاک، و به حقّ‌أَوْلادِکَ الْمُنْتَجَبينَ، فَإِنَّ لَکَ عِنْدَ اللّٰهِ تَقَدَّسَتْ أَسْمآؤُهُ، الْمَنْزِلَةَفرزندان برگزیده‌ات، که براستی تو نزد خداوند - که نام‌هایش مقدّس است - مقام‌الشَّريفَةَ، وَالْمَرْتَبَةَ الْجَليلَةَ، وَالْجاهَ الْعَريضَ. أَللّٰهُمَّ لَوْ عَرَفْتُارزشمند و رتبه والا، و آبروی فراوان داری. خداوندا؛ اگرمَنْ هُوَ أَوْجَهُ عِنْدَکَ مِنْ هذَا الْإِمامِ وَمِنْ ابآئِهِ وَأَبْنآئِهِ الطّاهِرينَکسانی را می‌شناختم که نزد تو از این امام عزیز و پدران و فرزندان پاکش‌عَلَيْهِمُ السَّلامُ وَالصَّلاةُ لَجَعَلْتُهُمْ شُفَعآئی، وَقَدَّمْتُهُمْ أَمامَ حاجَتی- که بر همه آنان سلام و درود باد - آبرومندتر باشد آنان را شفیع خود قرار می‌دادم، و آنان را پیشاپیش‌وَطَلِباتی هذِهِ، فَاسْمَعْ مِنّی وَاسْتَجِبْ لی، وَافْعَلْ بی ما أَنْتَاین خواسته‌ها و نیازهایم مقدّم می‌نمودم، پس دعایم را بشنو و برایم به اجابت برسان، و آنگونه که تو شایسته آن هستی با من‌أَهْلُهُ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمينَ. أَللّٰهُمَّ وَما قَصُرَتْ عَنْهُ مَسْئَلَتی وَلَمْ‌رفتار کن، ای مهربانترین مهربانان. خداوندا؛ و آنچه درخواست من نسبت به آن نارسا و نیرویم ناتوان‌تَبْلُغْهُ فِطْنَتی، مِنْ صالِحِ دینی وَدُنْیایَ وَاخِرَتی، فَامْنُنْ بِهِو تیزهوشی و زیرکی‌ام به آن نمی‌رسد و صلاح دین و دنیا و آخرت من است، تو به آن‌عَلَیَّ، وَاحْفَظْنی وَاحْرُسْنی، وَهَبْ لی وَاغْفِرْ لی، وَمَنْ أَرادَنی‌بر من منّت گذار، و مرا نگهدار و حفظ کن، و بر من ببخشای و مرا مورد آمرزش قرار بده، و هر کس به من اراده‌بِسُوءٍ أَوْ مَکْرُوهٍ مِنْ شَيْطانٍ مَريدٍ، أَوْ سُلْطانٍ عَنيدٍ، أَوْ مُخالِفٍبدی یا نیّت ناروائی دارد، شیطان سرکش باشد، یا سلطان عنادپیشه منحرف، یا مخالفت داشته باشد با من‌فی دینٍ، أَوْ مُنازِعٍ فی دُنْیا، أَوْ حاسِدٍ عَلَیَّ نِعْمَةً، أَوْ ظالِمٍ أَوْدر دین، یا کشمکش داشته باشد بر سر دنیا، یا حسد ورزد به نعمتی که دارم، یا ستمگر باشد یاباغی، فَاقْبِضْ عَنّی یَدَهُ، وَاصْرِفْ عَنّی کَيْدَهُ، وَاشْغَلْهُ بِنَفْسِهِ،جنایتکار، دست او را نسبت به من ببند، و مکر و حیله او را از من بازگردان، و او را به خودش مشغول

ساز،وَاكْفِنی شَرَّهُ وَشَرَّ أتْباعِهِ وَشَياطينِهِ، وَأجِرْنی مِنْ كُلِّ ما يَضُرُّنیو شرّ او و شرّ پيروان و شياطين او را از من كفايت كن، و مرا از آنچه به من زيان رساندوَيُجْحِفُ بی، وَأعْطِنی جَميعَ الْخَيْرِ كُلِّهِ، مِمَّا أعْلَمُ وَمِمَّا لاو بر من بيش از طاقتم فشار آورد در امان بدار، و همه خوبی‌ها را از آنچه می‌دانم وأعْلَمُ. أللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ،نمی‌دانم به من عطا فرما. خداوندا؛ درود فرست بر محمّد و آل محمّد، و بيامرز مرا و پدر و مادرم را،وَلِإِخْوانی وَأخَواتی، وَأعْمامی وَعَمَّاتی، وَأخْوالی وَخالاتی،و برادران و خواهرانم را، و عموها و عمّه‌هايم را، و دائی‌ها و خاله‌هايم را،وَأجْدادی وَجَدَّاتی، وَأوْلادِهِمْ وَذَراريهِمْ، وَأزْواجی وَذُرِّيَّاتیو پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هايم را، و فرزندان و نسل ايشان را، و همسران و فرزندانم راوَأقْرَبآئی وَأصْدِقآئی، وَجيرانی وَإخْوانی فيکَ، مِنْ أهْلِ الشَّرْقِو همه نزديكانم و دوستانم را، و همسايگان و برادران ايمانی‌ام را، از مشرق زمين باشندوَالْغَرْبِ، وَلِجَميعِ أهْلِ مَوَدَّتی مِنَ الْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ، اَلْأحْيآءِيا مغرب زمين، و همه كسانی را كه با من محبّت دارند از مردان و زنان مؤمن، زنده باشندمِنْهُمْ وَالْأمْواتِ، وَلِجَميعِ مَنْ عَلَّمَنی خَيْراً أوْ تَعَلَّمَ مِنّی عِلْماً.يا مرده، و همه كسانی كه به من كار خوب يا مطلب سودمندی آموخته باشند يا از من علم و دانشی فراگرفته باشند.أللّهُمَّ أشْرِكْهُمْ فی صالِحِ دُعآئی، وَزِيارَتی لِمَشْهَدِ حُجَّتِکَخداوندا؛ شريک گردان همه آنان را در دعای شايسته من و زيارت حرم)باصفای(حجّتوَوَلِيِّکَ، وَأشْرِكْنی فی صالِحِ أدْعِيَتِهِمْ، بِرَحْمَتِکَ يا أرْحَمَو وليّت، و شريک نما مرا در دعاهای نيكو و شايسته آنان، به رحمتت ای مهربانترين‌الرَّاحِمينَ، وَبَلِّغْ وَلِيَّکَ مِنْهُمُ السَّلامَ، وَالسَّلامُ عَلَيْکَ وَرَحْمَةُ اللّهِمهربانان، و از طرف همه آنان به ولیّ خويش سلام برسان، و سلام بر تو و رحمت خداوَبَرَكاتُهُ. يا سَيِّدی وَمَوْلایَ -يا فُلانَبْنَفُلانٍ- صَلَّی اللّهُ عَلَيْکَ،و بركات او بر تو باد. ای سرور من؛ و مولای من؛ - ای فلان پسر فلان - درود خدا بر تو،وَعَلی رُوحِکَ وَبَدَنِکَ، أنْتَ وَسيلَتی إلَی اللّهِ، وَذَريعَتی إلَيْهِ،و بر روح و جسم تو، تو وسيله من به سوی خداوند و راه ارتباط من با او هستی،وَلی حَقُّ مُوالاتی وَتَأميلی، فَكُنْ شَفيعی إلَی اللّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِیو من حقّ ارادتمندی و آرزومندی به حضرتت دارم، پس شفيع من باش به درگاه خداوند تبارک و تعالی درالْوُقُوفِ عَلی قِصَّتی هذِهِ، وَصَرْفی عَنْ مَوْقِفی هذا بِالنُّجْحِ، وَبِمامورد آنچه آگاهی از قصّه من و در مورد بازگشتم از اين جايگاه محترم با موفقيّت و روا شدنسَأَلْتُهُ كُلُّهُ، بِرَحْمَتِهِ وَقُدْرَتِهِ. أللّهُمَّ ارْزُقْنی عَقْلًا كامِلاً، وَلُبّاًهمه خواسته‌هايم يا قدرت و رحمت او. خداوندا؛ به من عقل كامل، و انديشه و خردراجِحاً، وَعِزّاً باقِياً، وَقَلْباً زَكِيّاً، وَعَمَلًا كَثيراً، وَأدَباً بارِعاً،بيشتر، و عزّت پايدار، و قلبی پاک، و عمل بسيار، و ادبی برتر و شايسته‌تر روزی فرما،وَاجْعَلْ ذلِکَ كُلَّهُ لی، وَلاتَجْعَلْهُ عَلَیَّ، بِرَحْمَتِکَ يا أرْحَمَ الرَّاحِمينَ.(40)و همه آن‌ها را به نفع

من قرار بده، و برَ ضرر من قرار مده، به رحمتت ای مهربان‌ترین مهربانان.

دعای دوّم

مستحبّ است این دعا بعد از زیارت امام رضاعلیه السلام و نیز سایر امامان‌علیهم السلام خوانده شود:
أَللَّهُمَّ إِنْ كانَتْ ذُنُوبی قَدْ أَخْلَقَتْ وَجْهی عِنْدَکَ، وَحَجَبَتْ‌خداوندا؛ اگر گناهانم مرا نزد تو بی‌آبرو ساخته، ودُعآئی عَنْکَ، وَحالَتْ بَیْنی وَبَیْنَکَ، فَأَسْأَلُکَ أَنْ تُقْبِلَ عَلَیّ‌دعایم را از رسیدن به درگاهت مانع گشته، و میان من و تو فاصله انداخته است، پس از تو می‌خواهم که‌بِوَجْهِکَ الْکَریمِ، وَتَنْشُرَ عَلَیَّ رَحْمَتَکَ، وَتُنْزِلَ عَلَیَّ بَرَکاتِکَ.با چهره کریمانه‌ات بر من روی آوری، و رحمتت را بر من بگسترانی، و برکاتت را بر من نازل سازی.وَإِنْ کانَتْ قَدْ مَنَعَتْ أَنْ تَرْفَعَ لی إِلَیْکَ صَوْتاً، أَوْ تَغْفِرَ لی ذَنْباً،و اگر گناهانم مانع شده از اینکه صدایم به سوی تو بالا رود، یا گناهم را بیامرزی،أَوْ تَتَجاوَزَ عَنْ خَطیئَةٍ مُهْلِکَةٍ، فَها أَنَا ذامُسْتَجیرٌ بِکَرَمِ وَجْهِکَیا از خطا و اشتباه هلاک‌کننده گذشت کنی، پس اکنون من به کرامت و بزرگواری ذاتت‌وَعِزِّ جَلالِکَ، وَمُتَوَسِّلٌ إِلَیْکَ، وَمُتَقَرِّبٌ إِلَیْکَ بِأَحَبِّ خَلْقِکَ إِلَیْکَ،و عزّت و شکوه جلالت پناهنده گشته، و به سوی تو توسّل جسته و تقرّب می‌یابم به وسیله محبوبترین آفریدگانت،وَأَکْرَمِهِمْ عَلَیْکَ وَأَوْلاهُمْ بِکَ، وَأَطْوَعِهِمْ لَکَ، وَأَعْظَمِهِمْ مَنْزِلَةً‌و گرامی‌ترین آنان در پیشگاه تو، و شایسته‌ترین آنان نسبت به تو، و فرمانبردارترین ایشان برای تو، و باعظمت‌ترین آنان از جهت منزلت‌وَمَکاناً عِنْدَکَ، مُحَمَّدٍ وَبِعِتْرَتِهِ الطَّاهِرینَ، اَلْأَئِمَّةِ الْهُداةِ الْمَهْدِیّینَ،و موقعیّت نزد تو،)حضرت(محمّدصلی الله علیه وآله وسلم و به وسیله عترت پاک او، امامان هدایت‌یافته هدایتگر،اَلَّذینَ فَرَضْتَ عَلی خَلْقِکَ طاعَتَهُمْ، وَأَمَرْتَ بِمَوَدَّتِهِمْ، وَجَعَلْتَهُمْ‌که اطاعت‌شان را بر همه مردمان واجب ساختی، و به مودّت و دوستی ایشان دستور دادی، و آنان راوُلاةَ الْأَمْرِ مِنْ بَعْدِ رَسُولِکَ، صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَالِهِ. یا مُذِلَّ کُلّ‌بعد از پیامبرت سرپرست امور قرارشان دادی، که درود خدا بر او و آل او باد. ای خوارکننده هرجَبَّارٍ عَنیدٍ، وَیا مُعِزَّ الْمُؤْمِنینَ، بَلَغَ مَجْهُودی، فَهَبْ لی نَفْسِیَ‌ستمگر زورگوی عنادپیشه، و ای عزیز گرداننده مؤمنان، تاب و توانم به پایان رسیده است، پس اکنون مرا ببخش،السَّاعَةَ، وَرَحْمَةً مِنْکَ تَمُنُّ بِها عَلَیَّ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.و با رحمتی از ناحیه خودت بر من منّت گذار، ای مهربانترین مهربانان.
سپس ضریح را ببوس و دو طرف گونه‌ات را بر آن بمال و بگو:
أَللَّهُمَّ إِنَّ هذا مَشْهَدٌ لایَرْجُو مَنْ فاتَتْهُ فیهِ رَحْمَتُکَ، أَنْ یَنالَها فی‌خداوندا؛ این، زیارتگاهی است که کسی اگر رحمت تو در آن‌جا از او فوت شود، امیدی نیست که درغَیْرِهِ، وَلا أَحَدٌ أَشْقی مِنِ امْرَءٍ قَصَدَهُ مُؤَمِّلاً فَابَ عَنْهُ خائِباً.غیر اینجا بدست آورد، و کسی شقی‌تر از انسانی نیست که با آرزو و امید اینجا

بیاید و محروم بازگردد.أللّهُمَّ إِنّی أعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّ الْإِیابِ، وَخَیْبَةِ الْمُنْقَلَبِ، وَالْمُناقَشَةِخداوندا؛ به تو پناه می‌برم از بدی بازگشتن، و ناامیدی هنگام بازگشت، و مناقشه و کشمکش‌عِنْدَ الْحِسابِ، وَحاشاکَ یا رَبِّ أَنْ تُقْرِنَ طاعَةَ وَلِیِّکَ بِطاعَتِکَ،وقت حسابرسی، و از ساحت مقدّس تو به دور است - پروردگارا؛ - که اطاعت ولیّت را با اطاعت خویش،وَمُوالاتَهُ بِمُوالاتِکَ، وَمَعْصِیَتَهُ بِمَعْصِیَتِکَ، ثُمَّ تُؤْبِسَ زآئِرَهُ،و دوستی و پیروی او را با دوستی و پیروی خویش، و معصیت و نافرمانی او را با معصیت و نافرمانی خویش مقرون گردانی، سپس زائرش‌وَالْمُتَحَمِّلَ مِنْ بُعْدِ الْبِلادِ إِلی قَبْرِهِ؛ وَعِزَّتِکَ یا رَبِّ لایَنْعَقِدُرا و آن‌که سختی راه و دوری آن را تا کنار قبر مطهّر او تحمّل کرده مأیوس و ناامید گردانی، سوگند به عزّتت - ای پروردگار؛ -عَلی ذلِکَ ضَمیری، إِذْ کانَتِ الْقُلُوبُ إِلَیْکَ بِالْجَمیلِ تُشیرُ. (41)که به خاطرم چنین چیزی خطور نمی‌کند؛ زیرا که دل‌ها به سوی تو تنها به خوبی و نیکی اشاره دارد.

دعای سوّم

خواندن این دعا نیز پس از زیارت امام رضاعلیه السلام و سایر ائمّه‌علیهم السلام مستحبّ است:
یا وَلِیَّ اللَّهِ؛ إِنَّ بَیْنی وَبَیْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ذُنُوباً لایَأْتی عَلَیْها إِلّاای ولیّ خدا؛ همانا میان من و خداوند عزیز والا گناهانی است که جز رضایت و خشنودی شما آن‌ها را از بین‌رِضاکَ، فَبِحَقِّ مَنِ ائْتَمَنَکَ عَلی سِرِّهِ، وَاسْتَرْعاکَ أَمْرَ خَلْقِهِ،نمی‌برد، پس به حقّ کسی که شما را امین راز خویش قرار داد، و سرپرستی امور عالم و نگهبانی خلق را از شما خواست،وَقَرَنَ طاعَتَکَ بِطاعَتِهِ، وَمُوالاتَکَ بِمُوالاتِهِ، تَوَلَّ صَلاحَ حالیو اطاعت شما را به اطاعت خویش و پیروی شما را به پیروی خویش مقرون گردانید، اصلاح حال مرامَعَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَاجْعَلْ حَظّی مِنْ زِیارَتِکَ تَخْلیطی بِخالِصیبا خداوند تبارک و تعالی عهده‌دار باش. و قرار بده بهره مرا از زیارتت، مخلوط کردنم بازُوَّارِکَ، اَلَّذینَ تَسْأَلُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فی عِتْقِ رِقابِهِمْ، وَتَرْغَبُزائران خالص خویش که از خداوند آزادی آن‌ها را درخواست می‌کنی، و ثواب وإِلَیْهَ فی حُسْنِ ثَوابِهِمْ. فَها أَنَا الْیَوْمَ بِقَبْرِکَ لآئِذٌ، وَبِحُسْنِپاداش نیکو برای آن‌ها از درگاه او مایل و مشتاقی. اکنون من امروز به مرقد پاکت پناه آورده،دِفاعِکَ عَنّی عآئِذٌ، فَتَلافِنی یا مَوْلایَ وَأَدْرِکْنی، وَاسْأَلِ اللَّهَو به دفاع و حمایت نیکویت از من پناهنده گشته‌ام، پس به داد من برس ای مولای من و مرا دریاب، و از خداوندعَزَّ وَجَلَّ فی أَمْری، فَإِنَّ لَکَ عِنْدَ اللَّهِ مَقاماً کَریماً،)وَجاهاًعزیز والا در مورد کار من درخواست کن که براستی برای تو نزد خداوند مقامی ارجمند)و آبرویعَظیماً،(صَلَّی اللَّهُ عَلَیْکَ وَسَلَّمَ تَسْلیماً. (42)
شایانی(است، درود خدا و سلام او بر تو باد.
1. بحار الأنوار: 173/102.

خواندن این دعا نیز پس از زیارت حضرت امام رضاعلیه السلام و سایر ائمّه اطهارعلیهم السلام‌مناسب است:
أَللّٰهُمَّ لَوْ وَجَدْتُ شَفیعاً أَقْرَبَ إِلَیْکَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَیْتِهِ‌خداوندا؛ اگر واسطه و شفیعی را می‌یافتم که به حضرتت نزدیکتر از محمّد و اهل بیت‌الْأَخْیارِ، اَلْأَتْقِیآءِ الْأَبْرارِ، عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمُ السَّلامُ، لَاسْتَشْفَعْتُ بِهِمْ‌پاک پرهیزکار نیکوکار او - بر او و بر آنان سلام - باشد او را به درگاهت شفیع قرار می‌دادم،إِلَیْکَ، وَهذا قَبْرُ وَلِیٍّ مِنْ أَوْلِیآئِکَ وَسَیِّدٍ مِنْ أَصْفِیآئِکَ، وَمَنْ‌و این قبر ولیّی از اولیائت، و سروری از برگزیدگانت است، و کسی است که‌فَرَضْتَ عَلَی الْخَلْقِ طاعَتَهُ، قَدْ جَعَلْتُهُ بَیْنَ یَدَیَّ، أَسْأَلُکَ یا رَبِّ‌اطاعت او را بر همه خلق واجب کرده‌ای، که در پیش‌روی خود قرار داده‌ام، پروردگارا؛ از تو می‌خواهم‌بِحُرْمَتِهِ عِنْدَکَ، وَبِحَقِّهِ عَلَیْکَ، لَمَّا نَظَرْتَ إِلَیَّ نَظْرَةً رَحیمَةً مِنْ‌به حرمت و آبروی او نزد تو، و به حقّ او بر تو نگاهی از روی رحمت و مهربانی به من کنی،نَظَراتِکَ، تَلُمُّ بِها شَعْثی، وَتَصْلُحُ بِها حالی فِی الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ،که با آن نگاه، پریشانی و نابسامانی مرا برطرف کنی، و حالم را در دنیا و آخرت اصلاح نمایی،فَإِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْ‌ءٍ قَدیرٌ. أَللّٰهُمَّ إِنَّ ذُنُوبی لَمَّا فاتَتِ الْعَدَدَ،که تو بر هر چیزی توانایی. خداوندا؛ همانا گناهانم وقتی که از عدد گذشت‌وَجازَتِ الْأَمَدَ، عَلِمْتُ أَنَّ شَفاعَةَ کُلِّ شافِعٍ دُونَ أَوْلِیآئِکَ تَقْصُرُ‌و از اندازه تجاوز کرد، دانستم که شفاعت هر شفیعی غیر از اولیائت کارساز نیست،عَنْها، فَوَصَلْتُ الْمَسیرَ فی بَلَدی، قاصِداً وَلِیَّکَ بِالْبُشْری،پس این مسیر را پیمودم و با شادمانی آهنگ ولیّ تو را نمودم،وَمُتَعَلِّقاً مِنْهُ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقی، وَها أَنَا یا مَوْلایَ قَدِ اسْتَشْفَعْتُ‌و از طریق او به دست‌آویز محکم و مورد اطمینان آویختم، و اکنون این منم - ای مولای من؛ -بِهِ إِلَیْکَ، وَأَقْسَمْتُ بِهِ عَلَیْکَ، فَارْحَمْ غُرْبَتی، وَاقْبَلْ تَوْبَتی.که به وسیله او به درگاه تو شفاعت جسته‌ام، و به او تو را سوگند داده‌ام، پس به غربت و تنهائی من رحم کن، و توبه‌ام را بپذیر.أَللّٰهُمَّ إِنّی لا أُعَوِّلُ عَلی صالِحَةٍ سَلَفَتْ مِنّی، وَلا أَثِقُ بِحَسَنَةٍ‌خداوندا؛ همانا من بر عمل صالح و شایسته‌ای که در گذشته انجام داده‌ام تکیه نمی‌کنم، و به کار نیکویی که‌تَقُومُ بِالْحُجَّةِ عَنّی، وَلَوْ أَنّی قَدَّمْتُ حَسَناتِ جَمیعِ خَلْقِکَ، ثُمّ‌از طرف من حجّتی بپا دارد اطمینان ندارم، و اگر خوبی‌های همه آفریدگانت را پیش فرستم، سپس‌خالَفْتُ طاعَةَ أَوْلِیآئِکَ، لَکانَتْ تِلْکَ الْحَسَناتُ مُزْعِجَةً لی عَنْ‌با فرمان اولیائت مخالفت کنم، و از اطاعتشان سرپیچی نمایم، هر آینه این خوبی‌ها مرا ازجِوارِکَ، غَیْرَ حآئِلَةٍ بَیْنی وَبَیْنَ نارِکَ، فَلِذلِکَ عَلِمْتُ أَنَّ أَفْضَلَ‌جوارت دور می‌گرداند، و میان من و آتش خشم تو فاصله نمی‌اندازد، پس به خاطر این دانستم که

بهترین‌طاعَتِکَ طاعَةُ أَوْلِیآئِکَ. أَللّٰهُمَّ ارْحَمْ تَوَجُّهی بِمَنْ تَوَجَّهْتُ بِهِ‌اطاعت‌ها همان اطاعت اولیاء تو است. خداوندا؛ رحم کن روی‌آوردنم را به خاطر کسی که به وسیله او به‌إِلَیْکَ، فَلَقَدْ عَلِمْتَ أَنّی غَیْرُ واجِدٍ أَعْظَمُ مِقْداراً مِنْهُمْ، لِمَکانِهِمْ‌تو روی آورده‌ام، و به تحقیق می‌دانی که من پیدا نکردم کسی را که ارزشی بیشتر از آنان داشته باشد، به خاطر منزلتی که ایشان‌مِنْکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ. أَللّٰهُمَّ إِنَّکَ بِالْإِنْعامِ مَوْصُوفٌ، وَوَلِیُّکَ‌نزد تو دارند ای مهربانترین مهربانان. خداوندا؛ همانا تو به نیکی کردن و احسان توصیف شده‌ای، و ولیّت‌بِالشَّفاعَةِ لِمَنْ أَتاهُ مَعْرُوفٌ، فَإِذا شَفَعَ فِیَّ مُتَفَضِّلًا، کانَ وَجْهُکَ‌به شفاعت‌نمودن نسبت به آنکه به درگاهش آید شناخته شده است، پس هنگامی‌که در مورد من به فضل و کرم خویش شفاعت کند، تو با چهره‌عَلَیَّ مُقْبِلًا، وَإِذا کانَ وَجْهُکَ عَلَیَّ مُقْبِلًا أَصَبْتُ مِنَ الْجَنَّةِ مَنْزِلًا.رحمت با من روبرو می‌شوی، و هنگامی که با چهره رحمتت با من روبرو گشتی به درجه و رتبه‌ای از بهشت دست می‌یابم.أَللّٰهُمَّ فَکَما أَتَوَسَّلُ بِهِ إِلَیْکَ، أَنْ تَمُنَّ عَلَیَّ بِالرِّضا وَالنِّعَمِ، أَللّٰهُمّ‌خداوندا؛ پس همان‌گونه که به وسیله او به تو توسّل می‌جویم که بر من به خشنودی و نعمت‌ها منّت گذاری؛ خداوندا؛ أَرْضِهِ عَنَّا، وَلاتُسْخِطْهُ عَلَیْنا، وَاهْدِنْا بِهِ وَلاتُضِلَّنا فیهِ، وَاجْعَلْنااو را از ما راضی گردان، و بر ما خشمگین مساز، و ما را به‌وسیله او هدایت کن و در مورد او گمراه مفرما، و ما رافیهِ عَلَی السَّبیلِ الَّذی تَخْتارُهُ، وَأَضِفْ طاعَتی إِلی خالِص‌در مورد او بر همان راهی که او را اختیار فرموده‌ای قرار بده، و اطاعتم را به نیّت‌نِیَّتی فی تَحِیَّتی، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ. أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی خِیارِخالصم در تحیّت و ارادتم بیفزا، ای مهربان‌ترین مهربانان. خداوندا؛ بر بهترین‌خَلْقِکَ مُحَمَّدٍ وَالِهِ، کَمَا انْتَجَبْتَهُمْ عَلَی الْعالَمینَ، وَاخْتَرْتَهُمْ‌آفریدگانت محمّد و آل او درود فرست؛ همان‌گونه که ایشان را بر همه جهانیان برگزیدی، و از روی‌عَلی عِلْمٍ مِنَ الْأَوَّلینَ. أَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلی حُجَّتِکَ، وَصَفْوَتِکَ مِنْ‌علم و آگاهی آنان را از میان پیشینیان اختیار نمودی. خداوندا؛ و درود فرست بر حجّتت و برگزیده‌ات از میان‌بَرِیَّتِکَ، اَلتّالی لِنَبِیِّکَ، اَلْمُقیمِ لِأَمْرِکَ عَلِیِّ بْنِ أَبی طالِبٍ، وَصَلِّ‌مخلوقاتت، آنکه در پی پیامبرت)و جانشین او(، بپادارنده امر تو بوده،)یعنی حضرت(علیّ بن ابی طالب، و درود فرست‌عَلی فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَیِّدَةِ نِسآءِ الْعالَمینَ، وَصَلِّ عَلَی الْحَسَنِ‌بر)حضرت(فاطمه زهرا سرور زنان جهانیان، و درود فرست بر امام حسن‌وَالْحُسَیْنِ شَنَفَیْ عَرْشِکَ، وَدَلیلَیْ خَلْقِکَ عَلَیْکَ، وَدُعاتِهِمْ إِلَیْکَ.و امام حسین دو گوشواره عرشت، و دو دلیل و راهنمای خلقت بر تو، و دعوت‌کننده آنان به سوی تو.أَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلی عَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسی وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍخداوندا؛ و درود فرست بر امام سجّاد، و امام باقر، و امام صادق و امام کاظم و امام رضا و امام جوادوَعَلِیٍّ وَالْحَسَنِ وَالْخَلَفِ الصَّالِحِ الْباقی، مَصابیح الظُّلام،و امام هادی و امام عسکری، و جانشین شایسته

باقی‌مانده؛ آنَ چراغ‌هاَی فروزنده در تاریکی‌ها،وَحُجَجِکَ عَلی جَمیعِ الْأنامِ، خَزَنَةِ الْعِلْمِ أَنْ یَعْدِمَ، وَحُماةِ الدّینِو حجّت‌هایت بر همه مردمان، خازنان علم و دانش از معدوم شدن آن، و حامیان دینأَنْ یَسْقُمَ، صَلاةً یَکُونُ الْجَزآءُ عَلَیْها أَتَمَّ رِضْوانِکَ، وَنَوامِیَاز بیمار شدن آن؛ درودی که پاداش تو بر آن کاملترین رضایت و خشنودیت، و برکات‌بَرَکاتِکَ، وَکَرآئِمَ إِحْسانِکَ. أَللَّهُمَّ الْعَنْ أَعْدآءَهُمْ، مِنَ الْجِنّ‌بالنده‌ات، و احسان کریمانه‌ات باشد. خداوندا؛ دشمنان ایشان را از طایفه جنّ‌وَالْإِنْسِ أَجْمَعینَ، وَضاعِفْ عَلَیْهِمُ الْعَذابَ الْأَلیمِ، وَالسَّلامُو انس همگی را لعنت کن، و عذاب دردناکت را بر ایشان دو چندان گردان، و سلام عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.(43)
و رحمت خدا و برکات او بر تو باد.

يا ذَا الْقُدْرَةِ الْجامِعَةِ، وَالرَّحْمَةِ الْواسِعَةِ، وَالْمِنَنِ الْمُتَتابِعَةِ،)خداوندا؛(ای دارای قدرت کامل و دربرگیرنده؛ و رحمت گسترده، و نعمت‌های پیاپی،وَالْآلاءِ الْمُتَواتِرَةِ، وَالْأيادِي الْجَميلَةِ)الْجَليلَةِ(، وَالْمَواهِبِو الطاف پیوسته، و احسان‌های نیکو)بزرگ(، و بخشش‌هایالْجَزيلَةِ، صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدِنِ الصَّادِقينَ، وَأَعْطِنیفراوان، درود فرست بر محمّد و آل محمّد که اهل صدق و راستی‌اند، وسُؤْلی، وَاجْمَعْ شَمْلی، وَلُمَّ شَعَثی، وَزَكِّ عَمَلی، وَلاتُزِلَّ قَدَمی،خواسته‌ام را عطا کن، و پریشان‌خاطری و نابسامانی مرا برطرف کن، و عملم را پاکیزه گردان، و پایم را ملغزان،وَلاتَكِلْنی إِلى نَفْسی طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَداً، وَلاتُخَيِّبْ طَمَعی، وَلاتُبْدِو چشم به هم زدنی مرا هرگز به خویش وامگذار، و طمع مرا ناکام مگردان، وعَوْرَتی، وَلاتَهْتِكْ سِتْری، وَلاتُوحِشْنی وَلاتُؤْيِسْنی، وَكُنْ بی‌زشتی مرا آشکار مساز، و پرده پوشش مرا کنار مزن، و مرا دچار وحشت مگردان و مأیوس مفرما، و نسبت به منرَئُوفاً رَحيماً، وَاهْدِنی وَزَكِّنی وَطَهِّرْنی، وَصَفِّنی وَاصْطَفِنی،رئوف و مهربان باش، و هدایت کن مرا و پاک و پاکیزه‌ام نما، و مرا باصفا گردان و برگزین،1. كتابٌ فی الزيارات والأدعية)مخطوط(: 36. وَخَلِّصْنی وَاسْتَخْلِصْنی وَاصْنَعْنی وَاصْطَنِعْنی وَقَرِّبْنی إِلَيْكَ،و مرا خالص فرما، و)از بدی‌ها(رهائی‌ام بخش، و مرا نیکو ساز و تربیت کن، و به درگاه خویش نزدیک گردان،وَلاتُباعِدْنی عَنْكَ، وَالْطُفْ بی، وَلاتُخْفِنی)وَلاتُخَيِّبْنی(،و از خود دور مکن، و به من لطف کن، و مرا پوشیده و کنار مکن،)و ناامیدم مساز،(وَأَكْرِمْنی وَلاتُهِنّی، وَما أَسْأَلُكَ فَلاتَحْرِمْنی، وَما لا أَسْأَلُكَو گرامی‌ام بدار و پستم مکن، و آنچه از تو درخواست نمودم مرا از آن محروم مفرما، و آنچه نخواستم برایمفَاجْمَعْهُ لی، بِرَحْمَتِكَ يا أَرْحَمَ الرَّاحِمينَ. وَأَسْأَلُكَ بِحُرْمَةِ وَجْهِكَفراهم فرما، به رحمتت ای مهربانترین مهربانان. و از تو می‌خواهم به حرمت ذات‌الْكَريمِ، وَبِحُرْمَةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَالِهِ، وَبِحُرْمَةِبزرگوارت، و به حرمت پیامبرت)حضرت(محمّد که درود تو بر او و آل او باد، و به حرمتأَهْلِ بَيْتِ رَسُولِكَ أَميرِ الْمُؤْمِنينَ عَلِيٍّ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِاهل بیت پیامبرت امیر مؤمنان)حضرت(علی و امام حسن و امام حسین،وَعَلِيٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسى وَعَلِيٍّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَالْحَسَنِو امام سجّاد و امام باقر و امام صادق و امام کاظم و امام رضا و امام جواد و امام هادی و امام عسکریوَالْخَلَفِ الْباقی صَلَواتُكَ وَبَرَكاتُكَ عَلَيْهِمْ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِمْو آن جانشین باقی‌مانده‌ات - درود و برکات تو بر آنان - که بر همه آنان درود فرستی،أَجْمَعينَ، وَتُعَجِّلَ فَرَجَ قائِمِهِمْ بِأَمْرِكَ، وَتَنْصُرَهُ وَتَنْتَصِرَ بِهِ لِدينِكَ،و در فرج قیام‌کننده ایشان به امرت شتاب نمایی، و او را

یاری کنی و دینت را به وسیله او پیروز گردانی،وَتَجْعَلَنی فی جُمْلَةِ النَّاجینَ بِهِ، وَالْمُخْلِصینَ فی طاعَتِهِ. وَأَسْأَلُکَو مرا در گروهی که به وسیله او رهایی می‌یابند، و در راه اطاعتش اخلاص دارند قرار دهی. و از تو می‌خواهمبِحَقِّهِمْ لَمَّا اسْتَجَبْتَ لی دَعْوَتی، وَقَضَیْتَ حاجَتی، وَأَعْطَیْتَنیبه حقّ ایشان که دعایم را مستجاب کنی، و حاجتم را برآورده سازی، وسُؤْلی، وَکَفَیْتَنی ما أَهَمَّنی مِنْ أَمْرِ دُنْیایَ وَاخِرَتی، یا أَرْحَمَخواسته‌ام را عطا کنی، و آنچه از امر دنیا و آخرتم مرا اندوهگین ساخته کفایت نمایی، ای مهربانترین‌الرَّاحِمینَ، یا نُورُ یا بُرْهانُ، یا مُنیرُ یا مُبینُ، یا رَبِّ إِکْفِنی شَرَّمهربانان. ای روشن؛ ای آشکار؛ ای روشنی‌بخش؛ ای آشکارکننده؛ ای پروردگار؛ بدی‌الشُّرُورِ وَافاتِ الدُّهُورِ، وَأَسْأَلُکَ النَّجاةَ یَوْمَ یُنْفَخُ فِی الصُّورِ. (44)بدی‌ها و آفت‌های روزگار را نسبت به من کفایت کن، و از تو می‌خواهم که مرا نجات دهی و رهایی بخشی روزی که در صور دمیده می‌شود.

دعای ششم

أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَلاتَدَعْ لی فی هذَا الْمَکانِ‌خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و در این جایگاه ارزشمندالْمُکَرَّمِ، وَالْمَشْهَدِ الْمُعَظَّمِ ذَنْباً إِلّا غَفَرْتَهُ، وَلا هَمّاً إِلّا فَرَّجْتَهُ،و محترم، و حرم باعظمت وامگذار برای من گناهی را مگر آنکه آن را بیامرزی، و نه اندوهی را مگر آنکه آن را گشایش دهی،وَلا کَرْباً إِلّا کَشَفْتَهُ، وَلا غَمّاً إِلّا أَذْهَبْتَهُ، وَلا حُزْناً إِلّا سَلَبْتَهُ،و نه گرفتاری را مگر آنکه آن را برطرف سازی، و نه غمی را مگر آنکه آن را دور نمایی، و نه غصّه‌ای را مگر آنکه آن را از بین ببری،وَلا دَیْناً إِلّا قَضَیْتَهُ، وَلا عَدُوّاً إِلّا کَفَیْتَهُ)قَصَّمْتَهُ(، وَلا مَریضاًو نه قرضی را مگر آنکه آن را ادا کنی، و نه دشمنی را مگر آنکه آن را کفایت کنی)درهم شکنی او را(، و نه مریضی راإِلّا شَفَیْتَهُ وَعافَیْتَهُ، وَلا عارِیاً إِلّا کَسَوْتَهُ، وَلا عَیْباً إِلّا سَتَرْتَهُ،مگر آنکه آن را شفا دهی و عافیت بخشی، و نه برهنه‌ای را مگر آنکه آن را بپوشانی، و نه عیبی را مگر آنکه آن را پنهان داری،وَلا رِزْقاً إِلّا بَسَطْتَهُ، وَلا خَوْفاً إِلّا أَمَنْتَهُ، وَلا شَمْلًا إِلّا جَمَعْتَهُ،و نه روزی و رزقی را مگر آنکه آن را گسترش دهی، و نه بیم و ترسی را مگر آنکه آن را ایمن بخشی، و نه نابسامانی را مگر آنکه آن را سامان دهی،وَلا غآئِباً إِلّا حَفِظْتَهُ وَأَدَّیْتَهُ، وَلا دَعْوَةً إِلّا أَجَبْتَها، وَلا مَسْأَلَةًو نه غایبی را مگر آنکه آن را حفظ کنی و بازگردانی، و نه دعایی را مگر آنکه آن را به اجابت برسانی، و نه درخواستی راإِلّا أَعْطَیْتَها، وَلا أَمانَةً إِلّا أَدَّیْتَها، وَلا فِتْنَةً إِلّا صَرَّفْتَها، وَلامگر آنکه آن را عطا کنی، و نه امانتی را مگر آنکه آن را بازگردانی، و نه فتنه‌ای را مگر آنکه آن را دور نمایی، و نه1. کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 32.

حاجَةً مِنْ حَوآئِجِ الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ لَکَ فیها رِضًی وَ لی فیهاحاجتی از حاجت‌های دنیا و آخرت را - که در آن رضا و خشنودی تو و صَلاحٌ إِلّا قَضَیْتَها، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(45)

صلاح من باشد - مگر آنکه آن را برآورده کنی، ای مهربانترین مهربانان.

از کتب مزار نقل شده که در قسمت بالای سر)حرم‌های ائمّه معصومین‌علیهم السلام(بگو:
أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ یا ذَا الْجُودِ الْأَبَدِیِّ، وَالْبَقآءِ السَّرْمَدِیِّ،خداوندا؛ از تو درخواست می‌کنم ای صاحب جود و بخشش همیشگی و پیوسته، و ماندگاری پایدار،اَلْمَنْعُوتِ بِصِفاتِ الْجَلالِ فی أَزَلِ الْازالِ وَأَبَدِ الْابادِ، یا مَنْ)ای(آنکه متّصف به صفات جلال بوده‌ای و هستی در گذشته‌های بی‌ابتدا و در آینده‌های بی‌انتها، ای آنکه‌لاتَحْوِیهِ الْأَقْطارُ، وَلایَمُرُّ عَلَیْهِ اللَّیْلُ وَالنَّهارُ، یا حاضِراً لَیْسَ‌کرانه‌ها و اطراف او را دربرنمی‌گیرد، و شب و روز بر او نمی‌گذرد، ای آنکه در عین حضوربِمَوْجُودٍ، یا غآئِباً لَیْسَ بِمَفْقُودٍ، یا مَنْ لَیْسَ بِذَکَرٍ وَلا اُنْثی، وَلاوجود محسوس ندارد، ای آنکه با غائب‌بودنش ناپیدا نیست، ای آنکه نه مذکّر است و نه مؤنّث، و نه‌قَوْلٍ وَلا مَعْنًی، وَیا مَنْ عَبَّرَتْ عَنْهُ الْعُقُولُ بِغَیْرِ مَعْرِفَةِ الْمَعْنی،لفظ است و نه معنا، و ای آنکه اندیشه‌ها و خردها از او تعبیر کرده و یاد نموده‌اند بدون معرفت معنا و شناخت حقیقت او،یا مَنْ لَمْ یَسْبِقْ کَوْنُهُ أَوَّلاً عَلی کَوْنِهِ اخِراً، وَلا کَوْنِهِ باطِناًای کسی که اوّل بودنش بر آخر بودنش، و باطن‌بودنش‌عَلی کَوْنِهِ ظاهِراً، وَجَعَلَ الْعُقُولَ فی بَیْدآءِ کِبْرِیآئِهِ والِهَةًبر ظاهر بودنش پیشی نگرفته است، و خردها را در صحرای کبریائی‌اش حیران و1. کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 33.
حَیاری، یا مَنْ لَیْسَ بِقَریبٍ فَیُناجی، وَلا بَعیدٍ فَیُنادی، یا اَللّٰهُ یاسرگردان ساخته است، ای کسی‌که نزدیک محسوسی نیست که با او نجوا شود، و آنگونه دور نیست که با بانگ و فریاد او را بخوانند، ای خدا، ایأَعْدَلَ الْأَعْدَلینَ، یا مَنْ تَقَدَّسَ عَنْ أَفْعالِ الْمَخْلُوقینَ، وَیا باعِثَ‌عادلترین عادل‌ها، ای کسی که منزّه است از کارهای آفریدگان، و ای برانگیزنده‌الْأَنْبِیآءِ الْمَعْصُومینَ أَصْلًا وَفَرْعاً وَخَلْقاً وَخُلْقاً، لِتَنْقادَ إِلَی‌پیامبرانی که معصومند از نظر ریشه، شاخه، خلقت و خوی، تا عقل‌هااتِّباعِهِمْ عُقُولُ الْمَأْمُورینَ، یا مُسْتَخْلِفَ الْأَئِمَّةِ الطّاهِرینَ، کَماو خردهای دستورداده شدگان به پیروی ایشان رام گردد و فروتنی نماید، ای آنکه ائمّه طاهرین را خلیفه و جانشین خود ساخت، همانطور که‌جَرَتْ سُنَّةٌ فِی الْاُمَمِ الْماضینَ، یا مَنْ عِلْمُهُ لایَحْتاجُ إِلی مَقالٍ،سنّت الهی در امّت‌های پیشین چنین جریان داشته، ای کسی که علم او احتیاج به مقاله و کتاب،وَقَصْدُهُ لایَحْتاجُ إِلی سُؤالٍ، یا فاعِلًا بِغَیْرِ مُباشَرَةٍ، وَعالِماً بِغَیْرِو قصد او نیاز به سئوال ندارد، ای انجام‌دهنده بدون مباشرت، و دانای بدون‌مُعاشَرَةٍ، یا مَنْ تَقَدَّسَ عَنْ قَبْلٍ وَبَعْدٍ، لِأَنَّهُ لا قَبْلَ وَلا بَعْدَ، یامعاشرت و رفت و آمد داشتن، ای کسی که از قبل و بعد منزّه

است، زیرا که برای او نه قبل و نه بعدی است، ایمَنْ یَسْبِقُ فِعْلَهُ عَلَی الْمَعْقُولاتِ، لِأَنَّهُ فاعِلٌ بِغَیْرِ مِثالٍ وَلاکسی که کار او بر معقولات پیشی گرفته، زیرا او انجام‌دهنده‌ای است که برای کارش الگو وأَدَواتٍ، یا فَرْداً لَمْ تُؤْنِسْهُ الْمَخْلُوقاتُ، یا واحِداً لَمْ تُوحِشْهُابزاری نیاز ندارد، ای تنهایی که مخلوقات مایه اُنس و آرامش او نیستند، ای یگانه‌ای که‌الْعَدَماتُ، یا مُفْنِیاً لِلْمَوْجُودِ لا لِلسَّأَمِ، وَمُوجِداً لِلْمَعْدُومِ‌نیستی‌ها او را به وحشت نیندازند، ای نابودکننده موجود نه به خاطر خستگی، و هستی‌بخش به معدوم‌لِإِظْهارِ الْجُودِ وَالْکَرَمِ، وَلایَنْتَظِرُ حُضُورَ الْأَزْمِنَةِ الْمُسْتَقْبَلاتِ،برای آشکار ساختن جود و کرم، و)ای کسی که(حضور زمان‌های آینده را انتظار نمی‌کشد،یا مَنْ جَلَّ وُجُودُهُ الْأَزَلِیُّ عَنْ حُلُولِ الْأَرَضینَ وَالسَّماواتِ،ای کسی که وجود همیشگی و بی‌ابتدای او والاتر است از اینکه در زمین‌ها و آسمان‌ها جای گیرد،وَعَزَّتْ عِزَّتُهُ عَنِ السُّکُونِ وَالْحَرَکاتِ، یا مَنْ لاتُحاذیهِ الْأَجْرامُ،و عزّت و اقتدار او عزیزتر از سکون و حرکات است، ای کسی که جثّه‌ها و اجسام با او برابر و مقابل نمی‌گردد،وَلایَتَرَدَّدُ فِی النَّقْضِ وَالْإِبْرامِ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ، اَلَّذی عَقَدْتَو در حال تردّد و بی‌ثباتی درست‌شدن و محکم‌شدن نمی‌باشد، بر)حضرت(محمّد درود فرست که‌بِهِ الْغَمامَ ظُلَلاً، وَجَعَلْتَهُ رَحْمَةً وَتَوَسُّلاً، خَیْرِ الْبَرِیَّةِ شابّاًبه خاطر او ابرها را سایه افکندی، و او را رحمت و وسیله و واسطه قرار دادی،)او(بهترین مردم از جوان‌وَکَهْلاً، أَطْهَرِ الْمُطْهِرینَ شیمَةً، وَأَجْوَدِ الْمُسْتَمْطِرینَ إِحْساناً،و پیر، آشکارکننده‌ترین آنان از حیث خُلق و خوی، و بخشنده‌ترین بارنده نیکی و احسان،وَأَعْظَمِ الْخَلْقِ جُرْثُومَةً، اَلَّذی أَوْضَحْتَ بِهِ الدَّلالاتِ، وَأَتَمْتَو باعظمت‌ترین افراد از جهت اصل و بُن و ریشه است، که به وسیله او دلالت‌ها را واضح ساختی، وبِهِ الرِّسالاتِ، وَصَلِّ عَلَی الْمَعْصُومینَ مِنْ عِتْرَتِهِ، وَالطَّیِّبینَبه وسیله او رسالت‌ها را کامل گردانیدی، و درود فرست بر معصومین از عترت او، و پاکان‌مِنْ أُسْرَتِهِ، وَشَرِّفْ لَدَیْکَ مَنازِلَهُمْ، وَعَظِّمْ عِنْدَکَ مَراتِبَهُمْ،از خاندانش، و منزلت آنان را نزد خودت والا، و مقام و رتبه ایشان را عظیم گردان.وَاجْعَلْ فِی الرَّفیقِ الْأَعْلی مَجالِسَهُمْ، وَارْفَعْ إِلی دَرَجَةِ رَسُولِکَو محلّ جلوس آنان را در بالاترین جایگاه بهشت قرار بده، و درجات‌شان را تا درجه رسولت بالا ببر،دَرَجاتِهِمْ، وَتَمِّمْ بِلِقآئِهِمْ سُرُورَهُ، وَکَما أَنْجَزْتَ بِإِمامَتِهِمْ وَعْدَهُ،و سرور و شادمانی او را به دیدار ایشان کامل گردان، و همانگونه که با امامت ایشان وعده او را محقّق ساختی،فَأَقْرِرْ بِرُؤْیَتِهِمْ عَیْنَهُ، وَعَجِّلْ لَنا فَرَجَهُمْ، وَافْعَلْ بِنا ما أَنْتَ أَهْلُهُ،به دیدار ایشان چشم او را روشن کن، و برای ما در فرج آنان شتاب کن، و با ما چنان کن که تو شایسته آن هستی،یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ. إِلهی کَمْ مِنْ بَلآءٍ صَرَّفْتَهُ عَنّی، وَکَمْ مِنْای مهربانترین مهربانان. خدای من؛ چه بسیار بلائی که از من دور کردی، و چه بسیارنِعْمَةٍ أَقْرَرْتَ بِها عَیْنی. إلهی أَنْتَ الَّذی أَجَبْتَنی فِی الْإِضْطِرار،نعمتی که با آن چشم مرا

روشن َساختی. خدای من؛ تو کسی َهستی َ که در بیچارگی مرا اجابت نمودی،وَلَبَّیْتَ دَعْوَتی عِنْدَ الْعِثارِ، فَما وَجَدْتُکَ بَخیلاً حینَ طَلَبْتُکَ،و در لغزش‌های هلاکت‌بار دعوتم را لبّیک گفتی، پس تو را در هنگام خواسته‌ام بخیل نیافتم،وَلا مُنْقَبِضاً حینَ أَرَدْتُکَ، بَلْ وَجَدْتُکَ لِدُعآئی سامِعاً، وَلِصَوْتیو چون تو را اراده کردم کناره نگرفتی، بلکه به دعایم تو را شنوا، و به صدایم‌راحِماً، فَلا عَدِمْتُ کَریمَ الْعِنایاتِ، وَلا خَلَوْتُ مِنْ نِعَمِکَ‌رحم‌کننده یافتم، از عنایات کریمانه‌ات محروم نگشتم، و از نعمت‌های‌السَّابِغاتِ. أَللّهُمَّ إِنّی أُقِرُّ بِمُحَمَّدٍ وَأَوْصِیآئِهِ أَئِمَّةً وَحُجَجاً،فراوانت بی‌بهره نماندم. خداوندا؛ من به)حضرت(محمّدصلی الله علیه وآله وسلم و اوصیا و جانشینان او که پیشوایان و حجّت‌ها،وَأَدِلّاءَ وَسُرُجاً، فَادْعُنی یَوْمَ حَشْری بِإِمامَتِهِمْ، فَإِنَّکَ قُلْتَو راهنمایان و چراغان هدایتند اقرار دارم، پس مرا در روز محشر به امامت ایشان بخوان که تو فرموده‌ای:»یَوْمَ نَدْعُوا کُلَّ أُناسٍ بِإِمامِهِمْ«(46)، فَهؤُلآءِ أَئِمَّتی، فَاجْعَلْنی مَعَهُمْ»روزی که هر مردمی را با امام‌شان می‌خوانیم«، پس این بزرگواران امامان من هستند، مرافِی الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، أُولِی‌در دنیا و آخرت با ایشان قرار بده. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست؛ صاحبان‌الْأَمْرِ الَّذینَ أَمَرْتَ بِطاعَتِهِمْ، وَأُولِی الْأَرْحامِ الَّذینَ أَمَرْتَ‌امری که ما را به اطاعت ایشان دستور دادی، و خویشاوندانی که‌بِصِلَتِهِمْ، وَأَهْلِ الذِّکْرِ الَّذینَ أَمَرْتَ بِمَسْأَلَتِهِمْ، وَذَوِی الْقُرْبَی‌به پیوند با ایشان امر فرمودی، و اهل ذکری که به پرسش از آنان سفارش نمودی، و ذوی القربی یعنی نزدیکان پیامبرالَّذینَ أَمَرْتَ بِمَوَدَّتِهِمْ، وَالْمَوالِیَ الَّذینَ أَمَرْتَ بِمُوالاتِهِمْ،که مودّت و اظهار محبّت به ایشان را از همگان خواسته‌ای، و سرورانی که به ارادت ورزیدن به آنان‌وَمَعْرِفَةِ حَقِّهِمْ، وَأَهْلِ الْبَیْتِ الَّذینَ أَذْهَبْتَ عَنْهُمُ الرِّجْسَ،و شناخت حقّشان را مطالبه کرده‌ای، و اهل بیتی که پلیدی و ناپاکی و هر گونه آلودگی را از ساحت ایشان دور ساختی،وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهیراً. أَللّهُمَّ إِنّی أَشْهَدُ بِحَقایِقِ الْإیمانِ، وَصِدْقِو آنان را از هر جهت پاک و پاکیزه قرار دادی. خداوندا؛ براستی من به حقیقت ایمان، و راستیِ1. سوره إسراء، آیه 71.
الْیَقینِ أَنَّهُمْ خُلَفاؤُکَ فی أَرْضِکَ، وَحُجَجُکَ عَلی عِبادِکَ،یقین شهادت می‌دهم که ایشان جانشینان تو در روی زمینت، و حجّت‌های تو بر بندگانت،وَالْوَسآئِلُ إِلَیْکَ، وَأَبْوابُ رَحْمَتِکَ، فَصَلِّ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ،و وسیله‌های روی آوردن به درگاه تو، و درهای رحمت تو هستند، پس بر همه ایشان درود فرست،وَاجْعَلْ حَظّی مِنْ دُعآئِکَ إِجابَتَهُ، وَلاتَجْعَلْ حَظّی مِنْهُ تِلاوَتَهُ.و بهره مرا از دعایت اجابت آن را قرار بده، و تنها خواندن آن را قرار نده.أَللّهُمَّ اجْعَلْ مَقامی هذا مَقامَ إِجابَةٍ وَاسْتِعْطافٍ، وَلاتَجْعَلْهُ مَقامَ‌خداوندا؛ این جایگاه مرا جایگاه اجابت و درخواست لطف و مهربانی قرار بده، و جایگاه‌إهانَةٍ وَاسْتِخْفافٍ، فَقَدْ عَرَفْناکَ یا رَبِّ مُعْطِیاً قَبْلَ السُّؤال،تحقیر و

سبک‌شَمردَن قرار مدهَ، پس به تحقیق تو را شناخته‌ام ای پروردگَار من؛ که پیش از درخواست عطاکننده‌ای،فَکَیْفَ لاتَرْجُوکَ عِنْدَ الضَّراعَةِ وَالْإِبْتِهالِ، لاسِیَّما وَقَدْ وَعَدْتَناپس چگونه هنگام ناتوانی و زاری کردن به تو امیدوار نباشم؟ مخصوصاً که تو ما رابِالْإِجابَةِ حینَ أَمَرْتَنا بِالدُّعآءِ، وَضَمِنْتَ لَنا بُلُوغَ الرَّجآءِ، وَأَنْتَبه اجابت وعده فرمودی هنگامی که به دعا دستور دادی، و ضامن گشتی که ما را به امیدمان برسانی، و توأَوْفَی الضَّامِنینَ وَأَرْحَمُ الرَّاحِمینَ. وَأَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِیوفاکننده‌ترین ضامن و مهربانترین مهربانان هستی. و از تو درخواست می‌کنم به آن نام مقدّست که‌اسْتَقَرَّ لَهُ کُلُّ شَیْءٍ قَرارَهُ، وَعِزِّکَ الَّذی خَضَعَ لَهُ کُلُّ شَیْءٍ، إلّاهر چیزی با آن قرار و آرامش یافته، و به عزّت و اقتدارت که هر چیزی برای آن فروتنی کرده؛ اینکه‌أَذِنْتَ لِصَوْتی أَنْ یَعْرُجَ إِلَیْکَ، وَلِدُعآئی أَنْ یَدْخُلَ عَلَیْکَ، وَأَنْبه صدای عاجزانه من اجازه دهی که به درگاه تو بالا رود، و به دعایم که بر تو وارد گردد، وتَقُضَّ بَصَرَکَ عَنْ خَطیئَتی کَما أَمَرْتَ الْمُؤْمِنینَ، لِأَنَّکَ أَوْلی بِهِاز خطای من چشم‌پوشی کنی همان‌طور که به مؤمنان چنین دستور داده‌ای؛ زیرا تو به آن‌مِنَ الْمَأْمُورینَ. إِلهی إِنْ أَخْلَقَتْ وَجْهی کَثْرَةُ ذُنُوبی، وَأَسْقَطَتْاز همه دستورداده‌شدگان سزاوارتری. خداوندا؛ اگر فراوانی گناهانم مرا بی‌آبرو ساخته، ومَنْزِلَتی کَثْرَةُ عُیُوبی، وَمَنَعَتْنی مِنْکَ إِحْساناً، وَزادَتْنی عَلَیْکَزیادی عیب‌هایم مرا از منزلت خود ساقط کرده، و از احسان تو مانع گشته، و برهَواناً، فَإِنّی أَتَوَسَّلُ إِلَیْکَ بِأَکْرَمِ خَلْقِکَ عَلَیْکَ مُحَمَّدٍ وَالِخواری من افزوده، پس براستی من به گرامی‌ترین آفریدگانت نزد تو)یعنی(محمّد و آل‌مُحَمَّدٍ، إِلّا أَنْ عَفَوْتَ عَنّی یا مَوْلایَ. واوَیْلاهُ عَصَیْتُ مَنْ هُوَمحمّد به پیشگاهت توسّل می‌جویم که از من درگذری و مرا عفو کنی ای مولای من. وای بر من؛ نافرمانی کردم کسی را که اوأَشْفَقُ مِنَ الْأُمَّهاتِ وَالْآباءِ، واوَیْلاهُ کُلَّما ثُبْتُ عَرَضَتْ لی‌به من از مادران و پدران مهربانتر است، وای بر من؛ هرگاه توبه کردمخَطیئَةٌ اُخْری، واوَیْلاهُ وُقُوفی ذَلیلاً فِی الْمَلَإِ، واوَیْلاهُ إِنْ قالَخطای دیگری بر من غلبه یافت، وای بر من از ایستادن ذلیلانه‌ام در حضور مردم، وای بر من؛ اگررَبّی »خُذُوهُ«(47)، فَیا لَهُ مِنْ مَأْخُوذٍ لایُقْبَلُ فیهِ الْفِداءُ، وَلاتَنْفَعُهُپروردگارم بگوید: »او را بگیرید«، آنگاه چه کسی است برای گرفته‌شده‌ای که در مورد او هیچگونه عوض قبول نمی‌شود، والرَّشی، واوَیْلاهُ تَرَکْتَنی خَطیئَتی کَالطَّیْرِ لَیْسَ لَهُ وَکْرٌ وَلارشوه‌دادن به او سود نمی‌بخشد؟ وای بر من؛ خطاهایم مرا رها کرده‌اند مانند پرنده‌ای که برایش لانه ومَأْوی، واوَیْلاهُ یُبْلی جِسْمی وَخَطیئَتی جَدیدَةٌ لَیْسَ تُبْلی.مأوائی نیست، وای بر من؛ جسم من فرسوده می‌شود ولی خطای من تازه‌ای است که کهنه نمی‌گردد.أَللّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبی لَمَّا فاتَتِ الْعَدَدَ، وَجازَتِ الْأَمَدَ، عَلِمْتُ أَنّخداوندا؛ همانا گناهان من چون از عدد فزونتر گشت، و از اندازه گذشت، دانستم که‌شَفاعَةَ کُلِّ شافِع تَقْصُرُ عَنْها حالَةَ إِعْراضِکَ، لِأَنَّکَ إذا

أَرَدْتَشفاعت هر شفاعت‌کننده نارساً است و کوتاهی مَی‌کند از آن حالَت روی‌گردانی تو، زیرا تو هرگاه بخواهی‌تَعْذیبَ الْمُعَذِّبینَ أَخْلَیْتَ ذِکْرَهُمْ مِنْ قُلُوبِ الشَّافِعینَ، وَلا حَوْلَاهل عذاب را عذاب کنی یاد آنان را از دل‌های شفاعت‌کنندگان بیرون می‌بری، و هیچ توان‌وَلا قُوَّةَ إِلّا بِکَ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَإِلّا بِکَ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَو نیروئی جز به وسیله تو نیست، و هیچ توان و نیروئی جز به وسیله تو نیست، و هیچ توان و نیروئی1. سوره دخان، آیه 47 و سوره الحاقّة، آیه 30.
إِلّا بِاللّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ. فَأَسْأَلُکَ بِحَقِّ وَجْهِکَ الْکَریمِ، وَأَوْجُهِجز به وسیله خداوند بلندمرتبه بزرگ نیست. پس از تو می‌خواهم به حقّ ذات بزرگوارت، و چهره‌هایمُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَیْتِهِ الْمُشْرِقاتِ لَدَیْکَ، وَمَقامِهِمِ الْعَظیمِ، وَأَسْأَلُکَتابناک)حضرت(محمّد و اهل بیتش، و مقام عظیم ایشان نزد تو، و از تو می‌خواهمبِحَقِّ أَسْمآئِکَ وَصِفاتِکَ وَوَحْدانِیَّتِکَ الَّتی ضَلَّتْ عَنْهَا الْآراءُ،به حقّ نام‌هایت و صفاتت و یکتائیت که آراء و افکار از آن گمراه شوند)و در آن، راه نبرند(،وَتاهَتْ فیهَا الْعُقُولُ، إِنْ کانَ ذلِکَ فی مَعْلُومِکَ مِنّی إِلّا عَفَوْتَو عقل‌ها و اندیشه‌ها در آن سرگردان شوند - اگر این مطلب در دانسته‌های تو است نسبت به من - که از من بگذری و عفو کنی،عَنّی، وَحَوَّلْتَ شَقایَتی إِلَی السَّعادَةِ، فَإِنَّکَ تَمْحُو ما تَشآءُو شقاوت مرا به سعادت دگرگون سازی، همانا تو آنچه بخواهی نابود می‌کنیوَتُثْبِتُ، وَعِنْدَکَ اُمُّ الْکِتابِ. إِلهی عَصَیْتُکَ فی بَعْضِ الْأَوْقاتِ،و)آنچه را بخواهی(ثابت و استوار می‌گردانی و نزد تو اصل کتابِ هستی و لوح محفوظ است. خدای من؛ تو را در بعضی اوقات نافرمانی کردم،وَامَنْتُ بِکَ فی کُلِّ الْأَوْقاتِ، فَکَیْفَ یَغْلِبُ بَعْضُ عُمْری مُذْنِباًو در همه اوقات به تو ایمان آوردم، پس چگونه بعضی از عمرم که آلوده به گناه است می‌تواندکُلَّ عُمْری مُؤْمِناً. إِلهی وَعِزَّتِکَ لَوْ کانَ لی صَبْراً عَلی عَذابِکَ،بر همه عمرم که مؤمن بوده‌ام غلبه کند و چیره گردد؟ خدای من؛ به عزّت و اقتدارت سوگند؛ اگر شکیبائی بر عذاب تو داشتم،أَوْ جَلَداً عَلَی احْتِمالِ عِقابِکَ، لَما سَأَلْتُکَ الْعَفْوَ عَنّی، وَلَصَبَرْتُیا بر تحمّل کیفرت توانا بودم، هرگز طلب نمی‌کردم که از من بگذری و عفو کنی، و برای‌عَلَی انْتِقامِکَ مِنّی، سَخَطاً عَلی نَفْسی کَیْفَ عَصَتْکَ، وَمَقْتاً لَهاانتقام تو از من صبر می‌کردم، به خاطر خشم و ناراحتی بر نفس خود که چگونه تو را نافرمانی کرد؟ و نفرت نسبت به آن، که‌کَیْفَ أَقْبَلْتَ عَلَیْها، وَأَدْبَرَتْ مُعْرِضَةً عَنْکَ. إِلهی کَیْفَ ایَسُچگونه تو بر او روی آوردی و او از تو روی گردانید؟ خدای من؛ چگونه از رحمت تو مأیوس گردممِنْ رَحْمَتِکَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمینَ، وَکَیْفَ أَرْجِعُ بِالْخَیْبَةِ عَنْکَدر حالی‌که تو از همه مهربانان مهربانتر هستی؟ و چگونه ناامید از درگاهت بازگردموَأَنْتَ أَکْرَمُ الْأَکْرَمینَ، أَبَیْتَ إِلّا إِعْفآءً، وَلِسآئِلِکَ إِلّا إِعْطآءً.در حالی‌که تو از همه بزرگواران بزرگوارتری؟ نمی‌پسندی مگر عفو کردن را، و برای

سائلت مگر عطا نمودن را.إِلهی أَمَرْتَ بِالْعَفْوِ وَأَنْتَ أَوْلی مَنْ فَعَلَهُ، وَنَدَبْتَ إِلَی الصَّفْحِ‌خدای من؛ به عفو کردن دستور دادی و خود سزاوارتر به انجام آن هستی، و به چشم‌پوشی نمودن)همگان را(فراخواندی،وَأَنْتَ أَوْلی مَنْ عَجَّلَهُ، وَمِنْکَ بَدْؤُهُ وَعَوْدُهُ، وَأَنْتَ الَّذی یُصْلِحُو تو به عمل کردن به آن شایسته‌تری، و آغاز آن و بازگشت آن از تو است، و تو کسی هستی که‌الْفاسِدینَ، وَیَرُدُّ الشَّارِدینَ، فَکَیْفَ تُعْرِضُ عَنِ الْمُقْبِلینَ إِلَیْکَ،تباه‌گشتگان را اصلاح می‌کنی، و رانده‌شدگان را و آن‌ها را که رمیده‌اند بازمی‌گردانی، پس چگونه از کسانی که به تو روی آوردند روی گردانی؟وَلَهُمْ شُهُودٌ مِنْکَ عَلَیْکَ، سُبْحانَکَ وَحَنانَیْکَ یا رَبَّ الْعالَمینَ.در حالی‌که برای ایشان گواهانی از تو بر تو است، تو پاک و منزّه)و بخشاینده(و بسیار مهربانی ای پروردگار جهانیان.أَللّهُمَّ إِنَّکَ قُلْتَ »وَأَمَّا السَّآئِلَ فَلاتَنْهَرْ«(48)، وَأَنَا السَّآئِلُ لَکَ‌خداوندا؛ همانا تو فرموده‌ای: »و سائل را از خود مران«، و من سائل تووَالْخآئِفُ مِنْکَ، فَلاتَنْهَرْ لی رَبّی، فَما أَوْلاکَ بِحُسْنِ النَّظَرِ لی،و بیمناک از توأم، پس دست رد بر سینه‌ام مزن پروردگار من؛ چه‌قدر تو شایسته‌ای به نیکو نظر کردن بر من،وَبِعِتْقی إِذا مَلَکْتَ رِقّی، وَبِالْعَفْوِ عَنّی إِذا قَدَرْتَ عَلَی الْإِنْتِقامِو به آزاد کردن من چون مرا مالک گشتی، و به عفو و گذشت از من هنگامی که بر انتقام‌گرفتن از من قدرت یافتی،مِنّی. رَبِّ فَمَنْ ذَا الَّذی یُسْتَعاذُ بِهِ غَیْرُکَ، أَوْ یُتَضَرَّعُ إِلَیْهِ سِواکَ،پروردگار من؛ چه کسی غیر تو است که به او پناهنده یا به درگاه او ناله و زاری شود،أَوْ یُخْضَعُ لَهُ إِلّا أَنْتَ، یا ذَا الْحَوْلِ الشَّدیدِ الَّذی لایُطاقُ،یا برایش خضوع و فروتنی شود جز تو؟ ای دارای قدرت و توانائی شدیدی که کسی را طاقت آن نباشد؛وَالْقُوَّةِ الْعَظیمَةِ الَّتی لایَقُومُ لَها شَیْءٌ، رَبِّ ارْحَمْ هذِهِ النَّفْسَو نیروی عظیمی که چیزی در برابر آن ایستادگی و مقاومت ندارد. پروردگارا؛ رحم کن بر این نفس‌الْجَزُوعَ، وَهذَا الْبَدَنَ الْقَلُوعَ، اَلَّذی لایَسْتَطیعُ صَوْتَ رَعْدِکَ،ناشکیبا، و این بدن نااستوار که قدرت شنیدن صدای رعدت را ندارد،1. سوره الضُحی، آیه 10.
فَکَیْفَ یَسْتَطیعُ صَوْتَ)سَوْطِ(غَضَبِکَ، وَلایَقْوی عَلی حَرِّپس چگونه توانائی شنیدن صدای)تازیانه(غضبت را خواهد داشت؟ او که بر حرارت‌شَمْسِکَ، فَکَیْفَ یَصْبِرُ عَلی حَرِّ نارِکَ، فَوَعِزَّتِکَ لَأُلِحَّنَّ عَلَیْکَ،و تابش خورشیدت استقامت ندارد، پس چگونه می‌خواهد بر حرارت آتش دوزخ صبر کند؟ قسم به عزّتت که بر تو اصرار می‌کنموَلَأَقْرَعَنَّ الْبابَ أَبَدَ الدَّهْرِ، وَإِنْ طَرَدْتَنی مِنْ بَیْنِ یَدَیْکَ،و همواره در رحمتت را می‌کوبم گرچه مرا از پیشگاهت برانی،وَلَأَدْعُوَنَّکَ وَإِنْ حَرَمْتَنی، إِذْ کانَ بَدْءی مِنْکَ وَعَوْدی إِلَیْکَ.و پیوسته تو را می‌خوانم گرچه مرا محروم سازی؛ زیرا که آغاز من از تو و بازگشتم به سوی تو است.أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلِ الْمَوْتَ خَیْرَ غآئِبٍ یَنْتَظِرُهُخداوندا؛ بر محمّد و آل او درود فرست، و مرگ را بهترین

پنهانَشده‌ای قرار بده که‌رُوحی، وَالْقَبْرَ خَیْرَ بَیْتٍ أسْکَنْتَهُ جَسَدی، وَأسْألَکَ أنْ تُلِقَّنی‌روح من انتظار او را می‌کشد، و قبر را بهترین خانه‌ای که جسدم را در آن ساکن می‌گردانی، و از تو می‌خواهم که)تُلَقِّنَنی(حُجَّتی، وَأنْ تُرِیَنی ما تَقَرُّ بِهِ عَیْنی، وَأسْألُکَ أنْحجّتم را به من تلقین کنی، و به من نشان دهی آنچه باعث چشم‌روشنی من شود، و از تو درخواست می‌کنم که‌تَجْعَلَ مَلَکَ الْمَوْتِ الَّذی تُرْسِلُهُ إلَیَّ شَفیقاً عَلَیَّ، مُتَعَطِّفاً عَلیفرشته مرگ را چون به سوی من می‌فرستی او را مهربان و دلسوز به حال من، رحم‌کننده‌ضَعْفی، إذا أُرْسِلَ إلَیَّ، رَبِّ وَإذا لَمْ یَکُنْ لی ذاکِرٌ مِنْ أهْلبه ناتوانی من قرار دهی، هنگامی که فرستاده شود به سوی من، پروردگارا؛ و هنگامی که کسی از اهل‌الدُّنْیا، فَکُنْ أنْتَ الذّاکِرَ لی، وَالْمُونِسَ لِوَحْشَتی، وَالصّافِحَ عَنْدنیا مرا یاد نکند، پس تو یادکننده من، و اُنس‌گیرنده و همدم برای وحشتم، و چشم‌پوشنده ازجُرْمی، وَالْمُنَوِّرَ لِقَبْری، یا أرْحَمَ الرّاحِمینَ. أللّهُمَّ إنّی أسْألُکَجرم و گناهم، و روشن‌کننده قبرم باش، ای مهربانترین مهربانان. خداوندا؛ همانا من از تو می‌خواهمبِأقْرَبِ صِفاتِکَ إلَی الْکَرَمِ، فَإنَّکَ أمَرْتَ الْمُوسِرَ أنْ لایَبْخَلَ عَلَیبه نزدیک‌ترین صفاتت به کرم و بزرگواری، که تو به ثروتمند دستور دادی بر تهیدست بخل نورزد،الْمُعْسِرِ، وَأنْتَ أقْدَرُ الْمُوسِرینَ، وَأکْرَمُ الْأکْرَمینَ، فَلاتَمْنَعْنیو خودت سرمایه‌دارترین ثروتمند هستی، و از همه کریمان کریمتر، پسبِجَلالِ الْمَلَکُوتِ، تَدارَکْنی یا مَوْلایَ قَبْلَ ما أمُوتُ، فَإنَّکَبه جلال و شُکوه ملکوت ما را از لطف خویش بازمدار،)و(پیش از آنکه مرگم فرا رسد مرا دریاب ای مولای من، همانا توکَرِهْتَ لِلْمُضیفِ أنْ یَمْنَعَ ضَیْفَهُ الْقِرآءَ مَعَ قُدْرَتِهِ عَلَیْهِ، وَإنْ لَمْبرای میزبان نمی‌پسندی که از مهمان خود پذیرایی نکند در صورتی که توانائی آن را داشته باشد، گرچه‌یَهْلِکِ الضَّیْفُ بِمَنْعِهِ، وَالْمُضیفُ یَنْقُصُهُ الْبَذْلُ، وَأنَا ضَیْفُکَ،مهمان با پذیرایی نکردن او هلاک نگردد، و میزبان با بذل کردن کمبود برایش حاصل نشود، و من مهمان تو هستم‌وَمالی غِنًی عَنْ قِرآئِکَ، وَمَتی مَنَعْتَنی بِتُّ طاوِیاً فی حِماکَ،و هرگز از پذیرائی تو بی‌نیاز نیستم، و زمانی‌که مرا بازداشتی‌وَوَصَلْتُ إلَی الْهَلاکِ، یا مَنْ لایَنْقُصُهُ الْإحْسانُ، وَلایَزیدُهُو در معرض هلاکت قرار گرفتم باز در پوشش حمایت تو ماندم، ای کسی که احسان و نیکی)چیزی(از او نمی‌کاهد، والْحِرْمانُ، یا مَطْلُوباً فی کُلِّ مَکانٍ. إلهی لَیْسَ تَشْبَهُ مَسْألَتیمحروم ساختن)بندگان چیزی(به او نمی‌افزاید، ای آنکه در هر مکان او را بجویند. خدای من؛ درخواست کردن من مانندمَسْألَةَ السّآئِلینَ، لِأنَّ السّآئِلَ إذا مُنِعَ امْتَنَعَ وَرَجَعَ، وَأنَا أسْألُکَدرخواست کردن گدایان نیست، زیرا گدا هنگامی که چیزی به او ندهند خودداری می‌کند و بازمی‌گردد، ولی من از تو درخواستوَأُلِحُّ عَلَیْکَ، لِثِقَتی بِکَرَمِکَ وَجُودِکَ وَحَیآئِکَ عَنْ رَدِّ سآئِلٍمی‌کنم و رهایت نمی‌کنم و اصرار می‌ورزم به خاطر اینکه اطمینان دارم به بزرگواری و بخشش تو و

شرم و حیای تو از راندن گدائی‌مُسْتَعْطٍ لِمَعْرُوفِکَ، یَلْتَمِسُ صَدَقَتَکَ، وَیُنیخُ بِفِنآئِکَ، وَیَطْرُقُ‌که خواهان عطا و نیکی تو است؛ صدقه از پیشگاهت می‌طلبد، و به آستانت رحل اقامت افکنده، وبابَکَ، وَعِزَّتِکَ وَجَلالِکَ لَوْ طَبَّقَتْ ذُنُوبی بَیْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمآءِ،در)رحمتت(را می‌کوبد، به عزّت و جلالت سوگند؛ اگر گناهانم بین زمین و آسمان را پر کند،وَخَرَقَتِ النُّجُومَ، وَبَلَغَتْ أَسْفَلَ الثَّری، وَجاوَزَتِ الْأَرَضینَو ستارگان را درنوردد، و به پایین‌ترین نقطه زمین برسد، و ازالسَّابِعَةَ السُّفْلی، وَأَوْفَتْ عَلَی الرَّمْلِ وَالْحَصی، ما رَدَّنیَ الْیَأْسُطبقات هفتگانه زمین بگذرد، و از ریگ‌ها و ماسه‌ها افزون گردد، یأس مراعَنْ تَوَقُّعِ غُفْرانِکَ، وَلا صَرَفَنِیَ الْقُنُوطُ عَنِ انْتِظارِ رِضْوانِکَ.از توقّع مغفرت و آمرزشت بازنمی‌دارد، وناامیدی مرا از انتظار رضوان و بخشش تو بازنمی‌گرداند.رَبِّ ما أَحْسَنَ بَلآئَکَ عِنْدی وَفِعالَکَ بی، رَبِّ نادَیْتُکَ مُطیعاًپروردگارا؛ نعمتت نزد من در رفتارت با من چه نیکو است، پروردگارا؛ تو را صدا می‌زنم در حالی‌که مطیع و فرمانبردارم‌مُسْتَصْرِخاً فَأَغِثْنی، وَسَأَلْتُکَ عآئِلاً فَأَغْنِنی، وَنَأَیْتُ عَنْکَ فَکُنْتَو فریادرسی از تو می‌طلبم پس به فریادم برس، و از تو درخواست می‌کنم در حالی‌که نیازمندم پس بی‌نیازم نما، و دور گشتم از تو ولی تو به من‌قَریباً مِنّی، فَکَیْفَ لا أَشْکُوکَ یا إِلهی وَقَدْ أَطْلَقْتَ لِسانی‌نزدیک بودی، پس چگونه ای خدای من تو را سپاس نگویم و حال آن‌که تو زبانم رابِذِکْرِکَ رَحْمَةً لی مِنْکَ، وَأَضَأْتَ بَصَری حُجَّةً مِنْکَ عَلَیَّ،به ذکر و یاد خودت به خاطر رحمت و لطفی که به من داری گویا ساختی، و دیدگانم را بینا ساختی تا حجّتی از ناحیه تو بر من باشد،وَدَلَلْتَ عَقْلی عَلی تَوْبیخِ نَفْسی، وَقَدْ أَشْرَفْتُ عَلَی الْهَلَکَةِو عقل و خردم را بر نکوهش و سرزنش نفسم راهنمائی کردی؟ و اکنون به هلاکت نزدیک شده‌ام،فَتَدارَکْتَنی. فَمَنْ لی بَعْدَکَ یا مَوْلایَ، فَکَیْفَ یَسْتَغْنِی الْعَبْدُ عَنْپس مرا نجات دادی. بعد از تو چه کسی برای من هست ای مولای من؟ پس چگونه بنده ازرَبِّهِ، وَکَیْفَ یَسْتَغْنِی الْمُذْنِبُ عَمَّنْ یَمْلِکُ عُقُوبَتَهُ، سَیِّدی لَمْپروردگارش بی‌نیاز می‌گردد؟ و چگونه گنهکار از کسی که عقوبت و کیفر او را در اختیار دارد بی‌نیاز است؟ سرور من؛أَزْدَدْ بِمَعْصِیَتی إِلّا فَقْراً، وَلَمْ تَزْدَدْ عَنّی إِلّا غِنًی، وَلَمْ تَزْدَدْبا نافرمانی‌ام چیز جز فقر نیفزودم، و تو از من جز بی‌نیازی نیفزودی، و به‌ذُنُوبی إِلّا کَثْرَةً، وَلَمْ یَزْدَدْ عَفْوُکَ إِلّا سِعَةً، فَارْحَمْ تَضَرُّعی‌گناهانم جز کثرت و افزون شدن، و به عفو و بخشش تو جز توسعه و گسترش نیفزود، پس به تضرّع منإِلَیْکَ، وَانْتِصابی بَیْنَ یَدَیْکَ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ. أَللَّهُمَّ إِنَّ هذِهِو ناله و زاری‌ام و ایستادن عاجزانه‌ام در پیشگاهت رحم کن، ای مهربانترین مهربانان. خداوندا؛ همانا این‌قُبُورُ أَوْلِیآئِکَ الَّذینَ فَرَضْتَ طاعَتَهُمْ، وَجَعَلْتَ فی أَعْناقِمرقد پاک اولیاء تو است که اطاعت ایشان را)بر ما(واجب ساختی، و بیعت آنان را در گردن‌عِبادِکَ بَیْعَتَهُمْ، وَخُلَفآئِکَ الَّذینَ بِهِمْ تَأْخُذُ وَتُعْطی، وَبِهِمْ تُثیبُبندگانت

قرار دادی، و)قبر یکی از(جانشینان تَو است که به وسیلهَ آنان می‌گیری و عطا می‌کنی، و به سبب ایشان ثواب و پاداش‌وَتُعاقِبُ، وَقَدْ قَصَدْتُهُمْ طَمَعاً بِما أَعْدَدْتَهُ لِأَوْلِيآئِکَ، فَاجْعَلْنی‌می‌دهی و کیفر می‌نمائی، و من آهنگ ایشان کرده‌ام به خاطر طمع به آنچه برای اولیائت آماده کرده‌ای، پس مرامَعَهُمْ، فَإِنّی لا اُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ. إِلهی أُتُحْرِقُ بِالنَّارِ وَجْهی‌با اینان قرار بده، که من میان هیچکدام از ایشان فرقی نمی‌گذارم. خدای من؛ آیا چهره‌ام را به آتش می‌سوزانی‌وَکانَ لَکَ مُصَلِّیاً، إِلهی أُتُحْرِقُ بِالنَّارِ عَيْنی وَکانَتْ مِنْ خَوْفِکَ‌در حالی‌که برای تو نمازگزار بوده است؟ خدای من؛ آیا چشم مرا به آتش می‌سوزانی در حالی‌که از ترس توباکِيَةً. إِلهی أُتُحْرِقُ بِالنَّارِ قَلْبی وَکانَ لَکَ مُحِبّاً. إِلهی أُتُحْرِقُ‌گریسته است؟ خدای من؛ آیا قلبم را به آتش می‌سوزانی در حالی‌که تو را دوست داشته است؟ خدای من؛ آیابِالنَّارِ جِسْمی وَکانَ لَکَ خاضِعاً. إِلهی أُتُحْرِقُ بِالنَّارِ لِسانی‌جسم مرا به آتش می‌سوزانی در حالی‌که در پیشگاهت خاضع و فروتن بوده است؟ خدای من؛ آیا زبانم را به آتش می‌سوزانی‌وَکانَ لِلْقُرْانِ تالِیاً، وَلَکَ ذاکِراً. إِلهی أُتُحْرِقُ بِالنَّارِ أَرْکانی‌در حالی‌که تلاوت‌کننده قرآن بوده و ذکر تو می‌گفته است؟ خدای من؛ آیا دست و پایم را به آتش می‌سوزانی‌وَکُنْتُ لَکَ راکِعاً وَساجِداً. إِلهی رَجآئی مِنْکَ إِحْسانٌ، وَظَنّی‌در حالی که برایت رکوع و سجود کرده‌اند؟ خدای من؛ امیدم از حضرتت احسان و نیکی است، و گمانم‌بِکَ غُفْرانٌ، فَأَقِلْنی عَثْرَتی فَقَدْ کانَ الَّذی کانَ، إِلهی بَقیتُ بَيْنَ‌نسبت به تو مغفرت و آمرزش است، پس از لغزش‌هایم چشم‌پوشی کن، که شد آنچه شد. خدای من؛ میان‌خَوْفٍ وَرَجآءٍ، فَخَوْفُکَ يُمیتُنی، وَرَجآؤُکَ يُحْيينی، وَالذُّنُوبُ‌بیم و امید مانده‌ام، بیم تو مرا می‌میراند، و امیدت مرا زنده می‌گرداند، و گناه کردن‌صِفاتی، وَالْعَفْوُ مِنْ صِفاتِکَ. یا مَنْ لَهُ رِفْقٌ بِمَنْ يُعانِدُهُ،از صفات من، و عفو کردن از صفات تو است. ای کسی که نسبت به معاندان و دشمنان خود مدارا می‌کند،فَکَيْفَ بِمَنْ يَتَوَلّاهُ وَيَسْتَعْطِفُهُ، یا مَنْ کُلَّما نُودِیَ أَجابَ، أَنْتَ‌پس چگونه با ارادتمندان و آنان که از او مهر و عطوفت می‌جویند مدارا نکند؟ ای کسی‌که هرگاه صدا زده شود پاسخ گوید، توالَّذی قُلْتَ مَنِ الَّذی دَعانی فَلَمْ اُلَبِّهِ، وَمَنِ الَّذی سَأَلَنی فَلَمْ‌کسی هستی که فرموده‌ای: چه کسی مرا خواند و به او لبّیک نگفتم؟ و چه کسی از من خواهشی کرداُعْطِهِ، وَمَنِ الَّذی أَقامَ بِبالی فَلَمْ اُجِبْهُ، وَأَنْتَ الَّذی قُلْتَ أَنَاو به او عطا نکردم؟ و چه کسی به درگاه من روی آورد و به او جواب ندادم؟ و تو کسی هستی که فرموده‌ای: منِ‌الْجَوادُ وَمِنِّی الْجُودُ، وَأَنَا الْکَريمُ وَمِنِّی الْکَرَمُ، وَمِنْ کَرَمی‌جواد و بخشنده‌ام و جود و بخشش از من سرچشمه گرفته است، و من کریم و بزرگوارم و کرم و بزرگواری از من سرچشمه گرفته، وعَلَی الْعاصينَ أَنْ أَکْلَأَهُمْ فی مَضاجِعِهِمْ کَأَنَّهُمْ لَمْ يَعْصُونی،از کرم و بزرگواری من بر گنه‌کاران این است که آنان را در

بسترهای‌شان نگهداری می‌کنم گویا هرگز نافرمانی نکرده‌اند،وَأَتَوَلَىَ حِفْظَهُمْ كَأَنْ لَمْ يُذْنِبُوا. رَبِّ إِنّی أَسْأَلُکَ بِالْمَراحِمِو نگهداری ایشان را بر عهده می‌گیرم گویا هرگز گناه نکرده‌اند. پروردگارم؛ همانا من از تو می‌خواهم به مرحمت‌هاوَالْمَكارِمِ الَّتی أَنْكَرْتَ بِها عَلَی الْايِسينَ مِنْ رَوْحِکَ، فَقُلْتَو مکرمت‌هایت که آن را بر مأیوس‌شدگان از رحمتت نمی‌پسندی، و فرموده‌ای:»إِنَّهُ لايَيْأَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكافِرُونَ«(49)، إِلّا ما رَضيتَ»جز گروه کافران کسی از رحمت خدا مأیوس نمی‌گردد« که از من خشنود گردی.عَنّی. إِلهی لاتَغْضَبْ عَلَیَّ فَلَسْتُ أَقُومُ بِغَضَبِکَ، وَلاتَتَبَرَّأْ مِنّی‌خدای من؛ بر من غضب مکن که در برابر غضبت پایداری ندارم، و از من دوری مکن‌فَإِنّی مُلازِمٌ لِخِدْمَتِکَ، فَلَسْتُ انَفُ مِنْ خَجَلِ الْمَطْرُودينَ، وَلاکه من همواره ملازم خدمتت هستم، پس ننگ ندارم از شرم رانده‌شدگان، وأَنْقَبِضُ مِنْ رَدِّ السَّآئِلينَ، لِعِلْمی بِنَقْضِ ما أَبْرَمْتَهُ مِنَ الشَّقآءِ إذاچهره درهم نمی‌کشم از بازگرداندن گدایان، بخاطر آگاهیم به سست کردن آنچه آن را محکم ساخته‌ای از شقاوت زمانی که‌أَلَحَّ السَّآئِلُ عَلَيْکَ بِأَكْرَمِ الْأَسْمآءِ. یا مَنْ مَهابَةُ عَدْلِهِ لاتُؤْنِسُسائل تو را به گرامی‌ترین نام‌هایت بخواند و التماس و اصرار کند. ای کسی که ترس از عدل او مسرفین یعنی زیاده‌روی کنندگان1. سوره یوسف، آیه 87 .
الْمُسْرِفينَ، وَعُمُومُ فَضْلِهِ لايَطْمَعُ الْعابِدينَ، یا خَيْرَ مَنْ تَذَلَّلَتْدر گناه را مأیوس نمی‌گرداند، و فراگیر بودن فضل و احسانش عبادت‌پیشه‌گان را به طمع نمی‌اندازد، ای بهترین کسی که‌لَهُ الْوُجُوهُ، وَخَضَعَتْ لَهُ الرِّقابُ، یا مَنْ لَيْسَ لِخَزائِنِهِ قُفْلٌ وَلاچهره‌ها برایش فروتنی کند و گردن‌ها برایش سرافکنده شود، ای کسی که برای خزانه‌اش قفل و بندبَوَّابٌ، یا مَنْ حَيْثُ ما دُعِیَ أَجابَ، یا مَلِکَ الْمُلُوکِ، وَرَبَّو دربانی نیست، ای کسی که هر کجا و هر زمانی خوانده شود پاسخ می‌دهد، ای شاه شاهان، و مالک‌الْأَرْبابِ، ما فی عِبادِکَ أَقْسی قَلْباً مِنّی، وَلا مَوْلی أَعْظَمَ مِنْکَمالکان، در میان بندگانت سنگدل‌تر از من نیست و سروری برای من باعظمت‌تر از تو نیست،لی، أَدْعُوکَ دُعآءَ مُلِحٍّ لايَمَلُّ الدُّعآءَ، وَلايَقْطَعُ الرَّجآءَ، دُعآءَتو را می‌خوانم خواندن اصرار کننده‌ای که از خواندن ملول و خسته نمی‌گردد، و امیدش را از تو قطع نمی‌کند، خواندنمُلِحٍّ تَواتَرَتْ عَلَيْهِ هُمُومُهُ، وَأَخْضَعَ لَکَ خُضُوعَ مَنْ قَهَرَتْهُزاری‌کننده‌ای که گرفتاری‌ها و غصّه‌ها پی در پی بر او وارد می‌شود، و خضوع می‌کنم برایت خضوع کسی که بر او چیره گشتهغُمُومُهُ، فَوَحَيوةِ وَجْهِکَ الْكَريمِ، وَعِزِّکَ الْقَديمِ، وَجُودِکَغم‌هایش، قسم به ذات بزرگوارت، و عزّت دیرینه‌ات، و جود و بخشش‌الْعَميمِ، لَوْلا ما أُؤَمِّلُ مِنْ غُفْرانِکَ الَّذی شَمِلَ كُلَّ شَیْءٍ لَأَلْقَيْتُفراگیرت، اگر نبود که من به آمرزشت که هر چیزی را دربرمی‌گیرد امیدوارم، به راستیبِيَدَیَّ، وَلَوِ اسْتَطَعْتُ الْهَرَبَ لَهَرَبْتُ، لكِنْ لايَعْزُبُ عَنْکَ مِثْقالُخود را به نابودی می‌افکندم، و اگر توانائی گریختن را

می‌داشتم می‌گریختم، ولی هیچ ذرّه‌ای دور از دسترش‌ذَرَّةٍ، وَلا مَعْدِلَ عَنْکَ فی نارٍ وَلا جَنَّةٍ، فَهَرَبْتُ مِنْکَ إِلَیْکَ،تو نباشد، و گریزی از تو نیست در آتش و نه در بهشت، لذا از سوی تو به سوی خودت گریختم،فَلاتُبْطِلْ طَمَعی، وَلاتُخْفِرْ ذِمَّتی، وَلاتُخَیِّبْ وَسیلَتی، یا أَرْحَمَ‌پس طمع مرا باطن مکن، و سایه لطف و حمایتت را بر سر من باقی بدار، و وسیله‌ام را محروم مگردان، ای مهربانترین‌الرَّاحِمینَ، سُبْحانَ ذِی الْعِزِّ الشَّامِخِ، وَالْجَلالِ الْبازِخِ، وَالْمَجْدِمهربانان، پاک و منزّه است صاحب عزّت بلندپایه، و عظمت والا، و شکوه‌الْکامِلِ، وَالْعَطآءِ الْفاضِلِ، وَالْفَضْلِ السَّابِغِ، لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَکامل، و بخشش برتر، و فضل و احسان فراوان،)می‌گویم(هیچ توان و نیروئی‌إِلّا بِاللّهِ تَفْویضاً إِلَی اللّهِ، لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللّهِ، إِسْتِعانَةًجز به سبب خداوند نیست در حالی که به خدا واگذار کننده‌ام، هیچ حرکتی و نیروئی جز به وسیله خداوند نیست، در حالی‌که‌بِاللّهِ، وَرَدَّ الْأَمْرِ إِلَیْهِ، لا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللّهِ، تَمَسُّکاً بِاللّهِ،از خدا یاری می‌جویم، و امر را به او بازمی‌گردانم، هیچ جنبشی‌ونیروئی جز به‌وسیله خداوند نیست در حالیکه به دامن لطف خداوند چنگ زده‌وَاعْتِصاماً بِحَبْلِهِ، وَأَعَزَّ الْخَلْقِ عَلَیْهِ، ما شآءَ اللّهُ تَضَرُّعاً إِلَی‌و به ریسمان عنایت او، و به گرامی‌ترین آفریده‌اش نزد او پیوسته‌ام،)می‌گویم(آنچه خدا بخواهد در حالی‌که به سوی‌اللّهِ، وَاسْتِکانَةً لَهُ، ما شآءَ اللّهُ تَوَجُّهاً إِلَی اللّهِ، وَإِقْراراً بِهِ،خداوند تضرّع و زاری کرده، و برایش فروتنی نموده‌ام، آنچه خدا بخواهد در حالی که به خدا روی آورده، و به او اقرار و اعتراف نموده‌وَتَوَکُّلاً عَلَیْهِ، ما شآءَ اللّهُ تَلَطُّفاً لِلّهِ، وَاعْتِماداً عَلَیْهِ، ما شآءَ اللّهُو بر او توکّل کرده‌ام، آنچه خدا بخواهد در حالی که برای خدا نرمی نموده، و بر او تکیه کرده‌ام، آنچه خدا بخواهدوَسیلَةً إِلَی اللّهِ، وَإِلْحاحاً عَلَیْهِ، أَنْتَ اللّهُ رَبُّنَا الَّذی إِیَّاهُ نَعْبُدُ،در حالیکه به درگاه خداوند توسّل یافته و به پیشگاهش اصرار و التماس می‌نمایم، تو خداوندی پروردگار ما که تنها او را عبادت می‌کنیم،وَکُنْتَ قَبْلَ الْأَیّامِ وَالْأَزْمانِ، وَکَوَّنْتَ کُلَّ شَیْءٍ فَأَحْسَنْتَ کَوْنَهُ،و تو پیش از روزگاران و زمان‌ها بوده‌ای، و هر چیزی را هستی بخشیدی و هستی او را نیکو گردانیدی،فَأَنْتَ اللّهُ الَّذی لاتَضُمُّکَ الْجِهاتُ، وَلایَحْویکَ الْمَکانُ، فَأَنْتَتو خداوندی هستی که جهت‌ها تو را احاطه نمی‌کند، و مکان تو را دربرنمی‌گیرد، پس تواللّهُ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، حَیٌّ قَیُّومٌ، مَلِکٌ قُدُّوسٌ، دآئِمٌ مُتَعالٌ، غَیْرُخداوندی)که(هیچ معبودی جز تو نیست،)تو(زنده، پایدار، پادشاه، در نهایت پاکی، همیشگی، بلندمرتبه،مَوْصُوفٍ وَلا مَحْدُودٌ، تَعَظَّمْتَ حَمیداً، وَتَجَبَّرْتَ حَلیماً،توصیف نشوی و حدّ و اندازه‌ای برایت نیست، تو دارای عظمتی در حالی که ستوده‌ای، و دارای قدرتی در حالی که بردباری،وَتَکَبَّرْتَ رَحیماً، وَتَعالَیْتَ عَزیزاً، وَتَعَزَّزْتَ کَریماً، وَتَقَدَّسْتَو بزرگ‌مرتبه‌ای در حالیکه رحیم‌ومهربانی، و رفیع و بلندمرتبه‌ای در حالیکه عزیز و شکست‌نِاپذیری، و دارای عِزّت‌واقتدِاری در حِالیکه

کریم‌وبزرگواری‌مَجیداً، وَتَمَجَّدْتَ مَلیکاً، وَتَبارَکْتَ قَدیراً، وَتَوَحَّدْتَ رَبّاً‌و در نهایت پاکی هستی در حالیکه باشکوهی، و دارای شکوه و رفعت و بزرگواری هستی در حالیکه پادشاهی، و برکت‌آفرینی در حالیکه توانائی، و یکتائی وقادِراً عالِماً جَلیلاً حَمیداً عَلِیّاً کَبیراً، وَتَفَرَّدْتَ بِخَلْقِ الْخَلْقِ‌یگانه‌ای در حالی‌که پروردگار، توانا، دانا، والا مقام، ستوده، بلندمرتبه، و بزرگ هستی، و تنهائی در آفرینش همه مخلوقات،کُلِّهِ، فَما مِنْ بارِیٍ مُصَوِّرٍ مُتْقِنٍ غَیْرُکَ، وَتَفَضَّلْتَ قَیُّوماً قادِراًهیچ پدیدآورنده صورت‌آفرین حاذقی غیر تو نیست، و تو برتری در حالی‌که پایدار، توانا،مَحْمُوداً عالِیاً قاهِراً مُحْسِناً مَعْبُوداً مَذْکُوراً مُبْدِئاً مُعیداً مُحْیِیاًستوده‌شده، والا، چیره، نیکوکار، ستایش‌شده، یادشده، آغازگر، بازگرداننده، زنده‌کننده،مُمیتاً باعِثاً وارِثاً، وَتَطَوَّلْتَ عَفُوّاً غَفُوراً وَهَّاباً تَوَّاباً رَحیماًمیراننده، برانگیزنده، ارث‌برنده‌ای، و دارای فخر و برتری و منّتی در حالی‌که بسیار عفوکننده، آمرزنده، بخشنده، توبه‌پذیر، مهربان،رَئُوفاً وَدُوداً قَریباً مُجیباً سَمیعاً بَصیراً حَلیماً حَکیماً حَنَّانارئوف، دوست‌دارنده، نزدیک، اجابت‌کننده، شنوا، بینا، بردبار، صاحب حکمت و حکم و محبّت‌مَنَّاناً، أَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذی شُقَّ بِهِ الْبَحْرُ، وَأُبْرِمَ الْأَمْرُ، وَقُدِّرَو نعمت فراوانی، از تو می‌خواهم به آن نام مقدّست که به وسیله آن دریا شکافته، و هر امری محکم و استوار، والرِّزْقُ، وَأُسْبِلَ السِّتْرُ، وَأُنْزِلَ الْقَطْرُ، وَأُعْشِبَ الْبَرُّ، وَأُسْجِرَرزق و روزی مقدّر و معیّن، و پرده افکنده شود، و باران فرود آید، و صحرا سبز و خرمّ، و دریا پرآب‌الْبَحْرُ، وَنُوِّرَ الْبَدْرُ، وَخُصَّ بِالذِّکْرِ مُحَمَّدُنِ الطُّهْرُ، وَعَلِیّنِ الْبَدْرُ،و ماه منوّر گردد، و اختصاص بذه به ذکر و یاد، حضرت محمّد را که پاک و طاهر است و حضرت علی را که همچون شب چهارده درخشنده و تابان است،وَوُلاةُ الْأَمْرِ، حُکَّامُ لَیْلَةِ الْقَدْرِ، یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِحَقِّ لا إِلهَ إِلّاو والیان امر که حاکمان و فرمانروایان شب قدرند، ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به حقّ و حقیقت این کلمه مبارکه توحید یعنی »لا إله إلاّأَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِرَحْمَةِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ،أنت«)هیچ معبودی جز تو نیست(؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به رحمت »لا إله إلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست،بِعَظَمَةِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِجَلالِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛به عظمت »لا إله إلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به جلال و مرتبه »لا إله إلاّ أنت«؛یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِکَمالِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِبَهآءِای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به کمال »لا إله إلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به زیبائیلا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِقُدْرَةِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ»لا إله إلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به توانائی »لا إله إلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودیإِلّا أَنْتَ، بِقُدْسِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِسُبْحانِ لا إِلهَجز تو نیست، به قدس و پاکی »لا إله إلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تِو نیست، به منزّه بودن »لا إلهإلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِمَلَکُوتِ لا إِلهَ إِلّا

أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّاإِلاّ أنت«؛ ای آنکَه هیچ معبودیَ جزَ تو نیستَ، به ملکوَتِ و باطن »لا إِلَهِ إِلّاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جزأَنْتَ، بِجَبَرُوتِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِفَضْلِ لا إِلهَتو نیست، به جبروت و قدرت »لا إِلهَ إلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به فضل و برتری »لا إلهإِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِعَدْلِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّاإِلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به عدل و اعتدال »لا إِلهَ إِلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جزأَنْتَ، بِکَرَمِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِقُوَّةِ لا إِلهَ إِلّاتو نیست، به کرم و بزرگواری »لاَ إله إلاّ أنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به نیروی »لا إِله إلاَّأَنْتَ؛ یا لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بِصِدْقِ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ؛ أَسْأَلُکَ بِجَمیعِأنت«؛ ای آنکه هیچ معبودی جز تو نیست، به صدق و راستی »لا إله إلاّ أنت«؛ از تو می‌خواهم به تمام‌الْأَقْسامِ کُلِّها أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَفْعَلَ بی‌این سوگندها که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی، و با من رفتار کنیفِعْلَ عَزیزٍ تَضَرَّعَ إِلَیْهِ ذَلیلٌ فَرَحِمَهُ، وَفِعْلَ غَنِیٍّ خَشَعَ لَهُ فَقیرٌرفتار مقتدر شکست‌ناپذیری که به درگاهش خوار بی‌مقداری تضرّع‌وزاری نموده و به او رحم کرده است، و رفتار ثروتمندبی‌نیازی‌که فقیر تهیدست برایش خشوع‌فَنَفَعَهُ، وَفِعْلَ جَبَّارٍنِ اسْتَسْلَمَ إِلَیْهِ خآئِفٌ فَامَنَهُ. رَبِّ امِنّی مِنْو کرنش نموده و به او سود رسانده است، و رفتار قدرتمندی که شخص بیمناکی تسلیم او گشته و به او ایمنی بخشیده است. پروردگارا؛ مرا ازطَرْدِکَ وَاِبْعادِکَ، وَاجْعَلْنی مِنْ أَکْرَمِ عِبادِکَ، أَسْأَلُکَ بِأَسْمآئِکَراندن و دور کردنت ایمن گردان، و از گرامی‌ترین بندگانت قرار بده، از تو می‌خواهم به نام‌هایت‌الَّتی إِذا سُمّیتَ بِها عَلی طَوارِقِ الْعُسْرِ عادَتْ یُسْراً، وَإِذاکه هر گاه به آن‌ها نامیده شوی حوادث دشوار آسان گردد، و هر گاه‌وُضِعَتْ عَلَی الْجِبالِ صارَتْ هَبآءً مَنْثُوراً، وَإِذا رُفِعَتْ إِلی‌بر کوهها نهاده شود، گرد و غبار پراکنده گردند، و زمانی که به سوی‌أَبْوابِ السَّمآءِ تَفَتَّحَتْ بِهَا الْمَغالِقُ، وَإِذا هَبَطَتْ إِلی ظُلُماتِ‌درهای آسمان بالا برده شوند درهای بسته به وسیله آن‌ها گشوده شود، و چون به تاریکی‌های‌الْأَرْضِ اتَّسَعَتْ بِهَا الْمَضآئِقُ، وَإِذا ضُرِبَتْ بِهَا الْمَوْتَی انْتَشَرَتْزمین فرود آید تنگی‌ها به وسیله آن فراخی یابد، و هر گاه بر مردگان خوانده شوندمِنَ اللُّحُودِ، وَإِذا نُودِیَتْ بِهَا الْمَعْدُوماتِ خَرَجَتْ إِلَی الْوُجُودِ،از قبرها بیرون آیند، و وقتی معدوم‌ها که وجودی ندارند با آن صدا زده شوند به عالم وجود راه پیدا کنند،وَإِذا ذُکِرَتْ عَلَی الْقُلُوبِ وَجِلَتْ خُشُوعاً، وَإِذا قُرِعَتْ بِهَاو چون دل‌ها از آن‌ها یاد کنند از روی خشوع دچار بیم و هراس گردند، و چون برالْأَسْماعُ فاضَتِ الْعُیُونُ دُمُوعاً، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولِکَ، اَلْمُؤَیَّدِگوش‌ها دمیده شود از چشمه‌های چشم‌ها اشک روان گردد، و به)حضرت(محمّد رسول و فرستاده‌ات، که‌بِالْمُعْجِزاتِ، اَلْمَنْعُوتِ بِمُحْکَمِ الْایاتِ، وَبِأَمیرِالْمُؤْمِنینَ عَلِیّبه وسیله معجزات تأیید شده، به آیات محکم کتابت توصیف گردیده است، و به امیر مؤمنان)حضرت(علیّبْن أَبی

طالِبٍ، اَلّذِی اخْتَرْتَهُ لِمُؤاخاتِهِ وَوَصِیَّتِهِ، وَاصْطَفَیْتَهُبن ابی طالب، که َاو را برای برادری و وصایت او اختیار فرمودی، و برایلِخِلافَتِهِ وَمُصاهَرَتِهِ، وَبِحَقِّ ذُرِّیَّتِهِمَا الْأَطْهارِ، حُماةِ الدّینِجانشینی و دامادی او برگزیدی، و به حقّ ذرّیّه پاک این دو بزرگوار که حامیان دینوَعُرْوَتِهِ، وَبِحَقِّ مَوْلانا وَخَلیفَتِنا صاحِبِ الزَّمانِ، اَلْمُؤَیَّدِو دستاویز محکم آن هستند، و به حقّ مولا و سرورمان)حضرت(صاحب الزمان، که‌بِالرُّعْبِ وَمَلآئِکَتِهِ، وَمَنْ یَجْتَمِعُ عَلی طاعَتِهِ جَمیعُ الْمَمالِکِبا رعب و ترس و با فرشتگان تأیید شده است، و کسی که بر اطاعت و فرمانبرداری او تمام مملکت‌ها و کشورهامِنْ أَهْلِ مَمْلَکَتِهِ، وَیَتَأَلَّفُ لَهُ الْأَهْواءُ الْمُتَفَرِّقَةُ مِنْ رَعِیَّتِهِ،از اهل مملکت او گرد آیند، و خواسته‌ها و تمایلات گوناگون و پراکنده مردمی که تحت سرپرستی او هستند الفت پیدا کنند و به‌وَتَسْتَخْلِصُ بِهِ حُقُوقَ أَوْلِیآئِکَ، وَتَنْتَقِمُ مِنْ شِرارِ أَعْدآئِکَ،هم بپیوندند، و به وسیله او حقوق اولیائت را رها سازی و از چنگ دیگران بیرون آوری، و از دشمنان شرور و بَدمنش انتقام بگیری‌وَتَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطاً، وَتُوَسِّعُ الْعِبادَ بِظُهُورِهِ فَضْلًاو زمین را از عدل و داد پر کنی، و فضل و احسانت را برای بندگانت با ظهور او گسترش دهی،وَإِحْساناً، وَتُعیدُ الْحَقَّ بِمَکانِهِ عَزیزاً حَمیداً، وَتُرْجِعُ الدّینَو حق را به جایگاه خودش در حالی که عزیز و ستوده باشد بازگردانی، و دین را با دست مبارک‌عَلی یَدَیْهِ غَضّاً جَدیداً، أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ،او تر و تازه به گونه‌ای که برای مردم تازگی داشته باشد به شکل واقعی خودش بازگشت دهی، که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی‌فَقَدِ اسْتَشْفَعْتُ بِهِمْ إِلَیْکَ، وَقَدَّمْتُهُمْ أَمامی وَبَیْنَ یَدَیْ حَوآئِجی‌به تحقیق به وسیله ایشان به درگاه تو طلب شفاعت می‌کنم، و مقدّم می‌کنم ایشان را پیش‌رویم و پیشاپیش حوائجم و نیازهایمإِلَیْکَ، وَأَنْ تُوزِعَنی شُکْرَ نِعْمَتِکَ فِی التَّوْفیقِ لِمَعْرِفَتِهِمْ،به سوی تو، و)می‌خواهم(این‌که مرا برای شکر این نعمتت که توفیق شناخت ایشان را عطا کردی،وَالْهِدایَةِ إِلی طاعَتِهِمْ، وَتَزیدَنی قُوَّةً فِی التَّمَسُّکِ بِعِصْمَتِهِمْ،و مرا به اطاعت‌شان رهنمون گردیدی موفّق نمائی، و نیروی مرا در چنگ زدن به دامن عصمت ایشان،وَالْإِقْتِداآءِ بِسُنَّتِهِمْ، وَالْکَوْنِ فی زُمْرَتِهِمْ، إِنَّکَ حَمیدٌ مَجیدٌ،و پیروی کردن از سنّت‌شان، و بودن در گروه و جمعیّت‌شان بیفزائی، که تو ستوده و باشکوهی.سُبْحانَ اللّهِ الدَّآئِمِ، فَکَّاکِ الْمَغارِمِ، رازِقِ الْبَهآئِمِ، لَیْسَ فی‌پاک و منزّه است خداوند همیشه پایدار، رهاکننده از وام‌ها و غرامت‌ها، روزی‌دهنده چهارپایان، دردَیْمُومِیَّتِهِ ابْتِدآءٌ وَلا زَوالٌ، وَلا فی أَبَدِیَّتِهِ انْتِهآءٌ وَلَا اسْتِقْبالٌ.پیوسته‌بودنش ابتدائی و انقطاعی نیست، و در جاودانگی‌اش نهایتی و پایانی نیست.أَللّهُمَّ إِنَّ هذا مَشْهَدٌ لایَرْجُو مَنْ فاتَتْهُ فیهِ رَحْمَتَکَ أَنْ یَنالَهاخداوندا؛ این، زیارتگاه و جایگاهی است که هر کس در آن رحمتت را از دست دهد امیدی نیست که‌فی غَیْرِهِ، وَلا أَحَدٌ أَشْقی مِن امْرَءٍ قَصَدَهُ مُؤَمِّلاً فَابَ عَنْهُدر غیر آن بدست آورد، و کِیسی

بدبخت‌تر نیست از شخصی که با امید و آرزو آهنگ آن کند وخآئِباً. أللّهُمَّ إِنّی أَعُوذُ بِکَ مِنْ سُوءِ الْإِیابِ، وَخَیْبَةِ الْمُنْقَلَبِ،محروم از آنجا بازگردد. خداوندا؛ براستی من به تو پناه می‌برم از بدی بازگشت، و ناامیدی برگشت،وَالْمُناقَشَةِ عِنْدَ الْحِسابِ، وَحاشاکَ یا رَبِّ أَنْ تُقْرِنَ طاعَةَو کاوش و بررسی هنگام حساب. و دور از شأن تو است - ای پروردگار من - که طاعت‌أُوْلِیآئِکَ بِطاعَتِکَ، وَمَعْصِیَتَهُمْ بِمَعْصِیَتِکَ، وَمُوالاتَهُمْ بِمُوالاتِکَ،اولیائت را با طاعت خود، و نافرمانی ایشان را با نافرمانی خود، و دوستی و ارادت ایشان را با دوستی و ارادت خود مقرون گردانیثُمَّ تُؤْنِسَ زآئِرَهُمْ، وَالْمُتَحَمِّلَ إِلی قُبُورِهِمْ مِنْ بُعْدِ الْبِلادِ، لاآنگاه زائر ایشان را که از شهر و دیار دوری بسوی مرقدشان آمده و تحمّل مشکلات نموده مأیوس و ناامید بازگردانی، نه‌وَعِزَّتِکَ لایَنْعَقِدُ عَلی ذلِکَ ضَمیری، إِذْ کانَتِ الْقُلُوبُ إِلَیْکَ‌به عزّت و اقتدارت سوگند؛ هرگز ضمیر و خاطر من بر چنین چیزی استوار نگشته، چون دل‌ها به سوی توبِالْجَمیلِ تُشیرُ، لاسِیَّما وَقَدْ أَمَرْتَ عِبادَکَ بِصِلَةِ السَّآئِلینَ،به خوبی و زیبائی اشاره می‌کند، مخصوصاً که بندگانت را به احسان کردن به گدایان،وَإِجازَةِ الْوافِدینَ، وَالْإِحْسانِ إِلَی الْمُسیئینَ، وَأَسْأَلُکَ بِماو پاداش دادن به واردشدگان، و نیکی کردن به گنهکاران دستور داده‌ای. و از تو می‌خواهم به آنچه‌خَصَّصْتَ مُحَمَّداً وَآلَهُ مِنَ الْعِنایاتِ، وَأَکْرَمْتَهُمْ بِأَحْسَنِ الصِّفاتِ،اختصاص داده‌ای محمّد و آل او را از عنایت‌ها، و گرامی داشته‌ای ایشان را به نیکوترین صفات،حَتّی بَرَزُوا عَلَی الْأَقْرانِ، فَجَعَلْتَهُمْ أَئِمَّةَ الزَّمانِ، وَشَرْطَتا سرآمد همتایان گردیدند، پس ایشان را امامان هر زمان، و شرطالْإیمانِ، حَیْثُ سَبَقُوا الْخَلائِقَ إِلی تَوْحیدِکَ، فَخَلَقْتَ نُورَهُمْایمان قرار دادی، چون آفریدگان را به توحید پیشی گرفتند، پس نور ایشان رامِنْ نُورِکَ، وَحَمَیْتَ أَجْسادَهُمْ مِنْ أَرْجاسِ الْکافِرینَ لِتَمام‌از نور خود آفریدی، و اجسادشان را از آلودگی‌ها و پلیدی‌های کافران بازداشتی و نگهداری فرمودی تاقَدَرِکَ فی رُؤَسآءِ الْمَخْلُوقینَ، إِلّا ما کَتَبْتَ لِیَ الرَّحْمَةَ الَّتی‌مقدّرات خود را در مورد سران آفریدگانت کامل کنی، که برای من رحمتی که‌کَتَبْتَها عَلی نَفْسِکَ، وَاجْتَبَیْتَنی لِنَفْسِکَ، وَخَلَّصْتَنی مِنْ تَبِعاتِ‌بر خودت لازم دانسته‌ای بنویسی، و مرا برای خودت برگزینی، و از حقوقی که از مردم به عهده من است رها سازی،خَلْقِکَ، وَقُلْتَ لِدُعآئی قَدْ اتَیْتُکَ یا عَبْدی ما سَأَلْتَنی، وَأَرَدْتُکَو در پاسخ دعایم بگویی: بنده‌ام آنچه از من درخواست نمودی به تو عطا کردم، و تو را خواستم‌حَیْثُ أَرَدْتَنی، بِفَضْلِکَ وَکَرَمِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ، وَعِزَّتِکَ یاچون مرا خواستی، به فضل و کرمت ای مهربانترین مهربانان. به عزّت و اقتدارت سوگند ای‌مَوْلایَ لَتَفْعَلَنَّ، سُبْحانَکَ طَوَتِ الْأَبْصارُ فی صُنْعِکَ مَدیدَتَها،مولای من؛ که با من چنین کنی، پاک و منزّهی؛ دیدگان در آفرینش تو راه به جائی نبرد،وَثَنَتِ الْأَلْبابُ عَنْ کُنْهکَ أَعِنَّتَها، فَأَنْتَ الْمُدْرِکُ غَیْرُ الْمُدْرَکِ،و خردها از فهم حقیقت ذاتت عنان

کشَید و درمانده گَشت، پس تو دریابنده‌ای و کسی تو را درنمی‌یابد،وَالْمُحیطُ غَیْرُ الْمُحاطِ، یا مَأْمَنَ الْخآئِفِ، وَکَهْفَ اللّاهِفِ،و تو بر همه چیز احاطه داری و چیزی بر تو احاطه ندارد. ای محلّ امن بیمناک، و پناهگاه اندوهگین،وَجُنَّةَ الْعآئِذِ، وَغَوْثَ اللّائِذِ، سُبْحانَکَ ما أَسْمَعَکَ إِذا نُودیتَ،و سپر پناه‌برنده، و فریادرس پناهنده. پاک و منزّهی؛ چه بسیار شنوائی هنگامی که تو را صدا زنند،وَأَنْصَتَکَ إِذا نُوجیتَ، وَأَرْحَمَکَ إِذَا اسْتُرْحِمْتَ. إِلهی ما طابَتِو)چه بسیار(گوش فرادهنده‌ای هنگامی که با تو راز و نیاز کنند، و)چه بسیار(رحم‌کننده‌ای هنگامی که از تو رحمت و مهربانی بجویند. خدای من؛الدُّنْیا إِلّا بِخِدْمَتِکَ، وَما طابَ الْقَبْرُ إِلّا بِمُؤانَسَتِکَ، وَما طابَتِدنیا گوارا نیست مگر آنکه در خدمت تو به کار رود، و قبر گوارا نیست مگر آنکه با همدمی تو توأم گردد، والْجَنَّةُ إِلّا بِمُخاطَبَتِکَ وَمُجاوَرَتِکَ، فَاجْعَلْنی مِنْ أَفْضَلِ عِبادِکَبهشت گوارا نیست مگر با گفتگوی تو و مجاورت تو همراه باشد، پس مرا از برترین بندگانت،وَأَهْلِ طاعَتِکَ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَکْرِمْو از اهل اطاعت و فرمانبرداریت قرار بده. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست، وأَوْلِیآئَکَ بِإِنْجازِ وَعْدِکَ، وَبَلِّغْهُمْ ما یَأْمُلُونَ مِنْ نَصْرِکَ، وَاکْفُفْاولیائت را با وفا کردن به وعده‌ات گرامی بدار، و به آنچه امید و آرزو دارند از یاریت برسان، وعَنْهُمْ بَأْسَ مَنْ نَصَبَ الْخِلافَ عَلَیْکَ، وَتَمَرَّدَ بِمَنْعَتِکَ عَلیخشم و عذاب کسانی را که پرچم مخالفت با تو را برداشته‌اند، و با مخالفت‌کردن با تو نسبت به آنچه منع کرده‌ایرُکُوبِ مُخالَفَتِکَ، وَحَقِّقْ لَنا تَقْدیرَ حِکْمَتِکَ فِی الْمَخْلُوقینَ،سرکشی نموده‌اند از ایشان باز بدار، و آنچه در نظر داری از حکمت و حکم و فرمانت نسبت به مخلوقاتت برای ما محقّق ساز،لِقَوْلِکَ الصَّادِقِ الْیَقینِ، »وَکانَ حَقّاً عَلَیْنا نَصْرُ الْمُؤْمِنینَ«(50)، یاکه در گفتار راست و یقینی خود فرموده‌ای: »بر ما حقّ و سزاوار و لازم است یاری کردن مؤمنان«، ای‌مَنْ أَسْکَنَ بُرُوقَ أَنْوارِهِ فی قُلُوبِ الْأَئِمَّةِ الْهادینَ، وَأَجالَکسی که درخشش انوارش در دل‌های امامان هدایتگر منزل کرده، ورُعُودَ الْمَهابَةِ فی صُدُورِ خُلَصآئِهِ الْمَعْصُومینَ، وَأَمْطَرَ سَحآئِبَرعد و غرّش هیبت و ترس در سینه برگزیدگان پاک و معصومش هجوم آورده، و ابرهای‌الْوَعیدِ فی عُقُولِ أُمَنآئِهِ الْمُخْبِتینَ، حَیْثُ وَصَفَهُمْ بِعِبادِهِبیم در عقل‌ها و اندیشه‌های امینان فرمانبردارش بارش نموده است، چون ایشان را به عنوان بندگان صالح والصَّالِحینَ، أَسْأَلُکَ یا مَوْلایَ بِمُحَمَّدٍ وَأَوْصِیآئِهِ الطَّیِّبینَ، أَنْشایسته خود توصیف فرمودی، از تو می‌خواهم ای مولای من؛ به حقّ محمّد و جانشینان پاکش که‌تُعْتِقَ رَقَبَتی، وَتَفْسَحَ فی أَجَلی، وَتُبَلِّغَنی فیهِ أَمَلی، وَکَمامرا آزاد گردانی، و در اجل و مهلت من توسعه دهی، و مرا در آن)مهلت(به آرزو برسانی، و همان‌گونه که‌أَکْمَلْتَ خَلْقی لِعِبادَتِکَ، وَعَقْلی بِمَعْرِفَتِکَ، فَارْضَ عَنّی، فَإِنّی‌آفرینش مرا برای عبادتت، و عقلم را با شناخت خویش کامل

گردانیدَی، پس از من خشنود باش، که من‌أعْلَمُ أنّی لا أصْلَحُ لِلْجَنَّةِ، وَأنْتَ تَعْلَمُ أنّی لا أصْبِرُ عَلَی النَّارِ،می‌دانم که صلاحیّت و شایستگی بهشت را ندارم، و تو می‌دانی که من تحمّل آتش را ندارم،أنَا الَّذی أحْلَلْتُ الْعُقُوبَةَ بِنَفْسی، وَأوْبَقْتُها بِالْمَعاصی جُهْدی،من کسی هستم که کیفر را بر خود روا داشتم، و با نافرمانی‌ها کوشش و تلاش خود را از بین بردم،1. سوره روم، آیه 47.
وَعَرَّضْتُها لِلْمَهالِکِ بِکُلِّ قُوَّتی، وَلَسْتُ بِذی قُوَّةٍ فَأَنْتَصِرَ، وَلاو خود را با تمام نیرو در معرض هلاکت و نابودی افکندم، و من قوّت و نیروئی ندارم تا غالب گردم، وذی عُذْرٍ فَأعْتَذِرَ، فَارْحَمِ انْکِساری وَتَضَرُّعی إِلَیْکَ یا مَوْلایَ،عذری ندارم تا عذر آورم، پس به شکستگی من و ناله و زاری‌ام به درگاهت رحم کن ای مولای من؛یا مَنْ لایُسْتَحْیی مِنْ مَسْأَلَتِهِ، وَلایُرْجَی الْعَفْوُ إِلّا مِنْ قِبَلِهِ،ای کسی که از درخواست کردن از او کسی شرمنده نمی‌شود، و جز از ناحیه او امید عفو و بخشش نمی‌رود،أَشْکُوا إِلَیْکَ ما لایَخْفی عَلَیْکَ، وَأَسْأَلُکَ ما لایَعْظُمُ عَلَیْکَ،به تو شکایت می‌کنم آنچه را که بر تو پنهان نیست، و از تو می‌خواهم آنچه را که بر تو بزرگ نیست،وَأَسْأَلُکَ بِکُلِّ قَسَمٍ یُوجِبُ الزُّلْفَةَ لَدَیْکَ، أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍو از تو درخواست می‌کنم به هر سوگندی که موجب تقرّب و منزلت یافتن نزد تو گردد، که بر محمّدوَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُعْطِیَ مُحَمَّداً وَالَ مُحَمَّدٍ أَفْضَلَ ما سَأَلَکَو آل محمّد درود فرستی، و عطا کنی به محمّد و آل محمّد برتر از آنچه‌لَهُمْ کُلُّ سآئِلٍ، وَأَجْزَلَ ما رَغِبَ إِلَیْکَ فیهِ کُلُّ راغِبٍ حَتَّی‌هر درخواست‌کننده‌ای برای ایشان خواسته است، و بیشتر از آنچه هر رغبت‌کننده‌ای در آن رغبت نموده به درگاهت، تافُضِّلَهُمْ عَلی جَمیعِ خَلْقِکَ، وَزِدْهُمْ بَعْدَ ذلِکَ ما أَنْتَ أَهْلُهُ مِنْآنکه آنان را بر تمام آفریدگانت برتری بخشی، و فراتر از آن، آنچه تو شایسته آن هستی ازکَرَمِکَ وَطَوْلِکَ، أَسْأَلُکَ یا مَوْلایَ سُؤالَ الْمُتَمَسِّکِ بِحَرَمِکَ،کرم و لطفت بر ایشان بیفزایی، از تو درخواست می‌کنم ای مولای من درخواست کسی که به حرم تو پناه آورده،اَلْمُفْتَقِرِ مِنْ نَظَرِکَ، یا مَوْلایَ إِنَّ الْعَرَبَ إِذَا اسْتُجیرَ بِأَطْنابِو محتاج نظر لطف تو است، ای مولای من؛ در میان عرب رسم است که اگر کسی به درب و دیوار خانه آن‌ها پناهنده شودبُیُوتِها أَجارَتْ، وَأَنْتَ سَیِّدُ الْعَرَبِ وَالْعَجَم، وَقَدِ اسْتَجَرْتُاو را پناه دهند، و تو سرور عرب و عجم هستی، و من پناهنده گشته‌امبِرُکْنٍ مِنْ أَرْکانِ تَوْحیدِکَ، وَبَیْتٍ مِنْ بُیُوتِ نَبِیِّکَ، وَتُرْبَةٍ مِنْ‌به رکن و پایه‌ای از پایه‌های توحیدت، و خانه‌ای از خانه‌های پیامبرت، و تربتی ازتُرَبِ خُلَفآئِکَ، اَلَّذینَ أَظْهَرُوا سُلْطانَکَ، وَأَقامُوا أَحْکامَکَ، یاتربت‌های)پاک(جانشینانت که سلطنت تو را آشکار نمودند، و احکامت را بپا داشتند، ای‌مُغیثُ أَغِثْنی، فَلِهذِهِ الشِّدَّةِ رَجَوْتُکَ، یا مَوْلایَ أَسْأَلُکَ بِأَسْمائِکَ‌فریادرس؛ به فریادم برس، برای رفع این سختی و دشواری به تو چشم امید دوخته‌ام، ای مولای من؛

از تو می‌خواهم به نام‌هایت‌الّتی کَتَبْتَها عَلی قُلُوبِ أصْفِیآئِکَ بِمُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ اُمَنآئِکَ، فَعَرَفُواکه بر دل‌های برگزیدگانت)یعنی(محمّد و آل محمّد که امینان توأند نوشتی، پس شناختندما عَرَّفْتَهُمْ، وَفَهِمُوا ما فَهَّمْتَهُمْ، وَعَقَلُوا ما أَوْجَبْتَ إِلَیْهِمْ مِنْ‌آنچه به آنها شناساندی، و فهمیدند آنچه به آن‌ها فهماندی، و درک کردند و اندیشه نمودند آنچه ازخَصآئِصِکَ وَعَزآئِمِکَ، وَضَرَبْتَ أَمْثالَهُمْ، وَأَتْرَتَ بُرْهانَهُمْ،ویژگی‌هایت و دستوراتت به ایشان وحی فرمودی، آنگاه آنان را الگو قرار دادی و برهان و دلیل‌شان را روشن ساختی،وَقَرَنْتَ بِاسْمِکَ أَسْمآئَهُمْ إِلّا خَلَّصْتَنی مِنْ کُلِّ سُوءٍ أَنَا فیهِ، یاو نام‌شان را قرین نام خودت گردانیدی، که مرا از هر بدی که بدان دچارم رها سازی، ای‌مُخَلِّصَ الشَّجَرِ مِنْ بَیْنِ رَمْلٍ وَطینٍ وَمآءٍ، وَیا مُخَلِّصَ اللَّبَنِ‌رهائی‌بخش درخت از میان ریگ و گِل و آب، و ای رهائی‌بخش شیرمِنْ بَیْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ، وَیا مُخَلِّصَ النّارِ مِنْ بَیْنِ الْحَدیدِ وَالْحَجَرِ،از میان چرک و خون، و ای رهائی‌بخش آتش از میان آهن و سنگ،وَیا مُخَلِّصَ الْوَلَدِ مِنْ بَیْنِ مَشیمَةٍ وَرَحِمٍ، وَیا مُخَلِّصَ الرُّوحِو ای رهائی‌بخش نوزاد از میان مشیمه)پوستی که بچّه در رحم در آن باشد(و رحم مادر، و ای رهائی‌بخش روحمِنْ بَیْنِ الْأَحْشآءِ وَالْأَمْعآءِ، خَلِّصْنا مِنْ أَهْوالِ یَوْمِ الْقِیامَةِ،از میان احشاء و امعاء)که درون شکم آدمی است(، ما را از هول و هراس روز قیامت رهائی بخش،إِلهی إِذا لَمْ تَفْعَلْ بی ما اُریدُ فَصَیِّرْنی عَلی ما تُریدُ، سَیِّدی‌خدای من؛ هنگامی که آنچه می‌خواهم نسبت به من انجام نمی‌دهی، پس مرا بر آنچه تو می‌خواهی بگردان، سرور من؛کَیْفَ أَفْرَحُ وَقَدْ عَصَیْتُکَ، وَکَیْفَ أَحْزَنُ وَقَدْ عَرَفْتُکَ، وَکَیْفَچگونه شادمان باشم در حالی‌که نافرمانی تو نمودم؟ و چگونه غمناک باشم در حالی‌که تو را شناختم؟ و چگونهأَدْعُوکَ وَأَنَا عاصٍ، وَکَیْفَ لا أَدْعُوکَ وَأَنْتَ کَریمٌ، أَیْنَ مُغْرِقُ‌تو را بخوانم در حالی‌که آلوده و گنه‌کارم؟ و چگونه تو را نخوانم در حالی‌که تو کریم و بزرگواری؟ کجاست غرق‌کننده‌فِرْعَوْنَ لِمُوسی، أَیْنَ ناصِرُ مُحَمَّدٍ یَوْمَ بَدْرٍ، أَیْنَ ناصِرُ عَلِیّ‌فرعون به خاطر موسی؟ کجاست یاری‌کننده حضرت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم در روز جنگ بدر؟ کجاست یاری‌کننده حضرت علی‌علیه السلامیَوْمَ الْأَحْزابِ، أَیْنَ أَجِدُکَ یا مَوْلایَ، بَلْ أَیْنَ لا أَجِدُکَ وَأَنْتَ‌در روز جنگ احزاب؟ کجا تو را بیابم ای مولای من؟ بلکه کجا تو را نیابم که توأَقْرَبُ إِلَیَّ مِنْ حَبْلِ الْوَریدِ، أَنْزِلُ عَلَیْکَ إِذا نَزَلْتُ، وَأَرْحَلُ‌از رگ گردن نزدیکتری، بر تو فرود می‌آیم هنگامی که فرود آیم، وإِلَیْکَ إِذا رَحَلْتُ، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ، وَارْحَمْ صَوْتی مِنْ‌به سوی تو کوچ می‌کنم هنگامی که کوچ کنم، پس بر محمّد و آل او درود فرست، و درَبَیْنِ الْمُصَوِّتینَ، وَلاتَجْبَهْنی بِالرَّدِّ یا أَرْحَمَ الرّاحِمینَ، رَبِّ قَدْمیان صدازنندگان به صدای من رحم کن، و دست رد به سینه‌ام مزن ای مهربانترین مهربانان. پروردگارا؛أَجَبْتُکَ فَأَجِبْنی، وَسَأَلْتُکَ فَأَعْطِنی، وَارْضَ عَنّی فَقَدْ أَرْضَیْتَنی‌تو را اجابت کردم پس مرا اجابت کن، و از تو درخواست

نمودم پس مرا عطا کن، و از من راضی و خشنود باش که تو به راستی مرا راضی و خشنودبِحَقِّ اُمَنآئِکَ وَأَمینِکَ، وَأَصْفِیآئِکَ وَصَفِیِّکَ مُحَمَّدِنِ الْمَحْمُودِ،گردانیدی، به حقّ امینانت و امینت، و به حقّ برگزیدگانت و برگزیده‌ات)حضرت(محمّدصلی الله علیه وآله وسلم)آن(ستوده‌شده،ذِی الْمَقامِ الْمَشْهُودِ، وَالْحَوْضِ الْمَوْرُودِ، وَبِحَقِّ الرِّسالَةِ الَّتی‌که صاحب مقام مشهود است، و صاحب حوضی است که بر آن وارد شوند، و به حقّ رسالتی که‌أَدَّاها، وَالْعِبادَةِ الَّتِی اجْتَهَدَ فیها، وَالْمِحْنَةِ الَّتی صَبَرَ عَلَیْها،آن را به انجام رسانید، و عبادتی که در آن تلاش کرد، و به غم‌ها و غصّه‌هائی که بر آن‌ها صبر و شکیبائی نمود،وَالْمَعْرِفَةِ الَّتی دَعا إِلَیْها، وَالدِّیانَةِ الَّتی حَضَّ عَلَیْها، وَبِحَقّ‌و معرفت و شناختی که به سوی آن مردم را فراخواند، و دین و دیانتی که بر آن برانگیخت، و به حقّ‌أَقْوالِهِ الْحَکیمَةِ، وَأَفْعالِهِ الْکَریمَةِ، وَمَقاماتِهِ الْمَشْهُودَةِ،گفتار حکیمانه، و رفتار کریمانه، و مقام‌ها و جایگاههای مشاهده‌شده،وَساعاتِهِ الْمَعْدُودَةِ، أَنْ تُصَلِّیَ عَلَیْهِ وَعَلی عِتْرَتِهِ الْمَخْلُوقینَ‌و ساعت‌های ارزشمند شمرده‌شده‌اش، که بر او و بر عترتش که‌مِنْ لَحْمَتِهِ، اَلسَّادَةِ الْمُتَّقینَ مِنْ تَبِعَتِهِ، وَالْقآئِمینَ مَقامَهُ فی‌از گوشت و خون او آفریده شده‌اند، آن سروران پرهیزکار که پس از اویند، و عهده‌دار منصب او دربَلاغِ رِسالَتِهِ، وَالْمَخْصُوصینَ مِنْ قَرابَتِهِ بِأَبْنآئِهِ وَعِتْرَتِهِ، عَلِیّ‌ابلاغ پیام و رسالتش هستند، و آن‌ها که اختصاص دارند به خویشاوندی او به سبب فرزندان و عترتش)حضرت(علی‌علیه السلام‌وَأَوْلادِهِ الْمُطَهَّرینَ بِطَهارَتِهِ، وَأَنْ تَمْسَحَ ما بی بِیَمینِکَ الشَّافِیَةِ،و فرزندان او که به طهارت و پاکی او آن‌ها نیز پاکند، که دستی بر سر و روی من با آن دست شفابخش خود بکَشی،وَأَنْ تَنْظُرَ إِلَیَّ بِعَیْنِکَ الرَّاحِمَةِ، وَأَنْ تَرْزُقَنِی الْعَفْوَ وَالْعافِیَةَ،و نگاهی با دیدگان رحمتت بر من بیفکنی، و عفو و عافیت را به من روزی گردانی.رَبِّ لاتُخَیِّبْ رَجآئی، فَإِنَّهُ مَنُوطٌ بِکَ، وَلاتُصْفِرْ کَفّاً مَمْدُودَةً‌پروردگارا؛ امید من را که تنها به تو وابسته و پیوسته است ناامید مفرما، و دستی را که به درگاهت دراز شده خالی برمگردان،إِلَیْکَ، وَلاتُذِلَّ نَفْساً عَزیزَةً‌بِمَعْرِفَتِکَ، وَلاتَسْلُبْ عَقْلاًمُسْتَضیئاً‌و جانی را که به معرفت تو عزیز گشته خوار و ذلیل مکن، و عقلی را که‌بِنُورِ هِدایَتِکِ، وَلاتَقْدِرْ عَیْناً فَتَحْتَها بِنِعْمَتِکَ، وَلاتُخْرِسْ لِساناً‌به نور هدایت تو روشن گشته از من مگیر، و چشمی را که به نعمت خویش گشوده‌ای تنگ مگردان، و زبانی را که‌عَوَّدْتَهُ الثَّنآءَ عَلَیْکَ، وَکَما کُنْتَ أَوْلی بِالْفَضْلِ فَکُنْ أَوْلی‌به ثناگوئی خویش عادت داده‌ای گنگ مساز، و همان‌گونه که به فضل ابتداکننده بوده‌ای، پس‌بِالْإِحْسانِ؛ اَلنَّاصِیَةُ بِیَدِکَ، وَالْوَجْهُ صانٍ لَکَ، وَالْخَیْرُ مُتَوَقَّعٌ مِنْکَ،به احسان و نیکی آغازکننده باش، زمام امر به دست تو است، و چهره خوار است برای تو، و خیر و خوبی از تو انتظار می‌رود،وَالْمَصیرُ عَلی کُلِّ حالٍ إِلَیْکَ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلَی الْأُمِّیِّ مُحَمَّدٍ،و به هر حال بازگشت همه به سوی تو است. خداوندا؛ درود فرست بر آن پیامبر

اَمّی)حضرت(محمّدصلی الله علیه وآله وسلم،وَالّهاشِمِیِّ أحْمَدٍ، وَالنَّبِیِّ الْعاقِبِ، وَالرَّسُولِ الْعَرَبِیِّ الْمَکِّیِّکه نسب هاشمی دارد و نامش احمد است، پیامبری که جانشین نیکوی گذشتگان و آخرین آنان است، و فرستاده و رسولی که از نژاد عرب، اهل مکّه‌الْمَدَنِیِّ، اَلسِّراجِ الْمُضیءِ، اَلسَّیِّدِ الْکَمِیِّ الْحَمِیِّ الْبَهِیِّ الْوَضیءِو مدینه است،)او(چراغ فروزنده، سرور دلیر، حمایتگر، خوش‌سیما، نورانیالرَّضِیِّ السَّخِیِّ التَّقِیِّ، صاحِبِ الْوِقارِ وَالسَّکینَةِ، اَلْمَدْفُونِ فی‌پسندیده، سخاوتمند، پرهیزکار، صاحب متانت و بردباری و آرامش، مدفون درالْمَدینَةِ، اَلْعَبْدِ الْمُؤَیَّدِ، وَالرَّسُولِ الْمُسَدَّدِ، وَالْمُصْطَفَی الْأَمْجَدِ،)شهر(مدینه است،)او(بنده‌ای مورد تأیید، و فرستاده‌ای نیکوکردار و استوار، و برگزیده‌ای باشکوه،أَبِی الْقاسِمِ مُحَمَّدٍ. أَللّهُمَّ وَصَلِّ عَلَی السَّیِّدِ الْمُطَهَّرِ، وَالْإِمامِ)کنیه‌اش(ابوالقاسم)و نام زیبایش(محمّد است. خداوندا؛ و درود فرست بر آن سرور پاک، و پیشوایالْمُظَفَّرِ، وَالشُّجاعِ الْغَضَنْفَرِ، أَبی شُبَیْرَ وَشَبَرَ، اَلْأَنْزَعِ الْبَطینِ،پیروزمند، و شجاع شیر بیشه، پدر شبیر و شبر)حسنینعلیهما السلام(، بریده‌شده از شرک و سرشار از علم و دانش،وَالْأَشْرَفِ الْمَکینِ، وَالْعِلْمِ الْمُبینِ، وَالنَّاصِرِ الْمُعینِ، وَلِیّو شرافتمند توانا، و نشانه آشکار، و یار مددکار، و سرپرستاَلدّینِ، اَلْمَرْضِیِّ الْمُخْلِصِ الصَّفِیِّ، اَلْمَدْفُونِ بِالْغَرِیِّ، لَیْثِ بَنی‌دین، مورد رضایت و پسند، بااخلاص، باصفا، مدفون در)سرزمین(نجف، شیری از تبارغالِبٍ، أَبِی الْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِ أَبی طالِبٍ. أَللّهُمَّ وَصَلِّ عَلَی‌شکست‌ناپذیران،)او که کنیه‌اش(ابوالحسن)و نام مبارکش(علیّ بن ابی طالب)است(. خداوندا؛ و درود فرست بر آن‌السَّیِّدَةِ الْجَلیلَةِ الْکَریمَةِ النَّبیلَةِ، ذاتِ الْأَحْزانِ الطَّویلَةِ فی‌بانوی عظیم‌الشّأن بزرگوار گرامی، صاحب غم‌ها و غصّه‌های طولانی درالْمُدَّةِ الْقَلیلَةِ، اَلْمَدْفُونَةِ سِرّاً، اَلْمَغْصُوبَةِ جَهْراً، اَلْمَجْهُولَةِمدّت کوتاه)عمر(، مظلومه‌ای که پنهان دفن شد، و آشکارا حقّش را غصب کردند،قَدْراً، اَلْمَخْفِیَّةِ قَبْراً، اَلْإِنْسِیَّةِ الْحَوْراءِ، فاطِمَةَ الزَّهْراءِ. أَللّهُمّقدر و ارزش او ناشناخته، قبرش مخفی ماند، او که حوریّه و فرشته‌ای از لباس انسان،)و نام مقدّسش(فاطمه زهرا)است.(خداوندا؛ وَصَلِّ عَلَی السَّیِّدِ الْمُجْتَبی، اَلْإِمامِ الْمُرْتَجی، سِبْطِ الْمُصْطَفی،و درود فرست بر سرور برگزیده، پیشوائی که دلدادگان به او چشم امید دارند، سبط پیامبر مصطفی،وَلَدِ الْمُرْتَضی، اَلشَّفیعِ ابْنِ الشَّفیعِ، اَلْمَقْتُولِ بِالسَّمِّ النَّقیعِ،فرزند علیّ مرتضی، شفاعت‌کننده فرزند شفاعت‌کننده، آنکه با زهر کشنده به شهادت رسید،اَلْمَدْفُونِ بِأَرْضِ الْبَقیعِ، اَلْعالِمِ بِالْفَرآئِضِ وَالسُّنَنِ، صاحِبِدر سرزمین بقیع دفن گردید، دانا و آگاه به همه واجبات و مستحبّات، دارنده‌الْجُودِ وَالْمِنَنِ، أَبی مُحَمَّدِنِ الْحَسَنِ. أَللّهُمَّ وَصَلِّ عَلَی السَّیِّدِجود و بخشش و احسان،)کنیه‌اش(ابو محمّد)و نام مبارکش(حسن)است(. خداوندا؛ و درود فرست بر آن سرورالزَّاهِدِ،)وَ(الْإِمام الْعابِدِ، اَلرَّاکِعِ

السَّاجِدِ، قَتيلِ الْكافِرِ الْجاحِدِ،زاهد و پيشواى عابد، او كَه بَه حقَ براى خداَ ركوع و سجده كرد، به دست كافرى كه منكر حق بود به شهادت رسيد،صاحِبِ الْمِحْنَةِ وَالْبَلآءِ، اَلْمَدْفُونِ بِأَرْضِ كَرْبَلآءَ، مَوْلَى الثَّقَلَيْنِ،صاحب غم و اندوه و بلا، دفن‌شده در سرزمين كربلا، مولاى دو جهان‌أبى عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ. أَللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلى أَبِى الْأَئِمَّةِ، وَسِراجِ)حضرت(اباعبداللّه امام حسين‌عليه السلام. خداوندا؛ و درود فرست بر پدر امامان، و چراغ فروزان‌الْأُمَّةِ، وَكاشِفِ الْغُمَّةِ، وَمُحْيِ السُّنَّةِ، وَوَلِيِّ النِّعْمَةِ، وَسَنِىّ‌اُمّت، و برطرف‌كننده غم و اندوه، و زنده‌كننده سنّت، و صاحب نعمت، و باالْهِمَّةِ، وَرَفيعِ الرُّتْبَةِ، وَصاحِبِ النُّدْبَةِ، اَلْمَدْفُونِ فى أَرْضِ‌همّت بلند، و مرتبه والا، و دارنده ندبه‌ها و ناله‌ها، دفن‌شده در سرزمين‌طَيْبَةِ، زَيْنِ الْعابِدينَ، عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ. أَللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلى قَمَرِپاک)مدينه(، زينت عبادت‌پيشه‌گان،)حضرت(علىّ بن الحسين‌عليهما السلام. خداوندا؛ و درود فرست بر ماه‌الْأَقْمارِ، وَنُورِ الْأَنْوارِ، وَسَيِّدِ الْأَبْرارِ، وَقآئِدِ الْأَخْيارِ، اَلْإِمامِ‌ماه‌رويان، و روشنى روشنى‌ها، و سرور نيكان، و رهبر خوبان، پيشواى‌الْوَجيهِ، اَلْمَدْفُونِ عِنْدَ جَدِّهِ وَأَبيهِ، اَلْحِبْرِ الْمَلِىِّ عِنْدَ الْعَدُوِّآبرومند، دفن‌شده در كنار جدّ و پدرش، دانشمند سرشار از علم و دانش نزد دشمن‌وَالْوَلِىِّ، أَبى جَعْفَرِنِ الْباقِرِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِىٍّ. أَللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَى‌و دوست، ابو جعفر امام باقر)حضرت(محمّد بن على‌عليهما السلام. خداوندا؛ و درود فرست بر آن‌الصَّادِقِ الصِّدّيقِ، اَلْعالِمِ الْوَثيقِ، اَلْحَليمِ الشَّفيقِ، اَلْهادى إِلَى‌راست‌گفتار درست‌كردار، دانَاى مورد اطمينان، پردبار دلسوز، هدايتگر به‌الطَّريقِ، ساقى شيعَتِهِ مِنَ الرَّحيقِ، وَمُبَلِّغِ أَعْدآئِهِ إِلَى الْحَريقِ،راه مستقيم، سيراب‌كننده شيعيانش از شراب خالص، و رساننده دشمنانش به طرف آتش،صاحِبِ الشَّرَفِ البَديعِ، وَالْفَضْلِ الْجَميعِ، اَلَّذى شُرِّفَتْ بِجَسَدِهِ‌صاحب شرافتى عالى و فضيلتى جامع،)كسى(كه با جسم‌الطَّاهِرِ أَرْضُ الْبَقيعِ، اَلْإِمامِ الْمُمَجَّدِ أَبى عَبْدِاللَّهِ جَعْفَرِ بْن‌پاک او سرزمين بقيع شرافت يافت، پيشواى باعظمت)حضرت(ابا عبداللّه جعفر بن‌مُحَمَّدٍ. أَللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَى السَّيِّدِ الْكَريمِ، وَالْإِمامِ الْحَليمِ،محمّدعليهما السلام. خداوندا؛ و درود فرست بر سرور بزرگوار، و پيشواى بردبار،اَلصَّابِرِ الْكَظيمِ، سَمِيِّ الْكَليمِ، قآئِدِ الْجَيْشِ، اَلْمَدْفُونِ بِمَقابِرِشكيبائى كه خشم خود را فرو مى‌نشانيد، همنام موساى كليم، زمامدار و سردار لشكر، دفن‌شده در مقبره‌هاى‌قُرَيْشٍ، صاحِبِ الْمَحَلِّ الْأَنْوَرِ، وَالشَّرَفِ الْأَظْهَرِ، أَبى إِبْراهيمَ‌قريش، داراى جايگاهى نورانى، و شرافتى درخشان،)حضرت(ابا ابراهيم‌مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ. أَللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَى الْإِمامِ الْمَعْصُومِ، وَالْغَريبِ‌موسى بن جعفرعليهما السلام. خداوندا؛ و درود فرست بر امام معصوم، و غريب‌الْمَظْلُومِ، وَالشَّهيدِ الْمَسْمُومِ، وَالْقَتيلِ الْمَرْحُومِ)الْمَحْرُومِ(،ستمديده، و شهيد مسموم‌شده، و كشته‌شده‌اى كه مورد رحمت واقع شده)از حقّ خود محروم

گشته(،وَالْعَلیمِ الْمَکْتُومِ، وَالْبَدْرِ بَیْنَ النَّجُومِ، شَمْسِ الشَّمُوسِ، وَأنیسِو دانائی که از اسرار نهان آگاه بود و دم نمی‌زد، و ماه درخشان در میان ستارگان، خورشید خورشیدها، و همدم‌النُّفُوسِ، اَلْمَدْفُونِ فی أَرْضِ طُوسٍ، اَلرَّضِیِّ الْمُرْتَضی، اَلسَّیِّدِجان‌ها، که پیکر پاکش در سرزمین طوس مدفون گردید،)او(مایه خشنودی و پسندیده، سروری‌الْمُجْتَبی، وَالْإِمامِ الْمُرتَجی، أَبِی الْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی‌برگزیده، و پیشوائی بود که همگان چشم امید به درگاهش داشته و دارند،)حضرت(ابا الحسن علیّ بن موسی‌الرِّضا. أَللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَی الْإِمامِ الْعالِمِ الْعامِلِ، وَالشُّجاعِ‌الرضاعلیهما السلام. خداوندا؛ و درود فرست بر آن دانای عمل‌کننده، و شجاع‌الْکامِلِ، اَلْمَذْکُورِ فِی الْهِدایَةِ وَالرَّشادِ، جَوادِ الْأَجْوَدِ، اَلْاخِذِکامل، آنکه عهده‌دار هدایت و رهبری خلق، و در میان بخشنده‌ها بخشنده‌تر، دستگیرمِنْ شیعَتِهِ بِالْأَعْضادِ عِنْدَ قِیامِ الْأَشْهادِ، اَلْمَدْفُونِ بِأَرْضِ بَغْدادَ،شیعیانش در محشر و روز رستاخیز در حضور حاضران است، و پیکر پاکش در سرزمین بغداد مدفون گشت،اَلْإِمامِ الْهاشِمِیِّ، وَالنُّورِ الْأَحْمَدِیِّ، اَلْمُلَقَّبِ بِالتَّقِیِّ، اَلْمُکَنَّیآن پیشوای هاشمی‌نسب، و نور تابان از سلسله احمد، که لقب مبارکش تقی، و کنیه‌اش‌بِأَبی جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیّنِ الْجَوادِ. أَللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَی الْإِمامَیْنِ‌ابا جعفر،)حضرت(محمّد بن علی امام جوادعلیه السلام. خداوندا؛ و درود فرست بر دو پیشوای‌الْعالِمَیْنِ، اَلْأَعْلَمَیْنِ النَّقِیَّیْنِ، اَلسَّیِّدَیْنِ الْفاضِلَیْنِ الْحِبْرَیْنِ،دانا، دو پرحم هدایت، دو مهتر سرور، دو فاضل دانشمند،وارِثَیِ الْمَشْعَرَیْنِ، وَأَهْلَیِ الْحَرَمَیْنِ، کَهْفَیِ التُّقی، وَذَخیرَتَیِ‌دو وارث مشعر و منی، و دو اهل مکّه و مدینه، دو اسطوانه تقوا، و دو ذخیره‌الْوَری، طَوْدَیِ النُّهی، اَلْمَدْفُونَیْنِ بِسُرَّ مَنْ رَأی، کافِیَ الْمِحَنِ،برای روز نیاز مردم، دو کوه عقل و خرد، دو مدفون‌گشته در سامرّاء، دو کفایت‌کننده غم‌ها و غصّه‌ها،أَبِی الْحَسَنِ عَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَأَبی مُحَمَّدِنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِیٍّ.)حضرت(ابا الحسن علیّ بن محمّدعلیهما السلام و)حضرت(ابا محمّد حسن بن علی‌علیهما السلام.أَللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَی الدَّعْوَةِ النَّبَوِیَّةِ، وَالْأُصُولِ)وَالصَّوْلَةِ(خداوندا؛ و درود فرست بر صاحب دعوت نبوی، و حمله‌های‌الْحَیْدَرِیَّةِ، وَالشُّهُبِ الْفاطِمِیَّةِ، وَالصَّلاةِ الْحَسَنِیَّةِ، وَالشَّجاعَةِحیدری، و درخشش فاطمی، و نیایش حسنی، و شجاعت‌الْحُسَیْنِیَّةِ، وَالْعِبادَةِ السَّجّادِیَّةِ، وَالْمَاثِرِ الْباقِرِیَّةِ، وَالْاثارِحسینی، و عبادت و پرستش سجّادی، و مفاخر باقری، و آثارالْجَعْفَرِیَّةِ، وَالْعُلُومِ الْکاظِمِیَّةِ، وَالْحُجَجِ الرَّضَوِیَّةِ، وَالشُّرُوحِ‌جعفری، و علوم و دانش کاظمی، و حجّت‌ها و دلایل رضوی، و بیانات‌الْجَوادِیَّةِ، وَالسّیرَةِ الْهادِیَّةِ، وَالْهَیْبَةِ الْعَسْکَرِیَّةِ، اَلْقآئِمِ بِالْحَقِّ،جوادی، و سیره و روش هادی، و هیبت عسکری، آن قیام‌کننده به حقّ،وَالدَّاعی إِلَی الصِّدْقِ، کَلِمَةِ اللَّهِ، أَمانِ اللَّهِ، حُجَّةِ اللَّهِ، اَلْقآئِمِو فراخواننده به صدق و راستی، نشانه خدا، امان خدا، حجّت خدا، بپا دارنده‌بِالْقِسْطِ اللَّهِ، اَلذَّابِّ عَنْ حَرَمِ اللَّهِ، اَلنَّاصِرِ لِدینِ اللَّهِ، اَلْحُجَّةِ بْن‌عدل و

داد الهیَ، دفاع‌کننده از حریم پروردگار، یاری‌کنندَه دینَ خدا،)حضرتَ(حجّت فرزندالْحَسَنِ بْنِ عَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیِّ بْنِ مُوسَی بْنِ جَعْفَرِ بْنِامام حسن عسکری فرزند امام هادی فرزند امام جواد فرزند امام رضا فرزند امام کاظم فرزند امام صادق فرزندمُحَمَّدِ بْنِ عَلِیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ، أَخِی الْحَسَنِ بْنِ عَلِیِّ بْنِ أَبی طالِبٍ،امام باقر فرزند امام سجّاد فرزند امام حسین،)و او(برادر امام حسن فرزند)حضرت(علیّ بن ابی طالب است،أَخی رَسُولِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِاللَّهِ بْنِ عَبْدِالْمُطَّلِبِ بْنِ هاشِمٍ،)و آن حضرت(برادر رسول خدا)حضرت(محمّد فرزند عبداللّه فرزند عبدالمطّلب فرزند هاشم می‌باشد،صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ. أَللَّهُمَّ بِحَقِّهِمْ أَتَوَسَّلُ إِلَیْکَ أَنْ تُصَلِّیَدرود و صلوات خداوند بر همه آنان باد. خداوندا؛ به حقّ ایشان به درگاهت توسّل می‌جویم که بر آنان درود فرستی،عَلَیْهِمْ، وَأَنْ تَرْحَمَ غُرْبَتی فِی الدُّنْیا، وَصَرْعَتی عِنْدَ الْمَوْتِ،و رحم کنی بر غربت و تنهائی من در دنیا، و بر زمین‌افتادنم هنگام مرگ،وَوَحْشَتی فِی الْقَبْرِ، وَذُلَّ مَقامی إِذا عَرَضْتُ عَلَیْکَ. أَللَّهُمَّ لَکَو وحشتم در قبر، و ذلیلانه ایستادنم در پیشگاهت هنگامی که بر تو وارد گردم. خداوندا؛ تو راالْحَمْدُ مِثْلَ ما حَمِدْتَ بِهِ نَفْسَکَ، وَحَمِدَکَ بِهِ الْحامِدُونَ،ستایش می‌کنم مانند آنچه به آن خود را ستوده‌ای، و ستایش‌کنندگان به آن تو را ستوده‌اند،وَمَجَّدَکَ بِهِ الْمُمَجِّدُونَ، وَکَبَّرَکَ بِهِ الْمُکَبِّرُونَ، وَعَظَّمَکَ بِهِو ثناگویان تو را به آن ثنا گفته‌اند، و بزرگ‌دارندگان تو را به آن بزرگ داشته‌اند، والْمُعَظِّمُونَ حَتَّی یَکُونَ لَکَ مِنّی وَحْدی فی کُلِّ طَرْفَةِ عَیْنٍ واصِلًاتعظیم‌کنندگان تو را به آن تعظیم نموده‌اند تا آنکه برسد برای تو تنها از طرف من در هر چشم بهم زدنی‌مِنْ حَمْدِکَ مِثْلَ حَمْدِ الْحامِدینَ، وَتَوْحیدِ أَصْنافِ الْمُخْلِصینَ،از ستایش همه ستایش‌کنندگان، و توحید همه اهل اخلاص،وَتَقْدیسِ أَجْناسِ الْعارِفینَ، وَثَناآءِ جَمیعِ الْمُهَلِّلینَ، وَمِثْلَ ماو تقدیس و منزّه دانستن همه اهل عرفان، و ثناگوئی همه تهلیل کنندگان یعنی »لا إله إلاّ اللّه« گویان، و مانند آنچه‌أَنْتَ بِهِ عارِفٌ وَمَحْجُوبٌ مِنْ جَمیعِ خَلْقِکَ مِنَ الْحَیَوانِ،تو به آن عارف و آشنائی و از همه آفریدگانت از زندگان محجوب و پنهان است،وَأَرْغَبُ إِلَیْکَ فی بَرَکَةِ ما أَنْطَقْتَنی بِهِ مِنْ حَمْدِکَ، فَما أَیْسَرَ ماو با التماس از تو می‌خواهم در برکت دادن آنچه به آن زبانم را گویا ساختی از ستایشت، پس چه اندک است آنچه‌کَلَّفْتَنی مِنْ حَقِّکَ، وَأَعْظَمَ ما وَعَدْتَنی عَلی شُکْرِکَ، إِبْتَدَأْتَنی‌مرا تکلیف نموده‌ای از حقّ خود، و چه عظیم و بسیار است آنچه مرا وعده فرموده‌ای بر شکرگزاریت، توبِالنِّعَمِ فَضْلًا وَطَوْلًا، وَأَمَرْتَنی بِالشُّکْرِ حَقّاً وَعَدْلًا، وَوَعَدْتَنی‌به لطف و احسان ابتدا کردی به نعمت‌ها، و به حقّ و عدل دستور دادی مرا به شکرگزاری، و وعده کردی‌عَلَیْهِ أَضْعافاً وَمَزیداً، وَأَعْطَیْتَنی مِنْ رَأْفَتِکَ واسِعاً کَثیراً،که بر آن بیفزائی و نعمتت را چند برابر کنی، و از روی مهربانی عِطای بسیارِ به من نمودی،وَسَأَلْتَنی مِنْهُ یَسیراً صَغیراً، وَاصْطَفَیْتَ مُحَمَّداً

بِأعْظَمِ الشَّأنِ،و در مقابل از من درخواستی اندک و آسان فرمودی، و)حضرت(محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را برای بزرگترین مأموریّت برگزیدی،وَأَوْجَبْتَ بِهِ وَبِعِتْرَتِهِ الْأَمانَ، فَبِحَقِّهِمْ عَلَيْکَ أَسْأَلُکَ أَنْ تَغْفِرَ لی‌و به وجود او و عترت پاکش مردم را از امن و امان برخوردار ساختی، پس به حقّی که ایشان بر تو دارند از تو می‌خواهم که بیامرزی‌ما لایَسَعُهُ إِلّا مَغْفِرَتُکَ، وَلایَلْحَقُهُ إِلّا عَفْوُکَ، فَلَيْسَ لِأَمْرِکَ‌نسبت به من آنچه جز مغفرت و آمرزش تو آن را فراگیر نیست، و جز عفو و گذشت تو آن را ملحق نمی‌سازد، پس امر و فرمان تو رامُدْفِعٌ، وَلا عَنْ قَضآئِکَ مُمْتَنِعٌ، فَبِکَ أَصُولُ عَلَى الْأَعْدآءِ،هیچ دفع‌کننده‌ای، و حکم و خواسته‌ات را هیچ بازدارنده‌ای نیست، پس به وسیله تو بر دشمنان هجوم آورده و حمله می‌کنم،وَمِنْکَ أَرْجُو وِلايَةَ الْأَحِبَّآءِ، فَما أَكْثَرَ ما أَوْلَيْتَ مِنْ عَوآئِدِو دوستی دوستان را از تو امید دارم، چه بسیار است آنچه احسان کرده‌ای از عطاهای‌إِفْضالِکَ، وَأَعْطَيْتَ مِنْ أَلْوانِ إِرْفادِکَ، لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، تَرَدَّيْتَ‌فراوانت، و بخشیده‌ای از بخشش‌های گوناگونت، خدائی و معبودی جز تو نیست،الْمَجْدَ بِالْعِزِّ، وَتَعَظَّمْتَ)تَغَطَّيْتَ(الْعِزَّ بِالْكِبْرِيآءِ، وَتَزَيَّنْتَ‌جامه بزرگی و شکوه پوشیدی به وسیله قدرت و اقتدار، و لباس عزّت به تن کردی به وسیله کبریائیت، و زینت‌الْكِبْرِيآءَ بِالنُّورِ، وَتَغَشَّيْتَ النُّورَ بِالْبَهآءِ، وَتَجَلَّلْتَ الْبَهآءَکبریائی یافتی به وسیله نور، و پرده‌ای از نور بر خود افکندی به وسیله زیبائی، و جلالی از بهاء یافتی‌بِالْمَهابَةِ، لَکَ الْمَنُّ الْبازِخُ، وَالسُّلْطانُ الشَّامِخُ، وَالْجُودُ الْواسِعُ،به وسیله هیبت، منّت و نعمت بزرگ، و سلطنت شامخ و والا، و جود و بخشش گسترده از آن تو است،إِذْ خَلَقْتَنی سَميعاً بَصيراً صَحيحاً سَوِيّاً سالِماً مُعافاً، لَمْ تَشْغَلْنی‌که مرا شنوا، بینا، صحیح، معتدل)راست‌قامت(، استوار، سالم و باعافیت آفریدی، مرا بافی نُقْصانٍ مِنْ بَدَنی، وَلَمْ تَمْنَعْ كَرامَتَکَ إِيَّایَ، وَفَضْلَ مَنآئِحِکَ‌کمبود و نقص بدنی مشغول نداشتی، و کرامت و بزرگواری، و بخشش‌های فراوانت را از من دریغ نفرمودی،عَلَيَّ، إِذْ وَسَّعْتَ عَلَيَّ الدُّنْيا، وَجَعَلْتَ لی سَمْعاً يَعْقِلُ ایاتِکَ،چون دنیا را بر من فراخ گردانیدی، و برای من گوشی شنوا قرار دادی)تا بشنود(و در آیاتت اندیشه کند،وَبَصَراً يَری قُدْرَتَکَ، وَفُؤاداً يَعْرِفُ، وَأَنَا بِفَضْلِکَ حامِدٌ لَکَ،و دیده‌ای عنایت کردی تا قدرتت را بنگرد، و قلبی که بشناسد، و من به فضل و احسان تو ستایشگر توأم،وَنَفْسی شاكِرَةٌ بِحَقِّکَ، شاهِدَةٌ بِأَنَّکَ حَيٌّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ، وَحَيّ‌و جان من به حقّ تو شکرگزار است، و گواه به اینکه تو زنده‌ای پیش از هر زنده، و زنده‌ای‌بَعْدَ كُلِّ مَيِّتٍ، وَحَيٌّ تَرِثُ الْأَحْياءَ، لَمْ تَقْطَعْ خَيْرَکَ عَنّی فی كُلّ‌پس از هر مرده، و زنده‌ای که از زندگان ارث می‌بری، هرگز خیرت را از من در هروَقْتٍ، وَلَمْ تُنْزِلْ فِيَّ عُقُوباتِ النِّقَمِ، وَلَمْ تُغَيِّرْ عَلَيَّ دَقائِقَ الْعِصَمِ،وقت و زمانی نبریدی، و کیفر و انتقامت را بر من فرود نیاوردی، و حفظ و نگهداری‌های آشکار را بر من دگرگون ننمودی،فَلَوْ لَمْ أُفَكِّرْ مِنْ إِحْسانِکَ إِلّا

فی عَفْوِکَ عَنّی، وَالْإِسْتِجابَةِاگر از احسان و نیکی تو جز َدر عفو َو چشم‌پوشی‌ات از من، و اجابت‌لِدُعآئی حَتَّی رَفَعْتُ رَأْسی بِتَوْحیدِکَ وَتَمْجیدِکَ، وَإِلّا فی‌دعایم که به توحید تو و ثناگوئی تو مرا سربلند ساخته فکر نمی‌کردم، و جز درتَقْدیرِ حَظّی حینَ صَوَّرْتَنی، فَأَحْسَنْتَ صُورَتی فی تَقْدیربهره‌ام هنگامی که صورت‌آفرینی کردی، و نقش مرا نیکو آفریدی نمی‌اندیشیدم،رِزْقی، فَفی ذلِکَ ما یَشْغَلُ شُکْری عَلی جَهْدی، فَکَیْفَ إذاهمین کافی بود که از شکر تو ناتوان باشم، پس چگونه است زمانی کهفَکَّرْتُ فِی النِّعَمِ الْعِظامِ الَّتی أَتَقَلَّبُ فیها، وَلا أَبْلُغُ شُکْرَ شَیْءٍدر آن غوطه‌ورم فکر کنم؟ که هرگز به شکر چیزی از آن نمی‌رسم.مِنْها. فَلَکَ الْحَمْدُ عَلی ما حَفِظَهُ عِلْمُکَ، وَأَحاطَتْ بِهِ قُدْرَتُکَ،پس سپاس و ستایش از آن توست به عدد آنچه حفظ کرده آن را علم تو، و احاطه دارد به آن قدرت تو،وَوَسِعَتْهُ رَحْمَتُکَ، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ، وَتَمِّمْ إِحْسانَکَ فیماو فراگیر است آن را رحمت تو، پس درود فرست بر محمّد و آل او، و احسانت را در آنچه‌بَقِیَ کَما أَحْسَنْتَ فیما مَضی، فَإِنّی أَتَوَسَّلُ إِلَیْکَ بِتَوْحیدِکَمانده کامل کن همان‌گونه که در گذشته احسان فرمودی، همانا من به درگاهت توسّل می‌جویم به واسطه اعتقاد به یکتائیت،وَتَمْجیدِکَ وَتَهْلیلِکَ وَتَکْبیرِکَ وَتَعْظیمِکَ وَنُورِکَ وَرَأْفَتِکَو به ثناگوئی‌ات و نفی عبودیّت و الوهیّت از غیر تو، و به بزرگداشت و تعظیمت و نور و رأفتت،وَرَحْمَتِکَ وَعُلُوِّ وِقارِکَ وَجَمالِکَ وَمَنِّکَ وَکَمالِکَ وجَلالِکَو رحمتت و متانت والا و جمال و نعمت و کمال و بزرگی‌وَسُلْطانِکَ وَقُدْرَتِکَ وَنَبِیِّکَ مُحَمَّدٍ وَعِتْرَتِهِ الطّاهِرینَ، أَنْو سلطنت و قدرتت، و به پیامبرت و عترت پاک او که‌لاتَحْرِمَنی فَوآئِدَکَ ومَواهِبَکَ، فَإِنَّهُ لاتَعْتَریکَ لِکَثْرَةِ ما یَسَّرْتَمرا از عطایا و بخشش‌هایت محروم نگردانی، زیرا که بر تو به خاطر زیادیمِنَ الْعَطایا عَوایِقُ الْبُخْلِ، وَلایَنْقُصُ جُودَکَ التَّقْصیرُ فی شُکْرِعطا و بخشش بُخلی که بازدارنده است عارض نمی‌شود، و کوتاهی‌کردن در شکر نعمتت از جود تو نمی‌کاهد،نِعْمَتِکَ، وَلاتُؤَثِّرُ فی جُودِکَ الْعَظیمِ نِحَلُکَ الْفآئِضَةُ الْجَلیلَةُ،و در جود و بخشش عظیم تو عطای فراوان تو که به سوی خلق سرازیر است اثر نمی‌گذارد،وَلاتَخافُ ضَیْمَ إِمْلاقٍ، فَوَسیلَتی إِلَیْکَ یا اَللّهُ التَّوْحیدُ، وَذَریعَتی‌و تو هرگز از تنگدستی بیم نداری. خداوندا؛ وسیله من به سوی تو توحید، و دست‌آویز من‌أَنّی لَمْ أُشْرِکْ بِکَ شَیْئاً، فَاغْفِرْلی ما بَیْنَهُما، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍشرک نورزیدن به تو است، پس آنچه بین این دو)از خطا و اشتباه(دارم بیامرز که تو بر هر چیزی‌قَدیرٌ. إِلهی ما فی جِسْمی شَعْرَةٌ نابِتَةٌ إِلّا وَتَحْتَها نِعْمَةٌ ثابِتَةٌ.توانا هستی. خدای من؛ در جسم من موئی نروئیده مگر آنکه در زیر آن نعمتی ثابت است.إِلهی أَنْتَ الْجَوادُ اللَّطیفُ وَأَنَا الْفَقیرُ الضَّعیفُ. إِلهی إِنَّ الْکَریمَمعبودا؛ تو بخشنده و بسیار لطف‌کننده‌ای و من فقیر و ناتوانم. خدای من؛ همانا شخص کریم و بزرگواری‌مِنَّا لَیَعْفُو عَمَّنْ

ظَلَمَهُ، فَكَيْفَ لاتَعْفُو عَمَّنْ لَمْ يَظْلِمْکَ وَإِنَّماکه در میان ما هست از کسی که به او ستم کرده گذشت می‌کند، پس چگونه تو از کسی که به تو ستم ننموده، بلکه‌ظَلَمَ نَفْسَهُ، وَأَنْتَ أَوْلَى الْأَكْرَمينَ بِالْعَفْوِ. أَللَّهُمَّ إِنّی أَسْتَلْهِمُکَ‌به خویش ستم کرده گذشت نکنی؟ در حالی‌که تو از همه اشخاص کریم سزاوارتری به عفو کردن. خداوندا؛ از تو می‌خواهم‌حُسْنَ شُكْرِکَ، وَأَسْتَوْهِبُکَ بَسْطَ لِسانی فِی الْإِرْشادِ لِمادِحِکَ،که شکرگزاری نیکویت را به من الهام کنی، و بازشدن زبانم را در مدح و ثنایت و راهنمائی ثناگویت مرحمت نمائی،وَأَرْغَبُ إِلَيْکَ فی تَسْديدی بِما يَكْتَسِبُ مَزيدَکَ، وَأَعُوذُ بِکَ‌و ناله و زاری می‌کنم تا مرا یاری کنی و استوار سازی به آنچه باعث مزید لطف تو می‌گردد، و به تو پناه می‌برم‌مِمَّا يَسْتَدْعی حُلُولَ غَيْرِکَ، فَأَعِنّی عَلَى الدُّنْيا بِالْقَناعَةِ، وَعَلَى‌از آنچه فرامی‌خواند وارد شدن غیر تو را، پس مرا در امر دنیا به وسیله قناعت، و درالدّینِ بِالْعِصْمَةِ وَالزَّهادَةِ، وَأَغْنِنی بِالْإِفْتِقارِ إِلَيْکَ، وَلاتُفْقِرْ لی‌امر دین به وسیله خودداری و زهد ورزیدن کمک کن، و مرا با نیازمندی به درگاهت بی‌نیاز، و باباِلْإِسْتِغْناءِ عَنْکَ، إِنَّما أَمْرُکَ إِذا أَرَدْتَ شَيْئاً أَنْ تَقُولَ لَهُ كُنْ‌بی‌نیازی از خودت فقیر مگردان، همانا امر تو چنین است که هرگاه اراده کنی چیزی باشدفَيَكُونُ، فَقُلْ بِرَحْمَتِکَ لِطاعَتِکَ أَنْ تَدْخُلَ فی كُلِّ عُضْوٍ مِنْ‌می‌باشد، پس به رحمت خویش به اطاعتت بگو که در هر عضوی ازاَعْضائی، ثُمَّ لاتُفارِقُنی حَتَّى أَلْقاکَ، وَقُلْ بِرَحْمَتِکَ لِمَعْصِيَتِکَ‌اعضای من وارد شود، سپس از من جدا نگردد تا تو را ملاقات نمایم، و به رحمتت به معصیت و نافرمانیت بگوأَنْ تَخْرُجَ مِنْ كُلِّ عُضْوٍ مِنْ أَعْضائی، ثُمَّ لاتَقْرَبَنی حَتَّى أَلْقاکَ،که از هر عضوی از اعضای من خارج گردد، سپس به من نزدیک نشود تا تو را دیدار کنم،وَارْزُقْنی مِنَ الدُّنْيا، وَتُزَهِّدَنی فيها، وَلاتَرْوِها عَنّی، وَتُرَغِّبَنیو از دنیا به من روزی کن ولی مرا در آن بی‌اعتنا گردان، و آن را از من دور مساز، در حالی که مرافیها، يا اَللّٰهُ يا رَحْمنُ يا رَحيمُ، يا مَنْ لَيْسَ لِأَحَدٍ مِنْهُ بُدٌّ وَلابه آن مایل و مشتاق فرموده باشی، ای خدا ای بخشنده ای مهربان، ای کسی که برای کسی از او چاره‌ای نیست، ولِأَحَدٍ عَنْهُ غِنًى، يا رازِقَ الْمُقِلّينَ، وَيا راحِمَ الْمَساكينَ، وَيا ذَابرای کسی از او بی‌نیازی نیست، ای روزی‌دهنده تهیدستان؛ و ای رحم‌کننده بینوایان؛ و ای دارایالْقُوَّةِ الْمَتينِ، يا إِلهَ الْمُؤْمِنينَ، يا أَرْحَمَ الرَّاحِمينَ، صَلِّ عَلينیروئی استوار؛ ای معبود معبودان؛ ای مهربانترین مهربانان؛ برمُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ، وَافْعَلْ بی ما أَنْتَ أَهْلُهُ، يا أَوَّلَ الْأَوَّلينَ وَاٰخِرَمحمّد و آل او درود فرست، و با من چنان کن که تو شایسته آن هستی، ای پیش از هر ابتدا، و پس ازالْاٰخِرينَ. أَللّٰهُمَّ وَفِّقْنی لِرَفْضِ الْبِدَعِ وَالرَّأْیِ الْمُخْتَرَعِ، وَوَفِّقْنیاز هر انتهاء. خداوندا؛ بر ترک بدعت‌ها و آراء و عقاید ساختگی مرا موفّق فرما، و به آنچه‌لِلَّتی هِیَ أَزْكى. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذی يَصِفُ وَلايُوصَفُ، وَيَعْلَمُ‌پاکتر و پاکیزه‌تر است توفیق مرحمت کن. سپاس خداوندی را که

وصف می‌کند و توصیف نمی‌شود، و آگاه استوَلایُعْلَمُ، أَنْتَ صاحِبی فی کُلِّ شَدیدَةٍ دَخَلَتْ عَلَیَّ، وَلا اُنْکِرُو به او آگاهی داده نمی‌شود، تو در هر سختی که بر من وارد شود یار من هستی، وفَضْلَکَ لِأَنَّکَ مُفَرِّجُ کُلِّ بَلْوی، وَلِکُلِّ عَظیمَةٍ تُدْعی، وَلِکُلّفضل و احسان تو را انکار نمی‌کنم؛ زیرا که تو برطرف‌کننده هر مصیبت و بلائی، و برای هر امر مهمّی خوانده می‌شوی، و برای هرشَدیدَةٍ تُرْجی، وَإِلَیْکَ یا مَوْلایَ الْمُشْتَکی، أَنْتَ الْمُرْتَجی، فَمامشکلی به تو امید می‌رود، و به درگاه تو - ای مولای من؛ - شِکوه و شکایت است، تو مایه امیدی، چه‌أَکْبَرُ هَمّی إِنْ لَمْ تُفَرِّجْهُ، وَأَذَلَّ لِسانی إِنْ لَمْ تَبْسُطْهُ، وَأَخَفّبسیار است اندوه من اگر برطرف نسازی آن را، و چه بسیار لغزش دارد زبان من اگر آن را نگشائی، و چه بسیار سبک استمیزانی إِنْ لَمْ تُثَقِّلْهُ، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِهِ وَارْحَمْنی. إِلهی مامیزان اعمال من اگر آن را)با کرم خود(سنگین نگردانی، پس بر محمّد و آل او درود فرست و بر من رحم کن. خدای من؛ هرگاهتَوَهَّمْتُ نِقْمَتَکَ إِلّا وَکانَتْ نِعْمَةُ عَفْوِکَ تَقْرَعُ مَسامِعی أَنْ قَدْبه خیال انتقام تو افتادم نعمت عفو تو بر در گوشم نغمه زد که‌غَفَرْتَ لی، فَصَدِّقْ یا مَوْلایَ ظَنّی، وَکَذِّبْ خَوْفی، وَحَقِّقْمی‌آمرزی مرا، پس مولای من؛ گمان مرا اثبات کن، و بیم و ترس مرا انکار نما، ورَجآئی یا رَجآءَ الْمُؤْمِنینَ، یا غِیاثَ الْمُتَوَکِّلینَ، یا مُجیبَ‌امیدم را تحقّق بخش ای امید اهل ایمان، ای فریادرس توکّل‌کنندگان، ای اجابت‌کننده‌التَّوَّابینَ، تُبْ عَلَیَّ یا اَللّهُ، یا رَحْمنُ یا رَحیمُ، یا رَبُّ یا مَلِکُ،توبه‌کنندگان، توبه مرا بپذیر ای خدا؛ ای بخشنده؛ ای مهربان؛ ای پروردگار؛ ای پادشاه؛یا مُحیطُ یا قَدیرُ، یا عَلیمُ یا حَکیمُ، یا تَوَّابُ یا واسِعُ، یاای احاطه‌دارنده؛ ای توانا؛ ای دانا؛ ای حکیم؛ ای توبه‌پذیر؛ ای گستراننده؛ ای‌بَدیعُ یا سَمیعُ، یا کافی یا رَؤُوفُ، یا شاکِرُ یا إِلهُ یا واحِدُ، یاپدیدآورنده؛ ای شنوا؛ ای کفایت‌کننده؛ ای رئوف؛ ای سپاسگزار، ای معبود، ای یگانه؛ ای‌غَفُورُ یا حَلیمُ، یا قابِضُ یا باسِطُ، یا حَیُّ یا قَیُّومُ، یا عَلِیُّ یاآمرزنده؛ ای بردبار؛ ای قبض‌کننده؛ ای بسطدهنده؛ ای زنده؛ ای پایدار؛ ای بلندمرتبه؛ ای‌عالی، یا عَظیمُ یا وَلِیُّ، یا غَنِیُّ یا حَمیدُ، یا قآئِمُ یا وَهّابُ، یاوالامقام؛ ای باعظمت؛ ای سرپرست؛ ای بی‌نیاز؛ ای ستوده؛ ای بپادارنده؛ ای بخشنده؛ ای‌سَریعَ الْحِسابِ، یا خَبیرُ یا رَقیبُ، یا حَسیبُ یا شَهیدُ، یاآنکه سریع به حساب مردم رسیدگی می‌کنی؛ ای آگاه؛ ای مراقب؛ ای حسابگر؛ ای حضوردارنده؛ ای‌غَفُورُ یا مُغیثُ، یا وَکیلُ یا فاطِرُ، یا قاهِرُ یا قادِرُ، یا لَطیفُ یابسیار آمرزنده؛ ای فریادرس؛ ای پشتیبان؛ ای به وجودآورنده؛ ای چیره‌شونده؛ ای توانا؛ ای لطف‌کننده؛ ای‌حَکیمُ، یا مُحْیی یا مُمیتُ، یا نِعْمَ الْمَوْلی، یا نِعْمَ النَّصیرِ، یاحکیم؛ ای زنده‌کننده؛ ای میراننده؛ ای بهترین مولا؛ ای بهترین یاور؛ ای‌حَفیظُ یا قَریبُ، یا مُجیبُ یا قَوِیُّ، یا مَجیدُ یا وَدُودُ، یانگهدار؛ ای نزدیک؛ ای اجابت‌کننده؛ ای نیرومند؛ ای باشکوه؛ ای

دوست‌دارنده؛ ای‌مُسْتَعانُ یا غالِبُ، یا قاهِرُ یا کَبیرُ، یا مُتَعالی یا مَنَّانُ، یا خالِقُ‌مددکار؛ ای غلبه‌کننده؛ ای چیره‌شونده؛ ای بزرگ؛ ای بلندمرتبه؛ ای نعمت‌دهنده؛ ای هستی‌بخش؛یا صادِقُ، یا وارِثُ یا غافِرُ، یا کَریمُ یا باعِثُ، یا حَقُّ یاای راست‌گفتار؛ ای ارث‌برنده؛ ای آمرزنده؛ ای بزرگوار؛ ای برانگیزنده؛ ای حقّ؛ ای‌مُبینُ، یا نُورُ یا هادی، یا فاتِحُ یا شَکُورُ، یا غافِرَ الذَّنْبِ، یاآشکار؛ ای روشنی‌بخش؛ ای هدایتگر؛ ای گشاینده؛ ای جزادهنده؛ ای آمرزنده گناه؛ ای‌قابِلَ التَّوْبِ، یا شَدیدَ الْعِقابِ، یا ذَا الطَّوْلِ، یا رازِقُ، یا ذَاپذیرنده توبه؛ ای سخت‌کیفر؛ ای صاحب لطف و احسان؛ ای روزی‌دهنده؛ ای صاحب‌الْقُوَّةِ الْمَتینِ، یا بَرُّ یا مَلیکُ، یا مُقْتَدِرُ یا باقی، یا ذَا الْجَلالِ‌نیروی استوار؛ ای نیکوکار؛ ای دارنده ملک و هستی، ای مقتدر؛ ای ماندگار؛ ای صاحب بزرگی‌وَالْإِکْرامِ، یا أَوَّلُ یا اخِرُ، یا ظاهِرُ یا باطِنُ، یا قُدُّوسُ یا سَلامُ،و بزرگواری؛ ای اوّل بدون ابتدا؛ ای آخر بدون انتها؛ ای آشکار؛ ای پنهان؛ ای در نهایت پاکی؛ ای بی‌عیب؛یا مُؤْمِنُ یا مُهَیْمِنُ، یا عَزیزُ یا جَبَّارُ، یا مُتَکَبِّرُ یا خالِقُ، یاای ایمنی‌بخش؛ ای نگهبان؛ ای شکست‌ناپذیر؛ ای قدرتمند؛ ای بزرگ‌مرتبه؛ ای آفریننده؛ ای‌بارِئُ یا مُصَوِّرُ، یا ذَا الْمَعارِجِ، یا مُبْدِئُ یا مُعیدُ، یا أَعْلی یاایجادکننده؛ ای صورت‌آفرین؛ ای صاحب درجات؛ ای آغازگر؛ ای بازگرداننده؛ ای برتر؛ ای‌أَکْرَمُ، یا أَحَدُ یا صَمَدُ، یا مَنْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ وَلَمْ یَکُنْ لَهُ‌گرامی‌تر؛ ای یکتا؛ ای به خود پاینده و بی‌نیاز؛ ای آنکه نه زاید و نه زاده است و هیچ‌کس‌کُفُواً أَحَدٌ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ، وَافْعَلْ‌همتای او نبوده است؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست و در فرج ایشان تعجیل فرما، و چنان کن‌بِنا ما أَنْتَ أَهْلُهُ، یا أَللَّهُ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَبا ما که تو شایسته آن هستی، ای خداوند؛ ای مهربانترین مهربانان؛ و هیچ حرکت و جنبش و نیروئیإِلّا بِاللَّهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی طَیِّبِ الْمُرْسَلینَ مُحَمَّدِنِ‌جز به سبب خداوند بلندمرتبه بزرگ نیست، و درود خدا بر پاکترین فرستاده‌شدگان)حضرت(محمّدالْمُصْطَفی، وَعَلی أَخیهِ عَلِیّنِ الْمُرْتَضی، وَعَلی ذُرِّیَّتِهِمَا الطَّاهِرینَ،مصطفی، و بر برادرش علیّ مرتضی، و بر ذرّیّه پاک این دو بزرگوار امینَ یا رَبَّ الْعالَمینَ.(51)
به اجابت برسان ای پروردگار جهانیان.

دعای هشتم دعا بعد از زیارت به نیابت از دیگری

هنگامی که زائر، نائب از طرف شخص دیگری است، بعد از زیارت حضرت امام‌رضاعلیه السلام یا سایر ائمّه‌علیهم السلام این دعا را بخواند:
أَللّهُمَّ إِنَّ فُلانَ بْنَ فُلانٍ أَوْفَدَنی إِلی مَواليهِ وَمَوالِیَّ لِأَزُورَخداوندا؛ همانا - فلانی پسر فلانی - مرا به سوی سرورانش و سرورانم روانه ساخته تا از طرف او زیارت‌عَنْهُ، رَجآءً لِجَزيلِ الثَّوابِ، وَفِراراً مِنْ سُوءِ الْحِسابِ. أَللّهُمّ‌کنم، به امید ثواب فراوان، و گریز از بدی حساب. خداوندا؛1. کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 40.
إِنَّهُ يَتَوَجَّهُ إِلَيْکَ بِأَوْلِيآئِکَ، اَلدَّالّينَ عَلَيْکَ، فی غُفْرانِکَ ذُنُوبَهُ،او به وسیله اولیای تو که دلیل و راهنمای بر تواند به سوی تو روی آورده تا گناهانش را بیامرزی،وَحَطِّ سَيِّئاتِهِ، وَيَتَوَسَّلُ إِلَيْکَ بِهِمْ، عِنْدَ مَشْهَدِ إِمامِهِ صَلَواتُو بار گناه او را فروریزی، و به واسطه آن‌ها در زیارتگاه و محلّ شهود امامش - که درودالله عَلَيْهِ. أَللّهُمَّ فَتَقَبَّلْ مِنْهُ، وَاقْبَلْ شَفاعَةَ أَوْلِيآئِهِ صَلَواتُ اللّهِخدا بر او باد - به سوی تو توسّل می‌جوید. خداوندا؛ از او بپذیر، و شفاعت اولیائش را - که درود خداعَلَيْهِمْ فيهِ. أَللّهُمَّ جازَهُ عَلی حُسْنِ نِيَّتِهِ، وَصَحيحِ عَقيدَتِهِ،بر آنان باد - در مورد او قبول کن. خداوندا؛ بر نیّت نیکو، و عقیده صحیح،وَصِحَّةِ مُوالاتِهِ، أَحْسَنَ ما جازَيْتَ أَحَداً مِنْ عُبَيْدِکَ الْمُؤْمِنينَ،و درستی ارادتش به او پاداش بده، بهتر از آنچه به یکی از بندگان مؤمنت پاداش داده‌ای،وَأَدِمْ لَهُ ما خَوَّلْتَهُ، وَاسْتَعْمِلْهُ صالِحاً فيما اتَيْتَهُ، وَلاتَجْعَلْنیو آنچه به او عطا کرده‌ای برایش همیشگی و پایدار گردان، و لطفی کن که آنچه را به او عطا کرده‌ای در کارهای شایسته به کاراخِرَ وافِدٍ لَهُ يُوفِدُهُ. أَللّهُمَّ أَعْتِقْ رَقَبَتَهُ مِنَ النّارِ، وَأَوْسِعْ عَلَيْهِگیرد، و مرا آخرین فرستاده‌ای که او فرستاده قرار مده. خداوندا؛ او را از آتش رهایی بخش، ومِنْ رِزْقِکَ الْحَلالِ الطَّيِّبِ، وَاجْعَلْهُ مِنْ رُفَقآءِ مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ،روزی حلال پاک خود را بر او فراخ گردان، و او را از یاران و همراهان محمّد و آل محمّد قرار بده،وَبارِکْ لَهُ فی وَلَدِهِ، وَمالِهِ وَأَهْلِهِ وَما مَلَّکْتَ يَمينَهُ. أَللّهُمَّ صَلِّو در فرزند و مال و خاندان و آنچه را مالک است و در اختیار اوست برکت بده. خداوندا؛عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَحُلْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ مَعاصيکَ، حَتّیبر محمّد و آل محمّد درود فرست، و میان او و لغزش‌ها و نافرمانی‌هایت فاصله بینداز، تالایُعْصیکَ، وَأَعِنْهُ عَلی طاعَتِکَ وَطاعَةِ أَوْلِيآئِکَ، حَتّی لاتَفْقُدُهُتو را نافرمانی نکند، و بر اطاعت خود و اطاعت اولیائت یاریش فرما، تاحَيْثُ أَمَرْتَهُ، وَلاتَراهُ حَيْثُ نَهَيْتَهُ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِآنجا که امر فرموده‌ای وجودش ناپیدا نباشد، و آنجا که نهی نموده‌ای او را نبینی. خداوندا؛ بر محمّد و آل‌مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَاعْفُ عَنْهُ وَعَنْ جَميعِ الْمُؤْمِنينَمحمّد درود فرست، و او

را بیامرز و او را رحمت کن، و او و همه مردانوَالْمُؤْمِناتِ. أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَعِذْهُ مِنْو زنان مؤمن را مورد عفو و گذشت خویش قرار بده. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و او را پناه بده ازهَوْلِ الْمُطَّلِعِ، وَمِنْ فَزَعِ یَوْمِ الْقِیامَةِ وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ، وَمِنْ ظُلْمَةِترس آخرت، و از هراس روز قیامت و بدی بازگشت، و از تاریکیالْقَبْرِ وَوَحْشَتِهِ، وَمِنْ مَواقِفِ الْخِزْیِ فِی الدُّنْیا وَالْاٰخِرَةِ. أَللّٰهُمّقبر و وحشت آن، و از جایگاههای خواری در دنیا و آخرت. خداوندا؛صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ جآئِزَتَهُ فی مَوْقِفی هذابر محمّد و آل محمّد درود فرست، و جائزه و پاداش او را در این موقف من)که نایب او هستم(غُفْرانَکَ، وَتُحْفَتَهُ فی مَقامی هذا عِنْدَ إِمامی صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ أَنْآمرزشت، و هدیه او را در این موقعیّت و منزلتی که نزد امامم - درود خدا بر او باد - دارمتُقبِلَ عَثْرَتَهُ، وَتُقْبِلَ مَعْذِرَتَهُ، وَتَتَجاوَزَ عَنْ خَطیئَتِهِ، وَتَجْعَلَچشم‌پوشی از لغزش‌هایش قرار بده، و عذرخواهی او را بپذیر، و از خطایش بگذر،التَّقْوی زادَهُ، وَما عِنْدَکَ خَیْراً لَهُ فی مَعادِهِ، وَتَحْشُرُهُ فی زُمْرَةِو زاد و توشه‌اش را تقوا، و آنچه نزد تو دارد خیر و خوبی قرار بده برای معاد و آخرتش، و او را در زمره و گروهمُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَتَغْفِرَ لَهُ وَلِوالِدَیْهِ، فَإِنَّکَ خَیْرُ مَرْغُوبٍمحمّد و آل محمّد محشور فرما، و او و پدر و مادرش را بیامرز، که تو بهترین کسی هستی که به درگاهت زاریإِلَیْهِ، وَأَکْرَمُ مَسْئُولِنِ اعْتَمَدَ الْعِبادُ عَلَیْهِ. أَللّٰهُمَّ وَلِکُلِّ مَوْفِدٍو التماس کنند، و بزرگوارترین کسی هستی که بندگان بر او اعتماد کنند و از او درخواست نمایند. خداوندا؛ هر واردشونده‌ای راجآئِزَةٌ، وَلِکُلِّ زآئِرٍ کَرامَةٌ، فَاجْعَلْ جآئِزَتَهُ فی مَوْقِفی هذاپاداشی، و هر زائری را کرامتی است، پس پاداش او را در این جایگاه من - که نایبش هستم - غُفْرانَکَ، وَالْجَنَّةَ لَهُ وَلِجَمیعِ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ. أَللّٰهُمَّ وَأَنَاآمرزشت، و بهشت برای او و برای همه مردان و زنان مؤمن قرار بده. خداوندا؛ من‌عَبْدُکَ الْخاطِئُ الْمُذْنِبُ، اَلْمُقِرُّ بِذُنُوبِهِ، فَأَسْأَلُکَ یا اَللّٰهُ بِحَقّبنده خطاکار و گنه‌کار توأم، که به گناه خود اقرار دارد، پس از تو می‌خواهم - ای خدا؛ - به حقّمُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ أَنْ لاتُحْرِمَنی بَعْدَ ذلِکَ الْأَجْرَ وَالثَّوابَ، مِنْمحمّد و آل محمّد که پس از هر اجر و پاداشی که به او می‌دهی، مرا هم از فَضْلِ عَطآئِکَ وَکَرَمِ تَفَضُّلِکَ.
زیادتی عطایت و تفضّل و بخشش کریمانه‌ات محروم مگردانی.
سپس در کنار ضریح رو به قبله دست‌هایت را به سوی آسمان بالا ببر و بگو:
یا مَوْلایَ یا إِمامی عَبْدُکَ - فُلانُ بْنُ فُلانٍ - أَوْفَدَنی زآئِراًای مولای من؛ ای امام من؛ بنده تو - فلانی پسر فلانی - مرا برای زیارتلِمَشْهَدِکَ، یَتَقَرَّبُ إِلَی اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ بِذلِکَ، وَإِلی رَسُولِهِ وَإِلَیْکَ،مزار پاکت روانه ساخته و فرستاده است، به وسیله آن می‌خواهد به درگاه خدای عزیز والا و پیشگاه

رسول او و شما تقرّب جوید،يَرْجُو بِذلِکَ فَکاکَ رَقَبَتِهِ مِنَ النَّارِ مِنَ الْعُقُوبَةِ، فَاغْفِرْ لَهُ وَلِجَمیعِ‌امید دارد که از آتش دوزخ که کیفر او است رهائی یابد، پس او و همه‌الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ، یا اَللَّهُ یا اَللَّهُ یا اَللَّهُ یا اَللَّهُ یا اَللَّهُ یا اَللَّهُ یامردان و زنان مؤمن را بیامرز، ای خدا؛ ای خدا؛ ای خدا؛ ای خدا؛ ای خدا؛ ای خدا؛ ای اَللَّهُ، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلیمُ الْکَریمُ، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِیُّ الْعَظیمُ،خدا؛ خدایی جز خداوند بردبار بخشنده نیست، معبودی جز خدای بلندمرتبه باعظمت نیست،أَسْأَلُکَ أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَتَسْتَجیبَ لی فیهِ‌از تو می‌خواهم که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی، و به اجابت برسانی دعاهایم را در مورد اووَفی جَمیعِ إِخْوانی وَأَخَواتی وَوُلْدی وَأَهْلی بِجُودِکَ وَکَرَمِکَ،و همه برادرانم و خواهرانم و فرزندانم و اهل و عیالم به جود و کرمت،یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(52)
ای مهربان‌ترین مهربانان.
1. بحار الأنوار: 256/102، و در کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 65 با تفاوت نقل شده است.
بدیهی است در این عصر و زمان، هیچ مشکلی به پایه مشکل غیبت امام زمان عجّل‌اللّه تعالی فرجه نمی‌رسد. سزاوار است زائرین گرامی در حرم مطهّر حضرت امام رضاعلیه السلام‌و نیز مکان‌های دیگر، از دعانمودن برای هرچه زودتر فرارسیدن ظهور امام عصر عجّل اللّه‌تعالی فرجه غفلت نکنند.
و نیز خواندن زیارت امام زمان ارواحنا فداه در حرم حضرت امام رضاعلیه السلام - که در آخر»بخش زیارت‌های حضرت امام رضاعلیه السلام« نقل کردیم - و همچنین خواندن زیارت آل‌یس، دعای ایّام غیبت - که حضرت امام رضاعلیه السلام امر به خواندن آن نموده‌اند - ، دعای‌معرفت، دعای عهد و هر یک از ادعیه و زیارت‌های امام عصر عجّل اللّه تعالی فرجه که باحال و توجّه خواننده مناسب است، بسیار سزاوار و پسندیده است.

بخش بیست و هشتم

هشت زیارت از زیارت‌های جامعه

در این بخش، هشت زیارت از زیارت‌های جامعه(53) را نقل می‌کنیم:(54)

زیارت »امین اللَّه«

زیارت »امین اللَّه« از زیارات جامعه است؛ یعنی آن را در حرم‌های مطهّر همه ائمّه‌اطهارعلیهم السلام می‌توان خواند، همان‌گونه که حضرت بقیّة اللّه ارواحنا فداه در جریان تشرّف‌مرحوم حاج علی بغدادی این زیارت را در حرم کاظمین‌علیهما السلام خواندند.
روایتی که از امام باقرعلیه السلام نقل شده در این باره صراحت دارد، و روایتی که جابر ازامام صادق‌علیه السلام نقل کرده - و آن را در اوّل »بخش زیارت‌های وداعیّه« نقل می‌کنیم - نیزدلیل قاطعی بر جامعه بودن »زیارت امین اللّه« است.
مرحوم محدّث قمی می‌گوید: زیارتی که به »امین اللَّه« معروف شده، زیارت‌معتبری است که در همه کتاب‌های مزار و مصابیح نقل شده است، علّامه مجلسی‌رحمه الله‌در مورد این زیارت می‌فرماید: این زیارت، بهترین زیارت از جهت متن و سنداست، و بایستی که در همه روضه‌های مقدّسه به خواندن این زیارت مواظبت شود.
این زیارت به سندهای معتبر از جابر، از امام محمّد باقرعلیه السلام روایت شده است، که‌آن حضرت فرمود:
امام زین العابدین‌علیه السلام کنار قبر مطهّر حضرت امیرالمؤمنین علی‌علیه السلام ایستاد وگریست و در زیارت آن حضرت چنین گفت:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمینَ اللَّهِ فی أَرْضِهِ، وَحُجَّتَهُ عَلی عِبادِهِ،سلام بر تو ای امین خدا و مورد اعتماد او در زمینش، و حجّت او بر بندگانش،)اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمیرَالْمُؤْمِنینَ((55)، أَشْهَدُ أَنَّکَ جاهَدْتَ فِی)سلام بر تو ای امیر و فرمانروای مؤمنان(، گواهی می‌دهم که تو در راه‌اللَّهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَعَمِلْتَ بِکِتابِهِ، وَاتَّبَعْتَ سُنَنَ نَبِیِّهِ صَلَّی اللَّهُخدا آنگونه که شایسته است جهاد کردی، و به کتاب او عمل نمودی، و از سنّت‌های پیامبرش - که درود خداعَلَیْهِ وَاٰلِهِ، حَتَّی دَعاکَ اللَّهُ إِلی جِوارِهِ، فَقَبَضَکَ إِلَیْهِ بِاخْتِیارِهِ،بر او و آل او باد - پیروی کردی تا آنکه خداوند تو را به جوار رحمت خود فراخواند، پس به اختیار خود به سوی خویش برد،وَأَلْزَمَ أَعْداٰءَکَ الْحُجَّةَ، مَعَ ما لَکَ مِنَ الْحُجَجِ الْبالِغَةِ عَلیو حجّت را بر دشمنانت ثابت کرد و تمام گردانید، با آنکه تو دلائل رسایی برجَمیعِ خَلْقِهِ. أَللّٰهُمَّ فَاجْعَلْ نَفْسی مُطْمَئِنَّةً بِقَدَرِکَ، راضِیَةًتمام آفریدگانش داشتی. خداوندا؛ قرار بده نَفس و جان مرا به مقدّرات خود مطمئن، وبِقَضاٰئِکَ، مُولَعَةً بِذِکْرِکَ وَدُعاٰئِکَ، مُحِبَّةً لِصَفْوَةِ أَوْلِیاٰئِکَ،به قضا و حکم خویش راضی و خشنود، دلباخته و بی‌قرار ذکر و دعایت، دوست‌دارنده اولیاء برگزیده‌ات،مَحْبُوبَةً فی أَرْضِکَ وَسَمٰائِکَ، صابِرَةً عَلی نُزُولِ بَلاٰئِکَ، شاکِرَةًمحبوب در زمینت و آسمانت، شکیبا بر فروفرستادن بلایت،

شکرگزارلِفَواضِلِ نَعْمآئِکَ، ذاکِرَةً لِسَوابِغِ الآئِکَ، مُشْتاقَةً إِلی فَرْحَةِنعمت‌های افزونت، یادآور الطاف فراوانت، مشتاق دیدار مسرّت‌بخشت،
1. این فقره از زیارت، در حرم امیرالمؤمنین حضرت علی‌علیه السلام خوانده شود.
لِقآئِکَ، مُتَزَوِّدَةَنِ التَّقْوی لِیَوْمِ جَزآئِکَ، مُسْتَنَّةً بِسُنَنِ أَوْلِیآئِکَ،اندوخته‌کننده توشه تقوا برای روز جزا و پاداشت، پوینده راه و روش اولیائت،مُفارِقَةً لِأَخْلاقِ أَعْدآئِکَ، مَشْغُولَةً عَنِ الدُّنْیا بِحَمْدِکَ وَثَنآئِکَ.فاصله‌گیرنده از خُلق و خوی دشمنانت، مشغول‌گشته از دنیا به حمد و ثنای خودت.
آنگاه گونه مبارک خود را بر قبر مطهّر نهاد و گفت:
أَللّٰهُمَّ إِنَّ قُلُوبَ الْمُخْبِتینَ إِلَیْکَ والِهَةٌ، وَسُبُلَ الرَّاغِبینَ إِلَیْکَخداوندا؛ همانا دل‌های خاشعان و فروتنی‌کنندگان به پیشگاه تو واله و شیدا است، و راه‌های مشتاقان به سوی توشارِعَةٌ، وَأَعْلامَ الْقاصِدینَ إِلَیْکَ واضِحَةٌ، وَأَفْئِدَةَ الْعارِفینَ‌باز و نمایان است، و نشانه‌ها برای آن‌ها که آهنگ تو کرده‌اند روشن و آشکار است، و قلوب اهل معرفت‌مِنْکَ فازِعَةٌ، وَأَصْواتَ الدَّاعینَ إِلَیْکَ صاعِدَةٌ، وَأَبْوابَ الْإِجابَةِاز تو در هراس است، و صداها و ناله‌های دعاکنندگان به سوی تو بالارونده، و درهای اجابت‌لَهُمْ مُفَتَّحَةٌ، وَدَعْوَةَ مَنْ ناجاکَ مُسْتَجابَةٌ، وَتَوْبَةَ مَنْ أَنابَ إِلَیْکَبه روی آنان گشوده است، و دعای کسی که با تو نجوا کرده و راز و نیاز می‌کند مستجاب، و توبه کسی که به سوی تو بازگشت نموده‌مَقْبُولَةٌ، وَعَبْرَةَ مَنْ بَکی مِنْ خَوْفِکَ مَرْحُومَةٌ، وَالْإِغاثَةَ لِمَنِ‌پذیرفته شده، و اشک گریه‌کننده که از ترس تو روان گشته مورد رحمت قرار گرفته، و فریادرسی برای آن‌که به پیشگاه تواسْتَغاثَ بِکَ مَوْجُودَةٌ، وَالْإِعانَةَ لِمَنِ اسْتَعانَ بِکَ مَبْذُولَةٌ،استغاثه کند موجود است، و کمک و یاری برای کسی که از تو مدد بخواهد بخشیده شده است،وَعِداتِکَ لِعِبادِکَ مُنْجَزَةٌ، وَزَلَلَ مَنِ اسْتَقالَکَ مُقالَةٌ، وَأَعْمالَو وعده‌هایت برای بندگانت قطعی و انجام شده است، و لغزش کسی که از تو طلب چشم‌پوشی کند پوشیده شده است، و عمل‌های‌الْعامِلینَ لَدَیْکَ مَحْفُوظَةٌ، وَأَرْزاقَکَ إِلَی الْخَلآئِقِ مِنْ لَدُنْکَآنانکه عملی انجام داده‌اند نزد تو نگهداری شده، و روزی‌های تو به سوی)همه(آفریدگانت از ناحیه تونازِلَةٌ، وَعَوآئِدَ الْمَزیدِ إِلَیْهِمْ واصِلَةٌ، وَذُنُوبَ الْمُسْتَغْفِرینَسرازیر است، و بخشش‌ها و بهره‌های زیاد به ایشان عطاکننده‌ای، و گناهان استغفارکنندگان‌مَغْفُورَةٌ، وَحَوآئِجَ خَلْقِکَ عِنْدَکَ مَقْضِیَّةٌ، وَجَوآئِزَ السَّآئِلینَ عِنْدَکَو آمرزش طلبان آمرزیده شده، و حاجت‌های آفریدگانت نزد تو برآورده شده است، و پاداش درخواست‌کنندگان نزد تومُوَفَّرَةٌ، وَعَوآئِدَ الْمَزیدِ مُتَواتِرَةٌ، وَمَوآئِدَ الْمُسْتَطْعِمینَ مُعَدَّةٌ،فراوان است، و عطاها و نیکی‌ها پیاپی، و سفره‌ها برای آن‌ها که طعام خواهند فراهم،وَمَناهِلَ الظِّمْآءِ مُتْرَعَةٌ. أَللّٰهُمَّ فَاسْتَجِبْ

دُعآئی، وَاقْبَلْ ثَنآئی،و آبشخورها برای تشنگان پرآب است. خداوندا؛ دعَایم را به اجابت برسان، و مدح و ثنایم را بپذیر،وَاجْمَعْ بَیْنی وَبَیْنَ أَوْلِیآئی، بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَفاطِمَةَو مرا و سرورانم را گردهم آور، به حقّ)حضرت(محمّد و علی و فاطمهوَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، إِنَّکَ وَلِیُّ نَعْمآئی، وَمُنْتَهی مُنایَ، وَغایَةُو حسن و حسین علیهم السلام که تو صاحب نعمت‌های من، و منتهای آرزوی من، و نهایت رَجآئی فی مُنْقَلَبی وَمَثْوایَ.
امید من در دنیای من و آخرت من هستی.
در کتاب »کامل الزیارات« بعد از این زیارت، این فقرات را نیز آورده است:
أَنْتَ إِلهی وَسَیِّدی وَمَوْلایَ، إِغْفِرْ لِأَوْلِیآئِنا، وَکُفَّ عَنَّا أَعْدآئَنا،تو خدای من و سرور من و مولای من هستی، دوستان ما را بیامرز، و دشمنان ما را از ما بازبدار،وَاشْغَلْهُمْ عَنْ أَذانا، وَأَظْهِرْ کَلِمَةَ الْحَقِّ وَاجْعَلْهَا الْعُلْیا، وَأَدْحِضْو آنان را از اذیّت و آزار ما)به کار دیگری(وادار، و پرچم حقّ را آشکار ساز و آن را بالا ببر، و کَلِمَةَ الْباطِلِ وَاجْعَلْهَا السُّفْلی، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.
پرچم باطل را متزلزل کن و آن را پائین آور، که تو بر هر چیز توانا هستی.
حضرت امام محمّد باقرعلیه السلام فرمود:
هر کس از شیعیان ما، این زیارت و دعا را کنار قبر حضرت امیرالمؤمنین‌علی‌علیه السلام یا قبر یکی از ائمّه‌علیهم السلام بخواند، خدای متعال آن را در نامه‌ای از نور بالامی‌برد، و مهر حضرت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم را بر آن می‌زنند، و آن نامه را نگه می‌دارندتا به قائم آل محمّدعلیهم السلام تسلیم نمایند، و آن نامه با بشارت و تحیّت و کرامت به‌استقبال صاحبش می‌آید ان شاء اللّه تعالی.(56)

زیارت جامعه کبیره

شیخ صدوق‌رحمه الله در کتاب »من لایحضره الفقیه« و »عیون اخبار الرضاعلیه السلام« چنین‌روایت می‌کند:
موسی نخعی می‌گوید: به حضرت امام هادی‌علیه السلام عرض کردم: ای فرزند رسول‌خدا؛ مرا زیارتی بابلاغت و کامل تعلیم فرما، که هر گاه خواستم یکی از شما رازیارت کنم آن را بخوانم.
حضرت فرمود:
هر گاه خواستی یکی از ما را زیارت کنی غسل کن، و چون به آستانه حرم یکی ازائمّه معصومین‌علیهم السلام رسیدی بایست و شهادتین را بگو:
أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداًگواهی می‌دهم که خدایی جز خداوند نیست، او یگانه است و شریکی برایش نیست، و گواهی می‌دهم که)حضرت(محمّد صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهِ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.
- که درود خدا بر او و آل او باد - بنده او و فرستاده اوست.
وقتی وارد شدی و قبر را دیدی، بایست و سی مرتبه بگو: اَللّٰهُ أَکْبَرُ، اندکی باآرامش روح و جسم قدم بردار، و گام‌ها را نزدیک یکدیگر بگذار، آن‌گاه بایست وسی مرتبه بگو: اَللّٰهُ أَکْبَرُ، سپس نزدیک شو و چهل مرتبه بگو: اَللّٰهُ أَکْبَرُ که درمجموع صد تکبیر می‌شود، آن‌گاه بگو:
اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا أَهْلَ بَیْتِ النُّبُوَّةِ، وَمَوْضِعَ الرِّسالَةِ، وَمُخْتَلَفَ‌سلام بر شما ای اهل بیت نبوّت، و جایگاه رسالت الهی، و محلّ رفت و آمدالْمَلآئِکَةِ، وَمَهْبِطَ الْوَحْیِ، وَمَعْدِنَ الرَّحْمَةِ، وَخُزَّانَ الْعِلْمِ،فرشتگان، و جایگاه فرودآمدن وحی و پیام خداوند، و معدن رحمت و خزانه‌داران علم و دانش،وَمُنْتَهَی الْحِلْمِ، وَاُصُولَ الْکَرَمِ، وَقادَةَ الْاُمَمِ، وَأَوْلِیآءَ النِّعَمِ،و نهایت و پایان حلم و بردباری، و اساس و ریشه‌های بزرگواری، و فرماندهان و پیشوایان امّت‌ها، و صاحبان و اختیارداران نعمت‌ها،وَعَناصِرَ الْأَبْرارِ، وَدَعآئِمَ الْأَخْیارِ، وَ ساسَةَ الْعِبادِ، وَأَرْکانَو اصل و اساس آفرینش نیکوکاران، و پایه‌ها و مایه قوام خوبان، و مدبّران و مصلحت‌اندیشان امور بندگان، و نگهدارنده و مایه‌البِلادِ، وَأَبْوابَ الْإیمانِ، وَاُمَنآءَ الرَّحْمانِ، وَسُلالَةَ النَّبِیّینَ،استواری شهرها، و درها و محل‌های ورود به دائره ایمان، و امینان خداوند رحمان، و فرزندان و نسل بابرکت پیامبران،وَصَفْوَةَ الْمُرْسَلینَ، وَعِتْرَةَ خِیَرَةِ رَبِّ الْعالَمینَ، وَرَحْمَةُ اللّٰهِو خلاصه و گزیده رسولان، و عترت و خاندان بهترین برگزیده پروردگار جهانیان، و رحمت خداوَبَرَکاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلی أَئِمَّةِ الْهُدی، وَمَصابیحِ الدُّجی، وَأَعْلامِو برکات او)بر شما باد(. سلام بر پیشوایان هدایت، و چراغ‌های فروزان در تاریکی‌ها، و علامت‌ها و نشانه‌هایالتُّقی، وَذَوِی النُّهی، وَاُولِی الْحِجی، وَکَهْفِ الْوَری، وَوَرَثَةِتقوا، و دارندگان خرد و اندیشه، و صاحبان عقل و

ذکاوت، و پناهگاه مردم، و ارث‌برندگان‌الْأَنْبِيآءِ، وَالْمَثَلِ الْأَعْلى، وَالدَّعْوَةِ الْحُسْنى، وَحُجَجِ اللَّهِ عَلياز پیامبران، و نمونه اعلی و برتر، و نیکوترین دعوت‌کنندگان، و حجّت‌های خداوند برأَهْلِ الدُّنْيا وَالْاخِرَةِ وَالْاُولى، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ‌اهل دنیا و آخرت و پیشینیان، و رحمت خدا و برکات او بر آنان باد. سلام‌عَلى مَحالِّ مَعْرِفَةِ اللَّهِ، وَمَساكِنِ بَرَكَةِ اللَّهِ، وَمَعادِنِ حِكْمَةِ اللَّهِ،بر محلّ‌های معرفت و شناخت خداوند، و منزلگاه‌های برکت خدا، و معدن‌های حکمت خداوند،وَحَفَظَةِ سِرِّ اللَّهِ، وَحَمَلَةِ كِتابِ اللَّهِ، وَأَوْصِيآءِ نَبِيِّ اللَّهِ، وَذُرِّيَّةِو حافظان سرّ خداوند، و دربردارندگان کتاب خدا، و جانشینان پیامبر خدا، و فرزندانرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ‌رسول خدا که درود خدا بر او و آل او، و رحمت خدا و برکاتش بر آنان باد. سلام‌عَلَى الدُّعاةِ إِلَى اللَّهِ، وَالْأَدِلَّاءِ عَلى مَرْضاتِ اللَّهِ، وَالْمُسْتَقِرِّينَبر فراخوانان مردم به سوی خداوند، و راهنمایان بر آنچه رضا و خشنودی خداست، و آنان‌که ثابت و استوارندفی أَمْرِ اللَّهِ، وَالتَّامّينَ فی مَحَبَّةِ اللَّهِ، وَالْمُخْلِصينَ فی تَوْحيدِدر امتثال فرمان خدا، و کاملند در دوستی خدا، و خالصند در توحید و یگانه‌پرستی‌اللَّهِ، وَالْمُظْهِرينَ لِأَمْرِ اللَّهِ وَنَهْيِهِ، وَعِبادِهِ الْمُكْرَمينَ، اَلَّذينَ‌خدا، و آشکارکننده امر و نهی خداوندند، و بندگان گرامی اویند، که‌لايَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.با گفتار بر او پیشی نمی‌گیرند و به امر و فرمان او عمل می‌کنند، و رحمت خدا و برکات او بر آنان باد.اَلسَّلامُ عَلَى الْأَئِمَّةِ الدُّعاةِ، وَالْقادَةِ الْهُداةِ، وَالسَّادَةِ الْوُلاةِ،سلام بر امامانی که دعوت‌کننده مردم به سوی خدایند، و زمامداران هدایتگرند، و سرورانی هستند که عهده‌دار امورند،وَالذَّادَةِ الْحُماةِ، وَأَهْلِ الذِّكْرِ وَاُولِى الْأَمْرِ، وَبَقِيَّةِ اللَّهِ وَخِيَرَتِهِ،و دفاع‌کننده و حمایتگرند، و اهل ذکر و متصدّی امورند، و بازمانده خدا و برگزیده او،وَحِزْبِهِ وَعَيْبَةِ عِلْمِهِ، وَحُجَّتِهِ وَصِراطِهِ، وَنُورِهِ وَبُرْهانِهِ،و حزب و گروه او، و گنجینه علم او، و حجّت او و راه او، و نور او و دلیل و برهان آشکارش می‌باشند،وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَريكَو رحمت خدا و برکات او بر آنان باد. گواهی می‌دهم که جز خدا معبودی نیست، او یکتا است و شریکی‌لَهُ، كَما شَهِدَ اللَّهُ لِنَفْسِهِ، وَشَهِدَتْ لَهُ مَلآئِكَتُهُ وَاُولُوا الْعِلْمِ مِنْبرایش نمی‌باشد، همان‌طور که خداوند برای خودش گواهی داده، و فرشتگانش و صاحبان علم و دانش ازخَلْقِهِ، لا إِلهَ إِلَّا هُوَ الْعَزيزُ الْحَكيمُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُمیان آفریدگانش برای او گواهی داده‌اند، خدایی جز او که عزیز و حکیم است وجود ندارد، و گواهی می‌دهم که حضرت محمّد بنده‌الْمُنْتَجَبُ، وَرَسُولُهُ الْمُرْتَضى، أَرْسَلَهُ بِالْهُدى وَدينِ الْحَقِّ،برگزیده، و فرستاده مورد پسند او است، او را به هدایت و دین حقّ فرستاده است؛لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ. وَأَشْهَدُ أَنَّكُمُتا بر تمام ادیان چیرهِ گرداند گرچه خوش‌آیند مشرکان نباشد. و گواهی

می‌دهم که شماالْأئِمَّةُ الرَّاشِدُونَ الْمَهْدِیُّونَ، اَلْمَعْصُومُونَ الْمُکَرَّمُونَ، اَلْمُقَرَّبُونَپیشوایانی هدایتگر به راه صحیح، راه‌یافتگان، حفظشدگان از خطا، گرامی‌داشته‌شدگان، مقرّبان درگاه الهی،الْمُتَّقُونَ، اَلصَّادِقُونَ الْمُصْطَفَوْنَ، اَلْمُطیعُونَ للّهِ، اَلْقَوَّامُونَپارسایان، راست‌گفتاران، برگزیدگان، فرمانبرداران خدا، بپادارندگانبِأَمْرِهِ، اَلْعامِلُونَ بِإِرادَتِهِ، اَلْفائِزُونَ بِکَرامَتِهِ، اِصْطَفاکُمْ بِعِلْمِهِ،به امر او، اجراکنندگان خواست او، رستگاران به کرامت او هستید، شما را به علم خود برگزید،وَارْتَضاکُمْ لِغَیْبِهِ، وَاخْتارَکُمْ لِسِرِّهِ، وَاجْتَباکُمْ بِقُدْرَتِهِ، وَأَعَزَّکُمْو برای غیب خود پسندید، و برای اسرار خویش اختیار کرد، و به قدرتش برگزید، وبِهُداهُ، وَخَصَّکُمْ بِبُرْهانِهِ، وَانْتَجَبَکُمْ لِنُورِهِ)بِنُورِهِ(، وَأَیَّدَکُمْبه هدایتش عزیز گردانید، و به برهان و دلایل روشنش اختصاص داد، و برای نور خود انتخاب کرد، وبِرُوحِهِ، وَرَضِیَکُمْ خُلَفآءَ فی أَرْضِهِ، وَحُجَجاً عَلی بَرِیَّتِهِ،با روح خویش تأیید نمود، و خرسند شد که جانشینان او در روی زمینش، و حجّت‌های او بر آفریدگانش،وَأَنْصاراً لِدینِهِ، وَحَفَظَةً لِسِرِّهِ، وَخَزَنَةً لِعِلْمِهِ، وَمُسْتَوْدَعاًو یاری‌کنندگان دینش، و حافظان سرّش، و خزانه‌داران علم و دانشش، و به ودیعه نهاده‌شدگانلِحِکْمَتِهِ، وَتَراجِمَةً لِوَحْیِهِ، وَأَرْکاناً لِتَوْحیدِهِ، وَشُهَدآءَ عَلیحکمتش، و مترجمان و بیان‌کنندگان وحیش، و پایه‌ها و اساس توحیدش، و گواهان برخَلْقِهِ، وَأَعْلاماً لِعِبادِهِ، وَمَناراً فی بِلادِهِ، وَأَدِلّاءَ عَلی صِراطِهِ.خلقتش، و علامت‌ها و نشانه‌ها برای بندگانش، و محلّ نورافشانی در شهرهایش، و راهنمایان بر راهش باشید.عَصَمَکُمُ اللّهُ مِنَ الزَّلَلِ، وَامَنَکُمْ مِنَ الْفِتَنِ، وَطَهَّرَکُمْ مِنَخداوند شما را از لغزش‌ها مصون داشت، و از فتنه‌ها ایمنی بخشید، و ازالدَّنَسِ، وَأَذْهَبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ، وَطَهَّرَکُمْ تَطْهیراً، فَعَظَّمْتُمْآلودگی‌ها پاک گردانید، و پلیدی را از شما دور ساخت، و شما را به تمام معنا پاک نمود، پس جلال‌جَلالَهُ، وَأَکْبَرْتُمْ شَأْنَهُ، وَمَجَّدْتُمْ کَرَمَهُ، وَأَدَمْتُمْ ذِکْرَهُ، وَوَکَّدْتُمْو عظمتش را تعظیم نمودید، و شأنش را بزرگ داشتید، و کرم و بزرگواریش را ثنا گفتید، و ذکر و یادش را دوام بخشیدید، ومیثاقَهُ، وَأَحْکَمْتُمْ عَقْدَ طاعَتِهِ، وَنَصَحْتُمْ لَهُ فِی السِّرِّ وَالْعَلانِیَةِ،عهد و پیمانش را استوار ساختید، و قرارداد فرمانبرداریش را محکم کردید، و در پنهان و آشکار برای او خلوص نشان دادید،وَدَعَوْتُمْ إِلی سَبیلِهِ بِالْحِکْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَبَذَلْتُمْو با حکمت و پند و اندرز نیکو به راه او فراخواندید، وأَنْفُسَکُمْ فی مَرْضاتِهِ. وَصَبَرْتُمْ عَلی ما أَصابَکُمْ فی جَنْبِهِ،در راه رضای او بذل جان نمودید، و در کنارش به آنچه از مصائب و مشکلات که بر شما وارد شد شکیبایی ورزیدید،وَأَقَمْتُمُ الصَّلاةَ، وَاتَیْتُمُ الزَّکاةَ، وَأَمَرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتُمْ عَنِو نماز را بپا داشتید، و زکات پرداختید، و به خوبی‌ها فرمان دادید، و ازالْمُنْکَرِ، وَجاهَدْتُمْ فِی اللّهِ حَقَّ جِهادِهِ، حَتَّی أَعْلَنْتُمْ دَعْوَتَهُ،زشتی‌ها بازداشتید، و در راه خدا آنگونه که شایسته بود جهاد کردید و کوشیدیدِ تا دعوت او را آشکار،وَبَیَّنْتُمْ فَرآئِضَهُ، وَأَقَمْتُمْ حُدُودَهُ،

وَنَشَرْتُمْ شَرايِعَ أَحْكامِهِ،و واجباتش را بيان كرديد، و حدودش را اقامه نموديد، و احكام دينش را منتشر ساختيد،وَسَنَنْتُمْ سُنَّتَهُ، وَصِرْتُمْ فى ذلِكَ مِنْهُ إِلَى الرِّضا، وَسَلَّمْتُمْ لَهُو روش او را سنّت نهاديد، و در تمام اين امور رضا و خشنودى او مورد نظر شما بود، والْقَضآءَ، وَصَدَّقْتُمْ مِنْ رُسُلِهِ مَنْ مَضى. فَالرَّاغِبُ عَنْكُمْ مارِقٌ،به حكم او تسليم شديد و آن را پذيرا گشتيد، و رسولان گذشته او را تصديق نموديد. آنكه از شما روى گرداند از دين خارج شده،وَاللّازِمُ لَكُمْ لاحِقٌ، وَالْمُقَصِّرُ فى حَقِّكُمْ زاهِقٌ، وَالْحَقُّ مَعَكُمْو آنكه ملازم شما باشد به حق پيوسته، و آنكه در حقّ شما كوتاهى كند نابود گشته است، و حق با شماوَفيكُمْ وَمِنْكُمْ وَإِلَيْكُمْ، وَأَنْتُمْ أَهْلُهُ وَمَعْدِنُهُ، وَميراثُ النُّبُوَّةِو در وجود شما و از شما و به سوى شما است، و شما اهل آن و معدنش هستيد، و ميراث پيامبرىعِنْدَكُمْ، وَإِيابُ الْخَلْقِ إِلَيْكُمْ، وَحِسابُهُمْ عَلَيْكُمْ، وَفَصْلُنزد شما است، و بازگشت خلق به سوى شما، و حساب آنان بر شما است، و فيصله داورىالْخِطابِ عِنْدَكُمْ، وَاياتُ اللّهِ لَدَيْكُمْ، وَعَزآئِمُهُ فيكُمْ، وَنُورُهُو حكم قطعى پيش شماست، و آيات خداوند نزد شما است، و امور ثابت وحقوق حتمى الهى در شماست، و نور و برهان ووَبُرْهانُهُ عِنْدَكُمْ، وَأَمْرُهُ إِلَيْكُمْ. مَنْ والاكُمْ فَقَدْ والَى اللّهَ، وَمَنْدلائل روشن او نزد شماست، و امر و فرمان خدا در امور مردم به شما واگذار شده. هر كس ولايت شما را پذيرفته باشد ولايت خدا را پذيرفته، وعاداكُمْ فَقَدْ عادَ اللّهَ، وَمَنْ أَحَبَّكُمْ فَقَدْ أَحَبَّ اللّهَ، وَمَنْ أَبْغَضَكُمْهركس با شما دشمنى كند با خداوند دشمنى كرده است، و هر كس شما را دوست بدارد خدا را دوست داشته، و هر كه نسبت به شما كينهفَقَدْ أَبْغَضَ اللّهَ، وَمَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ فَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللّهِ، أَنْتُمُبورزد به خدا كينه ورزيده است، و هر كس به شما بپيوندد به خدا پيوسته است. شماالصِّراطُ الْأَقْوَمُ، وَشُهَدآءُ دارِ الْفَنآءِ، وَشُفَعآءُ دارِ الْبَقآءِ،راه استوار و پايدار، و گواهان اين سراى زودگذر، و شفيعان سراى جاويدان،وَالرَّحْمَةُ الْمَوْصُولَةُ، وَالْايَةُ الْمَخْزُونَةُ، وَالْأَمانَةُ الْمَحْفُوظَةُ،و رحمتى هستيد كه پيوسته مى‌رسد، و نشانه پنهان‌شده، و امانت حفظشده،وَالْبابُ الْمُبْتَلى بِهِ النَّاسُ. مَنْ أَتيكُمْ نَجى، وَمَنْ لَمْ يَأْتِكُمْو آن درى هستيد كه وسيله آزمايش مردمان است. هر كس به آن درآيد اهل نجات، و هر كس نيايدهَلَكَ، إِلَى اللّهِ تَدْعُونَ، وَعَلَيْهِ تَدُلُّونَ، وَبِهِ تُؤْمِنُونَ، وَلَهُهلاک و نابود است، به سوى خدا فرامى‌خوانيد، و بر او دلالت مى‌كنيد، و به او ايمان داريد، وتُسَلِّمُونَ، وَبِأَمْرِهِ تَعْمَلُونَ، وَإِلى سَبيلِهِ تُرْشِدُونَ، وَبِقَوْلِهِتسليم او هستيد، و به فرمان او عمل مى‌كنيد، و به راه او راهنمايى مى‌نمائيد، و طبق گفتار اوتَحْكُمُونَ، سَعَدَ مَنْ والاكُمْ، وَهَلَكَ مَنْ عاداكُمْ، وَخابَ مَنْحكم مى‌كنيد، هر كس ولايت و سرورى شما را پذيرفت از سعادت دائمى برخوردار و هر كس با شما دشمنى كند دچار هلاكت مى‌گردد،جَحَدَكُمْ، وَضَلَّ مَنْ فارَقَكُمْ، وَفازَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكُمْ، وَأَمِنَ مَنْكسى كه شما را انكار

کند ناکام و محروم و هر کس از شماَ جدا گردد گمراه، و هر کس به دامن شما چنگ زند رستگار و کسی که به‌لَجَأَ إِلَیْکُمْ، وَسَلِمَ مَنْ صَدَّقَکُمْ، وَهُدِیَ مَنِ اعْتَصَمَ بِکُمْ. مَنِ‌شما پناهنده گردد ایمن و هر کس شما را تصدیق کند و باور نماید سلامت، و هر کس به شما بپیوندد راه هدایت را یافته است. هراتَّبَعَکُمْ فَالْجَنَّةُ مَأْویهُ، وَمَنْ خالَفَکُمْ فَالنَّارُ مَثْویهُ، وَمَنْ‌کس از شما پیروی کرد بهشت جایگاه او، و هر کس با شما مخالفت کرد دوزخ اقامتگاه او است، و کسی که‌جَحَدَکُمْ کافِرٌ، وَمَنْ حارَبَکُمْ مُشْرِکٌ، وَمَنْ رَدَّ عَلَیْکُمْ فی أَسْفَلِ‌شما را انکار کرد کافر، و آنکه با شما جنگید مشرک است، و کسی که فرمایش شما را رد کند و نپذیرد در پایین‌ترین‌دَرَکٍ مِنَ الْجَحیمِ، أَشْهَدُ أَنَّ هذا سابِقٌ لَکُمْ فیما مَضی، وَجارٍطبقه دوزخ است، گواهی می‌دهم که این مقامات و اوصاف در گذشته برای شما پیشی گرفته، و درلَکُمْ فیما بَقِیَ، وَأَنَّ أَرْواحَکُمْ وَنُورَکُمْ وَطینَتَکُمْ واحِدَةٌ، طابَتْ‌آینده نیز جریان خواهد داشت، و اینکه ارواح شما و نور شما و خمیره و سرشت شما یکی است، پاک‌وَطَهُرَتْ بَعْضُها مِنْ بَعْضٍ. خَلَقَکُمُ اللَّهُ أَنْواراً فَجَعَلَکُمْ بِعَرْشِهِ‌و پاکیزه برخی از برخی دیگر دریافت نموده است. خداوند شما را نورهایی آفرید و شما را در اطراف عرش خودمُحْدِقینَ، حَتَّی مَنَّ عَلَیْنا بِکُمْ، فَجَعَلَکُمْ فی بُیُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَنْ‌احاطه‌کننده قرار داد تا آنکه بر ما به وجود شما منّت گذاشت و شما را در خانه‌هایی قرار داد که فرمان داده‌تُرْفَعَ وَیُذْکَرَ فیهَا اسْمُهُ، وَجَعَلَ صَلاتَنا)صَلَواتِنا(عَلَیْکُمْ، وَمارفیع و بلندمرتبه باشند و نام او در آن یاد شود، و درود و تحیّت ما را بر شما و آنچه را که‌خَصَّنا بِهِ مِنْ وِلایَتِکُمْ، طیباً لِخَلْقِنا، وَطَهارَةً لِأَنْفُسِنا، وَتَزْکِیَةً‌مخصوص گردانیده ما را به آن از ولایت شما باعث پاکیزگی آفرینش ما، و پاکی جان ما، و تزکیه‌لَنا، وَکَفّارَةً لِذُنُوبِنا، فَکُنّا عِنْدَهُ مُسَلِّمینَ بِفَضْلِکُمْ، وَمَعْرُوفینَ‌باطن ما، و کفّاره گناهان ما قرار داد، پس ما نزد او تسلیم فضل و برتری شما بوده، و به‌بِتَصْدیقِنا إِیَّاکُمْ. فَبَلَغَ اللَّهُ بِکُمْ أَشْرَفَ مَحَلِّ الْمُکَرَّمینَ، وَأَعْلیتصدیق‌کردن شما شناخته شده بودیم، پس خداوند شما را به باارزش‌ترین محلّ صاحبان کرامت، و برترین‌مَنازِلِ الْمُقَرَّبینَ، وَأَرْفَعَ دَرَجاتِ الْمُرْسَلینَ، حَیْثُ لایَلْحَقُهُ‌جایگاه مقرّبان، و رفیع‌ترین مرتبه رسولان رسانید؛ به طوری که هیچ ملحق‌شونده‌ای‌لاحِقٌ، وَلایَفُوقُهُ فآئِقٌ، وَلایَسْبِقُهُ سابِقٌ، وَلایَطْمَعُ فی إِدْراکِهِ‌به آن ملحق نشود، و هیچ برتری‌جوئی به آن برتری نیابد، و هیچ پیشی‌گیرنده‌ای به آن پیشی نگیرد، و هیچ طمع‌کننده‌ای به‌طامِعٌ، حَتَّی لایَبْقی مَلَکٌ مُقَرَّبٌ، وَلا نَبِیٌّ مُرْسَلٌ، وَلا صِدّیقٌ‌دریافت آن طمع نکند؛ تا آنجا که هیچ فرشته مقرّبی، و پیامبر مرسلی، و صدّیق‌وَلا شَهیدٌ، وَلا عالِمٌ وَلا جاهِلٌ، وَلا دَنِیٌّ وَلا فاضِلٌ، وَلاو شهیدی، و دانا و نادانی، و پست و بلندمرتبه‌ای،مُؤْمِنٌ صالِحٌ، وَلا فاجِرٌ طالِحٌ، وَلا جَبّارٌ عَنیدٌ، وَلا شَیْطانٌ‌و مؤمن شایسته، و بدکار ناشایسته‌ای، و زورگوی معاند، و شیطان‌مَریدٌ، وَلا خَلْقٌ

فیما بَیْنَ ذلِکَ شَهیدٌ إِلّا عَرَّفَهُمْ جَلالَةَ أَمْرِکُمْ،سرکشی، و هیچ آفریده‌ای در این میان نماند جز اینکه جلالت امر شما،وَعِظَمَ خَطَرِکُمْ، وَکِبَرَ شَأْنِکُمْ، وَتَمامَ نُورِکُمْ، وَصِدْقَو عظمت موقعیّت شما، و بزرگی شأن شما، و کامل بودن نور شما، و راستی و درستی‌مَقاعِدِکُمْ، وَثَباتَ مَقامِکُمْ، وَشَرَفَ مَحَلِّکُمْ، وَمَنْزِلَتِکُمْ عِنْدَهُ،جایگاه شما، و پایداری مقام شما، و شرافت مرتبه و منزلت شما را در نزد خودش به آن‌ها معرّفی فرموده، و کرامتوَکَرامَتَکُمْ عَلَیْهِ، وَخاصَّتَکُمْ لَدَیْهِ، وَقُرْبَ مَنْزِلَتِکُمْ مِنْهُ. بِأَبی‌و بزرگواری شما را بر خودش، و مخصوص‌بودنتان را در پیشگاهش، و نزدیکی مقام و منزلتتان را نسبت به خودش به آن‌ها شناساند. پدرأَنْتُمْ وَأُمّی وَأَهْلی وَمالی وَأُسْرَتی، أُشْهِدُ اللَّهَ وَأُشْهِدُکُمْ أَنّی‌و مادرم و اهل و عیالم و مال و دارائیم و همه کسانم فدای شما باد، خدا را و شما را گواه می‌گیرم که منمُؤْمِنٌ بِکُمْ، وَبِما امَنْتُمْ بِهِ، کافِرٌ بِعَدُوِّکُمْ وَبِما کَفَرْتُمْ بِهِ،به شما و به آنچه ایمان دارید مؤمنم، به دشمن شما و به آنچه شما قبول ندارید و کافرید من نیز کافرم،مُسْتَبْصِرٌ بِشَأْنِکُمْ، وَبِضَلالَةِ مَنْ خالَفَکُمْ، مُوالٍ لَکُمْبه شأن و شخصیّت شما و به گمراهی مخالفین شما آگاهی و بصیرت دارم، نسبت به شماوَلِأَوْلِیآئِکُمْ، مُبْغِضٌ لِأَعْدآئِکُمْ وَمُعادٍ لَهُمْ، سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَکُمْ،و دوستان شما ارادت دارم، با دشمنان شما کینه و دشمنی دارم، با هر کس با شما سازش دارد در صلح و سازشم،وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَکُمْ، مُحَقِّقٌ لِما حَقَّقْتُمْ، مُبْطِلٌ لِما أَبْطَلْتُمْ،و با هرکس با شما در جنگ‌ونبرد است در جنگم، آنچه را شما حقّ‌وثابت بدانید حقّ‌وثابت می‌دانم، و آنچه را شما باطل بدانید باطل‌می‌دانم،مُطیعٌ لَکُمْ، عارِفٌ بِحَقِّکُمْ، مُقِرٌّ بِفَضْلِکُمْ، مُحْتَمِلٌ لِعِلْمِکُمْ،فرمانبردار شما هستم، به حقّ شما آشنایم، به فضیلت و برتری شما اقرار دارم، علم و دانش شما را پذیرایم،مُحْتَجِبٌ بِذِمَّتِکُمْ، مُعْتَرِفٌ بِکُمْ، مُؤْمِنٌ بِإِیابِکُمْ، مُصَدِّقٌدر پناه شما پناهنده‌ام، به شما اعتراف دارم، به بازگشت شما ایمان دارم،بِرَجْعَتِکُمْ. مُنْتَظِرٌ لِأَمْرِکُمْ، مُرْتَقِبٌ لِدَوْلَتِکُمْ، اخِذٌ بِقَوْلِکُمْ،رجعت شما را تصدیق‌کننده‌ام و باور دارم. در انتظار امر شما و چشم به راه دولت شمایم، گفتار شما را فراگیرنده‌ام،عامِلٌ بِأَمْرِکُمْ، مُسْتَجیرٌ بِکُمْ، زآئِرٌ لَکُمْ، لآئِذٌ عآئِذٌ بِقُبُورِکُمْ،و به امر شما عمل‌کننده‌ام، به شما پناه آوردنده‌ام، زائر شما و پناه‌گیرنده و پناهنده به قبور پاک شمایم،مُسْتَشْفِعٌ إِلَی اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ بِکُمْ، وَمُتَقَرِّبٌ بِکُمْ إِلَیْهِ، وَمُقَدِّمُکُمْبه واسطه شما به سوی خدای عزّ وجّل شفاعت می‌جویم، و به درگاه او تقرّب می‌یابم، و شما راأَمامَ طَلِبَتی وَحَوآئِجی، وَإِرادَتی فی کُلِّ أَحْوالی وَأُمُوری،پیشاپیش درخواست‌ها و نیازهایم، و اراده‌ام در همه حالاتم و امورم قرار می‌دهم،مُؤْمِنٌ بِسِرِّکُمْ وَعَلانِیَتِکُمْ، وَشاهِدِکُمْ وَغآئِبِکُمْ، وَأَوَّلِکُمْایمان دارم به پنهان شما و آشکار شما، و حاضر شما و غایب شما، و اوّل شماوَاخِرِکُمْ، وَمُفَوِّضٌ فی ذلِکَ کُلِّهِ إِلَیْکُمْ، وَمُسَلِّمٌ فیهِ مَعَکُمْ،و آخر

شما، و در همه اَین‌ها امرم را به شما واِمی‌گذارم، و در آن پذیرای خواسته شما هستم،وَقَلْبی لَکُمْ مُسَلِّمٌ، وَرَأیی لَکُمْ تَبَعٌ، وَنُصْرَتی لَکُمْ مُعَدَّةٌ، حَتّی‌و قلبم تسلیم اراده شما و نظرم تابع نظر شما است، و یاری من برای شما آماده می‌باشد؛ تایُحْیِیَ اللَّهُ تَعالی دینَهُ بِکُمْ، وَیَرُدَّکُمْ فی أَیَّامِهِ، وَیُظْهِرَکُمْخداوند بلندمرتبه دینش را به واسطه شما زنده گرداند، و شما را در ایّام خودش بازگرداند، ولِعَدْلِهِ، وَیُمَکِّنَکُمْ فی أَرْضِهِ. فَمَعَکُمْ مَعَکُمْ لا مَعَ غَیْرِکُمْ،برای عدل و دادگریش ظاهر سازد، و در روی زمینش قدرت و توانایی دهد. آنکه با شما است، به همراه شما است نه همراه غیر شما،اَمَنْتُ بِکُمْ، وَتَوَلَّیْتُ اخِرَکُمْ بِما تَوَلَّیْتُ بِهِ أَوَّلَکُمْ، وَبَرِئْتُ إِلَی‌به شما ایمان آوردم، و به آخر شما ارادت دارم همانطور که به اوّل شما دلبسته‌ام و سروری او را پذیرفته‌ام، و بیزاری می‌جویم به‌اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ أَعْدآئِکُمْ، وَمِنَ الْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَالشَّیاطینِسوی خداوند عزّ وجلّ از همه دشمنان شما، و از جبت و طاغوت و شیطان‌هاوَحِزْبِهِمُ الظَّالِمینَ لَکُمْ، اَلْجاحِدینَ لِحَقِّکُمْ، وَالْمارِقینَ مِنْو حزب‌ها و گروه‌های آنان که به شما ستم کرده، حقّ شما را انکار نموده، و ازوِلایَتِکُمْ، وَالْغاصِبینَ لِإِرْثِکُمْ، اَلشَّآکّینَ فیکُمْ، اَلْمُنْحَرِفینَولایت و سرپرستی شما خارج گشته، و ارث شما را غصب کرده، درباره مقامات شما دچار تردیدند، وعَنْکُمْ، وَمِنْ کُلِّ وَلیجَةٍ دُونَکُمْ، وَکُلِّ مُطاعٍ سِواکُمْ، وَمِنَ الْأَئِمَّةِاز شما منحرف گردیده‌اند و از هر دست‌آویزی غیر شما، و هر فرمانروائی جز شما، و از پیشوایانی‌الَّذینَ یَدْعُونَ إِلَی النَّارِ. فَثَبَّتَنِیَ اللَّهُ أَبَداً ما حَییتُ عَلیکه به سوی آتش می‌خوانند. خداوند مرا تا زنده‌ام برمُوالاتِکُمْ وَمَحَبَّتِکُمْ وَدینِکُمْ، وَوَفَّقَنی لِطاعَتِکُمْ، وَرَزَقَنیولایت و دوستی و دین شما ثابت بدارد، و برای فرمانبرداری شما توفیق دهد، وشَفاعَتَکُمْ، وَجَعَلَنی مِنْ خِیارِ مَوالیکُمْ، اَلتَّابِعینَ لِما دَعَوْتُمْشفاعت شما را روزی‌ام گرداند، و از بهترین ارادتمندان شما قرار دهد که به آنچه دعوت کرده‌اید متابعتإِلَیْهِ، وَجَعَلَنی مِمَّنْ یَقْتَصُّ اثارَکُمْ، وَیَسْلُکُ سَبیلَکُمْ، وَیَهْتَدیو پیروی می‌کنند، و مرا از کسانی قرار دهد که در پی آثار شما و روایت‌کننده آن است، و راه شما را می‌پیماید، وبِهُدیکُمْ، وَیُحْشَرُ فی زُمْرَتِکُمْ، وَیَکِرُّ فی رَجْعَتِکُمْ، وَیُمَلَّکُبه راه شما راه یافته، و در زمره شما محشور می‌شود، و در رجعت شما بازمی‌گردد، وفی دَوْلَتِکُمْ، وَیُشَرَّفُ فی عافِیَتِکُمْ، وَیُمَکَّنُ فی أَیَّامِکُمْ، وَتَقَرُّدر دولت شما حاکمیّتی پیدا می‌کند، و در عافیت شما شرافت می‌یابد، و در دوران شما به او تمکّن و قدرت داده می‌شود، وعَیْنُهُ غَداً بِرُؤْیَتِکُمْ. بِأَبی أَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفْسی وَأَهْلی وَمالی،فردا چشمش به دیدار شما روشن می‌گردد. پدرم، مادرم، جانم، اهل و عیالم، مال و دارائیم فدای شما،مَنْ أَرادَ اللَّهَ بَدَءَ بِکُمْ، وَمَنْ وَحَّدَهُ قَبِلَ عَنْکُمْ، وَمَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَکسی که خدا را اراده کند به شما ابتدا کرده، و کسی که خدا را به یکتائی توصیف کند از شما پذیرفته، و کسی که آهنگ او کند به‌بِکُمْ. مَوالِیَّ لا اُحْصی ثَنآئَکُمْ،

وَلا أَبْلَغُ مِنَ الْمَدْحِ كُنْهَكُمْ،سوی شما روی آورد. سروران من؛ ثنای شما را نمی‌توانم شماره کنم، و به حقیقت و غایت مدح شما هرگز نمی‌رسم،وَمِنَ الْوَصْفِ قَدْرَكُمْ، وَأَنْتُمْ نُورُ الْأَخْيارِ، وَهُداةُ الْأَبْرارِ،و از توصیف قدر و منزلت شما ناتوانم، و شما روشنی‌بخش خوبان، و باعث هدایت نیکوکاران،وَحُجَجُ الْجَبَّارِ، بِكُمْ فَتَحَ اللَّهُ، وَبِكُمْ يَخْتِمُ اللَّهُ، وَبِكُمْ يُنَزِّلُ‌و حجّت‌های خداوند جبّارید، خدا به وجود شما هستی را آغاز کرده، و به شما پایان می‌بخشد، و به واسطه شماالْغَيْثَ، وَبِكُمْ يُمْسِكُ السَّماءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ،باران رحمت را فرو می‌فرستد، و به واسطه شما آسمان را نگاه می‌دارد از اینکه بر زمین افتد مگر به اذن او،وَبِكُمْ يُنَفِّسُ الْهَمَّ، وَيَكْشِفُ الضُّرَّ، وَعِنْدَكُمْ ما نَزَلَتْ بِهِ رُسُلُهُ،و به واسطه شما غم و اندوه را می‌زداید، و تنگدستی و بیچارگی را برطرف می‌کند، و نزد شما است آنچه فرستادگانش آن را نازل کرده،وَهَبَطَتْ بِهِ مَلآئِكَتُهُ، وَإِلى جَدِّكُمْ - و اگر زیارت امیرالمؤمنین‌علیه السلام باشدو فرشتگانش آن را فرود آورده‌اند، و به سوی جدّ شما - بجای وَإِلى جَدِّكُمْ بگو: وَإِلى أَخيكَ - بُعِثَ الرُّوحُ الْأَمينُ. اتاكُمُ و به سوی برادرت - روح الأمین برانگیخته شده است.اللَّهُ ما لَمْ يُؤْتِ أَحَداً مِنَ الْعالَمينَ، طَأْطَأَ كُلُّ شَريفٍ لِشَرَفِكُمْ،خداوند به شما قدر و منزلتی داده که به هیچ یک از جهانیان نداده است، هر شرافتمندی در برابر شرافت شما سر فرود آورده،وَبَخَعَ كُلُّ مُتَكَبِّرٍ لِطاعَتِكُمْ، وَخَضَعَ كُلُّ جَبَّارٍ لِفَضْلِكُمْ، وَذَلَّ كُلُّ‌و هر متکبّری برای فرمان شما گردن نهاده، و هر زورگویی برای فضل و برتری شما خاضع گشته، و هر چیزشَیْءٍ لَكُمْ، وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِكُمْ، وَفازَ الْفآئِزُونَ بِوِلايَتِكُمْ،برای شما رام و سرافکنده است، زمین به نور شما درخشیده، و رستگاران به ولایت شما رستگار شده‌اند،بِكُمْ يُسْلَكُ إِلَى الرِّضْوانِ، وَعَلى مَنْ جَحَدَ وِلايَتَكُمْ غَضَبُ‌به واسطه شما می‌توان به رضوان الهی و بهشت جاودان راه یافت، و کسی که ولایت شما را انکار کند مشمول خشم و غضب‌الرَّحْمانِ. بِأَبى أَنْتُمْ وَاُمّى وَنَفْسى وَأَهْلى وَمالى، ذِكْرُكُمْ فِى‌خداوند رحمان است. پدرم، مادرم، جانم، اهل و عیالم و مال و دارائی‌ام فدای شما، یاد شما درالذَّاكِرينَ، وَأَسْمآؤُكُمْ فِى الْأَسْمآءِ، وَأَجْسادُكُمْ فِى الْأَجْسادِ،یادکنندگان، و نام‌های شما در نام‌ها، و جسدهای شما در جسدها،وَأَرْواحُكُمْ فِى الْأَرْواحِ، وَأَنْفُسُكُمْ فِى النُّفُوسِ، وَاثارُكُمْ فِى‌و ارواح شما در ارواح، و شخص شما در میان شخص‌ها، و آثار شما در میان‌الْآثارِ، وَقُبُورُكُمْ فِى الْقُبُورِ. فَما أَحْلى أَسْمآئَكُمْ، وَأَكْرَمَ‌آثار، و قبرهای شما در میان قبرها است. پس چه چیزی نام‌های شما را شیرین نموده، وأَنْفُسَكُمْ، وَأَعْظَمَ شَأْنَكُمْ، وَأَجَلَّ خَطَرَكُمْ، وَأَوْفى عَهْدَكُمْ،وجود شما را گرامی و باکرامت کرده، و شأن شما را عظیم نموده، و موقعیّت شما را بزرگ کرده است، و پیمان شما را وفا کرده،وَأَصْدَقَ وَعْدَكُمْ. كَلامُكُمْ نُورٌ، وَأَمْرُكُمْ رُشْدٌ، وَوَصِيَّتُكُمُ‌و وعده شما را درست گردانیده است؟ سخن شما

روشن و روشنی‌بخش، و امر و فرمان‌تان باعث رشد و کمال و هدایت، و سفارش شماالتَّقْوی، وَفِعْلَکُمُ الْخَیْرُ، وَعادَتُکُمُ الْإِحْسانُ، وَسَجِیَّتُکُمُ الْکَرَمُ،تقوا و پرهیزکاری، و کار شما همه خوبی، و عادت شما نیکی کردن، و طبیعت شما بزرگواری،وَشَأْنُکُمُ الْحَقُّ وَالصِّدْقُ وَالرِّفْقُ، وَقَوْلُکُمْ حُکْمٌ وَحَتْمٌ، وَرَأْیُکُمْو شأن شما حق‌طلبی و راستگویی و مدارا کردن، و گفتار شما قاطع و محکم، و رأی و نظر شماعِلْمٌ وَحِلْمٌ وَحَزْمٌ، إِنْ ذُکِرَ الْخَیْرُ کُنْتُمْ أَوَّلَهُ وَأَصْلَهُ، وَفَرْعَهُدانش و بردباری و دوراندیشی است، اگر از خیر و خوبی یاد شود شما ابتدای آن، ریشه و شاخه آنوَمَعْدِنَهُ، وَمَأْویهُ وَمُنْتَهاهُ. بِأَبی أَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفْسی، کَیْفَو معدن و جایگاه آن و انتهای آن هستید. پدرم، مادرم و جانم فدای شما، چگونهأَصِفُ حُسْنَ ثَنآئِکُمْ، وَاُحْصی جَمیلَ بَلآئِکُمْ، وَبِکُمْ أَخْرَجَنَا اللّٰهُخوبی‌های شما و ثنای نیکوی شما را وصف کنم و نعمت‌های فراوان شما را شمارش نمایم؟ و به سبب شما خداوند ما رامِنَ الذُّلِّ، وَفَرَّجَ عَنَّا غَمَراتِ الْکُرُوبِ، وَأَنْقَذَنا مِنْ شَفاجُرُفِاز خواری و ذلّت خارج کرد، و غم‌ها و غصّه‌ها و گرفتاری‌های عمیق را از ما برطرف کرد، و از پرتگاههایالْهَلَکاتِ وَمِنَ النَّارِ. بِأَبی أَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفْسی، بِمُوالاتِکُمْ عَلَّمَنَاهلاکت‌بار و از آتش جهنم رهایی بخشید. پدرم، مادرم و جانم فدای شما، با پذیرفتن ولایت شمااللّٰهُ مَعالِمَ دینِنا، وَأَصْلَحَ ما کانَ فَسَدَ مِنْ دُنْیانا، وَبِمُوالاتِکُمْخداوند معالم و حقایق دین را به ما آموخت، و آنچه از دنیای ما فاسد بود اصلاح نمود، و با ولایت شماتَمَّتِ الْکَلِمَةُ، وَعَظُمَتِ النِّعْمَةُ، وَائْتَلَفَتِ الْفُرْقَةُ، وَبِمُوالاتِکُمْکلمه حقّ کامل، و نعمتش بزرگ و بر ما تمام گشت، و پراکندگی به اُلفت و اتّحاد تبدیل شد، و به ولایت شمائُقْبَلُ الطَّاعَةُ الْمُفْتَرَضَةُ، وَلَکُمُ الْمَوَدَّةُ الْواجِبَةُ، وَالدَّرَجاتُطاعت واجب پذیرفته می‌شود، و مودّت و اظهار محبّت نسبت به شما واجب است، و شما دارای درجاتالرَّفیعَةُ، وَالْمَقامُ الْمَحْمُودُ، وَالْمَکانُ الْمَعْلُومُ عِنْدَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ،و مراتب رفیع، و مقام ستوده، و جایگاه شناخته‌شده نزد خداوند بلندمرتبه،وَالْجاهُ الْعَظیمُ، وَالشَّأْنُ الْکَبیرُ، وَالشَّفاعَةُ الْمَقْبُولَةُ. »رَبَّنا امَنَّاو وجاهت زیاد، و شأن عظیم، و شفاعت پذیرفته‌شده هستید. پروردگارا؛بِما أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاکْتُبْنا مَعَ الشَّاهِدینَ«(57)، »رَبَّنا لاتُزِغْبه آنچه فرو فرستادی ایمان آوردیم و از رسول تو پیروی کردیم، پس ما را از گواهان ثبت فرما. پروردگارا؛قُلُوبَنا بَعْدَ إِذْ هَدَیْتَنا وَهَبْ لَنا مِنْ لَدُنْکَ رَحْمَةً إِنَّکَ أَنْتَدل‌های ما را پس از هدایت دچار انحراف مکن، و از ناحیه خود رحمتی بر ما ببخش، که توالْوَهَّابُ«(58)، سُبْحانَ رَبِّنا إِنْ کانَ وَعْدُ رَبِّنا لَمَفْعُولًا. یا وَلِیَّ اللّٰهِ، إِنّبسیار بخشنده‌ای، پاک و منزّه است پروردگار ما، و حتماً وعده‌اش انجام‌شده خواهد بود. ای ولیّ خدا؛ همانابَیْنی وَبَیْنَ اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ ذُنُوباً لایَأْتی عَلَیْها إِلّا رِضاکُمْ، فَبِحَقّمیان من و خدای عزیز و بزرگ گناهانی است که جز رضایت و خشنودی شماِ آن‌ها را از بین نمی‌برد، پس به

حقّ‌مَنِ ائْتَمَنَکُمْ عَلی سِرِّهِ، وَاسْتَرْعاکُمْ أمْرَ خَلْقِهِ، وَقَرَنَ طاعَتَکُمْ‌آن‌که شما را بر راز خود امین قرار داد، و رعایت امور آفریدگانش را به شما سپرد، و طاعت شما رابِطاعَتِهِ، لَمَّا اسْتَوْهَبْتُمْ ذُنُوبی، وَکُنْتُمْ شُفَعآئی، فَإِنّی لَکُمْ مُطیعٌ،به اطاعت خودش قرین گردانید که برای گناهان من طلب بخشش کنید، و شفیعان من باشید، که من فرمانبردار شمایم،مَنْ أَطاعَکُمْ فَقَدْ أَطاعَ اللَّهَ، وَمَنْ عَصاکُمْ فَقَدْ عَصَی اللَّهَ، وَمَنْ‌هر کس شما را اطاعت کند در حقیقت خدا را اطاعت نموده است، و هر کس از فرمان شما سرپیچی کند در واقع نافرمانی خدا کرده است، و هر1. سوره آل عمران، آیه 2 53.. سوره آل عمران، آیه 8 .
أَحَبَّکُمْ فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ، وَمَنْ أَبْغَضَکُمْ فَقَدْ أَبْغَضَ اللَّهَ. أَللَّهُمَّ إِنّی لَوْکس شما را دوست بدارد خدا را دوست دارد، و هر کس با شما دشمنی کند با خدا دشمنی کرده است. خداوندا؛ به راستی اگر منوَجَدْتُ شُفَعآءَ أَقْرَبَ إِلَیْکَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَیْتِهِ الْأَخْیارِ، اَلْأَئِمَّةِشفیعانی می‌یافتم که در پیشگاه تو مقرّب‌تر از)حضرت(محمّد و اهل بیت خوب او؛ آن پیشوایانالْأَبْرارِ، لَجَعَلْتُهُمْ شُفَعآئی، فَبِحَقِّهِمُ الَّذی أَوْجَبْتَ لَهُمْ عَلَیْکَ،نیکوکار باشند، حتماً آن‌ها را شفیع خود قرار می‌دادم، پس به حقّی که برای ایشان بر خودت واجب فرمودی و لازم دانستی،أَسْئَلُکَ أَنْ تُدْخِلَنی فی جُمْلَةِ الْعارِفینَ بِهِمْ وَبِحَقِّهِمْ، وَفی زُمْرَةِاز تو می‌خواهم که مرا در ردیف کسانی قرار دهی که نسبت به آن بزرگواران و حقّ ایشان آشنائی دارند، و در زمرهالْمَرْحُومینَ بِشَفاعَتِهِمْ، إِنَّکَ أَرْحَمُ الرَّاحِمینَ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلیکسانی جای دهی که به شفاعت آنان مورد رحمت تو قرار گرفته‌اند، که تو مهربانترین مهربانان هستی، و درود خداوندمُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ الطّاهِرینَ، وَسَلَّمَ کَثیراً، وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَکیلُ.(59)و سلام فراوان او بر محمّد و آل پاک او باد، و خدا ما را بس است و او خوب مدافع و پشتیبانی است.

زیارت جامعه سوّم

این زیارت را مرحوم علّامه مجلسی در »بحار الأنوار« از یک کتاب قدیمی به‌عنوان »زیارت جامعه ثالثه« نقل کرده است:
هنگامی که به پیشگاه این بزرگواران شرفیاب شدی، بگو:
اَلْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ، اَلرَّحْمنِ الرَّحیمِ، اَلَّذی لَیْسَ کَمِثْلِهِستایش از آن خداوند است که پروردگار جهانیان است، بخشنده و مهربان است، آنکه هیچ

1. مفاتیح الجنان: 1071، مزار آقا جمال خوانساری: 60، عیون اخبار الرضاعلیه السلام: 277، مستدرک الوسائل: 416/10،بحار الأنوار: 127/102.

شَیْءٌ وَهُوَ السَّمیعُ الْعَلیمُ، وَلا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِکُ الْحَقُّ الْمُبینُ،چیز همانند او نیست و او شنوا و دانا است، و معبودی جز خداوندی که پادشاه حقّ آشکار است نمی‌باشد،وَسُبْحانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظیمِ، صَلَواتُ اللَّهِ وَتَحِیَّاتُهُ وَرَأْفَتُهُو پاک و منزّه است خداوند، پروردگار عرش باعظمت، درود خدا و تحیّت‌های او و رأفت اووَمَغْفِرَتُهُ وَرِضْوانُهُ وَفَضْلُهُ وَکَرامَتُهُ وَرَحْمَتُهُ وَبَرَکاتُهُ وَصَلَواتُو آمرزش او و خشنودی او و بخشش او و کرامت او و رحمت او و برکات او و درودمَلآئِکَتِهِ الْمُقَرَّبینَ، وَأَنْبِیآئِهِ الْمُرْسَلینَ، وَالشُّهَدآءِ وَالصِّدّیقینَفرشتگان مقرّبش، و پیامبران مرسل او، و شهیدان و صدیقانوَعِبادِهِ الصَّالِحینَ، وَمَنْ سَبَّحَ لِرَبِّ الْعالَمینَ مِنَ الْأَوَّلینَو بندگان شایسته‌اش و هر کس پروردگار جهانیان را از پیشینیانوَالْاخِرینَ، مِلْأَ السَّمواتِ وَالْأَرَضینَ، وَمِلْأَ کُلِّ شَیْءٍ، وَعَدَدَو پسینیان تسبیح گفته است، به پُری آسمان‌ها و زمین‌ها، و پُری هر چیز، و)به(تعدادکُلِّ شَیْءٍ، وَزِنَةَ کُلِّ شَیْءٍ أَبَداً، وَمِثْلَ الْأَبَدِ، وَبَعْدَ الْأَبَدِ مِثْلَهر چیز، و هم‌سنگ هر چیز ابدی، و مثل ابدی، و بعد از ابد مانندالْأَبَدِ، وَأَضْعافَ ذلِکَ کُلِّهِ، فی مِثْلِ ذلِکَ کُلِّهِ سَرْمَداً دآئِماً مَعَابد، و دوچندان همه آن، در مانند همه آن پیوسته و همیشگی و دائمی بادَوامِ مُلْکِ اللَّهِ وَبَقآءِ وَجْهِهِ الْکَریمِ، عَلی سَیِّدِ الْمُرْسَلینَ، وَخاتَمِدوام پادشاهی خداوند و باقی بودن ذات بزرگوار او، بر سرور رسولان، و پایان‌بخش‌النَّبِیّینَ، وَإِمامِ الْمُتَّقینَ، وَوَلِیِّ الْمُؤْمِنینَ، وَمَلاذِ الْعالَمینَ، وَسِراجِپیامبران، و پیشوای پرهیزکاران، و سرپرست اهل ایمان، و پناهگاه جهانیان، و چراغ‌النَّاظِرینَ، وَأَمانِ الْخآئِفینَ، وَتالِی الْإیمانِ، وَصاحِبِ الْقُرْانِ،بینندگان، و ایمنی‌بخش بیمناکان، و در پی‌آینده ایمان، و همراه قرآن،وَنُورِ الْأَنْوارِ، وَهادِی الْأَبْرارِ، وَدَعامَةِ الْجَبَّارِ، وَحُجَّتِهِ عَلَیو روشنائی‌بخش نورها، و هدایت‌کننده نیکوکاران، و پشتوانه)خداوند(جبّار، و حجّت او برالْعالَمینَ، وَخِیَرَتِهِ مِنَ الْأَوَّلینَ وَالْاخِرینَ، مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ

اللّهِجهانیان، و بهترین برگزیده‌اش از میان گذشتگان و آیندگان،)حضرت(محمّد بن عبداللّه‌نَبِیِّهِ وَرَسُولِهِ وَحَبِیبِهِ وَصَفِیِّهِ وَخاصَّتِهِ، وَخالِصَتِهِ وَرَحْمَتِهِ وَنُورِهِ‌پیامبر و رسول و دوست و برگزیده و مخصوص و بی‌آلایش و رحمت و نوروَسَفیرِهِ وَأَمینِهِ وَحِجابِهِ وَعَیْنِهِ وَذِکْرِهِ وَوَلِیِّهِ وَجَنْبِهِ وَصِراطِهِ،و نماینده و امین و پرده‌دار و دیده او و مراقب و ولی و جانبدار و راه،وَعُرْوَتِهِ الْوُثْقی، وَحَبْلِهِ الْمَتینِ، وَبُرْهانِهِ الْمُبینِ، وَمَثَلِهِ الْأَعْلی،و دست‌آویز مورد اطمینان، و ریسمان محکم، و برهان آشکار، و مظهر والا،وَدَعْوَتِهِ الْحُسْنی، وَایَتِهِ الْکُبْری، وَحُجَّتِهِ الْعُظْمی، وَرَسُولِهِ‌و دعوتگر نیکو، و آیت و نشانه بزرگ، و حجّت عظیم، و فرستاده‌الْکَریمِ، الرَّئُوفِ الرَّحیمِ، الْقَوِیِّ الْعَزیزِ، الشَّفیعِ الْمُطاعِ، وَعَلی‌بزرگوار او، رئوف و مهربان، نیرومند و شکست‌ناپذیر، شفیعی که شفاعتش پذیرفته شود، و برالْأَئِمَّةِ عَلَیْهِمْ جَمیعَانِ السَّلامُ، أَمیرِالْمُؤْمِنینَ عَلِیٍّ، وَالْحَسَنِ‌امامان که بر همه آنان سلام باد؛ امیر و فرمانروای مؤمنان)حضرت(علی، و امام حسن،وَالْحُسَیْنِ وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسی وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِیّو امام حسین، علیّ بن الحسین، محمّد بن علی، جعفر بن محمّد، موسی بن جعفر، علیّ بن موسی، محمّد بن علی، علیّ بن محمّد،وَالْحَسَنِ، وَالْخَلَفِ الْمَهْدِیِّ، عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمْ جَمیعَانِ السَّلامُحسن بن علی، و بازمانده راه‌یافته‌اش که بر او و بر همه آنان درودوَالرَّحْمَةُ، الطَّیِّبِینَ الطّاهِرِینَ الْمُطیعینَ الْمُقَرَّبینَ. وَعَلَیْهِ وَعَلَیْهِمْو رحمت باد، آن پاکان پاکیزگان، فرمانبرداران و مقرّبان)درگاه ربوبی(. و بر او و بر همه آنان‌أَفْضَلُ سَلامِ اللّهِ، وَأَوْفَرُ رَحْمَتِهِ، وَأَزْکی تَحِیَّاتِهِ، وَأَشْرَفُ‌برترین سلام خداوند، و فراوانترین رحمت او، و پاکیزه‌ترین تحیّات او، و ارزنده‌ترین‌صَلَواتِهِ، وَأَعْظَمُ بَرَکاتِهِ أَبَداً مِنْ جَمیعِ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ،صلوات و درود او، و بزرگترین برکات او پیوسته و دائمی از طرف همه مردان و زنان مؤمن،اَلْأَحْیآءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْواتِ، وَمِنّی وَمِنْ والِدَیَّ وَأَهْلی وَوَلَدی‌زنده و مرده ایشان، و از طرف من و پدر و مادرم و اهل و عیالم و فرزندانم‌وَإِخْوَتی وَأَخَواتی وَأَهْلی وَقَراباتی، فی حَیاتی ما بَقیتُ، وَبَعْدَو برادرانم و خواهرانم و اهل و نزدیکانم، در دوران زندگیم تا مادامی که هستم، و پس ازوَفاتی، وَما طَلَعَتْ شَمْسٌ أَوْ غَرُبَتْ، عَلَیْهِمْ سَلامُ اللّهِ فِی‌وفاتم، و تا زمانی که خورشید طلوع و غروب می‌کند. سلام خدا بر آنان در میان‌الْأَوَّلینَ، وَعَلَیْهِمْ سَلامُ اللّهِ فِی الْآخِرینَ، وَعَلَیْهِمْ سَلامُ اللّهِ یَوْمَ‌پیشینیان، و سلام خدا بر آنان در میان پسینیان، و سلام خدا بر آنان روزی که‌یَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعالَمینَ. سَلامٌ عَلَیْکَ أَیُّهَا النَّبِیُّ وَرَحْمَةُ اللّهِ‌مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان می‌ایستند. سلام بر تو ای پیامبر و رحمت خداوَبَرَکاتُهُ، سَلامٌ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللّهُ، سَلامٌ عَلَیْکَ یا خِیَرَةَ اللّهِو برکات او بر تو باد. سلام بر تو ای رسول خدا، سلام بر تو ای انتخاب‌شده خداوندمِنْ خَلْقِهِ، وَصَفْوَتَهُ مِنْ بَرِیَّتِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمینَ اللّهِ عَلیاز میان آفریدگانش،

و برگزیده او از میانَ موجوداتش، سلام بر تو ای امین پروردگار بررِسالَتِهِ، وَعَزآئِمِ أَمْرِهِ، اَلْخاتِمَ لِما سَبَقَ، وَالْفاتِحَ لِما غَلَقَ،رسالت او، و فرمان حتمی او، آنکه پایان‌بخش نسبت به گذشتگان، و گشاینده درهای بسته،وَالْمُهَيْمِنَ عَلى ذلِکَ كُلِّهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَيْکَو مراقب بر همه آن بوده، و رحمت و برکات خداوند بر تو باد. سلام بر تویا سَيِّدَ الْمُرْسَلينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا خاتَمَ النَّبِيّينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَای سرور رسولان، سلام بر تو ای خاتم پیامبران، سلام بر تویا إِمامَ الْمُتَّقينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا وَلِيَّ الْمُؤْمِنينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَای پیشوای پرهیزکاران، سلام بر تو ای سرپرست مؤمنان، سلام بر تویا مَوْلَى الْمُسْلِمينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى الْعالَمينَ،ای مولای مسلمانان، سلام بر تو ای حجّت خدا بر جهانیان،اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا خالِصَةَ اللَّهِ وَخَليلَهُ وَحَبيبَهُ وَصَفِيَّهُ مِنَ الْأَوَّلينَسلام بر تو ای خالص‌گردیده برای خدا و دوست و دوستدار و برگزیده او از میان گذشتگان‌وَالْآخِرينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ أَيُّهَا الْبَشيرُ النَّذيرُ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ ياو آیندگان، سلام بر تو ای بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده، سلام بر تو ایمُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِاللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا أَبَا الْقاسِمِ وَعَلى اٰلِکَمحمّد بن عبداللّه، سلام بر تو ای ابا القاسم و بر آل تووَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا أَهْلَ بَيْتِ النُّبُوَّةِ، وَمَوْضِعَو رحمت خداوند و برکات او)بر شما(، سلام بر شما ای اهل بیت نبوّت، و جایگاه‌الرِّسالَةِ، وَمُخْتَلَفَ الْمَلآئِكَةِ، وَمَهْبِطَ الْوَحْيِ، وَمَعْدِنَ الرَّحْمَةِ،رسالت الهی، و محلّ رفت و آمد فرشتگان، و فرودآمدن وحی، و معدن رحمت،وَمَأْوَى السَّكينَةِ، وَخَزآئِنَ الْعِلْمِ، وَمُنْتَهَى الْحِلْمِ، وَاُصُولَو منزلگاه آرامش، و خزانه‌های دانش، و آخرین حدّ بردباری، و ریشه‌های‌الْكَرَمِ، وَقادَةَ الْاُمَمِ، وَأَوْلِيآءَ النِّعَمِ، وَعَناصِرَ الْأَبْرارِ، وَدَعآئِمَکرامت و بزرگواری، و فرماندهان و پیشروان اُمّت‌ها، و متصدّیان نعمت‌ها، و مایه‌های اصلی نیکوکاران، و پشتیبانان خداوندالْجَبَّارِ، وَ ساسَةَ الْعِبادِ، وَأَرْكانَ الْبِلادِ، وَأَبْوابَ الْإيمانِ، وَاُمَنآءَجبّار، و اداره‌کنندگان امور بندگان، و پایه‌های استوار شهرها، و درهای ورودی ایمان، و امینان خداوندالرَّحْمانِ، وَسُلالَةَ النَّبِيّينَ، وَصَفْوَةَ الْمُرْسَلينَ وَالَ یس، وَعِتْرَةَمهربان، و نسل پیامبران، و گزیده رسولان، و خاندان یس، و عترتخِيَرَةِ رَبِّ الْعالَمينَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ أَئِمَّةَبهترین انتخاب‌شده پروردگار جهانیان، و رحمت خدا و برکات او بر شما باد. سلام بر شما ای پیشوایان‌الْهُدى، وَمَصابيحَ الدُّجى، وَأَهْلَ التَّقْوى، وَأَعْلامَ التُّقى، وَذَوِیهدایت، و چراغ‌های فروزان)در تاریکی‌ها(، و اهل تقوا، و پرچم‌ها و نشانه‌ها برای یافتن پرهیزکاری، و دارندگان‌النُّهى، وَاُولِى الْحِجى، وَسادَةَ الْوَرى، وَبُدُورَ الدُّنْيا، وَوَرَثَةَعقل و خرد، و صاحبان هوش و درایت و زیرکی، و سروران همه مردم، و ماه‌های کامل و درخشنده دنیا، و وارثان‌الْأَنْبِيآءِ، وَالْمَثَلَ الْأَعْلى، وَالدَّعْوَةَ الْحُسْنى، وَالْحُجَّةَ عَلى مَنْپیامبران، و بالاترین مَثَل و نمونه، و نیکوترین فراخوان، و حجّت بر همه آنان‌که‌فِى الْأَرْض وَالسَّمآءِ

وَالْآخِرَةِ وَالْأُولى، وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَكاتُهُ.در زمین و آسمان و آخرت وَ دنیایند، و رحمت خدا و برکات او بر شما باد.اَلسَّلامُ عَلى مَحالِّ مَعْرِفَةِ اللَّهِ، وَمَساكِنِ بَرَكَةِ اللَّهِ، وَمَعادِنِسلام بر جایگاه و محلّ‌های شناخت خداوند، و منزلگاه‌های برکت خداوند، و گنجینه‌های معادنحِكْمَةِ اللَّهِ، وَخَزَنَةِ عِلْمِ اللَّهِ، وَحَفَظَةِ سِرِّ اللَّهِ، وَحَمَلَةِ كِتابِ اللَّهِ،حکمت الهی، و خزانه‌داران علم خدا، و حافظان سرّ خدا، و حاملان کتاب خدا،وَوَرَثَةِ رَسُولِ اللَّهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَى الدُّعاةِو وارثان رسول خدا، و رحمت خدا و برکات او بر شما باد. سلام بر دعوت‌کنندگانإِلَى اللَّهِ، وَالْأَدِلَّاءِ عَلَى اللَّهِ، وَالْمُؤْذِنينَ عَنِ اللَّهِ، وَالْقآئِمينَ بِحَقّبه سوی خداوند، و راهنمایی‌کنندگان به خداوند، و اذن‌دهندگان از جانب خدا، و قیام‌کنندگان به حقّاللَّهِ، وَالنَّاطِقينَ عَنِ اللَّهِ، وَالْمُسْتَوْفِرينَ فى أَمْرِ اللَّهِ، وَالْمُخْلِصينَخدا، و سخن‌گویان از طرف خدا، و کامل‌گردانندگان امر و فرمان خدا، و فرمانبرداران مخلص‌فی طاعَةِ اللَّهِ، وَالصَّادِعينَ بِدينِ اللَّهِ، وَالتَّآمّينَ فى مَحَبَّةِ اللَّهِ،خدا، و حکم‌کنندگان بین مردم به دین خدا، و کامل در محبّت و دوستی خدا،وَعِبادِهِ الْمُكْرَمينَ الَّذينَ لايَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ،و بندگان گرامی و ارزشمندی که به گفتار بر او پیشی نمی‌گیرند و همواره به دستور او عمل می‌کنند،وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَى الْأَئِمَّةِ الدُّعاةِ، وَالْقادَةِو رحمت خدا و برکات او بر شما باد. سلام بر پیشوایان دعوت‌کننده، و زمامداران‌الْهُداةِ، وَالسَّادَةِ الْوُلاةِ، وَالذَّادَةِ الْحُماةِ، وَالْاسادِ السُّقاةِ، وَأَهْلِ‌هدایت‌کننده، و سروران سرپرستی‌کننده، و مدافعان حمایت‌کننده، و آقایان سیراب‌کننده، و اهل و شایسته‌الذِّكْرِ وَأُولِى الْأَمْرِ، وَبَقِيَّةِ اللَّهِ وَخِيَرَتِهِ وَصَفْوَتِهِ وَحِزْبِهِ وَعَيْنِهِذکر و صاحبان امر، و بازمانده خداوند و انتخاب‌شده و برگزیده او، و حزب او و چشم بینای او،وَحُجَّتِهِ وَجَنْبِهِ وَصِراطِهِ وَنُورِهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. أَشْهَدُ أَنْو حجّت او، و نزدیک او، و راه او و نور او، و رحمت خدا و برکاتش بر شما باد. گواهی می‌دهم که‌لا إِلهَ إِلّآ اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ، كَما شَهِدَ اللَّهُ لِنَفْسِهِ، وَشَهِدَتْمعبودی جز خدا نیست، یکتا است و شریکی برای او نیست، همان‌گونه که خودش در مورد خویش گواهی داده، ولَهُ مَلآئِكَتُهُ وَأُولُوا الْعِلْمِ مِنْ خَلْقِهِ، لا إِلهَ إِلّا اللَّهُ الْعَزيزُ الْحَكيمُ،فرشتگان او و عالمان آگاه از میان آفریدگانش برای او گواهی داده‌اند، جز او که نیرومند و حکیم است خدایی نیست،وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ الْمُجْتَبى، وَنَبِيُّهُ الْمُرْتَجى، وَحَبيبُهُو اینکه)حضرت(محمّد بنده و فرستاده انتخاب‌شده او، و پیامبرش که مایه امید است، و دوست‌الْمُصْطَفى، وَأَمينُهُ الْمُرْتَضى، أَرْسَلَهُ نَذيراً فِى الْأَوَّلينَ، وَرَسُولًابرگزیده او، و امین پسندیده‌اش می‌باشد، او را بیم‌دهنده در پیشینیان، و پیام‌رسان در میانفِى الْاخِرينَ بِالْهُدى وَدينِ الْحَقِّ، لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدّينِ كُلِّهِ وَلَوْپسینیان به هدایت و دین حقّ فرستاد، تا او را بر هر دین و آئینی پیروز گرداند گرچه‌كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ. فَصَدَعَ بِما أُمِرَ بِهِ، وَبَلَّغَ ما حُمِّلَ،

وَنَصَحَ لِاُمَّتِهِ،مشرکان را ناخَوش‌آیند َباشد. پس آنچَه را به َآن امر شده بود آشکار ساخت، و آنچه بر دوش داشت رسانید، و برای امّتش خیرخواهی نمودوَجاهَدَ فی سَبیلِ رَبِّهِ، وَدَعا إِلَیْهِ بِالْحِکْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ،و در راه پروردگارش جهاد کرد، و با کلمات حکیمانه و پند و اندرزهای نیکو مردم را به سوی او فراخواند،وَصَبَرَ عَلی ما أَصابَهُ فی جَنْبِهِ، وَعَبَدَهُ صادِقاً مُصَدِّقاً صابِراًو بر مشکلاتی که در کنار آن به او رسید شکیبائی ورزید، و او را پرستش کرد در حالی‌که باصداقت، تصدیق‌کننده و پایدار بودمُحْتَسِباً، لا وانِیاً وَلا مُقَصِّراً حَتَّی أَتاهُ الْیَقینُ. وَأَشْهَدُ أَنّو رضای خدا را اراده نموده بود، هیچگونه سستی و کوتاهی نکرد تا جهان را وداع گفت. و گواهی می‌دهم که‌الدّینَ کَما شَرَعَ، وَالْکِتابَ کَما تَلا، وَالْحَلالَ ما أَحَلَّ، وَالْحَرامَ‌دین همان است که او ابلاغ کرد، و کتاب همان است که او تلاوت فرمود، و حلال آن است که او حلال گردانید، و حرام آن است‌ما حَرَّمَ، وَالْفَصْلَ ما قَضی، وَالْحَقَّ ما قالَ، وَالرُّشْدَ ما أَمَرَ،که او حرام فرمود، و حکم میان حقّ و باطل آن است که او قضاوت نمود، و حقّ گفتار او است، و رشد و کمال در فرمان او است.وَأَنَّ الَّذینَ کَذَّبُوهُ وَخالَفُوهُ، وَکَذَّبُوا عَلَیْهِ، وَجَحَدُوا حَقَّهُ،و)گواهی می‌دهم به(اینکه کسانی که او را تکذیب کردند، و با او مخالفت نمودند و بر او دروغ بستند، و حقّش را نشناختند،وَأَنْکَرُوا فَضْلَهُ وَاتَّهَمُوهُ، وَظَلَمُوا وَصِیَّهُ، وَاعْتَدَوْا عَلَیْهِ،و فضیلت او را انکار کردند و او را متّهم ساختند، و به وصیّ او ظلم کردند، و بر او ستم روا داشتند،وَغَصَبُوهُ خِلافَتَهُ، وَنَقَضُوا عَهْدَهُ فیهِ، وَحَلُّوا عَقْدَهُ لَهُ، وَأَسَّسُواو خلافت او را غاصبانه گرفتند، و عهد و پیمان او را در موردش نقض کردند، و قراردادی که برای او بسته بود گشودند، وَالْجَوْرَ وَالظُّلْمَ وَالْعُدْوانَ عَلی اهِلِهِ، وَقَتَلُوهُمْ وَتَوَلَّوْا غَیْرَهُمْ،اساس ظلم و بیداد و دشمنی بر خاندان او را بنا نهادند، و آنان را کشتند و غیر ایشان را سرپرست خود قرار دادند،ذآئِقُوا الْعَذابَ الْأَلیمَ فی أَسْفَلِ دَرَکٍ مِنَ الْجَحیمِ، لایُخَفَّفُعذاب دردناکی را در پائین‌ترین مرتبه دوزخ خواهند چشید که هرگز آن عذاب کاهش‌عَنْهُمْ مِنْ عَذابِها وَهُمْ فیهِ مُبْلِسُونَ، مَلْعُونُونَ ناکِسُوا رُؤُوسَهُمْ،داده نمی‌شود و امید خلاصی در آن ندارند، از رحمت به دور و سرافکنده‌اند،فَعایَنُوا النَّدامَةَ وَالْخِزْیَ الطَّویلَ، مَعَ الْأَرْذَلینَ الْأَشْرارِ، قَدْ کُبُّواپس پشیمانی و خوارِی طولانی را همراه با اراذل و اشرار مشاهده می‌کنند، در حالی‌که‌عَلی وُجُوهِهِمْ فِی النَّارِ، وَأَنَّ الَّذینَ امَنُوا بِهِ وَصَدَّقُوهُ وَنَصَرُوهُبا چهره‌هایشان در آتش افتاده‌اند،)ولی(و آنانکه به او ایمان آورده و او را تصدیق نموده و یاری کرده‌وَوَقَّرُوهُ وَأَجابُوهُ وَعَزَّرُوهُ وَاتَّبَعُوهُ، وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذی اُنْزِلَو بزرگ داشته و اجابت کرده و کمک نموده و از او و نوری که با او نازل شده پیروی کرده،مَعَهُ، اُولئِکَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ، فی جَنَّاتِ النَّعیمِ، وَالْفَوْزِ الْعَظیمِ،ایشان همان رستگاران هستند، در باغ‌های پرنعمت و کامیابی عظیم،وَالْغِبْطَةِ وَالسُّرُور، وَالْمُلْکِ الْکَبیر، وَالثَّوابِ الْمُقیم

فِی الْمَقامِو شادی و شادمانی و دارایی زیاد و پاداش پایدار درَ جایگاه‌الْکَریمِ. فَجَزاهُ عَنَّا أَحْسَنَ الْجَزآءِ وَخَیْرَ ما جَزی نَبِیّاً عَنْ اُمَّتِهِ،ارزشمند بسر می‌برند. پس خداوند به او از طرف ما نیکوترین و بهترین پاداشی که به پیامبری از طرف امّتش،وَرَسُولًا عَمَّنْ اُرْسِلَ إِلَیْهِ، وَخَصَّهُ بِأَفْضَلِ قِسَمِ الْفَضآئِلِ، وَبَلَّغَهُو رسولی از طرف کسانی که به سوی او فرستاده شده داده مرحمت فرماید، و او را به برترین بهره از فضائل اختصاص دهد، و اوأَعْلی شَرَفِ الْمُکَرَّمینَ مِنَ الدَّرَجاتِ الْعُلی فی أَعْلی عِلِّیّینَ،را به بالاترین شرف و مرتبه بزرگواران از مراتب والا در اعلی علیّین،»فی جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ فی مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلیکٍ مُقْتَدِرٍ«(60)،»در باغ‌ها و نهرهای جاری، در جایگاه صدق و راستی نزد پادشاه توانا و مقتدر برساند«،وَأَعْطاهُ حَتَّی یَرْضی، وَزادَهُ بَعْدَ الرِّضا، وَجَعَلَهُ أَقْرَبَ الْخَلْقِ مِنْهُو به او عطا کند تا راضی گردد، و بعد از رضایت بر او بیفزاید، و قرار دهد او را مقرّب‌ترین خلق نسبت به خویش از نظرمَجْلِساً، وَأَدْناهُمْ إِلَیْهِ مَنْزِلًا، وَأَعْظَمَهُمْ عِنْدَهُ جاهاً، وَأَعْلاهُمْجایگاه، و نزدیکترین آنان از جهت مقام و منزلت، و بزرگترین ایشان نزد او از حیث آبرو، و والاترین آنان درلَدَیْهِ کَعْباً، وَأَحْسَنَهُمْ عَلَیْهِ ثَنآءً، وَأَوَّلَ الْمُتَکَلِّمینَ کَلاماً، وَأَکْثَرَپیشگاهش از جهت سرافرازی و بزرگواری، و نیکوترین آنان بر او از جهت ثناگوئی، و اوّلین تکلّم‌کنندگان از جهت کلام، و بیشترین‌النَّبِیّینَ أَتْباعاً، وَأَوْفَرَ الْخَلْقِ نَصیباً، وَأَجْزَلَهُمْ حَظّاً فی کُلِّپیامبران از جهت پیرو، و فراوان‌ترین خلق از جهت نصیب، و زیادترین آنان از جهت بهره‌خَیْرٍ هُوَ قاسِمُهُ بَیْنَهُمْ، وَأَحْسَنَ جَزآءَهُ عَنْ جَمیعِ الْمُؤْمِنینَ مِنَدر هر خیر و خوبی که او میان آنان تقسیم کند، و نیکوترین جزا و پاداش خود را از طرف همه اهل ایمان ازالْأَوَّلینَ وَالْآخِرینَ. وَأَشْهَدُ أَنَّکُمُ الْأَئِمَّةُ الرَّاشِدُونَ الْمَهْدِیُّونَ،پیشینیان و آیندگان به او مرحمت فرماید. و گواهی می‌دهم که شما پیشوایان راه‌یافته، هدایت‌شده،اَلْمَعْصُومُونَ الْمُکَرَّمُونَ، اَلْمُقَرَّبُونَ الْمُتَّقُونَ الْمُصْطَفَوْنَ، اَلْمُطیعُونَمعصوم و پاک از هر پلیدی، گرامی، مقرّب، پرهیزکار، برگزیده، فرمانبردارللَّهِ، اَلْقَوَّامُونَ بِأَمْرِهِ، اَلْعامِلُونَ بِإِرادَتِهِ، اَلْفآئِزُونَ بِکَرامَتِهِ.پروردگار، قیام‌کننده به امر او، عمل‌کننده به اراده او، پیروزمند به کرامت او هستید.اِصْطَفاکُمْ بِعِلْمِهِ، وَاصْطَنَعَکُمْ لِنَفْسِهِ، وَارْتَضاکُمْ لِغَیْبِهِ، وَاخْتارَکُمْ)خداوند(شما را به علم خود برگزید، و برای خویش پرورش داد، و برای راز خود پسندید،1. سوره قمر، آیه 54 و 55.
لِسِرِّهِ، وَاجْتَباکُمْ بِقُدْرَتِهِ، وَأَعَزَّکُمْ بِهُداهُ، وَخَصَّکُمْ بِبَراهینِهِ،و برای سرّش اختیار فرمود، و به قدرتش فراهم آورد، و به هدایتش عزّت بخشید، و به دلیل‌ها و برهان‌هایش اختصاص داد،وَانْتَجَبَکُمْ لِنُورِهِ، وَأَیَّدَکُمْ بِرُوحِهِ، وَرَضِیَکُمْ خُلَفآءَ فی أَرْضِهِ،و برای نورش انتخاب نمود، و با روح خود یاری کرد، و به عنوان جانشینان در روی زمینش پسندید،وَجَعَلَکُمْ حُجَجاً عَلی بَرِیَّتِهِ، وَأَنْصاراً لِدینِهِ، وَحَفَظَةً لِحُکْمِهِ،و شما را حجّت‌ها بر بندگانش، و یاری‌کنندگان دینش،

و حافظانِ حکم و فرمانش،وَخَزَنَةً لِعِلْمِهِ، وَمُسْتَوْدَعاً لِحِکْمَتِهِ، وَتَراجِمَةً لِوَحْیِهِ، وَأَرْکاناًو خزانه‌داران علم و دانشش، و محلّ ودیعه نهادن حکمتش، و ترجمه‌کنندگان وحیش، و پایه‌هایلِتَوْحیدِهِ، وَسُفَراٰءَ عَنْهُ، وَشُهَداٰءَ عَلی خَلْقِهِ، وَأَسْباباً إِلَیْهِ،توحیدش، و نمایندگان از طرف او، و گواهان بر آفریدگانش، و راه‌های به سوی او،وَأَعْلاماً لِعِبادِهِ، وَمَناراً فی بِلادِهِ، وَسُبُلًا إِلی جَنَّتِهِ، وَأَدِلّاءَو علامت‌های آشکارکننده راه برای بندگانش، و محلّ‌های نورافشانی در شهرهایش، و راه‌های روشن به سوی بهشتش، و نشان‌دهندگانعَلی صِراطِهِ. عَصَمَکُمُ اللّٰهُ مِنَ الذُّنُوبِ، وَبَرَّأَکُمْ مِنَ الْعُیُوبِ،راهش قرار داد. خداوند شما را از گناه مصون داشت، و از هر گونه عیب مبرّا گردانید،وَائْتَمَنَکُمْ عَلَی الْغُیُوبِ، وَجَنَّبَکُمُ الْافاتِ، وَوَقاکُمُ السَّیِّئاتِ،و بر رازها امین دانست، و از آفت‌ها و گزندها دور ساخت، و از بدی‌ها و زشتی‌ها حفظ کرد،وَطَهَّرَکُمْ مِنَ الدَّنَسِ وَالرَّیْغِ، وَنَزَّهَکُمْ مِنَ الرَّلَلِ وَالْخَطآءِ،و از ناپاکی و انحراف پاک فرمود، و از لغزش و خطا برکنار نمود،وَأَذْهَبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ، وَامَنَکُمْ مِنَ الْفِتَنِ، وَاسْتَرْعاکُمُ الْأَنامَ،و هر گونه پلیدی و آلودگی را از شما)اهل بیت(دور نمود، و شما را از فتنه‌ها ایمن نگه داشت، و شما را نگهبان مردم قرار داد،وَفَوَّضَ إِلَیْکُمُ الْأُمُورَ، وَجَعَلَ لَکُمُ التَّدْبیرَ، وَعَرَّفَکُمُ الْأَسْبابَ،و امور را به سوی شما واگذار نمود، و تدبیر کارها را برای شما قرار داد، و از سبب‌ها و دست‌آویزها آگاه نمود،وَأَوْرَثَکُمُ الْکِتابَ، وَأَعْطاکُمُ الْمَقالیدَ، وَسَخَّرَ لَکُمْ ما خَلَقَ.و وارث کتاب گردانید، و کلیدها را به شما عطا کرد، و آنچه آفریده مسخّر شما نمود،فَعَظَّمْتُمْ جَلالَهُ، وَأَکْبَرْتُمْ شَأْنَهُ، وَهَبْتُمْ عَظَمَتَهُ، وَمَجَّدْتُمْ کَرَمَهُ،و شما در برابر جلال و شکوه او تعظیم نمودید، و شأن او را بزرگ، و عظمتش را گرامی داشتید، و کرم او را تمجید،وَأَدْمَنْتُمْ ذِکْرَهُ، وَوَکَّدْتُمْ میثاقَهُ، وَأَحْکَمْتُمْ عَقْدَ عَری طاعَتِهِ،و یادش را ادامه دادید، و عهد و پیمانش را استوار، و قرارداد طاعت او و رشته فرمانبرداریش را محکم ساختید،وَنَصَحْتُمْ لَهُ فِی السِّرِّ وَالْعَلانِیَةِ، وَدَعَوْتُمْ إِلی سَبیلِهِ بِالْحِکْمَةِو برای او در پنهان و آشکار به نصیحت پرداختید، و با حکمت و پندوَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَبَذَلْتُمْ أَنْفُسَکُمْ فی مَرْضاتِهِ، وَصَبَرْتُمْو اندرزهای نیکو مردم را به راه او فراخواندید، و برای جلب رضا و خشنودی او بذل جان نمودید، وعَلی ما أَصابَکُمْ فی جَنْبِهِ، وَصَدَعْتُمْ بِأَمْرِهِ، وَتَلَوْتُمْ کِتابَهُ،بر آنچه در کنارش به شما وارد شد شکیبا بودید، و امر و فرمانش را آشکارا بیان کردید، و کتابش را تلاوت کردید،وَحَدَّرْتُمْ بَأْسَهُ، وَذَکَّرْتُمْ أَیَّامَهُ، وَوَفَیْتُمْ بِعَهْدِهِ، وَأَقَمْتُمُ الصَّلاةَ،و از خشم و عذاب او برحذر داشتید، و ایّام اللّه را یادآوری نمودید، و به عهد و پیمانش وفا کردید، و نماز را بپا داشتید،وَاتَیْتُمُ الزَّکاةَ، وَأَمَرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتُمْ عَنِ الْمُنْکَرِ، وَجاهَدْتُمْو زکات پرداختید، و به خوبی‌ها دستور دادید، و از زشتی‌ها و ناپسندها بازداشتید،فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَجادَلْتُمْ بِالَّتی هِیَ أَحْسَنُ، حَتَّی أَعْلَنْتُمْو در

راه خدا به تمام معنا جهاد کردید آنگونه که سزاوار بود، و به آن روشی که نیکو بود مجادله نمودید، تادَعْوَتَهُ، وَقَمَعْتُمْ عَدُوَّهُ، وَأَظْهَرْتُمْ دینَهُ، وَبَیَّنْتُمْ فَرآئِضَهُ، وَأَقَمْتُمْدعوت او را آشکار، و دشمنش را سرکوب، و دینش را پیروز ساختید، و واجبات آن را بیان، وحُدُودَهُ، وَشَرَعْتُمْ أَحْکامَهُ، وَسَنَنْتُمْ سُنَّتَهُ، وَصِرْتُمْ فی ذلِکَ مِنْهُحدودش را اجرا کردید، و احکام آن را قانون نهادید، و سنّت آن را وضع نمودید، و در این موردإِلَی الرِّضا، وَسَلَّمْتُمْ لَهُ الْقَضآءَ، وَصَدَّقْتُمْ مِنْ رُسُلِهِ مَنْ مَضی.به رضا و خشنودی او منتهی شدید، و در قضا و سرنوشت تسلیم او شدید، و رسولان گذشته او را تصدیق نمودید.اَلرَّاغِبُ عَنْکُمْ مارِقٌ، وَاللّازِمُ لَکُمْ لاحِقٌ، وَالْمُقَصِّرُ عَنْکُمْ زاهِقٌ،کسی‌که از شما روی گرداند از دین خارج گشته، و کسی‌که با شما باشد به حقّ پیوسته، و کسی‌که نسبت به شما کوتاهی کند به حق نرسیده است،وَالْحَقُّ مَعَکُمْ وَفیکُمْ وَمِنْکُمْ وَإِلَیْکُمْ، وَأَنْتُمْ أَهْلُهُ وَمَعْدِنُهُ،و حق با شما و در شما و از شما و به سوی شما است، و شما شایسته آن و معدنش هستید،وَمیراثُ النُّبُوَّةِ عِنْدَکُمْ، وَإِیابُ الْخَلْقِ إِلَیْکُمْ، وَحِسابُهُمْ عَلَیْکُمْ،و میراث پیامبری نزد شما، و بازگشت خلق به سوی شما، و حساب آنان بر عهده شما است،وَفَصْلُ الْخِطابِ عِنْدَکُمْ، وَایاتُهُ لَدَیْکُمْ، وَعَزآئِمُهُ فیکُمْ، وَنُورُهُو حکم قطعی و نهایی که حقّ و باطل را فیصله دهد، و آیات و نشانه‌های او نزد شما است، و اراده قوی او در شما، و نور اومَعَکُمْ، وَبُرْهانُهُ مِنْکُمْ، وَأَمْرُهُ إِلَیْکُمْ. مَنْ والاکُمْ فَقَدْ والَی اللَّهَ،با شما، و برهان او از شما بروز می‌کند، و امر او متوجّه شما است. کسی‌که شما را سرپرست خود قرار دهد در واقع خدا را سرپرست خود قرار داده،وَمَنْ أَطاعَکُمْ فَقَدْ أَطاعَ اللَّهَ، وَمَنْ أَحَبَّکُمْ فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ، وَمَنو هر کس شما را اطاعت کند خدا را اطاعت کرده، و هر کس شما را دوست بدارد خدا را دوست داشته، و هر کساعْتَصَمَ بِکُمْ فَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ، أَنْتُمْ یا مَوالِیَّ وَنِعْمَ الْمَوالی،به شما پناه ببرد به خدا پناه برده است، شما ای سروران من؛ - که خوب سرورانی هستید -اَلسَّبیلُ الْأَعْظَمُ، وَالصِّراطُ الْأَقْوَمُ، وَشُهَدآءُ دارِ الْفَنآءِ، وَشُفَعآءُشاهراه بزرگ، و راه استوارید، و گواهان در این سرای فانی، و شفیعان آخرتید که‌دارِ الْبَقآءِ، وَالرَّحْمَةُ الْمَوْصُولَةُ، وَالْایَةُ الْمَخْزُونَةُ، وَالْأَمانَةُسرای باقی و جاودان است، و رحمت پیوسته، و آیت و نشانه شگفت‌انگیز ذخیره‌شده، و امانتالْمَحْفُوظَةُ، وَالْبابُ الْمُبْتَلی بِهِ النَّاسُ. مَنْ أَتاکُمْ نَجا، وَمَنْنگهداری شده‌اید، و درگاهی هستید که مردم به وسیله آن آزموده می‌شوند. هر کس به شما بپیوندد اهل نجات است و هر کسأَباکُمْ هَوی، إِلَی اللَّهِ تَدْعُونَ، وَبِهِ تُؤْمِنُونَ، وَلَهُ تُسَلِّمُونَ، وَبِأَمْرِهِامتناع ورزد هلاک می‌گردد، به سوی خدا دعوت می‌کنید، و به او ایمان دارید، و تسلیم فرمان او هستید، و به دستورش‌تَعْمَلُونَ، وَإِلی سَبیلِهِ تُرْشِدُونَ، وَبِقَوْلِهِ تَحْکُمُونَ، وَإِلَیْهِ تُنیبُونَ،عمل می‌کنید، و به راه او ارشاد می‌نمائید، و به گفتار او حکم

مَی‌کنید، و به پیشگاه او انابه و بازگشت دارید،وَإِیَّاهُ تُعَظِّمُونَ، سَعَدَ مَنْ والاکُمْ، وَهَلَکَ مَنْ عاداکُمْ، وَخابَ مَنْو او را تعظیم می‌نمائید، هر کس ولایت شما را پذیرفت به سعادت رسید، و هر کس با شما دشمنی کرد هلاک گردید، و هر کس‌جَهَلَکُمْ، وَضَلَّ مَنْ فارَقَکُمْ، وَفازَ مَنْ تَمَسَّکَ بِکُمْ، وَأَمِنَ مَنْ‌شما را نشناخت ناکام، و هر کس از شما جدا گردید گمراه، و هر کس به شما پیوست کامیاب و پیروز شد، و کسی که به شمالَجَأَ إِلَیْکُمْ، وَسَلِمَ مَنْ صَدَّقَکُمْ، وَهُدِیَ مَنِ اعْتَصَمَ بِکُمْ. مَنِ‌پناهنده گردید ایمنی یافت، و کسی که شما را تصدیق کرد سالم ماند، و کسی که به دامن شما چنگ زد هدایت شد. هر کس‌اتَّبَعَکُمْ فَالْجَنَّةُ مَأْواهُ، وَمَنْ خالَفَکُمْ فَالنَّارُ مَثْواهُ، وَمَنْ جَحَدَکُمْ‌از شما پیروی کند بهشت جایگاه او است، و هر کس با شما مخالفت کند دوزخ منزلگاه او است، و هر کس شما را انکار کندکافِرٌ، وَمَنْ حارَبَکُمْ مُشْرِکٌ، وَمَنْ رَدَّ عَلَیْکُمْ فَفی أَسْفَلِ دَرَکٍ‌کافر است، و هر کس با شما نبرد کند مشرک است، و هر کس شما و گفتار شما را رد کند در پائین‌ترین مرتبه‌الْجَحیمِ، أَشْهَدُ أَنَّ هذا سابِقٌ لَکُمْ فیما مَضی، وَجارٍ لَکُمْ فیمادوزخ است، گواهی می‌دهم که اینها همه در گذشته برای شما پیشی گرفته، و در آینده‌بَقِیَ، وَأَنَّ أَنْوارَکُمْ وَأَجْسادَکُمْ وَأَشْباحَکُمْ وَظِلالَکُمْ وَأَرْواحَکُمْ‌نیز جاری است، و اینکه انوار و اجساد و اشباح و سایه‌ها و ارواح‌وَطینَتَکُمْ واحِدَةٌ، جَلَّتْ وَعَظُمَتْ وَبُورِکَتْ وَقُدِّسَتْ وطابَتْو سرشت شما یکی است، باشکوه و عظمت و برکت و مقدّس و پاک‌وَطَهُرَتْ بَعْضاً مِنْ بَعْضٍ، لَمْ تَزالُوا بِعَیْنِ اللَّهِ وَعِنْدَهُ، وَفی‌و پاکیزه گردیده برخی از برخی دیگر، پیوسته در مراقبت خدا و در پیشگاه او هستید، و امر ومَلَکُوتِهِ تَأْمُرُونَ، وَلَهُ تَخْلُفُونَ، وَإِیَّاهُ تُسَبِّحُونَ، وَبِعَرْشِهِفرمان شما در ملکوت عالم نیز نافذ است، و برای او جانشینی می‌کنید، و او را تسبیح می‌گوئید، و اطراف عرش اومُحْدِقُونَ، وَبِهِ حافُّونَ، حَتَّی مَرَّ بِکُمْ عَلَیْنا، فَجَعَلَکُمْ »فی بُیُوتٍحلقه زده و گرد آن برآمده‌تا آنکه شما را پیش ما آورد، پس شما را »در خانه‌هایی قرار داد که‌أَذِنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَیُذْکَرَ فیهَا اسْمُهُ یُسَبِّحُ لَهُ فیها بِالْغُدُوِّ وَالْاصالِاذن و فرمان داد بلندمرتبه گردد و نام او در آن‌ها یاد شود، و صبح و شام او را در آن تسبیح گویند، رِجالٌ«(61) تَوَّلی عَزَّ ذِکْرُهُ تَطْهیرَها، وَأَمَرَ خَلْقَهُ بِتَعْظیمِها، مردانی که« پاکی ایشان را خداوندی که یادش ارجمند است به عهده گرفته، و خلق خود را به تعظیم و بزرگداشت آنان دستور داده است،1. سوره نور، آیه 36 و 37.
فَرَفَعَها عَلی کُلِّ بَیْتٍ قَدَّسَهُ فِی الْأَرْضِ، وَأَعْلاها عَلی کُلِّپس خانه‌هایشان را بر هر خانه‌ای که در روی زمین او را تقدیس می‌کنند رفعت بخشیده، و بر هر خانه‌ای که‌بَیْتٍ طَهَّرَهُ فِی السَّمآءِ، لایُوازیها خَطَرٌ، وَلایَسْمُو إِلی سَمَکِهَااو را در آسمان طاهر گردانیده برتری داده است، هیچ قدر و منزلتی در ردیف آن قرار نمی‌گیرد، و به سقف آن‌الْبَصَرُ، وَلایَطْمَعُ إِلی أَرْضِهَا

النَّظَرُ، وَلایَقَعُ عَلی کُنْهِهَا الْفِکَرُ،دیده‌ای بالا نمی‌رود، و به زمین َآن نگاهی طمع نمی‌کند، و هیچ فکر و اندیشه‌ای به کُنه آن و حقیقتش راه نمی‌یابد،وَلایُعادِلُ سُکّانَهَا الْبَشَرُ، یَتَمَنَّی کُلُّ أَحَدٍ أَنَّهُ مِنْکُمْ، وَلاتَتَمَنَّوْنَو هیچ بشری با ساکنان آن برابری نمی‌کند، هر کسی از آنان آرزو می‌کند که از شما باشد، و شما هیچ‌گاه آرزو نمی‌کنیدأَنَّکُمْ مِنْ غَیْرِکُمْ، إِلَیْکُمُ انْتَهَتِ الْمَکارِمُ وَالشَّرَفُ، وَمِنْکُمُ‌که از غیر خودتان باشید، همه مکرمت‌ها و شرافت‌ها به شما منتهی می‌گردد، و همه‌اسْتَقَرَّتِ الْأَنْوارُ وَالْعِزَّةُ وَالْمَجْدُ وَالسُّؤْدَدُ، فَما فَوْقَکُمْ أَحَدٌ إِلّاروشنی‌ها و عزّت و شکوه و بزرگی از شما ثابت گشته و قرار یافته است، پس برتر از شما هیچ کس جزاللَّهُ الْکَبیرُ الْمُتَعالُ، وَلا أَقْرَبَ إِلَیْهِ وَلا أَخَصَّ لَدَیْهِ، وَلا أَکْرَمَخداوند بزرگ بلندمرتبه نیست، و کسی نزدیکتر به درگاه او و خصوصی‌تر در پیشگاه او، و گرامی‌ترعَلَیْهِ مِنْکُمْ. أَنْتُمْ سَکَنُ الْبِلادِ، وَنُورُ الْعِبادِ، وَعَلَیْکُمُ الْإِعْتِمادُنزد او از شما نیست. شما آرامش شهرها، و روشنی‌بخش بندگان هستید، و تکیه و اعتماد دریَوْمَ التَّنادِ، کُلُّ ما غابَ مِنْکُمْ حُجَّةٌ أَوْ أَفَلَ مِنْکُمْ نَجْمٌ، أَطْلَعَروز قیامت بر شما است، هر گاه از شما حجّتی پنهان گردد یا ستاره‌ای ناپدید شود،اللَّهُ لِخَلْقِهِ عَقِبَهُ خَلَفاً، إِماماً هادِیاً، وَبُرْهاناً مُبیناً، وَعَلَماً نَیِّراً،خداوند برای آفریدگانش بعد از او جانشینی را ظاهر نماید که پیشوای هدایتگر، و برهان آشکار، و علامتی نوردهنده و درخشان باشد،واع عَنْ واعٍ، وَهادٍ بَعْدَ هادٍ، حَزَنَةً حَفَظَةً، لایَغیضُ عَنْکُمْحفظکننده‌ای)بعد(از حفظگننده‌ای، و هدایتگری بعد)از(هدایتگری، دلسوز و نگهدار، کم نمی‌کند از شماغَزَرَهُ، وَلایَنْقَطِعُ مَوادَّهُ، وَلایَسْلُبُ مِنْکُمْ إِرْثَهُ، سَبَباً مَوْصُولًافراوانی‌اش را، و قطع نمی‌گرداند مایه اصلی و موادّش را، و نمی‌گیرد از شما ارثش را، رشته اتّصال و ارتباطی استمِنَ اللَّهِ إِلَیْکُمْ، وَرَحْمَةً مِنْهُ عَلَیْنا، وَنُوراً مِنْهُ لَنا، وَحُجَّةً مِنْهُاز خدا به سوی شما، و رحمت و لطفی است از او بر ما، و نوری است از ناحیه او برای ما، و حجّتی است از جانب اوعَلَیْنا، تُرْشِدُونَنا إِلَیْهِ، وَتُقَرِّبُونَنا مِنْهُ، وَتُزْلِفُونَنا لَدَیْهِ، وَجَعَلَبر ما، ما را به سوی او ارشاد می‌کنید، و به درگاه او نزدیک می‌گردانید، و در پیشگاه او مقام و منزلت می‌بخشید، وصَلَواتِنا عَلَیْکُمْ، وَذِکْرَنا لَکُمْ، وَما خَصَّنا بِهِ مِنْ وِلایَتِکُمْ،صلوات و درود ما را بر شما، و یادی که از شما می‌کنیم، و آنچه ویژه ما گردانیده از ولایت شما،وَعَرَّفَنا مِنْ فَضْلِکُمْ، طیباً لِخَلْقِنا، وَطَهارَةً لِأَنْفُسِنا، وَبَرَکَةً فینا،و آگاهی بخشیده از فضیلت شما، همه را وسیله پاکیزگی آفرینش ما، و پاکی جان و روح ما، و برکت در وجود ما قرار داده است،إِذْ کُنَّا عِنْدَهُ مَوْسُومینَ]فیکُمْ[، مُعْتَرِفینَ بِفَضْلِکُمْ، مَعْرُوفینَ‌که ما نزد او دارای نشان)در مورد شما(بودیم، به فضیلت و برتری شما اعتراف‌کننده،بِتَصْدیقِنا إِیَّاکُمْ، مَذْکُورینَ بِطاعَتِنا لَکُمْ، وَمَشْهُورینَ بِإیمانِناو به تصدیق شما شناخته‌شده، و به فرمانبرداری شما یادشده بودیم، و به ایمان‌داشتن به شما مشهور بودیم.بِکُمْ. فَبَلَغَ اللَّهُ

بِكُمْ أَفْضَلَ شَرَفِ مَحَلِّ الْمُكَرَّمينَ، وَأَعْلى مَنازِلِپس خداوند شما را به ارزشمندترین جایگاه گرامی‌شدگان، و بالاترین منزلگاه‌الْمُقَرَّبينَ، وَأَرْفَعَ دَرَجاتِ الْمُرْسَلينَ، حَيْثُ لايَلْحَقُهُ لاحِقٌ،مقرّبان، و رفیع‌ترین مرتبه رسولان رسانید، به گونه‌ای که هیچ ملحق‌شونده‌ای بدان نپیوندد،وَلايَفُوقُهُ فآئِقٌ، وَلايَسْبِقُهُ سابِقٌ، وَلايَطْمَعُ فی إِدْراكِهِ طامِعٌ،و هیچ برتری‌جوئی به آن برتری نجوید، و هیچ پیشی‌گیرنده‌ای بدان پیشی نگیرد، و هیچ طمع‌کننده‌ای به دریافت آن طمع نکند،حَتَّى لايَبْقى مَلَكٌ مُقَرَّبٌ، وَلا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ، وَلا صِدّيقٌ وَلاتا آنجا که فرشته مقرّبی نماند، و نه پیامبر مرسلی، و نه صدّیقی و نه‌شَهيدٌ، وَلا عالِمٌ وَلا جاهِلٌ، وَلا دَنِيٌّ وَلا فاضِلٌ، وَلا مُؤْمِنٌشهیدی، و نه عالمی و نه نادانی، و نه انسان پستی و نه شریفی، و نه مؤمن‌صالِحٌ، وَلا فاجِرٌ طالِحٌ، وَلا جَبَّارٌ عَنيدٌ، وَلا شَيْطانٌ مَريدٌ، وَلادرست‌کاری، و نه گنه‌کار بدکاری، و نه زورگوی عنادپیشه‌ای، و نه شیطان سرکشی، و نه‌خَلْقٌ فيما بَيْنَ ذلِكَ شاهِدٌ ما هُنالِكَ، إِلّا عَرَّفَهُ جَلالَةَ أَمْرِكُمْ،خلقی که در این میان گواه باشند مگر آنکه معرّفی نمود به او شکوهمندی امر شما،وَعِظَمَ خَطَرِكُمْ، وَكِبَرَ شَأْنِكُمْ، وَجَلالَةَ قَدْرِكُمْ، وَتَمامَ نُورِكُمْ،و عظمت قدر و منزلت شما، و بزرگی شأن شما، و والائی مرتبه شما، و کامل‌بودن نور شما،وَصِدْقَ مَقْعَدِكُمْ، وَثَباتَ مَقامِكُمْ، وَشَرَفَ مَحَلِّكُمْ، وَمَنْزِلَتَكُمْو درستی جایگاه شما، و پایداری مقام شما، و شرافت موقعیّت شما، و منزلت شماعِنْدَهُ، وَكَرامَتَكُمْ عَلَيْهِ، وَخاصَّتَكُمْ لَدَيْهِ، وَقُرْبَ مَجْلِسِكُمْ مِنْهُ.نزد او، و اعزاز و اکرام شما بر او، و خصوصی‌بودن شما در پیشگاه او، و نزدیکی محلّ معنوی شما نسبت به او را.ثُمَّ جَعَلَ خاصَّةَ الصَّلَواتِ وَأَفْضَلَها، وَنامِيَ الْبَرَكاتِ وَأَشْرَفَها،سپس قرار داد درودهای ویژه و برترش را، و برکات بالنده و شریفترش را،وَزاكِيَ التَّحِيَّاتِ وَأَتَمَّها، مِنْهُ وَمِنْ مَلآئِكَتِهِ الْمُقَرَّبينَ، وَرُسُلِهِو تحیّت‌های پاکیزه و کاملترش را، از ناحیه خودش و فرشتگان مقرّبش، و رسولان‌وَأَنْبِيآئِهِ الْمُنْتَجَبينَ، وَالشُّهَدآءِ وَالصَّالِحينَ، مِنْ عِبادِهِ الْمُخْلِصينَ،و پیامبران برگزیده‌اش، و شهداء و شایستگان از بندگان بااخلاصش،كَما هُوَ أَهْلُهُ، وَأَنْتُمْ أَهْلُهُ، أَبَداً عَلَيْكُمْ أَجْمَعينَ. أُشْهِدُ اللَّهَهمواره بر همه شما آن‌گونه که او و شما شایسته آن هستید. خدا راوَأُشْهِدُكُمْ يا مَوالِيَّ، بِأَبى أَنْتُمْ وَأُمّى وَنَفْسى أَنّى عَبْدُكُمْ،و شما را - ای سروران من؛ - گواه می‌گیرم - پدر و مادرم و جانم فدای شما - که من بنده شما هستم،وَطُوبى لى إِنْ قَبِلْتُمُونى عَبْداً، وَأَنّى مُؤْمِنٌ بِكُمْ، وَبِما امَنْتُمْو خوشا به حال من اگر مرا به بندگی بپذیرید، و این‌که من به شما ایمان دارم، و به آنچه شما ایمان دارید مؤمنم،بِهِ، كافِرٌ بِعَدُوِّكُمْ وَبِما كَفَرْتُمْ بِهِ، مُسْتَبْصِرٌ بِشَأْنِكُمْ وَبِضَلالَةِبه دشمن شما و به آنچه شما کفر بورزید کافرم، به شأن و موقعیّت شما، و گمراهی‌مَنْ خالَفَكُمْ، مُوالٍ لَكُمْ، مُحِبٌّ لِأَوْلِيآئِكُمْ، وَمُعادٍ لِأَعْدآئِكُمْ،مخالفان شما آگاهم، ارادتمند شمایم، ارادتمندانتان را دوست دارم، و با دشمنان شما دشمنم،لاعِنٌ لَهُمْ،

مُتَبَرِّئٌ مِنْهُمْ، مُبْغِضٌ لَهُمْ، سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَكُمْ، حَرْبٌ‌آن‌ها را لعن و نفرین می‌کنم، و از آن‌ها بیزارم، و نفرت دارم، هر کس با شما سازش دارد سازش دارم، هر کس با شما درلِمَنْ حارَبَكُمْ، مُحَقِّقٌ لِما حَقَّقْتُمْ، مُبْطِلٌ لِما أَبْطَلْتُمْ، مُطيعٌ لَكُمْ،نبرد است در نبردم، آنچه را حقّ و درست و راست بدانید حق می‌دانم، و آنچه از نظر شما باطل باشد باطل می‌دانم، من فرمانبردار شما،عارِفٌ بِحَقِّكُمْ، مُقِرٌّ بِفَضْلِكُمْ، مُقْتَدٍ بِكُمْ، مُسَلِّمٌ لِقَوْلِكُمْ، مُحْتَمِلٌ‌آشنا به حقّ شما، اقرارکننده به فضیلت و برتری شما، اقتداکننده به شما، تسلیم گفتار شمایم،لِعِلْمِكُمْ، مُحْتَجِبٌ بِذِمَّتِكُمْ، مُوقِنٌ بِإِيابِكُمْ، مُصَدِّقٌ بِرَجْعَتِكُمْ،علم و دانش شما را پذیرا هستم، در پوشش ضمانت شمایم، به بازگشت شما یقین دارم، رجعت شما را تصدیق‌کننده‌ام،مُنْتَظِرٌ لِأَيّامِكُمْ، مُرْتَقِبٌ لِدَوْلَتِكُمْ، اخِذٌ بِقَوْلِكُمْ، عامِلٌ بِأَمْرِكُمْ،انتظار ایّام شما را می‌کشم، مشتاق دولت شما هستم، گفته شما را می‌گیرم، امر شما را به کار می‌بندم،مُسْتَجيرٌ بِكُمْ، مُعْتَصِمٌ بِحَبْلِكُمْ، مُحْتَرِسٌ بِكُمْ، زآئِرٌ لَكُمْ، لآئِذٌپناهنده به شما، چنگ‌زننده به ریسمان شما، در حراست و نگهبانی شما هستم، زائر شمایم،بِقُبُورِكُمْ، عآئِذٌ بِكُمْ، مُسْتَشْفِعٌ إِلَى اللَّهِ بِكُمْ، وَمُتَوَسِّلٌ بِكُمْ إِلَيْهِ.به قبور پاک شما پناهنده گشته، به شما پناه آورده‌ام، به واسطه شما به)درگاه(خدا شفاعت می‌طلبم، و به سبب شما به او توسّل می‌جویم.وَأَنْتُمْ عُدَّتى لِلِقآئِهِ، وَحَسْبى بِكُمْ، وَمُتَقَرِّبٌ بِكُمْ إِلَيْهِ، وَمُقَدِّمُكُمْو شما ساز و برگ من برای دیدار او هستید، و مرا به شما کفایت است، و به وسیله شما به او تقرّب می‌یابم، و شما راأَمامَ طَلِبَتى وَحَوآئِجى، وَإِرادَتى فى كُلِّ أَحْوالى وَاُمُورى، فى‌پیشاپیش خواسته‌ها و حاجت‌ها و اراده‌ام در همه حالاتم و کارهایم دردُنْيایَ وَدينى وَاخِرَتى وَمُنْقَلَبى وَمَثْواىَ، ومُؤْمِنٌ بِسِرِّكُمْدنیایم و دینم و آخرتم و در هر حرکت و سکونم قرار می‌دهم، و به نهان‌وَعَلانِيَتِكُمْ، وَشاهِدِكُمْ وَغآئِبِكُمْ، وَأَوَّلِكُمْ وَاخِرِكُمْ، وَمُفَوِّضٌ فى‌و آشکار شما، و به حاضر و غایب شما، و اوّل و آخر شما ایمان دارم، و درذلِکَ كُلِّهِ إِلَيْكُمْ، وَمُسَلِّمٌ فيهِ لَكُمْ، وَرَأْيى لَكُمْ مُتَّبِعٌ، وَنُصْرَتى‌همه این‌ها کار را به شما واگذار می‌کنم، و در آن تسلیم شما هستم، و رأی و اندیشه‌ام پیرو شما است، و یاریم‌لَكُمْ مُعَدَّةٌ، حَتَّى يُحْيِيَ اللَّهُ دينَهُ بِكُمْ، وَيُظْهِرَكُمْ لِعَدْلِهِ، فَيَرُدَّكُمْبرای شما آماده است، تا خداوند دین خود را به وسیله شما زنده گرداند، و برای اجرای عدالتش شما را ظاهر سازد، وفى أَيَّامِهِ، وَيُقيمَكُمْ لِخَلْقِهِ، ثُمَّ يُمَلِّكَكُمْ فى أَرْضِهِ. فَمَعَكُمْدر ایّام خودش بازگرداند، و برای خلقش بپای دارد، سپس شما را در زمین مالک و پادشاه گرداند. پس با شما هستم،مَعَكُمْ لا مَعَ غَيْرِكُمْ، وَإِلَيْكُمْ إِلَيْكُمْ لا إِلى عَدُوِّكُمْ، امَنْتُ بِكُمْ،با شما هستم نه با غیر شما، و به سوی شما هستم به سوی شما، نه به سوی دشمنان شما، به شما ایمان آورده‌ام،وَتَوَلَّيْتُ اخِرَكُمْ بِما تَوَلَّيْتُ بِهِ أَوَّلَكُمْ، وَبَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ مِنْو ولایت آخرین شما را پذیرا هستم به همان سِنّتی که

ولایَت اوَّلین شما را پذیرفته‌ام، و بیزاری می‌جویم به سوی خدا ازأَعْدآئِکُمْ، اَلْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَالْأَبالِسَةِ وَالشَّیاطینِ وَمِنْ حِزْبِهِمْدشمنان شما؛)یعنی(جبت و طاغوت و ابلیس‌ها و شیطان‌ها و از حزب و گروهوَأَتْباعِهِمْ وَمُحِبّیهِمْ وَذَویهِمْ، وَالرَّاضینَ بِهِمْ وَبِفِعْلِهِمْ، اَلصَّادّینَو پیروان، و دوستان و مدافعان ایشان، و آنان‌که به آن‌ها و کارشان راضی و خشنودند،عَنْکُمْ، اَلظّالِمینَ لَکُمْ، اَلْجاحِدینَ حَقَّکُمْ، اَلْمُفارِقینَ لَکُمْ،از شما روی‌گردانند، به شما ستم کردند، حقّ شما را نشناختند، از شما جدا گشتند،اَلْغاصِبینَ إِرْثَکُمْ، وَالشَّآقّینَ فیکُمْ، وَالْمُنْحَرِفینَ عَنْکُمْ، وَمِنْارث شما را غصب کردند، و در مورد شما ناسازگاری نمودند و مخالفت کردند، و از شما برگشتند، و ازکُلِّ وَلیجَةٍ دُونَکُمْ. وَثَبَّتَنِیَ اللَّهُ أَبَداً ما حَییتُ وَبَعْدَ وَفاتی عَلیهر دست‌آویزی و همدمی غیر از شما)بیزارم(. و خداوند همواره تا زنده هستم و پس از وفاتم مرا برمُوالاتِکُمْ وَمَحَبَّتِکُمْ وَدینِکُمْ، وَوَفَّقَنی لِطاعَتِکُمْ، وَرَزَقَنیولایت و دوستی و دین شما ثابت بدارد، و به اطاعت و فرمانبردای از شما موفّق سازد، وشَفاعَتَکُمْ، وَجَعَلَنی مِنْ خِیارِ مَوالیکُمْ، اَلتّابِعینَ ما دَعَوْتُمْ إِلَیْهِ،شفاعت شما را روزی من گرداند، و مرا از بهترین ارادتمندان و نوکران شما قرار دهد، از آنانکه به آنچه فرامی‌خوانید متابعت می‌کنند،مِمَّنْ یَقْفُو اثارَکُمْ، وَیَسْلُکُ سَبیلَکُمْ، وَیَقْتَدی بِهُدیکُمْ، وَیَقْتَصّو دنباله‌رو آثار شما هستند، و راه شما را می‌پیمایند، و از راهنمائی شما پیروی می‌نمایند، و در پی‌مِنْهاجَکُمْ، وَیَکُونُ مِنْ حِزْبِکُمْ، وَیَتَعَلَّقُ بِحُجْزَتِکُمْ، وَیُحْشَرُ فی‌راه روشن شما، و از حزب و گروه شما، و دست به دامن شما هستند، و درزُمْرَتِکُمْ، وَیَکِرُّ فی رَجْعَتِکُمْ، وَیُمَلَّکُ فی دَوْلَتِکُمْ، وَیُشَرَّفُزمره شما محشور می‌شوند، و در رجعت شما بازمی‌گردند، و در دولت شما به حکومت می‌رسند، وفی عافِیَتِکُمْ، وَیُمَکَّنُ فی أَیَّامِکُمْ، وَتَقَرُّ عَیْنُهُ غَداً بِرُؤْیَتِکُمْ.در عافیت شما شریف و بزرگوار، و در ایّام شما توانا و مقتدر می‌شوند، و چشمانشان فردا به دیدار شما روشن می‌گردد.بِأَبی أَنْتُمْ وَأُمّی وَنَفْسی وَأَهْلی وَمالی، مَنْ أَرادَ اللَّهَ بَدَأَ بِکُمْ،پدر و مادرم و جانم و اهل و عیالم و آنچه دارم همه فدای شما باد، هر کس خدا را اراده کرد به شما آغاز نمودوَمَنْ أَحَبَّهُ اتَّبَعَکُمْ، وَمَنْ وَحَّدَهُ قَبِلَ عَنْکُمْ، وَمَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَو هر کس او را دوست داشت از شما پیروی می‌کرد، و هر کس او را به یکتائی توصیف کرد و بی‌همتا دانست از شما پذیرفت، و هر کس آهنگ اوبِکُمْ. لا اُحْصی یا مَوالِیَّ فَضْلَکُمْ، وَلا أَعُدُّ ثَنآءَکُمْ، وَلا أَبْلُغُ مِنَکرد به شما روی آورد، فضائل شما را - ای سروران من؛ - نمی‌توانم گردآوری کنم، و ثناء و خوبی‌های شما را شماره نمایم، و باالْمَدْحِ کُنْهَکُمْ، وَمِنَ الْوَصْفِ قَدْرَکُمْ. أَنْتُمْ نُورُ الْأَنْوارِ، وَهُداةُمدح‌کردن به گوهر وجود شما، و با توصیف‌کردن به مقدار حرمت شما نمی‌رسم. شما روشنی‌بخش روشنی‌ها، و هدایتگرالْأَبْرارِ، وَأَئِمَّةُ الْأَخْیارِ، وَأَصْفِیآءُ الْجَبَّارِ. بِکُمْ فَتَحَ اللَّهُ، وَبِکُمْنیکان، و پیشوای خوبان، و برگزیده ِخدای قاهرید ِ خدا به شما آغاز

کرَد، و به شمایَخْتِمُ، وَبِکُمْ یُمْسِکُ السَّمآءَ أنْ تَقَعَ عَلَی الْأرْضِ إلّا بِإِذْنِهِ،پایان می‌بخشد، و به سبب شما آسمان را از فروافتادن بر زمین جز به اذن و فرمان خودش نگهداشته است،وَبِکُمْ یُنَزِّلُ الْغَیْثَ، وَیُنَفِّسُ الْهَمَّ، وَیَکْشِفُ السُّوءَ، وَیَدْفَعُ الضُّرَّ،و به واسطه شما باران را فرو می‌فرستد، و اندوه را می‌برد، و بدی را برطرف می‌کند، و ضرر و زیان را دور می‌گرداند،وَیُغْنِی الْعَدیمَ، وَیُشْفِی السَّقیمَ، بِمَنْطِقِکُمْ نَطَقَ کُلُّ لِسانٍ، وَبِکُمْو نادار را دارایی، و بیمار را شفا می‌دهد، به سخن شما هر زبانی گویا گردید، و به وسیله شماسَبَّحَ السُّبُّوحُ الْقُدُّوسُ، وَبِتَسْبیحِکُمْ جَرَتِ الْأَلْسُنُ بِالتَّسْبیحِ،تسبیح‌کننده گفت خداوند بسیار منزّه و مقدّس است، و به تسبیح شما زبان‌ها به تسبیح جریان یافت،فیکُمْ نَزَلَتْ رُسُلُهُ، وَعَلَیْکُمْ هَبَطَتْ مَلآئِکَتُهُ، وَإِلَیْکُمْ بُعِثَدر پیشگاه شما فرستادگانش نازل گردیده‌اند، و فرشتگانش فرود آمده‌اند، و به سوی شماالرُّوحُ الْأَمینُ، وَاتاکُمُ اللّهُ ما لَمْ یُؤْتِ أحَداً مِنَ الْعالَمینَ. طَأْطَأَروح الأمین برانگیخته شده است، و به شما عطا کرده آنچه را که به هیچ یک از جهانیان عطا نکرده است.کُلُّ شَریفٍ لِشَرَفِکُمْ، وَبَخَعَ کُلُّ مُتَکَبِّرٍ لِطاعَتِکُمْ، وَخَضَعَ کُلّهر شریفی برای شرف شما سر فرود آورده، و هر متکبّر مغروری برای طاعت شما گردن نهاده، و هرجَبَّارٍ لِفَضْلِکُمْ، وَذَلَّ کُلُّ شَیْءٍ لَکُمْ، وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِکُمْ.طغیانگر سرکشی در برابر فضل و برتری شما فروتنی نموده، و هر چیز برای شما رام گشته و ذلیل است، و زمین به نور شما روشن و تابناک گشته.فَفازَ الْفآئِزُونَ بِکُمْ، وبِکُمْ یُسْلَکُ إلَی الرِّضْوانِ، وَعَلی مَنْپس پیروزمندان به سبب شما پیروز و کامیاب شدند، و به وسیله شما راه به سوی رضوان پیموده می‌شود، و بر آن کسی کهیَجْحَدُ وِلایَتَکُمْ یَغْضِبُ الرَّحْمانُ. بِأبی أنْتُمْ وَأُمّی وَنَفْسیوِلایت شما را نشناسد خداوند مهربان غضب می‌کند. پدرم، مادرم، جانم،وَأَهْلی وَمالی، ذِکْرُکُمْ فِی الذّاکِرینَ، وَأَسْمآؤُکُمْ فِی الْأَسْمآءِ،اهل و عیالم و همه آنچه دارم فدای شما باد، یاد شما در میان یادکنندگان، و نام‌های مقدّس شما در میان نام‌ها،وَأَجْسادُکُمْ فِی الْأَجْسادِ، وَأَرْواحُکُمْ فِی الْأَرْواحِ، وَأَنْفُسُکُمْو اجساد مطهّر شما در میان اجساد، و ارواح پاک شما در میان ارواح، و جان‌های شمافِی النُّفُوسِ؛ فَما أَحْلی أَسْمآءَکُمْ، وَأَکْرَمَ نُفُوسَکُمْ، وَأَعْظَمَدر میان جان‌ها است؛ پس چه چیز نام‌های مبارک شما را شیرین، و جان‌های شما را گرامی، وشَأْنَکُمْ، وَأَجَلَّ أَخْطارَکُمْ، وَأَعْلی أَقْدارَکُمْ، وَأَوْفی عَهْدَکُمْ،شأن و مرتبه شما را عظیم، و ارزش شما را والا، و منزلت شما را بلند، و شما را به عهد و پیمان باوفا،وَأَصْدَقَ وَعْدَکُمْ. کَلامُکُمْ نُورٌ، وَأَمْرُکُمْ رُشْدٌ، وَوَصِیَّتُکُمُو در مورد وعده راستگو گردانیده است؟ سخن شما روشنی‌بخش، و امر و فرمانتان باعث رشد و کمال، و سفارش شماالتَّقْوی، وَفِعْلُکُمُ الْخَیْرُ، وَعادَتُکُمُ الْإِحْسانُ، وَسَجِیَّتُکُمُ الْکَرَمُ،پای‌بند به تقوا، و کردار شما همه خوب، و خوی شما نیکی کردن، و سرشت شما جوانمردی و گذشت،وَشَأْنُکُمُ

الْحَقُّ، وَرَأيُكُمْ عِلْمٌ وَحَزْمٌ، إِنْ ذُكِرَ الْخَيْرُ كُنْتُمْ أَوَّلَهُو شأن شما حقّ، و رأی و عقیده شما آگاهی و دوراندیشی است، اگر از خیر و خوبی یاد شود شما اوّل و ابتدای آنوَأَصْلَهُ وَفَرْعَهُ وَمَعْدِنَهُ، وَمَأْواهُ وَمُنْتَهاهُ. بِأَبی أَنْتُمْ وَاُمّیو اصل و فرع آن و معدن و جایگاه و منزلگاه و نهایتش هستید. پدر و مادرموَنَفْسی، کَیْفَ أَصِفُ حُسْنَ ثَنآئِکُمْ، وَاُحْصی جَمیلَ بَلآئِکُمْ،و جانم فدای شما؛ مدح و ثنای نیکوی شما را چگونه وصف کنم، و آزمون نیکوی شما را شماره نمایم؟وَبِکُمْ أَخْرَجَنَا اللَّهُ مِنَ الذُّلِّ، وَأَطْلَقَ عَنَّا رَهآئِنَ الْغِلِّ، وَوَضَعَ عَنَّاو به واسطه شما خدا ما را از خواری و ذلّت رهانید، و از غل‌ها و زنجیرهائی که ما در گرو آن بودیم آزاد ساخت، والْاصارَ، وَفَرَّجَ عَنَّا غَمَراتِ الْکُرُوبِ، وَأَنْقَذَنا مِنْ شَفا حُفْرَةٍ مِنَبارهای سنگین را از دوش ما فرو نهاد، و غم‌ها و گرفتاری‌های انبوه را از ما برطرف نمود، و از لب پرتگاههای نابودیالنَّارِ. بِمُوالاتِکُمْ أَظْهَرَ اللَّهُ مَعالِمَ دینِنا، وَأَصْلَحَ ما کانَ فَسَدَنجات داد. با)پذیرش(ولایت شما خداوند نشانه‌ها و علامت‌های راهنمائیکننده دین‌مان را آشکار ساخت، و آنچه‌مِنْ دُنْیانا، وَبِمُوالاتِکُمْ تَمَّتِ الْکَلِمَةُ، وَعَظُمَتِ النِّعْمَةُ، وَائْتَلَفَتِاز دنیای ما فاسد و تباه گشته بود اصلاح کرد، و با ولایت شما دلیل و حجّت کامل گردید، و نعمت عظیم گشت، والْفُرْقَةُ، وَبِمُوالاتِکُمْ تُقْبَلُ الطَّاعَةُ الْمُفْتَرَضَةُ، وَأَعْظَمُ بِها طاعَةً،پراکندگی از بین رفت، و با)پذیرش(ولایت شما اطاعت واجب الهی پذیرفته می‌شود، و طاعت عظمت و ارزش پیدا می‌کند،وَلَکُمُ الْمَوَدَّةُ الْواجِبَةُ، وَأَکْرَمُ بِها مَوَدَّةً؛ لَکُمُ الدَّرَجاتُ الرَّفیعَةُ،و مودّت و اظهار دوستی که واجب است از آن شما است، و به خاطر موالات شما مودّت باارزش‌تر می‌شود؛ شما دارای مراتب رفیع،وَالْأَنْوارُ الزَّاهِرَةُ، وَالْمَقامُ الْمَعْلُومُ عِنْدَ اللَّهِ، وَالْجاهُ الْعَظیمُ،و انواری درخشان، و جایگاهی شناخته‌شده نزد خداوند هستید، و مقام شما عظیموَالْقَدْرُ الْجَلیلُ، وَالشَّأنُ الْکَبیرُ، وَالشَّفاعَةُ الْمَقْبُولَةُ. »رَبَّنا امَنَّاو منزلت شما والا، و شأن شما بزرگ، و شفاعت شما مورد قبول است. »پروردگارا؛ به آنچه‌بِما أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاکْتُبْنا مَعَ الشَّاهِدینَ«(62)، »رَبَّنا لاتُزِغْفرو فرستاده‌ای ایمان آورده و از فرستاده‌ات پیروی کردیم، پس ما را با گواهان بنویس«، »پروردگارا؛1. سوره آل عمران، آیه 53.
قُلُوبَنا بَعْدَ إِذْ هَدَیْتَنا وَهَبْ لَنا مِنْ لَدُنْکَ رَحْمَةً إِنَّکَ أَنْتَدل‌های ما را پس از آنکه هدایت فرمودی منحرف مگردان، و از ناحیه خود رحمتی بر ما ببخش، براستی توالْوَهَّابُ«(63)، »رَبَّنا إِنَّنا سَمِعْنا مُنادِیاً یُنادی لِلْإیمانِ أَنْ اٰمِنُوابسیار بخشنده‌ای«، »پروردگارا؛ همانا ما شنیدیم که منادی ایمان ندا می‌داد: به پروردگارتان ایمان آورید،بِرَبِّکُمْ فَاٰمَنَّا«(64). لَبَّیْکَ اللَّهُمَّ لَبَّیْکَ مُجاباً، وَمُسْمِعاً جَلیلًا، وَمُنادِیاًپس ایمان آوردیم«. خداوندا؛ گوش به فرمان توأم، تو را لبّیک می‌گویم که اجابت‌شده‌ای، ای به گوش‌رساننده بلندمرتبه، و ای ندادهنده‌عَظیماً، لَبَّیْکَ وَسَعْدَیْکَ، تَبارَکْتَ وَتَعالَیْتَ وَتَجالَلْتَ،

وَتَكَبَّرْتَ‌باعظمت، گوش به فرمان توأم و تو را کمک می‌کنم، برکت‌آفرین و بلندمرتبه‌ای، والامقام و بزرگی،وَتَعَظَّمْتَ وَتَقَدَّسْتَ، لَبَّیْکَ رَبَّنا وَسَعْدَیْکَ، إِقْراراً بِرُبُوبِیَّتِکَ،و باعظمت و پاکی، ای پروردگار ما؛ گوش به فرمان توأم، و تو را مساعدت و کمک می‌کنم، به پروردگاریت اقرار می‌کنم،وَإیقاناً بِکَ، وَتَصْدیقاً بِکِتابِکَ، وَوَفآءً بِعَهْدِکَ، ها أَنَا ذا عَبْدُکَو به تو یقین دارم، و کتابت را تصدیق می‌نمایم، و به عهد و پیمانت وفادارم، اکنون من آن بنده تو هستم‌بَیْنَ یَدَیْکَ، لَبَّیْکَ اللَّهُمَّ لَبَّیْکَ، تَلْبِیَةَ الْخآئِفِ مِنْکَ، اَلرَّاجی لَکَ،در پیشگاهت گوش به فرمان توأم، خداوندا؛ ندای تو را جواب می‌دهم، لبّیک کسی که از تو بیمناک است، به تو امید دارد،اَلْمُسْتَجیرِ بِکَ، رَضینا وَأَحْبَبْنا وَسَمِعْنا وَأَطَعْنا غُفْرانَکَ رَبَّنابه تو پناه آورده است، خشنودیم و دوست داریم و شنیدیم و اطاعت نمودیم و آمرزش تو را خواهانیم ای پروردگار ما،وَإِلَیْکَ الْمَصیرُ، وَأَنْتَ إِلهُنا وَمَوْلانا. لَبَّیْکَ داعِیَ اللَّهِ إِنْ کانَو بازگشت کار و سرانجام آن به سوی تو است، و تو معبود ما و سرور ما هستی. ندای تو را جواب می‌دهم ای دعوت‌کننده ما به سوی خدا؛ اگرلَمْ یُجِبْکَ بَدَنی، وَلَمْ أُدْرِکْ نُصْرَتَکَ، فَها أَنَا ذا عَبْدُکَ وَزآئِرُکَ،تو را بدنم پاسخ نگفت، و به یاریت نشتافت، اکنون این بنده تو و دیدارکننده تو،وَزآئِرُ الِکَ وَعِتْرَتِکَ، وَالْمُحِلُّ بِساحَتِکُمْ، قَدْ أَجابَکُمْ قَلْبی وَنَفْسیو زیارت‌کننده خاندان و عترت تو، و واردشونده به ساحت مقدّس شما است، شما را قلب و جان‌وَرُوحی وَسَمْعی وَبَصَری بِالتَّسْلیمِ وَالْإیمانِ بِکَ، وَبِأَخیکَو روح و گوش و چشمم پاسخ گفته است با سر تسلیم فرودآوردن و ایمان آوردن به تو، و برادر1. سوره آل عمران، آیه 2 . 8. سوره آل عمران، آیه 193.
وَوَصِیِّکَ أَمیرِالْمُؤْمِنینَ، وَسَیِّدِ الْوَصِیّینَ، وَابْنَتِکَ فاطِمَةَ سَیِّدَةِو وصیّ و جانشینت امیر مؤمنان، و سرور اوصیاء، و دخترت فاطمه سرورنِسآءِ الْعالَمینَ، وَسِبْطَیْکَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِّدَیْ شَبابِ أَهْلِزنان عالمیان، و دو سبط عزیزت امام حسن و امام حسین، دو سرور جوانان اهل‌الْجِنانِ، وَبِالْأَدِلّاءِ عَلَی‌اللَّهِ، اَلْأَئِمَّةِ مِنْ‌عِتْرَتِکَ وَذُرِّیَّتِکَ الطَّاهِرینَ،بهشت، و به آن‌ها که دلیل و راهنما هستند بر خداوند،)یعنی(امامان از عترت و ذرّیّه پاکت،وَنُصْرَتی لَکُمْ مُعَدَّةٌ، حَتَّی یَحْکُمَ اللَّهُ بِإِذْنِهِ، وَهُوَ خَیْرُ الْحاکِمینَ.و یاری من برای شما آماده است، تا خداوند به آذن و فرمانش حکم کند، و او بهترین حکم‌کنندگان است.لَبَّیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، سَعْیاً إِلَیْکَ وَإِقْبالًا، لَبَّیْکَ یا نَبِیَّ اللَّهِ، تَعَلُّقاًندای تو را پاسخ می‌دهم ای رسول خدا؛ به سویت شتابان و به تو روی آورده‌ام، ندای تو را جواب می‌دهم ای پیامبر خدا؛بِحَبْلِکَ وَاعْتِصاماً، لَبَّیْکَ یا حَبیبَ اللَّهِ، تَعَوُّذاً بِکَ وَلِواذاً، لَبَّیْکَ یابه ریسمان تو وابسته و پیوسته‌ام، ندای تو را پاسخ می‌دهم ای حبیب خدا؛ به سوی تو بازگشته‌ام و پناهنده گشته‌ام، ندای تو را پاسخ می‌دهم ای‌نُورَ اللَّهِ، یا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِاللَّهِ، یا خِیَرَةَ اللَّهِ، یا أَبَا الْقاسِم، تَذَلُّلاًنور خدا؛ ای مِحمّد بن عبدِالله؛ ای

برگزیده خدا؛ ای ابا القاسم؛ در برَابرلِعِزَّتِکَ، وَطاعَةً لِأمْرِکَ، وَقَبُولًا لِقَوْلِکَ، وَدُخُولًا فی نُورِکَ، وَإیماناًعزّتت ذلیل و خوارم، و به امر تو فرمانبردارم، و گفتارت را پذیرا هستم، و در نور و روشنائی تو وارد گشته‌ام، وبِکَ وَبِأخیکَ وَوَصِیِّکَ أمیرِالْمُؤْمِنینَ وَالِکَ وَعِتْرَتِکَ الطّاهِرینَ،به تو و به برادرت و وصیّ و جانشینت امیر مؤمنان و خاندان و عترت پاکت ایمان آورده‌ام،وَتَصْدیقاً بِما جِئْتَنا بِهِ مِنْ عِنْدِ رَبِّکَ. »رَبَّنا فَاغْفِرْ لَنا ذُنُوبَناو آنچه برای ما از نزد پروردگارت آورده‌ای راست و درست می‌دانم. »پروردگارا؛ گناهان ما را بیامرز،وَکَفِّرْ عَنَّا سَیِّئاتِنا وَتَوَفَّنا مَعَ الْأَبْرارِ رَبَّنا وَاتِنا ما وَعَدْتَناو از زشتی‌های ما چشم‌پوشی کن، و ما را با نیکان بمیران پروردگارا؛ به ما عنایت کن آنچه را که‌عَلی رُسُلِکَ وَلاتُخْزِنا یَوْمَ الْقِیامَةِ إِنَّکَ لاتُخْلِفُ الْمیعادَ«(65)،بر رسولانت وعده فرمودی، و ما را روز قیامت خوار و سرافکنده مگردان، که تو خلاف وعده نمی‌کنی«،1. سوره آل عمران، آیه 193 و 194.
رَبَّنا اتِنا فِی الدُّنْیا حَسَنَةً وَفِی الْاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا بِرَحْمَتِکَپروردگارا؛ به ما در دنیا نیکی، و در آخرت نیکی مرحمت فرما، و به رحمت خویش ازعَذابَ النَّارِ، »سُبْحانَ رَبِّنا إِنْ کانَ وَعْدُ رَبِّنا لَمَفْعُولاً«(66)،عذاب دوزخ نگهدار، »پاک و منزّه است پروردگار ما و وعده پروردگارمان حتماً انجام شده است«،»سُبْحانَ رَبِّکَ رَبِّ‌الْعِزَّةِ عَمَّا یَصِفُونَوَسَلامٌ عَلَی الْمُرْسَلینَ»پاک و منزّه است پروردگارت صاحب عزّت و شکوه از آنچه توصیف می‌کنند و سلام بر فرستاده‌شدگان،وَالْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ«(67). أَللَّهُمَّ إِنّی أُشْهِدُکَ أَنَّ هذِهِ قُبُورُو سپاس و ستایش از آن خداوندی است که پروردگار جهانیان است«. خداوندا؛ تو را گواه می‌گیرم که این‌ها قبور پاکأَوْلِیآئِکَ وَمَشاهِدُهُمْ وَاثارُهُمْ، وَمُغَیَّبُهُمْ وَمَعارِجُهُمْ، اَلْفآئِزینَاولیای تو، و زیارتگاه و آثار، و محلّ پنهان‌شدن و جایگاه عروج ایشان است، که به کرامت توبِکَرامَتِکَ، اَلْمُفَضَّلینَ عَلی خَلْقِکَ، اَلَّذینَ عَرَّفْتَهُمْ تِبْیانَ کُلّفائز و کامیاب گردیدند، و بر همه آفریدگانت برتری دارند، کسانی که آن‌ها را از بیان هرشَیْءٍ، وَحَبَوْتَهُمْ بِمَواریثِ الْأَنْبِیآءِ، وَجَعَلْتَهُمْ حُجَجَکَ عَلیچیز آگاه نمودی، و میراث پیامبران را به ایشان بخشیدی، و آن‌ها را حجّت‌های خویش بربَرِیَّتِکَ، وَاُمَنآءَکَ عَلی وَحْیِکَ، وَخُزَّانَکَ عَلی وَحْیِکَ. أَللَّهُمّآفریدگانت، و امینان بر وحیت، و خزانه‌داران بر آن قرار دادی. خداوندا؛فَبَلِّغْ أَرْواحَهُمْ وَأَجْسادَهُمْ فی هذِهِ السَّاعَةِ وَفی کُلِّ وَقْتٍ وَأَوانٍاز طرف ما به ارواح و اجساد پاک ایشان در این ساعت و در هر وقت و هنگاموَحینٍ وَزَمانٍ مِنَّا السَّلامَ، وَارْدُدْ عَلَیْنا مِنْهُمُ السَّلامَ، وَالسَّلامُو دوران و زمان سلام برسان، و از طرف آنان پاسخ سلام ما را به ما بازگردان، و سلامعَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. أَشْهَدُ أَنَّکُمْ تَسْمَعُونَ الْکَلامَ،بر شما و رحمت خدا و برکات او)بر شما باد(. گواهی می‌دهم که شما سخن ما را می‌شنوید،وَتَرُدُّونَ السَّلامَ. أَللَّهُمَّ إِنَّکَ قُلْتَ عَلی لِسان نَبِیِّکَ صَلَواتُکَو سلام ما را پاسخ می‌گوئید. خداوندا؛ همانا تو از زبان

پیامبرَتَ - که درود تو1. سوره إسراء، آیه 2 .108. سوره صافّات، آیه 180 - 182.
عَلَیْهِ وَعَلی اٰلِهِ، وَقَوْلُکَ الْحَقُّ »وَبَشِّرِ الَّذینَ امَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَبر او و بر آل او باد - فرموده‌ای و گفتار تو حق است: »بشارت بده به آنانکه ایمان آورده‌اند که‌صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ«(68). أَللّٰهُمَّ إِنّی قَدْ امَنْتُ بِکَ وَبِهِمْ، وَصَدَّقْتُ‌نزد پروردگارشان پیشینه نیکوئی دارند«. خداوندا، من به تحقیق به تو و به ایشان ایمان آوردم، و تصدیق کردم،وَسَمِعْتُ وَأَطَعْتُ وَأَسْلَمْتُ، فَلاتَوْقِفْنی أَبَداً مَواقِفَ الْخِزْیِ فِیو شنیدم و اطاعت کردم و تسلیم گردیدم، پس هیچگاه مرا در جایگاه خواری و رسوایی درالدُّنْیا وَالْاٰخِرَةِ، وَأَعْطِنی سُؤْلی، وَاجْعَلْ صَلَواتی بِهِمْ مَقْبُولَةً،دنیا و آخرت متوقّف مفرما، و خواسته‌ام را عطا کن، و نمازهایم را به واسطه آن بزرگواران قبول کن،وَدُعآئی بِهِمْ مُسْتَجاباً، وَسَعْیی بِهِمْ مَشْکُوراً، وَذَنْبی بِهِمْو دعایم را به خاطر آنان به اجابت برسان، و سعی و تلاشم را به وسیله آنان پاداش بده، و گناهم را به خاطر آنان‌مَغْفُوراً، وَذِکْری بِهِمْ رَفیعاً، وَکَعْبی بِهِمْ عالِیاً، وَیَقینی بِهِمْبیامرز، و یاد و نامم را به خاطر آنان بالا ببر، و به خاطر آنان شریف و سرافرازم گردان، و یقینم را به خاطر آنان‌ثابِتاً، وَرُوحی بِهِمْ سَلیمَةً، وَجِسْمی بِهِمْ مُعافاً مَرْزُوقاً، سَعیداًاستوار، و روحم را به خاطر آنان بی‌عیب، و جسمم را به وسیله آنان سالم و)مرا(تندرست و روزی داده‌شده، سعادتمند،رَشیداً، تَقِیّاً عالِماً، زاهِداً مُتَواضِعاً، حافِظاً زَکِیّاً فَقیهاً مُوَفَّقاً،راه‌یافته، پرهیزکار، دانشمند، اهل زهد، فروتن، حفظکننده، پاکیزه، آگاه، موفّق،مَعْصُوماً مُؤَیَّداً قَوِیّاً عَزیزاً، وَلاتَقْطَعْ بی عَنْهُمْ، وَلاتُفَرِّقْنگه‌داشته شده، تأییدشده، نیرومند و عزیز گردان، و رشته اتّصال مرا از آنان قطع مکن، وبَیْنی وَبَیْنَهُمْ فِی الدُّنْیا وَالْاٰخِرَةِ، امینَ رَبَّ الْعالَمینَ.(69)میان من و آن بزرگواران در دنیا و آخرت جدایی میفکن، به اجابت برسان)دعاهایم را ای(پروردگار جهانیان.

زیارت جامعه چهارم

سیّد بن طاووس‌رحمه الله فرموده است: این زیارت از امام هادی صلوات اللّه علیه روایت‌شده است: اجازه ورود به حرم می‌خواهی ... سپس داخل می‌شوی در حالی‌که پای‌راست خود را بر پای چپ مقدّم می‌داری و می‌گویی:
بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، وَعَلى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،به نام خدا و به یاری خدا، و بر آئین رسول خدا که درود خدا بر او و آل او باد،أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً گواهی می‌دهم که معبودی جز خداوند نیست، او یکتا است شریکی ندارد، و گواهی می‌دهم که)حضرت(محمّد عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيماً.
بنده و فرستاده او است، درود خدا و سلام فراوان خداوند بر او و آل او باد.
سپس ضریح مقدّس را مقابل رویت و قبله را پشت سرت قرار می‌دهی، و پس ازگفتن صد مرتبه »اَللَّهُ أَكْبَرُ« می‌گوئی:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ
به نام خداوند بخشنده مهربان
أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ كَما شَهِدَ اللَّهُ لِنَفْسِهِ،گواهی می‌دهم که معبودی جز خداوند نیست، او یکتا است شریکی برایش نمی‌باشد، همانگونه که خداوند برای خویش گواهیوَشَهِدَتْ لَهُ مَلآئِكَتُهُ وَأُولُوا الْعِلْمِ مِنْ خَلْقِهِ، لا إِلهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ‌داده و فرشتگانش و صاحبان علم و دانش از میان آفریدگانش برای او گواهی داده‌اند، خدائی جز او که شکست‌ناپذیرالْحَكِيمُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ الْمُنْتَجَبُ، وَرَسُولُهُ الْمُرْتَضى،و حکیم است وجود ندارد. و گواهی می‌دهم که)حضرت(محمّد بنده برگزیده و فرستاده پسندیده او است،أَرْسَلَهُ بِالْهُدى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ‌او را به هدایت و دین حق فرستاده است تا بر تمام ادیان چیره گرداند گرچه خوش‌آیندالْمُشْرِكُونَ. أَللَّهُمَّ اجْعَلْ أَفْضَلَ صَلَواتِكَ وَأَكْمَلَها، وَأَنْمى‌مشرکان نباشد. خداوندا؛ قرار بده برترین درودهایت و کامل‌ترین آن را، و فزاینده‌ترینبَرَكاتِكَ وَأَعَمَّها، وَأَزْكى تَحِيَّاتِكَ وَأَتَمَّها، عَلى سَيِّدِنا مُحَمَّدٍبرکاتت و فراگیرترین آن را، و پاکیزه‌ترین تحیّت‌هایت و تمام‌ترین آن را بر سرور ما)حضرت(محمّدعَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَنَجِيِّكَ وَوَلِيِّكَ وَرَضِيِّكَ وَصَفِيِّكَ وَخِيَرَتِكَبنده و فرستاده و همراز و ولیّ و پسندیده و برگزیده و اختیارشدهوَخاصَّتِكَ وَخالِصَتِكَ وَأَمِينِكَ، اَلشَّاهِدِ لَكَ، وَالدَّالِّ عَلَيْكَ،و ویژه و خالص و امین و مورد اعتمادت که گواه است برای تو، و دلالت‌کننده است بر تو،وَالصَّادِعِ بِأَمْرِكَ، وَالنَّاصِحِ لَكَ، اَلْمُجاهِدِ فى

سَبیلِکَ، وَالدَّابّ‌و آشکارکننده امر و فرمان تو، و خیرخواه و نصیحت‌کننده است برای تو، که در راه تو جهاد کرد وعَنْ دینِکَ، وَالْمُوضِحِ لِبَراهینِکَ، وَالْمَهْدِیِّ إلی طاعَتِکَ، وَالْمُرْشِدِاز دین تو حمایت نمود، و دلایل قاطع تو را روشن و آشکار ساخت، و به طاعت و فرمانبرداریت رهمنون گشت، و به آنچه‌إلی مَرْضاتِکَ، وَالْواعی لِوَحْیِکَ، وَالْحافِظِ لِعَهْدِکَ، وَالْماضی‌مورد پسند و خشنودی تو است راهنمائی فرمود، و وحی تو را حفظ کرد، و عهد و پیمان تو را نگهداشت، وعَلی إنْفاذِ أمْرِکَ، اَلْمُؤَیَّدِ بِالنُّورِ الْمُضیءِ، وَالْمُسَدَّدِ بِالْأَمْرِاجرا نمود فرمان نافذ تو را، آنکه با نوری تابنده مورد تأیید و با امری پسندیده استوار،الْمَرْضِیِّ، اَلْمَعْصُومِ مِنْ کُلِّ خَطَإٍ وَزَلَلٍ، اَلْمُنَزَّهِ مِنْ کُلِّ دَنَسٍو از هر خطا و لغزشی مصون، از هر گونه آلودگی و تباهی پاک است،وَخَطَلٍ، وَالْمَبْعُوثِ بِخَیْرِ الْأَدْیانِ وَالْمِلَلِ، مُقَوِّمِ الْمَیْلِ وَالْعِوَجِ،و به بهترین دین‌ها و آئین‌ها برانگیخته شد، راست‌کننده کجی‌ها و انحرافات،وَمُقیمِ الْبَیِّناتِ وَالْحُجَجِ، اَلْمَخْصُوصِ بِظُهُورِ الْفَلَجِ، وَإیضاحِو اقامه‌کننده دلایل روشن و حجّت‌های آشکار،)او(به ظاهرنمودن پنهانی و روشن‌ساختن‌الْمَنْهَجِ، اَلْمُظْهِرِ مِنْ تَوْحیدِکَ مَا اسْتُتِرَ، وَالْمُحْیی مِنْ عِبادَتِکَراه ویژگی داشت، از توحید تو آنچه پوشیده بود ظاهر ساخت، و از پرستش تو آنچه زنگار گرفته‌ما دُثِرَ، وَالْخاتِمِ لِما سَبَقَ، وَالْفاتِحِ لِمَا انْغَلَقَ، اَلْمُجْتَبی مِنْزنده نمود. و پایان‌بخش آنچه پیشی گرفته و گشاینده درهای بسته بود، از میان‌خَلآئِقِکَ، وَالْمُعْتامِ لِکَشْفِ حَقآئِقِکَ، وَالْمُوضِحَةِ بِهِ أشْراطُآفریدگانت برگزیده شد، و برای کشف حقایق و دینت انتخاب گردید، و به وسیله او چراغ‌های‌الْهُدی، وَالْمَجْلُوِّ بِهِ غَرْبیبُ الْعَمی، دامِغِ جَیْشاتِ الْأَباطیلِ،هدایت روشن، و تاریکی‌های جهالت برطرف شد.)او(سرکوب‌کننده شکوه باطل،وَدافِعِ صَوْلاتِ الْأَضالیلِ، اَلْمُخْتارِ مِنْ طینَةِ الْکَرَمِ، وَسُلالَةِو از بین برنده هجوم گمراهی بود، از سرشت کرم و بزرگواری، و نسلی که‌الْمَجْدِ الْأَقْدَمِ، وَمُغْرِسِ الْفَخَّارِ الْمُعْرِقِ، وَفَرْعِ الْعَلآءِ الْمُثْمِردارای عظمت و شکوه دیرینه‌اند اختیار شده است. و محلّ رویش درخت ریشه‌دار فخر و کرامت، و شاخه پرمیوه‌الْمُورِقِ، اَلْمُنْتَجَبِ مِنْ شَجَرَةِ الْأَصْفِیآءِ، وَمِشْکاةِ الضِّیآءِ، وَذَوابَةِو برگ ارزش‌های والا، برگزیده‌شده از شجره برگزیدگان، و چراغدان نور و روشنائی، و سرآمدالْعُلْیآءِ، وَسُرَّةِ الْبَطْحآءِ، بَعیثِکَ بِالْحَقِّ، وَبُرْهانِکَ عَلی جَمیعِعزّت و شرف و برتری‌ها، و شریف‌ترین کسی که نشو و نما پیدا کرده در زمین مکّه، فرستاده‌شده تو به حقّ، و بیان واضح تو بر همه‌الْخَلْقِ، خاتَمِ أنْبِیآئِکَ، وَحُجَّتِکَ الْبالِغَةِ فی أرْضِکَ وَسَمآئِکَ.آفریدگان، خاتمه‌دهنده پیامبرانت، و حجّت رسایت در زمینت و آسمانت.أللّهُمَّ صَلِّ عَلَیْهِ صَلاةً یَنْغَمِرُ فی جَنْبِ انْتِفاعِهِ بِها قَدْرَ الْإِنْتِفاعِ،خداوندا؛ بر او درودی فرست، درودی که در کنار سودِ بردن به سبب آن قدر و قیمت سود بردن ناپدید گردد،وَیَحُوزُ مِنْ بَرَکَةِ التَّعَلُّق بِسَبَبِها

ما يَفُوقُ قَدْرَ الْمُتَعَلَقينَ بِسَبَبِهِ،و از برکت تعلّق به آن فراگیرد چیزی را که از ارزش وابستگان به او برتری یابد،وَزِدْهُ بَعْدَ ذلِکَ بِهِ[مِنَ الْإِکْرامِ وَالْإِجْلالِ، ما يَتَقاصَرُ عَنْهُو پس از آن بیفزا به سبب آن از گرامی‌داشت و بزرگداشت آنچه را که آرزوهای گسترده و بلند نسبتفَسيحُ الْامالِ، حَتَّى يَعْلُوَ مِنْ كَرَمِکَ أَعْلى مَحالِّ الْمَراتِبِ،به آن کوتاهی کند، تا آنکه از کرم و بزرگواریت به عالی‌ترین مرتبه بالا رود،وَيَرْقى مِنْ نِعَمِکَ أَسْنى مَنازِلِ الْمَواهِبِ، وَخُذْ لَهُ اللَّهُمَّ بِحَقِّهِو از نعمت‌هایت به برترین قلّه و جایگاه بخشش ترقّی کند. و خداوندا؛ حقّ او و آنچهوَواجِبِهِ، مِنْ ظالِميهِ وَظالِمِى الصَّفْوَةِ مِنْ أقارِبِهِ. أَللَّهُمَّ وَصَلّسزاوار است برای او از آنان که به او و برگزیدگان از خویشانش ستم کرده‌اند بگیر. خداوندا؛ و درود فرستعَلى وَلِيِّکَ، وَدَيَّانِ دينِکَ، وَالْقآئِمِ بِالْقِسْطِ مِنْ بَعْدِ نَبِيِّکَ عَلِىّبر ولیّت و حاکم حکومتت و به پادارنده عدالت بعد از پیامبرت)یعنی حضرت(علىّبْنِ أَبى طالِبٍ، أَميرِالْمُؤْمِنينَ، وَإِمامِ الْمُتَّقينَ، وَسَيِّدِ الْوَصِيّينَ،بن ابی طالب، امیر مؤمنان، و پیشوای پرهیزکاران، و سرور اوصیاء،وَيَعْسُوبِ الدّينِ، وَقائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلينَ، وَقِبْلَةِ الْعارِفينَ، وَعَلَمِو رئیس و رهبر دین، و زمامدار و فرمانده روسفیدان، و قبله عارفان، و نشانه و راهنمای‌الْمُهْتَدينَ، وَعُرْوَتِکَ الْوُثْقى، وَحَبْلِکَ الْمَتينِ، وَخَليفَةِ رَسُولِکَهدایت‌یافتگان، و دست‌آویز مورد اطمینانت، و ریسمان محکمت، و جانشین پیامبرتعَلَى النَّاسِ أَجْمَعينَ، وَوَصِيِّهِ فِى الدُّنْيا وَالدّينِ. اَلصِّدّيقِبر همه مردم، و وصیّ او در امر دین و دنیا. آنکه در میان مردم در نیروی ایمان‌الْأَكْبَرِ فِى الْأَنامِ، وَالْفارُوقِ الْأَزْهَرِ بَيْنَ الْحَلالِ وَالْحَرامِ، ناصِرِو صحّت آن پس از پیامبر قرار داشت، و جداکننده روشن بین حلال و حرام، یاری‌کنندهالْإِسْلامِ، وَمُكَسِّرِ الْأَصْنامِ، مُعِزِّ الدّينِ وَحاميهِ، وَواقِى الرَّسُولِ‌اسلام، و شکننده بتها، عزیزگرداننده دین و حمایتگر آن، و سپر بلای پیامبروَكافيهِ، اَلْمَخْصُوصِ بِمُؤاخاتِهِ يَوْمَ الْإِخآءِ، وَمَنْ هُوَ مِنْهُ بِمَنْزِلَةِو حفظکننده او، اختصاص‌یافته به برادری او در روز اخوّت، و کسی که او جایگاهش نسبت به پیامبر مانندهارُونَ مِنْ مُوسى، خامِسِ أَصْحابِ الْكِسآءِ، وَبَعْلِ سَيِّدَةِهارون نسبت به موسی است، پنجمین اصحاب کساء، و همسر سرورالنِّسآءِ، اَلْمُؤْثِرِ بِالْقُوتِ بَعْدَ ضَرِّ الطَّوى، وَالْمَشْكُورِ سَعْيُهِ فی‌زنان، آنکه قوت و غذای خود را با گرسنگی شدید ایثار کرد، و سعی و تلاش او درهَلْ أَتى. مِصْباحِ الْهُدى، وَمَأْوَى التُّقى، وَمَحَلِّ الْحِجى، وَطَوْدِسوره »هل اتی« سپاسگزاری شد. چراغ هدایت، و جایگاه تقوا و پرهیزکاری، و محلّ عقل و زیرکی، و کوه خردالنُّهى، اَلدَّاعى إِلَى الْمَحَجَّةِ الْعُظْمى، وَالظّآعِنِ إِلَى الْغايَةِو اندیشه، دعوت‌کننده به سوی شاهراه عبودیّت، و کوچ‌کننده به سوی کرانه‌هایالْقُصْوى، وَالسَّامى إِلَى الْمَجْدِ وَالْعُلى، وَالْعالِمِ بِالتَّأْويلِدور، و اوج‌گیرنده به سوی قلّه عظمت و شکوه و برتری، و دانای به تأویل)باطن قرآن(وَالذِّكْرى، اَلَّذى أَخْدَمَتْهُ خَواصُّ

مَلآئِکَتِکَ بِالطّاسِ وَالْمَنْدیلِو پیان، آنکه فرشتگان ویژه با ظرف آب و حوله در خدمت او بودندحَتَّی تَوَضَّأَ، وَرَدَدْتَ عَلَیْهِ الشَّمْسَ بَعْدَ دُنُوِّ غُرُوبِها، حَتَّی أَدَّیتا وضو گیرد، و خورشید را پس از نزدیکی غروبش به خاطر او بازگرداندی تافی أَوَّلِ الْوَقْتِ لَکَ فَرْضاً، وَأَطْعَمْتَهُ مِنْ طَعامِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حینَ‌نماز واجب را در اوّل وقت آن بپا دارد، و از خوراک اهل بهشت به او خوراندی هنگامی که‌مَنَحَ الْمِقْدادَ قَرْضاً، وَباهَتْ بِهِ خَواصُّ مَلآئِکَتِکَ، إِذْ شَری نَفْسَهُقرض دریافتی خود را به مقداد بخشید، و به وجود او بر فرشتگان خاصّت مباهات نمودی، زمانی که جان خود راابْتِغاءَ مَرْضاتِکَ لِتَرْضی، وَجَعَلْتَ وِلایَتَهُ إِحْدی فَرآئِضِکَ.در طلب رضایت تو برای حفظ جان پیامبرت در طبق اخلاص نهاد، و ولایت او را یکی از فرائض و واجباتت قرار دادی.فَالشَّقِیُّ مَنْ أَقَرَّ بِبَعْضٍ وَأَنْکَرَ بَعْضاً، عُنْصُرِ الْأَبْرارِ، وَمَعْدِنِپس شقیّ و بدبخت کسی است که به بعضی از این فضائل اقرار کند و برخی را انکار نماید. اصل و اساس نیکوکاران، و معدنالْفَخّارِ، وَقَسیمِ الْجَنَّةِ وَالنّارِ، صاحِبِ الْأَعْرافِ، وَأَبِی الْأَئِمَّةِفخر و کرامت، و تقسیم‌کننده بهشت و دوزخ، صاحب اعراف(70)، و پدر امامانالْأَشْرافِ، اَلْمَظْلُومِ الْمُغْتَصَبِ، وَالصَّابِرِ الْمُحْتَسِبِ، وَالْمَوْتُورِبزرگوار، که از جهت حسب و نسب از عموم مردم برترند، ستمدیده‌ای که حقّ او غصب شده، و شکیبائی که برای رضای خدا صبر کرد، و شهیدی1. جایگاهی میان بهشت و دوزخ است که حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام آنجا نشیند و مردم را به سیمای آنان بشناسد.
فی نَفْسِهِ وَعِتْرَتِهِ، اَلْمَقْصُودِ فی رَهْطِهِ وَأَعِزَّتِهِ، صَلاةً لَاکه انتقام او و عترت پاکش گرفته نشده، عزیزی که در میان قوم و قبیله و عزیزانش مورد هدف قرار گرفت، درودی که‌انْقِطاعَ لِمَزیدِها، وَلَا اتِّصاعَ لِمَشیدِها. أَللّهُمَّ أَلْبِسْهُ حُلَلَ‌برای زیادتی آن انقطاعی، و برای بنیان آن سستی نباشد. خداوندا؛ به او جامه‌هایالْأَنْعامِ، وَتَوِّجْهُ تاجَ الْإِکْرامِ، وَارْفَعْهُ إِلی أَعْلا مَرْتَبَةٍ وَمَقامٍ،نعمت بپوشان، و تاج کرامت بر سر او بگذار، و او را به بالاترین مقام و مرتبه بالا ببر،حَتَّی یَلْحَقَ نَبِیَّکَ عَلَیْهِ وَعَلی اٰلِهِ السَّلامُ، وَاحْکُمْ لَهُ اللّهُمَّ عَلیتا او را به پیامبرت - که بر او و آل او درود باد - ملحق سازی، خداوندا؛ برِظالِمیهِ، إِنَّکَ الْعَدْلُ فیما تَقْضیهِ. أَللّهُمَّ وَصَلِّ عَلَی الطّاهِرَةِستمگرانی که به او ستم کردند حکم کن، که تو در آنچه قضاوت و داوری می‌کنی عادل و دادگری. خداوندا؛ درود فرست بر آنالْبَتُولِ الزَّهْراءِ، اِبْنَةِ الرَّسُولِ، اُمِّ الْأَئِمَّةِ الْهادینَ، سَیِّدَةِ نِساءِوجود پاک بی‌نظیر درخشنده، دختر پیامبر، مادر امامان هدایتگر، سرور زنانالْعالَمینَ، وارِثَةِ خَیْرِ الْأَنْبِیاءِ، وَقَرینَةِ خَیْرِ الْأَوْصِیاءِ، اَلْقادِمَةِجهان، وارث بهترین پیامبران، و قرین بهترین اوصیاء، آنکه‌عَلَیْکَ مُتَأَلِّمَةً مِنْ مُصابِها بِأَبیها، مُتَظَلِّمَةً مِمَّا حَلَّ بِها مِنْ‌بر تو وارد گردید در حالی‌که دردناک بود از مصیبت فقدان پدرش، و شاکی بود از ستمی که‌غاصِبیها، ساخِطَةً عَلی اُمَّةٍ لَمْ تَرْعَ حَقَّکَ فی نُصْرَتِها، بِدَلیل‌غاصب

حقّش بر او روا داشت، خشمناک بود بر امّتی که رعایت حقّ تو را در یاری او نکرد، به دلیلی که‌دَفْنِها لَیْلاً فی حُفْرَتِها، اَلْمُغْتَصَبَةِ حَقَّها، وَالْمُغَصَّصَةِ بِریقِها،شبانه در آرامگاهش دفن گردید، حقّش ربوده، و غصّه گلوگیر او شد،صَلاةً لا غایَةَ لِأَمَدِها، وَلا نِهایَةَ لِمَدَدِها، وَلَا انْقِضآءَ لِعَدَدِها.درودی که پایانی برای پایانش، و نهایتی برای گستردگی و درازیش، و تمامی برای عددش نباشد.أَللّٰهُمَّ فَتَکَفَّلْ لَها عَنْ مَکارِهِ دارَ الْفَنآءِ فی دارِ الْبَقآءِ بِأَنْفَسِ‌خداوندا؛ برای او در سرای جاودانی به جای ناروائی‌ها و دشواری‌های دنیاالْأَعْواضِ، وَأَنِلْها مِمَّنْ عانَدَها نِهایَةَ الْامالِ وَغایَةَ الْأَغْراضِ،بهترین و ارزشمندترین عوض و جایگزین را عهده‌دار باش، و او را در مورد کسانی که با او عناد ورزیدند و دشمنی کردند به بالاترین‌حَتّٰی لایَبْقی لَها وَلِیٌّ ساخِطٌ لِسَخَطِها إِلّا وَهُوَ راضٍ، إِنَّکَ أَعَزُّآرزوها و اهداف برسان، تا آنکه باقی نماند برای او ارادتمندی که بخاطر خشم او خشمناک گردیده مگر آنکه راضی و خشنود گردد،مَنْ أجارَ الْمَظْلُومینَ، وَأَعْدَلُ قاضٍ. أَللّٰهُمَّ أَلْحِقْها فِی الْإِکْرامِ‌که تو عزیزترین پناه‌دهنده ستمدیدگان و عادلترین داوری. خداوندا؛ او را در گرامی‌داشتن‌بِبَعْلِها وَأَبیها، وَخُذْ لَهَا الْحَقَّ مِنْ ظالِمیها. أَللّٰهُمَّ وَصَلِّ عَلَی‌به شوهر و پدرش ملحق نما و حقّ او را برایش از ستمگرانش بگیر. خداوندا؛ و درود فرست برالْأَئِمَّةِ الرَّاشِدینَ، وَالْقادَةِ الْهادینَ، وَالسَّادَةِ الْمَعْصُومینَ،امامان راه‌یافته، و زمامداران هدایتگر، و سروران پاک و معصوم،وَالْأَتْقِیآءِ الْأَبْرارِ، مَأْوَی السَّکینَةِ وَالْوِقارِ، وَخُزَّانِ الْعِلْمِ،و پرهیزکاران نیکوکار، جایگاه آرامش و وقار، و خزانه‌داران علم و دانش،وَمُنْتَهَی الْحِلْمِ وَالْفَخارِ، ساسَةِ الْعِبادِ، وَأَرْکانِ الْبِلادِ، وَأَدِلَّةِو نهایت حلم و بردباری و فخر و بزرگواری، مدبّر امور بندگان، و رکن شهرها، و راهنمایان‌الرَّشادِ، اَلْأَئِبَّآءِ الْأَمْجادِ، اَلْعُلَمآءِ بِشَرْعِکَ الزُّهَّادِ، وَمَصابیحِ‌راه کمال، خردمندان ارجمند، عالمان دینت، زهدپیشه‌گان، و چراغ‌های روشنی‌بخش‌الظُّلَمِ، وَیَنابیعِ الْحِکَمِ، وَأَوْلِیآءِ النِّعَمِ، وَعِصَمِ الْأُمَمِ، قُرَنآءِتاریکی‌ها، و چشمه‌های جوشان حکمت، و صاحب‌اختیاران همه نعمت‌ها، و پناه مردمان، قرین‌التَّنْزیلِ وَایاتِهِ، وَاُمَنآءِ التَّأویلِ وَوُلاتِهِ، وَتَراجِمَةِ الْوَحْیِ‌قرآن و آیات آن، و امینان تأویل و سرپرستان آن، و مترجمان وحی‌وَدِلالاتِهِ، أَئِمَّةِ الْهُدی، وَمَنارِ الدُّجی، وَأَعْلامِ التُّقی، وَکُهُوفِ‌و اشارات آن، پیشوایان هدایت، و نورافکن تاریکی‌ها، و پرچمداران تقوا، و پناهگاه‌الْوَری، وَحَفَظَةِ الْإِسْلامِ، وَحُجَجِکَ عَلی جَمیعِ الْأَنامِ، اَلْحَسَنِ‌بشر، و حافظان اسلام، و حجّت‌های تو بر همه آفریدگان، امام حسن‌وَالْحُسَیْنِ، سَیِّدَیْ شَبابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَسِبْطَیْ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ،و امام حسین، دو سرور جوانان اهل بهشت، و دو سبط پیامبر رحمت،وَعَلِیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ السَّجّادِ زَیْنِ الْعابِدینَ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ باقِرِو)حضرت(علیّ بن الحسین امام سجّاد زینت عبادت‌کنندگان، و)حضرت(محمّد بن علی شکافنده‌عِلْم الدّین،

وَجَعْفَرِبْنِ مُحَمَّدِنِالصَّادِقِ الْأمینِ، وَمُوسَىبْنِ جَعْفَرِنِعلم دین، و)حَضرتَ(جعفر بن محمّد راستگو و امین)پروردگار(، و)حضرت(موسی بن جعفرالْکاظِمِ الْحَلیمِ، وَعَلِیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضَا الْوَفِیِّ، وَمُحَمَّدِ بْنِفروبرنده خشم و بردبار، و)حضرت(علیّ بن موسی رضایت‌دارنده و وفاکننده، و)حضرت(محمّد بن‌عَلِیّنِ الْبَرِّ التَّقِیِّ، وَعَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدِنِ الْمُنْتَجَبِ الزَّکِیِّ، وَالْحَسَنِعلی نیکوکار پرهیزکار، و)حضرت(علیّ بن محمّد برگزیده پارسا، و)حضرت(حسن‌بْنِ عَلِیّنِ الْهادِی الرَّضِیِّ، وَالْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ صاحِبِ الْعَصْرِبن علی هدایتگر پسندیده، و)حضرت(حجّت بن الحسن صاحب عصروَالزَّمانِ، وَصِیِّ الْأَوْصِیآءِ، وَبَقِیَّةِ الْأَنْبِیآءِ، اَلْمُسْتَتِرِ عَنْ خَلْقِکَ،و زمان، وصیّ اوصیاء، و باقی‌مانده پیامبران، آنکه پوشیده از دیدگان آفریدگانتوَالْمُؤَمِّلِ لِإِظْهارِ حَقِّکَ، اَلْمَهْدِیِّ الْمُنْتَظَرِ، وَالْقآئِمِ الَّذی بِهِو آرزومند آشکار کردن حقّ تو است، هدایت‌شده‌ای که انتظار او کشیده می‌شود، و قیام‌کننده‌ای که به وسیله اویُنْتَصَرُ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ، صَلاةً باقِیَةً فِی الْعالَمینَ،دین تو یاری می‌شود. خداوندا؛ بر همه آنان درود فرست؛ درودی پایدار در جهانیان،تُبَلِّغُهُمْ بِها أَفْضَلَ مَحَلِّ الْمُکَرَّمینَ. أَللّهُمَّ أَلْحِقْهُمْ فِی الْإِکْرامِکه با آن ایشان را به برترین جایگاه گرامی‌شدگان برسانی. خداوندا؛ ملحق ساز آنان را در بزرگداشتبِجَدِّهِمْ وَأَبیهِمْ، وَخُذْ لَهُمُ الْحَقَّ مِنْ ظالِمیهِمْ. أَشْهَدُ یا مَوْلایَبه جدّ و پدر بزرگوارشان، و حقّ آنان را برایشان از ستمگرانشان بگیر. گواهی می‌دهم ای مولای من؛أَنَّکُمُ الْمُطیعُونَ للّهِ، اَلْقَوَّامُونَ بِأَمْرِهِ، اَلْعامِلُونَ بِإِرادَتِهِ، اَلْفآئِزُونَکه شما فرمانبرداران فرمان حقّ، پیادارندگان امر او، عمل‌کنندگان به اراده‌اش، و رستگاران‌بِکَرامَتِهِ. اِصْطَفاکُمْ بِعِلْمِهِ، وَاجْتَباکُمْ لِغَیْبِهِ، وَاخْتارَکُمْ بِسِرِّهِ،به کرامت او هستید.)خداوند(شما را به علم و دانش خود برگزید، و برای امور پنهانی خود پسندید، و برای راز نهانی خود اختیار کرد،وَأَعَزَّکُمْ بِهُداهُ، وَخَصَّکُمْ بِبَراهینِهِ، وَأَیَّدَکُمْ بِرُوحِهِ، وَرَضِیَکُمْو با هدایت خود عزّت بخشید، و به برهان خویش اختصاص داد، و به روح خود تأیید فرمود، وخُلَفآءَ فی أَرْضِهِ، وَدُعاةً إِلی حَقِّهِ، وَشُهَدآءَ عَلی خَلْقِهِ، وَأَنْصاراًبه عنوان جانشینانش در روی زمین، و دعوت‌کنندگان به حقّ او، و گواهان بر آفریدگانش، و یاران‌لِدینِهِ، وَحُجَجاً عَلی بَرِیَّتِهِ، وَتَراجِمَةً لِوَحْیِهِ، وَخَزَنَةً لِعِلْمِهِ،دینش، و حجّت‌های او بر بندگانش، و بیان‌کنندگان وحیش، و خزانه‌داران علم و دانشش،وَمُسْتَوْدَعاً لِحِکْمَتِهِ. عَصَمَکُمُ اللّهُ مِنَ الذُّنُوبِ، وَبَرَّأَکُمْ مِنَو محلّ ودیعه‌نهادن حکمتش پسندید. خداوند شما را از گناهان مصون داشت و ازالْعُیُوبِ، وَائْتَمَنَکُمْ عَلَی الْغُیُوبِ. زُرْتُکُمْ یا مَوالِیَّ عارِفاًعیب‌ها پاک نمود، و بر امور پنهانی خود امین ساخت. شما را - ای سروران من؛ - زیارت کردم در حالی‌که آشنابِحَقِّکُمْ، مُسْتَبْصِراً بِشَأْنِکُمْ، مُهْتَدِیاً بِهُداکُمْ، مُقْتَضِیاً لِأَثَرِکُمْ،به حقّ شما، آگاه بهِ شأن و موقعیّت شما، رهنمون به هدایت شما، پوینده

راه شما،مُتَّبِعاً لِسُنَّتِکُمْ، مُتَمَسِّکاً بِوِلایَتِکُمْ، مُعْتَصِماً بِحَبْلِکُمْ، مُطیعاًپیروی‌کننده روش شما، به ولایت شما چنگ‌زننده، و به ریسمان شما پیوسته‌ام، دستور شما را اجرا می‌نمایم،لِأَمْرِکُمْ، مُوالِیاً لِأَوْلِیآئِکُمْ، مُعادِیاً لِأَعْدآئِکُمْ، عالِماً بِأَنَّ الْحَقّ‌نسبت به دوستان شما ارادت دارم، با دشمنان شما دشمنم، آگاهم به اینکه حقّ‌فیکُمْ وَمَعَکُمْ، مُتَوَسِّلًا إِلَی اللَّهِ بِکُمْ، مُسْتَشْفِعاً إِلَیْهِ بِجاهِکُمْ،در شما و با شما است، به واسطه شما به سوی خداوند توسّل جسته، به آبروی شما به درگاه او شفاعت طلبم.وَحَقٌّ عَلَیْهِ أَنْ لایُخَیِّبَ سآئِلَهُ، وَالرَّاجِیَ ما عِنْدَهُ لِزُوَّارِکُمْ،و سزاوار است که او سائل خود را که به آنچه نزد او است امید دارد برای زائران شما،اَلْمُطیعینَ لِأَمْرِکُمْ. أَللَّهُمَّ فَکَما وَفَّقْتَنی لِلْإیمانِ بِنَبِیِّکَ،و اجراکنندگان فرمان شما رد نکند و محروم نگرداند. خداوندا؛ پس همان‌گونه که مرا برای ایمان‌آوردن به پیامبرت،وَالتَّصْدیقِ لِدَعْوَتِهِ، وَمَنَنْتَ عَلَیَّ بِطاعَتِهِ، وَاتِّباعِ مِلَّتِهِ، وَهَدَیْتَنی‌و پاسخ مثبت‌دادن به دعوت او توفیق مرحمت کردی، و به اطاعت او، و پیروی از آئین او بر من منّت گذاشتی، وإِلی مَعْرِفَتِهِ، وَمَعْرِفَةِ الْأَئِمَّةِ مِنْ ذُرِّیَّتِهِ، وَأَکْمَلْتَ بِمَعْرِفَتِهِمُبه شناخت او، و شناخت امامان از ذرّیّه او هدایت فرمودی، و با معرفت و شناخت ایشان‌الْإیمانَ، وَقَبِلْتَ بِوِلایَتِهِمْ وَطاعَتِهِمُ الْأَعْمالَ، وَاسْتَعْبَدْتَایمان را کامل و تکمیل فرمودی، و با ولایت ایشان و اطاعت‌شان اعمال را پذیرفتی، وبِالصَّلاةِ عَلَیْهِمْ عِبادَکَ، وَجَعَلْتَهُمْ مِفْتاحاً لِلدُّعآءِ، وَسَبَباً لِلْإِجابَةِ،بندگانت را به درود فرستادن بر آنان وادار نمودی، و آنان را کلید باب دعا، و سبب اجابت دعا قرار دادی،فَصَلِّ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ، وَاجْعَلْنی بِهِمْ عِنْدَکَ وَجیهاً فِی الدُّنْیاپس بر همگی آنان درود فرست، و مرا به واسطه ایشان نزد خودت در دنیاوَالْاخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبینَ. أَللَّهُمَّ اجْعَلْ ذُنُوبَنا بِهِمْ مَغْفُورَةً،و آخرت آبرومند و از مقرّبین)درگاهت(گردان. خداوندا؛ قرار بده گناهان ما را به واسطه ایشان آمرزیده‌شده،وَعُیُوبَنا مَسْتُورَةً، وَفَرایِضَنا مَشْکُورَةً، وَنَوافِلَنا مَبْرُورَةً،و عیوب و زشتی‌های ما را پوشیده‌شده، و واجبات ما را پاداش داده‌شده، و مستحبّات‌مان را پذیرفته‌گشته،وَقُلُوبَنا بِذِکْرِکَ مَعْمُورَةً، وَأَنْفُسَنا بِطاعَتِکَ مَسْرُورَةً، وَجَوارِحَناو دل‌های ما را به یاد خودت آبادشده، و جان ما را با فرمانبرداریت شادشده، و اعضاء و جوارح ما راعَلی خِدْمَتِکَ مَقْهُورَةً، وَأَسْمآءَنا فی خَواصِّکَ مَشْهُورَةً،بر خدمتت رام‌شده، و نام ما را در میان بندگان ویژه‌ات بلندآوازه،وَأَرْزاقَنا مِنْ لَدُنْکَ مَدْرُورَةً، وَحَوآئِجَنا لَدَیْکَ مَیْسُورَةً، بِرَحْمَتِکَو روزی ما را از ناحیه خودت فراوان و سرشار، و حاجت‌های ما را برآورده‌شده، به رحمتت‌یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ. أَللَّهُمَّ أَنْجِزْ لَهُمْ وَعْدَکَ، وَطَهِّرْ بِسَیْفِ‌ای مهربانترین مهربانان. خداوندا؛ به وعده‌ات نسبت به ایشان وفا کن، و با شمشیرقآئِمِهِمْ أَرْضَکَ، وَأَقِمْ بِهِ حُدُودَکَ الْمُعَطَّلَةَ، وَأَحْکامَکَ الْمُهْمَلَةَقیام‌کننده آنان زمینت را پاک فرما، و بپا بدار به وسیله او حدودت

که تعطیل‌شده، و احکامت که بکار گرفته نشده‌وَالْمُبَدَّلَةَ، وَأَحْيِ بِهِ الْقُلُوبَ الْمَيِّتَةَ، وَاجْمَعْ بِهِ الْأَهْوآءَ الْمُتَفَرِّقَةَ،و دگرگون‌گشته، و دل‌های مرده را به وسیله او زنده گردان، و خواسته‌ها و خواهش‌های پراکنده را به وسیله او متّحد نما،وَأَجْلِ بِهِ صَدآءَ الْجَوْرِ عَنْ طَرِيقَتِکَ، حَتَّى يَظْهَرَ الْحَقَّ عَليو زنگار انحراف را به وسیله او از آئین خود بزدای، تا آنکه حق رايَدَيْهِ فی أَحْسَنِ صُورَتِهِ، وَيَهْلِکَ الْباطِلَ وَأَهْلَهُ بِنُورِ دَوْلَتِهِ،به دست او در نیکوترین صورتش آشکار گرداند، و باطل و اهل باطل را به نور دولت خود از میان بردارد،وَلايَسْتَخْفِيَ لِشَیْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ. أَللَّهُمّو هیچ حقّی را به خاطر ترس از کسی پنهان ندارد. خداوندا؛عَجِّلْ فَرَجَهُمْ، وَأَظْهِرْ فَلَجَهُمْ، وَاسْلُکْ بِنا مَنْهَجَهُمْ، وَأَمِتْنا عَلی‌فرج ایشان را تعجیل فرما، و پیروزی‌شان را ظاهر نما، و ما را به راه روشن آنان ببر، و بروِلايَتِهِمْ، وَاحْشُرْنا فی زُمْرَتِهِمْ وَتَحْتَ لِوآئِهِمْ، وَأَوْرِدْناولایت‌شان بمیران، و در زمره ایشان و زیر پرچمشان محشور گردان، وحَوْضَهُمْ، وَاسْقِنا بِكَأْسِهِمْ، وَلاتُفَرِّقْ بَيْنَنا وَبَيْنَهُمْ، وَلاتَحْرِمْنادر کنار حوضشان)کوثر(وارد کن، و از جامشان سیراب فرما، و بین ما و این بزرگواران جدائی میانداز، وشَفاعَتَهُمْ، حَتَّى نَظْفَرَ بِعَفْوِکَ وَغُفْرانِکَ، وَنَصيرَ إِلى رَحْمَتِکَاز شفاعت‌شان ما را محروم مگردان، تا آنکه به عفو و آمرزشت دست یابیم، و مشمول رحمتوَرِضْوانِکَ، إِلهَ الْحَقِّ رَبَّ الْعالَمينَ. يا قَريبَ الرَّحْمَةِ مِنَو رضوانت گردیم،)ای(معبود به حق؛)و ای(پروردگار جهانیان. ای آنکه رحمت و مهرت به‌الْمُؤْمِنينَ، وَنَحْنُ أَوْلِيآؤُکَ حَقّاً لَا ارْتِياباً، يا مَنْ إِذا أَوْحَشْنَامؤمنان نزدیک است، و ما واقعاً نه با شکّ و تردید از دوستان تو هستیم، ای کسی که چون‌التَّعَرُّضَ لِغَضَبِهِ، انَسَنا حُسْنَ الظَّنِّ بِهِ، فَنَحْنُ واثِقُونَ بَيْنَ رَغْبَةٍروی‌آوردن خشم و غضبش ما را به وحشت اندازد، خوش‌گمانی به او ما را آرامش بخشد. پس ما بین بیم و امید خاضعانه مطمئنّوَرَهْبَةٍنِ ارْتِقاباً، قَدْ أَقْبَلْنا لِعَفْوِکَ وَمَغْفِرَتِکَ طُلّاباً، فَأَذْلِلْناهستیم، و به عفو و آمرزش تو طلب‌کننده روی آوردیم، پس در برابرلِقُدْرَتِکَ وَعِزَّتِکَ رِقاباً، فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدِنِ الطّاهِرينَ،قدرت و عزّتت گردن ما را فرود آور و ما را متواضع گردان، پس بر محمّد و آل پاک محمّد درود فرست،وَاجْعَلْ دُعآءَنا بِهِمْ مُسْتَجاباً، وَوِلآءَنا لَهُمْ مِنَ النّارِ حِجاباً.و دعای ما را به واسطه ایشان مستجاب‌شده، و ارادت و دوستی ما را نسبت به آنان مانع از رسیدن به آتش قرار بده.أَللّهُمَّ بَصِّرْنا قَصْدَ السَّبيلِ لِنَعْتَمِدَهُ، وَمَوْرِدَ الرُّشْدِ لِنَرِدَهُ، وَبَدِّلْخداوندا؛ راه راست را برای ما آشکار کن تا بر آن اعتماد کنیم، و مسیر کمال را به ما بیاموز تا به آن وارد شویم، وخَطايانا صَواباً، وَلاتُزِغْ قُلُوبَنا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنا، وَهَبْ لَنا مِنْنادرستی‌ها را به درستی تبدیل کن، و دل‌های ما را پس از آنکه هدایت کردی دچار انحراف مکن، و ازلَدُنْکَ رَحْمَةً، يا مَنْ تُسَمَّى جُودَهُ وَكَرَمَهُ وَهّاباً، وَاتِنا فِی‌پیشگاه خود رحمتی را به

ما ارزانی دار، ای کسی‌که به خاطر جود و کرم فراوان، »وهّاب« یعنی بسیار بخشنده نامیده شده‌ای، و به‌الدُّنْیا حَسَنَةً وَفِی الْاخِرَةِ حَسَنَةً، وَقِنا عَذابَ النَّارِ، إِنْ حَقَّتْ‌ما در دنیا و آخرت نیکی عطا کن، و ما را از عذاب آتش نگهدار؛ گرچه ما عَلَیْنَا اکْتِساباً، بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.
سزاوار آن گردیده باشیم، به رحمتت ای مهربانترین مهربانان.
سپس بازمی‌گردی و در کنار ضریح می‌ایستی و می‌گوئی:
یا وَلِیَّ اللَّهِ، إِنَّ بَیْنی وَبَیْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ذُنُوباً لایَأْتی عَلَیْها إِلّاای ولیّ خدا؛ بدون تردید میان من و خداوند شکوهمند و عزیز گناهانی است که جز رضایت ورِضاهُ، فَبِحَقِّ مَنِ ائْتَمَنَکَ عَلی سِرِّهِ، وَاسْتَرْعاکَ أَمْرَ خَلْقِهِ، وَقَرَنَ‌خشنودی شما آن‌ها را از بین نمی‌برد، پس به حقّ کسی که شما را بر راز پنهانی خود امین قرار داد و سرپرستی امور آفریدگانش را به شما سپرد،طاعَتَکَ بِطاعَتِهِ، وَمُوالاتَکَ بِمُوالاتِهِ، تَوَلِّ صَلاحَ حالی مَعَ اللَّهِو طاعت شما را قرین طاعت خود، و دوستی و ارادت شما را قرین دوستی و ارادت خود قرار داد، درستی حال و نیکوئی رفتار مرا باعَزَّوَجَلَّ، وَاجْعَلْ حَظّی مِنْ زِیارَتِکَ، تَخْلیطی بِخالِصی زُوَّارِکَ،خداوند والامرتبه عهده‌دار باش، و بهره مرا از زیارتت آمیخته‌گشتنم با زائران خالص خود قرار بده،اَلَّذینَ تَسْأَلُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فی عِتْقِ رِقابِهِمْ، وَتَرْغَبُ إِلَیْهِمْ فی‌آنان که از خداوند والامرتبه درخواست می‌کنند تا رهایشان سازد، و مشتاقند به سوی ایشان در بهره‌مند شدن از ثواب وحُسْنِ ثَوابِهِمْ، وَها أَنَا الْیَوْمَ بِقَبْرِکَ لآئِذٌ، وَبِحُسْنِ دِفاعِکَ عَنّی‌پاداش نیکوی آنان، و اینک من امروز به مرقد پاک شما روی آورده، و به دفاع نیکوی شما از من‌عآئِذٌ، فَتَلافَنی یا مَوْلایَ وَأَدْرِکْنی، وَاسْأَلِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فی أَمْری،پناهنده گشته‌ام، پس به دادم برس ای مولای من و مرا دریاب، و از خداوند والامرتبه در مورد کار من درخواست کن‌فَإِنَّ لَکَ عِنْدَ اللَّهِ مَقاماً کَریماً، صَلَّی اللَّهُ عَلَیْکَ وَسَلَّمَ تَسْلیماً.که برای شما نزد خداوند مقام ارزشمندی است، درود خدا و سلام فراوان او بر تو باد.
سپس ضریح را ببوس، و رو به قبله دست‌هایت را بلند کن و بگو:
أَللَّهُمَّ إِنَّکَ لَمَّا فَرَضْتَ عَلَیَّ طاعَتَهُ، وَأَکْرَمْتَنی بِمُوالاتِهِ، عَلِمْتُ‌خداوندا؛ هنگامی که تو اطاعت این امام را بر من واجب گردانیدی، و مرا به دوستی و پیوستن با او گرامی داشتی، دانستمأَنَّ ذلِکَ لِجَلیلِ مَرْتِبَتِهِ عِنْدَکَ، وَنَفیسِ حَظِّهِ لَدَیْکَ، وَلِقُرْبِ‌که این به خاطر مرتبه والای او نزد تو، و بهره گرانبهای او در پیشگاه تو، و تقرّبی است که او نزد تو دارد،مَنْزِلَتِهِ مِنْکَ، فَلِذلِکَ لُذْتُ بِقَبْرِهِ، لَواذَ مَنْ یَعْلَمُ أَنَّکَ لاتَرُدُّ لَهُپس به همین خاطر به قبر شریف او پناه آورده، پناه‌آوردن کسی که می‌داند بدون تردید شفاعت او رد نمی‌گردد،شَفاعَةً، فَبِقَدیمِ عِلْمِکَ فیهِ، وَحُسْنِ رِضاکَ عَنْهُ، إِرْضَ عَنّی‌پس به علم دیرین تو درباره او، و به رضایت نیکویی که از او داری، از منوَعَنْ والِدَیَّ، وَلاتَجْعَلْ لِلنَّار عَلَیَّ سَبیلًا وَلا سُلْطاناً، بِرَحْمَتِکَو از پدر و مادرم

راضی باش، و برای َآتش بر من راهی قرار مَده و آن را بر من مسلّط مفرما، به رحمتت یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.
ای مهربانترین مهربانان.
سپس از جای خود حرکت کن و پایین قبر بایست و آن را روبروی خود قرار بده ودست‌هایت را بلند کن و بگو:
أَللّهُمَّ لَوْ وَجَدْتُ شَفیعاً أَقْرَبَ إِلَیْکَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَیْتِهِخداوندا؛ اگر شفیعانی را می‌یافتم که در پیشگاه تو نزدیکتر)و گرامی‌تر(از محمّد و اهل بیت‌الْأَخْیارِ، اَلْأَتْقِیآءِ الْأَبْرارِ، عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمُ السَّلامُ، لَاسْتَشْفَعْتُنیکوکار او بود - که تندیس تقوا و نیکی هستند و بر او و همه آنان درود و سلام باد - آن‌ها را به درگاهت شفیع قرار می‌دادم،بِهِمْ إِلَیْکَ، وَهذا قَبْرُ وَلِیٍّ مِنْ أَوْلِیآئِکَ، وَسَیِّدٍ مِنْ أَصْفِیآئِکَ،و این، قبر ولیّی از اولیای تو و سروری از برگزیدگانت می‌باشد،وَمَنْ فَرَضْتَ عَلَی الْخَلْقِ طاعَتَهُ، قَدْ جَعَلْتُهُ بَیْنَ یَدَیَّ، أَسْأَلُکَو کسی است که اطاعت او را بر همه آفریدگان واجب نمودی، آن را پیشاپیش خود قرار داده‌ام، از تو می‌خواهمیا رَبِّ بِحُرْمَتِهِ عِنْدَکَ، وَبِحَقِّهِ عَلَیْکَ، لَمَّا نَظَرْتَ إِلَیَّ نَظْرَةًپروردگارا؛ به احترام او نزد تو، و به حقّی که بر تو دارد، بر من نگاهی‌رَحیمَةً مِنْ نَظَراتِکَ، تَلُمُّ بِها شَعَثی، وَتَصْلُحُ بِها حالی فِی‌از نگاههای محبّت‌آمیز خود کنی که با آن نگاه، پریشانی مرا برطرف نمائی، و حال مرا درالدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، فَإِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ. أَللّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبی لَمَّادنیا و آخرت اصلاح فرمائی و نیکو گردانی، که تو بر هر چیزی توانائی. خداوندا؛ چون گناهانم‌فاتَتِ الْعَدَدَ، وَجازَتِ الْأَمَدَ، عَلِمْتُ أَنَّ شَفاعَةَ کُلِّ شافِعٍ دُونَ‌از عدد گذشت، و از اندازه تجاوز کرد، دانستم که شفاعت هر شفاعت‌کننده‌ای جزأَوْلِیآئِکَ تَقْصُرُ عَنْها، فَوَصَلْتُ الْمَسیرَ مِنْ بَلَدی، قاصِداً وَلِیَّکَاولیائت کم می‌آورد، پس طیّ طریق کردم و از شهر خود به راه افتاده، و با دل خوشی آهنگ ولیّ تو رابِالْبُشْری، وَمُتَعَلِّقاً مِنْهُ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقی، وَها أَنَا یا مَوْلایَ قَدِنمودم، و به دست‌آویز مورد اطمینانی پیوستم، و اکنون من ای مولای من؛اسْتَشْفَعْتُ بِهِ إِلَیْکَ، وَأَقْسَمْتُ بِهِ عَلَیْکَ، فَارْحَمْ غُرْبَتی، وَاقْبَلْبه وسیله او به درگاه تو شفاعت جسته، و به حرمت او بر تو قسم می‌دهم، پس به غربت و تنهائی من رحم کن، وتَوْبَتی. أَللّهُمَّ إِنّی لا أُعَوِّلُ عَلی صالِحَةٍ سَلَفَتْ مِنّی، وَلا أَثِقُتوبه‌ام را بپذیر. خداوندا؛ من هرگز تکیه نمی‌کنم بر عمل صالحی که از من انجام گرفته، و اطمینان ندارمبِحَسَنَةٍ تَقُومُ بِالْحُجَّةِ عَنّی، وَلَوْ أَنّی قَدَّمْتُ حَسَناتِ جَمیعبه کار نیکوئی که بتواند از طرف من اقامهِ حجّت کند، و اگر من خوبی‌ها و کارهای نیکوی‌خَلْقِکَ، ثُمَّ خالَفْتُ طاعَةَ أَوْلِیآئِکَ، لَکانَتْ تِلْکَ الْحَسَناتِهمه آفریدگانت را پیش فرستاده بودم، سپس با اطاعت اولیای تو مخالفت می‌کردم، تمام آن خوبی‌هامُزْعِجَةً لی عَنْ جِوارِکَ، غَیْرُ حآئِلَةٍ بَیْنی وَبَیْنَ نارِکَ، فَلِذلِکَمرا از جوار تو می‌راند و نمی‌توانستِ میان من و آتش)عذابِ(تو حائِل گردد و

فاصله ایجاد کند، و لذاعَلِمْتُ أنَّ أفْضَلَ طاعَتِکَ طاعَةُ أوْلِیآئِکَ. أللّهُمَّ ارْحَمْ تَوَجُّهی‌دانستم که برترین طاعت تو اطاعت اولیای تو است. خداوندا؛ رحم کن روی‌آوردن مرابِمَنْ تَوَجَّهْتُ بِهِ إلَیْکَ، فَلَقَدْ عَلِمْتُ أنّی غَیْرُ واجِدٍ أعْظَمُبه کسی که به وسیله او به درگاهت روی آورده‌ام، پس به راستی دانستم که من کسی را عظیم‌ترمِقْداراً مِنْهُمْ، لِمَکانِهِمْ مِنْکَ یا أرْحَمَ الرَّاحِمینَ. أللّهُمَّ إنَّکَاز ایشان نیافتم، بخاطر جایگاه و منزلتی که نزد تو دارند ای مهربانترین مهربانان. خداوندا؛ براستی توبِالْإنْعامِ مَوْصُوفٌ، وَوَلِیُّکَ بِالشَّفاعَةِ لِمَنْ أتاهُ مَعْرُوفٌ، فَإذابه نعمت‌دهی و لطف توصیف‌شده‌ای، و ولیّ تو به شفاعت برای کسی که نزد او آید شناخته‌شده است، پس هنگامی که‌شَفَّعَ فِیَّ مُتَفَضِّلًا، کانَ وَجْهُکَ عَلَیَّ مُقْبِلًا، وَإذا کانَ وَجْهُکَ عَلَیّ‌از روی نیکی و احسان در مورد من شفاعت کرد لطف تو به من روی خواهد آورد، و چون لطف تو به من روی آوردمُقْبِلًا أصَبْتُ مِنَ الْجَنَّةِ مَنْزِلًا. أللّهُمَّ فَکَما أتَوَسَّلُ بِهِ إلَیْکَ أنْاز بهشت جایگاهی را برخوردار خواهم شد. خداوندا؛ همانگونه که به درگاه تو به وسیله او توسّل جسته‌ام تاتَمُنَّ عَلَیَّ بِالرِّضا وَالنِّعَمِ اللّهُمَّ أرْضِهِ عَنَّا، وَلاتُسْخِطْهُ عَلَیْنا،به رضایت و خشنودی و نعمتت بر من منّت گذاری - خداوندا؛ - او را نیز از ما راضی و خشنود گردان، و بر ما خشمگین مساز،وَاهْدِنْا بِهِ، وَلاتُضِلَّنا فیهِ، وَاجْعَلْنا فیهِ عَلَی السَّبیلِ الَّذی تَخْتارُهُ،و به وسیله او ما را هدایت کن، و در مورد او ما را دچار گمراهی مفرما، و درباره او ما را بر همان راهی که خودت اختیار فرموده‌ای قرار بده‌وَأضِفْ طاعَتی إلی خالِصِ نِیَّتی فی تَحِیَّتی، یا أرْحَمَ الرَّاحِمینَ.و طاعت مرا به نیّت خالصم در تحیّت و سلام‌گوئی‌ام بیفزا، ای مهربانترین مهربانان.أللّهُمَّ صَلِّ عَلی خِیارِ خَلْقِکَ مُحَمَّدٍ وَالِهِ، کَمَا انْتَجَبْتَهُمْ عَلَی‌خداوندا؛ بر بهترین آفریدگانت محمّد و آل او درود فرست، همانطور که آنان را برالْعالَمینَ، وَاخْتَرْتَهُمْ عَلی عِلْمٍ مِنَ الْأوَّلینَ. أللّهُمَّ وَصَلِّ عَلیجهانیان برگزیدی، و از روی علم و آگاهی از پیشینیان اختیار نمودی. خداوندا؛ درود فرست برحُجَّتِکَ، وَصَفْوَتِکَ مِنْ بَرِیَّتِکَ، اَلثّالی لِنَبِیِّکَ، اَلْمُقیمِ لِأَمْرِکَحجّتت، و برگزیده‌ات از میان آفریدگانت، آنکه مقامی پس از مرتبه پیامبرت دارد، بپادارنده امر و فرمان تو استعَلِیِّ بْنِ أبی طالِبٍ، وَصَلِّ عَلی فاطِمَةَ الزَّهْرآءِ سَیِّدَةِ نِسآءِ)یعنی حضرت(علیّ بن ابی طالب، و درود فرست بر)حضرت(فاطمه زهرا که سرور زنان‌الْعالَمینَ، وَصَلِّ عَلَی الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ شَنَفَیْ عَرْشِکَ، وَدَلیلَیْ‌جهانیان است، و درود فرست بر امام حسن و امام حسین که دو گوشواره عرش تو، و دو دلیلندخَلْقِکَ عَلَیْکَ، وَدُعاتِهِمْ إلَیْکَ. أللّهُمَّ وَصَلِّ عَلی عَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍکه خلق را بر تو راهبری کنند، و به سوی تو فراخوانند. خداوندا؛ و درود فرست بر علی بن الحسین و محمّد بن علی‌وَجَعْفَرٍ وَمُوسی وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَالْحَسَنِ وَالْخَلَفِو جعفر بن محمّد و موسی بن جعفر و علیّ بن موسی و محمّد بن علی و علیّ بن محمّد و

حسن بن علیّ و جانشین‌الصَّالِحِ الْباقی، مَصابیحِ الظّلامِ، وَحُجَجِکَ عَلی جَمیعِ الْأَنامِ،صالح و نیکوکاری که از آنان باقیمانده است، چراغ‌های روشن در تاریکی‌ها، و حجّت‌های تو بر همه مردم،خَزَنَةِ الْعِلْمِ أَنْ یَعْدِمَ، وَحُماةِ الدّینِ أَنْ یَسْقَمَ، صَلاةً یَکُونُ‌خزانه‌داران علم که مانع نابودی آن شوند و حامیان و مدافعان دین که مانع بیماری آن گردند، درودی که‌الْجَزآءُ عَلَیْها أَتَمَّ رِضْوانِکَ، وَنَوامِیَ بَرَکاتِکَ، وَکَرآئِمَ إِحْسانِکَ.پاداش آن کامل‌ترین رضایت تو، و فزاینده‌ترین برکات تو، و ارزنده‌ترین احسان تو باشد.أَللّهُمَّ الْعَنْ أَعْدآءَهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَجْمَعینَ، وَضاعِفْ‌خداوندا؛ همه دشمنان آنان را از جنّ و انس لعنت کن، وعَلَیْهِمُ الْعَذابَ الْأَلیمَ، وَالسَّلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ.عذاب دردناکت را بر ایشان دوچندان نما، و سلام و رحمت و برکات خداوند بر تو باد. سپس دعا کن به دعای عهدی که دستور داده شده در دوران غیبت خوانده شود)وآن دعا، این است(:
أَللّهُمَّ رَبَّ النُّورِ الْعَظیمِ، وَرَبَّ الْکُرْسِیِّ الرَّفیعِ، وَرَبَّ الْبَحْرِخدایا؛ ای پروردگار روشنی بزرگ؛ ای پروردگار جایگاه بلندمرتبه؛ ای پروردگار دریای‌الْمَسْجُورِ، وَمُنْزِلَ التَّوْریةِ وَالْإِنْجیلِ وَالزَّبُورِ، وَرَبَّ الظِّلِّ‌متلاطم؛ و ای فرو فرستنده تورات و انجیل و زبور؛ و ای پروردگار سایه‌وَالْحَرُورِ، وَمُنْزِلَ الْقُرْانِ الْعَظیمِ، وَرَبَّ الْمَلآئِکَةِ الْمُقَرَّبینَ،و گرمی آفتاب؛ و ای فرو فرستنده قرآن بزرگ؛ و ای پروردگار فرشتگان مقرّب؛وَالْأَنْبِیآءِ وَالْمُرْسَلینَ. أَللّهُمَّ إِنّی أَسْئَلُکَ بِوَجْهِکَ الْکَریمِ، وَبِنُورِو ای پروردگار پیامبران و رسولان؛ بار خدایا؛ من از تو درخواست می‌کنم به ذات کریمت، و به روشنی‌وَجْهِکَ الْمُنیرِ، وَمُلْکِکَ الْقَدیمِ، یا حَیُّ یا قَیُّومُ، أَسْئَلُکَ بِاسْمِکَ‌ذات روشنی‌بخشت، و فرمانروایی بی‌آغازت؛ ای زنده؛ ای پایدار؛ درخواست می‌کنم به واسطه نامت،الَّذی أَشْرَقَتْ بِهِ السَّمواتُ وَالْأَرَضُونَ، وَبِاسْمِکَ الَّذی یَصْلُحُ‌همان نامی که آسمان‌ها و زمین‌ها به سبب آن روشن گردید؛ همان نامی که‌بِهِ الْأَوَّلُونَ وَالْاخِرُونَ، یا حَیّاً قَبْلَ کُلِّ حَیٍّ، وَیا حَیّاً بَعْدَ کُلِّ‌پیشینیان و آیندگان با آن اصلاح می‌شوند. ای زنده پیش از هر زنده؛ و ای زنده پس از هرحَیٍّ، وَیا حَیّاً حینَ لا حَیَّ، یا مُحْیِیَ الْمَوْتی وَمُمیتَ الْأَحْیآءِ،زنده؛ و ای زنده‌ای که زنده بودی در حالی که هیچ زنده نبود؛ ای زنده‌کننده مردگان؛ ای میراننده زندگان؛یا حَیُّ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ. أَللّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلانَا الْإِمامَ الْهادِیَ الْمَهْدِیَّ‌ای زنده‌ای که جز تو معبودی نیست؛ بار خدایا؛ به مولای ما، یعنی پیشوای هدایت‌گر هدایت‌شده‌ای‌الْقآئِمَ بِأَمْرِکَ، صَلَواتُ اللّهِ عَلَیْهِ وَعَلی ابآئِهِ الطّاهِرینَ، عَنْ‌که قیام‌کننده است به امر تو - که درود خدا بر او و بر تمام نیاکان پاکیزه‌اش باد - سلام برسان؛ سلام و درودی ازجَمیعِ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ، فی مَشارِقِ الْأَرْضِ وَمَغارِبِها،طرف همه مردان و زنان باایمان که در شرق و غرب زمین،سَهْلِها وَجَبَلِها، وَبَرِّها وَبَحْرِها، وَعَنّی وَعَنْ والِدَیَّ، مِنَ‌بیابان و کوهسار، دریا و یا خشکی زمین هستند. سلامی از طرفِ من و

پدر و مادرم.الصَّلَواتِ زِنَةَ عَرْشِ اللّهِ، وَمِدادَ كَلِماتِهِ، وَما أَحْصاهُ عِلْمُهُ،سلام‌ها و درودهایی که هم‌سنگ عرش الهی و به قدر گستردگی کلمات او باشد. آن قدر که علم خدا آن را شماره کند،وَأَحاطَ بِهِ كِتابُهُ. أَللَّهُمَّ إِنّی اُجَدِّدُ لَهُ فی صَبیحَةِ یَوْمی هذا،و کتاب الهی به آن احاطه دارد. بار خدایا؛ من در این صبحدم و در ابتدای این روز نو،وَما عِشْتُ مِنْ أَیّامی، عَهْداً وَعَقْداً وَبَیْعَةً لَهُ فی عُنُقی، لاو تمامی ایّام زندگانیم، عهد)زبانی(و پیمان)قلبی(و بیعت)عملی(را با آن عزیز تجدید می‌کنم که‌أَحُولُ عَنْها، وَلاأَزُولُ أَبَداً. أَللَّهُمَّ اجْعَلْنی مِنْ أَنْصارِهِ وَأَعْوانِهِ،هیچ گاه و به هیچ وجه از آن برنخواهم گشت و هرگز آن را از بین نمی‌برم. خداوندا؛ مرا از یاران و کمک‌رسانانوَالذَّآبّینَ عَنْهُ، وَالْمُسارِعینَ إِلَیْهِ فی قَضآءِ حَوآئِجِهِ وَالْمُمْتَثِلینَو حمایت‌کنندگان و مدافعان آن بزرگوار قرار ده؛ جزو گروهی که به سرعت برای انجام خواسته‌های او به سویش می‌شتابند؛ جزولِأَوامِرِهِ، وَالْمُحامینَ عَنْهُ، وَالسَّابِقینَ إِلی إِرادَتِهِ، وَالْمُسْتَشْهَدینَدسته‌ای که دستورات او را بدون کم و زیاد انجام می‌دهند؛ جزو حمایت‌کنندگان از او و پیشی‌گیرندگان برای انجام اُمور دلخواه اوبَیْنَ یَدَیْهِ. أَللَّهُمَّ إِنْ حالَ بَیْنی وَبَیْنَهُ الْمَوْتُ، اَلَّذی جَعَلْتَهُو شهیدشوندگان در پیش‌روی او قرار ده. بارخدایا؛ از تو می‌خواهم که اگر مرگ - که آن را یک امر حتمی و قطعیعَلی عِبادِکَ حَتْماً مَقْضِیّاً، فَأَخْرِجْنی مِنْ قَبْری، مُؤْتَزِراً كَفَنی،برای بندگانت قرار داده‌ای - بین من و آن عزیز حایل شد، مرا از قبرم در حالی خارج کن که کفنم را به کمر بسته‌ام؛شاهِراً سَیْفی، مُجَرِّداً قَناتی، مُلَبِّیاً دَعْوَةَ الدَّاعی، فِی الْحاضِرِشمشیرم را کشیده و بالا برده‌ام، نیزه‌ام را آماده کرده‌ام و فراخوانی شخصی را که دعوت‌کننده به سوی اوست لبّیک گفته و پاسخ مثبت می‌دهم؛ فراخوانیوَالْبادی . أَللَّهُمَّ أَرِنِی الطَّلْعَةَ الرَّشیدَةَ ، وَالْغُرَّةَ الْحَمیدَةَ ،همان کسی که در شهرها و صحراها ندا می‌دهد. بار خدایا؛ آن رخسار زیبای جذّاب، و روی نورانی دوست‌داشتنی را به من نشان بده؛ وَاکْحُلْ ناظِری بِنَظْرَةٍ مِنّی إِلَیْهِ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُ، وَسَهِّلْ مَخْرَجَهُ،و سرمه دیده‌ام را نگاهی بر آن عزیز قرار ده، و در فرج و گشایش امورش شتاب کن، و شرایط قیام او را آسان گردان،وَأَوْسِعْ مَنْهَجَهُ، وَاسْلُکْ بی مَحَجَّتَهُ، وَأَنْفِذْ أَمْرَهُ، وَاشْدُدْ أَزْرَهُ.و راهش را برای دستیابی به مقاصدش‌گسترش ده، و مرا در راه روشن او راه ببر، و فرمان او را مطاع و قابل اجرا گردان، و پشتش را محکم کن.وَاعْمُرِ اللَّهُمَّ بِهِ بِلادَکَ، وَأَحْیِ بِهِ عِبادَکَ، فَإِنَّکَ قُلْتَ وَقَوْلُکَخدایا؛ با حضور او سرزمین‌ها و شهرهایت را آباد گردان، و بندگانت را زنده گردان؛ زیرا، تو فرموده‌ای - به خوبی نیز می‌دانم که گفته‌های توالْحَقُّ »ظَهَرَ الْفَسادُ فِی الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِما كَسَبَتْ أَیْدِی النَّاسِ«(71)،حقّ است - : که »- پیش از آنکه آن بزرگوار ظهور فرماید - فساد در خشکی و دریا آشکار شده که به دست مردمان به بار آمده

است«؛فَاْظْهِرِ اللّٰهُمَّ لَنا وَلِيَّکَ، وَابْنَ بِنْتِ نَبِيِّکَ، اَلْمُسَمَّی بِاسْمِ‌پس)ای(خدا، ولیّ و نماینده خودت را که پسر دختر پیامبرت می‌باشد و هم‌نام فرستاده تو - محمّدصلی الله علیه وآله وسلم - است؛ برای ما آشکاررَسُولِکَ، حَتّٰی لايَظْفَرَ بِشَیْءٍ مِنَ الْباطِلِ إِلّا مَزَّقَهُ، وَيُحِقّ‌کن، تا هر باطل و نادرستی را نابود کند و بر آن پیروز گردد، و حقّ‌الْحَقَّ وَيُحَقِّقَهُ. وَاجْعَلْهُ اللّٰهُمَّ مَفْزَعاً لِمَظْلُوم عِبادِکَ، وَناصِراًرا پایدار و محقّق فرماید. و بار خدایا؛ قرار ده او را پناه بندگان ستمدیده‌ات، و یار و یاورلِمَنْ لايَجِدُ لَهُ ناصِراً غَيْرَکَ، وَمُجَدِّداً لِما عُطِّلَ مِنْ أَحْکامِ‌کسانی که جز تو یاوری برای خود نمی‌یابند، و تجدیدکننده آن دستورات‌کِتابِکَ، وَمُشَيِّداً لِما وَرَدَ مِنْ أَعْلامِ دينِکَ، وَسُنَنِ نَبِيِّکَ صَلَّی‌کتابت)قرآن(که تعطیل شده است؛ و محکم‌کننده نشانه‌های آشکار دینت، و روش‌های نیکوی پیامبرت که درودالله عَلَيْهِ وَاٰلِهِ، وَاجْعَلْهُ اللّٰهُمَّ مِمَّنْ حَصَّنْتَهُ مِنْ بَأْسِ الْمُعْتَدينَ.خدا بر او و آل او باد. خدای من؛ او را جزو کسانی قرار ده که از بدی و عذاب تجاوزکاران در امان می‌داری.اَللّٰهُمَّ وَسُرَّ نَبِيَّکَ مُحَمَّداً صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ بِرُؤْيَتِهِ، وَمَنْ‌خدایا؛ پیامبرت)حضرت(محمّد - که درود بر او و آل او باد - را با دیدن این فرزند شایسته‌اش و کسانی که‌تَبِعَهُ عَلی دَعْوَتِهِ ، وَارْحَمِ اسْتِکانَتَنا بَعْدَهُ . اَللّٰهُمَّ اکْشِفْ‌از دعوت او پیروی نموده‌اند، شاد و خوشحال فرما؛ و به بیچارگی ما)که با غیبت او به وجود آمده است(رحم کن. خدایا؛1. سوره روم، آیه 41.
هذِهِ الْغُمَّةَ عَنْ هذِهِ الْاُمَّةِ بِحُضُورِهِ، وَعَجِّلْ لَنا ظُهُورَهُ، إِنَّهُمْ‌این اندوه و افسردگی را با حضور آن عزیز پنهان‌شده، از این امّت برطرف کن؛ و در ظهور و آشکارشدن او شتاب کن؛ چرا که آنها)دشمنان تو(يَرَوْنَهُ بَعيداً، وَنَرِيهُ قَريباً، بِرَحْمَتِکَ يا أَرْحَمَ الرّاحِمينَ.زمان ظهور او را دیروقت می‌پندارند، ولی ما آن را نزدیک می‌دانیم؛ البتّه، به امید رحمت و مهربانی تو؛ ای مهربان‌ترین مهربانان؛
آن‌گاه سه مرتبه دست بر ران راست خود می‌زنی و در هر مرتبه می‌گویی:
اَلْعَجَلَ، اَلْعَجَلَ، يا مَوْلایَ يا صاحِبَ الزَّمانِ.
بشتاب؛ بشتاب؛ ای مولای من؛ ای صاحب اختیار زمان.
سپس بگو:
اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ نَفْسی مُطْمَئِنَّةً بِقَدَرِکَ، راضِيَةً بِقَضآئِکَ، مُولَعَةً‌خداوندا؛ جان و روان مرا به مقدّرات خود مطمئن، و به قضا و حکم خویش خشنود گردان، دلباخته و بی‌قرارِبِذِکْرِکَ وَدُعآئِکَ، مُحِبَّةً لِصَفْوَةِ أَوْلِيآئِکَ، مَحْبُوبَةً فی أَرْضِکَ‌ذکر و دعایت، دوست‌دارنده اولیاء برگزیده‌ات، محبوب در زمینت‌وَسَمآئِکَ، صابِرَةً عَلی نُزُولِ بَلآئِکَ، مُشْتاقَةً إِلی فَرْحَةِ لِقآئِکَ،و آسمانت، شکیبا بر فروفرستادن بلایت، مشتاق دیدار مسرّت‌بخشت،مُتَزَوِّدَةً‌ن التَّقْوی لِيَوْم جَزآئِکَ، مُسْتَسِنَّةً بِسُنَن أَوْلِيآئِکَ،

مُفارِقَةًاندوخته‌کننده توَشه تقوا برایَ روز جزا و پاداشت، پویَنده راه و روش اولیائت، فاصله‌گیرنده‌لِأَخْلاقِ أَعْدآئِکَ، مَشْغُولَةً عَنِ الدُّنْیا بِحَمْدِکَ وَثَنآئِکَ.(72)از خُلق و خوی دشمنانت، و مشغول‌گشته از دنیا به حمد و ثنای خودت قرار بده.

زیارت جامعه پنجم

این زیارت را سیّد بن طاووس و ابن مشهدی - مؤلّف »المزار الکبیر« - نقل کرده وگفته‌اند: از ائمّه طاهرین علیهم السلام روایت شده است: هرگاه خواستی برای زیارت سفرکنی، هنگام اراده و نیّت آن بگو:
أَللّهُمَّ صِلْ عَزْمی بِالتَّحْقیقِ، وَنِیَّتی بِالتَّوْفیقِ، وَرَجآئی‌خداوندا؛ اراده‌ام را تحقّق بخش، و نیّتم را قرین توفیق قرار بده، و امیدم رابِالتَّصْدیقِ، وَتَوَلِّ أَمْری، وَلاتَکِلْنی إِلی نَفْسی، فَأَحُلَّ عُقْدَةَاثبات کن و راست گردان، و کار مرا سرپرستی نما، و مرا به خودم وامگذار که در الْخَیْرَةِ، وَأَتَخَلَّفُ عَنْ حُضُورِ الْمَشاهِدِ الْمُقَدَّسَةِ.
بند حیرت افتم، و از حضور در زیارتگاه‌ها و حرم‌های پاک جا بمانم و بازایستم.
و پیش از خارج‌شدن، دو رکعت نماز بخوان و بعد از آن بگو:
أَللّهُمَّ إِنّی أَسْتَوْدِعُکَ دینی وَنَفْسی وَجَمیعَ حُزانَتی. أَللّهُمَّ أَنْتَ‌خداوندا؛ دینم و خودم و همه اهل و عیالم را به تو می‌سپارم. خداوندا؛ توالصَّاحِبُ فِی السَّفَرِ، وَالْخَلیفَةُ فِی الْأَهْلِ وَالْمالِ وَالْوَلَدِ. أَللّهُمّ‌همراه هستی در سفر، و جانشینی در میان اهل و مال و فرزند. خداوندا؛إِنّی أَعُوذُ بِکَ مِنْ سُوءِ الصُّحْبَةِ، وَإِخْفاقِ الْأَوْبَةِ. أَللّهُمَّ سَهِّلْبه تو پناه می‌برم از بدی همراهی و بازگشتن بدون مراد. خداوندا؛ هموار کن برایلَنا حُزْنَ ما نَتَغَوَّلُ، وَیَسِّرْ عَلَیْنا مُسْتَغْزَرَ ما نَرُوحُ وَنَغْدُو لَهُ،ما اندوه آنچه تخیّل می‌کنیم که به نظر ما نزدیک می‌آید ولی دور است، و آسان کن بر ما آنچه فراوان برای او رفت و آمد می‌کنیم در شب و روز إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.
که تو بر هر چیز توانا هستی.
و هنگامی که به راه افتادی باید فکر و اندیشه‌ات پیرامون آنچه برایش به راه‌افتاده‌ای مشغول باشد، و با همراهانت نیکو رفتار کنی و زیاد حمد و ثنای خداوندتبارک و تعالی نمایی و صلوات بر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرستی، و چون خواستی برای‌زیارت غسل کنی در حال غسل کردن بگو:
بِسْمِ اللَّهِ وَباللَّهِ، وَفی سَبیلِ اللَّهِ، وَعَلی مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ. أَللّهُمّ‌بنام خدا و به کمک خدا و در راه خدا و بر آئین رسول خدا. خداوندا؛أَغْسِلْ عَنّی دَرَنَ الذُّنُوبِ، وَوَسَخَ الْعُیُوبِ، وَطَهِّرْنی بِمآءِچرک گناهان و آلودگی عیب‌ها را از من بشوی، و با آبِالتَّوْبَةِ، وَأَلْبِسْنی رِدآءَ الْعِصْمَةِ، وَأَیِّدْنی بِلُطْفِ مَنِّکَ یُوَفِّقُنی‌توبه پاک گردان، و جامه عصمت و مصونیّت از گناه را بر من بپوشان، و به لطف احسانت یاری کن تا لِصالِحِ الْأَعْمالِ، إِنَّکَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظیمِ.

به اعمال شایسته موفّقم گردانی که تو صاحب فضل و بخشش بزرگ هستی.
و چون نزدیک درب زیارتگاه رسیدی، بگو: اَلْحَمْدُ للَّهِ الَّذی وَفَّقَنی لِقَصْدِ سپاس خدای را که مرا توفیق داد آهنگ‌وَلِیِّهِ، وَزِیارَةِ حُجَّتِهِ، وَأَوْرَدَنی حَرَمَهُ، وَلَمْ یَبْخَسْنی حَظّی‌ولیّ او کرده، و به زیارت حجّتش بیایم، و اکنون مرا به حرم او وارد نمود، و بی‌بهره‌مِنْ زِیارَةِ قَبْرِهِ، وَالنُّزُولِ بِعَقْوَةِ مُغَیَّبِهِ وَساحَةِ تُرْبَتِهِ، اَلْحَمْدُاز زیارت قبرش، و فرودآمدن به صحن و سرایش و ساحت تربت مقدّسش قرار نداد. سپاس‌للَّهِ الَّذی لَمْ یَسُمْنی بِحِرْمانِ ما أَمَّلْتُهُ، وَلا صَرَفَ عَنّی ماخدای را که مرا نسبت به آنچه آرزو داشتم دچار محرومیّت نکرد، و آنچه را امید داشتم از من بازمگردانید،رَجَوْتُهُ، وَلا قَطَعَ رَجآئی فیما تَوَقَّعْتُهُ، بَلْ أَلْبَسَنی عافِیَتَهُ،و در آنچه توقّع داشتم ناامیدم ننمود، بلکه بر من لباس عافیتش را پوشانید، وَأَفادَنی نِعْمَتَهُ، وَاتانی کَرامَتَهُ.
و از نعمتش برخوردار کرد، و از کرامت و بزرگواریش مرا بهره‌مند ساخت.
و هنگامی که داخل زیارتگاه شدی، کنار آن ضریح پاک بایست و بگو:
اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ أَئِمَّةِ الْمُؤْمِنینَ، وَسادَةِ الْمُتَّقینَ، وَکُبَرآءِ الصِّدّیقینَ،سلام بر شما امامان مردم باایمان، و سروران اهل تقوا، و بزرگان افراد راست‌گفتار و درست‌کردار،وَاُمَرآءِ الصَّالِحینَ، وَقادَةِ الْمُحْسِنینَ، وَأَعْلامِ الْمُهْتَدینَ، وَأَنْوارِو فرمانروایان شایستگان، و پیشوایان نیکوکاران، و نشانه‌های هدایت برای هدایت‌یافتگان، و روشنی‌بخش‌العارِفینَ، وَوَرَثَةِ الْأَنْبِیآءِ، وَصَفْوَةِ الْأَوْصِیآءِ، وَشُمُوسِ الْأَتْقِیآءِ،عارفان، و وارثان پیامبران و برگزیدگان اوصیاء، و خورشیدهای تابناک پرهیزکاران،وَبُدُورِ الْخُلَفآءِ، وَعِبادِ الرَّحْمنِ، وَشُرَکآءِ الْقُرْانِ، وَمَنْهَجِو ماه‌های درخشان جانشینان، و بندگان خداوند رحمان، و شریکان قرآن، و راه روشن‌الْإیمانِ، وَمَعادِنِ الْحَقآیِقِ، وَشُفَعآءِ الْخَلایِقِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِایمان، و معدن‌های حقایق، و شفیعان خلایق، و رحمت خداوَبَرَکاتُهُ. أَشْهَدُ أَنَّکُمْ أَبْوابُ اللَّهِ، وَمَفاتیحُ رَحْمَتِهِ، وَمَقالیدُو برکات او بر شما. گواهی می‌دهم که شما درهای گشوده پروردگار، و کلیدهای رحمت او، و وسیله‌هایمَغْفِرَتِهِ، وَسَحآئِبُ رِضْوانِهِ، وَمَصابیحُ جِنانِهِ، وَحَمَلَةُ فُرْقانِهِ،آمرزش او، و ابرهای خشنودی او، و چراغ‌های بهشت او، و حاملان قرآن او،وَخَزَنَةُ عِلْمِهِ، وَحَفَظَةُ سِرِّهِ، وَمَهْبَطُ وَحْیِهِ، وَأَماناتُ النُّبُوَّةِ،و خزانه‌داران علم او، و حافظان اسرار او، و محل فرودآمدن وحی او، و امانت‌های نبوّت،وَوَدایِعُ الرِّسالَةِ. أَنْتُمْ اُمَنآءُ اللَّهِ، وَأَحِبَّآؤُهُ وَعِبادُهُ وَأَصْفِیآؤُهُ،و ودیعه‌های رسالت هستید. شما امین و مورد اعتماد پروردگار، و دوستان او و بندگان او و برگزیدگان او،وَأَنْصارُ تَوْحیدِهِ، وَأَرْکانُ تَمْجیدِهِ، وَدُعاتُهُ إِلی کُتُبِهِ، وَحَرَسَةُو یاوران توحید او، و پایه‌های تمجید و بزرگداشت او، و فراخوانان به سوی کتاب‌هایش، و نگهبانان‌خَلآئِقِهِ، وَحَفَظَةُ وَدآئِعِهِ. لایَسْبِقُکُمْ ثَنآءُ الْمَلآئِکَةِ فِی الْإِخْلاص‌خلایقش، و حافظان امانت‌هایش هستید. مدح و

ثنای فرشتگان شمَا را َ در اِخلاص و خشوع پیشی نمی‌گیرد،وَالْخُشُوعِ، وَلایُضآدُّکُمْ ذُو ابْتِهالٍ وَخُضُوعٍ؛ أَنَّی وَلَکُمُ الْقُلُوبُو دعاکننده بااخلاص و ناله و خضوع با شما مخالفت و ضدّیت ندارد؛ کجا می‌تواند چنین باشد در حالی‌که برای شما دل‌هائی است‌الَّتی تَوَلَّی اللَّهُ رِیاضَتَها بِالْخَوْفِ وَالرَّجآءِ، وَجَعَلَها أَوْعِیَةً لِلشُّکْرِکه خداوند عهده‌دار ریاضت و پرورش آن با خوف و امید گردیده است و آن را ظرف‌های شُکروَالثَّنآءِ، وَامَنَها مِنْ عَوارِضِ الْغَفْلَةِ، وَصَفَّاها مِنْ شَواغِلِ الْفَتْرَةِو ثناء قرار داده، و از عوارض غفلت و بی‌خبری ایمن داشته، و از عوامل سستی زدوده است،بَلْ یَتَقَرَّبُ أَهْلُ السَّمآءِ بِحُبِّکُمْ، وَبِالْبَرآءَةِ مِنْ أَعْدآئِکُمْ، وَتَواتُرِبلکه اهل آسمان به دوستی شما، و اظهار بیزاری از دشمنان شما، و پیوسته‌الْبُکآءِ عَلی مُصابِکُمْ، وَالْإِسْتِغْفارِ لِشیعَتِکُمْ وَمُحِبّیکُمْ. فَأَنَاگریستن بر مصائب شما، و طلب آمرزش برای شیعیان و دوستان شما تقرّب می‌جویند. پس من‌أُشْهِدُ اللَّهَ خالِقی، وَأُشْهِدُ مَلآئِکَتَهُ وَأَنْبِیآءَهُ، وَأُشْهِدُکُمْ یا مَوالِیَّ،خداوند آفریننده‌ام را گواه می‌گیرم، و فرشتگان و پیامبران او و شما سرورانم را گواه می‌گیرمأَنّی مُؤْمِنٌ بِوِلایَتِکُمْ، مُعْتَقِدٌ لِإِمامَتِکُمْ، مُقِرٌّ بِخِلافَتِکُمْ، عارِفٌکه من به ولایت شما ایمان دارم، و به امامت شما معتقدم، به خلافت و جانشینی بحقّ شما اقرار می‌نمایم،بِمَنْزِلَتِکُمْ، مُوقِنٌ بِعِصْمَتِکُمْ، خاضِعٌ لِوِلایَتِکُمْ، مُتَقَرِّبٌ إِلَی اللَّهِبه قدر و منزلت شما آشنایم، به عصمت و پاکی شما یقین و باور دارم، در برابر ولایت شما خاضع و فروتنم، به خداوندبِحُبِّکُمْ وَبِالْبَرآءَةِ مِنْ أَعْدآئِکُمْ، عالِمٌ بِأَنَّ اللَّهَ قَدْ طَهَّرَکُمْ مِنَبا محبّت شما و بیزاری از دشمنانتان تقرّب می‌جویم، آگاهم به اینکه خداوند به راستی شما را ازالْفَواحِشِ ما ظَهَرَ مِنْها وَما بَطَنَ، وَمِنْ کُلِّ رَیْبَةٍ وَنَجاسَةٍ،زشتی‌ها و گناهان آشکار و پنهان، و از هر گونه شکّ و ناپاکی،وَدَنِیَّةٍ وَرَجاسَةٍ، وَمَنَحَکُمْ رایَةَ الْحَقِّ الَّتی مَنْ تَقَدَّمَها ضَلَّ،و از هر پستی و آلودگی پاک گردانیده است، و پرچم حق را به شما بخشیده که هر کس بر آن پیشی جوید گمراه،وَمَنْ تَأَخَّرَ عَنْها زَلَّ، وَفَرَضَ طاعَتَکُمْ عَلی کُلِّ أَسْوَدٍ وَأَبْیَضٍ.و هر کس از آن عقب ماند دچار لغزش گردد، و اطاعت شما را بر هر سیاه و سفید واجب فرموده است.وَأُشْهِدُ أَنَّکُمْ قَدْ وَفَیْتُمْ بِعَهْدِ اللَّهِ وَذِمَّتِهِ، وَبِکُلِّ مَا اشْتَرَطَ عَلَیْکُمْو گواهی می‌دهم که شما به عهد و پیمان الهی، و به تمام آنچه‌فی کِتابِهِ، وَدَعَوْتُمْ إِلی سَبیلِهِ، وَأَنْفَذْتُمْ طاقَتَکُمْ فی مَرْضاتِهِ،در کتابش بر شما شرط کرده وفا نمودید، و مردم را به راه او فراخواندید، و توان و طاقت خود را در رضا و خشنودی او به کار بردید،وَحَمَلْتُمُ الْخَلآئِقَ عَلی مِنْهاجِ النُّبُوَّةِ وَمَسالِکِ الرِّسالَةِ، وَسِرْتُمْو آفریدگان را به پیمودن راه روشن نبوّت و شیوه‌های رسالت واداشتید، وفیهِ بِسیرَةِ الْأَنْبِیآءِ، وَمَذاهِبِ الْأَوْصِیآءِ، فَلَمْ یُطَعْ لَکُمْ أَمْرٌ،به سیره پیامبران و روش اوصیاء سیر کردید،)ولی(امر شما اطاعت نشد،وَلَمْ تُصْغِ إِلَیْکُمْ أُذُنٌ، فَصَلَواتُ اللَّهِ عَلی أَرْواحِکُمْ وَأَجْسادِکُمْ.و فرمان شما را گوش

نَشنید، پس درود خدا بر ارواح پاک و اجساد مقدّس شما باد.سپس خود را بر روی قبر می‌افکنی و می‌گویی: بِأَبی أَنْتَ وَأُمّی یا حُجَّةَ پدر و مادرم به فدایت ای حجّت‌اللَّهِ، لَقَدْ أُرْضِعْتَ بِثَدْیِ الْإیمانِ، وَفُطِمْتَ بِنُورِ الْإِسْلامِ، وَغُذّیتَ‌خدا؛ با پستان ایمان شیر داده شدی، و با نور اسلام از شیر گرفته شدی، وبِبَرْدِ الْیَقینِ، وَأُلْبِسْتَ حُلَلَ الْعِصْمَةِ، وَاصْطُفیتَ وَوُرِّثْتَ عِلْمَبا آرامش یقین غذا داده شدی، و جامه‌های عصمت بر تو پوشیده شد، و برگزیده شدی و علم کتاب به تو ارث داده‌الْکِتابِ، وَلُقِّنْتَ فَصْلَ الْخِطابِ، وَأُوضَحَ بِمَکانِکَ مَعارِفَ‌شد، و فصل‌الخطاب یعنی حکم قاطع و رد ناشدنی که به داوری پایان دهد به‌شما تلقین گردید، و جایگاه علمی شما معارف ظاهرالتَّنْزیلِ، وَغَوامِضَ التَّأْویلِ، وَسُلِّمَتْ إِلَیْکَ رایَةُ الْحَقِّ، وَکُلِّفْتَ‌قرآن و مشکلات پیچیده باطنی آن، واضح و آشکار شد، و پرچم حقّ به تو واگذار گردید، وهِدایَةَ الْخَلْقِ، وَنُبِذَ إِلَیْکَ عَهْدُ الْإِمامَةِ، وَأُلْزِمْتَ حِفْظَ الشَّریعَةِ.به هدایت خلق گماشته شدی، و عهد امامت به سوی تو افکنده شد، و نگهبانی دین و آئین بر تو لازم و واجب گردید.وَأَشْهَدُ یا مَوْلایَ أَنَّکَ وَفَیْتَ بِشَرآئِطِ الْوَصِیَّةِ، وَقَضَیْتَ ما لَزِمَکَ‌و گواهی می‌دهم - ای مولای من؛ - که شما به همه شرایط وصیّت و جانشینی وفا کردی، و آن مقدارمِنْ حَدِّ الطّاعَةِ، وَنَهَضْتَ بِأَعْبآءِ الْإِمامَةِ، وَاحْتَذَیْتَ مِثالَ النُّبُوَّةِ،از اطاعت که بر تو لازم بود انجام دادی، و بارهای سنگین امامت را به دوش کشیدی، و در برابرت قرار دادی الگوی نبوّت رافِی الصَّبْرِ وَالْإِجْتِهادِ وَالنَّصیحَةِ لِلْعِبادِ، وَکَظْمِ الْغَیْظِ، وَالْعَفْوِ عَنِ‌در صبر و شکیبائی و کوشش و تلاش و خیرخواهی برای بندگان، و فرونشاندن خشم و غضب، و عفو و بخشش ازالنَّاسِ، وَعَزَمْتَ عَلَی الْعَدْلِ فِی الْبَرِیَّةِ، وَالنَّصَفَةَ فِی الْقَضِیَّةِ،مردم. و بر اجرای عدالت در میان مردم، و انصاف و دادگری در قضاوت و داوری تصمیم جدّی گرفتی،وَوَکَّدْتَ الْحُجَجَ عَلَی الْأُمَّةِ بِالدَّلآئِلِ الصَّادِقَةِ وَالشَّواهِدِ النَّاطِقَةِ،و حجّت‌ها را بر امّت با نشانه‌های صادق، و شاهدهای گویا تحکیم نمودی،وَدَعَوْتَ إِلَی اللَّهِ بِالْحِکْمَةِ الْبالِغَةِ، وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ. فَمُنِعْتَ‌و آن‌ها را به سوی خدا خواندی با حکمت رسا، و موعظه نیکو. پس بازداشته شدی‌مِنْ تَقْویمِ الزَّیْغِ، وَسَدِّ الثَّلْمِ، وَإِصْلاحِ الْفاسِدِ، وَکَسْرِ الْمُعانِدِ،از راست و درست‌کردن انحراف، و بستن شکاف، و اصلاح تباهی، و درهم شکستن مخالف حقّ،وَإِحْیآءِ السُّنَنِ، وَإِماتَةِ الْبِدَعِ، حَتَّی فارَقْتَ الدُّنْیا وَأَنْتَ شَهیدٌ،و زنده کردن سنّت‌ها، و میراندن بدعت‌ها، تا آن‌که دنیا را وداع گفتی در حالی‌که به شهادت رسیدی،وَلَقیتَ رَسُولَ اللَّهِ وَأَنْتَ حَمیدٌ، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکَ تَتَرادَفُ وَتَزیدُ.و رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم را دیدار کردی در حالی‌که ستوده‌ای، درود خدا پیوسته و فزاینده بر تو باد.سپس به پائین‌پای مبارک برو وبگو: یا سادَتی یا الَ رَسُولِ‌اللَّهِ، إِنّی بِکُمْ ای سروران من؛ ای خاندان رسول خدا؛ من به سبب شماأَتَقَرَّبُ إِلَی اللَّهِ جَلَّ وَعَلا،

بِالْخِلافِ عَلَى الّذينَ غَدَرُوا بِكُمْ،به خداوند بزرگ وَ بلندمرتبه تقرّب می‌جویم، با مخالفت‌کردن با کسانی که به شما نیرنگ زدند،وَنَكَثُوا بَيْعَتَكُمْ، وَجَحَدُوا وِلايَتَكُمْ، وَأَنْكَرُوا مَنْزِلَتَكُمْ، وخَلَعُواو پیمان‌شکنی کردند، و ولایت شما را انکار نمودند، و قُرب و منزلت شما را نشناختند، و ازرِبْقَةَ طاعَتِكُمْ، وَهَجَرُوا أَسْبابَ مَوَدَّتِكُمْ، وَتَقَرَّبُوا إِلى فَراعِنَتِهِمْاطاعت شما سرباز زدند و شانه خالی کردند، و اسباب مودّت و پیوند دوستی با شما را بریدند، و به فرمانروایان متکبّر و سرکش‌بِالْبَرآءَةِ مِنْكُمْ، وَالْإِعْراضِ عَنْكُمْ، وَمَنَعُوكُمْ مِنْ إِقامَةِ الْحُدُودِ،خود با بیزاری و روی‌گرداندن از شما تقرّب جستند، و شما را از بپاداشتن حدود،وَاسْتِئْصالِ الْجُحُودِ، وَشَعْبِ الصَّدْعِ، وَلَمِّ الشَّعَثِ، وَسَدِّ الْخَلَلِ،و ریشه‌کردن کفر و انکار، و از بین‌بردن شکاف و جدایی، و سامان‌دادن به نابسامانی و پراکندگی، و برطرف‌کردن رخنه‌ها و تباهی‌ها،وَتَثْقيفِ الْأَوَدِ، وَإِمْضآءِ الْأَحْكامِ، وَتَهْذيبِ الْإِسْلامِ، وَقَمْعِ الْاثامِ،و راست‌کردن کجی‌ها، و اجرای احکام، و آراستن اسلام، و نابود ساختن گناهان بازداشتند،وَأَرْهَجُوا عَلَيْكُمْ نَقْعَ الْحُرُوبِ وَالْفِتَنِ، وَأَنْحَوْا عَلَيْكُمْ سُيُوفَو غبار جنگ و فتنه را بر علیه شما برانگیختند، و شمشیرهای کینه را به طرف شما کشیدند،الْأَحْقادِ، وَهَتَكُوا مِنْكُمُ السُّتُورَ، وَابْتاعُوا بِخُمْسِكُمُ الْخُمُورَ،و پرده‌های حرمت شما را دریدند، و با خمس که از آن شما است شراب خریدند،وَصَرَفُوا صَدَقاتِ الْمَساكينَ إِلَى الْمُضْحِكينَ وَالسَّاخِرينَ.و صدقاتی را که حقّ مساکین و بینوایان است برای دلقک‌ها و مسخره‌کننده‌ها مصرف کردند.وَذلِكَ بِما طَرَّقَتْ لَهُمُ الْفَسَقَةُ الْغُواةُ، وَالْحَسَدَةُ الْبُغاةُ، أَهْلُو این، بدان جهت بود که راه را برای آنان هموار نمودند فاسقانِ گمراه، و حسودانِ ستم‌پیشه، اهل‌النَّكْثِ وَالْغَدْرِ وَالْخِلافِ وَالْمَكْرِ، وَالْقُلُوبِ الْمُنْتِنَةِ مِنْ قَذَرِپیمان‌شکنی و نیرنگ و مخالفت و حیله‌گری، و دل‌های گندیده و بدبو از آلودگی‌الشِّرْكِ، وَالْأَجْسادِ الْمُشْحَنَةِ مِنْ دَرَنِ الْكُفْرِ، الَّذينَ أَصَبُّوا عَلَى‌شرک، و بدن‌های پر از چرک و کثافت کفر، آن‌ها که نفاق خود را پنهان‌النِّفاقِ، وَأَكَبُّوا عَلَى عَلآئِقِ الشِّقاقِ. فَلَمَّا مَضَى الْمُصْطَفيكردند، و دربند تکبّر و خودخواهی گرفتار شدند. پس هنگامی که آن پیامبر برگزیده‌شده‌صَلَواتُ اللّهِ عَلَيْهِ وَالِهِ، اِخْتَطَفُوا الْغِرَّةَ، وَانْتَهَزُوا الْفُرْصَةَ،- که درود خدا بر او و آل او باد - جهان را وداع گفت، به سرعت غفلت را ربودند، و فرصت را غنیمت شمردند،وَانْتَهَكُوا الْحُرْمَةَ، وَغادَرُوهُ عَلى فِراشِ الْوَفاةِ، وَأَسْرَعُوا لِنَقْضِو حرمت را شکستند، و بر بسترِ مرگ با او بی‌وفایی نمودند، و شتاب کردند برای شکستن‌الْبَيْعَةِ، وَمُخالَفَةِ الْمَواثيقِ الْمُؤَكَّدَةِ، وَخِيانَةِ الْأَمانَةِ الْمَعْرُوضَةِبیعت، و مخالفت‌کردن با پیمان‌های محکم‌شده، و خیانت ورزیدن به امانتی که‌عَلَى الْجِبالِ الرَّاسِيَةِ، وَأَبَتْ أَنْ تَحْمِلَها وَحَمَلَهَا الْإِنْسانُ الظَّلُومُبر کوه‌های استوار عرضه شد، و از برداشتن آن خودداری کردند ولی انسان بسیار ستمگرالْجَهُولُ، ذُو

الشِّقاقِ وَالْعِزَّةِ بِالْاثامِ الْمُولِمَةِ، وَالْأَنَفَةِ عَنِ‌نادان، صاحب تکبّر و خودخواهی که غرورش او را به گناهان دردناک واداشته، و از رام‌شدن والْإِنْقِيادِ لِحَميدِ الْعاقِبَةِ. فَحَشَرَ سِفْلَةَ الْأَعْرابِ، وَبَقايَا الْأَحْزابِ،فروتنی‌کردن برای سرانجام نیکو خودداری کرده، آن را بدوش گرفت. پس گروهی عرب‌های جاهل و بادیه‌نشینان، و باقیمانده‌های احزاب‌إِلى دارِ النُّبُوَّةِ وَالرِّسالَةِ، وَمَهْبِطِ الْوَحْيِ وَالْمَلآئِكَةِ، وَمُسْتَقَرِّبه خانه نبوّت و رسالت و محلّ فرودآمدن وحی و فرشتگان، و پایگاه‌سُلْطانِ الْولايَةِ، وَمَعْدِنِ الْوَصِيَّةِ وَالْخِلافَةِ وَالْإِمامَةِ، حَتَّى نَقَضُواسلطان ولایت، و جایگاه وصایت و خلافت و امامت گرد آمدند و هجوم آوردند، تاعَهْدَ الْمُصْطَفى، فى أَخيهِ عَلَمِ الْهُدى، وَالْمُبَيِّنِ طَريقِ النَّجاةِعهد پیامبر را در مورد برادرش که پرچمدار هدایت و آشکارکننده راه نجات‌مِنْ طُرُقِ الرَّدى، وَجَرَحُوا كَبِدَ خَيْرِ الْوَرى، فى ظُلْمِ ابْنَتِهِ،از راه‌های هلاکت بود شکستند، و جگر بهترین خلق خدا را جریحه‌دار ساختند در ستم‌کردن به دخترش،وَاضْطِهادِ حَبيبَتِهِ، وَاهْتِضامِ عَزيزَتِهِ، بَضْعَةِ لَحْمِهِ وَفِلْذَةِ كَبِدِهِ،و آزار حبیبه‌اش، و پایمال‌نمودن عزیزش، پاره‌ای از تن و قطعه‌ای از جگرش،وَخَذَلُوا بَعْلَها، وَصَغَّرُوا قَدْرَهُ، وَاسْتَحَلُّوا مَحارِمَهُ، وَقَطَعُواو همسرش را یاری نکردند و خوار نمودند، و قدر و ارزش او را پائین آوردند، و حرام‌شده‌های او را حلال شمردند، و قطع‌رَحِمَهُ، وَأَنْكَرُوا اُخُوَّتَهُ، وَهَجَرُوا مَوَدَّتَهُ، وَنَقَضُوا طاعَتَهُ،رحم او کردند، و برادری او را با پیامبر نفی نمودند، و مودّت و دوستی با او را ترک کردند، و اطاعتش را کنار گذاشتند،وَجَحَدُوا وِلايَتَهُ، وَأَطْمَعُوا الْعَبيدَ فى خِلافَتِهِ، وَقادُوهُ إِليو ولایتش را انکار کردند، و بردگان را در خلافت او به طمع انداختند، و مردم را به‌بَيْعَتِهِمْ، مُصْلِتَةً سُيُوفَها، مُقْذِعَةً أَسِنَّتَها، وَهُوَ ساخِطُ الْقَلْبِ، هآئِجُبیعت با آنان کشاندند، در حالی‌که شمشیرها را از نیام کشیدند، و دندان‌های پلید خود را تیز کردند، و او قلبش خشمگین والْغَضَبِ، شَديدُ الصَّبْرِ، كاظِمُ الْغَيْظِ، يَدْعُونَهُ إِلى بَيْعَتِهِمُ الَّتىغضبش برانگیخته شده بود، امّا بسیار شکیبائی می‌کرد، خشم خود را فرو می‌نشاند، او را به بیعت با آنان که‌عَمَّ شُومُهَا الْإِسْلامَ، وَزَرَعَتْ فى قُلُوبِ أَهْلِهَا الْاثامَ، وَعَقَّتْشوم و بدیش اسلام را فراگرفته بود فرامی‌خواندند، و)بیعتی که(در دل‌های اهلش گناهان را بذرافشانی نمود، وسَلْمانَها، وَطَرَدَتْ مِقْدادَها، وَنَفَتْ جُنْدَبَها، وَفَتَقَتْ بَطْنَ عَمَّارِها،سلمانش را رنج و آزار داد، و مقدادش را راند، و ابوذرش را تبعید کرد، و شکم عمّارش را پاره نمود،وَحَرَّفَتِ الْقُرْانَ، وَبَدَّلَتِ الْأَحْكامَ، وَغَيَّرَتِ الْمَقامَ، وَأَباحَتِو معنای قرآن را تحریف، و احکام را دگرگون، و مقام و منزلت را تغییر داد، والْخُمْسَ لِلطُّلَقآءِ، وَسَلَّطَتْ أَوْلادَ اللَّعَنآءِ عَلَى الْفُرُوجِ، وَخَلَطَتِخمس را برای آزادشده‌ها مباح کرد، و اولاد لعینان را بر ناموس مردم مسلّط ساخت، والْحَلالَ بِالْحَرامِ، وَاسْتَخَفَّتْ بِالْإيمانِ وَالْإِسْلامِ، وَهَدَمَتِ الْكَعْبَةَ،حرام را با حلال درآمیخت، و ایمان و اسلام را کوچک شمرد، و کعبه را ویران

کرد،وَأغارَتْ عَلی دارِ الْهِجْرَةِ یَوْمَ الْحَرَّةِ، وَأبْرَزَتْ بَناتِ الْمُهاجِرینَو در روز حرّه شهر هجرت)یعنی مدینه(را به غارت کشید، و دختران مهاجروَالْأنْصارِ لِلنَّکالِ وَالسَّوْءَةِ، وَأَلْبَسَتْهُنَّ ثَوْبَ الْعارِ وَالْفَضیحَةِ،و انصار را برای کیفر و شکنجه و بدرفتاری آشکار کرد، و لباس عار و ننگ و رسوائی بر آنان پوشانید،وَرَخَّصَتْ لِأَهْلِ الشُّبْهَةِ، فی قَتْلِ أَهْلِ بَیْتِ الصَّفْوَةِ، وَإِبادَةِو برای اهل شبهه که حقّ و باطل بر ایشان نامعلوم است کشتن اهل بیت برگزیده، و تباه ساختننَسْلِهِ، وَاسْتیصالِ شَأفَتِهِ، وَسَبْیِ حَرَمِهِ، وَقَتْلِ أَنْصارِهِ، وَکَسْرِنسل او، و از ریشه برکندن آنان، و اسیرکردن اهل بیتش، و کشتن یارانش، و شکستنمِنْبَرِهِ، وَقَلْبِ مَفْخَرِهِ، وَإِخْفآءِ دینِهِ، وَقَطْعِ ذِکْرِهِ. یا مَوالِیَّ فَلَوْمنبرش، و وارونه کردن مفاخرش، و پنهان کردن دینش، و از بین بردن یادش را اجازه و رخصت داد. ای سروران من؛ اگرعایَنَکُمُ الْمُصْطَفی وَسِهامَ الْأُمَّةِ مُغْرِقَةٌ فی أَکْبادِکُمْ، وَرِماحَهُمْپیامبر، شما را مشاهده کند در حالیکه تیرهای امّت در جگرهای شما فرو رفته، و نیزه‌های ایشانمُشْرِعَةٌ فی نُحُورِکُمْ، وَسُیُوفَها مُولَعَةٌ فی دِمآئِکُمْ، یَشْفی أَبْنآءُدر گلوگاه شما راه یافته، و شمشیرهای‌شان به خون شما رنگین گشته، بهبودی می‌بخشد زنازادگانالْعَواهِرِ غَلیلَ الْفِسْقِ مِنْ وَرَعِکُمْ، وَغَیْظَ الْکُفْرِ مِنْ إیمانِکُمْ،سوزش فسق و نافرمانی خود را از ورع شما، و خشم کفرشان را از ایمان شما،وَأَنْتُمْ بَیْنَ صَریعٍ فِی الْمِحْرابِ، قَدْ فَلَقَ السَّیْفُ هامَتَهُ، وَشَهیدٍدر حالی‌که بعضی از شما در محراب عبادت بر زمین افتاده و شمشیر سر مبارک او را شکافته، و برخی پس از شهادتفَوْقَ الْجِنازَةِ قَدْ شُکَّتْ أَکْفانُهُ بِالسِّهامِ، وَقَتیلٍ بِالْعَرآءِ قَدْ رُفِعَروی جنازه کفنش بر اثر تیرها سوراخ سوراخ گشته، و برخی در بیابان کربلا کشته شده و سر مقدّس اوفَوْقَ الْقَناةِ رَأْسُهُ، وَمُکَبَّلٍ فِی السِّجْنِ قَدْ رُضَّتْ بِالْحَدیدِبالای نیزه رفته، و برخی در زندان به بند کشیده شده و اعضاء بدنش بر اثر غل و زنجیر آهنین کوبیدهأَعْضائُهُ، وَمَسْمُومٍ قَدْ قُطِّعَتْ بِجَرْعِ السَّمِّ أَمْعائُهُ، وَشَمْلِکُمْشده، و برخی مسموم گشته و با آشامیدن زهر همه اندرونش پاره‌پاره شده است، و جماعت شما راعَبادیدَ تُفْنیهِمُ الْعَبیدُ وَأَبْنآءُ الْعَبیدِ. فَهَلِ الْمِحَنُ یا سادَتی إِلّابندگانی قرار دادند که نابود می‌کنند آن‌ها را بندگان و فرزندان بندگان. پس ای سروران من؛ آیا محنت و غمی هست جزالّتی لَزِمَتْکُمْ، وَالْمَصآئِبُ إِلّا الَّتی عَمَّتْکُمْ، وَالْفَجایِعُ إِلّا الَّتیآنچه به شما همواره پیوست؟ و گرفتاری و مصیبتی هست جز آنچه شما را فرا گرفت؟ و بلایی هست جز آنچهخَصَّتْکُمْ، وَالْقَوارِعُ إِلّا الَّتی طَرَقَتْکُمْ، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْبه شما اختصاص یافت؟ و حادثه ناگواری هست جز آنچه بر شما وارد شد؟ درود خدا بر شما وَعَلی أَرْواحِکُمْ وَأَجْسادِکُمْ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

و بر جسم و جان پاک شما، و رحمت خدا و برکات او بر شما باد.

سپس قبر را ببوس و بگو: بِأَبی وَأُمّی یا الَ الْمُصْطَفی، إِنَّا لِاَنَمْلِکُ إلّا پدر و

مادرم فدای شما ای خاندانَ پیامبر؛ ما توانائی نداریم جَزأنْ نَطَوفَ حَوْلَ مَشاهِدِکُمْ، وَنُعَزّی فیها أَرْواحَکُمْ، عَلی هذِهِاینکه گرد مزار شما طواف کنیم و ارواح پاک شما را بر اینالْمَصآئِبِ الْعَظیمَةِ الْحالَّةِ بِفِنآئِکُمْ، وَالرَّزایَا الْجَلیلَةِ النَّازِلَةِمصیبت‌های بزرگی که به ساحت مقدّس شما وارد شده و رنج‌ها و گرفتاری‌های بزرگی‌بِساحَتِکُمُ الَّتی أَثْبَتَتْ فی قُلُوبِ شیعَتِکُمُ الْقُرُوحَ، وَأَوْرَثَتْکه به شما رسیده، و در دل‌های شیعیان‌تان زخم ایجاد کرده، وأَکْبادَهُمُ الْجُرُوحَ، وَزَرَعَتْ فی صُدُورِهِمُ الْغُصَصَ. فَنَحْنُ نُشْهِدُجگرهای ایشان را مجروح نموده، و در سینه‌هایشان بذر غم و غصّه افشانده تسلیت دهیم. مااللّهَ أَنَّا قَدْ شارَکْنا أَوْلِیآءَکُمْ وَأَنْصارَکُمُ الْمُتَقَدِّمینَ، فی إِراقَةِ خدا را گواه می‌گیریم که با دوستان و یاران پیشین شما در ریختنِدِمآءِ النَّاکِثینَ وَالْقاسِطینَ وَالْمارِقینَ، وَقَتَلَةِ أَبی عَبْدِاللّهِ سَیِّدِ خون ناپاک پیمان‌شکنان و ستمگران و از دین خارج‌شدگان و قاتلان حضرت اباعبداللّه سرورشَبابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ یَوْمَ کَرْبَلآءَ، بِالنِّیّاتِ وَالْقُلُوبِ، وَالتَّأَسُّفِجوانان اهل بهشت در سرزمین کربلا با نیّت‌ها و دل‌های‌مان شرکت داشته‌ایم، وعَلی فَوْتِ تِلْکَ الْمَواقِفِ الَّتی حَضَرُوا لِنُصْرَتِکُمْ، وَعَلَیْکُمُ مِنَّابر از دست‌دادن آن مراکزی که آنان برای یاری شما حاضر شدند تأسف و اندوه می‌خوریم، السَّلامُ، وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ.
و سلام ما و رحمت خدا و برکات او بر شما باد.
سپس قبر منوّر را میان خود و قبله قرار بده و بگو: أَللَّهُمَّ یا ذَا الْقُدْرَةِ الَّتی خداوندا؛ ای دارنده قدرتی که‌صَدَرَ عَنْهَا الْعالَمُ مُکَوَّناً مَبْرُوءاً عَلَیْها، مَفْطُوراً تَحْتَ ظِلِّاز آن عالَم تکوین ایجاد گردیده و آفریده شد، و در زیر سایه‌الْعَظَمَةِ، فَنَطَقَتْ شَواهِدُ صُنْعِکَ فیهِ بِأَنَّکَ أَنْتَ اللّهُ لا إِلهَ إِلّاعظمتت به وجود آمد، پس شواهد کار تو در آن گویا است به اینکه تو خداوندی و جزأَنْتَ، مُکَوِّنُهُ وَبارِئُهُ وَفاطِرُهُ، اِبْتَدَعْتَهُ لا مِنْ شَیْءٍ وَلا عَلی‌تو خدایی نیست، به وجود آوردنده و هستی‌بخش و آفریننده آن)توئی(، آن را پدید آوردی نه از چیزی و نه برشَیْءٍ، وَلا فی شَیْءٍ، وَلا لِوَحْشَةٍ دَخَلَتْ عَلَیْکَ إِذْ لا غَیْرُکَ،چیزی، و نه در چیزی، و نه به خاطر وحشتی که به تو راه یافته باشد که تنها بودی،وَلا حاجَةٌ بَدَتْ لَکَ فی تَکْوینِهِ، وَلا لِاسْتِعانَةٍ مِنْکَ عَلی ماو نه احتیاجی در به وجودآوردن آن داشتی، و نه به خاطر این‌که از آن‌هاتَخْلُقُ بَعْدَهُ، بَلْ أَنْشَأْتَهُ لِیَکُونَ دَلیلًا عَلَیْکَ، بِأَنَّکَ بآئِنٌ مِنَپس از آفرینش مدد بگیری، بلکه ایجاد کردی تا دلیل روشنی باشد بر تو، به این‌که تو جدا ازالصُّنْعِ، فَلایُطیقُ الْمُنْصِفُ لِعَقْلِهِ إِنْکارَکَ، وَالْمَوْسُومُ بِصِحَّةِهمه پدیده‌ها و مخلوقات هستی، پس عقل هیچ باانصافی تاب انکار تو را ندارد، و هیچ انسانی که از نظرالْمَعْرِفَةِ جُحُودَکَ. أَسْأَلُکَ بِشَرَفِ الْإِخْلاصِ فی تَوْحیدِکَ،معرفت سالم باشد نشاید که تو را نشناسد. از تو می‌خواهم به شرف و بزرگی اخلاص در توحید و یگانگی‌ات،وَحُرْمَةِ التَّعَلُّقِ بِکِتابِکَ، وَأَهْل

بَیْتِ نَبِیِّکَ، أنْ تُصَلِّیَ عَلی ادَمَو حرمت ارتباط و وابستگی بهَ قَرآنَت، و اهلَ بیت پیامبرت، که درود فرستی بر آدم‌بَدیعِ فِطْرَتِکَ، وَبِکْرِ حُجَّتِکَ، وَلِسانِ قُدْرَتِکَ، وَالْخَلیفَةِ فی‌پدیدآمده آفرینشت، و اوّلین حجّتت، و زبان گویای قدرتت، و جانشین دربَسیطَتِکَ، وَعَلی مُحَمَّدِنِ الْخالِصِ مِنْ صَفْوَتِکَ، وَالْفاحِصِ عَنْزمین پهناورت، و بر محمّد بنده خالص از برگزیدگانت، و کاوشگر ازمَعْرِفَتِکَ، وَالْغآئِصِ الْمَأمُونِ عَلی مَکْنُونِ سَریرَتِکَ، بِما أوْلَیْتَهُمعرفتت، و راه‌یافته امین بر اسرار پنهانت، به آنچه‌مِنْ نِعْمَتِکَ بِمَعُونَتِکَ، وَعَلی مَنْ بَیْنَهُما مِنَ النَّبِیّینَ وَالْمُکَرَّمینَاز نعمتت به یاری خویش به او مرحمت کردی، و بر همه آنهایی که بین این دو)حضرت آدم و خاتم الأنبیاء(از پیامبران و مقرّبان وَالْأَوْصِیآءِ وَالصِّدّیقینَ، وَأنْ تَهَبَنی لِإمامی هذا. و اوصیاء و تصدیق‌کنندگان رسولانت بودند، و این‌که مرا به خاطر این امامی که در محضرش هستم ببخشی.
و گونه‌ات را بر روی قبر مطهّر بگذار و بگو: أَللّهُمَّ بِمَحَلِّ هذَا السَّیِّدِ مِنْ خداوندا؛ به جایگاهی که این آقا ازطاعَتِکَ، وَبِمَنْزِلَتِهِ عِنْدَکَ، لاتُمِتْنی فُجْأَةً، وَلاتَحْرِمْنی تَوْبَةً،اطاعت تو دارد، و به مقام و منزلت او در درگاه تو، مرا ناگهانی نمیران، و از توبه‌کردن محروم مفرما،وَارْزُقْنِی الْوَرَعَ عَنْ مَحارِمِکَ دیناً وَدُنْیاً، وَاشْغَلْنی بِالْاخِرَةِو ورع نسبت به آنچه از نظر دین و دنیا حرام کرده‌ای روزی من گردان، و به جای دنیاطلبی مرا به کار آخرت‌عَنْ طَلَبِ الْاوُلی، وَوَفِّقْنی لِما تُحِبُّ وَتَرْضی، وَجَنِّبْنِی اتِّباعَمشغول بدار، و به آنچه دوست داری و می‌پسندی موفّق فرما، و از پیروی‌کردن هوای‌الْهَوی، وَالْاِغْتِرارَ بِالْأباطیلِ وَالْمُنی. أَللّهُمَّ اجْعَلِ السِّدادَ فی‌نفس، و مغرورشدن به کارهای باطل و بیهوده و آرزوها بازبدار. خداوندا؛ راستی درقَوْلی، وَالصَّوابَ فی فِعْلی، وَالصِّدْقَ وَالْوَفآءَ فی ضَمانی‌گفتارم، و درستی در کردارم، و صدق و وفا در ضمان‌وَوَعْدی، وَالْحِفْظَ وَالْإیناسَ مَقْرُونینَ بِعَهْدی وَوَعْدی، وَالْبِرَّو قراردادم، و پای‌بندی و مراقبت در عهد و پیمانم، و نیکی‌وَالْإِحْسانَ مِنْ شَأنی وَخُلْقی، وَاجْعَلِ السَّلامَةَ لی شامِلَةً،و احسان را از منش و اخلاق من قرار بده، و سلامتی را شامل حالم گردان،وَالْعافِیَةَ بی مُحیطَةً مُلْتَفَّةً، وَلَطیفَ صُنْعِکَ وَعَوْنِکَ مَصْرُوفاًو عافیت فراگیر را که همه وجودم را دربربگیرد به من عنایت کن، و لطف زیبا و یاریت را متوجّه من کن،إلَیَّ، وَحُسْنَ تَوْفیقِکَ وَیُسْرِکَ مَوْفُوراً عَلَیَّ، وَأَحْیِنی یا رَبِّو توفیق نیکویت و آسانیت را بر من فراوان فرما، و مرا- ای پروردگار من -سَعیداً، وَتَوَفَّنی شَهیداً، وَطَهِّرْنِی الْمَوْتَ وَما بَعْدَهُ. أَللّهُمّسعادتمند زنده بدار، و شهید بمیران، و برای مرگ و پس از آن پاک گردان. خداوندا؛وَاجْعَلِ الصِّحَّةَ وَالنُّورَ فی سَمْعی وَبَصَری، وَالْجِدَةَ وَالْخَیْرَ فی‌صحّت و نور را در گوش و چشمم، و توانائی و دارائی و خیر را درطُرُقی، وَالْهُدی وَالْبَصیرَةَ فی دینی وَمَذْهَبی، وَالْمیزانَ أَبَداًراهِم، و هدایت و بینائی را در دین و مذهبم، و میزان

را همواره‌نَصْبَ عَيْنی، وَالذِّكْرَ وَالْمَوْعِظَةَ شِعاری وَدِثاری، وَالْفِكْرَةَمدّ نظرم، و به یادداشتن و پندپذیری را همچون لباس زیر و رویم، و اندیشیدن‌وَالْعِبْرَةَ اُنْسی وَعِمادی، وَمَكَنَ الْيَقينَ فی قَلْبی، وَاجْعَلْهُ أَوْثَقَو عبرت‌گرفتن را انس و آرامش و اساس کارم قرار بده، و یقین را در قلب من قوی گردان، و آن را مطمئن‌ترین‌الْأَشْياءِ فی نَفْسی، وَأَغْلِبْهُ عَلی رَأيی وَعَزْمی، وَاجْعَلِ الْإِرْشادَچیز نزد من گردان، و آن را بر رأی و نظر و تصمیم من چیره ساز، و قرار بده تهذیب روحی رافی عَمَلی، وَالتَّسْليمَ لِأَمْرِكَ مِهادی وَسَنَدی، وَالرِّضا بِقَضآئِكَدر عملم، و فرمانبرداری بی‌چون و چرایت را بستر و تکیه‌گاه من، و راضی‌بودن به خواسته‌وَقَدَرِكَ أَقْصی عَزْمی وَنِهايَتی، وَأَبْعَدَ هَمّی وَغايَتی، حَتّی لاو مقدّراتت را نهایت عزم و اراده من، و بالاترین همّت و آرزوی من، تا آنجا که‌أَتَّقِیَ أَحَداً مِنْ خَلْقِكَ بِدينی، وَلا أَطْلُبَ بِهِ غَيْرَ اخِرَتی، وَلااز هیچ یک از آفریدگانت نسبت به دینم پروا نکنم، و به آن جز آخرت را نجویم،أَسْتَدْعِیَ مِنْهُ إِطْرآئی وَمَدْحی، وَاجْعَلْ خَيْرَ الْعَواقِبِ عاقِبَتی،و مدح و ستایش خود را تمنّا ننمایم، و عاقبتم را بهترین عاقبت،وَخَيْرَ الْمَصايِرِ مَصيری، وَأَنْعَمَ الْعَيْشِ عَيْشی، وَأَفْضَلَ الْهُدیو بازگشتم را بهترین بازگشت، و زندگیم را فراخ‌ترین زندگی، و هدایتم را برترین‌هُدایَ، وَأَوْفَرَ الْحُظُوظِ حَظّی، وَأَجْزَلَ الْأَقْسامِ قِسْمی وَنَصيبی،هدایت، و بهره‌ام را فراوان‌ترین بهره، و بیشترین قسمت‌ها را قسمت و نصیب من قرار بده،وَكُنْ لی يا رَبِّ مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَلِيّاً، وَإِلی كُلِّ خَيْرٍ دَليلاً وَقآئِداً،و برای من - ای پروردگار من - نسبت به هر بدی و خطر نگهبان باش، و به هر خیر و خوبی راهنما و پیشوا و سوق‌دهنده‌وَمِنْ كُلِّ باغٍ وَحَسُودٍ ظَهيراً وَمانِعاً. أَللّهُمَّ بِكَ اعْتِدادیو از هر ستمگر و حسودی بازدارنده و پشتیبان باش. خداوندا؛ اعتماد من‌وَعِصْمَتی، وَثِقَتی وَتَوْفيقی، وَحَوْلی وَقُوَّتی، وَلَكَ مَحْيایَو پناهم و اطمینانم و توفیقم و توانائیم و نیرویم به تو بستگی دارد، و زندگی‌وَمَماتی، وَفی قَبْضَتِكَ سُكُونی وَحَرَكَتی، وَبِعُرْوَتِكَ الْوُثْقَیو مرگم برای تو است، و آرام‌گرفتن و حرکتم در اختیار تو است، و به ریسمان محکم تواسْتِمْساکی وَوُصْلَتی، وَعَلَيْكَ فِی الْأُمُورِ كُلِّهَا اعْتِمادی وَتَوَكُّلی،چنگ‌زدن و متّصل‌گشتن من است، و بر تو در همه کارهایم تکیه و توکّل من است،وَمِنْ عَذابِ جَهَنَّمَ وَمَسِّ سَقَرَ نَجاتی وَخَلاصی، وَفی دارِ أَمْنِكَو از عذاب جهنّم و رسیدن به آتش دوزخ نجات و رهائی من، و در خانه امن‌وَكَرامَتِكَ مَثْوایَ وَمُنْقَلَبی، وَعَلی أَيْدی ساداتی وَمَوالِیَّ الِو کرامت تو جایگاه و بازگشت من است، و بر دست سرورانم و عزیزانم خاندان‌الْمُصْطَفی فَوْزی وَفَرَجی. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ،مصطفی‌علیهم السلام رستگاری و گشایش من است. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست،وَاغْفِرْ لِلْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ، وَالْمُسْلِمينَ وَالْمُسْلِماتِ، وَاغْفِرْو همه مردانِ و زنان مؤمن و مردانِ و زنانِ مسلمان را

بیامرز،لی وَلِوالِدَیَّ وَما وَلَدا وَأَهْلِ بَیْتی وَجیرانی، وَلِکُلِّ مَنْ قَلّدَنیو من و پدر و مادرم و آنچه بدنیا آورده‌اند و اهل و عیالم و همسایگانم‌یَداً مِنَ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ، إِنَّکَ ذُو فَضْلٍ عَظیمٍ. وَالسَّلامُو هر مرد و زن باایمانی که به من احسانی کرده بیامرز، که تو صاحب فضل و بخشش فراوان هستی. و سلام عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ.(73)
بر تو و رحمت و برکات خداوندی بر تو باد.

زیارت جامعه ششم

این زیارت، بیعت با امامان‌علیهم السلام و تجدید عهد با ایشان است، از آن بزرگواران‌روایت شده است که فرموده‌اند:
زیارت ما در واقع تازه‌کردن عهد و میثاقی است که به عهده بندگان است.
هنگام‌زیارت بگو:
جِئْتُکَ یا مَوْلایَ زآئِراً لَکَ، وَمُسَلِّماً عَلَیْکَ، وَلآئِذاً بِکَ، وَقاصِداًای مولای من؛ در پیشگاه شما حضور یافته‌ام تا شما را زیارت کرده و بر شما سلام گویم، و به شما پناهنده گشته، و آهنگ‌إِلَیْکَ، أُجَدِّدُ ما أَخَذَ اللَّهُ لَکُمْ فی رَقَبَتی مِنَ الْعَهْدِ وَالْمیثاقِ‌شما نموده‌ام، با شما تجدید می‌کنم در آنچه خداوند از عهد و میثاق‌وَالْوِلایَةِ لَکُمْ، وَالْبَرآءَةِ مِنْ أَعْدآئِکُمْ، مُعْتَرِفاً بِالْفَرْضِ مِنْ طاعَتِکُمْ.و ولایت شما، و بیزاری و برائت از دشمنانتان بر عهده من نهاده است، در حالی‌که به وجوب اطاعت شما اعتراف‌کننده‌ام.سپس دست راست خود را بر قبر بگذار و بگو:
هذِهِ یَدُ مُصافَقَةٍ لَکَ عَلَی الْبَیْعَةِ الْواجِبَةِ عَلَیْنا، فَاقْبَلْ مِنّی‌این دستی است که در دست شما به عنوان بیعتی که بر من واجب گشته نهاده‌ام، پس آن را از من بپذیرذلِکَ یا إِمامی، فَقَدْ زُرْتُکَ وَأَنَا مُعْتَرِفٌ بِحَقِّکَ مَعَ ما أُلْزَمَ اللَّهُای پیشوای من؛ به راستی که به زیارت شما آمده و به همه آنچه خداوندسُبْحانَهُ وَتَعالی مِنْ نُصْرَتِکَ، وَهذِهِ یَدی مُصافَقَةً عَلی ما أُمَرَپاک و منزّه و بلندمرتبه بر من لازم دانسته از یاریت معترفم، و این دست من است که در دست شما نهاده‌ام به عنوان آنچه فرمان دادهاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ مُوالاتِکُمْ، وَالْإِقْرارِ بِالْمُفْتَرَضِ مِنْ طاعَتِکُمْ،است خداوند تبارک و تعالی از ارادت شما، و اقرار به وجوب اطاعت شما،وَالْبَرآءَةِ مِنْ أَعْدآئِکُمْ، وَالسَّلامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.و بیزاری و برائت از دشمنان‌تان. و سلام بر شما و رحمت خداوند و برکات او بر شما باد.سپس ضریح را ببوس و بگو:
یا سَیِّدی وَمَوْلایَ وَإِمامِی الْمُفْتَرَضَ طاعَتَهُ، أَشْهَدُ أَنَّکَ بَقیتَ‌ای سرور و مولای من؛ و امام من که اطاعتش واجب گشته است، گواهی می‌دهم که توعَلَی الْوَفآءِ بِالْوَعْدِ، وَالدَّوامِ عَلَی الْعَهْدِ، وَقَدْ سَلَفَ مِنْ جَمیلِ‌بر وفای به وعده و نویدت باقی‌مانده، و بر عهد خود استوار و پابرجائی، و به راستی تحقّق یافته ازوَعْدِکَ لِمَنْ زارَ قَبْرَکَ ما أَنْتَ الْمَرْجُوُّ لِلْوَفآءِ بِهِ، وَالْمُؤَمَّلِ‌وعده نیکویت به کسی که قبرت را زیارت کرده آنچه تو نسبت به وفای به آن و کامل‌کردنش مورد امید و آرزو هستی،لِتَمامِهِ، وَقَدْ قَصَدْتُکَ مِنْ بَلَدی، وَجَعَلْتُکَ عِنْدَ اللَّهِ مُعْتَمَدی،از شهر خود آهنگ تو نموده، و شما را نزد خدا تکیه‌گاه خویش قرار داده‌ام،فَحَقِّقْ ظَنّی وَمُخَیَّلی فیکَ، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکَ وَسَلَّمَ تَسْلیماً.پس گمان مرا و آنچه درباره تو در خیال خود پرورده‌ام

محقّق ساز، درود خدا و سلام فراوانش بر تو باد.أللّهُمَّ إِنّی أَتَقَرَّبُ إِلَیْکَ بِزِیارَتی إِیَّاهُ، وَأَرْجُو مِنْکَ النَّجاةَ لی بِهِخداوندا؛ همانا من با زیارت این امام به درگاه تو تقرّب می‌جویم، و از تو امید نجات و رهائی به وسیله اومِنَ النَّارِ، بِهِ وَبِآبائِهِ وَأَبْنآئِهِ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِمْ، رَضینا بِهِمْاز آتش را دارم، به واسطه او و پدران و فرزندانش که صلوات خدا و درودش بر آنان باد، راضی و خشنودیم که آنانأَئِمَّةً وَسادَةً وَقادَةً. أَللّهُمَّ أَدْخِلْنی فی کُلِّ خَیْرٍ أَدْخَلْتَهُمْ فیهِ،پیشوایان و سروران و رهبران ما هستند. خداوندا؛ مرا وارد کن در هر خیر و خوبی که ایشان را وارد نمودی،وَأَخْرِجْنی مِنْ کُلِّ سُوءٍ أَخْرَجْتَهُمْ مِنْهُ، وَاجْعَلْنی مَعَهُمْ فِی‌و بیرون آور از هر شرّ و بدی که آنان را از آن خارج ساختی، و مرا با ایشان قرار بده درالدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(74)

دنیا و آخرت، ای مهربانترین مهربانان.

1. مستدرک الوسائل: 223/10، بحار الأنوار: 197/102.

زیارت جامعه هفتم

این زیارت جامعه از امام صادق‌علیه السلام روایت شده، و سزاوار است به وسیله آن درهر روز - خصوصاً در روز عرفه - ائمّه‌علیهم السلام را زیارت نماییم:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا نَبِیَّ اللَّهِ، اَلسَّلامُسلام بر تو ای فرستاده خدا، سلام بر تو ای پیغمبر خدا، سلام‌عَلَیْکَ یا خِیَرَةَ اللَّهِ مِنْ خَلْقِهِ، وَأَمینَهُ عَلی وَحْیِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَبر تو ای بهترین خلق خدا، و امین او بر وحیش، سلام بر تویا مَوْلایَ یا أَمیرَالْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ، أَنْتَ حُجَّةُای مولای من ای امیر اهل ایمان، سلام بر تو ای مولای من، تو حجّت‌اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ، وَبابُ عِلْمِهِ، وَوَصِیُّ نَبِیِّهِ، وَالْخَلیفَةُ مِنْ بَعْدِهِخدا بر آفریدگانش، و باب علمش، و وصیّ پیامبرش، و جانشین بعد از پیامبرفی أُمَّتِهِ، لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً غَصَبَتْکَ حَقَّکَ، وَقَعَدَتْ مَقْعَدَکَ، أَتَادر میان امّتش هستی، خداوند لعنت کند امّتی را که حقّ خلافتت را غصب کردند و در مقام تو غاصبانه نشستند، من‌بَری‌ءٌ مِنْهُمْ وَمِنْ شیعَتِهِمْ إِلَیْکَ. اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَةُ الْبَتُولُ،از آنان و از پیروان‌شان نزد تو بیزاری می‌جویم. سلام بر تو ای فاطمه زهرای بتول،اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا زَیْنَ نِساءِ الْعالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَسلام بر تو ای زینت زنان اهل عالم، سلام بر تو ای دخترِرَسُولِ اللَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ، صَلَّی اللَّهُ عَلَیْکِ وَعَلَیْهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکِرسول خدا پروردگار عالمیان، درود خدا بر تو و بر او)پدر بزرگوارت(باد، سلام بر تویا أُمَّ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً غَصَبَتْکِ حَقَّکِ، وَمَنَعَتْکِ ماای مادر امام حسن و امام حسین، خداوند لعنت کند امّتی را که حقّ تو را غصب نمودند، و ارثی را که‌جَعَلَهُ اللَّهُ لَکِ حَلالًا، أَنَا بَری‌ءٌ إِلَیْکِ مِنْهُمْ وَمِنْ شیعَتِهِمْ. اَلسَّلامُخداوند بر تو حلال کرده بود از تو منع نمودند، من بیزاری می‌جویم نزد تو از آن‌ها و از پیروان‌شان. سلام‌عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا أَبا مُحَمَّدِنِ الْحَسَنَ الزَّکِیَّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَبر تو ای مولای من؛ ای ابا محمّد)امام(حسن؛ پاکیزه‌صفات، سلام بر تویا مَوْلایَ، لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْکَ، وَبایَعَتْ فی أَمْرِکَ وَشایَعَتْ، أَتَای مولای من، خداوند لعنت کند امّتی را که تو را به قتل رسانیدند، و بر دشمنی با تو بیعت و متابعت)با معاویه(کردند، من‌بَری‌ءٌ إِلَیْکَ مِنْهُمْ وَمِنْ شیعَتِهِمْ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یابیزاری می‌جویم نزد تو از آن‌ها و از پیروان‌شان. سلام بر تو ای مولای من؛ ایأَبا عَبْدِاللَّهِ الْحُسَیْنَ بْنَ عَلِیٍّ، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکَ وَعَلی أَبیکَ)حضرت(ابا عبداللَّهِ حسین بن علی، درود و سلام خدا بر تو و بر پدرتوَجَدِّکَ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً اسْتَحَلَّتْو جدّت)حضرت(محمّد که درود خدا بر او و آل او باد، خداوند لعنت کند امّتی را که خون تو را حلال شمردند،دَمَکَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً

قَتَلَتْکَ وَاسْتَباحَتْ حَریمَکَ، وَلَعَنَ اللّهُو خداوند لعنت کند امّتی را که تو را شهید نمودند و هتک حرمت حریمت را مباح کردند، و خدا لعنت کندأَشْیاعَهُمْ وَأَتْباعَهُمْ، وَلَعَنَ اللَّهُ الْمُمَهِّدینَ لَهُمْ بِالتَّمْکینِ مِنْشیعیان و پیروان آنان را، و خدا لعنت کند کسانی را که بساط تمکین مردم را در قتال با شماقِتالِکُمْ، أَنَا بَریءٌ إِلَی اللَّهِ وَإِلَیْکَ مِنْهُمْ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَبر آن‌ها بگستردند)یعنی به خلافت با آن‌ها بیعت کردند(، من بیزاری می‌جویم نزد خدا و نزد شما از آنان. سلام بر تو ای مولایی‌یا أَبا مُحَمَّدٍ عَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یامن؛ ای ابا محمّد علیّ بن حسین، سلام بر تو ای مولای من؛ ای‌أَبا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا أَبا عَبْدِاللَّهِابا جعفر محمّد بن علی؛ سلام بر تو ای مولای من؛ ای ابا عبداللَّه‌جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا أَبَا الْحَسَنِ مُوسَی‌جعفر بن محمّد؛ سلام بر تو ای مولای من؛ ای ابا الحسن موسی‌بْنَ جَعْفَرٍ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا أَبَا الْحَسَنِ عَلِیَّ بْنَ‌بن جعفر؛ سلام بر تو ای مولای من؛ ای ابا الحسن علیّ بن‌مُوسی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا أَبا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ،موسی؛ سلام بر تو ای مولای من؛ ای اباجعفر محمّد بن علی؛اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا أَبَا الْحَسَنِ عَلِیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ، اَلسَّلامُسلام بر تو ای مولای من؛ ای ابا الحسن علیّ بن محمّد؛ سلام‌عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا أَبامُحَمَّدِنِ الْحَسَنَ بْنَ عَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یابر تو ای مولای من؛ ای ابا محمّد حسن بن علی؛ سلام بر تو ای‌مَوْلایَ یا أَبَا الْقاسِمِ مُحَمَّدَ بْنَ الْحَسَنِ صاحِبَ الزَّمانِ، صَلَّی اللَّهُمولای من؛ ای ابا القاسم محمّد بن الحسن صاحب الزمان؛ درود خداعَلَیْکَ وَعَلی عِتْرَتِکَ الطَّاهِرَةِ الطَّیِّبَةِ. یا مَوالِیَّ کُونُوا شُفَعآئی‌بر تو و بر عترت پاک‌گوهر نیکوطینت شما باد. ای سروران و امامان من؛ شما بزرگواران شفیعان من باشیدفی حَطِّ وِزْری وَخَطایَ، امَنْتُ بِاللَّهِ وَبِما أُنْزِلَ إِلَیْکُمْ، وَأَتَوالیدر محو گناه و خطای من، من ایمان آوردم به خدا و به آنچه به شما)خاندان رسالت(وحی گردیده، و ولایتاخِرَکُمْ بِما أَتَوالی أَوَّلَکُمْ، وَبَرِئْتُ مِنَ الْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِآخرین شما را قبول دارم همان‌طوری که ولایت اوّلین شما را دارم، و بیزاری می‌جویم از جبت و طاغوت‌وَاللّاتِ وَالْعُزَّی. یا مَوالِیَّ أَنَا سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَکُمْ، وَحَرْبٌ لِمَنْو لات و عزّی. ای آقایان و سروران من؛ من در سازشم با کسی که با شما در سازش باشد، و در جنگ و مخالفتم با کسی که‌حارَبَکُمْ، وَعَدُوٌّ لِمَنْ عاداکُمْ، وَوَلِیٌّ لِمَنْ والاکُمْ إِلی یَوْمِبا شما سر ستیز و جنگ داشته باشد، و دشمنم با کسی که با شما دشمنی می‌کند، و دوستم با کسی که با شما دوستی می‌کند تا روزالْقِیامَةِ، وَلَعَنَ اللَّهُ ظالِمیکُمْ وَغاصِبیکُمْ، وَلَعَنَ اللَّهُ أَشْیاعَهُمْقیامت، و خداوند لعنت کند ظلم‌کنندگان به شما را و غصب‌کنندگان)حقوق(شما را، و خداوند لعنت کند شیعیان آن‌ها راوَأَتْباعَهُمْ وَأَهْلَ مَذْهَبِهِمْ، وَأَبْرَأُ إِلَی اللَّهِ

وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ. (75)و پیروان آن‌ها را و اهل مذهب آن‌ها را، و من از آنان به درگاه خدا و به شما بیزاری می‌جویم.

زیارت جامعه هشتم

زیارت جامعه دیگر برای ائمّه اطهارعلیهم السلام: پس از اذن ورود می‌گویی:
اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا مَحالَّ مَعْرِفَةِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا مَساکِنَ‌سلام بر شما ای جایگاههای معرفت الهی، سلام بر شما ای منزلگاههایبَرَکَةِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا أَوْعِیَةَ تَقْدیسِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْبرکت خداوندی، سلام بر شما ای ظروف تقدیس ربوبی، سلام بر شمایا حَفَظَةَ سِرِّ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا مَنِ انْتَجَبَهُمُ اللَّهُ لِخَلْقِهِای حافظان سرّ خداوند، سلام بر شما ای کسانی که خداوند شما را برای آفریدگانش به عنوانأَعْلاماً، وَلِدینِهِ أَنْصاراً، وَلِعِلْمِهِ وَسِرِّهِ خُزَّاناً، وَرَّتَکُمْ کِتابَهُ،راهنما، و برای دینش یار و یاور، و برای علم و دانش و رازش خزانه‌دار برگزید، شما را وارث کتابش گردانید،وَخَصَّکُمْ بِکَرآئِمِ التَّنْزیلِ، وَضَرَبَ لَکُمْ مَثَلًا مِنْ نُورِهِ، وَأَجْریو ارزنده‌ترین و برگزیده‌ترین قسمت قرآن را به شما اختصاص داد، و برای شما مثَل از نور خود زد، وفیکُمْ مِنْ رُوحِهِ، فَصَلَّی اللَّهُ عَلَیْکُمْ یا ساداتی وَمَوالِیَّ. اَلسَّلامُدر وجود شما از روح خود جاری ساخت، پس درود خداوند بر شما ای سروران من و موالیان من. سلامعَلَیْکَ یا مُحَمَّدُنِ الْمُصْطَفی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیّنِ الْمُرْتَضی،بر شما ای محمّد مصطفی، سلام بر شما ای علیّ مرتضی،اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَةُ الزَّهْراءُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُما أَیُّهَا السَّیِّدانِسلام بر شما ای فاطمه زهرا، سلام بر شما ای دو سرور من1. مفاتیح الجنان: 1087، مستدرک الوسائل: 369/10، بحار الأنوار: 374/101.
الْحَسَنُ وَالْحُسَیْنُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ، اَلسَّلامُامام حسن و امام حسین، سلام بر شما ای علیّ بن الحسین، سلامعَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُبر شما ای محمّد بن علی، سلام بر شما ای صادق جعفر بنمُحَمَّدٍ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیّمحمّد، سلام بر شما ای موسی بن جعفر، سلام بر شما ای علیّبْنَ مُوسی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یابن موسی، سلام بر شما ای محمّد بن علی، سلام بر شما ایعَلِیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حَسَنَ بْنَ عَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَعلیّ بن محمّد، سلام بر شما ای حسن بن علی، سلام بر شمایا حُجَّةَ اللَّهِ الْمُنْتَظَرِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا أَهْلَ بَیْتِ النُّبُوَّةِ، وَمَعْدِنَ‌ای حجّت خدا)امام(منتظَر. سلام بر شما ای اهل بیت نبوّت، و جایگاه‌الرِّسالَةِ، وَمُخْتَلَفَ الْمَلائِکَةِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ أَیُّهَا الدَّعآئِمُرسالت الهی، و محلّ رفت و آمد فرشتگان، سلام بر شما ای پایه‌هاوَالْأَرْکانُ، اَلْمَخْصُوصُونَ بِالْإِمامَةِ، أَنَا وَلِیُّکُمْ وَزآئِرُکُمْ،و اساس و ارکان هستی که به امامت و پیشوائی اختصاص یافتید، من ارادتمند شما و زائر شمایم که‌اَلْمُتَقَرِّبُ إِلَی

اللّهِ بِحُبِّكُمْ، اَوالی وَلِيَّكُمْ، وَأبْرَأ إِلَى اللّهِ بِكُمْ مِنْبا دوستی شما به خداوند تقرّب می‌جویم، ولیّ شما را فرمانبردارم، و به درگاه خداوند ازعَدُوِّكُمْ، وَأَسْتَشْفِعُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَأَسْأَلُهُ أَنْ يُصَلِّيَ عَليدشمنان شما بیزاری می‌جویم، و به سوی پروردگار متعال شما را شفیع خود می‌گردانم، و از او می‌خواهم که برنَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْكُمْ صَلاةً دآئِمَةً كَثيرَةً مُتَّصِلَةًپیامبرش)حضرت(محمّد - که درود خدا بر او و شما باد - درود فرستد؛ درودی همیشگی، فراوان و پیوستهلَا انْقِطاعَ لَها وَلا زَوالَ، وَأَسْأَلُهُ بِكُمْ، وَأُقَدِّمُكُمْ أَمامَ حَوآئِجی،که برایش قطع‌شدن و از بین رفتن نباشد، و به واسطه شما از او درخواست می‌کنم و شما را پیشاپیش حاجت‌هایم مقدّم می‌دارم،فَكُونُوا لی شُفَعآءُ يا سادَتی فی فَكاكِ رَقَبَتی مِنَ النَّارِ، وَأَنْپس ای سروران من؛ برایم شفاعت‌کنندگان باشید در رهائی‌ام از آتش دوزخ، و اینکه‌يَقْضی لی بِكُمْ حَوآئِجی كُلَّها لِلْاخِرَةِ وَالدُّنْيا، وَأَنْ يَكْفِيَنی‌همه حاجت‌های دنیا و آخرتم را به واسطه شما برآورده سازد، و کفایت نماید نسبت به منوَأَهْلی وَوَلَدی، وَالْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ، شَرَّ كُلِّ ذی شَرٍّ، مِنَو اهل و عیالم و فرزندانم و همه مردان و زنان مؤمن، شرّ هر صاحب شرّ و بدی را ازالْجِنِّ وَالْإِنْس، مِنْ صَغيرٍ أَوْ كَبيرٍ، فَقَدْ رَجَوْتُ أَنْ لا أَنْصَرِفَجنّ و انس، از کوچک یا بزرگ. به راستی امیدوارم اینکه بازنگردممِنْ مَشْهَدِكَ يا مَوْلایَ، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْكَ، إِلّا بِقَضآءِ حَوآئِجی،از زیارتگاه شما ای مولای من - که درود خدا بر تو باد - مگر با رواشدن حاجت‌هایم،وَما فَزَعْتُ إِلَيْكَ فيهِ، وَرَجَوْتُهُ مِنْ حُسْنِ مَعُونَتِهِ وَبَرَكَتِهِو آنچه به خاطر آن به بارگاه شما پناه آورده‌ام، و از کمک و یاری شما بابِزِيارَتِكَ، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَعَلَى الْأَئِمَّةِ مِنْ ابآئِكَ، اَلْأَئِمَّةِزیارتتان امید دارم، صلوات و درود خدا بر شما و بر امامان معصوم از پدران و فرزندانت، مِنْ وُلْدِكَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. و رحمت و برکات خداوند بر همه شما عزیزان باد. سپس ضریح را ببوس و بگو: اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا الَ مُحَمَّدٍ، يا الَ اللَّهِ سلام بر شما ای آل)حضرت(محمّد؛ ای آل خداوندوَأَنْصارُهُ، وَظِلالَ اللَّهِ وَأَنْوارُهُ، لَأَبْذُلَنَّ لَكُمْ مَوَدَّتی وَمَهْجَتی،و یاران او، و سایه خداوند و انوار او، در راه شما نثار می‌کنم ارادتم را و روح و روانم را،وَمُواساتی وَمالی، فَإِنَّها لَكُمْ مَذْخُورَةٌ، وَنُصْرَتی لَكُمْ مُعَدَّةٌ،و توانائی و خدمت و همه مال و ثروتم را، که آن‌ها را برای شما ذخیره ساخته، و یاری و فداکاری خود را برای شما آماده نموده‌ام،حَتّٰی يَأْذَنَ اللَّهُ لَكُمْ، فَإِنْ أَمَرْتُمُونی يا مَوالِیَّ أَطَعْتُ، وَإِنْتا خداوند به شما اذن و فرمان دهد، پس اگر مرا امر فرمودید ای موالیان من؛ اطاعت می‌کنم، و اگرنَهَيْتُمُونی يا سادَتی كَفَفْتُ، وَإِنِ اسْتَنْصَرْتُمُونی يا قادَتی نَصَرْتُ،نهی نمودید ای سروران من؛ خودداری می‌کنم، و اگر یاری طلبیدید ای فرماندهان من؛ یاری می‌کنم،وَإِنِ اسْتَعَنْتُمُونی يا سادَتی أَعَنْتُ، وَإِنِ اسْتَنْجَدْتُمُونی يا هُداتیو اگر کمک خواستید ای عزیزان من؛ کمک می‌کنم،

و اگر مدد جویا شدید ای رهبران من؛أَنْجَدْتُ، وَإِنِ اسْتَعْبَدْتُمُونی یا وُلاتی تَعَبَّدْتُ. فَلَکُمْ یا أَئِمَّتی‌مدد می‌نمایم، و اگر مرا به بندگی فراخواندید ای سرپرستان من؛ بندگی می‌کنم. پس ای پیشوایان من؛عُبُودِیَّتی بَعْدَ اللَّهِ تَعالی طَوْعاً سَرْمَداً، وَعَلَیْکُمْ سَلامی وَتَحِیَّاتی‌بعد از خداوند متعال عبودیّت من همیشگی از روی میل و فرمانبرداری از آنِ شما است، و بر شما است سلام و درودم،سَلاماً مُجَدَّداً، وَصَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.(76)سلامی که همواره تجدید می‌کنم، و صلوات خداوند و رحمت و برکات فراوان او بر شما باد.

بخش بیست و نهم

هشت زیارت از زیارت‌های وداع

در این بخش، هشت زیارت از زیارت‌های وِداعیّه را که مستحبّ است در وقت‌وداع خوانده شود، نقل می‌کنیم: (77)
مرحوم محدّث قمی فرموده است: بدان‌که سوز قلب زائر در وقت وداع و شدّت‌تلخی کامش در مقام فرقت و مهاجرت از آن روضه مقدّسه، به اندازه شوق و انبساطو فرح و نشاط او است در اوّل ورود، و درجات آن مختلف است به حسب درجات‌معرفت و محبّت که به آن ذوات مقدّسه و ارواح طیّبه دارد، اگر صادق است در آن‌دعوی. و پست‌ترین مرتبه آن، این است که به راستی وجود مقدّس امام‌علیه السلام نزد اومحبوبتر باشد از اهل و مال و اولاد و آنچه که به آن‌ها دل بسته و علاقه پیدا کرده.
پس اگر در وقت وداع حالش چنان است که می‌خواهد از عزیزترین خلق ومحبوبترین ایشان مفارقت کند و از او جدا شود، پس ناچار دلش سوزان و اشکش‌ریزان و پایش لرزان خواهد بود. پس خدای را بر این نعمت عظمی شکر کندو اگر نه، در دعویِ خویش کاذب و رجایش خائب است. (78)
ً

زیارت وداع پس از زیارت »امین اللّه«

مؤلّف گوید: در کتاب »الإقبال« مرحوم سیّد بن طاووس و »الصحیفة الصادقیة« ونیز در دو کتاب خطّی دیدم که زیارتی از امام صادق‌علیه السلام به عنوان وداع، پس از زیارت»امین اللّه« نقل شده است:
جابر می‌گوید: روایت حضرت امام باقرعلیه السلام درباره زیارت »امین اللّه« را خدمت‌حضرت امام جعفر صادق‌علیه السلام عرض کردم. امام صادق‌علیه السلام فرمودند:
هر گاه خواستی یکی از ائمّه‌علیهم السلام را وداع نمایی، این دعا را)پس از زیارت امین‌اللّه(اضافه کن:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْإِمامُ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ، أَسْتَوْدِعُکَ اللّهَ‌سلام بر تو ای امام و رحمت خداوند و برکات او بر تو باد، تو را به خدا می‌سپارم،وَعَلَیْکَ السَّلامُ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ. امَنَّا بِالرَّسُولِ وَبِما جِئْتُمْو بر تو درود می‌فرستم، و رحمت خدا و برکات او بر تو باد. ایمان آورده‌ایم به پیامبر، و به آنچه از احکام و دستورات آورده‌اید،بِهِ، وَدَعَوْتُمْ إِلَیْهِ. أَللّهُمَّ لاتَجْعَلْهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتیو بر آن رهنمون گشته‌اید. خداوندا؛ این زیارت را آخرین زیارت از زیارت منوَلِیّکَ. أَللّهُمَّ لاتَحْرِمْنی ثَوابَ مَزارِهِ الَّذی أَوْجَبْتَ لَهُ، وَیَسِّرْولیّت را قرار نده. خداوندا؛ مرا محروم مکن از ثواب زیارتی که آن را واجب گردانیده‌ای، و لَنَا الْعَوْدَ إِلَیْهِ إِنْ شآءَ اللّهُ تَعالی.(79)
برگشت به سوی حضرتش را بر ما آسان فرما ان شاء اللّه تعالی.
1. هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 409.
2. الإقبال: 787، الصحیفة الصادقیّة: 290، کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 15.

زیارت دوّم وداع

هر گاه ارادهِ بازگشت و وداع نمودی، بگو:
اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا أَهْلَ بَیْتِ النُّبُوَّةِ، سَلامَ مُوَدِّعٍ، لا سَئِمٍ وَلاسلام بر شما ای اهل بیت پیامبر، سلام شخص وداع‌کننده‌ای که از دیدارت نه خسته گردیده و نه دوست دارد که‌قالٍ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، إِنَّهُ حَمیدٌ مَجیدٌ، سَلامَ وَلِیٍّ غَیْرَدور شود، و رحمت خدا و برکات او بر شما که او ستوده و باشکوه و عظمت است،)سلام بر شما(سلام ارادتمندی که‌راغِبٍ عَنْکُمْ، وَلا مُسْتَبْدِلٍ بِکُمْ، وَلا مُؤْثِرٍ عَلَیْکُمْ، وَلا مُنْحَرِفٍاز شما روی گردان نیست، و کسی را جایگزین شما نمی‌سازد، و دیگری را بر شما ترجیح نمی‌دهد و از راه شما منحرف نمی‌شود،عَنْکُمْ، وَلا زاهِدٍ فی قُرْبِکُمْ، وَإِتْیانِ مَشاهِدِکُمْ. وَالسَّلامُ عَلَیْکُمْ،و بی‌اعتنائی در نزدیک بودن با شما و آمدن به زیارتگاه شما ندارد. و سلام بر شما،وَحَشَرَنِیَ اللَّهُ فی زُمْرَتِکُمْ، وَأَوْرَدَنی حَوْضَکُمْ، وَجَعَلَنی مِنْو خداوند مرا در زمره شما محشور گرداند، و در کنار حوض شما)کوثر(وارد فرماید، و از حزب وحِزْبِکُمْ، وَأَرْضاکُمْ عَنّی، وَمَکَّنَنی فی دَوْلَتِکُمْ، وَأَحْیانی فی‌گروه شما قرار دهد، و قلب نازنین شما را از من راضی و خشنود نماید، و در دولت شما به من قدرت و توانائی دهد، و دررَجْعَتِکُمْ، وَمَلَّکَنی فی أَیَّامِکُمْ، وَشَکَرَ سَعْیی بِکُمْ، وَغَفَرَ ذَنْبی‌رجعت شما زنده گرداند، و در دوران شما بهره‌مند فرماید، و سعی و تلاش مرا به واسطه شما پاداش دهد، و گناهم رابِشَفاعَتِکُمْ، وَأَقالَ عَثْرَتی بِمَحَبَّتِکُمْ، وَأَعْلی کَعْبی بِمُوالاتِکُمْ،به شفاعت شما بیامرزد، و از خطا و لغزشم بخاطر محبّت‌داشتن به شما چشم‌پوشی نماید، و با ولایت شما مرا سرافراز فرماید، ووَشَرَّفَنی بِطاعَتِکُمْ، وَأَعَزَّنی بِهُداکُمْ، وَجَعَلَنی مِمَّنِ انْقَلَبَبا اطاعت و فرمانبرداری از دستورات شما به من شرافت و بزرگی بخشد، و مرا به هدایت و رهبری شما عزیز گرداند، و از کسانی قرار دهدمُفْلِحاً مُنْجِحاً، غانِماً سالِماً، مُعافاً غَنِیّاً، فآئِزاً بِرِضْوانِ اللَّهِکه با کامیابی و رستگاری، بهره‌مند، سلامت و عافیت و توانگری و پیروزمند به رضوان و خشنودی خداوندوَفَضْلِهِ وَکِفایَتِهِ ، بِأَفْضَلِ ما یَنْقَلِبُ بِهِ أَحَدٌ مِنْ زُوَّارِکُمْو فضل و احسانش و سرپرستی او بازمی‌گردند، بهتر از بازگشتی که هر یک از زائرین شماوَمَوالیکُمْ، وَمُحِبّیکُمْ وَشیعَتِکُمْ، وَرَزَقَنِیَ اللَّهُ الْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَارادتمندان شما، دوستان شما و شیعیان شما دارند، و بار دیگر بازگشتن را، و بار دیگرأَبَداً ما أَبْقانی، بِنِیَّةٍ وَایمانٍ وَتَقْوی وَإِخْباتٍ، وَرِزْقٍ واسِعٍتا مادامی که زنده‌ام به طور پیوسته، با نیّت خالص و ایمان و تقوا و فروتنی و روزی فراوانحَلالٍ طَیِّبٍ. أَللَّهُمَّ لاتَجْعَلْهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتِهِمْ وَذِکْرِهِمْحلال پاک روزی من گرداند. خداوندا؛ این سفر را آخرین عهد من از زیارت ایشان و یادشانوَالصَّلاةِ عَلَیْهِمْ،

وَأَوْجِبِ الْمَغْفِرَةَ وَالْخَيْرَ وَالْبَرَكَةَ وَالنَّورَو درود فرستادن بر روح پاکشان قرار مده، و مرا شایسته آمرزش و خیر و برکت و نورو‌الایمانَ وَحُسْنَ الْإِجابَةِ، بِما أَوْجَبْتَ لِأَوْلِيآئِکَ الْعارِفينَو ایمان و اجابت نیکو بفرما، به آن‌گونه که اولیاء و عزیزانت را سزاوار آن ساختی؛ آنان‌که به‌بِحَقِّهِمْ، اَلْمُوجِبينَ طاعَتَهُمْ، وَالرَّاغِبينَ فی زِيارَتِهِمْ، اَلْمُتَقَرِّبينَحقّ این بزرگواران معرفت دارند؛ از دستورات‌شان فرمانبرداری می‌کنند؛ در زیارت آنان اشتیاق دارند، وإِلَيْکَ وَإِلَيْهِمْ. بِأَبی أَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفْسی وَأَهْلی، اِجْعَلُونی فی‌به سوی تو و ایشان تقرّب می‌جویند. پدر و مادرم، جانم و اهل و عیالم فدای شما، مرا موردهَمِّكُمْ، وَصَيِّرُونی فی حِزْبِكُمْ، وَأَدْخِلُونی فی شَفاعَتِكُمْ،توجّه خود قرار دهید، و در حزب و گروه خویش راه دهید، و در شفاعتتان وارد کنید،وَاذْكُرُونی عِنْدَ رَبِّكُمْ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ،و نزد پروردگارتان از من یاد نمائید. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست،وَأَبْلِغْ أَرْواحَهُمْ وَأَجْسادَهُمْ مِنِّی السَّلامَ، وَالسَّلامُ عَلَيْهِو از طرف من به ارواح پاک ایشان و بدن‌های مطهّرشان سلام برسان، و درودوَعَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی سَيِّدِنا مُحَمَّدٍو رحمت و برکات خداوند بر او و بر همه آنان باد، و درود خداوند بر سرور ما)حضرت(محمّد وَالِهِ، وَسَلَّمَ تَسْليماً كَثيراً، وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكيلُ.(80)
و آل او باد، و سلام زیاد از روی تسلیم، و خداوند ما را کافی و خوب وکیلی است.

زیارت سوّم وداع

علّامه مجلسی‌رحمه الله در »بحار الأنوار« فرموده است: هنگامی که خواستی با هر یک ازائمّه‌علیهم السلام وداع کنی، بگو:
سَلامُ اللَّهِ وَتَحِيَّاتُهُ وَرَحْمَتُهُ وَبَرَكاتُهُ عَلى خِيَرَةِ اللَّهِ وَأَصْفِيآئِهِدرود خدا و سلام و رحمت و برکات او بر اختیارشدگان خدا و برگزیدگانوَأَحِبَّآئِهِ وَحُجَجِهِ وَأَوْلِيآئِهِ مُحَمَّدٍ رَسُولِهِ، وَالِهِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَو دوستان و حجّت‌ها و اولیائش)حضرت(محمّد رسول او، و آل او امیر مؤمنانعَلِيٍّ، اَلْحَسَنِ، اَلْحُسَيْنِ، عَلِيٍّ، مُحَمَّدٍ، جَعْفَرٍ، مُوسى، عَلِيٍّ،)حضرت(علی، امام حسن، امام حسین، امام سجّاد، امام باقر، امام صادق، امام کاظم، امام رضا،مُحَمَّدٍ، عَلِيٍّ، حَسَنٍ، اَلْخَلَفِ الصَّالِحِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ جَميعَانِ السَّلامُامام جواد، امام هادی، امام حسن عسکری، و جانشین شایسته‌اش، که بر او و بر همه آنان سلاموَالرَّحْمَةُ. اَلسَّلامُ عَلى خالِصَةِ اللَّهِ مِنْ خَلْقِهِ، وَصَفْوَتِهِ مِنْو رحمت خدا باد. سلام بر بنده خالص و گزیده خدا از میان آفریدگانش، و برگزیده او ازبَرِيَّتِهِ، وَاُمَنآئِهِ عَلى وَحْيِهِ، وَحُجَجِهِ عَلى عِبادِهِ، وَخُزَّانِهِ عَليميان موجوداتش، و امینان او بر وحیش، و حجّت‌های او بر بندگانش، و خزانه‌داران او بر
1. عيون اخبار الرضاعليه السلام: 275/2، المزار الكبير: 535، بحار الأنوار: 133/102.
عِلْمِهِ، وَعَلَيْهِمْ مِنَ اللَّهِ دآئِمُ الصَّلَواتِ، وَزاكِى الْبَرَكاتِ، وَنامِىعلمش، و بر آنان از طرف خداوند درودهای همیشگی و پیوسته، و برکات پاکیزه و فزاینده والتَّحِيَّاتِ. اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ مَوالِىَّ أَئِمَّتى وَقادَتى، وَنِعْمَ الْمَوالىتحیّات بالنده. سلام بر شما)ای(سروران و پیشوایان و زمامداران من، و شما خوب سروروَالْأَئِمَّةُ وَالْقادَةُ أَنْتُمْ، وَالسَّلامُ عَلَيْكُمْ، وَالسَّلامُ لَكُمْ مِنّى قَليلٌ،و پیشوا و زمامدارانی هستید، و سلام بر شما، و سلام من برای شما اندک است،اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ الِ ياسينَ، سَلاماً كَثيراً طَيِّباً مُبارَكاً مُتَتابِعاًسلام بر شما)ای(خاندان پیامبر، سلام فراوان، پاک، مبارک پی در پی،سَرْمَداً، دآئِماً أَبَداً، كَما أَنْتُمْ أَهْلُهُ، مِنّى وَمِنْ والِدَىَّ وَأَهْلىجاوید، پایدار و همیشگی، آن‌گونه که شما سزاوارید، از طرف من، پدر و مادرم، اهل و عیالمووَلَدى، وَإِخْوَتى وَأَخَواتى، وَمِنْ جَميعِ الْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ،و فرزندانم، و برادرانم و خواهرانم، و از طرف همه مردان و زمان مؤمن،اَلْأَحْيآءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْواتِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْزندگان و مردگان آنان، و رحمت خدا و برکات او بر شما. سلام بر شماسَلامَ مُوَدِّعٍ لا سَئِمٍ وَلا قالٍ وَلا مالٍّ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُسلام وداع‌کننده‌ای که از زیارت شما نه خسته شده و نه افسرده گشته و نه ملول گردیده، و رحمت خدا و برکات اوعَلَيْكُمْ أَهْلَ

الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمیدٌ مَجیدٌ، غَيْرِ راغِبٍ عَنْكُمْ، وَلابر شما اهل بیت، که او ستوده و باشکوه است، نه از شما روی‌گردانم، و نه‌مُنْحَرِفٍ عَنْكُمْ، وَلا مُؤْثِرٍ عَلَيْكُمْ، وَلا زاهِدٍ فی قُرْبِكُمْ، وَلامنحرفم، و نه کسی را بر شما ترجیح می‌دهم، و نه بی‌اعتنایی به نزدیک‌بودن با شما، و نه‌أَبْتَغی بِكُمْ بَدَلًا، وَلا عَنْكُمْ حِوَلًا، وَلا أَتَّخِذُ بَيْنَكُمْ سُبُلًا، وَلاکسی را جایگزین شما می‌نمایم، و نه از شما برمی‌گردم، و نه دیگری را در بین شما راه خود قرار می‌دهم، و نه‌أَشْتَری بِكُمْ ثَمَناً. لا جَعَلَهُ اللَّهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيارَتِكُمْ، وَتَعْظيمِ‌شما را به بهایی می‌فروشم. خداوند این دیدار را آخرین زیارت از شما، و بزرگداشت‌ذِكْرِكُمْ، وَتَفْخيمِ أَسْمآئِكُمْ، وَإِتْيانِ مَشاهِدِكُمْ وَاثارِكُمْ، وَالصَّلاةِیاد شما، و گرامی‌داشت نام شما، و آمدن به زیارتگاه شما و دیدن آثار شما، و درود فرستادن،لَكُمْ، وَالتَّسْليمِ عَلَيْكُمْ، بَلْ جَعَلَهُ اللَّهُ مَثابَةً لَنا، وَأَمْناً فی دُنْياناو سلام کردن بر شما قرار ندهد، بلکه آن را پناهگاه ما، و محلّ امن ما در دنیای ماوَاخِرَتِنا، وَذِكْراً وَنُوراً لِمَعادِنا، وَأَماناً وَإيماناً لِمُنْقَلَبِنا وَمَثْواناً.و آخرت ما قرار دهد، و یادآور و روشنی‌بخش برای معاد ما، و باعث امنیّت و ایمان در هر حرکت و سکون ما باشد.وَجَعَلَنِیَ اللَّهُ مِمَّنِ انْقَلَبَ عَنْ زِيارَتِكُمْ وَذِكْرِكُمْ، وَالصَّلاةِ لَكُمْ،و خداوند مرا از کسانی قرار دهد که از زیارت شما و یاد شما، و درود فرستادنوَالتَّسْليمِ عَلَيْكُمْ، مُفْلِحاً مُنْجِحاً، غانِماً سالِماً مُعافاً غَنِيّاً فآئِزاًو سلام کردن بر شما باز می‌گردد در حالی‌که رستگار، کامیاب، بهره‌مند، به سلامت و عافیت، بی‌نیاز و پیروزمندبِرِضْوانِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ، وَفَضْلِهِ وَكِفايَتِهِ، وَنَصْرِهِ وَأَمْنِهِ، وَمَغْفِرَتِهِبه خشنودی خدا و رحمت و فضل و کفایت، و یاری وامنیَّت، و آمرزش‌وَنُورِهِ، وَهُداهُ وَحِفْظِهِ، وَكَلآءَتِهِ وَتَوْفيقِهِ وَعِصْمَتِهِ، وَرَزَقَنِیو نور، و هدایت و حفظ، و نگهداری و توفیق و عصمت او باشد، و مرا بازگشتالْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَ أَبَداً ما أَبْقانی رَبّی إِلَيْكُمْ بِنِيَّةٍ وَإيمانٍ وَتَقْويدوباره و پس از آن بازگشت دیگر را همیشه به سوی شما روزی گرداند تا مادامی‌که پروردگارم مرا باقی داشته است با نیّت)نیکو(و ایمان وتقواوَإِخْباتٍ، وَنُورٍ وَإيقانٍ، وَأَرْزاقٍ مِنْ فَضْلِهِ واسِعَةٍ، طَيِّبَةٍ دارَّةٍ،و فروتنی و نور و یقین، و از فضل گسترده‌اش، روزی‌های پاک سرشارهَنيئَةٍ مَريئَةٍ، سَليمَةٍ مِنْ غَيْرِ كَدٍّ، وَلا مَنٍّ مِنْ أَحَدٍ، وَنِعْمَةٍ سابِغَةٍ،دلنشین، گوارا، بی‌عیب بدون زحمت، و بدون منّت کسی، و با نعمت فراوان‌وَعافِيَةٍ سالِمَةٍ، وَأَوْجَبَ لی مِنَ الْحَياةِ وَالْكَرامَةِ وَالْبَرَكَةِ،و عافیت کامل. و واجب گرداند برای من از حیات و کرامت و برکت،وَالصَّلاحِ وَالْإيمانِ، وَالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضْوانِ، مِثْلَ ما أَوْجَبَو درستی و ایمان، و آمرزش و رضوان، مانند آنچه را واجب گردانیده استلِأَوْلِيآئِهِ وَصالِحی عِبادِهِ مِنْ زُوَّارِهِمْ وَوافِديهِمْ، وَمَواليهِمْبرای اولیائش و بندگان شایسته از زائران، واردشدگان، اردتمندان،وَمُحِبّيهِمْ، وَحِزْبِهِمْ وَشيعَتِهِمْ، اَلْعارِفينَ حَقَّهُمْ، اَلْمُوجِبينَدوستانشان، و حزب و گروه آیشانِ و شیعیان‌شان، آن‌ها که

معرفَت به حقّ آنان دارند،طاعَتَهُمْ، اَلْمُدْمِنينَ ذِكْرَهُمْ، اَلرَّاغِبينَ فى زِيارَتِهِمْ، اَلْمُنْتَظِرينَ‌اطاعت‌شان را واجب مى‌دانند، دائم در ياد آن‌ها مى‌باشند، مشتاق زيارت‌شان هستند،أَيَّامَهُمْ، اَلْمُطيعينَ لَهُمْ، اَلْمُتَقَرِّبينَ بِذلِكَ إِلَيْكَ وَإِلَيْهِمْ. أَللّهُمّدوران ايشان را انتظار مى‌كشند، مطيع و فرمانبردار آنانند، و به اين وسيله به درگاه تو و به سوى آن بزرگواران تقرّب مى‌جويند. خداوندا؛أَنْتَ خَيْرُ مَنْ وَفَدَتْ إِلَيْهِ الرِّجالُ، وَشَدَّتْ إِلَيْهِ الرِّحالُ، وَصَرَفَتْ‌تو بهترين كسى هستى كه اشخاص به سوى او كوچ كنند، و در آستانه‌اش رحل اقامت افكنند، ونَحْوَهُ الْامالُ، وَارْتَجى لِلرَّغآئِبِ وَالْإِفْضالِ. وَأَنْتَ يا سَيِّدىآرزوها را متوجّه او سازند، و براى رسيدن به خواسته‌ها و بخشش‌هاى فراوان به او اميد داشته باشند. و تو اى سرور من؛أَكْرَمُ مَأْتِيٍّ، وَأَكْرَمُ مَزُورٍ، وَقَدْ جَعَلْتَ لِكُلِّ مُلْتَمِسٍ ما عِنْدَكَ‌گرامى‌ترين كسى هستى كه به درگاهش آيند، و گرامى‌ترين زيارت‌شده‌اى، و تو به راستى براى هر كه خواهان عنايت تو و آنچه نزد توجَزآءً، وَلِكُلِّ راغِبٍ إِلَيْكَ هِبَةً، وَلِكُلِّ مَنْ فَزَعَ إِلَيْكَ رَحْمَةً،است جزا و پاداشى، و براى هر كه مشتاق تو است و به تو روى آورده بخششى، و براى هر كس به پناهت آمده رحمتى،وَلِكُلِّ مُتَضَرِّعٍ إِلَيْكَ إِجابَةً، وَلِكُلِّ مُتَوَسِّلٍ إِلَيْكَ عَفْواً، وَقَدْ جِئْتُكَو براى هر كه به سوى تو ناله و زارى مى‌كند اجابتى، و براى هر كه به تو توسّل جسته عفو و رحمتى قرار داده‌اى، و من‌زآئِراً لِقُبُورِ أَحِبَّآئِكَ وَأَوْلِيآئِكَ، وَخِيَرَتِكَ مِنْ عِبادِكَ، وافِداًبراى زيارت قبور پاك اولياء تو و دوستان تو، و برگزيدگانت از ميان بندگانت آمده‌ام، وإِلَيْهِمْ، نازِلًا بِفِنآئِهِمْ، قاصِداً لِحَرَمِهِمْ، راغِباً فى شَفاعَتِهِمْ،به سوى آنان كوچ كرده، و به آستان مبارك ايشان فرود آمده، و آهنگ حرم ايشان را دارم، به شفاعت‌شان مايل و مشتاقم،مُلْتَمِساً ما عِنْدَهُمْ، راجِياً لَهُمْ، مُتَوَسِّلاً إِلَيْكَ بِهِمْ، وَحَقٌّ عَلَيْكَ‌خواهان عنايت‌شان و آنچه نزدشان هست مى‌باشم، اميد به آن‌ها بسته، و به وسيله ايشان به درگاه تو توسّل جسته‌ام، و سزاوار است كه‌أَلّا تُخَيِّبَ سآئِلَهُمْ وَوافِدَهُمْ، وَالنّازِلَ بِفِنآئِهِمْ، وَالْمُنيخَ بِساحَتِهِمْ‌تو گداى ايشان و واردشده بر ايشان، و آن‌كه به آستان آنان فرود آمده، و در صحن و سراى‌شان اقامت گزيده،مِنْ حِزْبِهِمْ وَأَشْياعِهِمْ، وَوَفَدْتُ بِهذَا الْمَقامِ الشَّريفِ، رَجآءَ ماو از حزب و گروه و پيروان آن‌ها است محروم مگردانى، و در اين مقام باشرافت)آمده و(توقّف كرده‌ام به اميد عنايتىعِنْدَكَ لِزُوَّارِهِمْ، وَالْمُطيعينَ لَهُمْ، مِنَ الرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ، وَالْفَضْلِكه به زائران و فرمانبرداران ايشان، از رحمت و آمرزش، و لطف‌وَالْإِنْعام، فَلاتَجْعَلْنى مِنْ أَخْيَبِ وَفْدِكَ وَوَفْدِهِمْ، وَأَكْرِمْنىو بخشش دارى، پس مرا از محروم‌ترين كسانى كه نزد تو و نزد ايشان آمده قرار مده، وبِالْجَنَّةِ، وَمُنَّ عَلَىَّ بِالْمَغْفِرَةِ، وَجَمِّلْنى بِالْعافِيَةِ، وَأَجِرْنى بِالْعِتْقِبهشت را بر من كرامت كن، و با آمرزشت بر من منّت بگذار، و با عافيت مرا زينت ده، و با رهايىمِنَ النَّار، وَأَوْسِعْ عَلَىَّ رِزْقَكَ الْحَلال،

وَفَضْلَکَ الْواسِعَ الْجَزیلَ،از آتش مرا پناه بده، و روزی حَلال، و لطفَ گسترده زیادت را بر من فراخ گردان،وَادْرَأْ عَنّی أَبَداً شَرَّ کُلِّ ذی شَرٍّ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ. بِأبی أَنْتُمْو همواره شرّ و بدی هر صاحب شرّی از جنّ و انس را از من دور گردان. پدروَاُمّی یا سادَتی، أَتَقَرَّبُ بِکُمْ إِلَی اللّٰهِ، وَأَتَوَجَّهُ بِکُمْ إِلَی اللّٰهِ،و مادرم فدای شما ای سروران من؛ به وسیله شما به خدا تقرّب می‌جویم، و به واسطه شما به خدا روی می‌آورم،وَأَطْلُبُ بِکُمْ حاجَتی مِنَ اللّٰهِ، جَعَلَنِیَ اللّٰهُ بِکُمْ وَجیهاً فِی الدُّنْیاو از خدا به برکت شما حاجتم را می‌طلبم، خدا مرا به خاطر شما در دنیاوَالْاخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبینَ. بِأبی أَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفْسی، تَحَنَّنُوا عَلَیَّ،و آخرت آبرومند و از مقرّبان)درگاهتان(قرار دهد. پدر و مادرم و جانم فدای شما؛ بر من دلسوزی و مهربانی کنید،وَارْحَمُونی، وَاجْعَلُونی مِنْ هَمِّکُمْ، وَاذْکُرُونی عِنْدَ رَبِّکُمْ،و رحم کنید، و مرا مورد توجّه خود قرار دهید، و از من نزد پروردگارتان یاد کنید،وَکُونُوا عِصْمَتی، وَصَیِّرُونی مِنْ حِزْبِکُمْ، وَشَرِّفُونی بِشَفاعَتِکُمْ،و پناه من باشید، و مرا از حزب و گروه خود گردانید، و با شفاعت خویش شرافت بخشید،وَمَکِّنُونی فی دَوْلَتِکُمْ، وَاحْشُرُونی فی زُمْرَتِکُمْ، وَأَوْرِدُونیو در دولت و حکومتتان توانا و قدرتمند سازید، و در زمره خودتان محشور فرمائید، وحَوْضَکُمْ، وَأَکْرِمُونی بِرِضاکُمْ، وَأَسْعِدُونی بِطاعَتِکُمْ، وَخَصُّونیدر کنار حوض خویش)کوثر(وارد نمائید، و با رضایت و خشنودی خویش گرامی دارید، و به طاعت خویش یاری کنید، وبِفَضْلِکُمْ، وَاحْفَظُونی مِنْ مَکارِهِ الدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، وَشَرِّ الْإِنْسِبه فضل و احسان خویش اختصاص دهید، و مرا از ناپسندی‌ها و ناخوش‌آیندهای دنیا و آخرت، و)از(شرّ انسوَالْجِنِّ، وَکُلِّ ذی شَرٍّ بِقُدْرَتِکُمْ، فَبِذِمَّةِ اللّٰهِ وَذِمَّتِکُمْ، وَجَلالِو جنّ، و)از(شرّ هر دارنده شرّی به قدرت خویش محفوظ بدارید، پس به ضمان خدا و ضمان شما، و جلال‌اللّٰهِ، وَکِبْرِیاءِ اللّٰهِ، وَمُلْکِ اللّٰهِ، وَسُلْطانِ اللّٰهِ، وَعَظَمَةِ اللّٰهِ، وَعِزِّخدا، و کبریائی خدا، و پادشاهی خدا، و سلطنت خدا، و عظمت خدا، و عزّت‌اللّٰهِ، وَکَلِماتِهِ الْمُبارَکاتِ، أَمْتَنِعُ وَأَحْتَرِسُ وَأَسْتَجیرُ وَأَسْتَغیثُخدا، و کلمات بابرکتش خود را بازمی‌دارم، و حفظ می‌کنم، و پناه می‌برم، و کمک می‌خواهم،وَأَحْتَرِزُ، وَأَهْلی وَوَلَدی وَمالی وَإِخْوانِیَ الْمُؤْمِنینَ أَبَداً فِیو نگه می‌دارم، و اهل و عیال و فرزندانم و آنچه دارم و برادران مؤمنم را برای همیشه درالدُّنْیا وَالْاخِرَةِ، مِنْ کُلِّ سُوءٍ، وَبِکُمْ أَرْجُو النَّجاةَ، وَأَطْلُبُدنیا و آخرت، از هر بدی، و به وسیله شما نجات را امیدوارم، و درستی‌الصَّلاحَ، وَامِلُ النَّجاحَ، وَأَسْتَشْفی مِنْ کُلِّ داءٍ وَسُقْمٍ، وَإِلَیْکُمْو نیکی را خواهانم، و موفّقیّت را آرزو دارم، و شفا از هر درد و مرضی را می‌خواهم، ومَفَرّی مِنْ کُلِّ خَوْفٍ، وَعَلَیْکُمْ مُعَوَّلی عِنْدَ کُلِّ شِدَّةٍ وَرَخآءٍ.گریزگاه من از هر بیم و هراسی به سوی شماست، و تکیه‌گاه من در هر سختی و سستی بر شما است.أَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَعَلی ال مُحَمَّدٍ، کَما أَنْتَ وَهُمْ أَهْلُهُ،خداوندا؛ بر محمّد و بر

آل محمّد درود فرست، آن‌گونه که تو و ایشان شایسته آن هستید،وَأَدْخِلْنی فی کُلِّ خَیْرٍ دَعَوْا إِلَیْهِ، وَدَلُّوا عَلَیْهِ، وَأَمَرُوا بِهِ،و مرا در هر خیری که به سوی آن دعوت کردند، و بر آن راهنمایی نمودند، و به آن دستور دادند،وَرَضُوا بِهِ، قَوْلًا وَفِعْلًا، وَنَجِّنی بِهِمْ مِنْ کُلِّ مَکْرُوهٍ، وَأَخْرِجْنیو از آن خشنودند، از نظر گفتار و رفتار وارد کن، و به وسیله آنان مرا از هر ناخوش‌آیندی رهایی بخش، ومِنْ کُلِّ سُوءٍ، وَاعْصِمْنی مِنْ کُلِّ ما نَهَوْا عَنْهُ وَأَنْکَرُوهُ،از هر بدی خارج کن، و مرا از آنچه نهی کرده‌اند و مورد پسندشان نیست،وَخَوَّفُوا مِنْهُ وَحَذَّرُوهُ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَفَرَجَنا بِهِمْ، وَأَهْلِکْو از آن ترسانیده و برحذر داشته‌اند مصون بدار و حفظ کن، و در فرج ایشان و فرج ما به وسیله ایشان شتاب کن، وعَدُوَّهُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ، وَبَلِّغْ أَرْواحَهُمْ وَأَجْسادَهُمْ أَبَدادشمنان‌شان را از انسان‌ها و از جنّ نابود گردان، و به جسم و جان پاک و مقدّس ایشان همواره‌مِنِّی السَّلامُ، وَارْدُدْ عَلَیْنا مِنْهُمُ السَّلامُ، وَالسَّلامُ عَلَیْهِمْاز طرف من سلام برسان، و سلام ایشان را به ما بازگردان، و سلام وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.(81)
و رحمت و برکات خداوند بر همه آنان باد.

این زیارت را نیز علاّمه مجلسی‌رحمه الله در »بحار الأنوار« برای وداع با ائمّه صلوات اللّه‌علیهم نقل نموده است:
اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا سادَةَ الْمُؤْمِنینَ، وَأَئِمَّةَ الْمُتَّقینَ، وَأَعْلامَ‌سلام بر شما ای سروران اهل ایمان، و پیشوایان اهل تقوا، و نشانه‌ها برای‌الْمُهْتَدینَ، وَوَرَثَةَ النَّبِیّینَ، وَسُلالَةَ الْمُرْسَلینَ، وَقُدْوَةَ الصَّالِحینَ،راه‌یافتگان، و وارثان پیامبران، و فرزندان رسولان، و مقتدای صالحان،
1. بحار الأنوار: 157/102.
وَحُجَجَ اللّهِ عَلَی الْعالَمینَ، قَدْ انَ لَکُمْ مِنّی الْوِداعُ، وَحانَو حجّت‌های الهی بر جهانیان، اینک هنگام وداع من با شما والتَّعْجیلُ لَهُ وَالْإِسْراعُ، لا مِنْ سَئِمٍ لَکُمْ، وَلا مَلَلٍ لِلْمَقامِ عِنْدَکُمْ،شتاب و سرعت برای آن فرارسیده، البته نه بخاطر اینکه از دیدار شما خسته شده و از ماندن نزد شما افسرده و ملول گشته باشم،لکِنْ لِأَسْبابٍ مانِعَةٌ، وَمُلِمَّاتٍ عَنِ الْإِقامَةِ دافِعَةٌ، یَتَّضِحُ لَهابلکه بخاطر جهاتی که مانعند و حوادثی که مرا از ماندن بازمی‌دارد،الْإِعْتِذارُ، وَیَتَعَذَّرُ مَعَهَا اللَّبْثُ وَالْقَرارُ. فَأَسْتَوْدِعُکُمُ اللّهَ،عذرآوردن آن را آشکار می‌کند، و توقّف و درنگ را برای من ناممکن و دشوار می‌سازد، لذا شما را به خدا سپرده،وَأَسْأَلُهُ بِکُمْ رِضاهُ، وِداعَ عازِمٍ عَلَی الْعَوْدِ إِلَیْکُمْ، مُتَأَسِّفٍو به واسطه شما رضایت او را مسألت می‌نمایم،)وداع می‌کنم(وداعی کسی که تصمیم به بازگشت به سوی شما را دارد، ولِتَعَذُّرِ الْمَقامِ لَدَیْکُمْ، وَکَیْفَ لایَتَأَسَّفُ عَلی فِراقِ مَشاهِدِکُمُبه خاطر ناممکن بودن ماندن نزد شما اندوهگین است و چگونه تأسّف نخورد و اندوهگین نباشد بر جدائی از جایگاه‌الشَّریفَةِ الْمُعَظَّمَةِ، وَبُقاعِ قُبُورِکُمُ الْمُبارَکَةِ الْمُکَرَّمَةِ، وَفیهاشریف و باعظمت حضور نورانی شما و بارگاه مبارک و گرامی و ارزشمند شما، در حالی‌که در آن‌یُسْتَجابُ الدُّعآءُ، وَیُصْرَفُ السُّوءُ وَالْبَلاءُ، وَیُمْحِی الشَّقآءُ،دعا مستجاب و بد و بلا دور می‌گردد، و سختی و بدبختی از بین می‌رود،وَیَشْفِی الدَّآءُ، وَبِکُمْ یُؤْمَنُ الْعَذابُ، وَتُهَوَّنُ الصِّعابُ، وَیُنْجَحُو دردها درمان می‌شود، و به واسطه شما از عذاب ایمنی می‌یابند، و دشواری‌ها آسان، والطِّلابُ، وَیُرْجَحُ الثَّوابُ، وَبِکُمْ تَتِمُّ النِّعْمَةُ، وَتَعُمُّ الرَّحْمَةُ،جویندگان کامیاب می‌شوند، و به ثواب و پاداش بیشتر الهی می‌رسند، و به سبب شما نعمت تمام، رحمت فراگیر،وَتَنْدَفِعُ النِّقْمَةُ، وَتَنْکَشِفُ الْغُمَّةُ، وَتُقْبَلُ التَّوْبَةُ، وَغُفِرَ الْحَوْبَةُ،عقوبت و بلا دور، غم و غصّه برطرف، توبه پذیرفته، گناه آمرزیده،وَتَزْکُو الْأَعْمالُ، وَتَنالُ الْامالُ، وَیَتَحَقَّقُ الرَّجآءُ، وَتَبْلُغُ السَّرَّآءُ،اعمال پاکیزه، آرزوها برآورده گردد، امید تحقّق یافته و به شادمانی رسد،وَتُدْفَعُ الضَّرَّآءُ، وَتُهْدَی الْارآءُ، وَتَرْشُدُ الْأَهْواآءُ، وَتَحْصُلُو ضرر و زیان دفع، آراء

هدایت و خواستەها رشد پیدا کند، والسِّیادَةُ، وَتَکْمِلُ السَّعادَةُ، وَیَقْبَلُ الْإیمانُ، وَیَدْرُکُ الْأَمانُ،سروری حاصل، سعادت کامل، ایمان قبول و آرامش و اطمینان یابد ووَتَدْخُلُ الْجِنانُ، وَعَنْکُمْ یُسْأَلُ الْإِنْسُ وَالْجانُّ. فَوا أَسَفا لِمُفارِقَةِداخل بهشت شود، و در مورد شما و ولایت شما است که از هر انسان و جنّی سئوال شوند. چه قدر اندوه و تأسّف می‌خورم بخاطر جدائی‌جَنابِکُمْ، وَوا شَوْقاهُ إِلی تَقْبیلِ أَعْتابِکُمْ، وَالْوُلُوجِ بِإِذْنِکُمْاز آستان شما، و چه قدر شوق و اشتیاق دارم به بوسیدن درگاه شما، و وارد شدن به‌لِأَبْوابِکُمْ، وَتَعْفیرِ الْخَدِّ عَلی أَریجِ تُرابِکُمْ، وَاللَّیاذِ بِعَرَصاتِکُمْ،بارگاهتان با اجازه شما، و مالیدن صورت را بر خاک خوشبوی شما، و پناه‌آوردن به صحن و سراوَمَحالِّ أَبْدانِکُمْ وَأَشْخاصِکُمْ، اَلْمَحْفُوفَةِ بِالْمَلآئِکَةِ الْکِرامِ،و محلّ فرود آمدن جسم پاک و پیکر شریف شما، که فرشتگان بزرگوار اطراف آن گرد آمده،وَالْمَنْحُوفَةِ مِنَ اللَّهِ بِالرَّحْمَةِ وَالسَّلامِ، وَدَدْتُ أَنْ کُنْتُ لَهاو رحمت و سلام خداوند گرداگرد آن را فراگرفته است، دوست داشتم که دربان این آستان بودم،سادِناً، وَفی جَوارِها قاطِناً، لایَزْعَجُنی عَنْهَا الرَّحیلُ، وَلایَفُوتُنیو در جوار آن ساکن می‌شدم، بانگ رحیل و کوچ کردن مرا از آن دور نمی‌گرداند و با آن خوابگاه از دستمبِهَا الْمُقیلُ، لِیَکْثُرَ بِها إِلْمامی، وَاسْتِلامی لَها وَسَلامی. فَأَسْأَلُنمی‌رفت، تا دیدار من زیادتر و و استلام سنگهای حرمش که برایم بهتر از حجرالأسود است بیشتر و سلام و درودم فراوانتر می‌گردید، اکنون ازاللَّهَ الَّذی هَدانی لِمَعْرِفَتِکُمْ، وَأَکْرَمَنی بِمَحَبَّتِکُمْ، وَتَعَبَّدَنیخداوندی که مرا به معرفت شما هدایت کرد و با دوستی شما گرامی داشت و به ولایت شما پایبندبِوِلایَتِکُمْ، وَنَدَبَنی إِلی زِیارَتِکُمْ، اَلْعَوْدَ ما أَبْقانی إِلی حَضْرَتِکُمْ،نمود و به زیارت شما فراخواند،)می‌خواهم(تا مادامی که زنده‌ام به حضور شما بازگرداند،وَالْبِشارَةَ إِذا تَوَفَّانی بِمُرافَقَتِکُمْ، وَالْحَشْرَ فی زُمْرَتِکُمْ، وَالدُّخُولَو چون جانم را گرفت به همراهی با شما و محشور شدن در زمره شما، و داخل شدنفی شَفاعَتِکُمْ. فَیا لَیْتَ شِعْری یا سادَتی کَیْفَ حالی فی رَحْلَتی،در شفاعت شما مژده‌ام دهد. اکنون که در حال رفتن و کوچ کردنم کاش می‌دانستم حالم چگونه است؟أَمَغْفُورَةٌ ذُنُوبی، وَمَسْتُورَةٌ عُیُوبی، وَمَقْضِیَّةٌ حاجَتی، وَمُنْجَحَةٌآیا گناهانم آمرزیده شده؟ عیوبم پرده‌پوشی شده؟ حاجتم برآورده و خواسته‌ام رواطَلِبَتی، فَذاکَ الَّذی أَمَّلْتُهُ، وَفی کَرَمِکُمْ تَوَسَّمْتُهُ، فَما أَسْعَدَنیگردیده است؟ که این آرزوی من است، و درباره کرم و بزرگواری شما چنین گمانی دارم، پس چه سعادتمندم‌بِکُمْ، وَأَعْظَمَ فَوْزی بِحُبِّکُمْ، أَمْ راحِلٌ بِوِزْری، مُثْقِلٌ بِهِ ظَهْری،به وسیله شما، و چه کامیاب و پیروزم با داشتن دوستی و محبّت شما، یا اینکه با بار گرانی از گناه که پشتم را سنگین کرده،مَحْجُوباً دُعآئی، خآئِباً رَجآئی. فَیاشَقْوَتاهُ إِنْ کانَتْ هذِهِ حالی،بدون اینکه دعایم مستجاب شده باشد و به امیدم رسیده باشم بازمی‌گردم، که

اگر حالم چنین است وای بر من و بدبختی منوَیا خَیْبَةُ امالی، یَأبی ذلِکَ بِرَّکُمْ وَإِحْسانَکُمْ، وَجَمیلَ وَعْدِکُمْو وای بر آرزوهای برآورده‌نشده‌ام، ولی لطف و احسان شما و نویدها و ضمانت‌هائی که‌لِزآئِرِکُمْ وَضَمانِکُمْ، وَتَأبی مَکارِمَ أَخْلاقِکُمْ، وَطَهارَةَ شِیَمِکُمْنسبت به زائرانتان نموده‌اید چنین چیزی را نمی‌پذیرد، و اخلاق کریمانه و خلق و خوی پاکیزه و سیره محبّت‌آمیز شماوَأَعْراقِکُمْ، وَکَرَمِکُمْ عَلی رَبِّکُمْ، وَعِنایَتِکُمْ بِزآئِرِکُمْ وَمُحِبِّکُمْ،از چنین رفتاری به دور است، و کرامت شما نزد پروردگار و عنایتی که به زائر و دوستدار خود داریدأَنْ یُرَدَّ سُؤالُهُ، أَوْ یُخَیَّبَ لَدَیْهِ امالُهُ، وَیَأبَی اللَّهُ إِلّا تَصْدیقَباعث می‌شود که درخواست او رد نشود یا محروم نسبت به آرزوهایش نگردد، و خداوند نمی‌پسندد مگر آنکه‌وَعْدِکُمْ، وَتَحْقیقَ الرَّجآءِ بِقَصْدِکُمْ، إِسْعافاً وَإِکْراماً لِقاصِدِکُمْ،وعده شما را به آنکه قصد و آهنگ شما نموده راست گرداند و امیدش را برآورد، بخاطر گرامی‌داشتن و روی‌آوردن به آنکه به شما روی آورده،وَإِتْحافاً بِالْخَیْراتِ لِزآئِرِکُمْ، وَکَذلِکَ الظَّنُّ بِکُمْ، وَالْمَرْجُوُّ مِنْو هدیه دادن خیرات به زائرتان، و گمان ما به شما چنین است و امیدی که از فضل وفَضْلِهِ لِشیعَتِکُمْ. وَأُشْهِدُ اللَّهَ وَأَعْهَدُ عَلَیْهِ، وَأُشْهِدُکُمْ أَنّی عَلیاحسان شما نسبت به شیعیانتان می‌رود اینگونه است. و خدا را گواه می‌گیرم و بر آن با خدا پیمان می‌بندم، و)نیز(شما را گواه‌ما عاهَدْتُهُ عَلَیْهِ مِنَ الْإِقْرارِ بِوِلایَتِکُمْ، وَالْإِعْتِقادِ لِفَرْضِمی‌گیرم که من بر آن عهدی که با شما بسته‌ام در مورد »اقرار به ولایت شما، و معتقد بودن به وجوبطاعَتِکُمْ، وَالْإِعْتِرافِ بِفَضْلِکُمْ، وَالْقِیامِ بِنَصْرِکُمْ، وَالتَّقَرُّبِ إِلَیاطاعت شما، و اعتراف به فضل و برتری شما و یاری کردن شما و به خدا تقرّب جستن به‌اللَّهِ بِحُبِّکُمْ، وَالطَّاعَةِ لَهُ بِالْکَوْنِ مَعَکُمْ، وَهذِهِ یَدی عَلی ما أَمَرَدوستی شما، و اطاعت فرمان او با بودن با شما« هستم. و این تعهّد من است نسبت به آنچه‌اللَّهُ بِهِ مِنَ الْوَفآءِ بِعَهْدِکُمْ، وَالْبَیْعَةِ الْواجِبَةِ لَکُمْ، لا أَبْغی بِذلِکَخداوند فرمان داده است از وفا نمودن به عهد و پیمان با شما و بیعتی که واجب است برای شما، با وجود آن چیزی که‌بَدَلًا، وَلا أُریدَ عَنْهُ تَحْویلًا. وَأَشْهَدُ أَنَّ ذلِکَ مِنَ اللَّهِ أَمْرٌ عازِمٌبدَل و جایگزین آن نمی‌جویم و هرگز نمی‌خواهم از آن دگرگون گردم. و گواهی می‌دهم که آن از طرف خداوند امری است تصمیم گرفته‌شده‌وَحَتْمٌ عَلَی الْأُمَّةِ لازِمٌ، لا حُجَّةَ لِمَنْ جَهِلَهُ، وَلا عُذْرَ لِمَنْو حتمی و بر امّت لازم گشته است، کسی که نسبت به آن جاهل باشد حجّتی ندارد، و کسی که نسبت به آن‌أَهْمَلَهُ، أَدینُ اللَّهَ بِذلِکَ فِی السِّرِّ وَالْإِعْلانِ، وَالذِّکْرِ وَالنِّسْیانِ،سستی و بی‌پروائی نماید عذری نخواهد داشت، من به آن در پنهان و آشکار و در حال توجّه و فراموشی،وَفِی الْمَماتِ وَالْمَحْیا وَالْآخِرَةِ وَالْأُولی، وَعَلی بُعْدِ الدَّارِ،و مرگ و زندگی و در دنیا و آخرت، و دوری از منزلگاه‌وَقُرْبِ الْمَزارِ. أَللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآل مُحَمَّدٍ، وَثَبِّتْنیو نزدیکی زیارتگاه معتقدم. خداوندا؛ بر محمّد و

آل مَحمّدَ درود َفرست و مراعَلی ذلِکَ حَتَّی أَلْقاکَ، وَوَفِّقْنی لِطاعَتِکَ وَرِضاکَ، وَانْفَعْنی بِمابر این امر تا هنگام دیدارت ثابت بدار، و برای فرمانبرداری و جلب رضایت و خشنودی‌ات موفّق فرما، و به آنچه‌عَلَّمْتَنی، وَزِدْنی مِنَ الْخَیْرِ ما أَلْهَمْتَنی، وَلاتُزِغْ قَلْبی بَعْدَ إِذْمرا آموخته‌ای بهره‌مند ساز، و به آنچه از خیر و خوبی الهام نموده‌ای بیفزا، و قلبم را پس از آنکه‌هَدَیْتَنی، فَلَکَ الْحَمْدُ عَلی ما أَوْلَیْتَنی. فَأَسْأَلُکَ یا مَنْ لاتُحْصی‌هدایت نموده‌ای منحرف مگردان، تو سزاوار سپاس و ستایشی بر آنچه عنایت فرموده‌ای. از تو می‌خواهم ای آنکه‌نِعَمُهُ، وَلایُوازی کَرَمُهُ، أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،نعمت‌هایش بی‌شمار، و کرمش نامتناهی است، که بر محمّد و آل محمّد درود فرستی،وَلاتَجْعَلْهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنّی لِزِیارَةِ أَوْلِیآئِکَ، وَالْإِلْمامِ بِمَشاهِدِو این دیدار را آخرین دیدار من برای زیارت اولیائت و عتبه‌بوسی بارگاه‌حُجَجِکَ وَأَصْفِیآئِکَ، وَأَلْهِمْنی بِها شُکْرَ الائِکَ، وَالْإِلْحاحَ‌حجّت‌ها و برگزیدگانت قرار ندهی، و به برکت این زیارت شکر الطاف و عنایاتت و اصرار ورزیدن‌بِمَسْأَلَتِکَ وَدُعآئِکَ، وَاسْتَجِبْ لی ما دَعَوْتُکَ، وَأَعْطِنی بِفَضْلِکَ‌در دعا و درخواست گدائی از خودت را به من الهام فرما، و آنچه دعا کردم برایم مستجاب نما، و به فضل و احسانت‌کُلَّ ما سَأَلْتُکَ، وَاغْفِرْ لی مَغْفِرَةً وازِعَةً، وَارْحَمْنی بِجُودِکَ‌آنچه درخواست نموده عطا کن، و مرا بیامرز آمرزشی که بازدارنده از گناه باشد، و به جود و کرمت به من رحم کن‌رَحْمَةً واسِعَةً یُؤْمِنُنی بِها مِنْ سَخَطِکَ وَالنَّارِ، وَتُسْکِنُنی‌رحمتی که گسترده و فراگیر باشد و با آن مرا از خشم و غضبت و آتش دوزخت ایمن داری، و به‌بِفَضْلِکَ بِها دارَ الْقَرارِ مَعَ الْأَئِمَّةِ الْأَطْهارِ، وَشیعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ‌لطف خویش در سرای جاودانی در جوار ائمّه طاهرین و شیعیان اهل بیت‌الْأَبْرارِ. وَاجْعَلْنی مِمَّنْ یَسَّرْتَ حِسابَهُ، وَأَحْسَنْتَ إِلَیْکَ مَابَهُ،نیکوکار پیامبر ساکن گردانی. و مرا قرار بده از کسانی که حسابش را آسان می‌گیری، و بازگشتش را به سوی خودت نیکو می‌گردانی‌وَمَحَوْتَ سَیِّئاتِهِ، وَضاعَفْتَ حَسَناتِهِ، وَحَشَرْتَهُ فی زُمْرَةِ مُحَمَّدٍو گناهانش را نابود و خوبی‌هایش را دوچندان می‌نمائی و در زمره محمّدوَآلِ مُحَمَّدِنِ الطَّاهِرینَ، صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ أَجْمَعینَ، وَاغْفِرْو آل پاک او - که درود تو بر همه آنان باد - محشور می‌فرمائی، و بیامرز لِوالِدَیَّ وَلِلْمُؤْمِنینَ بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ. (82)

پدر و مادرم و همه مؤمنان را به رحمت بی‌کرانت ای مهربانترین مهربانان.

زیارت پنجم وداع

علّامه مجلسی‌رحمه الله در »بحار الأنوار« فرموده است: در زیارت وداع بگو آنچه‌روایت شده از امام صادق‌علیه السلام که در وداع با پیامبر اکرم‌صلی الله علیه وآله وسلم فرمود، یعنی بگو:
لا جَعَلَهُ اللَّهُ اخِرَ تَسْلیمی عَلَیْکَ.
خداوند این سلام را آخرین سلام من بر شما قرار ندهد.
و اگر خواستی بگو: اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. سلام بر تو ای ولیّ خدا، و رحمت خداوند و برکات او بر تو باد.أَللَّهُمَّ لاتَجْعَلْهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتِی ابْنَ نَبِیِّکَ، وَحُجَّتَکَ عَلیخداوندا؛ این زیارت را آخرین دیدار من و آخرین زیارت من از پسر پیامبرت، و حجّتت برخَلْقِکَ، وَاجْمَعْنی وَإِیَّاهُ فی جَنَّتِکَ، وَاحْشُرْنی مَعَهُ وَفی حِزْبِهِ،آفریدگانت قرار مده، و مرا با او در بهشت قرین گردان، و با او و در حزب و گروه او محشور فرما،مَعَ الشُّهَدآءِ وَالصَّالِحینَ، وَحَسُنَ اُولئِکَ رَفیقاً، وَأَسْتَوْدِعُکَبا شهیدان و اشخاص صالح و شایسته، و آنان خوب همراهان و همدمانی هستند، و شما رااللَّهَ وَأَسْتَرْعیکَ، وَأَقْرَأُ عَلَیْکَ السَّلامَ، امَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِبه خدا می‌سپارم، و می‌خواهم که مرا مراقبت و نگهداری کنی، و بر شما سلام و درود می‌فرستم، به خدا و رسول وَبِما جِئْتَ بِهِ، وَدَلَلْتَ عَلَیْهِ، فَاکْتُبْنا مَعَ الشَّاهِدینَ.(83)
و آنچه آورده‌ای، و مرا بر آن راهنمائی فرموده‌ای ایمان آورده‌ایم، پس نام ما را با گواهان بنویس.
کلام مرحوم علّامه مجلسی ظهور در اختصاص این زیارت به وداع با حضرت امام‌رضاعلیه السلام ندارد.

زیارت ششم وداع

در کتاب »المزار الکبیر« روایت کرده است: هنگامی که خواستی وداع کنی، بگو:
سَلامٌ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، أَنْتَ لَنا جُنَّةٌ مِنَسلام بر تو ای مولای من، و رحمت خدا و برکات او بر تو باد، تو برای ما سپری ازالْعَذابِ، وَهذا أَوانُ انْصِرافی عَنْکَ، غَیْرَ راغِبٍ عَنْکَ، وَلاعذاب هستی، و اکنون زمان بازگشت من فرارسیده، در حالی‌که از شما روی برنگردانده، و کسی رامُسْتَبْدِلٍ بِکَ، وَلا مُؤْثِرٍ عَلَیْکَ، وَلا زاهِدٍ فی قُرْبِکَ، وَقَدْ جُدْتُجایگزین شما نساخته، و دیگری را بر شما ترجیح نداده‌ام، و در نزدیک‌بودن با شما بی‌اعتنا نیستم، و به تحقیق‌بِنَفْسی لِلْحَدَثانِ، وَتَرَکْتُ الْأَهْلَ وَالْأَوْلادَ وَالْأَوْطانَ، فَکُنْ لی‌جان خود را در برابر حوادث روزگار قرار دادم، و اهل و عیال و اولاد و سرزمین خود را رها کرده‌ام، پس‌شافِعاً یَوْمَ حاجَتی وَفَقْری، یَوْمَ لایُغْنی عَنّی والِدی وَلا وَلَدی.شفیع من باش روز نیازمندی و تهیدستی‌ام، روزی که نه پدرم و نه فرزندم مرا بی‌نیاز می‌کند.أَسْأَلُ اللَّهَ الَّذی قَدَّرَ رَحیلی إِلَیْکَ أَنْ یُنَفِّسَ بِکُمْ کُرْبَتی، وَأَسْأَلُاز خداوندی که کوچ‌کردنم را به سوی شما مقدّر فرمود می‌خواهم که به وسیله شما اندوهم را برطرف کند، واللَّهَ الَّذی قَدَّرَ عَلَیَّ فِراقَ مَکانِکَ أَنْ لایَجْعَلَهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنْاز خداوندی که دوری از مکان تو را بر من مقدّر فرمود می‌خواهم که این زیارت را آخرین دیدار و آخرین‌رُجُوعی إِلَیْکَ، وَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذی أَبْکی عَلَیْکَ عَیْنی أَنْ یَجْعَلَهُرجوع من به سوی شما قرار ندهد، و از خداوندی که چشم مرا بر شما گریان نمود می‌خواهم که آن رالی سَنَداً وَذُخْراً، وَأَسْأَلُ اللَّهُ الَّذی أَرانی مَکانَکَ، وَهَدانیبرای من پشتوانه و ذخیره قرار دهد، و از خداوندی که مکان و جایگاه شما را به من نشان داد، وِلِلتَّسْلیمِ عَلَیْکَ، وَزِیارَتی إِیَّاکَ أَنْ یُورِدَنی حَوْضَکُمْ، وَیَرْزُقَنیبرای سلام کردن بر شما، و زیارتتان هدایت کرد می‌خواهم که مرا در کنار حوض شما وارد کند، ومُرافَقَتَکُمْ فِی الْجِنانِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صَفْوَةَ اللَّهِ، اَلسَّلامُهمراه‌بودن با شما را در بهشت روزی‌ام گرداند. سلام بر تو ای برگزیده خداوند، سلامعَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمیرَالْمُؤْمِنینَ، وَوَصِیّبر تو ای رسول خدا، سلام بر تو ای امیر و فرمانروای مؤمنان، و وصیّ و جانشینرَسُولِ رَبِّ الْعالَمینَ، وَقآئِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلینَ، اَلسَّلامُ عَلَیرسول پروردگار جهانیان، و پیشوای روسفیدان، سلام برالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِّدَیْ شَبابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، اَلسَّلامُ عَلَی الْأَئِمَّةِحسن و حسین دو سرور جوانان اهل بهشت، سلام بر امامان- و بقیّه امامان را نام می‌بری)علیهم السّلام(- وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. و رحمت خدا و برکات او)بر آنان باد(.اَلسَّلامُ عَلی

مَلآئِکَةِ اللّهِ الْمُقیمینَ الْمُسَبِّحینَ، اَلّذینَ هُمْ بِأمْرِسلام بر فرشتگان خداوند که در این مکان اقامت گزیده و تسبیح‌گویانند، آنان‌که به دستورَبِّهِمْ یَعْمَلُونَ، اَلسَّلامُ عَلَیْنا وَعَلی عِبادِ اللَّهِ الصَّالِحینَ. أَللّهُمّپروردگارشان عمل می‌کنند، سلام بر ما و بر بندگان شایسته خداوند. خداوندا؛لاتَجْعَلْهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتی إِیَّاهُ، فَإِنْ جَعَلْتَهُ فَاحْشُرْنی مَعَهُاین زیارت را آخرین دیدار من و آخرین زیارت من او را قرار نده، و اگر قرار دادی مرا با اووَمَعَ ابآئِهِ الْماضینَ، وَإِنْ أَبْقَیْتَنی یا رَبِّ فَارْزُقْنی زِیارَتَهُ أَبَداًو همراه پدران گذشته‌اش محشور فرما، و اگر عمری دادی و باقی گذاشتی مرا ای پروردگار من؛ پس همواره تا مادامی که ما أَبْقَیْتَنی، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.
مرا باقی داشته‌ای زیارت او را روزیم گردان، که تو بر هر چیز توانا هستی.
و می‌گویی: أَسْتَوْدِعُکَ اللَّهَ وَأَسْتَرْعیکَ، وَأَقْرَأُ عَلَیْکَ السَّلامَ، امَنَّا تو را به خدا می‌سپارم و از تو نگهبانی می‌طلبم، و بر تو سلام بازگشت می‌کنم،باللّهِ وَبِما دَعَوْتَ إِلَیْهِ. أَللّهُمَّ اکْتُبْنا مَعَ الشَّاهِدینَ. أَللّهُمَّ ارْزُقْنیبه خدا و آنچه به سوی آن دعوت کردی ایمان آوردیم. خداوندا؛ ما را با گواهان بنویس. خداوندا؛مَوَدَّتَهُمْ أَبَداً ما أَبْقَیْتَنی، اَلسَّلامُ عَلی مَلآئِکَةِ اللَّهِ وَزُوَّارِ ابْنِمودّت و دوستی ایشان را همیشه تا مادامی که مرا باقی داشته‌ای روزیم گردان، سلام بر فرشتگان خداوند و زائران)محترم(پسررَسُولِ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ مِنّی أَبَداً ما بَقیتُ دآئِماً وَإِذا فَنَیْتُ،رسول خدا، سلام من بر تو همواره تا مادامی که باقی هستم و زمانی که از دنیا رفتم، اَلسَّلامُ عَلَیْنا وَعَلی عِبادِ اللَّهِ الصَّالِحینَ.
سلام بر ما و بر بندگان صالح و نیکوکار خداوند.
و چون از بارگاهش بیرون آمدی، تا هنگامی که از چشمت پنهان نگشته استرویت را از آن برمگردان.(84) این وداع را بعضی از بزرگان در باب زیارت‌های حضرت‌امام رضاعلیه السلام آورده‌اند ولی ظاهراً مخصوص وداع با آن حضرت نیست.

زیارت هفتم وداع

مرحوم کفعمی فرموده است: در وداع با آن بزرگواران بگو:
اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ أَئِمَّةَ الْهُدی، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. أَسْتَوْدِعُکُمُسلام بر شما پیشوایان هدایت، و رحمت خدا و برکات او بر شما باد، شما را به خدا می‌سپارم،اللَّهَ، وَأَقْرَأُ عَلَیْکُمُ السَّلامَ، امَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَبِما جِئْتُمْ بِهِ،و بر شما درود می‌فرستم، ایمان آورده‌ایم به خدا و به پیامبر و به آنچه از احکام و دستورات آورده‌اید،وَدَلَلْتُمْ عَلَیْهِ. أَللَّهُمَّ اکْتُبْنا مَعَ الشَّاهِدینَ، وَلاتَجْعَلْهُ اخِرَ الْعَهْدِو بر آن رهنمون گشته‌اید. خداوندا؛ نام ما را در زمره گواهان ثبت کن، و این زیارت
1. المزار الکبیر: 653، بحار الأنوار: 48/102. و در روضة الأذکار)مخطوط(: 74 و کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(: 79 با اندکی اختلاف نقل شده است.
مِنْ زِیارَتِهِمْ، وَالسَّلامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.(85)
را آخرین زیارت از زیارت ایشان قرار نده، و سلام بر شما و رحمت خدا و برکات او بر شما باد.

زیارت هشتم وداع

هنگامی که خواستی وداع کنی بگو: قَدْ قَضَیْتُ یا مَوْلایَ بَعْضَ الْإِرْبِ مولای من؛ بعضی از آداب زیارتت را بجای آوردم،مِنْ زِیارَتِکَ، وَلَوْ فَعَلْتُ یا مَوْلایَ ما یَجِبُ عَلَیَّ، لَجَعَلْتُو اگر بخواهم آنچه بر من واجب است انجام دهم باید صحن تو راعَرْصَتَکَ دارَ إِقامَةٍ، وَلکِنَّنی مِنْ أَبْناءِ الدُّنْیا أَکْدَحُ فیها کَماسرای اقامت خویش قرار دهم، ولی چه کنم که از فرزندان دنیایم و در راه آن تلاش می‌کنم همانطور که‌جَرَتْ عادَةَ مَنْ مَضی، فَأَسْأَلُ اللَّهَ الْبآرَّ الرَّحیمَ أَنْ یُصَلِّیَ عَلیعادت گذشتگان بر آن جاری گشته است، پس از خداوند نیکوکار مهربان می‌خواهم که برمُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ لایَجْعَلَهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتِکُمْ،محمّد و آل محمّد درود فرستد، و این دیدار را آخرین دیدار از زیارت شماوَجَمیعِ الْمُؤْمِنینَ، إِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمینَ، وَهُوَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ.و همه مؤمنان قرار ندهد که او مهربانترین مهربانان است، و او بر هر چیز توانا است.

سپس زیاد دعا کن به آنچه می‌خواهی که برآورده می‌شود انشاء اللَّه تعالی.(86)

مؤلّف گوید: مرحوم سیّد بن طاووس گفتاری درباره وداع با ماه مبارک رمضان‌فرموده است که بی‌مناسبت نیست آن را در اینجا بیاوریم:

ایشان می‌فرماید: همانا در بعضی از این وداع‌ها ادّعا می‌کنی که جدا شدن از ماه‌رمضان و فقدان آن، تو را محزون ساخته و دلت را به درد آورده است به خاطر آنچه ازفضل و بهره‌اش از دست داده‌ای، پس از تو خواسته می‌شود که در ادّعایت صادق‌باشی به این‌که آثار حزن و مصیبت بر چهره‌ات باشد و آخرین روز آن را با دروغ درگفتار و تباهی در کردار به پایان نرسانی.

و از وظایف شیعیان - بلکه از وظایف امّت خاتم الأنبیاءصلی الله علیه وآله وسلم - این است که در این‌زمان‌ها احساس ترس و بیم داشته باشند و در چنین موقعیّت‌ها تأسّف بخورند بر آنچه ازدوران حضرت مهدی‌علیه السلام - که جدّ بزرگوارش حضرت محمّدصلی الله علیه وآله وسلم بشارت و وعده آن راداده - از دست داده‌اند و اگر آن بزرگوار در میان آنان حضور داشت به وسیله او به‌سعادت‌ها می‌رسیدند، تا خداوند خلوص و وفای آن‌ها را نسبت به ایشان که سبب‌سعادت دنیا و آخرت‌شان هستند ببیند، و قریب به این مضامین باید بگویند:

اُرَدِّدُ طَرْفی فی الدّیار فلاأری

وجوه أحبّآئی الّذین اُریدُ

چشم خود را در گوشه و کنار شهرها می‌چرخانم ولی نمی‌بینم چهره آن

دوستانی راکه می‌خواهم.
در حقیقت، مصیبت فقدان آن حضرت بر مردمان متدیّن، از مصیبت فقدان ماه‌رمضان سخت‌تر است.
آیا اگر پدر دلسوز یا برادر مددکار همراه و یا فرزند نیکوکار مهربانی را از دست‌داده بودند، برای دوری و فقدان او دچار ترس و وحشت و اضطراب نمی‌شدند ودلشان به درد نمی‌آمد؟ در حالی‌که بهره و منفعتی که از وجود آنان می‌برند هرگز قابل‌مقایسه با بهره و انتفاعی نیست که از وجود حضرت مهدی ارواحنا فداه نصیب آنان‌می‌شود؛ او که جانشین خاتم پیامبران و امامِ حضرت عیسی در نماز و فرمانروایی است،و از بین‌برنده انواع بلاها و اَصلاح‌کننده امور همه کسانی است که در زیر آسمان به سرمی‌برند.(87)

بخش سی‌ام

هشت زیارت از زیارت‌های اهل بیت‌علیهم السلام

که از حضرت امام رضاعلیه السلام نقل شده است
در این بخش، هشت زیارت از زیارت‌هایی را که حضرت امام رضاعلیه السلام بیان‌فرموده‌اند نقل می‌کنیم:
ا ّ

زیارت رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در حرم آن حضرت

ابراهیم بن ابی البلاد گوید: حضرت امام رضاعلیه السلام به من فرمود: در سلام کردن بر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم چه می‌گوئید؟
عرض کردم: آنچه معروف است و آن را روایت کرده‌اند. فرمود: آیا می‌خواهی بهتر از آن را به تو بیاموزم؟
عرض کردم: بلی فدای شما شوم. امام‌علیه السلام به خط مبارک خودش‌نوشت و آن را بر من خواند در حالی‌که در محضرش نشسته بودم: هنگامی که کنار قبر مبارک رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم ایستادی بگو:
أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّکَ مُحَمَّدُگواهی می‌دهم که معبودی جز خداوند نمی‌باشد، او یکتا است و شریکی برایش نیست، و گواهی می‌دهم که تو محمّدبْنُ عَبْدِاللَّهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّکَ رَسُولُ اللَّهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّکَ خاتَمُ النَّبِیّینَ،بن عبداللّه هستی و گواهی می‌دهم که تو فرستاده خداوندی، و گواهی می‌دهم که تو خاتم پیامبران و پایان‌بخش آنان هستی،وَأَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْ بَلَّغْتَ رِسالَةَ رَبِّکَ وَنَصَحْتَ لِاُمَّتِکَ، وَجاهَدْتَو گواهی می‌دهم که تو وحی الهی و پیام پروردگارت را ابلاغ و برای اُمّت خویش خیرخواهی نمودی، وفی سَبیلِ رَبِّکَ، وَعَبَدْتَهُ حَتَّی أَتاکَ الْیَقینُ، وَأَدَّیْتَ الَّذی عَلَیْکَدر راه پروردگارت جهاد کرده و او را تا هنگام رحلت پرستیده‌ای، و حقّی که بر عهده داشتی‌مِنَ الْحَقِّ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَرَسُولِکَ وَنَجیبِکَآن را ادا کردی و پرداخته‌ای. خداوندا؛ بر محمّد بنده‌ات و فرستاده‌ات و نیک‌نژادتوَأَمینِکَ وَصَفِیِّکَ وَخِیَرَتِکَ مِنْ خَلْقِکَ أَفْضَلَ ما صَلَّیْتَ عَلیو امینت و خالص و برگزیده‌ات از میان آفریدگانت درود فرست برتر از آنچه برأَحَدٍ مِنْ أَنْبِیآئِکَ وَرُسُلِکَ. أَللَّهُمَّ سَلِّمْ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ کَمایکی از پیامبران و رسولانت فرستاده‌ای. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد سلام فرست همانگونه که‌سَلَّمْتَ عَلی نُوحٍ فِی الْعالَمینَ، وَامْنُنْ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍبر نوح در جهانیان سلام فرستادی، و بر محمّد و آل محمّد نعمت بده‌کَما مَنَنْتَ عَلی مُوسی وَهارُونَ، وَبارِکْ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍهمانطور که بر موسی و هارون نعمت بخشیدی، و بر محمّد و آل محمّد برکت عطا کن‌کَما بارَکْتَ عَلی إِبْراهیمَ وَالِ إِبْراهیمَ، إِنَّکَ حَمیدٌ مَجیدٌ. أَللَّهُمّهمان‌گونه که بر ابراهیم و آل ابراهیم برکت دادی، که تو ستوده و باشکوه و باعظمتی. خداوندا؛صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَتَرَحَّمْ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ.بر محمّد و آل محمّد درود فرست و بر محمّد و آل محمّد مهربانی کن.أَللَّهُمَّ رَبَّ الْبَیْتِ الْحَرامِ، وَرَبَّ الْمَسْجِدِ الْحَرامِ، وَرَبَّ الرُّکْنِخداوندا؛)ای(پروردگار بیت الحرام)خانه کعبه(، و پروردگار مسجدالحرام)مسجدی که کعبه در آن است(و

پروردگار رکن‌وَالْمَقامِ، وَرَبَّ الْبَلَدِ الْحَرامِ، وَرَبَّ الْحِلِّ وَالْحَرامِ، وَرَبَّ الْمَشْعَرِو مقام، و پروردگار بلدالحرام)مکّه(، و پروردگار حلّ و حرام)آنجا که خارج از احرام‌اند و آنجا که در حال احرامند(و پروردگار مشعرالْحَرامِ، بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهِ مِنِّى السَّلامَ.(88)الحرام، به روح پاک)حضرت(محمّد - که درود خدا بر او و آل او باد - از طرف من سلام برسان.

ازیارتِ دیگر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در حرم آن حضرت

ابن قولویه‌رحمه الله به سند خود از احمد بن محمّد بن ابی نصر روایت کرده است که‌گفت: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: چگونه کنار قبر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم بر آن‌حضرت سلام عرض کنم؟

امام‌علیه السلام فرمود: می‌گویی:

اَلسَّلامُ عَلى رَسُولِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ،سلام بر رسول خدا، سلام بر تو و رحمت و برکات خدا بر تو باد،اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا رَسُولَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِاللَّهِ،سلام بر تو ای رسول خدا، سلام بر تو ای محمّد بن عبداللّه،اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا خِيَرَةِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا حَبيبَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ‌سلام بر تو ای انتخاب‌شده خداوند، سلام بر تو ای دوست خدا، سلام

1. بحار الأنوار: 154/100، هديّة الزائرين وبهجة الناظرين: 306.

عَلَيْکَ يا صَفْوَةَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْکَ يا أَمينَ اللَّهِ. أَشْهَدُ أَنَّکَبر تو ای برگزیده خداوند، سلام بر تو ای امین خداوند و مورد اعتماد او، گواهی می‌دهم که تورَسُولُ اللَّهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّکَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِاللَّهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْرسول خدائی، و گواهی می‌دهم که تو محمّد بن عبداللّه هستی، و گواهی می‌دهم که تونَصَحْتَ لِاُمَّتِکَ، وَجاهَدْتَ فی سَبيلِ اللَّهِ، وَعَبَدْتَهُ حَتَّى أَتاکَبرای امّت خویش خیرخواهی نمودی، و در راه خدا جهاد کردی، و او را تا هنگام‌الْيَقينُ، فَجَزاکَ اللَّهُ أَفْضَلَ ما جَزى نَبِيّاً عَنْ اُمَّتِهِ. أَللَّهُمَّ صَلِّرحلت پرستیده‌ای، پس خداوند به شما جزا و پاداش دهد بهتر از آنچه به پیامبری از طرف امّتش مرحمت فرموده است. خداوندا؛عَلى مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ أَفْضَلَ ما صَلَّيْتَ عَلى إِبْراهيمَ وَالِبر محمّد و آل محمّد درود فرست برتر از آنچه بر ابراهیم و آل إِبْراهيمَ، إِنَّکَ حَميدٌ مَجيدٌ.(89)

ابراهیم فرستاده‌ای، که تو ستوده و باشکوه و باعظمتی.

زیارت سوّم رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در حرم آن حضرت

کلینی‌رحمه الله به سند خود از بزنطی روایت کرده است که گفت: به حضرت امام رضاعلیه السلام‌عرض کردم: چگونه کنار قبر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم بر آن حضرت سلام عرض کنم؟
فرمودند: بگو:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حَبیبَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ‌سلام بر تو ای رسول خدا، سلام بر تو ای دوست خدا، سلام‌عَلَیْکَ یا صَفْوَةَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمینَ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّکَ‌بر تو ای برگزیده خدا، سلام بر تو ای امین و مورد اعتماد خداوند، گواهی می‌دهم که تو1. کامل الزیارات: 58، بحار الأنوار: 156/100، مستدرک الوسائل: 193/10.
رَسُولُ اللَّهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْ نَصَحْتَ لِاُمَّتِکَ، وَجاهَدْتَ فی سَبیلِ‌رسول خدا هستی، و گواهی می‌دهم که تو برای امّت خویش خیرخواهی نموده، و در راه‌اللَّهِ، وَعَبَدْتَهُ حَتَّی أَتاکَ الْیَقینُ، فَجَزاکَ اللَّهُ أَفْضَلَ ما جَزی نَبِیّاًخدا جهاد کرده، و او را تا هنگام فرارسیدن مرگ پرستیده‌ای، پس خداوند بهترین پاداشی را که به پیامبری از طرف‌عَنْ اُمَّتِهِ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ أَفْضَلَ ما صَلَّیْتَ‌امّتش می‌دهد به شما مرحمت فرماید. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست برتر از آنچه عَلی إِبْراهیمَ وَالِ إِبْراهیمَ، إِنَّکَ حَمیدٌ مَجیدٌ.(90)
بر ابراهیم و آل ابراهیم فرستاده‌ای، که تو ستوده و باشکوه و باعظمتی.

زیارت رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم پس از نماز واجب

بزنطی گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: پس از نماز واجب، چگونه بررسول خداصلی الله علیه وآله وسلم سلام و صلوات فرستم؟
امام‌علیه السلام فرمود: می‌گویی:
اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَسلام بر تو ای رسول خدا و رحمت خدا و برکات او بر تو باد، سلام بر تویا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِاللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خِیَرَةَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَای محمّد بن عبداللّه، سلام بر تو ای انتخاب‌شده خداوند، سلام بر تو ای‌یا حَبیبَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صَفْوَةَ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمینَدوست خدا، سلام بر تو ای برگزیده خداوند، سلام بر تو ای امین و مورد اعتماد
1. بحار الأنوار: 155/100، هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین: 306، المزار شیخ مفیدرحمه الله: 172، البلد الأمین: 393،المصباح: 631، وسائل الشیعة: 1047/4.
اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّکَ رَسُولُ اللَّهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّکَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِاللَّهِ،خداوند، گواهی می‌دهم که تو فرستاده خداوند هستی، و گواهی می‌دهم که تو محمّد بن عبداللّه هستی،وَأَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْ نَصَحْتَ لِأُمَّتِکَ، وَجاهَدْتَ فی سَبیلِ رَبِّکَ،و گواهی می‌دهم که تو برای امّت خویش خیرخواهی نمودی، و در راه پروردگارت جهاد کردی،وَعَبَدْتَهُ حَتَّی أَتاکَ الْیَقینُ، فَجَزاکَ اللَّهُ یا رَسُولَ اللَّهِ أَفْضَلَ ماو تا هنگام رحلت او را پرستیده‌ای، پس ای رسول خدا؛ خداوند به تو پاداش دهد بهترجَزی نَبِیّاً عَنْ اُمَّتِهِ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ أَفْضَلَاز هر پاداشی که به پیامبری از طرف امّتش مرحمت نموده است.
خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود و رحمت فرست برترما صَلَّیْتَ عَلی إِبْراهیمَ وَالِ إِبْراهیمَ، إِنَّکَ حَمیدٌ مَجیدٌ.(91)از آنچه بر ابراهیم و آل ابراهیم درود فرستاده‌ای، که تو ستوده و باشکوه و باعظمتی.

این زیارت از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده است.
سیّدرحمه الله فرموده: هرگاه خواستی یکی از امامان‌علیهم السلام را زیارت کنی، در کنار ضریح‌منوّر او بایست و بگو:
اَلسَّلامُ عَلَى الْقآئِمينَ مَقامَ الْأَنْبِيآءِ، اَلْوارِثينَ عُلُومَ الْأَصْفِيآءِ،سلام بر کسانی که در جایگاه انبیاء ایستاده‌اند، و وارث علوم برگزیدگان هستند،اَلسَّلامُ عَلَى خُلَفآءِ اللَّهِ وَخُلَفآءِ رَسُولِهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا مَنْ هُمْسلام بر جانشیان خداوند و جانشینان رسول او، سلام بر شما ای کسانی که‌زِمامُ الدّينِ، وَنِظامُ الْمُسْلِمينَ، وَصَلاحُ الدُّنْيا، وَعُدَّةُ الْمُؤْمِنينَ،شیرازه دین، و نظم‌دهنده امور مسلمین، و درستی وضع دنیا، و باعث سرافرازی اهل ایمان هستید.1. بحار الأنوار: 181/100، هديّة الزائرين وبهجة الناظرين: 319، جامع أحاديث الشيعة: 51/6، مقباس المصابيح: 44.
اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا أَصْلَ الْإِسْلامِ النَّامى، وَفَرْعَهُ السَّامى،سلام بر شما ای اصل و اساس و ریشه اسلام بالنده و رشدکننده، و شاخه بالا رفته و سر بر فلک کشیده آن.اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا مَنْ بِهِمْ تَمامُ الصَّلاةِ وَالزَّكاةِ وَالصِّيامِ وَالْحَجِّسلام بر شما ای کسانی که تمامیّت نماز و زکات و روزه و حجّ‌وَالْجِهادِ، وَتَوَفُّرِ الْفَىْءِ وَالصَّدَقاتِ، وَإِمْضآءِ الْحُدُودِ الْمُسَمَّياتِ،و جهاد و کامل‌بودن آن‌ها و برقراربودن‌شان، و پس‌اندازکردن غنائم و دریافت وجوهات، و امضاء و اجرای حدود معیّن‌شده،وَالْأَحْكامِ الْمُبَيَّناتِ. اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا مَنْ بِهِمْ تُمْنَعُ الثُّغُورُو احکام بیان‌شده به وسیله ایشان است. سلام بر شما ای کسانی که به سبب آن‌ها کناره‌ها و مرزهای شهرها حفظوَالْأَطْرافُ، وَتَجْرى اُمُورُ الْخَلْقِ بِإِمامَتِهِمْ عَلَى الْقَصْدِ وَالْإِنْصافِ،می‌شود، و کارهای مردمان با امامت و پیشوائی ایشان بر مبنای عدل و اعتدال و انصاف جریان پیدا می‌کند.اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْمُحَلِّلُونَ حَلالَ اللَّهِ، وَالْمُحَرِّمُونَ حَرامَ اللَّهِ،سلام بر شما ای حلال‌کنندگان حلال خدا، و حرام‌کنندگان حرام خدا،وَالْمُقيمُونَ حُدُودَ اللَّهِ، وَالذَّابُّونَ عَنْ دينِ اللَّهِ، وَالدَّاعُونَ إِليو اقامه‌کنندگان حدود الهی، و دفاع‌کنندگان از دین خدا، و دعوت‌کنندگان به‌سَبيلِ اللَّهِ، بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَالْحُجَّةِ الْبالِغَةِ.راه خدا با حکمت و پند و اندرز نیکو، و حجّت رسا و برهان قاطع.اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا مَنْ فَضْلُهُمْ كَالشَّمْسِ الْمُضيئَةِ الطَّالِعَةِ،سلام بر شما ای کسانی که از نظر فضیلت مانند خورشید روشنی‌بخش آشکارید،اَلْمُجَلَّلَةِ بِنُورِهَا الْعالَمُ، وَهِىَ فِى الْأُفُقِ بِحَيْثُ لاتَنالُهَا الْأَيْدىکه به نور خود جهان را روشن ساخته، و در افقی است که از حیث بلندی و ارتفاع دست کسی به آن نمی‌رسد و از جهت زیادی نوروَالْأَبْصارُ. اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْبُدُورُ الْمُنيرَةُ، وَالسُّرُجُ

الزَّاهِرَةُ،هیچ چشمی قدرت دیدن آن را ندارد. سلام بر شما ای ماه‌های تابان)شب چهارده(، و چراغ‌های فروزان،وَالْأَنْوارُ السَّاطِعَةُ، وَالنُّجُومُ الْهادِيَةُ، فی غَیاهِبِ الدُّجا، وَطُرُقِو نورهای درخشان، و ستارگان هدایتگر، در شدّت تاریکی‌های شب، و راههایالْبَلَدِ الْقَفْرِ، وَلُجَجِ الْبِحارِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا مَنْ حُبُّهُمْ کَالْماٰءِشهرهای کویر بی‌آب و علف، و عمق‌های دریاها. سلام بر شما ای کسانی که دوستی و محبّتشان مانند آب‌الْعَذْبِ عَلَی الظَّمَآءِ، وَالْغَذآءِ الْمَرىءِ، اَلنَّافِعِ عَلَی الطَّوی،شیرین گوارا در حال تشنگی، و غذای گوارا و نافع در زمان گرسنگی است،اَلدَّالُّونَ عَلَی الْهُدی، وَالْمُنْجُونَ مِنَ الرَّدی، وَالنَّارِ عَلَی الْیَفاعِشما راهنما و راهبر راه هدایت، و نجات‌بخش از فروافتادن و هلاکت، و همچون آتش روی تپّه و بلندی نشان‌دهنده راه‌لِمَنِ اهْتَدی وَاصْطَلی. اَلسَّلامُ عَلَی الْأَدِلّاءِ فِی الْمَهالِکِ،برای کسی که راه را بجوید، و کانون حرارت هستید برای آنکه بخواهد گرم شود. سلام بر راهنمایان در پرتگاههای هلاکت،اَلْمُفارِقُ لَهُمْ هالِکٌ، وَاللّازِمُ لَهُمْ لاحِقٌ. اَلسَّلامُ عَلی مَنْآنکه از شما جدا گردد هلاکت او حتمی است، و آنکه همراه شما و ملازم رکاب شما باشد به مقصود می‌رسد و به حق می‌پیوندد. سلام بر کسانی که‌عُلُومُهُمْ کَالسَّحابِ الْهاطِلِ، وَالْغَیْثِ الْماطِرِ، وَالسَّمآءِ الظَّلیلَةِ،علم و دانش ایشان همانند ابر بارنده و باران پیوسته روان، و آسمان سایه‌افکن،وَالْأَرْضِ الْبَسیطَةِ، وَالْعَیْنِ الْغَزیرَةِ، وَالْغَدیرِ وَالرَّوْضَةِ. اَلسَّلامُو زمین گسترده، و چشمه‌ای جوشنده، و برکه و بستان است. سلامعَلَیْکُمْ یا مَنْ هُمْ کَالْأَمینِ الرَّفیقِ، وَالْوالِدِ الشَّفیقِ، وَالْأُمِّ الْبَرَّةِبر شما ای کسانی که ایشان مانند امانتداری نرم‌خو و مداراکننده، و همچون پدری مهربان و دلسوز، و به منزله مادری نیکوکاربِالْوَلَدِ الصَّغیرِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا فَرَجَ الْعِبادِ فِی الدّاهِیَةِ،برای بچّه صغیر و کوچک هستند. سلام بر شما ای گشایش بندگان در سختی‌های عظیم،وَحُجَّتُهُمُ الْواضِحَةُ الشّافِیَةُ. اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا اُمَنآءَ اللّهِ فی خَلْقَهِ،و حجّت آشکار و قاطع و قانع‌کننده ایشان. سلام بر شما ای امینان الهی در میان مردم،وَحُجَّتَهُ عَلی عِبادِهِ، وَخُلَفآءَهُ فی أَرْضِهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ أَیُّهَاو حجّت او بر بندگانش، و جانشینان او در روی زمین. سلام بر شما ایالدُّعاةُ إِلَی اللّهِ، اَلذَّابُّونَ عَنْ حَریمِ اللّهِ. اَلسَّلامُ عَلَی الْمُطَهَّرینَدعوت‌کنندگان مردم به سوی خدا، دفاع‌کنندگان از حریم پروردگار)که آن را از ورود نامحرمان و نااهلان حفظ می‌کنید(. سلام بر پاک‌شدگانمِنَ الذُّنُوبِ، اَلْمُبَرَّئینَ مِنَ الْعُیُوبِ. اَلسَّلامُ عَلَی الْمَخْصُوصینَاز گناهان، و مبرّاشدگان از هر گونه عیب. سلام بر مخصوصانبِالْعِلْمِ الْمَلْهُومِ، وَالْحِلْمِ الْمَعْلُومِ، وَالْفَضْلِ کُلِّهِ، وَأَهْلِ الْخَیْرِبه علم الهی الهامی، و بردباری معروف و شناخته‌شده، و تمام فضل و فضیلت، و اهل خیر و خوبیوَالْبَذْلِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا نِظامَ الدّینِ، وَعِزَّ الْمُسْلِمینَ، وَغَیْظَو بذل و بخشش. سلام بر شما ای سامان‌دهندگان دین، و مایه عزّت مسلمانان، و خشم‌الْمُنافِقینَ،

وَبَوارَ الْكافِرينَ. اَلسَّلامُ عَلى مَنْ لايُدانيهِمْ فى‌منافقان، و هلاكت و نابودى كافران. سلام بر شما كه هيچ‌كس در فضيلت هم‌سطح‌فَضْلِهِمْ أَحَدٌ، وَلايُوجَدُ فى وِلايَتِهِمْ بَدَلٌ. اَلسَّلامُ عَلَى السَّادَةِشما نيست و به شما نزديک نمى‌گردد، و در ولايت و سرپرستى براى شما جايگزين يافت نمى‌شود. سلام بر سروران‌الْمَيامينِ، وَمَنْ عَجَزَتْ عَنْ ذِكْرِ فَضْلِهِمُ الْبُلَغآءُ، وَقَصُرَتْ عَنْ‌خجسته، و كسانى كه از ذكر فضيلت شما اشخاص بليغ - كه به خوبى مى‌توانند مقصود خويش را با گفتارشان برسانند - عاجز و ناتوانند، وإِدْراكِهِمُ الْفُصَحآءُ، وَتَحَيَّرَتْ فى نَعْتِ فَضْلِهِمُ الْخُطَبآءُ، وَلَمْ تَنْتَهِاز ادراک آن سخن‌پردازان، نارسا و از توصيف فضل شما، خطيبان سخن‌سرا سرگردانند، وإِلَيْهِ الْحُكَمآءُ، وَتَصاغَرَتْ عَنْ قَدْرِهِمُ الْعُظَمآءُ. اَلسَّلامُ عَليحكيمان به سوى آن راه نمى‌يابند، و بزرگان)بشر(در برابر قدر و منزلت شما كوچك‌اند. سلام برمَنْ هُمْ كَالنُّجُومِ مِنْ يَدِ الْمُتَناوِلِ. اَلسَّلامُ عَلَى الْعُلَمآءِ الَّذينَكسانى كه همچون ستاره از دسترس به دوريد. سلام بر عالمانى كه‌لايَجْهَلُونَ، وَالدُّعاةِ الَّذينَ لايَنْكِلُونَ. اَلسَّلامُ عَلى مَعْدِنِ الْقُدْسِنادانى نداريد، و دعوت‌كنندگانى كه ترس و ضعف نداريد، و هرگز كنار نمى‌كشيد. سلام بر كانون قدس‌وَالطَّهارَةِ، وَالنُّسُكِ وَالزَّهادَةِ، وَالْعِلْمِ وَالْعِبادَةِ. اَلسَّلامُ عَلَىو پاكى، و طاعت و زهد و علم و عبادت. سلام برالْمُخْصُوصينَ بِدَعْوَةِ الرَّسُولِ، وَنَسْلِ الطُّهْرِ الْبَتُولِ. اَلسَّلامُمخصوصان به دعوت رسول، و نژاد پاک)حضرت زهراى(بتول. سلام‌عَلى مَنْ لايَسْبِقُهُمْ أَحَدٌ فى نَسَبٍ، وَلايُدانيهِمْ فى حَسَبٍ،بر كسانى كه هيچ‌كس از نظر اصالت نسبى بر شما پيشى نگرفته، و از جهت كرامت و شرافت با شما برابرى نمى‌كند،اَلْبَيْتُ مِنْ قُرَيْشٍ، وَالذِّرْوَةُ مِنْ هاشِمٍ، وَالْعِتْرَةُ مِنَ الرَّسُولِ،)شما(از قبيله شرافتمند قريش، و از نسل شريف و بزرگوار هاشم، و از عترت پيامبر،وَالرِّضا مِنَ اللّهِ عَزَّ وَجَلَّ، شَرَفُ الْأَشْرافِ، وَالْفَرْعُ مِنْ بَنىو مورد رضا و خشنودى خداوند عزيز و والا، از هر شريفى شريف‌تر، و جداشده ازعَبْدِ مَنافٍ. اَلسَّلامُ عَلَى الْمُصْطَفَيْنَ بِالْإِمامَةِ، اَلْعُلَمآءِ بِالسِّياسَةِ،عبد مناف هستيد. سلام بر برگزيدگان به امامت، آگاهان به تدبير امور جامعه و مصلحت‌انديشى،اَلْمُفْتَرَضينَ الطَّاعَةِ، اَلسَّلامُ عَلى مَنِ اخْتارَهُمُ اللَّهُ تَعالى لِلْإِمامَةِ،و واجب‌گشتگان اطاعت. سلام بر كسانى كه خداوند تبارک و تعالى آنان را براى امامت اختيار فرمود،وَشَرَحَ صُدُورَهُمْ لِذلِکَ، وَأَوْدَعَ قُلُوبَهُمْ يَنابيعَ الْحِكْمَةِ، فَلَمْو براى آن شرح صدر و تحمّل لازم را به آنان مرحمت كرد، و چشمه‌هاى جوشان حكمت را در قلوبشان به وديعه نهاد، لذا هرگزيَعْيَوْا بِجَوابٍ، وَلَمْ يَقْصُرُوا عَنْ صَوابٍ. اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَادر پاسخ هيچ سؤالى درمانده نمى‌شوند، و هيچگاه به خطا نمى‌روند. سلام بر شما اى‌السَّادَةُ الْمَعْصُومُونَ الْمُؤَيَّدُونَ، اَلْمُوَفَّقُونَ الْمُسَدَّدُونَ، اَلسَّلامُسرورانى كه از هر گونه اشتباهى مصون و هموارهٔ مورد تأييد و ياريِ پروردگار،

موفّق و استوارید. سلام‌عَلَیْکُمْ یا مَنْ أمِنُوا الْعِثارَ وَالزَّلَلَ، وَالْخَطَأ وَالْخَطَلَ، اَلشُّهَدآءُبر شما ای کسانی که از هر گونه خطا و لغزش، و اشتباه و گول‌خوردن ایمن هستید، گواهان‌عَلَی الْخَلْقِ، وَالْاُمَنآءُ عَلَی الْحَقِّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ وَعَلی ابآئِکُمُبر همه خلق، و امینان بر حقّ. سلام بر شما و بر پدران‌الْأَکْرَمینَ، اَلَّذینَ اتاهُمُ اللَّهُ فَضْلَهُ، وَهَدی بِهِمْ سُبُلَهُ، وَأَوْضَحَ بِهِمْ‌گرامی شما؛ آنانی که خداوند فضل خویش را به آن‌ها مرحمت فرموده، و به وسیله ایشان راههای هدایت را نشان داده، و شیوه پیمودن‌مِنَ الدّینِ مَنْهَجَهُ، وَافْتَتَحَ بِهِمْ مُقَفَّلَهُ وَمُرْتَجَهُ، »ذلِکَ فَضْلُ اللَّهِدین را به وسیله آنان آشکار ساخته، و درها و دروازه‌های بسته را به سبب آنان گشوده است. این، فضل و بخشش خدا است یُؤْتیهِ مَنْ یَشآءُ وَاللَّهُ ذُوالْفَضْلِ الْعَظیمِ«(92)، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.به هر کس بخواهد عنایت می‌کند، و خداوند دارای فضل و بخشش بسیار است، و رحمت خدا و برکات او)بر شما باد(.

سپس ضریح را ببوس و نماز زیارت و نمازهای دیگری که می‌خواهی بخوان،پس از آن برای آنچه دوست داری دعا کن و از خدا بخواه و بگو:

یا شامِخاً فی بُعْدِهِ، یا رَئُوفاً فی رَحْمَتِهِ، یا مُخْرِجَ النَّباتِ، یاای بلندمرتبه در دوری‌اش؛ ای مهربان در رحمتش؛ ای بیرون‌آورنده گیاه؛ ای‌مُحْیِیَ الْأَمْواتِ، یا ظَهْرَ اللّاجینَ، یا جارَ الْمُسْتَجیرینَ، یازنده‌کننده مردگان؛ ای پشتیبان پناهندگان؛ ای پناهنده حمایت‌طلبان؛ ای‌أَسْمَعَ السَّامِعینَ، یا أَبْصَرَ النَّاظِرینَ، یا صَریخَ الْمُسْتَصْرِخینَ،شنواتر از شنوندگان؛ ای بیناتر از بینندگان؛ ای فریادرس دادخواهان؛یا عِمادَ مَنْ لا عِمادَ لَهُ، یا سَنَدَ مَنْ لا سَنَدَ لَهُ، یا ذُخْرَ مَنْ لاای تکیه‌گاه کسی که تکیه‌گاه ندارد؛ ای پشتوانه کسی که پشتوانه‌ای برای او نیست؛ ای اندوخته کسی که‌ذُخْرَ لَهُ، یا حِرْزَ الضُّعَفآءِ، یا کَنْزَ الْفُقَرآءِ، یا عَظیمَ الرَّجآءِ، یااندوخته‌ای برای او نیست؛ ای حافظ و نگهدار ناتوانان؛ ای گنج تهیدستان؛ ای امید بزرگ؛ ای‌مُنْقِذَ الْغَرْقی، یا مُحْیِیَ الْمَوْتی، یا أَمانَ الْخآئِفینَ، یا إِلهَ‌نجات‌دهنده غرق‌شدگان؛ ای زنده‌کننده مردگان؛ ای ایمنی‌بخش بیمناکان؛ ای معبودالْعالَمینَ، یا صانِعَ کُلِّ مَصْنُوعٍ، یا جابِرَ کُلِّ کَسیرٍ، یا صاحِبَ‌جهانیان؛ ای سازنده هر ساخته‌شده؛ ای التیام‌بخش هر شکسته؛ ای همراه‌کُلِّ غَریبٍ، یا مُونِسَ کُلِّ وَحیدٍ، یا قَریباً غَیْرَ بَعیدٍ، یا شاهِدَهر غریب؛ ای همدم هر تنها؛ ای نزدیکی که دور نیستی؛ ای گواه‌کُلِّ غائِبٍ، یا غالِباً غَیْرَ مَغْلُوبٍ، یا حَیُّ حینَ لا حَیَّ، یا مُحْیِیَ‌هر پنهان؛ ای چیره‌ای که چیزی بر او چیره نیست؛ ای زنده هنگامی که زنده‌ای نبوده؛ ای زنده‌کننده

1. سوره جمعه، آیه 4.

الْمَوْتی، یا حَیُّ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، بَدیعُ السَّماواتِ وَالْأَرْضِ، أَنْتَ‌مردگان؛ ای زنده که معبودی جز تو نیست؛ که پدیدآورنده آسمان‌ها و زمینی، توالْقآئِمُ عَلی

كُلِّ نَفْسٍ بِما كَسَبَتْ، سپس برای آنچه می‌خواهی دعا نما.(93)حسابگر هر کس به آنچه انجام داده و به دست آورده هستی.

زیارت هنگام وداع با هر کدام از ائمّه‌علیهم السلام

این زیارت را - که حضرت امام رضاعلیه السلام بیان فرموده‌اند - برای وداع با هر یک ازائمّه‌علیهم السلام می‌توان خواند:
برای وداع همان‌گونه که برای زیارت ایستاده بودی)رو به ضریح مطهّر و پشت به‌قبله(می‌ایستی و می‌گویی:
اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا اُمَنآءَ اللَّهِ فی أَرْضِهِ، وَحُجَجَهُ عَلی خَلْقِهِ، سلام بر شما ای امینان الهی در زمین او، و حجّت‌های او بر آفریدگانش،وَخُزَّانَ عِلْمِهِ، وَمَوْضِعَ سِرِّهِ، وَبابَ نَهْیِهِ وَأَمْرِهِ، وَصِراطَهُو خزینه‌های علم او، و جایگاه سرّ او، و باب نهی و امر او، و راه او که راست‌الْمُسْتَقیمَ، سَلامَ مُوَدِّعٍ لا سَئِمٍ وَلا قالٍ وَلا مآلٍ وَرَحْمَهُ اللَّهِو مستقیم است. سلام کسی که وداع می‌نماید در حالی که)از زیارت(خسته نشده و افسرده نگشته و ملالت ندارد و رحمت خداوَبَرَکاتُهُ. أَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَالِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ غُدُوَّناو برکات او)بر شما باد(. خداوندا؛ بر محمّد و آل محمّد درود فرست، و قرار بده آمدن ما رااِلَیْکَ مَقْرُوناً بِالتَّوَکُّلِ عَلَیْکَ، وَرَواحَنا عَنْکَ مَوْصُولًا بِالنَّجاحِبه سویت مقرون به توکّل بر تو، و بازگشت ما را از خدمتت به رستگاری به وسیله خود،1. مصباح الزائر: 485، بحار الأنوار: 187/102، روضة الأذکار)مخطوط(: 95.
مِنْکَ، وَدُعآءَنا لَکَ مَقْرُوناً بِحُسْنِ الْإِجابَةِ، وَخُضُوعَنا بَیْنَو دعای ما را برای تو مقرون به اجابتِ نیکو، و فروتنی باطنی ما رایَدَیْکَ داعِیاً إِلی رَحْمَتِکَ، وَاعْتِرافَنا بِذُنُوبِنا شَفیعاً إِلی عَفْوِکَ،در حضورت دعوت‌کننده رحمتت، و اعتراف ما را به وسیله گناهان ما راه شفاعت به سوی عفوت،وَانْقِطاعَنا إِلَیْکَ سَبَباً إِلی غُفْرانِکَ، وَزِیارَتَنا لِأَوْلِیآئِکَ مَشْفُوعَةًو آمدن ما را به سویت وسیله آمرزشت، و زیارت ما را برای اولیائت شفاعت‌شده‌بِالْقَبُولِ مِنْکَ، وَمَرْجَعَنا مِنْ هذَا الْحَرَمِ الشَّریفِ إِلی خَیْرِ مَرْجَعٍ،با قبولی خود، و برگشت ما را از این حرم شریف بهترین بازگشتإِلی جَنابٍ مُمْرِعٍ، وَسَعَةٍ وَدَعَةٍ، وَحِفْظٍ وَأَمانٍ وَسَلامَةٍ شامِلَةٍبه آستانه سرسبز پرنعمت، و فراخی و توانگری و رفاه، و حفظ و امنیّت و سلامتی کهلِلنَّفْسِ وَالْأَهْلِ وَالْمالِ وَالْوَلَدِ وَالدّینِ وَالْإِخْوانِ. أَللَّهُمّجان و مال و فرزند و اهل و عیال و دین و برادران را فراگیر باشد. خداوندا؛لاتَجْعَلْهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنَّا لِزِیارَةِ ساداتِنا وَأَئِمَّتِنا، اَلْمَفْرُوضقرار مده این دیدار ما را آخرین دیدار از سروران و پیشوایان‌مان که بر ما واجب کرده‌ایعَلَیْنا طاعَتُهُمْ وَمَعْرِفَتُهُمْ، وَالرُّجُوعُ إِلَیْهِمْ، وَالْکَوْنُ مَعَهُمْ.اطاعت و شناخت و رجوع به ایشان و بودن با آنان را.أَللَّهُمَّ فَاشْهَدْ بِأَنَّا قَدْ أَجَبْنا داعِیَکَ، وَلَبَّیْنا مُنادِیَکَ، وَامْتَثَلْناخداوندا؛ تو شاهد باش که ما دعوت‌کننده‌ات را اجابت کردیم، و منادی تو را لبّیک گفتیم، وأَمْرَهُ، وَاقْتَفَیْنا

أَثَرَهُ. أَللّهُمَّ فَاكْتُبْنا مَعَ الشّاهِدينَ. أَللّهُمَّ لاتَجْعَلْهُفرمانش را اجرا نموديم، و راه او را پيموديم. خداوندا؛ ما را در زمره گواهان بنويس. خداوندا؛اخِرَ الْعَهْدِ مِنَّا لِزِيارَتِهِمْ وَذِكْرِهِمْ، وَالصَّلاةِ عَلَيْهِمْ، وَارْزُقْنااين حضور از ما را آخرين حضور براى زيارت ايشان و يادشان، و درود فرستادن بر آنان قرار مده، وذلِكَ أَعْواماً كَثيرَةً، فَإِذا تَوَفَّيْتَنا فَاشْهَدْ بِأَنَّا سامِعُونَ، مُطيعُونَ،سال‌هاى متوالى ما را روزى كن، و چون از دنيا رفتيم گواهى بده كه ما شنيديم، اطاعت كرديم،مُؤْمِنُونَ، مُصَدِّقُونَ غَيْرَ مُكَذِّبينَ، مُقِرُّونَ غَيْرَ جاحِدينَ،ايمان آورديم، تصديق نموديم، و تكذيب ننموديم، اقرار كرديم و انكار نكرديم،وَلِأَمْرِكَ مُسَلِّمُونَ، وَبِحَبْلِكَ مُعْتَصِمُونَ، وَلِأَئِمَّتِنا طآئِعُونَ،و تسليم فرمانت، و چنگ‌زننده به ريسمانت بوديم، و از امامان خويش فرمان برديم،وَلِأَمْرِهِمْ وَحُكْمِهِمْ خاضِعُونَ، لا مُسْتَكْبِرينَ وَلا مُتَكَبِّرينَ،و در برابر امر ايشان و حكم‌شان سر فرود آورديم، گردنكشى نكرديم و تكبّر نورزيديم،وَبِما رَضيتَ لَنا راضُونَ، وَلِما أَعْطَيْتَنا اخِذُونَ، وَلِأَنْعُمِكَو به آنچه براى ما پسنديدى خشنود بوديم، و آنچه ما را عطا كردى گرفتيم، و براى نعمت‌هايت‌شاكِرُونَ، وَزِدْنا مِنْ فَضْلِكَ إِلَيْنا، وَأَلْهِمْنا شُكْرَكَ لِما أَنْعَمْتَسپاسگزارى نموديم.)خداوندا؛(و از فضل خويش بر ما بيفزا، و شكر نعمت‌هايت را به ما الهام فرما،بِهِ عَلَيْنا، امينَ رَبَّ الْعالَمينَ، وَالصَّلاةُ وَالسَّلامُ عَلَيْكُمْاجابت كن دعاى مرا اى پروردگار جهانيان، و درود و سلام پيوسته ما بر شماأَهْلَ الْبَيْتِ، إِنَّهُ حَميدٌ مَجيدٌ، وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَكاتُهُ وَتَحِيَّاتُهُاهل بيت، كه او ستوده و باشكوه است، و رحمت خدا و بركات او و الطاف او همواره‌ما هَطَلَ غَمامٌ، وَهَتَفَ حَمامٌ، وَتَعاقَبَتِ اللَّيالى وَالْأَيّامُ.تا ابرى مى‌بارد، و كبوترى آواز مى‌خواند، و شب‌ها و روزها از پس يكديگر مى‌آيند بر شما باد.
سپس زياد دعا كن و آنگاه در حالى كه - إن شاء اللّه - مورد آمرزش و رحمت‌پروردگار قرار گرفته‌اى بازگرد.(94)

»حسن بن علیّ وشّاء گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام در مورد زیارت حضرت‌موسی بن جعفرعلیه السلام پرسیدم که آیا همانند زیارت امام حسین‌علیه السلام است؟
فرمود: بلی.(96)
حسن بن محمّد قمی از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
هر کس قبر پدرم را در بغداد زیارت کند، همانند آن است که قبر رسول‌خداصلی الله علیه وآله وسلم و امیرالمؤمنین‌علیه السلام را زیارت کرده باشد؛ با این تفاوت که برای رسول‌خدا و امیرالمؤمنین‌علیهما السلام فضل و برتری ثابت است.(97)
ابن سنان گوید: به حضرت امام رضاعلیه السلام عرض کردم: کسی که قبر پدر شما رازیارت کند چه پاداشی دارد؟
حضرت امام رضاعلیه السلام فرمود:
بهشت پاداش آن است، پس او را زیارت کن.(98)
حسن بن بشّار واسطی گوید: از حضرت امام رضاعلیه السلام پرسیدم: کسی که قبر پدرشما را زیارت کند چه ثوابی برای او است؟
حضرت فرمود:
آن حضرت را زیارت کن.
عرض کردم: چه فضیلتی در آن است؟
فرمود: زیارت او فضیلتی مانند فضیلت زیارت پدرش یعنی رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم‌دارد.
عرض کردم: من بیمناکم و برایم داخل شدن در حرم مطهّر آن حضرت ممکن‌نیست چه کنم؟
فرمود: از آن طرف جِسر)پُل(بر او سلام بگو و زیارت کن.(100) ¬(99)
شیخ صدوق‌رحمه الله به سند خود از علیّ بن حسان روایت کرده است که گفت: ازحضرت امام رضاعلیه السلام در مورد آداب زیارت مرقد پاک حضرت موسی بن جعفرعلیه السلام‌سؤال شد، امام‌علیه السلام فرمود:
در مساجدی که اطراف آن است نماز بخوانید، و در هر زیارتگاهی کفایت‌می‌کند که بگویید:
اَلسَّلامُ عَلی أَوْلِیآءِ اللّهِ وَأَصْفِیآئِهِ، اَلسَّلامُ عَلی اُمَنآءِ اللَّهِ‌سلام بر اولیاء خدا و برگزیدگان او، سلام بر امانتدران الهی‌وَأَحِبَّآئِهِ، اَلسَّلامُ عَلی أَنْصارِ اللّهِ وَخُلَفآئِهِ، اَلسَّلامُ عَلی مَحالّ‌و دوستان او، سلام بر یاران پروردگار و جانشینان او، سلام بر محل‌ها و جایگاه‌های‌مَعْرِفَةِ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلی مَساکِنِ

ذِكْرِ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلى مُظْهِرِىشناخت خداوند، سلام بر خانه‌ها و منزلگاه‌های یاد خدا، سلام بر آشکارکنندگانأَمْرِ اللَّهِ وَنَهْيِهِ، اَلسَّلامُ عَلَى الدُّعاةِ إِلَى اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَىخواسته‌ها و نخواسته‌های خداوند، سلام بر دعوت‌کنندگان)مردم و فراخوانان آنان(به سوی خداوند، سلام برالْمُسْتَقَرّينَ فى مَرْضاتِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَى الْمُخْلَصينَ فى طاعَةِاهل ثبات و پایداری در آنچه مورد رضایت خداوند است، سلام بر خالصان در فرمانبرداریاللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَى الْأَدِلّاءِ عَلَى اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَى الَّذينَ مَنْخداوند، سلام بر نشان‌دهندگان و بهترین دلیل‌ها بر خداوند، سلام بر آنان‌که هر کس‌والاهُمْ فَقَدْ والَى اللَّهَ، وَمَنْ عاداهُمْ فَقَدْ عادَى اللَّهَ، وَمَنْ عَرَفَهُمْآن‌ها را دوست بدارد در حقیقت خدا را دوست داشته، و هر کس با آن‌ها دشمنی کند در حقیقت با خدا دشمنی نموده، و هر کس آنان را بشناسدفَقَدْ عَرَفَ اللَّهَ، وَمَنْ جَهِلَهُمْ فَقَدْ جَهِلَ اللَّهَ، وَمَنِ اعْتَصَمَ بِهِمْدر حقیقت خدا را شناخته، و کسی که آنان را نشناسد در حقیقت خدا را نشناخته، و کسی که با آن‌ها همراه باشد و بپیونددفَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ، وَمَنْ تَخَلَّى مِنْهُمْ فَقَدْ تَخَلَّى مِنَ اللَّهِ. اُشْهِدُ اللَّهَدر حقیقت با خدا پیوسته، و کسی که از آن‌ها جدا باشد در حقیقت از خدا جدا گشته است. خدا را گواه می‌گیرمأَنّى سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَكُمْ، وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَكُمْ، مُؤْمِنٌ بِسِرِّكُمْكه من با کسی‌که سر سازش با شما دارد در صلح و صفا و سازشم، و با کسی‌که با شما در جنگ و مبارزه است ناسازگار و در نبردم، به پنهان شماوَعَلانِيَتِكُمْ، مُفَوِّضٌ فى ذلِكَ كُلِّهِ إِلَيْكُمْ، لَعَنَ اللَّهُ عَدُوَّ الِ مُحَمَّدٍو آشکار شما ایمان دارم، در همه این‌ها امر خود را به شما واگذار نموده‌ام، خداوند لعنت کند دشمن شما آل محمّد رامِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ مِنَ الْأَوَّلينَ وَالْاخِرينَ، وَأَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ،از جنّ و انسان، از پیشینیان و آیندگان، و به سوی خداوند از همه آنان بیزاری می‌جویم، وَصَلَّى اللَّهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَالِهِ الطَّاهِرينَ.
و درود خدا بر)حضرت(محمّد و آل پاک او باد.
مرحوم شیخ صدوق فرموده است: خواندن این زیارت برای هر امام جایز است.
پس از زیارت، بر پیغمبر و اهل بیت اوعلیهم السلام زیاد صلوات فرستاده و نام آنان راببرید، و از دشمنان‌شان بیزاری جسته و لعن و نفرین کنید، و آنچه می‌خواهید برای‌خود و مردان و زنان مؤمن دعا کنید.(101)

زیارت حضرت فاطمه معصومهعلیها السلام

اشاره

اکنون زیارت حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام را - که از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت‌شده - نقل می‌کنیم، سپس با بیان مطلب مهمّی کتاب را به پایان می‌رسانیم:
مرحوم علّامه مجلسی گوید: در بعضی از کتب زیارت دیدم که علیّ بن ابراهیم ازپدرش، از سعد، از حضرت علیّ بن موسی الرضاعلیه السلام روایت کرده است که فرمود:
ای سعد؛ آیا نزد شما از ما خاندان، قبری است؟
عرض کردم: آری فدایت شوم؛ مرقد پاک فاطمه دختر موسی بن جعفرعلیهما السلام‌است.
امام‌علیه السلام فرمود: هر کس او را در حالی‌که شناخت به حقّش دارد زیارت کندسزاوار بهشت است. هر گاه برای زیارتش رفتی در قسمت بالای سر - مقابل‌قبله- بایست و سی و چهار مرتبه »اَللّٰهُ أَکْبَرُ«، سی و سه مرتبه »سُبْحانَ اللّٰهِ«، وسی و سه مرتبه »اَلْحَمْدُ للّٰهِ« بگو، سپس بگو:
اَلسَّلامُ عَلی ادَمَ صَفْوَةِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلی نُوحٍ نَبِیِّ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ‌سلام بر آدم، برگزیده خداوند. سلام بر نوح، پیامبر خداوند. سلام‌عَلی إِبْراهیمَ خَلیلِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلی مُوسی کَلیمِ اللّٰه، اَلسَّلامُ‌بر ابراهیم، دوست ویژه خداوند. سلام بر موسی، هم‌سخن خداوند. سلام‌عَلی عیسی رُوحِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ‌بر عیسی، روح خدا. سلام بر تو ای رسول خدا، سلام بر تویا خَیْرَ خَلْقِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا صَفِیَّ اللّٰهِ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یاای بهترین آفریده خدا، سلام بر تو ای دوست خالص خدا، سلام بر تو ای‌مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِاللّٰهِ خاتَمَ النَّبِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمیرَالْمُؤْمِنینَ)حضرت(محمّد بن عبداللّٰه، پایان‌بخش پیامبران، سلام بر تو ای امیر و فرمانروای مؤمنان،عَلِیَّ بْنَ أَبی طالِبٍ وَصِیَّ رَسُولِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَةُ)حضرت(علیّ بن ابی طالب، وصیّ و جانشین رسول خدا، سلام بر تو ای)حضرت(فاطمه‌سَیِّدَةَ نِسآءِ الْعالَمینَ. اَلسَّلامُ عَلَیْکُما یا سِبْطَیْ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ‌سرور زنان جهانیان. سلام بر شما ای دو سبط پیامبر رحمت‌وَسَیِّدَیْ شَبابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ،و دو سرور جوانان اهل بهشت)امام حسن و امام حسین(، سلام بر تو ای)حضرت(علیّ بن الحسین،سَیِّدَ الْعابِدینَ وَقُرَّةَ عَیْنِ النَّاظِرینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ‌سرور عبادت‌پیشه‌گان و روشنی چشم بینندگان، سلام بر تو ای)حضرت(محمّد بن‌عَلِیٍّ، باقِرَ الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبِیِّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ،علی شکافنده علم و دانش پس از پیامبر، سلام بر تو ای)حضرت(جعفر بن محمّد،اَلصَّادِقَ الْبآرَّ الْأَمینَ. اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ،

اَلطّاهِرَ راستگوی نیکوکار امین. سلام بر تو ای)حضرت(موسی بن جعفر، پاکالطُّهْرَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیَّ بْنَ مُوسَی الرِّضَا الْمُرْتَضی،پاکیزه، سلام بر تو ای)حضرت(علیّ بن موسی الرضا، پسندیده‌شده،اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیّنِ التَّقِیَّ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلِیّسلام بر تو ای)حضرت(محمّد بن علی مظهر تقوا، سلام بر تو ای)حضرت(علیّبْنَ مُحَمَّدٍ، اَلنَّقِیَّ النَّاصِحَ الْأَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حَسَنَ بْنَبن محمّد، پاک خالص‌شده و خیرخواه بی‌آلایش امین، سلام بر تو ای)حضرت(حسن بن‌عَلِیٍّ، اَلسَّلامُ عَلَی الْوَصِیِّ مِنْ بَعْدِهِ. أَللّهُمَّ صَلِّ عَلی نُورِکَعلی، سلام بر وصیّ و جانشین پس از او. خداوندا؛ درود فرست بر جلوه‌گاه نورتوَسِراجِکَ وَوَلِیِّ وَلِیِّکَ وَوَصِیِّ وَصِیِّکَ، وَحُجَّتِکَ عَلی خَلْقِکَ.و چراغ تابنده‌ات و آنکه ولایت و سرپرستی دارد از طرف ولیّت و وصایت و جانشینی دارد از طرف وصیّات، و حجّت توست بر همه آفریدگانت.اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَسلام بر تو ای دختر رسول خدا، سلام بر تو ای دختر فاطمه زهراوَخَدیجَةَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ أَمیرِالْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یاو خدیجه کبری، سلام بر تو ای دختر امیر مؤمنان، سلام بر تو ای‌بِنْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ وَلِیِّ اللَّهِ، اَلسَّلامُدختر امام حسن و امام حسین، سلام بر تو ای دختر ولیّ خدا، سلام‌عَلَیْکِ یا أُخْتَ وَلِیِّ اللَّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا عَمَّةَ وَلِیِّ اللَّهِ، اَلسَّلامُبر تو ای خواهر ولیّ خدا، سلام بر تو ای عمّه ولیّ خدا، سلام‌عَلَیْکِ یا بِنْتَ مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. اَلسَّلامُبر تو ای دختر)حضرت(موسی بن جعفر و رحمت خدا و برکاتش بر تو باد. سلام‌عَلَیْکِ عَرَّفَ اللَّهُ بَیْنَنا وَبَیْنَکُمْ فِی الْجَنَّةِ، وَحَشَرَنا فی زُمْرَتِکُمْ،بر تو، خدا میان ما و شما در بهشت آشنایی برقرار کند، و ما را در زمره شما محشور فرماید،وَأَوْرَدَنا حَوْضَ نَبِیِّکُمْ، وَسَقانا بِکَأْسِ جَدِّکُمْ مِنْ یَدِ عَلِیِّ بْنِو در کنار حوض پیامبرتان وارد گرداند، و با جام جدّتان از دست)حضرت(علیّ بن‌أبی طالِبٍ، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْ. أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ یُرِیَنا فیکُمُ السُّرُورَابیطالب سیراب فرماید. درود خدا بر همه شما باد. از خدا می‌خواهم که شادمانی و گشایش را در مورد شما)باظهورامام‌زمان‌علیه السلام(به ما نشان دهد،وَالْفَرَجَ، وَأَنْ یَجْمَعَنا وَإِیَّاکُمْ فی زُمْرَةِ جَدِّکُمْ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللَّهُو ما و شما را در زمره و گروه جدّتان)حضرت(محمّد گرد آورد که درود خداعَلَیْهِ وَآلِهِ، وَأَنْ لایَسْلُبَنا مَعْرِفَتَکُمْ، إِنَّهُ وَلِیُّ قَدیرٌ، أَتَقَرَّبُ إِلَیبر او و آل او باد، و معرفت شما را از ما نگیرد، که او اختیاردار توانا است. تقرّب می‌جویم بهاللَّهِ بِحُبِّکُمْ، وَالْبَرآءَةِ مِنْ أَعْدآئِکُمْ، وَالتَّسْلیمِ إِلَی اللَّهِ، راضِیادرگاه خدا به وسیله دوستی شما، و بیزاری از دشمنانتان، و تسلیم بودن در برابر حقّ، در حالی‌که به آن خشنودم،بِهِ، غَیْرَ مُنْکِرٍ وَلا مُسْتَکْبِرٍ، وَعَلی یَقینِ ما أَتی بِهِ مُحَمَّدٌ، وَبِهِنه انکارکننده‌ام و نه از پذیرفتن آن خودداری می‌نمایم، و بر آنچه)حضرت(محمّدصلی الله علیه وآله وسلم آورده است یقین دارم، و به آن

راضی‌راضٍ. نَطْلُبُ بِذلِکَ وَجْهَکَ یا سَیِّدِیَ اللّٰهُمَّ وَرِضاکَ وَالدَّارَو خشنودم. به آن وسیله، خرسندی تو را - ای سرور من خداوندا؛ - و رضایتت را و سرای‌الْاخِرَةَ. یا فاطِمَةُ، إِشْفَعی لی فِی الْجَنَّةِ، فَإِنَّ لَکِ عِنْدَ اللّٰهِ شَأناًآخرت را خواهانیم. ای فاطمه، برای من در مورد بهشت شفاعت کن، که همانا برای تو نزد خدا شأن‌مِنَ الشَّأنِ. أَللّٰهُمَّ إِنّی أَسْأَلُکَ أَنْ تَخْتِمَ لی بِالسَّعادَةِ، فَلاتَسْلُبْو مرتبه‌ای است. خداوندا؛ من از تو می‌خواهم که به خوبی و خوشبختی به کار من و عمرم پایان دهی، و این)فکر و اعتقادمِنّی ما أَتَا فیهِ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ إِلّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظیمِ. أَللّٰهُمّو ایمانی(را که در آن به سر می‌برم از من نگیری، و هیچ توانایی و نیرویی جز به وسیله خداوند بلندمرتبه بزرگ میسّر نیست. خداوندا؛اسْتَجِبْ لَنا، وَتَقَبَّلْهُ بِکَرَمِکَ وَعِزَّتِکَ وَبِرَحْمَتِکَ وَعافِیَتِکَ، وَصَلّی‌دعای مرا به اجابت برسان، و آن را با کرمت و عِزّتت و رحمتت و عافیت‌بخشی‌ات بپذیر، و درودالَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ أَجْمَعینَ، وَسَلَّمَ تَسْلیماً، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.(102)و سلام فراوان خداوند بر)حضرت(محمّد و همه آل او باد، ای مهربان‌ترین مهربانان.

نگاهی کوتاه به عظمت مقام حضرت فاطمه معصومه علیها السلام

کسی که زیارت حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام نصیبش می‌شود اگر به مقام والایِ‌ولایت آن بزرگوار معرفت داشته باشد و با حالت شناخت و معرفت، آن حضرت رازیارت نماید، بهشت بر او واجب می‌شود.
معنای فرمایش حضرت امام رضاعلیه السلام - که فرمودند: »بهشت بر کسی که به مقام‌حضرت معصومه‌علیها السلام شناخت داشته باشد واجب می‌شود« - این است که مقام ولایت‌حضرت معصومه‌علیها السلام آنچنان مهمّ و کارساز است که شخص زائر، با خواندن زیارت‌در حال معرفت به مقام عظیم آن حضرت، در پناه حصن حصین و دژِ محکم مقام‌ولایت قرار می‌گیرد؛ به این جهت از سرنگون شدن در جهنّمِ سوزان حفظ شده و دربهشت برین جای خواهد گرفت.
این‌گونه زائران که دارای معرفت و شناخت مقام باعظمت بانوی دو جهان هستندسزاوار راه یافتن به بوستان‌های بهشت هستند؛ زیرا به خاطر آگاهی و معرفتی که‌دارند، زیارتشان مورد قبول و پذیرش درگاه الهی قرار می‌گیرد.
گروهی دیگر از زائران بارگاه ملکوتی حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام معرفت وآشنایی چندانی با مقامِ بس والای آن حضرت ندارند، ولی با شور و شوقی که درنهادشان نسبت به مقام اهل بیت‌علیهم السلام وجود دارد خود را به این بارگاه رسانده و باشرمساری از آن حضرت خواستار ورود به بهشت می‌شوند، و با شفاعت آن بزرگواراهیِ بهشت برین می‌شوند.
بنابراین، این گروه نیز همچون گروه اوّل از حضرت معصومه‌علیها السلام می‌خواهند که‌سبب ورود آنان به بوستان‌های بهشت گردد.
هر روز هزاران نفر از راه دور و نزدیک به زیارت آن حضرت نائل می‌شوند و هرسال میلیون‌ها نفر به بارگاه باعظمت آن بزرگوار روی می‌آورند، امّا در این میان چه‌تعداد از زائرین حضرت معصومه‌علیها السلام، از شخصیّت و عظمتِ آن بزرگوار آگاه‌هستند؟ و چند نفر با مقام معنوی و قدرت ولایت آن حضرت آشنا می‌باشند؟
متأسّفانه شخصیّت بسیار باعظمت شفیعه روز قیامت، حضرت معصومه‌علیها السلام برای‌جامعه شیعه - آنگونه که باید - شناخته نشده است.
فخرالواعظین مرحوم سیّد محمّدباقر خلخالی در کتاب »جنّات ثمانیة: 858» ومورّخ نامی مرحوم سپهر در »ناسخ التواریخ: 33/7» روایت نموده‌اند که حضرت امام‌رضاعلیه السلام درباره فضیلت زیارت حضرت معصومه‌علیها السلام فرمودند:

من زار المعصومة بقم)فی قم(کمن زارنی.
کسی که)خواهرم(معصومه را در قم زیارت نماید مثل کسی می‌باشد که مرا زیارت‌نموده است.
این روایت به خوبی گویای عظمتِ شخصیّت حضرت معصومه‌علیها السلام می‌باشد.
توجّه به روایتی که درباره ظهور شخصیّت حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام در روزقیامت است - و در زیارت آن بزرگوار به آن اشاره شده - ما را تا حدودی با عظمت‌شأن و مقام آن حضرت، آشنا می‌کند.
حضرت امام صادق‌علیه السلام می‌فرمایند:
... وتدخل بشفاعتها شیعتی الجنّة بأجمعهم.(103)
... و به وسیله شفاعت او)حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام(شیعیان من همه واردبهشت می‌شوند.
بنابر این روایت، در روز پرهیاهوی رستاخیز و قیامت، توده‌های عظیمِ مردم باوساطت و شفاعتِ حضرت معصومه‌علیها السلام به سوی هشت درب بهشت روان می‌گردند.ما همه در زیارت آن بزرگوار خدمت‌شان عرض می‌کنیم:
یا فاطمة؛ إشفعی لی فی الجنّة.
ای فاطمه؛ برای من بهشت را شفاعت کن.

یک نکته مهمّ درباره شفاعت نمودن حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام

در اینجا به بیان نکته‌ای مهمّ درباره حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام و شفاعت آن‌بزرگوار از دوستان و شیعیانشان می‌پردازیم:
حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام از دو جهت دارای شخصیّت عظیم معنوی می‌باشند:
1 - انتساب آن بزرگوار به ائمّه طاهرین‌علیهم السلام و مقام قرب و نزدیک بودن نسَب آن‌حضرت به معصومین‌علیهم السلام؛ زیرا حضرت معصومه‌علیها السلام دختر امام، خواهر امام، عمّه‌امام، نوه امام و... می‌باشند. در زیارت آن حضرت می‌خوانیم:
اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ ... اَلسَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ.
2 - علاوه بر مقام قرب ظاهری و نسبت نزدیک حضرت فاطمه معصومه علیها السلام بامعصومین‌علیهم السلام، آن بزرگوار از نزدیک بودن و قرب معنوی بسیار عجیب برخوردارند.
این نکته قابل توجّه و دقّت است که در میان امامزادگان عظیم الشأن از نظر نسبت‌ظاهری و قُرب نَسَبی افراد زیادی همانند حضرت معصومه‌علیها السلام می‌باشند؛ ولی از نظرقرب معنوی و شخصیّت عظمت روحی، همچون حضرت معصومه‌علیها السلام نیستند.
نکته جالب توجّه این است که این مقام باطنی و قرب معنوی حضرت‌معصومه‌علیها السلام سبب دارابودن مقام شفاعتِ آن حضرت می‌باشد.
با توجّه در زیارت آن بزرگوار و مطالبی که حضرت امام رضاعلیه السلام درباره شخصیّت‌حضرت معصومه‌علیها السلام در ضمن این زیارت بیان فرموده‌اند، به این حقیقت می‌رسیم‌که: حضرت معصومه‌علیها السلام علاوه بر دارابودن شخصیّت عظیم معنوی از نظر انتساب‌به خاندان وحی، شخصاً نیز دارای مقام ولایت می‌باشند.
حضرت امام رضاعلیه السلام پس از بیان نسبت آن حضرت به معصومین‌علیهم السلام، برای این‌که‌به همگان بفهمانند حضرت معصومه‌علیها السلام از مقام عظیم شفاعت برخوردارند، به این‌نکته استدلال نمی‌کنند که آن حضرت از نسبِ نزدیک به ائمّه هدی‌علیهم السلام برخوردارندبلکه دستور می‌دهند که زائرانَ به این تعبیر «یا فاطمة؛ اشفعی لی فی الجنّة» از آن‌حضرت تقاضای شفاعت نمایند.
جالب توجّه است که این جمله با «یا بنت رسول اللَّه» یا با جمله «یا بنت‌أمیرالمؤمنین و...» شروع نشده است که شفاعت‌خواهی زائران از حضرت‌معصومه‌علیها السلام به خاطر این باشد که آن بزرگوار دخت

گرامی رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم یا دخت‌حضرت امیرالمؤمنین‌علیه السلام و سایر معصومین‌علیهم السلام یا خواهر و عمّه امام‌علیه السلام هستند؛ بلکه‌با جمله »یا فاطمة؛ إشفعی« درخواست شفاعت از حضرت معصومه‌علیها السلام می‌شود که بالطافتی که حضرت امام رضاعلیه السلام در این تعبیر بکار برده‌اند، به ما می‌فهمانند که مقام‌عظیم شفاعتِ ایشان برای همه، نه به خاطرِ انتساب آن حضرت به خاندان وحی‌علیهم السلام؛بلکه آن بزرگوار شخصاً دارای این مقام بزرگ می‌باشند.
جالب توجّه است که برای روشن شدن این حقیقت، فرازهای زیارت را این‌گونه‌ادامه می‌دهند: »فإنّ لکِ عندالله شأناً من الشّأن«، که این جمله برای بیان این واقعیّت‌است که آن حضرت در نزد خداوند برخوردار از شأنی از شئون قرب الهی و ولایت‌می‌باشند.
بنابراین همان‌گونه که در این زیارت می‌بینیم، با این‌که فرازهایی از این زیارت بابیان جمله‌هایی همچون دختر رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم و امیرالمؤمنین‌علیه السلام و... و یا خواهر وعمّه امام‌علیه السلام به توصیف حضرت معصومه‌علیها السلام پرداخته، ولی آنگاه که نوبت به‌شفاعت‌خواهی از آن بزرگوار می‌رسد، تعبیر زیارت عوض می‌شود و به جای‌استفاده از عبارات گذشته، نام آن حضرت برده می‌شود و از آن حضرت تقاضای‌شفاعت و ورود به بهشت برین می‌شود.
این نکته سزاوار دقّت است: همان‌گونه که حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام می‌توانددر روز قیامت، مردم را از صحنه پرخطر قیامت نجات داده و آن‌ها را روانه بهشت‌نمایند، همینطور در عصر غیبت نیز آن بزرگوار این شأن و مقام را نزد خداوند دارد که‌مردم را از گرفتاری‌های زمان غیبت نجات داده و با وساطت و شفاعت به درگاه‌خداوند بزرگ، همه را از نابسامانی‌ها نجات داده و واسطه گشوده شدن درب بهشتِ‌ظهور امام عصر ارواحنا فداه شوند.
بدیهی و واضح است وقتی حضرت فاطمه معصومه‌علیها السلام دارای این مقام و عظمت‌باشند، چهارده معصوم‌علیهم السلام نیز به طریق اولی برخوردار از این مقام می‌باشند.
بنابراین، زائرین محترم لازم است به این نکته توجّه داشته باشند که هنگام تشرّف‌به مکان‌های بزرگ معنوی نه تنها برای نجات خود بلکه برای نجات جهان و جهانیان، وظهور قدرت ولایت در سراسر گیتی دعا کنند؛ و این درخواست را در سرلوحه‌خواسته‌ها و حاجت‌های خود قرار دهند تا إن شاء الله شاهد حکومت جهانی حضرت‌بقیّة الله الأعظم عجّل الله تعالی فرجه باشند و در همین دنیا، نظاره‌گر بهشتِ موعود شوند.
1) دو زیارت دیگر برای حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده که چون

مخصوص روز چهارشنبه است، آن دو زیارت را در»بخش دهم: اعمال عبادی ایّام هفته ص 243 و 244» نقل کرده‌ایم.
2) رجوع کنید به بحار الأنوار: 24/52.
3) مؤلّف گوید: درباره عتبه‌بوسی و بوسیدن درگاه مطهّر آستان مقدّس ائمّه اطهارعلیهم السلام در کلمات اهل بیت عصمت‌علیهم السلام‌عبارات بسیار مهمّی وارد شده است.
در زیارت وداع ائمّه اطهارعلیهم السلام که مرحوم علّامه مجلسی آن را در »بحار الأنوار: 205/102» نقل کرده، وارد شده است:
... وا شوقاه إلی تقبیل أعتابکم، والولوج بإذنکم لأبوابکم، وتعفیر الخدّ علی اریج ترابکم،واللیاذ بعرصاتکم، ومحالّ أبدانکم وأشخاصکم، المحفوفة بالملائکة الکرام، والمتحوفة من اللّه‌بالرحمة والرضوان ... .
»چقدر شوق دارم به بوسیدن آستانه درگاه شما و وارد شدن با اذن شما به خانه شما و خاک آلودنمودن گونه‌ام را با خاک خوش بوی شما و پناه بردن به سرای شما را و مکانهای ابدان و اشخاص شماکه از ملائکه کرام احاطه شده و مشمول رحمت و سلام از سوی خداوند شده است«.
بنابراین، بوسیدن درگاه مقدّس و خاک‌آلود نمودن گونه خود با خاک مشک بوی آستان مقدّس آنان و پناه بردن به‌حرم‌های مطهّر آن بزرگواران، نه تنها مورد تأیید آن بزرگواران است، بلکه آرزو و اشتیاق آن نیز باعث تقرّب به خداوندمتعال می‌شود.
نکته بسیار مهمّی که در هنگام عتبه‌بوسی باید به آن توجّه داشت این است که عتبه حرم اهل بیت عصمت‌علیهم السلام قدمگاه‌حضرت بقیّة اللّه الأعظم ارواحنا فداه است، که حضرتش در طول غیبت صغری و کبری، مکرّر بر عظمت و شرافت آن‌مکان‌های مقدّس افزوده‌اند و با قدوم خود آن‌ها را مورد توجّه و عظمت بیشتر قرار داده‌اند.
ما جلد قرآن را به خاطر قرآن می‌بوسیم، به خاطر احترامی که برای قرآن مجید قائل هستیم، همین گونه عتبه حرم‌های‌مطهّر ائمّه اطهار و اهل بیت عصمت‌علیهم السلام را می‌بوسیم هم به خاطر شرافتی که برای آنان قائل هستیم و هم به این جهت که‌آنجا محلّ رفت‌وآمد حضرت بقیّةاللّه الأعظم ارواحنا فداه و قدمگاه محترم آن بزرگوار و همچنین جای قدم اولیاء خدا است.
مگر نه این است که در مدّت سال‌های طولانی، عتبه مقدّسه اهل بیت‌علیهم السلام محلّ رفت و آمد و جایگاه قدم مبارک امام‌عصر ارواحنا فداه بوده و می‌باشد، پس چرا این مکان‌های مقدّس را نبوسیم؟
مرحوم آیةاللّه سیّد احمد مستنبط فرموده است:
از آداب زیارت، بوسیدن عتبه مقدّسه است و ما در رساله خود یادآور شدیم که این از مصداق سجده خارج است، بلکه ازباب محبّت و مهر

ورزیدن است مانند آن که انسان برای بوسیدن فرزند خود خم شود، زیرا کسی گمان نمی‌کند که این کارسجده)یا رکوع(برای اوست.
و نقل شده است که از مرحوم آیة اللّه شیخ انصاری درباره بوسیدن عتبه‌های مقدّسه ائمّه اطهارعلیهم السلام سئوال شد، ایشان‌فرمودند:
من عتبه حرم حضرت ابوالفضل العبّاس‌علیه السلام را می‌بوسم تا چه رسد به عتبه حرم ائمّه اطهارعلیهم السلام آن هم به خاطراین است که آنجا، قدمگاه زوّار حضرت ابوالفضل‌علیه السلام است.
از بعضی از علماء ربّانی دیده شده که عتبه زیارتگاه حرّ بن یزید ریاحی رضوان اللّه علیه را می‌بوسید.)الزیارةوالبشارة: 13/1)
و نیز ایشان فرمودند:
از آداب زیارت بوسیدن زمین در برابر امام‌علیه السلام است. به خاطر روایتی که در وسائل از کتاب »عیون« در باب 129 ازابواب »عشرة« از کتاب حجّ با سند از صفوان بن یحیی نقل شده است که ایشان گفت:
ابو قرّة مصاحب جاثلیق به من گفت که او را به حضور حضرت امام رضاعلیه السلام برسانم، من از آن بزرگوار در این باره اذن‌خواستم، فرمودند: او را بیاور.
چون بر حضرت وارد شد، بساط حضرت را بوسید و عرض کرد در دین ما بر ما لازم است که نسبت به بزرگان عصر خوداین‌گونه رفتار کنیم.
امام‌علیه السلام او را از این کار منع نفرمودند. و معلوم است که سکوت در برابر امر منکر از معصوم‌علیه السلام صادر نمی‌شود.
و همین‌گونه روایت دیگری متضمّن این مطلب است که قافله‌ای از قم خدمت حضرت بقیّةاللّه ارواحنا فداه رسیدند و آن‌حضرت از علامت و نشانه‌های اموالی که آورده بودند به آن آنان خبر دادند.
آنان خود را به عنوان شکر الهی به زمین افکنده و زمین را در برابر آن حضرت از باب احترام بوسیدند.

پی نوشتها

)الزيارة والبشارة: 17/1)
4) سوره نور، آیه 36.
5) مفاتيح الجنان: 615.
6)
7)
8) در زیارت هر یک از ائمّه معصومین صلوات اللَّه علیهم اجمعین به جای نام حضرت امام رضاعلیه السلام، اسم آن امام را ذکر کنید.
9) البلد الأمين: 391 و مصباح الزائر: 418 با اختلاف.
10) كامل الزيارات: 515، مزار آقاجمال خوانساری: 32.
11)
12)
13) ذخيرة الآخرة: 165.
14) پس از این زیارت، وداعی نقل کرده‌اند که چون صراحت در مخصوص بودن آن به وداع با حضرت امام رضاعلیه السلام ندارد،آن را جزء زیارات وداعیه جامعه ص 706 نقل می‌کنیم.
15)
16)
17)
18)
19)
20)
21) بحار الأنوار: 55/102، مفاتيح الجنان: 1145، كتابٌ فی الزيارات والأدعية)مخطوط(: 34.
22) بحار الأنوار: 50/102، تحفة الزائر)مخطوط(: 291، مزار آقاجمال خوانساری: 56.
23) البلد الأمين: 400.
24) کتاب »روضة الأذكار« از عالم جلیل‌القدر محمّد بن محمّد بن تبریزی است که به صورت مخطوط باقی مانده و درکتابخانه‌های نجف اشرف و... موجود است. گنجینه‌های مهمّ و ارزشمندی از علمای بزرگ شیعه در مکتبه‌های جهان‌وجود دارد که متأسّفانه هنوز به زیور طبع آراسته نشده؛ »روضة الأذكار« یکی از آن‌ها است.
25)
26) این دعا را در »بخش اوّل: هشت نماز زیارت ص 143» نقل کرده‌ایم.

27) روضة الأذكار)مخطوط(: 67.
28)
29)
30)
31)
32)
33)
34)
35)
36)
37) تحفة الزائر)مخطوط(: 297.
38) صحيفه مهديّه: 610.
39)
40) مصباح الزائر: 468، بحار الأنوار: 169/102، كتابٌ فى الزيارات والأدعية)مخطوط(: 24.
41) مصباح الزائر: 471، بحار الأنوار: 172/102، كتابٌ فى الزيارات والأدعية)مخطوط(: 28.
42)
43)
44)
45)
46)
47)
48)
49)
50)
51)
52)
53) مقصود از زیارت‌های جامعه، زیارت‌هایی است که می‌توان به وسیله آن‌ها همه ائمّه‌علیهم السلام را زیارت نمود.
54) زیارت رجبیّه نیز از زیارت‌های جامعه است ولی چون مخصوص به ماه رجب می‌باشد در »بخش یازدهم: هشت ماه واعمال عبادی آن‌ها« آوردیم، و نیز دو زیارت جامعه دیگر و یک زیارت وداعیّه که از حضرت امام رضاعلیه السلام روایت شده‌و مناسب با »بخش سی‌ام« کتاب است در آن بخش می‌آوریم.
55)

56) مفاتیح الجنان: 698، مصباح المتهجّد: 738، بحار الأنوار: 266/100، و در مصباح الزائر: 474، و مزار آقا جمال‌خوانساری: 98 با اندکی تفاوت، بحار الأنوار: 176/102.
57)
58)
59)
60)
61)
62)
63)
64)
65)
66)
67)
68) سوره یونس، آیه 2.
69) بحار الأنوار: 146/102.
70)
71)
72) بحار الأنوار: 178/102، مصباح الزائر: 476.
73) مصباح الزائر: 460، المزار الکبیر: 291، بحار الأنوار: 162/102.
74)
75)
76) بحار الأنوار: 207/102.
77) زیارات وداعیّه‌ای که در این بخش می‌آوریم همه از زیارات وداعیّه جامعه هستند، یعنی آن‌ها را در وداع با همه ائمّه‌علیهم السلام‌می‌توان خواند. قابل توجّه است که چند زیارت وداع دیگر را به خاطر اختصاص داشتن آن‌ها به وداع با امام رضاعلیه السلام‌پس از نقل زیارت‌های آن حضرت در »بخش بیست و ششم« آورده‌ایم، و یک زیارت وداع دیگر که از امام رضاعلیه السلام‌روایت شده به مناسبت بخش آخر کتاب)یعنی زیارت‌هایی که از امام رضاعلیه السلام روایت گردیده(، در آن بخش می‌آوریم.
78)
79)
80)
81)
82) بحار الأنوار: 204/102.

83) بحار الأنوار: 50/102، و در البلد الأمين: 400 با اختلاف.
84)
85) الجُنّة الواقية والجَنّة الباقية)مخطوط(: 76.
86) بحار الأنوار: 207/102.
87) إقبال الأعمال: 559.
88)
89)
90)
91)
92)
93)
94) مصباح الزائر: 488، بحار الأنوار: 187/102، روضة الأذكار)مخطوط(: 98.
95) اين زيارت از حضرت امام رضاعليه السلام درباره حضرت موسى بن جعفرعليهما السلام وارد شده و در روايت ديگر از حضرت امامرضاعليه السلام روايت شده كه حضرت موسى بن جعفرعليهما السلامخواندن اين زيارت را در حرم حضرت امام حسينعليه السلام دستور دادند)بحار الأنوار: 8/102)؛ ولى همان‌گونه كه خواهيم گفت، اين زيارت را در تمام مشاهد مقدّسه مى‌توان خواند.
96) الكافى: 583/4 ح3 .2. الكافى: 583 /4 ح1.
97)
98) التهذيب: 82/8 ح3.
99) التهذيب: 82/6 ح4، بحار الأنوار: 5/102 ح 25.
100) روضة الأذكار)مخطوط(: 64.
101) عيون اخبار الرضاعليه السلام: 276/2، المصباح: 669)با تفاوت(، مستدرک الوسائل: 354/10، وسائل الشيعة: 431/10،بحار الأنوار: 8/102)با اختصار(و ص 126.
102) بحار الأنوار: 265/102.
103) سفينة البحار: مادّه »فطم«.

منابع و مصادر کتاب

قرآن کریم
-»الف«
أبواب الجنّات فی آداب الجمعات:
تألیف: آیةاللَّه سیّد محمّد تقی موسوی اصفهانی، مؤسّسه الإمام المهدیعلیه السلام - قم
اخبار و آثار حضرت امام رضاعلیه السلام:
تألیف و تحقیق: دانشمند محترم آقای عزیزاللَّه عطاردی، کتابخانه صدر - تهران
الإشراف:
تألیف: عالم جلیلالقدر مرحوم شیخ مفید، ناشر: المؤتمر العالمی لألفیة الشیخ المفیدرحمه الله
إقبال الأعمال:
تألیف: عالم جلیلالقدر سیّد بن طاووسرحمه الله، مؤسّسه مطبوعاتی اعلمی - بیروت
الأمان من أخطار الأسفار والأزمان:
تألیف: عالم جلیلالقدر سیّد بن طاووسرحمه الله، مؤسّسه آل البیتعلیهم السلام - قم
الأنوار النعمانیّة:
تألیف: محدّث خبیر مرحوم سیّد نعمةاللَّه جزائری، انتشارات مکتبه بنیهاشمی - تبریز
ایجاج الأحزان فی وفاة غریب خراسان:
تألیف: عالم جلیلالقدر شیخ عبدالرضا أوالی بحرانی از علمای قرن دهم هجری قمری، با تحقیق و... دکتر محمّدابراهیم مالمیر، انتشارات انصاری - قم
»ب«
بحار الأنوار:
تألیف: علّامه محمّدباقر مجلسیرحمه الله، منشورات مکتبه اسلامیّه - تهران
البلد الأمین:
تألیف: عالم بزرگوار شیخ ابراهیم کفعمی، مؤسّسه أعلمی - بیروت
بهجة النظر:
تألیف: محدّث خبیر سیّد هاشم بن سلیمان بحرینی، تحقیق و تصحیح: عبدالرحیم مبارک، آستان قدس رضوی - مشهد مقدّس

»ت«
تحفة الزائر:
تألیف: مرحوم علاّمه مجلسی، نسخه عکسی
تحفه طوسیّه:
تألیف: مرحوم محدّث قمی، انتشارات فؤاد - تهران
تفسیر القمی:
تألیف: ابوالحسن علیّ بن ابراهیم قمی از اعلام قرن 4 - 3 ق، با تصحیح آقای سیّد طیّب موسوی جزائری، منشورات مکتبة الهدی - نجف اشرف
»ث«
الثاقب فی المناقب:
تألیف: فقیه عمادالدین طوسی معروف به ابن حمزة از اعلام قرن ششم، تحقیق: نبیل رضا علوان، مؤسّسه انصاریان - قم
ثواب الأعمال:
تألیف: عالم جلیل‌القدر شیخ صدوق‌رحمه الله، منشورات مطبعه حیدریّه - نجف اشرف
»ج«
جامع احادیث الشیعة:
تألیف: حجّة الإسلام والمسلمین حاج شیخ اسماعیل معزّی ملایری، ناشر: مؤلّف - قم
جامع الأثر:
تألیف: حجّة الإسلام والمسلمین آقای سیّد حسن آل‌طه، مؤسّسه نشر اسلامی - قم
جمال الأُسبوع:
تألیف: عالم جلیل‌القدر سیّد بن طاووس‌رحمه الله، مؤسّسه آفاق - تهران
جنّات الخلود:
تألیف: عالم بزرگوار امامی خاتون آبادی، چاپ سنگی
جنّات ثمانیة:
تألیف: فخرالواعظین مرحوم سیّد محمّدباقر خلخالی، ترجمه: آقای محمّدرضا انصاری قمی، انتشارات دلیل ما - قم
الجُنّة الواقیة والجَنّة الباقیة)مخطوط(:
تألیف: عالم بزرگوار ابراهیم بن علی العاملی الکفعمی‌رحمه الله، از مخطوطات مؤسّسه کاشف الغطاء - نجف اشرف، شماره مخطوط 1790
»خ«
خواصّ آیات قرآن کریم:
تألیف: آیة اللّه محمّدتقی بن محمّدباقر نجفی اصفهانی، کتابفروشی فلسفی - تهران

»د«
دعبل شاعر امام رضاعليه السلام:
تأليف: دكتر حسين چوبين، مركز انتشارات علمى دانشگاه آزاد اسلامى - دزفول
الدعوات:
تأليف: عالم شهير قطب‌الدين راوندىرحمه الله، مؤسّسه الإمام المهدىعليه السلام - قم
»ذ«
ذخيرة الآخرة:
تأليف: عالم جليل‌القدر علىّ بن محمّد بن علىّ بن عبدالصمد سبزوارى از علماى قرن ششم هجرى، به كوشش آقاى رسول جعفريان، انتشارات انصاريان - قم
»ر«
رساله أربعة أيّام:
تأليف: عالم نامى مرحوم ميرداماد، ناشر: دبيرخانه كنگره آقاحسين خوانسارى - قم
روضة الأذكار)مخطوط(:
تأليف: حاجى محمّد بن محمّد التبريزى، از مخطوطات مؤسّسه كاشف الغطاء - نجف اشرف، رقم مخطوط 1133
روضة الواعظين:
تأليف: علاّمه ابن‌فتّال نيشابورى از اعلام قرن پنجم‌وششم هجرى، منشورات الرضى - قم
»ز«
زاد المعاد:
تأليف: مرحوم علاّمه مجلسى، مكتبه اسلاميّه - تهران
»س«
سفينة البحار:
تأليف: مرحوم محدّث قمى، انتشارات فراهانى - تهران
»ص«
صحيفة الإمام الرضاعليه السلام:
تحقيق و نشر: مؤسّسه الإمام المهدىعليه السلام - قم
الصحيفة الصادقيّة:
تأليف: آيةاللّه شيخ احمد بحرانى قطيفى، تحقيق: دار المصطفىصلى الله عليه وآله وسلم - قم
صحيفه مهديّه:
تأليف: سيّد مرتضى مجتهد سيستانى، نشر الماس - قم، چاپ دهم

»ع«
عدّة الداعی:
تألیف: عالم ربّانی احمد بن فهد حلّی‌رحمه الله، منشورات مکتبه وجدانی - قم
عیون اخبار الرضاعلیه السلام:
تألیف: عالم جلیل‌القدر مرحوم شیخ صدوق، از منشورات المطبعة الحیدریّه - نجف اشرف
»ف«
فتح الأبواب:
تألیف: عالم جلیل‌القدر سیّد بن طاووس‌رحمه الله، مؤسّسه آل البیت‌علیهم السلام - قم
فرهنگ اصطلاحات روز:
تألیف: دکتر محمّد غفرانی و دکتر مرتضی آیت‌اللَّه‌زاده شیرازی، انتشارات امیر کبیر - تهران
فرهنگ دانشگاهی:
تألیف: آقای احمد سیّاح، انتشارات اسلام - تهران
فقه الرضاعلیه السلام:
منسوب به حضرت امام رضاعلیه السلام، تحقیق: مؤسّسه آل البیت‌علیهم السلام - قم، نشر: المؤتمر العالمی للإمام الرضاعلیه السلام - مشهد مقدّس
فلاح السائل:
تألیف: عالم جلیل‌القدر سیّد بن طاووس‌رحمه الله، منشورات دار الإسلامیّه - بیروت
»ق«
قطره‌ای از فضائل دریای اهل بیت‌علیهم السلام)ترجمه کتاب شریف القطرة(:
تألیف: مرحوم علّامه سیّد احمد مستنبط، نشر حاذق - قم
»ک«
کامل الزیارات:
تألیف: محدّث خبیر جعفر بن محمّد بن قولویه‌رحمه الله، نشر الفقاهه - قم
کتابٌ فی الزیارات والأدعیة)مخطوط(:
تألیف: بعض الأصحاب، از نسخه‌های خطّی مؤسّسه کاشف الغطاء - نجف اشرف، شماره مخطوط 670
»گ«
گنجینه لغات:
تألیف: دانشمند محترم آقای نصراللَّه آژنگ، انتشارات گنجینه - تهران

»م«
مجموعة الأدعية)مخطوط(:
تألیف: بعض الأصحاب، از مخطوطات مؤسّسه کاشف الغطاء - نجف اشرف، شماره مخطوط 1872
المجموع الرائق من ازهار الحدائق:
تألیف: محدّث بزرگوار سیّد هبةاللّه موسوی، وزارت ارشاد - تهران
المحاسن:
تألیف: محدثّ جلیل‌القدر احمد بن محمّد بن خالد برقی‌رحمه الله، از منشورات مکتبة الحیدریّة - نجف اشرف
المزار:
تألیف: عالم جلیل‌القدر مرحوم شیخ مفید، مؤسّسه الإمام المهدی‌علیه السلام - قم
المزار الکبیر:
تألیف: عالم بزرگوار ابو عبداللَّه محمّد بن جعفر مشهدی، نشر قیّوم - قم
مزار:
تألیف: عالم جلیل القدر آقاجمال خوانساری، ناشر: دبیرخانه کنگره آقاحسین خوانساری - قم
مستدرک الوسائل:
تألیف: مرحوم محدّث نوری، تحقیق: مؤسّسه آل البیت‌علیهم السلام - قم
مسند الرضاعلیه السلام:
تألیف: داود بن سلیمان الغازی از اعلام قرن سوّم، تحقیق: آقای سیّد محمّدجواد حسینی جلالی، انتشارات دفتر تبلیغات - قم
المصباح:
تألیف: عالم جلیل‌القدر ابراهیم عاملی کفعمی‌رحمه الله، منشورات مؤسّسه أعلمی - بیروت
مصباح الزائر:
تألیف: عالم جلیل‌القدر سیّد بن طاووس‌رحمه الله، مؤسّسه آل البیت‌علیهم السلام - قم
مصباح المتهجّد:
تألیف: شیخ الطائفه ابوجعفر محمّد طوسی‌رحمه الله، مؤسّسه فقه الشیعه - بیروت
المعجم الذهبی:
تألیف: دکتر محمّد تونجی، توزیع دار الروضة - بیروت
مفاتیح الجنان:
تألیف: مرحوم محدّث قمی، کتابفروشی محمّدحسن علمی - تهران
مِفتاح الفلاح:

تألیف: عالم بزرگوار بهاء الدین عاملی، مؤسّسه نشر اسلامی - قم
مقباس المصابیح:
تألیف: مرحوم علّامه مجلسی، چاپ سنگی
مکارم الأخلاق:
تألیف: محدّث نامی شیخ حسن بن فضل طبرسی، منشورات مؤسّسه نشر اسلامی - قم
منتهی الآمال:
تألیف: مرحوم محدّث قمی، انتشارات هاتف - مشهد مقدّس
مهج الدعوات:
تألیف: عالم جلیل‌القدر سیّد بن طاووس‌رحمه الله، دارالکتب اسلامیّه - تهران
»ن«
ناسخ التواریخ:
دانشمند شهیر مرحوم عبّاس‌قلی‌خان سپهر، انتشارات کتابفروشی اسلامیّه - تهران
نزهة الزاهد:
تألیف: یکی از اعلام قرن ششم، اهل قلم - تهران
»و«
وسائل الشیعة:
تألیف: محدّث بزرگوار شیخ حرّ عاملی‌رحمه الله، از منشورات دار احیاء التراث الإسلامی - بیروت
»ه«
هدیّة الزائرین وبهجة الناظرین:
تألیف: مرحوم محدّث قمی، انتشارات دهقان - تهران

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌اي قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم
جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ في سَبيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه 41)
با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است
اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند
بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص 159
بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال 1340 هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.
مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال 1385 هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.
اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :
الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی
ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه
ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهاي رایانه اي و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...
د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار هاي تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر
ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای
و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط 2350524)
ز)طراحی سیستم هاي حسابداري ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...
ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...
ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه
ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال
دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگي مذهبي قائميه اصفهان
تاریخ تأسیس: 1385 شماره ثبت : 2373 شناسه ملی : 10860152026
وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com
فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com
تلفن 25-2357023- (0311) فکس 2357022 (0311) دفتر تهران 88318722 (021) بازرگانی و فروش 09132000109 امور کاربران 2333045(0311)
نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت

امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.
شماره حساب 621060953 ، شماره کارت :6273-5331-3045-1973و شماره حساب شبا : IR90-0180-0000-0000-0621-0609-53به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید
ارزش کار فکری و عقیدتی
الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».
التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».
[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».
مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹